

Smršť
James Clavell
Ikar, 2002
kniha PRVNÍ
pátek
9. února 1979

SMRŠŤ

Pohoří ZÁGROS.

Zapadající slunce se dotklo horizontu a muž unaveně zastavil svého koně, rád, že přišel čas modlitby. Jmenoval se Hosejn Kovízí a byl Íránec. Měl atletickou postavu a světlou pleť, ale jeho oči a vous byly velmi tmavé. Byl mu čtyřiatřicet. Přes rameno mel sovětský samopal Kalašnikov 47. Oblečení ho dobré chránilo proti chladu. Bílý turban a černý hábit, přes nějž měl zapnutý kabát z ovčí kůže, jaký nosí kaškajští kočovníci, nesly stopy dlouhé cesty. K tomu vysoké boty, značně opotřebované. Protože měl zakryté uši, neslyšel blížící se hluk letecké turbíny. Za ním utrmácený, plně naložený velbloud trhal otěží, celý netrpělivý, aby už dostal nažrat a mohl si odpočinout. Muž zakřičel nadávku a seskočil z koně. Vzduch tady ve výšce téměř osm tisíc stop byl řídký a studený, hodně studený. Na zemi ležela silná vrstva sněhu, kterou vítr svál do závějí, takže cesta byla zrádná a kluzká. Málo užívaná stezka se kroutila dolů ke vzdáleným údolím, až do Isfahánu, odkud přišel. Před ním se pěšina nebezpečně klikatila mezi skalisky do dalších údolí hledících k Perskému zálivu a městu Kovíz, kde se narodil, kde toho času žil a podle něhož si dal jméno, když se stal mollou. Z nebezpečí a zimy si nic nedělal. Nebezpečí pro něj bylo stejně přirozené jako vzduch. Je to skoro jako bych byl znovu kočovníkem, pomyslel si. Jako za starých časů, kdy všechny naše kmeny z Kaškaje táhly pod vedením mého děda ze zimních pastvin na letní, každý muž měl koně, pušku a spoustu dobytka. Mívali jsme moře ovcí, koz a velbloudů a ženy nenosily závoj, naše kmeny žily svobodně, stejně jako jejich předci po celá staletí a jedinou uznávanou autoritou byla vůle boží. Za starých časů, které skončily ani ne před šedesáti lety, řekl si a znovu ho zaplavil hněv. Skončily vinou Řezy chána, ctižádostivého vojáka, který se s pomocí ničemných Britů zmocnil trůnu, prohlásil se šáhem, prvním ze šáhů rodu Pohlaví, a pak nás za pomoci svého kozáckého regimentu začal pronásledovat a snažil se nás vyhladit. Byla to vůle boží, že Rezá šáh byl pokořen a vyhnán do exilu svými špatnými britskými pány a že tam zemřel všemi zapomenut. A byla to boží vůle, že šáh Mohammad musel před pár dny uprchnout a Chomejní se vrátil, aby vedl revoluci. Jestli mě zítra zabijou, bude to taky vůle boží. Jen Bůh rozhodne, jestli nás tahle smršť smete, nebo ne. Teď však zúčtujeme se všemi šáhovými lokaji a se všemi cizinci. Vrtulník už byl blíž, ale on ho stále ještě neslyšel, protože hučení zanikalo v kvílení větru. Spokojeně vytáhl modlící kobereček a rozložil ho na sníh. Záda ho pořád ještě bolela od ran bičem. Nahrnul rukama sníh a poslušen rituálu umyl si tvář i ruce, aby byl připraven na čtvrtou modlitbu dne, pak se otočil k jihozápadu ke svatému městu Mekce, ležícímu tisíc mil odtud v Saudské Arábii, a obrátil duši k Bohu. "Alláhu akbar, Alláhu akbar, Id iláhá Hid'Alláh..." Opakoval šahádu, sklonil se k zemi a slova arabské modlitby ho prostoupila: Bůh je největší. Bůh je největší. Není Boha kromě Boha a Muhammad je jeho Prorok. Bůh je největší, Bůh je největší, není Boha kromě Boha a Muhammad je jeho Prorok... Vítr nabral na síle a studeně bodal do tváří. Konečně zaslechl hukot turbínového motoru; rostl, pronikal mu do hlavy, zapudil klid jeho duše a zničil soustředění mysli. Rozzlobeně otevřel oči. Blížící se helikoptéra byla sotva dvě stě stop nad zemí a mířila přímo k němu. Nejdřív ho napadlo,

že to je armádní letoun, a zamrazilo ho strachy, že ho hledají. Pak rozeznal britské barvy - červenou, bílou, modrou a známý znak složený z velkých písmen S-G kolem rudého skotského lva na trupu - byla to stejná společnost jako ta, jež měla pobočku v Kovízu a další v celém Iránu, takže strach ho přešel, vztek ale ne. Pozoroval vrtulník a nenáviděl všechno, co ztělesňoval. Letěl teď přímo nad jeho hlavou, ale nijak ho neohrožoval - pochyboval, že si ho tady, v závětrí hor, posádka vůbec všimne. Přesto však celou svou bytostí odmítal takový vpád do soukromí, přerušení modlitby. A jak rámus rostl, rostl i jeho hněv. "Ld iláhá illd'Alláh..." "Snažil se znovu zabrat do modlení, ale vítr z rotoru mu hnal sníh do tváře. Za ním zařehotal kůň a v náhlé panice se vzepjal, sklouzl a podklesl v kolenou. Naložený velbloud také zpanikařil, škulbl ohlávku, postavil se a s úpěnlivým bečením se zoufale motal na třech nohou kolem dokola, až se zapletl do opratí. Už se neovládal. "Bezvérci!" zařval na letoun, který téměř přeletěl skalní převis. Vyskočil a popadl zbraň. "Satani!" zaječel z plných plic. Když první kulky pokropily vrtulník, zůstal mladý pilot Scot Gavallan jako opařený a vyjeveně zíral na díry v předním plastovém krytu. "Panebože...", vydechl. Dosud na něj ještě nikdo nikdy nestřílel. Slova zanikla v povelu muže sedícího vedle něj, který reagoval pohotově jako zkušený voják. "Připravit k akci!" zahřmělo ve sluchátkách. "Připravit k akci!" zařval Tom Locharr znovu do mikrofonu a potom, protože sám neseděl u řízení, se natáhl přes pilotovu levou, ruku, stlačil dolů kolektiv a ubral rychlost i výšku současně. V tom okamžiku je zasáhla druhá sprška kulí. Nahoře i vzadu se ozval děsivý praskot, další kulka narazila na kov, trysky zakašlaly a vrtulník padal. Byl to turbínový vrtulník typu Ranger 206 pro jednoho pilota a čtyři cestující - jednoho vpředu a tři vzadu. Tím byla jeho kapacita vyčerpaná. Před hodinou Scot vyzvedl na letišti v Širázu, asi padesát mil odtud, ty, kteří se vraceli z měsíční dovolené. Byla to běžná rutina, jenže teď se změnila v noční můru, kdy se na ně hora řítila. Jako zázrakem se těsně za hřebenem objevila prolákli-na, vrtulník do ní vlétl a Scot Gavallan měl na zlomek sekundy možnost získat částečnou kontrolu nad řízením. "Dávej, sakra, pozor!" vyjel Lochart.

Scot nebezpečí viděl, ale ne tak brzy. Teď jeho ruce i nohy pracovaly, aby se roztřesený stroj vyhnul ostrým skalním výčnělkům; levá lyže podvozku škrtila o skaliska, zakvílela na protest a jen o pár stop minula špičaté kameny a stromy, na něž se znovu řítili. "Níž a rychleji," naléhal Lochart. "Tamhle tudy, Scote - ne, tamhle přes ten vrcholek do té proluky... nezasáhli tě?" "Ne, ne, myslím, že ne. A tebe?"

"Ne. Už ti to jde dobře. Do té proluky! Dělej! Pospěš si!" Scot Gavallan poslechl a prchal, příliš nízko a příliš rychle, srdce v krku, v hlavě zmatek, v ústech chuť žluče. V kabině za přepážkou se kletby a výkřiky pasažérů mísily s řevem motorů, ale on se k nim otočit nemohl, bylo by to příliš riskantní, tak jen řekl do mikrofonu: "Není nikdo vzadu zraněn, Torné?" "Zapomeň na ně, soustřed se na ten vrcholek, poradím si s nimi!" odpověděl Tom Lochart energicky a nepřestával pozorovat, co se děje. Byl to dvaadvacetiletý Kanaďan, bývalý válečný letec, pak námezdný voják a teď hlavní pilot na jejich základně Zágros tři. "Sleduj ten vrcholek a připrav se na sestup. Veď ho těsně kolem a drž se dole. Pozor!" Okraj hřebene byl teď trochu nad nimi a zdálo se, že se na ně valí příliš rychle. Gavallan viděl přímo před sebou rozeklanou skálu. Měl akorát čas s trhnutím se jí vyhnout, když náhlý prudký závan větru vrhl vrtulník k příkré straně proluky. Nedostatečně vyrovnan, ze sluchátek zaslechl sprostou nadávku, pak to ale zvládl. Znenadání se mu před očima objevila skála a stromy, mýtina končila. Věděl, že jsou ztraceni. Jako by se všechno zpomalilo. "Bože všemo-"

"Pořád rovně za nosem... Bacha na ty kameny!"

Scot si uvědomil, že ho ruce a nohy znovu poslouchají. Vrtulník obtančil skálu ve vzdálenosti pouhých několika palců, pak zamířil ke stromům, přeletěl nad nimi a octl se ve volném prostoru. "Přistán tamhle tak rychle, jak dokážeš!"

Zíral na Locharta a útroby se mu pořád ještě svíraly. "Cože?" "No jasně. Musíme se na to podívat, všechno zkontrolovat." Lochart v duchu zuřil, že neřídí sám. "Slyšel jsem, že něco odešlo." "Já taky, ale co když je poškozený podvozek?"

"Zůstaneš kousek nad zemí. Vyskočím a omrknu to. Když to bude v pořádku, přistaneš a já se na to bleskově podívám. Bude to jistější. Kdoví, jestli nějaká kulka nezasáhla potrubí nebo kabely." Lochart viděl, jak Scot odvrátil oči od prázdného prostoru před nimi a otočil se na cestující. "Kčertu, postarám se o ně," odsekl. "Ty se musíš soustředit na přistání." Viděl, že mladší muž zrudl, ale poslechl. Pak se Locharc otočil. Usilovně potlačoval nauzeu, protože čekal kaluže krve a sténání raněných, které v hučení motorů nemohl slyšet, a věděl, že se nedá nic dělat, dokud nepřislanou. Bezpečné přistání bylo za všech okolností povinností číslo jedna. Spadl mu balvan ze srdce, když viděl, že tři muži na zadních sedadlech - dva mechanici a ještě jeden pilot - se zdají být nezranění, i když všichni seděli zhrouceně na svých sedadlech, a Jordon, mechanik usazený přímo za Scotem, byl v tváři bílý jako křída a oběma rukama se držel za hlavu. Lochart se otočil zase zpátky. Byli teď ve výšce asi padesát stop, měli dobrý směr i rychlost. Povrch mýtiny byl zasněžený, neposkvrněně čistý a rovný, zádně trsy trávy neprorážely a po obou stranách ležel navátý sníh. Vypadalo to dobře. Dost místa na manévrování i na přistání. Ale jak posoudit výšku sněhu? Jak hluboko je skutečný povrch země? Lochart věděl, co by udělal, kdyby řídil. Jenže on neřídil, nebyl kapitánem, přestože byl vyšší důstojník. "Ti vzadu jsou v pořádku, Scote." "Díkybohu. Trváš na tom, že vystoupíš?"

"Jak ti ten povrch připadá?"

Scot slyšel v Lochanově hlase zaváhání, okamžitě upustil od myšlenky na přistání, přidal plyn a začal kroužit. Kristepane, říkal si a málem se zhroutil při představě, jakou mohl udělat chybu. Kdyby mě Tom neupozornil, přistál bych tam a bůhví, kolik je tam sněhu nebo co je pod ním! Ve výšce sto stop zpomalil a rozhlížel se kolem. "Díky, Torné. Co tamhle?" Mýtina byla menší a ležela nějakých pár set yardů dál na druhé straně údolí, trochu níž, ale v případě nutnosti umožňovala rychlý únik a byla chráněná před větrem. Povrch byl téměř bez sněhu, drsný, ale dobrý. SMRŠŤ11

"Taky se mi víc líbí." Lochart pošoupl jedno sluchátko a otočil se. "Hej, Jean-Lucu," snažil se překřičet motory, "jsi v pořádku?" "Ano. Slyšel jsem, že se něco utrhlo."

"My taky. Jordone, jsi v pořádku?"

"Jasně že jo, co by mi, kčertu, mělo bejt," osopil se Jordon zamračeně. Byl to hubený, šlachovitý Australan a potřásal hlavou jako pes. "Akorát jsem si narazil palici, jak vidíš! Pitomý kulky! Scot přece říkal, že teď už je to tu mnohem lepší, když ten pitoměj šáh vypadl a vrátil se Chomejní. Lepší? Dyť na nás, sakra, stříleli! Tohle předtím nikdy neudělali - co se, hrome, děje?" "Jak to mám vědět? Možná jen nějaký cvok, co ho svědí prst na spoušti. Sedte jako pěna, já se jen mrknu kolem. Když bude podvozek v pořádku, přistaneme a ty s Rodem to můžete prohlídnout." "Jakej tlak má ten pitoměj olej?" zakřičel Jordon.

"Zelená." Lochart se opřel dozadu a automaticky zkontroloval palubní desku, mýtinu, oblohu, levou i pravou stranu, prostor nad i pod nimi. Spořádaně klesali, zbývalo ještě dvě stě stop. Ve sluchátkách slyšel, jak si Gavallan nehlasně pohvizduje. "Zvládl jsi to perfektně, Scote." "Houbeles," mladší muž se snažil, aby to znělo věcně. "Zpanikařil jsem. Byl jsem úplně paf, když nás ty kulky zasáhly, a kdyby nebylo tebe, zřítilli jsme se." "To bych měl na triku hlavně já. Bez varování jsem snížil kolektiv. Promiň mi to, ale museli jsme se dostat fofrem z dostřelu toho šílence. Naučil jsem se to v Malajsii. Strávil jsem tam u britského letectva rok ve válce proti komunistickým povstalcům. Na varování nebyl čas. Museli jsme dolů kalupem." Souhlasně sledoval, jak Gavallan krouživě klesá a pohledem pečlivě zkoumá terén. "Torné, viděl jsi, kdo po nás střílel?"

"Ne, jenže já po nepřátelích nekoukal. Kde chceš přistát?" "Kousek od toho padlého stromu. Souhlasíš?"

"Proč ne. Pospěš si. Podrž to asi stopu nad zemí."

Sestup byl bez chybičky. Vrtulník zůstal stát pár palců nad zemí, nehybný jako skály kolem, přestože vítr divoce fičel. Lochart otevřel dveře. Zamrazilo ho. Zatáhl zip staré letecké bundy a opatrně vyklouzl ven, hlavu sehnoutou před svišticími listy rotoru. Přední lyže byla poškrábaná, trochu zkroucená a měla ošklivý zub, ale nýty držící podvozek byly v pořádku. Bleskově zkontroloval druhou stranu., ještě jednou prohlédl poškozenou lyži a dal znamení zdviženým palcem. Gavallan nepatrně přiškrtl plyn a přistál lehce jako chmýří. Tři muži ze zadní části okamžitě vylezli ven. Jean-Luc Sessonne, francouzský pilot, se klidil z cesty oběma mechanikům, kteří začali s prohlídkou od nosu až k ocasu, jeden na pravé straně, druhý u dveří. Vítr z rotoru jim trhal šaty a bičoval je. Lochart byl teď pod vrtulníkem a zkoumal, jestli někudy neuniká olej nebo palivo, ale nic takového neviděl. Vstal a připojil se k Rodriguesovi, velmi schopnému Američanovi, který jako jeho mechanik měl na starosti dvěstědvánáctku, s níž běžně létal. Rodrigues sejmul kontrolní kryt a nakoukl dovnitř; prošedivělé vlasy i kombinézu mu rval vichr. Nároky na bezpečnost byly u všech iránských leteckých dopravců vysoké, takže změř kabelů, trubek a rozvodů paliva byla přehledná a čistá. Najednou Rodrigues zpozorněl a ukázal na blok motoru, kde zela hluboká rýha způsobená odraženou kulkou. Bedlivě sledovali její dráhu. Znovu se soustředil na kritické místo, tentokrát si posvítil baterkou. Jeden z přívodů oleje byl poškozený. Když se ho dotkl, měl ruku mastnou a špinavou. "Doprdele," řekl. "Vypneme motor, Rode?" zakřičel Lochart.

"To sakra ne, co když jsou kolem další střelci? Tohle není zrovna vhodné místo na noc." Rodrigues vyndal kus koudele a klíč. "Zkontroluj to vzadu, Torné." Lochart ho nechal v klidu pracovat a rozmrzele se rozhlížel po případném přístřeší, kdyby museli zůstat přes noc. Na druhé straně mýtiny Jean-Luc močil na padlý strom, cigaretu v puse. "Ať ti nenamrzne, Jean-Lucu!" zavolal a odpovědí mu bylo dobrosrdečné mávnutí proudem. "Hej, Torné!"

To volal Jordon. Okamžitě za ním vlezl pod ocas letounu a zkoprněl. Jordon už měl sundaný kryt. V trupu těsně nad nádržemi byly dvě díry po střelách. Kristepane, o vteřinu později by nádrže určité bouchly, pomyslel si. Kdybych nedal okamžitě páku k zemi, bylo po nás. Tutově. Rozprskli jsme se všichni po skalách. A za co? Jordon ho zatahal za rukáv a znovu ukázal, kudy kulky prolétly. Na sloupku rotoru objevili další rýhu. "Ať visím, jestli chápu, jak ten pitomec mohl minout ty zatracené listy!" zakřičel, červený kulich naražený přes uši jako obvykle. "Holt ještě nebyl náš čas."

"Cože?"

"Zatím ne, sakra. Ty jsi v pořádku, Torné?"

"Jasně."

Ozvala se rána a všichni sebou vyděšené trhli, ale byla to jen obrovská větev, která pod těžkým sněhem nevydržela a spadla s praskotem na zem. "Espece de con," řekl Jean-Luc a s vědomím, jak rychle ubývá světla, zamžoural nahoru, pak pokrčil rameny sám pro sebe, zapálil si další cigaretu a loudal se pryč, podupáváje nohama, aby se zahřál. Jordon na své straně žádnou závadu nenašel. Minuty utíkaly. Rodrigues pořád nadával a něco si mumlal, jednu ruku pohrouženou do vnitřností motoru. Ostatní stáli v hloučku za ním, stranou od rotoru, a pozorovali ho. Světlo zatím ještě stačilo, ale jak dlouho? Měli před sebou dobrých dvacet mil a v horách se neměli čím řídit, jen malým radiomajákem na základně, který někdy fungoval, někdy ne. "Dělej, proboha," zamumlal někdo. To teda jo, souhlasil Lochart v duchu a snažil se nedat najevo nervozitu.

V Sírázu vystřídali posádku složenou ze dvou pilotů a mechaniků, kteří jim spěšně zamávali a chvátali ke svému Company 125 soukromému letounu se dvěma proudovými motory a osmi místy, určenému pro dopravu osob nebo nákladu. Tím samým strojem přiletěli z mezinárodního letiště v Dubaji přes Perský záliv, když se vraceli z měsíční dovolené, kterou Lochart a Jordon

prožili v Anglii, Jean-Luc ve Francii a Rodrigues na loveckém výletu v Keni. "Na co, ksakru, ten spěch?" zeptal se Lochart, když se za nimi zavřela dvířka malého dvoumotorového letounu. "Letiště je v provozu pořád ještě jen částečně, všichni stávkují, ale nemusíme si dělat starosti," řekl Scot Gavallan. "Pospíchají, aby byli pryč, než jim ten byrokrat ve věži, který si myslí, že je pro íránskou dopravu darem božím, zruší povolení k odletu. Radši sebou taky hodíme, než mu padneme do oka." "Co celníci?"

"Pořád stávkují, kamaráde. Jako všichni - banky jsou zavřené v jednom kuse. To je fuk, do týdne nebo tak nějak bude všechno normální." "Merde," ozval se Jean-Luc. "Francouzské noviny píšou, že situace v Íránu je une catastrophe-, prý s Chomejním a jeho molly, armádou připravenou k puči, komunisty, kteří štvou všechny proti všem, a bezmocnou Bachtijárovou vládou je občanská válka nevyhnutelná." "Co o tom ve Francii můžou vědět, příteli?" poznamenal Scot Gavallan ležérně, když nakládali jejich zavazadla. "Fran-" "Francouzi vědí, man vieux. Všechny noviny píšou, že Chomejní nikdy nebude spolupracovat s Bachtijárem, protože ho jmenoval šáh, a každý, kdo měl něco společného se šáhem, je vyřízený. Vyřízený. Ten starý válečník řekl stokrát, že s nikým, koho šáh jmenoval, spolupracovat nebude." Lochart se vmísil: "Před třemi dny jsem v Aberdeenu viděl Andyho a ten se dušoval, že Írán už bude brzy normální, když se vrátil Chomejní a šáh je pryč." Scot se rozzářil. "Tak vidíš. Jestli tomu někdo rozumí, tak je to náš táta. Jak se má, Torné?" Lochart se na něj taky zazubil. "Je ve formě, má páru jako vždycky." Andy byl Andrew Gavallan, Scotův otec, předseda a ředitel S-G. "Andy říkal, že Bachtijár má armádu, loďstvo, policii a SAVAK, takže Chomejní bude muset přistoupit na nějakou dohodu. Buď to, anebo občanská válka." "Smarjá," ozval se Rodrigues, "co tu vlastně děláme?"

"Jsme tu kvůli prachům."

"Bulimerde!"

Všichni se zasmáli, Jean-Luc byl známý skeptik a realista. Pak se ozval Scot: "Co na tom záleží, Jean-Lucu? Zatím nás ještě nikdo neotravoval, ne? Byl tu zmatek, ale nás nikdo doopravdy neotravoval. Máme kontrakt výhradně s Iran-Oilem, o kterém rozhoduje vláda - ať je to Bachtijár, Chomejní nebo nějaký generál. Nezáleží na tom, kdo je u moci, budou se muset znormalizovat každá vláda bude nutně potřebovat dolary na naftu, takže budou potřebovat vrtulníky a tím pádem nás. Přece mají všech pět pohromadě!"

"To jo, ale Chomejní je fanatik a nic jiného než islám ho nezajímá - a nafta není islám." "Co Saudská Arábie? Co Emiráty? Co OPEC? Hergot, vždyť taky vyznávají islám, ale cenu barelu znají. Nechme toho, poslouchejte!" Scot se rozzářil. "Letecká společnost Guerney opouští Zágros a ruší úplně všechny íránské závazky. Definitivně!" Všichni ztuhli. Guerney Aviation byla obrovská americká společnost pro vrtulníkovou dopravu a jejich hlavní rival. Jestli teď odejde, budou mít dvakrát tolik zakázek. Veškerý zahraniční personál společnosti S-G pracoval v Íránu systémem zvláštních odměn, který úzce souvisel s počtem zakázek. "Víš to jistě, Scote?"

"Ovšem, Torné. Pěkně se kvůli tomu s Iran-Oilem pohádali. Jestli chcete odejít, tak běžte, ale na všechny vrtulníky máme licenci, takže ty tu zůstanou stejně jako všechny náhradní díly! Guerney všem oznámila, že končí, zavřela základnu v Gaši, vrtulníky odepsala a zmizela." "Tomu nevěřím," zapochyboval Jean-Luc. "Guerney musela mít smlouvu na dobrých padesát vrtulníků; to si nemohli dovolit jen tak odepsat." "Jenže to udělali. Minulý týden jsme za ně dělali tři lety, které bývaly výhradně jejich." Jean-Luc přehlušil nadšený hlahol. "Proč to Guerney zabalila, Scote?" "Náš neohrožený šéfvTeheránu soudí, že jim došly síly, že už nevydrželi ten tlak anebo toho prostě měli dost. Musí se uznat, že Chomejní brojí nejvíc proti Americe a americkým společnostem. Mciver soudí, že chtějí předejít ztrátám, a to je pro nás výhodné." "Man Dieu, jestli si nesmějí vzít svoje letouny a náhradní díly, jsou v pěkném průšvih." "Naše starost to není, kamaráde, my akorát

musíme lítat. Pokud zůstaneme sedět na zadku, dostaneme všechny jejich kontrakty a vyděláme si jen za tenhle rok aspoň dvakrát tolik co dřív." "Tu en partes a mon cul, má tetě est malade!"

Všichni se zasmáli. Dokonce i Jordon věděl, co to znamená: Vyprávěj to mý-mu zadku, má hlava je nemocná! "Klídek, kamaráde," řekl Scot. Lochart sám pro sebe spokojeně kývl. Horský chlad ho ještě nezačal trápit. Andy a Scot mají pravdu, všechno bude brzy normální, musí být, pomyslel si. Anglické noviny rovněž vyjadřovaly přesvědčení, že situace v Iránu se teď rychle znormalizuje. Pokud Sověti nějak nezasáhnou. Fakt je, že jsme je varovali. Američani i Sověti museli dát ruce pryč, aby si Iránci mohli dát své záležitosti do pořádku sami. Je jasné, že každý, kdo má řídit stát, potřebuje nutně stabilitu a příjem - což znamená naftu. Ano. Všechno bude v pořádku. Ona tomu věří, a jestli si ona myslí, že všechno bude báječné, jakmile šáha sesadí a Chomejní se ujme vlády, proč bych tomu neměl věřit i já? Ach Šahrazád, jak mi chybíš.

Bylo nemožné volat jí z Anglie. Telefony v Iránu nikdy moc dobře nefungovaly, byly příliš přetížené nároky překotné industrializace. Ale za posledních osm měsíců, co začaly nepokoje, znemožnily téměř nepřetržité stávky telekomunikací místní i zahraniční hovory a teď spojení prakticky neexistovalo. Když byl v Aberdeenu u vedení společnosti, aby se podrobil půlroční zdravotní kontrole, podařilo se mu odeslat jí dálnopis až po osmi hodinách vytrvalého úsilí. Poslal ho na adresu Duncana Mcivera do Teheránu, kde teď byla. V dálnopise moc říct nemůžeš, jen "brzy na viděnou, chybíš mi, miluju tě". Už to nebude dlouho trvat, můj miláčku a

"Torné?"

"Ehrn, co je, Jean-Lucu? Co máš?"

"Brzy začne sněžit."

"Ano." Jean-Luc měl úzkou tvář s velkým galským nosem a hnědýma očima; byl šlachovitý jako všichni piloti, kteří museli každého půl roku na důkladnou lékařskou prohlídku a nemohli si dovolit přibrat na váze. "Netušíš, kdo na nás střílel, Torné?" Lochart pokrčil rameny. "Nikoho jsem neviděl. Ty ano?"

"Ne. Doufám, že to byl jen nějaký pošuk." Jean-Luc se na něj upřené díval. "Na chvíli jsem měl pocit, že jsem zase v Alžírsku, tyhle hory nejsou moc odlišné. Připadalo mi, že jsem zpátky u letců a bojuju s feláhy a PLN." Zamáčkl podpatkem nedopalek cigarety. "Už jsem v jedné občanské válce byl a nenáviděl jsem to. Tam jsem měl ale zbraně a bomby. Nechci se dostat do další občanské války a být odkázaný jen na to, že rychle uteču." "Byl to určitě nějaký cvok a byl sám."

"Obávám se, že budeme mít co dělat se spoustou cvoků. Torné. Už od chvíle, kdy jsem odjel z Francie, mám takový divný pocit. A je to čím dál horší. Ty a já víme, co je válka, ostatní ne. Máme zkušenosti a víme, že nás čekají samé trable." "Jsi jen utahaný."

"To je pravda. Andy měl vážně dobrou náladu?"

"Jasně. Pozdravuje všechny a vzkazuje, ať to nevzdáváme!" Jean-Luc se zasmál a potlačil zívnutí.

"Mon Dieu, umírám hladu. Co udělal Scot pro naše uvítání?" "Nad celým hangárem visí plakát s nápisem VÍTEJTE DOMA."

"Myslel jsem, co bude k večeři, man vieux. Večeře."

"Scot říkal, že se ještě s několika vesničany vypravil na lov a má pár králíků a nějaké srnčí pro naše mlsné jazyky - a všechno je připravené na grilování venku." Jean-Lucovy oči se rozsvítily. "Dobře. Hele, vezu sýr z Brie, celé kilo česneku, šunku, ančovičky, cibuli, pár kilo špaget, několik rajských protlaků a manželka mi dala recept na výborné milánské špagety, který dostala od Gianniho z restaurace St. Jean. Je to fantastické. A taky mám víno." Lochartovi se začínaly sbíhat sliny. Jean-Lucovým koníčkem bylo vaření, a když chtěl, dovedl být vynalézavým kuchařem. "Já vezu konzervy všeho, na co jsem si vzpomněl, a taky pár lahví whisky. Musím přiznat, že jsem strašně postrádal tvoje vaření." A tvou společnost, dodal v duchu. Když se sešli v Du-baji, potřásli si rukama a on se zeptal: "Jaká byla dovolená?" "Byl jsem ve Francii," řekl Jean-Luc hrdě.

Lochart mu záviděl jeho jednoduché uvažování. Anglie dobrá nebyla. Ani počasí, jídlo, děti, ona, Vánoce, prostě nic - i když se snažil. Nevadí. Teď jsem zase tady a brzy budu v Teheránu. "Budeš dnes kuchtit, Jean-Lucu?" "Ovšem. Jak bych mohl žít bez pořádného jídla?"

Lochart se zasmál: "Jako zbytek světa." Pozorovali, jak se Rodrigues pořád snaží. Vítr z vrtulí ho bičoval, motory tlumeně hučely. Lochart pozdravil zvednutým palcem Scota Gavallana, trpělivě čekajícího v kabině. Scot mu signál vrátil, pak ukázal na oblohu. Lochart přikývl, pokrčil rameny, pak se znovu zahleděl na Rodriguese, protože věděl, že nemůže dělat nic než odevzdaně čekat. "Kdy poletíš do Teheránu?" zeptal se Jean-Luc.

Lochartovi se zrychlil tep. "V neděli, jestli nebude sněžit. Mám zprávu a poštu pro Mcivera a jeho lidi. Vezmu si dvěšestku; zítřek mi zabere, než všechno zkontroluju. Scot říkal, že máme být poblíž, až začneme naplno fungovat." Jean se na něj zkoumavě podíval. "Náserí s tím počítá?"

"Ano." Náserí byl jejich íránská spojka a vedoucí základny, zaměstnanec IranOilu - státní monopolní společnosti, která vlastnila veškerou naftu nad i pod zemí a řídila jejich lety. S-G s ní měla kontrakt, podle něhož vybírala a dodávala zaměstnance, zařízení a materiál pro těžní věže roztroušené v horách a taky jednala s nezbytnou organizací CASEVAC, která měla na starosti záchranné práce při nehodách. "Pochybuju, že toho příští týden nějak moc nalítáme. Je mizerné počasí. Ale ve dvěšestce by to snad šlo." "Jistě. Budeš potřebovat parťáka. Poletím s tebou."

Lochart se zasmál. "To pusť z hlavy, kamaráde. Příští dva týdny jsi zástupcem velitele a máš službu." "Ale nebudou mě potřebovat. Aspoň tři dny ne. Podívej se na nebe. Torné. Musím se přesvědčit, že náš byt je v pořádku." Za normálních okolností měli piloti a jejich rodiny základnu v Teheránu; dva týdny létali a jeden měli volný. Mnoho pilotů dávalo přednost dvouměsíční práci a jednomu měsíci dovolené doma, zvláště Angličané. "Nutně musím do Teheránu." "Jestli chceš, podívám se na tvůj byt sám, a když mi slíbiš, že třikrát týdně budeš dělat večeři, nějak pro tebe vyšetřím dva dny, až se dostanu zpátky. Vždyť se právě vracíš z měsíční dovolené!" "Jo, ale to jsem byl doma. Teď musím myslet na man amie. Určitě je beze mě v Teheránu zoufalá, neviděla mě přece celý měsíc. Chápeš?" Jean-Luc pozoroval Rodriguese. Pak se znovu zahleděl na nebe. "Ještě deset minut můžeme počkat, Torné, pak musíme připravit tábor, dokud je světlo." "Ano." "Ale zpátky k nejdůležitější věci. Torné -"

"Merde, chovej se jako Francouz a ne jako Angličan. Celý měsíc. Pomysli na její city!" Rodrigues připevnil panel zpátky na místo a utřel si ruce. "Tak, a teď už, sakra, vypadneme," zavolal a šplhal do letounu. Ostatní ho spěšně následovali. Už byli na palubě, když si upínal pás; záda, hlava i krk ho pořád bolely. Vrtulník zamířil přes další hřeben na základnu. Vtom si všiml, že se na něj Jordon upřeně dívá. "Co je s tebou, sráči?" "Jak jsi opravil tu zasranou trubičku, frajere? Byla pěkně proděravělá!" "Zvejkačkou."

"Cože?"

"Zvejkačkou. Jasné, sakra. Fungovalo to ve Vietnamu, tak to bude fungovat i tady. Aspoň doufám. Byl to totiž takovej mizernej mrňavý" kousek, ale víc jsem neměl, tak to, kčertu, bude muset stačit. A nemohl bys, dopřic, mluvit aspoň trochu slušně?" Bezpečně přistáli na základně, začínal padat sníh. Pozemní služba zapnula přistávací světla, jen tak pro všechny případy. Základna sestávala ze čtyř garáží pro trajlery, kantýny, hangáru na dvěštdvanáctku - čtrnáctimístné osobní letadlo nebo nákladní vrtulník - a dvě dvěštdšestky a z přistávacích plošin. Byly tu boudy, kde se skladovaly pytle cementu, čerpadla, generátory a nejrůznější náhradní díly pro vrtné věže včetně potrubí. Základna se rozkládala ve výši sedm a půl tisíce stop na malé plošině, zalesněné a velmi malebné, zpola obklopené zasněženými horskými štíty, vysokými až dvanáct tisíc stop i víc. Půl míle odtud byla vesnice Jazdek, jejíž obyvatelé pocházeli z menšího kmene kaškajských kočovníků, kteří se asi před stoletím usadili na této křižovatce dvou menších karavanních cest, vedoucích Iránem tři, možná čtyři tisíciletí. Společnost S-G tu měla základnu už sedm let, od navázání

kontraktu s Iran-Oilem. Původně měla dohlížet na stavbu potrubí a pořizovat topografické mapy zdejší oblasti, později pomáhala při výstavbě a údržbě těžních věží v okolních bohatých naftových polích. Bylo to opuštěné, divoké a nádherné místo; lety zajímavé a výhodné, pracovní doba příjemná podle iránských předpisů se v celém Iránu smělo létat jen za denního světla. Léta byla nádherná, většinu zim byli pod sněhem. Kolem se rozkládala křišťálově čistá jezera se spoustou ryb a lesy plné zvěře. Vztahy s lidmi z Jazdeku byly skvělé. A to nejdůležitější - byli mimo dosah vedení v Teheránu, většinou mimo dosah vysílačky a ke své radosti ponechání sami sobě. Jakmile se vrtule přestaly točit a motor zhasl, Rodrigues a Jordon vyndali panel znovu. Vyděsili se. Podlaha v této části byla pokrytá olejem, navíc bylo silně cítit palivo. Rodrigues pátral, pak posvítíl baterkou. V jednom sváru palivo ve nádrže byla nepatrná prasklina, které si v horách nemohli všimnout. Tenký pramínek paliva se mísil s olejem dole. "Můj bože! Doprdele! Koukněte na to, to je časovaná bomba," zasípěl. Jor-don stojící za ním málem omdlel. "Jedna jiskra a... sakra, podejte mi hadici, zaleju to, než vyletíme do povětří..."

"Jdu pro ni," řekl Scot a rozechvěle dodal: "No, myslím, že máme jeden z životů pryč. Takže nám zbejvá ještě osm." "Musíme bejt děti Štěstěny, kapitáne," poznamenal Rodrigues, ale bylo mu nanic. "Jo, určitě jste miláček Štěstěny. Tenhle brouček..." Odmlčel se a naslouchal. Všichni kolem taky - Lochart a Jean-Luc stojící u baráku velitele s Náserím, několik Íránců, členů pozemního personálu, kuchaři a dělníci. Bylo naprosté ticho. Pak se znovu ozval štěkot kulometu z míst, kde ležela vesnice. "Sakra!" mumlal Rodrigues. "Proč jsem se, hergot, vracel do té všivé díry?"

aberdeen, skotsko - mccloudovo LETIŠTĚ VRTULNÍKŮ. 17.15 HODIN. Velká helikoptéra se snesla ze zšeřelého nebe a se řvoucími rotory dosedla vedle rollse, parkujícího nedaleko jedné z ramp omytých deštěm. Celé letiště bylo v provozu, další vrtulníky přistávaly nebo startovaly s náklady pro vybavení naftových věží, s personálem a zásobami a na všech letounech a hangárech se pyšně skvěl znak S-G. Dveře kabiny se otevřely a dva muži v leteckých kombinézách a nafukovacích vestách sestoupili ve větru a dešti po hydraulických schodech. Než došli k vozu, otevřel jim uniformovaný šofér dvířka. "Skvělý let, že jo?" řekl Andrew Gavallan šťastně. Byl to vysoký, silný muž a na svých čtyřiašedesát let měl úžasnou formu. Vyklouzl z vesty, sklepal z límce kapky deště a usedl vedle druhého muže. "Je to skvělý stroj, reklama nelže. Už jsem ti řekl, že jsme první outsideři, kteří si ho mohli vyzkoušet?" "První nebo poslední, to je mi úplně jedno. Hrozně to házelo a ten řev mi šel na nervy." Linbar Struan podrážděně zápolil s nafukovací vestou. Bylo mu padesát, měl zrzavé vlasy a modré oči a byl hlavou Struanů, obrovského konglomerátu se základnou v Hongkongu, známého jako Vznesený dum, který ve vši tajnosti vlastnil rozhodující podíl společnosti S-G. "Pořád si myslím, že to je příliš vysoká investice, tyhle stroje. Příliš vysoká." "X63 jsou z ekonomického hlediska to nejvýhodnější, co můžeš mít; perfektně se hodí pro Severní moře, Írán a všude, kde převážíme těžké náklady, což se týká především Iránu," vysvětloval Gavallan trpělivě a snažil se, aby nenávisť k Linbarovi nezkazila požitek z dokonalého lemu. "Objednal jsem jich šest." "Ještě jsem to neschválil!" utrl se Linbar.

"Nepotřebuju tvůj souhlas," řekl Gavallan a jeho hnědé oči ztvrdly. "Jsem členem vnitřní rady Struanů; minulý rok jste vy a vnitřní rada tenhle nákup schválili, pakliže zkušební let proběhne dobře, a já doporučím, aby " "Ještě jsi nic nedoporučil!"

"Právě to dělám, takže je to vyřízené!" usmál se Gavallan sladce a pohodlně se opřel. "Písemný kontrakt dostaneš na schůzi rady do tří týdnů." "Copak to nikdy neskončí, Andrew? Nemůžeš se vykašlat na ty tvoje zatracené ambice?" "Nijak tě neohrožuju, Linbare, mě"

"Souhlasím." Linbar rozzlobeně zvedl interkom a dal pokyn šoférovi za zvukotěsnou skleněnou přepážkou. "Johne, vysadíte pana Gavallana u kanceláře, pak pojedete na hrad Avisyard." Vůz okamžitě vyrazil k třípatrové administrativní budově na opačné straně, než byly hangáry. "Jak je na

Avisyardu?" zeptal se Gavallan podivným tónem. "Lip než za tebe - škoda, že jsi nebyl s Maureen pozvaný na Vánoce, možná příští rok." Linbar našpulil rty. "Ano, na Avisyardu je mnohem lip." Podíval se z okénka a ukázal palcem na obrovský vrtulník. "A radši to s tímhle nezvorej. Ani s něčím jiným." Gavallan se zamračil. Byl sice permanentně ve střehu, ale dloubnutí týkající se jeho ženy ho dostalo. "Když už mluvíš o tom, co se nemá zvorat, tak co ty tvoje riskantní investice do Jižní Ameriky? Co ty hloupé tahanice s Loděnicemi Toda kvůli jejich tankerům? Jak to, že nám Par-Con vyfoukl kontrakt s Todou na hongkongský tunel, jak to, že jsi podrazil naše staré přátele v Hongkongu svou manipulací s akcemi " "Blbost! Jak to, podrazil? Jsou plnoletí. Co pro nás poslední dobou udělali? Říká se, že Sanghajci jsou chytřejší než my všichni. Kantonci, Cíňani z vnitrozemí, sám jsi to mockrát říkal! Já za to nemůžu, že je naftová krize, ani za to, že svět je ve varu nebo že v Íránu je revoluce a že Arabové, Japonci, Korejci a Tchajwanci nám dávají zabrat!" Linbar se najednou dusil vzteky. "Zapomínáš, že svět je dnes jiný, Hongkong je jiný, žijeme v jiné době! Já jsem tchaj-panem Struanů, já mám dohlížet na Vznešený dům a každý tchaj-pan měl období nezdarů, dokonce i tvůj zatracený, prokletý lan Dunross. S těmi naivními představami o naftovém bohatství Číny jich bude mít ještě víc. Do-" "lan má pravdu -"

"Dokonce i Hag Struanová měla maléry a měl je i náš ďábelský předek, slavný Dirk. Kéž se navždy smaží v pekle! Já za to nemůžu, že svět je vzhůru nohama. Ty myslíš, že bys to zvládl lip?" řval Linbar. "Stokrát!" odsekl Gavallan.

Linbar se zuřivostí až třásl. "Dal bych ti padáka, kdybych mohl, ale nemůžu! Musím snášet tebe i tvou proradnost. Přičlenil ses do naší rodiny, ale nepatříš do ní. Jestli je na nebesích nějaký Bůh, tak se sám zničíš! Tchaj-pan jsem já a přísahám, že ty jím nebudeš nikdy!" Gavallan zabušil na skleněnou přepážku a vůz prudce zastavil. Trhl dveřmi a vystoupil. "Dew ne lo mo, Linbare!" procedil mezi zuby a vyrazil do deště. SMRŠT21

Jeich nenávist se datovala z přelomu padesátých a šedesátých let, kdy Gavallan pracoval v Hongkongu pro Struany, ještě než na tajný pokyn tehdejšího tchaj-pana lana Dunrosse, bratra své zesnulé ženy Káti, přišel sem. Linbar na něj chorobně žárlil, protože Dunross důvěřoval Gavallanovi, a jemu ne, a taky proto, že Gavallan se vždy považoval za příštího tchaj-pana, zatímco Linbar neměl žádnou šanci. Podle dávného zákona společnosti Struanů měl tchaj-pan absolutní, neoddiskutovatelnou pravomoc a právo zvolit si sám dobu, kdy půjde do důchodu, a vybrat svého následovníka - musel být členem vnitřní rady a tudíž z přízně. Jakmile se ten k tomu rozhodl, ztratil veškerou moc. lan Dunross moudře vládl deset let a pak vybral svého bratrance, Davida MacStruana, aby vládl po něm. Před čtyřmi lety se David MacStruan - nadšený horolezec - zabil při výstupu v Himalájích. Než zemřel, stačil před dvěma svědky k všeobecnému úžasu jmenovat dalším tchaj-panem Linbara. Okolnosti jeho smrti vyšetřovala policie -britská i nepálská. Někdo manipuloval s jeho výstrojí i s lanem. Verdikt policie nakonec zněl "nehoda". Stěna, na kterou vystupovali, byla vzdálená, pád nečekaný, nikdo přesně nevěděl, co se stalo, ani ostatní horolezci, ani průvodci, přičemž podmínky byly dobré a sáhib byl samozřejmě zdravý a zkušený muž, žádný hazardér. "Ale sáhibe, naše hory vysoké země jsou jiné než ostatní hory. Naše hory mají duchy a občas se rozhnívají, sáhibe. Kdo může říct, co takový duch udělá?" Nikdo nebyl obviněn, možná s výstrojí a lanem nikdo nemanipuloval, jen nebyly v pořádku. Karma. Kromě nepálských průvodců byli všichni ostatní členové výpravy přátelé a obchodní partneři z Hongkongu. Britové, Cíňani, jeden Američan a dva Japonci. Hiro Toda, hlava Loděnic Toda dlouholetý osobní přítel Davida MacStruana a jeden z jeho společníků, Nobunaga Moři. Linbar Struan mezi nimi nebyl. Přes velké riziko slezli dva muži a jeden průvodce dolů k umírajícímu. Byli to Výnosný Čoj, nesmírně bohatý direktor Struanů, a Moři. Oba dosvědčili, že než vydechl naposledy, jmenoval David MacStruan Linbara Struana svým následníkem. Krátce poté, kdy se rozrušení členové výpravy vrátili do Hongkongu, našla MacStruanova sekretářka při prohlídce stolu obyčejný list psaný strojem,

podepsaný a datovaný před pár měsíci, s podpisem Výnosného Coje jako svědka, který to stvrzoval. Gavallan si vybavil, jak byl tenkrát šokovaný. A nejen on - nejvíc ze všech Klaudie Čchenová, která pracovala jako sekretářka pro řadu tchaj-panů, sescře-nice jeho vlastní sekretářky Liz Čchenové. "To se tchaj-panovi nepodobá, pane Andrew," řekla mu - byla to už stará dáma, ale ostrá jako řemen. "Tchaj-pan by tu nikdy nenechal jen tak ležet takový důležitý dokument, dal by ho do trezoru ve Velkém domě spolu... spolu s dalšími soukromými dokumenty." Jenže David MacStruan to neudělal a poslední slova umírajícího spolu s tímto papírem vše zlegalizovala. Teď byl Linbar Struan tchaj-panem Vznešeného domu a tím to všechno haslo, jenže dew ne lo mo na Linbara, na jeho špatnou ženu, ďábelskou čínskou milenku a mizerné přátele. Stejně bych vsadil krk, že jestli Davida nezavraždili, nějak ho zmanipulovali. Ale proč by Výnosný Coj lhal? Anebo Moři, proč - nic z toho nemohli mít... Zalil ho náhlý poryv děste. Vytržený ze vzpomínek na chvíli zatajil dech. Srdce mu ještě bušilo, nadával si, že ztratil nervy a zavinil, že Linbar řekl to, co říci neměl. "Jsi blázen, mohl jsi ho zvládnout jako vždycky, musíš s ním pracovat - je to i tvoje vina!" řekl nahlas a pak zamumlal: "Zádnej hajzl nesmí mluvit špatné o Maureen..." Byli spolu tři roky a měli dvouletou dceru. Jeho první žena Káťa zemřela před devíti roky na roztroušenou mozkomíšní sklerózu. Má ubohá Kato, pomyslel si smutně, neměla jsi štěstí.

Sklonil hlavu před deštěm a viděl rollse zahýbat z vrat letiště a mizet za clonou deště. Je to hanba, co se stalo s Avisyardem. Zbožňoval jsem to místo, pomyslel si a vzpomněl na všechny dobré i zlé chvíle, které tam prožil s Kátou a jejich dvěma dětmi, Scotem a Melindou. Hrad Avisyard byl součástí dávného dědictví Dirka Struana, který ho zanechal dalším tchaj-panům; ti ho měli užívat po dobu své vlády a pak v plné parádě předat dál. Hrad s víc než tisíci hektary půdy, ležící v Ayrshiru. Je škoda, že se tam s Maureen a malou Elektron nikdy nedostane, rozhodně ne, dokud bude tchaj-panem Linbar. Takový je život. "Ale co, ten smrad tu nebude navždy," oznámil větru a cítil se trochu lip, protože to vyslovil nahlas. Pak zamířil do své kanceláře v budově. "Ahoj, Liz," řekl. Liz Čchenová, jeho sekretářka, asi padesátiletá zachovalá Eurasijka, s ním přišla z Hongkongu v třiašedesátém a znala všechna tajemství Gavallanovy holdingové společnosti - zástěrky pro S-G a Struany. "Co je nového?" Její hlas zněl zpěvavě. "Pohádal jsem se s tchaj-panem, ale to je jedno." Nabídla mu šálek čaje. Když se zasmála, přidal se k ní: "Ať jde do háje. Už jste se dovolala Mácovi?" Duncan Mciver byl hlavou íránských operací S-G a jeho nejstarší přítel. "Pověřili jsme jednoho hochu, aby vytácel číslo od svítání do soumraku, ale íránská síť je přetížená. Dálnopis taky nefunguje. Duncan si určitě dělá stejné starosti jako vy." Vzala od něj kabát a pověsila ho na věšák v pracovně. "Volala vaše žena - jela pro Elektru do mateřské školky a chtěla vědět, jestli přijdete domů na večeři. Řekla jsem jí, že snad ano, ale že to bude možná pozdě - za půl hodiny vám mají volat z konference ExTexu." "Ano." Gavallan se posadil za stůl a ujistil se, že složka je připravená. "Liz, mohla byste ještě zkusit ten dálnopis Mácovi?" Okamžitě začala vytáčet. Jeho kancelář byla prostorná a spořádaná, s výhledem na letiště. Na stole byly zarámované fotografie Káti, Melmdy a Scota, když byli malí, Avisyardu a další s Maureen a jejich dítětem. Milé, usmívající se tváře. Na zdi jediná olejomalba, jejímž autorem byl Aristoteles Quance, znázorňující korpulentního čínského mandarína - dar od lana Dunrosse na oslavu jejich prvního úspěšného přistání u těžní věže v Severním moři, kterou stavěl Mciver. Symbolizovala začátek nové éry. "Andy," řekl Dunross, který to všechno uvedl do pohybu. "Chci, abys vzal Kátu a děn, odjel z Hongkongu a usadil se doma ve Skotsku. Chci, abys naoko odešel od Srruanů - zůstaneš samozřejmě členem vnitřní rady, ale to bude prozatím tajemství. Chci, abys odjel do Aberdeenu a rychle nakoupil nejlepší nemovitosti, přístavy, továrny, malá letiště, pozemky na letiště vrtulníků Aber-deen je pořád ještě starodávná vesnice, takže dostaneš levně 10 nejlepší. Tohle je tajná akce, víme o ní jen my dva. Před pár dny jsem potkal Kirka, zajímavého chlapíka, odborníka přes zemské vrstvy. Přesvědčil mě, že Severní moře je obrovským nalezištěm nafty. Chci, aby byl Vznešený dům připraven zásobovat těžní věže,

až budou postavené." "Proboha, Iané, jak si to představuješ? Severní moře? I kdyby tam byla nafta, což se mi zdá nepravděpodobné, tohle moře je většinu roku nejhorší na světě. Nebude to proveditelné v žádné roční době - a bylo by to strašné nákladné! Jak by se to dalo provést?" "To je tvůj problém, chlapče."

Gavallan si vybavil jeho smích a sebedůvěru a jako obvykle pocítil příliv sympatií. Odjeli z Hongkongu do Skotska. Káťa byla nadšená. Provedl všechno, co se po něm chtělo. Jako zázrakem vypukl zájem o naftu v Severním moři a velké americké společnosti v čele s ExTexem, obrovským texaským naftovým konglomerátem, a s BP, společností British Petroleum - se předháněly v mohutných investicích. Jeho situace mu dokonale umožňovala využít tohoto nového eldoráda a jako první zjistil, že nejlepším dopravním prostředkem budou v divokých vodách vrtulníky. Jako první - s Dunrossovou pomocí - zajistil silné fondy potřebné pro leasing vrtulníků a jako první tlačil jejich výrobce do výroby strojů předtím nevídaných rozměrů, bezpečnostních parametrů, výkonů i vybavení, a jako první dokázal, že je možné létat s nimi nad divokým mořem po celý rok. Za vyvinutí potřebné techniky, která tohle všechno umožnila, vděčil Mdverovi. Po Severním moři přišel Perský záliv, Irán, Malajsie, Nigérie, Uruquay, Jižní Afrika - Irán přitom tvořil největší klenot této pokladnice, neboť představoval obrovský potenciál, úžasně výnosný, s těmi nejlepšími vztahy k představitelům státní moci a dvoru, jež podle íránských partnerů měly zůstat stejně dobré i po sesazení šáha. "Andy," řekl mu včera generál Džaváde, jeho starší partner sídlící v Londýně, "není proč dělat si starosti. Jeden z našich společníků je příbuzný Bachtijára a v případě potřeby máme i výborné kontakty s vnitřním kroužkem Chomejního. Je ovšem pochopitelné, že nová éra bude mnohem nákladnější než ta dosavadní..." Gavallan se sarkasticky usmál. Nezáleží na dalších výdajích, na tom, že naši partneři jsou rok od roku hladovější, pořád ještě zbývá víc než dost, abychom si Irán udrželi jako svou mateřskou loď- aspoň v případě, že se rychle vrátí k normálnímu životu. Ianův hazard se Vznešenému domu několikanásobně vyplatil - škoda, že tenkrát odešel ze své funkce, ale je pravda, že měl na bedrech Struany deset let. To by stačilo každému muži - dokonce i mně. Linbar má pravdu, že po tom toužím. A jestli nebudu tchaj-panem já, tak přisambůh, Scot ano.

Zatím pořád vpřed a výš, stroje X63 nám umožní předběhnout Imperiál a Guerney a udělají z nás největší společnost pro leasing vrtulníků na světě. "Za pár let budeme největší, Liz," prohlásil s naprostou jistotou. "X 63 je bomba! Mac se zblázní, až mu to povím." "Ano," řekla a zavěsila telefon, "Lituji, Andy, ale nedá se tam dovolat. Jakmile to bude možné, dají nám vědět. Pověděl jste tchaj-panovi i ty ostatní dobré zprávy?" "Nebyl na to zrovna vhodný okamžik, ale to nevádí." Zasmáli se. "Nechám to na schůzi rady." Staré lodní hodiny na psacím stole začaly odbíjet šestou. Gavallan natáhl ruku a zapnul na kartotéce za sebou rádio s mnoha frekvencemi. Vyzvánění Big Benu naplnilo pokoj... teherán - BYT MdVERA: Poslední zvony v dálce utichají, příjem je špatný vzhledem k výbojům statické elektřiny. "Hlásí se vám mezinárodní vysílání BBC, je právě sedmnáct hodin podle greenwichského středoevropského času..." Pět odpoledne. Podle Greenwiche půl deváté večer místního íránského času. Oba muži si automaticky zkontrolovali hodinky. Zena jen usrkla martini s vodkou. Všichni tři se choulili kolem velkého krátkovlnného tranzistorového rádia; signál byl slabý a slyšitelnost špatná. Za okny ležela temná noc. Zdálky se jasně ozvala přestřelka. Nevšímali si jí. Znovu upila a čekala. V bytě bylo chladno, ústřední topení je vypnuté už několik týdnů. Jediné teplo vydávala malá elektrická kamínka, stažená stejně jako matné elektrické světlo sotva na polovinu možného výkonu. "... v sedmnáct hodin středoevropského času uslyšíte zvláštní reportáž o Iránu ,Od našeho korespondenta'..." "Dobře," zamumlala a všichni přikývli. Bylo jí jednapadesát, na svůj věk vypadala mladě: štíhlá, atraktivní, modré oči, světlé vlasy, brýle s tmavými obroučkami. Genevere Mciverová, pro přátele Genny. "... ale nejdřív přehled zpráv ze světa: Británie. V birminghamské továrně British Leyland, největší továrně na výrobu automobilů,

opět stávkovalo devatenáct tisíc dělníků za vyšší mzdy; představitelé odborů žádají zvýšení o šestnáct procent, zatímco premiér labouristické vlády James Callaghan je pro zvýšení o osm celých, osm desetin procent; v pondělí odletí královna do Kuvajtu na třídní návštěvu zemi Perského zálivu; ve Washingtonu "Přenos úplně odumřel. Vyšší muž zaklel.

"Trpělivost, Charlie," řekla jemně. "Zase se to vrátí."

"Ano, Cenný, máš pravdu," odpověděl Charlie Pettikin. Zdálky se znovu ozval rachot přestřelky.

"Posílat teď královnu do Kuvajtu je drobet přepísklý, nemyslíte?" zauvažovala Cenný. Země šejků, nesmírně bohatá na naftu, ležela hned za Zálivem a hraničila se Saudskou Arábií a Irákem.

"Pořádná hloupost v takovéhle době, ne?" "Vyložená pitomost. Ta pomatená vláda je úplně slepá," přikývl podrážděně Duncan Mciver, její manžel. "Nevidí, co se děje po celé zemi až do Aberdeenu." Zasmála se. "To je pořádný kus cesty, Duncane."

"Pro mé ne, Cenný!" Mciver byl rozložitý chlap s prošedivělými vlasy a postavou boxera.

"Callaghan je zatracený šašek a -" Zmlkl, když se z ulice pod nimi ozvalo dunění těžkých vozidel. Byl v posledním patře moderního bloku v severním předměstí Teheránu. Projelo další vozidlo.

"To vypadá na tanky," poznamenala.

"To jsou tanky, Cenný," opravil ji Charlie Pettikin, bývalý vojenský letec, původem z Jižní Afriky. Bylo mu šestapadesát, měl tmavé, místy prokvetlé vlasy a ve společnosti S-G působil jako vedoucí školicích programů pro piloty vrtulníků, včetně pilotů iránské armády. Zařazením byl starší pilot.

"Možná, že nás čekají další radovánky," dodala.

Už několik týdnů měli špatné časy. Nejdřív v září stanné právo, kdy byla zakázána veřejná shromáždění; vycházení povolil šáh od devíti ráno do pěti odpoledne, čímž ještě víc popudil lid proti sobě. Zvlášť v hlavním městě Teheránu, v naftovém přístavu Abádánu a svatých městech Konímu a Mašhadu. Spousta lidí byla zabita. Když násilí vrcholilo, šáh váhal a koncem prosince náhle stanné právo zrušil a jmenoval umírněného Bachtijára na místo premiéra. Po dalších ústupcích k všeobecnému překvapení opustil šestnáctého ledna Írán a odjel na "dovolenou". Pak Bachtijár jmenoval vládu a Chomejní - stále v exilu ve Francii - ji veřejně odsoudil, stejně jako každého, kdo ji bude podporovat. Narůstaly nepokoje i mrtví. Bachtijár se snažil vyjednávat s Chomejním, ale ten odmítl všechny návrhy na setkání a diskusi. Lid byl neklidný, armáda byla neklidná, pak se všechna letiště pro Chomejního uzavřela a vzápětí otevřela. Osm dní před prvním únorem se Chomejní nečekaně vrátil. Od té doby je to těžké, pomyslela si.

Ten čtvrtek za úsvitu byla s manželem i Pettikinem na teheránském mezinárodním letišti. Vzduch byl chladný, ale svěží, tu a tam ležel sníh a vál mírný vítr. Severní pohoří Elborz. mělo bílé čepice a vycházející slunce barvilo sníh dorů-žova. Všichni tři stáli vedle letounu 212, postaveného na rozjezdové dráze letiště, daleko od dehtového makadamu před terminálem. Další dvěstědvánáctka stála v pohotovosti na druhé straně letiště, připravená okamžitě vzlétnout - oba objednali příznivci Chomejního. Tato strana terminálu byla opuštěná, až na nějakých dvacet nervózních letištních úředníků, kteří s pistolemi postávali poblíž velkého černého mercedesu a rozhlasového vozu, natočeného k věži. Tady vládl klid - ostře kontrastoval s vnitřkem terminálu a okolím letiště. Uvnitř budovy byl uvítací výbor téměř tisícovky zvlášť pozvaných politiků, ájatolláhů, mollů, novinářů a stovek uniformovaných policistů a speciálních islámských gard se zelenými pásky - přezdívaných Zelené pásky - tvořících ilegální revoluční armádu mollů. Nikdo jiný na letiště nesměl, všechny přístupové silnice byly zablokované, střežené a zabarikádované. Na druhé straně barikád se tísnily desetitisíce vystrašených lidí všeho věku. Většinou ženy v čádorech, dlouhých róbách připomínajících rubáš, které je zakrývaly je od hlavy k patě. Za nimi lidé po celé délce desedemílové cesty, až ke hřbitovu v Behešte-Záhrá, kde měl mít ájatolláh svůj první projev. Bezpečnost zajišťovalo na pět tisíc ozbrojených policistů a kolem nich, natlačeni na balkonech, v oknech, na zdích a v ulicích, lidé tvořili největší shromáždění, jaké kdy Írán zažil - většina z tohoto

moře lidí patřila k obyvatelům Teheránu. Téměř pět milionů jich žilo ve městě a okolí. Všichni byli napjatí, nervózní a všichni měli strach, že v poslední chvíli dojde k nečekanému zdržení, nebo že letiště bude pro Něj opět uzavřeno, anebo že Ho posádka letadla zastřelí - z příkazu nebo jen tak. Premiér Sáhphúr Bachtijár, jeho vláda a generálové všech ozbrojených složek na letišti nebyli. Záměrně. Nebyl tam ani žádný z jejich důstojníků nebo vojáků. Ti čekali v kasárnách, na letištích a na lodích - všichni neklidní a netrpělivě toužící po změně. "Mrzí mě, že jsi nezůstala doma, Gen," řekl Mciver zaraženě. "Mrzí mě, že jsme všichni nezůstali doma," ozval se Charlie Pettikin, zjevně také nejistý a nesvůj. Týden předtím se u Mcivera objevil jeden z podporovatelů Chomejního a požádal ho, aby zajistil vrtulník, který by Chomejního dopravil z letiště do Behešte-Záhrá. "Lituji, ale to nejde, k tomu nemám oprávnění," vyděsil se. Během hodiny se muž vrátil se Zelenými páskami. Mdverova kancelář i okolní místnosti zaplnili mladí, rozzlobeně se tváříící drsní muži. Dva měli přes rameno sovětské samopaly AK47, jeden americkou M 16. "Dodáte vrtulník tak, jak jsem řekl," prohlásil muž rozhodně. "Pro případ, že by se dav nedal zvládnout. Samozřejmě, že celý Teherán přijde pozdravit ájatolláha, Bůh mu žehnej." "Rád bych vám vyhověl, ale nejde to." Mciver se opatrně snažil získat čas. Byl v obtížné situaci. Chomejnímu povolili návrat, ale to bylo všechno; kdyby se Bachtijárova vláda doslechla, že S-G poskytla úhlavnímu nepříteli vrtulník pro triumfální návrat do města, pěkně by ji to popudilo. A i kdyby vláda souhlasila, jakmile by se něco zvtřlo, kdyby třeba ájatolláh byl zraněn, odnesla by všechno S-G a jejich život by nestál za zlámanou grešlí. "Všechny stroje jsou pronajaté a já nemám pravomoc, abych -" "Jménem ájatolláha vám nezbytnou pravomoc udílím," zvýšil muž hlas. "Ájatolláh je jediná autorita v Íránu." "Pak by pro vás mělo být snadné získat nějaký letoun od íránské armády nebo od letectva -" "Mlčte! Dostalo se vám té cti, že jsme požádali vás. Poslechnete. Jménem Alláhovým výbor rozhodl, že dodáte stroj 212 a nejlepší piloty, a až vám řekneme, dopravíte ájatolláha na místo, které určíme." To bylo poprvé, co se Mciver střetl s jedním z výborů. Byly to malé skupiny mladých fundamentalistů, které se jako zázrakem v okamžiku, kdy šáh opustil Írán, objevily v každé vesnici, v každém městečku i ve velkých městech, aby převzaly moc, napadly policejní stanice a vedly zástupy do ulic, přebírajíce kontrolu všude, kde se dalo. Většinou je vedli mollové. Ale ne vždy. V ábádánských naftových polích byly výbory s levicové zaměřenými fadájúny, doslovně "těmi, kteří jsou hotovi obětovat se". "Musíte poslechnout!" zamával mu pistolí před očima.

"Jsem samozřejmě poctěn vaší důvěrou," řekl Mciver, zatímco muži ho obklopovali stále těsněji a on cítil silný pach potu a starého prádla. "Požádám vládu o dovo" "Bachtijárova vláda je nezákonná a pro lid nepřijatelná," zahřměl muž. Ostatní se připojili a začalo to vypadat ošklivě. Jeden z mužů odjistil samopal. "Bud dáte souhlas, nebo výbor provede další akci!" Mciver poslal dálhopis Gavallanovi do Aberdeenu a ten okamžitě souhlasil, pakliže přikývnou íránští partneři S-G. Partneři nebyli k nalezení. Mciver kontaktoval ze zoufalství britské velvyslanectví. "Jistě, kamaráde, můžete se zeptat vlády, formálně i neformálně, ale nikdy vám nedají odpověď. Nejsme si jisti, že opravdu dovolí Chomejnímu přistát a že letectvo nevezme věc do svých rukou. Je zřejmé, že ten člověk je zarputilý revolucionář, který veřejně žádá, aby byl prohlášen vůdcem národa, jenže je tu ještě legální vláda, z níž má Anglie užitek. Ať tak či tak, jestli jste hazardér a zeptáte se, bude si vláda pamatovat, že jste ji uvedl do rozpaků, a v každém případě to budete mít spočítané." Mciver nakonec přišel na přijatelný kompromis. "Podívejte," navrhl a nesmírně se mu přitom ulevilo. "Bude vypadat divně, když vašeho vůdce poveze do města britský stroj. Bylo by určitě lepší, kdyby to byl letoun íránského letectva, pilotovaný Íráncem. Já určitě budu alespoň s dvěma vrtulníky a se svými nejlepšími piloty poblíž, kdyby došlo k nějakým problémům. Stačí, když nás zavoláte vysílačkou, zavolejte CASEVAC a my okamžitě odpovíme..." A tak tu je, čeká a modlí se, aby nikdo nezavolal CASEVAC a on, proboha, nemusel odpovídat. Jumbo-jet 747 společnosti Air France se vynořil z růžového oparu. Dvacet minut kroužil a čekal na pokyn k přistání. Mciver

poslouchal hlášení veze v rádiu svého vrtulníku. "Pořád mají nějaké problémy s bezpečností," sděloval vzrušeně ostatním dvěma. "Počkejte chvíli... už to povolili!" "A je to," zamumlal Pettikin.

Dívali se, jak zářivě bílý stroj 747 s jiskřícími francouzskými barvami přistává. Perfektně dosedl, a v posledním okamžiku pilot náhle přidal plyn. "Co to, kčertu, zkouší?" vyjekla Genny a srdce se jí rozbušilo. "Pilot říká, že se chce sám ujistit," odpověděl Mciver. "Myslím, že bych udělal totéž - pro jistotu." Podíval se na Pettikina, který by letěl, kdyby výbor zavolal. "Doufám pevně, že jejich letci neudělají žádnou hloupost." "Hele!" ozvala se Genny.

Jumbo-je zastavil, z pneumatik se kouřilo a silné motory řvaly ve zpětných otáčkách. Mercedes okamžitě vyrazil, a jak zpráva putovala po letišti, odtud na barikády a do ulic, zástupy šlely radostí. Ozval se zpěv: "Alláhu akbar... illd'ldh, " Bůh je veliký... Pán se vrátil... Trvalo věčnost, než přijely schůdky, otevřela se dvířka a objevil se muž přísných rysů s plnovousem, černým turbanem na hlavě a za pomoci francouzského stevarda sešel po schůdkách. Prošel narychlo sestavenou čestnou gardou několika mollů a posádky francouzského letadla; vzápětí ho obklopili jeho pomocníci a nervózní úředníci a rychle s ním nastoupili do vozu, který zamířil k terminálu. Tam ho zdravil nadšený dav. Všichni se zuřivě předháněli a tlačili dopředu, aby byli blíže. Novináři z celého světa se snažili urvat nejvýhodnější místo pro záběry svých fotoaparátů s bleskem a televizních kamer. Všichni křičeli. Zelené pásky a policie se ho snažili chránit před umačkáním. Genny ho zahlédla jen na vteřinu - vážnou postavu v chaotickém zástupu - a pak byl pohlcen davem. Upíjela martini a s očima upřenýma na rádio vzpomínala. Snažila se svou vůlí donutit přístroj, aby pokračoval ve vysílání, aby přestala myslet na ten den a na Chomejního projev na hřbitově v Behešte-Záhrá, který si zvolil proto, že tam bylo pohřbeno bylo mnoho lidí, jež on nazýval mučedníky, zavražděných na Krvavý pátek. Chtěla zapomenout na obrázky v televizi, které viděli později a na nichž živé moře těl obklopovalo vůz zvolna postupující vpřed - veškerá bezpečnostní opatření vyšla nazmar - desetitisíce mužů, žen a dětí křičely, strkaly se a snažily se dostat co nejbližší a dotknout se ájatolláha, sedícího vážně a důstojně na předním sedadle a jen občas pokynuvšího davu. Lidé se sáпали na vůz, plakali a volali, oslovovali ho a odstrkovali ostatní, takže šofér vůbec neviděl na cestu a občas prudce zabrzdil, aby je setřásl, jindy zase přidal rychlost. Snažila se nevzpomínat na chlapce v hrubém hnědém obleku, který se vydrápal na vůz, ale neudržel se a sklouzl pod kola. Takových jako on bylo víc. Konečně se tam probojovaly Zelené pásky, daly pokyn vrtulníku k přistání a ten se snesl dolů bez ohledu na lidi, takže byla spousta raněných. Ájatolláh s vážným výrazem krácel uprostřed islámských stráží, které mu pomohly nastoupit za neustálého hřmění "Alldhunuu akbar... illd'ldh... " "Potřebuju ještě skleničku," vstala, aby zamaskovala rozrušení. "Můžu ti taky nalít, Duncane?" "Díky, Gen."

Šla do kuchyně pro trochu ledu. "Charlie?"

"V pořádku, Genny, já to zařídím."

Zastavila se, když se znovu ozvalo vysílání: "... Čína oznámila, že došlo k nepokojům na její hranici s Vietnamem, v čemž vidí další důkaz sovětské hegemonie. Francie..." Signál opět zmizel a ve vysílači praskalo. Po chvíli se ozval Pettikin: "Cestou sem jsem se zastavil v klubu na skleničku. Povídá se, že Bachtijár připravuje rozhodující střetnutí. A v Mašhadu údajně probíhají těžké boje, protože rozběsněný dav napadl náčelníka policie a půl tuctu jeho lidí." "Hrůza," řekla cestou z kuchyně. "Kdo ovládá davy, Charlie? Myslím, kdo je skutečně ovládá? Komunisti?" Pettikin pokrčil rameny. "S jistotou to nemůže říct nikdo, ale Túde, komunistická strana, v tom určitě má prsty, ať už ji zakázali nebo ne. A taky všichni levičáci, především modžáhed al-Chalk, který věří v možné spojení islámu a marxismu pod záštitou Sovětů. Sáh, Američani a většina západních vlád ví, že to jsou oni a že jim Sověti na severní hranici vydatně pomáhají, takže s tím pochopitelně íránský tisk souhlasí. Naši íránské partnery taky, i když mají strašný strach a nevědí, na kterou stranu se přiklonit, a tak se

snaží podporovat jak šáha, tak Chomejního. Strašně bych si přál, aby se to uklidnilo. Írán je skvělé místo, nerad bych se stěhoval." "Co novináři?"

"Ti se dělí na dvě strany. Jedna souhlasí se šáhem, druhá tvrdí, že jde o čistě náboženský boj Chomejního a jeho mollů. Další obviňují levicové fadájúny anebo jádro fundamentalistického muslimského bratrstva - jeden frajer dokonce tvrdil, že Jásir Arafat a Palestinská orga-" Zarazil se. Rozhlas se na vteřinu vzpamatoval a znovu utichl. "To snad dělají skvrny na slunci." "Dost na to, aby člověk plival krev," utrousil Mciver. Podobně jako Penikin i on byl kdysi u válečných letců. Jako první pilot nastoupil na S-G a teď je ředitelem íránských operací a také vrchním ředitelem íránské vrtulníkové společnosti společného podniku Britů a Íránců s padesátiprocentním zastoupením, v jehož rámci S-G pronajímá na leasing vrtulníky íránským partnerům, získává kontrakty, vede jednání a spravuje finance - bez této společnosti by žádné íránské operace neexistovaly. Naklonil se dopředu, aby se pokusil přístroj vyladit; pak si to rozmyslel.

"Spraví se to samo, Duncane," byla Genny přesvědčena. "Souhlasím s tebou, že Callaghan je trouba." Usmál se na ni. Byli spolu třicet let. "Nejsi špatná, Gen. Vůbec nejsi špatná." "Za to ti naleju ještě whisky."

"Díky, ale tentokrát tam přidej trochu vo-"

"... mluvčí odboru pro energii říká, že další čtrnáctiprocentní zvýšení, které požadují země OPEC, přijde Spojené státy na padesát jedna bilionů za nákup nafty v příštím roce. Ve Washingtonu oznámil prezident Carter, že vzhledem k horšící se situaci v Íránu nařídil, aby flotila letadlových lodí připlula z Filip-" Hlasatele přehlušila jiná stanice a pak obě ztichly. Napjatě čekali. Oba muži se na sebe dívali a snažili se nedat najevo, jak je to přivedlo z míry. Genny přešla k láhvi whisky na příborníku, kde stála i krátkovlnná radiostanice, zabírající většinu místa a zajišťující Mdverovi spojení s vrtulníkovými základnami po celém Íránu - pokud to podmínky dovolovaly. Byt byl velký a pohodlný, se dvěma ložnicemi a třemi pokoji. Posledních pár měsíců, kdy bylo vyhlášeno stanné právo a zvýšil se počet pouličních rvaček, se k nim přistěhoval Pettikin, který byl teď sám - rozvedl se před rokem, a tohle uspořádání všem vyhovovalo.

Lehký vítr zachrastil žaluziemi. Cenný vyhlédla ven. Dům naproti matně svítil. Lamy v ulicích zůstaly temné. Donekonečna se táhly rovné střechy velkoměsta. Ležel na nich sníh, stejně jako na zemi. Většina z pěti či šesti milionů lidí, kteří tu žili, třela bídu. Ale tahle čtvrt, ležící v severní části Teheránu, nejlepší ze všech, čtvrt cizinců a bohatých Íránců, byla policií dobře střežena. Je na tom něco špatného žít v nejlepší čtvrti, když na to člověk má? ptala se sama sebe. Tohle je podivný svět, ať se na to díváme jakkoli. Namíchala mu slabý drink, obsahující z větší části vodu, a šla zpátky. "Bude občanská válka. Nemáme žádnou naději, že tu budeme dál pracovat." "Bude to v pořádku, Caner určitě nikdy nepřipustí..." Vtom světlo a elektrický krb zhasly. "Doprdele," vybuchla Genny. "Ještě štěstí, že máme propanbutanový vaříč." "Možná přerušili proud jen na chvíli." Mciver jí pomohl zapálit připravené svíčky. Zalétl pohleděni ke vchodovým dveřím. Vedle nich stál dvaceri-litrový kanystr s benzinem - rezervní palivo pro případ nouze. Štvalo ho, že má v bytě benzin, všem to vadilo, zvláště když skoro každý večer rozsvěceli svíčky. Jenže už několik týdnů museli stát pět až dvacet čtyři hodin ve frontě u benzinové pumpy, a i tak je pumpař jako cizince většinou vyhodil. Jejich auto mělo už mockrát prázdnou nádrž - žádné zámky nepomohly. A to měli o něco větší štěstí než ostatní, protože měli přístup k zásobám letiště. Normálními lidmi, především cizincům, fronty otravovaly život. Na černém trhu stál benzin až sto šedesát rijálů litr - dva dolary litr, osm dolarů galon, ovšem pokud ho člověk sehnal. "Mysli na železné zásoby," zasmál se. "Mácu, neměl bys na to postavit svíčku, jen tak pro vzpomínku na staré časy?" navrhl Pettikin. "Nenaváděj ho, Charlie! Co jsi to říkal o Carterovi?"

"Problém je v tom, že jestli Carter zpanikaří a pošle sem třeba jen pár oddílů - nebo letadel - na podporu vojenského převratu, bude všechno v háji. Všichni začnou šílet, Sověti nejvíc, každý bude

chtít nějak zasáhnout a Irán se stane dějištěm třetí světové války." "Bojujeme ve třetí světové válce, Charlie, už od pětáctýřicátého...", namítl zamračeně Mciver.

Přerušily ho atmosférické poruchy a pak se znovu ozval hlasatel: "... od zpravodajské služby: Z Kuvajtu přišla zpráva od velitele armády, že Kuvajt obdržel lodní zásilku zbraní ze Sovětského svazu..." "Proboha," zamumlali oba muži.

"... V Bejrútu prohlásil vůdce Palestinské organizace osvobození Jásir Arafat, že jeho organizace bude nadále aktivně podporovat revoluci ájatolláha Cho-mejního. Na tiskové konferenci ve Washingtonu se prezident Carter znovu zmínil, že Spojené státy budou podporovat Bachtijárovu vládu 'ústavní cestou'. A konečně zpráva ze samotného Íránu - ájatolláh Chomejní řekl, že nechá premiéra Bachtijára zatknout, pokud neodstoupí, a vyzval lid, aby zničil 'strašnou monarchii a nelegální vládu', a vyzval armádu, 'aby povstala proti důstojníkům, kterým poroučí cizina, a opustila kasárny se svými zbraněmi'. Na britských ostrovech leží mimořádně silná vrstva sněhu, povodně sužují řadu oblastí, bylo nutné uzavřít letiště v Heathrow a umístit letadla do hangárů. Tím končí přehled zpráv. Další zpravodajská relace bude v osmnáct hodin středoevropského času. Posloucháte mezinárodní vysílání BBC. A teď zpráva od našeho zemědělského dopisovatele, 'Drůbež a vepří'. Začínáme..." Mciver se natáhl a vypnul rádio. "Sakra, svět je ve srabu a BBC nám vykládá o vepřích." Cenný se zasmála. "Co by si počal bez BBC, televize a fotbalových přenosů? Vichřice a záplavy." Zkusila, jestli náhodou nejde telefon. Byl hluchý jako obvykle. "Doufám, že děti jsou v pořádku." Měli syna a dceru, Hanuše a Sáru, kteří už měli svoje rodiny a byli soběstační; od každého měli jednoho vnuka. "Malá Karen se tak lehce nachladí! A co Sára! Ještě ve svých třidvaceti potřebuje říct, jak se má obléknout! Copak to dítě nikdy nedoroste?" Pettikin konstatoval: "Je (o všechno nanic, když člověk potřebuje zavolat a nemůže." "Ano. Každopádně teď je čas na jídlo. Tržnice byla dnes tak jako včera a především skoro prázdná, takže jsem měla na výběr upéct znovu staré skopové s rýží, anebo specialitu. Rozhodla jsem se pro specialitu a otevřela dvě zbylé konzervy. Máme sekané hovězí a restovaný květák, koláč z melasy a předkrm bude překvapení." Vzala svícen, odešla do kuchyně a zavřela za sebou dveře. "Nechápu, proč máme pořád restovaný květák." Mciver pozoroval mihotající se plamínek svíčky za kuchyňskými dveřmi. "Nesnáším to pitomé jídlo! Už jsem jí to řekl stokrát..." Zaujala ho noční obloha. Přešel k oknu. Město bylo bez světel, protože nešel proud, ale na jihu obloha rudě zářila. "Zase Džále," konstatoval jenom. Před pěti měsíci, osmého září, vyšly desetitisíce lidí do ulic a protestovaly proti stannému právu, které jim šáh vnutil. Rebelie měla ráz lidového povstání, především v Džále - chudém, hustě osídleném předměstí, kde se zapalovaly ohně a hořely barikády ze starých pneumatik. Když dorazila policie, volali roz-lícení lidé "smrt šáhovi" a odmítali se rozejít. Došlo k prudké srážce. Slzný plyn nestačil, zbraně ano. Podle oficiálních zdrojů bylo zabitých devadesát sedm, podle svědků dvě stě padesát, zatímco opoziční militantní skupiny udávaly, že byly zabity dva až tři tisíce osob. Krvavý pátek vedl k rozsáhlému zatýkání opozičních politiků, disidentů a nepřátelsky smýšlejících lidí - později vláda připustila, že jich bylo jeden tisíc sto šest a že mezi nimi byli dva ájatolláhové, kteří později silně působili na smýšlení mas. Mciver zamyšleně pozoroval záři. Kdyby nebylo ájatolláhů, říkal si, zvláště Chomejního, nic z toho by se nestalo. Před lety, když poprvé přišel do Íránu, ptal se jednoho přítele z britské ambasády na význam slova ájatolláh. "Je to arabský výraz ujat Alláh a znamená odraz Boha." "Je to kněz?"

"Vůbec ne, v islámu knězi nejsou, samotný název tohoto náboženství znamená v arabštině 'podřízení se', podřízení se vůli boží." "Cože?"

"Dobrá," řekl jeho přítel se smíchem, "vysvětlím ti to, ale musíš být trochu trpělivý. Tak zaprvé, Íránci nejsou Arabové, ale Arijci, a většinu z nich tvoří šíitští muslimové, kteří představují větev sekty. Arabové jsou většinou ortodoxní sunnitě - k nim patří miliony muslimů na světě - a tyto sekty jsou něco jako naši protestanti a katolíci a zrovna tak zarputile bojují mezi sebou. Ale všichni

sdílejí jednu víru v jednoho Boha, Alláha což je arabské slovo pro výraz Bůh - a v Muhammada, jednoho proroka, což byl jistý muž z Mekky, který žil od roku 570 do roku 632. Podle islámu všechna slova Koránu, která hlásal a další po něm doplnili, pocházejí přímo od Boha a obsahují všechny zásady pro život jednotlivce i společnosti." "Všechny? To není možné."

"Pro muslimy ano, Mácu. Dnes, zítra, navždy. Ale 'ájatolláh' je označení, kterého užívají šíité a o němž rozhoduje obecný úzus a kongregace mešky, což je další arabské slovo, znamenající 'místo pro setkání'. A to taky plně vystihuje skutečnost, je to místo setkání, v žádném případě kostel, pro molly, usilující o dokonalost ve směru nejvíce ceněném šiky, ve směru, který představuje kombinaci piety, chudoby, učenosti ale jen ve svatých knihách. Koránu a sunně a také vůdcovství. Na to se klade velký důraz. V islámu není odděleno náboženství od politiky. Šíitští mollové v Iránu vždy vášnivě obhajovali Korán a sunnu, a kdykoli to bylo nutné, neváhali bojovat." "Když ájatolláh ani mollá není kněz, co tedy je?"

"Mollá znamená vůdce. To je muž, který vede věřící v mešitě. Kdokoli může být mollou, pakliže je mužského pohlaví a muslim. Kdokoli. V islámu není žádná hierarchie, nikdo nestojí mezi prostým věřícím a Bohem, to je jedna z krás této víry, ale ne podle šíitů. Ti věří, že po Prorokovi měl vládnout imám, svatý vůdce, který by dělal prostředníka mezi lidmi a Bohem a tak vznikla roztržka mezi sunnity a šiky a jejich války jsou stejně krvavé jako války Plantagene-tů. Zatímco sunnité věří v úzus, šiltové přijímají autoritu imáma." "A kdo rozhoduje, kdo bude imámem?"

"V tom je právě problém. Když Muhammad zemřel - mimochodem nikdy o sobě neprohlášoval, že je víc než obyčejný smrtelník, i když poslední z proroků - nezůstal po něm žádný syn, ani předem určený následovník, chalífa. Šíité chtěli, aby vůdcem byl někdo z Prorokovy rodiny: chalífou mohl být pouze Alí, jeho bratranec a zeť, který se oženil s Fátome, jeho nejmilejší dcerou. Avšak ortodoxní sunnité požadovali, aby v souladu s historickou kmenovou tradicí, která platí dodnes, byl zvolen lidem. Jejich vliv byl silnější, a tak tři první chalífové byli zvoleni dva zavraždili jiní sunnité, a pak se konečně k hluboké spokojenosti šíitů stal chalífou Alí. Podle nich byl prvním imámem." "Prohlašují o něm, že je napůl Bůh?"

"Bohem řízený, Mácu. Alí vydržel pět let, pak byl zavražděn podle šíitů se stal mučedníkem. Imámem pak byl jeho nejstarší syn, kterého přemohl sunni. Jeho druhý syn, velice vážený pětadvacetiletý Hosejn, se uzurpátorovi postavil s vojskem, ale byl zabit - stal se mučedníkem - se všemi svými lidmi včetně dvou bratrových synků, svého pětiletého chlapce a nemluvněte. To se stalo desátého dne moharramu, v roce 650 našeho letopočtu a 61 jejich; od té doby oslavují Hosejnovu mučednickou smrt jako svůj největší svátek." "To je ten den, kdy konají procesí, bičují se a vrážejí si do těla hřeby a umrtvují svoje údy?" "Ano, nám to připadá šílené. Rezá šáh tuto tradici sice zakázal, ale šáhtské náboženství je velmi vášnivé a oni potřebují dát najevo pokání a smutek. Mučed-nicví má v sinech skutečně hluboké kořeny a v Iránu je uctíváno stejně jako povstání proti uzurpátorům." "Takže věřící bojují proti šáhovi?"

"Ano, ovšem, a to fanaticky na obou stranách. Pro šíity je mollá jediným prostředníkem, což mu dává obrovskou moc. Je vůdcem, tlumočníkem, zákonodárcem a soudcem. A největší z mollů je ájatolláh." A Chomejní je Velký ájatolláh, pomyslel si Mciver a hleděl na rudou záři nad Džále. A ať se mu to líbí nebo ne, je za všechno zabíjení, krveprolévání, utrpení a šílenství zodpovědný, ať oprávněné či neoprávněné... "Mácu!"

"Promiň, Charlie," vzpamatoval se. "Byl jsem kilometry daleko. Co je?" Podíval se na kuchyňské dveře, byly ještě zavřené. "Nemyslíš, že bys měl Cenný dostat z Iránu?" zeptal se Pettikin mírně. "Začíná to tu pěkně smrdět." "Hrome, víš, že nepůjde. Už jsem jí to říkal stokrát, stokrát jsem ji prosil, ale je umíněná jako mezek. Jen se usměje a řekne: 'Až půjdeš ty, půjdu taky'. Kat aby to spral!" Dopil whisky, pohlédl na dveře a spěšně si nalil další. Silnější. "Charlie, promluv s ní sám. Dá na té" "Houby na mě dá."

"Máš pravdu. Ženské jsou strašné. Paličaté. Jsou všechny stejné, bestie." Zasmáli se. Po chvíli Pettikin řekl: "Co dělá Šahrazád?"

Mciver se na chvíli zamyslel: "Tom Lochart je šťastlivec." "Proč raději nejela na dovolenou s ním a nezůstala nějakou dobu v Anglii, dokud se to tu neuklidní?" "Nemá žádný důvod tam jezdit nemá tam příbuzné ani přátele. Chtěla, aby se jel podívat na svoje děti; Vánoce a tak. Říkala, že by tam překážela. Delrdre Lochartová je pořád ještě strašně naštvaná kvůli rozvodu a Šahrazád má rodinu rady. Víš, jak si Íránci na rodinu potrpí. Neodjede, dokud tu Tom bude, a nejsem si jistý, co bude potom. A co se říče Torna, kdybych ho chtěl poslat pryč, tak dá výpověď. Zůstane tu napořád. Jako ty." Usmál se. "Proč tu vlastně zůstáváš?" "Nejlepší místo, jaké jsem kdy měl, pokud to tady bylo normální. Lirám si podle libosti, v zimě lyžuji, v létě plachtím..., ale přiznejme si, Mácu, že Klára to tu vždycky nenáviděla. Po celé ty roky žila mnohem víc v Anglii, aby mohla být s Jasonem a Beatricí, se svou rodinou a naším vnoučetem. Aspoň jsme se přátelsky dohodli, že každý půjde po svém. Piloti vrtulníků by se stejně neměli ženit, nemůžou zůstat na jednom místě. Já jsem rozený emigrant a zůstanu jím do smrti. Nechce se mi zpátky do Kapského Města - stejně to tam moc neznám a ty příšerné anglické zimy nesnáším." V pološeru se napil piva. "Insd Alláh. "Je to v rukou božích. Ta myšlenka ho potěšila. Nečekaně zařinčel telefon a oni sebou trhli. Už celé měsíce moc nefungoval - posledních pár týdnů nešel skoro vůbec, linky byly přeházené, na žádné číslo se nedalo dovolat a většinou byl docela hluchý, až na výjimečné okamžiky, kdy se zdánlivě bez důvodu nečekaně ozval oznamovací tón a po chvíli zase odezněl jako letní přeháňka. "Pět liber, že je to nějaký věřitel," řekl Pettikin a usmál se na Genny, která vyšla z kuchyně, překvapená zvoněním stejně jako oni. "To se ani nemusíš sázet, Charlie!" Banky stávkovaly a byly už dva měsíce zavřené, protože Chomejní vyzval lidi ke generální stávce, a tak si nikdo jednotlivci, firmy, dokonce ani členové vlády - nemohl vybrat žádnou hotovost, a většina Íránců požadovala hotové peníze, ne šeky. Mciver zvedl sluchátko a netušil, kdo se ozve. "Haló?"

"Proboha, ono to funguje," podivil se nějaký hlas. "Duncane, slyšíš mě?" "Ano, ano, slyším. Jakžtakž. Kdo volá?"

"Tady je Talbot, George Talbot z britské ambasády. Je mi líto, kamaráde, ale jde do tuhého. Chomejní jmenoval premiérem Mahdí Bazargána a požádal Bachtijára o okamžitou rezignaci. V ulicích Teheránu je zrovna teď asi milion lidí a koledují si o trable. Dozvěděli jsme se, že v Doušan Taphe povstali letci a Bachtijár je připraven zavolat na ně Nesmrtelné." Nesmrtelní tvořili pohotovostní jednotku gardistů fanaticky oddaných šáhovi. "Vláda Jejího Veličenstva spolu s americkou, kanadskou a dalšími vládami radí svým lidem, jejichž přítomnost v zemi není nezbytně nutná, aby neprodleně odjeli..." Mciver se snažil nedat najevo šok a nehlasně, jen rty sdělil ostatním dvěma: "Talbot z ambasády."

"... Včera zabili jednoho Američana z ExTex Oilu a jednoho úředníka z Iran-Oilu. Prý .neznámí ozbrojení muži'; na jihozápadě, nedaleko Ahvázu" - Mciver dech "... ty tam dole pořád působíš, víd?" zatal

"Kousek odtamtud v Bandar-e Dělám na pobřeží." Mciverův hlas zněl pořád naprosto stejně.

"Kolik britských občanů tu máš, včetně rodinných příslušníků?" Mciver chvíli přemýšlel. "Čtyřicet pět a kompletní stav je momentálně šedesát sedm, což zahrnuje dvacet šest pilotů, třicet šest mechaniků a inženýrů, pět administrativních sil. To je absolutně nezbytný počet." "Jaké národnosti jsou ostatní?"

"Čtyři Američani, tři Němci, dva Francouzi a jeden Fin vesměs piloti. Dva mechanici jsou Američani. Když to bude nezbytně nutné, budeme jednat se všemi jako s Brity." "Co rodinní příslušníci?"

"Celkem čtyři manželky, děti tu nejsou. Ostatní jsme poslali domů už před třemi týdny. Zůstala tu jen Genny, pak v Kovízu je ještě jedna Američanka a dvě Íránky." "Ty íránské manželky bys měl

zítra poslat na jejich ambasádu - i s oddacími listy. Jsou v Teheránu?" "Jenom jedna, druhá je v Tabrízu."

"Měl bys jim co nejrychleji opatřit nové pasy."

Podle íránského zákona museli všichni íránští občané, vracející se do své země, předložit při vstupu do země pasy na pasovém oddělení, kde zůstaly, dokud si nepřáli znovu vycestovat. Aby mohli vycestovat, museli osobně požádat u příslušného úřadu o výjezdní doložku; k tomu potřebovali platný průkaz totožnosti a uspokojivý důvod k cestě. V případě, že chtěli letět, také platnou letenku s konkrétním datem. Získání doložky mohlo trvat několik dní nebo i týdnů. V normální době. "Bohudík, že nemáme tyhle problémy," řekl Mciver.

"Můžeme mu děkovat, že jsme Angličan!," pokračoval Talbot. "Naštěstí nemáme žádné konflikty s ájatolláhem, ani s Bachtijárem nebo s generály. I tak ro tu bude pro cizince nepříjemné, takže raději všem doporučujeme, aby poslali rodinné příslušníky domů, a to fofrem, a ponechali si jen minimum iidí -aspoň prozatím. Od zítřka bude na letišti zmatek počítáme, že bude odlétat asi tak pět tisíc cizinců, většinou Američanů - ale požádali jsme britské aerolinky, aby nám pomohly a zvýšily počet letů pro nás a naše lidi. Hloupe je, že všichni pozemní zaměstnanci letiště pořád stávkují, tak tam Bachtijár poslal vojenské úředníky, a ti jsou ještě větší pedanti, pokud je to vůbec možné. Počítáme, že dojde znovu k obrovskému exodu." "Panebože!"

Před několika týdny, když vyvrcholily několikaměsíční hrozby cizincům -hlavně Američanům, protože Chomejní vytrvale napadal americký materialismus jako projev satanismu, rozvášnil se podrážděný dav v průmyslovém městě Isfahán, kde byly ocelárny, rafinerie nafty, letecké továrny a kde pracovala a měla své rodiny většina z padesáti tisíc amerických kooperanrů. Rebelanti zapálili banky - Korán zakazuje půjčování peněz s úrokem - prodejny lihovin, protože Korán zakazuje požívání alkoholu, a dvě kina - střediska "pornografie a západní propagandy", která byla vždy oblíbenými terči fundamentalistů. Pak napadli továrny, ředitelství Grummanovy letecké společnosti naplnili "koktejly Molotov" a do základů vypálili. To všechno přispělo k urychlení exodu. Davy se tísnily na teheránském letišti; byli to vesměs příslušníci rodin, kteří v očekávání letu zaujali pár dostupných míst k sezení a změnili letiště v nebezpečnou oblast, plnou mužů, žen a dětí; hlídali si svá místa, tlačili se v malém prostoru, trpělivě čekali, spali, strkali se, dotazovali, stěžovali si, rozčilovali se anebo zcela propadli resignaci. Neexistovaly letové řády, nebyly žádné priority, o každé letadlo mělo zájem dvacetkrát víc lidí, než mohlo pojmout, letenky se netiskly pomocí počítačů, ale pomalu vyplňovaly ručně, a úředníci, kteří to dělali, se většinou tvářili nepřátelsky a nemluvili anglicky. Na letišti brzy zavládl chaos a špatná atmosféra. Některé společnosti v zoufalství posílaly vlastní letadla, aby odvezla jejich lidi. Letecká doprava Spojených států se starala o dopravu rodin svých vojáků, zatímco zastupitelské úřady se snažily evakuaci omezit, aby neuváděly do rozpaků šáha, svého spojence v minulých dvaceti letech. Zmatek zvyšovala přítomnost tisíců Íránců, kteří se snažili odletět, dokud je čas. Boháči a nevychovaní předbíhali fronty, spousta úředníků zbohatla a stala se ještě chamtivějšími a v důsledku toho ještě bohatšími. Pak se do toho vložil letecký dispečink a nechal letiště zcela uzavřít. Po celé dva dny nepřiletělo ani neodletělo jediné letadlo. Davy lidí zčásti odtáhly. Pak se někteří dispečeri vrátili do práce a provoz se trochu obnovil. Šířily se zvěsti o chystaných letech. Kdekdo se hnál na letiště s dětmi a zavazadly, v nichž měl věci nashromážděné za několik let, ale také bez zavazadel, aby urval zaručené místo v letadle, které vůbec neexistovalo, a pak se zase vracel do Te-heránu a se stovkami lidí čekal ve frontách na taxíky, neboť většina taxikářů stávkovala. Řada takových lidí po návratu do hotelu zjistila, že v jejich pokoji je jiný host, a protože všechny banky byly zavřené, nebylo možné si vyzvednout peníze a podmazat natažené dlaně. Po čase se většině cizinců podařilo odletět. Ti, kteří zůstali, aby udrželi svůj byznys a nadále zajišťovali naftová pole, leteckou přepravu, stavbu jaderných elektráren, provoz chemických továren, dopravu tankery a aby střežili

své obrovské investice se smířili s nižším ziskem, zvláště pokud šlo o Američany. Chomejní řekl: "Budou-li cizinci chtít odejít, nechtě je. Americké uctívání majetku je ďábelské..." Mciver přitiskl sluchátko blíž k uchu, protože poslech se zhoršil, byť jen nepatrně, ale on se bál, že se spojení přeruší. "Ano, Georgi, co jsi říkal?" Talbot pokračoval: "Říkal jsem, Duncane, že jsme přesvědčeni, že to dobře dopadne. V žádném případě nebude všechno vzhůru nohama. Z neoficiálního zdroje jsme se doslechli, že šáh se chystá odstoupit ve prospěch svého syna Řezy vláda Jejího Veličenstva tento kompromis doporučuje. Přejít k ústavní vládě bude možná trochu bouřlivý, ale není důvod ke starostem. Je mi líto, už musím končit dej mi vědět, jak se roz" Přístroj oněměl.

Mciver zaklel, zbytečně tiskl knoflík a pak pověděl Genny a Charliemu, co Talbot říkal. Genny se sladce usmála: "Na mě se nedívej, odpověď zní ne. Myslím, že-" "Ale, Gen, Tál-"

"Ostatní ať klidně jdou, ale já zůstávám. Jídlo je už skoro hotové." Vrátila se do kuchyně, zavřela za sebou a znemožnila tak další diskusi. "Zkrátka pojede a bašta," řekl Mciver.

"Vsadím svůj roční plat, že nepojede - počká na tebe. Proč, sakra, neodjedeš? Můžu na všechno dohlédnout sám." "Ne. Děkuju, nechci." Tvář Mcivera se v šeru rozzářila úsměvem. "Náhodou je to zase jako za války, nemyslíš? Zase to zatracené zatemnění. S ničím si nemusím dělat hlavu, stačí dohlížet na mužstvo a poslouchat rozkazy." Chvilku Pettikma pozoroval a přemýšlel o základné v Bandar-e Dělám. "Znal jsi toho Američana, co ho zabili? Jmenoval se Stanson." "Ne. Ty jo?"

"Ano. Obyčejný chlápek, místní manažer pro ExTex. Jednou jsem s ním mluvil. Povídalo se, že dělá pro CIA, ale spíš to byly jen řeči." Mciver se zamračil do sklenice. "V jedné věci měl Talbot pravdu: máme z pekla štěstí, že jsme Angličan!. Pro Yankeeje to je hustý. Není to fér." "Jistě, ale o ty, co dělají pro nás, ses postaral slušně." "To doufání." Když šáh opustil zemi a všude propukly nepokoje, opatřil Mciver všem Američanům britský průkaz totožnosti. "Mělo by to vyjít, pokud je Zelené pásky, policie nebo SAVAK nezačnou porovnávat s jejich licenci." Podle íránského zákona museli mít všichni cizinci platné vízum, které se zrušilo, když hodlali vycestovat, dále platný průkaz totožnosti s udáním jejich zaměstnavatele - a všichni piloti navíc platnou íránskou pilotní licenci. Aby zajistil bezpečnost svých lidí, nechal kromě toho Mciver ještě natisknout pracovní průkazy totožnosti, které podepsal šéf jejich íránských partnerů v Tcheránu, generál Valík. Zatím žádné problémy nebyly. Američanům Mciver doporučil: "Vykazujte se radši tímhle, když to bude nutné," a taky nařídil, aby všichni zaměstnanci u sebe nosili fotografii Chomejního i šáha. "Nezapomeňte ukázat tu správnou, když vás někdo zastaví!" Pettikm se pokoušel dovolat vysílačkou do Bandar-e Dělám, ale marně. "Zkusíme to později," zatvářil se optimisticky Mciver. "Všechny základny budou na poslechu v osm třicet do té doby máme spoustu času rozhodnout, co dělat. Sakra, začíná tu být pořádné horko. Co bys navrhoval? Status quo, s výjimkou rodinných příslušníků?" Pettikm s ustaranou tváří vstal, vzal svíčku a v jejím světle začal zkoumat mapu na zdi. Ukazovala stav jejich základen, velikost posádek, počet pozemních zaměstnanců a letounů. Základny byly roztroušené po celém Iránu, od leteckých školících základen v Teheránu až po horskou základnu v Zágrosu, sloužící naftovým věžím. Na severozápadě v Tabrízu byla další, jiná, nedaleko hranice s Afghánistánem, měla za úkol průzkum nalezišť uranu; základna u Kaspického moře zajišťovala dobrý stav naftového potrubí, čtyři základny nedaleko Perského zálivu se staraly o bezchybný provoz vrtných věží i poslední dvě byly daleko na jihovýchodě v Lengeh a v Hormuzské úžině. Z těch všech bylo momentálně v provozu jen pět: Lengeh, Kovíz, Bandar-e Dělám, Zágros a Tabríz. "Máme patnáct dvěstědváctek, z toho dvě nejsou v provozu, protože jsou na kontrole po dvou tisících hodin letu, pak je tu sedm dvěstěšestek a tři Slavíci a o všech se dá předpokládat, že jsou momentálně v pro-" "A na všechny máme legální kontrakty, které nikdo nezrušil, ale taky nikdo podle nich neplatí," řekl Mciver našťavaně. "Nemáme žádnou možnost soustředit je všechny v Kovízu - nemůžeme dokonce ani žádné přesunout bez souhlasu smluvní strany nebo bez souhlasu našich drahých partnerů - pokud se nemůžeme odvolat na mimořádné okolnosti force majeure."

"Na to ještě není doba zralá. Zatím to bude status quo, aspoň pokud to vydržíme. Talbot mluvil optimisticky. Takže status e/uo." "Kéž by zůstal status quo, Charlie. Můj bože, loni touhle dobou jsme měli v provozu skoro čtyřicet dvěstědvánáctek a všechny ostatní." Mciver si nalil další whisky. "Měl bys zvolnit," poznamenal Pettikin mírně. "Genny ti to spočítá. Víš, že máš zvýšený tlak a nemáš pít." "Proboha tě prosím! To je lék!" Plamínek svíčky zablikoral a zhasl. Mciver vstal, zapálil další a znovu zkoumal mapu. "Myslím, že bychom měli zavolat zpátky Ázádu a Létačího Fina. Jeho dvěstědvánáctka má nalítáno patnáct set hodin, takže by si mohl dát chvilku voraz." Základna kapitána Erikki Jokkone-na a jeho íránské manželky Azády byla nedaleko Tabrízu ve Východní ázerbájdžánské provincii, daleko na severozápadě, blízko sovětské hranice. "Co vzít dvěstěšesrku a zaletět pro ně? To by jim ušetřilo nějakých tři sta padesát mil ces-rv autem po mizerných silnicích, a stejně potřebuje nějaké náhradní součástky." rv

Pettikin se rozzářil. "Díky, výlet by mi bodl. Večer vyplním plán letu a za úsvitu vyrazím, v Bandar-e Pahlaví naberu palivo a koupím pro nás zase nějaký ten kaviár." "Snílku. Ale Genny by byla ráda. Ty víš, co já si o té lahůdce myslím." Mciver se odvrátil od mapy. "Jestli se to tady začne vařit, budeme hned pěkně na ráně, Charlie." "Jenom jestli to máme v kartách."

Mciver přikývl. Očima roztržitě spočinul na telefonu. Zvedl sluchátko. Ozýval se oznamovací tón. Rozrušeně začal vytáčet: mezinárodní kód nula nula čtyři čtyři předčíslí pro hovor do Anglie; dva dva čtyři pro Aberdeen ve Skotsku; pak sedm šest pět - osm nula osm nula. Čekal a čekal, pak se jeho obličej rozsvítil: "Páni, zvoní to!" "Vrtulníky S-G, nezavěšujte, prosím," řekla operátorka dřív, než ji mohl přerušit, a položila sluchátko. Čekal celý napěněný. "Vrtulníky S-G -" "Tady je Mciver z Teheránu, dejte mi šéfa, prosím."

"Právě telefonuje, pane Mciver," oznámila dívka nadmíru důležitě. "Dám vám jeho sekretářku." "Nazdar, Mácu!" ozvala se Liz Čchenová téměř vzápětí. "Vydrž chvilku, seženu šéfa osobně. Jsi v pořádku? Snažíme se ti dovolat už několik dní. Počkej, prosím, okamžik." "Dobře, Liz."

Uplynulo pár minut a ozval se Gavallan, celý šťastný: "Mácu? Proboha, jak se ti to podařilo? To je skvělé, že tě zase slyším - pověřil jsem jednoho maníka, aby v jednom kuse vytácel tvoje číslo do kanceláře i do bytu, deset hodin denně. Co Genny? Jak to, že jsi dostal spojení?" "Obyčejná klika, Andy. Jsem právě doma. Radši rychle k věci, kdyby se to zase přerušilo." Mciver mu řekl velkou část toho, co se dozvěděl od Talbota. Byl opatrný, protože se vykládalo, že íránská tajná policie SAVAK často odposlouchává telefony, zejména cizinců. Tudiž společnost považovala za pravděpodobné, že poslední dva roky ji někdo důkladně sleduje - SAVAK, CIA, M 15, KGB nebo někdo jiný. Krátké ticho. Potom: "Zprvé, uposlechni vyslanectví a pošli všechny rodinné příslušníky okamžitě domů. Zaurguj na finské ambasádě pas pro Ázádu. Řekni Tomu Lochartovi, ať vypakuje Šahrazád donutil jsem ho, aby zažádal o výjezd už před dvěma týdny, čistě pro všechny případy. Má, ehm, má pro tebe nějakou poštu, když už o tom mluvíme." Mdverovi se na vteřinu zastavilo srdce. "Dobrá, bude tady zítra.¹ "Spojím se s britskými aeroliniemi a zjistím, jestli mají nějaká volná místa. Pro jistotu pošlu ještě scopétadvacítku naší společnosti. Má zítra naplánovaný let do Teheránu. Kdyby britské aerolinky dělaly nějaké potíže, poletí rodinní příslušníci a ostatní zájemci s námi. Začneme zítra. Teherán je pořád ještě otevřený, ne?" "Dnes byl," řekl Mciver opatrně.

Slyšel, jak Gavallan stejně opatrně poznamenává: "Díkybohu, zdá se, že vláda má všechno pod kontrolou." "Ano."

"Mácu, co bys radil ohledně našich íránských poboček?"

Maciver se zhluboka nadechl. "Status quo."

"Dobře. Tady se obecně soudí, dokonce i na nejvyšších místech, že se obchodní styky brzy znormalizují. Máme v Iránu dobrou pověst. A dobré vyhlídky. Víš, Mácu, že ty zvěsti o firmě Guerny byly pravdivé?" Mcivera to viditelně potěšilo. "Určitě?"

"Ano. Před pár minutami jsem dostal dálnopis z IranOilu, potvrzující, že získáváme všechny kontrakty, které Guerney měla v Chárku, Kovízu, Zágrosu a Lengeh. Zjevně se za to od nás čekalo trochu uznání, tak jsem složil pořádný pískeš do černého fondu našich partnerů." Pískeš byla starodávna iránská tradice, dar složený předem za případnou laskavost. Podle tohoto starého zvyku si mohl každý státní úředník ponechat jakýkoli pískeš, který za své služby obdržel. Jak by jinak měl na živobytí? "Ale to nevadí, chlapče, teď se naše zisky v Íránu zčtyřnásobí." "To je skvělé, Andy."

"To ještě není všechno, Mácu. Dnes jsem objednal dalších dvacet dvěstědvanáctek a potvrdil jsem objednávku na šest X63 - je to superstroj!" "Bezva, Andy! To je fantastické - ale nerozjel ses trochu moc?"

"Možná Írán má, ehm, přechodné potíže, ale zbytek světa je bez sebe strachy, kde najde jiný zdroj nafty. Amíci mají staženou řiť, chlapče." V hlase mu znovu zazněla euforie. "Právě jsem potvrdil další důležitou dohodu s ExTexem. Jde o nové kontrakty v Nigérii, Saudské Arábii a na Borneu a taky o smlouvu s firmou All-GulfOil z emirátů. V Severním moři jsme jen my, Guerney a Imperiál Helicopters." Poslední společnost představovala pobočku Imperiál Air, což byly opoziční aerolinie British Airways. "Je strašné důležité, abys v Íránu všechno udržel při starém. Naše kontrakty, letadla a náhradní díly tvoří část záruky za nové letouny. U všech všudy, musíš naše drahé partnery udržet v latí. Jak se chovají, milánkové?" "Jako obvykle."

Gavallan věděl, že to znamená mizerně. "Právě jsem se osobně sešel v Londýně s generálem Džavádem." Džaváde se svou rodinou opustil Írán už před rokem, než patálie naplno propukly. V uplynulých třech měsících navštívili Londýn dva z jejich dalších iránských partnerů i s rodinami, a to ze zdravotních důvodů, další čtyři byli v Americe, také s celou rodinou. Tři zůstali v Teheránu. "Je tvrdohlavý a přijde nás draho. Co Chárk? Už se tam můžeme vrátit?" Ostrov Chárk byl nesmírně důležitou cílovou stanicí v Perském zálivu, přes něj vyvážel Írán většinu své nafty v minulém roce skoro šest milionů barelů denně, teď však pouhých šest set tisíc. Chárk představoval pro S-G obrovský zdroj příjmů, ale před třemi týdny nařídil vojenský velitel sousedního pobřežního přístavu Bandar-e Dělám kapitánu Rudigeru Lutzovi, který rozhodoval o posádce i letadlech na ostrově, vyklidit pozice. "Je nějaká šance vrátit se tam?" "Zatím ne, ale jakmile skončí stávky, můžeme zajistit provoz všech našich naftových věží z Bandar-e Dělám." Mciver měl sto chutí říci: Andy, mluvil jsem s Rudigerem a ten mi důvěrně sdělil, jak je rád, že je pryč z ostrova, protože to byla časovaná bomba - tak snadno se tam daly provádět sabotáže! Místo toho suše konstatoval: "Pošlu po rodinných příslušnících zprávu. Vláda má všechno pod kontrolou." "Ano. Jak se má mladý Scot?"

"Počíná si náramně dobře. V nejbližších dnech poletí s dvěstědvanáctkou." Mciver se usmál. Byl Scotovým prvním instruktorem. "Dobře. Možná ho přitáhnu zpátky sem, aby se zacvičil pro X63." "Musíš mu dát trochu času, Andy. Je dobrý, ale potřebuje čas. Nech ho aspoň rok lítat s dvěstědvanáctkou." "Jak myslíš. Jak to vypadá v Lengeh?" To byla jejich nejvzdálenější základna jihovýchodním směrem, zajišťovali z ní celou oblast Hormuzské úžiny. "Dobře. Scragger ve své zprávě říká, že stavba nových věží v Siří je v plném proudu, tankery jsou plné po okraj a stávky je vůbec neovlivnily - myslíme si, že to je proto, že Siří vybudovali Francouzi, kteří poskytli útočiště Chomejní-mu, když ho před několika měsíci vypověděli z Iráku." "Fajn. Předám to dál. Když už ses zmínil o tom starém syčáku Scragovi, tak ho ode mne pozdravuj." SMRŠT41

"Andy, nemyslíš, že je čas, abys s ním už konečně pohovořil o jeho odchodu do důchodu a -" "Jak vypadá po zdravotní stránce?"

"Perfektně, ale "

"Chodí na prohlídku každých čtvrt roku a jsou ty prohlídky Cak důkladné, jak jen to je možné?"

"Ano, ale "

"Tak bude lítat, dokud se to nezmění."

"Ano, ale je mu třiašedesát a je na čase "

"Dokud bude moct pracovat, bude kapitánem slíbil jsem mu to." "Tak jo, ale jak může takovej hádávej, nevypočitatelnej a tvrdohlavě) dědek bejt pořád zdравej, to je nad moje chápání. Namouduši věřím, že podvádí, i když nechápu, jak by mohl zfalšovat výsledky prohlídek u doktora. To prostě nejde. Párkrát jsem s ním letěl a musím uznat, že i já bych mu dal sto bodů." Mciver přešel k závažnějším problémům. "Andy, potřebuju nějaké prachy. Samozřejmě hotově." "Jsou na cestě."

Mciver slyšel ve sluchátku bujarý smích a nálada se mu zvedla. "Trhni si nohou, Mandaríne!" řekl. Použil svou soukromou přezdívku pro Gavallana, který, než přišel do Aberdeenu, prožil většinu života jako obchodník v Číně, nejdříve v Sanghaji a pak se Struany v Hongkongu. Tam se poprvé setkali. Tehdy tam Mciver zajišťoval přepravu vrtulníkem v rámci menší společnosti. "Je to hrůza, máme děsné zpoždění s vyplácením posádek, navíc piloti mají strašné výdaje, všechno se musí kupovat na..." Včas se zarazil pro případ, že by někdo poslouchal. Chtěl říci na černém trhu. "Ty zatracené banky jsou pořád zavřené a ta trocha hotovosti, co mám, je pro cheungjau." Použil kantonský výraz, znamenající doslovně "smetánku" peníze na úplatky. "Džaváde slíbil, že zítra ti generál Valík předá v Teheránu půl milionu rijálů. Mám to potvrzené dálnopisem." "Ale to je sotva ubohých šest tisíc amerických dolarů, a my dlužíme snad nejmíň dvacetkrát tolik." "Já vím, chlapče, ale říkal, že Bachtijár i ájatolláh chtějí, aby banky otevřely, a do týdne se tak prý stane. Tvrdil, že jakmile budou otevřené, zaplatí nám IHC čtyři miliony dolarů, které dluží." "Ne. Prohlašuje, že na to musí mít formální souhlas partnerů. Pravidla se totiž zásadně nemění." Díkybohu, pomyslel si Mciver. Pro každý účet bylo zapotřebí tří podpisů, dvou od partnerů a jednoho od S-G, takže žádná strana nemohla sama kontem disponovat. "Je to vážné, Andy. Vzhledem ke splátkám nových letounů a leasingovým splátkám za naše zařízení tady jsme v překérní situaci, nemyslíš?" "Celý život je překérní, Mácu. Ale budoucnost vidím růžově." Ano, soudil Mciver, pokud jde o kšefty s vrtulníky. Ale tady v Íránu? Minulý rok přinutili partneři Gavallana podepsat papír, ie skutečným vlastníkem všech vrtulníků S-G i jejich náhradních součástí je IHC - Íránská vrtulníková společnost. Gavallan souhlasil za předpokladu, že okamžitě všechno koupí zpátky, i kdyby oni nesouhlasili, a taky za předpokladu, že budou v termínu splácet leasing veškerého zařízení a vyrovnají dluhy. Ale když začala krize a banky zavřely, byla IHC s placením pozadu a Gavallan platil leasing za všechny helikoptéry v Íránu z fondů S-G v Aberdeenu. Partneři tvrdili, že nemohou za to, že banky jsou zavřené, a Džaváde s Valíkem slibovali všechny dluhy vyrovnat, jakmile se situace znormalizuje - prý nezapomeň, Andrew, že my jsme vám zajistili ty nejlepší kontrakty na dlouhá léta dopředu, to musíš uznat; bez nás by si S-G v Íránu ani neškrtila. Jen jak bude všechno normální... Gavallan říkával: "Naše íránské kontrakty jsou pořád výhodné, naši partneři za nic nemůžou a díky Guerney se budeme mít jako prasata v žitě!" Ano, souhlasil Mciver, jenže oni nás ždímají víc a víc, naše podíly jsou čím dál menší a jejich tučnější... "Mají ve své zemi velký vliv, vždycky ho měli a přísahají při všem, co je jim svaté, že se to všechno srovná. Potřebují vrtulníky pro svá naftová pole. Každý tvrdí, že se to přežene. Ministr, jejich velvyslanec, naši lidé. Proč by nemělo? Sáh se snažil všechno modernizovat, zvýšit lidem platy, odstranit negramotnost. Příjmy z nafty jsou obrovské - a budou ještě větší, až tenhle zmatek skončí, ujišťuje ministr. To samé říkají mé kontrakty z Washingtonu, dokonce i starý Willie z ExTexu. Ten by to, sakra, měl vědět! Zkrátka sázky jsou padesát ku jedné, že do šesti měsíců bude všechno úplně v pořádku, sah odstoupí, nastoupí jeho syn Rezá a zavládne konstituční monarchie. Do té doby bys myslím " Telefon oněměl. Mciver nervózně tiskl tlačítko. Když telefon znovu ožil, zněl ve sluchátku jen obsazovací tón. Vztekle jím mrštil do vidlice. Vtom se rozsvítila světla. "Ale," pokrčila Genny čelo, "svíčky jsou mnohem příjemnější." Pettikin se usmál a světlo zhasl. Pokoj vypadal mnohem

lépe a intimněji, stříbro svítilo na prostřeném stole. "Máš pravdu, Genny. Jako vždycky." "Díky, Charlie. Dostaneš nasup. Duncane, můžeš si dát ještě jednu whisky, ale ne takový lampáš jako předtím - netvař se tak nevinně. Uznávám, že rozhovor s naším neohroženým vůdcem vyžaduje panáka. Dám si taky. Při večeři mi můžeš říct, co povídal." Opět se vzdálila. Mciver tlumočil Pettikinovi většinu toho, co Gavallan říkal - Pettikin nebyl ředitelem v S-G ani v IHC, takže si Mciver musel obvykle poradit sám. Zamyšleně se přiloukal k oknu, spokojen, že mluvil se starým přítelem. To už je let, pomyslel si. Čtrnáct. V létě roku 1965, kdy Kolonie stála na prahu revoluce a Rudé gardy Mao Ce-tunga řádily na čínské pevnině a ničily, co mohly, až konečně vtrhly i do ulic Hongkongu a Kowloonu, dostal od Gavallana dopis. V té době byl Mciverův podnik s vrtulníky téměř na mizině, splátky za leasing malého vrtulníku vázly a Genny se snažila zvládnout péči o dvě dospívající děti v mrňavém, hlučném bytě v Kowloonu, kde panovaly největší nepokoje.

"Páni, Gen, koukni se na tohle!" V dopise stálo: "Drahý pane Mcivere, možná si vzpomenete, že jsme se jednou nebo dvakrát potkali na dostizích, když jsem dělal pro Struany. Je to pár let - oba jsme tenkrát vyhráli balík díky koni, který se jmenoval Mandarín. Náš tchaj-pan, Ian Dunross, mi poradil, abych se obrátil na vás. Potřeboval bych odborníka jako jste vy - vím, že jste ho učil pilotovat helikoptéru, a on vás vřele doporučuje. Nafta v Severním moři je už nezvratný fakt. Domnívám se, že jediný prostředek, který by dokázal těžní věže zásobovat v každém počasí, je vrtulník. V současné době to není možné, předpisy to vylučují. My dva bychom to mohli změnit. Já mám špatné počasí, vy máte nadání. Tisíc liber měsíčně, tříletý kontrakt na co, abychom mou teorii potvrdili, nebo vyvrátili; prémie podle úspěšnosti, přeprava vás i vaší rodiny do Aberdeenu a bedna whisky Loch Vay na Vánoce. Prosím, zavolejte, jak jen to bude možné..." Genny neřekla ani slovo, vrátila mu dopis jakoby nic a vyrazila z pokoje, kam okny chrastícími ve větru doléhal nepřetržitý hluk velkého města doprava, klaxony, pouliční prodavači, lodě, tryskáče, disharmonická čínská hudba. "Kam letíš?"

"Balit." Pak se rozesmála, vrátila se a dala mu pusu. "To spadlo rovnou z nebe, Duncane, honem, zavolej mu, zavolej mu hned teď..." "Ale Aberdeen? Lítat za každého počasí? Proboha, Gen, to se nikdy nedělalo. Nejsou pro to podmínky. Nevím, jestli -" "Pro tebe jsou, miláčku. Jasně. Kde, hrome, se Hanuš se Sárou toulají?" "Dnes je sobota, šli do kina a -"

Jedním oknem proletěla cihla, dole už to zase vřelo. Okna bvty v druhém patře jednoho z domů hustě osídlené kowloonské čtvrti Mongkok vedla do úzké ulice. Mciver odtáhl Genny do bezpečí a opatrně vykoul. V ulici se tlačily stovky Číňanů a všichni křičeli Mao, Mao, Kwaj lo! Kwaj lo Cizí ďábel, Cizí ďábel - běžný bitevní pokřik. Všichni se valili směrem k policejní stanici, kde za barikádou tiše stál hlouček uniformovaných čínských policistů spolu se třemi britskými veliteli. "Proboha, Gen, jsou ozbrojeni!" vydechl Mciver. Policie obvykle používala jenom hole, ale včera uhořel švýcarský konzul se svou ženou ve voze, který dav převrhl a zapálil. Hned večer vystoupil v rozhlase i televizi guvernér s varováním, že policie dostala příkaz zastavit řádění všemi prostředky. "Skrč se, Gen, ať jsi z dosahu..." Jeho slova přehlušily policejní tlampače; superintendent kantonsky i anglicky žádal lidi, aby se rozešli. Dav si toho nevšímal a napadl barikádu. Znovu zazněla výzva, aby se rozešli. Znovu ji ignorovali. Pak vypukla střelba, a když se lidé hrnuli pryč, přední řady zpanikařily. Za chvíli byla ulice prázdná až na několik těl ležících v prachu na zemi. Na hongkongské straně to bylo stejné. Druhý den byl v celé kolonii opět klid, k výraznějším bouřím nedošlo, jenom pár fanatických Rudých gardistů se snažilo bičovat zástup, ale byli rychle a nekompromisně zadrženi.

Do týdne prodal Mciver svůj podíl ve vrtulníkové společnosti, odletěl sám do Aberdeenu a s chutí se vrhl do nové práce. Genny trvalo ještě měsíc, než všechno zabalila, prodala, co nepotřebovali, a předala byt. Když za manželem dorazila, ukázal jí perfektní byt blízko McCloudova vrtulníkového letiště a ona ho promptně zavrhlá: "Proboha, Duncane, vždyť je to od nejbližší školy strašně

daleko. Byt v Aberdeenu? Ted', když jsi bohatý jako Dunross, tak si, můj zla-tej, najmeme barák..." Sám pro sebe se usmál, rád vzpomínal na první dny, kdy Genny byla bez sebe radostí, že je opět ve Skotsku - nikdy neměla doopravdy ráda Hongkong, kde život byl pro ně tvrdý - peněz bylo málo a měli se co ohánět, aby se postarali o své dvě děti. Nová práce se mu strašně líbila, Gavallan byl skvělý šéfa kamarád, avšak Severní moře nenáviděl, všechen ten chlad, vlhko a slaný vítr, z něhož ho bolelo celé tělo. Ale těch pět let za to stálo. Obnovil a prohloubil svoje bývalé kontrakty v nevelkém světě mezinárodní vrtulníkové dopravy - většina pilotů se rekrutovala z někdejších vojenských pilotů Anglie, Austrálie, Ameriky i zemí Spojenců. Ty styky se mu později, když společnost rostla, hodily. Na Vánoce bývaly štědré prémie, pečlivě je ukládal stranou na důchod. A pokaždé bedna whisky Loch Vav. "Andy," říkával, "tohle nakonec skutečně rozhodlo!" Gavallan šel všem příkladem a žil podle své zásady: Chlap musí mít kuráž. Ve východním Skotsku mu přezdívali "Zeman", byl znám od Aberdeenu po In-verness a na jih po celém území až k Dundec, jeho chapadla sahala do Londýna, New Yorku, Houstonu - všude, kde se rozhodovalo o naftě. Ano, Manda-rín je skvělý a může si tebe i většinu mužů otočit kolem prstu, pomyslel si Mciver bez zášti. Jen se podívej, jak ses dostal sem... "Poslouchej, Mácu," oslovil ho Andrew Gavallan jednoho dne na konci šedesátých let, "právě jsem se seznámil na lovu s vrchním generálem íránského vojenského štábu. Generál Bání Hasan. Skvělý střelec, dostal dvacet párů koroptví proti mým patnácti! Přes víkend jsem se s ním hodně bavil a prodal jsem mu s veškerým zajištěním vrtulníky pro jejich dělostřelce a tankisty a celý program pro výcvik armády a letectva - a taky helikoptéry pro jejich naftové operace. Chlapče, klapě nám to jako hodiny!" "Ale ani polovinu z toho nemůžeme splnit."

"Bání Hasan je skvělý chlápek a šáh je probudilý monarcha - má velké plány na modernizaci. Víš něco o Íránu?" "Ne, Mandaríne," řekl Mciver podezíravým tónem, protože vycítil překypující nadšení. "Proč?" "Máš na pátek rezervovanou letenku do Bahrajnu, ty i Genny... tak počkej chvíli, Mácu! Co víš o Sheik Aviation?" "Genny je šťastná v Aberdeenu, stěhovat se nechce; děti končí školu a právě jsme splatili barák. Rozhodně se nikam nestěhujeme. Genny tě zabije." "Jasně," souhlasil Gavallan bujaře. "Sheik Aviation?"

"To je malá, ale solidní vrtulníková společnost, působící v Zálivu. Má na základně v Bahrajnu tři dvěstěšestky a pár dopravních letadel s pevnými křídly. Dobře se o ně stará a hodně pracuje pro ARAMCO, ExTex a myslím, že i pro IranOil. Patří Jocku Forsythovi, který všechno řídí. Je to bývalý parašutista a pilot, tuhle společnost založil v padesátých letech s jedním mým starým kámošem, Scragem Scaggerem z Austrálie. Ve skutečnosti je majitelem Scrag. Dřív sloužil u Australského královského letectva, teď je blázen do vrtulníků. Když jsem se s ním seznámil, měli základnu v Singapuru. Zažili jsme spolu pár flámů, oni jim říkali tah; ani nevím, jak to začalo. Pak se s pomocí jednoho člověka z ExTexu přesunuli do Zálivu a on jim tam sjednal nějaký skvělý kontrakt, aby to mohli rozjet. Proč?" "Právě jsem je koupil. Nastupuješ tam v pondělí jako ředitel. Scagger a ostatní piloti buď zůstanou nebo odejdou, to záleží na tobě, ale já myslím, že jejich zkušenosti by se nám hodily - zjistil jsem, že to jsou sympatáci. Forsyth je rád, že může odejít do důchodu do Devonu. Je zvláštní, že Scagger nic neříkal o tom, že se znáte, ale mluvil jsem s ním jen chvíli, všechno jsem vyřídil s Forsythem. Takže od této chvíle jsme vrtulníková společnost s ručením omezeným, S-G. Chtěl bych, abys příští pátek letěl do Teheránu... Poslouchej mě, proboha! Zařídíš tam náš hlavní stan. Domluvil jsem ti schůzku s Bání Hasa-nem, podepíšeš ten kontrakt. Slíbil, že nás představí všem správným lidem. Abych nezapomněl, dostaneš deset procent z celkového zisku, patří ti deset procent všeho zařízení v nové íránské pobočce, jsi hlavním ředitelem pro Írán - což zahrnuje i ostatní území Perského zálivu..." Ovšemže Mciver poslechl. Nedokázal Andrewu Gavallanovi nic odmítnout a každý okamžik si tam vychutnal, ale nikdy se mu nepodařilo zjistit, jak Gavallan přesvědčil Genny. Když se ten večer vrátil domů, měla pro něj připravenou whisky se

sodou a sladce se usmívala. "Ahoj, miláčku, jak ses měl?" "Dobře, co se děje?" zeptal se podezíravě.

"Ty se děješ. Andy říká, že máš skvělou šanci kdesi v Teheránu v zemi zvané tajemným jménem Persie." "Írán. Dříve to byla Persie, Gen; moderní výraz je Írán. Já, ehm, já mys-" "Je to fantazie! Kdy pojedeme?"

"No, víš, Gen, myslel jsem, že si o tom ještě pohovoříme a když, tak bych mohl dělat dva měsíce tam a měsíc byt tady -" "A co tam hodláš ty' dva měsíce dělat, myslím večer a o víkendech?" "Co? No, budu dřít jako šroub a -"

"To tedy ne, hošánku. Chm! Dva tam a jeden tady? Jen přes Andyho mrtvolu, a to myslím vážně. Hezky pojedeme jako rodina, anebo nepojede nikdo!" Pak ještě sladčeji dodala: "Nemyslíš, kocourku?" "Podívej, Gen..."

Do měsíce začínali znovu, bylo to vzrušující a lepší časy nezažil. Seznámili se s mnoha zajímavými lidmi, se Scragem a ostatními zažili spoustu legrace, našel Charheho, Locharta, Jean-Luca a Erikkiho a ze společnosti, kterou formoval podle svých představ, udělal nejefektivnější a nejbezpečnější podnik v Íránu a v Zálivu. Bylo to jeho dítě. Jenom jeho. Sheik Aviation byla první z akvizicí a fúzí, které Gavallan uskutečnil. "Hrome, kde na to bereš prachy, Andy?" zeptal se ho jednou. "V bance, kde jinde? Jsme hazarděři a Skoti."

Později náhodně zjistil, že S v jejich značce znamená Struany, kteří v tajnosti financovali všechny jejich operace. S-G byla jejich pobočkou. "Jak jsi na to přišel, Mácu?" bručel Gavallan.

"Jeden starý přítel ze Sydney, bývalý válečný lerec, který dělá do dolů, říkal, jak se Linbar chvástal, že S-G patří Vznešenému domu - netušil jsem, že Lin-bar vede australskou pobočku Struanů."

"Pokouší se. Mezi námi, Mácu, Ian chtěl, aby se podíl Struanů uchoval v tajnosti - David sdílí jeho názor, takže by bylo lepší, kdyby sis to nechal pro sebe," řekl Gavallan rozvážně. David byl David MacStruan, tehdejší tchaj-pan. "Jasně, ani Genny se to nedoví. Ale vysvětluje to hodně věcí a je to bezva pocit, když za námi stojí Vznešený dům. Mockrát jsem se divil, proč jsi odešel." Gavallan se usmál, ale neodpověděl. "Liz samozřejmě o Struanech ví, užší kruh taky, ale jinak nikdo." Mciver to nikdy nikomu neprozradil. S-G prosperovala a rozrůstala se stejně jako naftový průmysl. Počítal, že až za šest, sedm let půjde do důchodu, bude na tom skvěle. "Není čas už toho nechat?" navrhovala Genny každý rok. "Peněz už máme víc než dost, Duncane. "Nejde o peníze," odpovídal pokaždé.

Mciver zíral na jihovýchod, na rudou záři nad Džále, která se rozšiřovala a získávala na intenzitě. Určitě počítají, že se to z Džále rozšíří na celý Teherán, říkal si. Upil whisky. Není žádný zvláštní důvod k nervozitě, přesvědčoval se, ale všechno na něj začínalo doléhat. Co chtěl Mandarín říci, když nás přerušili? Jestli to bylo důležité, dá mi vědět - ještě nikdy mě nenechal na holičkách. Chudák Stanson. To je třetí civilista, kterého za posledních pár měsíců zavraždili "neznámí ozbrojení muži". Všichni byli Američani - dva z ExTexu a jeden z Guerney. Jsem zvědavý, kdy přijdeme na řadu my - Íránci nenávidí Brity stejně jako Yankeeje. Kde bych sehnal víc peněz? Půl milionů rijálů nám nestačí ani na týden. Musím to vyrazit z partnerů, ale ti jsou úlisní jako had a už taky nejsou na koni. Naposledy si lokl whisky. Bez partnerů jsme vyřízeni, dokonce i po všech těch letech - jen oni vědí s kým promluvit, koho podmazat a čím, komu lichotit, koho odměnit. Oni mluví fársí, mají styky. Ale přes to všechno, Mandarín má pravdu: ať vyhraje kdokoli, Chomejní, Bachtijár nebo generálové, budou potřebovat vrtulníky... V kuchyni se Genny málem rozplakala. Schovávaná konzerva s pokrmem skotsky zvaným haggis, kterou tak dlouho uchovávala - celých šest měsíců - a kterou právě otevřela, byla zkažená a na vyhození. Nechápala sice proč, ale Duncan to měl tak rád! Byla to směsice pokrájeného skopového srdce, jater, plic a ovesných vloček, cibule, koření, loje a vývaru, nacpaná do pytlíku vyrobeného ze žaludku té ubohé ovce a několik hodin vařená. "ÚP. Do háje se vším!" Mladý Scot Gavallan jí - když odpřísáhl, že to nikomu nepoví -

přivezl tuhle konzervičku ze své poslední dovolené, zvláště pro dnešní příležitost. Chtěla tím Duncana překvapit k výročí svatby. Doprčic!

Scot za to nemůže, že ta pitomá konzerva je zkažená, říkala si nešťastně. Stejně ale! Doprdele! Doprdele! Doprdele! Celé měsíce jsem plánovala tuhle zatracenou večeři, a teď je v čudu. Nejdřív mě ten ničema řezník podrazí, přestože jsem mu zaplatila předem dvakrát tolik, do háje s jeho Insá Alláh, a pak, protože banky jsou zavřené a já nemám peníze, abych uplatila jeho vykutáleného konkurenta, který mi mohl prodat dobrou čerstvou kýtu a ne staré skopové, začnou všichni obchodníci stávkovat a potom... Okno kuchyňky bylo pootevřené, zaslechla rachot další přestřelky. Tentokrát blíž. Po větru sem dolehlo tlumené, vášnivé volání davu "Alidhhu akbarr... Alldhhu akbarr...", znovu, a znovu opakované. Zachvěla se, znělo to podivně výhružně. Než začaly nepokoje, připadalo jí muezzinovo svolávání věřících k modlitbě, ozývající se z minaretů pětkrát denně, uklidňující. Ale teď ne. Ne z hrdel davu. Teď ro tady nenávidím, říkala si. Nenávidím zbraně a nenávidím hrozby. Objevila se v poštovní schránce, už druhá - stejné jako první i tahle byla napsaná špatně, s chybami, na tom nejlevnějším papíru: "Prvního prosince jsme vám a vaší rodině dali jeden měsíc, abyste opustili naši zem. Pořád jste tady. Vy jste teď naši nepřátelé a my s vámi budeme tvrdě bojovat." Podpis žádný. Skoro každý cizí příslušník v Íránu to dostal. Nenávidím zbraně, nenávidím zimu a tmu, nenávidím ty jejich příšerné záchody, kde člověk musí sedět na bobku jako zvíře, nenávidím všechno to hloupé násilí a ničení věcí, které byly dobré. Nenávidím stání ve frontách. Do háje se všemi frontami! Do háje s tím pacholkem, který dělal tu konzervu, do háje s touhle mrňavou kuchyní a do háje s hovězí konzervou! Nechápu a nikdy nepochopím, proč mužům chutná. Troubové! Hovězí z konzervy smíchané s vařenými brambory, trochu cibule, másla a mlíka, pokud nějaké je, posypat drobký chleba a zapéct dohněda. Fuj! A co se týče kvěťáku, tak z toho smradu by člověk chcipl, ale četla jsem, že je dobrý na nervy, a každý vidí, že Dun-can není úplně v pořádku. Je naivní, jestli si myslí, že mě ošálí. Podařilo se mu oklamat Charlieho? Pochybuju. Stejně nepochopím, jak mohla Klára opustit takového muže! Jestlipak se Charlie dozvěděl, že chodila s tím pilotem z Guerney? Podle mě na tom nebylo nic strašného, ale neměla se nechat přistihnout - když je žena pořád sama a přitom touží právě po tom... Ale jsem ráda, že se rozešli jako přátelé, i když ona byla sobecká mrcha.

Zahlédla v zrcadlo svůj obraz. Automaticky si přihladila vlasy a zadívala se na sebe. Kde je tvoje mládí? Nevím, ale je pryč. Moje rozhodně ano, Duncanovo ještě ne, ten je pořád mladý, na svůj věk alespoň mladě vypadá - jen kdyby na sebe dával trochu pozor. Do háje s Gavallanem! Ne, Andy je fajn. Jsem vážně ráda, že se znovu oženil a že si vzal takovou hezkou holku. Maureen na něj dá pozor, malá Elektra taky a on se bude snažit kvůli nim. Jak jsem se bála, že se ožení s tou svou čínskou sekretářkou. Líbí Andy je prima a v Íránu to dřív bylo taky fajn. Bylo. Teď je nejvyšší čas odejít a užít si peněz, které jsme vydělali. O tom není pochyb. Ale jak to provést? Hlasitě se zasmála. Normálně. Jako vždycky.

Opatrně otevřela troubu, přivřela oči před horkem a vůní, a zase ji zavřela. Nesnáším hovězí z konzervy, řekla si podrážděně. Večeře byla výborná, zapečené hovězí mělo zlatohnědou kůrku, přesně tak, jak to měli rádi. "Otevřel bys víno, Duncane? Je mi líto, máme perské, ale je to poslední láhev." Obvykle měli bohaté zásoby francouzských i perských vín, ale dav vytloukl a zapálil všechny obchody s alkoholem, které v Teheránu byly. Bylo to v souladu s příkazy mollů, propagujících striktní pravověrnost hlásanou Chomejmím, a Korán zakazoval požívání alkoholu. "Jeden obchodník na tržišti říkal, že teď v oficiálním prodeji nejsou žádné alkoholické nápoje a dokonce je zakázáno podávat je i ve zdejších západních hotelích." "To nemůže vydržet, lidi si to nedají líbit, určitě ne dlouho," řekl Pettikm. "Nemůže to vydržet, ne tady v Persii. Z pohledu historie byli šáhové vždycky tolerantní a proč taky ne? Téměř tři tisíciletí byla Persie slavná díky kráse svých žen - jen se podívejte na Ázádu a Šahrazád - a vinicemi a vínem. Co třeba Robáijját

Omara Chajjáma, to je přece vyložená oslava vína, žen a zpěvu, ne? To je podle mě pravá Persie." "Persie zní mnohem lip než Írán, Charlie, mnohem exotičtěji, připomíná mi dobu, kdy jsme tu začínali, bylo to o tolik lepší," začala Cenný. Na chvíli ji rozptýlil hluk další přestřelky, ale pak pokračovala a mluvila o překot, aby zamaskovala nervozitu. "Šahrazád mi říkala, že oni své zemi říkali vždy Írán nebo Ajrán. Zdá se, že Persie je název z doby starých Reků, Alexandra Velikého a tak. Většina Peršanů byla ráda, když Rezá šáh prohlásil, že teď se země bude místo Persie nazývat Írán. Díky, Duncane," vzala si sklenku vína, pochválila jeho barvu a usmála se na své spolence. "Všechno je skvělé, Gen," objal ji.

Vypili víno, snědli hovězí, ale veselí nebyli. Museli přemýšlet o mnohých věcech. Projely další tanky. Ozvaly se další přestřelky. Rudá záře nad Džále se šířila stejně jako zpěv zástupů v dálce. A potom, uprostřed moučníku - což byl Mdverem zamilovaný pohár s ovocem - vklopýtal dovnitř jeden z jejich pilotů, Nogger Lané. Oblek měl ošklivě potrháný, obličej zhmožděný a podpíral nějakou vysokou dívku s tmavými vlasy a temnými očima; byla rozcuchaná SMRŠT 49 a v šoku, mumlala něco italsky a znělo to pateticky. Rukáv kabátu měla téměř utržený, šaty, tvář, ruce a vlasy špinavé, jako kdyby spadla do kanálu. "Dostali jsme se mezi... mezi policajty a nějaké šílené davy," začal chrlit a pokračoval nesouvisle. "Nějaký hajzl mi propíchnął nádrž, tak... ale ten zástup, Mácu, byly jich tisíce. V jednom momentě byla ulice normální a najednou všichni začali utíkat a oni... ta masa lidí... vyšli najednou z postranní ulice a měli spoustu zbraní... a z toho jejich šíleného zpěvu - Alláhu akbar, Alláhu akbar - naskakovala husí kůže. Ještě nikdy jsem... a pak najednou šutry, zápalné bomby, slzný plyn - když dorazila policie a vojáci. A tanky. Viděl jsem tři a už jsem si myslel, že ti syčáci z nich začnou střílet. Utíkali jsme, protože nám šlo o život, jenže pár těch parchantů si nás všimlo a začali ječet ,americký satanáš' a pustili se za námi a ve slepé uličce nás chytli. Pokoušel jsem se jim vysvětlit, že jsem Angličan a Paula Italka, že nejsme... ale tlačili se na nás... a nebýt molly - byl to obrovský chlap s černou bradkou a černým turbanem - a ten je zavolal zpátky a představ si! Nechal nás jít! Proklel nás a řekl, ať zmizíme...," vzal si whisky, polkl doušek a snažil se popadnout dech. Ruce a kolena se mu pořád neovladatelně třáslly, ale vůbec to nevnímal. Mciver, Cenný a Pettikin zděšeně poslouchali. Dívka tiše vzlykala. "Takový horor, Charlie, jsem v životě nezažil," Noggeru Laneovi se třásl hlas. "Mezi policajty bylo plno mladíků, stejně jako v davu, měl jsem pocit, že jsou taky vyděšení, musí to být děsné, noc co noc řvoucí zástupy, házení kamenů... Jeden voják dostal do obličeje Molotovův koktejl a za strašného řevu hořel a šlehaly z něj plameny a nikdo... a pak se ti parchanti vrhli k nám a sáпали se na Paulu, začali jí trhat šaty... a já se taky pomátl, popadl jsem jednoho pacholka a rozmlátil mu ciferník, vím, že dostal pořádně zabrat, asi jsem mu zlomil nosní kost a nebýt toho molly..." "Ber to s klidem, chlapče," řekl Pettikin ustaraně, ale mladík ho nevnímal a mluvil překotně dál. "... a nebýt toho molly, který mě od něj odtáhl, tak jsem mu tu hubu rozsekal na maděru, chtěl jsem mu vydrápat oči, panebože, určitě vím, že jsem to zkoušel, kristepane, v životě jsem nikoho nezabil vlastní rukou, nikdy bych to neudělal, ale dnes jo, dnes bych to udělal..." Ruce se mu klepaly, když si odhrnul plavé vlasy z očí, hlas mu stoupal a začínal znít hystericky. "Parchanti, neměli právo šahat na nás, ale sáпали se na Paulu a... a..." Pak mu vyhrkly slzy, rty se mu pohybovaly naprázdno a v koutcích úst se objevila pěna, "a... zabít... chtěl jsem je ZABÍÍT -" Pettikin bleskové udeřil mladého muže přes obličej a srazil ho na pohovku. Ostatní to tak zaskočilo, že jen bezradně zírali. Lané byl chvíli jako omráčený, pak se klopýtavě zvedl a chtěl se na něj vrhnout. "Nech toho, Noggere!" zařval Pettikin. Mladík strnul, přihloupě civěl a zatínal pěsti. "Co, sakra, blbneš, málem jsi mi vyrazil zuby," vyjel zuřivě. Ale slzy zmizely a jeho pohled už byl přičetný. "No?"

.Promiň, hochu, ale málem jsi se sesypal, znám to "Leda houby," přerušil ho Lané výhrůžné. Pomalu se vzpamatovával, ale trvalo ještě dlouho, než se uklidnili. Dívka se jmenovala Paula

Giancani a byla stevardkou u Alkalía. "Paulo, měla bys tu dnes radši zůstat," navrhla Genny. "Je zákaz vycházení. Rozumíš mi?" "Ano, rozumím. Ano, mluvím anglicky, mys-"

"Pojď se mnou, půjčím ti něco na sebe. Noggere, ty se zaříd' na pohovce." Genny i Mciver zůstali dlouho vzhůru, unavení, ale nebyli ospalí; nocí zněl zvuk přestřelky a zpěvu. "Chceš čaj, Duncane?" "Bezva nápad." Vstal spolu s ní. "Kčertu, zapomněl jsem." Šel k psacímu stolu a vyndal malou, špatně zabalenou krabičku. "Všechno nejlepší k výročí. Není to nic moc, jen náramek, který jsem koupil na trhu." "Och díky, Duncane." Při rozbalování mu vykládala o skopové konzervě. "To je k vzteku! Příští rok si to dáme ve Skotsku."

Náramek byl stříbrný se zasazenými modrými ametysty. "To je krása, přesně takový jsem chtěla. Díky, miláčku." "Já ti taky děkuju, Gen." Objal ji a roztržitě políbil. Nevadilo jí to. Většina polibků byla v poslední době jen projevem sympatií, jako když pohladíme věrného psa. "Proč si děláš starosti, miláčku? Co se děje?" "Všechno je v pořádku."

Zнала ho příliš dobře. "Děje se něco - o čem ještě nevím?" "Je to čím dál hustší. Od hodiny k hodině. Když jsi odešla z pokoje s Paulou, Nogger nám pověděl, že přišli právě z letiště. Její let Alkalía - objednala ho italská vláda k evakuaci všech svých lidí - byl dva dny pozdržen, pak dostali povolení odletět v poledne, tak ji šel vyprovodit. Pochopitelně, že skutečný odlet se znovu začal odkládat a odkládat jako obvykle, a než se setmělo, zase to pozdrželi a všem nařídili, aby se rozešli. Všichni iránské zaměstnanci se vypařili. Najednou se tam objevila skupina silné ozbrojených lidí - že byli silně ozbrojeni, na tom trval - a tihle revolucionáři obsadili celé letiště. Většina měla zelené pásky, ale někteří na nich měli natištěné IPLO; Nogger to viděl poprvé. Jránsko-palcstinská organizace za osvobození." "Panebože," řekla, "takže IPLO vážně pomáhá Chomejnímu?"

"Ano. A jestli mu pomáhají, pak jde o něco jiného - znamená to, že občanská válka právě začala a my jsme akorát uprostřed!"

tabríz JEDNA. 23.05 HODIN. Erikki Jokkonen byl nahý, ležel v sauně, kterou vlastníma rukama postavil, teploměr ukazoval sto sedm stupňů Fahrenheita, pot se z něj lila a opodál ležela jeho žena Ázáde, ukolébáná teplem. Večer se vydařil, spousta dobrého jídla a dvě láhve nejlepší ruské vodky, které koupil na černém trhu v Tabrízu a o něž se podělil se svými dvěma anglickými inženýry a vedoucím jejich stanice, Alím Dájatím. "Teď si dáme saunu," oznámil jim těsně před půlnocí. Ale oni jako obvykle odmítli, protože měli sotva dost sil, aby se dokulili ke svým domkům. "Pospěš si, Azádo!" "Dnes ne, Erikki, prosím," řekla, ale on se jen zasmál a zvedl ji silnýma rukama, zbalil ji do kožichu a vynesl ven předními dveřmi jejich domku. Byla pro něj lehkým břemenem. Teploměr se pohyboval kolem nuly, jen tak tak že nemrzlo. Mířil kolem borovic, na jejichž větvích ležel těžký sníh, do malé chatrče, nalepené na zadní stěnu jejich stavení, nejdřív do teplé předsínky a pak už bez šatů do samotné sauny. Teď tu leželi, Erikki v pohodě, Ázáde ještě ne docela zvyklá na noční rituál, přestože spolu byli už rok. Ležel na boku, opíral se o jednu ruku a díval se na ni. Byla natažená na protější lavičce na tlustém ručníku. Oči měla zavřené a on pozoroval, jak se jí zvedá a klesá hrud' při každém vdechu a výdechu, jak je krásná - havraní vlasy, jemné modelované árijské rysy, rozkošná postava a mléčná pleť - a stejně jako vždy nad ní žasl. Byla tak malá proti jeho šesti stopám čtyřem palcům. Boží mých předků, děkuji vám, že jste mi dali takovou ženu, říkal si. Na okamžik si nebyl jistý, v jakém jazyku. Znal čtyři - finštinu, švédštinu, ruštinu a angličtinu. Co na tom záleží, pomyslel si a znovu se poddal teplu a nechal své myšlenky bloudit spolu s párou stoupající z kamenů, jež tak pečlivě rozložil. Cítil hlubokého uspokojení, že saunu postavil sám - což by muž měl - a že nařezal polena tak, jak to po staletí dělali jeho předci. To byla první věc, kterou udělal, když sem před čtyřmi roky přišel - vybral a porazil stromy. Ostatní mysleli, že je cvok. Dobrosrdečně krčil rameny. "Bez saunv život nestojí za nic. Nejdřív se staví sauna, pak dům; dům bez sauny není dům; vy jste Angličani, vy nevíte nic - nic o životě." Byl v pokušení říci jim, že

on sám se v sauně narodil, stejné jako mnoho jiných Finů - a proč ne, když se to tak vezme, je to ta nejrozumnější věc, protože je to nejteplejší, nejčistší, nejtišší, nejpříjemnější místo z celého domu. Nikdy se to nedozvěděli, svěřil se jen Ázádě. Pochopila ho. Ach ano, pomyslel si s hlubokým uspokojením, ta pochopí všechno. Kraj lesa byl tichý, na nočním nebi bez mráček jasně zářily hvězdy, sníh tlumil všechny zvuky. Půl míle odtud protínala hory jediná silnice. Kroutila se severozápadně k Tabrízu nějakých deset mil, a když opustila hory, mířila na severozápad k sovětské hranici. Jen několik mil od ní se stočila jihozápadně a přes hory pokračovala až do tři sta padesát mil vzdáleného Teheránu. Základna Tabríz jedna byla domovem dvou pilotů - ten druhý byl na dovolené v Anglii, dvou anglických inženýrů a ostatního personálu, vesměs iránského, tvořeného dvěma kuchaři, pěti dělníky, kteří chodili na denní směny, radistou a správcem stanice. Za kopcem byla jejich vesnice Abú-Mard a dole v údolí továrna na celulózu, patřící lesnímu monopolu Iran Timber, s nímž podle kontraktu spolupracovali. Dvěštedvanáctkou přepravovali klády a vybavení do lesů, pomáhali stavět tábory a plánovat výstavbu silnic, dopravovali do táborů novou posádku a odlétali s těmi, kteří se zranili. Pro většinu takových táborů představovala dvěštedvanáctka jediné spojení se světem a pilotů si všichni vážili. Erikki zdejší život i krajinu miloval, tolik mu připomínala Finsko, až se mu občas zdálo, že je zase doma. Sauna byla poslední tečkou k jeho spokojenosti. Malá chýše o dvou místnostech, přitulená k zadní stěně jejich domku a oddělená od jiných, byla postavena tradičním způsobem; lišejník vyplňoval spáry mezi kládami a sloužil jako izolace; kouř z ohně, který zahříval kameny, měl dobré odvětrávání. Některé z kamenů, hlavně ty v horní vrstvě, přivezl z Finska. Jeho dědeček je vylovil ze dna jezera, odkud se braly ty nejlepší kameny do sauny, a věnoval mu je při jeho poslední dovolené před osmnácti měsíci. "Vem si je, chlapče, s nimi k tobě určitě přijde dobrý duch finské sauny tonto - malý hnědý mužíček, který je skřítkem každé sauny. Ale proč si chceš brát za ženu tu cizinku a ne některé z našich děvčat, je nad mé chápání." "Až ji uvidíš, dědečku, bude se ti taky určitě líbit. Má uhrančivé modrozelené oči, tmavé vlasy a -" "Uvidíme. Jestli ti dá hodné synů, proč ne. Je pravda, že už ses měl oženit dávno, takovej chlap jako hora, ale s cizinkou? Říkáš, že je učitelka?" "Je členkou Iránského sdružení učitelů, jsou to všechno mladí lidé, muži i ženy, kteří dobrovolně chodí do vesnic a učí dospělé, většinou ale děti číst a psát. Sáh a jeho žena s tím začali před několika roky a Ázáde se připojila, když jí bylo jednadvacet. Pochází z Tabrízu, kde pracuju, učí v naší vesnici v jedno-třídce a poznal jsem ji před sedmi měsíci a třemi dny. Bylo jí čtyřadvacet..." Erikkiho oči zazářily, když si vzpomněl, jak ji poprvé spatřil v úhledné uniformě s vodopádem vlasů sedět ve stínu stromu, obklopenou dětmi. Usmála se na něj, zaznamenal v jejích očích údiv nad svou výškou a okamžitě věděl, že takovou ženu hledal celý svůj život. Bylo mu třicet šest let. Ach, říkal si, zatímco ji líně pozoroval a znovu blahořečil lesnímu tonto - skřítkovi - který ho zavedl do správného lesa. Už jen tři měsíce a pak celé dva měsíce dovolené. Jak se těší, až jí ukáže Suomi - Finsko. "Azádo, miláčku, je čas."

"Ne, Erikki, ještě ne, ještě ne," namítla a napůl přitom spala, omámená teplem, ale ne alkoholem, protože ten nepila. "Prosím, Erikki, ještě ne-" "Příliš horka ti nesvědčí," řekl pevně. Vždycky spolu mluvili anglicky, i když ona mluvila plynne i rusky - její matka byla poloviční Gruzínka, pocházela z hraniční oblasti, kde bylo užitečné a moudré znát oba jazyky. Uměla také turecky, což se v Iránu i v Azerbájdžánu hodilo, a pochopitelně ovládala jazyk fár-sí. On znal jen pár slov fársí, turecky vůbec. Posadil se a utřel si pot, v míru se světem, pak se natáhl a políbil ji. Vrátila mu polibek a zachvěla se, když se jeho ruce po ní vztáhly. Šla mu vstříc. "Jsi nezvedenec, Erikki," zamumlala a rozkošnický se protáhla. "Připravena?"

"Ano." Přitiskla se k němu, když ji lehce zvedl v náručí a vyšel ze sauny do předsínky a odtud ven do mrazivého vzduchu. Zalapala po dechu a schoulila se, když se octla v té zimě, zatímco on nabral sníh a třel ji, až jí kůže zčervenala a hořela, ale nebylo to nepříjemné. Za chvíli hořela i uvnitř.

Trvalo jí celou zimu, než si na sněhovou koupel po tom horku zvykla. Teď by bez toho byla sauna neúplná. V rychlosti ho také chvíli třela sněhem a šťastně utekla zpátky do tepla, on ještě zůstal a ve sněhu se válel. Nevšiml si hloučku šokovaných mužů a molly, kteří se krčili napůl schovaní pod stromy vedle pěšiny, asi padesát yardů od něj. Uviděl je, až když zavíral dveře. Posedl ho vztek a pořádně jimi práskl. "Je tam pár vesničanů. Asi nás pozorovali. Každý z nich ví, že tady nemá co dělat!" Byla pobouřená jako on a chvatně se oblékala. Natáhl si válenky, tlustý svetr a kalhoty, popadl obrovskou sekyru a vyřítit se ven mezi ně. Jeden z nich vystřelil ze samopalů do vzduchu, rachot se odrazil od horské stěny jako ozvěna. Erikki ztuhl a jeho zuřivost vyprchala. Nikdy předtím mu nikdo nemířil zbraní na žaludek, ani ho neohrožoval.

"Dej sekyru dolu," řekl muž nejistou angličtinou, "nebo tě zabiju." Erikki váhal. V tom okamžiku se objevila Ázáde, stoupla si mezi ně, odstrčila zbraň a začala křičet turecky: "Jak se opovažujete sem chodit! Jak se opovažujete nosit zbraně - co jste, banditi? Tohle je náš pozemek - vypadněte z našeho pozemku, nebo vás dám zavřít do vězení!" Byla zachumlaná v tlustém kožichu, ale třásla se vzteky. "Tohle je země lidu," řekl nepřátelsky mollá, stojící opodál. "Přikryj si vlasy, ženo, přikryj -" "Kdo jsi, mollo? Nejsi z mé vesnice! Kdo jsi?"

"Jsem Mahmúd, mollá z mešity Hajsta v Tabrízu. Nejsem žádný tvůj sluha," řekl rozhněvaně a uskočil stranou, když se na něj Erikki vrhl. Muž se zbraní ztratil rovnováhu, ale jiný, stojící v bezpečné vzdálenosti, natáhl kohoutek pušky. "Při Bohu a jeho Prorokovi, zastav to cizí prase, nebo vás oba pošlu do pekel, kam patříte!" "Erikki, počkej! Přenech ty psy mně!" vykřikla Ázáde anglicky a pak se obořila na ně. "Co tu chcete? Tohle je náš pozemek, patří mému otci, Abdolláhu Chánovi, chánu Gorgonů, spřízněných s Kádžáry, kteří tu vládli po staletí." Upřeně se na ně dívala, její oči už přivykly tmě. Bylo jich deset, vesměs mladí muži, všichni ozbrojení, všichni cizinci, až na kalántára - starostu jejich vesnice. "Kalamáře, jak se odvažuješ sem chodit!" "Promiňte, Jasnosti," začal omluvně, "ale mollá chtěl, abych je sem zavedl po téhle pěšině a ne po hlavní cestě, a tak -" "Co chceš, parazite?" otočila se k molloví.

"Zachovávej respekt, ženo," ozval se mollá ještě rozzlobeněji. "Brzy získáme moc. Korán má své zákony na nahotu a lehký život - kamenování a bičování." "Korán má zákony pro lupiče a bandity a pro ty, kdo ohrožují mírumilovné lidi a bouří se proti svým vůdcům. Nejsem jako tvoji ustrašení ngramotní chudáci! Víím, co jsi zač a co jsi vždycky byl, parazit vesnice a jejích obyvatel. Co tady chceš?"

Z domků základny přispěchali lidé s baterkami v čele s oběma inženýry s kalnýma očima, Dibblem a Arberryem, za nimi v závěsu obezřetný Dájatí. Na všech bylo znát, že se právě probudili, ve spěchu oblékli a že mají strach. "Co se děje?" ptal se Dájatí. Měl na nose brýle se silnými skly a upřeně se na ně díval. Jeho rodina sloužila dlouhá léta gorgonským chánům a oni ji za to obětavě chránili. "Co-" "Tihle psi," vybuchla Ázáde, "přišli ve tmě a -"

"Pozor na jazyk, ženo," rozhněval se mollá a otočil se k Dájatímu. "Kdo jsi?" Když si Dájatí všiml, že muž je mollá, změnil chování a zatvářil se omluvně. "Já jsem... jsem správce Iran-Timberu tady, Excellence. Co se děje, prosím, co pro vás můžu udělat?" "Vrtulník. Za svítání chci mít vrtulník, abych mohl obletět tábory." "Lituji, Excellence, letoun je rozebraný kvůli generální prohlídce. Cizinci na tom trvají a -" Ázáde ho rozhorlené přerušila: "Mollo, jakým právem se odvažuješ přijít sem uprostřed noci a -" "Imám Chomejní vydal roz-"

"Imám?" opakovala v šoku po něm. "Jakým právem tak ájatolláha Chomej-ního nazýváš?" "Je imám. Vydal rozkazy a -"

"Kde je v Koránu nebo šaríi psáno, že se ájatolláh může prohlásit imámern, že může rozkazovat věřícím? Kde to -" "Nejsi šíitka?" zeptal se mollá. Byl našťvaný a dobře si uvědomoval, že jeho skupinka napjatě poslouchá. "Ano, jsem šíitka, ale nejsem ngramotná hlupačka, mollo!" Vyslovila to slovo jako nadávku. "Odpověz!" "Prosím, Jasnosti," řekl Dájatí úpěnlivě. "Prosím, přenechte to

mně, snažně vás žádám." Jenže ona už byla v ráži a mollá taky, ostatní se připojili a začalo to vypadat nebezpečně, až nakonec Erikki pozvedl sekýru a vyrazil hurónský řev, vzteklý, že neví, o čem se mluví. Zavládlo překvapivé ticho, pak jeden z mužů odjistil s hlasitým cvaknutím zbraň. "Co chce ten parchant, Azádo?" chtěl vědět Erikki.

Pověděla mu to.

"Dájatí, řekni mu, že mou dvěstědvánáctku mít nemůže, a ať okamžitě vypadnou z mého pozemku, nebo zavolám policii." "Kapitáne, prosím, nechtě mě s ním jednat." Dájatí se potil strachy. "Prosím, Jasnosti, odejděte, prosím." Pak se obrátil k oběma inženýrům. "To je v pořádku, můžete se vrátit. Vyřídím to." Teprve teď si Erikki všiml, že Azáde je pořád bosá. Vzal ji do náručí. "Dájatí, řekni těm matějebjecům, že jestli se tu ještě někdy v noci objeví, zlámu jim vaz - a jestli někdo zkříví mé ženě jediný vlas na hlavě, najdu si ho i v pekle, když to bude nutné." Vzdálil se, impozantní ve svém hněvu, a oba inženýři šli za ním. Rusky hovořící hlas ho zastavil. "Kapitáne Jokkonene, možná byste mi mohl věnovat pár minut?" Erikki se otočil. Ázáde, kterou držel stále v náručí, ztuhla. Muž stál v zadních řadách, nebyl vidět a na první pohled se ve své parce nelišil od ostatních. "Ano," odpověděl Erikki rusky, "ale nenos do mého domu pušku ani nůž." Odkráčel. S kamenným pohledem přistoupil mollá blíž k Dájatímu. "Co říkal cizí ďábel? No?" "Byl hrubý, všichni cizinci jsou hrubí, Její Jas- ta žena byla taky hrubá." Mollá si odplivl do sněhu. "Prorok stanovil zákony a tresty za takové chování, lid bude mít zákony proti dědičnému bohatství a krádeži země. Země patří lidu. Brzy tu budou správné zákony a konečně nastane v Iránu mír." Obrátil se k ostatním. "Nahá ve sněhu! Takhle opovrhovat zákony o skromném chování žen. Poběhlce! Gorgoni stejně nejsou nic jiného než lokajové zrádce šáha a jeho psa Bachtijára, ne?" Pohledem se vrátil zpátky k Dájatímu. "Jaké lži jsi to vykládal o vrtulníku?" Ve snaze zakrýt strach prohlásil Dájatí okamžitě, že prohlídka po nalétaných patnácti stech hodinách se musí provádět podle cizích předpisů, které jemu i personálu byly vnuceny cizinci a později nařízeny i šáhem a jeho vládou. "Nezákonnou vládou," přerušil ho mollá.

"Jistě, jistě, nezákonnou," souhlasil Dájatí okamžitě a nervózně je vedl do hangáru. Rozsvítil světla - základna měla vlastní generátor a byla zcela soběstačná. Motory z dvěstědvánáctky tu ležely úhledně rozložené ve vyrovnaných řadách, kus vedle kusu. "Já s tímhle nemám nic společného. Excellence, cizinci si dělají, co chtějí." Pak rychle dodal: "A i když všichni víme, že Iran-Timber patří lidu, všechny peníze si vzal šáh. Já nemám žádnou moc nad cizími ďábly ani nad jejich předpisy. Nemůžu nic dělat." "Kdy bude moct znovu letět?" zeptal se znenadání rusky hovořící muž perfektní turečtinou. "Podle inženýru za dva dny," řekl Dájatí. V duchu se modlil a strašně se bál, i když to nechtěl dát najevo. Teď už mu bylo jasné, že ti muži jsou levičáctí mo-džáhedi, vyznávající víru, že islám a marxismus jsou slučitelné, jak jim tvrdí sovětští přátelé. "Je to v rukou božích. Dva dny; cizí inženýři čekají na nějaké součástky, které už tu měly být." "Jaké to jsou?"

Celý nesvůj mu to sdělil: pár drobností a jeden ocasní listový rotor. "Kolik hodin máte na tom rotoru?"

Dájatí listoval v palubním deníku a prsty se mu třásly. "Tisíc sedmdesát tři." "Bůh je s námi," otočil se muž k molloví. "Ten starý ještě padesát hodin vydrží, můžeme letět." "Ale jeho životnost... nedostaneme povolení k letu," vyhrkl Dájatí bez přemýšlení. "Pilot nepoletí, protože letové předpisy vyža-" "Satanské předpisy."

"Pravda," řekl muž hovořící rusky, "aspoň některé. Ale bezpečnostní předpisy jsou důležité i pro lid. A co je ještě důležitější. Bůh stanovil v Koránu předpisy pro velbloudy a koně, vysvětlil, jak o ně pečovat, a taková pravidla se týkají i letadel, která jsou také dílem božím a slouží nám v práci pro Něj. Takže se o ně musíme dobře starat. Nemyslíš, Mahmúde?" "Ovšem," odsekl mollá netrpělivě a upřel oči na Dájatího, který se zachvěl. "Vrátím se za dva dny, na úsvitu. Ať je vrtulník připravený

a pilot taky, čeká je služba lidu ve jménu božím. Chci navštívit každý tábor v horách. Jsou tu ještě nějaké ženy?" "Jen... jen dvě manželky dělníků a... moje žena."

"Nosí čádor a mají zahalenou tvář?"

"Ovšem," zalhal Dájatí bez váhání. Zahalení bylo proti zákonům Íránu. Rezá šáh zakázal nošení závoje v roce 1936, nošení čádoru ponechal na vůli ženám. Mohammad šáh ještě víc osvobodil ženy v roce 1964. "Dobře. Připomeň jim, že Bůh a lid se dívají, i když žijí v neřešme obci cizinců." Mahmúd se otočil na podpatku a vyrazil, ostatní se pustili za ním a mizeli ve tmě. Když byl Dájatí konečně sám, otřel si zpoceně čelo a blahořečil osudu, že patří mezi věřící; dušoval se, že jeho žena bude nosit čádor, bude poslušná a bude se chovat skromně jako jeho matka a nebude nosit džínsy jako Její Jasnost. Jak ji to mollá přede všemi nazval? Bůh ho chraň, jestli se to doví Abdolláh Chán... i když, samozřejmě, mollá má pravdu a Chomejní má samozřejmě taky pravdu. Pán ho ochraňuj. V erikkiho DOMKU. 23.23 HODIN. V největší místnosti seděli oba muži proti sobě u stolu. Když ten člověk zaklepal na dveře, řekl Erikki Azádě, ať jde do ložnice, ale spojovací dveře nechal otevřené, aby mohla poslouchat. Dal jí pušku, s níž chodil na lov. "Klidně z ní vystřel. Jestli přijde do ložnice, znamená to, že jsem mrtvý," řekl jí. Za pasem měl ukrytý vrhací nůž, zbraň všech Finů. Považovalo se za nerozumné - a nebezpečné - když ho muž neměl. Nosit ho viditelně bylo však ve Finsku nezákonné - mohlo by se to brát jako výzva. Ale každý muž, zvláště v horách, nějaký měl. Nůž Erikkiho Jokkonena odpovídal velikosti svého nositele. "Kapitáne, omlouvám se za ten vpád." Muž byl vysoký necelých šest stop, něco mezi třiceti čtyřiceti lety, tvář měl ošlehanou, tmavé vlasy, oči temné a slovanské - v jeho rysech však byly jisté stopy po mongolských předcích. "Jmenuj u se Fedor Rákoczy." "Rákoczy byl maďarský revolucionář," řekl Erikki stroze. "Podle vašeho přízvuku hádám, že jste Gruzín. Rákoczy není gruzínské jméno. Jak se jmenujete doopravdy a jakou máte hodnost v KGB?" Muž se zasmál. "Je pravda, že mám gruzínský přízvuk a že jsem Rus z Gruzie, přímo z Tbilisi. Můj děda pocházel z Maďarska, ale nebyl příbuzný tohoto revolucionáře, který se v dávných dobách stal knížetem v Transylvánii, nebyl ani muslim jako já a můj otec. Takže jak je vidět, oba se trochu vyznáme v historii, díkybohu," rozhovořil se rozšafně. "Pracuju jako inženýr na stavbě íránsko--sovětského plynovodu a základnu máme na hranici v Astaře, hned u Kaspického jezera - a jinak jsem pro Chomejního - Bůh mu žehnej - a proti šáhovi a proti Američanům." Byl rád, že má informace o Jokkonenovi. Část jeho historky byla pravdivá. Pocházel skutečně z Gruzie, ale nebyl muslim a nejmenoval se Rákocz. Pravým jménem byl Igor Mžitrik, kapitán KGB a jeden ze specialistů letecky přepravené sto šestnácté divize, jejíž četní agenti působili tajně po řadu měsíců na území severně od Tabrízu a teď se vynořili. Bylo mu třicet čtyři let a pracoval pro KGB jako důstojník z povolání, tak jako předtím jeho otec. Než přišel sem, působil šest měsíců v Azerbájdžánu. Jeho angličtina byla dobrá, farsí a turečtinu ovládal plyně, a přestože nedovedl létat, měl hodně informací o způsobech, jakými sovětské vrtulníky spolupracují s jeho divizí. "Pokud jde o mé poslání," dodal svým nejjemnějším hlasem, "jsem tu jako přítel. My Rusové jsme dobrými přáteli Finů, ne?" "Jisté, to je pravda. Rusové ano. Komunisti, Sověti ne. Svatá Rus byla v minulosti naším přítelem, ateistické sovětské Rusko se chovalo po roce 1917, když jsme se stali samostatným státem, dobře. Dnes je Sovětský svaz taky přátelský. Ano, teď ano. Ale v roce 1939 nebyl, totéž se dá říct o Zimní válce. Tenkrát rozhodně ne." "Vy jste se v jednačtyřicátém taky nechovali jako přátelé," napadl ho okamžitě Rákoczy ostře. "Spolčili jste se raději se smradlavými nácký a vytáhli jste s nimi do boje proti nám." "Ano, ale jen proto, abychom získali zpátky svoje území, karelskou provincii, kterou jste nám ukradli. Nepochodovali jsme až k Leningradu, což jsme mohli." Erikki s uspokojením cítil tlak nože v opasku uprostřed zad a to ho uklidňovalo. "Jste ozbrojený?" "Ne, říkal jste, ať přijdu bez zbraně. Moje puška je za dveřmi. Žádný vrhací nůž nemám, ani ho nepotřebuju. Při Alláhu, jsem přítel!" "Dobře. Člověk potřebuje přátele." Erikki muže pozoroval a v duchu nenáviděl všechno, co představoval: sovětské Rusko, které bezdůvodně

napadlo Finsko v roce 1939, vzápětí po Stalinovu podpisu sovětskoněmecké smlouvy o ne-útočení. Malá finská armáda se bránila sama. V rak zvané Zimní válce sto dní odolávala sovětským hordám, až byla přemožena. Erikkiho otec zahynul při obraně Karelska, jihovýchodní provincie, v níž Jokkonenové žili po staletí. Sovětské Rusko si provincii okamžitě připojilo a všichni Finové odešli. Všichni. Žádný nechtěl žít pod sovětskou vlajkou, takže v zemi nezůstal jediný Fin. Za toho exodu, kdy Erikkimu bylo teprve deset měsíců, zahynuly tisíce lidí. Zahynula i jeho matka. Byla to nejhorší zima v paměti těch, kteří přežili. A v pětáctýřicátém, pomyslel si Erikki a snažil se ovládnout narůstající hněv, v pětáctýřicátém nás Amerika a Anglie zradily a vydaly naše území agresorovi. Ale my nezapomněli. Stejně jako Estonci, Litevci, Lotyšů, východní Němci, Češi, Maďaři, Bulhaři, Slovinci, Rumuni - ten seznam je nekonečný. Jednoho dne si se Sověty vyřídíme účty, ano, jednoho dne jim to určitě spočítáme - nejvíc ale Rusové, kteří pod jejich terorem trpí nejvíc. "Na Gruzínce toho víte o Finsku hodně," prohodil klidně. "Finsko je pro Rusy důležité. Máme dobré vztahy, jsou zárukou bezpečí a pro svět lekcí, která ukazuje, že protisovětská imperialistická propaganda Američanů je vykonstruovaná." Erikki se usmál. "Teď není vhodná chvíle na politiku, nemyslíte? Je pozdě. Proč jste za mnou přišel?" "Kvůli přátelství."

"Hm, o to se snadno žádá, ale jak asi víte, Finové ho neposkytují snadno." Erikki se natáhl k příborníku pro téměř prázdnou láhev vodky a dvě sklenice. "Jste šik?" "Ano, ale ne moc dobrý, Bůh mi odpusť. Občas se napiju vodky, jestli jste se ptal na tohle." Erikki nalil dvě sklenky. "Na zdraví." Napili se. "Teď, prosím, k věci." "Bachtijár a jeho američtí lokajové budou brzy vyhnáni z Iránu. Pak se to začne vařit v Azerbájdžánu, ale vy se nemáte čeho bát. Vás si tady považují, stejně jako vaši ženy a její rodiny, a my bychom rádi, kdybyste... kdybyste s námi spolupracoval a pomohl obnovit mír v těchto horách." "Já jsem jen pilot vrtulníku a pracuji u pro britskou společnost, která má smlouvu s Iran-Timber. Sám se o politiku nestarám. My Finové žádnou politiku nemáme, to přece více?" "Jsme přátelé, ano? Máme stejný zájem na míru ve světě."

Erikkiho velká pravá pěst dopadla na stůl, až se láhev převrhla a spadla na zem. Rus se tváří v tvář tomu výbuchu jakoby scvrkl. "Dvakrát jsem vás zdvořile žádal, abyste jasné řekl, co chcete," pronesl nevzrušeným hlasem. "Máte na to deset vteřin." "Výborné," procedil muž mezi zuby. "Žádáme vaše služby při dopravě oddílů do táborů v příštích dnech. Za-" "Jakých oddílů?"

"Mollové z Tabrízu a jejich přívrženci. Póza-"

"Přijímám rozkazy od své firmy, ne od mollů nebo revolucionářů, ani od mužů, kteří v noci chodí se zbraněmi. Rozumíte?" "Uvidíte, že bude lepší, když vy porozumíte nám, kapitáne Jokkonene. Stejně jako Gorgoni. Do jednoho," vysvětlil Rákoczy významně a Erikki cítil, jak se mu hrne do tváře krev. "Iran-Timber je už informovaný a stojí na naší straně. Dostanete potřebné pokyny od nich." "Dobře. V tom případě počkám, až uvidím, jaké jsou." Erikki se zvedl v celé své výšce. "Dobrou noc." Rus rovněž vstal a rozzlobeně se na něj díval. "Vy a vaše žena jste příliš inteligentní, abyste nevěděli, že bez Američanů a jejich špinavé CIA je Bachtijár Ztracený. Ten zatracený blázen Carter poslal do Turecka americké námořnictvo a helikoptéry, jedna americká válečná flotila je v Zálivu, má k dispozici letadlovou loď, materiálně technické zabezpečení, jaderné zbraně - další válečná flo-" "Nevěřím tomu!"

"Můžete. Samozřejmě se snaží začít válku, protože na tu musíme reagovat; na válečnou hrozbu musíme odpovědět válkou a je jasné, že k tomu chtějí využít Irán. Je to šílenství - my atomovou válku nechceme..." Rákoczy to myslel naprosto vážně, dal se unést. Bylo to jen pár hodin, co dostal kódovaný vzkaz od svého séra s varováním, že všechny sovětské vojenské složky na hranici mají pohotovost, stupeň žlutá - hned za červenou - kvůli blížící se letadlové lodi. Stejnou pohotovost měly i všechny raketové základny. Nejhorší bylo, že i z pět tisíc mil dlouhé hranice s Čínou byly hlášeny pohyby vojsk. "Ten zsranej Carter s tou jeho zsranou smlouvou o přátelství s Čínou nás všechny vyhodí do povětří, jestli mu dáme jen trochu šanci."

"Co má být, má být," řekl Erikki.

"Insa Alláh, jistě, ale proč dělat živý terč Američanům, anebo jejich stejně prohnilým britským spojencům? Lid stejně nakonec vyhraje, my vyhraje. Pomozte nám, kapitáne, a nebudete toho litovat. Potřebujeme jen na pár dní vaše zkušenosti, nic -"

Zarazil se. Dusot běžících nohou sílil. V mžiku měl Erikki v ruce nůž a jako kočka vyběhl do předsíně, kde se postavil mezi hlavní vchod a dveře do ložnice. Hlavní dveře se rozletěly. "SAVAK!" vyrazil muž zpola schovaný za dveřmi, vzápětí se otočil a prchal zase do tmy.

Rákoczy byl skokem v předsíni, popadl svou opakovačku. "Potřebujeme vaši pomoc, kapitáne. Nezapomeňte!" Vypařil se. Azáde vešla do obývacího pokoje. Pušku držela v ruce a tvář měla bílou. "Co povídal o letadlové lodi? Nerozuměla jsem mu."

Erikki jí to pověděl. Byla otřesená. "To znamená válku, Erikki." "Ano, jestli k tomu dojde." Oblékl si bundu. "Počkej tady." Zavřel za sebou dveře. Viděl světla blížících se aut, která se řtila po špatné prašné silnici spojující základnu s hlavní spojkou Tabríz -Teherán. Když si jeho oči zvykly na tmu, rozeznal dva vozy a vojenský nákladak. První vůz se okamžitě zastavil a policisté i vojáci se rozprchli do noci. Velící důstojník zasalutoval. "Dobrý večer, kapitáne Jokkonene. Slyšeli jsme, že tu jsou nějakí revolucionáři nebo komunisti zTú-de - dostali jsme hlášení, že se tu střílí," řekl perfektní angličtinou. "Její Jasnost je v pořádku? Nemáte nějaké problémy?"

"Ne, ted ne, děkuji vám, plukovníku Mazardí." Erikki ho trochu znal. Muž byl Ázádin bratranec a šéf policie v této části Tabrízu. Ale SAVAK? To je něco jiného, pomyslel si zaraženě. Jestli v něm je, pak je to jeho věc a já to nechci vědět. "Pojďte dál." Azáde ráda uviděla bratrance, poděkovala mu, že přišel, a pak vylíčila, co se tady stalo.

"Ten Rus říkal, že se jmenuje Rákoczy, Fedor Rákoczy?" ptal se. "Ano, ale to byla jasná lež," odpověděl Erikki. "Musel být z KGB." "A neřekl, proč chtějí navštívit ty tábory?" "Ne." Plukovník chvilku přemýšlel, pak vzdychl. "Tak mollá Mahmúd chce lítat, jo? Pošetilec. Copak se hodí, aby tak zvaný svatý muž lítal? Moc nebezpečné, zvlášť když jde o islámského marxistu - je to rouhání! Z vrtulníku může člověk snadno vypadnout, aspoň jsem to slyšel. Asi se o něj budeme muset postarat. Byl to vysoký a pohledný čtyřicátník v uniformě bez poskvrnky. "Nedělejte si starosti, co nevidět zaženeme tyhle buřiče zpátky do jejich všivých děr. Bachtí-jár nám dá brzy rozkaz zlikvidovat ry psy. A co se týče provokatéra Chomejní-ho - s tím zatočíme, se zrádce! Francouzi to měli udělat sami, hned jak se u nich objevil. Jsou to slaboši. Hlupáci! Jenže takoví byli vždycky, vždycky byli slabí a vždycky proti nám. Francouzi nikdy nepřestanou žárlit na Írán." Zvedl se. "Dejte mi vědět, až vaše letadlo bude v pořádku. Každopádně se do dvou dnů za svítání vrátíme. Doufejme, že mollá a jeho přátelé, zvlášť ten Rus, se ru ještě objeví." Odešel. Erikki postavil na vařič vodu na kávu. Zamyšleně řekl: "Azádo, sbal zavazadla a nezapomeň na věci na spaní." Trhla sebou. "Cože?"

"Vezmeme auto a pojedeme do Teheránu. Za pár minut vyjedeme." "Nemáme žádný důvod utíkat, Erikki."

"Kdyby byl vrtulník v pořádku, letěli bychom."

"Nemusíš si dělat starosti, miláčku. Rusové budou mít vojáky v Azerbájdžá-nu pořád, vždycky to tak bylo, za cara i za Sovětů, to je jedno. Vždycky chtěli Írán, a my jsme ho jim nikdy nedali a nedáme. Kvůli pár fanatikům a jednomu Rusovi si nemusíš dělat hlavu, Erikki." Podíval se na ni. "Dělám si starosti kvůli americkým námořníkům v Turecku, kvůli americkým pozemním oddílům a taky mi vrtá v hlavě, proč si KGB myslí, že ty a já .jsme příliš inteligentní", proč byl ten chlap tak nervózní, proč toho tolik o mně a o tobě vědí a proč .požadují' moje služby. Běž a sbal věci, miláčku, dokud je čas."

základnou směrem na jih. V základně měla svůj hlavní stan společnost S-G, která působila v jižním Íránu, dále tu sídlily dvě íránské letecké eskadry F4 a od vyhlášení stanného práva i vojáci a tanky. Venku za plotem se jihovýchodním směrem táhly obrovské rafinerie nafty o rozloze několika set akrů, vysoké věže chrlily dým a z mnohých šlehaly do tmy plameny, jak se spaloval přebytečný plyn. I když všichni dělníci stávkovali a oblast těžních věží byla zavřená, některá místa zůstala osvětlená pro hrstku Evropanů a Íránců, kterým stávkový výbor dovolil pokusit se udržet rafinerii v chodu a potrubí i nádrže v bezpečí. "Bůh je mocný!" zavolal Hosejn znovu a zástup slova okamžitě opakoval, až jejich smysl pronikl do mozků i srdcí vojáků. Jedním z těch, kteří stáli v předních řadách, byl i Alí Bevedan, odvedený stejně jako ostatní i jako ti za plotem. Ano, říkal si s třesící hlavou a bušícím srdcem, já jsem na straně Boha a jsem připravený položit život za víru a za Proroka, jehož jméno budiž pochváleno! Ach Bože, kéž zemřu jako mučedník a jdu rovnou do ráje, jak jsi slíbil věřícím. Nech mě prolít krev za islám a Chomejního, ale ne za ochranu špatných služebníků šáha! Živá slova Chomejního mu neustále zněla v uších, slova z kazety, kterou jim mollá před dvěma dny přehrál v mešitě: "... Vojáci, připojte se ke svým bratrům a sestrám, kteří bojují za věc boží, odejděte z kasáren se svými zbraněmi, neposlouchejte nezákonné povely svých generálů, svrhnete nelegální vládu! Bojujte ve jménu božím! On je mocný..."

Tep srdce se mu zrychlil, když znovu uslyšel ten hlas, hluboký, zvučný hlas rolníka, hlas vůdce vůdců, který učinil vše srozumitelným. "Bůh je veliký, Bůh je veliký..."

Mladý voják si ani neuvědomil, že křičí s davem, oči upřené na mollu stojícího venku za bránou, na straně boží, a snažícího se i svými bratry a sestrami dostat se dovnitř. Jeho kamarádi ve zbraní se neklidně rozhlíželi, dívali se na něj a netroufali si něco říci, ta slova jim zněla v hlavách i srdcích stejně jako jemu. Mnozí by rádi otevřeli bránu. Mnozí by to udělali, kdyby se nebáli důstojníků a nevyhnutelného trestu, možná i smrti, který, jak všichni věděli, by po takové vzpouře následoval. "Na straně boží, venku..."

Jakoby pod nápořem těch slov mladíkův mozek explodoval. Neslyšel, že na něj seržant křičí, neviděl ho, vnímal jen bránu zavřenou před věřícími. Strhl pušku a hnal se k bráně. Na okamžik zavládlo naprosté ticho. Všechny oči, těch uvnitř i těch venku, se na něho fascinovaně otočily. Plukovník Mohammad Pešádí, velitel tábora, stál nedaleko vedoucího tanku; pružný muž s prosedivělými vlasy v neposkrvněné uniformě. Sledoval mladíka, který volal "Alldhhu akbarr..." "Jediný hlas, který teď bylo slyšet. Když mladý muž doběhl asi pět yardů od plotu, otočil se plukovník k vrchnímu seržantovi stojícímu vedle. "Zastřel ho," poručil tiše. Seržant měl plnou hlavu válečného pokřiku chlapce, který se už natahoval k závoře, ale bleskově vytrhl nejbližšímu vojákovi pušku, natáhl ji, opřel se o bok tanku, zamířil na chlapcův týl a stiskl spoušť. Viděl, jak střela utrhl část hlavy a krev špláchla na ty za bránou. Pak se tělo zhroutilo a zůstalo groteskně viset na ostnatých drátech. Na vteřinu všechno zmrtnělo. Pak se celý zástup v čele s Hosejnem jako jeden muž vrhl vpřed. Nepřičetná, rozběsněná síla. Ti vpředu rvali dráty; nedbali, že jim drásají ruce do krve. Pobízení těmi vzadu začali šplhat přes plot. Z davu se ozvala střelba ze samopalu. Plukovník dal vzápětí rukou znamení důstojníkovi v tanku. Z hlavně čtyřválcového děla, namířeného těsně nad hlavy davu a nabitého slepými náboji, vyšlehl ohnivý jazyk. Útočníci takovou akci neočekávali; v panice prchali od brány, několik vojáků, pro něž to byl stejný šok, upustilo zbraně, pár jich uteklo a řada přihlížejících neozbrojených diváků zmizela. Vystřelil druhý tank, jeho hlaveň mířila blíž k zemi a ohnivý jazyk vyšlehl níž. Dav se rozpadal. Muži a ženy pádili zděšeně pryč, pryč od brány i od plotu a ve spěchu zakopávali jeden o druhého. Z vedoucího tanku znovu vyšlehl ohnivý jazyk, znovu se ozvala ohlušující detonace a lidé v davu zdvojnásobili úsilí dostat se odtud. U brány zůstal jen osamocený mollá Hosejn. Motal se jako opilý, přechodně oslepený a ohluchlý, pak nahmatal

tyče brány a zavěsil se na ně. V tu chvíli mu spousta mužů instinktivně vyrazila na pomoc. Vojíni, seržanti a jeden důstojník. "Zůstaňte na místě!" zaburácel plukovník Pešádí, pak uchopil mikrofon na dlouhé šňůře a nastavil ho na nejvyšší výkon. Jeho hlas hřměl nocí: "Všichni vojáci zůstanou na místě! Zajistit zbraně! ZAJISTIT ZBRANĚ! Všichni důstojníci a seržanti ručí za kázeň! Seržante, pojdte za mnou!" Seržant, pořád ještě v šoku, srovnal krok s velitelem mířícím k bráně. V nejbližším okolí brány leželo třicet, čtyřicet lidí povalených při úprku. Dav vzbouřenců se zastavil o sto yardů dál a znovu se formoval. Ti vytrvalejší začali nabíjet. Napětí houstlo. "STOP! NIKDO SE ANI NEHNE!"

Tentokrát velitele všichni poslechli. Okamžitě. Cítil pot na zádech a srdce mu bušilo. Letmo pohlédl na mrtvé tělo visící na drátech a byl rád - nezemřel snad ten chlapec jako mučedník se jménem Boha na rtech a není tedy už v ráji? - pak ostře promluvil do mikrofonu. "Vy tři... ano, vy tři pomozte mollovi. TED!" V tu chvíli muži za plotem, na které ukázal, běželi splnit rozkaz. Hněvivé trhl palcem na vojáky. "Vy! Otevřte bránu! Vy odnesete tělo!" Opět neprodleně uposlechli. Hloučky mužů za ním se začaly hýbat. Zařval: "Řekl jsem NIKDO SE ANI NEHNE! JEŠTĚ NĚKDO SE POHNE BEZ MÉHO PŘÍKAZU A JE PO NĚM!" Všichni strnuli. Všichni. Pešádí chvíli vyčkával, téměř jako by je vybízel, aby se pohnuli. Nikdo se neodvážil. Pohlédl znovu na Hosejna, kterého dobře znal. "Mollo," řekl Pešádí mírně, "jsi v pořádku?" Stál teď vedle něj. Brána byla otevřená. Kousek dál čekali ti tři vesničané a tvářili se zděšeně. Hosejna strašlivé bolela hlava i uši. Ale slyšel a viděl, a třebaže měl ruce zkrvavené od drátů, věděl, že ještě není mučedníkem, jak se domníval a jak se modlil. "Žádám...", pronášel slabým hlasem, "žádám o vydání této... této základny ve jménu Chomejního." "Půjďme oba teď hned do mé kanceláře," přerušil ho plukovník a jeho hlas i tvář byly zachmuřené. "Vy tři taky, jako svědkové. Budeme hovořit, mollo. Já budu naslouchat a pak ty budeš naslouchat." Znovu vzal tlampač a vysvětlil, co se bude dít. Jeho hlas zněl ještě tragičtěji, slova se rozléhala v nočním tichu: "On a já budeme hovořit. Budeme hovořit v míru a pak se mollá vrátí do meširy a vy všichni se půjdete domů modlit. Brána zůstane otevřená. Budou ji střežit moji vojáci a moje tanky a přísahám při Bohu a Proroku, jehož jméno budiž pochváleno, že jestli někdo vkročí dovnitř bez vyzvání, vojáci ho zastřelí. Jestli dvacet nebo víc lidí napadne mou základnu, vjedou moje tanky do vašich vesnic a nechám spálit vaše domy i s vámi! Ať žije šáh!" Otočil se na podpatku a odešel, zvolna následován mollou a třemi vystrašenými vesničany. Nikdo jiný se ani nepohnul.

Na verandě důstojnické kantýny kapitán Conroe Starko, šéf kontingentu S-G, vzdychl: "Panebože," zamumlal obdivně, "to je ale kuráž!" 05.21 HODIN. Starke stál u okna důstojnické kantýny a pozoroval budovu velitelství naproti přes ulici. Mollá ještě nevyšel. Tady v hlavní hale jídelny byla pořádná zima. Freddy Ayre se zavrtal hlouběji do pohodlného křesla, přitáhl si těsněji k tělu kabát letecké uniformy a vzhlédl k vysokému Texasanovi, který se pohupoval na podpatcích. "Na co myslíš?" zeptal se unaveně a potlačil zívnutí. "Myslím, že za hodinu bude svítat, brácho," řekl Starke roztržitě. I on měl kabát a teplé pracovní boty. Oba piloti byli u rohového okna v druhém patře, odkud byl výhled skoro na celou základnu. V místnosti se nacházelo několik vyšších iránských důstojníků, kteří rovněž dostali příkaz zůstat vzhůru. Většinou pospávali v křeslech, přikryti sakem uniformy nebo vojenským kabátem -na základně už se několik týdnů netopilo, protože se šetřilo palivem. Pár unavených vojenských sluhů uklízelo nepořádek po večírku, který byl přerušen. "Jsem úplně hotový. A ty?"

"Ještě ne, ale jak to, že mám službu vždycky zrovna o víkendu nebo o svátcích, Freddy?" "To je privilegium neohroženého vůdce, kamaráde," prohlásil Ayre. Byl zástupcem velitele kontingentu S-G, bývalý válečný letec, osmadvacet let, sympatický zjev, lehce šikmé modré oči, typicky oxfordský přízvuk. "Dává to dobrý příklad mužstvu."

Starke zalétl pohledem k otevřené hlavní bráně. Žádná změna - pořád ji dobře hlídali. Venku vytrvale čekalo asi pět set vesničanů, choulících se k sobě, aby se zahřáli. Znovu se podíval na budovu velitelství. Taky beze změny. V prvním patře, kde měl Pešádí kancelář, se svítilo. "Dal bych měsíční plat, kdybych je mohl šmírovat, Freddy."

"Cože? Jak to myslíš?"

"Kdybych mohl slyšet, co si Pešádí s mollou povídá."

"Jo tak!" Ayre se podíval na okna kanceláře. "Víš, myslel jsem, že je s námi konec, když ti parchanti začali šplhat přes plot. Kčertu! Měl jsem sto chutí utíkat ke staré Nellie, nažhavit ji a dát sbohem tomu Kublajchánovi a jeho mongolským hordám!" Uchechti se, když si představil, jak se řítí ke své dvěstě-dvacítce. "Pochopitelně," dodal suše, "že bych na tebe počkal, Vévodo." Tuhle přezdívkou Johna Waynea měl Starke proto, že pocházel taky z Texasu, měl podobnou postavu a byl zrovna tak hezký. Starke se zasmál. "Díky, brácho. Když tak o tom přemýšlím, asi bych tě předhonil, kdyby sem vrazili." Usmál se a kolem očí mu naskočily vějířky vrásek. Jeho přízvuk byl jen nepatrný. Pak se znovu otočil k oknu a snažil se nedat najevo znepokojení. Tohle je už potřetí, co se dav, vedený mollou, pokouší dobýt základnu. Každé další střetnutí je vážnější než to předešlé. A teď došlo k první očividné sebevraždě. Takže co? Po ní přijdou další. Nebýt plukovníka Pešádího, šel by bránu otevřít další voják, skončil by jako ten první a teď už by tam leželo plno mrtvých. Jasně, Pešádí tentokrát vyhrál. Ale příště už se mu to nepodaří, aspoň ne do doby, než zlomí mollu. A aby Hosejna zlomil, musel by ho zabít; zavřít ho nemůže, protože dav by šlel; kdyby ho zabil, dav by běsnil, a když ho vypoví ze země, dav se pomátne, takže je to na levačku. Co bych v tom případě dělal já? Nevím.

Rozhlédl se po místnosti. Íránští důstojníci se tvářili neutrálně. Znal skoro všechny od vidění, ale žádného důvěrně. I když zaměstnanci S-G sdíleli základnu s příslušníky íránské vojenské a letecké posádky už osm let, od dob, kdy byla postavena, nijak se nesblížili. Starke, který se v minulém roce stal pilotem, se snažil prohloubit jejich vztahy, ale marně. Íránci se drželi stranou. Je to nakonec pochopitelné, říkal si. Je to jejich země. Ale teď ji rvou na dva kusy, my jsme uprostřed a taky je tu Manuela. Byl strašně nešťastný, že jeho ženu přiletěla před pěti dny vrtulníkem - Mciver se obával svěřit ji silnicím - i když ho trochu štvalo, že si vybrala mimořádný let s britskými aerolinkami a zastavila se ještě v Teheránu. "Sakra, Manuele, tady jsi v nebezpečí!" "O nic víc než v Teheránu, miláčku. Insá Alláh," odporovala s úsměvem. "Ale jak to, že tě sem Mac pustil?"

"Usmála jsem se na něj, zlato, a slíbila, že se prvním letadlem vrátím do Anglie. A teď můžeme jít do postele, miláčku." Sám pro sebe se usmál a dovolil, aby se mu myšlenky zatoulaly. Tohle je jeho třetí dvouletý pobyt v Íránu a jedenáctý rok u S-G. Jedenáct dobrých let, pomyslel si. Nejdříve Aberdeen a Severní moře, pak Irán, Dubaj a Al Sargáz hned za Zálivem, potom znovu Irán, kde se rozhodl zůstat. Tady to bylo nejlepší, uvažoval. Ale teď už ne. Irán se změnil od roku 1973, kdy šáh zčtyrnáso-bil cenu nafty - z jednoho dolaru na čtyři nebo tak nějak. Pro Irán to bylo jako před Kristem a po Kristu. Předtím byli přátelští a ochotní, dobře se s nimi žilo i pracovalo. Potom? Čím dál arogantnější, stále domýšlivější díky šáhovým hláškám o "přirozené nadřazenosti Íránců", plynoucí z jejich tři tisíce let staré civilizace, a tvrzení, že do dvaceti let bude Irán vůdcem světa, jak je jeho božským právem - bude prý pátou průmyslovou velmocí, strážcem křižovatek mezi Východem a Západem, bude mít nejlepší armádu, nejlepší námořnictvo i letectvo, víc tanků, vrtulníků, ledniček, továren, telefonů, silnic, škol, bank, podniků než kdokoli jiný tady, ve středu světa. A proto mu bude celý svět pozorně naslouchat, Irán pod jeho vedením bude skutečným pánem Východu a Západu, skutečnou studnicí veškeré moudrosti - jeho moudrosti. Starke vzdychl. Za ta léta pochopil smysl hlučných a jasných hesel a blaho-řečil Manuele, že se spolu s ním vrhla do íránského způsobu života, že se naučila fársí, všude s ním chodila a všechno ji zajímalo, že poznávali oba nové chutě, vůně, učili se dívat na všechno jinak, zjistili vše o perských kobercích,

kaviáru, víně, poznali staré legendy a udělali si přátele - díky jí nežil stranou jako řada cizích pilotů a inženýrů, kteří nechali své rodiny doma, dva měsíce pracovali a na jeden jezdili domů, o volných dnech zůstávali na základně, aby ušetřili a čekali, až zase pojedou domů - ať to bylo kdekoliv. "Náš domov je teď tady," prohlásila. "Tady zůstaneme, já i děti." Pohodila hlavou způsobem, který obdivoval stejně jako černé její vlasů a vášeň zděděnou po španělských předcích. "Jaké děti? Záně nemáme a s tím, co vydělávám, je myslím lepší zatím o dětech neuvažovat." Starke se usmál. To bylo hned po svatbě, před deseti lety. Vrátil se do Texasu, aby si ji vzal, jakmile bylo jeho místo u S-G jisté. Teď mají tři děti, dva kluky a holčičku, a vydělává tolik, že je uživí. Co bude teď? Moje další práce tady je ve hvězdách, většina našich íránských přátel odešla, dřív plné obchody zejí prázdnotou - a místo veselí panuje všude strach. Tak Chomejní a mollové. Pěkně nám nabourali život. Bylo by lepší, kdyby Manuela vzala děti, odjela z Londýna a vrátila se domů do Lubbocku, dokud se to tady neuklidní. V Lubbocku, malém venkovském městě v texaské oblasti, jeho otec dosud ještě vedl rodinný ranč. Pět set akrů, něco dobytka, pár koní, trochu polností, dost pro rodinu, aby žila pohodlně. Byl bych rád, kdyby tam už byla, jenže pak bych celé týdny neměl žádný dopis a telefony taky nefungují - kdyby ji aspoň Chomejní neděsil těmi svými projevy, jsem zvědav, co řekne Bohu a Bůh jemu, až se setkají. Protáhl se. Všiml si, že ho Ayre pozoruje kalnými očima. "Pěkně jsi se zhu-lákal, kamaráde." "Měl jsem mít volno celé dva dny a s vpádem hord jsem nepočítal. Hodlal jsem se zpít do němoty. Postrádám svou lepší polovinu, ať se má jako v nebi, a Hogmanay je pro nás Skoty důležitý a -" "Hogmanay je Silvestr, poslední den v roce, a dnes je desátého února a ty nejsi Skot o nic víc než já." "Vévodo, musím ti vysvětlit, že Ayreové byli starobylý klan a já dovedu hrát na dudy, brácho." Mocně zívá. "Kristepane, já jsem ale utahaný." Zabořil se hlouběji do křesla, aby se uvelebil co nejpohodlněji, a podíval se z okna. Únava rázem zmizela. Jeden íránský důstojník spěchal z budovy velitelství a zamířil přes ulici k nim. Byl to major Čangíz, pobočník základny. Když vešel, v jeho tváři bylo zjevné napětí. "Všichni důstojníci se budou v sedm hodin hlásit veliteli," řekl ve fársí. "Všichni důstojníci. V osm hodin bude na náměstí přehlídka veškerého vojenského a leteckého personálu. Kdo se nezúčastní, může čekat okamžitý a přísný trest, ať je to kdokoli. Omluvou jsou jen zdravotní důvody a o těch rozhodnu já sám." Jeho pohled pátral po místnosti, až se zastavil na Stárkovi. "Prosím, pojďte se mnou, kapitáne." Stárkovi se na vteřinu zastavilo srdce. "Proč, majore?" zeptal se jazykem fársí. "Plukovník vás chce vidět." "Kvůli čemu?"

Major pokrčil rameny a obrátil se k odchodu.

Starke zašeptal Ayremu: "Upozorni všechny naše chlapce. A Manuelů. Ano?" "Jasně." Pak zamumlal: "Panebože."

Jak Starke kráčet přes ulici a po schodech nahoru, přímo fyzicky cítil váhu pohledů, které ho sledovaly. Díkybohu, že jsem jen civilista, pracuju pro britskou firmu a už nejsem v americké armádě, říkal si horečně. "Panebože," šeptal a vzpomínal na svůj první rok ve Vietnamu, na úplný začátek, kdy tam ještě nebyla americká armáda, ale jen pár poradců. Bylo to k posrání! Ten blbec, co nás pořád buzeroval, kapitán Ritman! Jak nařídil natřít naše vrtulníky jasně bílou a červenou, s modrými hvězdami a pruhy. V základně uprostřed džungle, milion mil od civilizace! Kristepane! Taková blbost! A museli jsme to udělat! Aby žlutí nevěděli, kdo jsme. Že prý budou pádit se staženou prdelí do Ruska. Vietkongové nás viděli z padesáti mil a pěkně mě osolili; ztratili jsme tři letouny s celými posádkami, než toho hajzla přeložili do Saigonu, aby ho povýšili. Není divu, že jsme tu všivou válku prohráli. Vešel do budovy velitelství, dal se po schodech, minul tři vyděšené vesničany čekající za dveřmi a vstoupil do pracovny velitele. "Dobrý den, plukovníku," řekl zdvořile anglicky. "Dobrý den, kapitáne Starku." Pešádí přešel na fársí. "Rád bych vás seznámil s mollou - Hosejn Kovízí." "Mír s vámi," řekl Starke ve fársí a silně si uvědomoval, že na bělostném tur-banu a černém hábitu jsou stopy krve toho zabitého chlapce. "Mír s vámi."

Starke natáhl ruku, aby si potřásl, jak bylo dobrým zvykem. V poslední chvíli si všiml hlubokých škrábanců se zaschlou krví v mužových dlaních, způsobených ostnatým drátem, a stiskl ruku jemně. Přesto viděl zákrat bolesti v mollově tváři. "Je mi líto," řekl anglicky. Mollá se na něj jen díval a Starke cítil, jak ho ten člověk nenávidí. "Chtěl jste, abych přišel, plukovníku?"

"Ano. Prosím, posadte se." Pešádí ukázal na prázdnou židli proti svému stolu. Místnost byla spartánsky zařízená a bez poskvrnky. Stěny zdobila jen fotografie šáha a jeho ženy Fárán v slavnostních šatech. Mollá seděl k portrétům zády. Starko se posadil na židli čelem k oběma mužům. Pešádí si zapálil další cigaretu a všiml si Hosejnova nesouhlasného pohledu, který se stočil k cigaretě a pak se znovu upřel do jeho tváře. Oplácel mu upřený pohled. Korán kouření zakazoval - aspoň podle některých vykladačů. Diskutovali o tomto bodě přes hodinu. Nakonec Pešádí rezolutně prohlásil: "Kouření v Íránu zakázané není, aspoň zatím ne. Já jsem voják. Přísahal jsem, že budu poslouchat rozkazy. Ir-" "Ale rozkazy od nezákona-"

"Opakuju: Rozkazy Jeho Výsosti, šáha šáhů, Mohammada Pahlavího nebo jeho zástupce, ministerského předsedy Bachtijára, jsou podle íránských zákonů stále legální. Írán ještě není islámským státem." "Budete poslouchat imáma Chomejního?"

"Jestli se ájatolláh Chomejní stane naším panovníkem, tak samozřejmě budu." Plukovník přikývl a tvářil se příjemně, ale v duchu si říkal, že než ten den přijde, poteče ještě hodně krve. "A kdyby vůdcem islámského státu zvolili mne, poslouchal byste?" Hosejn se neusmál. "Vůdce islámského státu bude imám, nástroj vůle boží, po něm další ájatolláh a pak další." Kamenné, nekompromisní oči se na něj stále pronikavě upíraly a Pešádí měl chuť praštit mollou o zem, vzít tanky a rozdrtit každého, kdo by neposlouchal rozkazy šáha šáhů, jejich vládce seslaného Bohem. Ano, náš vůdce seslaný od Boha, Stejně jako jeho otec se postavil mollům a jejich touze po moci, přemohl i jejich zastaralý dogmatismus a vyvedl Írán ze středověku do slavné éry, sám přesvědčil OPEC, organizaci národů vyvážejících naftu, aby se vzepřel všemocným zahraničním naftářským společnostem, vyhnal po druhé světové válce z Ázerbájdžánu Rusy a držel si je od těla, až mu lízali ruce jako psi. Při Bohu a při Proroku, říkal si vztekle, upíraje oči na Hosejna, nechápu, proč vy, zatracení mollové, nevidíte toho starého Chomejního takového, jaký doopravdy je. Nevidíte, že je jednou nohou už na onom světě, že neříká pravdu, nevidí, jak s ním Sověti manipulují, jak mu lichotí a staví se na jeho stranu, protože chtějí, aby vzbouřil rolníky a Írán skončil v troskách a oni ho mohli okupovat! Potřebujeme jen jeden povel: Zastavit vzpouru silou!

Kdyby se to povedlo, je do tří dnů v Kovízu i širokém okolí klid a pokoj, mollové se spokojeně vrátí do mešit, kam patří, věřící se budou chodit pětkrát denně modlit - do měsíce by armáda měla celý Írán pod kontrolou jako loni a problémy s Chomejním by byly vyřešené jednou provždy. Dostat takový povel, během pěti minut by byl pod závorou, nechal bych mu veřejně oholit polovinu brady, stáhnout z něj šaty a táhnout na káře ulicemi. Aspoň by lidi viděli, jaký je - zlomený, poražený stařec. Udělal bych z něj ztracenou existenci a všichni by od něj odvrátili zrak i sluch. Pak by se proti němu postavili ti z ájatolláhů, kteří milují život, lásku, moc, půdu a majetek, potom mollové, obchodníci a společně by ho vypudili. Vždyť je to tak snadné zatočit s Chomejním anebo s jakýmkoli mollou - pří-sámbůh, kdyby záleželo na mně, vyhnal bych ho z Francie už dávno. Potáhl z cigarety a dal si záležet, aby se mu myšlenky neodrazily v tváři a očích. "Nuže, mollo, kapitán Starke je tady." Pak ledabyle dodal: "Můžete s ním mluvit anglicky nebo ve fársí, jak budete chtít - ovládá fársí jako vy angličtinu. Plyně." Mollá se obrátil ke Stárkovi: "Takže," řekl anglicky s americkým přízvukem, "vy jste od CIA." "Ne." Starke byl okamžitě ve střehu. "Chodil jste na školu ve Státech?" "Ano, studoval jsem tam," přitakal Hosejn. A pak, vyčerpaný tím vším, i bolestí, začal mluvit podrážděně. Přešel na fársí a jeho hlas zněl ostřeji: "Proč byste se učil fársí, kdybyste nehodlal slídit tady pro CIA - nebo pro vaše naftářské firmy? No?" "Naučil jsem se fársí kvůli sobě, čistě kvůli sobě," odpověděl zdvořile v jazyce, jehož slovní zásobu i výslovnost dobře ovládal.

"Jsem hostem ve vaší zemi, pozvala mě vaše vláda, abych tu společně s vašimi lidmi pracoval. Je známkou dobrého vychování, když si host uvědomuje tradici i různá tabu svých hostitelů, když se naučí jejich jazyk, zvláště když se mu v té zemi líbí a rád by v ní strávil několik let." Hlas se mu přiosťřil. "A ty společnosti nejsou moje." "Patří Americe. Vy jste Američan. Američan od CIA. Všechny naše problémy způsobili Američané. Celá léta Iránem opovrhovali." "Kecy," odsekl Starke anglicky, taky už pěkně našťvaný. Věděl, že nejlepší obrana je útok. Okamžitý. Viděl, jak muž zrudl. Nebojácně mu oplácel pohled a ticho se prohlubovalo. Vteřiny mýjely. Upíral pohled do mollových očí. Ale nedokázal ho ovládnout. Snažil se zachovat klid, ale byl rozrušený. Pohlédl na Pešádího, který je mlčky pozoroval a tiše kouřil. "Co má tohle všechno znamenat, plukovníku?" "Mollá požádal, aby jeden z vašich vrtulníků navštívil všechny těžní věže v této oblasti. Jak je vám známo, my vaše cesty neurčujeme, ani se nepodílíme na vašich operacích. Dohodnete se s některým z nejlepších pilotů, aby se toho ujal. Začneme dnes v poledne." "Proč ne s vaším letadlem? Mohl bych s vámi nechal letět svého navi-" "Ne. Jeden z vašich vrtulníků a s vaším personálem. V poledne." Starke se otočil k molloví. "Lituji, ale přijímám rozkazy jen od Iran-Oilu, prostřednictvím manažera naší základny a zástupce oblasti, Esfandijářího. Máme s nimi kontrakt a oni mají výluč-" "Letouny, s kterými lítáte, jsou iránské," přerušil ho mollá stroze. Bolest ho zmáhala, cítil, že je u konce sil, a chtěl to rychle skončit. "Zajistíte jeden, jak jsme žádali." "Mají sice iránskou registraci, ale jsou majetkem společnosti S-G, Vrtulníky Ltd., Aberdeen." "Iránská registrace, na iránském nebi, s iránským palivem, podle iránských předpisů a pracují pro iránské těžní věže, které pumpují iránskou naftu. U všech všudy, jsou iránské!" Hosejn pevně sevřel úzké rty. "Esfandijáří vám dá potřebný příkaz k letu před polednem. Jak dlouho bude trvat, než obletíte všechna místa?" Po krátké odmlce Starke řekl: "Cisty čas letu bude asi šest hodin. Jak dlouho se hodláte všude zdržet?" Mollá se na něj mlčky díval. "Potom bych chtěl sledovat potrubí od Abádá-nu. Přistanete, kde řeknu." Stárkovy zornice se rozšířily. Jedním okem pohlédl na plukovníka, ale ten upřeně pozoroval kroužky dýmu z cigarety. "Tohle bude mnohem těžší, mollo. Na takovou cestu potřebuji u povolení k letu. Radar nefunguje. Většinu letového prostoru spravuje řízení letecké dopravy v Kíši a to, ehm, znamená, že má každý let pod kontrolou." "Dostanete veškerá povolení, jaká budete potřebovat," rozhodl Hosejn s konečnou platností a upřel nehybný pohled na Pešádího. "Prohlašuji před Bohem, že se v poledne vrátím. Jestli mi zatarasíte cestu, začnou mluvit zbraně." Starke cítil, jak mu prudce tluče srdce, mollá i Pešádí na tom byli stejně. Jenže mollá byl spokojený - nemusel si dělat starosti, protože byl v rukou božích, plnil Jeho poslání a poslouchal povel, který zněl: "Tiskněte nepříteli, jak jen to půjde. Buďte jako voda řítící se z kopce do koryta. Přitiskněte ke dnu uzurpá-tora šáha, jeho lokaje a ozbrojené vojsko. Můžeme nad nimi vyhrát jen odvahou a krví. Neustávejte ve svém úsilí, plňte boží poslání..." Vítr zatřásl oknem, mimoděk jím všichni pohlédli do noci. Panovala stále ještě hluboká tma, hvězdy zářily, ale na východě už se chvěl náznak svítání, slunce bylo schované hned za horizontem. "Vrátím se v poledne, plukovníku, sám nebo s mnoha. Záleží na vás," prohlásil Hosejn klidně a Starke cítil utajenou hrozbu - nebo slib - celou svou bytostí. "Ale teď, teď je čas na modlitbu." Přinutil se postavit, ruce ho ostře pálily, záda, hlava i uši strašně bolely. Na chvíli měl pocit, že omdlí, ale přemohl se, potlačil mdloby i bolest a vyšel ven. Pešádí se zvedl. "Uděláte, co chce. Prosím," dodal blahosklonně. "Je to přechodné příměří a přechodný kompromis - jen do té doby, než dostaneme definitivní pokyny od legální vlády Jeho Výsosti. Potom všechny tyhle nesmysly skončí." Rozechvělými prsty si zapálil cigaretu nedopalkem staré. "Nebudete mít žádné potíže. Opatří vám nezbytná povolení, takže půjde o běžný let s VIP. Rutina. Je jasné, že to musíte udělat, protože já samozřejmě nemůžu dát žádné z mých vojenských letadel k dispozici molloví, zvláště ne Hosejnovi, známému rebelantovi! Samozřejmě že ne! Je to z mé strany brilantní tah a vy mi ho nezkazíte." Vztekle zamáčkl cigaretu,

popelník byl plný, vzduch přesycený nikotinem, a téměř zařval: "Slyšel jste, co povídal? V poledne! Sám nebo s mnoha! Chcete snad další krveprolití? Co?" "Ovšemže ne."

"Dobře. Tak uděláte, co jsem vám řekl!" Pešádí vyrazil ven. Starke přešel zasmušile k oknu. Mollá už byl za bránou, paže pozdvižené a jako všichni muezzini ze všech minaretů v islámských zemích v době svítání svolával v rytmických kadencích arabštiny věřící k první každodenní modlitbě: "Vstaňte k modlitbě, procitněte, modlitba je lepší než spánek. Není Boha kromě Boha..." Jak tam Starke stál, viděl, že Pešádí zbožně zaujal místo v čele mužů ze základny, kteří poslušně, bez ohledu na hodnost a se zjevným potěšením vybíhali z kasáren, vojáci odkládali zbraně vedle sebe na zem a vesničané za plotem si počínali stejně bohobojně. Pak, vedeni mollovými pokyny, se všichni obrátili k Mekce, poklekli a odříkávali slova šahády: "Věřím, že není Boha kromě Boha a Muhammad je jeho Prorok..." Když modlitba skončila, nastalo hluboké ticho. Všichni čekali. Pak mollá hlasitě vykřikl: "Bůh, Korán a Chomejní!" Nato prošel bránou směrem ke Ko-vízu, následován oddanými vesničany. Starke se proti své vůli zachvěl. Mollá je tak plný hněvu, přímo z něj číší. A takové nepřátelství musí vést ke zničení něčeho nebo někoho. Jestli poletím, bude to pro mě možná ještě horší. Jestli pošlu někoho jiného, budu mít průšvih, protože za tohle jsem zodpovědný já. "Musím s ním letět," zamumlal. "Musím."

nedaleko lengeh. 06.42 HODIN. Dvěštedvanáctka s dvěma piloty a plným obsazením, co je s třinácti pasažéry, mířila v rámci rutinního letu ze své základny S-G v Lenge do Hormuzské úžiny přes pokojné vody Zálivu k naftovým věžím postaveným Francouzi kolem Siří. Slunce se právě vyhoupllo nad obzor a slibovalo další krásný den bez mráčků, i když opar, běžně se nad Zálivem vyskytující, snižoval viditelnost na pouhých pár mil. "Vrtulník EP, HST, tady radarová kontrola v Kíši, změňte úhel na dvě stě šedesát stupňů." Poslušně provedli pokyn. "Dvě stě šedesát, výška tisíc," ohlásil Ed Vossi. "Zůstaňte na tisíci. Další hlášení nad Siří." Na rozdíl od jiných míst Íránu byla zdejší radarová kontrola dobrá. Na stanicích na ostrovech Kíš a Láván byli skvělí iránské operátoři, vyškolení ve Státech - obě strany Zálivu byly považovány za stejně strategicky důležité a dostávalo se jim perfektní péče. Ed Vossi byl Američan - bývalý válečný pilot, třicet dva let, s postavou zadního beka. "Co říkáš, Scragu, na radaru jsou dnes nějaký podebraný, nemyslíš?" prohodil k druhému pilotovi. "To tedy jo. Nejspíš je trápí hemeroidy,"

Před nimi se objevil malý ostrov Siří. Byl to holý, plochý a opuštěný kousek země se špinavou rozjezdovou dráhou pro letadla, několika baráky pro zaměstnance naftových věží a shlukem obrovských nádrží na naftu, přiváděnou potrubím ze západní oblasti Zálivu. Ostrov ležel asi šedesát mil od iránského pobřeží, uprostřed hranice protínající Hormuzskou úžinu a oddělující iránské vody od vod Omanu a Spojených arabských emirátů. Vrtulník hladce přeletěl nad nádržemi a mířil na západ. První zastávka byla o pár mil dál, u těžní věže zvané Siří tři. V současné době pracovalo v oblasti šest věží, všechny pod dohledem francouzského konsorcia EPF, které mělo dohodu s IranOilem, že za vybudování věží bude moci v budoucnu odebírat naftu. "Radarová kontrola v Kíši, HST je nad Siří ve výšce tisíc stop," hlásil Vossi do mikrofону. "HST, zůstaňte na tisíci," ozvalo se vzápětí. "Ohlaste se před přistáním. Před vámi je skupina mimo běžný rozvrh, stoupají." "Vidíme je." Oba piloti pozorovali čtveřici těsně vedle sebe letících vojenských stíhaček, mířících vzhůru směrem k ústí úžinv. "Mají naspěch," ozval se starší z nich a poposedl.

"To tedy jo. Hele! Sakra, jsou to americké stíhačky F15!" Vossi byl překvapený. "Doprčic, nevěděl jsem, že tu jsou. Ty už jsi je viděl, Scragu?" "Ne, brácho," odpověděl stejně znepokojený Scrag Scragger a trochu si posunul sluchátka. Ve svých třiašedesáti byl nejstarším pilotem S-G a v Lengeh zastával funkci staršího pilota. Byl to drobný, ošlehaný muž, vyhublý a šlachovitý, s prošedivělými vlasy a hluboce posazenými světlemodrými australskýma očima, stále jakoby zahleděnými za obzor. Jeho přízvuk by nenapodobitelný. "Rád bych věděl, co se, kčertu, děje. Na radaru jsou

podebrání jako klokan v kleci, tohle je už třetí léčka, kterou jsme od startu viděli, a první americká." "Musí jít o vojenskou akci, Scragu. Anebo doprovázejí bombardéry, které Američani posílají do Saudské Arábie." Scragger seděl na levém sedadle školicího kapitána. Ve dvěstědvacítce sedel obvykle vpravo jen jeden pilot, ale Scragger nechal tenhle stroj vybavit pro účely výcviku dvěma místy. "Možná," zasmál se, "že dokud nepotkáme MIG, jsme v suchu." "Rudí sem svoje stroje neposílají, i když se sem tlačí ze všech sil." Vossi mluvil velmi sebejistě. Byl o polovinu mladší než Scragger a téměř o polovinu větší. "Nepošlou je, dokud jim budeme vtluukat do hlavy, že by to dělat neměli, a taky dokud nebudou mít dost svých letadel, bombardérů a chuti rozdávat je." Přivřené oči zaostřil dolů mlžným oparem. "Hele, Scragu, koukni se." Obrovský supertanker s mohutným nákladem měl velký ponor a těžce se šinul směrem k Hormuzu. "Hádám, že se do něj vejde pět set tisíc tun nebo víc." Oba ho chvíli sledovali. Šedesát procent nafty svobodného světa procházelo touto mělkou, úzkou úžinou mezi Íránem a Omanem, která v místě splavného ústí neměřila víc než patnáct mil. Dvacet milionů barelů denně. Každodenně. "Myslíš, že se budou vyrábět tankery i na milion tun, Scragu?" "Jasně, že se budou vyrábět, jestli to bude nutné, Ede." Loď plula přímo pod nimi. "Pluje pod liberijskou vlajkou," poznamenal Scragger nepřítomně.

"Máš oči jako ostříž."

"Protože žiju spořádaně, partáku." Scragger se ohlédl po cestujících. Všichni byli na svých místech, pásy zapnuté, na sobě chrániče a předepsané záchranné vesty přezdívané Mae Westová. Buď si četli, nebo koukali z oken. Normálka, řekl si. Stroj šlape normálně, všechny zvuky jsou normální, já jsem normální a Ed taky. Tak proč jsem, sakra, tak nervózní, zeptal se sám sebe a znovu se ohlédl. Kvůli těm vojenským stíhačkám, kvůli radarům v Kíši, kvůli cestujícím a taky proto, že mám narozeniny, ale nejvíc proto, že jsem zrozený k lítání a jediná možnost, jak přitom zůstat naživu, je být nervózní. Amen. Nahlas se zasmál. "Co tě žere, Scragu?"

"Ty mě žereš, to je celé. Ty si myslíš, že jsi pilot?"

"Ovšem, Scragu," řekl Vossi ostražitě.

"Fajn. Už jsi zmerčil Siří tři?"

Vossi se zazubil a ukázal na vzdálenou věž východně od ostatních, kterou v oparu nebylo téměř vidět.

Scragger se poťouchle usmál. "Tak zavři oči." "Neblbni, Scragu, já vím, že tohle je zkušební let, ale jak, sak-" "Já dávám bacha," řekl Scragger spokojeně. Vossi mu okamžitě přepustil řízení. "Teď pěkně zavři oči, protože chci vidět, co umíš." Mladík se naposledy pořádně podíval na cílovou věž, upravil si sluchátka, sundal tmavé brýle a zavřel oči.

Scragger mu podal speciální neprůhledné brýle, které nechal udělat. "Tumáš, nasad' si to a neotvírej oči, dokud ti neřeknu. A připrav se, že ti předám řízení." Vossi si neprůhledné brýle nasadil a hravě, s očima pořád zavřenýma, ruce a nohy natažené, se zlehka dotkl řízení, tak, jak to měl Scragger rád. "Oukej, do toho, Scragu." 'L~r' v i i /-L íc

"iy řídíš.

Vossi okamžitě pevně a lehce uchopil řídicí páku a byl rád, že ta mezihra proběhla hladce a vrtulník letí přímo a ve správné výši. Řídil teď jenom sluchem a snažil se postřehnout sebemenší změnu v hučení motoru - zpomalení nebo zrychlení rytmu - které by naznačovalo stoupání nebo klesání. Vtom nepatrná změna. Předvídal ji, téměř ji intuitivně cítil dřív, než se stala. Hluk zesílil, motor pracoval rychleji, vrtulník tudíž klesal. Provedl korekci a vrátil ho do původní výše. "Bezva, brácho," prohodil Scragger uznale. "Teď otevři oči." Vossi si myslel, že má na očích běžné výcvikové brýle, které znemožňují vidět ven, ale přístrojovou desku s nimi vidět je. Zjistil, že je v naprosté tmě. Ve zlomku sekundy byl totálně zmatený, žaludek se mu zvedal, protože čekal, že letoun se začne zmítat. Ale nestalo se tak. Nemohl vědět, že Scragger řízení pevně jistí.

"Šmarjá," vydechl Vossi, snažil se potlačit nauzeu a sahal po brýlích, aby je strhl z očí.

"Jen si je nech, Ede. Tohle je stav nouze, ty jsi pilot, jediný pilot na palubě a máš problém - nevidíš. Co uděláš? Ujmi se řízení! No tak dělej! Stav nouze!" Vossi cítil v ústech chuť žluče a odplivl si, ruce a nohy se mu chvěly. Provedl korekci, ale přehnal ji a málem hystericky zařval, když se prudce naklonili, protože čekal, že Scragger bude korigovat jeho chyby. Jenže on nic neudělal. Znovu se pokusil srovnat polohu a znovu to přehnal. Byl úplně dezorientovaný. Tentokrát Scragger jeho chybu napravil. "Uklidni se, Ede," přikázal mu. "Poslouchej ten zatracený motor! Slad' s ním ruce i nohy." Potom jemněji: "Klídek, jde ti to prima, klídek, máš na palubě třináct pasažérů. Já, já tu sedím vedle tebe, ale já neřídím, aby bylo jasno, takže co budeš dělat?" Vossi opět natáhl ruce i nohy a jeho uši naslouchaly hlasu motoru. "Já nevidím, ale ty vidíš, ne?" "Správně."

"Tak mě můžeš navádět!"

"Správně!" Scraggerův hlas zněl ostře. "Ovšem musíš mi dávat správné otázky. Kontrolo v Kíši, HST letí ve výšce tisíc stop k Siří tři." Scraggerův hlas zněl teď jinak. "Odted'ka se jmenuju Buřt, jsem dělník z jedné věže. O lítání nic nevím, ale můžu číst z přístrojové desky - když mi správně řekneš, kam se mám dívat." Vossimu se podařilo vcítit se do hry a pokládat správné otázky. Buřt z něj ždímal všechno, co mohl vůbec kdo vědět o lítání, o řízení, o přístrojové desce a donutil ho ptát se tak, aby mu rozuměl každý amatér. Tu a tam mu neodpovídal úplně přesně a občas hystericky zaječel: "Ježíši, já nevím, který ciferník myslíš, vždyť jsou, ksakru, všechny stejné! Řekni mi to znovu, pomalu! Panebože, všichni tady chcípáme..." Vossi už byl z té tmy tumpachový. Měl pocit, že je ztracený, nikde žádné přátelsky uklidňující ciferníky ani ručičky, nic než hlas, který ho nutil namáhat se až za hranici možností. Když se přiblížili k místu přistání na padesát stop a Buřt oznámil příslušné informace, cítil Vossi, že se mu strašně chce zvracet; děsil se černé tmy a věděl, že jde vstříc nepatrnému přistávacímu kruhu u naftové věže. Pořád se na to ještě může vykašlat, přidáš rychlost a vypadneš odtud a počkáš v klidu nahoře. Jenže jak dlouho? "Teď jsi deset stop nad tím a deset yardů stranou, přesně jak sis přál." Vossi okamžité stroj znehybněl a pot se z něj jen lil.

"Výborné, přímo nad středem."

Tma už nemohla být tmavší, jeho hrůza větší. Vossi mumlal modlitbu. Jemně ztlumil motor. Zdálo se, že to trvá celou věčnost, ještě jednu a ještě jednu a pak se lyžiny dotkly země a byli dole. Na okamžik tomu nevěřil. Cítil tak obrovskou úlevu, že se málem rozbrečel radostí. Jakoby z velké dálky uslyšel Scraggerův hlas a poznal, že od něj převzal řízení. "Mám to, brácho! Bylo to skvělé, Ede. Sto bodů. Už se o to postarám." Ed Vossi sundal brýle. Byl úplně zpocený, v obličeji bílý jako křída, zhrouceně seděl na sedadle a socva vnímal ruch na těžní věži před sebou i těžké lano rozprostřené na přistávací plošince, která měřila sotva třicet yardů v průměru. Panebože, jsem dole, všichni jsme dole a v bezpečí. Scragger ztlumil motory na minimum, bylo zbytečné je vypínat, protože tohle byla krátká zastávka. Pobrukoval si "Hádej, Matyldo", což bylo známkou naprosté spokojenosti. Ten kluk to zvládl perfektně, říkal si, lítá jak pánbůh. Ale jak rychle se dá zase dohromady? Když člověk s někým letěl, potřeboval tohle vědět - a taky na kolik si troufá. Otočil se do kabiny cestujících a zdviženým palcem dal znamení muži v první řadě. Šlo o jednoho z francouzských techniků, který měl zkontrolovat elektrické čerpadlo nedávno na této věži instalované. Ostatní cestující trpělivě čekali. Čtyři z nich byli Japonci, hosté Francouzů. Scraggerovi se původně nelíbilo, že má letět s Japonci - příliš mu to připomnělo jeho válečné dny, mrtvé Australanky z války v Pacifiku a tisíce dalších, kteří zahynuli v japonských koncentračních táborech a na železnici do Barmy. Byly to v podstatě vraždy, usoudil temně a zaměřil pozornost na vyložení nákladu. Technik pomáhal íránským palubním dělníkům vykládat bedny z prostoru pro zavazadla. Na palubě bylo nepříjemné dusno a zápach z výparů paliva. V kokpitu byl pařák jako vždycky, ale Scraggerovi to nevadilo. Nenápadně mrkl na Vossiho, pořád ještě zhrouceného na sedadle s

rukama sepjatýma za hlavou, jak se snažil vzchopit. Je to dohřej řízek, pomyslel si Scragger. Jeho pozornost přilákal panovačný hlas z kajuty pro cestující. Patřil Georgu de Plessey, šéfovi francouzské pobočky, který se napůl opíral o opěradlo jednoho sedadla a pronášel další ze svých nekonečných lekcí, určenou tentokrát Japoncům. Radši jim než mně, řekl si Scragger pobaveně. Znal de Plesseyho tři roky a měl ho rád - kvůli francouzskému jídlu, které dodával, a kvůli jeho nadání na bridž, ale nemohl ho vystát při konverzaci. Muži z naftových polí jsou všichni na jedno brdo, nic jiného než naftu neznají a znát nechtějí a my ostatní jsme na světě jen proto, abychom ji kupovali, dávali krvavé peníze až do smrti - vlastně i většina krematorií používá naftu. Doprdle práce! Cena nafty se vyhoupla na čtrnáct dolarů a osmdesát centů za barel, zatímco ještě před pár lety byla čtyři dolary osmdesát a ještě předtím dokonce dolar osmdesát. Ztracení lupiči, jak země vyvážející naftu - OPEC, Sedm sester, tak i naftaři ze Severního moře! "Všechny tyhle věže stojí na nohách postavených na mořském dně," říkával de Plessey, "všechny postavili Francouzi, taky je udržují a navzájem si perfektně pomáhají..." V obličeji byl opálený, měl řídké narezlé vlasy a na sobě khaki oblek. Ostatní Francouzi se bavili a přeli mezi sebou - to je všechno, co dovedou, pomyslel si Scragger. A ještě jíst, pít a sundat kalhotky každé kočce, kterou znají sotva z rychlíku. Jako ten starej děvkař Jean-Luc, největší kohout ze všech! Stejně ale je každý z nich individualita, každý - ne jako tihle pacholci. Japonci byli všichni malí, drobní a úhlední, všichni stejně oblečení: bílé košile s krátkými rukávy, tmavé vázanky, tmavé kalhoty a tmavé boty, stejné digitální hodinky, tmavé brýle; lišili se jen věkem. Jako sardinky v plechovce, pomyslel si Scragger. "... Voda tady, stejně jako v celém Zálivu, je mělká, M'sieur Kasigi," vysvětloval zrovna de Plessey. "Je tu hloubka asi sto stop - nafta se dá snadno těžit i v tisíci. V tomhle naftovém poli, které nazýváme Siří tři, máme šest věží a všechny jsou napojené, to znamená, že potrubím a čerpadly z nich vedeme naftu do skladových nádrží na ostrově Siří - kapacita nádrže je tři miliony barelů a všechny jsou teď plné." "A co doky, Monsieur de Plessey?" zeptal se Kasigi, prošedivělý mluvčí Japonců, jehož angličtina byla srozumitelná a pečlivá. "Žádné jsem neviděl, když jsme letěli přes ostrov." "Momentálně nakládáme na pobřeží. Přístav se plánuje na příští rok. S naložením vašich středních tankerů nebudou žádné problémy, Monsietir Kasigi. Zaručujeme promptní službu. Koneckonců, jsme Francouzi. Zítra uvidíte sám. Vaše Rikomaru se nezdržela?" "Ne. Bude tu v poledne. Jakou má tohle naleziště celkovou kapacitu?" "Neomezenou," zasmál se. "Zatím čerpáme denně jen osmdesát pět tisíc barelů, ale mon Dieu, pod mořským dnem je celé naftové jezero." "Pane kapitáne, Excellence!" V postranním okénku vedle Scraggera se objevil rozzářený obličej mladého Abdolláha Turika, příslušníka požárnícké skupiny. "Já se mít skvěle, skvěle. Vy?" "Bezva, mladíku. Jak se daří?" Asi před rokem se ve Scraggerově základně v Lengeh ozval v noci poplach - na této věži došlo k náhlému onemocnění. Iránský manažer říkal, že požárník má možná prasklé slepé střevo a ptal se, jestli by pro něj mohli přijet hned po východu slunce - v noci byl, až na havarijní situace, zákaz letů. Scragger měl zrovna službu a letěl okamžitě. Dopravil Abdolláha do iránské námořní nemocnice v Bandar Abbás a přemluvil personál, aby chlapce přijali. Nebýt toho, zemřel. Od té doby ho mladík pokaždé vítal a pravidelně jednou za měsíc se na základně objevilo čerstvé kozí maso, přestože se mu to Scragger snažil vymluvit, neboť bylo velmi drahé. Navštívil i vesnici nedaleko Lengeh, odkud chlapec pocházel. Bylo to jako všude jinde: žádná hygienická zařízení, ani elektřina, ani voda, zdi z bláta, špinavé podlahy. Irán byl - s výjimkou měst - stále na velmi primitivní úrovni, i když to bylo přece jen o něco lepší než v jiných státech kolem Zálivu. Abdolláhova rodina byla stejná jako ostatní, ani lepší, ani horší. Spousta dětí, mraky much, pár koz a kuřat, malé políčko. Jednou, říkal jeho otec, budeme mít vlastní školu, Excellence pane pilote, a taky vlastní vodu a elektřinu a ano, je to pravda, že nám moc pomáhá práce na naftových věžích, které stavějí cizinci - díky Bohu, že nám dal naftu. Díky Bohu, že můj syn Abdolláh žije. Byla ro vůle

boží, že žije, vůle boží způsobila, že Excellence pan pilot se o něj postaral. Děkujeme Bohu! "Jak je, Abdolláhu?" opakoval Scragger; mladík mu byl sympatický, byl moderní, ne jako jeho otec.

"Dobré." Abdolláh přistoupil blíže, obličej měl téměř v okně. "Kapitáne," řekl váhavě a už se neusmíval, jeho hlas zněl tak tiše, že Scragger se k němu musel naklonit, aby slyšel. "Brzy velké problémy... komunistická Túde, modžáhe-di, možná fadájúni. Pušky a bomby - možná lod v Siří. Nebezpečí. Prosím, prosím, neříkat, kdo povědět, ano?" Pak znovu nasadil úsměv a hlasitě volal: "Šťastnou cestu a přileťte zase brzy, ághá." Zamával a skrývaje rozrušení vracel se zpátky k ostatním. "Jisté, jisté, Abdolláhu," mumlal Scragger. Spousta Íránců je pozorovala, ale to patřilo k věci. Pilotů si vážili, představovali spojení se světem. Viděl, že mu šéf přistání dává znamení zvednutým palcem. Automaticky otočil hlavu, aby se přesvědčil, že je všechno v pořádku a každý na svém místě. "Mám to vzít, Ede?" "Jasně, Scragu."

Ve výšce tisíc stop zamířil Scragger k Siří jedna, kde měli vystoupit zbylí cestující. Byl pořádně zmatený. Do háje, říkal si. Stačí jedna bomba a ostrov Siří zmizí. Bylo to poprvé, co něco podobného slyšel. Na polích v Siří nikdy nedocházelo ke stávkám, které by vedly k zavření jiných oblastí. Všichni kooperanti si mysleli, že je to kvůli tomu, že Francie poskytla Chomejnímu útočiště. Sabotáž? Neříkal ten Japonec, že zítra dorazí jejich tanker? Ano, říkal. Co mám dělat? Momentálně nic, na Abdolláha budu myslet až potom. Ne teď, když řídím. Pohlédl na Eda. Zvládl to skvěle, skvěle, lip než... lip než kdo? Myšlenky se mu zatoulaly k pilotům, které za ty roky vyškolil. Byly jich stovky. Eítal už od patnácti, v sedmnácti u Královského australského letectva, to bylo v roce třicet tři, pak v devětatřicátém jako důstojník stíhaček, v pětáctyřicátém přešel k vrtulníkům, v devětatřicátém byl v Koreji. Pak dalších dvacet let služby, pořád jako důstojník, nic víc. Každou chvíli byl na koberečku. "Proboha, Scraggere, to ses musel chytit zrovna se zástupcem velitele? Tentokrát jsi v hajzlu..." "Hele, Wingco, já to nezačal, ten parchant Limey prohlásil, že my Australani jsme všichni kriminálníci, že máme na zápěstích stopy po okovech a jsme potomci trestanců!" "To řekl? Ten smrad je pořád stejnej, i když v tvém případě, Scragu, měl nejspíš pravdu, protože ty jsi z rodiny buřičů, jenže stejně ses připravil o další štráfek, a jestli nedáš pokoj, vyrazím tě!" Nikdy se to nestalo. Jak by mohlo? Válečný kříž, letecký kříž, šestnáct sestřelených letadel a třikrát tolik akcí než všichni ostatní, vesměs úspěšných. Dnes ještě pořád lítá, což je jediná věc, na které mu doopravdy záleží; pořád se snaží být nejlepší a nejspolehlivější, zajišťuje maximální bezpečnost cestujících. Když člověk lítá s vrtulníkem, musí mít stroj v absolutním pořádku, říkal si a věděl, že měl velké štěstí. Ne jako jiní, stejně dobří piloti, které štěstí opustilo. Aby byl někdo dobrým pilotem, potřebuje notnou dávku štěstí. Znovu se podíval na Vossiho a byl rád, že nejsou ve válce, která pro každého léccce představovala největší zkoušku. Nechtěl bych přijít o Eda, je v S-G jeden SMRŠT

83

z nejlepších. Kdo je vlastně z těch, co znáš, lepší? Jasně, Charlie Pettikin, ale u toho se to dá čekat, to je pilot z buše. Jako Tom Lochart. Ten ďábel Duncan Mciver je pořád ještě nejlepší ze všech, i když už nelítá a patří k pozemnímu personálu. Ať se jde vycpat s těmi prohlídkami každé tři měsíce - ale já bych byl stejný pes, kdybych tvrdnul na zemi, a on si v třiašedesáti lítal po nebi jako ptáček. Chudák stará. Scragger pokrčil rameny. Jestli letecká správa přijde s novými regulérní ohledně věku a jestli budu muset do důchodu, tak mě čeká nebeská brána. To je jasný jak facka. Siří jedna bylo ještě kus cesty před nimi. Už něco přes rok tam přistával třikrát týdně. Přesto plánoval přistání, jako by to bylo poprvé - bezpečnost není náhoda, ale dobrá příprava. Dnes provedeme pěkné nízké přis-"Scragu."

"Ano, synku?"

"Příšerně jsi mě vyděsil."

"To byla lekce číslo jedna. Co ještě?"

"Pochopil jsem, jak snadno se dá zpanikařit, jak si člověk připadá bezmocný, ztracený a jak si neváží toho, že vidí." Vossi vybuchl: "Taky jsem pochopil, že jsem normální smrtelník, sakra. Páni, Scragu, děsně jsem se bál - div jsem se hrůzou nepochcal." "Já ano, když se mi to stalo."

"Cože?"

"Letěl jsem z Kuvajtu ve stroji 47G2. Je to dávno, v šedesátých letech." 47G2 byl malý třisedadlový Bell tvaru bubliny na pístový motor, teď většinou sloužil policii jako služební letoun. "Na palubě jsem měl jednoho doktora a jednoho inženýra z ExTexu. Chtěli do jakési oázy za Vafráhem, odkud volali záchranáře - nějaký trouba strčil nohu do vrtné soupravy. Letěli jsme s otevřenými dveřmi jako obvykle, protože bylo léto, přes čtyřicet stupňů, trpěli jsme vedrem a suchem, nejen lidi, ale i stroj, jak to už na poušti bývá. Ale měly z. a to být slušné peníze, tak můj starý kámoš Forsyth navrhl, že poletím já. Nebyl to zrovna nejhorší den, i když rozžhavený vítr předváděl obvyklé triky - normálka, znáš to: nečekaný poryv a už jsi v mračnu písku, každou chvíli větrné smrště. Byl jsem ve výšce asi tři sta stop a chtěl jsem přistát, když nás zasáhl oblak prachu - vlastně jsme ho ani neviděli, tak jemný písek to byl. Nechápu, jak se mi dostal do brýlí, ale fakt je, že v jednom okamžiku naprostá pohoda a ve zlomku sekundy Jsem kašlal, dusil se, oči plné písku, slepý jako patrona." "Děláš si srandu!"

"Nedělám. Fakt ne! Neviděl jsem vůbec nic, nemohl jsem otevřít oči, měl jsem dva pasažéry a byl jsem jediný pilot." "To je strašný, Scragu! Měl jsi to v obou očích?"

"V obou. Dokud jsem to trochu nesrovnal a nepopadl znovu dech, dělali Jsme na nebi kotrmelce. Doktor se marně pokoušel dostat mi písek ven a vždycky, když to zkusil, otočili jsme se břichem nahoru - víš, jak je G2 vratký. Šíleli

84 james clavell

stejně jako já, což mi vůbec nepomohlo. Pak jsem pochopil, že musím přistát poslepu. Povídal jsi, že ses málem pochcal, tak abys věděl: když jsem dosedl na písek, nezbyla ve mně ani kapka. Ani kapička." "Proboha, Scragu, ty jsi fakt přistál? Jako dnes? Jenže ry jsi to měl doopravdy, s oběma očima plnýma písku. Nehoupáš mě?" "Donutil jsem je, aby mě naváděli jako já dnes tebe, tedy aspoň doktor, protože ten druhý chlápek se chudák složil." Scragger celou tu dobu nespustil oči z místa přistání. "Jak ti to připadá?" "Pohoda." Šíří jedna před nimi leželo v mrtvém tichu, z vody čněla přistávací plošina. Navigátor a povinný rým záchranářů byli poblíž. Větrný pytel byl zpoloviny plný a v klidu. Jindy by se Scragger ohlásil radarové kontrole a začal pomalu sedat. Místo toho řekl: "Dnes zůstaneme vysoko, brácho, a budeme se spouštět v ostrém úhlu." "Proč, Scragu?"

"Jen tak, pro změnu."

Vossi se zamračil, ale neřekl nic. Pátravě si prohlédl přístrojovou desku, jestli se něco neděje. Nic neobjevil. Jen jeho parťák byl trochu divný. Když byli vysoko nad šachtou, Scragger zapnul vysílač: "Radary v Kíši, tady HST, spouštíme se z výšky tisíc stop na Šíří jedna." "V pořádku, HST. Oznamte, až budete odlítat."

"HST."

Byli připraveni na příkrý sestup, který se běžně užívá v místech, jež obklopují vysoké budovy, stromy nebo stožáry. Scragger ubral plyn přesně, jak bylo zapotřebí. Perfektně vyrovnaný vrtulník se začal snášet dolů. Devět set, osm set, sedm, šest, pět... čtyři, tři... Oba najednou ucítili vibrace v řízení. "Ježíši," vydechl Vossi, ale Scragger už stočil stroj nosem dolů a stlačil kolektiv k podlaze. Šli dolů velkou rychlostí. Dvě stě stop, sto padesát, sto, vibrace se zvyšovaly. Vossiho oči skákaly z přístrojové desky na přistávací plošinu a zase zpátky. Seděl úplné ztuhlý a v duchu křičel: Ocasní rotor nebo jeho převodovka je v tahu! Řítili se k přistávací plošině, pozemní personál v panice

prchal, cestující, vyděšeni nečekanou prudkostí sestupu, se křečovitě drželi, Vossi svíral rukama sedadlo a snažil se uklidnit. Teď začala vibrovat celá přístrojová deska, ječení motoru znělo jinak. Čekal, že každou chvíli ztratí ocasní rotor a bude s nimi konec. Na výškoměru četl šedesát stop... padesát... čtyřicet... třicet... dvacet... natáhl ruce k řídicí páce, aby stroj definitivně usměrnil, ale Scragger ho o zlomek sekundy předešel, přidal naplno plyn a skvěle zamenévroval. Zdálo se, že na vteřinu zůstal letoun se řvoucími motory nehnuto stát tři stopy nad zemí, pak tvrdě, ale zase ne příliš tvrdě dosedl na okraj kruhu, popojel na lyžích dopředu a zastavil se asi šest stop od středu. "Doprdele," zamumlal Scragger.

"Proboha, Scragu." Vossi ani nemohl mluvit. "To bylo perfektní." "Ale ne, nebylo, jsem šest stop vedle." Jen s přemáháním odtrhl Scragger SMRŠŤ

85

ruce od řízení. "Zastav co nejrychleji, motory, Ede!" Scragger otevřel dvířka na své straně a spěšně vyklouzl ven, vítr z vrtule do něj ostře narážel. Dostal se ke dveřím kabiny pro cestující a otevřel je. "Zůstaňte ještě chvilku na místě!" zakřičel, aby přehlušil skomírající jakot turbínových motorů, zpocený úlevou, že nikdo není zraněn a všichni sedí připásáni. Poslušně zůstali na svých místech, dva z nich byli mrtvolně šedí. Čtyři Japonci na něj nevzrušeně zírali. Chladnokrevní parchanti, pomyslel si. "Mon Dieu, Scragu," zavolal Georges de Plessey. "Co se stalo?" "Nevím, asi ocasní rotor - za chvíli se zpomalí a mu-" "Na co si, kčertu, hraješ, Vossi!" Ghaffáří, íránský navigátor, strčil do pilotova okénka tvář zkřivenou vzteky. "Jak se opovažuješ letět k téhle věži s cvičným strojem? Oznámím to jako nepřístojné chování, ohrožování okolí!" Scragger se do něj pustil. "Letěl jsem já, ne kapitán Vossi!" V tu chvíli se v něm obrovská úleva z bezpečného přistání smísila s dlouholetou nenávistí k tomuto muži a on vybuchl: "Vypadni, Ghaffáří, vypadni, nebo dostaneš nakládačku, že se nezvedneš!" Sevřel pěsti a byl v pohotovosti. "VYPADNI!" Ostatní šokované přihlíželi. Vossi zbledl. Ghaffáří, větší a těžší než Scraeeer, zašermoval Scraggerovi pěstí před obličejem, prokrel ho v íránsnné a pak, aby ho vyprovokoval, začal anglicky křičet: "Cizí prase! Jak se opovažuješ takhle se mnou mluvit a vyhrožovat mi? Nechám ti zatrhnout pilotování, protože jsi nebezpečný pro okolí, a dám tě vyhodit z Iránu. Vy psi si myslíte, že vám naše nebe patří..." Scragger vyrazil dopředu, ale Vossi skočil mezi ně a svou atletickou postavou jim zabránil ve rvačce. "Co ty o tom víš, příteli? Hele, Scragu, promiň," řekl nenucené, "měli bychom se mrknout na ocasní rotor. Scragu, Scragu, kamaráde, ocasní rotor, jo?" Trvalo pár sekund, než se Scraggerův pohled zaostřil. Srdce mu bušilo a viděl, že všichni na něj civí. S vypětím sil se ovládl. "Máš... máš pravdu, Ede. Jasně." Pak se otočil ke Ghaffářímu. "Měli jsme... měli jsme nehodu." Ghaffáří se začal pošklebovat a Scragger znovu pěnil, ale už se ovládl. Šli ke stroji. Kolem se tísnilo plno dělníků z věže, Evropanů i Íránců. Ocasní rotor se zastavil. U jednoho listu chyběly asi čtyři palce, zlom měl ostré zuby. Když Vossi zkusil hlavní ložisko, zjistil, že je kompletně uvolněné - obrovské zakřivení vyšinulo z rovnováhy všechny listy a ty ho uvolnily. Jeden z pasažérů přešel k okraji šachty a zvracel. "Knstepane," zamumlal Vossi. "Mohl jsem ho zlomit dvěma prsty." Ghaffáří neurvale prolomil ticho: "Spatný servis, to je jasný, ohrožující češ-" "Sklapni, Ghaffáří," našťval se de Plessey. "Merde, všichni jsme naživu a vděčíme za to kapitánu Scraggerovi. Tohle nikdo nemohl předvídat, S-G má v celém Iránu nejlepší úroveň." "Oznámím to, pane de Plessey, a -"

"Ano, to udělej a nezapomeň, že já mu za jeho perfektní zákrok navrhnu odměnu." De Plessey byl ve svém hněvu impozantní. Nenáviděl Ghaffářího pro

86

james Cl.AVELL

jeho štvání a obojakost. Jednu chvíli byl veřejně pro Chomejního a vyzýval dělníky ke stávce - nesměli ovšem být poblíž šáhovi vojáci nebo policie - jindy se chvástal oddaností šáhovi a každou neloajálnost přísně trestal. Cizí prase! "Nezapomeň, že tohle je francouzsko-iránský podnik a Francie se, abych tak řekl, k Iránu v hodině nouze nechovala nepřátelsky." "Tak zařídte, ať v Siří pracují jen Francouzi a ne starci! Okamžitě tenhle incident oznámím." Ghaffári odkráčel. Než Scragger mohl něco říct nebo udělat, de Plessey ho objal a třásl mu vřele pravicí. "Díky, man cher ami!" Francouzi propukli v hlasitý jásot, blahopřáli si navzájem a tlačili se ke Scraggerovi, aby mu oficiálně poděkovali. Pak Kasigi vystoupil dopředu. "Doma," řekl obřadně a Scragger byl v rozpacích, když se mu všichni čtyři Japonci za nového jásotu Francouzů poklonili. "Díky, kapitáne," pronesl Kasigi slavnostně. "Ano, my to chápeme a děkujeme vám." Usmál se a s další lehkou úklonou mu oběma rukama podával svou navštívenku. "Joši Kasigi, Loděnice Toda. Děkuji vám." "Nebylo to tak zlé, pane, ehm, pane Kasigi," namítl Scragger a snažil se přemoci rozpaky. Vztek už ho přešel, ale v duchu si sliboval, že jednou si Ghaffá-rího vyčihá samotného. "My jsme... jsme vybaveni i pro přistání na vodě, zvládlo by se to. Je to jen naše práce, dostat se bezpečně dolů. Tady Ed," vrhl na Vossiho zářivý úsměv, protože věděl, že mladík ho zachránil před rvačkou, kterou by nemohl vyhrát, "kapitán Vossi, by udělal to samé. Hravě. Nebylo to tak zlé, jen jsem nechtěl, abyste se namočili. Voda je sice teplá, ale co se týče žraloků, nikdy nevíte..." Napětí pominulo a všichni se rozesmáli, i když trochu křečovitě, protože většina vod v Zálivu a u ústí řek se žraloky přímo hemžila. Teplá voda, hojnost zbytků potravin a odpadu všeho druhu, který národy kolem Zálivu vyhazovaly do vody po celá tisíciletí, lákaly ryby všech velikostí. Žraloky obzvlášť. A protože veškerý odpad z věží šel rovnou do vody, bylo skutečně nanejvýš pravděpodobné, že tam žraloci jsou. "Už jste viděl nějakého pořádného, kapitáne?"

"To bych řekl. Nedaleko ostrova Chárku řádí pořádný kusanec. Dělal jsem tam několik let a tu a tam jsem ho zahlédl. Měří dvacet pět, možná třicet stop. Viděl jsem spousty žraloků, ale ten byl největší." De Plessey se otřásl. "Merde se všemi žraloky. Jednou mě jeden na Siří málem dostal. Jen jsem se tak - jak to říkáte - aha, cachtal, když po mě vyjel, ale v takovém kvalitě, že narazil na mělčinu. Byl dlouhý asi osm stop. Šestkrát jsme po něm vystřelili, ale pořád se motal kolem a chtěl nás dostat. Trvalo celé hodiny, než posel, a ani potom nikdo neměl chuť se k němu přiblížit. Jo, žraloci!" Ještě jednou se podíval na zlomený list. "Za svou osobu jsem hrozně rád, že jsem na šachtě."

Všichni souhlasili. Francouzi se mezi sebou začali živě bavit a čile gestikulovat, dva muži šli vyložit nějaké věci a další šel za pasažérem, kterému bylo pořád zle. Dělníci se pomalu rozešli. Japonci čekali a dívali se. SMRŠŤ

87

Vossi se pověřivě dotkl listu. "Čistě pro štěstí, Scragu!" "Jasně. Vzhledem k tomu, že ty i cestující jste v pořádku, můžeme to považovat za dobré přistání." "Co to zavinilo?" zeptal se de Plessey.

"Nevím, příteli," zavrtěl hlavou Scragger. "Na Siří tři bylo hejno malých ptáků, asi rybaříků. Jeden se mohl dostat do rotoru, tím vznikl velký tlak a prasklo to - nic jsem necítil, jenže na tom není nic divného. Víím, že ráno byl rotor v perfektním stavu, protože oba jsme ho jako obvykle dokonale prohlídli." Pokrčil rameny. "Vůle boží." "Oui. Espece de con!Ja. bych nerad, aby o mně takhle rozhodovala vůle boží." Zamračil se na přistávací plošinu. "Může tu přistát dvěšestka nebo Alouette a dostat nás jednoho po druhém odtud?" "Pošleme pro další dvěšedvanáctku a zaparkujeme našeho ptáka tamhle," ukázal Scragger na vnitřek přistávací plošiny nedaleko vysokého sloupu pracujícího jeřábu. "V zavazadlovém prostoru máme kolečka, s nimi to bude hračka a vy se nijak nezdržíte." "Dobře, dobře. Takže to necháme na tobě. Pojdte všichni se

mnou," řekl de Plessey důležitě. "Hádám, že všichni potřebujeme kafe a pak sklenici vychlazeného Chablis." "Já myslel, že na věžích se nepije," poznamenal Kasigi.

De Plessey stáhl obočí. "Ovšem že ne, monsieur. Máte pravdu. Platí to pro Íránce a všechny cizince mimo Francouze. Pochopitelně. Ale naše věže jsou francouzské a podléhají zákonu z doby Napoleona." Hrdé dodal: "Musíme oslavit naše šťastné přistání. Dnes jste hosty sladké Francie, takže se můžeme chovat civilizovaně a navíc porušit předpisy - k čemu jinému ostatně předpisy jsou, ne? Pojdte, pak vás provedu kolem a promluvíme si." Všichni ho následovali, kromě Kasigiho. "A vy, kapitáne?" zeptal se. "Co budete dělat vy?" "My s kolegou počkáme. Další vrtulník přiveze náhradní díly a mechaniky," řekl Scragger. Necítil se dobře, neměl rád společnost jakéhokoli Japonce, nedokázal potlačit vzpomínky na spoustu přátel, kteří zahynuli ve válce tak mladí, zatímco on přežil, a pořád se mu vtírala otázka - proč oni, proč ne já? "Počkám, až bude stroj opravený, pak se vrátíme domů. Proč?" "Kdy to bude?"

"Před západem slunce. Proč?"

Kasigi ještě jednou pohlédl na list. "Když dovolíte, rád bych letěl zpátky s vámi," otočil se k němu. "To záleží... to záleží na kapitánu Vossim. Formálně je kapitánem tohoto letu." Kasigi zaměřil pozornost na Vossiho. Mladý pilot věděl, že Scragger ne-naa rád Japonce, ale nechápal to. Těsně před startem ho napomenul: "Sakra, ["g". druhá světová válka byla před milionem let, Japonsko je teď naším spo-jjencem - největším v Asii." Ale Scragger jen utrousil: "Nech toho, Ede," a tak |vychovaně zmlkl.

88 james clavell

"Měl byste, ehm, radši jet s ostatními, pane Kasigi, těžko říct, jak dlouho to může trvat." "Jsem z vrtulníků trochu nespůj, byl bych raději, kdybyste mne vzal s sebou vy." Kasigi se znovu podíval na Scraggera, jeho oči ve vzrušené tváři vypadaly jako ze žuly. "Tohle byl pořádný průšvih. Neměl jste skoro vůbec čas něco udělat, přesto jste to zvládl a přistál na téhle plovoucí plošince. To byl úžasný výkon. Neuvěřitelný. Jednu věc nechápu: jak to, že jste byl připravený na sestup z ostrého úhlu, proč?" Všiml si, že i Vossi se podíval na Scraggera. Aha, pomyslel si, ty se taky divíš. "Dnes pro to nebyl žádný důvod, že?" Scragger na něj zíral a byl ještě o něco nejistější. "Vy lítáte s vrtulníky?" "Ne, ale jako pasažér jsem už nalítal dost na to, abych poznal, kdy je to vážné. Mým byznysem jsou tankery, takže objíždím naftová pole tady v Zálivu, v Iráku, na Aljašce, zkrátka všude - dokonce i v Austrálii." Kasigi si nenávidí vůči své osobě nevšímal. Byl na ni zvyklý. Znal její důvod, protože poslední dobou měl často co dělat právě v Austrálii. Zčásti je ta nenávist opodstatněná, říkal si. Zčásti. Ale nevádí. Australané se časem změní, budou muset. Koneckonců, patří nám značná část jejich surovin, v budoucnu to bude ještě víc. Zvláštní, že v ekonomice jsme mnohem úspěšnější než ve válčení. "Řekněte mi, prosím, proč jste dnes zvolil sestup v ostrém úhlu? Kdybyste sestupoval normálně, byli bychom teď všichni pod vodou, na dně moře. Proč?" Scragger pokrčil rameny a přál si rychle to ukončit.

"Šéfe," zeptal se Vossi, "proč jsi to udělal?"

"Klika."

Kasigi se pousmál. "Jestli dovolíte, rád bych letěl zpátky s vámi. Život za život, kapitáne. Prosím, schovejte si mou vizitku. Možná vám jednou budu moci být užitečný." Zdvorně kývl a odešel. 11.56 HODIN. "Výbušniny na Siří, Scragu?" De Plessey byl v šoku. "Není to vyloučené," odpověděl Scragger měkce. Byli na vzdáleném konci základny, daleko z doslechu, a on mu právě řekl, co se dozvěděl od Abdolláha. Druhá dvěstědvánáctka už tam nějaký čas byla a čekala jen na de Plesseyho, aby dal povel ke startu, a pak s ním letěla na Siří, kde je připraven oběd. Mechanici už rozebrali ocasní část Scraggerovy dvěstědvánáctky a za pozorného dohledu Vossiho pracovali na

opravě. Nový rotor i převodovka byly už na svém místě. Po chvilce řekl de Plessey nešťastně: "Výbušniny můžou být všude. Všude. Stačila by docela malá bomba a celý náš systém čerpadel je v troskách. Man Dieu, to by byla perfektní finta, jak zničit Bachtijárovy anebo Chomejního šance a vrátit se zpátky k normálu." "Ano. Ale přemýšlej, než něco podnikneš - a hlavně, proboha, nech si to jen pro sebe." "Ovšem. Ten muž byl na Siří tři?"

SMRŠŤ 89

"V Lengeh."

"Vážně? Tak proč mi o tom říkáš až teď?"

"Nebylo kdy." Scragger se rozhlédl, aby se ujistil, že je nikdo neposlouchá. "Buď opatrný, ať už uděláš cokoli. Těmhle fanatikům na ničem nezáleží ani za mák, a jestli zjistí, že se něco provalilo, že je někdo podtrhnul... tak poplavou mrtvolu odtud až po Hormuz." "Máš pravdu." De Plessey vypadal značně ustaraně. "Pověděl jsi to ještě někomu, Scragu?" "Ne, kamaráde."

"Man Dieu, co mám dělat? Bezpečnost... jak můžeš zajistit bezpečnost v Íránu? Ať se to někomu líbí nebo ne, mají nás v moci." Dodal: "Ještě jednou děkuju. Abych pravdu řekl, čekal jsem nějaké sabotáže v Abádánu a Chárku; pro levičáky je zmatek vítaný, ale nikdy mě nenapadlo, že by přišli sem." Zadumaně se opřel o zábradlí a díval se dolů na moře líně omývající sloupy základny. Žraloci kroužili kolem a hledali potravu. Tak nás ohrožují teroristi. Nádrže a čerpadla v Siří jsou dobrým cílem. A jestli se tady něco stane, pak roky naší práce přijdou nazmar a nafta, kterou Francie tak zoufale potřebuje, prostě nebude. Jistě, můžeme naftu kupovat od těch smradlavých Anglů z jejich smradlavých naftových polí v Severním moři - jak je, sakra, možný, že mají takovou kliku! Skoro půldruhého milionu barelů denně a pořád to stoupá! Proč není nafta na našem pobřeží nebo na Korsice? Prokletí Anglů i jejich pokrytecká morálka! De Gaulle dělal dobře, že je držel mimo Evropu; teď jsme je z čisté dobroty srdce vzali mezi sebe, i když víme, že to jsou prohnaní parchanti a že z jejich zisků nic mít nebudeme, i když jsou to naši partneři. Jen se tváří, že v EHS drží s námi - ve skutečnosti byli a vždycky budou proti nám. Velký Charles, pokud jde o ně, měl pravdu, ale neuvěřitelně se mýlil s Alžírským. Kdyby nám zůstalo, máme vlastní naftu, topíme se v penězích a Anglie, Německo a ostatní by nám líbali nohy. A teď tohle! Co mám dělat?

Jet na Siří na oběd. Po obědě ti to bude myslet lip. Díkybohu, že pořád ještě dostáváme zboží z Dubaje, Šarjáhu a Al Sargázu. Tam jsou aspoň rozumní a civilizovaní. Každý den se sem dovážejí francouzské sýry - Brie, Camembert i čerstvé máslo, česnek, pravé víno. Nebýt toho, jsme už dávno pod drnem. No, skoro, dodal sám pro sebe rozšafně a uvědomil si, že ho Scragger pozoruje. "Ano, mon brávej "Ptal jsem se, co budeš dělat?"

"Nařídím kontrolu bezpečnostních opatření," prohlásil majestátně. "Zdá se, že jsem pozapomněl na klauzuli 56/976 naší původní francouzsko-iránské smlouvy, podle níž se má každých šest měsíců důkladně v průběhu několika dní ověřit, že nikdo nenarušil žádným způsobem bezpečnost. To vše pro větší slávu Francie a, ehm, Íránu!" De Plesseyho hezké oči se rozsvěcovaly, jak mu docházela krása této diplomatické strategie. "Ano. Moji podřízení mi to samozřejmě zapomněli připomenout, ale teď se do revize vrhneme s pravým francouzským

elánem. Všude. Na Siří, na věžích, na pobřeží, dokonce i v Lengeh! Les crétins! Jak se opovažují myslet si, že zhatí práci několika let?" Rozhlédl se. Nikde nikdo. Zbytek pasažérů postával v hloučku u nové dvěstědvacítky. "Musím informovat Kasigiho, kvůli jeho tankeru," řekl tiše. "Ten by se mohl stát velice lákavým terčem." "Myslíš, že mu můžeš věřit? Všechno by mělo proběhnout

nenápadně." "Ano. Musíme ho varovat, mon ami, jasně, tomu se nevyhneme." De Plessey cítil svírání v útrokách. Panebože, říkal si rozechvěle, snad je to jen hlady, snad to není žlučníkový záchvat - i když po tom, co se dnes stalo, bych se ani nedivil. Nejdřív jsme se div nezřítily, pak se přední pilot málem porve s tím sudem hoven, Ghaffárim, a teď stojíme před revolucí. "Kasigi by rád letěl zpátky s tebou. Kdy budeš hotový?" "Před západem slunce, ale nemusí na nás čekat, může se vrátit s vámi." De Plessey ztuhl. "Chápu proč nemáš rád Japonce - já taky Němcům moc nerozumím. Ale musíme být praktičtí. Je dobrý klient, a jestli si to přeje, byl bych rád, kdybys Vossiho požádal, aby ho vzal, mon cher ami. Ano, teď jsme doopravdy přátelé, všichni společně jsme byli vydáni napospas vůli boží a ty jsi nás zachránil! Ted' mu-" Rozzářil se. "Ano, a když už poletíš s tebou, budeš mít výbornou příležitost říct mu o tom nebezpečí - to zvládneš." "Ale já -"

"Je jedním z našich velmi dobrých zákazníků," pronesl de Plessey nesmlouvavě. "Velmi dobrých. Díky, mon ami. Nechám ho v Siří. Až budeš hotov, můžeš ho tam naložit. Výborně, jsme domluveni a můžeš mi věřit, že vyzdvihnu tvoje zásluhy na příslušných místech a u Zemana Gavallana se přimluvím osobně." Znovu se široce usmál. "Takže my už poletíme. Uvidíme se zítra." Scragger za ním hleděl a tiše nadával. De Plessey byl šéf, tudíž se nedalo absolutně nic dělat. Odpoledne cestou na Siří se zpocený a vzteklý posadil dozadu do kajuty. "Šmarjá, Scragu," podivil se Vossi, když mu oznámil, kde bude sedět. "Jako pasažér? Jsi v pořádku? Vážně nic -" "Chci si jen vyzkoušet, jaký to je," řekl Scragger podrážděně. "Uprdel se na kapitánském sedadle, v Siří nalož toho pacholka a v Lengeh přistán jako peříčko, nebo to dám do toho zatraceného hlášení." Kasigi čekal u přistávací rampy. Nebyl tam žádný stín, potil se a sužoval ho prach. Duny se táhly dozadu až k potrubím a nádržím, které byly zahnědlé prachem. Scragger pozoroval písečné dábličky, drobné víry tančící po zemi, a děkoval osudu, že může létat a nemusí pracovat na takovém místě. Pravda, vrtulníky jsou hlučné a pořád vibrují, říkal si. A je fakt, že mu chybí lítání vysoko na nebi, s pevnými křídly, sám jako orel, který se obrací a střemhlav padá a pak se zase zvedá, ale lítání je lítání a sedět v ty pitomý kajutě mě nebaví. Hrome, vždyť je to tu ještě horší než v normálním letadle! Nesnášel, když nebyl u řízení, necítil SMRŠT91

se bezpečně a navíc ho ještě deptalo, že rukou vyzval Kasigiho, aby si šel sednout vedle něj. Oba mechanici v propocených bílých kombinézách dřímali na protějších sedadlech. Kasigi si nasadil plovací vestu a zapnul pás. Jakmile byli ve vzduchu, Scragger se naklonil těsně k němu. "Nemám jinou možnost vám to oznámit než takhle. Takže rychle - na věžích v Siří může dojít k teroristickému útoku, cílem by mohla být i vaše loď. De Plessey si přál, abych vás varoval." Kasigi zasykl. "Kdy?" zeptal se v silném hluku motorů.

"Nevím. De Plessey to taky neví. Ale je to dost pravděpodobné." "Jak tu sabotáž provedou?"

"Nemám tušení. Zbraně nebo trhaviny, možná časovaná bomba, takže zpřísněte bezpečnostní opatření." "Ta jsou optimální," okamžitě odpověděl Kasigi. Neušel mu hněvivý záblesk ve Scraggerových očích. Vteřinu nechápal, oč jde, pak si to uvědomil. "Och, kapitáne, promiňte, nechtěl jsem se vychloubat. Chtěl jsem jen říct, že máme velmi vysoký standard a v těchto vodách jsou mé lodi..." málem řekl "jako ve válce", ale zarazil se a ovládl své podráždění ze Scraggerovy přecitlivělosti. "V těchto vodách je každý navýsost opatrný. Prosím, promiňte mi to." "De Plessey chtěl, abyste o tom věděl. A taky abyste mlčel jako hrob - musíte si to nechat jen pro sebe, aby se Íránci nepopudili." "Chápu. Nechám si to jen pro sebe. Ještě jednou díky." Kasigi viděl, jak Scragger krátce přikývl a opřel se. Měl chuť také jen krátce kývnout a na všechno se vykašlat, ale protože ten Australan jim zachránil životy, aby dále sloužili své společnosti a jejímu šéfovi, Hiro Tedovi, považoval za svou povinnost pokusit se o smír. "Kapitáne," řekl tak tiše, jak to šlo, a zároveň tak nahlas, aby přehlušil hřmění motorů, "já chápu, že Australané nás Japonce nenávidějí, a omlouvám se za všechny ty Čangi, za všechny silnice do Barmy a další ukrutnosti. Můžu vám říct jen jedno: o tom všem se dnes učí na našich školách a nikdo na to nezapomněl. Ty věci jsou naší

národní hanbou." Je to pravda, uvědomil si hněvivě. Provádět takové krutosti byla hloupost, i když ti blázni si neuvědomovali, oč jde - koneckonců, nepřátelé byli zbabělí, aspoň většina z nich, a v desetitisících se vzdávali jako ovce, a tak podle bušidó, našeho kodexu, který považuje vzdání se ve válce za nejhorší nečestnost, se naši vojáci domnívali, že na to mají právo. Pár sadistů, pár nevzdělaných venkovanů v úloze vězeňských dozorců - stejně šlo většinou o jedlíky česneku, o Korejce - se dopustilo několika chyb a všichni Japonci budou kvůli tomu navždy trpět. A nejhorší hanbou bylo, když náš nejvyšší vojenský velitel nesplnil svou povinnost a donutil tak císaře s ostudou ukončit válku. "Prosím, přijměte mou omluvu za nás za všechny." Scragger na něj upřeně hleděl. Po chvíli řekl prostě: "Je mi líto, ale nejde to. Jednak kvůli tomu, že můj bývalý parťák Forsyth se dostal do Čangi jako jeden z prvních a nikdy se nevzpamatoval z toho, co tam viděl, a jednak proto, že

92 james clavell

jsem přišel o příliš mnoho kámošů, a to nejen v lágrech. Příliš mnoho. Nemůžu zapomenout. Ani nechci. Nechci, protože kdybych zapomněl, zradil bych je. Stejně jsme je zradili tím mírem - jaký to byl mír? Zradili jsme je všechny, to je můj názor. Je mi líto, ale na tom nemůžu nic změnit." "Chápu. Přesto vy a já můžeme uzavřít mír, ne?"

"Možná. Možná časem."

Ach tak, pomyslel si Kasigi rozčarovane. Dnes jsem byl jednou nohou na onom světě. Kolik času nám zbývá, tobě i mně? Není čas jen iluze a celý život iluze probíhající v jiné iluzi? A smrt? Epitaf jeho ctihodného samurajského předka to vyjádřil dokonale: Co jsou oblaka než zástěrka nebe, co je život než útěk před smrtí. Ten předek se jmenoval Jabu Kasigi, daimjó z Ižu a Baky, poddaný Joši To-ronagy, prvního a největšího šóguna rodu Toronagů, který vládl v Japonsku od roku 1603 až do roku 1871, kdy císař Meidži definitivně zrušil statut šóguna a celou třídu samurajů postavil mimo zákon. Avšak Jabu Kasigi se neproslavil loajalitou vůči svému pánovi, ani statečností v bitvě jako jeho slavný synovec Omi Kasigi, který bojoval na straně Toronagy ve slavné bitvě u Sekigahary, v níž mu usekli ruku, ale dál vedl útok, který nakonec nepřítele zlomil. Och ne, Jabu zradil Toronagů nebo to aspoň chtěl udělat, a proto dostal příkaz spáchat seppuku, sebevraždu - rituální smrt, při níž si člověk sám rozpáře břicho. Jabu se proslavil kaligrafickou dokonalostí svého epitafu a statečností, s níž seppuku provedl. Poklekl před shromážděnými samuraji a pohrdavě odmítl pomoc druhého samuraje, který měl stát za ním a ukončit rychle jeho agónii stětím hlavy, což mělo zabránit ostudnému nářku. Vzal do ruky krátkou dýku a vrazil si ji hluboko do žaludku, načež zvolna provedl čtyři řezy, nejobtížnější seppuku ze všech, spočívající v řezu napříč, dolů, znovu napříč a nahoru - nato sám vyndal své vnitřnosti, aby smrt trvala co nejdéle; přitom všem nevydal ani hlásku. Kasigi se zachvěl při představě, že by měl udělat totéž, věděl, že by na to neměl odvahy. Moderní válka není nic proti dobám, kdy člověk mohl dostat příkaz k takové smrti od lenního pána. Záleželo jen na jeho rozmaru. Všiml si, že ho Scragger pozoruje.

"Taky jsem byl ve válce," nadechl se váhavě. "Pevná křídla. Lítal jsem se stroji typu Zero v Číně, Malajsii a Indonésii. A na Nové Guineji. Statečnost ve válce je něco jiného než... než statečnost jako taková... myslím, když nejde o válku, rozumíte mi?" "Ne."

Už jsem na svou válku nemyslel celé roky, uvědomil si Kasigi v duchu a najednou pocítil strach, když si připomněl permanentní hrůzu ze smrti, zmrzačení, hrůzu, která ho stravovala jako dnes, kdy byl přesvědčený, že všichni zahynou. I se svými společníky byl polomrtvý strachem. A přitom jsme všichni udělali to, co nás za války učili - vzpomněli jsme si na zaslíbenou zemi, přemohli jsme hrůzu, jak nám to od dětství vštěpovali, a předstírali jsme klid, SMRŠT93

pohodu, abychom si neudělali ostudu před ostatními, stejně jako když jsme bojovali za císaře proti nepříteli, a teprve když poručil, abychom složili zbraně, vděčně jsme poslechli, přestože to byla velká hanba. Pro pár jedinců byl takový konec války nesnesitelný a raději se zabili tradičním čestným způsobem. Ztratil jsem já svou čest, protože jsem to neudělal? Rozhodně ne, poslechl jsem císaře, který nám přikázal snést nesnesitelné, pak jsem vstoupil do podniku svého bratrance, jak se ode mne čekalo, a loajálně jsem pracoval pro něj a pro větší slávu Japonska. V troskách Jokohamy jsem pomáhal vybudovat Loděnice Toda, až se staly jedním z největších japonských podniků. Vyrábějí velké lodě, navrhují výrobu supertankerů, každý rok jsou o něco větší - brzy se začne stavět první tanker s tonáží jednoho milionu. Naše lodě jsou všude, vozí suroviny do Japonska a hotové výrobky ven. Oprávněně my, Japonci, patříme k divům světa. Jenže, bohužel, jsme zranitelní potřebujeme naftu, jinak zahyneme. Zahlédl jeden tanker supící Zálivem proti proudu, pak další, plující k Hor-muzu. Spojení pokračuje, pomyslel si. Nejméně jeden tanker každých sto mil na cestě do Japonska, den po dni nám dodávají palivo, bez něhož bychom byli ztraceni. Všechny země OPECu to vědí a ždímají nás. Jako dnes. Měl jsem co dělat, abych zachoval klid, když jsem jednal s tím... s tím podivínským Francouzem, z kterého táhl česnek a nechutný zápach toho hnusu, kterému říkají Brie. Nestydatě požadoval, abych mu zaplatil navíc dva dolary osmdesát, když už dohodnutá cena čtrnáct dolarů osmdesát je dost nehorázná. Já, ze starého samurajského rodu, abych smlouval jak nějaký Číňan z Hongkongu! "Ale, Msieur de Plessey, vy přece jistě chápete, že za tu cenu plus náklady na přepravu a " "Moc lituju, Msieur, ale mám své instrukce. Podle dohody vám mám jako prvnímu nabídnout tři miliony barelů nafty ze Siří. Stejně množství požaduje ExTex a čtyři další zákazníci. Přejete-li si změnit rozhodnutí..." "Ne, ale ve smlouvě stojí 'Za běžnou cenu OPECu' a my -"

"Ano, ale jistě víte, že všechny země OPECu účtují příplatek. Nezapomeňte, že Saudská Arábie hodlá tento měsíc omezit těžbu, že v minulém týdnu došlo v dalších zemích, včetně Libye, omezením produkce kforce majeure. Britští naftaři snížili na sedmačtyřicet procent..." Kasigi měl co dělat, aby nezařval vzteky při vzpomínce na to, jak - když se konečně na ceně dohodli s tím, že dostane celé tři miliony barelů - se Francouz sladce usmál a řekl: "Jistě, když to stihnete naložit do sedmi dnů." Oba věděli, že to je vyloučené. Také věděli, že v Kuvajtu je zrovna rumunská státní delegace, která požaduje tři miliony tun ropy jako odškodné za přerušení potrubí vedoucí k nim z Iránu přes sovětské území. A věděli i o dalších tuctech kupců, kteří čekali na to, aby se zmocnili jeho nákladu ze Siří včetně nafty, zemního plynu a dalších ropných produktů. "V pořádku," naladil Kasigi příjemný hlas, "takže sedmnáct šedesát za barel," s v duchu si přísahal, že ten rozdíl musí něčím vyrovnat.

94

james clavell

"Za tento tanker, Msieur."

"Ovšemže za tento tanker," souhlasil ještě příjemněji.

A teď mi tenhle australský pilot šeptá, že ani tenhle tanker není v bezpečí. Zvláštní starý muž, příliš starý na lítání, a přitom tak schopný, zkušený, tak otevřený a pošetilý - pošetilý, že je tak otevřený, protože tím se člověk vydává napospas druhým.

Pohlédl ještě jednou na Scraggera. "Říkal jste, že možná časem uzavřeme mír. Dnes jsme málem o veškerý čas, který nám zbývá, přišli - zachránila nás jen vaše zručnost a štěstí, to, čemu my říkáme karma. Nevím, kolik času ještě máme. Možná moji loď někdo vyhodí zítra do povětří a já budu na palubě." Pokrčil rameny. "Karma. Ale buďme přáteli, jen vy a já - myslím, že tím nezhrozíme

kamarády z války, ani vaše, ani moje." Napřáhl ruku. "Prosím." Scragger se na ruku zahleděl. Kasigi se donutil v klidu čekat. Pak se Scragger rozhodl, kývl a pevně mu potřásl pravicí. "Fajn, kamaráde, tak to prubnem." V tom okamžiku zaregistroval, že Vossi se otočil a mává na něj. Sel rychle do kokpitu. "Ano, Ede?"

"Signalizují CASEVAC, stav nouze, Scragu. Ze Siří tři. Jeden člen posádky spadl přes palubu..."

Okamžitě se tam vydali. Tslo plavalo nedaleko sloupů těžní věže. Vytáhli je na palubu. Od žraloků už mělo sežrané nohy, jedna paže chyběla. Hlava a obličej byly ošklivě potlučené a podivně znetvořené. Byl to Abdolláh Tunk. SMRŠT95

poblíž bandar-e dělám. 16.52 HODIN. Stíny se prodlužovaly Země vedle silnice byla zarostlá křovím, skalnatá úpatí v dálce se zvedala k zasněženým vrcholům. Byl to severní konec Zágrosu. Na této straně, vedle říčky a bažin rozkládajících se několik mil daleko a sahajících až k přístavu, vedlo jedno z mnoha naftových potrubí křižujících celou oblast. Bylo z oceli, o průměru dvacet palců a leželo na betonovém podkladu, který směřoval do tunelu pod silnicí a pak se ztrácel v zemi. Asi míli na východ byla vesnice nízké, prachem pokryté domky uplácáno z bláta - z níž se blížilo malé auto. Jelo zvolna, vypadalo staré a otlučené. Motor šel dobře, snad až příliš dobře na takový vzhled. V autě seděli čtyři Íránci. Mladí, čistě oholení a oblečení lépe než většina ostatních, i když byli propocení a zjevně nervózní. Nedaleko tunelu auto zastavilo. Mladík s brýlemi z předního sedadla se šel jakoby vymočit do příkopu u silnice, ale jeho oči pátraly kolem. "Nikde nikdo," oznámil.

Dva ze zadních sedadel hbitě vystoupili a společně táhli těžký, hrubý pytel. sestoupili po zaprášeném krátkém náspu dolů do tunelu. Muž s brýlemi si zapnul poklopec, loudavě přešel ke kufru auta a otevřel ho. Pod kusem hadru zahlédl upilované ústí strojní pušky české výroby. Trochu ho to uklidnilo. Šofér vystoupil a mocným proudem se vymočil do příkopu.

96

jamf.s clavell

"Taky jsem chtěl, Mašúde, ale nešlo to," ozval se mladík s brýlemi závistivě. Otřel si pot z obličeje a posunul brýle.

"Já to zase nikdy nedokážu před zkouškou," přiznal Mašúd se smíchem. "Bůh dá, ze se univerzity zase brzy otevrou."

"Bůh! Bůh je opium mas," prohlásil brýlatý opovržlivě a obrátil pozornost k silnici. V obou směrech byla prázdná. Pár mil odtud na jih se slunce odráželo ve vodách Zálivu. Třesoucími se prsty si zapálil cigaretu. Čas plynul strašně pomalu. Bzučení much umocňovalo ticho. Vtom si všiml oblaku prachu na silnici, z druhé strany, než byla vesnice. "Podívej se!" Oba napnuli oči do dálky. "Jsou to obyčejné nákladáky. Nebo vojenské? Že by armáda?" strachoval se Mašúd. Rozběhl se k tunelu a křičel: "Dělejte rychle, něco jede!"

"Dobře," odpověděl hlas zdola.

"Už jsme skoro hotoví," ozval se druhý.

Mladíci už umísťovali balíčky s výbušninou kolem ocelového potrubí, pokrytého dehtem a obaleného plátnem na ochranu proti erozi. "Podej mi deto-nátor a rozbušku, Alí," řekl starší chraptivým hlasem. Oba byli špinaví, prach se mísil s potem.

"Tumáš." Alí mu to opatrně dal. "Víš určitě, jak se to dělá, Bížane?" "Studovali jsme tu brožuru celé hodiny. Copak jsme to nezkoušeli i se zavřenýma očima?" usmál se křečovitě Bížan. "Jsme jako

Robert Jordán v Komu zvoní hrana. Úplně jako on." Druhý se otřásl. "Doufám, že hrana nezvoní nám."

"I kdyby, co na tom? Strana zvítězí a s ní celý lid." Bížanovy nezkušené prsty roztíraly vysoce těkavý nitroglycerinový detonátor na jeden balíček s výbušninou, vedle položil konec rozbušky a zbylé balíčky naskládal navrch. Mašúd volal naléhavěji: "Dělejte, jsou... jsou to asi vojenská auta s vojáky!" Oba ztuhli, pak rychle začali rozvinovat rozbušku a zakopávali jeden o druhého. Nevšimli si, že konec rozbušky ležící u detonátoru se posunul stranou. Rozvinuli ji v délce deseti stop po zemi, zapálili vzdálenější konec a vzali do zaječích. Bížan se ještě ohlédl, jestli je všechno v pořádku. S hrůzou spatřil, že druhý konec je volný. Utíkal zpátky, popadl ho, rychle přitáhl k detonátoru, ale uklouzl a detonátor udeřil o beton.

Nitroglycerin explodoval a vyhodil do vzduchu okolní výbušninu, od níž chytala další a další. Bížan byl roztrhán na kusy, stejně tak potrubí v délce dvaceti stop. Výbuch prorazil střechu tunelu a převrhl vůz. Zabil další dva mla-, díky a posledního připravil o nohu. [Z

potrubí začala tryskat nafta. Stovky barelů za minutu. Původně měla j vzplanout, ale nestalo se tak - výbušnina byla špatně rozmístěna - a než dvaj armádní vozy opatrně ve vzdálenosti sto yardů zastavily, dosáhl proud nafta rozměrů říčky. Lehčí složky nafty pluly na povrchu, těžší se začaly vsakovat u bažin a do půdy a z okolní krajiny se stávala nebezpečná oblast. Ve vozech bylo asi dvacet příslušníků Chomejního Zelených pásek. Většina 97

byli zarostlí, všichni měli jako odznak zelenou pásku. Byli to rolníci a dělníci z naftových polí s velitelem a mollou - všichni ozbrojeni, se stopami boje, někteří byli raněni, policejní kapitán v uniformě ležel svázaný s roubíkem v ústech na zemi, zatím ještě živý. Právě napadli policejní stanici na severu, zvítězili a teď mířili do Bandar-e Dělám pokračovat ve válce. Měli obsadit civilní letiště ležící několik mil na jih. S mollou v čele došli k okraji vyhozeného tunelu. Chvilí pozorovali tekoucí naftu, pak je upoutalo zasténání. Odjistili pušky a opatrně kráčeli k převrženému vozu. Mladík s utrženou nohou ležel napůl pod ním a umíral. Mouchy se v hejnech usazovaly a znovu vzlétaly, všude krev a kusy lidských těl. "Co jsi zač?" zeptal se mollá a bez okolků s ním nelitostně zatřásl. "Proč jste to udělali?" Mladík otevřel oči. Bez brýlí viděl všechno v mlze. Poslepu po nich hmátl. Zaplavil ho strach ze smrti. Snažil se říci šahádu, ale ze rtů mu vyšel jen ustrašený jekot. Krev se mu vyvalila hrdlem a dusila ho. "Jak si Bůh přeje," řekl mollá a odvrátil se. Všiml si rozbitých brýlí v prachu a zvedl je. Jedno sklo bylo prasklé, druhé vyražené. "Proč, sakra, tohle provedli?" zeptal se jeden z příslušníků Zelených pásek. "Nedostali jsme žádné příkazy k sabotážím na potrubí zatím ne." "Budou to nejspíš komunisti nebo islámští marxisti." Mollá brýle odhodil. Měl odřený obličej, dlouhý hábit místy roztrhaný a trápil ho hlad. "Vypadají na studenty. Kéž by všichni nepřátelé Boha zahynuli právě tak rychle." "Hele, podívejte se na tohle," zavolal další. Prohlížel vůz a objevil tři strojní pušky a pár granátů. "Všechno česká výroba. Jenom levičáci jsou takhle dobře vyzbrojeni. Tihle psi byli jasně nepřátelé." , "Bud' Bohu chvála. Dobře, tyhle zbraně se nám určitě hodí. Můžeme zavézt i vozy k tunelu?" 11 . "Ano, díky Bohu snadno," přitakal řidič, rozložitý vousáč. Pracoval jako děl-I dík na jednom naftovém poli a potrubí rozuměl. "Musíme tu sabotáž oznámit," lodal nervózně. "Všechno tady kolem by mohlo bouchnout. Mohl bych zavo-tt na čerpací stanici, jestli půjde telefon - nebo poslat vzkaz - aby to mohli avřit. Měl bych sebou radši hodit. Tady ta zem kolem je zdevastovaná a nafta, o teče do říčky, cestou všechno zničí." Ľ "To je v rukou božích." Mollá sledoval proud nafty. "Ale není správné plýť-tBt bohatstvím, které nám Bůh světil. Dobře, zkus zavolat z letiště." Umírající adík vyrazil bublavě další sten o pomoc. Mollá se ani neotočil. war-e dělám, LETIŠTĚ. 17.30 HODIN. Civilní letiště bylo nestřežené, opuš-é a mimo provoz, s výjimkou kontingentu S-G, který přišel před několika "y z ostrova Chárku. Na letišti byly dvě krátké ranveje, malá věž, pár han-Ui dvouposchodbvá administrativní budova, nízké obytné stavení a teď pár "'mích trajlerů - majetek S-G - pro přechodné ubytování a pro lidi z ve-

dění. Podobalo se kterémukoli z tuctu civilních letišť, které šáh nechal postavit pro vedlejší letecké linky sloužící celému Iránu. "Budeme mít moderní letiště a zajistíme moderní služby," prohlašoval a také svá slova plnil, ale od té doby, co začaly nepokoje, což bylo asi před šesti měsíci, pracovníci mezinárodních linek stávkovali, letadla stála v hangárech a letiště byla mimo provoz. Pozemní personál se vypařil. Řada letounů zůstala na otevřeném prostoru bez péče a bez dozoru. Tři z dvouproudových stíhaček, stojících na stojanu, měly prázdné pneumatiky, jedna měla rozbité okenní sklo v kokpitu. O palivo z nádrží se postarali zloději. Všechny stroje byly špinavé, téměř zničené. Působilo to smutné. S nimi ostře kontrastovalo pět zářících vrtulníků společnosti S-G, z toho tři dvěstědvánáctky a dvě dvěstěšestky, všechny vzorně seřazené, denně omývané a kontrolované. Slunce bylo už nízko a vrhalo dlouhé stíny. Kapitán Rudiger Lutz, starší pilot, se přesunul k poslednímu vrtulníku a prohlédl ho stejně pečlivě jako ostatní. "Bezva," řekl nakonec. "Můžete je uložit." Díval se, jak je mechanici a jejich iránské kolegové zavážejí do pečlivě uklizených hangárů. Věděl, že za zády se mu personál pro jeho puntičkářství směje, ale bylo mu to jedno - hlavně, že poslouchali. To je největší problém, pomyslel si. Jak je přimět, aby poslouchali, aby dál pracovali v zemi, kde hrozí válka, kde se nemůžeme zaštitit vojenskými rozkazy a zůstáváme neutrálními diváky uprostřed napjaté situace, ať už to Duncan Mciver připouští, nebo ne. Toho rána mu Vévoda z Kovízu předal vysílačkou Mciverovu zprávu z Tehe-ránu o údajném útoku na teheránské letiště a vzpouře na jedné z tamních základen - pro velkou vzdálenost a vysoké hory se Bandar-e Dělám nemohl spojit s Teheránem ani se žádnou ze základen přímo, zbýval jen Kovíz. Ustaraný Rudí shromáždil celou svou kooperantskou posádku, čtyři piloty a sedm mechaniků - sedm Angličanů, dva Američany, po jednom Němci a Francouzi - na místo, kde je nemohl nikdo slyšet, a informoval je. "Nejde o to, co Vévoda říkal, ale jak to říkal - pořád mě oslovoval Rudigere, zatímco dřív jsem byl Rudl. Zněl pěkně podebrané." "To se Vévodovi Stárkovi moc nepodobá - leda by mu vážné teklo do bot," řekl Jon Tyrer, Američan a Rudiho zástupce. Tvářil se rozpačité. "Myslíš, že má problémy? Nemáme se zaletět mrknout do Kovízu?" "Možná, ale radši počkáme, až bude noc, Rudi," rozhodně odmítl mechanik Fowler Jones. "Jasně, jestli je Vévoda nervózní... budeme se muset nějak nenápadně ztratit... vypařit." "Jsi cvok, Fowlere. V životě jsme tu neměli žádné problémy," oponoval Tyrer. "Celá tahle oblast je více méně v pohodě, policie i vojsko tu udržují pořádek. Krucinál, máme přece v okruhu dvaceti mil pět leteckých základen, všechny jsou elitní a loajální šáhovi. Každou chvíli musí dojít k puči loajalistů." "Svatá Panno, byl jsi vůbec někdy uprostřed puče? Ti šílenci se budou střílet navzájem a já jsem jen civilista!" "Fajn, tak dejme tomu, že jsme v prdeli. Co navrhuješ?"

Překotně probírali všechny možnosti. Po zemi, vzduchem, po moři. Hranice SMRŠT

s Irákem byla ani ne sto mil odtud - a Kuvajt byl jenom kousek přes Záliv. "Máme ještě moře času." Rudí byl klidný. "Jestli přece jenom dojde k puči, Mciver bude v obraze." "Podívej, brácho," řekl Fowler drsněji než obvykle. "Já dobře znám generály a vím, jak to chodí u všech firem! Jestli půjde do tuhého, tak každé frčí po svým prkně. Musíme mít plán. Nehodlám si nechat ustřelit kebuli kvůli šáhovi. Ani kvůli Chomejnímu nebo Zemanu Gavallanovi, když na to přijde. Radím zmizet, jak to půjde!" "Kčertu, Fowlere," vybuchl jeden z anglických pilotů, "chceš snad říct, že máme unést jedno z našich letadel? Zavřou nás, až zčernáme!" "Možná to bude lepší než brána nebeská!"

"Určitě by nás sestřelili, copak to nechápeš? Nikdy by nám to neprošlo - všichni víme, jak se naše lety monitorují, jak je radarová kontrola nabroušená - tady mnohem víc než v Lengeh! Bez dovolení se od země neodlepíš!" Rudi je požádal, ať mu předloží plán akce pro případ náhlé evakuace,

jedno jestli po souši, vodě nebo vzduchem, a zanechal je bouřlivé diskusi. Celý den si lámal hlavu. Co má dělat? Co se děje v Kovízu a v Teheránu? Jako starší pilot se cítil za svou posádku zodpovědný - nemluvě o tuctu iránských dělníků a Džahánovi, radistovi, kterým už dobrých šest týdnů nemohl zaplatit - neměl ani na náhradní díly a na údržbu veškerého vybavení. Měli jsme kliku, že jsme se dostali z Chárku, pomyslel si a žaludek se mu sevřel. Přesun včetně všech letounů a důležitých součástí proběhl hladce v průběhu čtyř dnů, každý na něm měl zájem. Navíc si udrželi své dosavadní lety, ani nemuseli vyhlášovat CASEVAC, stav nouze. Všichni spěchali, aby už byli pryč. Dokonce i předtím, než nepokoje začaly, byl Chárk nepopulární - nedalo se tam nic dělat, zbývala jen práce a vyhlídka na dovolenou doma nebo v Teheránu. Když ten zmatek vypukl, bylo všem jasné, že Chárk je pro revolucionáře perfektní terč. Vzpoury i střelba byly na denním pořádku. Poslední dobou bylo mezi vzbouřenci stále častěji vidět příslušníky IPLO a velitel ostrova pohrozil, že jestli rebelie nepřestanou, dá zastřelit všechny vesničany na ostrově. Je to pár týdnů, co z ostrova odešli, od té doby je tam až nepřírozený klid. Přesun vůbec neproběhl v panice, říkal si. Jak by také mohl? Minulý týden letěl do Kovízu pro nějaké speciální součástky a ptal se Starka, co bude s tamní základnou dělat, jestli dojde ke skutečnému nebezpečí. "Totéž co ty, Rudi. Budeme improvizovat podle zásad, které už nebudou platit, odpověděl vysoký Texasan. "Máme pár výhod - skoro všichni naši chlapci kdysi sloužili u armády, takže vědí, co je kázeň - jenže malér je v tom, že můžeš všechno sebelíp naplánovat, a stejné nebudeš v noci spát, protože až se to rozjede, někdo se sesype a někdo ne a nikdy nebudeš dopředu vědět, co kdo udělá, ani co uděláš ty sám." Rudi nikdy ve skutečné válce nebyl, ale sloužil v armádě na východních hranicích západního Německa a silně si uvědomoval zeď a železnou oponu, která

100 james clavell

ho dělila od jeho bratrů a sester na východě - stejně jako si neustále uvědomoval přítomnost sovětských vojáků s tisíci tanků a raketových střel. Byli kousek od nich. Věděl také o spoustě německých fanatiků na obou stranách hranice, uctívajících mesiáše jménem Lenin, i o špionech, na něž si museli dávat pozor. Smutné.

Kolik jich bylo u nás doma?

Narodil se v malé vesnici nedaleko Plavná, kousek od československých hranic, teď to patřilo Německé demokratické republice. V pětačtyřicátém mu bylo dvanáct, jeho šestnáctiletý bratr už byl v armádě. Válčná léta pro něj, mladší sestru a matku nebyla tak zlá, na venkově se vždycky sehnalo něco k jídlu. Ale v pětačtyřicátém se dali na útěk před Sověty, vzali s sebou, co se dalo, a přičlenili se k obrovskému zástupu uprchlíků na Západ. Dva miliony běžnou z Pruska, další dva ze severu, čtyři ze střední části a další dva z jihu - k tomu tisíce Čechů, Poláků, Maďarů, Rumunů, Rakušanů, Bulharů, lidí ze všech koutů Evropy. Hladoví a vystrašení, ale rozhodnutí zůstat naživu. Ach ano, zůstat naživu, pomyslel si.

Vzpomínal, jak se na té pouti, zmrzlý, unavený a na konci sil, vydal s matkou na skládku. Bylo to někde poblíž Norimberka, krajina kolem zničená válkou, města zpustošená, a matka zoufale hledala nějaký kotlík na vaření - ten jejich v noci někdo ukradl a nový se koupit nedal, i kdyby na něj měli. "Musíme mít kotlík, protože musíme převařovat vodu, jinak dostaneme tyfus nebo úplavici jako ostatní a umřeme - nemůžeme bez něj být," plakala. Celý nešťastný šel s ní, přesvědčený, že je to stejně nanic, náhodou však uspěli. Našli starý a otlučený kotlík s uvolněným uchem, ale s dobře šednoucí pokličkou. Zářivě vypucovaný teď zaujímal čestné místo na krbu na farmě nedaleko Frei-burgu v Černém lese, kde žila jeho matka i manželka a synové. A jednou za rok, vždycky na Silvestra, v něm uvařila matka čaj. Pokud byl u toho i on, pokaždé se na sebe usmáli. "Když nepřestaneš doufat a snažit se, chlapče, vždycky svůj kotlík najdeš. Nezapomeň, žeš

ho našel ty, ne já." Náhle se ozvaly varovné výkřiky. Bleskově se otočil a viděl tři vojenská nákladní auta projet bránou, jedno mířilo k věži, druhá dvě k hangárům. Vozy se zaskřípěním zastavily a revolucionáři, patřící k Zeleným páskám, se rozeběhli po základně. Dva se vrhli k němu, mířili na něj puškami a ječeli něco ve fársí, jenže jim nerozuměl. Další začali honit v hangárech jeho lidi. Vyděšeně se srdcem prudce bušícím zvedl ruce nad hlavu. Dva revolucionáři, zpocení, vousatí a ohromení vlastní odvahou, mu mávali puškami před obličejem. Rudi nevěřičně zamrkal. "Nejsem ozbrojený," vydechl. "Co chcete? Co?"

Nikdo neodpověděl, jen na něj dál mířili. Viděl, že muži ze základny jsou vyháněni z baráků na rampu. Někteří z útočníků rychle skákali do vrtulníků a hned zase ven, prohledávali je a rabovali vybavení. Jeden muž vyhodil z kapes SMRŠT

101 na sedadlech úhledně

složené záchranné vesty. Strach opadl, rozzuřil se. "Hej, Sie verruckten Dummkopfe!" zařval. "Nechtě moje letadla na pokoji!" Než si uvědomil, co dělá, odstrčil pušky stranou a vyrazil dopředu. Na okamžik se zdálo, že ho ti dva zastřelí, ale pak se jen za ním pustili, dohonili ho a smýkli s ním zpátky. Jeden zvedl pušku a chtěl ho udeřit pažbou do obličeje. "Stop!"

Muži ztuhli.

Anglický povel vydal rozložitý třicátník v šatech z rezného plátna, se zelenou páskou, zanedbaným plnovousem, s tmavými vlnitými vlasy a tmavýma očima. "Kdo tady velí?" "Já!" Rudi Lutz se vytrhl svým útočníkům. "Co tu děláte? Co chcete?" "Zabíráme toto letiště ve jménu islámu a revoluce." Muž hovořil britskou angličtinou. "Kolik lidí tu pracuje? Kolik letců a kolik vojáků?" "Žádní vojáci tu nejsou - jsme tu jen my," snažil se Rudi popadnout dech. "Žádní vojáci?" Mužův hlas zněl nebezpečně.

"Ne, žádní. Přišli jsme sem před několika týdny, za tu dobu tady bylo několik patrol - přicházejí jen čas od času. A žádná vojenská letadla nemáme." Ukázal na hangár. "Řekněte těm... těm mužům, ať zacházejí s letadly opatrně, závisí na nich životy lidí, našich i vašich." Muž se otočil a zjistil, co se děje. Vykřikl další povel a vynadal jim. Nerudně odpověděli, po chvíli vyšli ven na slunce a nechali za sebou spoušť. "Prosím, omluvte je," řekl muž. "Mé jméno je Zarak. Jsem velitelem ábádánského výboru. S pomocí boží máme teď pod sebou Bandar-e Dělám." Rudiho žaludek se sevřel v křečích. Jeho kooperanti a íránský personál stáli vedle nízké administrativní budovy jako zkamenělí a zírali do ústí pušek. "Pracujeme pro britskou společnost." "Ano, známe vrtulníky S-G." Zarak se otočil a znovu něco vyštěkl. Několik jeho mužů přešlo váhavým krokem k bráně, kde zaujali obranné pozice. Znovu pohlédl na Rudiho. "Vaše jméno?" "Kapitán Lutz."

"Nemáte se čeho bát, kapitáne Lutzi, vy ani vaši muži. Máte zbraně?" "Ne, jen pistole Verrey Light jako součást vybavení. Hlavně kvůli signalizaci stavu nouze." "Vydáte nám je." Zarak se otočil, přešel blíž ke skupině zaměstnanců S-G a prohlížel si jednotlivé tváře. Rudi viděl strach v očích Íránců - kuchaře, pozemního personálu, montérů, Džahána a Jemeniho, ředitele IranOilu. "Tohle jsou všichni moji lidé." Snažil se, aby se mu netřásl hlas. "Vesměs zaměstnanci S-G." Zarak se na něj podíval, pak přistoupil těsně k němu a Rudi musel zatnout pěsti, aby zůstal bez pohnutí. "Víte, co znamená Modžáhed al-Chalk? Fadájún? Túde?" zeptal se měkce. Byl větší a měl zbraň. "Ano."

"Dobře." Po chvilce se Zarak vrátil k Íráncům a znovu si je prohlížel.

102 james clavell

Jednoho po druhém. Ticho houstlo. Náhle namířil ukazovákem na jednoho montéra. Muži nejdřív podklesla kolena, pak se zběsile rozeběhl a ječel něco ve fársí. Hravě ho dohonili a zbili do bezvědomí. "Výbor ho bude soudit a odsoudí ho ve jménu božím." Zarak pohlédl na Rudiho. "Kapitáne," pronesl pevně sevřenými rty, "žádal jsem vás zcela vážně, abyste vydal pistole." "Jsou v trezoru, takže jsou v bezpečí," odpověděl Rudi stejně tvrdě, i když uvnitř moc odvahy necítil.

"Stačí říct. Bereme je do letadla pouze při letu. Žádám... žádám, abyste toho muže pustili!" Bez varování otočil Zataki svůj samopal a máchl pažbou proti Rudimu, ale ten zbraň jednou rukou zachytil a vytrhl ji muži z ruky. Jeho pohyby teď byly perfektně koordinované, a než zbraň s třeskotem padla na zem, tvrdá hrana jeho druhé rozevřené dlaně mířila na Zatakiho nechráněný krk. Smrtelný úder nedokončil, sotva se dotkl kůže. Pak ustoupil dozadu, zahrán do úzkých. Všechny hlavě na něj mířily. Mlčení se protahovalo. Jeho muži zděšeně přihlíželi. Zataki se na Rudiho upřeně díval, v očích nenávist. Stíny byly dlouhé a lehký vítr si pohrával s tiše praskajícím větrným pytle. "Seberte tu zbraň!"

Rudi slyšel v hlase hrozbu i příslib a věděl, že jeho život stejně jako všech ostatních - je na vážkách. "Fowlere, proved' to!" nařídil a modlil se, aby jeho volba byla správná. Fowler váhavě vystoupil z řady. "Ano, pane, provedu!" Zdálo se, že trvá věčnost, než přešel dvacet yardů, ale nikdo ho nezastavil, jeden z mužů mu ustoupil. Zvedl samopal, automaticky ho zajistil a opatrně podal Zatakimu pažbou napřed. "Nic mu není, jako nový, kamaráde." Vůdce vzal zbraň a odjistil ji. Ten zvuk působil na všechny jako rána hromu. "Vyznáte se ve zbraních?" "Ano... ale ano. My... všichni mechanici jsme... jsme prošli kurzem v RAP -u Královského letectva," řekl Fowler, díval se mu do očí a v duchu si říkal: Co tu, kčertu, dělám, proč se bavím s tím smradlavým zkurvysynem? "Můžeme se rozejít? My jsme civilisti, kamaráde, my nejsme bojující strana, aby bylo jasno. Jsme neutrálové." Zataki ukázal palcem k řadě. "Vraťte se." Pak se otočil k Rudimu. "Kde jste se naučil karate?" "V armádě - v německé armádě."

"A, v německé. Jste Němec? Němci se chovali k Íránu dobře. Ne jako Britové nebo Američani. Kdo jsou vaši piloti? Jména a národnost!" Rudi zaváhal, pak ukázal: "Kapitán Dubois, Francouz, kapitánové Tyrer, Block a Forsyth, Angličan!." "Američani žádní?"

Rudimu se znovu sevřel žaludek. Jon Tyrer byl Američan a měl falešný průkaz totožnosti. Pak zaznamenal zvuk blížícího se vrtulníku, poznal brumlání SMRŠŤ

103

dvěstěšestky a automaticky zvedl zrak k obloze, stejně jako ostatní. Vtom jeden ze Zelených pásek vykřikl, ukázal nahoru a ostatní se běželi schovat. Všichni kromě kooperantů zmizeli. Značku poznali všichni. "Všichni muži do hangáru," nařídil Zataki. Vrtulník přeletěl ve výšce tisíc stop nad letištěm a začal kroužit. "Patří vám?" "Ano. Ale není z téhle základny." Rudi mhouřil oči proti oslňujícímu slunci. Tep se mu zrychlil, když zahlédl známý znak. "To je EP-HXT z Kovízu, z naší základny v Kovízu." "Co chce?"

"Patrně přistát."

"Zjistěte, kdo je na palubě. A nezkoušejte na mě žádné triky." Společně šli k vysílačce v jeho pracovně. "HXT, slyšíš mě?" "HXT, slyším tě úplně jasně. Tady kapitán Starke z Kovízu." Pauza. Potom: "Kapitán Lutz?"

"Ano, tady kapitán Lutz, kapitáne Starku," odpověděl. Oboustranná formálnost znamená, že na palubě jsou nepřátelé a i tady dole se něco děje. "Žádám o povolení k přistání. Potřebuju doplnit palivo. Mám povolení ábá-dánské radarové kontroly." Rudí pohlédl na Zatakiho. "Zeptejte se, kdo je na palubě." "Kdo je na palubě?"

Ticho. "Čtyři cestující. V čem je problém?"

Rudí čekal. Zataki nevěděl, co počít. Kterákoli z vojenských základen mohla odposlouchávat. "Nechtě ho přistát... blízko hangáru." "Přistání se povoluje, HXT. Sednete si blízko východního hangáru." "HXT."

Zataki se natáhl a vypnul vysílačku. "Příště ji budete používat, jen když se vám to dovolí." "Musím podávat pravidelné hlášení radarové kontrole v Abádánu a Chárku. Můj radista je s na-" Krev se nahrnula Zatakimu do obličeje a on zařval: "Až do dalších rozkazů se vaše vysílačka bude používat pouze v přítomnosti někoho z nás. Také žádné letadlo nevzlétne ani nepřistane bez našeho povolení. Jste za to zodpovědný." Pak ho vztek přešel stejně rychle, jako ho zachvátil. Zvedl svou

zbraň. Pořád by-la odjištěná. "Kdybyste byl tu ránu dotáhl do konce, bylo po mně. Je to tak?" Rudi chvíli mlčel, pak kývl. "Ano."

"Proč jste se zarazil?"

"Ještě... ještě jsem nikoho nezabil. Nehodlám s tím začínat." »Já zabil mockrát - plnil jsem boží posláním. Mockrát - díky Bohu. Mockrát. A ještě hodně nepřítel islámu zabiju. Bůh mi pomůže." Zataki zajistil zbraň. "«Lo, že jste svou ruku zastavil, byla jen vůle boží, nic víc. Toho muže vám vy- dat nemůžu. Je to Íránec, tady jsme v Íránu a on je nepřítel Íránu a islámu." &Z hangáru pozorovali přistání dvěstěšestky. Byli v ní čtyři civilní cestující, Všichni vybavení samopaly. Na předním sedadle seděl mollá a Zataki se trochu

104 james clavell

uklidnil, ale hněv ho nepřešel. Jakmile se vrtulník dotkl země, obklopili ho revolucionáři, kteří se vyhnuli s připravenými zbraněmi z úkrytu. Mollá Hosejn vystoupil. Rysy jeho tváře ztvrdly, když viděl, jak nepřátelsky se Zataki tváří. "Mír s tebou. Jsem Hosejn Kovíz z kovízského výboru." "Ve jménu božím vítej na mém území, mollo," zatvářil se Zataki ještě chmurněji. "Jsem plukovník Zataki z ábádánského výboru. Spravujeme tohle území a nelíbí se nám, když se mezi nás a Boha pletou cizí lidé." "Sunnité a šiké jsou bratři, islám je islám," prohlásil Hosejn. "Děkujeme svým sunnitským bratřím z ábádánských naftových polí za jejich podporu. Pojdme si promluvit, islámská revoluce ještě nezvítězila." Zataki škrobeně přikývl, odvolal své lidi a vyzval mollu, ať jde za ním, aby byli z doslechu. Rudi okamžitě utíkal pod rotor.

"Co se, proboha, děje. Rudi?" nevěřícně se ptal Starko, usazený v kokpitu a ukončující přistání. Ramena ho ještě bolela. Rudi mu to sdělil. "Co ty?"

Starke rychle vylíčil události uplynulé noci a pověděl mu o rozhovoru v pracovně plukovníka Pešádího. "Mollá se vrátil v poledne s těmihle maníky a málem se na mě vrhli, když jsem odmítl letět s ozbrojenými muži. Sakra, mohl jsem umřít, jenže já nehodlám vozit ozbrojené chlapy. Tím se stávám spolupachatelem a revoluce zdaleka ještě není u konce - viděli jsme, jak se sem ženou stovky vojenských oddílů." Kamenným pohledem přeletěl základnu, zaznamenal roztroušené příslušníky Zelených pásek i zbytek posádky, stojící pod dohledem revolucionářů před svými ubikacemi, a nepřehlédl montéra, který byl dosud v bezvědomí. "Parchanti," ucedil a vystoupil. Protáhl si bolavá záda a cítil se lip. "Nakonec jsme se dohodli. Oni si nechali svoje zbraně, ale já jim vzal náboje a uložil jsem je v prostoru pro zavazadla..." Zmlkl. Vysoký mollá Hosejn se k nim blížil. Vrtule nad nimi se točila už jen zvolna. "Pílic od zavazadel, kapitáne. Prosím," řekl Hosejn.

Starke mu ho s přemáháním dal. "Už vůbec nemáme čas vrátit se do Koví-zu, ani letět do Abádánu." "Můžete letět v noci?"

"Můžu, ale bude to proti předpisům. Měl jste sluchátka, víte, jaká je zdejší radarová kontrola. V polovině cesty budeme mít kolem sebe vojenské vrtulníky a letouny jako hejno sršňů. Doplním palivo a zůstanu přes noc tady - já ano. Vy si můžete zajistit dopravu od vašich kamarádů, jestli potřebujete do města." Hosejn zrudl. "Tvůj čas je velice krátký, Američane," odsekl ve fársí. "Tvůj a všech imperialistických parazitů." "Když to bude vůle boží, mollo, tak to bude vůle boží. Jsem připraven odletět po první modlitbě. Odletím buď bez vás, nebo s vámi." "Vezmete mě do Abádánu, tam počkáte a vrátíte se do Kovízu, jak si přeju a jak nařídil plukovník Pešádí!" Starke se na něj obořil anglicky: "Můžete odletět po první modlitbě! Ale SMRŠT105

Pešádí to nenařídil - nepřijímám rozkazy od něj ani od vás, ani od IranOilu -IranOil mé jen požádal, abych s vámi letěl. A ještě potřebuju doplnit palivo pro zpáteční cestu." Hosejn podrážděně souhlasil: "V pořádku, odletíme za úsvitu. Pokud jde o palivo..." Chvilku přemýšlel. "Doplníme ho v Chárku." Starke i Rudl zírali. "Jak se chcete do Chárku dostat? Chárk je loajální, jeho letadla jsou

pod státní kontrolou. Přijdete o hlavu." Hosejn se na ně mlčky díval. "Počkáte tu, dokud se výbor nerozhodne. Za hodinu chci mluvit vysílačkou s Kovízem." Důstojně odkráčel. Starke tiše pronesl: "Ti pacholci jsou příliš dobře organizováni. Rudí. Mám dojem, že jsme v háji." Rudi cítil slabost v kolenou. "Musíme se poradit, jak odtud vypadneme." "Hned jak se najíme, tak si promluvíme. Jsi v pořádku?" "Myslel jsem už, že to mám spočítaný. Zabijou nás, Vévodo." "Pochybují!. Z jakéhosi důvodu jsme pro ně VIP, důležité osoby. Potřebují nás, proto Hosejn ustoupil a tvůj Zataki taky. Dají nám možná trochu zabrat, aby nás udrželi v lati, ale hádám, že aspoň na nejbližší dobu jsme pro ně důležití." Starke se znovu pokusil zbavit záda a ramena únavy. "Dal bych si některou z Erikkiho saun." Oba vzhledli, když část Zelených pásek začala nadšeně střílet do vzduchu. "Cvoci. Z. toho, co jsem slyšel, soudím, že tohle je část všeobecného povstání namířeného proti armádě - zbraně proti zbraním. Jak ti jde "rádio? Chytíš BBC nebo Hlas Ameriky?" "Mizerně a většinou vůbec ne. Ovšem stanice Svobodný Irán je jako obvykle slyšet hlasitě." Sovětská stanice byla umístěna hned za hranicí v Baku u Kaspického moře. "A Moskvu slyšíš, jako by byla za barákem. Normálka."

106 james clavell

nedaleko tabrízu. 18.05 HODIN. Daleko na severu ve sněhem pokrytých horách, nedaleko sovětské hranice, přeletěla Pettikinova dvěstěšestka horský hřeben a rychle pokračovala průsmykem. Vyhýbala se stromům a sledovala silnici. "Tabríz jedna, HFC z Teheránu. Slyšíte?" volal znovu Pettikin. Stále žádná odpověď. Světla ubývalo a odpolední slunce skrýval těžký šedý mrak plný sněhu, visící jen pár set stop nad letadlem. Opět se pokusil o spojení základnou; byl už strašně unavený, obličej ošklivě zhmožděný a pořád ještě rozbolavělý od bití. Rukavice a popraskaná kůže na ruku mu ztěžovaly stisknout tlačítko přístroje. "Tabríz jedna. HFC z Teheránu. Slyšíte mě?" Zase nic, ale to mu starosti nedělalo. Spojení bylo v horách vždycky špatné, nikdo ho nečekal a nebyl důvod, proč by Erikki Jokkonen nebo ředitel základny měli hlídkovat u vysílačky. Jak silnice šplhala výš, mrak se přiblížil, ale Pettikin s povděkem zahlédl, že hřeben před ním je ještě čistý; jakmile se ocitne za ním, silnice začne klesat, pak už jen půl míle a bude na základně. Toho rána mu cesta na vojenskou základnu v Kale Morghí, kousek od mezinárodního letiště v Teheránu, trvala mnohem déle, než očekával, a přestože opustil byt před úsvitem, dorazil tam, až když kalné slunce dávno prosvěcovalo znečištěné, zakouřené ovzduší. Několikrát musel jet oklikou. V ulicích se bojovalo, silnice byly většinou zablokované - některé barikádami, ale většinou spí SMRŠT

107

še spálenými vraky aut či autobusů. Na sněhu kolem cest leželi mrtví i ranění a dvakrát ho rozčilení policisté vrátili. Vytrval a znovu a znovu to zkoušel objíždkami. Když dorazil, překvapilo ho, že vrata k jejich části základny, kde spravovali školící středisko, jsou otevřená a nejsou tam stráže. Obvykle tam stály letecké hlídky. Vjel dovnitř, zaparkoval vůz v bezpečí hangáru S-G, ale nepotkal tu nikoho z běžné denní posádky mechaniků ani pozemního personálu. Byl studený den a vzduch byl ostrý. Vzal si teplou zimní kombinézu. Na zemi i na většině startovací plochy ležel sníh. Zkontroloval dvěstěšestku, kterou si chtěl vzít. Všechno vypadalo dobře. Náhradní díly, které v Tabrízu potřebovali - ocasní rotor a dvě hydraulická čerpadla - byly v zavazadlovém prostoru. Nádrže měl plné, takže mohl letět dvě a půl až tři hodiny bez přistání, což znamenalo dvě stě nebo tři sta mil, podle toho, jaký bude vítr, výška a další letové podmínky. Přesto se rozhodl cestou doplnit palivo. Podle letového plánu to měl udělat v přístavu u Kaspického moře, v Bandar-e Pahlaví. Bez problémů vyvezl letoun na startovací plochu. Vtom se všechno zvrtilo a on se octl v počínající bitevní vřavě. Nákladní vozy plné vojáků se prosmýkly bránou a zamířily přes dvůr k

hlavní části základny, kde stály hangáry, ubikace a administrativní budovy. Odtud je uvítala sprška kulek. Další vozy, z nichž muži za jízdy stříleli, se řítily dolů po vnějším okruhu, pak se k nim připojil s pálícími kulomety obrněný transportér Bren. Pettikin ke svému zděšení poznal výložky a znak na helmách - byli to Nesmrtelní. Hned za nimi se objevily opancéřované autobusy plné pomocníků policie a dalších mužů, kteří se vrhli k té části základny, v níž se právě nacházel. Než se nadál, čtyři z nich ho popadli a vyvlekli k jednomu z autobusů. Cestou na něj křičeli něco ve fársí. "Proboha, já nerozumím fársí," volal a snažil se jim vytrhnout. Nato ho jeden udeřil pěstí do žaludku a jemu se udělalo nanic, ale vyrval se jim a praštil útočníka do obličeje. Další muž okamžitě vytáhl pistoli a vystřelil. Kulka proletěla límcem jeho teplé bundy, odrazila se o stěnu autobusu a zanechala po sobě pach spáleného korditu. Ztuhl. Někdo ho tvrdě udeřil přes ústa a ostatní ho začali mlátit a kopat. Objevil se policejní důstojník. "Američan? Jste Američan?" zeptal se našťavaně mizernou angličtinou. "Jsem Brit," vydechl Pettikin, v ústech krev. Marně se snažil vymanit ze sevření čtyř mužů, tlačících ho na kapotu autobusu. "Jsem z vrtulníkové společnosti S-G a to je moje -" .Američan! Záškodník!" Vrazil pušku Pettikinovi do obličeje a ten viděl, jak prst tiskne kohoutek. "My ze SAVAKu víme, že za všechno můžou Američani!" Zkamenělý hrůzou slyšel jakoby z dálky nějaký výkřik ve fársí a cítil, že železné sevření povoluje. Celý užaslý spatřil mladého britského výsadkářského kapitána v maskovacím obleku a červeném baretu, vedle něj po zuby ozbrojené vojáky s orientálními rysy, pásy plné granátů, na zádech bágly. Kapitán levou rukou nonšalantně pohazoval jedním granátem, jako by to byl pomeranč. Gra-i nát byl zajištěný. U pasu měl revolver a podivně tvarovaný nůž v pouzdře.

108 james clavell

Prudce se zastavil a ukázal na Pettikina, potom na dvěstěšestku a rozzlobeně začal ve fársí nadávat policii, velitelsky mával rukou a zasalutoval Pettikinovi. "Proboha, tvařte se důležitě, kapitáne Pettikine," prohodil s příjemným skotským přízvukem a srazil ruku z Pettikinovy paže. Jeden z policistů zvedal pušku, ale zarazil se, kdyi kapitán odjistil granát. Jeho muži současně natáhli automatické pušky a drželi je sice nedbale, ale pohotově. Kapitán se usmál a povytáhl nůž z pouzdra. "Váš vrtulník je připravený?" "Ano... ano, je," mumlal Pettikin.

"Co nejrychleji nastartujte, nechte dvířka otevřená, a než se zvednete, dejte mi palcem znamení a my se k vám přidáme. Počítejte, že poletíte nízko a rychle. Do toho! Tenzingu, běžte s ním." Kapitán ukázal na vrtulník, který byl asi padesát yardů od nich, a otočil se. Ve fársí zpéroval Íránce a přikázal jim přejít na druhou stranu, kde vřava trochu ochabovala. Voják jménem Tenzing šel s Pettikinem, který byl jako omámený. "Prosím, sáhíbe, pospěšte si," nabádal Tenzing, v ruce připravenou zbraň. Pettikin nepotřeboval pobízet. Přijela další opancéřovaná vozidla, ale nikdo si jich už nevšímal, ani policisté a vojáci, kteří se zoufale snažili zabezpečit základnu proti kvapem se blížícímu davu. Za nimi diskutoval podrážděně policejní důstojník s kapitánem výsadkářů a ostatní se nervózně ohlíželi. Z dálky sílilo volání .Alldhuuu akbarrrr!" Střel-ba byla stále častější, ozvalo se také několik výbuchů. Dvě stě yardů odtud, na vnějším okruhu za plotem, explodovalo auto, které dav podpálil. Motory vrtulníku naskočily a jejich zvuk rozzuřil policejního důstojníka, ale bránou prošla horda ozbrojených mladíků v civilu a někdo vykřikl "Modžáhe-di!" Okamžitě se všichni muži na základně spojili k útoku proti nim a začalo se střílet. V nastalém zmatku se kapitán s dalším vojákem vrhli k vrtulníku a naskočili. Pettikin přidal naplno plyn, vznesl se pár palců nad zem, prudkým obloukem se vyhnul hořícímu autu a nakonec jako opilý prudce vyrazil vzhůru k nebi. Kapitán se zapotácel, málem upustil granát, ostrá zatáčka mu znemožnila zajistit ho. Ze všech sil se držel na předním sedadle, otevřenými dveřmi vyhodil granát a sledoval jeho dráhu na zem. Byl to neškodný výbuch. "Bezva," zhodnotil, zavřel dveře, zapnul pás, zkontroloval oba vojáky a pochlálil

Pettikina zdviženým palcem. Pettikin sotva vnímal. Jakmile se ocitli za Teheránem, přistál v křovinaté pustině daleko od silnic a vesnic a pátral po škodách, které mohly způsobit kulky. Když nic nenašel, ulehčeně vydechl: "Kristepane, nemůžu vám ani dost poděkovat, kapitáne." Hlava mu doslova třesla. "Nejdřív jsem myslel, že jste fáta morgána. Kapitán...?" "Ross. Tohle je seržant Tenzing a desátník Gueng."

Pettikin jim potřásl rukama a oběma poděkoval. Byli menší postavy, vyrovnaní, tvrdí a pružní. Tenzing byl starší, něco přes padesát. "Poslalo mi vás samo nebe. Všechny." Ross se usmál, jeho zuby byly v opálené tváři oslnivě bílé. "Sám jsem si SMRŠT 109 nebyl

jistý, jak se z tohoto dostaneme. Prát se s policií by moc nepomohlo, nepomáhá to nikdy, natož když jde o SAVAK." "Taky myslím." Pettikin ještě neviděl muže s tak modrýma očima. Odhadoval, že mu je ke třiceti. "Co se vlastně dělo?" "Někteří příslušníci leteckých branných sil se vzbouřili a pár důstojníků a lo-ajalistů jim to přijelo rozmluvit. Slyšeli jsme, že podpůrci Chomejního a levice jdou vzbouřencům na pomoc." "Takovej blázelec! Budu vám nadosmrti vděčnej. Ale řekněte, jak to, že jste věděl moje jméno?" "Dostali jsme, ehm, hlášku, že se chystáte letět do Tabrízu přes Bandar-e Pahlaví, a chtěli jsme si vás stopnout. Měli jsme pořádné zpoždění a mysleli jsme, že jste nám uletěl. Ale jak vidíte, dobře to dopadlo." "Zaplať pámbůh. Vy jste Gurkhové?" "My, no... my jsme něco jako .holky pro všecko'." Pettikin zamyšleně přikývl. Všiml si, že neměli žádné výložky, nic - jen červené barety a kapitán lampasy. "Jak se .holky pro všecko' můžou dovědět o chystaném letu?" "Ani přesně nevím," řekl Ross nonšalantně. "Jen plním rozkazy." Rozhlédl se kolem. Krajina byla rovná, holá, kamenitá a sníh na zemi působil studeně. "Nemyslíte, že by bylo dobré zmizet? Jsme tu moc na očích." Pettikin znovu vlezl do kokpitu. "Co se děje v Tabrízu?" "No, zrovna tím směrem nás můžete vysadit, u Bandar-e Pahlaví, jestli vám to nevadí." "Jistě." Pettikin okamžitě začal automaticky provádět všechny startovací úkony. "Co tam?" "Řekněme, že musíme navštívit jistého muže kvůli jeho psu." Pettikin se pobaveně zasmál. "Psů je tu všude spousta! No dobře, takže k Bandar-e Pahlaví a už se nebudu na nic ptát." "Je mi líto, ale víte, jak to chodí. Taky bych ocenil, kdybyste zapomněl, že jsme tu byli a jak se jmenujeme." "A kdyby se mě někdo ptal - myslím oficiálně? Náš odlet byl dost nápadný." "Nepředstavil jsem se - jen jsem vám to poručil," zazubil se Ross. "A surově jsem vám vyhrožoval!" "Tak jo. Stejně ale vaše jméno nezapomenu."

Pettikin přistál pár mil od přístavu Bandar-e Pahlaví. Ross mu místo ukázal na své mapě. Byla to pláž s dunami u pokojně modrého Kaspického moře, daleko od civilizace. Rybářské čluny tečkovaly moře, velká kupovitá oblaka plula po prosluněném nebi. Krajina tady byla tropická a vzduch vlhký, spousta hmyzu a nikde ani památky po sněhu. Bylo proti předpisům přistát bez povolení, Pettikin volal dvakrát letiště v Bandar-e Pahlaví a nedostal žádnou odpo-d, proto usoudil, že to může risknout - nakonec se vždycky může vymluvit na náhlou poruchu. "Hodně štěstí a ještě jednou děkuju," potřásl jim rukama. "Jestli někdy

110 james clavell budete něco potřebovat - máte to u mě." Rychle vyskočili, hodili si tlumoky na záda a zamířili k dunám. To bylo naposledy, co je viděl. "Tabríz jedna, slyšíte?" Nejistě kroužil ve výšce sedm set stop, pak sestoupil níž. Zádňě známky života, nikde světlo. Podivně zneklidněný přistál těsně u hangáru. Tam zůstal, připravený okamžitě vzlétnout, protože nevěděl, co může čekat - zprávy o vzpouře vojáků v Teheránu ho pořádně rozrušily, zvláště když šlo o elitní letecké sbory. Ale nikdo nepřicházel, nic se nedělo. Váhavě a velmi pečlivě zabezpečil řízení a vystoupil. Motory nechal běžet. Bylo to proti předpisům a nebezpečné - příliš nebezpečné: kdyby se řízení uvolnilo, mohl vrtulník udělat přemet a on by nebyl schopen ho zastavit. Ale nechci, aby mě tu nachytali, pomyslel si zachmuřeně, znovu zkontroloval zámky a rychle zamířil sněhem ke kanceláři. Byla prázdná, hangáry taky, kromě rozebrané dvěstědvacítky, trajlery rovněž prázdné

- žádná známka lidské přítomnosti ani boje. Trochu uklidněné prošel rychle celý tábor. V domku Erikkiho Jokkonena stála na stole prázdná láhev vodky. Jedna plná byla v lednici - strašně rád by se napil, ale alkohol a létání nejdou dohromady. Bylo tam taky pár lahví pitné vody, íránský chléb a šunka. Vděčně se napil vody. Najím se, až to tu celé projdu, řekl si. Postel v ložnici byla ustlaná, kolem se jen povalovaly nějaké střevíce. Postupně zaznamenal víc známek spěšného odjezdu. Trajlery rovněž o něčem svědčily. Na základnu nevedla žádná doprava a Erikkiho červený range-rover byl pryč. Bylo zjevné, že pospíchali. Ale proč? Oči upřel na nebe. Vítr zesílil a tlumené vrčení motorů přehlušovalo kvílení meluzíny ze zasněženého lesa. I přes teplou kombinézu a pořádné boty ho zamrazilo. Toužil po horké sprše - ještě raději by si dal jednu z Erikkiho saun -a pak jídlo, postel, horký grog a osm hodin spánku. Vítr neznamenal žádný problém, utěšoval se, ale zbývá mi už nejvyšší hodina světla, abych doplnil palivo a vrátil se přes průsmyk dolů do údolí. Anebo tu mám zůstat? Pettikin nebyl žádný lesní muž ani horal. Znal dobře poušť a buš, džungli, step a mrtvou krajinu Saudské Arábie. Nekonečné rovné pláně ho nelekaly. Ale chlad ano. A sníh. Nejdřív doplnil palivo, přikázal si. Jenže ve skladu palivo nebylo. Žádné. Spousta čtyřicetigalonových sudů, ale všechny prázdné. Nevadí, snažil se přehlušit narůstající paniku. Na těch sto padesát mil zpátky do Bandar-e Pahlaví mám. Můžu se stavit na letišti v Tabrízu anebo požádat někoho v depu ExTexu v Ardabilu, jenže to je zatraceně blízko sovětské hranice.

Znovu zkoumal oblohu. Do háje se vším! Bud zůstanu tady, nebo se zastavím někde cestou. Takže co? Tady. Je to bezpečnější.

Vypnul motory, dopravil vrtulník do hangáru a uzamkl dveře letounu. Ticho SMRŠŤ

777

bylo ohlušující. Chvilí váhal, pak vyšel ven a zavřel za sebou dveře hangáru. Když kráčel k Erikkiho trajleru, narážel do něj vítr a pod nohama mu křupal sníh. V půli cesty se zastavil a žaludek se mu sevřel. Cítil, že ho někdo pozoruje. Rozhlédl se kolem a soustředěně obhlížel základnu a les. Větrný pytel tančil ve vichru, který třásl vrcholky stromů, z nichž některé zlomil, a hvízdal jako divý. Vzpomněl si, jak Tom Lochart u táboráku v Zágrosu na jednom z jejich leteckých výletů vykládal kanadskou legendu o zlém lesním démonu jménem Wendigo, zrozeném z vichru. Sídli prý ve vrcholcích stromů, hvízdá a čeká, aby se v nestřeženém okamžiku vrhl dolů na svou oběť, která vyděšeně prchá, ale utéct mu nemůže, cítí jeho ledový dech a běží, běží stále rychleji, stále většími kroky, až má místo nohou krvavé pahýly. Pak ji Wendigo chytí, vynese na vrcholek stromu a ona zemře. Otrásl se a strašné mu vadilo, že je sám. Zvláštní, dřív jsem o tom nikdy nepřemýšlel, ale vlastně jsem nikdy nebyl sám. Vždycky byl někdo poblíž: mechanik, pilot, přítel, Genny, Mac nebo za starých časů Klára. Pořád se upřeně díval do lesa. Někde v dálce se rozštěkali psi. Pocit, že kdosi tam venku je, byl stále silnější. Jen s vypětím ovládl neklid, vrátil se k vrtulníku a našel pistoli Verey Light. Když se vracel do Erikkiho domku, okázale nesl těžkou zbraň se zkrácenou hlavní a cítil se mnohem lip. A ještě lip mu bylo, když zavřel dveře na zavoru a zatáhl záclony. Noc se snesla rychle. Nastala tma a zvěř se vydala na lov. teherán. 19.05 HODIN. Opuštěným bulvárem luxusní čtvrti, na obou stranách lemovaným stromy, kráčel Mciver. Byl hladový, unavený a opatrně našlapoval. Žádné pouliční světlo nesvítlo, sníh ležel u plotů a zdí přepychových domů. Studený vítr přinesl z dálky zvuk střelby a tlumené Alláhhhu akbarr. Zahnul za roh a málem vrazil do tanku vojenské hlídky, parkujícího na chodníku. Na vteřinu ho oslepilo světlo kapesní svítilny a z křoví se vyhrnuli vojáci. "Kdo jste, ághá?" zeptal se mladý, vyčerpaně vyhlížející důstojník slušnou, angličtinou. "Co tu děláte?" "Jsem kapitán... kapitán Mciver, Duncan... Duncan Mciver, vracím se do-, mu z kanceláře a... a můj byt je na druhé straně parku, za příštím rohem." "Průkaz totožnosti, prosím." Mciver hrábl do náprsní kapsy. Nahmatal vedle průkazky dvě malé fotogra-| he, jednu šáha, druhou Chomejního, ale vzhledem k tomu, že se celý den mlu-; vilo o vzpourách na

nejrůznějších místech, nevyndal žádnou, protože si nebyl !' Jist, že by to byla ta správná. Důstojník pod světlem svítilny prozkoumal do-! klad. Teď, když si Mciverovy oči zvykly na tmu, vnímal jeho unavené rysy, str- nistě na bradě a pomačkanou uniformu. Ostatní vojáci tiše přihlíželi. Žádný j Z nich nekouřil, což Mdverovi připadalo divné. Tank se nad nimi zlověstně ty-Jcil, jako by chtěl vyrazit do útoku. "Děkuji vám." Důstojník mu vrátil opotřebovanou kartu. Znovu střelba,

112

james clavell

tentokrát blíž. Vojáci vyčkávali a napínali oči do tmy. "Raději po tmě nevycházejte, ághá. Dobrou noc." "Ano, děkuji vám. Dobrou noc." S úlevou odešel a v duchu přemítal, jestli to byli lojalisté, nebo vzbouřenci. Panebože, jestli se některé jednotky vzbouřily a jiné ne, bude to pěkný zmatek. Další roh a ulice s parkem, teď tmavá a prázdná, ale ještě před nedávným rušná a zářící, se spoustou světél v oknech, všude lidé, děti, sloužící, všichni spokojení, v dobré náladě a se smíchem spěchající všemi směry. To mi chybí ze všeho nejvíc, uvědomil si. Smích. Jsem zvědav, jestli se ty časy někdy vrátí. Den probíhal špatně. Žádné telefony, rádiové spojení s Kovízem špatné a na žádnou základnu se nedovolal. Ani dnes nedorazil nikdo z jeho administrativních zaměstnanců a to ho podráždilo. Několikrát se pokoušel poslat Gavalla-novi dálnopis, ale nedostal spojení. "Zítřka to bude lepší," zadoufal a zrychlil krok, protože opuštěná ulice byla nepříjemná. Jejich byt se nacházel v posledním patře pětiposchodového domu. Schodiště bylo osvětlené jen matně, výtah řadu měsíců mimo provoz. Unaveně vyšlapal schody, špatné osvětlení jen přispívalo k pocitu beznaděje. V bytě zářily svíčky a nálada se mu zvedla. "Ahoj, Genny!" zavolal, zamkl za sebou a pověsil starý anglický vojenský plášť. "Čas na whisky!" "Duncane! Jsem v obýváku, pojď sem na chvilku."

Vydal se chodbou, zastavil se u dveří a jen zíral. Jídelní stůl byl pokryt tuctem mís s íránskými jídly, ovocnými poháry, všude svíce. Genny se na něj šťastně usmívala. A Šahrazád taky. "To mě podrž! Šahrazád, tohle je tvoje práce? Jsem strašně rád, že tě ví"

"Och, jsem taky ráda, že tě vidím, Mácu, jsi čím dál mladší, tvoje žena taky, moc se omlouvám, že jsem sem tak vpadla," vychrlila Šahrazád o překot a v hlase jí zněla radost. "Ale včera jste měli výročí svatby máte ho pět dní před mými narozeninami - a já moc dobře vím, jak máš rád jehněčí choreš a pólo a ostatní věci, tak jsem to přinesla a svíčky taky. Hasan a Děva mi pomohli." Měřila sotva pět stop a tři palce a oplývala perskou krásou, kterou zvěčnil Omar Chajjám. Vstala. "Teď, když jsi se už vrátil, půjdu." "Ale počkej přece, proč nezůstaneš s námi a nenajíš se -" "Bohužel, nemůžu, i když bych moc ráda. Otec pořádá dnes večer oslavu a musím tam být. Tohle je jen malý dárek. Nechám tu Hasana, aby servíroval a potom uklidil, a moc vám přeju, abyste si to užili! Hasane! Děvo!" zavolala, pak objala Genny i Mcivera a spěchala ke dveřím, kde už čekali dva sloužící. Jeden jí přidržel kožich. Oblékla si ho, zabalila se do černého čádu, poslala Genny několik pus a spolu se služkou rychle spěchala pryč. Hasan, vysoký muž kolem třiceti let, v bílé tunice a černých kalhotách, na tváři široký úsměv, znovu zamkl. "Mám podávat večeři, paní?" zeptal se Genny ve fársí. "Ano, prosím, za deset minut," odpověděla šťastně. "Nejdřív si s manželem dáme whisky." Hasan okamžitě přešel k příborníku, nalil sklenky, podal jim Je i s vodou, uklonil se a nechal je o samotě. SMRŠT773

"Propána, Gen, to je jako za starých časů," řekl Mciver celý rozzářený. "Ano. Je to nepochopitelné, že to je vlastně jen pár měsíců, vid'?" Mívali u sebe příjemný manželský pár, ona byla vzorná kuchařka, vařila evropská i íránská jídla a bohatě vyvažovala lenivost svého manžela, který si hrál na Alí Babu. Oba se zničehonic vypařili, stejně jako téměř všichni sloužící cizích kooperantů. Bez

vysvětlení, bez výpovědi. "Jestlipak jsou v pořádku, Duncane?" "Určitě. Alf Baba byl shánčiivej a určitě si dost ulil stranou. Paula už odešla?" "Ne, zůstane ještě tuhle noc - Nogger ne. Šli na večeři s lidmi z italských aerolinek." Povyřádala obočí. "Nogger tvrdí, že ona víc nesnese, ale já doufám, že se mylí. Paula je sympatická." Slyšeli Hasana z kuchyně. "To je nejkrásnější zvuk na světě." Mciver se na ni zazubil a pozvedl sklenku. "Díkybohu za Šahrazád a za to, že nemusíme mýt nádobí!" "To je na tom to nejlepší," povzdychla si Genny. "Je to ohromně milá dívka, a pozorná. Tom má štěstí. Šahrazád říká, že dorazí zítra." "To doufám. Přiveze nám poštu."

"Dovolal ses Andymu?"

"Ne, zatím ne." Mciver se rozhodl, že se o tanku nezmíní. "Myslíš, že by sis mohla Hasana nebo někoho jiného z jejich sloužících půjčit na pár dní v týdnu? Bylo by to skvělé." "Nechce se mi jim říkat - víš, jak to je."

"Asi máš pravdu, je to k vzteku." V současné době nemohl žádný cizinec získat pomocné síly, i když byl ochoten zaplatit cokoli. Ještě před pár měsíci byla hračka sehnat příjemné, pracovitě lidi, a když člověk ovládal pár slov fársí, mohl s jejich pomocí vytvořit šťastný domov. Vést domácnost tak byla radost. "Tohle byla jedna z nejlepších věcí na Íránu," podotkla. "Hrozně moc to znamenalo - člověku vůbec nevadilo, že žije v cizí zemi." "Pořád ti to tu připadá cizí - po všech těch letech?"

"Víc než kdy dřív. Všechna ta laskavost, zdvořilost Íránců, které jsme znali, byla jen na povrchu - teď se projevily jejich skutečné pocity. Nemyslím tím všechny, pochopitelně se to netýká našich přátel; třeba Anúše je teď ten nejhorší člověk ze všech." Anúše byla manželka generála Valíka, z jejich tehe-ránských partnerů staršího. "Většina manželek má ten pocit, Duncane," dodala téměř ztracená v myšlenkách. "Možná právě proto drželi kooperanti pohromadě, všechny ty tenisové turnaje, výpravy na lyže, na vodu, víkendy u Kaspického moře - a sloužící nosili piknikové koše a uklízeli. Žili jsme si jako v hedvábí, ale s tím je konec." "Zase se to vrátí - musíš doufat jak kvůli nim, tak kvůli nám. Cestou domů Jsem si uvědomil, že nejvíc postrádám legraci a smích. Zdá se, že nikdo už se na ulici nesměje, ani děti ne." Zvolna upíjel whisky. "Ano, ten smích mi strašně chybí. Chybí mi taky šáh. Mrzí mě, že musel odstoupit pokud jde o nás, všechno bylo až do nedávné doby perfektně zařízené. Chudák, pěkně jsme se mu odvděčili, jemu i té jeho půvabné manželce

114 jamf.s.clavell

po všem přátelství, které nám projevoval. Docela se za to stydím - určitě udělal pro svůj lid to nejlepší." "Bohužel, Genny, oni si většinou myslí, že toho nebylo dost!" "Já vím. Život je někdy smutný. No nic, nemá cenu brečet nad rozlitym mlékem. Máš hlad?" "Jako vlk."

Díky svíčkám působil obývací pokoj teple a útulně, jejich záře zaplašila pocit chladu. Závěsy je chránily před tmou zvenku. Vešel Hasan s mísou kouřícího pokrmu zvaného choreš - doslovně polévka, ale ve skutečnosti dušené kousky jehněte, kuřete a zeleniny v husté omáčce s hrozinkami a kořením. Na druhé míse bylo tak zvané pólo, jemná íránská rýže, která se předvaří a pak v míse vymazané máslem dozlatova upeče, až získá křupavou kůrku. Oba tato jídla zbožňovali. "Zlatá Šahrazád, to je potěcha duše." Genny se na něj usmála. "To je. A Paula taky."

"Ty taky nevypadáš špatně, Gen."

"Jsme na tom oba stejně, ale za odměnu si můžeš dát ještě panáka. Jak by řekl Jean-Luc Bon appétit! Jedli hladově, večeře byla lahůdková a připomínala někdejší hostiny v domech jejich přátel. "Gen, dnes jsem na obědě narazil na mladého Christiana Tollonnena, toho Erikkiho kamaráda z finské ambasády, vzpomínáš? Řekl mi, že pas pro Azádu je hotový. To byla ta dobrá zpráva, pak přišla horší. Pověděl, že pokud jde o jeho íránské přátele nebo známé, tak v osmi případech z deseti už nejsou v Íránu. Začal jsem počítat a zjistil to samé - aspoň co se týče lidí ze střední a vyšší vrstvy. Jestli to takhle bude pokračovat, nezbyde tu nikdo než mollové a jejich věrné

ovečky." "Nezazlívám jim, že utíkají. Šla bych taky." Váhavě dodala: "Myslím, že Šahrazád nepůjde." Mciver zaznamenal něco nevysloveného a pozorně se na ni zahleděl. "Ano?" Genny si pohrávala s kouskem zlatavé kůrky a pak se rozhodla, že to neza-mlčí: "Pro všechno na světě, Tomovi nic neříkej, byl by z toho v šoku a sama nevím, kolik z toho je pravda a kolik dívčí idealismus - ale představ si, celá šťastná mi pošeptala, že strávila den v Doušan Taphe a připadalo jí to jako skutečné vzkříšení. Pušky, granáty a vůbec všechno..." "Panebože!"

"... a prý je na straně .našich slavných bojovníků za svobodu', což jsou, jak se ukazuje, vzbouření vojáci základní služby s několika důstojníky a Zelené pásy podporované několika tisíci civilisty. A spolu s nimi je proti policii, loajální vojákům a Nesmrtelným..." ÍRÁN BANDAR.E Í.

DĚLÁM | fxFGHAFSTtol

SAUDSKÁ ARÁBIE

,WMMMfMf

kapitola

letišť v bandar-e dělám. 19.50 hodin. Jak se slunce chýlilo k západu, při-, jížďelo stále více ozbrojených revolucionářů. U všech hangárů a letištních cest | už stály hlídky. Zataki oznámil Rudimu Lutzovi, že bez povolení se žádný pra-| covník S-G nesmí vzdálit, že mají pracovat dál podle svého plánu a že s každým vrtulníkem poletí nejméně jeden z jeho lidí. "Pokud budete poslouchat rozkazy, nic se vám nestane," řekl Zataki. "Tohle je přechodný stav, než se vymění sáhová ilegální vláda za vládu lidu." Ale nervozita jeho i té neukázněné cházky spíše naznačovala, že si moc nevěří. Starke vyslechl, co si mezi sebou povídali, a sdělil Rudimu, že každou chvíli čekají oddíly loajální šáhovi a že začne bitka. Než se jemu, Rudimu a Tyre-| lovi, dalšímu americkému pilotovi, podařilo dostat k rádiu v Rudiho trajleru, bylo skoro po zprávách. To málo, co slyšeli, vypadalo špatně. ' "... Saudská Arábie, Kuvajt a Irák se obávají, že politický zmatek v Íránu po-mší rovnováhu v celém Perském zálivu. Sultán Omanu prohlašuje, že nejde o lokální záležitost, ale sovětské Rusko toho může využít k vytvoření koloniál-| tí říše v Zálivu a nakonec se ještě zmocní Hormuzské úžiny... Irán hlásí těžké boje mezi prochomejníovskými vzbouřenci, kadety z tehe-ské letecké základny Doušan Taphe, podporovanými ozbrojenými civilisty | policií, loajalisty a jednotkami Nesmrtelných z šáhovy elitní gardy. Ke vzbou-

776- james clavell

řencům se později připojilo pět tisíc levičáků z šejkalské marxistické skupiny, někteří pronikli do zbrojnice základny a odnesli zbraně..." "Proboha!" vyhrkl Starke.

"... Ájatolláh Chomejní zatím požádal celou vládu, aby odstoupila, a vyzval národ k podpoře jím navrženého premiéra, Mahdí Bázargána. Požádal také všechny vojáky, letce a námořníky, aby ho podpořili. Ministerský předseda Bachtijár popřel zvěsti o hrozícím vojenském převratu, ale potvrdil, že na hranici se hromadí sovětské vojsko... Cena zlata dosáhla nebývalé výše dvě stě padesát čtyři dolarů za jednu unci a dolar ve srovnání s ostatní měnou silně klesá. Tím pro dnešek končíme londýnské zpravodajství." Rudí vypnul přístroj. Seděli v kabině jeho trajleru, sloužící jako obývací pokoj. V jedné skříni byla vysílačka, kterou podobně jako rádio sám postavil. Telefon napojený na systém základny nefungoval. "Jestli Chomejní v Doušan Taphe zvítězí, pak si armáda bude muset vybrat," usoudil Starke. "Převrat, občanskou válku nebo přiznat porážku." "Přiznat porážku nemůžou, to by byla sebevražda, proč by to, sakra, dělali?" odporoval Tyler, vytáhlý Američan s klátivou chůzí z New Jersey. "A nezapomeňte, že letci jsou elita, i ti, co jsme je potkali. Mezi vzbouřenci je spousta místních nespokojených buranů, ale co je skutečná pohroma, to jsou ti marxisti, co se připojili. Pět tisíc! Kristepane! Jestli jsou teď někde volně s puškami! Jsme šílenci, že tu vůbec zůstáváme, nemyslíte?" Starke připomněl: "Až na to, že jsme tu z vlastní volby. Vždyť společnost prohlásila, že pokud někdo odejde, o služební zařazení nepřijde. Máme to písemně. Chcete vypadnout?" "Ne, ne, ještě ne," řekl Tyrer podrážděně. "Ale co budeme dělat?"

"Především se musíme klidit Zatakimu z cesty," konstatoval Rudí. "Ten parchant je psychopat." "Jasně," souhlasil Tyrer, "ale musíme udělat plán."

Někdo krátce zaklepal a dveře se otevřely. Byl to Mohammad Jemení, správce základny za IranOil - pohledný, čistě oholený čtyřicátník, který tu působil asi rok. S ním vešla dvoučlenná hlídka. "Ághá Kijábí je na příjmu. Chce s vámi okamžitě mluvit," oznámil s nepříjemnou povýšeností. Kijábí byl oblastní šéfIranOilu a nejdůležitější úředník v jižním Iránu. Rudi ihned zapnul přístroj a napojil se na Kijábího sídlo nedaleko Ahvázu, severně od Bandar-e Dělám. K jeho překvapení přístroj nereagoval. Párkrát otočil vypínačem a Jemem' se zjevným opovržením reagoval: "Plukovník Zataki nařídil tuhle vysílačku vyřadit. Budete volat z té v kanceláři. Okamžitě." Nikomu z nich se nelíbil jeho tón. "Přijdu hned," prohlásil Rudi. Jemem' se ušklíbl a nařídil strážcům v lidovém fársí: "Popožeňte toho cizáckýho psa!" Starke se na něj v téže řeči utrl; "Tohle je příbytek našeho vůdce. Ve svatém Koránu jsou velmi přesné pokyny, jak bránit vůdce kmene v jeho příbytku proti ozbrojeným mužům." Strážci se rozpačitě zastavili. Jemem' na Starka vyvalil SMRŠŤ777

oči, protože neočekával, že by jazyk ovládal, a couvl o krok, když se Starke v celé své výši vztyčil a pokračoval: "Prorok, jehož jméno budiž pochváleno, stanovil pravidla chování mezi přáteli a také mezi nepřáteli a mimo jiné řekl, že psi jsou chamrad'. My jsme lidé knihy a žádná chamrad'." Jemem' zrudl, otočil se na podpatku a zmizel. Starke si otřel zpocené ruce o kalhoty. "Rudi, půjdeme zjistit, co chce Kijábí." Šli po ploše letiště za Jemením, strážci vedle nich. Noc byla jasná a vzduch Stárkovi po uzavřeném prostoru malé kanceláře přinášel osvěžení. "O co šlo, prosím tě?" ptal se Rudi.

Starke mu to vysvětlil, ale duchem byl jinde, přál si být zpátky v Kovízu. Strašně nerad opouštěl Manuelů, i když si říkal, že tam bude bezpečnější než v Teheránu. "Zlato," sliboval před odletem, "dostanu té odtud co nejdřív." "Jsem tu v bezpečí, miláčku, jako v Texasu. Mám spoustu času, děti jsou v pořádku v Lubbocku - zůstala jsem v Anglii, dokud jsem se neujistila, že dorazily domů a sám víš, že děda Starke jim nenechá zkřivit vlásek." "Jistě. Děti jsou v pohodě, ale já chci, abys vypadla z Iránu co nejdřív." Slyšel, jak Rudi vyzvídá: "Co znamená 'lidé knihy'?"

"To jsou křesťané a židé," odpověděl a přemítal, jak by dostal stopěťadvacít-ku do Kovízu. "Muhammad považoval naši Bibli a jejich tóru za svaté knihy - mají hodně společného s Koránem. Řada vědců, našich vědců, se domnívá, že je jen okopíroval, i když podle muslimské legendy Muhammad neuměl číst ani psát. Přednesl celý Korán, dovedeš si to představit?" vysvětloval sám v úctě před tím činem. "Zapsali ho jiní - roky poté, co zemřel. V arabštině zní úžasně krásně, má styl, aspoň se to o něm říká." Před nimi už byl důstojnický trajler, strážce venku kouřily a Starke byl se sebou spokojený. Těšilo ho, že to zvládl nejen s Jemením, ale že zvládl celý den s mollou Hosejnem - patnáct přistání, všechna dokonalá, pokaždé čekal u věže, zatímco mollá agitoval mezi dělníky pro Chomejního; nikdy se neukázal ani jeden voják, policista nebo člen SAVAKu, přestože je pokaždé znovu čekal. Jemem' je slepičí trus proti Hosejnovi, pomyslel si. Zataki a oba mollové čekali v trajleru. Džahán, radista, byl u vysílačky. Zataki seděl za Rudiho stolem. Kancelář byla původně velmi spořádaná, teď tu byl příšerný nepořádek, všechny šanony vytahané, papíry poházené, ve špinavých hrnkách i na zemi špačky od cigaret, na stole zbytky jídla - rýže a kozí maso. Vzduch byl plný cigaretového dýmu. "Mém Gott!" naštval se Rudí. "To je verrückte prasárna a vy" "DRŽ HUBU!" vybuchl Zataki. "Tohle je válečná situace, museli jsme to prohledat." Pak dodal mírněji: "Pošlete... pošlete jednoho z vašich mužů, aby to uklidil. Kijábímu o nás nic neřeknete. Budete se chovat normálně a poslouchat 'loje pokyny, budete se na mě dívat. Rozumíte, kapitáne?" Rudí přikývl, obličej jako z kamene. Na Zatakiho pokyn oznámil radista do mikrofону: "Excelence Kijábí, je tu kapitán Lutz." Rudí uchopil mikrofon: "Ano, šéfe?" On i Starke znali Júsúfa Kijábího řadu

james clavell let. Než Kijábí převzal vedení celého jižního sektoru, byl na praxi v texaském A a M a později v ExTexu. Oba s ním dobré vycházeli. "Dobrý večer, Rudi," ozval se hlas americkou angličtinou. "Máme díru v některém z hlavních potrubí, někde na sever od vás. Vypadá to špatně - právě se to objevilo v našich čerpacích stanicích. Těžko říct, kolik barelů už vyteklo, nebo kolik tam ještě zbývá. Mohl bys pro mě brzy ráno přijet?" Zataki kývl na souhlas. "Jistě, šéfe. Dorazím co nejdřív po východu slunce. Chceš dvěstěšestku nebo dvěstědvanáctku?" "Dvěšestšestku, poletím já a můj hlavní inženýr. Přidáš se k nám, ano? Možná to prasklo samo, možná jde o sabotáž. Měli jste poslední dobou nějaké problémy v Bandar-e Dělám?" Rudi i Starke si silně uvědomovali hlavně pušek v místnosti. "Ne, normálka. Na viděnou zítra," chtěl Rudi hovor co nejdřív ukončit, protože Kijábí se o revolucionářích vyjadřoval značně hanlivě. Neschvaloval vzkříšení fanatické víry Chomejního a zuřil, že se situace dotýká i naftařů. "Okamžik, Rudi. Prý v Abádánu došlo k dalším nepokojům a v Ahvázu se střílelo. Vis, že včera nedaleko Ahvázu přepadli a zabili jednoho amerického naftaře a jednoho z našich lidí?" "Ano, Tommy Stansona. Všivárna." "To si piš. Všichni vrahové patří do pekla! Túde, modžáhedové, fadájúni nebo jak se všichni ti špinavci jmenují!" "Lituji, šéfe, už musím jít. Tak zítra."

"Ano. Dobře, popovídáme si zítra. Insá Alláh, insd Alláh!" Přístroj oněměl. Rudl si ulehčeně oddychl. Nemyslel si, že Kijábí řekl něco, co by mu ublížilo. Pokud ovšem nepatřili tito muži ve skutečnosti k Túde anebo jiným extrémistům - a nebyli doopravdy na straně Chomejního, jak tvrdili. "Všichni naši extrémisté se úmyslně schovávají za molly nebo se o to aspoň pokoušejí," vysvětlil mu Kijábí. "Bohužel, mollové jsou většinou chudí, prostí rolníci a představují až příliš snadný terč pro nezkušené záškodníky. Sakramentský Chomejní..." Rudl cítil na zádech pot.

"Jeden z mých lidí bude s vámi. Tentokrát mu náboje neseberete," vyštěkl se záští v hlase Zataki. Rudimu spadla čelist a napětí v místnosti prudce stoupl. "S ozbrojeným mužem nepoletím. Je to proti pravidlům všech společností, proti leteckým pravidlům a zejména proti pravidlům Íránské letecké společnosti. Kdybych je porušil, přijdu o licenci." Cítil, že je nenávidí. Zataki zuřivě mrštil šálkem o stůl a ten se roztříštil do všech stran. "Je možné, že zastřelím jednoho z vašich lidí, když neposlechnete." Stejně vztekly Starke udělal pár kroků dopředu. Zatakiho puška na něj zamířila. "Jsou stoupenci ájatolláha Chomejního vrahy? Je to zákon islámu?" Starke okamžik myslel, že Zataki zmáčkne spoušť; pak se zvedl mollá SMRŠŤ

119

Hosejn. "Půjdu do letadla." Obrátil se k Rudimu: "Přisaháte, že nebudete zkoušet žádné triky a vrátíte se normálně zpátky?" Po chvíli Rudi rozechvěle souhlasil: "Ano."

"Jste křesťan?"

"Ano."

"Přisáhejte před Bohem, že nás neoklamete."

Rudi se znovu odmlčel. "Dobře. Přisáhám před Bohem, že vás neoklamu." "Jak mu můžete věřit?" zeptal se Zataki.

"Nevěřím mu. Ale jestli oklame Boha, Bůh ho potrestá. A jeho druhy taky. Jestli se nevrátíme nebo jestli nám způsobí potíže..." Pokrčil rameny. aberdeen - gavallanův DŮM. 19.23 HODIN. Seděli v pokoji a na velké obrazovce sledovali ze záznamu dnešní rugbyové utkání Skotsko-Francie. Gavallan, jeho žena Maureen, John Hogg, který létal se stopětadvacítkou patřící Společnosti, a pár dalších pilotů. Sel druhý poločas a Francie vedla sedmnáct jedenáct. Všichni muži záupně, když skotský ochránce neuspěl a francouzský útočník získal náskok čtyřiceti, yardů. "Deset liber, že Skotsko stejně vyhraje!" sázel se Gavallan. "To беру." Jeho žena se zasmála, když viděla, jak se zatvářil. Byla vysoká, rudovlasá a na sobě měla elegantní zelené šaty, které jí šly k očím. "Nakonec Jsem napůl Francouzka." "Jen z jedné čtvrtiny - tvoje babička byla Normanka, quelle horreur, a ta-" Jeho škádlení přerušil obrovský jásot: skotský hráč vybojoval míč ze skrumáže, hodil ho halfovi

na křídlo, ten přihrál dalšímu, který se utrhl smečce, srazil cestou dva nepřátele a řítil se na brankovou čáru, brilantně zmanévroval a znovu uháněl dopředu, zbývalo mu ještě padesát yardů, klopýtl, ale podařilo se mu udržet rovnováhu, a pak úžasným sprintem dorazil k čáře, kde ho zavalila ihned masa těl a bouřlivý aplaus. Zabodoval! Bylo to sedmnáct patnáct. Ještě jednou a bude to nerozhodné. "Hurrrráá Skotsko..." Dveře se otevřely a v nich se objevil sluha. Gavallan okamžitě vstal, ale nespustil oči z hráče, dokud úspěšně nevykopl, pak teprve vydechl. "Zvyšuju na dvojnásobek, nebo nic, Maureen, jsi pro?" zavolal do všeobecného halasu a zazubil se na ni, když chvátal pryč. "Beru!" volala za ním.

Prohrála dvacet papírů, pomyslel si vesele a přešel chodbou prostorného starého domu, vybaveného nábytkem z pravé kůže, s hodnotnými obrazy a vybranými starožitnostmi, které většinou pocházely z Asie, a vešel do své pracovny na druhé straně. Tady ho čekal jeho šofér, ochranka a důvěrník v jedné osobě, kte-fý se poslední tři hodiny pokoušel dovolat Mciverovi do Teheránu a zaznamenával průběžně jeho hovory. Podával mu sluchátko jednoho aparátu. "Promiňte, že vás vyrušuju, pane, ale -"

120 james clavell

"Sehnal jsi ho, Williamsi? Bezva skóre je v tuhle chvíli nerozhodné, sedmnáct, sedmnáct." "Bohužel ne, pane, linky jsou pořád obsazené, ale myslel jsem, že tohle je dost důležité - sir Ian Dunross." Gavallanovo zklamání zmizelo. Vzal si telefon. Williams vyšel a zavřel dveře. "Iané, to jsem rád, že tě slyším - jaké příjemné překvapení!" "Nazdar, Andy, mohl bys mluvit víc nahlas? Volám ze Sanghaje." "Myslel jsem, že jsi v Japonsku; já tě slyším výborně. Jak to jde?" "Výtečně. Lip než jsem čekal. Dávej pozor, spěchám, ale chci ti něco říct. Zaslechl jsem, že tchaj-pan potřebuje udělat nějaký výnosný tah, aby se vzchopil a dostal Struany tenhle rok nad vodu. Co Írán?" "Všichni říkají, že se to srovná, Iané. Mac má věci pod kontrolou, aspoň pokud je to možné. Máme slíbeno, že na nás přejdou všechny kšefty po americké Guerney, takže bychom měli vydělat víc, vlastně dvojnásobek. Nezasáhne-li v I o] tt ovsem bůh.

"Radši počítej s tím, že zasáhne, nebo že by aspoň mohl." Gavallan se zarazil a humor ho přešel. Čas od času mu jeho starý přítel předal soukromě nějakou informaci nebo varování, které, jak se později ukázalo, byly opodstatněné nikdy se nedozvěděl, odkud je Dunross bere, ale málokdy se mýlil. "Dobrá, zařídím se podle toho." "Dál: Právě jsem se dozvěděl důvěrnou zprávu. Z dost vysokých míst, stopy vedou zjevně až ke kabinetu v Imperiál Air dojde k reorganizaci, finanční i personální. Ovlivní tě to nějak?" Gavallan váhal. Imperiál Air byla společnost, která vlastnila Imperiál Heli-copters, což byl jeho hlavní rival v Severním moři. "Nevím, Iané. Podle mě vyhazují oknem peníze daňových poplatníků; reorganizaci potřebují jako sůl -jsme lepší než oni téměř ve všem. Ve vybavení, bezpečnosti, kvalitě personálu -abych nezapomněl, objednal jsem šest typů X63." "Tchaj-pan o tom ví?"

"Jeho svěřač málem tu zprávu nevydržel." Gavallan slyšel smích a na vteřinu se přenesl zpátky do Hongkongu, do doby, kdy Dunross byl tchaj-panem a život byl drsný, ale nádherně vzrušující, Káťa byla jeho Káťa a netrápila ji nemoc. Osud, pomyslel si a znovu se soustředil. "Všecko, co se týká Imperiál Air, je důležité hned si to ověřím. Mám dobrou zprávu nové kontrakty s ExTexem chtěl jsem to oznámit na příští schůzce rady. Struani nejsou v nebezpečí, že ne?" Znovu smích. "Vznešený dům je vždycky v nebezpečí, chlapče! Jen jsem té chtěl informovat - už musím jít - pozdravuj Maureen." "A ty Penelopu. Kdy tě uvidím?"

"Brzy. Zavolám, jak to půjde. Pozdravuj Maca, až ho zastihneš. Ahoj." Pohroužený v myšlenkách usedl Gavallan na okraj psacího stolu. Jeho přítel vždycky říkal "brzy", což mohlo znamenat měsíc,

rok nebo i dva. Je to už víc než dva roky, co jsme se naposledy viděli, přemítal. Jenže člověk je občas donucen změnit svůj život. "Já už si svoje užil, Andy," řekl tenkrát Dunross. "Struani SMRŠT727

jsou ve skvělé formě, v sedmdesátých letech mají všechny šance, aby se dál rozrostli a... víš, teď už v tom není žádné vzrušení." To bylo v roce 1970, těsně potom, co jeho nenáviděný úhlavní nepřítel, Quillan Gornt, tchaj-pan společnosti Rothwell-Gornt, utonul při lodním neštěstí v hongkongských Nových teritoriích nedaleko Ša Tinu. Imperiál Air. Gavallan pohlédl na hodinky, natáhl se pro telefon, ale diskrétní zaklepání ho zarazilo. Maureen strčila dovnitř hlavu a široce se usmála, když viděla, že netelefonuje. "Vyhrála jsem! Vyhrála! Dvacet jedna sedmnáct! Máš práci?" "Ne, pojd' dál, miláčku."

"Nemůžu, musím dohlédnout na večeri. Za deset minut? Jestli chceš, můžeš zaplatit hned teď!" Zasmál se, chytil ji do náruče a přitiskl k sobě. "Po večeri! Vy jste vážně fantastická kočka, paní Gavallanová." "Dobře, tak na to nezapomeň." Bylo jí v jeho náručí dobře. "Je u Maca všechno v pořádku?" "To byl lan chtěl mě jen pozdravit. Ze Sanghaje."

"To je tedy sympaťák. Kdy ho uvidíme?"

"Brzy"

Znovu se oba zasmáli. Oči jí hrály, pleť mela jako smetanu. Poprvé se viděli před sedmi lety na hradě Avisyardu, když tehdejší tchaj-pan, David MacStru~an, pořádal vánoční bál. Bylo jí osmadvacet, právě se rozvedla a děti neměla. Její úsměv pronikl pavučinami v jeho hlavě a Scot mu pošeptal: "Táti, jestli tuhle neodvlečeš k oltáři, tak jsi pěkný trouba." Jeho dcera Melinda řekla to samé. A tak k tomu před třemi lety došlo a od té doby byl každý den svátek. "Deset minut, Andy? Stihneš to?"

"Ano, jenom ještě někam zavolám." Gavallan viděl, že zvažněla, a rychle dodal: "Slibuju. Jen jeden telefon a pak to zase přenechám Williamsovi." Rychle ho políbila a odešla. Vytočil číslo. "Dobrý večer, můžu mluvit se sirem Percym? Tady Andrew Gavallan." Sir Percy Smedley-Taylor, ředitel svazu akcionářů Struanů, člen parlamentu a patrně příští ministr obrany, jestliže konzervativci vyhrají volby. "Nazdar, Andy, rád tě slyším - jestli je to kvůli honu příští sobotu, tak se mnou můžeš počítat. Promiň, že jsem ti to neřekl dřív, ale měl jsem zamotanou hlavu díky tak zvané vládě, která žene národ do neštěstí, a taky kvůli těm zatraceným odborům." "Máš pravdu. Neruším?"

"Ne, akorát jsi mě načapal právě mizím do sněmovny na další noční hlasování. Ti cvoci chtějí, abychom kromě jiného vystoupili z NATO. Jak jsi otestoval X63?" "Nádhera! Ještě lepší než co o nich tvrdí reklama. Nejlepší na světě!" "Docela rád bych se v tom někdy proletěl, kdybys to mohl zařídit. Co pro tebe můžu udělat?"

722 james clavell "Doslechl jsem se, že se chystá tajná reorganizace Imperiál Air, prý jsou na tom zainteresovaná vysoká místa. Nevíš o tom?" "U všech všudy, příteli, tvoje styky jsou setsakra dobré - sám jsem to zaslechl až dnes odpoledne, ale jen šeptem jako absolutní tajemství od velice spolehlivého zdroje z řad opozice. Zvláštní! V té chvíli mě to moc nezaujalo, teď si říkám, o co asi jde. Vycházíš z něčeho konkrétního?" "Ne, jen z toho, co se povídá."

"Ověřím to. Napadá mě, jestli... jestli ti pacholci nechtějí předložit návrh na znárodnění Imperiál Air, tím pádem také Imperiál Helicopters a tím pádem i vás a celého Severního moře." "Panebože!" Gavallan se vyděsil. Na to nepřišel. "To by mohli udělat?" "Jistě. Jednoduše."

neděle

11. ÚNORA 1979

za bandar-e dělám. 06.55 hodin. Krátce po východu slunce Rudí přistál kousek od tunelu a teď všichni čtyři stáli na jeho okraji. Ranní slunce bylo příjemné, zatím neměli problémy. Nafta stále vytékala, ale nebyla už pod tlakem. "Je to jen to, co je v rourách," řekl Kijábí. "Do hodiny se to zastaví." Byl to padesátník s výraznými rysy, čistě oholený, měl obnošený khaki oblek, přilbu a brýle. Rozzlobeně se rozhlédl kolem. Zem nasáklá naftou vydávala téměř nesnesitelné výpary. "Celá plocha je zamořená." Kráčel k převrácenému autu. Tři mrtvá těla ležela zkroucená v troskách nebo poblíž a už začínala zapáchat. "Amatéri?" prohodil Rudí a odehnal mouchy. "Předčasná exploze?" Kijábí neodpověděl. Zašel dolů do tunelu. Špatně se tu dýchalo, ale než se vrátil na silnici, celý úsek pečlivě prozkoumal. "Nejspíš máš pravdu, Rudi." Pohlédl na Hosejnu a zatvářil se přísně. "Vaši?" Mollá odtrhl oči od auta. "Imám nenařídil sabotovat naftové potrubí. Tohle Je dílo nepřátel islámu." "Existuje mnoho nepřátel islámu, kteří tvrdí, že jsou stoupenci Proroka. Ohánějí se jeho slovy, ale překrucují jejich význam," poznamenal Kijábí hořce. "Zradili Jeho a zrazují islám." "Souhlasím. Ale Bůh je dostihne a potrestá. Až v Íránu budou vládnout

126

james clavell

islámské zákony, my je najdeme a potrestáme místo Něj." Hosejnovy tmavé oči byly stejně tvrdé. "Co můžete udělat s tou rozlitou naftou?" Trvalo dvě hodiny, než zjistili rozsah katastrofy. Chodili v okruhu několika set stop, zděšení velikostí pohromy spoustou nafty, která zamořila malou říčku i bažiny a nesena proudem urazila už několik mil. Silný černý krunýř pokrýval hladinu. Vodu z říčky brali lidé na pití i praní.

"Spálíme ji. Co nejdřív." Kijábí se podíval na svého inženýra. "No?" "Ano, ano, ovšem. Ale co bude s vesnicí. Excellence?" Inženýr, nervózní Íránec středních let, byl z mollový přítomnosti nespokojen.

"Evakuujte vesničany řekněte jim, že se musí vzdát, dokud to nebude zase bezpečné."

"A jestli vesnice chytne?" zeptal se Rudí.

"Tak chytne. Vůle boží."

"Ano," řekl Hosejn. "Jak to spálíte?"

"jedna sirka by na to stačila. Jenže to by chytil i ten, kdo škrtne." Kijábí přemýšlel. "Rudi, máš na palubě pistoli?"

"Ano." Rudí trval na tom, že pistoli vezme s sebou. Říkal, že to je nezbytné vybavení pro případ nouze. Všichni piloti se k němu přidali, přestože tomu tak nebylo. "Myslíš, že čtyři signální výstřely stačí? Máš -" Všichni zvedli oči k nebi, když nad nimi zaječely stíhačky. Dva nízko letící bombardéry přesvištěly směrem k Zálivu. Rudí odhadoval, že míří do Chárku. Byly to útočné stíhačky, viděl, že vezou rakety vzduch - země. Jsou určeny pro ostrov Chárk? Hrdlo se mu sevřelo. Zasáhla revoluce i tam? Nebo je to jen běžný let? "Co myslíš, Rudi? Jde o Chárk?" zeptal se Kijábí.

"Chárk tím směrem leží, šéfe." Rudí si nepřál být vtažen do hovoru. "Může to být běžná rutina; když jsem tam byl, přistávaly a odlétaly jich denně spousty. Chceš použít signální pistoli na založení požáru?" Kijábí ho sotva vnímal. Na šatech měl skvrny od potu a boty do pouště černé od nafty. Myslel zrovna na vzpouru letců v Doušan Taphe. Jestli se ti dva piloti přidají ke vzbouřencům, napadnou Chárk a budou ničit naše zařízení, říkal si téměř nepřítelny vzteky, vrátí se Írán dvacet let zpátky. Když pro něj ráno Rudí přišel, překvapilo ho, že s ním je mollá, a

požadoval vysvětlení. Mollá nařídil, aby zavřel všechny věže, a neprodleně se vyslovil pro Chomejního. Vzalo mu to dech. "Ale to znamená revoluci. To znamená občanskou válku!"

Hosejn prohlásil: "Je to vůle boží. Jste Íránec, ne cizí lokaj. Imám nařídil utkat se s armádou a přemoci ji. S pomocí boží bude za pár dní vyhlášená první skutečně islámská republika na světě od doby Proroka, Bůh mu žehnej." Kijábí už chtěl říci, co si soukromě říkal mnohokrát: To je šílený sen a váš Chomejní je senilní stařec, poháněný osobní mstou vůči Pahlavímu. Domnívá se, že policie Řezy šáha zavraždila jeho otce, a věří, že SAVAK Mohammada SMRŠT

727

sáhá zavraždil před pár lety v Iráku jeho syna; je to jen omezený fanatik, který chce svůj lid a zvláště ženy vrhnout zpátky do temného středověku... Ale nic z toho neřekl, soustředil se na problém vesnice. "Jestli tahle vesnice shoří, může se snadno postavit znovu. Důležitý je jejich osobní majetek." Potlačil nenávist. "Když budete chtít. Excellence, můžeme jim pomoci. Ocenil bych vaše přispění. Promluvte k nim." Vesničané odmítli odejít. Už potřetí jim Kijábí vysvětloval, že oheň je jediný prostředek, který zachrání vodu i ostatní vesnice. Pak k nim promluvil Hosejn, ale marně. Teď byl čas na polední modlitbu. Mollá se s nimi modlil a přitom je žádal, aby opustili břeh řeky. Starší vesnice se navzájem radili a pak se usnesli: "Je to vůle boží. Zůstaneme."

"Je to vůle boží," souhlasil Hosejn. Otočil se na podpatku a jako první kráčel k vrtulníku. Znovu přistáli nedaleko tunelu. Z potrubí vytékal už jen úzký pramínek nafty. "Rudi," řekl Kijábí, "běž po větru co nejdál a vystřel do tunelu. Pak ještě jednou doprostřed říčky. Zvládneš to?" "Můžu to zkusit. Nikdy jsem z pistole Verey nestřílel." Kijábí a Hosejn se vrátili k vrtulníku, čekajícímu v bezpečné vzdálenosti. Když byl Rudi na příhodném místě, vložil do pistole náboj, zamířil a stiskl. Zpětný náraz byl silnější, než čekal. Hořící fosforový signální plamen se plazil těsně nad zemí, poskočil, když dospěl ke svahu, znovu se vznesl a dopadl do tunelu. Okamžik se nic nedělo. Pak se zem otřásla, oheň vyrazil vzhůru a do všech stran, z převráceného vozu učinil hořící mohyly. Rudiho zavalila rozžhavená tlaková vlna, ale neublížila mu. Sloup čpavého černého dýmu stoupal k nebi. Oheň se šířil k říčce. Druhá střela dopadla do vodního proudu. Říčka se vzňala, poznali to spíš s podle zvuku než zrakem. Když se opět ocitli ve vzduchu, viděli, že oheň rychle putuje dolů po proudu a tok lemují obrovská mračna kouře. Nedaleko vesnice opsali kruh. Muži, ženy a děti prchali se vším, co stačili pobrat. Vesnice shořela. I Všichni tři se vrátili domů. I Pro Kijábího bylo domovem ředitelství IranOilu, hned za Ahvázem, úhledné seskupení bílých betonových budov obklopených udržovanými trávníky a s přistávací plochou pro vrtulníky. Kolem dokola byl vysoký plot. "Díky, Rudi," pokýval hlavou a bylo mu těžko u srdce. Kolem vrtulníku stál hlouček ozbrojených mužů, kteří vyrazili z úkrytu hned při přistání, něco křičeli a mířili na ně puškami. Mollá sedící za Kijábím si pohrával s růžencem. Kijábí odepnul pás sedadla. Vůle boží, řekl si. Dělal jsem, co jsem mohl, modlil jsem se, jak se patří, a vím, že není Boha kromě Boha a Muhammad je jeho Prorok. Až budu umírat, proklej u nepřátele boží a první z nich bude Chomejní, falešný prorok, vrah a všichni jeho stoupenci. Otočil se. Jeho inženýr byl v tváři šedivý a seděl vedle Hosejna jako zkame-"ý. "Mollo, poroučím tě pomstě boží." Kijábí vystoupil. Kijábího zastřelili a inženýra odvěkli. Vrtulník nechali odletět, protože lollá to vyžadoval.

letecká základna V kovízu. 17.09 hodin. Přes komplex společnosti S-G k jednoposchodové administrativní budově, která vypadala úhledně v odpoledním slunci a nad níž se jako patro tyčila radiová věž, spěchala Manuela. Měla lehkou kombinézu s emblémem S-G na zádech a kaštanové vlasy nacpané do letecké čapky s kšiltlem, takže na první pohled vypadala spíše jako muž, ale její

chůze byla ryze ženská. Ve vstupní hale seděli tři z jejích íránských kolegů. Zdvořile vstali a usmáli se, pozorovali ji zpod těžkých víček. "Dobré odpoledne, Excellence Pavúde," řekla ve fársí a usmála se. "Kapitán Ayre se mnou chtěl mluvit?" "Ano, madam. Jeho Excellence je na věži," odpověděl přednosta kanceláře. "Smím vás doprovodit?" S díky odmítla, a když přešla chodbu a stoupala po točitém schodišti, prohodil Pavúd opovržlivě: "Je to skandál, jak s námi flirtuje -schválně nás provokuje." "Je horší než prostitutka ze Staré čtvrti. Vaše Excellence," ušklíbl se znechuceně další muž. "Přísámboh, ze všech nevěřících jsou Američani nejhorší, zvláště jejich ženy. Tableta, ta si přímo koleduje o malér..." "Koleduje si o dobrého íránského kohouta." Malý muž se poškrábal. SMRŠŤ

Pavúd dodal: "Měla by nosit čádor, zahalovat se a chodit skromně. Jsme jen muži. Všichni máme děti. Myslí snad, že jsme eunuchové?" "Zasluhovala by zbičovat za takovou provokaci."

Pavúd si jemně promnul nos. "S pomocí boží k tomu brzy dojde - veřejně. Každý bude podléhat islámskému zákonu i trestům." "Prý Američanky nemají žádné chloupky."

"To ne, jen si ta místa holí."

"Chloupky nebo ne, Excellence, já bych to rád do ní vrazil, až by pištěla -radostí," prohlásil malý muž a všichni se rozesmáli. "Ten její řimbaba to dělal každou noc od té doby, co přijela." Přednostovi zajiskřily oči. "Slyšel jsem v noci jejich vzdechy" Zapálil si cigaretu od nedopalku předešlé, vstal a podíval se z okna. Měl brýle a napíнал zrak, na obloze v dálce spatřil blížící se vrtulník. Smrt všem cizincům, pomyslel si a v nejtajnějším koutku duše dodal: A smrt Chomejnímu a jeho parazitům! Ať žije Túde a lidová revoluce! Věž byla malá a dobře vybavená, ze všech stran měla skleněná okna. Sloužila nepřetržitě už mnoho let, takže S-G měla dost času pořídit moderní zařízení zajišťující bezpečné přistání za každého počasí. Freddy Ayre, zastupující Starka v době jeho nepřítomnosti, čekal na Manuelů. "HXB na příjmu," řekl, když vyšla schody. "Vo-" "To je bezvadné," přerušila ho nadšeně. Celý den se marně pokoušeli kontaktovat Starka. "Nedělej si starosti," uklidňoval ji Ayre, "vysílačka jim často ne-jde, stejně jako nám." Poslední zpráva byla ze včerejšího večera: sděloval jim, že zůstane na noc v Bandar-e Dělám a bude je dnes volat. "Je mi líto, Manuele, ale Vévoda není na palubě. Letí Maře Dubois." "Došlo k nehodě?" vychrlila celá vyděšená. "Je raněn?" "Ale ne, nic takového. Když Maře před pár minutami volal, říkal, že Vévoda zůstal v Bandar-e Dělám a že s mollou a posádkou se vrací on." | "Víš určitě, že je to všechno?" "Ovšem. Podívej," ukázal Ayre z okna, "tamhle je."

Dvěstěšestka úhledně klesala ze slunné oblohy Za ní se tyčilo k nebi Zá-groské pohoří. Pod ním spousta naftových věží a neustálé ohně z odpadních plynů, které se průběžně spalovaly Vrtulník usedl přesně doprostřed přistávací, plošiny jedna. "HXB hlásí přistání," ozval se Maře Dubois z vysílačky "Roger, HXB," odpověděl Masil Tugul, Palestinec, operátor na věži, který u nich pracoval už řadu let. Přepojil na hlavní část základny "Základno, už mánie přehled o všech našich ptácích. HVU a HCF se vrátí před západem slunce." »V pořádku, S-G." Chvilku bylo ticho, pak se z hlavního kanálu základny ozval drsný hlas ve fársí. Pocházel z dvěstěšestky Mluvil asi půl minuty, pak : náhle zmlkl.

v - ' Masil zamumlal: "Insa Alláh!"

130 jam ES clavell

"Kdo to, kčertu, byl?" podivil se Ayre.

"Mollá Hosejn, ághá."

"Hrome, co říkal?" zeptal se Ayre a zapomněl, že Manuela rozumí fársí. "Mollá říkal ,Ve jménu božím a ve jménu boží smrště, udeřte! Pořád to opakoval, znovu a zno~" zarazila se. Z druhé strany letiště k nim dolehl zvuk přestřelky. Ayre okamžitě uchopil mikrofon. "Maře, a la tour, vité, immediatement," nařídil perfektní francouzštinou. Pak se zadíval k půl míle vzdálené základně.

Muži vybíhali z ubikací, někteří s puškou. Pár se jich skácelo, když se přiblížili k protivníkovi. Ayre teď otevřel jedno okno, aby lépe slyšel. Slabé volání "Alláhu akbarr" se mísilo s chraptivým rachotem automatických pušek. "Co se děje? To je u brány? U hlavní brány?" vyděsila se Manuela. Masil stál vedle ní stejně šokovaný. Ayre se natáhl pro dalekohled. "Všemohoucí bože, vojáci střelí na základnu a... nákladáky ucpaly bránu... je jich dobře půl tuctu... Zelené pásky, mollové... a vojáci skákejí na zem..." Z přijímače se na vlně základny ozval vzrušený hlas volající něco ve fársí, ale rychle ztichl. Manuela překládala: "Ve jménu božím, zabijte všechny důstojníky, kteří jsou proti imámu Chomejmúmu, a převezměte - 'To je revoluce!' Viděli vystupovat z dvěstěšestky mollu Hosejnu s dvěma muži ze Zelených pásek, pušky v rukou. Mollá mávl na Duboise, aby vystoupil z kokpitu, ale pilot jen potřásl hlavou, ukázal na vířící rotor a pokračoval v dokončení přistání. Hosejn zaváhal. V areálu S-G ustala veškerá činnost. Lidé se vykláněli z oken nebo vycházeli na asfaltovou plochu letiště, kde v hloučcích postávali. Všichni hleděli na druhou stranu letiště. Hluk přestřelky sílil. Kousek od nich zastavil se zaskřipěním džíp a cisternový vůz. Hosejn nechal jednoho muže hlídat vrtulník. Jakmile šofér viděl Hosejnu přicházet, vyskočil a vzal do zaječích. Mollá po něm hodil nadávkou, s jedním mužem Zelených pásek nastoupili do vozu a vyrazili dolů, směrem ke vzdáleným ubikacím. Dubois vyběhl schody po třech. Bylo mu šestatřicet; vysoký, šlachovitý, tmavé vlasy a rošťácký úsměv. Bleskově napřáhl ruku, vrhl se k Ayrovi a potřásl mu pravicí. "Mon Dieu, to je ale den, Fredy! Já... Manuele!" Upřímně jí políbil na obě tváře. "Vévoda je v pořádku, chérie. Akorát se pohádal s mollou a ten mu řekl, že už s ním nepoletí. Bandar-e Dělám není..." Zarazil se a uvědomil si přítomnost Masila, jemuž nedůvěřoval. "Potřebuju napít. Vy ne? Půjdeme se na to podívat, co?" Nešli tam. Maře je zavedl na asfaltovou plochu a odtud do jedné z budov, takže bezpečně všechno viděli a hlavně je nikdo nemohl poslouchat. "Těžko říct, na které straně Masil je, co? Ostatně to samé platí o většině našich zaměstnanců - pokud to vůbec sami vědí, chudáci." Z druhé strany letiště se ozvala obrovská exploze. Oheň zachvátil jeden sklad a sloupky dýmu se valily ven. "Mon Dieu, to byl sklad s palivem?" 131

"Ne, ten je hned vedle." Ayre byl silně neklidný. Další výbuch upoutal jejich pozornost a pak se ke zvuku sporadických přestřelek přidala hluboká, chraptivá detonace tankového děla. Džíp s mollou zmizel za ubytovnými mužstvem. Nedaleko hlavní brány stály roztroušené vojenské vozy a vojáci, stejně jako příslušníci Zelených pásek, se rozprchlí mezi hangáry a domky. V prachu leželo několik mrtvých. Tankisté střežící budovu velitele Pešádiho stáli u vchodu, v rukou připravené zbraně. Jeden z těch, kteří čekali u oken v prvním patře, vypálil dávku ze samopalu, když se houf křičících vojáků a letců vrhl vpřed, aby zaútočil. Další palba a všichni zůstali ležet, mrtví nebo zranění. Jeden z raněných se plazil do bezpečí. Tankisté ho nechali, až byl téměř u cíle; pak do něj vypálili celý zásobník. Manuela vzlykla. Zavedli ji hlouběji do přístřešku budovy. "Jsem v pořádku," prohlásila. "Marku, kdy se Vévoda vrátí?" "Rudí nebo Vévoda budou volat dnes večer nebo zítra, ručím za to. Pas pro-btémel Velký Vévoda se má fajn. Mon Dieu, teď se ale vážně potřebuju napít!" Chvilí čekali, střelba se zmírnila. "Pojďte," navrhl Ayre, "v některém bunga-lovu budeme bezpečnější." Přikrčení utíkali přes areál do jedné z pěkných staveb, obklopených úhlednou zahradou a bílým plotem. V Kovízu nebyly rodinné domky, obvykle dva piloti sdíleli jeden bungalov se dvěma ložnicemi. Manuela počkala, až si namíchají pití. "Tak co se vlastně doopravdy stalo?" Francouz jim rychle pověděl o Zatakiho vpádu a Rudiho statečnosti. "Ten starý skopčák vážně zasluhuje medaili," řekl uznale. "Ale něco vám řeknu: včera večer zastřelili revolucionáři jednoho z našich denních pracovníků. Soudili ho a za čtyři minuty ho zastřelili za to, že byl fadájún. Dnes ráno jiní parchanti zastřelili Kijábího." Ayre byl v šoku. "Proč?"

Dubois vyprávěl o sabotáži na potrubí, pak dodal: "Když se Rudi a mollá vrátili zpátky, nechal nás Zataki všechny nastoupit a řekl, že je správné, že Kijábí byl zastřelen, protože podporoval šáha, podporoval satanské Američany a Brity, kteří už léta škodí Íránu, takže byl nepřítel Boha." "Chudák

starý náčelník. Panebože, měl jsem ho rád, byl to správnej chlap!" "Ano. A otevřeně mluvil proti Chomejnímu. Ti pacholci teď mají zbraně nikdy tolik zbraní pohromadě neviděli a jsou z toho pat, stu/šidě." Dubois zvažněl. "Náš kámoš Vévoda jim začal ve fársí nadávat a včera večer se chytl se Za-takim a mollou. Nevíme, co řekl, ale vypadalo to ošklivě; ti lotři se na něj vrhli, začali ječet a kopali do něj. Pochopitelně jsme všichni začali nabíjet, ale vtom se ozval rachot ze samopalu a všichni jsme ztuhli. Oni taky, protože to vystřelil S Rudl. Nějak se mu podařilo vytrhnout jednomu z nich zbraň a další dávku vypálil do vzduchu. Křičel: .Nechtě ho být, nebo vás zabiju!" a mířil na Zatakiho a celou skupinu kolem Vévody. Tak ho pustili. Nejdřív je proklel - mafii, c/uel lomme - pak jim navrhl dohodu: oni nechají na pokoji nás, my se nebudeme plést do jejich revoluce, já poletím s mollou, Vévoda zůstane tam a Rudi si

732 james clavell

ponechá zbraň. Donutil Zatakiho a mollu přísahat při Alláhu, že úmluvu neporuší, ale já bych jim nevěřil. Morde, všichni jsou merde, mon ami. Ale Rudí, Rudi byl fantastický. Ten měl být Francouzem. Celý den jsem se snažil dovolat se jim, ale marně..." Na druhé straně letiště projel mezi ubikacemi tank Centurion, vyjel na plac a pustil se k ředitelství základny a kantýně důstojníků. Tam zastavil, motory nechal běžet. Mohutný, vypasený a smrtící. Hlaveň velkého děla se zachvěla a hledala cíl. Najednou se pásy rozjely, tank se otočil kolem osy a vypálil do prvního patra, kde měl kancelář plukovník Pešádí. Obránci před nečekanou zradou prchali. Tank znovu vypálil. Polovina střechy se zřítila a zdivo padalo v kusech. Budova začala hořet. Z přízemí a částečně i z prvního patra začaly pršet kulky. Dva loajalisté vyrazili z hlavních dveří s granáty v rukou, vrhli je do průzoru v tanku a pádili se schovat. Vzápětí se zhroutili pod palbou ze samopalu z druhé strany silnice, ale uvnitř tanku došlo k obrovskému výbuchu a ven se vyvalily plameny s dýmem. Kovový kryt se rozletěl a hořící muž s horní částí těla téměř ustřelenou samopalem, mířícím na něj z rozbité budovy, se snažil dostat ven. Vítr přinášel pach korditu, ohně a spáleného masa. Bitva pokračovala ještě něco přes hodinu, pak skončila. Zapadající slunce zbarvilo vše krví, kolem dokola leželi mrtví a umírající, avšak revoluce se nekonala, protože se v tomto prvním zákeřném útoku nepodařilo zabít plukovníka Pešádího ani jeho hlavní důstojníky, neboť na stranu vzbouřenců se přidalo jen málo vojáků a letců - a jen jeden tank s posádkou. Pešádí ve velitelském tanku kontroloval věž a vysílačku. Shromáždil všechny loajalisty a po tvrdém útoku se jim podařilo vyhnat revolucionáře z hangárů a domků. Jakmile opatrná většina, nejistá a vyčkávající - v tomto případě letci a vojáci - viděla, že revoluce je poražená, ani chvilku neváhala. Okamžitě a s přesvědčením všichni vyslovili svou věčnou a historickou loajalitu Pešádímu a šáhovi, posbírali roztroušené zbraně a stejně přesvědčeně začali ve jménu božím pálit na "nepřítele". Ale jen málo jich střílelo tak, aby zabili; Pešádí sám ponechal nepříteli otevřenou ústupovou cestu a nechal některé uniknout. Vojákům dal jediný tajný povel: Zabte mollu Hosejna. Ale nějak se stalo, že unikl.

"Tady plukovník Pešádí," ozvalo se z hlavního kanálu vysílačky a ze všech tlampačů. "Díky Bohu, nepřátelé jsou mrtví, ranění nebo zajatí. Děkuji všem loajálním oddílům. Naši důstojníci a vojáci nechtě odnesou naše statečné padlé, kteří zahynuli pro věc boží, a ohlásí jejich počet, stejně jako počet zabitých nepřátel. Lékaři a zdravotníci! Věnujte se všem raněným stejně! Bůh je veliký... Bůh je veliký! Je téměř čas na večerní modlitbu. Dnes budu já mollá a budu se s vámi modlit. Všichni se zúčastní, aby poděkovali Bohu." V bungalovu Stárkových poslouchali Ayre, Manuela a Dubois interkomem vysílání ze základny. Nad základnou visel kouř a vzduch byl těžký. Muži upíjeli SMRŠŤ

vodku a pomerančový džus z plechovky, Manuela pila vodu. Přenosný propan-buranový hořák příjemně zahříval pokoj. "To je zvláštní," nutila se nemyslet na všechno to zabíjení ani na Starka v Bandar-e Dělám. "Zvláštní, že Pešádí nakonec neřekl: Ať žije šáh. Je to přece jeho vítězství, ne? Musí být hrozně vydešený." "Byl bych taky," řekl Ayre. "Je to " Nadskočili, když zazvonil telefon ze základny. Vzal ho. "Haló?" "Tady major Čangíz. Kapitáne Ayre, přišli na vaši stranu základny? Co je s vámi?" "Nic. Žádní vzbouřenci tady nebyli."

"Chvála Bohu, dělali jsme si o vás starosti. Takže víte jistě, že tam nejsou žádní mrtví ani ranění?" "Žádní - tedy pokud vím."

"Díky Bohu. My jich máme spousty. Naštěstí nikdo z nepřátel není raněn." "Nikdo?"

"Nikdo. Nevadí vám, když budu chtít, abyste o tomto incidentu s nikým nemluvil vysílačkou s nikým, kapitáne. Kvůli bezpečnosti. Rozumíte?" "Naprosto jasně, majore."

"Dobře. Prosím, zůstaňte na naší frekvenci - z bezpečnostních důvodů budeme monitorovat vaši. Prosím, nepoužívejte radiostanici, pokud to předem nedohodnete s námi." Ayre cítil nával krve do obličeje, ale neřekl nic. "Prosím, sledujte projev plukovníka Pešádího ve dvacet hodin. Teď pošlete Esfandijáriho a všechny věřící k večerní modlitbě - okamžitě." "Jistě, ale Esfandijári má týdenní dovolenou." Esfandijári byl jejich zástupce IranOilu. "V pořádku. Tak pošlete ostatní s Pavúdem."

"Provedu." Telefon oněměl. Vysvětlil jim, o co jde, a šel vyřídit vzkaz. Masil na věži byl nesvůj. "Ale kapitáne, Excellence, já mám službu až do západu slunce. Mají se vrátit naše dvě dvěstědvánáctky a -" "Řekl všichni věřící. Okamžitě. Vaše papíry jsou v pořádku, jste v Iránu už dlouho. On o vás ví, a tak radši jděte - pokud se nemáte čeho bát?" "Ne, ne, to vůbec ne."

Ayre viděl kapky potu na mužově čele. "Bez obav, Masile. Já chlapce navedu na přistání. O nic vlastně nejde. A počkám tu, než se vrátíte. Nebude to trvat přece tak dlouho." Obě dvěstědvánáctky hladce přistály a on s rostoucím neklidem čekal. Masil I. byl pryč příliš dlouho. Aby si ukrátil čas, začal vyřizovat nějaké papíry, ale vzdal; to, nemohl se soustředit. Jediné, co ho těšilo, bylo, že jeho žena a malý chlapeček jsou v bezpečí v Anglii - i přes mizerné počasí, které tam je, přes mlhy, deště a lezavou zimu a přes ty mizerné stávky a mizernou vládu. [Vysílač přišel k životu krátce po setmění. "Haló, zdravím Kovíz, tady je clverzTeheránu..."

134 james clavell

teherán - kancelář S-G. 18.50 hodin. Mciver řekl ještě jednou; "Haló, zdravím Kovíz, tady je Mciver z Teheránu, jak mě slyšíte?" "Teheráne, tady Kovíz, stanoviště jedna," - to znamenalo jednu minutu a bylo to smluvené heslo pro "počkej okamžik". "V pořádku, Freddy," Mciver odložil krátkovlnnou vysílačku zpátky na stůl. S Torném Lochanem, který dorazil odpoledne ze Zágrosu, seděli v místnosti ředitelství S-G v posledním patře budovy, sloužící společnosti za sídlo už téměř deset let. Budova měla pět podlaží a rovnou střechu, kterou Genny proměnila v půvabnou, stíněnou zahradní terasu se stolky, židlemi a grilem. Generál Bání Hasan, přítel Andrewa Gavallana, budovu velmi doporučoval: "Pro společnost Andy Gavallana jen to nejlepší. Je tu dost místa pro půl tuctu kanceláří, cena je rozumná, na střeše dost místa pro vlastní generátor a rádiovou anténu, jsi kousek od hlavní silnice na letiště, kousek od tržnice, já sám jsem hned za rohem, parkování je bezvadné, kolem se plánují hotely, což se může hodit, a zde plece de résistance! Generál pyšně předvedl Mciverovi toaletu. Byla obyčejná a nijak zvlášť čistá. "Co je na tom tak zvláštního?" ptal se Mciver zaraženě.

"Je jediná v celé budově, jinde jsou jen díry v podlaze, a když na to nejsi zvyklý, může to být dost náročné, zvlášť pro dámy. Znam případy, kdy dáma j SMRŠT

uklouzla, a neptej se, jak to dopadlo," prohodil generál žoviálně. Byl to po-; hledný muž, statný a ve formě.

I "Tyhle díry jsou všude?"

"Dokonce i v těch nejlepších domech, kromě moderních hotelů. Když o tom uvažuješ, Mácu, tak sezení v podřepu je hygieničtější, ničeho se nedotýkáš. Pak je tu ještě tohle." Generál ukázal na malou hadičku připevněnou ke splachova-dlu. "My používáme na očištění vodu - a zásadně levou ruku, to je ruka na tuhle část těla, pravá je na jídlo, proto nikdy nikomu nic nenabízej levačkou. To svědčí o sparném vychování, Mácu. V islámském světě nikdy nejed ani nepij levou rukou a nezapomínej, že většina toalet, ať jakýchkoli, vůbec vodu ne- má zavedenou, takže musíš používat vodu ze džberu, pakliže tam nějaký bude. Jak říkám, je to problematické zařízení, ale je to naše tradice. Mimochodem, v islámu nemáme žádné leváky." Opět se dobrosrdečně uchechtl. "Většina mužů nedokáže už vykonat potřebu jinak než v dřepu - je to otázka svalů - a po vykonaném úkonu si teprve sednou na mísu, aby si odpočinuli. Zvláštní, že? : Ale ve vesnicích a malých - a někdy i velkých - městech v Asii, Středním východě, Číně, Indii, Africe, Jižní Americe není tekoucí voda..." "Strašně rád bych věděl, na co myslíš, Mácu?" zajímal se Lochart. Vysoký Ka- nadán seděl stejně jako on ve starém, pohodlném křesle. Elektrické světlo i krb jely díky vlastnímu generátoru. Mciver zabručel: "Myslel jsem na arabské záchody. Nenávídím ty díry v ze-níí a vodu místo papíru. Nemůžu si na to zvyknout." j "To mě teď zrovna moc nepálí, ani to neregistruju. My máme v bytě taky [arabské záchody. Sahrazád říkala, že mi nechá jako svatební dar zabudovat ,zá-j padni' toaletu, jestli chci, ale já řekl, že mi to takhle vyhovuje." Lochart se pousmál. "Mně je to fuk, ale Deirdre z toho byla na větvi." "Jako všechny manželky. To je všechny do jedné popuzuje nejvíc, Genny taky. Já, sakra, přece nemůžu za to, že to větší část světa dělá takhle. Ještě že v bytě máme normální mísu, jinak by se Gen vzbouřila." Mciver si hrál se zesilovačem na přijímači. "Dělej, Freddy," mumlal. Na zdech visely četné mapy, ale žádné obrazy, jen na jednom místě bylo světlejší místo po sundaném obra-' »U - obligátním portrétu šáha. Noc prosvěcovaly ohně na obzoru, město bylo temné, nikde žádné světlo, tady jen svítlna. Hluk střelby z pušek i samopalů se lBušil s typickým zvukem města - voláním zástupů "Alldhhu akbarr..." "Teď se z reproduktoru ozvalo: "Tady Kovíz, mluví kapitán Ayre. Slyším vás obre, kapitáne Mcivere." Oba muži vytřeštili oči, Lochart se prudce narovnal. "Něco neklape, Mácu emůže mluvit - někdo ho poslouchá." Mdver zapnul vysílací signál. "Mluvíš ze svého vysílače, Freddy?" zeptal se "valně, aby se ujistil, že nejde o omyl. "Podle časového rozvrhu?" "Náhodou jsem byl poblíž, kapitáne Mcivere." »1 et na pět?" To znamenalo maximální sílu radiového signálu a v jejich vlast-» kódu to znělo: Všechno v pořádku?

136 james clavell

Po záměrné pauze, která znamenala, že ne, slyšel: "Ano, kapitáne Mcivere." "Dobře, kapitáne Ayre," odpověděl Mciver okamžitě, aby mu dal najevo, že rozumí. "Můžete mi předat kapitána Starka?" "Bohužel, pane, nemůžu. Kapitán Starke je ještě v Bandar-e Dělám." Mciver řekl ostře: "Co tam dělá?"

"Kapitán Lutz mu přikázal, aby zůstal. Vyslal s VIP kapitána Duboise. Jde o let, který si IranOil vyžádal a vy jste ho schválil." Stárkovi se podařilo dostat spojení s Teheránem dřív, než se vydal na lety s mollou. Mciver lety schválil, pokud bude souhlasit i plukovník Pešádí, a požádal o průběžná hlášení. "Letí stopětadvacítká zítra do Kovízu, kapitáne Mcivere?" "Je to možné, ale člověk nikdy neví." Stopětadvacítká měla být včera v Te-heránu, ale vzhledem k pozdvižení na letišti byla až do zítřka, to je do pondělí, veškerá doprava zrušena. "Snažíme se sehnat povolení pro let do Kovízu. Je to náročné, protože vojenská letecká kontrola má... má podstav. Letiště v Teherá-nu je, ehm, přeplněné, takže odtud nemůžeme dostat rodinné příslušníky. Vyřídte Manuele, aby byla poblíž,

kdybychom povolení dostali." Mciver vraštil čelo a snažil se odhadnout, nakolik může do éteru mluvit otevřeně, když si všiml, jak na něj Lochart gestikuluje. "Já to vezmu, Mácu. Freddy umí francouzsky," nabídl Lochart měkce. Mciverovi se rozjasnily rysy, vděčně se natáhl a podal mu mikrofon. "Écou-te, Freddy," začal Lochart kanadskou francouzštinou, které i Ayre se svou perfektní znalostí francouzského jazyka těžko rozuměl. "Marxisti pořád okupují mezinárodní letiště, vzbouřenci Chomejního je podporují, údajně ještě s příslušníky palestinského odboje. Ještě mají pod kontrolou věž. Povídá se, že dojde k převratu, premiér ho schválil, vojsko je po celém Teheránu v pohybu a má rozkaz potlačit vzpouru a vzbouřence zastřelit. Co se tam dole u tebe děje? Jsi v pořádku?" "Jasně, klídek," slyšel odpověď v hrdelní francouzštině a pak tiše: "Mám rozkaz nic neprozrazovat, ale nemám tu opravdové problémy, vážně ne, jenže poslouchají moje hovory. Ve Smrdurci" - tak přezdívali Bandar-e Dělám, kde vzduch páchl trvale naftou - "je plno nejrůznějších problémů a šéfa poslali předčasně nahoru..." Lochartovi se rozšířily zornice. "Zastřelili Kijábího," zamumlal k Mdverovi. "... ale starý dobrý Rudl má všechno pod palcem a Vévoda je oukej. Radši už toho necháme, brácho. Poslouchají." "Chápu. Drž se, a když tak dej vědět ostatním. Taky vyříd', že my se máme dobře," dodal anglicky jedním dechem. "A ještě jednou opakuju, zítra posíláme pro vaše lidi peníze v hotovosti." Ayre se zaradoval: "Nekecáš, kamaráde?"

Lochart se bezděčně zasmál. "Nekecám. Nech u vysílačky radistu a my se ještě ozveme. Předávám znovu kapitána Mcivera. Insá Alláha Předal mikrofon. "Kapitáne, máte nějakou zprávu z Lengeh, ze včerejška nebo z dneška?" 737

"Ne, pokoušeli jsme se jim dovolat, ale marně. Možná to dělají skvrny na Slunci. Zkusím to ještě jednou." "Díky. Pozdravujte kapitána Scaggera a připomeňte mu, že příští týden má pravidelnou lékařskou prohlídku." Mciver se nevesele usmál a pak dodal: "Dohlédněte, aby mi kapitán Starke zavolal hned, jak se vrátí." Vypnul přijímač. Lochart mu vylíčil, co Ayre říkal. Nalil si ještě jednu whisky. "A mně nic, sakra?" ozval se Mciver podrážděně. "Ale Mácu, víš -" "Dej pokoj! Můžeš mi ji zředit." Než Lochart nalil, Mciver se zvedl, přešel k oknu, zíral ven, ale nic nevnímal. "Chudák starý Kijábí. Byl to vážně dobrý chlap, jak pro Írán, tak pro nás. Proč ho zavraždili? Šílenci! Prý Rudi .přikázal' Vévodovi a .přikázal' Markovi - co to, hergot, znamená?" "Jen že tam měli problémy, ale Rudi je zvládl. Kdyby to tak nebylo, byl by mi to Freddy řekl - myslí rychle a jeho francouzština je natolik dobrá, že už by nějaký způsob našel. Měl na to moře času, i když ,oni' poslouchali, ať už ,oni' jsou kdokoli," usoudil Lochart. Možná to bylo jako v Zágrosu. . V Zágrosu se vesničané z Jazdeku dostavili za úsvitu den poté, co se Lochart vrátil z dovolené. Vesnický mollá obdržel Chomejního příkaz ke vzpouře proti ["ilegální vládě šáha" a k převzetí kontroly nad jejich oblastí. Mollá se ve vesni-' či narodil a měl chytrost horala v zimě odříznutého vysokými zasněženými vrcholky od ostatního světa. Šéfem policie, proti níž měl vést revoluci, byl jeho E-synovec, a Náserí, správce základny, proti které se mělo taky zaútočit, mel za že-; nu dceru jeho švagrové, která žila v Šírázu. Kromě toho všichni patřili k malému galézskému kmenu nomádských Kaškajů, kteří se už před staletími usídlili :na této malé křižovatce cest. Navíc šéf policie, jehož jméno bylo Níčák chán, byl také jejich kalamářem, voleným kmenovým vůdcem. Zcela podle tradice šel nejdřív za Níčákem chánem; ten souhlasil, že by ;měla proběhnout revolta proti jejich tradičnímu nepříteli šáhu Pahlavímu a že .každý, kdo bude chtít, může vystřelit ze své zbraně do vzduchu, a on sám za 'Úsvitu provede požadovaný zaboř letiště cizinců. I Přišli za úsvitu. Všichni muži z vesnice se zbraněmi. Níčák chán už na sobě neměl policejní uniformu, ale tradiční oblek svého kmene. Byl mnohem menší než Lochart, štíhlý a svalnatý, ruce ze železa a nohy z ocele, přes hrudník pás s náboji a v rukou pušku. Podle předchozí dohody se s nimi Lochart, prováže-fiy na chánovu žádost Jean-Luc Sessonem, sešel u dvou spěšně postavených kamenných sloupů, symbolizujících bránu do základny. Lochart zasalutoval Ľ souhlasil, že Níčák chán má právo převzít kontrolu nad

základnou, pak se oba kamenné sloupy formálně povalily, všichni hlasitě jásali a stříleli z pušek do vzduchu. Nato předal chán Jean-Lucovi kytici jako zástupci Francie a poděkoval mu jménem galézských Kaškajů za to, že Francie poskytla úkryt Chomejní-ilu, který je zbavil jejich nepřitele, šáha Pahlavího. "Díky Bohu, že se tenhle ""nozaný král králů, který lživě odvozoval svůj původ od slavných králů

738 james clavell

Kýrose a Dária, statečných a hrdých mužů - světla všech árijců - díky Bohu, že se tenhle lokaj cizích dáblů vytratil jako metresa iráckého paši!" Pak došlo k náležitě důstojným projevům na obou stranách a začala hostina, na níž Níčák chán, usazený vedle molly, požádal Toma Locharta, náčelníka cizinců na základně Zágros tří, aby pokračoval ve své práci jako dřív. Lochart vážně vyslovil souhlas. "Doufejme, Torné, že Rudi a jeho chlapci měli stejnou kliku jako ty v Zágrosu," Mciver se znovu obrátil k oknům a věděl, že nemůže udělat vůbec nic, aby jim pomohl. "Je to čím dál horší a horší," mumlal. "Vražda Kijábího je strašná a pro nás je to velmi špatné znamení. Jak bych, kčertu, mohl odtud Genny dostat? A kde vězí Charlie?" Neměl od Pettikina žádné zprávy od chvíle, kdy den předtím vyrazil časně ráno do Tabrízu. Od pozemního personálu v Kale Morghí získal zmatené informace - že Pettikina unesly "tři neznámé osoby" a přinutily ho někam odletět, že "tři iránské piloti unesli i s ním dvěstěšestku a letěli k hranici" a taky že "tři jeho pasažér!, vysocí vojenští důstojníci, chtěli uprchnout ze země". Zajímavé bylo, že v každé verzi byli tři. Co to znamená? ptal se sám sebe. Věděl, že Pettikin se určitě dostal v bezpečí na letiště, protože jeho vůz tam ještě byl, i když nádrž měl prázdnou, rádio ukradené a všechno ostatní vybrakované. S Bandar-e Pahlaví, kde měl Charlie natankovat, nedostal spojení a s Tabrizem taky ne. V duchu zaklel. Byl to špatný den pro Mcivera. Celý den ho otravovali neodbytní věřitelé, telefony nešly, dálnopis se zasekl a trvalo hodiny, než ho dali do pořádku, jeho polední schůzka s generálem Valíkem, která měla vyřešit problémy s týdenními přídělky finanční hotovosti, skončila krachem. "Jakmile banky otevrou, zaplatíme všechny naše dluhy." "Proboha, tohle už říkáte celé týdny. Já ty peníze potřebuju teď hned." "My taky," syčel generál a třásl se vzteky, přestože si uvědomoval, že ve vedlejší místnosti jsou iránské zaměstnanci a určitě poslouchají. "Máme tu občanskou válku. Já nemůžu bankám nařídít, aby otevřely. Musíte počkat." Bývalý vojenský generál byl korpulentní chlap s počínající pleší a poměrně tmavou pletí. Měl luxusní oblek a drahé hodinky. Ještě víc ztišil hlas. "Nebýt těch stupidních Američanů, kteří zradili šáha a přinutili ho snížit stavy naší skvělé armády, nebyli bychom v téhle kaši!" "Já jsem Brit, jak dobře víte, a tuhle kaši jste si navařili sami." "Brit nebo Američan, jaký je v tom rozdíl? Všechno je stejně vaše vina. Vy jste zradili šáha a Irán a teď za to zaplatíte!" "Čím?" zeptal se Mciver suše. "Všechny naše peníze máte vy." "Nebýt vašich iránských partnerů zvláště mne žádné peníze byste neměli. Andy si nestěžuje. Dnes jsem dostal od jednoho svého váženého kolegy, generála Džaváda, dálnopisnou zprávu, že Andy podepsal na tento týden všechny kontrakty, které původně uzavřel Guerney." "Andy říkal, že má od vás dálnopis, ve němž slibujete zásobit nás hotovostí. 139

"Slíbil jsem, že se pokusím." Generál s vypětím sil potlačil hněv. S Mciverem musel spolupracovat. Otřel si čelo a otevřel kufřík plný papírových rijálů, ale víko držel tak, aby nebylo vidět dovnitř. Vyndal útlý svazek bankovek a kufřík zavřel. Blahosklonně odpočítal pět set tisíc rijálů - asi šest tisíc dolarů. "Tady máte," položil rijály důležitě na stůl a zbytek zase uložil. "Příští týden přinesu jí nebo někdo z mých kolegů víc. Chtěl bych na to potvrzení." "Děkuju vám." Mciver pečlivě podepsal potvrzení. "Kdy myslíte, že můžeme konečně očekávat?" "Příští týden. Jestli banky otevrou, tak se vyřídí všechno. My naše slovo plníme. Zásadně. Nezařídili jsme snad pro vás kontrakty,

kteře patřily Guerney?" Valík se naklonil dopředu a ztišil hlas. "Teď bych měl zvláštní úkol. Zítřa potřebuju dvěstědvánáctku, brzy ráno." "Kam chcete letět?"

"Musím něco prověřit v Abádánu." Mciver si všiml, že se generál zpotil. "Kdo mi dá potřebné povolení? Víte, že veškerý zdejší vzdušný prostor kontrolují vojáci a -" "O povolení se nestarejte, buďte zkrat-"

"Pokud nedostanu k letu povolení schválené armádou, bude to let načerno." "Tak řeknete, že jste o povolení žádal, ale dostal jste ho jenom ústně. Co je na tom tak těžkého?" "Jednak je to proti iránskému zákonu, generále; proti vašemu zákonu. Jed-jnak i kdybych dostal ústní povolení a letadlo vyletělo z Teheránu, stejně bych Ťse musel hlásit další vojenské letecké kontrole a oznámit jim číslo svého letu -Ťvšechny lety se registrují na ředitelství vašich vojenských aerolinií a tam jsou ještě přísnější k vrtulníkům než u civilních linek - a když žádné číslo nemáte, na-frídí vám okamžité přistání na nejbližší vojenské základně, kde se budete hlásit ;veži. Až přistanete, pořádně si vás podají - a právem; posádku a cestující posa-;dí do vězení a vrtulník zabaví." j "Tak si něco vymyslete. Je to velmi důležitý let. Závisí na něm kontrakty po Guerney. Prostě v devět hodin mějte připravenou dvěstědvánáctku, dejme itomu v Kale Morghí." ť "Proč tam? Proč ne na mezinárodním letišti?" "Je to takhle lepší... klidnější." Mciver se zamračil. Valík měl pravomoc žádat takový let. "Dobře, pokusím 'e- Vytáhl prázdný letový formulář, všiml si, že poslední kopie letového povodní se týkala Pettikinovy cesty do Tabrízu, a znovu ho zaplavila úzkost - kde, Ťorné, je? Do rubriky "cestující" vepsal "generál Valík, vedoucí Íránské vrtulkové společnosti" a podal mu to přes stůl. "Prosím, generále, podepište se pod příkaz vydal'." Valík formulář velkopansky odsunul. "Není třeba uvádět moje jméno -"píste jen čtyři pasažér; - pojede se mnou manželka a naše dvě děti. A bude-"- mít zavazadla. Zůstaneme v Abádánu týden, pak se vrátíme. Prostě v devět din ať je v Kale Morghí připravená dvěstědvánáctka."

740

james clavell

"Lituju, generále, ale jména musí být na žádosti uvedená, protože jinak se tím letecká kontrola ani nebude zabývat. Je potřeba uvést jména všech cestujících. Požádám o povolení, ale moc naděje vám nedávám." Začal vyplňovat další jména.

"Přestaňte! Je zbytečné uvádět naše jména. Stačí napsat, že potřebujeme dopravit do Abádánu nějaké náhradní díly. Určitě by se jim nějaké hodily, ne?" Leskl se potem.

"Dobře, ale nejdřív musíte podepsat příkaz a pak uvedeme jména všech cestujících a konečný cíl cesty." Generál zrudl. "Říkám vám, že to máte zařídít bez uvádění našich jmen! A to okamžitě!"

"Nemůžu." I Mciver už začínal být netrpělivý. "Opakuju vám, že vojáci budou chtít vědět ,kdo' a ,kam" - jsou dotěrní jako mouchy. Budou klást ještě víc otázek než jindy, protože poslední týdný jsme tím směrem vůbec nelítali. VTe-heránu to není jako na jihu, kde se lítá pořád." "Tohle bude zvláštní let s náhradními díly. Je to jednoduché." "Vůbec to není jednoduché. Stráže v Kale Morghí vás nenechají nastoupit bez papíru a věž taky ne. Přece si všimnou, že nastupujete, ne?" Mciver se na něj upřeně díval. "Proč si to povolení neseženete sám, generále? Máte v celém Íránu nejlepší styky. Určitě byste ho dostal. Pro vás to bude hračka." "Jsou to všechno naše letadla. My jsme jejich vlastníky - patří nám." "Jistě, to ano. Až za ně zaplatíte - dlužíte nám ve splátkách téměř čtyři miliony dolarů. Jestli chcete do Abádánu, je to vaše věc, ale jestli vás chytnou ve vrtulníku S-G s falešnými papíry, které bych já podepsal, posadí vás do bání i s celou rodinou, mě a pilota taky, vrtulník zabaví a naši společnost vyhostí jednou provždy." Už jen pomýšlení na vězení způsobilo, že měl hořko v ústech. Jestli je pravda jen jedna desetina toho, co se o SAVAKu a iránském vězení

povídá, tak by se tam rozhodně dostat nechtěl. Valík se dusil vztekem. Nasadil křivý úsměv: "Nemusíme se snad hádat, Mácu, už jsme toho spolu zažili dost. Já vám to bohatě vynahradím. Vám i pilotovi." Otevřel kufřík. "Dvanáct milionů rijálů pro vás oba. Co říkáte?" Mciver se podíval na peníze prázdným pohledem. Dvanáct milionů bylo asi sto padesát tisíc dolarů víc než sto tisíc liber. Trochu omámeně zavrtěl hlavou. Valík okamžitě přidal: "Dobrá, dvanáct milionů pro každého - plus výlohy polovinu teď, druhou, až budeme v bezpečí na kuvajtském letišti, ano?" Mciver byl v šoku. Nejen kvůli penězům, ale protože Valík jasně zmínil Kuvajt. Mciver to sice tušil, ovšem nechtěl si připustit, že to je pravda. Tohle je naprostý stoosmdesátistupňový obrat od všeho, co Valík měsíce hlásal - celou dobu trval jako mezek na tom, že šáh zlikviduje opozici a potom Chomejního. Dokonce i po neuvěřitelném odjezdu šáha a ještě neuvěřitelnějším návratu Chomejního do Teheránu - můj bože, opravdu je to teprve deset dnů? opakoval Valík přinejmenším stokrát, že si nemusíme dělat starosti, že Bachtijár a generálové hlavního štábu mají moc pevně v rukou a nikdy nedovolí, aby ismrst

141

I fjlile komunistická revoluce pod zástěrkou podpory Chomejního zvítězila". : Spojené státy to taky nedovolí. Nikdy. Ve správném okamžiku stát převezme finoc a všechnu opozici zlikviduje. Valík to přesvědčivě opakoval ještě včera a tvrdil, že každým okamžikem armáda tvrdě zaútočí, prvním znakem podle něj : bylo potlačení vzpoury leteckých branných sil Nesmrtelnými v Doušan Taphe. ; Odtrhl pohled od peněz a upřel ho pevně a tvrdě do očí muže proti sobě. : Co vy víte a my ne?" "O čem mluvíte?" rozčílil se Valík. "Já nevím nic a -" "Něco se stalo. Co to je?" "Zkrátka chci s rodinou vypadnout." Valík už byl na pokraji zoufalství. "To, . co se povídá, je hrozné - ať jde o převrat nebo civilní válku, ať vyhraje Chomejní ;ncbo někdo jiný, já... my... jsme zkompromitovaní. Rozumíte? Jde mi o rodinu, Mácu, musím pryč, dokud se to neuklidní. Takže dvanáct milionů, platí?" "Co se povídá?"

, "Všechno možné, řeči," vychrlil Valík. "Každopádně vy sežeňte povolení; jak, to je mi jedno, zaplatím předem." ; "Nezáleží na tom, kolik peněz nabízíte. Musí to proběhnout jako vždy, to je podle předpisů." ;, 'L "Vy stupidní pokrytče! Díky čemu tady pracujete celou tu dobu, co? Díky lpodmazávání! Kolik úplatků jste vy sám dal? Třeba celníkům? Jak myslíte, že lkáváme kontrakty, co? Díky úplatkům! Tiše a do správných rukou. Jste váž--aé tak hloupý, že to nechápete?" | "Vím, co jsou úplatky, nejsem debil a vím, jak to v Iránu chodí. Odpověď |toí-ne."

"V tom případě krev mých dětí a mé ženy padne na vaši hlavu. Moje taky." "O čem mluvíte?"

"Vy máte strach z pravdy?"

Mciver na něj upřeně hleděl. Valíkova žena a jejich děti patřily mezi Genni-Y l jeho oblíbence. "Jak to, že jste si tak jistý?" "Mám... mám u policie bratrance. Viděl tajný... seznam SAVAKu. Pozitří lam být zatčen ještě s mnoha prominenty, aby se... aby se opozice uklidnila. iáoje rodina taky. A vy víte, jak... zacházejí s ženami a dětmi před..." Vilíkovi bsel dech. i- Mciverova obrana se zhroutila. Všichni slyšeli hrůzyplné historky, jak před lícenými muži mučí jejich ženy a děti, aby z nich vynutili požadované přízná-tt> nebo jen pro svou ďábelskou kratochvíli. "Dobře," vydechl bezmocně a cí-" se na dně. Je v pasti. "Zkusím to, ale nečekejte, že povolení dostanu. A ne-lp1 byste chtít na jih do Abádánu. Nejjistější by bylo Turecko. Kdyby se ařilo dostat vás vrtulníkem do Tabrízu, mohl byste si zaplatit cestu v náhlím voze přes hranice. Určitě tam máte přátele. V Kale Morghí nastoupit nuzete - nemáte šanci projít s Anúší a dětmi vojenským pásmem, aniž by s zastavili. Budete... budete muset nastoupit někde zaTeheránem. Mimo sil-cl a z dosahu radaru."

"Dobře, ale na Abádánu trvám."

"Proč? Vaše šance se tím snižují o polovinu."

"Musí to tak být. Moje rodina... můj otec a matka se tam dostali po silnici. Pokud jde o Kale Morghí, máte samozřejmě pravdu. Mohl byste nás naložit někde za Teheránem, třeba..." Chvilku přemýšlel, pak překotně pokračoval: "Tam, kde se kříží potrubí a řeka Zésán... je to mimo silnici a snad bezpečné. Budeme tam dopoledne v jedenáct hodin. Bůh vám to oplatí, Mácu. Jestli... jestli zažádáte o povolení kvůli náhradním dílům, zařídím... zařídím, abyste ho dostal. Prosím, udělejte to, moc vás prosím."

"Ale jak doplním palivo? Když někde přistanu, tak si vás všimnou a okamžitě vás zavrou." "Tak zažádejte o doplnění paliva na letecké základně v Isfahánu. Já... já to tam domluvím." Valík si setřel pot z tváře.

"A jestli se něco stane?"

"Insd Alláh! Žádejte o povolení letu kvůli náhradním dílům - neuvádějte žádná jména nebo jsem mrtvý člověk, ne-li něco horšího. A Anúše, Džalál a Se-táren taky. Prosím."

Mciver věděl, že to je šílenství. "Zažádám o povolení - součástky pro Ban-dar-e Dělám. O půlnoci bych už mohl vědět, jestli souhlasí pošlu někoho, aby počkal na vyjádření a přinesl mi ho do bytu. Telefony nejdou, takže musíte přijít za mnou, abyste věděl, jak to dopadlo. Budu aspoň mít dost času promyslet si to a rozhodnout se." "Ale vy-"

"O půlnoci."

"Ano, dobře, přijdu."

"Co ostatní partneři?"

"Ti - nevědí o tom nic. Emír Paknúrí nebo někdo z ostatních mě zastoupí." "Co peníze na týdenní mzdy?" "Zajistí je oni." Valík si znovu utřel čelo. "Bůh vám žehnej." Vzal si plášť a šel ke dveřím. Kufřík zůstal na stole.

"To si odnese." Valík se otočil. "Och, chcete, abych zaplatil v Kuvajtu? Nebo ve Švýcarsku? V jaké měně?"

"Nic platit nebudete. Na let máte právo. Možná se vám podaří dostat se do Bandar-e Dělám - pak už to záleží jen na vás."

Nedůvěřivě na něj hleděl. "Ale... ale stejně budete potřebovat peníze, na, ehm, na pilota nebo budou jiné výdaje."

"Ne, ale můžete mi dát jako zálohu pět milionů rijálů. Bude to splátka na dluh, který u nás jako partneři máte; my ty peníze zoufale potřebujeme. Mciver rychle naškrábal potvrzení a podal mu ho. "Až tu nebudete, Ernír a ostatní možná nebudou tak velkorysí."

"Banky příští týden otevrou, jsme si tím jistí. Ano, naprosto jistí." "Fajn, aspoň dostaneme svoje peníze." Všiml si Valíkova výrazu, viděl, že SMRŠŤ143

v duchu počítá peníze, věděl, že si myslí, že je blázen, když nepřijal úplatek, a taky věděl, že je nejvýš pravděpodobné, že se bude snažit podplatit pilota, ať už to bude kdokoli, aby ho dopravil na místo určení a to bude nebezpečné. Pakliže ovšem vrtulník vůbec z Teheránu odstartuje. Teď stojí ve své kanceláři, tupě zírá z okna do noci, nevnímá přestřelky ani ojedinělé záblesky nad setmělým městem a v duchu si říká: Můj bože, SAVAK! Musím jim pomoci, musím. Co chudák jeho žena a děti? Zkrátka musím. Budu sice pilota předem varovat, ale co udělá, až mu Valík nabídne peníze? Jestli teď nabízí dvanáct milionů, rak v Abádánu to bude dvakrát tolik. Tomo-vi by se ty peníze hodily, Noggeru Laneovi taky, mně taky a vůbec každému. Jen za krátký výlet přes Záliv. Krátký, ale jenom jedním směrem. Žádný návrat. Kde, ksakru, splašil tolik hotových peněz? Musel je dostat v bance. To je naprosto jasné. Už několik týdnů kolovaly zvěsti, že jisté dobře postavené osoby peníze dostávají, i když formálně jsou banky zavřené. A taky že za slušný poplatek si mohou svá konta převést do Švýcarska. Švýcaři si prý teď zoufají, protože z jejich bank se vyzvedávají

obrovské sumy. Pár milionů do správné dlaně a nic není nemožné. Není to rak v celé Asii? Bud' koneckonců upřímný, proč jen v Asii? Je . to tak přece všude, ne? ["Torné," požádal unaveně, "zkus zavolat vojenské letecké kontrole, jestli .schválili let s dvěstědvánáctkou, ano?" Pro Locharta to byla obyčejná rutina -: Mciver mu jen sdělil, že dnes mluvil s Valíkem a ten mu dal hotově nějaké pe-r níže. Nic jiného. Pořád ještě přemýšlel, jakého pilota má poslat, nejraději by i letěl sám, aby nikoho nenutil riskovat. Zatracení doktoři! Zatracené předpisy! J Lochart přešel k radiostanici. V tom okamžiku se z vedlejší kanceláře ozval Ě hluk a dveře se rozletěly. Za mladíkem s automatickou puškou přes rameno ;a zelenou páskou na paži stálo půl tuctu dalších. Iránští zaměstnanci zůstali Jsco ochromení. Mladý muž se upřeně díval na Mcivera a Locharta, pak na .hledí do svého seznamu. "Salám, ághá, kapitán Mciver?" zeptal se Locharta nejistou angličtinou se silným přízvukem. "Salám, ághá. Ne, já jsem kapitán Mciver," řekl Mciver váhavě a napadlo ho: Nejsou tohle ti pacholci, co zavraždili chudáka Kijábího? Druhá myšlenka patlá Gen. Proč ji neposlal pryč s ostatními? Měl na tom trvat. Pak si vzpomněl t Otevřený kufřík plný peněz na podlaze vedle stojanu na klobouky. »Ach ano, dobře," odpověděl mladý muž zdvořile. Měl tmavé kruhy pod očitá, výrazné rysy, a i když podle Mcivera vypadal tak na pětadvacet, měl pohled Ľrého muže. "Tady nebezpečí. Pro vás. Teď. Prosím, odejděte. My jsme výbor e čtvrti. Prosím jděte. Hněď." nDobrá. Jistě, ehm, díky." Mciver už uvažoval kanceláře kvůli nepokojům | demonstracím v okolních ulicích vystěhovat, i když dav byl kupodivu, i přes 3U velikost, podivuhodně ukázněný a Evropané i jejich majetek utrpěli jen patrné škody, až na vozy zaparkovaných v ulicích. Tohle je poprvé, co ho při-

144

james clavell

chází někdo osobně varovat. Mciver a Lochart si poslušně oblékli pláště, Mciver zavřel kufřík a spolu s ostatními zvolna odcházeli. Vypnul světla. "Proč u vás světlo, když nikde jinde?" zeptal se vůdce.

"Máme vlastní generátor. Na střeše."

Chlapcovy bílé zuby zasvítily v podivném úsměvu. "Cizinci mají generátory a teplo, Íránci ne."

Mciver chtěl odpovědět, ale rozmyslel si to.

"Dostal jste vzkaz? Vzkaz, že máte odejít? Dnes?"

"Ano," řekl Mciver. Jeden vzkaz byl v kanceláři, druhý našla Genny ve schránce jejich bytu. Stálo v nich: "Prvního prosince jsme vás varovali, abyste odešli. Proč zůstáváte, když jste nepřátelé? Máte málo času." Podpis zněl "Univerzitní stoupenci islámské republiky v Iránu." "Vy, ehm, vy jste představitelé univerzity?"

"My jsme výbor. Prosím, okamžitě odejděte. Nepřátelé ať se raději nevracejí. Rozumíte tomu?"

Mciver a Lochart vyšli ven. Revolucionáři šli po schodech za nimi. Výtah už nejezdil celé týdny.

V ulici byl ještě klid, nikde davy, žádné ohně, střelba daleko. "Nechodte zpátky. Tři dny."

Mciver se na ně podíval. "To není možné. Musím výři-"

"Nebezpečí." Mladík a jeho společníci, ne starší než on, mlčky čekali a dívali se na ně. Všichni neměli zbraně. Dva měli hole. Dva se drželi za ruce. "Nechodte zpátky. Moc zlé. Tři dny, říká výbor. Rozumíte?"

: "Ano, ale jeden z nás musí nabít generátor nebo se dálnopis zastaví a my budeme bez spo"

"Dálnopis není důležitý. Nechodte sem. Tři dny." Mladík jim trpělivě ukázal, že mají jít. "Tady nebezpečí. Nezapomeňte, prosím. Dobrou noc." Mciver a Lochart nastoupili v garáži pod budovou do svých vozů a silně si uvědomovali závistivé pohledy. Mciver seděl ve čtyřsedadlovém roveru kupé z roku šedesát pět, kterému říkal Lulu a který udržoval ve vzorném stavu. Lochart si vypůjčil

vůz Scota Gavallana, malý starší citroen s nízkou karosérií, ale se silným motorem a perfektními brzdami. Dokázal být velice rychlý. Rozjeli se a za dalším rohem zastavili vedle sebe. i "Ti rošťáci to mysleli vážně," zlobil se Mciver. "Tři dny? Nemůžu nejít do ; kanceláře tři dny!" ; "Jasně. Takže co?" Lochart mrkl do zpětného zrcátka. Mladíci se shlukli na : rohu a pozorovali je. "Radši pojedeme. Sejdeme se v tvém bytě," řekl rychle. -"Ano, ale až ráno, Torné, teď nemůžeme nic dělat." i "Ale já jsem se měl vrátit do Zágrosu - měl jsem odjet už dnes." i "Já vím. Zůstaň do zítřka, pojedíš další den. Nogger ten "let vezme, jestli: dostaneme povolení, o čemž pochybuju. Přijď kolem desáté." | Mladíci se vydali k nim. "Kolem desáté, Torné," navrhl Mciver chvatně,,) odjel a zlostně nadával. i'" ismrst'

145

Ebráhím, vůdce skupiny, byl rád, že odjeli. Nepřál si žádné konflikty s cizinci, nechtěl, aby je zabili - nebo soudili. Tohle čekalo SAVAK. A policisty, kteří byli vinni. A nepřátele Íránu z řad Íránců, kteří si přáli návrat šáha. A všechny zrádcovské marxistické dogmatiky, neuznávající demokracii, svobodu náboženství, svobodu vzdělání a univerzit. "Ach jo, mít takové fáro," zatoužil jeden z nich, přemožený závistí. "To byla osmašedesátka, vid', Ebráhíme?" "Pětašedesátka. Jednou ji budeš mít, Alí, a taky do ní budeš mít naftu. Uvidíš, jednou z tebe bude slavný spisovatel a básník, budeš nejslavnější z celého Íránu."

"Je to nechutné, že cizinci jsou tak bohatí, když v Íránu je tolik bídy," řekl našťavaně další. "Brzy všichni odejdou. Navždy."

"Ebráhíme, myslíš, že tihle dva zítra přijdou?"

"Doufám, že ne," zasmál se unaveně. "Jestli ano, nevím, co budeme dělat. Myslím, že jsme je dost zastrašili. Stejně sem ale aspoň dvakrát denně zajdeme." Mladík s holí v ruce ho přátelsky vzal kolem ramen. "Jsem rád, že jsme tě zvolili za vůdce. To byl dobrý krok." Všichni souhlasili. Ebráhím Kijábí byl velice šťastný a pyšný. Pyšný, že je součástí revoluce, která odstraní všechny problémy Íránu. Pyšný i proto, že jeho otec, inženýr a význačný úředník v IranOilu, léta tajně pracoval v opozici : proti šáhovi, za vítězství demokracie v Íránu a jistě bude zastávat v novém, skvělém státě významné postavení. "Pojďte, přátelé," řekl spokojeně. "Musíme se podívat do dalších domů."

146 james clavell

na ostrove šíří. 19.42 hodin. Něco přes sedm set mil jihovýchodně od Te-heránu končilo nakládání japonského tankeru Rikomaru o tonáži padesát tisíc. Jasný měsíc ozařoval Záliv, noc byla vlahá se spoustou hvězd a Scragger souhlasil, že půjde s de Plesseym na palubu povečeřet s Jošim Kasigim. Všichni tři seděli s kapitánem na můstku a na palubě zaplavené světlem pozorovali japonské dělníky a hlavního inženýra u přívodního potrubí, vedoucího sem přes soustavu ventilů na trvale zakotveném nákladním člunu, rovněž dokonale osvětleném. Byli asi dvě stě yardů od ostrova Šíří. Tanker byl bezpečně zakotvený dvěma kotvami na zádi, vpředu ho přidržovaly dva železné řetězy k bojím. Nafta se čerpala z pobřežních nádrží potrubím vedeným po mořském dnu, odtud nahoru do člunu a pak vlastním potrubním systémem do nádrží. Nakládání a vykládání byly nebezpečné operace, neboť nad pevnou složkou se pohybovaly těkavé, vysoce výbušné plyny. Vyprazdňování nádrží bylo do doby, než se vymyly, ještě nebezpečnější. Ve většině moderních tankerů se pro větší bezpečnost nasál do volného prostoru dusík - inertní plyn a postupně se vypouštěl. Rikomaru takto vybaven nebyl. Slyšeli hlavního inženýra křičet na muže na člunu: "Zavřete ventil!" Pak se vrátil na můstek, zdviženým palcem dal znamení kapitánovi a japonsky se obrátil na Kasigiho: "Souhlasíte, abychom vypluli hned, jak to půjde?" Byl to ÍMRŠT'

147

.hubený muž s napjatými rysy, v zářivě bílé košili a šortkách. Měl bílé ponožky » boty, výložky a námořnickou čepici s kšiletem. I "Ano, kapitáne Morijamo. Kdy to asi bude?" "Nejpozději za dvě hodiny - musíme uklidit a vyvázat řetězy." To znamenalo poslat motorový člun k bojím, uvolnit řetězy a uchytit je k lodním kotvám. "Dobře." Kasigi se obrátil k de Plesseyemu a Scraggerovi a řekl anglicky: "Tak jsme naložení a můžeme odplout. Ještě dvě hodiny a vyrážíme." : "Skvělé," de Plessey si oddychl stejně jako Kasigi. "Teď už můžeme relaxovat." ; » Celá operace proběhla hladce. Na ostrově i na lodi vládla zvýšená bezpečnostní opatření. Všechno, co se mělo překontrolovat, se překontrolovalo. Na ; palubu pustili jen tři Íránci, jejichž přítomnost byla nezbytná. Všechny prohledali a japonská posádka je nespustila z očí. Žádný z Íránců na břehu nejevil nepřátelské úmysly. Propátrali všechna místa, kde mohly být umístěny výbušniny nebo zbraně. "Možná ten mladý muž ze Siří jedna zemřel náhodou, Scragu, man dmi," "Možná," odpověděl Scragger. "Stejně si ale, kamaráde, myslím, že mladého Abdolláha Turika zavraždili - když člověk spadne z věže do klidného moře, nemá tak zřízený obličej a oči. Chudák kluk." "Ale co žraloci, kapitáne Scraggere," vmísil se do hovoru Kasigi, zneklidněný stejně jako oni. "Žraloci by mu to způsobit mohli." "Jistě, mohli. Ale vsadím krk, že to bylo kvůli tomu, co mi řekl." "Doufám, že se mýlíte." "Pravdu už se nedovíme," konstatoval Scragger smutně. "Co to bylo za slovo, co jste říkal, pane Kasigi? Karma. Ten nebožák měl krátkou a ne moc příjemnou karmu." Přikývl. V tichu pozorovali, jak loď odvažují od pupeční šňůry člunu. Scragger chtěl lépe vidět a přešel na kraj můstku. Pod ještě silnějším osvětlením naftaři pracně odmontovávali dvanáctipalcové potrubí od komplexu ventilů na člunu. Bylo tam šest mužů. Dva z japonské posádky, tři Íránci a jeden francouzský inženýr. Před ním se rozkládala palubní plocha, uprostřed stála jeho dvěstěšestka. Přistál tu na návrh de Plesseyho a s povolením Kasigiho. "Krasavce," řekl předtím Scragger Francouzovi, "vezmu tě zpátky do Siří nebo Lengeh, jak budeš chtít." Joši Kasigi navrhl, aby chom zůstali přes noc, Scragu, a vrátili se až ráno. Sude to pro tebe příjemná změna. Můžeme odletět za úsvitu a vrátit se do Len-feh. Pojd' na palubu, uděláš mi radost." ! Po západu slunce tedy přistál na tankeru; nebyl si zcela jistý, proč pozvání .Přijal, ale uzavřel s Kasigim příměří a cítil, že to udělat musí. Taky mu bylo nanic z toho, že nějak způsobil Abdolláhovu smrt. Pohled na jeho mrtvé tělo jím otrásl a měl chuť zůstat na Siří, dokud tanker neodpluje. Snažil se být do-Mým hostem, váhavě souhlasil s de Plesseyem, že mladíkova smrt byla možná n náhoda a že jejich bezpečnostní opatření znemožní jakoukoli sabotáž. Od chvíle, kdy se začalo nakládat, to je den předtím, byli všichni podráždění

148 james clavell

a dnes večer to bylo ještě horší. BBC přinesly velmi špatné zprávy. Podle nich došlo k dalším velkým střetům v Teheránu, Mašhadu a Kommu. A ještě zpráva od Ayrea, formulovaná francouzsky a s velkou opatrností - zpráva o pokračujícím zahoru teheránského mezinárodního letiště, o možnosti převratu a o Kijá-bím. Kijábího vražda šokovala i de Plesseyho. Tohle všechno spolu se spoustou protiřečících si hlášek, jež měli Íránci, způsobilo, že večer byl vážný. Hrozící intervence Američanů, hrozící intervence Sovětů; hrozí atentáty na Chomejního nebo na Bázargána, jím vybraného premiéra, dále na Bachtijára, legálního premiéra, na amerického velvyslance; kromě toho se povídalo, že dnes v noci dojde v Teheránu k vojenskému puči, že Chomejní byl včera zatčen, armáda sborem kapitulovala a Chomejní je neomezeným pánem Íránu a generála Náseriho, šéfa SAVAKu, zajali, soudili a zastřelili. "Všechno to být pravda nemůže," řekl nakonec Kasigi za ně za všechny. "Nezbývá než čekat." Byl dokonalým hostitelem. Jídlo bylo japonské, pivo taky. Scragger se snažil nedat najevo, jak se mu ekluje předkrm zvaný suší, ale náramně si pochutnal na grilovaném kuřeti s pikantní omáčkou, rýží a křehkými restovanými bambuso-vými výhonky a zeleninou, všechno drobně pokrájené. "Ještě pivo, kapitáne Scraggere?" nabízel Kasigi.

"Díky, už ne. Jedno mi stačilo, i když uznávám, že je dobré. Možná ne tak dobré jako náš Poster, ale skoro." De Plessey se usmál. "Vy nevíte, pane Kasigi, jaká je to poklona, když Australan řekne, že nějaké pivo je .skoro jako Poster'." "Náhodou vím, pane de Plessey. Když jsem tam, piju jedině Poster." "Strávil jste tam hodně času?" zeptal se Scragger.

"Ano. Z Austrálie dováží Japonsko nejvíc surovin. Moje společnost má flotilu nákladních lodí na uhlí, železnou rudu, pšenici, rýži, sóju. Dovážíme obrovská kvanta vaší rýže, i když většina jde na výrobu našeho národního nápoje, saké. Už jste ho ochutnal, kapitáne?" "Ano, jednou ano. Ale teplé víno... saké není moje gusto." "Souhlasím," kývl hlavou de Plessey a spěšně dodal: "Leda v zimě pro zahřátí. Co jste říkal o Austrálii?" "Že to je krásná země. Můj nejstarší syn chodí na univerzitu v Sydney, takže ho občas navštěvujeme. Je to země divů - tak rozlehlá, tak bohatá, a přitom kupodivu tak prázdná." To jo, bručel v duchu Scragger. Myslíš tak prázdná, že by ji mohli co nejdřív zaplnit vaši pilní mravenečci, co? Díkybohu, že jsme tisíce mil daleko a že Američani to nikdy nedovolí. "Kecy!" prohlásil kdysi Mciver, když se dostali do kamarádské debaty. Bylo to před dvěma roky v Singapuru, když byl na týdenní dovolené s Mciverem a Pettikinem. "Jestli někdy v budoucnu zvolí Japonci správnou chvíli, dejme . tomu, že Američani budou zrovna zaneprázdněni Ruskem, tak Státy Austrálii j nijak nepomůžou. Nejspíš se dohodnou mezi sebou -SMRŠT149

Duncan se pomátl, Charlie," divil se tenkrát Scragger. "Máš pravdu," souhlasil Pettikin. "Ale nejspíš tě jen tak popichuje." "Ne, ne, nic takového. Vaším skutečným ochráncem je Čína. Ať padají trape nebo jahody, Čína je pořád ve střehu. Kdyby se někdy Japonsko rozhodlo vrazit na jih, může ho zastavit jen Čína. Můj bože, Austrálie je největší poklad ticifiku, všichni po ní pokukují, ale vy, hlupáci, nedokážete toho pokladu jak-Spatří využít. Jediné, na čem vám záleží, jsou tři dny volna týdně, větší platy i míň práce, školy zadarmo, doktor zadarmo, všechno zadarmo, a jinak si kde-do u vás může dělat, co chce - jste horší než ti podělaní Angličani, kteří už jsou i hrnci! Skutečným prob" "Vy máte naftu ze Severního moře. To je přece z pekla štěstí a -" "Skutečným problémem je, že si nevidíte na špičku nosu." "Posaď se, Scragu!" přikázal tenkrát Pettikin varovným tónem. "Tvrdil jsi, že i nebudeš prát. Oba jste to slíbili - jednou jste si to rozdali, ale to byl přátel-cý zápas. Jestli to zkusíš a skočíš na Maca, tak tě budou zametat smetáčkem. ložná má vysoký tlak, ale pořád má ještě páru." "Řekl, že jsem se pomátl, to musel být vtip, brácho. Já se se staříky neperu..." Scragger se sám pro sebe usmál a vzpomněl si, že to byl poslední z tamních áků. Singapur je dobré místo, říkal si, a pak se znovu zadíval na loď. Cítil se lď lip, byl dobře nasycený a šťastný, že nafta je přečerpaná. Krásná noc. Vysoko nad ním zablikotala navigační světla nějakého letounu lířícího na západ, přemýšlel, kde bude přistávat, jakým aerolinkám patří, ko-k cestujících je na palubě. V noci viděl skvěle a zpozoroval, že muži na člunu i mají potrubí skoro odmontované. Jakmile bude na palubě, může tanker vy-blout. Za úsvitu bude Rikomaru v Hormuzské úžině, tam nastartuje a poletí tde Plesseym do Lengeh. Jeho bystré oči zaznamenaly, že od zpola osvětleného rozvodu potrubí na trehu utíkají nějakí muži. Zaměřil se na ně. Došlo k malé explozi, vyšlehl plamen, jak chytila nafta. Všichni na palubě děšené přihlíželi. Oheň se šířil a slyšeli volání - Íránců i Francouzů - na bře-iu. Z ubikací i od nádrží vybíhali muži. Ve tmě se zableskl samopal, následo-lu ošklivý praskot. Z lodních tlampačů se ozval kapitánův hlas v japonštině: Skončit akci!"

"L' Muži ve člunu okamžitě zdvojnásobili úsilí, vyděšení, že by se oheň mohl OZšířit na člun a vyhodit ho do povětří. Jakmile odpojili poslední kus, nasko-"l Íránci do malého motorového člunu a uprchli. Jejich práce skončila. Fran-6uzský inženýr s japonskými námořníky utíkali k můstku a táhli s sebou Opojené potrubí. Posádka v podpalubí zaujala pozice jako v případě nebezpečí, někteří ve strojně, jiní na můstku, další u hlavního východu. V daném okamžiku si nikdo Kvsíral tří Íránců, dohlížejících na přívod nafty do různých částí lodi. Všich-»tři utíkali na palubu. fJeden z nich, Saíd, předstíral, že zakopl a málem upadl nedaleko uzávěru

hlavní nádrže. Když si byl jistý, že ho nikdo nepozoruje, rychle si rozepnul kalhoty a vyndal malou plastickou výbušninu, na kterou se při prohlídce nepřišlo. Měl ji přilepenou vysoko na stehně, těsně u rozkroku. Spěšně aktivoval chemický detonátor, který měl do šedesáti minut explodovat, umístil vše pod hlavní ventil a utíkal k můstku. Když dorazil na palubu, vyděsil se, protože motorový člun nečekal a byl už skoro u břehu. Ostatní dva Íránci spolu rozčileně mluvili, naštvaní, že zůstali na palubě. Ani jeden z nich nepatřil k jeho levicové skupině. Požár na břehu se šířil, ale přítok nafty byl přerušen a poškození izolováno. Tři muži byli ošklivě popáleni - jeden Francouz a dva Íránci. Požární vůz lil na plameny proudy vody, kterou nasával ze Zálivu. Vítr nefoukal a černý, dusivý dým všechno ztěžoval. "Nastříkejte na to taky pěnu!" křičel Legrandě, francouzský šéf. Byl téměř nepříčetný vzteky a snažil se organizovat, jenže každý pobíhal zmateně kolem a nevěděl, co dělat. "Jacquesi, vyrovnej všechny do řady a spočítej je. Rychle!" Plný stav na ostrově byl sedm Francouzů a třicet Íránců. Tři muži ozbrojení holemi, představující veřejnou bezpečnost, se vrhli se do tmy. Jiné zbraně neměli a nevěděli, co mohou očekávat. "Msimr, "mával íránský zdravotník na Legranda.

Seběhl k pobřeží, k soustavě potrubí a ventilů spojující nádrže s člunem. Klečel vedle dvou zraněných mužů ležících na kusu plátna v bezvědomí a šoku. Je- den měl úplně ohořelé vlasy a popálený obličej, druhý byl při explozi zasažen hořící naftou, která mu po celém těle způsobila popáleniny prvního stupně. "Mon Dieu," zašeptal Legrandě a pokřičoval se, když viděl zuhelnatělou kůži a rozpoznal svého íránského předáka. Jeden z francouzských inženýrů se choulil opodál a slabě naříkal, ruce a paže spálené. Jeho nářek se mísil s kletbami a nadávkami. "Dostanu tě do špitálu, Paule. Co nejrychleji, jak to půjde." "Najdi ty svině a upal je," utrhł se inženýr a dál naříkal. "Jistě." Legrandě se otočil ke zdravotníkovi: "Udělejte, co se dá, jdu vyhlásit CASEVAC." Utíkal od břehu k radiostanici v jednom z domků zaměstnanců. Jeho oči si zvykaly na tmu. Na vzdáleném konci úzké rozjezdové dráhy si všiml dvou mužů, zjevně utíkajících k malému přístavišti pod krátkým svahem, kde byla příhodná plošina, vhodná pro čluny i koupání v moři. Vsadím se, že tam ti hajzlové mají člun, napadlo ho okamžitě. Téměř bez sebe vzteky za nimi zařval do tmy: "Svině!" Hned po první explozi spěchal de Plessey k vysílačce na můstku. "Už jste našli ten samopal?" ptal se francouzsky zástupce vedoucího na základně. Scragger, Kasigi a kapitán stáli za ním a tvářili se zachmuřeně. Na můstku bylo mlhavé světlo, i když měsíc svítil silně a jasně. "Ne, msieur. Hned po výbuchu se útočníci vypařili."

"Je systém čerpadel poškozený?"

"Nevím. Čeká na... okamžik, prosím, předávám pana Legranda." Po chvíli 151

[znovu francouzsky: "Tady Legrandě. Tři popáleni, dva Íránci ošklivě, ten třetí je Paul Beaulieu, ruce a paže - musíme volat záchranáře. K malému přístavišti běželi dva muži, nejspíš sabotéři, mají tam asi člun. Nechal jsem všechny nastoupit, abych věděl, kdo chybí." "Ano, co nejdřív. Jaká je škoda?" "Není to tak zlé. Při troše štěstí je do týdne všechno v pořádku - rozhodně dřív, než přijede další tanker." "Přijdu na břeh hned, jak budu moci. Počkejte okamžik!" De Plessey se obrátil k ostatním a řekl jim, co Legrandě povídal. ' Scragger okamžitě prohlásil: "CASEVAC vyřídím sám, takže nemusíme nikoho volat." Kasigi dodal: "Ať přinesou zraněné na palubu - máme tu ordinaci a doktora. Je velmi zkušený, zvláště pokud jde o popáleniny." "Bezva!" Scragger spěchal pryč.

i' De Plessey hlásil do mikrofonu: "Vyřídíme všechno sami. Nechtě muže naložit na nosítka, kapitán Scragger je dopraví na palubu. Je tu lékař." Mladý japonský lodní důstojník přišel a něco řekl kapitánovi, který potřásl hlavou a úsečně odpověděl; pak se v angličtině obrátil k de Plesseymu: "Ti tři Íránci, kteří zůstali na palubě, když ostatní z člunu uprchli, chtějí okamžitě na

[břeh. Řekl jsem jim, že můžou počkat." Pak zavolal do strojovny, kde se už připravovali k vyplutí. Kasigi hleděl nehybně na ostrov a nádrže. Potřebuju naftu, říkal si, a taky po-rbuju, aby ostrov byl bezpečný. Jenže on bezpečný není a já na tom, bohužel, emůžu nic změnit. "Jdu na břeh," oznámil de Plessey. Scragger už byl u dvěstěšestky a otvíral zadní dveře. "Co děláš, Scragu?" De Plessey běžel za ním. "Položím dozadu nosítka a přivážu je. Je to rychlejší, než je zavěšovat ven." "Jdu s tebou." "Naskoč!" Slyšeli za sebou hluk. Tři Íránci k nim utíkali a něco brebentili. Bylo jasné, že s nimi chtějí letět na břeh. "Vezmeme je, Scragu?" | » Scragger seděl na sedadle pilota a jeho prsty tančily po přístrojové desce. "Ne. By Jsi první pomoc, oni ne. Nasedni, brácho." Ukázal na pravé sedadlo a rukou ftávl na Íránce, aby ustoupili. "Ne, adzale ddram. "- Ne, spěchám. Byl to jeden jřteála obratů, které ve fársí znal. Dva poslušně ustoupili. Třetí, Saíd, vklouzl na tůní sedadlo a začal si připínat pás. Scragger zavrtěl hlavou a ukázal mu, aby Stoupil. Muž si ho nevšímal, něco drmolil a s křečovitým úsměvem ukazoval břeh. "ggs1' "tu netrpělivě pokynul, aby vypadl, a jedním prstem zapnul motor. Sválo se hlasité hvízdání. Muž stále odmítal, už byl našťvaný a ukazoval na ten. Jeho hlas zanikl ve hřmění motoru. Na okamžik si Scragger pomyslel "°bre, proč ne?, ale pak si všiml mužova obličeje, propocené kombinézy a jako vycítil jeho strach. "Ven!" vyštěkl a pozorně si ho prohlížel.

752 james clavell

Saíd ho nevnímal. Rotor nad nimi se pomalu roztáčel a nabíral rychlost. "Nech ho tady," zavolal de Plessey. "Musíme si pospíšet." Scragger nečekaně zrušil start a s pozoruhodnou silou na tak drobného muže rozeplnul Saídův opasek a vyhodil zpola bezvědomého muže dřív, než si to někdo uvědomil. Přiložil ruce k ústům a zakřičel na můstek: "Hej, vy tam! Kasigi! Tenhle vtipálek má moc naspěch, aby už byl na břehu - nebyl čirou náhodou v podpalubí?" Nečekal ani na odpověď, skočil zpátky do kokpitu a znovu nastartoval. De Plessey ho mlčky pozoroval. "Co jsi na tom chlapovi viděl?" Scragger pokrčil rameny. Ještě než se vrtulník odlepil od podlahy, popadli muže námořníci, další dva Íránce vzali taky a hnali je na můstek. Dvěstěšestka letěla na břeh jako šíp. Zranění už leželi na nosítkách. Bleskově uvázali prázdná nosítka přes zadní sedadla a druhá nosítka k nim připoutali. Scragger pomohl dovnitř Francouzi, jehož ruce i paže byly obvázané, a usadil ho na předním sedadle vedle sebe. Snažil se nevnímat zápach popálenin a okamžitě letěl zpátky. Přistál jako chmýří. Zdravotníci a lékař už čekali, infu-ze i morfium připravené. Za pár vteřin vyrazil Scragger znovu na břeh. Další nosítka a další jemné přistání. Doktor s připravenou jehlou se znovu sklonil a běžel pod vířícím rotorem. Tentokrát ho ale nebylo zapotřebí. "Je mi líto," řekl nejistou angličtinou. "Ten muž je mrtev." Pak s hlavou stále skloněnou běžel do ordinace. Zdravotníci mrtvé tělo odnesli.

; Scragger skončil přistávací úkony, všechno zamkl a zajistil. Pak odvrávorl ; k lodnímu zábradlí a zvracel. Od té doby, kdy před dávnými roky viděl, slyšel | a cítil pilota v zasaženém, rozbitém letadle, děsil se pomyšlení, že by se mu stalo něco podobného. Jeho žaludek nesnášel zápach spálených lidských vlasů' a kůže. Otřel si ústa, nadechl se čerstvého vzduchu a děkoval svému štěstí. Třikrát ho .1 sestřelili, dvakrát byl v plamenech, ale pokaždé vyvázl bez zranění. Čtyřikrát | j musel přistávat v režimu autorotace, aby zachránil sebe i pasažéry, dvakrát nad j džunglí a do stromů, jednou s hořícím motorem. "Ale moje jméno na seznamu | nebylo," mumlal. "Tenkrát ne." Zaslechl kroky. Přes palubu se blížil Kasigi,' v každé ruce vychlazenou láhev piva Kirin.

I "Prosím, omluvte mě, ale tady vám nesu," řekl Kasigi vážně a nabídl mu pivo. "Já na spáleniny reaguju stejně. Taky mi bylo špatně. Já... šel jsem dolů do ordinace podívat se na zraněné a... a bylo mi hrozně špatně."

":, Scragger se vděčně napil vychlazeného nápoje s jiskřivými bublinkami vonícími po chmelu a cítil se jako znovuzrozený. "Panebože, to byla dobrota. Díky-brácho." A když už to jednou řekl, bylo snadné to

opakovat: "Díky, brácho. Kasigi to slyšel poprvé i podruhé a měl pocit, že to je velké vítězství. Oba se po- dívali na námořníka, který k nim spěchal s dálnopisnou zprávou v ruce. Podati ji Kasigimu, ten přešel k nejbližšímu světlu a nasadil si brýle. Sykl a v obličej; dočista zešedl.

imršť 753

"Špatné zprávy?"

I. Po chvílce Kasigi řekl: "Ne - jen, jen problémy." "Můžu nějak pomoci?" |j Kasigi neodpověděl. Scragger čekal. Viděl v jeho očích zoufalství a zděšení, |když rysy měl jako z kamene. Byl si jistý, že Kasigi se rozhoduje. "Asi ne. o je... to je o naší petrochemické továrně v Bandar-e Dělám." "O té japonské budově?" Jako téměř všichni lidé v Zálivu i on věděl o ob-»vském komplexu za tři a půl bilionu dolarů, který, kdyby byl dokončen, by ti největším petrochemickým komplexem v Malé Asii a na Středním výcho-Jě. Jeho jádrem byla továrna na ethylen s kapacitou tři sta tisíc tun. Komplex c stavěl od roku 1971 a byl už téměř hotov, aspoň na pětadesát procent. To je pořádná fabrika!" "Ano. Ale staví ji soukromý japonský průmysl, ne japonská vláda," řekl Kasigi. "Finance zajišťuje společnost Toda." "Jo tak." Scraggerovi okamžitě došlo. "Loděnice Toda, společnost Toda! Ib je vaše společnost?" "Ano, ale jsme jen částí japonského syndikátu, který dodal peníze a technic-ou přípravu pro šáha... pro Írán," opravil se Kasigi. Všichni bozi, velcí i malí, roklejte tuhle zem, každého jejího obyvatele, proklejte šáha, že způsobil všechny naftové krize, proklejte OPEC, proklejte fanatiky a lháře. Znovu se podíval B zprávu a byl rád, že se mu netřesou ruce. Zpráva byla v soukromém kódu od iEro Tody. "Naléhavé. Vzhledem k absolutním a trvalým neshodám s Íránem rozhodl Km se zastavit stavbu v Bandar-e Dělám. Současné náklady převýšily již pět set Bilionů dolarů, a než zahájíme výrobu, dosáhly by jednoho bilionu. Současné okove splátky činí čtyři sta devadesát pět tisíc dolarů denně. Kvůli nechvalně ámému nátlaku .Zlomeného meče' byl náš Stavební plán 4 odmítnut. Jedte ned do Bandar-e Dělám a podejte mi osobně zprávu. Hlavní inženýr, ředitel atanabe, vás očekává. Prosím, potvrďte příjem." Vyloučené dostat se tam, pomyslel si Kasigi zoufale. A jestli odmítli Plán 4, (ne ztraceni. Plán 4 obsahoval usnesení, že Hiro Toda požádá japonskou vládu o půjčku (-nízkým úrokem, která by překlenula finanční problémy, a premiér současně lyhlasí komplex v Bandar-e Dělám, na kterém spolupracovala Toda s Íránem, I národní projekt. To by znamenalo, že vláda uznává důležitost tohoto podni-a zajistí jeho ukončení. "Zlomený meč" bylo jejich heslo pro osobního přítele a rivala Hiro Todu, jménem Hidijoši Išida, stojícího v čele obchod-:h společností pod společným jménem Mitsuari. Všichni bozi proklejte toho závistivého, prohnaného čubčího syna Išidu, tal si Kasigi a nahlas nezúčastněně oznámil: "Moje společnost je jen jednou |tonoha v tomhle syndikátu." Jednou jsem nad vaší továrnou letěl. Ze základny v Ábádánu. Ve dvěstě-náctce. Máte problémy?"

154 james clavell

"Přechodné..." Kasigi se zarazil a díval se na něj. V hlavě se mu zvolna rodil plán. "Nějaké přechodné problémy... důležité, ale přechodné. Jak víte, jsou s tím problémy od samého začátku, ale ne naší vinou." Nejdřív to byl únor roku 1971, kdy dvacet tři naftových výrobců podepsalo cenovou dohodu OPECu, vytvořilo kartel a zdvojnásobilo cenu na dva dolary šestnáct centů... Pak přišla válka při Jom Kippur v roce 1973, OPEC přerušil zásilky do Států a zvedl cenu na pět dolarů dvanáct centů. Potom katastrofa roku 1974, kdy OPEC zásilky obnovil, ale znovu zdvojnásobil cenu na deset devadesát pět. Tenkrát začala světová krize. "Proč Státy dovolily OPECu, aby vážně poškodil ekonomiku celého světa, když jen ony měly moc učinit tomu přítrž, to se nikdy nedozvíme. Báká! K teď jsme pořád vydáni napospas OPECu, náš hlavní dodavatel Írán prožívá revoluci, nafta je téměř dvacet dolarů za barel a my to zaplatit musíme, nemáme na vybranou." Sevřel pěst a chtěl praštit do zábradlí, pak ji rozevřel, znechucen nedostatkem sebeovládání.

"Pokud jde o tento projekt, zvaný Iran--Toda, zjistili jsme jako všichni ostatní, že s Íránci se v posledních letech jednalo velmi... velmi obtížně." Přinutil se tvářit se aspoň navenek klidně a ukázal na zprávu. "Můj nadřízený mě žádá, abych jel do Bandar-e Dělám." Scragger hvízdal. "To bude makačka - obtížné."

"Ano."

"Je to důležité?"

"Ano. Ano, je." Kasigi to nechal viset ve vzduchu, přesvědčený, že Scragger přijde na řešení. Na břehu nasáklém naftou nedaleko poškozeného komplexu stále jasně hořel oheň. Požární vůz chrлил pěnu. Viděli de Plesseyho, jak hovoří s Legrandem. Scragger řekl: "Koukej, kamaráde, jsi důležitým klientem de Plesseyho, ne? Mohl by pro tebe zamluvit let. Máme volnou dvěstěšestku. Když bude souhlasit, my máme sice kontrakt s IranOilem, ale o všem rozhoduje on, tak by nám mohla letecká kontrola povolit let na pobřeží - nebo kdyby sis vyřídil formality na pasovém a celním oddělení v Lengeh, mohli bychom tě možná hodit přes Záliv do Dubaje nebo Al Šargázu. Tam bys sehnal letadlo do Ábádánu nebo Bandar-e Dělám. V každém případě, kámo, mohl by nám určitě aspoň na začátek píchnout." "Myslíš?"

"Proč ne? Jsi pro něj důležitý."

Kasigi usilovně přemýšlel. Ovšemže jsme pro něj velice důležití a on to dobře ví. Ale já nikdy nezapomenu na tu zločinnou prémii dva dolary za barel. Dva dolary! "Promiň, co jsi říkal?" "Ptal jsem se, proč jste vlastně ten projekt rozjeli? Máte to daleko od domova a můžete čekat jen problémy. Co vás k tomu vedlo?" "Jeden sen." Kasigi by si rád zapálil, ale kouřit se smělo jen ve vyhrazených ohnivzdorných prostorách. "Před jedenácti lety, v roce 1968, projížděl jeden inženýr naší společnosti, příbuzný předsedy Hiro Tody, naftovými poli kolem Ábádánu. Jmenoval se Banžiro Kjáma, v Íránu byl poprvé a všude, kam přišel, ' SMRŠŤ

155

viděl spalovat zemní plyn. Proč nevyužít tenhle odpad v petrochemii? Máme na to technologii i odborníky a dovedeme plánovat dlouho dopředu. Japonská zručnost a peníze by se spojily s íránskými surovinami, které se vyhazují! Brilantní nápad - jedinečný a originální. Příprava zabrala tři roky. Závistiví rivalové tvrdili, že moc spěcháme, ale přitom se snažili ukradnout náš nápad a poštvat proti nám ostatní. Jenže plán Tody postupoval dobře a byly přislíbeny potřebné miliony na jeho provedení. Jsme samozřejmě jen součástí syndikátu GJokotomo-Mitusvari-Toda, avšak lodě Tody budou dopravovat do Japonska produkty, které náš průmysl zoufale potřebuje." Jestli se mi ovšem někdy podaří ten komplex dokončit, pomyslel si znechuceně. "A teď je ze snu noční můra? Zdá se mi, že jsem slyšel... neříkalo se, že projekt strádá nedostatkem peněz?" "Nepřátelé šíří nejrůznější pomluvy." V trvalém hučení lodních generátorů zaznamenaly jeho uši počínající výkřik, který už dlouho čekal - byl překvape-, ný, že to trvalo tak dlouho. "Pomůžeš mi, až se de Plessey vrátí na palubu?" "Jasně. On je ten pravý clo-" Scragger se zarazil. Znovu zaječení, jakoby se bolest už nedala snést. "Spáleniny musí strašně bolet." Kasigi přikývl. Na břehu znovu vyšlehly plameny. Muži kolem nich měli oheň skoro úplně pod kontrolou. Další výkřik. Kasigi ho vypudil z mozku a soustředil se na Bandar-e Dělám a na to, jakou odpověď má poslat Hiro Tedovi. Jestli někdo může ' tenhle problém vyřešit, je co Hiro Toda. Musí ho vyřešit - jinak jsem zničený, jeho neúspěch bude moje prohra. "Kasigi-san!" ozval se kapitán z můstku. : "Haj?"

> Scragger poslouchal kapitánův proud japonštiny, zvuk toho jazyka mu g nezněl příjemně. ;- Kasigi zalapal po dechu. "Doma, "zavolal v odpověď a obrátil se ke Scragge-"irovi. "Pojď honem!" Utíkal k můstku. "Ten Íránec - víš, ten, co jsi ho vyrazil li2 "íníku. Je to záškodník a schoval dole výbušninu!" p Scragger uháněl za Kasigim chodbičkou, schůdky dolů brali po dvou - pak l dlouhou chodbou dolů na další palubu a ještě níž. Vzpomněl si na ty výkřiky. gMyslel jsem, že přicházejí z můstku, ne zdola! Co s ním udělali? Doběhli ke kapitánovi a jeho hlavnímu inženýrovi. Dva rozzlobení námoř-gllíci napůl strkali, napůl táhli vyděšeného Saída. Slzy se mu řinuly po tváři a

nesrozumitelně blekotal. Jednou rukou si v pase přidržoval kalhoty. Zastavil sCi celý roztřesený a naříkající ukázal na obrovský ventil. Kapitán podřepí a nesmírně opatrně za něj sáhl. Pak se postavil. Plastická výbušnina se mu vešla ako-S t ~0 tuky. Chemické načasování, ampule byla pevně zalepená uvnitř. „zneškodni to!“ zařval zuřivě v nejistém fársí a strčil to Saídovi pod nos. Ten Ľoktal a nepřítčně ječel: "To nejde, už je to zralý, už to mělo bouchnout... °pak nnnechápete!" Kapitán ztuhl. "Říká, že už je pozdě!"

156

jam ES clavell

Než se stačil pohnout, vytrhl mu to jeden z námořníků z ruky, popadl Saída a vlácel ho s sebou k můstku - na této palubě nebyla žádná okénka, ale na druhé ano. Nejbližší v rohu chodbičky bylo zavřené dvěma kovovými okenicemi. Mrštil Saídem směrem k oknu a křičel, ať ho otevře. Sám začal otvírat jednu polovinu, Saíd druhou, pak námořník okno otevřel. V tom okamžiku bomba explodovala a utrhla mu obě ruce a kus obličeje, Saídovi roztrhla hlavu. Okraj lodi se zalil krví. Muže spěchající k nim zdola tlaková vlna málem srazila ze schodů. Kasigi se prodral dopředu a poklekl vedle těl. Ochromeně potřásl hlavou. Kapitán prolomil ticho. "Karma," zamumlal.

757

aucí "imK

. TEHERAN

Bwttd t

SAUDSKÁ ARÁBIE

kapitola

1ERÁN. 20.33 HODIN. Tom Lochart se rozloučil s Mciverem nedaleko jejich nedaře a jel domů - párkrát ho ještě zastavili, potkal několik rozzlobených licistů, ale nic strašného. Domovem byl pěkný byt v nejvyšším patře moder-i žestipodlažní budovy v nejluxusnější čtvrti - svatební dar tchána. Sahrazád l něj čekala. Vrhla se mu kolem krku, vtiskla mu vášnivý polibek, pak ho »prosila, ať se posadí ke krbu a zuje boty, spěchala pro víno, vychlazené přes-.. jak to měl rád, přinesla něco k zakousnutí a oznámila, že večeře bude za ilku; potom utíkala do kuchyně a svým zpěvavým, melodickým hlasem pomalá služebnou a kuchaře, aby spěchali, že pán už je doma a má hlad; vzá-1 se vrátila a usadila se u jeho nohou - podlaha byla pokrytá překrásnými těžní koberci - pažemi objala jeho kolena a zbožně k němu vzhlížela. "Ach, n tak šťastná, že tě vidím, Tommy, tolik jsi mi chyběl." Její angličtina byla tomilá. "Och, dnes a včera jsme zažili tolik zajímavých věcí." Měla na sobě lehké, hedvábné perské kalhoty a dlouhou volnou halenku) něj byla krásná k uzoufání. A žádoucí. Za pár dní měla mít třiadvacáté ženiny. Jemu bylo čtyřicet dva. Byli svoji téměř jeden rok a byl stejně oča-ly jako tenkrát, když ji spatřil poprvé.

158

james clavell

Bylo to už víc než tři roky, na večírku vTeheránu, který pořádal bratranec jejího otce, generál Valík. Začínalo září a v anglických školách končily letní prázdniny, takže Deirdre, jeho žena, byla s dcerou v Anglii, užívala prázdnin a mejdanů a právě toho rána od ní dostal další zlostný dopis, v němž ho žádala, aby okamžitě požádal Gavallana o přeložení: "Nenávidím Írán, už tam nechci dál žít, chci být v Anglii a Monika taky. Nemohl bys pro změnu myslet chvíli na nás a ne jenom na to svoje

pitomé lítání a na tu pitomou Společnost? Mám tu svou rodinu, všechny přátele a Monika taky. Život v cizí zemi už mi leze krkem, chci mít svůj vlastní dům někde blízko Londýna, se zahradou nebo i ve městě teď jsou úžasně výhodné ceny nemovitostí v Putney a Claphamu. Už mám po krk cizinců a života v cizině, z íránského jídla je mi nanic a z toho jejich vedra, špíny, zimy, z příšerné řeči a záchodů a z jejich příšerného chování taky. Všechno mě tam štve. Je načase všechno si ujasnit, dokud jsem ještě mladá..." "Excelence?"

Nažehlený číšník mu s uctivým úsměvem nabízel táč s pitím. Vesměs nešlo o tvrdý alkohol. Mnoho muslimů ze střední a vyšší společenské vrstvy pilo v soukromí svých domovů, někteří dokonce na veřejnosti. Likéry a víno všeho druhu se v Teheránu i v barech všech moderních hotelů běžně podávaly. Neplatila tu žádná omezení pro cizince - ti mohli pít na veřejnosti i v soukromí. Ne jako v Saudské Arábii a v některých emirátech, kde každý, koho přistihli, byl potrestán podle koránského zákona bičováním. "Mamnúnan, děkuji," řekl zdvořile a vzal si sklenici bílého perského vína, které patřilo už tři tisíciletí mezi vyhledávané značky. Číšníka i další hosty sotva vnímal, jak byl deprimovaný a podrážděný, že tu vůbec je. Sel sem místo Mcivera, který musel jet na základnu v Al Sargázu na druhé straně Zálivu. "Ale Torné, vždyť se domluvíš ve fársí," odmítal Mciver ležérně jeho námitky. "A někdo tam jít musí..." Ano, říkal si tenkrát, ale Mac mohl stejně dobře požádat Charlie Pettikina.

Bylo devět hodin, večere se ještě nepodávala a on stál kousek od otevřených dveří vedoucích do zahrad a díval se na svícny a trávník pokrytý drahými koberečky, na nichž se usadili hosté. Jiní stáli ve skupinkách pod stromy nebo nedaleko malého jezírka. Noc byla plná hvězd a vzduch příjemný, dům luxusní a prostorný - stál ve čtvrti Šemírán na úpatí pohoří Elborz. Byl to večírek jako každý jiný, a protože Lochart fársí ovládal, byl vítáný. Všichni Íránci byli 'dobře oblečení, kolem dokola samý smích, spousta šperků, na stolech hojnost -evropského i íránského jídla, teplého i studeného, hovořilo se o nejnovějších di- ; vadelních představeních v Londýně a v New Yorku či na téma "Pojedete letos lyžovat do St. Moritz nebo do Cannes?" a také o ceně nafty, vykládaly se drby o dvoru a "Jeho nebo Jejím Veličenstvu", to vše okořeněné zdvořilostí, lichoce ním a přehnanými komplimenty, nezbytnými v každé íránské společnosti, navenek si zachovávající nevzrušený, vyrovnaný klid, který žádný outsider, natož cizinec, nemohl narušit, j Tou dobou pracoval v Kale Morghí, vojenském letišti Teheránu, a zaškoloval SMRŠT 159

piloty íránského letectva. Do deseti dnů se měl přesunout na nové působiště v Zágrosu a moc dobře si uvědomoval, že tohle střídání dvou týdnů v Zágrosu a jednoho týdne v Teheránu jeho ženu popudí ještě víc. Odepsal hned ráno ve vzteku a poslal to doporučené: "Jestli chceš zůstat v Anglii, tak zůstaň v Anglii, ale přestaň mě otravovat a nenadávej na věci, kterým nerozumíš. Poříd si svůj předměstský domek ale já v něm nebudu bydlet nikdy. NIKDY. Mám tu dob-té místo, skvěle mě platí, líbí se mi tu, a tím to hasne. Mohla ses tu mít taky dobře, jen kdybys chtěla a nebyla tak zaslepená. Když sis mě brala, věděla jsi, že jsem pilot, znala jsi způsob mého života i to, že v Anglii žít nechci a že se nezměním. Přestaň už konečně s tím věčným nadáváním. Jestli chceš něco změnit, klidně si posluž..." ; Do háje s tím vším. Naštvala mě. Panebože, tvrdí, že Irán a všechno tady nenávidí, ale přitom nikde než v Teheránu nebyla a ani by nešla. Zdejší jídlo ani L'neochutnala a pořád dokola navštěvovala těch pár britských manželek - pořád ty samé, hlučnou a bigotní menšinu ostrovanů, znuřených a nudných s těmi gvými nekonečnými partiemi bridže, věčnými čaji "Ale drahoušku, jak si mů-|cte koupit něco jinde než v obchodním domě Marks and Sparks nebo u Fort;-numa?" Třásli se na pozvání od britské ambasády, na další z mnoha rostbífů l yorkshirský puding, neboť všichni byli přesvědčeni, že všechno anglické je .cjlepší na světě, zvlášť anglické jídlo - vařená mrkev, vařený květák, vařené rambory, vařený chřest, nedopečené hovězí nebo vysušené jehněčí. Pro ně to yl vrchol dokonalosti. . "Och, pane, moc se tu asi nebavíte," řekla

tiše. Rozhlédl se a jeho svět se změnil. "Co se děje?" zeptala se a nepatrně zvažněla. "Promiňte," vydechl. Na okamžik ho úplně vykojila, srdce mu bušilo k hrdlo se mu svíralo. "Myslel jsem, že jste zjevení, něco jako z Pohádek tisíce t jedné noci, kouzelný trik -" Zmlkl. Připadal si jako blázen. "Promiňte, byl 'cm duchem tisíc mil jinde. Jmenuju se Lochart, Tom Lochart." " "Ano, já vím," smála se. Zlatohnědé jiskřící oči. Rty se jí leskly, zuby bíle svity, dlouhé, tmavé vlnité vlasy a pleť barvy íránské země, olivově hnědá. Měla » sobě splývavé bílé hedvábí, krásně voněla a sahala mu sotva po bradu. "Vy té ten zlý kapitán z institutu, který dává třikrát denně pořádně zabrat mému tátranci Karímovi." " "Cože?" Lochart se jen s námahou soustředil. "Komu?" j" "Iamhletomu," ukázala přes místnost. Mladý muž byl v civilu, usmíval se na t a Lochart by v něm svého studenta nepoznal. Výrazně hezký, tmavé vlnité tisy, tmavé oči, atletická postava. "Můj oblíbený bratranec. Kapitán Karím tšádí z íránského letectva." t Vzchop se, proboha! Co blázníš? "Já... ehm, já jim nedávám zase tak moc prát, leda když to zasluhují - to jen abych jim v budoucnu zachránil život." 12" se rozpomenout na známky kapitána Pešádího, ale nešlo to. Přešel na fár-joMllostivá slečno, jestliže mi prokážete čest, že tu zůstanete a budete se

160

james clavell

se mnou bavit a prozradíte mi své jméno, slibuju, že..., " zaváhal, hledal správný výraz, ale nenašel ho, a tak místo toho řekl: "... že budu navždy vaším otrokem a váš bratranec bude mít pochopitelně o sto procent lepší známky než ostatní!" Potěšené zatleskala rukama. "Och, pane, Jeho Excellence můj bratranec mi neřekl, že mluvíte naším jazykem! Zní krásně, když tak mluvíte vy..." Téměř nepřítčný poslouchal přehnané komplimenty, které byly ve fársí běžné, a slyšel sám sebe, jak přiměřeně odpovídá. V duchu blahořečil Scraggerovi, který mu už před mnoha lety, když v pětadesátém po odchodu od anglického vojenského letectva nastoupil do Sheik Aviation, řekl: "Brácho, jestli chceš lítat s náma, koukej se naučit fársí, protože já se to učit nebudu!" Poprvé si uvědomil, jak dokonalý je ten jazyk pro zamilované, jaké má nuance. "Jmenuju se Šahrazád Paknúrí, Excellence."

"Takže jste nakonec princezna z Tisíce a jedné noci."

"Jenže vám žádnou pohádku nepovím, ani kdybyste mi chtěl useknout hlavu!" Pak anglicky se smíchem: "V tomhle směru jsem byla mezi těmi nejslabšími ve třídě." "Vyloučeno!" odmítl okamžitě.

"Jste vždycky tak galantní, kapitáne Locharte?" Její oči ho škádlily. "Jen když jde o nejkrásnější ženu, jakou jsem kdy viděl." Začervenala se. Sklopila hlavu a on si zděšeně pomyslel, že všechno zkazil, ale když se na něj znovu podívala, její oči se smály. "Děkuji vám. Potěšil jste starou vdanou paní "

Sklenice mu vyklouzla z ruky, zaklel, zvedl ji a omluvil se, ale nikdo jiný než i ona si toho nevšiml.

"Vy jste vdaná?" Obořil se na ni, protože ho to vůbec | nenapadlo, ale samozřejmě, že je vdaná a on je přece ženatý, má manželku | a osmiletou dceru. Jakým právem se takhle rozčiluje? Propána, chováš se jako | náměsíčný. Zbláznil ses. | Pak znovu zbystřil. "Cože? Co jste říkala?"

I "Och, říkala jsem, že jsem byla vdaná - vlastně ještě tři týdny a dva dny bu- | du. Mé manželské jméno je Paknúrí. Za svobodna jsem se jmenovala Bakra- : ván..." Zastavila číšníka, vybrala sklenku vína a podala mu ji. Znovu se lehce zamračila. "Jste vážně v pořádku, kapitáne?"

I "Ale ano, ano," uklidnil ji rychle. "Říkala jste Paknúrí?" | "Ano. Jeho Jasnost, Emír Paknúrí, byl strašně starý, bylo mu padesát a pra- š telil se s mým otcem a rodiče si mysleli, že by pro mě bylo dobré vzít si ho. On | s tím souhlasil, i když jsem tak

hubená, třebaže sním, na co přijdu. Vůle boží. | Pokrčila rameny, pak se rozzářila a jeho svět taky. "Samozřejmě jsem souhlasila, | ale jen s podmínkou, že když se mi to nebude líbit, přestane naše manželství poj dvou letech existovat. Na mé sedmnácté narozeniny jsme se vzali a mně se to; vůbec nelíbilo a pořád jsem brečela, a jelikož jsme ani po dvou letech neměli; žádné děti, ani v dalším roce, s kterým jsem souhlasila, rozhodl můj manžel můj pán, že se rozvedeme, a teď, díky Bohu, se už chystá k novému sňatku a já jsem volná, jenže, bohužel, už jsem strašně stará a -" L' ismrst

161

"Vůbec nejste stará, jste la-"

"Och ano, jsem stará!" Oči jí tančily a předstírala smutek, ale on viděl, že ho 1 necítí, a slyšel sám sebe, jak s ní mluví, směje se, posléze zve jejího bratrance, aby se k nim připojil, a v duchu se bojí, že to je její vyvolený. Bavili se o všem ! možném, dozvěděl se, že její otec je významný bázáří, rodina je početná a kos-L mopolitní s dobrými styky, matka nemocná, má sestry a bratry a studovala ve Švýcarsku, ale jen půl roku, protože se jí strašně stýskalo po Iránu a po rodině. Pak s nimi šťastně povečeřel, dokonce i s generálem Valíkem, a byl to nejhezčí večer, jaký kdy zažil. Když večer skončil, nejel domů, ale do Dárbandu, do hor, kde byla spousta ' . hotýlků a kavárniček v krásných zahradách na březích řeky, se stolky a křesly, s pohodlnými pohovkami, na nichž si člověk mohl odpočinout, zdřímnout nebo se i najíst. Některé byly na terase nad řekou, voda dole zpívala a bublala. Jak tam ležel a díval se na hvězdy, věděl, že se změnil; věděl, že ztratil hlavu, ; bude bojovat a překoná jakékoli nesnáze, aby si ji mohl vzít. A dokázal to - i když to nebylo lehké a často si zoufal. "Na co myslíš, Tommy?" zeptala se teď, sedíc u jeho nohou na překrásném koberci, který dostali od generála Valíka jako svatební dar. "Na tebe," přiznal s láskou. Její něha zaplašila chmury. V obývacím pokoji ".bylo teplo, stejně jako v celém rozlehlém bytě, světlo tlumené, závěsy zatažené L a všude plno předložek a polštářů na sezení. Oheň v krbu vesele praskal. "Jenže na tebe myslím stejně pořád." Zatleskala rukama. "To je skvělé."

"Zítřka do Zágrosu nepoletím, až pozítří."

"Je, to je ještě lepší!" Objala mu kolena a položila si na ně hlavu. "Skvělé!" Pohládl ji po vlasech.

"Měla jsi zajímavý den?"

"Ano, včera i dnes. Šla jsem na ambasádu a dostala jsem pas, přesně jak jsi zříkal a -" I "Bezva. Takže teď jsi Kanadanka."

) "Ne, miláčku, Íránka ty jsi Kanadán. Dávej pozor, nejlepší ze všeho bylo, | když jsem přišla do Doušan Taphe," prohlásila hrdě. 'f "Panebože," řekl bezděčně, neměla ráda, když bral jméno boží nadarmo. »Promiň, ale to - to bylo šílenství, tam se bojuje, je bláhové takhle riskovat." ; "Ale, nebyla jsem v žádné přestřelce," namítla vesele, vstala a hnala se ven se ?«ovy: "Něco ti předvedu." Ve vteřině byla zpátky. Vzala si šedý čádor, který .-ji halil od hlavy k patě včetně tváře, a jemu se to strašně nelíbilo. "O, pane," ltestebetala ve fársí a zatočila se před ním. "Nemusíš se o mne bát. Bůh mě stře-1 spolu s Prorokem, jehož jméno budiž pochváleno." Zarazila se, když viděla ho výraz. "Co je?" zeptala se anglicky. "Nikdy nikdy jsem tě v čádoru neviděl. Je to - nesluší ti." nio vím, je přílišný a doma ho nikdy nosit nebudu, ale na ulici, Tommy,

162 james clavell

bych ho radši nosit měla. Muži hrozně civí. Je totiž na čase vrátit se nejen k čá-doru - ale i k závoji." Byl v šoku. "Co teď se svobodou, kterou jste si vybojovaly? Máte svobodu hlasovat, nenosit závoj, chodit kam chcete, vdát se za koho chcete, už nejste jenom něčí vlastnictví jako dřív! Když začnete nosit čádor, zase o všechno přijdete." "Možná ano, možná ne, Tommy." Byla ráda, že spolu mluví

anglicky, protože může diskutovat a oponovat, což by s íránským manželem bylo nemyslitelné. A byla ráda, že se provdala za tohoto muže, který připouští, že má právo na vlastní názor, což je úžasné, a ještě úžasnější je, že mu ho může otevřeně říci. Tahle svoboda jde do hlavy jako víno, říkala si. Je nebezpečné opájet se tím, je to jako nektar z ráje. "Když nás Rezá šáh zbavil závoje, měl taky zbavit muže myšlenek, kterými jsou posedlí. Ty nemáš tušení, Tommy, co zažije žena, která řídí auto nebo jde na trh. Nedovedeš si to představit. Muži jsou všude stejní - na ulicích, v tržnicích, v bankách, zkrátka všude. Vidíš, že všichni myslí jen na jedno, jsou posedlí jen jednou představou. A na tu máš právo jen ty." Sundala čádor a složila ho úhledně na židli. "Ode dneška to budu nosit na ulici jako moje matka a před ní její matka, a ne kvůli Chomejnímu, Bůh ho ochraňuj, ale kvůli tobě, mému milovanému manželovi." Zlehka ho políbila, usadila se u jeho kolen a on věděl, že tím je to rozhodnuté. Pokud jí to nezakáže. Ale to by znamenalo konflikt v domácnosti, protože ona má právo rozhodnout si takovou věc sama. Je Iránka, žijí v Íránu a nehodlají na tom nic měnit - to byla část dohody s jejím otcem - takže problémy budou vždy íránské a řešení taky. To znamená vzdechy a vyčítavé pohledy, tu a tam slzy otrocké úsluhy, v noci slyšitelné vzlyky, ještě těžší vzdechy, nikdy ale jedno hněvivé slůvko nebo pohled - všechno dohromady to vražedně ničí klid duše manžela, otce nebo bratra. Lochart měl někdy co dělat, aby ji pochopil. "Dělej co chceš, ale do Doušan Taphe už nechod," hladil ji po vlasech. Byly zářivě hebké a jemné, jak je to běžné jen v mládí. "Co se tam dělo?" Tvář se jí rozjasnila. "Och, bylo to tak vzrušující! Nesmrtelní dokonce ani šáhova jednotka rychlého nasazení - nedokázali přemoci věřící. Všude se střílelo. Já byla úplně v bezpečí, byla se mnou moje sestra Laila, bratranec Alí a jeho žena. Náš bratranec Karím nám řekl, kdy a jak za ním máme přijít. Dal se na stranu islámu a revoluce ještě s několika důstojníky. Bylo tam asi dvě stě žen, všechny v čádorech, a pořád dokola jsme prozpěvovaly Bůh je veliký, Bůh je veliký. Potom se k nám přidali i někteří vojáci. Nesmrtelní!" Zorničky se jí rozšířily. "Představ si, dokonce i Nesmrtelní začínají vidět pravdu!" Lochart byl zděšen pomyšlením na nebezpečí, jemuž se vystavila, a přitom mu nic neřekla, ani se ho nezeptala. Co na tom, že nebyla sama! Zatím to vypadalo, že Chomejní i revoluce se jí nijak nedotýkají. Jen zkraje, když to doopravdy začalo, si dělala starosti o otce a příbuzné, kteří vesměs patřili mezi vy- ' značné obchodníky a bankéře ve městě a byli známí svými styky s dvorem. ŠŤ 763

Naštěstí její otec Lochartovi důvěrně sdělil, že on i jeho bratři tajně podporují dá léta Chomejního a revoltu proti šáhovi. Ale teď, říkal si, když i Nesmrtelní-(se hroutí a elitní důstojníci jako Karím otevřeně přecházejí na stranu revoluce, dojde nutně k velkému krveprolití. "Kolik jich přešlo?" zeptal se a snažil se ozhodnot, co má dělat. "Jen tři se k nám připojili, ale Karím říkal, že to je dobrý začátek a že kchtijár a jeho zbabělci co nevidět uprchnou jako šáh." .Poslouchej, Sahrazád, dnes britská i kanadská vláda nařídily, aby všichni ro-Binní příslušníci opustili na čas Írán. Mac posílá každého do Al Šargázu, než se > tu zklidní." "To je rozumné, moc rozumné."

"Zítra bude připravena jedna stopétadvacítka. Poletíš s ní Cenný, Manuela, a Ázáde, tak se sbal a " "Och ne, já nikam nepojedu, miláčku, to vůbec není nutné. A Ázáde? Proč y měla jít pryč? Žádné nebezpečí nám nehrozí - kdyby ano, otec by to určitě dělal. Nemusíš si dělat starosti..." Všimla si, že má sklenici skoro prázdnou. ýskočila, dolila mu víno a zase se usadila. "Já jsem úplně v bezpečí." "Ale já myslím, že jistější by bylo odjet na čas z Ira-"

"Jsi hodný, že na mě myslíš, ale já rozhodně nikam nepojedu, zítra se pora-|JUm s otcem, nebo to můžeš udělat sám..." Z krbu vypadl žhavý oharek. Zve-ll se, ale předběhla ho. "To nic, udělám to sama. Ty si odpočiň, miláčku, mu-S být hrozně unavený. Možná bys mohl zítra zajít za otcem se mnou." Zručně dá všechno do pořádku. Čádor ležel vedle na židli. Všimla si, že se na něj dívá. Po tváři se jí mihl stín úsměvu. "Co je?"

Ú Místo odpovědi se jen usmála, zvedla čádor a utíkala s ním vesele přes pokoj i chodbou do kuchyně. Lochart zíral do ohně, celý rozrušený, snažil se najít pádné argumenty, pro-že jí to nechtěl zakazovat. Ale budu možná muset. Můj bože, tolik starostí! L'harlie zmizel, v Kovízu pěkný galimatyáš, Kijábího zavraždili a Sahrazád je lázeň do revoluce! Je šílená, že takhle riskuje! Jestli se jí něco stane, nepřežiju 6. Bože, ať jsi kdo jsi, ať jsi kde jsi, chraň ji... Obývací pokoj byl veliký. Na druhém konci stál jídelní stůl a židle pro dvacet osob. Obvykle využívali pokoj v íránském stylu, seděli na zemi, kde prodli ubrus pod mísy s jídlem, a opírali se o polštáře. Většinou byli bez bot, vy- ké podpatky neměl nikdo, protože by poškodily měkký koberec. Byt měl pět "ne, tři koupelny, dva obývací pokoje - v tomhle zpravidla byli buď sami ne-i se společností a v tom druhém, mnohem menším na druhém konci bytu, vála obvykle ona, když on měl nějaké jednání nebo když ji přišly navštívit L'try, přítelkyně či někdo z četných příbuzných a nechtěli ho rušit. Kolem uirazád bylo pořád rušno, stále byl nablízku někdo z rodiny, ať děti nebo chů-f- Klid byl až po západu slunce, i když mnohokrát se stalo, že návštěva přespala "okoji pro hosty.

164 jam ES clavell

Jemu to nikdy nevadilo, byla to šťastná, družná rodina. Kromě toho slíbil jejímu otci, že se bude trpělivě učit íránskému způsobu života, a to po dobu tří let a jednoho dne. Potom se bude moci rozhodnout, jestli chce s Sahrazád občas žít mimo Irán. "Tou dobou totiž," říkal její otec Džáred Bakraván s laskavým výrazem, "budeš už s pomocí boží a s pomocí Proroka božího, kéž jeho slova žijí navěky, už vědět dost, aby ses rozhodl správně, protože už určitě budeš mít syny a dcery. I když je má dcera hubená, rozvedená a pořád bezdětná, nemyslím, že by byla neplodná." "Ale je ještě mladá, možná se rozhodneme, že na ně má zatím čas." "Na děti nikdy není moc brzy," namítl Bakraván ostře. "Svaté knihy to říkají naprosto jasně. Žena potřebuje děti. Děti dělají domov. Bez nich se žena stane zahálčivou. Tohle je Sahrazádin velký problém, že nemá děti. Některé moderní zvyky schvaluje, některé ne." "Ale jestliže se dohodneme, ona a já, že je příliš brzy -" "Takové rozhodnutí se jí vůbec netýká!" Malý, obtioustlý muž s bílými vlasy, bílou bradou a tvrdýma očima byl v šoku. "Bylo by absurdní hovořit s ní o tom. To je urážka! Musíš uvažovat jako Íránec, nebo vaše manželství nevydrží. Ani nezačne. Nikdy. Nebo ty nechceš děti?" "To ne, ovšemže chci děti, ale -"

"Dobře. Tak domluveni."

"A nešlo by to takhle: Za tři roky a jeden den rozhodneme, jestli je nebo není příliš brzy?" "To je počítaný nápad. Jestli nechceš dě-"

"Ale samozřejmě chci, Excellence."

Konečně muž váhavě řekl: "Tak rok a jeden den - ale jen když odpřísáhneš před Bohem, že opravdu chceš mít děti, že tohle období bude skutečně jen dočasné! Máš hlavu plnou nesmyslů, můj synu. S pomocí boží tě tyhle nesmysly brzy přejdou. Zmizí jako sníh z pouště. Je nad slunce jasnější, že ženy potřebují děti..." Lochart se zamyšleně usmál. Ten báječný starý pán by smlouval i s Bohem v ráji. A proč ne? Není to snad hlavní zábava Íránců? Ale co mu mám říci za těch pár dní - rok a den už je málem pryč. Chci na sebe vzít břímě otcovství? Ne, ještě ne. Ale Sahrazád děti chce. Ovšem, souhlasila s mým rozhodnutím, nikdy se o tom nezmínila, ale nemyslím, že to schvaluje. Z kuchyně zaznívaly tlumené hlasy, jak mluvila se služebnou, vždy ho to úžasně uklidňovalo - byl to kontrast proti pilotní kabině, která byla jeho druhým domovem. Opřený o pohodlné polštáře hleděl do ohně. Z noci se ozývala přestřelka, ale to bylo teď tak běžné, že to ani nevnímal. Musím ji dostat z Teheránu, rozhodl se. Ale jak? Ona svou rodinu nikdy neopustí. Možná tu je bezpečněji než jinde, ovšem jestli se přidá k revoluci, tak ne. Doušan Taphe? Zbláznila se, ale to oni teď všichni. Kdybych aspoň věděl, jestli armáda vážně dostala rozkaz rozdrtit revoluci.

Bachtijár už musí něco udělat, nebo je s ním konec. Ale jestli něco udělá, poteče krev, protože Íránci SMRŠŤ165

ifeou násilníci a smrti se vůbec nebojí, naopak ji vyhledávají - je-li to pro islám. j Ach jo, islám! A Bůh. Kde je ten jediný Bůh právě teď? -. V srdcích a myslích věřících. Šiké jsou věřící. Šahrazád s celou její rodinou 'taky. A já? Ne, zatím ne, ale pracuju na tom. Slíbil jsem, že na tom budu pracovat, slíbil jsem, že si přečtu Korán a nebudu předpojatý. No a? Teď na tohle není čas. Uvažuj prakticky. Ona je v nebezpečí. Ať s čádorem aebo bez čádoru, nesmí se do toho zamotat. Jenže proč ne? Je to její země. Ano, ale ona je moje žena a já jí poručím, aby se do toho nepletla. Co dům jejího otce u Kaspického moře nedaleko Bandar-e Pahlaví? Možná by ji tam mohli s sebou vzít nebo ji tam poslat počasí je dobré, není tam taková vlezlá zima jako tady, i když u nás doma je teplo díky stále plné nádrži na naftu. A díly starému pánovi a její rodině máme pořád dost dřeva na oheň a lednici plnou láobrého jídla. Dobrý Bože, už mu toho tolik dlužím, tak strašně moc. I; Vyrušil ho lehký šramot. Sahrazád stála ve dveřích v čádoru a v lehkém závoji, který na ní ještě nikdy neviděl. Oči jí zářily jako nikdy dřív. Čádor za-šustil, když se pohnula směrem k němu. Pak ho rozevřela. Byla nahá a pohled na ni mu vzal dech. ' "Tak vidíš." Její hlas měkce předl, fársí znělo sladce. "Tak vidíš, můj manželi, teď se ti čádor líbí?" Natáhl k ní ruce, ale ustoupila se smíchem o krok zpátky. "V létě nosí lehké eny čádor takhle, aspoň se to říká." "Sahrazád..." "Ne." |,« Tentokrát ji chytil snadno. "Možná, pane," řekla se smíchem mezi polibky, nožná tvůj otrok bude nosit čádor takhle pořád, i na ulici nebo na tržišti, šla to spousta žen. Aspoň se to povídá." "Ne. To bych nesnesl." Začal ji zvedat v náručí, ale ona zašeptala: "Ne, micku, zůstaneme tady." Namítl: "Ale sloužící..." Znovu zašeptala: "Na ty zápolen, nebudou nás rušit. Zapomeň na ně, zapomeň na všechno, prosím, miláč-1, a pamatuj si, že tohle je tvůj dům, tvůj krb a já jsem navždy tvá otrokyně." Zůstali. Jako vždy se její vášeň vyrovnala jeho, i když to dost dobře nechali. věděl jen, že se s touhle rajskou nymfou dostává do ráje a pak se zase bez-EČně vrací na zem. Později je při večeri vyrušil zvonek. Sluha Hasan šel otevřít, vrátil se do po-pOje a zavřel za sebou dveře. "Pane, to je Jeho Excellence, generál Valík," oznámil tiše. "Omlouvá se, že jde tak pozdě, ale je to důležité a rád by, kdybyste mu "aoval pár minut." Locharta to podráždilo, ale Sahrazád se ho lehce dotkla: "Přijmi ho, miláčku. lekám na tebe v posteli. Hasane, přines čistý talíř a ohřej choreš, Jeho Exce-"ce bude mít určité hlad." g Valík se dlouze omlouval, že přichází tak pozdě, dvakrát odmítl nabízené jíd-' Mé nakonec se nechal přesvědčit a s chutí ho snědl. Lochart trpělivě čekal

166

james clavell

a připomínal si slib jejímu otci, že se bude učit íránským způsobům rodina má vždycky přednost, k dobrým způsobům patří otálet s podstatou problému a nevysypat ho po lopatě, nikdy ne hned a přímo. Ve fársí to šlo mnohem snadněji než v angličtině. Jakmile to bylo možné, přešel na angličtinu: "Rád vás vidím, generále. Co pro vás můžu udělat?" "Dozvěděl jsem se teprve před hodinou, že jste zpátky v Teheránu. Tenhle choreš je snad nejlepší ze všech, co jsem kdy jedl. Moc mě mrzí, že vás tak pozdě večer ruším." "Nic se neděje." Lochart se odmlčel. Starší muž jedl bez rozpaků, nevadilo mu, že jí sám. Kousek jehněčího se mu přilepil na knír a Lochart ho fascinovaně pozoroval, přemítal, jak dlouho se tam udrží, až si Valík otřel ústa. "Šahra-zád si zaslouží poklonu - dobře vyškolila kuchaře. Musím to říct mému nejmilejšímu bratranci, Excelenci Džáredovi." "Děkuji vám." Lochart vyčkával.

Ticho viselo nehnuto ve vzduchu. Valík upil trochu čaje. "Dostali jste povolení na dvěstědvánáctku?" "Než jsem odešel, nic nepřišlo." Lochart na otázku nebyl připraven. "Vím, že

Mac někoho poslal, aby počkal, jak to dopadne. Zavolał bych mu, ale bohužel nám nejde telefon. Proč?" "Partneři by chtěli, abyste letěl vy."

"Kapitán Mciver už rozhodl, že poletí kapitán Lané, jestliže ovšem dostaneme povolení." "Dostanete ho." Valík si znovu utřel ústa a nalil si čaj. "Partneři by byli rádi, l' kdybyste pilotoval vy. Mciver bude určitě souhlasit." "Je mi líto, ale musím zpátky do Zágrosu, chci se ujistit, že je všechno v pořádku." Stručně mu vylíčil, co se tam přihodilo. "Podle mne může Zágros pár dní počkat. Džáreda by jistě potěšilo, že vám záleží na mínění partnerů." Lochart se zarazil. "Rád udělám cokoli. Proč partnerům na tomhle letu tak záleží? Jde jen o pár náhradních dílů a sto tisíc rijálů, ne?" "Všechny lety jsou důležité. Partneři si zakládají na poskytování prvotřídních služeb. Takže jsme domluveni?" "Ještě bych... předně se musím domluvit s Mačem, zadruhé pochybuju, že dvěstědváctku pustí, a zatřetí bych se vážně měl podívat na svou základnu. Valík nasadil svůj nejpříjemnější úsměv. "Jsem si jistý, že Mac bude souhlasit. Dostanete povolení odletět z teheránského letového prostoru." Zvedl se. "Jdu teď za Mačem a řeknu mu, že poletíte. Vyřídíte Sahrazád mé díky - ještě jednou se omlouvám, že jsem vás navštívil tak pozdě, ale doba je zlá." Lochart se nehýbal. "Stejně bych rád věděl, co je tak strašně důležitého na pár náhradních dílech a sto tisících rijálech."

; "Partneři to považují za důležité, a tak, můj milý mladý příteli, když jsem šly- i šel, že jste zde, usoudil jsem - vzhledem k našemu úzkému příbuzenskému!

SMRŠŤ

767

vztahu - že to rád uděláte, zvláště když vás osobně požádám. Jsme jedna rodina, "ne?" Znělo to suše, úsměv zůstal. "Rád udělám cokoli, abych pomohl -"

"Dobrá, dohodnuto. Děkuji vám. Nemusíte mě vyprovázet." Na prahu se l Otočil a významně se rozhlédl kolem sebe. "Jste nepochybně velmi šťastný muž, jcapitáne, závidím vám." Lochart zůstal sedět u skomírajícího ohně. Hasan a služebná uklidili nádobí, popřáli mu dobrou noc, ale on je neslyšel - ani Sahrazád, která vešla do po-jtoje o něco později, pozorně se na něj zadívala a tiše se vrátila do postele, řponechávajíc ho jeho myšlenkám. , Bylo mu nanic. Valík ví, že všechny cenné věci v tomto domě včetně bytu »amotného jsou svatebním darem od Šahrazádina otce. Džáred Bakraván na něj .převědł i faktické vlastnictví celé budovy - alespoň výnos z nájemného. Jen má-io lidí vědělo o jejich diskusi: "Oceňuji vaši velkorysost, ale nemohu to při-amout, pane," řekl tenkrát Lochart. "Vyloučeno." "Ale to jsou jen nedůležité materiální otázky." "Tohle je příliš. Nemám sice vysoký plat, ale zvládneme to. Opravdu." "Jistě, samozřejmě. Ale proč by nemohl manžel mé dcery žít příjemně? Jak jinak se můžeš v klidu naučit íránskému způsobu života a splnit svůj slib? Ujiš-"uji tě, můj synu, že tohle má pro mě malou cenu. Teď jsi částí mé rodiny. 'Jodinaje v Íránu ze všeho nejdůležitější. Rodina se stará o rodinu." "Ano, ale já se o ni musím starat - já, ne vy." "S pomocí boží taky časem budeš, postaráš se o ni tak, jak je zvyklá. Ale teď > není možné, když musíš podporovat bývalou ženu a dítě. Rád bych všechno iridii civilizovaně, po našem. Slíbil jsi, že budeš žít jako my, ne?" "Ano. Ale pochopte, prosím, že tohle všechno nemůžu přijmout. Jí dejte okolí, mně ne. Musím se snažit sám." l"Nepochybuj u, že budeš. Zatím to ber jako můj dar tobě, ne jí. Tak ti ji nůžu dát s klidným svědomím." "Dejte to jí, ne m-" Džáred Bakraván hovořil ostře: "Bůh rozhodl, že muž je pánem domu. Kdy-y tohle nebyl tvůj dům, nebyl bys pánem domu. Musím na tom trvat. Já jsem aava rodiny a Sahrazád udělá, co řeknu, a kvůli ní na tom musím trvat, jinak E svatba konat nebude. Znáám dilema člověka ze Západu, i když ho nechápu, tu) synu. Ale tady jsme v Íránu a rodina se stará o rodinu..." r V rozlehlé prázdnotě obývacího pokoje přikývl Lochart sám sobě. To je prav- a já se rozhodl pro Sahrazád a přijal jsem to, ale... ale ten hajzl Valík mi to 'díl do tváře a kvůli němu se cítím mizerně a mám vztek; mám vztek, že jsem 'chno nezaplatil sám, a vím, že jediné, co jí můžu dát, je svoboda, kterou by ik neměla, a ještě svůj život, když to bude nutné. Každopádně teď je Kanálka a nemusí tu zůstávat. i Nelži si do kapsy, je Íránka a vždycky bude.

Myslíš, že se bude cítit doma ve něm dešti ve Vancouveru, bez rodiny, bez přátel, kde jí nic nepřipomene

pondělí

12. ÚNORA 1979

168 james clavell Írán? Ano, myslím, že ano; na nějakou dobu bych jí všechno nahradil. Jasně, že ne navždy. [Ll Poprvé přemýšlel o problému, který je ohrožoval. Náš Írán, ten starý šáhův, : | je pryč jednou provždy. To by nevadilo, nový bude třeba lepší. Ona si zvykne l a já taky. Fársí umím, ona je moje žena a Džáred má moc. Jestli budeme muset na nějakou dobu odjet, tak to zařídím. Budoucnost je pořád růžová a já ji strašně miluju a děkuju Bohu, že mi ji dal... Oheň v krbu dohořival, cítil příjemnou vůni shořelého dřeva, do níž se mísil její parfém. Na polštářích byly ještě otisky jejich těl, a i když byl stoprocentně uspokojený, stále po ní toužil. Je pravá huriska, duch z ráje, říkal si ospale. Očarovala mě, je to nádherné, nestěžuju si, a jestli dnes v noci umřu, aspoň vím, jaké to je v ráji. Je báječná, Džáred je báječný a její děti budou jednou taky báječné a její rodina... Ach rodina! Rodina se stará o rodinu, to je zákon, musím udělat, co Valík chce, ať se mi to líbí nebo ne. Musím, její otec mi to dal jasně najevo. Poslední oharky zhasly, a než dohasly úplně, na vteřinu vzplanuly. "Co je tak důležitého na pár součástkách a pár rijálech?" ptal se plamenů. Odpověď mu nedaly.

777

BRÍZ JEDNA. 07.12 HODIN. Charlie Pettikin spal trhavým spánkem, schoule-ř na slamníku na podlaze, přikrytý jedním prostěradlem, ruce svázané před km. Právě svítalo, byla lezavá zima. Stráže ho zamkly do komory v domku flcki Jokkonena, sloužící jako skladiště, přenosný plynový vařič mu nepovolil-Malé okno bylo zevnitř zamrzlé, zvenku zamřížované. Na parapetu ležel ivátý sníh. jOtevřel oči a zprudka se posadil, v první chvíli nevěděl, kde je. Pak se mu a paměť a on se těžce opřel o zeď. Celé tělo ho bolelo. "To je konec," lál a snažil se trochu narovnat ramena. Oběma rukama si neobratně pro-1 oči a přešel po tváři. Měl pocit špíny, na bradě strniště. Nesnáším, když m oholený, říkal si. nes je pondělí. Dorazil jsem sem v sobotu při západu slunce a včera mě ili. Parchanti! sobotu večer zaslechl zvenku podivné zvuky, které ho znepokojily. Jednu li se mu zdálo, jako by někdo přidušeně mluvil. Stáhl světlo, odjistil závo-1 Stál na prahu s pistolí v ruce. Pečlivě pátral ve tmě. Pak viděl, nebo aspoň ael, že vidí, nějaký pohyb v dálce asi třiceti yardů, další o něco dál. Kdo je tam?" volal. "Co chcete?" L"kdo se neozval. Další pohyb. Kde to bylo? Asi třicet, čtyřicet yardů

772

james clavell

od něj - těžko ve tmě odhadoval vzdálenost. Tamhle! Zase něco! Byl to člověk? Zvíře? Možná jen stín větve. A co bylo za tou velkou borovicí? "Vy tam! Za tím stromem! Co chcete?"

Žádná odpověď. Nedokázal rozeznat, jestli je to člověk, nebo ne. Rozčilený a trochu vyděšený zacítil a stiskl spoušť. Hromová rána se odrazila od hor ozvěnou, rudě zářící střela se rozprskla o strom a žhavá sprška přešla v další, až se syčením zmizela ve sněhu. Cekal. Nic se nedělo. Hluk

lesa, vrzání střechy hangáru, vítr ve vrcholcích stromů, občas dunivý pád sněhu z přetížené větve. Vykašlal se na opatrnost, našťvaně podupával nohama, aby se zahřál, rozsvítil naplno, znovu nabíl pistoli a dveře zavřel na závoru. "Stárneš a chováš se jak stará bába," řekl nahlas a dodal: "Do-prdele! Nesnáším to ticho, šťve mě, že tu jsem sám, šťve mě sních, zima, šťve mě, že mám strach. Dnešní ráno v Kale Morghí mi dalo zabrat, kčertu s tím, ale vím určité, že nebýt mladého Rosse, ti parchanti ze SAVAKu by mě zabili!" Zkontroloval závoru, přesvědčil se, že všechna okna jsou zavřená, zatáhl závěsy, pak si nalil velkou vodku, přidal do ní trochu mraženého pomerančového džusu, posadil se ke krbu a trochu se uklidnil. Byl ozbrojen a ke snídani byla v lednici vejce. Plynový hořák šel dobře. Po chvíli se cítil lépe, připadal si víc v bezpečí. Než se uložil do postele v ložnici pro hosty, překontroloval všechny 11 zámky. Když měl jistotu, že jsou v pořádku, lehl si a brzy usnul. Ráno už si na noční strach nevzpomněl. K snídani si udělal topinku s míchanými vejci, jak to měl rád, poklidil místnost, oblékl teplou kombinézu, sundal závoru ze dveří a někdo mu strčil před oči hlaveň samopalů. Šest revolucionářů se nacpalo do pokoje a začalo vyslýchání. Trvalo hodiny. "Nejsem špión, nejsem Američan. Říkám vám, že jsem Brit." Znovu a znovu, pořád dokola. "Lháři, v papírech máš, že jsi z Jižní Afriky. Při Alláhu, jsou snad falešné?" Vůdce, který si říkal Fedor Rákoczy, vypadal drsně, byl vyšší a starší než ostatní, měl tvrdé hnědé oči a jeho angličtina zněla cizím přízvukem. Stále stejné otázky: "Odkud jsi, proč jsi tady, kdo je tvůj šéf v CIA, jaký tu máš kontakt, kde je Erikki Jokkonen?"

"Nevím. Už jsem vám řekl stokrát, že to nevím když jsem včera večer přistál, nikdo tu nebyl. Měl jsem ho i s jeho ženou dopravit do Teheránu. Má tam nějakou práci."

"Lháři! Utekli v noci, už je to dva dny. Proč by utíkali, kdyby věděli, že pro, ně letíš?"

"Nečekali mě. Už jsem vám to říkal. Kde je Dibble a Arberry, naši mechani-, či? Kde je náš manažer Dájatí a " "Tvůj kontakt od CIA v Tabrízu?" "Žádný. Jsme britská společnost. Žádám o spojení s naším konzulem v Tab-řízu. Ne" i; "Nepřátelé lidu nemůžou žádat nic! Ani milost! Jsme ve válce, protože je to; vůle boží. Ve válce se lidi střelí!"

n-

773

Vyslýchání pokračovalo celé dopoledne. Přes jeho námitky mu sebrali všech-y doklady včetně pasu, kde měl životně důležité povolení k výjezdu a pobytu, rázali ho a nechutně mu vyhrožovali, co se stane, jestliže se pokusí o útěk. Později se Rákoczy a dva ozbrojení muži vrátili. "Proč jsi nám neřekl, že jsi Svezl náhradní díly na dvěstědvánáctku?" "Nikdo se mě na to zatím neptal," odsekl Pettikin našťvaně. "Kdo, sakra, jste? fctaťte mi všechny moje doklady. Chci mluvit s britským konzulem. Rozvažte ni ruce, hergor!" "Bůh tě potrestá za to, že kleješ! Na kolena a pros Boha za odpuštění." donutili ho pokleknout. "Pros o odpuštění!" Poslechl a cítil nenávist.

"Lítáš s dvěstědvánáctkou stejně dobře jako s dvěstěšestkou?" "Ne." S námahou se pokoušel zvednout.

"Lháři! Máš to v licenci." Rákoczy ji hodil na stůl. "Proč lžeš?" "Záleží na tom? Stejně mi nic nevěříte, ať říkám pravdu, nebo ne. Samozřej-tě to je v mé licenci. Viděl jsem, že jste mi ji sebrali. Pochopitelně lítám l dvěstědvánáctkou, když na to přijde." "Výbor tě bude soudit a vynese rozsudek," oznámil nakonec Rákoczy a vy-iělo to tak definitivně, až ho zamrazilo. Odešli. Při západu slunce mu přinesli trochu rýže a polévky a zmizeli. Nespál, ted' za [vitu cítil, jak je bezmocný. Znovu v něm narůstal 'strach. Jednou ho ve Vier-imu sestřelili, zajali a Vietkong ho odsoudil k smrti. Jeho eskadra se však pro lij vrátila s vrtulníky a Zelenými barety, přepadli vesnici a postříleli příslušní-y Vietkongu. Tenkrát unikl jistě smrti. "Nikdy nevěř, že umřeš, dokud nejsi Irtvý, kamaráde," poradil mu tenkrát mladý americký velitel. "Jen tak budeš lít klidné spaní." Jmenoval se Conroe Starke. Eskadra měla smíšenou posadu, byli v ní Američané a pár Kanaďanů, základnu měli v Da-nangu. To byl tíky pořádný galimaryáš! ' ? Co asi dělá Vévoda? pomyslel si. Ten má kliku, pacholek. Kliku, že je v bez-Éčí v Kovízu a že má Manuelů. To je kočka - postavu akorát na

mazlení jako |cdvídek koala, všude správné křivky a velké hnědé oči. F Myšlenky se mu zatoulaly, přemýšlel o ní a o Stárkovi, o Erikkim a Ázádě, fí vietnamské vesnici - a o mladém kapitánu Rossovi a jeho mužích. Další bránce. Nebýt jeho... Člověk potřebuje tyhle lidi, aby přežil. Lidi, kteří jako raketou vkročí do mého života bez nějakého zjevného důvodu a poskytnou mi sne tu pomoc, jakou zoufale potřebuju, nebo mě vytáhnou z ožehavé a netečné situace. Objevují se snad proto, že se člověk modlí o pomoc? Protože líži se každý modlí, i když ne přímo k Bohu. Ostatně Bůh má mnoho tváří. K Opomněl si na starého Soamese na vyslanectví s jeho "Nezapomeň, Char-e Prorok Muhammad prohlásil, že Alláh - Bůh - má tři tisíce jmen. Tisíc snio pouze andělům, tisíc prorokům, tři sta je v tóře, Starém zákonu, dal-Sta v záburu, to je žalm Davidův, tři sta v Novém zákonu a devadesát t v Koránu. To dělá dohromady dva tisíce devět set devadesát devět. Jedno

174

james clavell

jméno Bůh ukryl. V arabštině to zní: Ism Alláh al-azdm: nejslavnější jméno boží. Každý, kdo čte Korán, ho přečte, aniž si to uvědomí. Bůh je moudrý, že ukryl své nejslavnější jméno, co?"

Ano, jestli nějaký Bůh je, pomyslel si Pettikin, promrzlý a rozbolavělý. Těsně před polednem se Rákoczy se dvěma muži vrátil, kupodivu se usmál, pomohl mu vstát a začal rozvazovat pouta. "Dobré ráno, kapitáne Pettikine. Omluvte to nedopatření. Prosím, pojdte za mnou." Šel do hlavní místnosti. Na stole voněla káva. "Pijete černou nebo s mlékem a cukrem jako Angličan!?" Pettikin si třel odřená zápěstí a snažil se pochopit situaci: "Co se děje? Vězeň má nárok na dobrou snídani?" "Pardon, nerozumím."

"To nic," Pettikin na něj zíral a pořád si nebyl jistý. "Mléko a cukr." Káva chutnala báječně a vzpružila ho. Přidal si. "Takže to všechno bylo nedopatření, jen nedopatření, říkáte?"

"Ano. Ověřil jsem si, ehm, vaši verzi a zjistil, že je pravdivá. Odletíte okamžitě. Vráťte se do Teheránu." Pettikinovi se nad tím nečekaným obratem sevřelo hrdlo je to příliš podivné, říkal si podezíravě. "Potřebuji palivo. Naše zásoby paliva byly úplně rozkradené, v nádrži nic není."

"Doplnili jsme zásoby paliva ve vašem stroji. Osobně jsem na to dohlédl." "Vy se vyznáte ve vrtulnících?" Zaráželo ho, jak je muž nervózní. "Trochu."

"Promiňte, ale nevím, ehm, nevím, jak se jmenujete?"

"Smith. Pan Smith." Fedor Rákoczy se usmál. "Půjďme, prosím. Hned teď." Pettikin našel boty a obul se. Muži ho tiše pozorovali. Všiml si, že mají i automatické pistole sovětské výroby. Na stole vedle dveří ležel jeho cestovní py-| tel a doklady. Pas, vízum, pracovní povolení a pilotní licence, vydaná Íránskoul leteckou asociací. Snažil se nedat najevo překvapení. Zkontroloval papíry a str-i čil je do kapsy. Vydal se k ledničce, ale jeden z mužů mu zastoupil cestu. "Mánij hlad," ohradil se Pettikin, pořád nedůvěřivý. "V letadle je něco k jídlu. Pojdte za mnou, prosím."

Vzduch venku byl příjemně mrazivý a čistý, obloha jasné modrá, jen západě se tvořila sněhová mračna. Východ nad průsmekem byl jasný. Jak sr odrážel světlo, les kolem přímo zářil. Před hangárem stála dvěstěšestka s umyd' tými okny, všechno jak bylo, až na pouzdro s mapou, které zahlédl v postrantr kapse, ne na vedlejší sedadle jako obvykle. Běžnou prohlídku před letem zač' velice důkladně.

"Prosím, pospěšte si," vyzval ho Rákoczy.

"Jistě." Předstíral, že spěchá, ale na nic nezapomněl, dokonale prozkol všechno, s čím mohl někdo manipulovat. Plyn, olej, zkratka všechno. Cit jejich rostoucí nervozitu. Na základně ještě nikdo nebyl. V hangáru viděl áv1 stědvanáctku s úhledně rozloženým motorem. Náhradní díly, které přivelely vedle na lavici. T

Takže hotovo." Rákoczy to řekl jako rozkaz. "Nastupte, palivo doplníte tBandar-e Pahlaví." Otočil se k oběma mužům, spěšně se s nimi rozloučil a na- id! na sedadlo vpravo. "Nastartujte a letíme. Doprovodím vás do Teheránu." (vřel samopal koleny, zapnul si pás, zajistil dveře a očividně zvyklý na pilotní ibinu si nasadil sluchátka,. Pettikin si všiml, že zbylí dva muži zaujali obranné pozice směrem k silnici. tiskl tlačítko startéru. Znamé hučení motoru a to, že "Smith" byl na palubě ním a tudíž sabotáž byla nepravděpodobná, způsobily, že se cítil lehce. "Star-lijeme," ohlásil do mikrofону a plavně se vznesl, zakroužil a šplhal k prů-yku.

i "Dobře, velmi dobře. Lítáte výborně." Rákoczy si ledabyly opřel pušku o koná, hlaveň namířenou na Pettikina. "Jen tu virtuozitu nepřehánějte, prosím." ; "Zajistěte zbraň - nebo nepoletím nikam." ; Rákoczy zaváhal, pak ji zajistil. "Uznávám, že při letu je to nebezpečné." Ive výšce šesti set stop Pettikin srovnal stroj, pak se prudce otočil a vrátil se Katky k základně. f "Co to vyvádíte?" .Chci být v obraze." Spoléhal, že Smith se sice vyzná v pilotní kabině, ale i&těšestku pilotovat nedovede, protože jinak by s ní letěl sám. Očima pátral, y zjistil, proč je ten člověk tak nervózní a proč spěchal s odletem. Základna padala stejně. Nedaleko křižovatky úzké silnice ze základny s hlavní dálnicí rerozápadně do Tabrízu spatřil dva nákladáky. Oba mířily na základnu. Snad-»rozpoznal, že to jsou vojenské vozy. |,"Pristanu a podívám se, co se děje," zauvažoval.

Ijestli to uděláte, bude vás to stát trvalé zohavení a hodně bolesti. Prosím, |Ee do Teheránu - ale nejdřív do Bandar-e Pahlaví."

p'aJak se doopravdy jmenujete?" tSmith."

Pettikin zakroužil a zamířil jihovýchodně směrem na Teherán a horský pře-. Věděl, že má dost času - byl si jistý, že během cesty přijde jeho chvíle.

176

JAMES clavell

teherán. 08.30 hodin. Tom Lochart se prodíral se svým starým citroene troskami noční bitvy a mířil do Kale Morghí. Ráno bylo kalné a lezavé a už ml zpoždění, přestože vyrazil za úsvitu.

Cestou zahlédl mnoho mrtvých těl a nařikajících pozůstalých, ohořelé zbytky aut, z některých se ještě kouřilo. Výsledek nočních bojů. Hloučky ozbrojených civilistů se objevovaly na balkonech i barikádách, často si musel zajd. Hodně mužů teď mělo jako stoupenci Chomejního zelené pásky. Vesměs byl ozbrojen. Nápadný byl minimální dopravní ruch v ulicích. Čas od času zajt čela siréna policejního vozu, minulo ho pár osobních nebo nákladních vozů, al žádný si ho nevšímal až na to, že ho troubením nutily uhnout z cesty. Chrlil l ně nadávky a bylo mu skoro jedno, jestli se na letiště vůbec někdy dostat Aspoň by to vyřešilo jeho dilema.

Prudce uhnul, aby se nesrazil s vozem, který se vyřítil z postranní ulice i špatné straně vozovky. Řidič ani nezpomalil; proklel ho spolu s Teheránel Íránem a Valíkem a hlasitě řekl: "Insd Alláh," ale nepomohlo to. Nad hlavou mu visela špinavá mračna plná sněhu, vůbec se mu nelíbila. vztek, že musel odejít z teplé postele a opustit Šahrazád. Těsně před výchwcw slunce je probudilo řinčení budíku. [RŠT777

Myslela jsem, že dnes nikam nepůjdeš, miláčku. Zdálo se mi, žes původně al až zítra." Vybrali mě pro náhlý let, myslím, že to tak je. Kvůli tomu také přišel Valík. Bejdřív musím mluvit s Mačem. Jestli poletím, budu pár dní pryč. Spi dál, (ato." Ve spěchu se oholil a oblékl, vypil šálek kávy a byl pryč. Venku byla jeslí tma, jen slabý proužek blednoucí oblohy označoval svítání. Vzduch byl plný liplavého kouře a z dálky se ozýval zvuk přestřelky. Najednou byl plný jakého-í neblahého tušení. Mciver bydlel o pár bloků dál. Locharta překvapilo, že je zcela oblečený. Nazdar, Torné, pojď dál.

Povolení přišlo o půlnoci, dostal jsem to osobně do aky. Valík má vážně vliv nevěřil jsem, že to povolí. Kávu?" >L' "Díky. Mluvil s tebou včera večer?" » "Ano." Mciver šel do kuchyně. Káva příjemně probublávala. Po Genny, Pau-t nebo Noggerovi nikde ani potuchy. Nalil kávu. "Valík mi říkal, že s tebou Íera mluvil a že jsi souhlasil s jeho návrhem." i "Řekl jsem, že to nejdřív musím probrat s tebou, že dřív nepoletím - pokud Í«taneme povolení. Kde je Nogger?" I "Zpátky ve svém bytě. Včera v noci jsem zrušil návrh, že bude pilotovat. brad se nemůže vzpamatovat z té rvačky se vzbouřenci." : "To si dovedu představit. Co se stalo s tou dívkou? Co je s Paulou?" "Je v pokoji pro hosty, let s Alitalia je pořád ještě pozastavený, ale dnes mož-i poletí. Včera večer se tu zastavil George Talbot z ambasády a říkal, že letiště p'od revolucionářů údajně vyčištěné a při troše štěstí se konečně pár odletů přiletů uskuteční." R "Takže Bachtijár možná nakonec vyhraje."

t- "Nevím, doufejme. BBC dnes ráno hlásilo, že Doušan Taphe je pořád ještě |rukou Chomejního a Nesmrtelní jim šlapou na paty a snaží se získat převahu. I Lochart se otřásl, když si na tom místě představil Sahrazád. Slíbila mu, že už |n nepůjde. "Povídal Talbot něco o ozbrojeném převratu?" ?; "Jen zaslechl, že Carter je proti - kdybych byl Íránec a k tomu generál, nepal bych. Talbot souhlasil, podle něj k převratu nutně musí dojít v nejbližších |ch dnech, nic jiného se dělat nedá, povstalci už mají příliš mnoho zbraní." pLochart v duchu viděl, jak Sahrazád zpívá s tisíci ostatních, jak mladý kapi-gtKarím Pešádí prohlašuje, že je pro Chomejního, a tři Nesmrtelní dezertují. pevím, co bych dělal já na jejich místě, Mácu." grDíkybohu na něm nejsme a tohle je Írán, ne Anglie, a my jsme vedle báníl. V každém případě, Torné, jestli dnes přiletí stopětadvacítka, posadím na ni "razád. Bude pro ni lepší vypadnout do Al Sargázu, aspoň na pár týdnů. tetala kanadský pas?" íAno, ale já myslím, že nepůjde." Vylíčil, jak se přidala ke vzbouřencům rousán Taphe." proboha, to se dočista pomátla? Řeknu Gen, aby se za ní podívala." enny letí do Al Šargázu?"

178 james clavell

Mciver podrážděně odpověděl: "Ne. Kdyby to záleželo na mně, už je tam aspoň týden. Dělam co můžu. Šahrazád je v pořádku?" "Naprosto, ale strašně prosím Boha, aby se Teherán už uklidnil. Je mi nanic, když jsem v Zágrosu a nevím, co s ní tady je." Polkl pár doušků kávy. "Jestli mám letět, tak už bych měl radši jít. Mohl bys na ni trochu dohlédnout?" Přímo a tvrdě se podíval Mciverovi do očí. "Co je to za let, Mácu?" "Co přesně ti Valík včera řekl?" vrátil mu kamenný pohled. Lochart mu to pověděl. Doslova.

"To je parchant, takhle tě vydírat."

"Podařilo se mu to. Bohužel, pořád patří do rodiny - víš, jak to v Íránu je." Snažil se, aby v jeho hlase nezazněla hořkost. "Ptal jsem se ho, co je tak důležitého na pár náhradních dílech a pár rijálech, ale vykroutil se." Všiml si, že Mciver se tváří vážně. Zdál se mu nejen starší a mohutnější, než jak ho pamatoval, ale také tvrdší. "Mácu, co je tak strašně důležitého na pár náhradních dílech a pár všivých rijálech?" Mciver dopil kávu a znovu si nalil. Ztišil hlas. "Nechci vzbudit Genny nebo Paulu, Torné. Tohle musí zůstat mezi námi." Vylíčil, co se odehrálo v kanceláři. Slovo od slova. Lochart cítil, jak se mu hrne krev do tváře. "SAVAK? Jeho, Anúši, malou. Setáren a Džalála? Svatá Panno!" "Proto jsem souhlasil, že to zkusím. Musel jsem. Jsem v pasti stejně jako ty Ale je tu ještě něco." Pověděl mu o penězích. Lochart zalapal po dechu. "Dvanáct milionů rijálů v hotovosti? Nebo ekvivalent ve Švýcarsku?"

: "Mluv potichu. Ano, dvanáct pro mě a dalších dvanáct pro pilota. Včera večer prohlásil, že tahle nabídka pořád platí a abych nebyl .naivní", dodal zachmuřeně. "Kdyby tu nebyla Gen, vyhodil jsem ho." Lochart sotva poslouchal. Dvanáct milionů rijálů nebo hotovost jinde? Mac; má pravdu. Jestli Valík nabízí tolik v Teheránu, co teprve až bude u hranic?;, "Panebože!" vydechl.

; Mciver ho pozoroval. "Co si o tom myslíš, Torné? Pořád ještě chceš letět?" s "Nemůžu dost dobře odmítnout.

Nemůžu. Zvlášť teď, když máme povolení." Leželo na stole v kuchyni, vzal ho do ruky. Stálo tam: "EP-HBC má povolení, letní na základně HAF v Isfahánu. Posádka: kapitán Lané." Jméno kapitána bylo; lo přeškrtnuté a stálo tam: "Nemocen. Náhradní pilot". Za tím bylo prázdné místo, Mciver tam ještě nic nedoplnil.

? Teď pohlédl k zavřeným kuchyňským dveřím. "Valík chce nastoupit mimo Teherán. Soukromě." L« "Čím dál víc to smrdí. Kde ho mám nabrat?" }! "Jestli se dostaneš do Bandar-e Dělám, Torné, což není ani dost

málo pravdy děpodobné, bude tě nutit, abys ho vzal do Kuvajtu." "Ovšem." Hleděl Mciverovi přímo do očí.

"Použij jakýkoli nátlak; rodinu, Šahrazád, svou rodinu. A hlavně prachy. imrst 179

"Miliony. V hotovosti - oba víme, že by se mi hodily." Lochartův hlas zněl rovnáno. "Ale jestliže poletím do Kuvajtu bez íránského povolení, ve vrtulní-registrovaném íránskou společností, ať s jejím souhlasem nebo bez něj, (íránskými cestujícími prchajícími před legální vládou na palubě, je ze mě Jočinec; můžou mě obvinít z bůhvíjakých kriminálních činů tady i v Kuvajtu - kuvajtské úřady zajistí vrtulník, posadí mě do basy a nepo-lybně mě vydají Iránu. V každém případě budu mít jako pilot nadobro po ka-ře a do Iránu už se nikdy nevrátím. A Šahrazád - SAVAK by se mohl vrhnout na ni, takže to neudělám." "Valík je nebezpečný chlápek. Přijde ozbrojený. Nejspíš ti dá pistoli k hlavě (donutí tě le-" "To je možné." Mluvil stále klidně, ale vřelo to v něm. "Nemám na vybra-bu. Musím mu pomoci a udělám to - ale nejsem idiot." Po chvíli dodal: ogger o tom ví?"

"Ne." Postupem noci, jak zvažoval všechny možné plány, se Mciver rozhodl :ět sám a neriskovat život Noggera Lanea nebo Locharta. Kčertu s doktorem, [poletím načerno, pomyslel si celý tenhle let je šílený, takže trocha šílenosti]>víc už nevádí. r-Jeho plán byl jednoduchý: až to proberem s Torném Lochartem, řekne, že se hodí nepovolit let, nepodepíše se pod povolení, ale pojedou na místo setkání kovou zásobou benzínu, aby Valík mohl absolvovat cestu po silnici. I kdyby íhart chtěl jet s ním, stačilo by domluvit si rande a nejt rám, ale jet do líc Morghí, napsat do povolení pod jméno pilota své vlastní a odstartovat. la místě srazu... ' "Cože?" zeptal se. |;"Existují jen tři možnosti," opakoval Lochart. "Odmítneš mě tím pověřit, pbo to dáš někomu jinému. Noggera jsi škrtnul, Charlie tu není, takže zbýváš L-nebo já. Ty letět nemůžeš, Mácu. Prostě nemůžeš, je to příliš nebezpečné." ě "Samozřejmě že bych neletěl, moje licence -" s "Nemůžeš letět, Mácu," řekl pevně. "Promiň, ale to nejde." .Mciver vzdychl, překonal nutkání letět sám a rozhodl se pro druhý plán. no. Ano, máš pravdu. Souhlasím. Teď mě dobře poslouchej. Jestli to chceš "at, je to tvoje věc, já ti to nenařizuju. Vyšlu tě, když chceš, ale mám určité dmínky. Jestliže to na místě srazu bude vypadat dobře, nalož je. Pak leť do "lánu. Valík řekl, že to zajistí. Když bude Isfahán v pořádku, leť dál. Možná (íránský pan Jistič zvládne po celé délce trasy. Musíme na to vsadit." yrSázím přesně na to." j»V Bandar-e Dělám to končí. Přes hranici nepoletíš. Platí?" Napřáhl ruku. |i»l latí. Potřásli si rukama a Lochart se v duchu modlil, aby svůj slib dodržel. Klr t / L' | Mciver mu prozradil místo setkání, podepsal povolení a všiml si, že se mu lou ruce. Jestli se něco zvrtně, po kom SAVAK půjde? Po nás obou. A mož-lpo Gen, pomyslel si a znovu ho zachvátila hrůza. Neřekl Lochartovi, že vše-v noci zaslechla Valíka a domyslela si, oč jde. "Ale já souhlasím, Duncane,"

180 james clavell

pronesla vážně. "Je to strašně riskantní, ale musíš se pokusit zachránit je. Tom taky, je v pasti stejně jako ty. Nemáte na vybranou." Předal Lochartovi povolení. "Torné, rozhodně ti nedovoluj u přeletět hranici. Jestli to uděláš, přijdeš nejspíš o všechno, i o Šahrazád." "Celý tenhle plán je na draka, ale co naděláš."

"Jisté. Zlom vaz."

Přikývl, pokusil se vrátit úsměv a odešel.

Mciver zavřel hlavní dveře. Doufám, že to je správné řešení, přemítal a hlava mu třeštila. Bylo by šílenství, kdybych letěl sám, ale stejně... raději bych byl na jeho místě. Raději... "Je," podivil se. Genny stála u kuchyňských dveří, přes noční košili teplý župan a bez brýlí na něj mžourala. "Jsem... jsem strašně ráda, že jsi neletěl, Duncane." Mluvila slabým hláskem. "Cože?"

"Jen se nedělej! Znáš tě moc dobře. Vůbec jsi nespál, jak jsi pořád dumal, co s tím - já taky ne, bála jsem se o tebe. Na tvém místě bych taky chtěla letět sama. Jenže, Duncane, Tom má páru a zvládne to a já moc doufám, že vezme Šahrazád odtud a už se nevrátí..." Po tvářích jí tekly slzy. "Jsem tak ráda, že jsi tady." Utřela si oči, šla ke kamnům a postavila na hořák konvici. "Sakra, promiň mi to, občas je toho na mě moc. Promiň." Objal ji kolem ramen. "Gen, jestli dnes přiletí stopěťadvacítka, nastoupíš? Prosím. Moc tě prosím." "Jistě, zlato. Když půjdeš taky."

"Ale Gen. Ty -"

"Duncane, poslouvej mě chvíli." Objala ho kolem krku, opřela mu hlavu o hrud' a pokračovala tím slabým hláskem, který ho znepokojoval. "Tři vaši partneři už uprchli s rodinami a se všemi penězi, šáh a jeho rodina jsou taky s penězi pryč, tisíce dalších, většina lidí, které známe, sám jsi to říkal. A teď utíká sám veliký generál Valík, i když má úžasné styky a nejspíš na obou stranách, a jestli ani... ani Nesmrtelní nedokázali potlačit malou rebelii v DoušanTaphe, kterou vede pár kadetů letectva a špatně ozbrojení civilisté - a to jsou prakticky ve svém vlastním prostředí - pak je na čase zabalit a vypadnout." "To nemůžeme, Gen," vybuchl. Cítila, jak mu prudce buší srdce, a její strach o něj ještě vzrostl. "To by byl strašný průšvih." "Jen na chvíli, než se to uklidní."

"Když uteču z Íránu, společnost S-G se položí."

"Duncane, tohle by měl přece rozhodnout jedině Andy a ne ty - to on nás sem poslal." "Ano, ale on se mě ptal na můj názor a já mu nemohl říct, že se vykašlu na jj vrtulníky a materiál v hodnotě nějakých dvaceti, třiceti milionů dolarů -v tomhle zmatku by nevydržely ani týden; buď by je rozkradli nebo zničili přišli bychom o všechno, o všechno - nezapomeň. Gen, že náš důchod a všechno ostatní souvisí se společností S-G." (SMRŠŤ I

"Ale nemyslíš, že -"

"Zkrátka tu vrtulníky a materiál nemůžu nechat." Jen při představě cítil paniku a krev se mu hrnula do hlavy. "Prostě to nejde." "Tak je vezmi s sebou."

"Proboha, nemůžu je vzít s sebou, nikdy bych na ně nedostal povolení, ma- íránskou registraci. Nejde to - musíme tu zůstat, dokud válka neskončí." r "To tedy ne, Duncane. Ty, já ani naši kluci tu nezůstaneme, myslí i na ně. (Musíme pryč. Stejně nás vyhodí, ať vyhraje kdo chce, zvláště když to bude "homejní." Otrásla se, když si vzpomněla na jeho první projev na hřbitově: Modlím se k Bohu, ať všechny cizince připraví o ruce..."

182

james clavell

tabríz jedna. 09.30 hodin. Červený range-rover se vynořil z bran chánova paláce a mířil dolů z kopce k Tabrízu a k silnici na Teherán. Erikki řídil, Ázáde' seděla vedle něj. Její bratranec, plukovník Mazardí, šéf policie, přesvědčil Erik-kiho, aby nejezdil do Teheránu v pátek: "Silnice bude značně nebezpečná - ani] ve dne to není dobré. Vzbouřenci se teď už nevrátí, můžete být klidní. Bylo by' mnohem rozumnější zajít za Jeho Jasností chánem a požádat ho o radu." ; Ázáde souhlasila. "Erikki, samozřejmě uděláme, co budeš chtít, ale byla bych, radši, kdybychom šli na noc domů a navštívili otce," i "Sestřenice má pravdu, kapitáne; jistě, můžete si dělat, co chcete, ale

přisahám před Prorokem, kéž jeho slova Bůh uchová navěky, že bezpečnost Její Jas-| nosti je pro mě stejně důležitá jako pro vás. Když na to budete mít zítra stejný názor, můžete odjet. Ujišťuju vás, že tady žádné nebezpečí nehrozí. Dám se® stráž. Jestli ten muž, co si říká Rákoczy, nebo nějaký jiný cizinec či moll přijdou do větší blízkosti než půl míle odtud nebo od gorgonského paláce, bu-J dou toho litovat."

"Ach ano, Erikki, prosím," řekla Ázáde nadšeně. "Ovšem, miláčku, udělá co chceš ty, ale možná by ses o tom rád nejdřív poradil s mým otcem." Erikki nakonec váhavě souhlasil. Arberry i druhý mechanik Dibble se bodli strávit víkend v mezinárodním hotelu v Tabrízu. "Náhradní díly přijde 183

ondělí, kapitáne. Náčelník Mciver ví, že naše dvěstadvanáctka musí být do dy v pořádku, jinak by musel poslat jinou, a to by se mu nelíbilo. Budeme átka sedět na zadku a uděláme svou práci. Na rozdíl od správce základny ne Britové, nemusíme se bát - nikdo si k nim nic nedovolí. A pracujeme pro nich vládu, ať už je tou zpropadenou vládou kdokoli, a nemáme žádné spory Itěrní zatra-, s těmi zpropadenými holomky. Račte prominout. Takže si s natí nedělejte hlavu, vy ani paninka. Budeme sedět na zadku a čekat, až se ve fedu vrátíte. Dobře se bavte v Teheránu." . Erikki odjel v doprovodu plukovníka Mazardího na předměstí Tabrízu. hromný palác gorgonských chánů, obklopený hektary zahrad a skleníků ichnaných vysokou zdí, ležel na úpatí hor. Když dorazili, probudil se a seběhl |ý dům nevlastní matka, nevlastní sestry, neteře, synovci, sloužící a děti plížících, ale ne Abdolláh chán, její otec. Azádu uvítali s otevřenou náručí, slzy Bdaly radost a další slzy, okamžitě se plánovala hostina na druhý den, aby se 'bstná událost, že je konečně zase doma, oslavila - "Ale och, jaká hrůza! Ban-é a nehodný mollá se opovážili vstoupit na vaše pozemky? Nedal snad náš ný otec sudy rijálů a stovky akrů půdy nejružnějším mešitám v Tabrízu a ce-i okolí?" jJlJokkonena uvítali zdvořile, ale s odstupem. Všichni se báli jeho vysoké po-ivy, obratnosti s nožem, výbušné povahy a nechápali, jak se může ke svým Skelům chovat tak jemně, nechápali ani jeho nesmírnou lásku k Ázáde, která Bej vyzařovala. Byla pátá ze šesti nevlastních sester a měla ještě malého ne-fcstního bratříčka. Její matka, druhá žena Abdolláha chána, zemřela před noha lečy. Zbožňovaného pokrevního bratra Hakíma, o rok staršího než ona, Idolláh chán zapudil, takže stále žil v nemilosti na severovýchodě ve Chvoji. yudil ho pro zločiny, o nichž Hakím tvrdil, že je nespáchal. On i Ázáde na lpřisahali. p,Nejdřív koupel," štěbetaly nevlastní sestry vesele. "Tam nám můžeš říct úpl-|všecko, všecičko." Celé blažené ji odvedly s sebou. V soukromí domu s kou-piemi, kde bylo teplo, útulno a všechno zářilo přepychem, zcela mimo dosah |žů, si povídaly a šuškalý až do svítání. "Můj Mahmúd se se mnou už celý tý-fc nemiloval," řekla Nežád, Ázádina starší nevlastní sestra, a pohodila hlavou. K.V tom bude určitě jiná žena, má drahá Nežád," usoudila jedna z žen. pNe, v tom to není. Má problémy s erekcí." fcOch chudinko malá! Zkusila jsi dát mu ústřice..." Anebo zkus si dát na prsa růžový olej..." Nebo ho tři výtažkem z palisandru, rohu nosorožce a pižma..." Palisandr, pižmo s rohem nosorožce? To jsem nikdy neslyšela, Fazúlie." (e to zaručená zpráva a pochází ze starého receptu z doby Kýrose Velikého. Ltajemství, ten slavný král měl jako mladý muž malý penis, teprve když po-P "ledy, stalo se jeho mužství jako zázrakem předmětem závisi! Zdá se, že pcký lék, který se měl vtírat po dobu jednoho měsíce, získal od Médů... Dal jho jejich nejvyšší kněz výměnou za svůj život, ale Kýros musel přisahat,

184 james clavell

že tajemství zůstane v jeho rodině. Přecházelo po staletí z otce na syna a teď, drahé sestry, je tohle tajemství v Tabrízu!" "Och, kdo ho má, nejdražší sestřičko, kdo? Bůh ti navždy žehnej, kdo? Můj daremný manžel Abdolláh, ať mu vypadnou jeho tři zbylé zuby, neměl erekcí už léta. Kdo?" "Klid, Zádí, jak může mluvit, když jí skáčeš do řeči! Pokračuj, Fazúlie." "Ano, buď zticha, Zádí, a

"Díky. Zkus najít v rádiu BBC nebo Hlas Ameriky." Vděčně si vzal horkou jj-kavu z termosky a naslouchal praskání, z kterého byly dobře slyšet jen sovětské j-stanice, jinak skoro nic. Iránské stanice pořád ještě stávkovaly a byly zavřené, (jkromě těch, v nichž se usadili vojáci.

p Pres víkend slyšel od přátel, příbuzných, obchodníků i sloužících všechny lmožné zprávy, počínaje hrozící invazí Sovětů a konče zprávou o invazi USA, lkromě toho se mluvilo o úspěšném vojenském převratu v hlavním městě, stojně jako o naprostém vítězství Chomejního a Bachtijárově rezignaci. l "Nesmysl!" prohlásil chán Abdolláh. Korpulentnímu muži s vousem, tmavýma očima a plnými ústy bylo dost přes šedesát a měl na sobě drahé šaty a šper-xy- "l roč by měl Bachtijár rezignovat? Nic tím nezíská, takže nemá důvod. Aspoň zatím." 'l "A jestli Chomejní vyhraje?" chtěl vědět Erikki. "oude to vůle boží." Chán seděl na tlustém koberci ve velkém pokoji, před Bím Erikki s Azádou, za ním stála jeho tělesná stráž. "Jestli Chomejní vyhraje, úde to jen dočasné vítězství. Armáda ho i s jeho molly dřive nebo později yndi. Je to starý muž. Brzy zemře. Čím dřív, tím lip, protože i když plní vůli

756"

james clavell

boží a zbavil nás šáha, jehož čas skončil, je to omezený, mstivý stařec a touží po moci stejně jako šáh, ne-li víc. Určitě zavraždí víc Íránců než kdy šáh." "Ale je to přece muž boží, zbožný a má všechny vlastnosti, jaké má mít ájatolláh, ne?" namítl Erikki unaveně a nevěděl, co může čekat. "Proč by to Chomejní dělal?" "To je zvyk tyranů." Chán se zasmál a vzal si ještě trochu chalvy, kterou spolu s dalšími tureckými sladkostmi měl strašně rád. "A co šáh? Co se teď stane?" Přestože Erikkimu nebyl chán sympatický, uvítal možnost slyšet jeho názor. Na něm závisela z větší části jeho a Ázádina budoucnost v Íránu a on si nepřál odejít. "Jak se Bohu zlíbí. Mohammad šáh nesmírně prospěl Íránu, stejně jako jeho otec před ním. Ale několik posledních let byl zahleděný jen sám do sebe a na nikoho nedal ani na svou šahbanu, císařovnu Farah, která mu byla oddaná a moudře mu radila. Kdyby měl trochu rozumu, byl by uvolnil trůn svému synu Rezoví. Generálové musí mít jasný cíl, mohli ho vychovávat do doby, než by převzal moc - nezapomínej, že Írán byl monarchií téměř tři tisíciletí, pokaždé měl absolutního vládce - někdo by mohl říct tyrana - s absolutní mocí a právem vládnout až do smrti." Usmál se plnými, smyslnými rty. "Z kádžárských šáhů, legitimní dynastie vládnoucí jedno a půl století, pouze jeden, poslední v řadě, můj bratranec, zemřel přirozenou smrtí. Jsme orientálci, ne západní lidé, a nebojíme se násilí a mučení. Život a smrt neposuzujeme podle vašich měřítek." Jeho tmavé oči jako by ještě potemněly. "Možná je to vůle boží, aby se Kádžárové vrátili za jejich vlády Írán prosperoval." Slyšel jsem něco jiného, pomyslel si Erikki, ale držel jazyk za zuby. Já nemám co mluvit do věcí, které tu mají být. Celou neděli byly na BBC a Hlasu Ameriky poruchy, což nebylo nic nového. Moskva byla slyšet hlasitě a jasně jako vždy, právě tak jako stanice Svobodný Írán, vysílající z Tbilisi na sever od hranice. Jejich zprávy, podávané íránsky i anglicky, informovaly o celonárodním povstání proti Bachtijárově ilegální vládě vyhnaného šáha a jeho amerických pánů v čele s válečným štváčem a lhářem prezidentem Carterem. Dnes se Bachtijár pokusil získat přízeň lidu tím, že zrušil šáhovy vojenské kontrakty ve výši třinácti bilionů dolarů. Z toho měly Spojené státy dostat osm bilionů dolarů, Britové za tanky Centurio dvě celé tři bilionu dolarů, k tomu dva francouzské jaderné reaktory a jeden z Německa, vše v hodnotě dalších dvou celých sedmi bilionů dolarů. Ta zpráva šokovala západní vůdce a nepochybné povede k zaslouženému krachu kapitalistické burzy... "Promiň, otče, že se ptám, ale myslíš, že Západ zkrachuje?" zajímala se Ázáde. "Tentokrát ne," odpověděl chán a zatvářil se chladněji. "Zatím ne, pokud se Sověti nerozhodnou splatit osmdesát bilionů dolarů,

kteřé dluží západním bankám a dokonce i několika východním." Sarkasticky se zasmál a prohrábl se šňůrou perel, kterou měl na krku. "Pochopitelně, že orientální finančníci jsou mnohem chytřejší; každopádně nejsou tak chamtiví. Půjčují uváženě, vyžadují 757 Itáruky a nevěří nikomu. A rozhodně to nedělají v duchu .křesťanské charity'." Ifiylo všeobecně známo, že Gorgonům patří rozsáhlé pozemky v Ázerbájdžánu, fc»ůda s hodnotnou naftou, velká část íránského Timberu, nemovitosti na po-1 březí Kaspického moře, převážná část tržiště vTabrízu a většina místních bank. I Erikki si vzpomněl, co se šušalo o chána Abdolláhovi, když se snažil dostat volení ke sňatku s Ázádou. Že je lakotný a bezohledný: "Nejrychlejší cesta do Inebe nebo do pekla je dlužit Abdolláhu Ukrutnému jeden rijál, nemít na zaplacení, hájit se chudobou a zůstat v Ázerbájdžánu." "Otče, mohu se, prosím, na něco zeptat: Zrušení tolika kontraktů způsobí ; pohromu, že? | Ľ, "Ne, nemůžeš se ptát. Už jsi měla na jeden den dost otázek. Žena má držet (jazyk za zuby a poslouchat - teď můžeš jít." ě Okamžitě se omluvila a poslušně odešla. I Erikki se zvedl, že půjde taky, ale chán ho zarazil: "Ještě jsem tě nepustil. gpPosaďse. Proč se bojíš toho Sověta?" "Ne jeho - toho systému. Ten chlap musí být z KGB." "Tak proč jsi ho zkrátka na místě nezabil?" "Nepomohlo by to, spíš naopak. Uškodilo by to nám, základně, IranTimbe-l.ru, Ázádě, možná i vám. Poslali ho za mnou. Zná nás - i vás." Erikki starého hmuže bedlivě pozoroval. I; ĽĽ "Znám tucty takových. Rusů, Sovětů, carových stoupenců. Vždycky se trou-gsili do Ázerbájdžánu, ale byli ro dobří zákazníci - a pomáhali nám proti těm Smradlavým Britům. Mám je radši než Brity, rozumím jim." Jeho rty se při ijúsměvu ještě víc zúžily. "Bylo by snadné zbavit se toho Rákoczyho." Ľ "Dobře, tak to udělejte." Chraptivě se zasmál. "A nezapomeňte i na ty osrat-|6í. To by bylo skutečné dílo boží." | "Nesouhlasím. To by bylo satanášství. Kdyby Američani a jejich britští psi neměli proti sobě Sověty, poroučeli by celému světu. Určitě by spolkli Írán - za Sáhá Mohammada to málem udělali. Bez sovětského Ruska, ať už má jakékoli lchyby, by byl svět bezmocný proti americké špinavé politice, proti jejich aroganci, příšerným způsobům, džínám, muzice a špatné demokracii, proti jejich nechutnému postoji k ženám, zákonu a pořádku, jejich odporné pornografii, taivním představám o diplomacii a jejich zlému, ano, to je to pravé slovo, lemu antagonismu vůči islámu." Poslední, o co Erikki stál, byla takováto diskuse. Přes své odhodlání držet se pátky cítil, jak v něm narůstá vztek. "Dohodli jsme -" "Je to pravda!" zakřičel chán. "Při Bohu, je to pravda!" "Není a my dva jsme se před Bohem a mými duchy dohodli, že se nebude-ne bavit o politice - ani vaší, ani naší." "Mám pravdu, uznej to!" zasyčel chán Abdolláh, obličej zkřivený zlostí. Sáh x> zdobeném noži u opasku, strážce okamžitě odjistil automatickou pistoli (namířil na Erikkiho. "Při Alláhu, nazýváš mě lhářem v mém vlastním domě?" vztekle.

188 james clavell

Erikki procedil mezi zuby: "Jen jsem vám, Jasnosti, připomněl, na čem jsme se před vaším Alláhem dohodli!" Krví podlité oči na něj upřeně hleděly. Oplácel ten pohled, připravený sáhnout po noži a zabít nebo být zabit, napětí mezi nimi bylo téměř neúnosné. "Ano, ano, to je taky pravda," zamumlal chán. Záchvat vzteku pominul stejně rychle, jako přišel. Podíval se na strážce a zahnal ho hněvivým máchnutím ruky. "Vypadni!" V místnosti bylo hluboké ticho. Erikki věděl, že další strážci jsou nablízku a ve stěnách jsou skuliny pro pozorující oči. Na čele cítil kapky potu a uprostřed zad spolehlivý nůž. Chán Abdolláh o tom noži věděl a věděl taky, že Erikki by ho bez váhání použil. Ale sám mu dal trvalé povolení být v jeho přítomnosti ozbrojen. Před dvěma roky mu totiž Erikki zachránil život. Žádal o ruku Ázády a byl pyšně odmítnut: "Ne, při Alláhu prohlašuju, že nestrpím ve své rodině žádné nevěřící. Odejdi z mého domu! Bys tu naposledy!" Erikki vstal z koberce a bylo mu nanic. V tom okamžiku se za dveřmi ozval nějaký hluk a výstřely, dveře se rozletěly a dovnitř vpadli dva zabijáci se samopaly, další se prali na chodbě. Chánova stráž jednoho zabila,

druhý namířil na strážce zbraň, pokropil ho sprškou kulí a obrátil se k Abdolláhovi sedícímu v šoku na koberci. Dřív než stačil podruhé stisknout spoušť, zemřel. Erikkiho nůž mu přeřízl hrdlo. V tu chvíli po něm Erikki skočil, vytrhl mu zbraň z rukou i nůž z krku a obrátil se k dalšímu útočníku, který se spuštěným samopalem vrazil do pokoje. Udeřil ho puškou do obličeje a zabil ho, div mu silnou ranou neutřhl hlavu. Vyřítel se na chodbu. Tři útočníci a dva strážci byli mrtví, nebo k tomu neměli daleko. Dva muži, patřící k útočníkům, vzali do zaječích, ale oba dostal nožem a hnál se dál. Teprve když našel Azádu a viděl, že je v pořádku, přestal vidět rudě a uklidnil se. Vzpomínal, jak od ní odešel a vrátil se do velkého pokoje. Chán Abdolláh ještě stále seděl na koberci. "Kdo byli ti muži?" "Vrahové - nepřátelé, jako ti strážci, kteří je pustili dovnitř," řekl chán Abdolláh chmurně. "Byla to vůle boží, že jsi tu byl a zachránil mi život, vůle boží rozhodla, že mám být naživu. Můžeš si vzít Azádu, ano, ale protože tě nemám rád, budeme oba přísahat před Bohem - mým i tvým, ať je to kdokoli - že nebudeme nikdy diskutovat o náboženství ani politice mého a tvého světa. Tak té možná nebudu muset nechat zabít." Ted' na něj hleděly tytéž studené černé oči. Chán Abdolláh zatleskal. Okamžitě se otevřely dveře a objevil se sluha. "Přines kávu!" Muž zmizel. "Necháme rvu) svět být a přejdeme k dalšímu tématu, o kterém můžeme společně hovořit -k mé dceři Azádě." , Erikki byl ještě víc ve střehu, nebyl si jist rozsahem otcovy moci nad ní ani;, svými vlastními manželskými právy; pokud byl v Ázerbájdžánu, rozhodoval | imrst' 189 hry muž. Kdyby Abdolláh nařídil Azádě, aby se rozvedla a vrátila domů, udě-lla by to? Asi ano, bojím se, že ano - rozhodně nikdy nestrpěla, abych proti limu cokoli řekl. Dokonce obhajovala jeho nepříčetnou nenávist k Američa-Ifilm a snažila se vysvětlit, co ji způsobilo. ' "Jeho otec ho tam poslal na univerzitu," vyprávěla. "Zažil v Americe hrozné fcvíle, když se snažil naučit jejich řeč a získat diplom na katedře ekonomiky. Je-i otec mu řekl, že dřív se nemá vracet. Můj otec ostatní studenty nenáviděl, otože se mu pošklebovali, že neumí jejich hry, že je tlustý, což je v Íránu ámkou bohatství, ale ne v Americe, a že mu jde učení pomalu. Ale nejhorší E toho, co musel snášet, co byl donucen snášet, bylo, že musel jíst nečisté věci |ko vepřové, pít pivo, víno a likéry, což je proti našemu náboženství, a dělat včil, které se nesmějí ani vyslovit. Na jeho místě bych byla taky našťvaná. Sám (obře víš, že vidíš rudě, když slyšíš o Sovětech, kvůli tomu, co udělali tvému tri, matce a tvé zemi, ne? Zkus ho pochopit, prosím tě o to. Nedal ti snad sou-das k manželství se mnou? Měj s ním trpělivost." p Byl jsem hodně trpělivý, říkal si Erikki, trpělivější než s kýmkoli jiným. Přál l aby jejich rozhovor už skončil. "Co je s mou ženou, Jasnosti?" Bylo zvykem Itíiovovat ho tak, ze zdvořilosti to také občas udělal. " Usmál se sevřenými rty. "Je přirozené, že mě zajímá budoucnost mé dcery. líce máš plány, až se dostanete do Teheránu?" ' "Nemám žádný plán. Jen jsem si říkal, že by bylo moudré dostat ji na pár dní řTabrízu. Rákoczy říkal, že ,žádají" mé služby. Když něco podobného řekne ĚGB v Íránu, ve Finsku nebo i v Americe, je nejlepší zmizet a připravit se na toblémy. Kdyby ji unesli, byl bych v jejich rukou jako vosk." r »V Teheránu by ji mohli unést snadněji než tady, jestli to mají v úmyslu -lpomínáš, že tohle je Ázerbájdžán." Ohrnul pohrdavě rty. "Tohle není Bachtí-(rova země." r Připadal si bezmocný. "Chtěl jsem pro ni udělat to nejlepší. Řekl jsem, že za i ručím svým životem, a to je pravda. Myslím, že dokud se nevyřeší politická udoucnost Íránu - dokud ji nevyřešíte vy a ostatní Íránci - je tohle jediné ro-Bmné řešení." ' »V tom případě jedte," rozhodl její otec a jeho ten náhlý obrat téměř vystra-l. "Kdybys potřeboval pomoc, dej mi vědět, domluvíme si nějaké heslo..." Kvilklu přemýšlel, pak nasadil sarkastický úsměv. "Třeba tohle: .Všichni lidé Pu si rovni.' To je další z pravd, co?" |'»Nevím, Jasnosti," řekl opatrně. "Jestli je nebo není, o tom rozhoduje Bůh." | Abdolláh se krátce zasmál, vstal a zanechal ho ve velkém pokoji samotného. L | l ' -akki, značně vykořeněný mužem, jehož myšlenky nedokázal nikdy číst, cítil Ad' chlad. 'ti zima, Erikki?" zeptala se Ázáde. | »Ale ne, vůbec ne," probral se ze snění. Zvuk motoru, jak stoupali po horské

silnici k průsmyku, zněl příjemně. Byli těsně pod sedlem, provoz v obou směrech byl nepatrný. Za zatáčkou vjeli do slunečního světla a zdolali poslední kousek cesty, pak Erikki okamžitě přeřadil, přidal rychlost a sjížděli po silnici postavené z příkazu Řezy šáha, která podobně jako železnice představovala se zatáčkami, zpevněnými okraji, mosty a strmými úseky bez zábradlí div techniky. Povrch byl zasněžený a kluzký. Znovu přeřadil, jel rychle, ale opatrně, rád, že nejeli v noci. "Můžu si dát ještě kafe?" Se šťastným výrazem mu ho podala. "Jsem ráda, že jedeme do Teheránu, mám tam spousty nákupů, navštívím Šahrazád a od sester mám seznam věcí, co chtějí koupit, a taky musím sehnat nějaký krém pro nevlastní matku..." Poslouchal ji na půl ucha a myslel na Rákoczyho, Teherán, Mcivera a na to, co bude dál. Silnice sestupovala v křivkách a vlnkách. Zpomalil a jel opatrněji, někdo se za nimi objevil. První v řadě aut bylo osobní, jako obvykle přetížené, a šofér jel příliš rychle, příliš blízko a vytrvale držel prst na houkačce, přestože očividně nebylo kam uhnout. Rozhodl se ignorovat netrpělivost, na kterou si nikdy nezvykl, stejně jako si nezvykl na ležérní způsob, jakým Íránci, včetně Azády, šoférovali. Vybral další nepřehlednou zatáčku, sestup byl prudší. Kousek před sebou spatřil naložený nákladák těžce šplhající vzhůru, jakýsi osobní vůz ho předjížděl z nesprávné strany. Zabrzdil a zajel kousek do stráně. Vůz za ním zrychlil, s hlasitým houkáním předjel a řítil se dolů po špatné straně serpenti-ny. Obě auta do sebe prudce narazila, skutálela se ze silnice o dobrých pět set stop níž a začala hořet. Erikki zajel ještě víc do strany a zastavil. Přijíždějící nákladák jen projel, ostatní také. Stál na kraji silnice s pohledem upřeným do údolí. Na úbočí hořela obě vo- : zidla a zjevně nebyla naděje, že někdo přežije, ani žádná možnost pomoci jim. Na to by v tomhle strmém svahu musel mít horolezecké vybavení. Když se vrátil k vozu, potřásl nešťastně hlavou. "Insd Alláh, miláčku," pronesla Ázáde klidně. "Byla to vůle boží." "Ne, to tedy ne, byla to příšerná blbost."

"Máš samozřejmě pravdu, drahý, byla to příšerná blbost," řekla chlácholive, když viděla, jak je naštvaný, přestože jeho hněv nechápala, stejně jako nechá-j pala, co se mu honí hlavou. "Máš naprostou pravdu, Erikki. Byla to strašná j hloupost, ale vůle boží způsobila, že tihle řidiči svou hloupostí zavinili smrti vlastní i smrt svých pasažérů. Byla to vůle boží, protože jinak by silnice byla prázdná. Máš naprosto pravdu." "Opravdu?" zeptal se unaveně.

"Ach ano, ovšem, Erikki. Naprostou pravdu."

Vesnice, kterými projížděli či které míjeli, byly chudé nebo hodně chudí s úzkými špinavými ulicemi, hliněnými chatrčemi, vysokými zdmi, tu a tam páfj omšelých mešit, pouličních obchůdků, kozy, ovce, kuřata a mouchy zatím jes-j tě ne v takových hejnech, jaká budou v létě. Jako všude, i tady byly v ulicích a příkopech odpadky, kolem kterých se plížily hladové smečky vyhublých psů

každý opovrhoval. Ale díky sněhu vypadala krajina s horami malebně I byl stále jasný, i když chladný. Na modrém nebi se objevovaly kumuly. nV range-roveru bylo příjemně teplo. Azáde měla teplou lyžařskou soupravu, d ní kašmírový svetr, vše laděné do modra, na nohou nízké boty. Sundala si ndu i slušivou vlněnou čepici a vlnité, lesklé tmavé vlasy jí spadly na rame-, Kolem poledne zastavili vedle horské bystřiny na malý oběd. Záhy odpo-lne projížděli sady jabloní, hrušní a třešní, teď holými a bez listů, nahými rostřed přírody, až dojeli k předměstí Kazvínu, městu s asi sto padesáti tisíci yvatel a mnoha mešitami. "Kolik je v Íránu mešit, Ázádo?" zeptal se. | "Kdysi jsem slyšela, že dvacet tisíc," odpověděla ospale, otevřela oči a zahle-| |ase dopředu. "A, Kazvín! Máš dobrý čas, Erikki." Mohutně zívla, usadila se |hodlněji a znovu začala dřímat. "Dvacet tisíc mešit a padesát tisíc mollů, Jpoň se to říká. Tímhle tempem budeme v Teheránu za pár hodin..." |Usmál se, jak ospale mumlala. Cítil se teď už lip a byl rád, že horší část ces-nají za sebou. Z druhé strany Kazvínu vedla do Teheránu perfektní silnice. Teheránu vlastnil chán Abdolláh mnoho domů

a bytů, většinou pronajatých »ncům. Několik si jich nechával pro sebe a svou rodinu a tentokrát dovolil, vzhledem k okolnostem mohou zůstat v bytě nedaleko Mcivera. "Děkuji vám, moc vám děkuji," řekl mu Erikki a Ázáde později prohodila: Jívím se, že byl tak laskavý. Moc... moc se mu to nepodobá. Tebe nenávidí "ne taky, i když se snažím sebevíc, abych mu udělala radost." "Nemůžeš říct, že tě nenávidí, Azádo." "Promiň, že s tebou nesouhlasím, ale je to tak. Znovu ti říkám, miláčku, že I nejstarší sestra Nežád ho pošťovala proti mně a proti mému bratrovi. Ona ejí mizerný manžel. Nezapomeň, že má matka byla otcova druhá žena a že I téměř o polovinu mladší než Nežádina matka a dvakrát tak hezčí a že iyž má matka zemřela, když mi bylo sedm, Nežád má pořád v srdci jed -enek samozřejmě ne, na to je příliš chytrá. Erikki, ty si vůbec nedovedeš ustavit, jak tajnostkářské a vlivné dovedou být íránské dámy, ani jaká msti-t se skrývá za jejich sladkým zevnějškem. Nežád je horší než had v ráji! Ona plnila celé tohle nepřátelství." Krásné modrozelené oči se naplnily slzami. |dyz jsem byla malá, otec nás měl skutečně rád, mého bratra Hakíma i mě. pí jsme jeho mazánci. Strávil víc času doma s námi než v paláci. Potom, když IOLinka zemřela, žili jsme stále v paláci, ale žádný z našich nevlastních bratrů řster nás neměl doopravdy rád. Od té doby se všechno změnilo, Erikki. frinila to Nežád." 'Azado, tahle nenávist tě ničí - trpíš ty, ne ona. Zapomeň na to. Ted' už ti nuže nic udělat a já ti jen opakuju, že nemáš žádný důkaz." Nepotřebuju důkaz. Víím to. A nikdy na to nezapomenu." 'Erikki to nechal být. Nemělo smysl přít se a znovu přivolávat to, co bylo pří-'U mnoha hádek a slz. Je lepší, když se čas od času vypovídá, než aby to du-r sobě; ať si uleví.

192

james clavell

Silnice před nimi opustila pole a mířila do Kazvínu, města jako každé jiné v Íránu - hlučného, přeplněného, špinavého se vzduchem plným výparů z aut. Vedle silnice po každé straně příkop, vlastně kanál, částečně vybetonovaný, plný rozbředlého sněhu, jen po dně teklo trochu vody. Lemovaly silnice v celé zemi. Rostly z nich stromy, obyvatelé měst si v nich přepírali šaty, někdy je užívali jako zdroj pitné vody, jindy jako stoku. Za příkopy začínaly zdi, skrývající domy nebo zahrady, velké či malé, bohaté i ubohé. Městské domy měly obvykle dvě podlaží, vypadaly jako krabice, některé byly cihlové a neomítnuté, jiné s omítkou, ale skoro všechny schované. Ve většině špinavé podlahy, jen málokterý s tekoucí vodou, elektřinou a nějakým sanitárním zařízením. Doprava najednou zhoustla. Objevily se motorky, kola, autobusy, nákladní vozy, osobní automobily všech velikostí, značek a všeho stáří, od docela moderních k velice starým, téměř záplatovaným a děravým. Některé byly vylepšené odlišnými nátěry a světly, podle fantazie majitele. Erikki tudy projížděl poslední dobou častokrát a dobře znal zácpy, které tu vznikaly. Ale jinudy se jet nedalo, kolem města nevedla žádná objíždka, přestože se už plánovala celá léta. Ušklíbl se, snažil se nevnímat rámus a pomyslel si, že žádná objíždka tudy nikdy nepovede, Kazvíňané by to ticho nevydrželi. Kazvíňané a Rašťané -obyvatelé Rastu u Kaspického moře - byli terčem mnoha íránských vtipů. ; Vyhnul se ohořelému vraku, vložil do přehrávače kazetu s Beethovenem a dal | ji hlasitě, aby hudba přehlušila hluk zvenku. Moc to nepomohlo. ' "Dnes je tu horší šrumec než jindy! Kde jsou policajti?" poznamenala Azá- de, už dokonale probuzená. "Máš žízeň?" ' "Ne, díky." Podíval se na ni, jak seděla ve svetru s rozčuchanou hřívou vlasu, a zazubil se. "Ale mám hlad - na tebe!" i Zasmála se a pohládila ho po paži. "Já nemám hlad - jen chuť!" ' Bylo jim spolu fajn. ' Povrch silnice byl jako obvykle špatný. Tu a tam byly díry - částečně kvůli přílišné zátěži, částečně kvůli nedokončeným opravám a pracím na silnici, kte-' re však na to, aby byly považovány za

bezpečné, bývaly jen málokdy označené.;1 Objel hlubokou jámu a minul další vrak, jen tak ledabyly odtážený na stranu.'1 V tu chvíli vyjel z protisměru starý nákladák, jehož řidič zuřivě troubil. Vůz byt' pestře vyzdobený, nárazníky přivázané drátem, kabina otevřená a bez skla, "" nádrži kus hadru. Na korbě byly nasypané piliny a na nich ne zrovna bezpeč seděli tři pasažéři. Vedle šoféra zachumlaného do starého ovčího kožichu se t nili dva muži. Když je Erikki míjel, překvapilo ho, s jakým hněvem se na ní dívají. O pár yardů dál se k němu přiblížil starý otlučený autobus, přeplněn; lidmi. Uhnul stranou, aby měl autobus dost místa, a s koly na samém okraji příkopu zastavil. Znovu si uvědomil, že řidič a všichni cestující na něj upreff~ hledí. Ženy v čádorech, mladí bradatí muži, všichni dobře oblečení proti ch" du. Jeden mu pohrozil pěstí, další vykřikl nějakou nadávkou. Nikdy dřív jsme neměli problémy, pomyslel si Erikki zaraženě. Všude, se podíval, hněvivé pohledy. Z ulice i z vozů. Musel jet hodně pomalu ' [RSŤ193

Btorkám a bicyklům, které se proplétaly mezi vozy, i kvůli autobusům a ná-trfákům bojujícím v jednom dopravním proudu o trochu prostoru - přitom Schni jeli, jak se jim líbilo, a ne podle nějakých dopravních předpisů - teď vy-ířilo z postranní uličky stádo ovcí a ucpalo silnici. Motoristé hlasitě nadávali iákům, pasáci nadávky vraceli, všichni byli našťvaní a netrpěliví, houkačky šité ječely Příšerná doprava! Pitomé ovce!" hubovala Azáde netrpělivě, už úplně pro-zená. "Musíš troubit, Erikki!" i. "Klid, spi zase. Tady stejně nemůžu nikoho předjet," zakřičel, aby v sobě durnil narůstající zmatek. Uvědomoval si nepřátelství, které je obklopovalo. luď trpělivá!"

i Další tři sta yardů jel půl hodiny, počet aut stále rostl, jak další najížděla tadu. Sunul se centimetr po centimetru za autobusem, který zabíral skoro ce-l silnici a vytlačoval vozy na druhou stranu, přičemž jedno z jeho kol téměř elo nad kanálem. Motorkáři projížděli kolem naprosto bezohledně, naráželi i stran range-roveru i dalších vozů, nadávali si navzájem i ostatním, strkali copali do ovcí, aby uhnuly, takže ty zpanikařily. Zezadu do něj vrazil nějaký ilývůz, jehož řidič v záchvatu vzteku držel ruku na houkačce. Erikki se už té-Sř neovládl. Zacpi si uši, poručil si. Buď klidný! Nemůžeš vůbec nic dělat! td, sakra, klidný! tAle bylo to čím dál těžší. Za půl hodiny se ovce otočily a zamířily do malé íky, takže provoz se konečně trochu zrychlil. Za dalším rohem byl vykop radičně neoznačená jáma široká deset stop a hluboká šest, zpola zaplněná volí. Pár našťvaných dělníků sedělo opodál a nadávalo řidičům. Občas přidali icénní posunky. -Nedalo se jet ani dopředu, ani zpátky, takže všechna vozidla musela objíždět rou postranní ulicí, autobus však zatáčku nevytočil, zastavil a couval, což Ho k dalším zuřivým nadávkám a ještě většímu zmatku. Když Erikki couvl, 'mu udělal místo, otlučené modré auto za ním ho předjelo po špatné straně Dvky, vjelo do vzniklé mezery před ním a donutilo přejíždějící auro prudce irzdit, čímž dostalo smyk. Jedno z kol kleslo do příkopu a celý vůz se nebez-Sně nakláněl. Teď byla zácpa dokonalá. Rozzuřený Erikki šlápl na brzdu, prudce otevřel dveře, šel k autu v příkopu líky své obrovské síle ho vytáhl na silnici. Nikdo mu nepomohl, všichni jen Úl a zvyšovali zmatek. Pak namířil k modrému vozu; autobus ale už zatáčku oral a bylo dost místa, takže řidič modrého auta se s řevem rozjel, ale ještě U udělat sprostý posunek. peň s námahou rozevřel Erikki pěstí. Auta se na něj tlačila z obou stran silnili Usedl za volaní a nastartoval. "Uumáš," podala mu Ázáde nejistě šálek kávy.

piUíky." Napil se a řídil jednou rukou, provoz se zase zpomalil. Modré auto clo. Když už byl schopen řeči, prohlásil: "Jestli se někdy na toho pacholka ' na jeho auto dostanu, roztrhám je oba na malé kousky."

"Ano. Ano, já vím. Erikki, všiml sis, jak se na nás všichni nepřátelsky dívají? i Tak zle!"
I "Ano, všiml." | "Ale proč? Kazvínem už jsme projížděli nejméně

dvacet-" Azáde se bezděč- I ně přikrčila, nějaký odpadek zasáhl náhle její okno, pak se celá vyděšená při- | tiskla ke svému muži, aby ji uklidnil. Zaklel a vytáhl všechna okna, natáhl se | přes ni a zamlkl na její Straně dveře. Na předním skle přistál jakýsi trus. , "Co se s těmi matějebjeci děje?" zamumlal. "Jako kdybych mával americkou vlajkou a portrétem šáha." Bůhvíodkud přiletěl kámen a odrazil se od karosérie. Pak vpředu na silnici vyjel konečně autobus z úzké silnice na široké náměs- | ti před mešitou, kde bylo tržiště a po stranách dva proudy vozovky. Erikkimu se ulevilo, když mohl trochu zrychlit. Provoz byl pořád hustý, ale šňůra aut se 'L posunovala a on se zařadil do té druhé, mířící na druhém konci náměstí k výjezdu do Teheránu. Uprostřed náměstí se oba proudy zpomalily a zhoustly, neboť většina se řadila do směru na Teherán.

; "Takhle zle to ještě nikdy nevypadalo," brumlal. "Proč to, sakra, vážne?" L "Nejspíš došlo k další nehodě," řekla Azáde, silně neklidná. "Nebo dělají i něco na silnici. Nemáme se vrátit? Tam to celkem šlo, ne?" : "Máme spoustu času," povzbudil ji. "Vybabráme se odtud za minutu.

Jakj budeme za městem, bude to fajn." Všechna auta před nimi však znovu zpoma- | lovala a rámus sílil, oba proudy se prolínaly a zvolna splývaly v jeden. Prováže- | lo to hlasité troubení, klení, neustálé brždění a startování, takže jeli rychlostí tak', deseti mil za hodinu, míjeli pouliční krámký a uhýbali před kanálem. Téměř u výjezdu se k nim vrhla tlupa mladíků. Nadávali jim, někteří sprostě. "Americký pse..." "Americký prase..."

K mladíkům se připojili další lidé, dokonce i pár žen v čádorech, a hrozili5 mu zaťatými pěstmi. Erikki se svým vozem uvízl a nemohl se ze šňůry dostat,; nemohl zrychlit, zpomalit, nedalo se obrátit, jen cítil, jak v něm roste vztek; nad vlastní bezmocností. Někteří muži bušili do střechy a dveří range-roveru. Někteří i do oken. Teď se nahrnuli na stranu, kde seděla vystrašená Azáde, po šklebovali se jí, dělali oplzlé posunky a snažili se otevřít dveře. Jeden z mladí ku vyskočil na kapotu, ale uklouzl a spadl a jen tak tak se stačil odkulit z cesty, aby ho Erikki nepřejel. Autobus před nimi zastavil. Okamžitě nastal strašný zmatek, noví pasažér! st; urputně snažili dostali dovnitř, jiní se drali ven. Vtom si Erikki všiml, že je před ním volný kus silnice, šlápl na plyn a shodil dalšího muže, objel autobus, těsní minul chodce, kteří ledabyly procházeli mezi vozidly, a zabočil do postranní ull; ce, která jako zázrakem byla prázdná. Řtil se na její konec, zahrnul do dalsfr o chloupek minul hlouček mladíků na motocyklech a pokračoval v cestě. Br zabloudil, protože město nemělo žádnou promyšlenou strukturu, s výjimkou prostoru pro odpadky, potulné psy a dopravní vozidla, ale zorientoval se pod ' slunečního svitu a konečně se dostal na širší silnici, kterou poznával a která I [RŠT195

Ila k dalšímu náměstí před jinou mešitou a zpátky na teheránskou silnici. Jí je to v pořádku, Azádo, byli to jen chuligáni." Ano," přitakala roztřeseně. "Měli by je zbičovat." Erikki si pečlivě prohlížel tváře v davu kolem mešity, na ulicích a ve vozech fchledal důvod náhlého nepřátelství. Něco se změnilo. Co? Pak se mu sevřel l ludek. "Neviděl jsem žádného vojáka ani vojenský vůz od chvíle, kdy jsme lřjeli z Tabrízu - nikoho. Ty ano?" "Ne - ne, teď, když to říkáš, tak si uvědomuj u, že ne." "Něco se muselo stát, něco vážného." "Válka? Že by Sověti překročili hranici?" Její obličej ztratil ještě trochu barvy. .. Pochybuju to by vojáci táhli na sever, nebo aspoň letadla." Podíval se na , "To nevadí," řekl, spíš aby přesvědčil sám sebe, "v Teheránu se budeme mít ima, bude tam Sahrazád a spousta tvých přátel. Už je načase, abys měla nejali změnu. Možná si vyberu dovolenou, kterou mi dluží, a pojedeme do Fin-i na týden, na dva..." IfcByli za vnitřním městem a sjížděli do předměstí. Domy tady byly omšelé, bdě stejné zdi, stejné výmoly. Tady už se silnice do Teheránu rozšiřovala na yři proudy, dva v každém směru, a i když provoz byl silný a hustý a oni jeli (tvá patnáct mil v hodině, nedělal si starosti. Zanedlouho odbočuje jihozá-idně silnice z Abádánu do Karmanšáhu, věděl, že spousta řidičů na ni zahne. (číma automaticky zkontroloval přístrojovou

desku jako v palubní kabině znovu, už poněkolkáté, si přál být nahoře v letadle, mimo ten zmatek. Nádrž til ještě ze čtvrtiny plnou. Brzy bude muset natankovat, ale to nebude pro-iém, když s sebou veze takové zásoby benzinu. . Zpomalil, aby bezpečně minul další nákladák, jehož řidič s nedbalou aro-ticí zaparkoval nedaleko pouličních prodavačů. Zápach dieselu visel ve vzduť. Pak se znovu nějaké odpadky roztřířtily o jejich přední sklo. "Možná chom to měli objet, Erikki, a vrátit se do Tabrízu. Raději bychom se měli izvínu vyhnout." fri"Ne." Vyděsilo ho, že v jejím hlase slyší strach - nikdy se ničeho nebála. fe," opakoval vlídňěji. "Pojedeme do Teheránu a zjistíme, co se děje, pak se |wve rozhodneme." Přisunula se blíž k němu a položila mu ruku na koleno. "Tihle chuligáni mě krvózňují. Bůh je ztrestá!" mumlala a prsty druhé ruky si neklidně pohrávala (Tkysovým náhrdelníkem, který měla kolem krku. Většina íránských žen no-l tyrkysové nebo modré kameny anebo jediný modrý kámen proti uřknutí. nocí syni! Proč se tak chovají? Ďáblové. Kéz je Bůh navždy zatratí!" Hned za Stem byl velký vojenský výcvikový tábor a u něj letecká základna. "Proč tu jsou vojáci?" »To bych taky rád věděl." Odbočku na silnici Ábádán - Karmanšáh měl po pravici. Řada vozů tam za-Ua. Ostnatý drát lemoval obě silnice - tak jako většinu v Íránu. Plot tu byl Y, aby na silnici nevběhli ovce, kozy, krávy, psi a lidé pohybující se

196 jam ES clavell:

v blízkém okolí. Nehody byly časté a počet smrtelných úrazů velmi vysoký. Ale to je v Íránu normální, pomyslel si Erikki. Jako ti chudáci, co se zřítili ráno v horách - nikdo to neví, nikdo to neohlásí a nikdo je nepohřbí. Kromě supů, divokých zvířat a smeček plíživých psů. Jak měli město za zády, cítili se lépe. Krajina se otevířela, za drátem a kanálem se objevily sady, na severu se rýsovalo pohoří Elborz a na jihu zvlňěná pahorkatina. Ale proti očekávání se provoz na silnici zpomaloval a vázl, až se oba proudy váhavě spojily v jeden a znovu nastal zmatek, zvyšovaný houkáním a vzteklými reakcemi řidičů. Unaveně zanářával na silniční práce, které to nejspíš způsobily, přeřadil, jeho ruce i nohy pracovaly jakoby samy, neustálé zastavování a rozjíždění prováděl naprosto plynule. Vždy popojeli o nepatrný kousek, motory se přehřívaly a napětí se kumulovalo a houstlo v každém vozidle. Náhle Ázáde ukázala prudce rukou dopředu: "Hele!" Sto yardů před nimi byl zátaras, kolem skupinky mužů, někteří ozbrojeni.', Všichni byli v civilu a všichni vypadali chudě. Zátaras byl jen z této strany, ves- nice jako každá jiná, pouliční stánky lemovaly kus silnice a táhly se nahoru do ". stráně. Vesničané, ženy i děti se mísili mezi muže u zátarasu. Všechny ženy měly ; černý nebo šedý čádor. Každé vozidlo muselo zastavit, řidič ukázal papíry a pak | je pustili dál. Pár vozů stálo stranou a skupinky mužů vyslyřchaly jejich posádky. Erikki si všiml, že tihle mají vesměs zbraně. "Nejsou to Zelené pásky," řekl.

"Nejsou to žádní mollové. Viděl jsi nějakého?"

"Ne."

"Tak to bude Túde, modžáhedi nebo fadájúni."

"Radši si připrav průkazku totožnosti," usmál se na ni. "Obleč si bundu, ai nenastydneš, až otevřu okna, a vem si čepici." Nešlo mu o zimu, šlo mu o křiv | ku řader, rýsující se vyzývavě pod svetrem, o útlý pas a rozevláté vlasy. Ľ j V přihrádce po straně byl v pouzdře malý vrhací nůž. Schoval ho do pravé1 bory. Ten druhý, velký, měl pod bundou uprostřed zad. | Když na ně konečně přišla řada, obklopili zamračení bradatí muži jejich ran-j ge-rover. Někteří měli americké zbraně, jeden AK47. Bylo mezi nimi i několik žen s tvářemi zahalenými čádorem. Oči jako trnky, které vykukovaly, vyjadřo, valy zachmuřený nesouhlas. "Doklady," promluvil jeden muž ve fársí a natáhl ruku. Byl mu cítit dech a do vozu pronikl zápach nemytých těl a oděvů. Ázáde hleděla upřeně před sebe a snažila se nevnímat úšklebky, šuškáni a jejich těsnou blízkost. S ničím podobným se dosud nesetkala. ', Erikki mu zdvořile podal svou i Ázádinu průkazku totožnosti. Muž je

vzal>, hleděl na ně a pak je předal mladíkovi, který uměl číst. Ostatní mlčky čekali; zírali a podupávali zimou. Konečně mladík řekl v lámaném fársí: "Je to cizinec z nějaké země zvané Finsko. Jede z Tabrízu. Není Američan." "Vypadá jako Američan," prohodil někdo.

"Žena se jmenuje Gorgonová, je to jeho manželka... aspoň podle těch pa píru, které tu mám." [RŠT 197

i Já jsem jeho manželka," prohlásila Ázáde ostře. "Mu-

i. Nikdo se té na nic neptal," odsekl první muž hrubě. "Tvoje příjmení je prgonová, což je jméno statkářů, a tvůj přízvuk vysvětluje tvé povýšené způ-by, určitě jsi nepřítel lidu."

("Nejsem ničím nepřítel. Pro-

. "Sklapni. Ženy se mají chovat slušně, skromně, zahalovat se a poslouchat socialistickém státě." Otočil se k Erikimu: "Kam jedete?" "Co říkáš, Azádo?" zeptal se Erikki. Přeložila mu to.

"Teherán," sdělil klidně vesničanovi. "Azádo, řekni mu, že jedeme do Tehe-fiu." Napočítal šest pušek a jednu automatickou pistoli. Vozidla ho úplně ifcnila, neměl žádnou možnost ujet. Zatím. Poslechla ho a dodala: "Můj manžel nemluví fársí." "Jak to máme vědět? A jak máme vědět, že jste manželé? Kde vůbec máte váš Idací list?"

„. "Nemám ho s sebou. V průkazu totožnosti stojí, že jsem vdaná." tAle to je doklad vydaný štábem. Nelegální. Kde máš nový doklad?" t."Jaký? Kdo mi ho měl vydat?" vyjela rozzuřeně.

"Vraťte nám naše doklady gtiechte nás projet!" | Její rozhořčení na něj i na ostatní udělalo dojem. Muž zaváhal. "Pochopte, tosím, že existuje mnoho špiónů a nepřátel lidu, které musíme chytit..."

"LErikki cítil tlukot vlastního srdce. Nepřístupné tváře, lidé ze středověku. Bkliví. Ke skupině se přidávali další muži. Jeden z nich hněvivě ukázal vozům fc nimi, aby popojely dopředu ke kontrole. Nikdo netroubil. Všichni čekali, Ina ně přijde řada. Nad šňůrou hustě stojících aut vládla atmosféra strachu. "Co se tu děje?" Rozložitý muž se samopalem československé výroby přes ra-cno si prodíral cestu davem. Ostatní uctivě ustupovali, vysvětlili mu, oč jde, podali mu doklady. Měl kulatý, zarostlý obličej, tmavé oči, šaty laciné a špi-ivé. Vtom zazněla rána a všechny hlavy se otočily na louku.)? Vedle malého osobního vozu, odtáženého stranou, ležel na zemi nějaký "l. Jeden z vesničanů stál nad ním s automatickou pistolí. Druhý cestující se l k boční straně vozu, ruce nad hlavou. Najednou vyrazil kordonem a pr-1 pryč. Muž zvedl zbraň, odjistil a vystřelil, minul a znovu vystřelil. Tento-Łt prchající vykřikl a padl, svíjel se v agónii a snažil se odplazit, ale nohy ho poslouchaly. Muž s pistolí došel zvolna k němu a soustředěně do něj vy-ázdnil celý zásobník.

nAhmade!" zavolal rozložitý muž. "Proč plýtváš náboji, když bys to zvládl lnou botou? Kdo to byl?" 'aoAVAK!" Spokojené brumláni se šířilo davem a někdo zajásal. Iroubo! Proč jsi je v tom případě zabil tak rychle, co? Přines mi všechny leh doklady."

"li cubcí syni měli v papírech, že jsou obchodníci zTeheránu, ale já poznám Ł ze SAVAKu, když je vidím. Chceš jejich falešné doklady?"

198 james clavell

"Ne. Roztrhej je." Rozložily muž se otočil k Erikimu a Azádě. "S nepřáteli lidu zatočíme." ' Neodpověděla. Jejich vlastní doklady byly v drsných rukou. Co když usoudí, že jsou taky falešné?

Insd Alláh! Když rozložitý muž skončil prohlídku jejich průkazek, upřeně se na Erikki-ho zahleděl. Potom na ni. "Tvrdíte, že jste Ázáde Gorgon Jok... Jokkonenová- ' jeho žena?"

: "Ano."

i "Dobrá." Nacpal si jejich doklady do kapsy a trhnutím palce ukázal na lou- i ku. "Řekni mu, ať zajede tamhle. Prohlédáme vaše auto." ' "Ale my

.."

"Poslechněte. OKAMŽITÉ!" Rozložitý muž šplhal po náraznících a jeho boty odíraly lak. "Co je tohle?" zeptal se a ukázal na modrý kříž v bílém poli, namalovaný na střeše. < "To je finská vlajka," vysvětlila Ázáde. "Můj manžel je Fin." j "Proč je to tam?"

"Protože to tam chtěl mít." ; Muž si odplivl, pak ukázal k louce. "Dělejte! Táhle." Když byli na místě, kam je dav sledoval, seskočil. "Ven. Chci prohledat váš vůz, jestli tam nejsou ; zbraně a kontraband." I "Nemáme žádné zbraně ani kontra-"

I "Ven! A ty, ženská, drž jazyk za zuby!" Ženy v davu souhlasně hučely. Hne-: živě trhl palcem ke dvěma tělům, zhrouceným v podupané trávě. "Spravedlnost i lidu je rychlá a definitivní, nezapomínejte na to." Napřáhl ukazovák na Erikki-ho. "Řekni té obludě, tvému manželovi, co jsem říkal - jestli je to ovšem vůbec,;, tvůj manžel." "Erikki, povídal, že... že spravedlnost lidu je rychlá a definitivní, ať na to ne- . zapomínáme. Buď opatrný, miláčku. Musíme, musíme vystoupit z vozu - chtějí ho prohledat." ' "Dobře. Ale přelez na mou stranu a vystup

tady." Erikki se vysoukal ven a ty-] čil se nad davem. Ochranitelsky ji objal kolem ramen, protože muži, ženy i děti se k nim tlačili. Zápach nemytých těl byl nesnesitelný. Cítil, jak se chvěje, tře-i baže se snažila ze všech sil ovládnout. Společně pozorovali rozložitého muže i ostatní, jak se cpou do jejich čistého vozu, zablácené boty na sedadlech. Jiní odemkli kufr a bezohledně hrabali v jejich věcech, hrubé ruce prohledávaly kapsy a otvíraly všechno - její i jeho tašky. Pak jeden z mužů zvedl v ruce Ázá- (| dino jemné prádlo a noční košili, aby je ukázal davu, který se hned začal po-; šklebovat a nadávat. Matrony dávaly hlasitě najevo nesouhlas. Jedna natáhN ruku a dotkla se jejich vlasů. Ázáde couvla, ale dav za ní neustoupil. Erikki oka-'j mžitě pohnul mohutným tělem, aby jí pomohl, ale masa lidí se nepohnula, J i když ti, co byli nejbliž, vykřikli, jak je málem rozmáčkli, a jejich křik rozdráždil ostatní, kteří se výhružně sunuli blíž a křičeli na něj. T 199

| NaJednou si Erikki poprvé uvědomil, že Ázádu neochrání. Věděl, že by jich lil tucet, než by ho dostali, ale to by ji nezachránilo. řSib vědomí jím otřásl. 'Najednou měl slabé nohy, chtělo se mu strašně na malou a potil se strachy, i ho téměř dorazilo; bojoval ze všech sil, aby ovládl rostoucí paniku. Nevě-|oě pozoroval, jak prohlízejí jejich věci. Muži vytahovali životně důležité ka-|stry s benzinem, bez kterých nedojedou do Teheránu, protože všechny pum-bstávkovaly a byly zavřené. Snažil se přinutit nohy k pohybu, ale nešlo to, ňohl ani promluvit. Pak jedna matrona zakřičela na Ázádu, která jen potřásla Ůou, muži se přidali, začali do něj i do ní strkat, až měl plný nos jejich idu a plné uši fársí. brad ji držel kolem ramen, rychle k němu vzhledla a on uviděl v její tváři ;u, ale neslyšel, co říká. Znovu se pokusil vybojovat pro ně víc místa, a zno-ťneuspěl. Zoufale se snažil ovládnout v sobě rostoucí zběsilou paniku a nut-tí prát se ho přemohlo, ale věděl, že jakmile začne, skončí to bouří, která ji [cí. Nedokázal se však ovládnout a slepě švihl volným loktem, když se rozlo-i venkovanka s divným, zuřivým očima začala tlačit zástupem, aby mrskla lor na Ázádu, a přitom chrlila něco ve fársí, čímž odvrátila pozornost od mu-| 'který se za ním zhroutil a teď ležel pod jejich nohama a lapal po dechu po |pě, již schytl od Erikkiho přímo na hrudník.

| Dav zběsile řval a zjevně jí nařizoval, aby si oblékla čádor. Ázáde zmateně kři-h: "Ne, nechtě mě na pokoji..." Nikdy jí nikdo takhle nevyhrožoval, nikdy se Ocitla v podobném zástupu a nezažila takové množství venkovanů ani takové tatatelné nepřátelství. ÍkObleč si to, děvko..." ijtVe jménu božím, obleč si čádor..." Ne ve jménu božím, ženo, ve jménu lidu..." fcBůh je veliký, poslechni..." "Vykašli se na Boha, ve jménu revoluce..." |»Pnkrej si vlasy, čubko a čubčí dcero..." Poslechni Proroka, jehož jméno budiž pochváleno..." Tyknků přibývalo, vráželo do nich stále víc rukou, nohy šlapaly po umírají-> na zemi, když v tom někdo zatahal Erikkiho za paži, jíž držel Ázádu kolem fcn, a ona cítila, jak druhou rukou sahá po velkém noži. Vykřikla: "Nedělej Erikki, zabijou tě..."

' panice odstrčila venkovanku, snažila se nasadit si čádor a neustále opako-t .Alláhu akbar," což trochu zpacifikovalo ty, kteří stáli nejbliž. Přestali se On pošklebovat, i když ti zezadu se drali

dopředu, aby lépe viděli, a tlačili teni proti range-roveru. V té tlačnici se Erikkimu a Ázáde podařilo získat prostoru, i když pořád byli obklopeni ze všech stran. Nedívala se na něj, jen 1| němu tiskla a třásla se jako zimomřivé štěně, zabalená v čádu z hrubé lát-olem se zvedla vlna smíchu, když si jeden z mužů přidržel na hrudi pod-ku a nakrucoval se.

200

james Cl.AVELL

Vandalství pokračovalo. Náhle Erikki vycítil změnu. Rozložitý muž a jeho lidé se zarazili a upřeně hleděli směrem ke Kazvínu. Horda začala splývat se zástupem a ve chvíli se vypařila. Ostatní muži u zátarasu nasedli do vozů, zamířili dolů po teheránské silnici a jeli stále rychleji. Vesničané teď taky upřeně hleděli k městu. Po silnici se mezi šňůrami vozů blížil dav, v jehož čele byli mollové. Někteří z mollů a mnoho mužů byli ozbrojeni. "Alláhu akbar," volali. "Bůh a Chomejníííí!" a rozeběhli se k zátarasu. Z obou směrů zaznělo pár ran a obě skupiny se srazily. Ke slovu přišly zbraně, kameny, železné tyče a hole. Všichni se rozeběhli. Vesničané se utíkali schovat domů, řidiči a pasažér! prchali z vozů a schovávali se v příkopech nebo si lehli na zem.

Křik, rány, hluk a jekot srážky pomohl Erikkimu překonat ochromení. Postrčil Ázádu k vozu, popadl věci, které ležely nejbliž, hodil je dozadu a přibouchl kufr. Odrazil půl tuctu vesničanů, kteří se k němu vrhli, skočil za volant a nastartoval, zařadil zpátečku a vyrazil rovnoběžně se silnicí přes louku. Zhlédl, že kousek vpravo rozložitý muž sedá se třemi dalšími do vozu, a uvědomil si, že má stále jejich doklady. Vteřinu uvažoval, že zastaví, ale rychle tu myšlenku zavrhl a zamířil ke stromům lemujícím silnici. Muž stáhl samopal, zamířil a vystřelil. Šlo to trochu nahoru a Erikki prudce otočil volantem a sešlápl plyn. Náraz srazil muže na zem a jeho samopal automaticky spustil, kulky hvízdaly o kov a narazily na přední kolo. Range-rover byl teď jako beran v útoku. Erikki, téměř nepříčetný, couvl a znovu vyrazil, chtěl vystoupit a útočit holýma ru kama, ale ve zpětném zrcátku zhlédl muže, kteří se za nimi hnali. Změnil směr a ujel. | Range-rover byl dobře stavěný pro takový terén, pneumatiky zvládaly nerov- j ný povrch. Když přijeli mezi stromy, mimo dosah nepřátel, zamířil k silnici, | zařadil převod co nejniž, vypnul oba diferenciály a projel hlubokým příkopem, j přičemž převal ostnatý drát. Jakmile byl na silnici, oba diferenciály opět zapnul, změnil převod a vyrazil dopředu. Teprve když byl v bezpečné vzdálenosti, přestal vidět rudě. Zděšeně si při- | pomněl hvízd kulek, které pokropily auto, a podíval se na Ázádu. Byla ochromená strachem a zhroucená v sedadle k jedné straně. Kolem ní byly ve skle i plechu stopy po kulkách, ale zjevně byla v pořádku, i když v prvním okamžik ku ji nepoznal, protože viděl jen íránskou tvář, zošklivenou čádu - jedna z mnoha, které viděl v zástupu. |> "Panebože, Ázádo," vydechl a přitáhl ji jednou rukou k sobě. Zpomalil,; zajel ke straně, zastavil a vzal ji do náruče. Otřásala se vzlyky Nevnímal, že zn.f»-ménko na ukazateli paliva je téměř na nule, nevnímal houstnoucí provoz anfc nepřátelské pohledy kolemjedoucích, neviděl, že v mnoha vozidlech jsou re lucionáři, ujíždějící kTeheránu. 201

> T«briz h0"1

Sabalin

UtSVi

AFGHÁNISTÁN |

SAUDSKÁ ARÁBIE

,MWMW,M

kapitola | BAHRAJN

, ARABSKÝCH,' '.BJIRÁTÚ ;

GROS TŘI. 15.18 HODIN. Čtyři muži na saních závodili z kopce za zakladli. Scot Gavallan měl nepatrný náskok před Jean-Lucem, který byl zároveň Zášeřím, správcem jejich základny, o nějakých dvacet yardů vzadu jel Níčák. vod zorganizoval Jean-Luc Sessonne a závodil Írán proti světu. Všichni čtyři ! usilovně snažili o maximální rychlost. Sníh byl panensky bílý - nerozježdě-" prašan na umrzlém podkladu. Vyšplhali na vrchol s Rodriguesem a jedním "Tličanem, kteří měli funkci rozhodčích. Pro vítěze byla stanovena cena - pět c njálů, což představovalo asi šedesát dolarů, a jedna z Lochartových lahví isky. "Tomovi by to nevadilo," řekl Jean-Luc velkomyslně. "Má mimořád-i dovolenou, užívá si dobrot v Teheránu, zatímco my musíme být tady! nejsem snad teď vedoucí já? Ovšemže ano. Takže jako velitel požaduju tuto lev pro větší slávu Francie, dobro mých oddílů a naše slavné partnery, Kaše z Jazdeku," dodal za všeobecného jásotu. 'T' J

; lady, ve výši sedm a půl tisíce stop bylo nádherné, slunné odpoledne, nebe -ne modré, bez mráčku, vzduch svěží. V noci přestal padat sníh. Sněžilo ne-"izrtě od doby, kdy před třemi dny odletěl Lochart do Teheránu. Teď byla adna s pohořím nad ní jednou bílou pohádkou borovic, sněhu a hor saha-u až do výše třináct tisíc stop. Na všem leželo dobrých čtyřiadvacet palců vého sněhu.

202 james clavell

Jak závodníci sjeli níž, nabírali rychlost, protože svah tady byl o něco prudší a ještě je popoháněly skryté boule. Občas zmizeli ve spršce prašanu, všichni roz-jaření a odhodlaní zvítězit. Před nimi se objevil shluk borovic. Scot šikovně přibrzdl špičkami lyžařských bot a rukama v rukavicích sevřel přední zaoblený okraj sání, elegantně objel stromy, vrátil se na dráhu a řítil se k poslednímu úseku směřujícímu k cíli, který byl hluboko pod ním a kde čekali vesničané. Náserí a Jean-Luc přibrzdlili o vteřinu později, objeli stromy o něco rychleji, srovnali sáně v kaskádě sněhu a předjeli ho. Dětilo je jen pár palců. Níčák nebrzdil ani neuhnul. Poručil se do vůle boží, už nejméně posté, zavřel oči a vletěl mezi borovice. "Insd Alldhhh!" Prvních pár stromů bezpečně minul o stopu, další o půl stopy, pak otevřel oči a tak tak se vyhnul čelnímu nárazu, ve stále větší rychlosti proletěl několika malými stromky, boule ho prudce vyhodila do vzduchu a jen zázrakem minul padlý strom; dopadl na zem, až ho zabořilo v zádech a málem ztratil dech. Ale zvládl to, udržel se, předjel jednoho závodníka, získal rovnováhu a nakonec k bouřlivé radosti všech vesničanů vyjel z lesa rychleji než ostatní, přímější cestou a o deset yardů před nimi. Všichni čtyři závodníci se teď sjeli a popoháněli své sáně dopředu. Scot, Náserí i Jean-Luc se blížili k Níčáku chánovi těsněji a těsněji. Sníh už tu nebyl tak dobrý a boule s nimi pěkně mávaly, takže se měli co držet. Ještě dvě stě yardů, sto - muži ze základny spolu s vesničany je vítali a prosili Boha o vítězství --osmdesát, sedmdesát, šedesát, padesát, vtom... Obrovská boule byla dobře schovaná. Níčák na ni najel jako první, převrhl se a pád na záda mu vyrazil dech, po něm vyletěl do vzduchu Scot i Jean-Luc a oba se bezmocně rozplácli o zem, sáně zmizely v oblacích sněhu. Náserí se zoufale snažil vyhnout se jim a ze všech sil chtěl sáně zatočit stranou, ale nezvládl to a zřítíl se z boule jako ostatní, jen kousek před ně, a lapal po dechu. Níčák chán se posadil, z obličej a brady si setřel sníh. "Budiž Bohu chvála," mumlal a divil se, že nemá nic zlomeného, pak se rozhlédl po ostatních. Taky se zvolna sbírali. Scot se smíchy sotva udržel, když viděl, jak Jean-Luc leží na zádech a sprostě nadává ve francouzštině, přesto šel na pomoc Náserímu, který vletěl po hlavě do závěje. "Hej, vy blázni tam nahoře," zavolal někdo z davu dole. Byl to EfferJordon. "Co bude s tím zatraceným závodem? Ještě nejste v cíli!" "Dělej, Scote do toho, Jean-Lucu, sakra, vzhoppte se!"

Scot zapomněl na Náserího a vyrazil, aby doběhl k cíli vzdálenému padesát yardů, ale uklouzl a spadl do závěje, vydrápal se nahoru a znovu uklouzl. Jean-Luc se zvedl a potácel se za ním, v

závěsu Náserího a Níčáka. Povzbuzování davu zesílilo, když se muži prodírali sněhem, padali, hrabali se nahoru, vstávali a znovu padali. Terén byl velice náročný, ale na všechny pohmožděniný zapomněli. Scot byl o malý kousek vpředu, teď se za něj prodral Níčák, pak Jean-IMRŠT 203

uč a za ním Náserí. Fowler, rudý v tváři, je za vydatné podpory vesničanů, fivě povzbuzoval. Ještě deset yardů. Starý chán vedl o tři stopy, když klopýtl a rozplácl se na ícho. Vedení se ujal Scot, Náserí téměř vedle něj, Jean-Luc o pár palců vzadu. Clopýtali, vytahovali boty z těžkého sněhu, a když se Níčák pustil dopředu po iech čtyřech, ozvalo se mocné pokřikování. Jean-Luc a Scot učinili poslední Bufaly pokus a skočili směrem k cíli, kde se všichni svalili za hurónského řevu inoušků na hromadu. |r "Vyhrál Scot..." "Ne, to byl Jean-Luc..." "Ba ne, starý Níčák..."

Jean-Luc konečně popadl dech: "Jelikož to nikdo neví přesně, dokonce ani as ctěný mollá ne, prohlašuju já, Jean-Luc, že o délku nosu zvítězil chán Míčák." Ozval se potlesk, který ještě zesílil, když dodal: "A jelikož si poražení počínali tak statečně, uděluju jim další láhev Tomovy whisky. Jako velitel naři-Hlju všem zúčastněným vypít ji při západu slunce!" (; Všichni si navzájem potřásali rukama. Chán Níčák souhlasil, že příští měsíc uspořádají další závod, a jelikož ctil zákon a nepil, prodal za zuřivého smlouvali whisky Jeanu-Lucovi za poloviční cenu. Všichni znovu zajásali, ale vtom se aval varovný výkřik. Na severu, daleko v horách, padala do údolí rudá signální světlice. Všichni idchli. Světlice zmizela. Pak se objevila ještě jedna a znovu zapadla. Bylo to »sné. Naléhavé SOS. ; "CASEVAC." Jean-Luc upíral oči do dálky. "Je to buď věž Rosa nebo Bellis-Íma," usoudil. 1 "Jdu na to." Scot Gavallan se řítíl pryč.

P "Jdu s tebou. Vezmeme si dvěstědvanáctku, bude to tvůj kontrolní let." (' Za pár minut byli na palubě. Rosa byla jednou z věží, které získali převzetím akázek americké společnosti Guerney. Bellissima patřila k jejich běžným kli-|Rtům. Všechny jedenáct věží v oblasti vybudovala pro IranOil italská společnost, lpi když všechny měly rádiové spojení se Zágrosem tři, ne vždy bylo vzhledem phorám a velkému rozptylu dobré. Místo toho se užívalo světlic. Ľ Dvestědvanáctka vytrvale stoupala, přeletěla hřeben ve výši deset tisíc stop, isnežená údolí jiskřila v slunečním světle; nejvyšší objekt, který spadl do jejich "-e, se nacházel ve výšce sedmnáct tisíc stop. Teď před sebou viděli věž Rosu k malému platu ve výši jedenáct tisíc čtyři sta sedmdesát stop. Kolem bylo jen " trailerů k bydlení a pár dřevěných skladišť, roztroušených nahodile kolem fsoké vrtné věže. Samozřejmě nechyběla přistávací plocha pro helikoptéru. ""Vež Rosa, tady je Jean-Luc. Slyšíte mě?" trpělivě čekal. i" Jasně a zřetelně, Jean-Lucu!" To byl spokojený hlas Mimmo Séry, "Člověka olecnosti" což byl nejvyšší titul na základně a znamenal inženýra zodpo-pného za všechny operace. "Co pro nás máš?" »Niente, Mimmo! Viděl jsem červenou světlici a jdeme si to ověřit."

204 james clavell

"Man Dieu, CASEVAC? To jsme nebyli my." Scot okamžitě zastavil sestup, naklonil se do zatáčky a zamířil dál do nitra hor. "Bellissima?" "Podíváme se."

"Dejte nám hned vědět, jo? Od bouřky ještě nemáme kontakt. Jaké jsou poslední zprávy?" "Naše poslední zprávy jsou dva dny staré. BBC hlásila, že Nesmrtelní v Dou-šan Taphe potlačili vzpouru leteckých kadetů a civilistů. Z vedení v Teheránu nic nového. Jestli se něco dozvíme, spojíme se s vámi vysílačkou." "Aha, vysílačka! Jean-Lucu, potřebujeme další tucet beden šestipalcového potrubí a obvyklé množství cementu. Už zítra. Půjde to?" "Bien sur!" Jea.n-Lu.c byl potěšen, že má další zakázku a příležitost dokázat, že jsou lepší než Guerney. "Jak to jde?" "Provrtali jsme se do hloubky osm tisíc stop a všechno vypadá jako další bo-nanza. Chtěl bych začít čerpat příští pondělí, jestli to vyjde. Můžeš pro mě zajistit Schlumbergera?" Byla to světoznámá firma, vyrábějící a dodávající zařízení, které přesně elektronicky měřilo kapacitu a kvalitu různých vrstev, Ľ dodávající

vrtáky pro šachty, nástroje k jejich výměně, k odstranění zlomených . vrtáků, nástroje k perforaci, explozi, ocelová bednění do jámy, která umožňo- ! vála odtok nafty do potrubí. Současně zajišťovala experty, kteří se zařízením pracovali. Velmi drahé, ale zcela nezbytné. Navrtat pramen byla závěrečná pra- i ce před zacementováním ocelového bednění a svedením pramene do potrubí.] "Spolehni se, Mimmo, najdeme je a přivezeme v pondělí - bude-li to vůle~ Chomejního!" .j "Mamma mia, řekni Náserímu, že je musíme mít." , Příjem rapidně slábl, i "Bez obav. Zavolám ti, až se budeme vracet." Jean-Luc vykoukl z kabiny. , Míjeli právě hřeben, stále stoupali a motory usilovně pracovaly. "Merde, mám | hlad," protáhl se na sedadle. "Mám pocit, že jsem dostal masáž pneumatickým vrtákem - to ten velký závod!" "Víš, Jean-Lucu, mohl jsi být v cíli o vteřinu před chánem Níčákem. Určitě. . ; "Jasně, ale my Francouzi jsme velkorysí, jsme diplomati a taky velmi prak-, tičtí. Věděl jsem, že nám prodá naši whisky za poloviční cenu; kdyby se roz-;, hodlo, že prohrál, stálo by nás to majlant." Jean-Luc se rozzářil. "Ale nebýt té boule, neváhal bych snadno bych byl první." i! Scot se usmál a nic neřekl. Dýchalo se mu dobře, ale uvědomoval si sv&jj dech. Nad dvanáct tisíc stop měli piloti podle předpisů používat kyslík, jestliže v takové výšce zůstali déle než půl hodiny. Oni s sebou žádný nevozili, a přesto nikdo z pilotů nepocítil nic než občasnou bolest hlavy, i když jim aklimatizace k životu ve výšce sedm a půl tisíce stop trvala asi týden. Pro naftaře na Bellissi-mě to bylo těžší. ' Piloti se zastavovali na Bellissimě jen krátce. Vyšplhali nahoru s maximálními nákladem o váze čtyři tisíce liber: potrubí, čerpadla, diesely, navijáky, generátor ry, chemikálie, potraviny, trajlery, nádrže, lidé, bahno - název pro tekutinUf [RSŤ

205

i se pumpovala do vrtné jámy, jednak aby se odstranil odpad, jednak aby l vrták namazaný, nebo aby se v určitých momentech usměrnila nafta či plyn; Z ní by hluboké vrty nebyly možně. Pak zase sestoupili dolů, někdy lehčí, Indy ploě naložení muži či přístroji určenými k opravě nebo výměně. ! Jsme jen lkací stěhováci, uvažoval Scot a jeho oči pátravě hleděly na nebe, na ((strojovou desku, na všechno kolem. Ano, ale oč lepší je lítat než řídit. Dole od nimi byly skalní útesy, hranici lesa dávno minuli. Vystoupali přes poslední ifcben. Teď věž viděli dobře. S- "Bellissima, tady je Jean-Luc. Slyšíte nás?" ' ; Věž byla položená ze všech nejvýše, přesně ve dvanácti tisících čtřech stech Bopách nad mořem. Základna seděla na římse těsně pod vrcholkem. Z druhé Erany spadala hora příkře dolů do hloubky sedm tisíc stop, do údolí deset mil fcokého a třicet mil dlouhého. Vypadalo to jako hluboká rána v tváři Země. i; "Bellissima, tady je Jean-Luc. Slyšíte nás?" Opět žádná odpověď. Jean-Luc přepnul kanály. "Zágros tři, slyšíte nás?" »L "Jasně a hlasitě, kapitáne," ozval se okamžitě Aliwani, operátor radiostanice ltzákladně. "Excelence Náserí je tu vedle mě." t-"Zůstaň na téhle frekvenci. CASEVAC je z Bellissimy, ale nemáme spojení. » chvíli přistaneme." !«i,Roger. Čekám." 'Na Bellissimě pocítil Scot vždy závrať při představě pohybu zemské masy, éra vytvořila tohle údolí. A jako každý, kdo věž navštívil, i on žasl nad itmírným úsilím, které bylo potřeba vynaložit, aby se našlo naftové pole, zvo-> správné místo, postavila věž a pak proniklo vrtákem do hloubky tisíc stop. chna tahle činnost se mnohonásobně vyplatila. Ložiska nafty a plynu ve vá-ci v hloubce sedm a půl až jedenáct tisíc stop pod povrchem byla obrovská. že další obrovské investice a riskantní konstrukce, až se podařilo napojit sko na potrubí, procházející pohořím Zágros a napojující se na rafinerie táhánu v centru Íránu i na Ábádán nedaleko Zálivu - další technický zázrak ' naftařské společnosti Anglo-Iranian Oil Company, teď znárodněné a pře-nované na IranOil. "Ukradené, chlapče, ukradené, to je to správné slovo," zorňoval ho jeho otec mnohokrát. cot Gavallan myslel na otce a usmíval se sám pro sebe. Cítil k němu velkou klonnost. Mám kliku, že ho mám, říkal si. Maminka mi pořád chybí, ale je » ni lepší, že zemřela. Pro půvabnou, aktivní ženu musí být hrozné, když se Se bezmocným mrzákem na vozíku, a její mozek přitom pracuje stejně

jako "L' To, co ji postihlo, bylo strašné, i pro tátu. Ale udělal dobře, že se znovu telí, Maureen je super a táta je taky super, já se mám skvěle a budoucnost je "ví - spousta litaní, spousta děvčat, za pár let se ožením. Co třeba s Tess? P se mu zrychlil. Je to hloupé, že Linbar je její strýc a ona jeho oblíbená ne-rale ještě štěstí, že s ním nemám nic společného, je jí teprve osmnáct, spoustu času... - které strany přistaneš, mon vieux!" slyšel ve sluchátkách.

206'

james clavell

"Ze západu," odpověděl a znovu se soustředil.

"Dobře." Jean-Luc hleděl ostražitě před sebe. Žádné známky života. Základna byla pod silným příkrovem sněhu skoro pohřbená, jen přistávací plocha pro helikoptéru byla vyčištěná a z komínků přívěsů stoupal dým. "Aha! Tamhle!" Na kraji přistávací plochy zahlédli mávajícího muže. "Kdo je to?" "Myslím, že Pietro." Scot se soustředil na přistání. V téhle výšce a vzhledem k poloze na římse mohl čekat náhlé závany větru, turbulence a víry - nemohl si dovolit žádnou chybu. Přeletěl hlubokou propast, skála se na ně řítila, pak krásně vyrovnal, zhoupal se nad přistávací plochu a dosedl. "Dobře." Jean-Luc zaměřil svou pozornost znovu na nabaleného muže, ve kterém poznal Pietra Fieriho, jednoho z nástrojařů, významem hned za Člověkem Společnosti. Viděli, jak si rukou přejel vodorovně přes krk, což znamenalo zastavit motory, jelikož se nejedná o okamžitou akci. Jean-Luc kývl ukazováčkem na muže, aby přišel k postrannímu oknu. Otevřel ho a zakřičel, aby přehlušil motory: "Co se děje, Pietro?" i "Guineppovi je špatně," řval Pietro -

Mario Guineppa byl Člověk Společnosti - a zabušil si na levou stranu hrudníku. "Myslíme, že by to mohlo být srdce. Ale to není všechno. Podívejte se tamhle!" ukázal nahoru. Jean-Luc a Scot zakláněli hlavu, ale nezahlédli nic, co by ho mohlo tak rozrušit. Jean-Luc odepjal pás a vystoupil. Studený vzduch byl tak ostrý, až zamrkal, a víchř z rotoru mu vehnal slzy do očí, tmavé brýle pomáhaly jen nepatrně. Uviděl, v čem je problém, a žaludek se mu sevřel. Pár set stop nahoře, téměř přímo. nad táborem a těsně pod vrcholkem byl obrovský převis sněhu a ledu. "Merdel!" "Jestli to spadne, strhne to lavinu po celém úseku a nejspíš to vezme do údo- | li i nás!" Rozložitý, silný chlap s tmavým, už prošedivělým vousem a hnědýma | živýma očima, přimhouřenýma teď proti větru, byl v tváři zimou modrý. "Guineppa se s vámi chce poradit. Pojdte do jeho přívěsu, jo?" i "A tohle?" Jean-Luc trhl palcem nahoru. ' "Když to spadne, tak to spadne," zasmál se Pietro, zuby mu bíle svítily proti tmavé, od nafty špinavé bundě. "Pojďte!" Sehnul se před rotory a vykročili) "Pojďte!" opakoval.

Jean-Luc si nejistě měřil převis. Mohl tam vydržet ještě tři týdny. Nebo vter| řinu. Obloha nad vrcholkem byla průzračná, ale podzimní slunce moc nehřálo. "Zůstaň tady, Scote, drž stroj v pohotovosti," zavolal a klopýtal za PietreiS; v hlubokém sněhu. ',-,

Přívěs Maria Guineppy měl dvě místnosti a bylo v něm teplo a nepořádné, mapy na stěnách, šaty od nafty, tlusté rukavice, přilby a různé potřeby naftafl? se válely po pokoji, který sloužil i jako kancelář. Byl v ložnici, ležel na poste"" úplně oblečený až na boty, vysoký mohutný pětáctýřicátník s výrazným nošen obvykle zarudlý a ošlehaný v tváři, ale teď bledý s nezvykle promodralými rt Nástrojař z druhé směny, Enrico Banastasio, byl s ním, Malý snědý muž s trní výma očima a úzkým obličejem. "Och, Jean-Luc! Rád tě vidím, chlapče," VÍC ho Guineppa unaveně. imrst207

Já tebe taky, mon dmi." Jean-Luc si rozeplnul zip na bundě a s ustaraným vý;-em se posadil vedle postele. Guineppa měl na starosti Bellissimu dva roky -anáct hodin služba, dvanáct volno, dva měsíce na základně, dva dovolená k podařilo se mu navrtat tři hlavní prameny a ještě bylo místo na čtvrtý. "Tak-L' (o bude nemocnice v Sírázu."

To není důležité, nejdřív ten převis. Jean-Lucu, by" Budeme evakuovat a necháme tohle stromo na vůli boží," řekl Banastasio. Mamma mia, Enrico," vyjel Guineppa podrážděně, "říkám ti už podesáté, že jduš k pánu bohu pomoci - teď, když je tu Jean-Luc. Pietro souhlasí, že jo?" > Ano," ozval se od dveří, párátka v puse. "Jean-Lucu, vyrostl jsem v Aostě I; italských Alpách a znám hory i laviny a -" "Si, e vos fijamete. "Jo a jsi cvok, našťoval se Banastasio. "In vos alimente. " Trhni si nohou. Pietro ležérně naznačil neslušné gesto. »tvou pomocí, Jean-Lucu, tohle stromo snadno zneškodníme." L "Co mám tedy udělat?" zeptal se Jean-Luc.

Guineppa navrhl: "Vezmi Pietra a leťte přes vrcholek na místo, které ti uká-Lna severní straně. Tam hodí do sněhu kus dynamitu, a tím bude nebezpečí &hnáno." t.Pietro se rozzářil. "Přesně tak. Bude po nebezpečí."

S Banastasio řekl ještě našťovaněji s ještě silnějším akcentem: "Prokristapána, lkám vám, že je to zatraceně riskantní. Nejdřív musíme evakuovat - a teprve Btom, když jinak nedáte, vyzkoušejte ten váš dynamit." El Guineppovi se zkroutila tvář bolestí, jak jím proběhla křeč. Sáhl si na hrud-Jk. "Když budeme evakuovat, budeme muset všechno zavřít a -" i "No a co? Tak zavřeme. Co má bejt? Jestli ti nezáleží na vlastním životě, mys-|apoň na nás. Navrhuju evakuovat pronto. Pak přijde na řadu dynamit. Jean-Saicu, že to je jistější?" IbnOvšemže to je jistější," odpověděl zvolna, nechtěl staršího muže rozčítit. pictro, ty se v lavínách vyznáš. Jak dlouho podle tebe tahle vydrží?" |i»Můj čuch mi říká, že spadne brzy. Hodně brzy. Zezdola jsou praskliny. pozná zítra, možná dnes v noci. Ví, jak ji odpálit a zůstat v bezpečí." pdíval se na Banastasia. "Dokážu to, ať už si tenhle stromo myslí, co chce." pBanastasio se zvedl. "Jean-Lucu, já a moje směna evakuujeme. Fronto. Bez pedu na to, co bude." Odešel. gjGuineppa se pohnul na lůžku. "Jean-Lucu, vezmi Pietra nahoru. Hned teď." "Nejdřív všechny přesuneme do základny Rosa, tebe jako prvního," rozhodl Bl-Luc energicky, "pak dynamit. Když to vyjde, můžeš zase do práce, když ne, lam pro všechny dost místa." nlujdu až nakonec nemáme důvod evakuovat." can-Luc poslouchal na půl ucha. Odhadoval počet mužů, které bude muset mnout. Jedna směna měla devět mužů - nástrojaře, asistenty, odborníky na no, kteří zkoumali jeho váhu a chemické složení, muže u vrtáku, dohlížejí-> na vrty, elektromontéra, zodpovědného za čerpadla a podobné věci, a čtyři

208 james clavell

dělníky, kteří měli za úkol připojovat nebo odpojovat potrubí a vrtáky. Směny byly dvě. "Máte sedm íránských dělníků včetně kuchařů?" "Ano. Ale říkám ti, že evakuace je zbytečná," odporoval Guineppa vyčerpaně. "Bude to jistější, mon vieux," Jean-Luc se otočil k Petrovi: "Řekni každému, ať si vezme nejnnutnější věci a hodí sebou." Pietro pohlédl dolů na Guineppu. "Mám, nebo ne?"

Znechuceně přikývl. "Zeptej se, jestli by tu pár dobrovolníků nezůstalo. ' Když ne, tak holt zavřeme." Pietro, zjevně zklamaný, vyšel ven. Guineppa se znovu pohnul a snažil se na- ' jít pohodlnější polohu. Potom začal klít. Vypadal ještě strhaněji než předtím. .; "Evakuace bude lepší, Mario," nadhodil tiše Jean-Luc.

| "Pietro je chytrý a zkušený, ale Banastasio, to porco miserio, je posraný až za i ušima, dělá jen potíže a přitom je to jeho vina, že vysílačka je rozbitá, já to vím!" j "Cože?" I "Rozbila se totiž při jeho směně. Teď budeme

potřebovat novou, nemáš ně- j jakou náhradní?" j "Ne, ale pokusím se ji co nejrychleji sehnat. Půjde opravit? Možná někdo] z mechaniků by " i "Banastasio tvrdí, že uklouzl a spadl na ni, ale já slyšel, jak do ní bacil kladi-| vem, protože nebylo nic slyšet... Mamma mia!" Guineppa zamrkal, chytil se za hrudník a znovu začal nadávat, 'l "Jak dlouho už máš bolesti?" í< "Dva dny. Dnes to bylo nejhorší. Ten

stromo Banastasio!" mumlal Guineppa. "Ale co můžeš čekat, mají to v rodině. Chm! Jeho rodina je napůl amerio' ká, víš to? Ta americká půlka má prý konexe s mafií." Jean-Luc se usmál sám pro

sebe, protože tomu nevěřil a poslouchal jen zřfj zdvořilosti. Věděl, že se nesnášejí - Guineppa, portugalskořímský patricij» | a Banastasio, sicilskoamerický venkovan. Ale to je normální, říkal si, jsou tady spolu zavření, dvanáct hodin makají, dvanáct mají volno, den po dni, měsíc] měsíci a sebelepší plat na tom nic nezmění. Jo, plat! Ten jejich by mi bodnul! I nejobyčejnější dělník tady dostane za l den to, co já za měsíc - já, starší kapitán a kapitán pro výcvik беру se svými čtyřmi tisíci osmi sty hodinami dvanáct set liber měsíčně! Ani s tím mizerné příplatkem pěti set liber měsíčně odlučného to nestačí pro děti, poplatky šli lam, pro mou ženu, na hypotéku, k tomu ještě ty mizerné daně... nemluv o dobrém jídle a pití a mé lásce Sajádě. Ach Sajádo, jak se mi stýská! Nebýt Locharta...

Mizera! Tom Lochart mě mohl vzít s sebou a já bych teď byl v Teheránu v j jím náručí! Ach bože, jak bych ji potřeboval! A prachy. Prachy! Ať se koule vše< výhercích daní smrsknou na prášek a jejich pytlíky vyschnou! Sotva vyjdu s til co mám, a jestli to s Íránem půjde do hajzlu, co potom? Vsadím se, že S-G nepřežije. Budou mít holt smůlu - pro tak skvělého pilota jako jsem já se l světě vždycky nějaká práce najde. 209

Všiml si, že ho Guineppa pozoruje. "Ano, mon vieuxY' Přesunu se jako poslední." ;"Pojď radši první, na Rose je doktor." l', "Je mi fajn - vážně." f Jean-Luc uslyšel volat své jméno a oblékl si bundu. "Můžu pro tebe něco telat?" sklonil se blíž. "Vem Pietra nahoru s dynamitem," usmál se unaveně. "To udělám, ale až potom; když to půjde dobře, tak určitě ještě před šoupákem. Neboj." > Venku do něj udeřila zima. Pietro čekal, muži se už seřadili nedaleko vrčící ttíkopty, v rukou pytle a bágly různých velikostí. Banastasio přešel kolem německým ovčákem.

"Tady kapitán říkal co nejmní s sebou," připomněl Pietro. "To mám," odpověděl stejně zamračené. "Mám doklady, svého psa a hadry. itatní zacvaká za-, zatracená společnost." Pak se otočil naJean-Luca: "Náklad | připravený, můžeme startovat."

l; Jean-Luc dohlédl na muže, kteří nastupovali, i na psa, pak zavolal vysílačkou |iserího a oznámil mu, co se chystají udělat. "V pořádku, Scote, můžeš vyra-|. Řídíš," sdělil mu, pak vystoupil a viděl, jak Scot vyvalil oči. | "Chceš říct, že poletím sám?"

i "Proč ne, man bravf: Už máš nalítáno habaděj. Tohle je tvůj třetí kontrolní B. Někdy začít musíš. Tak padej."

' Pozoroval, jak se helikoptéra zvedá. Ani ne za pět vteřin byla na druhé stra-| hřebenu vysokého sedm a půl tisíce stop. Dobře věděl, jak lehce a skvěle se |tot při svém prvním sólu cítí, a záviděl mu to. Ale mladý Scot si to rozhodně |»louží, pomyslel si.

|.Jean-Lucu!"

yOdtrhl pohled od vzdalujícího se vrtulníku a rozhlédl se kolem. Co se stalo? édomil si, že to je tichem, bylo tak hluboké, až téměř ohlušovalo. Na oka-ik pocítil lehkou závrať, dokonce se mu trochu zvedl žaludek, pak zafoukal F a už byl zase ve své kůži. l;Jean-Lucu! Koukni tamhle!" Pietro byl ve stínu na druhém konci tábora, ptlopený skupinou mužů, a kynul mu, aby šel k nim. Byli podivně zticha. |»Hele," ukázal Pietro nervózně nahoru. "Těsně pod previsem. Tam! Dvacet, "tt stop níž. Vidíš ty trhliny?" viděl je. Pocítil tlak ve slabínách. Už to nebyly jen praskliny, ale skutečné Uny. Jak se dívali, uslyšeli táhlé sténání. Pak jako by se celá masa o kus po-Na. Kousek ledu a sněhu z ní spadl, nabral rychlost i hmotu a burácel dolů ?vahu. Stáli jako zkamenělí. Lavina, teď už o síle několika tun, se zastavila padesát yardů od nich. "en z mužů prolomil ticho. "Doufejme, že vrtulník nepřiletí zpátky jako řlKauze - to by byla rozbuška, amico. I docela malý hluk může celé to stron-pusrit."

. iTIMz k" i K. Stbriin
- "l" | 1
"Lal?p <<aiiM(<
SAanir | L' mío>«i ,|
Bute-eDelim L' Koviz
SAUDSKÁ ARÁBIE ,»""""", "" kapitola |
., -ÍAISMto ' .FH)BU(CE / I, ARABSKÝCH,'
-JemRATÚ,'

vzdušný PROSTOR NEDALEKO kazvínu. 15.17 HODIN. Od chvíle, kdy Cil lie Pettikin před dvěma hodinami opustil Tabríz spolu s Rákoczým muž< jehož znal pod jménem Smith řídil svou dvěstěšestku vyrovnaně a bezchy ně, jak jen to šlo, a doufal, že ten člověk z KGB usne nebo aspoň přestane l ve střehu. Proto se vyhnul konverzaci a sesunul si sluchátka na krk. Konečně l Rákoczy vzdal a jen pozoroval terén pod sebou. Ale stále byl ve střehu, pužh přes klín a palec na pojistce. Pettikin v duchu přemítal, co je zač, co tu dá a k jaké bandě revolucionářů patří - nebo jestli k armádě či SAVAKu, a proíj pro něj tak důležité dostat se do Teheránu. Ani ve snu ho nenapadlo, že je B a ne Íránec. V Bandar-e Pahlaví doplnili palivo. Šlo to strašně pomalu, ale nijak se l snažil popohánět je, jen zaplatil zbývajícými dolary a díval se, jak se nádrže] ní, pak podepsal oficiální srvrzenku pro IranOil. Rákoczy se pokoušel zas s pumpařem hovor, ale muž se tvářil nepřátelsky, očividně se bál, aby mu nit nevyčítal, že plní tuhle cizí helikoptéru, a ještě víc se bál samopalu viditelně loženého na předním sedadle. Celou dobu, co byli venku, uvažoval Pettikin, jak popadnout zbraň,' neměl šanci. Byla české výroby. V Koreji jich bylo hodně. l ve Vietna Panebože, jakoby to bylo před sto lety. 277

Odstartoval z Bandar-e Pahlaví a mířil teď na jih ve výšce tisíc stop, ve smě- silnice na Kazvín. Na východě viděl pobřeží, kde vysadil kapitána Rosse dva parašutisty. Znovu se podivil, jak mohli vědět, že plánuje let do Tabrízu. té asi bylo jejich poslání? Doufám pevně, že se jim podařilo ho splnit - ať už jbylo cokoli. Muselo to být pořádně důležité. Doufám, že Rosse ještě uvidím i bych...
"Proč se usmíváte, kapitáne?"

|Hlas přišel ze sluchátek. Podíval se na Rákoczyho a pokrčil rameny, pak se bv zaměřil na přístrojovou desku a terén pod sebou. Nad Kazvínem zamířil jihovýchod ve směru teheránské silnice a znovu se pohroužil do sebe. Trpě-ost, přesvědčoval se, když si všiml, jak je Rákoczy napjatý; dal hlavu blíž >knu a podíval se dolů. Uhněte vlevo... jen kousek," nařídil Rákoczy a plně se soustředil na krajinu JJC. Pettikin jemně otočil vrtulník vlevo - Rákoczy byl na vnitřní straně. jící! Nakloňte se o osmdesát stupňů." .Co se děje?" zeptal se Pettikin. Provedl příkaz a najednou si uvědomil, že BÍ zapomněl na samopal na svém klíně. Srdce se mu zastavilo. Tamhle dole na silnici. Ten nákladák." ttikin se vůbec nestaral o to, co se děje dole. Nespouštěl oči ze samopalu, Bve odhadoval vzdálenost a srdce mu bušilo. "Kde? Nic nevidím." Zatočil .asiřeji, aby pak rychleji vyrovnal. "Jaký nákladák? Myslíte..." rvačkou popadl zbraň za pažbu a prohodil ji posuvným okénkem do kaju-t nimi. Pravá ruka na řídící páce se současně s tím energicky pohnula vle-"chle vpravo a znovu vlevo, vpravo, až se vrtulník ošklivě rozhoupal. Lxy to vůbec nečekal, hlavou udeřil o stěnu a chvíli byl jako omráčený. in chtěl levou pěstí udeřit Rákoczyho do čelisti, aby ho uspal. Ten ovšem, sny v karate a s perfektními reflexy, zastavil ránu paží. Svíral Pettikinovo i a každou vteřinou získával převahu, zatímco vrtulník se nebezpečně to-ťatím byl Rákoczy vespod. Prali se a navzájem si nadávali, pásy jim zne-tovaly větší pohyb. Oba dýchali stále namáhávej;, až Rákoczy, který měl uče volné, získal navrch. Sttikin se naštvál, stiskl páku koleny a pravačkou namířil na Rákoczyho SCJ. Rána se nepovedla, přesto ztratil rovnováhu, sevření kolen povolilo, pá-kuvolnila a on přestal nohama ovládat pedály směrového řízení. Vrtulník se Žité začal točit na jednu stranu,

přestal stoupat - žádný vrtulník nedokáže I Vteřinu letět sám - odstředivá síla ho znovu vrhla do otáčky a v nastalém pí se snížil kolektiv dolů. Vrtulník padal z nebe, zcela se vymkl řízení. Etikin se lekl a přestal se prát. Rychle se snažil usměrnit řízení, motory je-|prístrojová deska snad zešílela. Ruce, nohy, potlačit paniku, korekce, no-Kkce; klesli o devět set stop, než vrtulník srovnal. Srdce mu bušilo, sně-"krytá země byla jen o padesát stop níže. s se mu třáslý. Měl potíže s dechem. Pak ucítil náraz do boku a slyšel V o nadávky. Celý otupělý si uvědomil, že nemluví íránsky, ale řeč ne-

272 james clavell

poznal. Podíval se na něj a uviděl obličej zkřivený hněvem i šedý kov samopalů a proklínal se, že na to nepomyslel dřív. Vztek se pokusil zbraň odstrčit, ale Rákoczy mu ji tvrdě přitiskl ze strany na krk. "Nech toho, nebo ti ustřelím hlavu, ty matěrbjebec!"

Pettikin prudce zatočil, ale puška tlačila ještě tvrději, až to bolelo. Slyšel, že Rákoczy odjistik. "Máš poslední příležitost!"

Země byla hodně blízko, blížili se k ní závratnou rychlostí. Pettikin věděl, že ho nemůže setřást. "Dobře - dobře," srovnal vrtulník a začal stoupat. Tlak zbraní ně se zvýšil a s ním i bolest. "Sakra, přestaňte s tím, bolí to a ztrácím rovnová- ' hu! Jak mám letět, když -" Ještě víc přitlačil a nadával, pak mu zatlačil hlavu proti dveřím. "Prokristapána!" řval Pettikin zoufale a snažil se natáhnout si sluchátka, která ve rvačce spadla. "Jak, kčertu, mám pilotovat se zbraní v krku?" Tlak se ne-! patrně zmírnil a on vyrovnal. "Kdo, sakra, jste?" ";; "Smith!" Rákoczy byl

vynervovaný stejně jako on. O vteřinu později, říkal si;; a rozplácli jsme se jako kravinec. "Myslíte, že máte co dělat s obyčejným, pito->| mým amatérem?" Než se stačil ovládnout, vžitý reflex ho přemohl a udeřil; Pettikina vnější stranou ruky přes ústa.

Toho rána vyvedla z míry a vrtulník se otočil, ale znovu se srovnal. Cítil jak rudne v obličej. "Jestli to uděláte ještě jednou, tak si sedneme na zadek' vykřikl bez váhání. "Dobře," zareagoval Rákoczy okamžitě. "Omlouvám se. Byla to... byla i hloupost, kapitáne." Uvážlivě se naklonil zpátky, ale zbraň držel odjištěnc a nepřestával mířit. "Ano, bylo to zbytečné, je mi líto." Pettikin se na něj podíval prázdným pohledem. "Je vám to líto?" "Ano. Prosím, omluvte mě. Bylo to zbytečné. Nejsem barbar. Jestli mi slíbíte té, že už se nebudete pokoušet mě napadnout, dám zbraň pryč. Přisáhá že vám žádné nebezpečí nehrozí." Pettikin chvíli přemýšlel. "Dobrá," přikývl. "Musíte mi ale konečně říct, : jste a co tu děláte."

"Vaše slovo?"

"Ano."

"Dobře, věřím vám, kapitáne." Rákoczy zbraň zajistil a zasunul ji okénko do vedlejší kajuty. "Jmenuju se Alí bin Hasan Karakos a jsem Kurd. Můj o mov - moje vesnice - je na svahu Araratu na íránsko-sovětské hranici. Díl vůli boží jsem bojovník za svobodu a jsem proti šáhovi a každému, kdo by chtěl zotročit. Stačí vám to?" "Ano - ano, stačí. V tom pří-"

"Později, prosím. Nejdřív musíme tamhle - rychle," ukázal dolů. "Srovnej to a přibližte se k nim."

Byli ve výšce osm set stop vpravo od silnice Kazvín - Teherán, od níž se : jednu míli táhla vesnice.

"Kam?"

273

"Tamhle, vedle silnice."

I.Zprvu nechápal, kam Rákoczy ukazuje - hlavu měl plnou myšlenek na Kur-i jejich historický zápas proti perským šáhům. Pak si všiml shluku osobních Vládních vozů a mužů, kteří obklopovali moderní vůz s modrým křížem na m hranatém pozadí střechy; ostatní vozidla ho zvolna mýjela. "Myslíte [hle? Mám přeletět nad těmi auty?" zeptal se a obličej mu pořád hořel a krk rfel. "Kolem těch, co stojí vedle toho s modrým křížem na střeše?" Is»Ano-"

Pettikin poslušně sestupoval. "Co je na nich tak důležitého?" zvedl oči. Muž ;něj podezíravě hleděl. "Co je? Sakra, co se zase děje?" | "Vy vážně nevíte, co znamená ten modrý kříž na bílém poli?" "Ne. Co je s ním? Co to znamená?" Upíral oči na vůz, který byl teď mnohdy blíže, takže rozpoznal červený range-rover, obklopený rozhněvaným davem, El, jak jeden muž rozbil pažbou pušky sklo v zadním okně. "To je finská vlajka" slyšel ve sluchátkách a vzpomněl si na Erikkiho. "Erikki má range-rover," buchl. "Myslíte, že to je Erikki?" S "Ano... ano, je to možné." | Okamžitě sestupoval rychleji, zapomněl na bolest, jeho vzrušení překrylo dky, jak a proč tenhle bojovník za svobodu zná Erikkiho. Viděli, jak se u dav otáčí a rozbíhá se. Přeletěl velice rychle a velice nízko, ale Erikkiho ilédl. "Viděl jste ho?" re. Neviděl jsem dovnitř. "Já taky ne," hlásil Pettikin ustaraně, "ale někteří z těch rošťáků mají zbraně bít okna. Vidíte je?" ino. To budou fadájuni. Jeden na nás vystřelil. Kdybyste..." Zmlkl a pevně žel, když se vrtulník dvacet stop nad zemí otočil o sto osmdesát stupňů novu se vracel. Tentokrát lidé začali prchat. Vozidla se snažila zmizet, naložené nákladáky do sebe vrážely. Pár osobních i nákladních aut sjelo ze silnice den se v příkopu skoro převrátil. [esně před range-roverem se Pettikin zhoupal o devadesát stupňů, aby do něj lli - rozvířil přitom mračna prachu - ale stačilo to, aby poznal Erikkiho. m se otočil o dalších devadesát stupňů a vznesl se nahoru. "Je to on, jasně! I jste ty díry po kulkách ve sklech?" ptal se šokované. "Sáhněte dozadu pro imopal. Udržím vrtulník na místě a pak půjdeme pro něj. Dělejte, chci je lapit. Dělejte!" koczy si okamžitě rozeplnul pás, natáhl se dozadu, ale malým okénkem ne-il na zbraň na podlaze. S potížemi začal šplhat hlavou napřed, až byl půl těla unitř, pak se se zbraní v ruce vysoukal. Pettikin věděl, že teď mu je vy-f na milost a nemilost. Bylo by tak snadné otevřít dvířka a vyšoupnout ho l-. Tak snadné. Ale nešlo to. Dělejte!" zakřičel a pomohl mu zpátky na sedadlo. "Zapněte si pás!" tákoczy poslechl a děkoval osudu, že Pettikin je kamarád toho Fina; dobře "> Ze kdyby jejich úlohy byly obrácené, neváhal by vyhodit ho ven. "Jsem

214 james clavell

připraven," natáhl zbraň a v duchu žasl nad Pettikinovou hloupostí. Britové jsou tak stupidní! Ti parchanti si zaslouží prohrát. "Co -" "Jdeme na to!" V maximální rychlosti krouživě klesal. Někteří ozbrojenci zůstali u vozu a mířili na ně puškami. "Trochu je zpracuju, a až řeknu ,pal', vystřelíte jim nad hlavami!" Range-rover se přibližoval. Pettikin deset stop nad zemí zastavil ve vzdálenosti dvaceti yardů. "Pal!" zavelel. Rákoczy vystřelil otevřeným oknem, ale nemířil nad jejich hlavy, nýbrž mimo Pettikinovo zorné pole přímo na skupinu mužů a žen schovávajících se za Erikkiho vozem. Některé zabil, jiné zranil. Všichni se v panice rozprchli - výkřiky raněných se mísily s jekotem motorů. Řidiči i pasažér! vyskákali z vozů a klo-pýtavě utíkali závějemi pryč. Další sprška kulek a nová panika, teď už všichni utíkali a doprava se zastavila. Na silnici za nákladním vozem se vynořilo pár mladíků s puškami - Rákoczy na ně vystřelil. "Otočit o třistašedesát!" zakřičel. Vrtulník provedl piruetu, ale nikdo už nebyl nablízku. Pettikin spatřil ve sněhu čtyři těla. "Proboha, řekl jsem nad jejich hlavy," začal, ale v tom okamžiku se dveře range-roveru rozlétly a vyskočil Erikki s nožem v ruce. Vzápětí se vedle něj objevila žena zahalená v čádu. Perrikin klesl a udržoval vrtulník těsně nad zemí. "Dělejte!" zvolal. Rozeběhli se, Erikki napůl nesl Azádu. Rákoczy odemkl dveře na své straně, vyskočil, otevřel zadní dveře a ostražitě se rozhlédl kolem dokola. Další sprška kulek směrem k silnici. Erikki se zarazil a zatvářil se zděšené, když Rákoczyho poznal. "Dělej!" Pettikin neznal důvod" Erikkiho váhání. "Pojď, Erikki!" Pak teprve poznal Ázádu. "Panebože...," zamumlal a znovu přikázal: "Erikki, dělej!" "Rychle, nemám už moc munice!" křičel Rákoczy. Erikki popadl Ázádu do náruče a běžel dopředu. Pár střel hvízdlo kolem. Rákoczy pomohl strčit Ázádu dozadu, pak najednou odstrčil Erikkiho pažbou samopalu: "Zahodte nůž a vlezte si dopředu!" nařídil mu rusky. "Okamžitě." Šokovaný Pettikin pozoroval, jak Erikki s tváří zkřivenou vztekem

váhá. 'L'; "Hergot, mám víc než dost nábojů pro vás, pro ni a pro tohohle zatracené- ho pilota. Nastupte!" zařval Rákoczy. ; Zpovzdálí zaštěkal samopal. Erikki pustil nůž do

sněhu a složil své urostlé tělo na přední sedadlo, Rákoczy vklouzl vedle Ázády a Pettikin odstartovali a uháněl pryč; zpočátku poplašeně poletoval nad zemí jak hysterické kuře, pak| začal nabírat výšku. . Když konečně mohl mluvit, vyhrkl: "Co se děje?"

| Erikki neodpověděl. Otočil se, aby se přesvědčil, zda je Ázáde v pořádku; Měla zavřené oči a byla zhroucená k jedné straně. Těžce oddechovala a snažila; se popadnout dech. Všiml si, že Rákoczy zapnul její pás, ale když natáhl dozajdu ruku, aby se jí dotkl, naznačil mu Sovět zbraní, aby se stáhl. "Bude v pořádku, slibuju." Mluvil pořád rusky. "Musíte se ovšem naučit, způsobům, jako se to naučil váš přítel." Z malého vaku vytáhl nové náboje, anic z něj spustil oči. "Jen abyste byl v obraze. Teď se dívejte laskavě dopředu." T 215

Erikki poslechl a snažil se potlačit vztek. Nasadil si sluchátka. Rákoczy je (.žádném případě nemohl poslouchat - vzadu nebyl žádný interkom - a pro jja to byl velice zvláštní pocit, být zároveň tak volní a zároveň tak uvězněni. Iak jsi nás našel, Charlie, kdo tě poslal?" Jeho hlas zněl unaveně. "Nikdo. Co je to za parchanta? Letěl jsem do Tabrízu pro tebe a pro Ázádu, akmě tenhle zkurvysyn unesl, poručil mi, ať letím do Teheránu, a vás jsme na- | i čírou náhodou - co se, proboha, stalo?"

"Došlo nám palivo." Erikki mu vše stručně vylíčil. "Když se motor zastavil, [ěl jsem, že jsem vyřízený. Jako by všichni zešíleli. V jednom okamžiku bylo Ano v pořádku, a najednou kolem nás zase byli, přesně jako u zátarasu. nkl jsem všechny dveře, ale byla to jen otázka času..." Znovu se otočil doza-Ázáde měla otevřené oči, stáhla si čáador z obličeje a vyčerpaně se usmála. ;áhla ruku, aby se ho dotkla, ale Rákoczy ji zarazil. "Prosím, omluvte mě, mosti," řekl ve fársí, "ale počkejte, až přistaneme. Všechno bude v pořádku." pakoval to v ruštině a k Erikkimu dodal: "Mám s sebou trochu vody. Mohu dát vaší ženě?"

Erikki kývl. "Ano, prosím." Vděčně se napila. "Děkuji vám." "Chcete taky?" "Ne, díky," odmítl zdvořile, přestože měl vyschlo v krku. Nestál však od něj žádnou laskavost. Povzbudivě se na ni usmál. "Ázádo, to je jako mana z ne-s, vid' Charlie coby anděl!"

L"Ano... ano. Byla to vůle boží. Já jsem v pořádku, už jsem úplně v pořádku, ikki. Díky Bohu. Poděkuj Charliemu za mě..." Ten druhý dav ji vyděsil. Jeho taky. Přísahal v duchu, že jestli vyvázne živý, , nikdy nebude cestovat bez pušky, ještě lepší by byly ruční granáty. Všiml si, ho Rákoczy pozoruje. Kývl a otočil se zase dopředu. "Matěrjebjec," zamum-a automaticky zkontroloval přístrojovou desku. "Ten chlap je šílenec - nemusel nikoho zabíjet, řekl jsem mu, ať jim vystře-nad hlavou." Pettikin trochu ztišil hlas, přestože Rákoczy je rozhodně nemo-slyšet. "Ten parchant mě párkrát málem zabil. Jak ho znáš, Erikki? Měl jsi ty ho Ázáde někdy něco společného s Kurdy?" finkki se na něj upřeně zahleděl. "S Kurdy? To mluvíš o tom matěrjebjeci !kíu?" podivil se. . "Jasně - Alí bin Hasan Karakos. Pochází z hory Ararat. Je to kurdský bojov-kza svobodu." 'L"Není to Kurd, ale kurva! Sovětská kurva z KGB!" "Bože všemohoucí! Víš to určitě?" Pettikin byl v šoku. "'Uvsem. Tvrdí, že je muslim, ale to je nejspíš další lež. Mně tvrdil, že se jme-dc Rákoczy. Taky kec. Jsou to všechno lháři - taky proč by nám, nepřátelům, Co říkali?" L"Ale přísahal, že mluví pravdu, a já mu dal svoje slovo." Naštvaně vylíčil, jak prali a na čem se dohodli. Jsi naivní, Charlie - nečetl jsi Lenina? Nebo Stalina? Marxe? Dělá jen to, co

276' james clavell

dělají všichni komunisti a členové KGB: využívají všeho ve prospěch .svaté' věci, to jest, aby podpořili dosažení absolutní světové moci sovětskou komunistickou stranou. My se máme zničit sami, aby s námi neměli práci. Sakra, dal bych si vodku!" "Dvojitě brandy by bylo lepší."

"Nejlepší by bylo oboje." Erikki zkoumal terén. Směr měli dobrý, paliva spoustu. Očima prohledával obzor před Teheránem. "Už to nebude dlouho trvat. Řekl, kde chce přistát?" "Ne."

"Třeba při tom dostaneme další šanci."

"Ano." Pettikinova úzkost vzrostla. "Zmínil ses o zátarasu. Co se tam dělo?" Erikkiho rysy ztvrdly.

"Zastavili nás levičáci. Musel jsem zdrhnout. Bez papírů. Já i Azáde. Jeden tlustý parchant si je nechal a neměl jsem čas mu je vzít." Zachvěl se. "Ještě nikdy jsem se tak nebál, Charlie. Nikdy. Byl jsem v tom davu úplně bezmocný a málem jsem se posral strachy, protože jsem ji nemohl chránit. Ten smrdutej tučnej pacholek nám vzal všechno pasy, průkazy totožnosti, mou pilotní licenci, všechno." "Mac ti to znovu opatří, tvoje ambasáda ti dá pasy."

"Kvůli sobě si hlavu nedělám. Ale co bude s Azádou?"

"Dostane finský pas. Jako Sahrazád kanadský nemusíš si dělat starosti." "Ta je pořád v Teheránu, že?"

"Ovšem. Tom taky. Včera mel dorazit ze Zágrosu s poštou z domova..". Zvláštní, pomyslel si mimoděk, pořád nazývám Anglii domovem, i když už ne- , jsem ani s Klárou a všechno je pryč.

"Právě se vrátil z dovoleně." ; "Tak dovolenou bych taky rád. Nárok už mám dávno. Možná by Mac sehnal náhradu," přátelsky štouchl do Pettikina. "Ráno moudřejší večera, co? Hele, | Charlie, to bylo bravurní, jak jsi přistál. Když jsem tě zahlédl, myslel jsem, že se mi to zdá, nebo že už jsem po smrti. Ty jsi viděl mou finskou vlajku?" "Ne, to Alí jak že se jmenuje? Rekovský?"

"Rákoczy."

"Rákoczy ji poznal. Nebýt jeho, tak mě určitě nic nenapadlo. Sorry. Co po | tobě chtěl?" "Nevím. Každopádně to mělo sloužit Sovětům." Odmlčel se, pak dodali | "Takže jemu taky vděčíme za život?" ; Po chvíli Pettikin souhlasil; "Ano. Ano, sám bych to byl nezládl."

Rozhlédl; se. Rákoczy byl ve střehu, Ázáde dřímala, její půvabná tvář byla přepadlá. Kývl a otočil se zpátky. "Ázáde se zdá být v pořádku." "Není, Charlie. Vůbec není." Erikki pocítil lítost. "Dnešek byl pro ni straš-.: ný. Říkala, že nikdy nebyla v tak těsném kontaktu s vesničany... Chci říct, žejt nikdy takhle neobléhali ze všech stran. Pořádně ji vyděsili. Dnes viděla skuteo?) nou tvář Íránu, tvář lidu - a kromě toho ji dnes donutili oblíct si čádor." Žne vu se otrásl. "Bylo to jako znásilnění - znásilnili její duši. Obávám se, že teď bu de všechno jiné. Pro ni i pro mě. Asi si bude muset vybrat: buď já nebo rodir 1RŠT277

nebo Írán. Tady nás nechtějí. Myslím, že je nejvyšší čas odjet, Charlie. » platí pro nás pro všechny."

Ne, jsi na omylu. Možná že pro tebe a Ázádu je to jiné, ale stejně budou přebívat naftu, takže budou potřebovat vrtulníky. My pro ně budeme užiteční. Ještě hezkou řádku let, to si piš. Jestli dostaneme všechny kontrakty, co »ěla Guerney a všech" zmlkl, když mu někdo poklepal na rameno, a ohlédl i dozadu. Azáde už byla vzhůru. Neslyšel, co Rákoczy povídal, tak si stáhl jed-i sluchátko. "Cože?"

"Zapomeňte na vysílačku, kapitáne, a připravte se na přistání na předměstí. ;knu vám přesně kde." fe Musím... musím mít povolení."

' "Neblázněte! Povolení od koho? Každý z těch dole má svých starostí dost. tíleránské letiště je obsazené Doušan Taphe taky, stejně jako Kale Morghí.)cjte na mou radu, a až mě vysadíte, přistaňte na malém letišti v Rudramě." ji "Musím se ohlásit. Vojáci na tom trvají." ». Rákoczy se zasmál. "Vojáci? A co jim řeknete? Ze jste ilegálně přistál nedale-p Kazvínu, napomáhal k vraždě pěti nebo šesti civilistů, naložil dva cizí (ffchlíky - prchající před kým? Před lidem!" ě Pettikin se zamračeně otočil a chystal se ohlásit přistání, ale Rákoczy se |táhl a drsně jím zatřásl. "Probudte se! Žádné vojsko neexistuje. Generálové se (dali Chomejnímu! Armáda už není - všichni se vzdali!" '-Strnule na něj zírali. Vrtulník zakolísal, Pettikin ho spěšně vyrovnal. "O čem k mluvíte?" "Včera v noci nařídili generálové vojákům, aby se vrátili do kasáren. Všem Z rozdílů. Vyklidili Chomejnímu a jeho revoluci pole. Teď už mezi Chomej-Ła a absolutní mocí lidu nejsou žádní vojáci, žádná policie.

Lid zvítězil!" ("To není možné," hlesl Pettikin. | "Ne," vyděsila se Ázáde. "Můj otec by o tom věděl." "O, Abdolláh Veliký?" ušklíbl se jízlivě Rákoczy. "Teď už to určitě ví -(kud je ovšem naživu." i»Není to pravda!" r»Azádo, je to... je to možné," pomalu pronesl šokovaný Erikki. "To vysvět-jc, proč jsme vůbec nikde neviděli armádu ani policii a proč byl dav tak zbě-Ý a nepřátelský!" Generálové by nic takového neudělali," namítla rozechvělým hlasem, pak se Cella k Rákoczemu. "Byla by to sebevražda pro ně i pro tisíce dalších. I Alláhu, řekněte pravdu!" I Rákoczyho tvář vyzařovala potěšení nad možností překrucovat slova, zasévat látek a zneklidňovat lidi. "Írán je teď v rukou Chomejního, jeho mollů a relačních gard." »To je lež." Mestli je to pravda, pak je Bachtijár vyřízený," usoudil Pettikin itFen pošetilý slaboch ani nikdy bojovat nezačal!" Rákoczy se rozesmál.

218

james clavell

"Ajatolláh Chomejní vyděsil generály k smrti a teď je nechá podříznout, jak si žádá dobrý vkus!" "Takže je po válce."

"Jo, válka," konstatoval Rákoczy chmurně, "ta pokračuje. Pro někoho..." "Ano," řekl Enkki kousavě. "Jestli říkáte pravdu, tak jste taky vyřízený -vy s vaší Túde a marxisty. Chomejní vás zlikviduje všechny." "Och to ne, kapitáne. Ajatolláh byl nástrojem ke zničení šáha, ale ruku mu vedl lid." "On a jeho mollové a lid vás zničí - ti všichni nenávidí komunisty stejně upřímně jako Američany." "Radši počkejte, než podlehnete dalším iluzím, jo? Chomejní je prakticko muž, a ať říká, co chce, libuje si v pocitu moci." Pettikin viděl, jak Ázáde zbledla. I jeho zamrazilo. "A co Kurdové? Co bude ' s nimi?" . Rákoczy se naklonil dopředu s podivným úsměvem:

"Já jsem Kurd, ať už.; vám tady ten Fin napovídal cokoli o Sovětech a KGB. Může to dokázat?"] Ovšemže ne. Pokud jde o Kurdy, Chomejní se bude snažit zlikvidovat nás -I pokud mu to dovolíme - stejně jako všechny národnostní i náboženské menši- | ny, cizince, buržoazii, statkáře, finančníky, stoupence šáha a," ušklíbl se, "jako; všechny lidi, kteří nepřijmou jeho výklad Koránu - a proleje potoky krve vť jménu svého Alláha, svého, ne skutečného jediného Boha - jestli se mu to, dá' rebákovi, dovolí." Pohlédl ven, zorientoval se a dodal ještě posměšněji: "Té bludařský meč splnil svou roli. Teď ho změňme v pluh a pohřbíme!" "Chcete říct zavraždíte?" nadhodil Erikki.

"Pohřbíme," - znovu smích - "z vůle lidu."

Azáde, už dokonale probraná, mu začala nadávat a oběma rukama se mu i pala do obličeje. Snadno si udržel zmítající se ženu od těla. Erikki je pozorovala šedý v tváři. Nemohl nic dělat. Zatím. "Přestaňte!" přikázal Rákoczy ostře. "Měla by být ráda, kdyby tenhle blud zmizel - zlikviduje Abdolláha a všechny Gorgony i s vámi, jestli vyhraje Odstrčil ji od sebe. "Chovejte se slušně, nebo přijdete k úrazu. Mluvím pravdu když říkám, že právě vy byste si nejvíc měla přát jeho smrt." Nabil zbr; "Otočte se. Oba."

Poslechli, i když zuřili. Na něj, na to, že je ozbrojený. Asi deset mil před mi leželo předměstí Teheránu. Letěli nad silnicí a železnicí, pohoří Elborz po I vici, do centra se blížili ze západu. Na nebi visela těžká tmavá mračna, po sít či ani památky. "Kapitáne, vidíte ten potok pod železničním mostem?"

"Ano, vidím." Snažil se vymyslet, stejně jako Erikki, jak toho chlapa př - mohl by se otočit a chytit ho, ale je na špatné straně. "Přistaňte jednu míli na jih, za tím polem. Vidíte ho?"

Kousek odtud byla okresní silnice do Teheránu s malým provozem. A potom?" 219

Potom jste propuštěni. Zatím." Zasmál se a hlavní šťouchl Petrikina do Ol. "S mými díky. Ale teď už se neotáčejte. Dívejte se dopředu, oba dva, pásy ;hte zapnuté a pamatujte si, že vás ostře sleduj u.

Až přistanete - provedete to s chyby - a já vypadnu, můžete odstartovat. Ale neotáčejte se, mohl bych se blekat. A vylekaní muži snadno zmáčknou spoušť. Jasný?" i "Ano." Pettikin zkoumal možnosti přistání. Srovnal si sluchátka. "Připadá ti | dobré, Erikki?" (To. Pozor na sněhové závěje." Snažil se nedat najevo nervozitu. "Měli bychom mít plán." "Myslím, že je... je příliš mazaný, Charlie." Ľ "Možná udělá chybu." "Čekám na to." Přistání proběhlo hladce, zvířený sníh se točil kolem oken. "Neotáčejte se!" Nervy obou mužů byly napjaté k prasknutí. Slyšeli, že se otevřely dveře, |ucítli chladný vzduch. Vtom Azáde vykřikla: "Erikkiííí!" B Vzdor zákazu se okamžitě otočili. Rákoczy už byl venku a táhl za sebou (zadu. Bránila se, kopala a snažila se pověsit na dveře, ale snadno ji přemohl. prán měl přehozenou přes rameno. Erikki rozrazil dveře, vyřítel se ven, vklou- |pod trup vrtulníku a zaútočil. Pozdě. Sprška kulek, která se zaryla do země led jeho nohama, ho zarazila. Rákoczy stál deset yardů od něj, stranou roto-&, v jedné ruce namířený samopal, druhou rukou držel Azádu za čádor v mís-|krku. I ona na okamžik strnula, pak zdvojnásobila úsilí; křičela, ječela, vrhali se na něj a slepě ho napadala. Erikki neváhal. | Rákoczy Azádu popadl oběma rukama a prudce ji proti němu mrštil, takže ha i Erikki upadli. Sám prchal pryč, otočil se, zbraň v pohotovosti a prst na h)ušti. Nevystřelil, protože Fin a jeho žena byli jako omráčení na kolenou. pot byl na sedadle. Pak viděl, že se Erikki vzpamatoval a s Ázadou za zády se ppravuje na útok. |,»Přestaň!" zařval, "tentokrát bych vás vyřídil všechny. PŘESTAŇ!" Varovně btřelil do sněhu. "Nastupte do letadla - oba!" Erikki, už dokonale při smys-m, ho nedůvěřivě pozoroval. "Jděte - jste volní. Jděte!" (Azáde, vyděšená k smrti, se vyškrábala na zadní sedadlo. Erikki couval Aránil ji tělem. Rákoczy držel samopal pevně. Viděl, jak se Fin usadil vzadu, cre stále otevřené a nohy opřené o lyži. Motory nabraly na síle. Vrtulník se Sul asi stopu od země, zvolna se otočil čelem proti němu, zadní dveře se Wely. Srdce mu prudce bušilo. Tak co? Umřete teď, nebo se střetneme jindy? I upadalo mu, že to trvá nekonečně dlouho. Vrtulník se vzdaloval velmi zvol-! a představoval lákavý terč. Trochu přitlačil ukazováčkem, ale ne úplně. Ještě ě yardů, pak se helikoptéra otočila, přeletěla sněhové pole a vznesla se do výšky. "obře, pomyslel si zmožený únavou. Bylo by dobré získat ji jako rukojmí, »at. Dostaneme dcerušku chána Abdolláha zítra nebo pozítří. Může počkat. konen taky. Ted' se musíme zmocnit země, zabít generály, molly, ájatolláhy... 'Isí nepřátele.

220

teheránské letiště. 17.05 hodin. Mciver opatrně kolem ostnatého dra ného plotu mířil k brané vedoucí do oblasti, kde se vykládalo a nakládalo zt ží. Silnice byla kluzká, neprorazena, po stranách sněhové závěje. Bylo těsně p nulou, obloha plná těžkých mračen; před hodinou svítalo. Znovu zjistil, kolil je. Moc času nemáme, pomyslel si; pořád ještě byl naštvaný, že výbor uza' včera v noci jeho kancelář. Dnes časně ráno se pokusil vklouznout do budí ale byla tam stráž. Marně se dožadoval vstupu, aby se podíval na dálnopis. "Pitomci!" rozhořčila se Genny, když se celý naštvaný vrátil domů. "Musí něco udělat. Co George Talbot? Nemohl by nám pomoci?" "Pochybuju, ale za zkoušku to stojí - jestli Valík byl..., " odmlčel se. "Tom už tam asi bude - ať ,tam' znamená kdekoli."

"Doufejme." V duchu se rychle pomodlila. "Doufejme, že to dobře do) ne. Nevšiml sis, jestli jsou nějaké obchody otevřené?" "Žádné, Genny. Takže si dáme k obědu polévku z pytlíku a k tomu do mady jedno pivo."

Pokoušel se z radiostanice zavolat Kovíz, ale marně. Nechytil ani BBC, AFN, americký vojenský rozhlas. Chvilí poslouchal obligátní protiamerii projev na stanici Svobodný Írán, sídlící v Tabrízu,

pak ji znechuceně vypn' Telefon oněměl. Pokoušel se číst, ale nešlo to; měl starost o Locharta, Petri'" ŠT

227

a všechny ostatní, zuřil, že je odříznutý od své pracovny a od dálnopisu momentálně nemůže vůbec nic dělat. To se mu ještě nikdy nestalo. Nikdy. Ľacený šáh. Takhle zmizet a nechat všechno napospas náhodě. Dřív to bylo sečné. Když se objevil problém, dojel na letiště, navštívil Isfahán, Tabríz, Abá-||, Hormuzský průplav, Al Sargáz nebo jakékoli jiné místo, kamkoli se dostal hliníkem, občas bral Genny s sebou v poledne si udělali piknik a popíjeli (azené pivo. "Do háje se vším!" 'Po obědě s praskáním ožila vysílačka. Freddy Ayre z Kovízu vyřizoval, že jpětadvacítka bude na teheránském letišti kolem páté odpoledne a že přiletí M Šargázu, nevelkého šejchátu osm set mil jižně od Teheránu na druhé straně Bivu, kde S-G měla pobočku. "Dostali povolení, Freddy?" zeptal se Mciver rozčileně. .Nevím. Náš člověk v Al Šargázu říkal jen: ETLT Teherán sedmnáct nula fa., vyříd' Mciverovi nemůžu ho sehnat," a několikrát to opakoval. "Jak to jde u vás?" Ľ"Jakžtakž. Starke je pořád v Bandar-e Dělám a nemáme na něj žádnv kon-|t, až na to, že se před půlhodinou ohlásil." E"Rudi osobně?" Snažil se nedat najevo rozčilení. l»Ano." Snaž se být ve styku s ním i s námi. Co se sralo dnes ráno s vaším radistou? Ľušel jsem volat několik hodin, ale nešlo to." Následovala delší odmlka. "Byl zadržen." Sakra, proč?" tNevírn, Mácu kapitáne Mcivere. Jakmile to budu vědět, dám vám zprá-Jak to půjde, vyšlu Marka Duboise do Bandar-e Dělám, ale jaksi na to ted li ta pravá chvíle. Jsme nuceni setrávat na základně, je tu... je tu s námi na i sympatická a kamarádká ozbrojená hlídka, všechny lety jsou pozastaveny 'tne CASEVACu, a i v tom případě musíme brát hlídky s sebou žádné lmimo naši oblast nejsou povolené." iCo to má všechno znamenat?" »Nevím. Náš ctihodný velitel, plukovník Pešádí, mě ujistil, že to je jen sne, možná jen dnes, možná zítra. Mimochodem, v patnáct šestnáct jsme li krátkou hlášku od kapitána Scraggera ze Žulu Žulu, že má speciální let uidar-e Dělám." Ľo tam, hergot, bude dělat?"

Ľevim, pane. Starý Sera, kapitán Scragger říkal, že ho o to požádal de yv Siří. Já, ehm, už asi nemám moc času. Naše milá hlídka je nervózní, 'tli se vám podaří dostat stopětadvacítku sem, mohl by tu přistát. Pešádí ídí. Pokusím se poslat Manuelů pryč, ale moc si od toho teda neslibuju, ozníjako králík mezi smečkou psů, když žatí nemáme vůbec žádné zprá-Starkovi."

10 si dovedu představit. Vyříd' jí, že Gen poletí taky. Už končím, těžko říct,

222

jam ES clavell

jak mi bude dlouho trvat, než se dostanu na letiště." Zaměřil pozornost na i Cenný. "Gen, běž se sbalit a -" "Co si chceš s sebou vzít, Duncane?" zeptala se sladce.

"Já nikam nejedu, mluvím o tobě!"

"Nebud' blázen, miláčku. Jestli jdeš naproti té stopětadvacítce, tak si pospěš, ale dávej pozor a nezapomeň na fotografie! Jo, zapomněla jsem ti říct, že za-tímco ses pokoušel dostat do kanceláře, byl tady jeden Sahrazádin sloužící a vyřizoval pozvání na večeři." . "Gen, letíš se stopětadvacítkou a tím to hasne!" Hádka netrvala dlouho. Odjel

postranními cestami, protože hlavní silnice l byly ucpané davem. Pokaždé, když ho zastavili, ukázal fotografii Chomejního, ' na jejímž dolním okraji byl ve fársí nápis "AĤ ŽIJE ÁJATOLLÁH", a pokaždé mávli rukou, ať jede dál. Nikde neviděl vojáky ani policisty, takže fotografii šáha s nápisem "AĤ ŽIJE SLAVNÝ ÍRÁN" nepotřeboval. Přesto mu cesta, kterou obvykle zvládl za hodinu, zabrala dvě a půl hodiny a minutu od minuty byl nervóznější, že přijede pozdě.

Stopětadvacítka nebyla na žádné z ranvejí, nebyla v nákladní oblasti ani i u terminálu na druhém konci letiště. Znovu se podíval na hodinky - sedmnáctí! sedmnáct. Ještě hodina světla. Ještě má čas. Jestli vůbec dorazí. Co já vím, už ji" mohli klidně poslat zpátky. "

Nedaleko budovy terminálu stálo několik tryskáčů civilního letectva. Jedeni z nich, zkroucený,

ohořelý vrak, byl 747, patřící Královským íránským aeroli« | níím. Ostatní se zdály v pořádku - byl příliš daleko, než aby rozeznal všechny' značky, ale byl mezi nimi určitě stroj společnosti Alitalia. Paula Giancani byla; pořád s nimi a Nogger Lané ji navštěvoval, jak jen mohl. Je to milá holka, po-; myslel si roztržitě.

Před sebou měl bránu do nákladní oblasti a depa. Depo bylo uzavřené c středy - automaticky se zavíralo před čtvrtkem a pátkem, neboť to byl mu limský víkend a v sobotu nebo v neděli vůbec neměl příležitost se tam pod vat. Brána byla otevřená, hlídka nikde. Před ním pult a závora, kde se proclív lo zboží, cedulky vesměs v angličtině a fársí. Stálo na nich PŘÍSTUP'1 ZAKÁZÁN, DOVÁŽENÉ ZBOŽÍ, VYVÁŽENÉ ZBOŽÍ, VSTUPUJT JEDNOTLIVÉ a všude byly firemní tabulky mezinárodních leteckých spolčí ností, stejné jako společností pro dopravu vrtulníky, které tu měly stálé kance láře. Jindy by bylo vyloučené zajet do této oblasti. V průběhu celého dne i no či tu pracovalo množství dělníků, kteří vykládali zboží jak vojenské, tak civilím dodávané do Íránu zčásti jako protihodnota za dodávky nafty, jejichž čeř dosahovala denně devadesáti milionů dolarů. Ale teď byl prostor opuštěný. K< lem se ve sněhu povalovaly stovky beden a kartonů všech velikostí vesnu otevřených a vybrakovaných, promáčených a zničených. Stálo tu několik opu těných osobních aut i nákladních vozů, některé nepojízdné, jeden nakládá ohořelý. Ve zdech skladišť byly stopy po kulkách. Bránu k celnici jistila závor Cedule v angličtině a fársí hlásala: VSTUP JEN SE SVOLENÍM ÚREDNÍF iršř

223

INICE. Čekal, zatroubil a znovu čekal. Nikdo neodpovídal. Vystoupil, fíel si bránu a znovu nasedl do vozu. O pár yardů dál, zastavil, zavřel bránu javoru a zajel na plochu letiště, poblíž místa, kde měla S-G sklady, hangáry bžbářskou dílnu a kde bylo místo pro čtyři dvěstědvanáctky a pět dvěstěšes-L Ted' tam byly tři dvěstěšestky a jedna dvěstědvanáctka. Ulevilo se mu, když zjistil, že hlavní dveře jsou stále zavřené a zamčené. Obá-ae, že hangár i sklady budou vykradené nebo jejich majetek poškozený. To-s bylo hlavní skladiště náhradních dílů a opravovaných součástek v Íránu. ntář zahrnoval předměty v hodnotě přes dva miliony dolarů, k tomu vlast-srpadla a nádrže s utajenými padesáti tisíci galony paliva pro vrtulníky, ; Mciver "ztratil", když začaly problémy. koumavě se zahleděl na nebe. Podle větru usoudil, že Stopětadvacítka by ala ze západu na ranveji dvacet devět vlevo. Nikde však po ní nebylo ani y. Odemkl dveře, zavřel za sebou a spěchal ledovou halou do hlavní kance-|tk dálnopisu. Byl vypnutý. "Zatracení idioti," zamumlal. Podle příkazů měl k zapnutý nepřetržitě. Když ho zapojil, nic se nestalo. Zkusil rozsvítit, mar-|"Zatracená země." Podrážděně přešel ke dvěma vysílačkám a zapnul je. Obě ' au baterie. Jejich šumění ho uklidnilo. íchoTangoLimaLima," ohlásil rázně do mikrofону. Byl to kód stopětadva-r ETLL. "Tady je Mciver, jak mě slyšíte?" ;choTangoLimaLima - slyšíme tě dobře, kamaráde," zněla lakonická od-tf. "Jsme tu poněkud opuštění - voláme už půl hodiny. Kde jsi?" (,V kanceláři skladiště. Sorry, Johnny," podle hlasu poznal jejich staršího ka-""|fta. "Bylo to peklo dostat se sem - právě jsem dorazil. Kde jste?" [Sedmnáct mil jižně - v mracích, právě letíme nad hřebenem ve výšce devět : stop, hodláme přistát na ranveji dvacet devět vlevo. Co se děje, Mácu? nůžeme se dovolat věže v Teheránu - v podstatě se nám za celou dobu, co tle, nikdo neozval." Panebože! Ani z radaru v Kíši?" Ani tam, kamaráde. Co se děje?" Nevím. Ještě včera byla věž v provozu až do půlnoci. Vojáci nám dali Dlení pro let na jih." Mciver byl překvapený, protože věděl, že radarová kon-v Kíši, pokud jde o dopravu oběma směry, zvlášť v oblasti Zálivu, je pun-'ská. "Celé letiště je opuštěné, což je pěkný horor. Než jsem dorazil sem, l jsem ulice plné zástupů, minul pár zátarasů, ale v podstatě jsem neviděl eobvyklého, žádné přestřelky, nic." Bude problém s přistáním?" rochybuju, že vás bude někdo navigovat, ale mraky jsou ve výšce asi čtyř l viditelnost deset mil. Ranvej vypadá dobře." -o si myslíš ty?" civer zvažoval pro a proti i fakt, že jde o přistání bez pomoci a souhlasu »Mate dost paliva na zpáteční let?"

Ľsně. Ty ne?"

"Jen pro naléhavé případy zatím.

"Letíme skrz mraky ve výšce čtyři tisíce sedm set a mám tě v dohledu." "Oukej, EchoTangoLimaLima. Vítr fouká z východu rychlostí asi deset uzlů.; Normálně bys přistál na devěťadvacírce vlevo. Zdá se, že vojenská základna je zavřená a opuštěná, takže od nich patrně nic nepoletí - všechny civilní lety jsou) zrušeny. Navrhuju, abys to risknul. Jdi přímo na věc, a když to bude vypadat-dobře, rovnou se posad' - netancuj moc na nebi, kolem je příliš mnoho vtipál-f ku s prstem na spoušti. Jakmile dosedneš, hned se otoč, abys v nejhorším mohl hl zase rychle zmizet. Pojedu ti naproti. "EchoTangoLimaLima."

Mciver vyndal kapesník a utřel si ruce a čelo. Ale když vstal, srdce se mu málem zastavilo.

V otevřených dveřích stál celník, ruku na pistoli v pouzdře. Jeho unifora byla zmačkaná a špinavá, kulatý obličej zarostlý čtyřdenním strniskem. "Och," řekl Mciver a snažil se ovládnout. "Salám, ághá." Zdravím vás, pane Neznal ho.

Muž významně poklepal rukou na pistoli a jeho zamračený pohled přejížděl z Mcivera na vysílačku a zase zpátky.

Mciver fársí moc neovládal, tak váhavě řekl: "Inglísí míddníd, dghd' Bebahsi man zobane somará chúb neinidánam. " Mluvíte anglicky, pane? Prosím, omluv té mě, ale já váš jazyk neznám.

"Co tu děláte?" zavrčel celník nejistou angličtinou. Zuby měl silně zahne od tabáku.

"Jsem... jsem kapitán Mciver, vedoucí vrtulníkové společnosti S-G," odp věděl pomalu a rozvážně.

"Právě jsem... jsem šel zkontrolovat dálkopis a ' čekám na letadlo."

"Letadlo - jako letadlo? Co-" V tom okamžiku se stopěťadvacítka objevila tisíc stop vysoko přímo nad. listem. Celník utíkal ven, Mciver v patách za ním. Oba viděli čisté linie dvou motorového tryskáče rýsující se proti zatažené obloze a dívali se, jak mane " je a prudce se otáčí, aby najel na příjezdovou dráhu. "Co je to za letadlo? No?"

"To je naše pravidelná linka - pravidelná linka z Al Šargázu." To jméno vyvolalo u muže bouři nadávek.

"Bebahsíd nana dchdn konám. "Lituji, nerozumím.

"Nepřistane... nepřistane, rozumíte?" Muž rozhněvaně ukazoval z letadla i kancelář s vysílačkou.

"Řekněte to letadlu!"

Mciver chladně přikývl, ale uvnitř klidný nebyl. Požádal ho, aby šel s nítíj Odpočítal deset tisíc rijálů, asi sto deset amerických dolarů, a nabídl mu -"Prosím, přijměte poplatek za přistání.

Muž to odmítl a vychrlil něco v nesrozumitelném fársí. Mciver položil pe ze na stůl a prošel kolem něj do skladu. Odemkl dveře. V malé místnosti b všechno možné - nejružnější náhradní díly a také tři plné pětigalonové kán) 225

enzinem. Jeden vzal a vynesl ho za dveře. Myslel při tom na to, co říkal ge-Lál Valík: "Píškeš není úplatek, ale dar a dobrý íránský zvyk." Po chvilce se hodí. Vyšel z místnosti, ale nechal ji otevřenou - tři kanystry by měly pro-m vyřešit. "Bebahsíd, ághá. " Prosím, omluvte mě, pane. Pak anglicky dodal: [uším jít naproti svým pánům."

Vyšel z budovy, nastoupil do vozu a neotáčel se. "Zatracený pacholek, má-lmě z něj klepla pepka!" mumlal, pak na muže přestal myslet a jel k ranve-Neporušený sníh tu ležel v síle jen několika palců a nevypadalo to zle. Hlav-tranveje byly stejně panenské, jedinou stopu tu udělalo jeho auto. Vítr zesílil |(c studil. Nevšímal si toho a soustředil se na letadlo. Stopěťadvacítka se blížila v ostré zatáčce, klapky a podvozek spuštěné, pilot (žil výšku a vzdálenost mezi nimi se zkracovala, až

letadlo dosedlo a chvíli [oválo. Brzdy použil John Hogg až nakonec, a to ještě velmi opatrně. Zatočil [příjezdovou dráhu a u první odbočky na rozjezdovou ranvej zastavil. sNež Mciver došel k letadlu, byly dveře otevřené a schody spuštěné. John , zachumlaný v bundě, čekal dole a podupával, aby se zahřál. hoj, Mácu!" zavolal. Byl to štíhlý, úhledný muž s výraznými rysy a knír-"Rád tě zase vidím. Nastup si bude ti větší teplo." "Dobrý nápad." Mciver rychle vypnul motor auta a šel po schůdkách za B. Uvnitř bylo útulno, světlo, káva voněla, londýnské noviny v postranní při-íee; Mciver věděl, že v ledniče je víno a pivo, vzadu normální záchod s ro-lěkkého papíru - zkrátka civilizace. Zamával na druhého pilota. "Jsem rád, z vidím, Johnny." Čelist mu poklesla. Letadlo bylo osmimístné a v jednom esel seděl Andy Gavallan a culil se na něj. Nazdar, Mácu!" Proboha! Proboha, Číňane, to jsem rád, že tě zase jednou vidím," rozesmál iciver a zuřivě mu potřásl rukou. "Co tu, kčertu, děláš - proč jsi mi neřekl, iletíš - co -" Jklidni se, chlapče. Kávu?" 'anebože, jistě." Sedl si proti němu. "Jak se má Maureen - a malá Elektra?")obře - bezvadně! Ještě jí nejsou dva roky a už je to pěkná rošťanda! Říkal I si, ze bychom si měli trochu promluvit, tak jsem sedl na letadlo, a jak vi-em tady." ni nevíš, jak jsem rád. Vypadáš bezva," řekl Mciver. Ia to pravda. "Díky, chlapče, ty taky nevypadáš tak špatně. Jak se máš do-dy, Mácu?" zeptal se Gavallan vážněji. wéle. Hogg postavil před Mcivera kávu s malou sklenkou whisky a ještě I pro Gavallana. "Díky, Johnny," rozzářil se Mciver. "Na zdraví!" Přiťukl si klanem a s požitkem whisky vypil. "Právě jsem měl zážitek s celníkem!)si tady? Nějaké problémy, Andy? Jo, a co se stopětadvacítkou? Revoluci-H loajalisti jsou strašně nedůtkliví - jedni nebo druzí můžou kdykoliv při-l»avit ji." Miy Hogg na ně dává majzla. Hned si popovídáme o mých problémech,

226"

james clavell

ale prostě jsem usoudil, že bych to měl všechno vidět na vlastní oči. Příliš mnoho je v sázce, tady i venku, příliš mnoho nových kontraktů a strojů. X63 je úplná báseň, Mácu, nic lepšího jsi neviděl!"

"Prima. Výborně. Kdy je dostaneme?"

"Příští rok - ještě to probereme později. Írán má teď u mě naprostou prioritu. Musíme si udělat nějaké plány do budoucna, jak se budeme kontaktovat 'i a takové věci. Včera jsem strávil dlouhé hodiny v Al Šargázu, abych dostal po- | volení přistát vTeheránu, ale nebyla to žádná legrace. Dokonce i ambasáda by-j Ia zavřená. Šel jsem do její budovy v Al Mulle osobně, ale byla zalígrovaná na' devět západů. Požádal jsem našeho radistu, aby volal velvyslance domů, ale byl na obědě - od rána do večera. Pak jsem zašel na letištní kontrolu v Al Šargázu a ukecal jsem je. Chtěli, abych počkal, ale já je umluvil, a tak jsme tadw Nejdřív mi řekni, jak to vypadá s našimi lidmi?" lLl Řekl mu, co věděl.

Gavallanova dobrá nálada se vypařila. "Takže Charlie zmizel, Tom Loch riskuje vlastní krk a veškeré naše podnikání v Íránu - ať už je to hloupost, bo hrdinství. Podle toho, jak se to vezme. Vévoda Starke je v Bandar-e Děl; i s Rudim v pěkné kaši, Kovíz ve stadiu obležení a vás vyrazili z kanceláří."

"Ano," zabručel Mciver. "Ten let jsem Tomovi povolil." "Nejspíš bych na tvém místě udělal totéž, i když to nic nemění na tom, že I je pro něj riskantní a pro nás i pro toho chudáka Valika a jeho rodinu nakr-taky. Ale máš pravdu, SAVAK je svinstvo." Gavallan byl zjevně otřesený, i to na něm nebylo znát. "Ilan měl zase pravdu." "Ilan? Dunross? Ty jsi s ním mluvil? Jak se má ten uličník?" "Volal ze Šanghaje." Gavallan mu vyličil, co se od něj dozvěděl. "Jaké já poslední novinky ve zdejší politice?"

"Ty bys to měl vědět lip než my - my se dovídáme pravdu jen z BBC ne! Hlasu Ameriky. Noviny neseženeš, kolují jen drby." V duchu vzpomínal dobré časy, které zažil s Dunrossem v Hongkongu.

Rok předtím, než nastol u Gavallana v Aberdeenu, ho učil řídit malý vrtulník, a i když se společení nijak často nestýkali, Mciver si ho oblíbil. "Bachtijár je pořád u moci a za! bou má armádu, ale Bázargán a Chomejní mu šlapou na paty... Jo, málem js1 zapomněl, Kijábího zavraždili." "Panebože! To je hrůza! Proč?" "Proč, jak nebo kdo, to nevíme. Freddy Ayre nám to nazna-" "Promiňte, že ruším, pane," ozvalo se z mikrofonu; v Hoggově jindy l něm hlase zněla zvláštní naléhavost. "Od terminálu sem přijíždějí tři vozy] ozbrojených mužů."

Podívali se malými kulatými okny ven a uviděli je. Gavallan vzal do l dalekohled a zaměřil. "V každém voze je pět nebo šest mužů. Na předr" dadle prvního auta je nějaký mdlá. Chomejního lidi!" Nechal si dále zavěšený na krku a rychle se zvedl. "Johnny!" Hogg už byl u dveří. "Ano, pane?" 227

Plán B!" Hogg okamžitě spustil naplno motory, Gavallan si rychle oblékl hdu a přehodil přes rameno cestovní pytel. "Jdeme, Mácu!" Hnal ze schodů to první a bral je po dvou, Mciver mu sotva stačil. Jakmile seběhli dolů, tfidky se vytáhly, dveře přibouchly, motory zařvaly naplno a stopětadvacítká mčala rychle vzdalovat. "Stoupni si k těm autům zády, Mácu nedívej se na hdívej se za letadlem!" Všechno se semklo tak rychle, že Mciver neměl ani čas zapnout si zip u bun-(Teden vůz vyrazil dopředu, ale bylo pozdě, protože stopětadvacítká se řtila tanveji a během několika vteřin se vznesla a zmizela. Pak se otočili k přijíž-(íím vozům. (Co teď, Andy?" |»To záleží na uvítacím výboru." Co, sakra, znamenal plán B?" Určitě byl lepší než plán C, chlapče," zasmál se Gavallan. "Ten byl hop, ane-top. Plán B znamenal, že já vystoupím, Johnny odstartuje a nikomu nebu-ytdádat, že měl naspěch. Zítra se pro mě vrátí ve stejnou dobu, a když se t nepodaří navázat spojení osobně ani vysílačkou, pak se tu Johnny objeví |lý den o hodinu dřív, a když nic, tak přiletí ještě čtyři dny po sobě. Potom lne na zadek v Al Šargázu a bude čekat na další instrukce." lán A?" Fen počítal s tím, že tu v pohodě zůstaneme přes noc - oni na stráži v létali u tebe." bzy se zaskřípěním zastavily, mollá a Zelené pásky obklopili Gavallana lvera. Jeden přes druhého křičeli a mířili na ně puškami. Gavallan najednou |tým hlasem zvolal: Alláhu akbar", všichni zmlkli a zatvářili se užasle. Oká-redl klobouk, aby pozdravil mollu, který byl taky ozbrojený, vyndal něja-dní dokument - psaný ve fársí - s červenou pečetí a podal mu ho. "Tohle olení přistát v Teheránu, které jsme dostali od ,nového' velvyslance v Lon-řekl Mdverovi nenucené, zatímco muži se tlačili kolem nich a mollá a papír. "Zastavil jsem se pro to v Londýně. Stojí tam, že jsem důležitá |1 VIP - na služební cestě a že smím přiletět i odletět, jak budu chtít." |Cjsi to dokázal?" vydechl se Mciver obdivně. pilnosti, chlapče. Známosti a velké cheungjau," použil kantonský výraz pdete s námi," přikázal s americkým přízvukem bradatý mladík vedle p»Jste zatčeni!"

ř<>> drahý pane?" akonné přistání bez povo-"

Ulán poklepal na papír. "Tady je oficiální povolení od vašeho vlastního ttce v Londýně! Ať žije revoluce! Ať žije ájatolláh Chomejní!" "K zaváhal, pak to molloví přeložil. Došlo k rozčilené výměně názorů »L »Půjdete oba s námi!" ne za vámi v našem autě! Pojd', Mácu." Gavallan energicky nastou-

228 james clavell pil dozadu, Mciver nastartoval. Muži na okamžik zaváhali, pak ten, který mluvil anglicky, nastoupil ještě s jedním dozadu. Oba měli ruské samopaly. "Jedte k terminálu! Jste zatčeni."

j V budově terminálu, nedaleko pasového oddělení, byli ještě nepřátelštěji naladěni muži a jeden velice nervózní úředník. Mciver okamžitě ukázal svou letištní průkazku, pracovní povolení, vysvětlil, co on a Gavallan v Íránu dělaftí že pracují na základě smlouvy s IranOilem, a pokusil se je umluvit, ale dosta' se mu velitelského pokynu, aby mlčel. Úředník důkladně a nadutě prozkoun Gavallanův pas a jeho povolení. Celou tu dobu stáli mladíci těsně kolem nic zápach jejich nemytých těl byl silný. Pak úředník prohledal Gavallanův češte ní pytel, ale nenašel nic než holicí strojek, košili, prádlo a pyžamo. A pětín] whisky. Tu jeden z

mladíků okamžitě zabavil a vylil na zem. "Dew ne lo mo, "řekl Gavallan sladce kantonsky a Mciver málem vyprskl sn chý. "Ať žije revoluce."

Mollá úředníka vyslýchal a bylo zjevné, že ten se ho bojí. Konečně mlad který mluvil anglicky, důležitě řekl; "Ten papír a váš pas zůstane tady a vy to i světlíte později."

"Svůj pas si vezmu," Gavallan měl stále příjemný hlas. "Zůstane tady. Nepřátelé lidu budou trpět. Kdo porušuje zákony nedw leně přistává v naší zemi - bude potrestán podle islámského zákona. Je Excelence chce vědět, kdo s vámi byl v letadle?" "Jen má dvoučlenná posádka. Jsou

uvedeni v povolení. Ted' bych prosil! pas a ten dokument."

"Úředník ponechá. Kde bydlíte?"

Mciver udal adresu.

Muž překládal. Znovu vzrušená diskuse. "Mám vám vyřídit: ted' vaše let nemůžou přistát bez povolení. Všechna íránská letadla všechna letadla v, nu patří státu a -" "i "Letadla patří svým legálním majitelům. Legálním majitelům," zdůraznili kompromisně Mciver. "Ovšem," pronesl muž opovrživě. "Majitelem je islámský stát. Nelíbí se' zákony, odjedte. Opusťte Írán. My vás nezveme."

"Ale vy se mýlíte. My, ted' naše vrtulníková společnost S-G, jsme sem.) pozváni. Pracujeme pro vaši vládu a sloužili jsme IranOilu celé roky." Muž si odplivl. "IranOil je šáhova společnost. Nafta patří islámskému . a ne všivým cizincům. Brzy budete zatčeni jako ostatní za velký zločin: k íránské nafty!"

"Nesmysl! Nic jsme neukradli!" ohradil se Mciver. "Pomohli jsme vstoupit do dvacátého století! By-"

"Jestli chcete, opusťte Írán," opakoval mluvčí a nevšímal si jeho argui "Ted' vydává příkazy imám Chomejní, Alláh mu žehnej! On řekl, že zad lety ani odlety bez povolení. Pokaždé musí s letadlem letět jedna Chomejního. Rozumíte?" 229

dy vám rozumíme," odpověděl Gavallan zdvořile. "Mohli byste mi to dát nně? Bachtijárova vláda by s tím nemusela souhlasit." [už jeho slova přeložil a všichni se hlučně rozesmáli. "Bachtijár je v tahu. tsáhův pes se schovává. Schovává, rozumíte? Vládne imám! Jen on." Ach tak, ovšem," nevěřil Gavallan. "Takže můžeme jít?" iBěžte. Zítra se ohlaste na úřadě." iKde - na jakém úřadě?" Teheránském." Muž to přeložil ostatním a všichni se znovu rozesmáli. Lá strčil do kapsy pas i dokument a důležitě odkráčel. Hlídky šly s ním lly s sebou zpoceného úředníka z pasového. Většina mužů se zdánlivě bez-l rozešla. Pár se jich opíralo o zeď, kouřili a pozorovali je - pušky leďabylo ložené přes rameno. Bud'ova terminálu byla chladná a prázdná. Měl úplně pravdu, víte?" zaslechli nějaký hlas. Rozhlédli se. Byl to George lot z britské ambasády, menší vysušený muž, tak kolem pětapadesáti, na i trenčkot a ruskou beranici. Stál ve dveřích pasového oddělení. Vedle něj fsoky, širokoramenný šedesátník s tvrdýma, světlemodrýma očima, zastři- knír šedý jako vlasy, v nenápadném oblečení - šála, měkký klobouk a sta-lšť do deště. Oba kouřili. [azdar, Georgi, rád tě vidím," Gavallan šel k nim a podal mu ruku. Znal tcelé roky - z Íránu i Malajsie, kde Talbot dřív působil a kde S-G rovněž lpobočku. "Jak jste tu dlouho?" a pár minut." Talbot uhasil nedopalek a roztržitě zakašlal. "Nazdar, Dun-Tohle je pěkná polízanice, co?" o, to tedy je." Gavallan pohlédl na druhého muže. don, rád bych vám představil pana Armstronga." llan si s ním potřásl rukou. "Jak se máte?" Přemýšlel, kde už ho viděl c živí - ty tvrdé oči a výrazné rty. Padesát liber proti zlomenému knoflí-t jestli je Američan, tak jediné od CIA. "Pracujete tady na vyslanectví?" (e schválně jakoby nic. Eše usmál a zavrtěl hlavou. "Ne, pane." an nastražil uši, ale neslyšel ani čistě anglický, ani čistě americký při-iže být to i to, anebo Kanad'an, pomyslel si. Ze dvou slov se to moc znát nedá. I služebně, Georgi?" zeptal se Mciver.

> a ne." Talbot kráčel ke dveřím vedoucím na letištní plochu, kde par-Mciverovo auto. Vedl je z doslechu zvědavých uší. "Vlastně jak jsme l vaše letadlo, tak jsme, ehm, spěchali sem v naději, že

vám dáme, ehm, I postu pro vládu Jejího Veličenstva. Velvyslanec by to velice ocenil, ale ~ic dorazili, vaše letadlo se zrovna vzneslo. Škoda!" áni jakkoli vypomůžu," řekl Gavallan klidným hlasem. "Třeba zítra?" k si oba muži rychle vyměnili pohled, a v duchu přemítal, co se tady tje. ' to možné, pane Gavallane?" zeptal se Armstrong.

230

james

"Je to možné." Gavallan odhadl, že je Brit, i když ne stoprocentní. Talbot se usmál a roztržitě zakašlal. "Vy odjedete s povolením Íránu bez něj? A třeba i bez pasu?" "Já, ehm, já mám kopli toho dokumentu. A ještě jeden pas - vyžádal oficiálně jeden náhradní pro případ, že by nastala tato situace." Talbot vzdychl. "Není to běžné, ale je to rozumné. Ano. Och mime strašně rád bych měl kopii vašeho oficiálního povolení k přistání." "To bohužel není zrovna moc dobrý nápad. Nikdy totiž nevíte, co které lidi napadne." Talbot se zasmál. Pak řekl; "Jestliže, ehm, opravdu zítra poletíte, chom ocenili, kdybyste laskavě vzali pana Armstronga s sebou - předpo] že Al Šargáz bude vaší první zastávkou?" Gavallan zaváhal: "To má být formální žádost?"

Talbot se usmál. "Formálně neformální."

"S íránským povolením nebo bez něj, s pasem nebo bez pasu?" Talbot se uchechtl. "Máte naprosto právo se takhle ptát. Zaručuju doklady pana Armstronga budou v naprostém pořádku." Konverzaci slovy: "Jak jste správně říkal, někteří lidé jsou dnes schopni všeho." Gavallan přikývl. "Dobře, pane Armstrongu. Budu u kapitána I Bude záležet na vás, jestli se s námi spojíte. Odletíme nejdříve kolem poledne, ale nebudeme na vás čekat. Rozumíte?" "Děkuji vám, pane."

-

Gavallan znovu nastražil uši, ale nebyl si jistý. "Georgi, když jsme bavit, řekl jsi o tom arogantním pacholkovi, že má naprosto pravdu, náš? Pravdu v čem? Ze se musím idiotsky hlásit nějakému záhadnému.' skému úřadu?" "Ne. Že Bachtijár odstoupil a schovává se."

Oba muži zalapali po dechu. "Panebože, víš to určitě?"

"Bachtijár formálně rezignoval před pár hodinami a pak se vypařil, i docela rozumné." Talbot mluvil tiše a klidně, cigaretový dým pointa slova. "Situace je teď poněkud překerní, proto máme jisté obavy, nd Včera v noci vrchní generál Ghára Baghí, podporovaný celým stát ~ všem vojákům, aby se vrátili do kasáren, a prohlásil, že armáda je i trální', čímž ponechal legálního premiéra bez ochrany a stát tak el dal vlastně Chomejnímu." "Neutrální?" opakoval Gavallan užasle. "To není možné - není to z jejich strany je to vyložená sebevražda." "Souhlasím. Ale bylo to tak."

"Kristepane!"

"Pochopitelně že některé oddíly poslechnou, jiné budou bojovat; bot. "Každopádně policie a SAVAKu se to netýká; ty se vzdát netr"11 teď už nemají naději na úspěch. Insa Alláh, kamaráde. Ted' se do ' krev, to je jisté." 237

'prolomil ticho. "Ale... když Bachtijár... tak to znamená, že je po » všem," řekl s rostoucím vzrušením. "Je po občanské válce a díky-Generálové zabránili jatkám - skutečnému krveprolití. Ted' se vrá-ii k normálu. Je po starostech." můj zlatej," namítl Talbot ještě klidněji. "Ted' teprve můžeme lé problémy."

230

james clavell

"Je to možné." Gavallan odhadl, že je Brit, i když ne stoprocentní. Talbot se usmál a roztržitě zakašlal. "Vy odjedete s povolením Iránu anebo bez něj? A třeba i bez pasu?" "Já, ehm, já mám kopii toho dokumentu. A ještě jeden pas - vyžádal jsem si oficiálně jeden náhradní pro případ, že by nastala tato situace." Talbot vzdychl. "Není to běžné, ale je to rozumné. Ano. Och mimochodem, strašně rád bych měl kopii vašeho oficiálního povolení k přistání." "To bohužel není zrovna moc dobrý nápad. Nikdy totiž nevíte, co dnes některé lidi napadne." ' , Talbot se zasmál. Pak řekl; "Jestliže, ehm, opravdu zítra poletíte, moc by-, chom ocenili, kdybyste laskavě vzali pana Armstronga s sebou - předpokládám, že Al Šargáz bude vaší první zastávkou?" Gavallan zaváhal: "To má být formální žádost?"

Talbot se usmál. "Formálně neformální."

"S íránským povolením nebo bez něj, s pasem nebo bez pasu?" Talbot se uchechtl. "Máte naprosto právo se takhle ptát. Zaručuj u vás, žci| doklady pana Armstronga budou v naprostém pořádku." Konverzaci zakončiti slovy: "Jak jste správně říkal, někteří lidé jsou dnes schopni všeho." -{| Gavallan přikývl. "Dobře, pane Armstrongu. Budu u kapitána Mdvera| Bude záležet na vás, jestli se s námi spojíte. Odletíme nejdříve kolem páté poledne, ale nebudeme na vás čekat. Rozumíte?" "Děkuji vám, pane."

Gavallan znovu nastražil uši, ale nebyl si jistý. "Georgi, když jsme se za. bavil, řekl jsi o tom arogantním pacholkovi, že má naprosto pravdu, vzpomínáš? Pravdu v čem? Že se musím idiotsky hlásit nějakému záhadnému teher" skému úřadu?" "Ne. Ze Bachtijár odstoupil a schovává se."

Oba muži zalapali po dechu. "Panebože, víš to určitě?"

"Bachtijár formálně rezignoval před pár hodinami a pak se vypařil, což b docela rozumné." Talbot mluvil tiše a klidně, cigaretový dým pointoval j< slova. "Situace je teď poněkud překerní, proto máme jisté obavy, no ale t Včera v noci vrchní generál Ghára Baghí, podporovaný celým štábem, nari všem vojákům, aby se vrátili do kasáren, a prohlásil, že armáda je odteď ,n< trálm", čímž ponechal legálního premiéra bez ochrany a stát tak elegantně' dal vlastně Chomejnímu." "Neutrální?" opakoval Gavallan užasle. "To není možné - není to mozn z jejich strany je to vyložená sebevražda." "Souhlasím. Ale bylo co tak." (| a "Kristepane!"

fm "Pochopitelně že některé oddíly poslechnou, jiné budou bojovat," řekl lij bot. "Každopádně policie a SAVAKu se to netýká; ty se vzdát nehodlají, i" teď už nemají naději na úspěch. Insd Alláh, kamaráde. Teď se do kanálů -krev, to je jisté." 237

. Mciver prolomil ticho. .Ale... když Bachtijár... tak to znamená, že je po Sem. Je po všem," řekl s rostoucím vzrušením. "Je po občanské válce a díky-ohu za to. Generálové zabránili jatkým - skutečnému krveprolí. Teď se vráně všichni k normálu. Je po starostech." "Och ne, můj zlatej," namítl Talbot ještě klidněji. "Teď teprve můžeme ' at skutečné problémy."

232

james clavell !

I Lw

(afghánistán |

SAUDSKÁ ARÁBIE

IWMWMWM/y

kapitola I BAHR

VĚŽ bellissima. 18.35. Západ slunce byl úchvatný. Oblaka na horizontu: měla rudě zářící okraje, obloha jasná, čistá, Venuše zářila jako démant, měsíc velí třech čtvrtích. Ale tady, ve výšce dvanáct

a půl tisíce stop panovala tuhá zima? a na východě už byla tma, takže Jean-Luc jen obtížně pátral po nebi očima] vracející se dvěstědvacetce. "Už je tady, Gianni," zavolal na odborníka přes vrty. Scot Gavallan letěl už potřetí. Všichni - dělníci, kuchaři, tři kočky, čtyři] a kanár patřící Gianni mu byli bezpečně dopraveni na věž Rosu, až na Mál Guineppu, který i přes Jean-Lucovo naléhání trval na tom, že poletí posledí a s výjimkou Gianniho, Pietra a dvou dalších, kteří ještě dělali dokončov. práce na uzavření věže. Jean-Luc nespouštěl znavené oči z převisu, který čas od času ožil a způsob mu mrazení v zádech. Když se vrtulník vracel poprvé, zadrželi dech kvůli hlu ku, který dělal, třebaže je Pietro ujišťoval, že to jsou babské strachy, že jo dynamit může spustit lavinu. Anebo vůle boží. A pak, jako by ho chtěla usvě< čit z omylu, lavina se znovu posunula, sice jen kousek, ale dost na to, aby! všem, kteří zůstali u věže, zvedl žaludek. Pietro vytáhl poslední spínač a turbíny dieselových generátorů začaly zp malovat. Vyčerpaně si přejel rukou tvář a zanechal na ní skvrnu od nafty. 233

i bolela, ruce mu mrzly, ale pramen byl zapečetěný a zajištěný, jak nejlíp to] o. Viděl, že venku nad propastí se k nim pomalu a opatrně přibližuje vrtulník. Tak. padáme," řekl italsky k ostatním. "Víc už tady udělat nemůžeme akorát dpálit tu podělanou lavinu rovnou do pekla!" Ostatní se nervózně pokřičovali a pomalu se sunuli k přistávací plošině. Zů-al na místě a podíval se na převis. "Vypadáš jako živá," mumlal, "jako přišera, o si dělá zuby na mě a můj krásný pramen. Jenže nás nedostaneš, ty děvko!" s Sel do malé místnosti, kde skladovali dynamit, a sebral dvě rozbušky, které yrobil v každé bylo šest kusů dynamitu a byly obalené zápalnou šňůrou, kte-lměla hořet třicet vteřin. Opatrně je vložil do malého pytle, přidal zapalovač asirky. "Panenko Maria," modlil se prostě, "ať to funguje." ; "Pietro! Hej, Pietro!" i "Už jdu, už jdu, máme spoustu času!" Venku spatřil bílý napjatý obličej bianniho. "Co se děje?" " "Guineppa běž se na něj podívat!" y Mario Guineppa ležel na zádech, dech mu chrčel v hrdle, oční víčka se chvěli Jean-Luc stál vedle postele a snažil se nahmatat mužův puls. "Je strašně rych-y... už necítím nic," sděloval nejistě. y "Mario byl na roční zdravotní prohlídce před čtyřmi týdny, dělali mu EKG]vůbec všechno. Ty prohlídky jsou důkladné. Byl naprosto v pořádku!" Pietro] odplivl na podlahu. "Doktoři!" "Byl blázen, že tu chtěl čekat," řekl Gianni.

' "Je šéf, může si dělat, co chce. Dáme ho na nosítka a mizíme." Pietro byl váž-jř. "Tady pro něj nic udělat nemůžeme. Vykašleme se na dynamit, uděláme to ozději nebo zítra." 9,: Teple ho zabalili, opatrně ho zvedli a nesli z přívěsu ven přes sních k čekající plikoptěře. Když došli k plošině, hora zasténala. Podívali se nahoru. Sních a led (začaly sypat dolů a nabývaly na objemu. Za pár vteřin byla lavina v plné síle. fcbyl čas utéct, nedalo se dělat nic, než čekat. Dunění vzrůstalo. Sních se valil Jhory dolů, strhl vzdálený přívěs a jednu obrovskou ocelovou nádrž na bahno P propasti. Pak to přestalo. uMamma mia," vydechl Gianni a pokřičoval se. "Tentokrát jsem myslel, že]<po nás." y Jean-Luc se taky pokřičoval. Převis byl teď ještě děsivější. Tisíce tun visely]d nimi, kus skály se odhalil. Neustále odpadávaly kousky sněhu. I.Jean-Lucu!" To byl Guineppa. Měl otevřené oči. "Nečekej... nečekej... yhamit teď... musíš... musíš." I' Pietro souhlasil: "Má pravdu. Teď, anebo nikdy."]>iProsím... já jsem v pořádku... Mamina mia, udělejte to teď! Mně je fajn." tApechah k vrtulníku. Položili nosítka přes přední sedadla a rychle je připou-JP. Ustatní si zapnuli pásy. Jean-Luc zabral levé sedadlo v pilotní kajutě a na-"Il si sluchátka. "Dobrý, Scote?" Jasně, kamaráde," hlásil Gavallan. "Jak je Guineppovi?"

234

james clavell

"Nic moc." Zkontroloval přístrojovou desku. Všechno v pořádku, paliva víc než dost. "Merdel! Spadne to každou chvílí; bacha na vzdušné proudy, bývají drsné. Allons-y!" "Tumáš splášil jsem to

pro Pietra na Rose." Scot podal Jean-Lucovi náhradní sluchátka, připojená teď k jejich. "Dám mu to až nahoře. Tady to smrdí! Startuj!"

Scot spustil motory, zvedl dvěstědváctku od země, trochu couvl, otočil se a už byl nad propastí. Jak stoupal vzhůru, vplížil se Jean-Luc zpátky do kajuty. "Na, Pietro, nasad' si to, ať jsi s námi ve spojení." "Dobře, fajn." Piccro se usadil hned vedle dveří.

"Až se do toho dáme, buď od té dobroty a pomysli na Pánaboha, moje zdraví a svou matku a nevypadni." Pietro se nervózně zasmál. Jean-Luc zkontroloval Guineppu, vypadal teď trochu lip, přešel znovu dopředu a nasadil si sluchátka. "Slyšíš, Pietro?" "Si, si, amico."

Vrtulník namáhavě kroužil vzhůru. Už byli ve stejné rovině s vrcholkem. Z tohoto úhlu nevypadal převis tak nebezpečně. Trochu to s nimi házelo. "Výš, ještě asi sto stop, amico," ozvalo se ve sluchátkách, "a víc na sever." "Roger, Pietro. Teď naviguješ ty," řekl Scor.

« Oba piloti se soustředili. Pietro jim ukázal místo na severní straně, kde by < dynamit odřízl převis a spustil lavinu stranou od věže. "Muže to vyjít," -! zamumlal Scot. j

Ještě jednou zakroužili, aby si to upřesnili. "Amico, až budeme ve výšce stoj stop nad tím místem, tak postůj; zapálím šňůru a hodím to ven. Buonoftii Pietrovi se třásl hlas. | "Hlavně nezapomeň otevřít dveře, kámo." Scotova suchá poznámka vyvolá-,! la záplavu italských nadávek. Usmál se. Vzdušný proud s nimi zatočil, než znovu srovnal, uchýlili se o padesát stop. Za minutu opět byli v příslušné ce i poloze. "Dobře, amico, podrž to tak."

Jean-Luc se otočil. I ostatní muži fascinovaně zírali na Pietra. Vyndal pr nálož, srovnal šňůru a pobrukoval si árii z Aidy. "Svatá Panno, víš vůbec, co děláš, Pietro?" dožadoval se odpovědi Giar "Určitě víš, co děláš?" Pietro sevřel levou pěst, pravou s dynamitem položil na levý biceps a i hodlané kývl. "Připravít, jdu na to," nahlásil do mikrofону a rozepnul si f Zkontroloval polohu a znovu kývl. "V pořádku, drž ho takhle. Gianni, dvě Pootevři je a já udělám zbytek." Do vrtulníku s hvízdáním narážely vzdušné proudy, když Gianni rozepB pás a šel ke dveřím. "Pospěš si." Moc bezpečně se necítil, proto požádal vc< sedícího muže: "Drž mě za opasek!" "Otevři dveře, Gianni!" S námahou se mu podařilo otevřít je na šířku sto a udržet je tak. Na nemocného všichni zapomněli. Kabinou prolétl se 235

Inínivltr' stToj zakolísal a otevřené dveře, které vtahovaly dovnitř vzduch, ztěžo-'valy Scotovi řízení. Pietro natáhl šňůru a škrtl zapalovačem. Nic. Znovu a zno-lyu, pokaždé o něco nervóznější. I-' "Svatá Panno, ať to chytne!" Pot se mu řinul po tváři, když zapalovač koneč-®ě chytil. Šňůra začala hořet. Držel ji v jedné ruce a naklonil se ke dveřím. /(tr do něj tvrdě narážel. Vrtulník se otrásal a muži litovali, že s sebou nemají ezpečnosmí zařízení. Pietro obezřetně vyhodil detonátor. Gianni okamžitě věře zavřel a zamkl. Pak začal klít. "Pryč od bomb! Mizíme!" Pietrovi cvakaly zuby zimou. Vrtulník se znovu dal i pohybu. Úlevou, že to má za sebou, se začal smát. Ostatní se připojili. Za Ľsférického smíchu hleděli dolů, zatímco počítal: "... šest... pět... čtyři... tři... Ľa... jedna!" Nic. Jak nečekaně propukli v řehot, tak rychle zmlkli. "Viděl jsi, c to spadlo, Jean-Lucu?" "Ne. Ne, nic jsme neviděli," odpověděl Francouz zachmuřeně. Neměl chuť anévř opakovat. "Možná to narazilo na skálu a šňůra se odtrhla." Ale v duchu s, našťval: Ten pitomý Talián nedovede ani přidělat blbou šňůru k dynamitu. Jděláme to znova, jo?" ' "Proč ne?" souhlasil Pietro sebevědomě. "Detonátor byl perfektní. Ze to nelilo, to je dílo ďábla. Ano, jasně ve sněhu se to stává často. Sníh je svině flověk nik-" ťoSněhu nenadávej, Pietro, a bylo to dílo boží, ne ďáblovu," pověřčivě se po-iiževal Gianni. "Při mé matce, kdýž jsme ve vzduchu, moc bych o ďáblovi ra-E nemluvil."

'ietro vyndal druhou nálož a pečlivě ji prohlédl. Drát držel kousky dynami-»evně, šňůra taky byla dobrá. "Vidíte, je to v pořádku, zrovna jako tamta." bázoval si ji z ruky do ruky a pak s ní tvrdě uhodil do své paže, aby viděl, li se šňůra odpojí.

Mamma mia, "vydechl jeden z mužů a žaludek se mu sevřel. "Zešílel jsi?" Jdeřil ještě tvrději. "Vidíš, drží to." Nedrží to tak pevně jako moje řiť," rozzlobil se Gianni italsky. "Už toho, a, nech!"

'okřčil rameny a podíval se z okna. Vrcholek se přibližoval. Už přesně viděl msto. "Připrav se, Gianni." Pak do mikrofonu: "Malý kousek, signore pilo-nalý kousek na východ. Tam to podržte... ať se tak nehází... nejde to víc za-Jit? Připrav se, Gianni." Natáhl šňůru a zapalovač držel u konce. "Otevři ty tčené dveře!"

p»-

1'lanni rozepnul pás a poslechl, vrtulník se prudce otočil a on vykřikl, ztra-)vnováhu, celou svou vahou nalehl na dveře, jež se otevřely ještě víc; upadl, Uky muži, který ho držel za pásek, visel ven jen polovinou těla, zatímco do ftarazel prudký vítr. V okamžiku, kdy Gianni otevřel dveře, přiložil Pietro lovac ke šňůře, ta hned chytla, ale pak kvůli Giannimu zpanikařil, instink-L po něm chňapl a dynamit mu vypadl z ruky. Všichni zděšeně sledovali, P pláží po zemi, sahá pro něj pod sedadla a nálož se kutálí sem tam, šňůra

236 james clavell vesele hoří - sluchátka si strhnul. Gianni, polomrtvý strachy, se jednou rukou pevně držel okraje dveří a začal se sunout dovnitř a strašně se bál, že pásek nevydrží, proklínal se, že si vzal tenhle úzký, který dostal od ženy k Ježíšku... Pietro nahmatl dynamit. Šňůra ho šlehla přes kůži a spálila, ale bolest nevnímal. Pevně nálež sevřel, na všech čtyřech se otočil, opřel se o křeslo, aby se mu tolik netřásl ruce, a hodil dynamit i se zbytkem šňůry těsně kolem Gian-niho ven. Pak hmátl dopředu, chytil přítele za nohu a pomohl mu dostat se dovnitř. Další muž přibouchl dveře a Pietro s Giannim se sesunuli na zem. "Letíme pryč, Scote." Jean-Luc měl nějak slabý hlas.

Vrtulník se otočil a nechal severní stranu dvě stě stop pod sebou. Vrcholek byl čistý, bílý a nehybný. Pak došlo k obrovské explozi, kterou nikdo z nich nepocítil ani neslyšel. Sníh se ve spirálách vznesl vzhůru, pak začal sedat a vzápětí se celý severní svah s obrovským řevem dal do pohybu. Lavina spadla do údolí a strhla s sebou všechno v rozpětí čtvrt míle. Když všechno utichlo, vrtulník se vrátil. "Panebože, podívejte se!" ukázal před sebe Scot. Převís zmizel. Nad věží Bellissima byl jen mírný svah a základna byla nedotčená až na přívěs a nádrž, které odnesla první lavina. "Pietro!" volal Jean-Luc rozčileně. "Zvládl...", zarazil se. Pietro a Gianni se pořád ještě sbírali z podlahy, Pietrova sluchátka byla kdovíkde. "Scote, oni to ze svých oken nevidí zalet blíž a natoč se!" Jean-Luc se znovu ocitl v jejich kajutě a začal Pietrovi mocně potřásat pravicí a gratulovat. Všichni na něj tupě zírali, ale když konečně i v hluku motorů-pochopili, co říká, zapomněli na strach a vykoukli z oken. Spatřili, jak dokonale výbuch odstranil nebezpečí, a začali hlasitě jásat. Gianni a Pietro se objímali a slibovali si věčné přátelství, Gianni mu děkoval za záchranu života svého i všech ostatních i za záchranu jejich práce. "Niente, čáro, "mávl Pietro velkoryse rukou. "Nejsem snad z Aosty?" Jean-Luc se zastavil nad nosítky a lehce Guineppou zatřásl. "Mario! Pietro to dokázal. Udělal to perfektně. Bellissima je v bezpečí..." Guineppa nereagoval. Byl mrtvý.

úterý

13. února 1979

23.9

f SVAH HORY sabalán. 10.00 HODIN. Noc pod bezmračnou oblohou l mrazivě chladná, s bezpočtem hvězd, měsíc svítil a kapitán Ross s dvěma řkhy krácel obezřetně kus pod vrcholkem za průvodcem a mužem od CIA. áci sice byli teple oblečení, přes uniformu bílé sněhové kombinézy, rukavi-l teplé prádlo, ale přesto trpěli zimou. Byli ve výšce asi osm tisíc stop, půl B od cíle na druhé

straně hřebene. Nad nimi do výšky přes šestnáct tisíc stop l Špičatý vrcholek bývalé sopky. aesghí, zastavíme a odpočineme si," obrátil se muž z CIA turecky na prů-e. Oba na sobě měli prosté šaty domorodců.

iksi přeješ, ághá." Průvodce šel napřed, uhnul z cesty, probrodil se sněhem Lel k malé jeskyni, již si nikdo z nich nevšiml. Byl starý a ošlehaný jako le-| olivovník, zarostlý a vychrtlý, šaty roztrhané, a přesto po dvoudenním ""pu měl nejvíc sil. od CIA se otočil k Rossovi: "Utáboříme se tady do té doby, dokud ne-"e připraveni."

ss shodil z ramene karabinu a s úlevou složil ranec. Záda, lýtka i stehna Oradně bolela. "Bolí mě celej člověk," povzdechl si znechuceně, "a to jsem ""v dobré formě."

240

james clavell

"Jste ve formě, sáhíbe," ozval se ve svém nářečí jeden z Gurkhů, seržant Ten- i zing, a široce se usmál. "Příští dovolenou si uděláme Everest, ne?" j "Ani náhodou." Všichni tři vojáci se zasmáli. Muž z CIA se zamyslel: "Musí to být něco, stát tam nahoře."'; Ross ho viděl vyhlížet do noci a sledovat horská úbočí, spadající do hloubky! několika tisíc stop. Nebýt toho, že o něm měl přesné informace, považoval by i ho před dvěma dny, kdy se poprvé sešli nedaleko Bandar-e Pahlaví, za mongol-1 ského, nepálského nebo tibetského míšence. Člověk od CIA měl totiž tmavé-vlasy, nažloutlou pleť, asiatské oči a oblékal se jako nomád. ; "Váš kontakt s CLA se jmenuje Rosemont, Vien Rosemont, je napůl Vietnamec a napůl Američan," sdělil mu plukovník CIA, když ho informoval. "Je mu, šestadvacet, je tady rok, ovládá fársí a turečtinu, představuje už druhou genera-1 či v CIA a můžete mu stoprocentně věřit." ; "Zdá se, že budu muset, pane, nic jiného mi nezbývá, nemyslíte?" "Cože? Ale jistě, ovšem. Máte pravdu. Sejdete se jižně od Bandar-e Pahlav na těchto souřadnicích, on bude mít člun. Budete se držet pobřeží až k jižní i11' ti sovětské hranice, pak to zabalíte." "On bude dělat průvodce?" "Ne. On, ehm, on jen ví o Mekce - to je naše kódové jméno pro radarové stanici. Průvodce sežene to zvládne. Kdyby na schůzku nepřišel, budete f"" celou sobotní noc. Když tam nebude do východu slunce, je s ním konec r na vás. Jasně?"

"Ano. Co ty zvěsti o revoluci v Azerbájdžánu?"

"Pokud víme, bojuje se trochu v Tabrízu a na západním území - kolc(| Ardabili je klid. Rosemont by měl vědět víc. My, ehm, víme, že Sověti jy" v pohotovosti a jestli Ázerbájdžánci vyženou Bachtijárovy stoupence, vtrhn dovnitř. Záleží to na jejich předácích. Jedním z nich je chán Abdolláh. Je budete mít problémy, zajděte za ním. Je to jeden z našich - loajalistů." "Dobrá. A co když nás ten pilot, Charles Pettikin, nevezme?" "Přinuťte ho. Tak či onak. Tahle akce má plnou podporu našich i vašich si ale písemně nic nedostanete. Mám pravdu, Bobe?"

Robert Armstrong který u předání informací byl a kterého taky nikdy piti tím neviděl, souhlasně přikývl. "Ano." Í3t "A Íránci? Ti to schválili?" "Tohle je věc národní bezpečnosti,

ehm - naší a vaší. Jejich taky, ale i oni teď jaksi nemají čas. Bachtijár je, no řekněme, že možná nevydrží." "Takže je to pravda - Spojené státy chystají podraz?"

"O tom nic nevím, kapitáne."

"Ještě poslední otázku; Proč na to neposíláte svoje lidi?" Místo plukovníka odpověděl Robert Armstrong: "Mají všichni moc pí nikoho tak rychle neseženeme, myslím nikoho s elitním výcvikem, jak). vy," zdůvodňoval.

My rozhodně máme dobrý výcvik, uvažoval Ross a protáhl si ramena ot 241

emenů batohu. Umíme šplhat, skákat, lyžovat, potápět se, zabíjet potichu i hlučně, řítit se jako vichr proti teroristům či veřejnému nepříteli, a když i nutné, vyhodit všechno nad vodou i pod vodou do povětří. Ale já mám fte kliku, mám všechno, co chci: zdraví, univerzitu, Sandhursta, parašutisty, ciální letecké služby a navíc své skvělé Gurkhy. Usmál se na ně a řekl v jejich tektu jakousi sprostárnu, která je upřímně rozesmála. Pak si všiml, že se na kvien Rosemont s průvodcem dívají. "Promiňte, Excellence," řekl ve fársí. (jsem svým bratrům říkal, aby se slušně chovali." líšghí neřekl nic, znovu se zahleděl do noci. Rosemont si stáhl boty a snažil se zahřát si nohy masírováním. "Co já znám ke oficíry, tak se se svými vojáky nekamarádí jako vy." úložná mám větší štěstí než oni." Koutkem oka pozoroval průvodce, který i ústí jeskyně a naslouchal. Během posledních pár hodin byl starý muž čím idůtklivější. Nakolik mu věřím? ptal se sám sebe a pohlédl na Guenga, kte-1 nejbliž. Ten okamžité pochopil a neznatelně kývl. apitán je jeden z nás, pane," říkal právě Tenzing Rosemontovi hrdé. "Stej-io předtím jeho otec a děd - oba byli šan-čangové." o to znamená?" |To je naše hodnota," vysvětlil Ross a snažil se nedat najevo pychu. "Zna-l to Pán Hory. Mimo vojenský regiment to moc velký význam nemá." ?i generace ve stejné funkci. To je normální?" všemže ne, chtěl říct Ross, který neměl rád osobní otázky, i když Vien mont mu byl sympatický. Člun dorazil včas, cesta nahoru po pobřeží pro-l bezpečně a rychle, byli schovaní pod plachtou. Za soumraku přistáli hu a pustili se k místu další schůzky, kde čekal průvodce, pak ostrým tem-|k úpatí hor a nahoru. Rosemont si na nic nestěžoval, mluvil málo a nepbytečné otázky. lyž Rosemont viděl, jak je Ross zamyšlený, trpělivě čekal. Pak si všiml, že >dce vyšel z jeskyně, zaváhal, znovu se vrátil a usadil se proti vchodu, i v klíně.) se děje, Mešghí?" .c, ághá. V údolí je dobytek, kozy a ovce."

ibrá." Pohodlně se opřel. Štěstí, že objevil tu jeskyni, je co dobrý úkryt. > se podíval na Rosse, který na něj ještě hleděl. Po chvíli řekl: "Je to do-Klt, být součástí týmu." <Ýe. teď plán?" zajímal se Ross. 'f se dostaneme ke vchodu do jeskyně, povedu vás. Vy a vaši chlapci tte vzadu, dokud se nepřesvědčím. Jasný?" 1 cete, ale mohl byste vzít seržanta Tenzinga s sebou. Může vám krýt pá s Guengem budeme jistit vás oba." "vilce Rosemont přikývl. "To zní dobře. Platí, seržante?" Li sahibe. Prosím, řekněte mi jednoduše, co ode mne budete chtít. Moje t»a není dobrá."

242

jam ES clavell

@@@"Bohatě stačí." Rosemont zakrýval nervozitu, věděl, že Ross ho hodnotí, stej, ně jako on je - v sázce bylo příliš mnoho. "Zkrátka vyhodíte Mekku do povětří," řekl mu ředitel. "Máme tým odbor-s niku, ti vám píchnou; nevíme, jak moc se vyznají, ale jsou to jedničky, lepší te<f neseženeme. Vůdce je kapitán, John Ross, tady je jeho fotografie; ten s sebou bude mít párek Gurkhů, kteří možná moc neumí anglicky, ale mají doporučí. On je voják z povolání. Ještě něco - malé varování. Zatím jsi s Anglány mc nepracoval, takže pozor na přílišnou familiárnost. Nenavrhuji jim hned tyk-a neptej se na nic osobního - jsou na to hákliví jak na osinu v zadku, nespěchej. Jasný?" "Jasný."

"Pokud víme, neměl by v Mekce nikdo být. Naše ostatní stanice u tureck hranic jedou dál. Hodláme se udržet, jak dlouho to půjde - aspoň než se ní rozhodne pro jednoho z těch žertem, ať už pro Bachtijára nebo Chomejn Ale Mekka je něco jiného. Do háje s těmi parchanty, co nám takhle zavařili."! "Je to velký průšvih?" ' "Vždyť to tam, sakra, znáš!

Nejspíš utíkali v panice a nic nestihli zničit. tam spousta vrcholně tajných sračiček, odposlouchávacích zařízení, přístrojů) pozorování, radar s velkým dosahem, nejrůznější kódy a počítače a jestli i dostanou do ruky šéfovi naší zneprátené KGB, Andropovovi, bude Mu roku.

Dovedeš si to představit? Tihle pacholci to vyslídili!" "Podraz?" "Pochybuju. Obyčejná blbost - v Sabalánu neměli ani plán mimořádné opatření. Dovedeš to pochopit? Jinde ostatně taky ne. Není to ale jenom je||| chyba. Nikdo z nás nevěřil, že to šáh fofrem zabalí a že Chomejní chytne iW tijára tak rychle za koule. Nikdo nás nevaroval - dokonce ani SAVAK ne... A my to teď musíme dát do pořádku, pomyslel si Vien. Respektive vyh do povětří. Podíval se na hodinky, cítil strašnou únavu. Pohlédl do noci. J asi půl hodiny. Nohy i hlava ho bolely. Viděl, jak ho Ross pozoruje, a v du se usmál: Já to zvládnou, Angláne. Ale co ty? "Ještě hodinu, pak půjdeme," řekl Vien.

"Proč čekat?" "Měsíc pro nás bude výhodnější. Tady je bezpečí a máme čas. Víte přesr máme dělat?"

"Zaminovat v Mekce všechno, na co ukážete, vyhodit to do vzduchu C se sesypal i vchod do jeskyně, a pak utíkat domů, jako když nám hoří" kem koudel."

Rosemont dostal lepší náladu. "Co pro vás znamená domů?" "Přesně nevím," uniklo mu mimoděk. Nikdy o tom nepřemýšlel. Poj dodal spíš sám pro sebe: "Možná Skotsko možná Nepal. Otec s matkou v Káthmándú, jsou Skoti jako já, ale od jednapadesátého, když šel otec % chodu, jsou většinou tam. Já se tam dokonce narodil, i když do školy jselij dil z větší části ve Skotsku." Obojí je domov, aspoň pro mě, pomyslel si. "Oj 243

Washington D. C. - nebo spíš Falls Church ve Virginii, což už je vlastně r Washington. Narodil jsem se tam." Měl chuť na cigaretu, ale věděl, že by nohlo být nebezpečné. "Táta pracoval pro CIA. Už zemřel, ale posledních et byl v Langley, což je hned vedle - ředitelství CIA v Langley." Byl rád, že ivfdají. "Máma je pořád ve Falls Church. Už jsem doma nebyl pár let. Byl ackdy ve Státech?" <fe, zatím ne." Vítr trochu zesílil, oba se zahleděli do noci. to půlnoci utichne." Rosemont byl přesvědčený. pss si všiml, že průvodce znovu změnil pozici. Nechystá se vzít roha? "Už [tím průvodcem někdy dělal?" [Stě. Loni jsme spolu chodili po horách pořád - byl jsem tu celý měsíc. a. Naši protivníci se sem houfně přesouvají a my o nich chceme mít pře-jako oni o nás." Zadíval se na průvodce. "Mešghí je solidní. Kurdové ne-di Íránce ani Iráčany, ani naše přátele za hranicí. Ale máte právo se ptát." i se obrátil ke Gurkhům v jejich jazyce: "Tenzingu, dávej na všechno po-|'na toho průvodce - najíš se potom." Tenzing vyklouzl ze svého kutlochu ;1 ve tmě. "Poslal jsem ho na stráž." bře." Cestou nahoru je pozorně sledoval. Udělalo na něj dojem, jak jsou ', jak se drží pohromadě, aniž by se jakkoli domlouvali, každý věděl, co úkolem. Zbraně měli stále odjištěné. "Není to trochu nebezpečné?" J hned zkraje. (pane Rosemonte když nevíte, co děláte." Nezachytil ani stopu arogan-1c když čekáte za každým balvanem nebo stromem nepřitele, pak rozdíl ajištěnou a odjištěnou zbraní může znamenat rozdíl mezi tím, zda vy sté jeho nebo on vás." I Rosemont vzpomínal, jak ten druhý s nevinným výrazem dodal: "Udě-Scchno, abychom vám pomohli." Znovu přemítal, jestli se vůbec dosta-ivnitř, natož ven. Už skoro týden je Mekka opuštěná. Nikdo nevěděl, co k až tam přijdou - mohla by být nedotčená, vybrakovaná, nebo dokon-bsazená. "Víte, že celá tahle akce je šílená?" ftení naše starost." |k starost je jen nechat se zabít, co? Myslím, že to smrdí!" |ky myslím, že co smrdí, jestli vám to nějak pomůže." |-to poprvé, co se společně zasmáli. Rosemont se cítil mnohem lip. Rte jsem to neřekl, ale jsem moc rád, že tu vy tři jste." Itřhm, my jsme taky rádi, že tu jsme." Snažil se potlačit rozpaky z tak 'komplimentu. "Aghá," zavolal ve fársí na průvodce, "pojdte se s námi, ĚPajíst." PJI> aghá, ale nemám hlad," odmítl starý muž a ani se nepohnul od ont se znovu obul. "Máte hodně speciálních jednotek v Íránu?" U tuctu - zacvičujeme tu Íránce. Myslíte, že Bachtijár to zvládne?" itoh a rozdělil konzervy hovězího.

"Ne. V horách si domorodci povídají, že se do týdne vypaří - jsem pře cen, ze ho nejspíš zastřelí." Ross hvízdal: "Až takhle?" "Ještě horší: Azerbájdžán prý bude do roka okupován Sověty." "Zatraceně!" "Přesně tak. Ale člověk nikdy neví." Vien se široce usmál. "To všechno pr dělá život zajímavým."

Ross mu nenucené nabídl láhev. "Nejlepší, jaká se tu vůbec dá za všivé ské peníze koupit."

Ušklíbl se a opatrně si cucnul, pak se rozzářil. "Ježíši Kriste, to je pravá ', ská!" Právě se chystal, že si lokne pořádně, když mu ji Ross zase vytrhl. "Jen pomalu to je všechno, co máme, ághá."

Rosemont se zazubil. Jedli rychle. Jeskyně byla útulná a bezpečná. "Byl někdy ve Vietnamu?" zeptal se Rosemont. Měl chuť si povídat, cítil, že k tomu vhodná doba.

"Ne, nikdy. Jednou jsem se tam málem dostal, když jsem s otcem cestovali Hongkongu, ale poslali nás přes Bangkok místo přes Saigon." "I s Gurkhy?" "Ne, tohle už je

hodně dlouho, i když teď tam máme jeden oddíl. Bylo i Ross se zamyslel, "bylo mi nějakých sedm nebo osm let, otec má v Hongko příbuzné, Dunrossovi, ano, to je to jméno; byla tam nějaká rodinná sešlost.; z Hongkongu moc nepamatuj u. Akorát vím, že tam v přístavišti ležel v pí nějaký malomocný. Musel jsem kolem něj chodit každý den - skoro každý ("Můj táta byl v Hongkongu ve třiašedesátém," řekl Vien pyšně. "Zastir tam ředitele CIA." Sebral kámen a pohrával si s ním. "Víte, že jsem pol(Vietnamec?"

"Ano, řekli mi to."

"Co vám ještě řekli?"

"Ze vám můžu stoprocentně věřit."

Suše se usmál. "Doufejme, že se nemýlili." Zamyšleně zkoumal spou M 16. "Vždycky jsem se chtěl podívat do Vietnamu. Můj otec, myslím mu tečný otec, byl Vietnamec, rolník, jenže ho zabili, než jsem se narodil lo v době, kdy Francouzům patřila Indočína. Vietkongové ho zastřelili u| Bien Fu. Maminka..." Smutek z něj najednou spadl a usmál se. "Man"Ö pravá Američanka, jako MacDonaldovy pochoutky, a když se znovu vybrala si toho nejlepšího. Žádný vlastní otec by mě nemohl mít víc ti Vtom Gueng nabil svou karabinu. "Sáhibe!" Ross a Rosemont popa< ně; náhle zakvílel vítr, Ross a Gueng se uklidnili. "To je Tenzing." Seržant se z noci vynořil stejně tiše, jako odešel, jenže teď se tvářil a řeně. "Sáhibe, spousta vozů dole na silnici -" "Anglicky, Tenzingu." "Ano, sáhibe. Hodně vozů, napočítal jsem jedenáct, celý konvoj, dole v údolí..."

245

emont zaklel. "Ta silnice vede do Mekky. Jak jsou daleko?" Kalý muž pokrčil rameny. "Dole v údolí. Šel jsem na druhou stranu hřebe-tam je..." Řekl nějaké slovo ve svém nářečí a Ross mu napověděl anglicky. Iní výběžek. Silnice v údolí se kroutí, jak šplhá vzhůru, jako had. Dejme u že ocas hada je v údolí a hlava tam, kde silnice končí, pak ocas přejely už (ň čtyři armádní vory." Kemont znovu zaklel. "Přinejlepším hodina. Radši -" Zaslechli lehký šra-l obrátili se k ústí jeskyně. Zrovna včas, aby viděli průvodce, jak prchá pryč ngem v patách. 3, kčertu..." pouští loď, ať už z jakéhokoli důvodu," řekl Ross. "Zapomeňte na něj. |nám hodina stačit?" |všem. Bohatě." Nasadili si batohy a Rosemont nabil svůj lehký samopal. pueng?" pohoní nás." Jjdeme rovnou dovnitř. Já půjdu první - jestli budu mít nějaké problémy, |lpíte vy. Oukej?" Rad budit zdání fyzické bariéry, museli se jím téměř prodírat, ale Ro.se-ppko první krácel dobře, sněhu na klikatící se pěšině moc nebylo, měsíč-|o vydatně pomáhalo a horolezecké boty byly taky užitečné. Za chvíli ti) na hřebenu a zamířili na druhou stranu. Tady to bylo holé, víc to klouže sněhu trčelo jen pár keřů. Před nimi bylo ústí jeskyně, do níž vedla i ve sněhu stopy vozidel. k auta to nebyla." Rosemont se snažil nedař najevo znepokojení. Už pár nesněžilo. Pokynul ostatním, aby čekali, šel dopředu, pak se dostal na sil-třikal ke vchodu. Tenzing za ním, kryl se, jak to šlo. I viděl, jak Rosemont zmizel. Pak i Tenzing. Zmocnila se ho úzkost. Ze moviště moc silnici neviděl, protože se zatáčela a padala příkře dolů. ním svitu

vypadaly skály i rozlehlé údolí hroživě. Připadal si opuštěný hý. Nechtělo se mu čekat, ale věřil si. "Když máš s sebou Gurkhy, můj s vždycky naději," říkával otec. "Dávej na ně pozor oni ho na tebe cky. A nikdy nezapomínej, že při troše štěstí z tebe jednoho dne bude Ross se sám pro sebe pyšně usmál. Tenhle titul se dával zřídka - jrkteří proslavili regiment třeba tím, že sami zdolali významný nepálský i nebo zachránili ve službě velkému rádžovi život nějakého Gurkhy. fccek, kapitán Kirk Ross, který zahynul v roce 1915 v bitvě u Sommy, vln memoriám; jeho otec, plukovník Gavin Ross, v Barmě v roce 1943. "ice jsem vylezl na vysoký vrcholek - K4 - to je zatím všechno, ale u času... ne smysly ho varovaly. Vyndal kukří, zakřivenou dýku, ale byl to jen " kousek nad ním a těžce oddechoval. "Nebyl jsem dost rychlý, sá-ptal nespokojeně v gurkhštině. "Už jsem tu mohl být dávno." V ru-nutou hlavu a nasadil úsměv od ucha k uchu. "Nesu dárek."

246 jam ES clavei

Ross něco takového viděl poprvé. Oči otevřené a hrůza ještě křivila rysy; rého muže. Gueng ho zabil a já mu dal příkaz, řekl si a bylo mu nanic. Co kdy ten starý muž jen měl strach a chtěl zmizet, dokud to šlo? Anebo to byl špic a zrádce a šel o nás povědět nepříteli? "Co se děje, sáhibe?" zašeptal Gueng a stáhl obočí.

"Nic. Dej tu hlavu na zem."

Pohodil ji stranou. Hlava se skutálela kousek ze svahu, pak se zastavila. "I hledal jsem ho, sáhibe, a našel jsem tohle." Podal mu amulet. "To měl koli krku a tohle," - dal mu malý kožený váček - "tohle viselo vedle jeho kulek."?! Amulet byl laciný modrý kámen proti uřknutí. V koženém váčku byla má kartička v plastickém obalu. Ross si ji pozorně prohlížel a srdce se mu zastat lo. Vtom se ozvalo další zakvílení větru, tentokrát to byla jiná melodie. Pop li zbraně a utíkali k ústí jeskyně, protože ten zvuk byl jasný signál od Tenzin aby si pospíšili. Uvnitř jeskyně se zdála tma ještě černější. Když si jejich oči z kly, spatřili záblesk světla. Byla to baterka s lehce přikrytým světlem. "Tudy, kapitáne." I když Rosemont mluvil tiše, jeho hlas se rozléhal. "Tuc Vedl je hlouběji do jeskyně, a když si byl jistý, že to není nebezpečné, posi kolem sebe na skalní stěny. "Můžeme používat baterky, to je v pořádku."; kyne byla ohromná, vedlo z ní mnoho tunelů a chodeb, některé vznikly sa jiné přičiněním člověka. Klenba byla padesát stop nad nimi. "Tady je mi kde se vykládá náklad," řekl. Pak chvíli hledal, a když našel ten správný ta posvítíl na něj. Na konci byly trochu pootevřené ocelové dveře. "Měly-zamčené," zašeptal drsně. "Nevím, jestli to takhle nechali, nebo co se stalo,! musíme tudy." Ross dal Tenzingovi znamení. Okamžitě se objevila dýka a voják zfl uvnitř. Ross a Gueng zaujali obranné pozice. Proti komu? ptal se Ross v dl a měl pocit, že je v pasti. V kterémkoli z tunelů se mohlo skrývat padesát m Vteřiny se vlekly. Znovu zvuk víchru. Ross vyrazil, za ním Gueng azj Rosemont. Tenzing je jistil. Rosemont přivřel dveře a rozsvítil světla. Ne nou změnou všichni zadrželi dech. "Hurá!" vykřikl a očividně se mu ulevilo. "Naši šéfové si představují jestli generátory budou ještě fungovat, budeme mít dobrou šanci to tady < lit. Tyhle dveře navíc nepropouštějí světlo." Zavřel dveře za závoru a batea zavěsil na opasek. Byli v další jeskyni, mnohem menší, upravené, se zvýšenou podlahou a' bým kobercem, s rovnějšími stěnami. Byl to jakýsi předpokoj s psacími. telefony a vládl tam nepořádek. "Ti hoši rozhodně nemámili čas, jak zd co?" poznamenal mrzutě a spěchal k dalšímu tunelu, do další místnosti S < mi stoly, s několika radarovými clonami a s telefony v barvě šedé a zeleno "Sedě jsou interní, zelené mají spojení k věži na vrcholku, odtud jdouť satelit do Teheránu, na naši pobočku na ambasádě a na různá vrcholné! místa - mají zabudované utajovače hovorů." Rosemont zvedl jedno slučť Bylo němé. "Možná, že spojaři nakonec svou práci udělali." Na druhém' 247

:nosti byl tunel. "Ten vede do místnosti, kde je generátor pro tuhle sekci. v je veškeré zařízení, které máme zničit. Obytné čtvrtě, kuchyně, kantýna lna jsou v jiných jeskyních, do nich je přístup z

místnosti, kde se vykládá M. Asi osmdesát maníků tu pracovalo čtyřicet hodin denně." (jo odtud nějaký jiný východ?" chtěl vědět Ross. Stále víc měl pocit, že je |cen v pastí. gOvšem, nahoře, právě tam jdeme."

tirubě opracované schody vedly vzhůru klenutou střešou. Rosemont se po h vydal. Nahoře, na druhém podlaží, byly dveře s nápisem: PŘÍSNÉ TAJ-|VSTUP JEN NA ZVLÁŠTNÍ POVOLENÍ. I ty byly otevřené. "Dopr-l," zamumlal. Jeskyně byla dobře vybraná, s rovnější podlahou, stěny nabí-1. Spousta počítačů a radarových obrazovek, elektronické vybavení. Ještě víc l, židlí i telefonů, jak šedých, tak zelených. Na hlavním stole dva červené. By jsou na co?" ají přímé spojení do Langley přes vojenský satelit." Rosemont jeden Byl němý. Druhý taky. Vyndal kus papíru a něco si ověřoval, přešel k des-řypínači a některé zapojil. Sprostě zaklel, když se ozvalo tiché šumění, po-ř začaly nabíhat, tři radarové obrazovky se probudily k životu, na té pro-&(se objevil jakýsi vzorec. "Kurvy! Takhle tu všechno nechat," Ukázal na 'počítače v rozích. "Tyhle bestie musíte zničit to je jádro." ťuengu!" no, sáhíbe." Gurkha sundal batoh ze zad a začal postupně vyndávat plas-ílože a rozbušky.

hodinová šňůra?" řekl Rosemont.

č ne." Ross fascinovaně zíral na jednu z obrazovek. Viděl skoro celý Kav-s Kaspického moře, část Černého moře, vše neobyčejně zřetelně. "To je a."

hvilku jako omámený. Stěží odtrhl oči od obrazovky. "Teď chápu, proč ly."

Ijejen část všeho." gstepane! Tak se do toho radši dáme. Co ústí jeskyně?" (láme čas udělat to pořádně navíc věci na druhé straně dveří jsou stej-dené. Vyhodíme tunely za sebou a použijeme únikovou cestu." ĽJe?" Srícan šel ke dveřím. Byly zamčené. Vyndal svazek označených klíčů, na-, ' pravý a odemkl. Objevilo se vzhůru stoupající spirálovité schodiště. de nahoru." ftingu, zjistí, jestli je cesta volná." Tenzing bral schody po dvou. "Co dál?" minujeme místnost s kódy a s trezory. Pak spoje. Místnost s generáto-Itakonec, oukej?" k < t

"Rossovi byla jeho rozhodnost čím dál sympatičtější. "Než to udělá-rbyste se podívat na tohle." Vyndal malou kartičku v plastickém oba-'? chytil vašeho průvodce. Tohle měl u sebe."

248 jam es clavel Rosemontovi se vytratila z obličeje všechna barva. Na kartičce byl otis prstu, nějaký text v azbuce a podpis. "Špion!" vybuchl. "Komunistický špiona Gueng za nimi se na chvíli zastavil.

"To jsem si myslel. Co tam je přesně?"

"Nevím, taky neznám azbuku, ale vsadím se, že to je jeho průvodka." Úd lálo se mu špatně od žaludku, když si vzpomněl na všechny dny a noci strávené ve společnosti starého muže, jak spolu šplhali po horách, spali vedle sebe pr širým nebem a jak bezpečně se cítil. Přitom byl celou dobu sledován. Nevěř ně potřásl hlavou. "Mešghí byl u nás celé roky - patřil do tlupy Alího I Hasana Karakosy Alí je vůdce ilegálního hnutí a jeden z našich nejlepších kontaktů v horách. Skvělý chlap, který pracuje i severně, až u Baku. Probc možná ho zradili." Znovu se podíval na kartičku. "Nehraje mi to." "Myslím, že mně jo. Jsme tu jako volavky, schválně nás sem poslali," poh rameny Ross. "Ten konvoj k tomu možná patří, spousta vojáků, aby nás do li. Radši sebou hodíme, ne?"

Rosemont kývl a ze všech sil se snažil potlačit strach, který se ho pit zmocňoval. Klid druhého muže mu pomáhal. "Ano, ano, máte pravdu." P"-ještě jako ve snu přešel chodbičkou k dalším dveřím. Zamčené. Když h správný klíč, řekl: "Dlužím vám a vašim mužům omluvu. Nevím, jak jsen mohl naletět, ani jak je možné, že ten parchant průvodce unikl bezpečí kulurolc, ale sralo se a nejspíš ro bude tak. jak říkáte - je to bouda. Sorry,, nám nijak nepomůže. Čert aby to vzal."

"Ale pomůže." Ross se zazubil a strach se pomalu vytrácel. "Pomůže. Já "Tak jo. Díky, jo, díky. Gueng ho zabil?" "No," řekl Ross suše. "Podal mi jeho hlavu. Obvykle přináší jen uši." "Ježíši. Jste s nimi dlouho?"

"S Gurkhy? Čtyři roky."

Klíč vklouzl do zámku a dveře se otevřely. Místnost s kódy byla už čistá. Dálnopis, tiskárna a kopírky. Na zvláštním stole stála podivná s počítačovou klávesnicí. "To je dekodovač - opozice by za to vyslila n Na stolech byly srovnané tužky. Půl tuctu sešitů. Rosemont se na ně podíval. "Bože na nebesích..." Všechno to byly l sešity, označené MEKKA - JEDINÝ EXEMPLÁŘ. "No, aspoň že hlav je zamčený." Šel k modernímu, do zdi vestavěnému sejfu s elektronicko covým zámekem, z papíru si přečetl příslušnou kombinaci a dotkl se čí nic se nestalo. "Možná jsem to spletl. Přečtěte to nahlas, oukej?" "Jistě." Ross začal číst dlouhou řadu číslic. Za nimi se nehlučně objc zing. Žádný z nich ho neslyšel... oba si jeho přítomnost uvědomili v tég mžiku a zděšeně se otočili.

Tenzing se snažil nedat najevo potěšení a nadávek si nevšímal. Na snad Rossův otec, aby jeho syna pořádně vycvičil v plížení a zabíjení?. sahal snad, že bude jeho tichým učitelem? "Ale Tenzingu, pro lásku a syn se nesmí dozvědět, že jsem tě o to požádal. Bude to naše tajernsP 249

ny jsem nemohl a nemohl sáhíba překvapit, říkal si spokojeně. Ale Guen-ri se to dnes podařilo a mně taky. Jsme mnohem lepší než nepřítel ted' nás klopí jako včely královnu. [Schodiště má sedmdesát pět schodů a na konci jsou železné dveře," nasadil fcybranější zpravodajský tón. "Dveře jsou rezavé, ale podařilo se mi je otev-IVenku je jeskyně, za jeskyní černá noc - je to dobrý únik, sáhíbe. Není ale |ne, že jsem odtamtud viděl první část konvoje." Odmlčel se a v duchu si vše |csňoval. "Máme asi půl hodiny." fcTenzingu, běž k těm prvním dveřím, k těm, co jsme je zavřeli na závoru. i nálož do tunelu z téhle strany dveří, ale dveřím samotným ať se nic nesta-r šňůra ať hoří od téhle chvíle dvacet minut. Řekni Guengovi, aby nastavil (aury stejně. Vyříd' mu, co jsem říkal." no, sáhíbe." fross se otočil a všiml si kapiček potu na Rosemontově čele. "V pořádku?" Jistě. Dostali jsme se k číslu 103." Poslední dvě čísla jsou 660 a 31." Američan se dotkl číslic. Začalo blikat |ací světlo. Rosemontova pravá ruka se napřáhla k sejfu. "Počkejte!11 Ross si (pot z brady, světlé strniště přitom zašustilo. "Nemůže to být léčka?" bsemont pohlédl na něj, pak na sejf. "Může. Jistě, může." |ak to vyhodíme a nebudeme nic riskovat." Suším... musím se přesvědčit. Musím se přesvědčit, jestli je uvnitř hlavní Hekky. To a dekodovač jsou priority." Znovu se podíval na mrkající světly se vraťte do druhé místnosti a kryjte se i s Guengem, a až budete hoto-arolejte. Tohle - tohle je moje práce." fss váhal. Pak přikývl, vzal opatrně oba rance s náložemi a rozbuškami. Ěsje radiostanice?" ilejší dveře." Stnost s generátorem je důležitá?" .: Jen tahle, dekodovač a ty čtyři mrchy v rozích, i když nejlepší by bylo o, co je tady, poslat rovnou do pekel." Rosemont se díval, jak Ross íí, pak se otočil a zahleděl se na otevírací páčku. V hrudi cítil podivný tlak. Izl Mešghí! Byl bych dal krk na to, že - už jsi to udělal, všichni jsme to |i dokonce i Alí Karakos. "Jsi připravený?" zavolal netrpělivé. Brnem!" Znovu se mu sevřel žaludek. Aniž ho slyšel, stál Ross vedle něj, idiouhou, silonovou nit, kterou uchytil smyčkou na páčce. "Až řeknu, otoč i ale dveře neotvírej. Trhneme s tím až odtamtud." Spěchal ven. "Ted'!" nont se zhluboka nadechl, aby se uklidnil, otočil páčkou na znaménko ' a utíkal chodbou do další jeskyně. Ross mu ukázal rukou, ať se skrčí oslal jsem Guenga, aby varoval Tenzinga. Připraven?" j,napjal šňůru, pak pořádně trhnul. Šňůra byla stále stejně napjatá. Škubli trochu povolila, ale dál to nešlo. Ticho. Nic. Muži se potili. "Tak jo," 'L a ulevilo se mu. Zvedl se. "Radši pomalu, ale jis-" Výbuch přehlušil

250

jam ES clavei

slova, oblak prachu s kousky kovu vletěl z chodby do jeskyně, vyrazil jim de roztříštil stoly a židle. Všechny radarové obrazovky vybuchly, světlo zmizelo-jeden z rudých telefonů se uvolnil, proletěl napříč místností a rozbil se o ocelo, vy kryt počítače. Prach si postupně sedal a oni se ve tmě dusili

a kašlali. | Rosemont se vzchopil první.. Hmátl po baterce, kterou měl pořád na pásku'. "Sáhíbe?" volal Tenzing úzkostně, vběhl do místnosti a svítil kolem baterkou. Gueng vedle něj. ,| "Jsem - jsem v pořádku," vyrazil ze sebe mezi kašlem Ross. Ležel v rumištid na tváři úzkou stužku krve, ale bylo to jen povrchové škrábnutí od rozbitého skla. "Díky Bohům," zamumlal Tenzing a pomohl mu vstát.

Ross se s námahou držel na nohou. "Všemohoucí Bože!" Tupě se rozhlédl po té spoušti a klopýtal za Rosemontem do kódové místnosti. Sejf, dekódovací sešity, telefony - vše zmizelo a ve skále zela obrovská díra. Z elektronického za-S řízení byla změt zkrouceného kovu a drátů. Místy už vyšlehávaly plaménky. ., "Ježíši." To bylo všechno, na co se Rosemont zmohl, a jeho hlas zněl chraptivé, bylo mu nanic z představy, jak blízko byli smrti, jeho mozek křičel: UtičeU uteč z toho hrobu... "Panebože!"

Rosemont se pokoušel ještě něco říci, ale nemohl; odpotácel se do rohu a dával se a zvracel. "Musíme " Ross zjistil, že skoro nemůže mluvit, v uších mu zvonilo, v hla« ve se usadila prudká bolest, adrenalin stoupal. Ze všeho nejvíc chtěl prchnoutS "Tenzingu, už jsi hotový?" "Dvě minuty, sáhíbe." Zmizel.

"Guengu?"

"Ano, sáhíbe. Taky dvě minuty."

Ross přešel do druhého rohu a úlevně zvracel. Našel flašku, dlouze si loh a otřel pusu rukávem. Přistoupil k Rosemontovi, opírajícímu se o zeď, a žat"" s ním. "Túmáš." Podal mu láhev. "Jsi v pořádku?" "Ano. Jasně." Rosemont se pořád cítil jako v jiném světě, ale mozek už fi goval. Odplivl do trosek, v ústech měl divnou chuť. Začínalo to hořet a zdech a střeše tancovaly strašidelné stíny. "Nic tak člověku nepomůže jako skot ská." Ještě jeden lok a vrátil ji. "Musíme, sakra, vypadnout." ' s Rychle si baterkou posvítil na sutiny, sebral zkroucené pozůstatky dekódol vače, opatrně se přesunul do vedlejší jeskyně a položil je poblíž nálože vedle prt čítače v rohu. "Vůbec nechápu, že to tady celé i s námi nevyletělo do povětří "I když pomyslím na všechny ty nálože kolem." "Totiž - než jsem se vrátil s tou šňůrou, řekl jsem Guengovi, aby všechny l lože a rozbušky radši odstranil." "Vždycky myslíš na všechno?"

Ross se chabě usmál. "Součást tréninku. Tohle je radiostanice?" Nálože rozmístili rychle. Rosemont se podíval na hodinky. Ještě osm mini Na místnost s generátorem můžeme zapomenout. [RST521

Dobře. Tenzingu, jdi první." Stoupali po únikovém schodišti. Želené dveře zaskřípěly, když je otevřeli. Ljeskyni se Ross ujal vedení. Opatrně nakoukl ven a rozhlédl se. Měsíc stál vy-ko. Tři sta nebo čtyři sta yardů od nich šplhal první vůz do poslední zatačky. [údy, Vienne?" zeptal se. Nahoru," řekl a nedal najevo radost, že si konečně tykají. "Šplháme naho-[-; Jestli ti vojáci jdou po nás, zapomeneme na pobřeží a míříme na Tabríz. Jest-ne, obejdeme to a vrátíme se stejnou cestou, jakou jsme přišli." pTenzing je vedl. Byl jako horská koza, ale vybíral tu nejsnadnější pěšinu, vě-l, že muži jsou ještě značně otřeseni. Svah tu byl příkrý, ale sněhu málo. Dalo to snadno zvládnout. Sotva vyšli, země pod nimi se otřásla. Hora první buch dokonale ztlumila, pak následovaly v rychlém sledu další menší otřesy. Ještě jeden, říkal si Rosemont a byl rád, že mu studený vzduch pročistil hla-Poslední exploze - šlo o radiostanici - při níž použili všechny zbylé nálože, a mnohem silnější a opravdu otřásla zemí. Pod nimi vpravo se kus hory utrh e vzniklého kráteru se vyvalil dým. |""Kristepane," zamumlal Ross. |""Nejspíš náraz vzduchu." "L"Sáhíbe. Podívejte se dolů!" l.iPrvní vozidlo zastavilo u vchodu do jeskyně. Muži seskákali a ostatní se dívali Floru, osvětlení reflektory dalších vozů. Všichni měli zbraně. Kross s ostatními vklouzli hlouběji do stínu. "Vyšplháme se támhle na ten l6ben," zašeptal Rosemont a ukázal vlevo nad sebe. "Budeme mimo dohled Bytí. Pak se vydáme k Tabrízu, skoro na východ. Oukej?" Menzingu, jdi první!" |»Ano, sáhíbe." 'Zdolali hřeben a spěchali dolů, aby se za chvíli znovu sáпали vzhůru. Mířili l'východ, nemluvili a šetřili silami, protože je čekalo mnoho mil. Terén byl ná-íný a sníh je zdržoval. Za chvíli

měli rukavice roztrhané, ruce i nohy odřené, ica je bolela, ale těžké batohy už je netížily, takže postupovali rychle a měli hrou náladu. Dorazili ke stezce, vedoucí napříč horami. Na každé křižovatce si vybrali pelu, směřující nahoru. V údolí byly vesnice, tady nahoře jen málo, "Zůstane-í raději tady nahoře," navrhl Rosemont, "a budeme... budeme doufat, že toho nepotkáme." "Myslíš, že jsou všichni proti nám?"

Óvšem. Tady nejsou jen proti šáhovi, ale i proti Chomejnímu. Proti každé- Těžce dýchal. "Vesnice většinou bojují mezi sebou a taky je tu spousta hditů." Mávl na Tenzinga, ať jde dopředu, a byl vděčný za svit měsíce i za riečnost těch tří. ttenzing držel rozvážný, vytrvalý, neuspěchaný krok horala. Po hodině se ujal ;ní Gueng, pak Ross, Rosemont a znovu Tenzing. Každou hodinu si tři mi-r odpočinuli a zase šli dál.

252

james clavell

Měsíc zapadal. Ušli velký kus cesty a šlo se jim lépe, když se blížili k cíli. ; Stezka se kroutila, ale v podstatě vedla na východ k podivně tvarovanému skalnímu wběžku v řetězu hor. Rosemont to místo poznal. "Dole v údolí je okres- ; ní silnice do Tabrízu. V zimě je to jen obyčejná cesta pro jeden vůz, ale dá se projet. Navrhuju pochodovat až do svítání, pak si chvíli sedneme a společně ni uděláme plán. Jste pro?"

| Dostali se na hranici lesa a kolem se objevil borovicový porost. Postupovali'; u/ pomaleji a čířili únavu,

I lěnzmg pořád vpředu. Sníh tlumil kroky a dobrý čistý vzduch byl příjemný. 1 Vtom strnul. Vytušil nebezpečí. Ross byl hned za ním. Všichni nehnutě čekalt.I Pak se Ross opatrně vydal dopředu. Tenzing pátral očima ve tmě. Měsíc vrhati divné stíny. Pomalu se rozhlíželi. Nic. Nic neviděli, nic necítili. Čekali. Z jed-J ho stromu spadl sníh. Nikdo se ani nepohnul. Pak se z větve vpravo nad' mi vznesl nějaký noční pták a hlučně odletěl. Tenzing tím směrem ukázat,'] no nimi vzne

značil Rossovi, aby čekal, vytáhl dýku a šel dopředu, až splynul s tmou. ' -i Když ušel pár kroků, všiml si, že asi padesát yardů vpředu je za stromem'! schovaný nějaký muž. O něco blíž viděl, že o něm neví. Pak ale zachytil koutkem oka pohyb jakéhosi stínu vlevo, potom vpravo a to mu stačilo. "Jsme obklíčení!" zařval, co mu síly stačily, a vrhl se k zemi, aby se kryl.

' První sprška kulek přesvištěla, ale všechny ho minuly Z té druhé mu jedna] provr;?!.? levou plic', roztrhla váda a připlácla ho na padly strom. Z druhé stra"; ny stezky začalo pálit víc pušek a Ross s ostatními se vrhnul do mělké prohlubně za kmen stromu.

'? Tenzing bezmocně ležel. Slyšel střelbu, ale měl pocit, že je daleko. Z posleA nich sil se postavil do cesty zbraním, které ho zabily. Viděl, že někteří útočnídt na něj znovu zamířili, slyšel hvízdát kulky, roztrhly mu rukáv, jedna prolete1 ramenem, ale on bolest necítil. Byl šťastný, že umírá tak, jak se od vojáka jeh regimentu očekává. Cestou vpřed. Nebojárně. Opravdu nemám strach. Js " Hind a jdu spokojeně naproti Sivovi a budu se modlit k němu i ostatním hům, abych - až se znovu narodím - byl zase Gurkha. Když došel k řadě útočníků, dýkou ještě zasáhl něčí paži, nohy se pod ní podlomily, před očima se objevila oslepující záře a on vešel do bran smrti b smutku a bolesti.

"Zastavte palbu," vykřikl Ross, zorientoval se a opět se ujal vedení. Zjistili; mají proti sobě dvě skupiny ozbrojených mužů, ale na žádnou se nemohou di stát. Dobře zvolili místo k přepadení. Viděl, jak zasáhl Tenzinga. Musel držet, aby mu neutíkal na pomoc, ale je potřeba vyhrát tuhle bitvu a chrán ostatní. Rány zněly v horách dlouhou ozvěnou. Stáhl batoh ze zad, našel gl náty, přesvědčil se, že karabina je nabitá, ale nebyl si jistý, jak z té lécky ven. ft spatřil Tenzinga, jak se s bojovným výkřikem postavil útočníkům, čímž rozpt' lil jejich pozornost tak, jak Ross potřeboval. Sykl k Rosemontovi: "Kryj rnc A Guengovi ukázal na skupinu, proti které šel Tenzing.

' '. Gueng vyskočil z úkrytu a překvapil je. Když viděl, že jeho druha srazili! 253

n, rozzuřil se, odjistil granát a mrštil ho mezi ně. Výbuch přehlušil výkřiky áiny z nich, střelbou z karabiny umlčel zbytek. Jednoho muže viděl prchat, hého se plazit pod keře; toho rána dýkou připravila o kus hlavy. Druhého :rhala střelba na kusy a pak se Gueng vrhl stranou, protože netušil, odkud de další nebezpečí. Výbuch druhého granátu přilákal jeho pozornost na ačnou stranu stezky. ' Ross se plazil z bezpečného úkrytu dopředu. Kulky kolem něj lítaly, ale Ro-Biont ho kryl a umožnil mu dosáhnout dalšího stromu, najít jámu ve sněhu [chovat se. Chvilí oddechoval a čekal, pak klopýtal po tvrdém, zmrzlém sně-1 ke střílejícím. Byl mimo jejich zorné pole a měl dobrý čas. Vtom výbuch lšfch granátů a výkřiky; v duchu se úpěnlivě modlil, aby Gueng a 7enzmg li v pořádku. [Nepřátelská střelba byla stále blíž. Když usoudil, že má správnou pozici, od-kil první granát a s karabinou v levé ruce všel nahoru. V otevřeném prosto-|je spatřil, ale jinde, než kde čekal. Bylo jich pět a byli sotva dvacet yardů od |). Okamžitě na něj zaměřili pušky, ale jeho reakce byla o něco rvchlejší, mži-|n byl na zemi za stromem, v ruce granát a počítal do čtyř. Natáhl se kolem |pmu a hodil. Výbuch ho zvedl ze země, sousední strom rozlomil na kusy a jeli zasypaly větve a sníh. Dole na stezce vyprázdnil Rosemont zásobník do místa, kde rušil útočníky. lával a byl rozčilený, když znovu nabíjel. 'Já druhé straně stezky skrčený za balvanem čekal Gueng, až se někdo mé. Nedaleko vyvráceného stromu zahlédl prchat přikrčeného muže. třelil a muž zemřel; rána se vrátila ozvěnou. Ticho. íosemont cítil srdce v krku. Už nedokázal čekat. "Kryj mé, Guengu!" kočil a pádil ke stromu. Vpravo vyšlehl záblesk a kulky zasyčely, z protější-lsvahu pálil Gueng. Bublavý výkřik a palba přestala. Rosemom běžel s na-enou karabinou až k místu, kde se skrývali útočníci. Tři muži byli roztrhala kusy, poslední dodýchával, jejich pušky ohnuté a zkroucené. Všichni měli bé obleky domorodců. Odvrátil se a běžel k druhému stromu. Odhrnoval K a klopýtal sněhem, aby se dostal k Rossovi. L|Ueng připravený střílet pozoroval, jestli se někde něco nepohne. Za balva-|kam dopadl granát, se něco zamlelo. Čekal se zatajeným dechem, ale bylo |cn nějaké zvíře. Brzy to tu vyčistí a země bude zase jako dřív, pomyslel si pubokém respektu před božskou moudrostí přírody. Jeho pohled přejížděl ústa na místo. Spatřil Tenzinga zhrouceného u jedné strany balvanu, dýku P křečovitě svíral v ruce. Než odejdeme, vezmu ji s sebou, řekl si Guene;; je-todina ji bude uchovávat s pietou a jeho syn ji bude nosit a používat stejně pc. Fenzing šan-čang žil a zemřel jako muž a narodí se znovu rak, jak roz-| |nou boží. Karma. líší pohyb vpředu v lese. Soustředil se.

'semont odhrnoval větve, ruce už ho bolely. Konečné se propracoval ov! a srdce se mu málem zastavilo. Ross ležel zhroucené na zemi, rukama

254 já MÉ S clavel:

si kryl hlavu, karabina opodál. Krev barvila sníh a záda jeho bílé kombinézy. klekl, opatrně ho otočil ho a málem vzlykl úlevou, že ještě dýchá. Chvilí jeho pohled prázdný, pak začal vnímat. Posadil se a zamrkal. "Tenziii] A Gueng?" vydechl sípavě. "Tenzinga dostali, Gueng je na druhé straně a kryje nás. Je v pořádku." "Díky bohu. Chudák Tenzing."

"Vyzkoušej si nohy a ruce."

Mátožně začal hýbat končetinami. Všechno fungovalo. "Hlava mě bolí j; střep, ale jsem celý." Rozhlédl se po zhroucených postavách útočníků. "Co bylo zač?" "Domorodci. Možná banditi." Pozorně hleděl dopředu na stezku. Nic se hýbalo. Noc byla klidná. "Musíme odtud vypadnout dřív, než přijdou další chanti. Myslíš, že budeš moct jít?" "Ano. Dej mi pár minut." Ross si potřel obličej

sněhem. Chlad porn, "A díky, jo? Díky." "Všechno v náplni práce." Pohledem zabloudil k domorodcům. Skrčil přešel k nim a prohledal, co se dalo. Nic nenašel. "Nejspíš to budou n lidi - nebo banditi. Tihle pacholci dovedou být pěkně krutí, když člověka nou živého."

Ross kývl a znovu jím projela bolest. "Už jsem v lati, myslím. Radši se hne - to střílení muselo být slyšet na míle daleko a tady není zrovna i místo na piknik." "Ještě chvíli."

"Ne, bude lepší, když se budu hýbat." Sebral zbytek sil, pak na Guen volal v jeho jazyce: "Guengu, jdeme." Začal se zvedat, když ho zastavil si, značící nebezpečí. "K zemi!" vydechl a strhl Rosemonta s sebou. Z noci vyšla rána, kulka zasáhla Rosemonta do hrudi a smrtelně ho Pak zasvištěly rány z druhé strany, výkřik a znovu se rozhostilo ticho. Za chvíli se Gueng připojil k Rossovi. "Sáhbe, to byla myslím Aspoň zatím."

"Ano." Čekali, než Vien Rosemont zemřel; pak pro něj i pro Tenzinga láli, co museli.

255

základna V ISFAHÁNU. 05.40 hodin. Obloha na východě bledla n úsvitem. Na základně byl klid, byly tu jen ozbrojené islámské gar-včera s masou obyvatel Isfahánu v čele s molly přepadly základnu a teď "aly, zatímco všichni vojenští a letečtí důstojníci i prostí vojáci byli hlí-sárnách - anebo byli na svobodě, pakliže se otevřeně vyslovili pro Bio a revoluci. muž na stráži, byl ve svých osmnácti letech velice pyšný na zelenou I to, že hlídá boudu, v níž je zavřený zrádný generál Valík s rodinou. včera, když se v tom zmatku pokoušel vytrazit a pláchnout se svým pilotem od CIA. Bůh je veliký, pomyslel si. Už zítra je pošlou do pek- všemi špatnými lidmi z levice. "x pracovali Reláziové jako příštipkáři a měli malý stánek na starém tanu. Ano, říkal si, ještě před týdnem jsem byl trhovec, a pak mě í a všichni věřící do boží bitvy, dali mi boží zelenou pásku, tuhle li mi, jak se s ní zachází. Jak úžasné jsou cesty boží! lý v zastřešené verandě, kde nebyl sníh, ale stejně ho trápila leza-itože měl na sobě všechno svoje oblečení - z druhé ruky koupené <> kabát a kalhoty, starý vojenský kabát patřil jeho otci. Nohy mu

256 james claveí

mrzly. "Když si to Bůh přeje," řekl hlasitě a bylo mu lip. "Brzy mě vystříd a pak dostanu znovu najíst, vojáci si žijou jako skuteční pašové, aspoň dvě jí la denně, jedno s rýží, jen si představte, a plat každý týden... plat od Satana, a stejně je to plat." Ošklivě zakašlal, dech mu hvízdal v hrdle, přehodil si americkou armádní k rabínu na druhé rameno, našel nedopalek cigarety, který si šetřil, a zapálil si. I Při Proroku, myslel si nadšeně, kdo by řekl, že se zmocníme tak snad) základny, že nás padne a odejde do ráje tak málo, než přemůžeme vojáky u bi ny a vtrhneme do tábora - naši bratři na základně zablokovali ranveje nákla nimi vozy a ostatní hlídali letadla a helikoptéry, aby šáhovi zrádci nemoh prchnout. Všichni utíkali vstříc kulkám nepřitele se jménem božím na rte "Připojte se k nám, bratři," křičeli, "připojte se k boží revoluci, pomozte i boží dílo! Pojdte do ráje... nechoďte do pekla..." Mladík se zachvěl a začal si opakovat slova Koránu, která mu utkvěla z l ní všech mollů: "... a tam bude žít s ostatními hříšníky a prokletými lidmi lc ce, nedostane najíst ani napít, jen vařící vodu nebo rozžhavený kov a hnilob zbytky. A až mu plameny pekelné sežehnou kůži, naroste mu nová a jeho U pění bude nekonečné..." i Zavřel oči a

intenzívně se modlil: Kéž zemřu se jménem božím na rtech a| do rajske zahrady, kde budou všichni lidé pravice, tam budu navždy, nikdy | budu mít hlad, neuvidím své vesnické bratry a sestry umírat s oteklým břich nikdy se nebudu v noci budit kvůli starostem o živobytí, ale budu v ráji. B ležet na polštářích potažených zeleným hedvábím, budou mě obsluhovat jit kteří mi budou nosit vybrané lahůdky a poháry svěžího vína, to nejlahodi ovoce a maso té nejchutnější drůbeže. A budou mi patřit hurisky s vellq tmavýma očima jako perly v lasturách, stále mladé, stále panenské, koleno! dou stromy plné ovoce a budu odpočívat v chládku u pramenité vody, n3 nezestárnu, nik

'l Pažba pušky mu rozbila nos a zlomila čelní kost, navždy ho oslepila a v| dila z života, ale nezabila. V bezvědomí se svalil do sněhu. Napadl ho stejné! rý voják, který spěšně zvedl karabinu, s její pomocí zlomil zámek u chatrt dveří a otevřel dokořán. "Dělejte," šeptal

zpocený strachem. Generál Valík opatrně vystrčil ht Mladík ho popadl za paži: "Pojďte, pospěšte si, proboha!" vrčel. N "Bůh ti žehnej..." Valíkovi cvakaly zuby, vrhnul se zpátky a objevil se 8| má

tlustými svazky rijálů, které si mladík nacpal do kapes uniformy a tak jako přišel, zase zmizel. Valík váhal, srdce se mu svíralo. Všiml si karabina l ji ze sněhu, nabil, hodil přes rameno, popadl svůj kufřík a děkoval Bohu, l ho revolucionáři zavřeli do boudy, kde měl čekat na rozsudek tribuna prohlídce jeho věcí tak spěchali, že neobjevili falešné dno. "Pojďte za mnou," pošeptal naléhavě rodině. "Ale proboha vás nedělejte rámus. Pojďte opatrně." Přitáhl si plášť těsněji kolem těla a l sněhem jako první. Jeho žena Anúše, osmiletý syn Džalál a šestiletá dce 257

iali ve dveřích. Všichni byli v lyžařském - Anúše měla ještě norkový ko-, který jí islámské gardy vyčetly jako věc zjevně získanou za hříšné peníze. (si to nech," řekli s opovržením, "už to samotné stačí na tvoje odsouzení!" oči byla ráda, že ji hřeje, zachumlala se do něj na špinavé podlaze ve stude-cůlně a zabalila do něj i děti. "Pojďte sem, zlatička," šeptala a snažila se před li zakrýt strach. ldo strážce, který slabě sténal, jim leželo v cestě. jotami, proč spí ve sněhu?" ptala se holčička šeptem. |To máš jedno, miláčku. Musíme si pospíšit. Už ani muk!" pse ho překročila. Holčička to nezvládla, musela na něj stoupnout, zakopla Splácla se ve sněhu. Nevykřikla však a lopotně se zvedala s pomocí bratra. U v ruce spěchali dopředu. idík je ostražitě vedl. Když došli k hangáru, kde stála dvěstědvánáctka, tro-si oddechl. Síto oblast byla stranou hlavního tábora, na druhém konci dlouhé ranveje. yědčil se, že kolem nejsou žádné strážce, pak utíkal k vrtulníku a nakoukl do fty. Ulevilo se mu, když zjistil, že vevnitř nespí hlídka. Zkusil dveře, neby-Ľnčené. Otevřel je tak tiše, jak to šlo, a pokynul ostatním. Pomohl jim tu, pak nastoupil za nimi, zavřel dveře a zamkl je zevnitř. Rychle uložil děti ky na zem a nabádal je, aby ani nedutaly, ať se děje cokoli. Pak se posadil Ľsvě-ženy, přes ramena si přetáhl deku, protože mu byla strašná zima, a vzal Ľuku. Tváře měla mokré od slz.

icpiač. Už to nebude dlouho trvat," šeptal a hladil ji. "Nebudeme čekat to. lmd Alldh;1 tSdAlláh, "opakovala zlomeným hlasem, "svět zešlel... takhle nás hodit do S kůlny jako nějaké zločince... co s námi bude..." Ľpomocí boží už jsme se dostali až sem, tak proč ne do Kuvajtu?" Ľrazili den předtím, těsně před polednem. Z místa srazu nedaleko Teherá-Ľli bez problémů, vzdušný prostor byl klidný. Důvěryhodný šofér, který pracoval patnáct let, zavezl vůz zpátky do Teheránu a měl rozkaz nikomu it, že "jeli do svého domu u Kaspického moře". S útekem se nesvěděl ni-l, řekl Valík manželce, když čekali na vrtulník. To je samozřejmé, ale byla Sočená, že s sebou měli vzít Sahrazád, pomohli by jí a Tomu Lochartovi Bavíc by to zaručilo, že je vezme dál. t, ona by nikdy neodjela. Proč taky?" namítl Valík. "Ať už s Sahrazád ne-» ní, jemu věřit nemůžeme - je to cizinec, není jeden z nás." (to by rozumnější vzít ji s sebou." odmítl, protože věděl, co s ním bude muset udělat. Aartem seděl vpředu celou cestu z Teheránu od Isfahánu. Letěli nízko, l se městům a letištím. Když Lochart zavolal vojenskou základnu v Isfa-ylo zjevné, že je čekala. Věž jim řekla, kde mají přistát a že nemají zno-ani se nikde hlásit. Generál od letectva, Mohammad Seládí, Valíkův éry zařídil přistání a doplnění paliva, jim přišel naproti. Vážně je

pozdravil. Protože byla doba oběda, nabídl jim, aby se na základně před další cestou najedli. ;, "Ale Mohammade, Excellence, my máme v letadle dost jídla," namítal Valfk. "Musím na tom

trvat, Excellence. Měl bys pozdravit velitele. Je to nutném a ehm, musíme si promluvit." , V té době přepadly Zelené pásky a dav základnu, zatkly je a odvedly Lo-t charta do jiné části. Čubčí syni, pomyslel si Valík rozzlobeně, ať se navěky sma-i ží v pekle! Bylo mi jasné, že jak doplníme palivo, musíme vypadnout. Seládí je' blázen. Všechno je to jeho chyba... Asi čtvrt míle odtud, v horním patře kasáren, spal neklidným spánkem Tou Lochart. Probudil ho šramot venku na chodbě, dveře se rozletěly a světlo literky ho oslepilo. "Rychle," řekl hlas americkou angličtinou a dva muži mu pomohli vst Okamžitě se otočili a utíkali pryč. Lochart se v setině vteřiny probral a výra chodbou za nimi, pak dolů po schodech a ven. Tam se zastavili; těžce ode choval. Ještě stačil zahlédnout, že oba jsou důstojníci - kapitán a major, a i mu mizeli v šedé tmě. Utíkal za nimi jako o závod. Východní obloha svět)" Sněžilo mírné, tak akorát, aby jejich kroky zněly tlumeně. Za chvíli se objevila strážnice, před níž hořel oheň, kolem se povalovalo-netečných revolucionářů. Muži uhnuli a běželi dolů mezi kasárenskými bu vámi, zabočili do postranní uličky, když se za rohem objevil nákladní vůz { prozpěvujících gardistů, a pak se vyřítili do prázdného prostoru vedle silnice.] doučí ke vzdálenému hangáru a dvěstědvánáctce. Pod střechou hangáru sc,| stavili, aby popadli dech.

"Poslouchej, pilote," oddechoval major těžce, "až řeknu, poběžíme k i niku a odstartujeme. Připraven?"

"Co bude s ostatními?" Lochart stěží mluvil a píchalo ho v boku. "Co] rál Valík a jeho ro-"

"Zapomeň na ně. Alí," major ukázal palcem na druhého muže. "Alí bud dět vpředu s tebou, já vzadu. Jak dlouho bude trvat, než se od okamžiku,-,! nastartuješ, dostaneme do vzduchu?" . "Chvilku." "Ať je to ještě míň. Jdeme!"

Vyrazili k dvěstědvánáctce, Lochart zamířil do pilotní kabiny, když i auto bez světel jedoucí po silnici k nim, a srdce se mu málem zastavilo.; vějte!"

"Proboha, dělej, pilote!" Lochart zdvojnásobil úsilí, skočil na místo pilota, hrábl do spínačů a. | startovat. Major doběhl k zasouvacím dveřím a prudce je otevřel. Skoro on když mu Valík strčil do obličeje karabinu. "Och, to jste vy, majore! Díky Bohu..." 259

5íky Bohu, že jste tady, že se vám podařilo uniknout. Excellence," vydechl oř vyšplhal se dovnitř, motory už roztočily listy rotoru, ale zdaleka to ještě ačilo, aby se vznesli. "Díky Bohu, že jste uprchl - ale kde je ten voják?" Vzal si peníze a zmizel."

Přinesl zbraně?"

Ne, tohle je všechno, co -"

Đlbčí syn!" zuřil major a zakřičel na Locharta: "Ve jménu božím, pospěšte Otočil se a sledoval příjízďějící auto. Blížilo se rychle. Vytrhl Valíkovi kara-j, poklekl ve dveřích, zamířil na řidiče a stiskl spoušť. Rána šla vysoko -ie a děti, schované za ním, vykřikly hrůzou auto sjelo ze silnice, objelo | skladišť, vynořilo se u hangáru a zase zmizelo.

Dchart se sluchátky na uších sledoval ručičky na přístrojové desce a v duchu Opoháněl. "Dělejte, ksakru," mumlal, ruce a nohy připravené na řízení; rní proudových motorů sílilo a kapitán vedle něj se nepokrytě modlil. Nějak Anúše vzadu vzlyká, ani vystrašené děti, které se hrabaly z úkrytu (tály se jí plačky za sukně, ani Valíka a majora, kteří na něj vztekle křičeli, |, proboha, pospíšil. očičky na přístrojích šplhaly nahoru. Stále výš. Ještě. Už byly v téměř |ych polohách. Teď. Levou rukou začal zvedat kolektiv, ale to už jel vůz |k nim. Zastavil asi patnáct yardů od nich. Vyskočilo pět mužů - jeden řevnou ke dveřím zadní kabiny. Vrtulník už byl skoro nad zemí, ale Lo-Ľěďěl, že kdyby se zvedl ještě o pár palců, je mrtvý. Útočník rozzlobeně oval, aby zastavil. Poslechl a otočil se dozadu. Další muži, vesměs lfníci, šplhali dovnitř, Valík a major se s nimi vítali a všichni se objímali. uslyšel: "Startujte, proboha!" rfte!" přikázal Alí znovu svou angličtinou s americkým přízvukem a muži i který na ně stále mířil, ukázal zvednutý palec. Muž se vrhl ke dveřím, ljtiovnitř a přibouchl dveře. "Dělejte, hergot, podívejte se tamhle!" Ukázal ihou stranu ranveje. Několik aut se

rozjíždělo jejich směrem. Ozvala se l ze samopalu, s nímž se někdo vyklonil z okna vozu. Během pár vteřin |chart ve vzduchu, všechny smysly zaostřené na únik. |tojníci, většinou plukovníci, se hlasitě radovali, i když někteří byli roz-|zvlášť generál Seládí, který seděl mezi Valíkem a majorem. "Nebyl jsem |(2e to jste vy. Excellence generále," říkal právě major, "tak jsem radši stří-pru jako varování. Díky Bohu, že plán dobře vyšel," fcvy jste chtěli odletět. Byli byste nás tu nechali! Vy-" l ne, Excellence strýčku," vmísil se úlisně Valík, "to ten britský pilot; zpa-jl nechtěl čekat! Britové nemají kuráž! Ale co, na něm nezáleží," dodal. (Lzbrojeni, máme co jíst a jsme v bezpečí! Díky Bohu! A ještě větší díky, |»ysel.' Ano, pomyslel si, nebýt mě a mých peněz, jsme všichni mrtví -l podmazání muže, který nás pustil, na podmazání majora a. kapitána, ni Locharta, kterého budu ještě chvilku potřebovat. Pychem tu zůstali, zastřelili by nás!" Generál Beládí běsnil, v tváři tem-

260

james clavei

ně rudý. "Ať Bůh ztrestá toho pilota a pošle ho do pekla! Proč jste marnili a brali ho s sebou? Alf dovede pilotovat dvěstédvanáctku!" "Ano. Ale Lochart má větší zkušenosti a může nás z téhle překerní šiti dostat snadněji." Valík se povzbudivě usmál na Anúše. Seděla přes uličku a dívala se na ně chvějící se holčičku v náručí, chlapce u nohou na zemi, podřimoval s hlavou v jejím klíně. Unaveně mu úsměv oplatila a přesunula dítě na druhou stranu aby ulevila tělu. Natáhl se a dotkl se jí, pak se pohodlněji usadil a zavřel q(s sice vyčerpaný, ale navýsost spokojený. Jsi velmi chytrý muž, pochválil s< V nejtajnějším koutku duše věděl, že kdyby Mciverovi netvrdil, že po něm a p jeho rodině jde SAVAK - ani on, ani Lochart by mu nepomohli. Odhadl jsi j perfektně, stejně jako Gavallana. Pošetilci! pomyslel si pohrdlivě.

A co se týče tebe, Seládí, hloupý a nafoukaný strýci, měl jsi zajistit bezpe doplnění paliva v Isfahánu - což jsi neudělal - za bezpečnou dopravu pro tet a tvých jedenáct přátel. Ty jsi na tom hůř. Jsi zrádce. Kdybych neměl v eeni rálském štábu informátora, nikdy jsem se nedozvěděl o chystané zradě generi lů a nestačil bych uniknout, a vTeheránu by nás pochytili jako mouchy na m< du. Možná, že loajalisté mají ještě navrch, že bitva není úplně ztracená, ale| a moje rodina budeme sledovat vývoj událostí z Anglie, ze Svatého Mořice u bo z New Yorku. Poddal se vzrušující radosti z toho, že silný stroj ho odnáší do bezpečí, i domu v Londýně, venkovského domu v Surrey, dalšího v Kalifornii i ke ko tům švýcarské a bahamské banky. Ach ano, vzpomněl si šťastně, to mi přip mina zablokované konto společnosti S-G, další čtyři miliony dolarů, o které b déme bohatší - teď bude hračka Gavallanovi je vyfouknout. To bohatě stačí p mě a mou rodinu, ať už se děje cokoli. Určitě do té doby, než se budeme mt vrátit. Chomejní nebude žít navždy - i kdyby vyhrál! Kéž ho Bůh zatratí! Br se vrátíme domů, Írán bude zase normální a do té doby máme zajištěné všec no, co potřebujeme. Zaslechl, jak Seládí pořád přemílá, že je tu málem nechali, a mumlá ne o Lochartovi. "Uklidněte se, Excellence," vzal ho za ruku, aby ho uchláchol V duchu si myslel: ty a tví psi máte ještě cenu. Zatím. Možná jako rukojmí n bo návnada, kdoví? Jenže ty jsi náš příbuzný a ty jsi nás zradil. "Uklidněte i ctihodný strýčku, s pomocí boží dostane pilot, co zaslouží." Ano. Lochart neměl zpanikařit. Měl počkat na můj rozkaz. Jak nechut takhle zpanikařit. Valík zavřel oči a usnul, sám se sebou absolutně spokojený. 261

SAUDSKÁ ARÁBIE , """"""""""

kapitola

DAR-E dělám, rafinerie iran-toda. 12.04 HODIN. Scragger si nehlučně dzdoval a ručně přečerpával palivo do hlavních nádrží z velkých barelů ených v menší japonské dodávce vedle čerstvě omyté,

na slunci zářící dvě-stky. Opodál seděl ve stínu mladý příslušník Zelených pásek, opíral se o M 16 a podřimoval. Bledni slunce hřálo a lehký vánek byl příjemný, protože zmírňoval vysokou teplotu, která tady na pobřeží byla běžná. Scragger měl na sobě lehké oblečení, u košili s kapitánskými výložkami, lehké černé kalhoty a střevíce, nevyhnuť tmavé brýle a kšiltovku. Vádrice byly plné po okraj. "A je to, synku," řekl malému Japonci, který mu "pomáhat. Trávej, enžinsan, " Ano, pane pilote. Jako všichni zaměstnanci rafinerie měl K»be bílou neposkvřněnou kombinézu a rukavice, na zádech odznak firmy i-lbda, nad tím totéž ve fársí jako projev zdvořilosti, dole v japonštině. "9, je to," řekl Scragger; opakoval slovo, které pochytil den předtím ces-"t Lengeh od Kasigiho. Ukázal rukou. "Po nich naplníme vedlejší nádrže - rezervní." Na cestu, kterou de Plessey velkoryse naplánoval na nedělní - aby oslavili vítězství nad sabotéry - Scragger vyndal zadní sedadlo a na jeho místo dal dva čtyřicetigalonové sudy. "Čistě pro všechny případy, pane

262 jam ES clave

Kasigi. Napojil jsem je na hlavní nádrže. Můžeme použít ruční čerpadlo a při čerpat palivo i ve vzduchu, když to bude nutné - a když to uděláte. Takže nebudeme muset nikde přistávat. Člověk nikdy neví, počasí v Zálivu je nevyzpytatelné, vždycky vás může překvapit bouře, vichřice, mlha, cokoli. Nejle bude držet se trochu nad mořem." "A čelisti?"

Scragger se zasmál spolu s ním. "Myslíte starého kladivouna z Chárku? Kdlii budeme mít štěstí, tak ho možná zahlédneme - jestli se dostaneme dost daleko | "Radarová kontrola v Kíši pořád ještě nevolala?" | "Ne, ale na tom nezáleží. Z Bandar-e Dělám povolení máme. Víte určili že

ve vaší fabrice můžeme doplnit palivo?" | "Ano, máme rezervní nádrže, kapitáne.

Přistávací plošiny, hangár a dílny To jsme postavili ze všeho nejdřív - měli jsme smlouvu s Guerney." "Ano, vím o tom, ale oni odešli, ne?"

"To je pravda. Asi před týdnem. Myslíte, že by vaše společnost mohla převzít jejich závazky? Možná byste mohl vést zastoupení - je tam práce pro tři dvacetitýdňáčky a možná dvě dvěstěšestky, a to trvale, nebo aspoň po celou dobu pokud budeme stavět." Scragger se zachechtal. "To by měl starý Andy Gav radost jako kočka v kůru, rochnal by jako čuník!" "Prosím?"

Scragger mu smysl přirovnání vysvětlil, ale Kasigi se nezasmál, jen než němě řekl: "Aha, rozumím." Jsou to podivíni, pomyslel si Scragger.

Naplnil nádrže, znovu všechno zkontroloval - motor, hlavní a vyrovnávací rotor, drak letadla - přestože nepočítal, že by ještě dnes letěl. De Plessey ho i dal, aby počkal na Kasigiho a dopravil ho, kam bude potřebovat, a v úterý! vzal zpátky do Lengeh. Dvěstěšestka byla v perfektním stavu. Spokojeně se jí díval na hodinky, pak si ukázal na žaludek. "Čas nadlábnout se, hajf" ;', "Haj!" Jeho pomocník se usmál a ukázal na malý nákladní vůz kousek) nich, pak na hlavní, čtyřposchodovou administrativní budovu vzdálenou i stě yardů, kde byly kanceláře. Scragger potřásl hlavou. "Půjdu pěšky," odmítl a dvěma prsty naznačil cizí, takže mladík se uklonil, nastoupil do vozu a odjel. Chvilí stál, pozor strážce, ten zase jeho. Teď, když auto odjelo a nádrže byly zavřené, cítil n i dějící zbytky na blízkém pobřeží. Byl odliv - v Zálivu se moře pohnulo | jednou denně, stejně jako v Rudém moři, protože bylo mělké a až na HoriWský průliv obklopené pevninou. -!

Měl rád vůni moře. Vyrostl v Sydney, téměř u moře. Po válce se tam znova usadil; tedy aspoň vždycky se tam vracel, panička s dětmi tam byla a je po ní Více méně. Syn a dvě dcery už mají vlastní rodiny. Když se tak jednou za < o dovolené vracel domů, vždycky se všichni sešli. Udržovali přátelský vztahy Kdysi jeho žena i s dětmi přijela do Zálivu, aby se tu usadili. Za měsíc se i 263

lhomů do Sydney. "Vracíme se domů, Scragu," oznámila. "Už nechci žádnou ženu ani vidět, chlapče." Když pracoval dva roky v Kuvajtu, seznámila se s gýni mužem. Scraggerovi, který přijel domů na dovolenou, řekla: "Myslím, rozvedeme, chlapče. Pro děti to bude lepší - a pro nás oba taky." A tak

se redli. Její manžel za pár let zemřel a oni znovu navázali kamarádský poměr. tne jsme si nikdy nebyli cizí, pomyslel si. Je to dobrá ženská, děti jsou spo-iinéajá si lítám. Stále jí měsíčně posílal peníze, přestože mu tvrdila, že je ne-ře buje. "Tak si je šetři na horší časy, Nell," říkával. Zatím ale, abych to za-)al na dřevo, jsme horší časy nezažili, já, ona, ani děti a ani jejich děti. Nejbližší dřevo představovala pažba pušky v revolucionářově klíně. Muž na té stínu nevraživě hleděl. Parchant, nedám si zkazit den. Usmál se, otočil se hr, protáhl se a rozhlédl kolem. Ibhle je perfektní místo pro rafinerii, představoval si. Kousek od Ábádánu li hlavního potrubí, spojujícího naftová pole na severu a na jihu - bezvadný ted zužitkovat plyn, který by jinak shořel. Jsou ho biliony tun po celém svě-Strašné mrhání. lafinerie stála na vršku a její vlastní přístaviště se táhlo do Zálivu v šíři čtyř iwdů. Kasigi mu říkal, že výhledově tam bude možné zásobit dva supertan-f současně, bez ohledu na velikost. Kolem přistávacích plošin se rozkládaly f zastavěné plochy - komplexy budov a výrobních hal, propojených mílemi tfového i plastového potrubí všech velikostí, s obrovskými kohouty, šoupát-a-cerpadly, a všude bylo vidět jeřáby, bagry, haldy stavebního materiálu, hory hnu a písku, všude ležely bloky armovaného betonu a mezi tím nádrže chrá->é nepromokavou plachtovinou - rozestavěné silnice, základy, přístaviště, topy zeminy. Ale téměř nic se tu nehýbalo, lidé ani stroje. (dyž přistáli, čekal je uvítací výbor dvaceti či třiceti narychlo shromáždě-h Japonců se stovkou íránských stávkujících a ozbrojenými islámskými gar-y, z nichž někteří měli pásy s nápisem IPLO; Scragger je viděl poprvé. Nej-f křičeli, vyhrožovali, prohlíželi doklady a povolení z kontroly v Kíši, pak h mluvčí řekl, že oni dva tu mohou zůstat, ale že se nesmí vzdálit a vrtul-nesmí odletět bez povolení výboru. Ľestou k administrativní budově mu hlavní inženýr Watanabe, který uměl pícky, vysvětlil, že stávkový výbor tu je v pohotovosti dobré dva měsíce a za iobu se neudělala žádná práce, žádný pokrok. "Nechtějí nám ani dovolit lovat naše zařízení." Byl to drsný, prošedivělý šedesátník s odhodlanými ry-nel silné ruce pracujícího člověka. Od nedopalku cigarety si zapálil další. A vaše radiostanice?" »red šesti dny ji zamkli, zakázali používat a vzali si klíč. Telefony byly hopitelně vypnuté několik týdnů a dálnopis nešel asi týden. Máme tu pořád Ti tisíce japonských zaměstnanců - samozřejmě bez rodinných příslušníků, Ľy potravin jsou nedostačující, šest týdnů jsme nedostali poštu. Nemůžeme 1' nemůžeme pracovat. Jsme skoro jako vězni a nemůžeme nic dělat, po-| nechceme riskovat. Ale aspoň jsme naživu, střežíme, co jsme zatím vybu-

264

james clavel

dováli, a trpělivě čekáme, až nám dovolí pokračovat. Jsme opravdu poctěn Kasigi-sane a kapitáne, že jste nás navštívili." Scragger nechal oba muže, aby si pohovořili o pracovních problémech vytušil mezi nimi napětí, i když se ho pokoušeli skrýt. Večer jedl lehce jal vždy, povolil si jedno vychlazené japonské pivo. "Ať se propadnu, tak doba jako Fosterovo není." Jedenáct minut cvičil povinnou sestavu kanadských let a šel docela klidně spát.

Krátce před půlnocí si ještě četl, když někdo tiše zaklepal. Vešel Kasigi, a vzrušený, omluvil se, že ruší, ale chce Scraggerovi říci, že právě v rádiu pošlo chali mluvčího Chomejního, který v Teheránu oznámil, že všechny armád složky se vyslovily pro něj, ministr Bachtijár rezignoval, takže Írán je zbave břemene šáhovy vlády, že Chomejní osobně nařizuje, aby boje přestaly, stavit skončily, rafinerie začaly znovu pracovat, tržiště a obchody se otevřely, ah všichni muži odevzdali zbraně a vrátili se k práci a hlavně aby všichni děkov Bohu, že jim pomohl zvítězit.

Kasigi se rozzářil. "Ted' můžeme znovu začít. Díky všem bohům, že? Už; se bude všechno normální.' Kasigi odešel, Scragger zůstal ležet, světlo nechal svítit a myšlenky se v hlavě překotně honily. Pane na nebi, říkal si, to byl ale fofr. Byl bych vs; krk, že šáh nikdy neodstoupí, stejně tak bych se

sázel, že se Chomejní rula nebude smět vrátit, a nejvíc bych byl sázel na vojenský převrat. Zhasl. "Nějak se to vyvrbí, kamaráde Scragu. Teď se na to vykašli." Ráno se vzbudil časně, vzal si japonský zelený čaj místo obvyklého silné! indického s kondenzovaným mlékem a šel všechno zkontrolovat, vyčistit a d. plnit palivo. Teď byl hotov a měl hlad jako vlk. Kývl na gardistu, který si i nevšímal, a vydal se ke čtyřposchodové administrativní budově. Kasigi stál u okna prostorné, rohové zasedací místnosti s velkým stole a místy pro dvacet lidí v posledním patře, kde byly kanceláře vysokých úředí. Roztržitě pozoroval dvěstěšestku a Scaggera, v hlavě zmatek a takový vza že se stěží ovládal. Od časného rána se probíral odhadem nákladů, zprávami došlými účty, pracovními projekty a všechno šlo k jednomu závěru: Je zaj. třeba nejméně ještě jeden bilion dolarů a jeden rok práce, než se bude m. začít s výrobou. Je to teprve podruhé, co navštívil rafinerii. Není to jeho L. Dovednost, třebaže je ředitel a člen výkonné rady, nejvyšší rozhodující inst.; v tomto konglomerátu.

Za ním seděl u velkého stolu hlavní inženýr Wátanabe, navenek trpě klidně pokušující jako vždy. Byl to zkušený člověk, od zahájení projektu v l. 1971 zástupce vedoucího, a poslední dva roky tu všechno řídil. Předchozí h. n. inženýr zemřel na srdeční infarkt přímo tady, na stavbě. Není divu, pomyslel si Kasigi rozzlobeně. Před dvěma roky - možná j. čtyřmi - mu muselo být naprosto jasné, že maximální rozpočet ve výši 3>5! milionu dolarů nejen že nebude stačit, ale že se místy už značně překročil a tern! dokončení je zcela nereálný. r

265

oč nás hlavní inženýr Kasusaka doposud neinformoval? Proč nevypraco-látní zprávu?" ludělal to, Kasigi-sane," ujistil ho Wátanabe zdvořile. "Ale na základě smlou-> sdružení podnikání musí všechny naše zprávy být nejdřív předloženy part-Un, což je íránský model. Vždycky jsme předpokládali, že půjde o společný nik s padesátiprocentní účastí a přesně rozdělenou zodpovědností, ale Írán-i se postupně podařilo manévrovat s kontrakty, schůzkami a klauzulemi, větou se vymlouvali na dvůr nebo šáha, až de facto získali kontrolu, a tak..." Pokrčil rameny. "Nemáte vůbec ponětí, jak jsou chytří - je to mnohem hor-íež s čínskými obchodníky. Mnohem horší. Nejdřív dají souhlas, že koupí j. zvíře, pak ustoupí, vezmou si jeden biftek a vám nechají mrtvolu." Za-;kl zpola dokouřenou cigaretu a zapálil si další. "Kasusaka-san všechny ival, že kvůli íránským byrokratickým postupům a zdržování - ždímání je právně slovo se termíny zahájení výroby značně prodlouží a náklady němě stoupnou. Slyšel jsem ho na vlastní uši, ale íránští partneři ho překřiče-Brohlásili, že všechno se přeorganizuje, že Kasusaka-san nerozumí Íránu a ne-jak se tu věci dělají." Wátanabe studoval oharek cigarety. "Kasusaka-san to j. aonce řekl ještě mezi čtyřma očima Gjokotomovi, předal mu podrobnou gívu a prosil ho, aby byl opatrný." Kasigi se tvářil kamenně. "Byl jste u té schůzky?" "Ne ale řekl mi, co udělal; Gjokotomo-san přijal jeho zprávu a prohlásil, j. osobně doručí na nejvyšší místa tady v Teheránu i doma v Japonsku. Ale ;se nestalo, Kasigi-sane. Nic." ,Kde je kopie té zprávy?" Žádná není. Druhý den, než odletěl do Teheránu, nařídil Gjokotomo, aby oztrhaly." Znovu pokrčil rameny. "Hlavní inženýr Kasusaka měl stejně jako phiížet na stavbu rafinerie bez ohledu na problémy a rozhodně jsme nemě-isahovat do činnosti syndikátu." Wátanabe si zpola vykouřenou cigaretou ílil další, zhluboka vdechl, tu první delikátně zamáčkł, přestože měl chuť ji irtit, rozbít popelník, stůl a celý ten barák s fabrikou na malé kousíčky j. tímhle šťouralem Kasigim, který se opovažoval ho vyslýchat, a přitom nic p, nikdy v Íránu nepracoval a ve Společnosti je jen díky tomu, že je příbuz-Ubdů. "Na rozdíl od hlavního inženýra Kasusaky," dodal jemně, och jak oe, "jsem si celá léta zakládal kopie měsíčních hlášení." So ka?" řekl Kasigi a snažil se, aby to znělo věcně. Ano." A kopie těchto kopií jsou na bezpečném místě, pomyslel si ve skrytu ; chmurně, vyňal z aktovky silnou složku a položil ji na stůl. Mám je scho-" P1"0 případ, že bys mi chtěl to fiasko házet na krk. "Můžete si je přečíst, t. budete chtít." Uekuji vám." Kasigi se jen s velkým přemáháním ovládal, aby nepopadl tu okamžitě. »atanabe si

unaveně promnul tvář. Byl vzhůru skoro celou noc a připravena tuhle schůzku. "Jakmile se věci znormalizují, bude práce pokračovat

266 james CLAVELL

rychle. Z osmdesáti procent jsme hotovi. Jsem přesvědčený, že při správném! plánování to zvládneme - všechno je to v mých hlášeních, je tam i jednání s Kasusaky s partnery a s Gjokotomosanem." "Co navrhuje jako základní řešení společnosti Iran-Toda?" "Dokud se věci neznormalizují, nenavrhují nic."

"Ale už se stalo. Slyšel jste zprávy?"

"Slyšel, Kasigi-sane, ale normální pro mne znamená, že se Bázargánova i dá plně ujme řízení všech věcí." "To je otázka několika dnů. Takže jaké máte řešení?"

"Řešení je prosté: najít nové partnery, kteří budou spolupracovat, zajistit] třeba financování a do roka, možná dříve, začneme s výrobou." "Dají se partneři vyměnit?"

Watanabe teď promluvil hlasem stejně tenkým jako jeho rty. "Ti staří I vesměs šáhovi lidé, tudíž jsou podezřelí a ,nepřátelé lidu'. Co se Chomejní til, žádného jsme neviděli, ani o nich neslyšeli. Povídá se, že všichni prchli, ale j Nemám možnost ověřit si to, protože dálhopis nefunguje, telefony nejdu, di pravá žádná. Osobně pochybuju, že noví ,partneři' budou mít jiný postoj." Kasigi kývl a znovu vyhlédl z okna, ale nic nevnímal. Je snadné svádět všctil no na Íránce, mrtvé muže, tajné schůzky a zničená hlášení. Předseda JfI Gjokotomo se nikdy nezmínil o schůzce s Kasusakou, ani o žádném hláse Proč by Gjokotomo zatajoval tak důležitou zprávu? Je to směšné, protože a jeho společnost jsou ohroženi stejně jako naše. Proč? Jestli Watanabe-pravdu a jeho vlastní zprávy to potvrdí, proč tedy? V záblesku okamžitého poznání, který Watanabovi neušel, se Kasigiho rozpadly a v hlavě se mu vynořila odpověď protože nesmírné překročení I kladů a manažerské chyby při stavbě komplexu Iran-Toda by spolu s nebezpečným celosvětovým poklesem lodní dopravy znamenaly krach Loděnic To zlomily by Hiro Todu a kdekdo by se jí mohl zmocnit! Kdo to měl být? Sa zřejmě Joši Gjokotomo. Ovšem, ten ctižádostivý potomek sedlačko ro který nás nenávidí, protože máme vysoký, samurajský původ a -Měl pocit, že se mu hlava rozskočí.

Jistě, Joši Gjokotomo, ale vsadím se, že mu pomáhá náš starý nepřít Mitsuwari Industries! Ach ano, Joši Gjokotomo by přišel o spoustu peněz,! bohatě by se zahojil, kdyby se dohodli, že společně uhradí ztráty Tody, rozd ji a spolu s Mitsuwari ji budou nadále spravovat. Když padne rodina Todů,] nou i jejich příbuzní Kasigiovi a Kajamasovi. To už by bylo lepší být nu" Oh ko!

A já teď mám přivést domů tu strašnou zprávu. Watanabovy doklady chopitelně nic neznamenaají, protože Gjokotomo všechno popře, vrhne s mě, že ho napadám, a bude všude roztribovat, že Watanabovy zprávy dw jí, že Toda řídí celý projekt špatně. Takže já jsem v průšvihy každopádně, i na, že Hiro Toda mě schválně poslal do téhle kaše! Možná chce na moje dát někoho ze svých bratrů nebo synovců -267

i-Někdo zaklepal a vzápětí se dveře rozletěly. Do místnosti vrazil Watanabův lady asistent, celý rozrušený, a strašně se omlouval, že ruší: "Oh, promiňte, atanabe-sane, och, promiňte, moc mě to mr" Co se děje?" přerušil ho Watanabe. "Přijel celý výbor, Watanabe-sane, Kasigi-sane! Podívejte se!" Mladík, v tváři kr jako křída, ukázal k oknům v čelní stěně. tKasigi tam byl první. V hlavní bráně se objevil vůz plný revolucionářů, ledován dalšími vozy, osobními i nákladními. Muži vystupovali a shlukovali |do skupinek. | Viděli, jak se k nim Scragger přiblížil, jak se zastavil, pak pokračoval k bráně, jak dostal pokyn, aby uhnul, protože dovnitř vjel velký mercedes. Zezadu Itoupil statný muž v dlouhé černé košili a černém turbanu, s bílou bradou, ivážený mnohem mladším mužem s knírem, v lehkém obleku a rozhalence. »a měli brýle. Watanabe zatajil dech.

fc,Kdo je to?" zeptal se Kasigi.

j,Nevím, ale ájatolláh znamená vždycky problém. Mollové nosí bílé turbany, olláhové černé." Obklopeni půl tuctem strážců kráčeli muži do budovy. Ťed' je sem, Takeo, se všemi poctami." Mladík okamžitě vyrazil. "Loni nás íivil ájatolláh po požáru v Abádánu. Svolal schůzi všech našich íránských istnanců, tři minuty na ně hřměl a pak jim ve jménu Chomejního nařídil, í stávkovali." Znovu si nasadil lhostejnou masku. "To byl začátek všech po-í které jsme se my, kooperanti, snažili celou dobu snášet, jak jen to šlo." Co ted'?" zeptal se Kasigi. »atanabe rozhodil ruce, šel ke stolu, zvedl zarámovanou fotografii Chomej-S které si Kasigi nevšiml, a pověsil ji na zeď. "Čisté jako projev dobrého ování," komentoval svůj počin s ironickým úsměvem. "Neposadíme se? ávají formální chování prosím, posadte se do čela stolu." té, Watanabe-sane. Prosím, vy to tu vedete. Já jsem jen návštěvník." íksi přejete." Watanabe zaujal obvyklé místo čelem ke dveřím. isigi prolomil ticho. "Co jste to povídal o požáru v Abádánu?" ""h, promiňte," omluvil se Watanabe, í když ho namíchlo, že Kasigi o duli věcech neví. "To bylo loni v srpnu, během ramadánu, kdy žádný věří- ní od západu do východu slunce jíst a pít. V té době je všude spíš klid protestních demonstrací proti šáhovi nebylo, í když v Teheránu a Kom-te něco dělo, ale nic vážného, a policie a SAVAK snadno udrželi klid. Patko srpna zapálili žháři kino - RexCinema v Abádánu. ,Náhodou' byly By dveře zamčené nebo neprůchodné, hasiči a policie .náhodou' přijeli »av té panice zahynulo téměř pět set lidí, většinou žen a dětí." íKerné!" ío. Celý národ byl pobouřený. Všichni okamžitě dávali vinu SAVAKu -šáhovi, šáh z toho vinil levici a přísahal, že policie ani SAVAK s tím ne-í společného. Pochopitelně zahájil vyšetřování, které se vleklo týdny. í!> otázka, kdo to způsobil, zůstala nezodpovězená." Watanabe měl na-

268 james clavellí

stražené uši. "To byla ta jiskra, která spojila opozici pod vedením Chomejního í a vyhnala Pahlavího z trůnu."

| Po chvíli se Kasigi zeptal: "Kdo podle vás založil ten oheň?" ;| "Kdo chtěl zničit Pahlavího? Jak snadné svěst to na SAVAK!" Slyšel, že přijeli výtah. "Co je pět set žen a dětí pro jednoho fanatika - jakéhokoli přesvědčení!" Asistent Takeo otevřel dveře. Ájatolláh s mužem v civilu důležitě vešli v do. provedu šesti ozbrojených mužů. Watanabe a Kasigi zdvořile vstali a uklonili se; "Vítejte," řekl Watanabe japonsky, přestože uměl velice dobře fársí. "Já jsenc Naga Watanabe, zodpovídám za tento projekt, toto je pan Kasigi z našeho řte-í ditelsrví v Japonsku. S kým mám tu čest, prosím?" Takeo, který perfektně ovládal fársí, začal tlumočit, ale muž v civilu, který; už posadil, ho ostře přerušil: " Vous parlez franfais?" obrátil se hrubě k Wata bemu. "Jie. " Ne, oznámil Watanabe japonsky.

"Bien sûr, M'sieur," promluvil Kasigi váhavě. Jeho francouzština byla je průměrná. "Je p árie un peu, mais je parle Anglais mieux, et M'sieur Watanabe au si." Mluvím trochu francouzsky, ale angličtinu ovládám lip a pan Watanal taky. "Dobře," souhlasil muž úsečně. Jeho angličtina měla pařížský přízvuk. "Taj budeme mluvit anglicky. Já jsem Mužadeh, náměstek ministra pro oblast A dánu z vlády premiéra Bázargána a " "Ale Bázargán nedělá zákony, ty dělá ímám," přerušil ho hněvivě ájatoU "Ímám jmenoval dočasně Bázargána ministerským předsedou, a to do doby, í s pomocí boží vytvoříme islámský stát." Bylo mu hodně přes šedesát, měl ku ty obličej, obočí í bradu bílé, černý hábit bez poskvrnky. "Pod ímámov vedením," dodal významně. "Ano, ovšem," pokračoval Mužadeh, jako by k žádnému přerušení nedoi "Já vás chci oficiálně informovat, že Iran-Toda je ted' pod naší přímou kont lou. Do tří dnů bude schůze, kde se dohodne další postup. Všechny přede kontrakty, uzavřené za šáha, jsou neplatné. Budu jmenovat novou řídící já budu předseda, členové budou zástupci dělníků, bude tam jeden jar dělník a vy. Vy" "A já a mollá z Bandar-e Dělam," doplnil ájatolláh a blýskl po něm o Mužadeh rozzlobeně přešel na fársí. "O složení výboru se můžeme bavítj zději. Důležité je, aby měli dělníci zastoupení." "Důležité je vykonat dílo boží."

"V tomhle případě znamená dílo lidu a dílo boží jedno a totéž." "Ne, jestliže se pod .dílem lidu' skrývá dílo satana!"

Všech šest íránských strážců neklidně přešláplo. Bezděčně se rozdělili na skupiny - po dvou a čtyřech. V nastalém tichu přejížděly jejich pohledy offi že k muži. Jeden z nich odjistil zbraň. "Co jste chtěl říct?" zeptal se Watanabe rychle a ulevilo se mu, když že všichni zaměřili pozornost k němu. "Chcete utvořit nový výbor?" 269

no." Mužadeh s vypětím odtrhl pohled od ájatolláha a pokračoval: "Při-rfte nám všechny účetní knihy a zodpovídáte osobně za jakékoli problémy, hule i budoucí, a za všechny zločiny proti Iránu, minulé i budoucí." opracujeme na projektu společně s íránskými partnery, zastupujícími vládu -" |Šáha, ne íránský lid," usekl Mužadeh jeho vysvětlení. Strážci stojící za ním, tteří ani ne dvacetiletí, s chmýřím pod nosem, si mezi sebou začali spiklenec-Beco mumlat. Jiistě, pane Mužadehu," procedil mezi zuby Watanabe nebojácné. V posled-[l měsících zažil řadu podobných rozhovorů. "Ale my jsem Japonci, na pro-[U Iran-Toda pracují japonští technici spolu s íránskými mistry a dělníky, ale |je financovaný výhradně Japonskem." To nemá nic -" Lno, to si uvědomujeme," vmísil se ájatolláh silným, ale příjemným hlasem, ha přehlušil ostatní. "Uvědomujeme si to a vítáme vás v Iránu. Víme, že nci nejsou jako prohnání Američani a Istiví Britové, a i když naneštěstí pro icjste muslim a vaše oči neužřely pravdu boží, my vás vítáme. Teď, když l s pomocí boží znovu získali naši zem, musíme... dohodnout další postup. t lidé tu zůstanou a budou klást otázky. Prosím, spolupracujte s nimi -sítě se ničeho bát. Uvědomte si, že my máme na dokončení a na činnos-ny stejný zájem jako vy. Já se jmenuji Izmael Ašvází a jsem ájatolláhem lasti." Zvedl se tak nečekané, že muži kolem sebou trhli. "Vrátíme se sem dny!" »adeh vyštěkl zuřivé ve fársí: "Mám ještě další rozkazy pro tyhle cizác-" ' ájatolláh už byl pryč. Mužadeh se zatvářil pohrdavě, vstal a s hlídkou ch odkráčel. lyž osaměli, Kasigi vytáhl kapesník a utřel si čelo. Mladý Takeo byl ještě U. Watanabe pátral po kapsách po cigaretách, ale krabíčka byla prázdná. kal ji. Takeo se probral a spěchal k zásuvce, našel novou krabíčku, otevřel bídl mu cigaretu. fcy, Takeo." Posadil se a nechal si připálit. "Už můžeš jít." Podíval se na ho. "Takže to začíná znovu." l. Kasigi měl plnou hlavu otázek, co pro ně vytvoření nového výboru namenat. "Je to dobrá zpráva, v Japonsku to uvítají." Vlastně, říkal si učím vzrušením, tím se neutralizuje předchozí Watanabeho hlášení A, že se nám - Hiro Tedovi a mně - společně podaří neutralizovat Gjo-i. A kdyby, což by bylo ještě lepší, Hiro odešel do důchodu a postoupil rómu bratru, bylo by to úplně perfektní! pe. zeptal se, když si všiml, že se na něj Watanabe dívá. "lyslím si, že se začne pracovat, Kasigi-sane. Nový výbor nebude o nic i ten starý ve skutečnosti bude horší. Se starými partnery to byla jen lplátků, pískeše, aby se mohlo pracovat, a člověk věděl, na čem je. Ale ! ranatiky, s těmi amatéry?" Podrážděně si rukou prohrábl vlasy. Kéz mi tehové dají dost sil, abych tomuhle hlupákovi nevynadal za jeho tupost!

270 james clavelij

Krotil se v duchu. Buď moudrý, uklidni se, je to jen opičák, nemá tak dobrýi původ jako ty, který jsi přímým potomkem lidí ze severu. "Takže ájatolláh lhal?" Kasigiho blaženost se vypařila.

"Ne. Ten chudák věřil tomu, co říkal, ale nic takového se nestane. Policie a SAVAK, ať už si říkají jakkoli, mají pořád pod kontrolou Abádán a tuhli oblast - místní obyvatelé jsou většinou Arabové, sunnité, ne šitští Íránci. Cht jsem říct, že se znovu začne zabíjet." Vysvětlil, o čem se oba muži dohadovali fársí. "Teď bude všechno mnohem horší, protože všechny frakce budou ze vše sil bojovat o moc." "Tihle barbaři nebudou poslouchat Chomejního? Neodzbují?" "Říkám, že levičáci jako Mužadeh budou pokračovat ve válce za porno Sovětů, kteří se zoufale snaží zmocnit Iránu, vždycky ho chtěli mít a vždy< ho chtít budou - ne kvůli naftě, ale kvůli Hormuzskému průlivu. Protože kdyby měli, ovládnou celý západní svět - a Japonsko. Pokud jde o mne, tak 'i pád, Amerika

a zbytek světa mně může být ukradený, ale my, Japonci, musí začít bojovat, jestli našim lodím zakážou průjezd průlivem." "Souhlasím. Ovšemže souhlasím." Kasigi byl stejně podrážděný jako on. "I víme všichni. Ovšemže to znamená válku - pokud budeme závislí na naftě, I "Ano." Watanabe se zachmuřeně usmál. "Deset let, víc ne." -i "Ano." Oba si uvědomovali nesmírné vypětí celého národa při snaze objel alternativní zdroj energie, který by učinil Japonsko soběstačným -hlad národní projekt se opíral o dva zdroje: slunce a moře. "Deset let, ano, užjenif set let." Kasigi mluvil přesvědčeně. "Jestli budeme mít deset let míru a vd| přístup na americký trh - pak vytvoříme alternativní zdroje a svět bude náš.iiq do té doby," dodal a znovu se zatvářil rozzlobeně, "do té doby, to jest dal deset let, musíme poklonkovat barbarům a banditům všeho druhu!" "Neřekl snad Chruščov, že Sověti se o Írán starat nemusí, protože jimi spadne do ruky jako shnilé jablko?" Watanabe běsnil. "Dám krk za to, že t požírači hoven třesou tím stromem ze všech sil." "Jednou už jsme je porazili," řekl Kasigi temně a vzpomněl na japonskou námořní válku roku 1904, v níž bojoval jeho dědeček. "Můžeme to W znovu. Co ten člověk - Mužadeh? Možná, že je jen pokrokový a je proti i lům - všichni nejsou fanatičtí chomejnité." "Jistě, Kasigi-sane. Jenže někteří stejně fanaticky vyznávají své bohys na a Marxe a jsou stejně hloupí. Ale vsadím se, že Mužadeh je jedním z tát ných intelektuálů, absolventů francouzské univerzity, kteří studovali za Šá peníze, a ve Francii je jejich učitelé získali pro levici. Byl jsem dva roky na bonné na postgraduální stáži. Znáám tyhle intelektuály i některé z učitelů to vážně creríns snažili se zpracovat i mě. Jed-" Přerušil ho rachot výstřelů ze samopalu. Oba oněměli, pak se vrhli k i O čtyři patra níž stál na schodech u hlavního vchodu ájatolláh a Muža< dvoře pod nimi jim nějaký muž hrozil samopalem. Za ním v půlkruhu ozbrojení muži, jiní byli roztroušeni kolem vozů, někteří pokřikovali, ale"| 277

, (vařili nepřátelsky, Scragger stál na obvodu polokruhu, viděli, že se snaží g ujjýt, aby se mohl případně bránit. Ájatolláh pozvedl paže a všechny dů-w varoval. Watanabe neslyšel, co říká, proto opatrně otevřel okno a ještě nejj vykoukl ven. Iká ve jménu božím odevzdejte zbraně, imám to nařídil slyšeli jste je-irojev v rádiu a znáte jeho poselství - znovu opakuji, poslechněte imáma ložte zbraně!" Ao slyšet další hněvivé výkřiky, jiné jim odporovaly, muži si začali hrozit ni. V nastalém zmatku Scragger vyklouzl a zmizel za budovou. Watanabe klonil ještě víc. "Nevidím, jestli ten chlap se samopalem má zelenou pás-(bo ne... aha, nemá, takže to bude fadájún nebo túdistá..." ole na dvoře nastalo hluboké ticho. Muži nenápadně vyhlíželi lepší pozice, i zbraň, každý si měřil svého souseda, nervy napjaté k prasknutí. Muž, kte-lfil na ty dva na schodech, zvedl pušku a zařval na ájatolláha: "Nařid' svým >, ai odloží zbraně!" Bžadeh udělal krok vpřed, protože si nepřál konfrontaci teď a tady, kde byl ÍSině. "Nech toho, Hasane! Mu-" Sebojoval jsem se svými bratry, kteří zemřeli, za to, abych odevzdal zbraně Smollům!" idc má vláda! Vláda!" Mužadeh pozvedl zvučný hlas ještě víc. "Všichni si Swafiě ponechají, ale odevzdají je v mé kanceláři, protože já zastupuju t vládu a -"

.i.

| není pravda," vykřikl ájacolláh. "Za prvé: ve jménu božím žádám všech-llámské gardisty, aby složili zbraně na zem a rozešli se; za druhé: vláda l revolučnímu výboru, který řídí imám. Tento muž, Mužadeh, nebyl ješ-'é funkci potvrzen, takže nemá vůbec žádnou pravomoc! Poslechněte, idere odzbrojeni!" |u zastupuju vládu!" "není pravda!"

fhu akbarr!" zvolal kdosi, stiskl spoušť a Hasan, který stál uprostřed | všechny střely do zad, se zatočil ve smrtelném tanci. Okamžitě spusti-ipusky. Muži se vrhali na zem a kryli se, nebo namířili proti svému sou-|Bltva byla krátká a krutá. Mnozí padli, ale Mužadehovi lidé neměli l velké přesile šanci. Zelené pásky byly nemilosrdné. Pár jejich členů po-|uzadeha a stlačili ho do prachu na kolena, kde prosil o milost. lán spočíval v náručí jednoho ze svých mužů a krev mu barvila hábit, el ho zasáhla do hrudi a žaludku. Pramínek krve mu vytekl z úst do fy- "Bůh je veliký... Bůh je veliký...", mumlal, pak zaúpěl, jak ho pře-|plest. l řekl muž, který ho držel a jemuž se slzy řinuly po

tvářích, "řekněte gsrne se snažili chránit vás, řekněte to Prorokovi." |Je- veliký...," šeptal. Tihle Mužadehem?" zeptal se někdo. "Co s ním uděláme?"

james clavel]

272

"Udělej s ním dílo boží. Žab ho... žab ho jako musíš zabít všechny nepřátele islámu. Není Boha kromě Boha..." Pokyn byl okamžitě splněn. Krutě. Ájatolláh zemřel s úsměvem, jméno bi na rtech. Ostatní otevřeně plakali - záviděli mu ráj. 273

základna V kovízu. 14.32 hodin. Manuela Stárková byla v ku-ai bungalovu a připravovala chilli. Pokoj naplňovalo counrry z kazetového irávače na baterie, položeného na okenní římse. Na butanovém sporáku byl vršky hrnec plný šťávy a některých přísad, a když se obsah hrnce začal va- (Ztlumila plyn, podívala se na hodinky a odhadla, jak dlouho to bude trvat. Brát to vyjde, pomyslela si. Najíme se kolem sedmé a se svíčkami bude stůl nadat pěkně. Musela ještě nakrájet cibuli a umlít kozí maso, roztržitě si přitom pobruko-l a tu a tam udělala pár tanečních kroků podle hudby. Kuchyň byla malá btížně se v ní pracovalo. Nedala se srovnat s obrovskou, prosluněnou kutí v půvabné, staré a prostorné španělské haciendě v Lubbocku, kde její ro-l žila téměř jedno století, kde ona i její bratr a sestra vyrůstali. Přesto jí ne-«o, ze se musí uskrovnit a nemá pořádné vybavení. Byla ráda, že má co dělat musí pořád přemýšlet, kdy zase spatří manžela. sobotu Conroe odletěl do Bandar-e Dělám s mollou, uklidňovala se. Dnes 'rý, takže to jsou jen tři dny a dnešek ještě neskončil. Včera večer se ozval ckou "Ahoj, zlato, mám se fajn, nedělej si starosti. Promiň, musím kon-sílací čas je teď krátký. Pusu a brzy na viděnou." Jeho hlas zněl dobře a se-e> ale byla si bolestně jistá, že v něm zaslechla úzkostlivý tón, na který

274 james claveli

nemohla zapomenout, a celou noc měla špatné sny. Jen si to namlouváš. Vři se brzy - na sny se vykašli a věnuj se dennímu snění. Všechno je bezva. Hlav ně to dobře uvař! Přivezla si z Londýna balíčky chilli ještě s dalším kořením - paprikou cayenským pepřem, zázvorem, čerstvým česnekem, sušenými papričkami chill a sušenými fazolemi a pár drobnostmi, které se vešly do její toaletní kabe a toaletního papíru, uložených v pytli, který směla mít s sebou na palubě le dla 747. Připravovala jídlo na chilli, protože Starke zbožňoval mexické jí<j speciálně chilli, a oba se shodli na tom, že kromě kari je to jediné koření, s ním je kozí maso požitelné. Nepotřebovala si vozit šaty, protože jich ve své teheránském bytě měla dost. Jediný dárek, který přivezla, byla sklenička nu melády. Věděla, že Mdverovi ji měli hrozně rádi na máslem namazané topit ce, udělané z dobrého domácího chleba, pokud ovšem Genny dostala mouk a droždí. Dnes Manuela pekla chléb. Na plechu se chladily tři bochníky přikryté nu šelínem proti mouchám. Zatracené mouchy, říkala si. Zkází léto, dokon i v Lubbocku... ach, Lubbock, co asi dělají děti? Billy Joe, Sarita a Conroe junior. Sedm, tři a pět let. Ach, mí miláčkové, kala si blaženě. Jsem tak ráda, že jsem vás poslala domů otci a že si budete hi na tisíce akrech naší půdy pod dohledem dědy Starka. "Koukejte si vobout b ty proti hadům, uličníci!" bude říkat protáhlým, ale sympatickým nářečím. "Vždycky budu pro Texas," prohodila nahlas, zasmála se sama sobě a ~ sekala, mlela a nabírala na lžici, tu a tam ochutnala a přidala trochu soli a česneku. Oknem viděla, že Freddy Ayre míří přes malé náměstí k věži. Sel s l Pavúd, jejich přednosta. Je to slušný chlap, uvažovala. Máme štěstí, že zatt nanci jsou loajální. V

dálce viděla hlavní ranvej a většinu základny, pokrytéá hem. Odpolední slunce už viselo nízko a vrcholky hor byly schované. Pár] tu a mechaniků hrálo znuďeně fotbal. Mezi nimi i Maře Dubois, který dop mollu z Bandar-e Dělám. Nic se tu nedělalo, jen se udržovaly stroje, kontrolovaly náhradní díly, l ralo - od neděle a od útoku na základnu nebyl žádný let. A vzbouřenci. děli večer tu proběhl proces se třemi vzbouřenci, jedním letcem a dvěma sel ty z tankového regimentu, kteří byli odsouzeni a k ránu zastřeleni. Včera a»(je na základně klid. Včera si všimla, že dvě stíhačky vzlétly k obloze, ale JÍBB žádné lety nekonaly, což bylo divné, protože tohle byla výcviková zald a obvykle tu bylo rušno. Zdálo se, že se nic neděje. Jen pár nákladních žádné tanky, přehlídky, ani návštěvníci. V noci slyšela nějaké střelení a vy ale brzy to utichlo. Podívala se na sebe kriticky do zrcátka, které viselo na skobě nad dřeze! ným špinavých pánví, mís, lžic a šálků na odměřování. Natáčela tvář sem 9 dívala se na svou postavu, pokud ji mohla vidět. "Je to dobrý, zlato," sdef mu obrazu, "ale radši bys měla hodit zadkem a jít běhat a vykašlat se U ba, chilli, víno, chlebičky, grilované lusky, na buritos, takoc a mučas l 275

, koláče přetékající medem a vajíčky a na omelety plné křupavé slaniny..." ' hrnci to začalo bublat a prskat. Ztlumila plamen, ochutnala narudlou itnoucí směs, pořád ještě příliš pálivou, protože se nedělala dost dlouho. ne jo," polkla se zadostiučiněním, "to Conroovi pojede jako..." Zarazila se. lby mu jelo, řekla si, kdyby tu byl. Ale co, chlapcům to bude taky chutnat. fcačala mýt nádobí, ale myšlenkami byla stále u Bandar-e Dělám. Cítila, jak | | hrnou slzy do očí. "Doprčic! Vzchop se!" lICASEVAC!" Volání venku ji vylekalo, vyhlédla z okna. Fotbalisté přestali : a hleděli na Ayrea, který utíkal ze schodů a volal na ně. Viděla, jak ho [opili a pak se rozešli. Ayre mířil k jejímu bungalovu. Rychle si sundala (ru, urovnala vlasy, osušila slzy a vítala ho, vysokého a hezkého, ve dveřích. Co se děje, Freddy?" Jsmál se. "Představ si, že mě zavolali kvůli letu a že mám přichystat dvěstě-láctku na okamžitou akci v Isfahánu - mají svolení od IranOilu." Není to trochu z ruky?" |Ue ne, jen dvě stě mil, pár hodin - ještě je brzy, spousta světla. Maře tam locuje a zítra se vrátí zpátky. Zajímavé, že si vyžádali Marka." třoč jeho?" Kevím. Možná proto, že je Francouz a ti pomohli Chomejnímu. No nic, hn jít. Tvoje chilli voní fantasticky. Maře má pořádnou smůlu, že o ně při-[Odešel ke kanceláři. Stala stát ve dveřích a sledovala, jak mechanici vyvážejí dvěstědvánáctku cáru. Maře Dubois si zapnul kombinézu, vesele na ni zamával a spěchal Altrolní věži. Vtom si všimla řady čtyř vozů, přibližujících se po přístupo-tíci. Freddy Ayre je taky uviděl. Zarazil se a šel do kanceláře. "Máte to lení, pane Pavúde?" Jio, Excellence." Pavúd mu je podal. Té si nevšiml, jak je nervózní a jak se mu třesou ruce. "Díky. Měl byste jít pou pro případ, že to všechno bude ve fársí." tíe Exce-" pjdte!" Ayre si zapnul uniformu a spěchal ven. Pavúd si otřel zpocené dla-ttatní Íránci ho pozorovali a tvářili se stejně vystrašeně. ue boží," řekl jeden z nich a děkoval Bohu, že to je Pavúd a ne on. tvěstědvánáctky probíhala běžná kontrola. Ayre dorazil stejně jako auta. mu zmizel z tváře. Auta byla plná ozbrojených mužů. Zelených pásek, te hned nahrnuli kolem vrtulníku. Bylo mezi nimi pár letců v uniformě. lá Hosejn Kovízí vystoupil z předního sedadla prvního vozu, zářivě bílý | a nový černý hábit, boty staré a ochozené. Přes rameno měl samopal i Zjevně tu byl velitelem. Jeho muži otevřeli zadní dveře prvního vozu pil ven plukovníka Pešádiho a jeho ženu. Pešádí na ně křičel a nadával, (Couvli. Uhladil si plášť uniformy a narovnal vojenskou čapku. Jeho že-"l plý zimní kabát, rukavice, klobouček a přes rameno cestovní pytel. J1 byla bílá a přepadlá, ale stejně jako on držela hlavu pyšně vzhůru.

276 james clavei

Sáhla dozadu do auta pro kabelku, ale jeden člen Zelených pásek ji chňapl dřín po krátkém zaváhání jí kabelku podal. Ayre se snažil nedat najevo, jak ho to šokuje. "Co se děje, pane?" "Posílají... posílají nás do Isfahánu do vězení! Do vězení! Moje základna. ' moje základna byla

zrazena a je v rukou vzbouřenců!" Plukovník neskrýval tisk řivost, když se pustil ve fársí do Hosejna: "Ptám se znovu, co má moje ženit s tímhle společného? Co?" zařval na něj. Jeden ze Zelených pásek zneklidnil a štouchl ho puškou do zad. Plukovník se ani neotočil a pušku srazil stranou. "Čubčí synu!" "Dost!" přikázal Hosejn ve fársí. "Je to rozkaz z Isfahánu. Ukázal jsem ho. Stálo tam, že vás a vaši ženu mám okamžitě poslat do -" "Rozkaz? Kus špinavého papíru, na který nějaký negramota něco načmár a který podepsal ájatolláh, o němž jsem v životě neslyšel?" Hosejn k němu přistoupil. "Nastupte si, oba," poručil varovně, "nebo tam nechám odvléct!" "Až bude vrtulník připravený!" Plukovník se zatvářil opovržlivě a vyndal cigaretu. "Připalte mi," nařídil nejbližší stojícímu muži, a když ten zaváhal, už hl se na něj: "Jste hluchý? Oheň!" Muž se suše usmál a našel sirky, ostatní souhlasně přikyvovali, dokor i mollá, neboť obdivovali odvahu tváří v tvář smrti - odvahu před branami lá, protože tenhle muž byl přece šáhův člověk a čekalo ho peklo. Ovšemže lo! Neslyšeli jste, jak křičel: "Ať žije šáh!" A to pár hodin po tom, co jsme v či přepadli tábor a s pomocí vojáků, letců základny i několika důstojníka všeho zmocnili! Ostatní důstojníci jsou teď v celách. Bůh je veliký! Byla to' le boží, boží zázrak, že se generálové sesypali jako troudu, což taky byli, jak n mollové říkali. Imám měl zase pravdu. Bůh mu žehnej. Hosejn přešel k Ayreovi, který stál bez hnutí, zděšený tím, co viděl a cen marně snažil nějak pochopit. Maře Dubois vedle něj byl stejně šokovaný. "" stali s prohlídkou letadla. "Salám," pozdravil mollá ve snaze být zdvořilý. máte se čeho bát. Imám nařídil, aby se všechno vrátilo k normálu." "K normálu?" opakoval Ayre rozzlobeně. "Tohle je plukovník Pešádí, v tankistů, hrdina vašich oddílů, které v Omanu potlačily marxistickou vzp a invazi z jižního Jemenu!" To bylo ve třiasedmdesátém, kdy šáha požádal o moc ománský sultán. "Nedostal snad Pešádí nejvyšší medaili za statečnost v) ve zolfarázán tomu říkáte, že?" "Ano. Ale teď se plukovník Pešádí bude muset zodpovídat za zločiny íránskému lidu a proti zákonům božím! Salám, kapitáne Duboisi, jsem i s námi poletíte!" "Měl jsem letět kvůli CASEVACu. Ale tohle není CASEVAC," vrčel D "Jde o nutnou evakuaci plukovník a jeho žena mají být evakuováni ltelství v Isfahánu." Hosejn se ironicky usmál a zlomyslně dodal: "Možná J oběťmi omylu."

Ayre řekl: "Sorry, naše letadlo podléhá IranOilu. Nemůžeme vám vyhc 277

lollá se otočil a vykřikl: "Excelence Esfandijáří!"

Curám Esfandijáří, Sekáč, jak se mu přezdívalo, byl třicátník, populární me-ooperantv, velmi schopný a měl výcvik u S-G dva roky byl školen v Aber-nu díky stipendiu od šáha. Přišel zezadu a v první chvíli ho žádný z mužů tlečnosti S-G nepoznal. Znali ho jako perfektně upraveného, oblečeného, ale F měl na tváři čtyřdenní strniště a na sobě hrubý oblek se zelenou páskou, fcouk se sklopenou střechou a pušku M 16 přes rameno. "Tenhle výlet je (válený, tumáte," podal Ayreovi obvyklé formuláře. "Podepsal jsem to a je |p taky razítko." TkAle Sekáči, určitě chápeš, že tohle není skutečný CASEVAC?" Umenuju se Esfandijáří - pan Esfandijáří," opravil ho bez úsměvu a Ayre (nul. "A je to právoplatný příkaz od IranOilu, s kterým tady máte konci." Jeho rysy ztvrdly. "Jestli odmítnete právoplatný příkaz za dobrých leto-h podmínek, porušíte kontrakt. V tom případě máme právo zabavit všechny majetek včetně letadel, hangárů, náhradních dílů, domů a zařízení a vypo-Etvás okamžitě z Iránu." To nemůžete udělat." ,Tedjsem hlavním představitelem IranOilu já," oznámil suše. "IranOil patří S. Revoluční výbor v čele s imámem Chomejním, Bůh mu žehnej, je vláda. itěte si váš kontrakt s IranOilem - taky kontrakt S-G s íránskými vrtulníky. itetenhle let nebo odmítáte?" re se ovládl. "Co je... co je s premiérem Bachtijárem a via" 'achtijár?" Esfandijáří a mollá na něj zírali. "Vy jste ještě nic neslyšel? poval a prchl, generálové kapitulovali včera ráno, imám a revoluční výbor l teď íránskou vládu." e, Dubois a ostatní kooperanri zalapali po dechu. Mollá řekl ve fársí ně-nu nerozuměli. Jeho lidé se zasmáli. apitulovali?" zeptal se Ayre s vynaložením všech sil. yla to vůle boží, že generálové dostali rozum," Hosejnovi se blýsklo :h. "Byli zatčeni, celý generálský štáb. Všichni. Jako budou zatčeni všich-

prátelé islámu. Dostali jsme Náseriho - slyšel jste o něm?" zeptal se mollá pvě. Náserí byl nenáviděný šéf SAVAKu, kterého šáh nechal zatknout před dny. Ted' ve vězení očekával rozsudek. "Náserí byl shledán vinným zloči-bti lidskosti a zastřelen - spolu se třemi generály - Rahímim, guvernérem ého práva z Teheránu, Nádžím, guvernérem Isfahánu, a velitelem parašu-Chousroudadem. Maříte čas. Poletíte nebo ne?" re nebyl schopen myslet. Jestli to, co říkají, je pravda, pak Pešádí a jeho nemají šanci. Je to všechno tak rychlé, tak neskutečné. "My... samozřejmě "le, když jde o legální požadavek. Co vlastně přesně požadujete?" spravit Jeho Excelenci mollu Hosejna Kovízího do Isfahánu i s jeho lid--) okamžitě," vysvětloval Esfandijári netrpělivě. "Dopravit je tam současnem a jeho ženou." O". plukovník Pešádí a jeho žena, nejsou tam napsaní."

275

james clavei

Esfandijári mu ještě netrpělivěji vyškubl papír z ruky a něco psal. "Ted' jsou!" Ukázal rukou dozadu za Ayrea a Duboise k Manuele, která tam stála, via sy pečlivě nacpané do čepice, na sobě kombinézu. Všiml si jí okamžitě, jak při jel - přitažlivá jako vždy, zneklidňující jako vždy. "Měl bych ji nechat zatknou za nezákonné chování," řekl drsně. "Nemá tu co dělat - nejsou tu domy pt manžele a podle zásad S-G tu ani nesmí být." Z paluby dvěstědváctky se ozval plukovník Pešádí rozhněvaným hlásce "Tak poletíte dnes nebo ne? Už je nám zima. Pospěšte si, Ayre - hodlám s telí kryсами strávit co nejméně času!" Esfandijári a mollá zrudli. Ayre mu odpověděl téměř optimisticky - jeho st tečnost mu pomohla vzpamatovat se. "Ano, pane. Sorry. Jdeme, Marku?" "Ano." Dubois se obrátil k Esfandijárimu: "Kde je moje vojenská propu ka?" zajímal se. "U povolení. Platí i na zítřejší let." Esfandijári dodal ve fársí k molloví: "h byste nastoupit. Excellence." Mollá odešel. Gardisté postrčili Pešádího a jeho ženu do zadní kaji Kráčeli pevně, s hlavou vzhůru. Ozbrojenci usedli za ně a mollá se posadil < předu na levé sedadlo vedle Duboise. "Počkejte okamžik," ozval se Ayre, který se vzpamatoval z šoku. "S ozbrc nými muži nelítáme. Je to proti pravidlům - našim i vašim!" Esfandijári vyštěkl povel a trhnutím palce ukázal na Manuelů. Okamžití obklopili čtyři ozbrojení muži. Ostatní přistoupili blíž k Ayreovi. "Ukaž f boisevi, že má letět!" r Ayre poslechl a cítil chmurnou předtuchu nebezpečí. Dubois nastartovala chvíli byl ve vzduchu. "Ted' do kanceláře," zavelel Esfandijári do hukotu rrl rů. Odvolal muže od Manuely a nařídil jim, aby znovu nastoupili do vtí "Nechtě tu jedno auto a čtyři gardisty - mám ještě nějaké rozkazy pro tyhltj zince. Ty," obrátil se chladně na Pavúda, "ty mi sežeň přesné informace o i' a počtu letounů, o náhradních dílech, množství paliva, taky chci přesné l o personálu, cizím i íránském, jména, zařazení, čísla pasů, povolení k f"" pracovní povolení, pilotní licence. Rozuměls?" "Ano, ano, Excellence Esfandijári. Ano, jis"

"A zítra chci vidět všechny pasy a propustky. Dělej!"

Muž spěšně zmizel. Esfandijári šel k hlavnímu vchodu. Kráčel nap? Stárkovy kanceláře a usedl za hlavní stůl. Ayre šel za ním. "Posad' se." "Díky, jsi vážně laskavý," poznamenal Ayre ironicky a sedl si naproti l Byli stejně staří a navzájem se pozorovali. Íránec vyndal cigaretu a zapálil si. "Odted' je tohle moje pracovna," oz "Ted', když konečně Írán patří zase Íráncům, můžeme udělat potřebné i Příští dva týdny budeš pracovat pod mým vedením, dokud si nebudu jíš jsi pochopil nový vývoj. Já jsem nejvyšší autorita IranOilu pro Kovíz a bud dávat všechna letová povolení, nikdo neodletí bez mého písemného souj, a vždy bude letadlo doprovázet ozbrojená stráž a - " 279

Jo Je proti leteckým zákonům i proti íránskému zákonu a je to zakázané. Jede na to, že to je zatraceně nebezpečné. Pokračuj!" nasralo dlouhé ticho. Pak Esfandijári kývl. "Budeš lítat se strážci,

kteří bu-lyft zbraň - ale ne náboje." Usmál se. "Vidíš, můžeme se dohodnout. My (dáme být rozumní, ach ano. Uvidíš, nová éra pro tebe bude taky dobrá." To doufám. Pro tebe snad taky." o tím chceš říct?" Se každá revoluce, o které jsem četl, vždycky zničí sama sebe, přátelé se Ic stanou nepřáteli a ještě rychleji umřou." klám se to nestane." Byl naprosto klidný. "Nám rozhodně ne. My jsme pro-icelonárodní revoluci - se všemi lidmi. Všichni chtěli, aby šáh vypadl - i se |i cizáckými pány." Doufám, že máš pravdu." Ty ubohej parchante, pomyslel si Ayre, který ho k měl rád. Jestli tví vůdci soudí, odsoudí a postřílejí za pouhých dvacet čtyř dní vrchní generály, což s výjimkou Náseriho byli vesměs dobří chlapi, om zatknou a urážejí vlastence, jako je Pešádí a jeho žena, tak vám Bůh t. "Už jsi se mnou hotov?" oro." Esfandijářího zaplavila vlna vzteku. Okny zahlédl Manuelů, která l s několika piloty zpátky k bungalovu, a chtíč ještě zvýšil jeho zlost. "Ne-a by naučit se dobrým způsobům a pamatovat si, že Írán je asijská, ohří země, světová velmoc a už nikdy, nikdy ho nebudou vykořisťovat Bri-Aineričani, ani Sověti. Už nikdy." Vrhnu se do křesla a dal si nohy na stůl, t dělali v jednom kuse Starke a Ayre, přestože v téhle části světa to byla vy-lurážka. Podrážky jeho bot se skvěly proti Ayreovi. "Britové byli ještě hor-lAmeričani. Sto padesát let nás ponižovali, využívali naše vládcy a naši zem (Íminkou obrany Indie. Rozkazovali nám, třikrát nás okupovali, vnutili | »spravedlivé smlouvy, upláceli naše vůdce, aby získali koncese. Celých sto fr let si Britové a Rusové rozdělovali mou zem, přitom Britové pomáhali šim hyenám ukrást naše severní provincie, náš Kavkaz, a pomáhali do-zu chána na trůn. Okupovali nás i se Sověty ve vaší světové válce a jen ým úsilím jsme to jho zlomili a vyhnali je." Obličej se mu náhle zkři-t zaječel: "Není to snad pravda?" S se nepohnul, nezamrkal. "Sekáči, a takhle ti říkám naposled," promlu-tprostým klidem, "nechci žádné přednášky, stačí když budu dělat svou leštil se nám nepodaří najít nějaký uspokojivý režim, pak to bude něco 1'To se ještě ukáže. Jestli chceš tuhle kancelář, máš ji mít. Jestli chceš řá-C ne? V rozumných mezích - máš důvod k oslavě. Vyhrál jsi, máš zbra- a teď i zodpovědnost. A máš pravdu, je to tvoje země. Takže na tom Mne,jo?" KUjání se na něj upřeně díval, hlava mu třeštila potlačovanou mnohale-čvistí. I když věděl, že Ayre to nezavinil, byl si jistý, že před chvílí by ho "inu zastřelil, kdyby neodletěli s mollou a zrádcem Pešádím tam, kde "uzen a poslán do pekla. Zaslouží si to. Nezapomněl jsem na vojáka,

280 james claveí

kterého Pešádí zavraždil - toho, který chtěl otevřít bránu - ani na jiné, zav děné před dvěma dny, kdy nás Pešádí porazil a stovky mužů zemřely, včec mého bratra a dvou mých nejlepších přátel. A další stovky, tisíce, možná děse tisíce mrtvých po celém Íránu... Nezapomněl jsem na ně, ani na jednoho, q Pramínek slin mu stékal po bradě, utřel ho hřbetem ruky a znovu zísł sebekontrolu, rozpomněl se na důležitost svého poslání. "Dobře, Freddy; Odlevil ho tak jen s velkým přemáháním. "A to je... to je naposledy, co tak říkám. Dobře, na tom přestaneme." Vstal, strašně unavený, ale hrdý, že to zvládl, a přesvědčený, že dokáže p nutit tyhle cizince k práci i k dobrým způsobům do té doby, než budou vyty těni. Ted' už to bude brzy, pomyslel si. Nebudu mít žádné problémy prosa dlouhodobý plán partnerů. Souhlasím s Valíkem. Máme spoustu íránských j lotu a cizince nepotřebujeme. Zvládnou tuhle práci - jako partner - díky Boh že Valík vždy tajně podporoval Chomejního! Brzy budu mít velký dům v' beranu a mí dva synové půjdou na univerzitu a moje nejdraší malá Fac taky, i když ta by možná měla jít na rok nebo na dva na Sorbonnu. "Přijdu v devět ráno." Nezavřel za sebou.

"Do hajzlu," zamumlal Ayre. Na okenní sklo narážela moucha, nevnímal ani hluk, který dělala. Najednou ho něco napadlo a šel do přední kancelál Pavúd a ostatní dva byli u oken a pozorovali odjezd návštěvníků. "Pavúde!" « "Ano... ano, Excellence?"

Ayre si všiml, že jeho obličej má šedavý nádech a že vypadá mnohem sta "Věděl jsi, že se generálové, vzdali?" zeptal se a přišlo mu ho líto. "Ne, Excellence," lhal Pavúd. Šlo mu to dobře, byl na to zvyklý. Byl pohr zený do sebe a rozpomínal se, zda mu v posledních třech letech něco n klouzlo, zděšen tím, že je vydán Esfandijárimu napospas. Ve snu by ho ne padlo, že je tajný islámský gardista. "Slyšeli jsme... slyšeli jsme zvěsti o jqi kapitulaci - ale víte, co všechno se povídá." "Ano - ano, asi máte pravdu."

"Já... nevadí vám, když si sednu?" Pavúd sáhl po židli a cítil se hrozně se Poslední týden špatně spal a dvě míle dlouhá cesta na kole mu dnes ráno j padala náročnější než kdy jindy. Dojížděl z malého domku v Kovízu, kde b lei s bratrovou rodinou - pěti dospělými a šesti dětmi. Ovšemže tak jako vši ni lidé v Kovízu slyšel, že generálové se vzdali jako ovce - první zpráva z mešity, odkud ji rozšířil mollá Hosejn; řekl, že ji má z tajné vysílačky ur ne v sídle Chomejního v Teheránu, takže to musí být pravda. Jejich vůdce z Túde svolal okamžitě schůzi a všichni vyjádřili úžas nad; bělostí generálů. "To jen ukazuje, jak špatný vliv na ně Američani měli a já očarovali, až se takhle sami vykastovali a spáchali sebevraždu, protože je sa zřejmé, že všichni musí zemřít, ať to uděláme my nebo ten šílenec Chomc Každý byl plný odhodlání a současně i strachu z nadcházející bitvy s t ky a molly, opíátem lidu, a sám Pavúd se málem sesypal úlevou, když ' řekl, že zatím ještě nemají chodit do ulic, ale mají zůstat ve skrytu a čekat, i 281

Íljde pokyn pro generální vzpouru. "Soudruhu Pavúde, je důležité, abys měl cjepleší vztahy s cizími piloty na letecké základně. Budeme je potřebovat a je-lvrtulníky taky - anebo jim budeme muset zakázat práci pro nepřátele lidu. |ne rozkaz být v záloze v čekat, mít trpělivost. Až dostaneme pokyn vyrazit talie proti Chomejnímu, naši soudruzi nám přijdou ze severu na pomoc fejněm počtu..." [yiděl, že ho Ayre pozoruje. "Jsem v pořádku, kapitáne, jen mi to všechno (starosti, ta... ta nová éra." IZkrátka dělejte, co bude Esfandijárí chtít," Ayre se na chvíli zamyslel. jdu na věž a vyrozumím vedení, co se stalo. Určité jste v pořádku?" Ano, ano, děkuji vám." jyre zvažněl. Přešel chodbou a dal se po schodech nahoru. Ta náhlá změna, |á se s Esfandijárím stala, ho vykojčila. Celá léta byl kamarádký, milý, ni-|proti Britům nic neměl. Poprvé za celou dobu, co byl v Iránu, měl pocit, l skončili. 'řekvapilo ho, že místnost ve věži je prázdná. Od nedělní vzpoury tam byla nanentně hlídka - major Čangíz pokrčil rameny, na uniformě stopy krve. ě to pochopíte, stav národního ohrožení, spoustu loajálních mužů dnes za-a všechny zrádce jsme nenašli, aspoň zatím. Až do dalších pokynů budete lat jen během dne, a to pouze v nejnntnějších případech. Všechny lety se i ruší.")obře, majore. Mimochodem, co je s naším radistou Masilem?" ch ano, ten Palestinec. Vyslýchají ho." Smím se zeptat kvůli čemu?" Spolčení s palestinskou ligou a teroristické aktivity."

Vcerz slyšel, že Masil se přiznal a byl zastřelen - bylo absolutně vyloučené t slyšet důkazy, zpochybňovat je nebo s ním mluvit. Chudák, říkal si Ayre, el dveře do věže a zapnul zařízení. Masil k nám byl vždycky loajální, byl :ný, že má práci, měl vysokou kvalifikaci, diplom radiotechnika z káhirské 'crzity; ačkoliv byl ve svém ročníku nejlepší, nemohl sehnat zaměstnání, ne-l trvalé bydliště. Kčertu se vším! My považujeme pasy za normální věc - ale l by asi bylo žádný nemít a být dejme tomu Palestincem? Musí to lézt na lfy, nevědět, co člověka čeká na každé hranici, u každého pasového úřední-ípolicisty, byrokrata nebo zaměstnavatele či potencionalního inkvizitora. Píky Bohu na nebesích, že jsem rodilý Brit a ani anglická královna mi to Bůže upřít, i když ta zatracená labouristická vláda pěkně plundruje naše dě-l za mořem. Mor na ně, že chtějí po každém Australanovi, Kanukovi, Wi Springbokovi, Keňanovi, Číňanovi a spoustě dalších Britů vízum, než ti domů! "Svině," mumlal si. "Copak si neuvědomujou, že to jsou syno-l dcery mužů, kteří vybudovali impérium a v mnoha případech za ně polo-tvůj život?" Lwal, až se přístroje nažhaví. Sum ho uspokojoval, rudá a zelená světélka "a, takže už si nepřipadal odříznutý od světa. Doufám, že Angela a malý

Fredrick jsou v pořádku. Je to k zbláznění. Žádná pošta, žádné telefony, dálr piš němý. Doufejme, že se brzy dá všechno do pořádku. Natáhl se, aby stiskl tlačítko pro vysílání, a modlil se, aby Mciver nebo i kdo jiný byl na příjmu. Pak si všiml, že ze zvyku zapojil i radar. Když ho chn vypnout, na vnějším obvodu ve vzdálenosti dvaceti mil se na severozápa objevila malá tečka, téměř ztracená mezi horami. Překvapeně ji zkoumal. 2" šenost mu napověděla, že to je vrtulník. Přesvědčil se, že má naladěné všec přijímací frekvence, a když se znovu podíval, tečka zmizela. Čekal. Neobje se. Buď ho sestřelili, nebo se schovává před radarem, řekl si. Co z toho? Vteřiny mýjely. Žádná změna, žádná tečka, jen pohled z ptačí perspektivy; okolní terén.

Prsty sevřel tlačítko pro vysílání na vysoké frekvenci, přitáhl si mikrofon bij pak si to ale rozmyslel a vypnul ho. Nemusí plašit operátory na hlavní věži, b kud tam má někdo službu. Zamračil se na obrazovku. Měkkou červenou p, telkou vyznačil možnou trasu při rychlosti osmdesáti uzlů. Minuty míw Mohl zapojit radar s větším dosahem, ale neudělal to pro případ, že nejde o fj' ný let, ale tajný, se snahou propížit se nepozorovaně touhle oblastí. Teď už by měl být tak na pět, šest mil, usoudil. Vzal dalekohled a začal zly mat severní oblohu od západu k východu. Zaslechl lehké kroky na schode Tep se mu zrychlil a bleskově radar vypnul. Obrazovka zhasínala, když se dl re otevřely.

"Kapitán Ayre?" zeptal se letec v úhledné čisté uniformě se sympatie) obličejem Peršana, čistě oholený, něco pod třicet, standardní americ karabinu v ruce. "Ano, ano, to jsem já."

"Já jsem seržant Vazírí, váš nový kontrolor leteckého provozu." Opřel binu o zeď, napřáhl ruku a Ayre mu jí potřásl. "Hi, studoval jsem v USA t ky a jsem vojenský kontrolor. Šest měsíců jsem dokonce dělal na letisoj Nuys." Obhlédl zařízení. "Pěkné." "Ano, ehm, ano, díky."

Nejistě přidržel dalekohled, pak ho odložila ehm, co se děje na letišti Van Nuys?" ; "Je to mrňavé letištěátko v Sañ Fernando Valley v Los Angeles, ale třetic těch, co se týče hustoty provozu, zkrátka matka všech letišťátek!" Vazírí si od ucha k uchu. "Lítají tam většinou amatéři, vtipálkové, kteří si pletouc dek s vrtulí, je jich v systému najednou většinou dvacet v kteroukoli 441 noční dobu a všichni chtějí létat jako Richthofen." Zasmál se. "Užasněj) pro praxi, ale po šesti měsících je z toho člověk tumpachovej." Ayre se donutil usmát a poručil si nedívat se na oblohu. "Tady je l normálně. Zatím, ehm, žádné lety nejsou - obávám se, že tu nebudete! řádně co dělat."

"Jasně. Jen jsem se chtěl mrknout, protože začínáme zítra za svítána parádě." Hrál do kapsy uniformy, vyndal nějaký papír a podal ho "Na zítra jsou naplánované tři lety k místním věžím, začínáme v "L 253

W Automaticky vzal hadr, otřel obrazovku radaru a srovnal věci na stole. ;nou tužku přidal do pouzdra k ostatním. re se znovu podíval na list papíru. "To povolil Esfandijárí?" do je to?" re mu to pověděl. ant se zasmál. "Víte, kapitáne, tyhle lety nařídil osobně major Cangíz, l pa to můžete vzít jed, že jsou povolené." feho... jeho nezatkli s plukovníkem?" bakru, to ne, kapitáne. Mollá Hosejn Kovízí jmenoval majora Čangíze Btímním velitelem základny." Jistým, navyklým pohybem zapnul kanály na ;nci hlavní základny. "Haló, hlavní základno, tady je Vazírí na S-G. Je nut-chat zítřejší lety potvrdit zástupcem IranOilu Esfandijárím?" fc," zněla v mikrofonu odpověď rovněž s americkým přízvukem. "Všech-pořádku?" k Letadlo odstartovalo bez problémů. Teď jsem tu s kapitánem Ayrem." ět zkoumal oblohu, zatímco hovořil. Obře. Kapitáne Ayre, tady je vyšší dopravní kontrolor. Všechny lety navr-|iajorem Čangízem IranOil automaticky schvaluje." [ohl bych to dostat písemně, prosím?" (riant Vazírí vám to předá i s kopií zítra ráno v osm, oukej?" Ikuji - děkuji vám." ky, hlavní základno," loučil se Vazírí a už chtěl přerušit spojení, když jeho l zpozorněl.

"Počkejte, hlavní základno, máte tu ptáčka načerno! Vrtul-re stě sedmdesát stupňů..." le? Kde... Už ho vidím! Jak se, kčertu, vyhnul radaru? Máš ho zapnutý?" |." Seržant zaměřil dalekohled. "Bell 212, registrace... nevidím na to - je | obrácený druhou stranou." Zapnul VKV. "Tady je vojenská kontrola pu! Vrtulníku, jakou máte registraci, kam letíte a odkud?" |lo, jen praskání elektřiny. Hlavní základna zopakovala stejnou výzvu. |odpověď. > parchant je v průseru," zamumlal Vazírí. Znovu zaostřil dalekohled. f držel ten druhý a srdce mu bušilo. Jak vrtulník začal přistávat, přečetl a; EP-HBX. oPetrHotelBostonXerox!" řekl seržant okamžitě.

ii, potvrdila základna. Znovu zkusili vysílačku, žádná odpověď. "Jde na fistání. Je to místní? Kapitáne Ayre, je to jeden z vašich pilotů?" lpane, můj ne, ne z této základny," dodal Ayre opatrně. "HBX by však ft registrace S-G." ué základny?" evím." te, až ten vtipálek přistane, zatknete ho a všechny cestující taky, i se stráží k nám na ředitelství, pak mi podáte rychlé hlášení, kdo, proč "" přikazoval Vazírí do vysílačky.

284

jam ES claveí

"Ano, pane." Zamyšleně vyndal červenou tužku a namaloval na obrazovku stejnou jako předtím Ayre. Chvilí se na ni díval a věděl, že Ayre ho napjatě pozoruje., mlčel, jenom znovu obrazovku utřel a zaměřil se opět na dvěstědvánáctku. V tichu oba pozorovali, jak helikoptéra provedla normální kolečko, pak kti rektně zastavila a zamířila k nim. Nesnažila se však přistát, jen zůstávala v správné výšce, obletěla další, tentokrát mnohem menší kolečko a kolébala se] strany na stranu. ; "Vysílačka nefunguje, chce zelenou," navrhl Ayre a natáhl se k signálnín světlu. "Souhlasíte?"

"Jistě, ukažte jim ho stejně ale pěkně riskujou."

' Ayre se přesvědčil, že silné, koncentrované signální světlo je nastavené zelenou, což znamenalo povolení k přistání. Namířil ho na vrtulník a zapre Vrtulník to potvrdil tím, že se zakolébal ze strany na stranu a začal se přibíli vat. Vazírí vzal karabinu a vyšel ven. Ayre znovu vyndal dalekohled, ale pól ještě nemohl poznat pilota ani muže vedle něj, oba byli zachumlaní proti zS a měli sluchátka na uších. Pak seběhl ven. '..S Ostatní personál S-G, piloti a mechanici, se shlukli. Od hlavní zakládá blížilo auto. Manuela stála ve dveřích bungalovu. Přistávací plošiny byly] administrativní budovou. Kolem stáli čtyři členové Zelených pásek, Vazfi k nim připojil. Ayre si všiml, že jeden z nich, hodně mladý, si hraje s pus] V rozrušení ji nabil, pak ji upustil na asfalt, přičemž hlaveň mířila přínu Ayrea. Ale nevystřelila. Mladík ji zvedl za pažbu a praštil hlavní párkrát o i aby sklepal sníh, a ledabyle ho oprášil kolem spouště. Z opasku mu vtsck>| kolik granátů - držely za zarážky. Ayre se rychle připojil k několika mectíj kům, kteří stáli stranou.

" "Pitomec!" řekl jeden našťvaně. "Půjde rovnou do pekla a vezme nás s s Jste v pořádku, kapitáne? Slyšeli jsme, že Sekáč dostal za ucho." "Ano, to ano. HBX, odkud je, Bensone?" "Z Bandar-e Děláam," odpověděl rudolící, robustní Angličan. "Padesl bek, že to je Vévoda."

Jak dvěstědvánáctka spustila lyže a zastavila motory, utíkal Vazírí v celt nich k ní, někteří strážci provolávali "Alláhu akbar!" Obklopili ji, všictd' pušky v pohotovosti.

"Pomatenci," komentoval to Ayre nervózně. "Jsou jako keystoneští! Neviděl dobře na pilota, přišel blíž a doufal, že to bude Starke. D ny se otevřely. Ozbrojení muži vyskákali bez ohledu na rotory, které seítíl čily, halasně zdravili a volali na ostatní, ať dají pryč pušky. Ve zmatBHR z rozrušení vystřelil na uvítanou do vzduchu. Všichni se rozeběhlíi Ol výkřiky, pak se zase seběhli u dveří, když dorazil vůz, a další muži seji k hloučku. Mnoho rukou se natáhlo, aby pomohlo molloví ven. Byl raněn. Pak nosítka a další ranění. Vazírí běžel k Ayreovi. "Máte tu zdravotníky?" 285

no." Otočil se, přiložil ruce k ústům a zavolal: "Bensone, sežeň honem ora a zdravotníka," pak se zase otočil k seržantovi a běžel s ním zpátky. "Co čertu, děje?" Jetí z Bandar-e Dělám došlo tam ke kontrarevoluci, zatracení fadájúni..." věře vedle pilota otevřely a vyšel Starko. Neposlouchal Vazírho a spěchal edu. "Ahoj, Vévodo, ahoj, brácho." Záměrné zachoval výraz své tváře a hlas |lý, i když uvnitř překypoval radostí až k zalknutí. "Kde ses flákal?" |tarke se zazubil, zvyklý na anglickou zdrženlivost: "Byl jsem na rybách, ka-|Ide." Manuela okamžitě proběhla davem a vrhla se mu do náruče. Zvedl ji t:nic a zatočil se s ní. "Tak co, zlato," protahoval líně, "hádám, že vo mě fc nec přece jen stojíš!" toul se smála, napůl plakala a držela se ho kolem krku. "Och, Conroe, 'jsem tě viděla, málem jsem umřela..." ím se to skoro povedlo, zlato," prozradil Starke bezděčně, ale neslyšela ho; idnou ji stiskl a postavil. "Chvilku se posad', než něco zařídím. Pojd', Freddy." dopředu zástupem. Zraněný mollá byl na zemi, opíral se o lyži a byl při li jen napůl. Muž na nosítkách byl mrtev. "Dejte mollu na tyhle nosítka," al Starko ve fársí. Zelené pásky, s nimiž přiletěl, okamžitě poslechly. Va-idy jediný v uniformě, i ostatní muži ze základny byli překvapeni - ko-'si všimli Zatakiho, sunnitského revolučního vůdce, jenž se v Bandar-e ujal vedení a teď se opíral o vrtulník, pozorně se rozhlížel kolem, mas-Teteckou bundou S-G, kterou měl na sobě. kej, Vévodo, ať se podívám," řekl doktor udýchané, jak spěchal, steto-alern krku. "Jsem moc rád, že jsi zpátky." Doktor Nutí byl pokročilý nik, měl nadváhu, řídké vlasy a nos pijáka. Poklekl vedle molly a začal !t jeho hrud' zbrcenou krví. "Vezmeme ho co nejrychleji na ošetřovnu. taky." -e vyzval ty, co stáli nejbliž, aby se chopili nosítek. Ti, s nimiž přiletěl, l váhání uposlechli. Devět příslušníků Zelených pásek včetně Vazírho Itali, čtyři stáli opodál. zatčen," řekl Vazírí. ; se na něj podíval. "Kvůli čemu?" lál. "Rozkaz shora, kapitáne, já tu jen pracuju." ky. Budu tady, kdybyste se mnou potřeboval mluvit, seržante." Starke 'údive usmál na Manuelů, která zbledla. "Jdi zpátky do domu, zlato. 'eděje." Otočil se a pomalu přistoupil k postranním dveřím, aby se lovnitř. i kapitáne, ale jste zatčen. Nastupte si okamžitě do vozu. Musíte s ná-na základnu." ; Starke otočil, mířilo na něj několik pušek. Dva muži přiskočili ze-U ho za paže a zkroutili mu je. Ayre vyrazil, ale jeden revolucionář mu eň k žaludku. Táhl Starka k autu, ostatní jim šli na pomoc, proto-W a nadával. Manuela to ztuhlá hrůzou pozorovala.

256'

james clavei

Náhle se ozval zuřivý řev, Zataki proběhl kordonem, vyrval seržantu Va; rímu karabinu a chtěl ho s ní udeřit přes hlavu, jenže Vazírí měl díky boa skému výcviku dobré reflexy a včas uhnul. Než mohl cokoli říci, Zataki se k křičel: "Co tenhle pes chce s tou puškou? Copak jste, vy šílenci, neslyšeli mám nařídil úplné odzbrojení?"

Vazírí prudce spustil: "Poslouchejte, já mám právo -" Zmlkl. U krku přiloženou pistoli.

"Nemáš ani právo se vysrat, dokud ti to místní výbor nepovolí," hř Zataki. Byl upravenější než posledně, čistě oholený, takže vynikly jeho výr" rysy. "Máš povolení výboru?" "Ne... ale -" "Tak při Bohu a při Proroku jsi podezřelý!" Tvrdě držel pistoli u jeho a druhou rukou se rozmáchl. "Nechtě pilota jít a odložte zbraně, nebo - prii hu a při Proroku - vás všechny postřílím!" V okamžiku, kdy popadl Va"" zbraň, obstoupili jeho lidé muže druhé skupiny a teď je měli před « Ti, kteří drželi Starka, znervózněli a pustili ho.

"Proč tě máme poslouchat?" ptal se jeden z nich vzdorovitě. "Co? K že nám chceš poroučet?" .< "Jsem plukovník Zataki, člen revolučního výboru v Bandar-e DelámJ Bohu za to dík. Tenhle Američan nás zachránil před útokem fadájúnů a dal vil sem mollu a ostatní raněné, aby se jim dostalo lékařské pomoci." Jeho' propukl naplno. Strčil do Vazírho a ten se rozplácl na zem.

"Necháte toh lota na pokoji! Slyšíte!" Zamířil, stiskl spoušť a kulka provrtala límec ovčft Zichu, který měl na sobě jeden z mužů vedle Starka. Manuela byla na ortM všichni se rozprchlí. "Příště to dostaneš mezi oči! Ty," zavrčel na Vazírho, zatčen. Připadáš mi jako zrádce, tak si to ověříme. Vy ostatní se rozejdete! kóji a vyřídíte svému výboru, že ho chci vidět - tady." Mávl rukou, aby šli. Muži si něco mumlali, Ayre přistoupil k a objal ji kolem ramen. "Vzchop se," šeptal. "Už je to v pořádku." VK Starke mu dává znamení, aby zmizeli. Kývl. "Pojď, Vévoda chce, abys od "Ne... prosím, Freddy, už... už jsem klidná, vážně." Donutila se usntí se modlila, aby ten s pistolí přemohl ostatní a aby to už skončilo. Bože, '}' ať už to skončí. ' Všichni tiše

přihlíželi, Zataki s pistolí v ruce čekal, seržanta na zemi« nohou. Ti, kteří byli proti němu, blýskali očima, Starke stál mezi ninuř! si vůbec jist, že Zataki vyhraje. Ten zkontroloval zásobník. "Rozejděte.! kóji," poručil tentokrát drsněji, už toho začínal mít dost. "Sedíte si na oj Váhavě odešli. Seržant se zvedl, v tváři šedivý, a uhladil si unifort viděl, jak se snaží nedal najevo strach. "Stůj, dokud ti neřeknu, aby ses pohnul." Zataki pohlédl na Sta pozoroval Manuelů. "Pilote, vrtulník by se měl vyložit. Potom by i měli dostat něco k jídlu." "Ano. A díky."

257

fo nic. Tihle lidé to nevěděli není to jejich vina." Znovu se podíval pro-tým pohledem na Manuelů. "Vaše žena, pilote?" [(oje žena," odpověděl Starke. [a žena je mrtvá, zahynula v ábádánském požáru i s mými dvěma syny. :o vůle boží."

ile boží je občas krutá."

Šle boží je vůle boží. Musíme všechno vyložit."

no." Starke vyšplhal do kabiny, nebezpečí pominulo jen přechodně, pro-ataki byl roztěkaný a silně neklidný. Dva další zranění byli připoutaní ilům, dva byli na nosítkách. Poklekl vedle nich. "Jak je, kámo?" řekl tiše w, jak nejněžněji dovedl.

(iTyrer otevřel oči a zamrkal, zkrvavený, obvaz kolem hlavy. "Oukej... jo, |r Co... co se stalo?" dis?" ser se zatvářil překvapeně. Zaostřil na Starka, pak si promnul oči a čelo. Ivi se ulevilo, když slyšel: "Jistě... jsi trochu rozmazaný a hlava mě bolí jato, ale vidím tě dobře. Jasně, že vidím. Vévodo. Co se, ksakru, stalo?" |vž dnes ráno provedli fadájúni protiútok, dostal ses do přestřelky, kulka |nila na hlavě, a když jsi vstal, začal jsi lítat pořád dokola jako kuře bez 1'křičel: .Nevidím... nevidím!' Pak ses sesypal a až doted' jsi byl v limbu." Du tu dobu? Sakra!" Američan vykoukl ze dveří. "Kde to, kčertu, jsme?" SovTzu - říkal jsem si, že bych tě sem měl i s ostatními rychle hodit." vypadal pořád překvapeně. "Nic si nepamatuju. Nic. Fadájúni? Probo-»do, já ani nevím, že jste mě naložili do letadla." tšli se teď na to, kámo. Později ti to vysvětlím." Otočil se a zavola: ,ať někdo odnese Jona Tyrera k doktorovi," a ve fársí dodal k Zataki-ý ho pozoroval od dveří: "Excelence Zataki, požádejte, prosím, muže, ou vaše lidi na ošetřovnu." Na chvíli se odmlčel. "Můj zástupce, kale, zařídí jídlo pro všechny. Nechtěl byste dnes povečeřet se mnou -brně?" I se podivně usmál a potřásl hlavou. "Díky, pilote," řekl anglicky. |fe s mými lidmi. Dnes večer bychom si měli pohovořit, já a vy." pil budete chtít." Starke vyskočil z kabiny. Muži začali vynášet raněné. p dum, jste tam vítán, Excellence," ukázal na bungalov. "nu poděkoval a odešel, seržanta Vazírho postrkoval před sebou. ulanuelou se připojili ke Stárkovi. Vzala ho za ruku. "Když stiskl tu "slela jsem...," slabě se usmála a přešla na fársí. "Ach miláčku, jak je ný, když jsi zase v bezpečí a vedle mě."

dle mě," usmál se na ni.

Ltálo? Myslím v Bandar-e Dělálm?" zeptala se anglicky.

tam pěkná bitka mezi Zatakim a jeho lidmi a asi padesáti levičáky j'~ včera Zataki převzal naši základnu ve jménu Chomejního a révové na sebe poprvé narazili, trochu to skřípalo, ale teď je docela

288 james clave

fajn, i když je to nebezpečný blázen a chřestýš. Zkrátka ráno se levicoví fai juni přiřítli na letiště v nákladácích i pěšky. Zataki tvrdě spal a jeho lidé ta nikde žádné stráže, prostě nic - už jsi slyšela, že generálové do jednoho kapie lovali a Chomejní je vítěz?" "Ano, zrovna před chvilkou."

"Když jsem zjistil, co se děje, bylo mi jasné, že je to pěkněj průser. Jak sej ká, .rozpoutalo se pravé peklo', kulky lítaly všude, i do našich přívěsů, a jsem se - vždyť mě znáš - utíkal schovat. Hrabal jsem se z přívěsu ven... nen zima, zlato?" "Ne, ne, miláčku. Pojď domů - dala bych si panáka... ach, proboha..." "Co se děje?"

Utíkala k domu. "Chilli - nechala jsem chilli na sporáku!" "Ježíši Kriste!" zaúpěl Ayre. "Myslel jsem, že nás jde někdo zastřelit něco takového." Starko se zašklebil. "Máme chilli?"

"Ano. A Bandar-e Dělám?"

"Není moc co povídat, Freddy." Vydali se k domu. "Přestěhoval jsem trajli myslím, že útočníci si představovali, že Zataki a jeho lidé v něm budou spát,; Zataki nechal všem ustlat v hangárech, aby hlídali vrtulníky - Freddy, jsoim sedlí představou, že někdo jim ve vrtulníku uletí, nebo že v něm odletí se a VAKem, s generály či nepřáteli revoluce. No a já a starý Rudl jsme se schffl v prázdné nádrži na bahno, když tihle noví pacholci - nerozeznáš jedny oá"á hých, akorát že Zatakiho chlapci křičí .Alláhu akbar', když to dostanou - a| tom i někteří fadájúni začali pálit do hangáru kulometem, zrovna kdyžJod rer evakuoval svůj trajler. Viděl jsem, že šel k zemi a šíleně jsem se nasral-Manuele neříkej jednomu jsem vyrval pušku a začal jsem soukromou v abych pomohl Jonovi. Rudí...", začal se usmívat, "to je pěkněj pacholek! si taky sehnal pušku a byli jsme jako Butch Cassidy a Sundance Kid..." "Kristepane, vy jste cvoci!"

Starko přikývl. "To jo, ale dostali jsme Jona z palební šňůry a pak Žata jeho chlapci vyrazili k hangáru, vrhli se na útočníky a stříleli jako diví, jim, chudákům, došla munice. V životě jsem neviděl nikoho tak bezmocné Pokrčil rameny. "Rudi a já jsme si řekli: ‚Ále co, střílet po sedící kachně fér' a Zataki se choval slušně, když ten mollá Hosejn odjel. Tak jsme; pálit útočníkům nad hlavami a to mu i s ostatními umožnilo krýt se." i pokrčil rameny. "To je asi tak všechno." Byli už blízko bungalovu. vzduch. "Vážně máme chilli, Freddy?" "Ano - jestli není spálené. To je vážně všechno?"

"Jasně, až na to, že když střílení skončilo, říkal jsem si, že nejlepší bud tet do Kovízu za doktorem Nuttem. Mollá vypadal špatně a já si dělal s o Jona." Zataki řekl: Jisté, proč ne, stejně musím do Isfahánu' - a tady. Vysílačka se nám cestou rozbila. Slyšel jsem tě, ale sám jsem mohl. No a to je vážně všechno." 289

fte ho pozoroval, jak znovu nasává vzduch, a v duchu věděl, že takový psy-at jako Zataki by Stárkovi nikdy nenechal takovou pravomoc, ani by ho ranil za tak malou pomoc. xasan otevřel dveře bungalovu. Obklopila je úžasná kořeněná vůně a pře-ije domů do Texasu, božské země tisíců jídel. Manuela už nalila sklenku -kjak to měl rád, ale zatím ji nechtěl. Sel do kuchyně, vzal si velkou měchač-| |, ochutnal dušené maso. Manuela ho pozorovala a ani nedýchala. Ochutnal Í> jednou. kJo tohle!" šťastně se usmál. To chilli bylo nejlepší, jaké kdy jedl.

290 james clave

l' SSiin

fl

BulteMDeUm l' Kovtl

SAUDSKÁ ARÁBIE ltMWaMy

kapitola

přehrada V DÍZ dámu. 16.31 hodin. Lochartova dvěstědvánáctka par hned vedle přístřešku, který byl dvakrát tak velký, stejně jako hangár nedále dobře udržované přistávací plošiny sousedící s vydlážděnou plochou před < mém. Stál na horní části trupu nad nákladovou částí a pozorně kontroloval sloupek rotoru se všemi jeho příchytými zařízeními, ale nenašel žádnou z du. Opatrně sešplhal dolů a utřel si ruce od smíru. "Oukej?" zeptal se na slunci rozvalený Alí Abásí. Mladý a velice pohle Íránec, pilot vrtulníků, před úsvitem pomáhal osvobodit Locharta zadržev; ho na letecké základně v Isfahánu a po celou dobu letu seděl vedle něj v pilní kabině. "Všechno v pořádku?" "Jistě. Všechno vypucované, může letět." Byl hezký teplý den, nebe i mráčku. Až slunce za hodinu zapadne, klesne teplota minimálně o dvacet stí nu, ale na tom nezáleží. Věděl, že bude v teple, protože generálové se o 9 vždycky dovedou postarat stejně jako o ty, které potřebovali k přežití. Žatí jsem nezbytný pro Valíka a generála Seládiho, ale jen zatím, říkal si. Z domu se ozýval tlumený smích; z místa, kde se muži slunili, i od rno(ho jezera, kde plavali, zněl halasněji. Dům jako by nezapadal do té pustiny moderní, prostorný, se čtyřmi ložnicemi, místnosti pro služebnictvo zvlášť. na malém kopci nad jezerem a nad hrází, osamělé stavení v celé oblasti. 291

I a přehradu byla holá pustina - malé skalní útvary trčící z pláně bez jaké-vegetace. Jediná možnost, jak se sem dostat, byla buď pěšky s rancem na ji, nebo helikoptérou či lehkým letadlem, s nimiž se dalo přistát na velmi é, úzké a špinavé ranveji na nerovném terénu. chybuju, že by tu přistál i lehký dvoumotorák, pomyslel si Lochart, když |iděl poprvé. Jedině jednomotorový. A není tu nikde místo, aby se to dalo jestliže člověk přistane, zůstane tady. Ale je to perfektní schovávačka, Bi není pochyb - perfektní. K vstal a protáhl se. Sletěli dnes ráno, během cesty se nic zvláštního nepříhodilo. Podle příkazů |cynů generála Seládiho, které kapitán Alí nevzrušeně modifikoval, se držel iart blízko u země, proplížil se nad hřebeny hor, vyhýbaje se všem městům ničím. Vysílačku měli celou dobu puštěnou. Jediná zpráva, kterou stále slyše týkala dvěstědvánáctky plné zrádců, která prchá na jih a má být zadrže-sestřelena. "Neuvedli naše jména - ani registraci," řekl Alí vzrušeně. |itě si to zapomněli napsat." po to na věci mění? Kčertu, stejně jsme jediná dvěstědvánáctka na nebi." |Tak ať. Zůstaň maximálně ve výšce sto stop a otoč se na západ." JBcharta to překvapilo, čekal, že poletí směrem na Bandar-e Dělám, který 1'téměř přesně na jih. "Kam míříme?" Zapomeň na světové strany, teď tě budu navádět já." Qm míříme?" Ha Bagdád," zasmál se Alí. kdo mu přesně neřekl cíl cesty, dokud nebyli rozhodnuti přistát, a tou do-j(.něco přes dvě stě mil od Isfahánu, stále nízko v protivětru a s nečekaně pu spotřebou paliva, mnohem déle než vůbec původně předpokládali, se nahlas modlil. Stli si sedneme v nějaké Bohem zapomenuté pustině, tak už se z ní nikdy 'aneme. Co palivo?" Lde ho tam spousta... díky Bohu!" pronesl Alí vzrušeně, když přeletěli I a viděli jezero a přehradu. "Chvála Bohu!" han jako ozvěna taky poděkoval a přistál. Vedle přistávací plošiny byla iCmní nádrž o kapacitě pěti tisíc galonů a zastřešený hangár s nějakým nati a dušemi pro pneumatiky, se soupravami vodních lyží a čluny. Somu to patří?" |ohle byla soukromá víkendová chata generála letectva Hasaina Árjaního ("Jeho." Dchart hvízdal. Árjaní byl legendární velitel letectva, podle toho, co se poví-foyi oddán šáhovi podobně jako kdysi kapitán pretoriánů císaři. Byl jeho pikem a oženil se s jednou z jeho sester. Zahynul před dvěma lety na klu-|, »Př(mo tady?" I10- Alí ukázal na druhou stranu jezera. "Prý se dostal do turbulencí a vle-» útesy"

292 james clavel

"Prý? Nevěříš tomu?"

"Ne. Podle mě ho zavraždili. Skoro všichni letci si to myslí." "Myslíš, že poškodili jeho kluzák?"

Pokrčil rameny. "Nevím. Možná. Možná ne, ale byl příliš dobrý pilot a let na to, aby se dostal do turbulencí. Za špatného počasí by neletěl." Vyšli na slu ce. Zdola slyšeli hlasy a smích a viděli

Valíkovy děti, jak si hrají u jezera. "Kd chtěl letět, používal závodní člun. Nasadil si krátké vodní lyže, chytil se dle hého lana přivázaného ke člunu, a když jel dostatečně rychle, shodil lyže, vzni se nahoru do takových pěti set až tisíce stop, zakroužil dolů a přistál pár pale od místa startu." "Byl tak dobrý?"

"Jo, byl tak dobrý. Byl příliš dobrý, proto ho zabili."

"Kdo?"

"Nevím. Kdybych to věděl, bylo by dávno po nich."

Vycítil jeho smutek. "Takže jsi ho znal dobře?"

"Asi rok jsem byl jeho pobočníkem, jedním z jeho pobočníků. Byl to lepší chlap, jakého jsem kdy znal - nejlepší generál, pilot, sportovec, lyžař všechno. Kdyby byl naživu, šáh se nikdy nedostal do pasti a nemusel utí Írán by se nevrátil zpátky do středověku a generálové by nás nesměli zrad Alího obličej se zkřivil hněvem. "Je vyloučené, že by nás tak zradili, kdyby! "Takže kdo ho zabil? Stoupenci Chomejního?"

"Ne, před třemi lety ne. Byl vyhlášený vlastenec, šíit, ale byl moderní! Túde, fadájúni nebo nějací fanatici zprava, zleva či ze středu, kteří chtěli os Írán." Podíval se na něj tmavýma očima v jemně modelovaném obličej. kdo říká, že se jeho rostoucí moci a popularity báli někteří hlavouni." Lochart zamrkal. "Myslíš, že by šáh mohl nařít jeho smrt?" "Ne, to určitě ne, ale ohrožoval ty, kteří se šáhem manipulovali. On by mán deh, vůdce lidu. Představoval hrozbu pro všechny pro Brity, protožeJ póroval premiéra Mosaddeka, který znárodnil Anglo-Iranian Oil, podpor šáha a OPEC, když zčtyřnásobili cenu nafty. Byl pro Izrael, protože nebyl arab, takže představoval hrozbu pro Jásira Arafata a IPLO. Dalo by se íh ohrožoval i americké zájmy, protože byl svůj, nijak se jim neobdivoval. Ani němu z jejich satelitů. Byl především vlastenec." Alího oči měly zvláštním "Vražda je tradiční íránské umění. Nebyl snad ibn-al-Sabbáh jedním 1- Jeho ústa se usmála, oči ne. "My jsme jiní." "Promiň - ibn-al-Sabbáh?"

- "Stařec z hor, Hasan ibn-al-Sabbáh, náboženský vůdce esmáilitu» v jedenáctém století založil hnutí politických vrahů, asasínů, a zavedl kuli tické vraždy." "Ano, vzpomínám si, promiň, byl jsem duchem někde jinde. Nebyl pq Omara Chajjáma?" "Podle některých legend ano." Alího rysy byly napjaté. "Árjaní byl: děn. Nikdo neví kým. Přesto..." Společně zavřeli dveře hangáru. 293

i teď?" vyzvídal Lochart.

|cd' budeme čekat. Pak poletíme dál." Do exilu, doplnil si Alí. Nevadí, je íasně a já aspoň vím, kam jdu, ne jako chudák šáh, který je vyvrhelem. »hu jet do Států. I on a jeho rodiče věděli, že má americký pas. Hrome, to bylo od táty chyt-iNikdy nevíš, chlapče, čím tě Pán překvapí," řekl vážně. "Radím ti, aby sis al o pas, dokud můžeš. Dynastie nikdy nevydrží, zůstane jen rodina. re přicházejí a odcházejí, požírají se navzájem a oba Pahlaví představují do-ady jen padesát čtyři let vlády Jejich Veličenstev, císařských majestátů! byl Rezá chán, než se korunoval za krále králů? Voják a dobrodruh, syn Bnotných vesničanů z Mazandaránu nedaleko Kaspického moře." le otče, Rezá chán byl přece výjimečný muž. Nebýt jeho a Mohammada íáha, byli bychom ještě otroky Britů." ba Pahlaví byli užiteční, synu, ano. V mnoha směrech. Ale Rezá šáh zkla-Idamal sebe i nás, když stupidně věřil, že Němci vyhraju vátku, a snažil iporovat Osu tím dal britským okupantům záminku, aby ho sesadili Ktili."

Í otče, Mohammad šáh nemůže zklamat! Je silnější než jeho otec. Naši nám celý svět závidí. Máme víc letadel než Anglie, víc tanků než co, víc peněz než Krésus, Amerika je naším spojencem, jsme největší ívelmoc a policajt Středního a Blízkého východu a vůdcové okolního c šáhovi klaní - dokonce i Brežněv." o. Ale ještě nevíme, jaká je vůle boží. Sežeň si pas." ; mít americký pas může být pěkně nebezpečné; víš, že všechno se done-tSAVAK šáhovi! Co kdyby se to doslechl? Nebo generál Árjaní? Měl bych ke kariéře."

hápu proč - hrdě jim oznam, že sis opatřil pas, uchováš to v tajnosti I třeba použiješ v zájmu šáha, ne?"

em!"

m oči, synu - sliby králů nemají žádnou cenu. Kdyby šáh - ať ten či Mlebo i tvůj velký generál měl volit mezi tvým životem a něčím, co pro (větší cenu, co myslíš, že by vybral? Nevěř princům ani generálům, ne-pnkům, prodají tě i s tvou rodinou a tvým dědictvím za špetku soli, aby jlosolit rýži, kterou pak ani neochutnají..." gBaprostou pravdu! Carter nás prodal a jeho generálové taky, pak šáh a je-pralové a naši generálové udělali to samé. Ale jak mohli být tak hloupí JK podříznout pod sebou větev? ptal se sám sebe a zachvěl se při pomýš- blízko byl smrti v Isfahánu. Museli zešílet! "nu je chladno," poznamenal Lochart.

i ano, to je." Alí se na něj znovu podíval a setřásl úzkost. Všichni gene-"1U Jní. Otec měl pravdu. I tihle parchanti, Valík a Seládí, by nás pro-by to bylo nutné; třeba to ještě udělají.

294 james clavej

Potřebujou mě, jsem jediný, kdo s nimi může letět kromě tohoto chu ka, který netuší, že mu jde o život. "Zbavte se Locharta," navrhl předtím Seládí. "Proč ho brát s sebou do I péčí? Chtěl nás nechat v Isfahánu, tak ať zůstane tady. Mrtvý. Nemůžeme ĽI nechat naživu, všechny nás zná a vyzradí." "Ne, Excellence strýci," namítl Valík. "Bude to něco jako dar pro Kuvajte nebo Iráčany, můžou ho dát do basy nebo ho vydat. On nakonec ukradl fr ský vrtulník a souhlasil, že nás za peníze přepraví, ne?" "Ano. Mohl by ale říct naše jména revolucionářům."

"Tou dobou už budeme my i naše rodiny v bezpečí."

"Já rádím zbavit se ho - on by nás byl taky obětoval. Zbavte se ho a poli mé do Bagdádu, ne do Kuvajtu." "Excelence, prosím, uvažte to ještě. Lochart je zkušenější pilot..." Alí pohlédl na hodinky. Do odletu zbývá ještě třicet minut. Viděl, že . se zadíval na dům, kde byl Valík a Seládí. Jsem zvědavý, jak se dohodli. ho vězení v Kuvajtu, Iráku, anebo kulka do hlavy? Jestlipak ho aspoň pohfl Nebo ho snad nechají napospas supům? "Co je?" zeptal se Lochart.

"Nic. Nic, kapitáne, jen jsem si říkal, že jsme měli štěstí, že se nám pc utéct z Isfahánu." "Ano, vlastně jsi mi zachránil život." Byl přesvědčený, že kdyby ho Alíaj jor nevysvobodili, skončil by jako odsouzenec. Jestli ho chytí teď, bude toi též. Zakázal si myslet na Šahrazád, na Teherán a dělat nějaké plány. Pozi přesvědčoval se. Až uvidíš, jak se to vyvine a co s tebou bude. Kam hodlají letět? Do Kuvajtu? Hned vedle do Iráku? Irák nemá Íráne zvláštní oblibě, mohlo by to pro ně být riskantní. Kuvajt je odtud letad snadno dosažitelný a Kuvajťané jsou většinou sunnité, ne šiké, takže proti C mejnímu. Akorát než se tam dostaneme, budeme muset proletět velice citliví vzdušným prostorem, íránským i íráckým. Obě strany jsou nervóz podrážděné a mají prst na spoušti. V rozsahu takových padesáti mil bude li méně dvacet íránských leteckých základen, plných natankovaných letadel, i háček a dychtivých pilotů, toužících prokázat loajalitu novému režimu. A co tvůj slib Mdverovi, že poslední kus cesty je nevezmeš? Kvůli Isfahánu jsi teď označený - je vyloučené, aby revolucionáři zápor li tvoje jméno nebo registrační číslo vrtulníku. Viděl jsi, že si někdo zapiš tvé jméno? Ne, myslím, že ne. Přesto bys měl raději vypadnout, dokud to fi Podílel ses na útěku, v Isfahánu zahynuli lidé - ať to vezmeš jakkoli, jsi v : pěkně namočený.

Co Šahrazád? Nemůže ji opustit.

Možná bude muset. V Teheránu je v bezpečí.

Co když si pro tebe půjdou, Sahrazád otevře a oni vezmou ji? "Napil bych se něčeho studeného," cítil, jak mu najednou vyschlo v úst "Myslíš, že tu někde bude kola nebo něco podobného?" 295

Ifijdu se podívat." Vzhledli, po pěšině od jezera přibíhaly Valíkovy děti. je šla hned za nimi.

3ch," vzdychla se šťastným úsměvem, tmavé kruhy pod očima, "to je bá-fden, že? Máme takové štěstí."

no," souhlasili a divili se, jak si mohla vzít takového muže. Byla krásná fič výborná matka.

Capitáne Abásí, kde je můj manžel?"

f dome, Jasnosti, s ostatními. Smím vás doprovodit? Právě jsem se chystal »ít."

A)hl byste ho, prosím, vyhledat a vyřídít mu, aby přišel za mnou?" Iji nechtěl nechávat samotnou s Lochartem, protože byla u toho, když mu ; a Seládi říkali o svých plánech a radili se s ním, kam mají letět - i když n, že se musí Locharta zbavit, mluvili až později. "Nerad bych generála vy-tsám, Jasnosti, bylo by lepší, kdybyste šla se mnou." 'rosím, pošlete ho za mnou," řekla velitelsky jako generál, i když laskavě 'ořile. i pokrčil rameny. Insd Alláh, pomyslel si a odešel. Osaměli, děti běhaly n hangáru a hrály si na schovávanou. Anúše se Locharta jemně dotkla: 'jsem vám nepoděkovala, že jste nám zachránil život, Tommy." ekvapila ho. Poprvé ho nazvala křestním jménem - dosud pro ni byl jen titán Lochart", "švagr" nebo "Jeho Excellence, manžel Sahrazád". "Rád jsem (pomohl." /ím, že vy i starý dobrý Mac jste to udělali pro mne a pro děti - netvařte "c překvapeně, drahý příteli, dobře znám manželovy přednosti i... i jeho ne-ttky která manželka je nezná?" Slzy jí vstoupily do očí. "Vím taky, co pro Ale znamená - riskoval jste svůj život, Šahrazádin, svou budoucnost v Írá-nožná i Společnost." ahrazádin život ne. Je naprosto v bezpečí. Její otec. Excellence Bakraván, na ohlédne, dokud nebude moci odjet. Určitě je v bezpečí." Díval se do Anúch hnědých očí, přečetl si, co v nich bylo, a srdce se mu otevřelo. Modlím se za to celou duší, Tommy, a prosím Boha, aby to tak bylo." Utře-| "zv- "Ještě nikdy jsem nebyla takhle smutná. Ani jsem nevěděla, že dokáží tak smutná - smutná, že utíkáme, smutná kvůli tomu nebohému vojá-, který umíral ve sněhu, smutná kvůli všem příbuzným a přátelům, kteří Úl zůstat, smutná proto, že v Íránu už není nikdo v bezpečí. Obávám se, že "Vrstvu budou mollové pronásledovat, vždycky to tak bylo, byli jsme - jak l to řekla? - příliš moderní a... příliš pokrokoví. Nikdo už tu není v bezpe-ini sám Chomejní." Bchart slyšel sám sebe, jak říká "Insd Alláh", ale nevnímal ji, byl ochrome-ťuzou, že už nikdy neuvidí Šahrazád, nedostane se zpátky do Íránu a ona ysechno bude brzy normální, znovu se bude cestovat, všechno bude ou-ř-rcite. Za pár měsíců, musí to tak být. Ovšemže brzy bude všechno nor-Jak rád by svým slovům věřil.

296 james clavel

"To doufám, Tommy, protože já mám Šahrazád moc ráda a strašně by mrzelo, kdybych ji a to malinké nikdy neviděla." "Cože?"

"Och vy o tom samozřejmě nevíte," setřela si poslední slzy. "Ještě se to ne dělo určitě. Šahrazád mi řekla, že si je jistá, že nosí svoje první dítě." "Ale... ale, ona..." Bezmocně se zarazil, zděšený a současně plný eufot "To není možné!"

"Och, nebyla si ještě úplně jistá, Tommy, ale cítila, že to tak je. Někdy to: na pozná sama - cítí se nějak jinak, docela jinak a báječně, spokojeně," dod už zase vesele.

Snažil se přinutit mozek k činnosti a uvědomoval si, že ona nedokáže i chopit, jaký zmatek v jeho mysli způsobila. Bože na nebi, říkal si. Šahrazád?; "Jisté to bude až za pár dní," povídala právě. "Asi za tři nebo čtyři. Počkej Ano, když počítám dnešek, úterý, tak ještě čtyři dny. Takže by to bylo den návštěvě jejího otce," řekla taktně. "Měli jste ho navštívit v pátek, sváteční šestnáctého, že ano?"

"Ano." Jako bych na to mohl zapomenout. "Vy to víte?"

"Ovšem." Anúše jeho otázka překvapila. "Takovou zvláštní žádost a ta] důležité rozhodnutí si pamatuje celá rodina. Och, nebude to báječné, jestli l de mít dítě - řekl jste přece Bakravánovi, že chcete děti? Strašně moc doufi že jí Bůh požehnal a že přečká šťastně všechny dny a noci, dokud ji

nedošla mé ven. Kuvajt není daleko. Jen mně je líto, že tu není s námi bylo bys všechno lepší." "Kuvajt?"

"Ano, ale tam nezůstaneme - poletíme do Londýna." Znovu se zatvářila a fale. "Nechci opouštět svůj domov, přátele a... nechci..." Viděl, že dveře domu se otevřely. Valík a Seládí vyšli ven, Alí s nimi. Vs ni měli u boku zbraň. Roztržitě si pomyslel, že tam mají určitě sklad zbt Alí zasalutoval a spěchal pěšinou k jezeru. Valíkovy děti přiběhly a s jásote vrhly otci do náruče. Holčičku vyhodil do vzduchu a zase ji postavil. "Ano, Anúše?" obrátil se na ženu.

"Chtěl jsi, abych tu s dětmi přesně v tuhle dobu byla."

"Ano. Prosím tě, připrav Setáren a Džalála. Brzy odletíme." Děti se ol tě rozeběhly k domu. "Kapitáne, je vrtulník připravený?" "Ano. Ano, je."

Valík se podíval znovu na svou ženu. "Prosím tě, má drahá, jdi se připr Usmála se a ani se nepohnula. "Jsem připravená, vezmu si jen kabát." C ní důstojníci už přicházeli, někteří měli automatické pušky. Lochart odtrhl myšlenky od Šahrazád, pátečního svátku a dalších čtyř ,< a prolomil ticho: "Jaký je plán?" Valík oznámil: "Bagdád. Startujeme za pár minut."

"Myslel jsem, že letíme do Kuvajtu."

"Rozhodli jsme se letět do Bagdádu. Generál Seládí soudí, že jižní sr 297

nejší." Nepřestával pozorovat Locharta. "Chci být na palubě od této leza deset minut." ladil bych vám počkat do dvou, do tří ráno a po-"

jádí ho chladně přerušil: "Chytili by nás. Vojáci nás mohou obklíčit - kou-»dtud je letecká základna, klidně sem pošlou patrolu. Nevyznáte se ve tských věcech. Odletíme okamžitě do Bagdádu." [uvajt je lepší a bezpečnější, ale v obou případech bude vrtulník bez írán-0 povolení zadržen," poznamenal Lochart. dozná ano, možná ne." Valík byl klidný. "Bakšiš a pár styků udělají hod-Ty sám, vetřelce do naší rodiny, pomyslel si shovívavě, spolu s dvěstědvá-lou budeš stačil, aby se Iráčani uklidnili, protože my potvrdíme, že let byl palní - dokonce i povolení z Teheránu je nelegální. Iráčané to pochopí a ne-i nám. Většinou Chomejního nenávidí a bojí se nejen jeho, ale i jeho i islámu. S tebou, dvěstědvánáctkou a malým přilepšením navrch proč m dělali potíže? ýslím, že Bagdád je špatný nápad." nerál Seládí drsně přerušil debatu: "Startujeme teď hned." :hart zrudl, ostatní nervózně přešlapovali. "Nepochybuju, že odletíte, jak-| vrtulník a pilot budou připraveni. Už jste letěl v těchhle horách?" fc... osobně ne, ale dvěstědvánáctka má střechu a my letíme do Bagdádu. nžitě!" ák vám přeju hodně štěstí. Osobné bych vám doporučoval vyčkat a letět uvajtu, ale dělejte, jak chcete, protože já s vámi neletím." lítalo ještě větší ticho. Seládímu se nahrnula krev do tváře. "Připravte se čtu. Ihned." chart připomněl Valíkovi: "Cestou do Isfahánu jsem vám řekl, že poslední nepoletím. Nevezmu vás dál. Alí to zvládne sám má perfektní kvalifikaci." e po vás jdou stejně jako po nás." Valíka udivila jeho hloupost. "Poletíte Pni až tam." Ne, nepoletím. Vrátím se zpátky pěšky - pochopitelně nemůžete ztrácet čas de mě vysazovat. Alí s vámi poletí - vyzná se v téhle oblasti a zná radar. Bte mi pušku a já půjdu do Bandar-e Dělám. Oukej?" ptatní se dívali z Locharta na Seládího a na Valíka. Čekali. uík i Seládí přemýšleli o novém problému. Oba dospěli ke stejnému závě-tttó Alláh! Lochart se rozhodl zůstat, ponese následky. "Dobře," řekl Valík K!> "Alí s námi poletí." Usmál se, a protože si Locharta jako pilota vážil, C dodal: "Jelikož jsme demokrati, navrhuju hlasovat. Irák nebo Kuvajt?" Aivajt,' věděla Anúše okamžitě a ostatní se přidali dřív, než se do toho K mohl vložit. Bore, pomyslel si Valík, nechal jsem se přehlasovat, protože Seládí tvrdil, že Lollcejního náčelníka v Bagdádu a že bezpečný průjezd pro všechny přijde cet tisíc dolarů, což je mnohem levnější než v Kuvajtu - kolik budou platní, je jejich věc. Doufám, že na to mají, nebo že si dokážou peníze rych-

le opatřit. "Souhlasíte, Excellence strýčku, že ano? Kuvajt. Děkuji vám, kapie ne. Mohl byste vyřídit Atimu, že poletí - je dole u jezera." "Jistě. Vezmu si jen věci. Necháte mi jednu pušku?"

"Ovšem."

Odešel do přístřešku.

Seládí rozhodl: "Ať někdo z vás vytáhne vrtulník a mizíme." Posle Lochan vyšel, odložil letecký pytel vedle dveří a kráčel pěšinou k jezeru. se za ním díval, pak netrpělivě přešel ke dvěstědvánáctce. Valík viděl, že ho žena pozoruje. "Anúše?"

"Co zamýšlíš s kapitánem Lochartem?" zeptala se tiše, přestože je nih nemohl slyšet.

"On... slyšelas ho. Odmítá s námi letět a chce zůstat. Půjde pěšky." "Já vám, jak uvažuješ, drahý. Chceš ho nechat zabít?" Usmívala se. "T<J přesněji zavraždit?" "Vražda je špatné slovo. Určitě chápeš, jak velké nebezpečí pro nás před vuje. Zná nás všechny naše rodiny budou trpět, jestli ho chytí a bili mučit. Je to vůle boží. Sám se rozhodl. Seládí to chtěl udělat v každém příp - vojenské rozhodnutí - já byl proti, proto měl letět s námi." "Abys ho obětoval v Kuvajtu nebo v Bagdádu?"

"Seládí dává příkazy Alímu, já ne. Lochart to má spočítané. Je to srnu ale nezbytné. Souhlasíš, vid?" "Ne, drahý. Je mi líto, ale nesouhlasím. Jestli se mu tady něco stane, ho lidí toho bude litovat." Stále se usmívala. "Ty taky, můj drahý." Zrudl. Muži za ním vytáhli dvěstědvánáctku ven a teď nakládali. Ztišil l "Copak jsi mě neslyšela, Anúše? Ohrožuje nás! Není jedním z nás, Džárct tak tak snáší a já ti přísahám, ze pro nás znamená velké nebezpečí, stejně j pro všechny, co zůstali doma - tvou rodinu i moji." "Copak jsi mě neslyšel, muži? Já ti říkám, že všechna nebezpečí známi dobře, ale jestli bude tady zabit zavražděn, zemřeš taky." i "Nebud' směšná!" "Člověk jde někdy spát a už se neprobudí. Bude to vůle boží." Stále mil jemně a stále se usmívala.

Valík váhal, pak se zamračil a rozeběhl se dolů po pěšině. Děti vyběhly? mu a ona jim vlídně řekla: "Počkejte tady, miláčkové, hned se vrátím." Na kraji jezera byl zastřešený prostor pro grilování a vedlo odtud do vo< schodů pro lyžaře nebo ty, kdo se chtěli svézt na motorovém člunu, přiv'" v úkrytu opodál. Lochart stál na kraji vody s rukama nahoře.

Alí na něj mířil automatickou pistolí. Dostal od Seládího jasný roz k jezeru a čekej. Buď tě zavoláme zpátky, nebo pošleme pilota za tebou. .1 jde, zabiješ ho a hned se vrátíš.

Nenáviděl ten příkaz - bombardování nebo útok na revolucionáře ti metu vrtulníku nebyla vražda, ale tohle ano. Byl v tváři popelavý, zatím r 299

Je nezabil a prosil Boha o odpuštění, ale rozkaz je rozkaz. "Sorry," řekl aptivě a začal tisknout spoušť. It (orn okamžiku jako by nohy pod Lochartem podklesly a on spadl do vo-jAlf automaticky sledoval zbraní ten pohyb, zamířil doprostřed zad, jako by lna střelnici a věděl, že při téhle vzdálenosti se nemůže netrefit. Ted'! Stop!"

lomek vteřiny, kdy zaváhal, stačil, aby jeho mozek zaznamenal nový rozkaz l vděčně poslechl. S nesmírnou úlevou uvolnil tlak prstu na spoušti. Valík inu přiběhl a oba se dívali do vody, která tady ve stínu byla kalná a docela oka. Čekali. Lochart se neobjevoval. Aoiní. je pod těmi prkny - nebo pod můstkem," zauvažoval Alí, setřel si ; obličej dlaní a děkoval Bohu, že neprolil pilotovu krev. Lno." Valík se taky potil, ale strachy. Ještě neviděl takový výraz na tváři své k jako když mu s úsměvem slibovala, že ho v noci zabije. To ti její zločinní ČÍ, říkal si. Je Kadžárka z větve Kadžárů, kteří by klidně oslepili nebo zalili svého soka v boji o trůn nebo děti svých rivalů jen jeden šáh Éar zemřel přirozenou smrtí, a přitom tahle dynastie vládla 146 let. Valík se lédl, stála nahoře na pěšině; pak se znovu otočil k Alímu: "Dej mi svou S," poručil. Úík roztřeseně položil pušku na hrubá prkna a zavolal: "Locharte, necháte tu pušku. Tohle všechno byl omyl. Kapitán se zmýlil." k generál _"

Ví nahoru k vrtulníku," nařídil Valík hlasitě. "Seládí je blázen - nikdy ti l dávat rozkaz, abys ho zabil. Okamžitě odlétáme a letíme do Kuvajtu i Bagdádu. Alí, běž a nastartuj motory!"

E odešel. Když pospíchal kolem Anúše, zvědavě na ni pohlédl. Sešla dolů ojila se k Vilíkovi. ělas?" zeptal se.

(€

tli. Nic se neozývalo. Vlny nenarážely na břeh, hladina byla krásná t, nezčeřená, rovná jako sklo. "Já... doufám, že se někde schovává," věřila ti cítila prázdnotu. Ale je čas zahladit roztržku, pomyslela si. "Jsem ráda, fckrev není na tvých rukou. Seládí je zrůda." Hi bychom se vrátit." Z vrtulníku ani z domu sem nebylo vidět. Vystřelil automatické pušky kousek od nich do země. "Kvůli Seládímu. Řeknu t myslím, že jsem Locharta zasáhl, když se vynořil z vody, co ty na to?" sila se do něj. "Jsi moudrý a dobrý muž." Kráčeli bok po boku zpátky Ľ »Nebýt tebe, tvé chytrosti a odvahy, nikdy bychom se z Isfahánu tí. Ale exil? Ne-" lasný exil," upřesnil žoviálně, celý šťastný, že napětí mezi nimi pominula vrátíme domů." r bylo krásné," vydechla a snažila se tomu věřit. Musím, nebo se zbláz-i odejít kvůli dětem! "Jsem ráda, že ses rozhodl pro Kuvajt - nikdy

300 james clavelé

jsem neměla ráda Bagdád ani Iráčany, hu!" V jejích očích pořád ležel stín. "(to Lochart říkal, že čekat až bude tma, je chyba?" "Pár mil odtud je letecká základna. Mohli by nás vidět na radaru, Anúšc.1 anebo by nás mohli zahlédnout pozorovatelé letounů na kopcích. V jednom n Seládí pravdu základna sem kvůli nám pošle patrolu." Vystoupali nahor Děti už na ně čekaly ve dveřích kajuty, všichni ostatní byli na palubě. Přidali < kroku. "Kuvajt je mnohem bezpečnější. Už jsem se rozhodl, že toho pomp ního hlupáka Seládího nebudu poslouchat - nedá se mu věřit." Za pár minut už mířili přes hřeben okolních kopců. Letěli blízko skal, níž nad zemí, aby na sebe neupozornili základnu. Alí Abásí byl dobrý pilot a vyzí se tu. Jakmile se dostali do údolí, zatočil na západ a uháněl průsmkem, aby; vyhnul vnějšímu perimetru letiště. Irácká hranice byla asi padesát mil před n mi. Sníh překrýval vrcholky hor a část svahů, údolí byla místa zelená. Někde i objevila skalnatá pustina. Přeletěli neočekávanou neznámou vesnicí a pokrač váli téměř přímo na jih, sledující tok vody a hranici, kterou spíše tušili kdesi | pravici. Celý let by mohl trvat sotva dvě hodiny, záleželo na směru větru a i byl příznivý. Ti, kdo seděli v kabině blízko oken, šťastně pozorovali ubíhající krajinu. N lepší místa měly děti, major držel na klíně Džalála, Valík svou dceru. Seděl vo le Anúše. Všichni byli spokojení, někteří se tiše modlili. Západ slunce se bití a zdálo se, že bude dobrý. Mraky se zbarvovaly červeně - ,rudá noční obloh pastýřova potěcha', broukala Anúše Setáren v angličtině, oba motory dobře pr. covaly a všechny ručičky byly v zelených sektorech stupnic. Alí byl rád, že letí, rád, že nezabil Locharta, který stál před ním a nic ne kal, neprosil o milost ani se nemodlil, jen stál s rukama nahoře a čekal. Urc se zachránil pod těmi prkny, díky Bohu... Rychle se podíval na mapu, aby si osvěžil paměť. Ve skutečnosti to neměl 3 potřebí, prožil tu řadu let a mockrát letěl přes hřebeny. Brzy se snese do plá Tigridu a Eufratu, poletí nízko, při zemi, kolem Dízfulu, pak kolem Ahvá a Choramšahru, stříhne to přes vody Satt-al-arab do Kuvajtu a ke svobodě. Před ním se vynořil očekávaný horský hřeben s vysokým štítem; vyhoupla nahoru a proletěl do dalšího údolí. Radost z létání ho zcela ovládla. Najedno ze sluchátek zaznělo: "HBC, vystupte do výšky tisíc stop a snižte rychle a ochromilo mu mozek. Byl ve vzduchu sotva šest minut. Rozkaz byl ve farsí, pak ho opakovali v angličtině, znovu ve farsí a v ang tině. Celou tu dobu držel vrtulník dole a zoufale se snažil přimět svůj rno k činnosti. "Vrtulníku HBC, letíte ilegálně, vystupte z údolí a snižte rychlost!" Alí Abásí hleděl napjatě nahoru, prohledával oblohu, ale žádné letadlo n< děl. Údolí pod ním uhánělo dozadu. Vpředu byl další hřeben, za ním nasíct valy jiné hřebeny a údolí až dolů k nížině. Na západ, asi čtyřicet mil od nu ležela hranice s Irákem - dvacet minut letu. 301

Vrtulníku HBC, poslední varování. Letíte ilegálně, vystupte z údolí a sniž-ichlost!" Jasný příkaz. iho mozek křičel: Máš tři možnosti! Poslechnout a umřít; snažit se unik-t nebo přistát; přečkat někde noc a zkusit to za svítání - pokud přežiješ h střely. Rozhodl se. .evo před sebou uviděl stromy a prudký sráz, stěny údolí padaly dolů do vrhl se do ní, a tím se rozhodl pro útěk. Teď mu to myslelo dobře. Strhl chatka a svěřil se Bohu. Cítil se díky tomu lip. Zpomalil, když se přiblížil onci rokle, proletěl těsně kolem skupinky stromů a ponořil se do dalšího Sho údolí, přičemž znovu ubral rychlost a stále pečlivě sledoval vodní tok. i(stromy a skaliska, kolem nichž se musel proplížit. »rz se dole, zpomal, šetři palivo a leť na jih, nabádal se s rostoucí sebedů-u. Když to půjde, přibližuj se k hranici, ale klidně. Nemůžou tě chytit, když Ťs používat hlavu. Brzy bude tma - v té se jim můžeš ztratit - a jsi dost ený, abys dokázal doletět do Kuvajtu. Ale jak nás vystopovali? Vypadalo to o, jako by nás čekali. Mohli nás mít na radaru před přehradou v Dízu -Lóóór!

yl tu hustší porost. Proletěl jím a pořád se přidržuje skály, vyšplhal na hře-i k dalšímu údolí. Bezpečně ho přeletěl a řtil se dolů do ochrany skal, oči- pátral nahoře i vpředu a vždycky vyhlížel, kam by se dalo posadit, kdyby Hor selhal. Byl teď soustředěný, plný sebedůvěry a dělal svou práci dobře. Běhny ručičky na přístrojové desce byly ve správné poloze. Minuty utíkaly, iřestože stále pátral pohledem po obloze, nic neviděl. Na začátku dalšího údolí otočil s vrtulníkem o tři sta šedesát stupňů a svědomitě prozkoumal vzduš-lprostor. Nikde nic. plává! Ztratil se jim! Insd Alláh! Zhluboka se nadechl a spokojeně zamířil na tJPřes další hřeben. A ještě další. Pak už byly pláně. Tam čekaly dvě stíhačky iFI4.

james clavel

lit? .atílu

fxy).

I ŤChvoj -<4, / .Tibriz IÖ

r) "»""

Kazvin Ť

(ÁFGHÁNISTANl

. , | TEHERÁN

Bigdtí

. Ť

'-> Db D»ni

Bandar-e Delíffl Ť Koviz

'-KÍJV

SAUDSKÁ ARÁBIE „f".,f,

kapitola | BAHRÁJN

B%A1Š FEDERACE /

k B A HAfU /

., ARABSKÝCH, ..EMIRÁTŮ ,'

teheránské letiště - kancelář S-G. 17.48 hodin. "... pnstánf| nepovoluje!" ozvalo se z vysílačky spolu se silným praskotem. Gavallan, mc a Robert Armstrong stáli kolem a napjatě poslouchali. Za okny pusto při blížila se noc.

Znovu zazněl bezstarostný hlas Johna Hogga z blížící se stopěťadvš "Teheránská kontrolo, tady je EchoTangoLimalima, byli jsme tu včera, z Kíše povolení přistát a -" "ETLL, přistání se nepovoluje!"

Hlas dopravního kontrolora byl chr a vystrašený a Mciver tiše zaklel. "Opakuji: nepovoluje se, veškerá civilní] ká doprava je zrušená a přílety zastaveny až do dalšího rozhodnutí im." V pozadí

slyšeli další hlasy hovořící o překot ve fársí, řada mikrofonů b: stavena na tuto frekvenci. "Vraťte se na místo startu!"

"Znovu opakuju, že mám od radaru v Kíši povolení přistát, stejně kontroly v Isfahánu. Sláva ájatolláhu Chomejmímu a vítězství islámu - jse říčet mil jižně od kontrolního stanoviště Varamín, čekám přistání na ran vlevo. Prosím, potvrďte, že váš přistávací systém funguje. Máte další v systému?"

Na okamžik bylo z věže slyšet hlasy ve fársí, pak se ozvalo: "Další není, ETLL, ale nepovoluje -" Americká angličtina zmlkla a rozzlobený I 303

i cizím přízvukem řekl: "Žádné přistání! V Teheránu dává rozkazy výbor! ní Teherán - Isfahán není Teherán - my rozkazujeme v Teheránu. Jestli nete, jste zatčen." ápětí se ozval nevzrušený hlas Johna Hogga: "EchoTangoLimaLima. mim, nechcete nám povolit přistání, a chcete zrušit povolení, která jsme Ili, což je podle mezinárodního leteckého řádu chyba - stanoviště jedna, [pí." Okamžitě se na jejich soukromé frekvenci patřící S-G, plné poruch (bojů statické elektřiny, ozval jeho jadrný hlas: "Vedení, radťe!" fciver přepnul kanály a řekl do mikrofonu: "Tři sta šedesát, stanoviště jed-WL znamenalo "obleť to a čekej na odpověď". Podíval se na Gavallana, |se tvářil zachmuřeně. Robert Armstrong si nehlučně hvízdal. »dši ho pošlu pryč - kdyby přistál, mohli by ho zatknout a stroj zadržet," Ho Mcivera. áyž má oficiální povolení?" nesouhlasil Gavallan. "Řekl jsi věži, že máme od britského velvyslance, schválený Bázargánovou kance" je ne Bázargánem osobně, pane," vmísil se Robert Armstrong. "A i tak, rického hlediska dělají teď zákony ti parchanti na věži. Navrhuju -" zmlkl I zamračeně ven. Dva nákladáky a rádiový vůz s vysokou kymácející se s. uháněly po příjezdové cestě. Zamířily přímo na ran věž 29 vlevo a za-Jy uprostřed. Vyskákaly Zelené pásy a zaujaly obranné pozice. Rádio-E pokračoval v jízdě. přcic!" zamumlal Mciver. x, myslíš, že budou monitorovat naši frekvenci?" : bezpečnější počítat s tím, Andy." Han se chopil mikrofonu. "Zrušit B opakuji B." OoTangoLimaLima!" Potom, na věžní frekvenci, laskavě a přátelsky: tiská, věž. Souhlasíme s vaší žádostí zrušit naše přistání a formálně žá-povolení přistát zítra v poledne, abychom složili naléhavé, opakuji ' náhradní díly požadované IranOilem, posádka s letadlem okamžitě rcr pochvalně zabručel: "Johnny byl vždycky bystřej hoch." Pak kArm-vi: "Dáme vás -" loviště jedna, EchoTangoLimaLima," ozvala se věž.

(se vás na seznam pasažérů, jak jen to půjde, pane Armstrongu. Lituju, Ono nic nebude. Co vaše papíry?"

ttrong odtrhl pohled od blížícího se vozu. "Já, ehm, radši bych vystupo-Ppeciální poradce pro S-G, jedoucí na dovolenou, jestli vám to nevadí. |ttou, pochopitelně." Znovu se podíval na Gavallana. "Co znamená Mi B'?"

t to zítra ve stejnou dobu." |tli žádosti ETLL bude vyhověno?" F letíte zítra - jako speciální poradce." Ľ Doufejme, že to zítra vyjde." Armstrong pohlédl na blížící se vůz

304 james clavei

a rychle dodal: "Budete doma dnes večer kolem desáté, pane Gavallane? Mc bych na chvílku zaskočil - jen si popovídat, nic důležitého." "Jistě. Budu vás čekat. Už jsme se viděli, že?"

"Ano. Jestli nepřijdu do čtvrt na jedenáct, tak mě něco zdrželo a nejde to víte, jak to chodí ozval bych se ráno." Měl se k odchodu. "Díky." "To je v pořádku. Kde jsme se viděli?"

"V Hongkongu." Zdvořile kývl a vyšel ven, vysoký a kostnatý. Dívali se ním, jak vešel do dveří vedoucích do hangáru a zadními dveřmi na parkoviJ S-G, kde nechal své staré auto - Mdverův vůz parkoval vpředu. "Jako by tu už někdy byl," podotkl Mciver zamyšleně.

"V Hongkongu? Vůbec si na něj nevzpomínám. Ty ano?"

"Ne." Zamračil se. "Zeptám se Gen, ta má dobrou paměť na jména." "Nejsem si jistý, že mi je vážený pan Robert Armstrong sympatický a že i věřím; ať si Talbot říká, co chce." V poledne zašli za Talbotem zjistit, co ví o Armstrongovi. Jen řekl: "Ale I docela slušný chlápek a my bychom, ehm, ocenili, kdybyste ho dopravili, i bude chtít, a ehm, nekladli mu moc otázek. Zůstanete na oběd, že? Mámcj tě zásobu výborných plotic, čerstvě mražených, spoustu kaviáru nebo úzcí lososa, když budete chtít, La Doucette '76 s ledem - nebo tresku s hrami vou kaší a domácí klaret, který velice doporučuji. Čokoládový puding I třešňový koláč a ještě nám zbývá asi půl bochníku velmi chutného stiltor sýra. Svět může být v jednom ohni, ale aspoň můžeme pozorovat, jak T~ by džentlmeni. Co takhle růžový džin před obědem?" Oběd byl moc dobrý. Talbot povídal, že Bachtijár vyklízí pole Baž a že Chomejní by mohl zabránit spoustě problémů. "Teď už k žádnému| vratu nedojde a věci se budou postupně normalizovat." "Co podle vás znamená postupně?"

"Až dotyčným osobám dojde munice. Jenže, milý kamaráde, co já si my to je vedlejší. Rozhodující je, co si myslí Chomejní, a jen bůhví, co to jc.3 Když si Gavallan vzpomněl, jak se Talbot suše zasmál vlastnímu vtipu, ly se mu koutky úst. "Copak?" zeptal se Mciver.

"Jen jsem si vzpomněl na Talbota a na dnešní oběd."

Vůz byl pořád ještě asi sto yardů od nich. "Talbot zná spoustu Co myslíš, o čem si Armstrong bude chtít popovídat?" "Nejspíš nás bude chtít uklidnit a rozptýlit naše pochyby - kont Mácu, šli jsme přece na ambasádu, abychom se na něj vyptali, ne? ; Obvykle nezapomínám... Hongkong? Nějak se mi spojuje s dostihy v.< Valley. Myslím, že na to přijdu. Něco se mu musí přiznat: je přesný. K mu v pět hodin a on tam byl - i když vypadal, jako by přišel z lesa. novi blýsklo v očích pod těžkým obočím, pak se opět zahleděl na pí vůz. "Tak jako je jisté, že Bůh stvořil Skotsko, nelze pochybovat, že <~ chtěl setkat s naším přátelským výborem. Proč asi?" 305

Ľ guta vystoupil výbor sestávající ze dvou ozbrojených mladíků, jednoho ly jiného než včera a Sabolíra, zpoceného a stále velmi nervózního vyš-rdůsrojníka z pasového oddělení. Dobrý večer, Excellence," řekl Mciver a jeho čich protestoval proti intenzivní pachu starého potu. "Dáte si čaj?" e, ne, děkuji vám." Sabolír byl stále ve střehu, i když to maskoval arogan-»sadel se na nejlepší židli. "Máme pro vás nová opatření." jio?" Mciver s ním v posledních pár letech několikrát jednal a tu a tam mu iral bednu whisky, kanystry s benzinem nebo mu občas nabídl zdarma le-r i ubytování, když jeho rodina plánovala dovolenou u Kaspického moře. »e zamluvené pokoje pro naše lidi a oni je nevyužijí, drahý pane Sabolíre. škoda, že?" Jednou mu zařídil týdenní výlet pro dva Dubaje. Dívka byla [a velmi krásná a Sabolír trval na tom, aby v účtech Společnosti figuro-iko "iránský expert". "Co pro vás můžeme udělat?" Veho údivu Sabolír položil na stůl Gavallanův pas a povolení k přistání. Ľmáte pas a povolení, ehm, je to schválené," jeho hlas automaticky sklouzl fední polohy. "Imám nařídil, aby se situace všude normalizovala. Takže, |tislámský stát Irán se vrací k normálu a letiště bude znovu otevřeno do, io tří dnů pro normální, předem schválenou dopravu. Takže i vy se mů-|átit k normálu."

(dáme tedy moci znovu začít s výcvikem iránských letců?" Mciver jen Ovládl své nadšení, neboť tahle dohoda byla velice rozsáhlá a nesmírně »á.

plír váhal. "Ano, myslím že -"

S," odmítl mollá stroze dobrou angličtinou. "Ne - dokud to neschválí ebo revoluční výbor. Postarám se, aby se to vyřídilo, abyste věděl, na !. Sám myslím, že se s tím tak hned ještě nezačne. Mezitím můžete pro-ou běžnou práci - dopravovat náhradní díly základnám a pomáhat Ira-y zajišťování provozu rafinerií - je pochopitelné, že lety musí být předem Ľny. Můžete začít pozítří." i»orně, souhlasil Gavallan a Mciver to po něm opakoval. pravá leteckého personálu a personálu naftových věží oběma směry - při Ozim schválení a budou-li všechny doklady v pořádku," pokračoval mol-|ae také pozítří. Těžba nafty má prioritu. Islámský strážce bude provázet (nitmi let." (tíze se to předem dohodne a muž se dostaví včas. Ovšem beze zbraně," N)yl zdvořilý a

připravoval se na nevyhnutelný střet. rojení islámští gardisté budou chránit před nepřáteli státu vás!" zdůrazní ostře. "Chtěli bychom spolupracovat. Excellence," vložil se do toho Gavallan Pyro tónem, "opravdu velice rádi, ale jsem přesvědčený, že byste negovat životy nebo ohrozit islámský stát. Formálně vás žádám, abyste

306 james clavei

požádal imáma o zákaz všech zbraní v těchto případech - je patrné, že s ním jste v kontaktu. Zatím jsou moje letouny odstavené, dokud nedostanu povolení, anebo dokud mi ho neudělí moje vláda." "Vaše letouny nebudou odstavené a vy zahájíte normální provoz!" Mollá < očividně rozzlobil. "Možná bychom mohli udělat kompromis: vaši gardisté budou mít zbraň ale kapitán si během letu ponechá municí. Souhlasíte?" Mollá váhal.

"Imám nařídil, aby všichni složili zbraň, ne?" Gavallan už byl ostřejší. "Ano. Dobrá, přijímám."

"Děkuji vám. Mácu, připrav pro Excelenci zápis, aby ho podepsala, a usměj ho pro naše chlapce. Dále: Budeme potřebovat nové doklady. Excellence 'L' staré vydal starý režim, takže jsou neplatné. Mohl byste nám je potvrdit; osobně? Je zřejmé, Excellence, že jste významná osoba a víte, co se děje." Df se, jak mollá díky lichocením přímo roste. Měl hodně přes třicet, jeho brada (la neupravená, oblek chudý. Podle přízvuku Gavallan soudil, že kdysi studoval v Anglii jako tisíce Íránců, kterým šáh poskytl stipendium ke studiu na Žal dě. "Pochopitelně nám vyřídíte nové doklady okamžitě, abychom v nové) měli všechno v pořádku?"

„i "My, ehm, my podepíšeme nové dokumenty pro všechna naše letadla, ad Vyndal z odřeného kufříku nějaké papíry, nasadil si staré brýle se silnými jímami z nichž jedno bylo prasklé. Papír, který hledal, byl až na dně. "Máte v péči náct íránských dvěstědvacítek, sedm dvěstěšestek a čtyři Alouetty na růžích místech, všechny s íránskou registrací a patří Íránské vrtulníkové společnosti je to správné?" Gavallan zavrtěl hlavou. "Ne docela. V současné době patří ještě společně S-G v Aberdeenu. Íránská vrtulníková společnost, náš partner, se stane i letem až po jejich splacení." Mollá se zamračil, pak si přiložil papír blíž k očím. "Ale podle směrnic majitelem íránská společnost?" "Ano, ale za podmínky, že splátky budou... v pořádku."

"Imám řekl, že všechny dluhy splatíme, takže budou v pořádku." "Ovšem, ale zatím vlastnictví závisí na skutečném splacení," pokračoval Gavallan opatrně a doufal, že věž povolí Johnnymu Hoggovi zítra přistát. "Jes by tenhle rošťák s medovou pusou nemohl pro nás to povolení zařídit? (v duchu. Jestli Chomejní nařídil, že se situace bude normalizovat, pak já budu a já se můžu vrátit klidně do Londýna. Při troše štěstí uzavřu 1(s ExTexem o leasingu vrtulníků X63 do soboty. "Několik měsíců jsme spláceli všechny stroje i s úroky, takže -" "Islám zakazuje lichvu a placení úroků," oznámil mollá s konečnou | ti, která Gavallana i Mcivera ohromila. "Banka nesmí požadovat úrok. To je lichva." Gavallan pohlédl na Mcivera, pak, značně vyšinutý, znovu obrátil j 307

Hoví. "Když banky nemůžou požadovat úroky, jak bude fungovat váš byznys i mezinárodní?" adie islámského zákona. Jen podle něj. Korán zakazuje lichvu." Mollá ničeně dodal: "To, co dělají cizí banky, je špatné - kvůli nim má Írán mnoho problémů. Banky jsou špatné instituce a my je nebudeme tolerovat. Pokud íránskou vrtulníkovou společnost, nařídil islámský revoluční výbor, aby se té sdružené podnikání zatím přerušilo." Máchl rukou k listinám. "Všechny stroje jsou íránské, mají íránskou registraci, jsou íránské!" Znovu zíral Řipíru. "Tady v Teheránu máte tři dvěstědvacítky, čtyři dvěstěšestky a je-troj 47G4 tady na letišti, že?" ou různě roztroušené," řekl Mciver opatrně. "Tady, v Doušan Taphe lle Morghí." Je v podstatě jsou všechny v Teheránu, ne?" tli ho pozoroval, když hovořil s Gavallanem, a taky se snažil přečíst i nohama jeho papíry. Ten, co držel mollá v ruce, uváděl seznam všech je-ounů i s registračními čísly a byla to kopie smlouvy, kterou měl perma-1 ve věži, kterou S-G musela neustále sledovat, aby všechny údaje sou-, žaludek

se mu zkroutil, když si všiml, že EP-HBC je v červeném tu - šlo o Lochartovu dvěstědvánáctku - a taky EP-HGC, což byla nova dvěstěšestka. Inu dvěstědvánáctku jsme propůjčili do Bandar-e Dělám." Rozhodl se [riskovat, v duchu však proklínal Valíka a doufal, že Tom Lochart je buď Bar-e Dělám nebo už v pořádku na cestě domů. "Ostatní jsou tu." |čili to bude asi EP EP-HBC, že?" řekl mollá, očividně náramně spo-sám se sebou. "Teď, co -" Přerušil je hlas dopravního kontrolora: "Echo-imaLima, žádost se zamítá. Volejte Isfahán, 118.3 - přeju dobrý den." ořádku správně." Mollá spokojeně kývl. illan a Mciver v duchu zakleli a Sabolír, který tiše pozoroval jejich do-lí s mollarou a moc dobře chápal, že se jím pokoušejí manipulovat, se pro Ulál a pečlivě se vyhýbaje jejich očím, hleděl raději na zem. Před chvílí-tyž se mollarova pozornost obrátila jinam, se jeho pohled střetl s Mcive-|il on se pousmál, povzbudivě, předstíraje přátelství, protože se bál, aby pnezveličil své dřívější laskavosti vůči jeho osobě, když přece šlo jen Ční vděčnosti za to, že uhlazoval cestičky při problémech s náhradními ' s personálem. Ráno vyzýval v rozhlasu mluvčí islámského revoluční-"u všechny loajální občany, aby udali každého, kdo spáchal zločiny mu. I dne byli tři jeho kolegové zatčeni a letiště zaplavila vlna hrůzy. gardisté neuvedli žádný zvláštní důvod, jen je odvěkli pryč a vsadili g v Kasru - nenáviděného vězení SAVAKu - kde, jak se proslýchalo, létneš ráno po krátkém procesu padesát nepřátel islámu. Mezi zatče-l jeden z jeho lidí, který včera přijal deset tisíc rijálů a tři plechovky l Mciverova skladu - muž jednu nechal a zbylé dvě si vzal včera ve-

308 jam ES clavel

čeř domů, což bylo jeho svaté právo. Ach Bože, jen aby nakonec ještě nepr hledali můj dům. Z éteru se ozval Johnny Hogg, jeho hlas byl dosud nadšený a buja "EchoTangoLimaLima, díky. Ať žije revoluce a dobrý den." Pak na jejich kán jadrně zaznělo: "Vedení, potvrďte to!" Mciver se natáhl a zapnul kanál. "Stanoviště jedna!" hlásil a silně si uvě moval přítomnost molly. "Mys-" "Och, vy mluvíte přímo s letadlem soukromý kanál?"

"Kanál Společnosti, Excellence. Běžná praxe."

"Běžná. Ano. Takže EP-HBC je v Bandar-e Dělám?" Četl z papíru: "Dopr va náhradních dílů. Je to správně?" "Ano." Mciver se v duchu modlil.

"Kdy se má tenhle vrtulník vrátit?"

Cítil mollův upřený pohled. "Nevím. Nepodařilo se mi dovolat do Bandar-f Dělám. Jakmile dostanu spojení, vyrozumím vás. Nyní, Excellence, pokud je o povolení pro naše jednotlivé lety, mys-" "EP-HGC. EP-HGC je vTabrízu?"

"Je na malém letišti Forša," tvrdil Mciver a vůbec mu nebylo dobře. Kéž l se o incidentu na kazvínské silnici nemluvilo a raději se na něj zapomnělo. F myslel, kde asi Erikki je - měl přijít k nim do bytu ve tři hodiny a doprovo je na letiště, ale neobjevil se. "Forša?"

Viděl, jak na něj mollá zírá, a s vypětím sil se soustředil. "Vrtulník EP-H(letěl v sobotu do Tabrízu doručit náhradní díly a přivést někoho z tamní | sádky. Vrátil se včera večer. Bude v zítřejším hlášení." Mollá se zachmuřil. "Ale každý přílet nebo odlet se má hlásit okamžit Nemáme nikde záznam o včerejším povolení k přistání." "Kapitán Pettikin nemohl včera navázat spojení s teheránskou kontrolou Bylo tam, tuším, vojsko. O spojení se pokoušel celou cestu." Rychle doi' "Jestliže znovu zahájíme operace, kdo bude schvalovat naše lety pro Iran(Pan Dárjús jako obvykle?" "Ehm, ano, myslím, že ano. Ale proč jste nehlásil ten přílet dnes?" Gavallan se vmísil s předstíraným nadšením: "Jsem potěšen. Excellence, s(lupráce s vámi bude očividně velmi pozitivní. Škoda, že tomu tak není ve vít případech, jako například s vojenskými kontrolory tady na letišti včera. Ted/< vidím, že nová islámská republika předčí západní státy. Bude příjemné takové zaměstnavatele. Ať žije nový život! Mohu znát vaše jméno?" "Já, já jsem Mohammad Teherání." Znovu se jim na chvíli podařilo odví jeho pozornost. "Takže, Excellence Teherání, můžeme využít

vaší nesporné autority? Kdy EchoTangoLimaLima směla zítra přistát, mohli bychom nesmírně zvýšit i tivnost. Osobně zaručuji, že naše společnost poskytne ájatolláhu Chomejt a jeho osobním asistentům - jako jste vy - služby, které můžete právem r

309

ljsJáhradní díly, které ETLL přiváží, umožní zprovoznění dalších dvou dvě-!«anátek a já se budu moci vrátit do Londýna a odtud podporovat vaši slav-evoluci. Jistě dáte souhlas?" Nejde o to. Výbor -" Výbor na vás určitě dá. Och, všiml jsem si, že jste si bohužel rozbil sklo Lýlí. Hrůza. Sám bez svých brýlí sotva vidím. Mohl bych zařídit, aby vám étadvacítka přivezla zítra z Al Šargázu nové?" Ifollá byl nesvůj. Zrak měl velmi špatný. Touha mít nové, dobré brýle ho feni přemohla. Och, to by bylo neuvěřitelné štěstí, dar od Boha. Určitě ten lid vložil tomu cizinci do hlavy Bůh. "Nemyslím... nevím. Výbor to nebu-noci udělat tak rychle." Víím, že je to těžké, ale jestli se za nás u výboru přimluvíte, určitě na vás da-fesmírně by nám to pomohlo, byli bychom vám zavázáni," dodal Gavallan, Eože dobře věděl, že tento tradiční obrat znamená: Co si přejete jako proti-bu? Viděl, že Mciver zapojil frekvenci a podával mu mikrofon. "Stiskněte :ko, Excellence, jestli nás chcete pocítit svou přímlovou..." [ollá Teherání váhal a nevěděl, co dělat. Jak hleděl na mikrofon, Mciver se amně podíval na Sabolíra.

Ibolír okamžitě pochopil, jeho reakce byly perfektní. "Ovšem, Excellence -ráni, výbor dá na každé vaše rozhodnutí," lichotil. „Ale zítra - zítra... mys-že máte navštívit další letiště, abyste zjistil, jak to vypadá s civilními vrtul-f v Teheránu, není-liž pravda?"

Mám to nařízené, ano," souhlasil mollá. "Já a někteří členové výboru musí-títtra navštívit další letiště."

ilbolír těžce vzdychl, předstíraje zklamání, a Mciver měl co dělat, aby se nesmál nad tou groteskou. "Bohužel nebude možné, abyste je všechny navští-ř pěšky nebo vozem a ještě stihl osobně dohlédnout na přilet a okamžitý t tohoto vrtulníku, kterému zakázali přistání, přestože to vlastně zavinili roloři v Kíši a Isfahánu, kteří se s vámi měli nejdřív poradit." 'ravda, pravda," souhlasil mollá. "Je to jejich vina!" vyhovovalo by vám sedm hodin ráno, Excellence Teherání?" nabídl Mciver tížíte. "Rádi vyjdeme vstříc letištnímu výboru. Dám vám svého nejlepšího ta a budete v klidu zpátky, abyste zkontroloval to přistání. Kolik mužů po-lvámi?"

fcst, mollá nepřemýšlel, byl zmožen představou, že by své příkazy splnil nadno a pohodlně, jako pravý ájatolláh. Vůle boží. "To... to by šlo?" Jvsem! V sedm ráno tady. Kapitán, ehm, hlavní kapitán Lané bude mít přísnou dvěštedvanáctku. Sedm včetně vás, počítáme i se sedmi manželkami. unozřejmě poletíte v pilotní kabině. Považujte to za hotovou věc." lollá letěl v životě jen dvakrát - do Anglie na univerzitu a zase domů, byl eciální studentský let íránských aerolinií. Šťastně se usmál a natáhl se pro °fon. "Sedm ráno." :lver, Gavallan ani Sabolír nedali najevo, jak se jim ulevilo.

310 jam ES clavei

Sabolír byl spokojený, že se mollá dal ovlivnit. Vůle boží! Kdyby mě teď křivě obvinili, mám spojení, řekl si. Tenhle trouba, té psí syn a nepravý mollá, se právě nechal zkorumpovat - očividně nešlo o piš. dárek po činu - ale o úplatek předem - nové brýle a naprosto zbytečná lete přeprava. Takhle naletět těm cizím dábelským Anglánům, kteří nás chlupu pozlátkem a kradou nám naše dědictví za pár rijálů! Jen slyšte toho blázna, jak dělá přesně to, co cizinci chtěli! Významně se podíval na Mcivera a zachytil jeho pohled. Pak znovu od zrak. Takže, ty západní psí synu, co bys mi mohl dát užitečného za mou ocenitelnou pomoc? francouzský KLUB. 19.10 HODIN. Gavallan přijal od francouzského čí v uniformě sklenici červeného vína, Mciver bílého. Oba si přiřtukli a vděčně se napili, unavení po cestě z letiště. Seděli v. s ostatními hosty, většinou Evropany, muži i ženami, dívali se na zasněženou hradu a tenisové kurty; křesla, v kterých si hověli, byla pohodlná a moderní, prostorná - byla tu spousta místností pro bankety, taneční večírky,

hostiny, retní hry, v další části této pěkné budovy v nejlepší části Teheránu byla i sa ' Francouzský klub byl jediný z podobných zařízení, které dosud fungova Americký klub s obrovskými sportovními prostory a perfektním vybavě stejně jako Britský a Německý klub byly dávno zavřené, jejich bary roztrís a zboží zlikvidované.

"Panebože, to je dobrota," pochvaloval si Mciver vychlazené, lahodné které zahnilo únavu. "Neříkej Gen, že jsme se tu stavili." "To nemusím, Mácu. Poznává to."

Mciver kývl. "Máš pravdu, tak ať. Podařilo se mi zarezervovat tu na i čeř večeri - přijde to nekřesťansky draho, ale stojí to za to." Ohlédl se,; zaslechl výbuch smíchu ve vzdáleném rohu. "Na chvíli mi to přišlo jako (Jeana-Luca, už je to celá věčnost, co jsme tu měli předvánoční večírek Ľ pak někdy ještě nějaký bude?" "Určité," snažil se ho Gavallan povzbudit, znepokojený, že starý ztrácí elán. "Nenech se tím mollou otrávit." "Nahnal mi husí kůži - Armstrong nakonec taky. I Talbot. Ale máš Andy, neměl bych si to tak brát. Jsme na tom lip než před dvěma dny... ším výbuchem smíchu začal vzpomínat na staré dobré časy s Genny, něm a Lochartem - na toho teď radši nebudu myslet - a s dalšími pilot teli, Brity, Američany, Íránci. Všechno je pryč, skoro všechno. To "Gen, jde se do Francouzského klubu, bude tenisové finále," ... nebo:! pořádá koktejlový večírek od osmi večer v Klubu íránských důstojníků bo: "Bohužel, tenhle víkend nemůžeme, velvyslanec nás pozval do svd" u Kaspického moře," ... nebo: "Já přijdu rád, Genny nemůže, shání| v Isfahánu..." 311

fív se tu pořád něco dělo, Andy, opravdu se tu společensky žilo, o tom ne-:hyb. Teď je problém navázat kontakt s vlastními lidmi." iavallan přikývl. "Mácu," promluvil vlídně, "přímou odpověď na přímou lni. Chceš odjet z Íránu a nechat někoho jiného, aby se staral?" fciver na něj tupě zíral. "Proboha, jak jsi na to přišel? Nechci! Jasně že ne! hyslíš, že když jsem chvíli na dně, že... Sakra, nechci," řekl, ale jeho mozek |;by se začal ptát na to samé, což před několika dny bylo absolutně vylou-'. Chátráš, ztrácíš vůli, ztrácíš sílu, už nemáš potřebu pokračovat - není čas (dát? Nevím, pomyslel si s bolestí v srdci, ale navenek se usmíval. "Všech-t v pořádku, Andy. Nic, co by se nedalo zvládnout." obrá. Promiň, že jsem se zeptal. Asi mě k tomu přivedl ten mollá, když |ril o .našich íránských vrtulnicích'." akt je, že Valík a partneři vždycky jednali, jako by byly jejich. Už od té (co jsme podepsali kontrakt." ybohu, že to je britský kontrakt, podle britských zákonů nezničitelný." n se podíval Mciverovi přes rameno a oči se mu nepatrně rozšířily. Dív-í právě vešla, mohlo být už dost přes dvacet, měla tmavé vlasy, tmavé >yla okouzlující. Mciver sledoval jeho pohled, rozjasnil se a vstal. "Nazdar, >," gestem ji zval k nim. "Dovol, abych ti představil Andrewa Gavallana. ; to je Sajáda Bertolinová, přítelkyně Jeana-Luca. Nechceš se k nám při-" usmíval se. ty, Mácu, ale bohužel nemůžu, jdu si zahrát squash. Vypadáš dobře. Jsem sjsem vás poznala, pane Gavallane." Natáhla ruku a Gavallan si s ní pocvičí. "Promiňte, už musím letět, pozdravuj Genny." ivu se posadili. "To samé, pane vrchní, prosím," objednal Gavallan. It, čistě důvěrně, z té kočky se mi třesou kolena!" dver se zasmál. "Obvykle je to naopak! Tahle dívka je skutečně velice polí, je z Libanonu, pracuje na kuvajtském velvyslanectví a Jean-Luc je do blázen." Btnouduši, to se nedivím..." Gavallanův úsměv pohasl. Hlavním vchodem Uzel Robert Armstrong s vysokým, výrazným, asi padesátiletým Íráncem. i si Gavallana a krátce kývl; zabrání do hovoru zahuli za roh a po scho-llahoru, kde byly další místnosti a boxy. "To by mě zajímalo, co tu, kčertu, ĽĽP -' Gavallan se odmlčel, najednou si vzpomněl: "Robert Armstrong, I superintendant kriminálního oddělení v Kowloonu! To je on!" ""minálního? Víš to jistě?"

o. Nebo to bylo zpravodajské? Počkej... jasně, přátelil se s lanem, teď už minám, u něj jsme se seznámili, v jejich rodinném sídle v horách, ne na c", I když tam jsem ho mohl s lanem vidět. Jestli si dobře pamatuji, byl |iter> večer, kdy se dostavil i Quillan Gornt, přestože ho nečekali, už přes-Ľ"!> ale myslím, že lan s Penelopou slavili výročí svatby, bylo to těsně '>> než jsem odjel z Hongkongu... safra, už je to skoro šestnáct let, není e)sem na něj zapomněl."

"Měl jsem dojem, že tě včera na letišti poznal okamžitě." "Já taky." Dopili a odešli, oba podivně zneklidnění. teheránská UNIVERZITA. 19.32 HODIN. Shromáždění více než tisíce levicoví vých studentů na předním nádvoří bylo hlučné a nebezpečné, zahrnovalo příliš mnoho frakcí a bylo tam příliš mnoho fanatiku, většinou ozbrojených. Vlád] tu chladno a vlhko, soumrak ještě nenastal, i když tu a tam bliklo pár svítilo a baterek. Rákoczy byl v zadních řadách, splýval s ostatními, stejně nedbale oblečen a podobný svému okolí, přestože už změnil převlek. Nebyl teď ani Smithenv ani Fedorem Rákoczem, ruským muslimem, sympatizujícím s islámskoman tickým hnutím, ale stal se Dimitrijem Jazernovem, sovětským zástupci v ústředním výboru strany Túde. Toto místo v posledních letech čas od času ' stával. Stál v rohu spolu s několika studentskými předáky, také členy Túde, st nou ostrého větru, samopal přes rameno, ozbrojený a připravený, a čekal, až i začne střílet. "Už to bude co nevidět," oznámil tiše. "Dimitriji, na koho mám střílet nejdřív?" zeptal se nervózně jeden z předáků "Na modžáheda - na toho zkurvysyna támhle," řekl trpělivě a ukázal na mil že s černým vousem, který byl mnohem starší než ostatní. "Dej si na Fármáde, je to profík a je členem Palestinské ligy za osvobození." Ostatní se na něj udiveně podívali. "Proč jeho, když je členem PLO?" mál se Fármád, podsaditý, téměř abnormálně malý student s velkou hlav a úzkýma bystrýma očima. "PLO patří mezi naše přátele už dlouhá léta, zajil ťují pro nás výcvik, podporují nás a máme od nich zbraně." "Jenže teď se PLO chystá podporovat Chomejního," pokračoval trpěli "Nepozval snad minulý týden Chomejní Arafata na návštěvu? Nepověřil sn jejich lidi funkcemi, které dřív zastával Izrael? PLO dodá všechny techniky, k re Bázargán a Chomejní potřebuje, aby nahradil Izraelity a Američany hlav v naftařském průmyslu. Nechcete snad, aby Chomejní posílil svou pozici, cc "Ne, ale PLO vždycky -"

"Írán není Palestina, Palestinci by měli zůstat v Palestině. Vy jste vyhráli! voluci. Proč nechávat cizincům svoje vítězství?" "Ale PLO jsou naši spojenci," trval na svém Fármád a Rákoczy byl rád, zeil projevil dřív, než mu svěřil nějakou vyšší funkci. "Spojenci, z kterých se stali nepřátelé, nemají žádnou cenu. Mysli na náš i "Souhlasím se soudruhem Dimitrijem," ozval se další ostrým hlasem. měl studené a tvrdé. "Nechceme, aby tu PLO poroučela. Jestli ho, Fárr nechceš zastřelit, udělám to já. Klidně si vezmu na mušku všechny a Z pásky, ty psy, taky." "PLO nemůžeme věřit," Rákoczy ve své lekci dál šířil šeme nedůvěry. "Je podívejte, jak mění postoje i na domácí půdě, jednu chvíli jsou marxisté, i hou muslimové, chvíli koketují se zrádcem Sadatem, pak ho zase nápad ť 313

líne důkazy, které to potvrzují." Jeho zkreslené informace přesně zapadaly. |cy máme důkaz, že se chystají zavraždit krále Husajna, zmocnit se Jordánu avřít separátní mír s Izraelem a Amerikou. Už se tajně sešli s CLA i se zá-ici Izraele. Nejsou ve skutečnosti proti Izraeli..." uch Izraeli, pomyslel si, zatímco automaticky odříkával připravenou lekci, ty Lravý poklad pro matičku Rus, tak hezky tam sedíš a irituješ celý muslimský fc zvláště bohaté naftové šejky, a jsi naší trvalou zárukou, že vždycky budeme či štvát muslimy proti křesťanům a jejich americkým, britským a francouz-|n spojencům a mezitím podlomíme jejich sílu, narušíme jejich rovnováhu iroováhu celého Západu a za to urveme cennou prémii, jednu za druhou. (hle rok Írán, druhý Afghánistán, pak Nikaraguu, Panamu a další, pokaždé jUe stejného scénáře. Zmocníme se Hormuzského průlivu, Panamského prů-ru, Konstantinopole a pokladnice jižní Afriky. Jo, Izraeli, ty jsi eso, s kterým cme o svět. Ale nikdy tě nenecháme zničit! Neopustíme tě! Ach ano, ne-ne tě prohrát mnoho bitev, ale ne válku. Budeš hladovět, ale nezemřeš; doně bankéřům z tvého rodu, aby nás financovali, a tak se sami zničili; ne-ne tě vyždímat pořádně Američany, posílíme tvoje nepřátele ale ne příliš (pomůžeme jim, až tě budou drancovat. Ale buď bez obav, nenecháme tě Bet z mapy světa. Och ne, nikdy! Jsi příliš

cenný. (Členové PLO jsou arogantní a namyšlení," řekl vysoký student zamračeně, dovedou být zdvořilí a nechápou význam Iránu pro svět a nic nevědí o naší néhistorii."

Je to pravda! Jsou to burani a parazitují na celém Středním východě i v na-I Zálivu, přebírají nám nejlepší místa." no," souhlasil další. "Jsou horší než židi." ákoczy se zasmál sám pro sebe. Jeho práce se mu líbila, líbilo se mu spolu-ovat s univerzitnímu studenty - to bylo vždycky úrodné pole - líbilo se mu :ovat druhé. Jsem učitel, pomyslel si spokojeně, jsem profesor terorismu, Či a přibírání moci. Nebo jsem spíš rolník: zasadím semeno, ošetřuju je, hlí-B a sklízím, přitom pracuju nepřetržitě a ve všech ročních obdobích, jako to prý rolník musí dělat. Některá léta jsou dobrá, některá špatná, ale každým |em jsem o něco dál, trochu zkušenější, víc znám půdu, jsem stále trpělivěj-| Jaro, léto, podzim, zima - pořád na té stejné farmě, v Íránu, pořád se stej-Jtt cílem - buď se Írán stane součástí Ruska, což by bylo nejlepší, nebo, při porším, bude ruským satelitem a bude chránit matičku Rus. Když si dupne na Hormuzský průliv... leh jo, pomyslel si a prostoupilo ho přímo náboženské vytržení, kdybych l' Írán Rusku darovat, pak jsem nežil nadarmo. Sapad si zasluhuje prohrát, zvláště Američani. Jsou to takoví blázni, takoví »ukanci, ale hlavně jsou strašně hloupí. Je neuvěřitelné, že Carter nechápe ttam Hormuzského průlivu jako takového a význam Íránu, že nevidí, jaká 1 to bude pro Západ, až o ně přijde. Ale už je to tak, ať se to vezme jakkoli, nám nechali.

314 james CLAVELtI

Rákoczy si vybavil ten šok, jaký zažil, když se rozneslo, že Carter se chystá opustit šáha. Ach jaký to byl pro nás skvělý spojenec, tenhle Carter. Kdybych byl věřící, modlil bych se: Bůh je veliký a ochrání našeho nejlepšího spojence,' prezidenta hloupého Honzu, a nechá ho zvolit na druhé období! Když bude ještě vládnout Americe, bude Amerika za chvíli naše a s ní i celý svět! Bůh »' veliký... Vtom ho zamrazilo. Tak dlouho už předstíral, že je muslim, že se s tou pře stavou občas ztotožnil, začal pochybovat a klást si otázky. Jsem vlastně ještě Igor Mžitrik, kapitán KGB, ženatý s mou milovanou D laou, překrásnou Arménkou, která čeká v Tbilisi, až se vrátím domů? Je on doma, ona, která tajně věří v Boha - v Boha křesťanů, který je stejný jako Bů muslimů i Bů židů? Bůh. Bůh, který má tisíc jmen. Existuje Bůh?

Žádný Bůh není, řekl si automaticky a odsunul tu myšlenku do hlubších vr tev podvědomí. Soustředil se výhradně na plánovanou vzpouru. V davu studentů narůstalo napětí, hněvivé výkřiky poletovaly vzduchem "Neprolili jsme krev, aby mollové uchwátili všechnu moc! Spojte se, bratři a se ry! Spojte se pod prapory Túde..." "Pryč s Túde! Spojte se pro svatou věc islámského marxismu, pro niž jsr my, modžáhedi, prolili svou krev a stali se mučedníky jako imám Alí, král' mučedníků, a jako Lenin..." "Pryč s molly a Chomejním, zrádcem Iránu..."

Poslední heslo bylo s jásotem uvítáno a postupně začal převládat jeden l "Spojte se, bratři a sestry, spojte se pod prapory Túde..." Rákoczy kriticky pozoroval dav. Byl pořád ještě roztříštěný, beztvářý, ne se zaměřit a použít jako zbraň. Kolem přihlíželo několik islámských věříc kteří dávali najevo hněv nebo pohrdání. Pár umírněných potřáslo hlavou a (šlo, takže v davu zůstali převážně odpůrci Chomejního. Kolem byly vysoké cihlové zdi. Univerzitu nechal postavit Rezá šáh ve ti rých letech. Před pěti lety tu Rákoczy prožil pár semestrů a předstíral, že| Ázerbájdžánec, kterého Túde zná pod jménem Dimitrij Jazernov, a tvrdil, že byl vyslán, aby tu organizoval univerzitní buňky. Od samotného začátku byla u verzita orientovaná proti šáhovi, třebaže Mohammad šáh podporoval vzděli víc než kterýkoli perský monarcha. Teheránští studenti byli vždy připrav bouřit se, dávno předtím, než se objevil Chomejní.

; Bez Chomejního by se nám tohle nikdy nepovedlo, uvažoval. Chomejní l jako plamen, kolem kterého se všichni spojili a vyhnali šáha a Američany z 1 nu. Není senilní ani bigotní, jak mnozí tvrdí, ale je to silný vůdce s neběž] ně jasným plánem, s nesmírně silným osobním charisma a nebezpečně velí vlivem na šíity takže je načase, aby se odebral k Bohu, který není. Rákoczy se náhle zasmál.

"Co je?" zeptal se Fármád.

"Právě jsem si říkal, co asi Chomejní a mollové budou dělat, až zjistí, že I RST 375

(a nikdy nebyl - že není žádné nebe, peklo, žádné hurisky, že to je všech-nýtus."

|.Ostatní se taky rozesmáli. Jen jeden ne. Ebráhím Kijábí. Neměl sílu smát se, tála mu jen touha po pomstě. Když se včera vrátil domů, našel dům vzhůru lama, matku v slzách, bratry a sestry vyděšené. Jejich otce, inženýra, zavražděného islámské gardy před budovou ředitelství IranOilu v Ahvázu a jeho tělo po-hali napospas supům. Proč?" naříkal. "Za - za zločiny proti islámu," řekl strýc Dewar Kijábí, který tu strašnou Lávu přinesl. "To nám řekli oni - jeho vrazi. Negramotní fanatici z Ábádánu. řdili, že byl poskokem Američanů, že celá léta spolupracoval s nepřáteli islá-l, pomáhal krást naši naftu, že " "Lži, samé lži," křičel Ebráhím. "Otec byl proti šáhovi, byl vlastenec - a velí Kdo byli ti psi? Kdo? Zabiju je a jejich otce taky. Jak se jmenují?" "Co se stalo, byla vůle boží, Ebráhíme. Insd Alláh/Ach, můj ubohý bratře! k boží..." „Žádný Bůh není!"

Ostatní na něj zůstali zírat v šoku. To bylo poprvé, co Ebráhím vyslovil myšku, která se - podporovaná studenty vracejícími se ze zámoří, přáteli z uni-Úty l některými učiteli, kteří ji nikdy plně nevyslovili, pouze je vedli k uvalí a otázkám - rodila mnoho let, lmd Alláh je pro blázný," mračil se, "pověra pro hlupáky, za kterou se mů-| klidně schovat." |iTo nesmíš říkat, synu!" vykřikla zděšeně matka. "Běž do meširy, pros Boha pdpuštění - smrt tvého otce byla vůle boží, nic víc. Jdi do mešity." Půjdu," souhlasil, ale v duchu věděl, že jeho život se změnil - žádný Bůh jpěl tohle dovolit. "Kdo byli ti muži, strýčku? Popiš mi je." Pyli úplně obyčejní, Ebráhíme, jak už jsem ti říkal, mladší než ty, aspoň vět-i - neměli žádného vůdce ani mollu, i když v tom cizím vrtulníku, který Btěl z Bandar-e Dělám, jeden byl. Ale můj ubohý bratr zemřel, proklínaje Lmejniho; kdyby se byl aspoň nevracel v té cizí helikoptěře, kdyby jen... e, inSdAlldh, stejně už na něj čekali."

Říkáš, že v té helikoptěře byl mollá?"

Ano, byl v ní."

Půjdeš do mešity, Ebráhíme?" zeptala se matka znovu. JAno. Bylo to poprvé, co jí zalhal. Nějakou dobu mu trvalo, než našel uni-lptní túdistické vůdce a Dimitrije Jazernova, odpřísáhl jim loajalitu, dostal JDpal, ale hlavně je požádal, aby zjistili jméno molly, který byl ve vrtulníku "dar-e Dělám. A teď tam stál, čekal a k smrti toužil po pomstě, jeho duše purila proti křivdě spáchané na otci ve jménu falešného Boha. "Dimitriji, leme. prohlásil odhodlaně, když jeho hněv, vybičovaný voláním davu, do-jnejvyššího vrcholu. dusíme počkat, Ebráhíme," namítl Rákoczy mírně, potěšený mladíkovou

316

james CLAVELI

přítomností. "Nezapomínej, že tenhle dav je jen nástroj - nezapomeň na planil Když jim ho před hodinou řekl, byli jako omráčení, j "Napadnout americké velvyslanectví?" "Ano," potvrdil chladně. "Rychlý nájezd, dovnitř a ven, zítra nebo další dei Dnes se naším spojencem stane dav. Ambasáda odtud není víc než jednu a pí míli. Bude snadné nasměrovat tam na zkoušku masu lidí. Lepší zástěrku pro u nájezd, než je masová demonstrace, bychom nenašli. Necháme modžáhedy al dájúny, aby si to rozdali s nenáviděnými islámisty a povraždili se navzájem, a i mi se ujmeme iniciativy. Dnes ještě budeme připravovat půdu. Zítra nebo p zítří provedeme útok na velvyslanectví Spojených států." "Ale to je vyloučené, Dimitriji, vyloučené!" "Je to snadné. Jen přepadení; nepokusíme se ho obsadit, to přijde pozd Náš útok bude nečekaný, všechno půjde hravě. Snadno se tam udržíme ho| nu, velvyslance a ostatní na tu dobu zajmeme, necháme je

hlídat a vyrabujál to tam. Američani vždycky váhají, než se začnou bránit. To je jejich slabina. I dy jsou plánky budov a počet strážců, já tam osobně budu na všechno dohlížeť. Bude to skvělý tah - pod tlustými titulky se objeví v novinách na celém i a to Bázargána i Chomejního pěkně vyvede z míry, možná ještě víc než A) čany. Nezapomínejte, kdo je teď naším skutečným nepřítelem. Nezapomínejte že musíme jednat rychle, jestli chceme Chomejního přetrumfnout..." Bylo snadné přesvědčit je. Bude snadné to také uskutečnit. A docela bude jít rovnou do suterénu do kanceláře CIA, do místnosti, kde je rádio ce, vloupat se do trezoru, vzít si všechny dokumenty a kódované knihy, pa ním schodištěm do druhého patra, zahrnout vlevo do třetí místnosti na levici ně chodby, což je velvyslancova ložnice, k trezoru skrytému za olejomalbu postelí, násilím ho otevřít a vybrat. Rychle, nečekaně, a postaví-li se neb ti, tvrdě zasáhnout. "Dimitriji! Podívej!" Hbitě se otočil. Po silnici přicházely stovky mladých - Zelené pásky i s molly. Rákoczy okamžitě zaburácel: "Smrt Chomejnímu!" a vystřelil do4 chu. Nečekaný výstřel vyvolal paniku, všichni začali křičet, vzájemně sc< vat, zarachotily další výstřely a každý prchal, zakopáváje v tom spěchu o< bylo slyšet první výkřiky raněných.

- "Než mohl Ebráhíma zarazit, namířil na blížící se Zelené pásky a vystřelil mužů v první řadě šlo k zemi, ozval se zuřivý křik a pak začali palbu jejíq rem. Vrhel se na zem a zaklel. Sprška střel ho minula, ale Fármád a jeho l byli zasaženi. Ebráhím a ještě tři vůdci z Túde byli v pořádku. Když zpa ní studenti začali střílet z karabin a pistolí, přikázal jim, aby si lehli naS| Bylo mnoho raněných, než velký modžáhed Rákoczy svolal své muzc| na ústup. Ze shromáždění studentů se stal zmatený dav.

-J Rákoczy popadl za rukáv Ebráhíma, který právě bezmyšlenkovitě itfj "Za mnou!" nařídil a postrkoval jeho i ostatní pod střechu budova byl jistý, že ho následují, začal zběsile utíkat.

LH 377

4a křižovatce cest v zasněžených zahradách se na okamžik zastavil, aby adi dech. Foukal ledový vítr a už se setmělo. |Co bude s Fármádem?" vydechl Ebráhím. "Byl raněný!" Ne. Umíral. Za mnou!"

'novu se pustil sprintem mezi zahradami. Bylo zjevné, že se tu vyzná. Běžel [kolem přírodovědecké fakulty, přes parkoviště do další ulice a nezastavil se, d hluk davu nezeslábl. V boku ho píchalo a lapal po dechu. Když mohl l mluvit, řekl: "Nedělejte si žádné starosti. Vraťte se do svých domovů ne-i kolej. Každého na tu akci připravte zítra nebo pozítří. Výbor vám dá ny." Zmizel v houstnoucí tmě. RTOVĚ BYTE. 19.30 HODIN. Sahrazád ležela v pěnové koupeli, hlavu ou o vodotěsný polštář, oči zavřené, vlasy zabalené do ručníku. "Och Ázá-itíčko," pronesla ospale, kapky potu na čele. "Jsem tak šťastná." ide ležela na druhém konci, vychutnávajíc teplo, intimitu, voňavou lázeň is - i ona měla dlouhé vlasy zabalené v čistém bílém ručníku - vana byla | hluboká a i pro dvě pohodlná. Ale pod očima měla ještě tmavé kruhy pkázala setřást hrůzu prožitou na silnici a ve vrtulníku. Za záclonami vládn-. V dálce se ozval zvuk přestřelky. Žádná si ho nevšímalá. fetěla-bych, aby se Erikki už vrátil," zatoužila Azáde. Kde, ještě má spoustu času, miláčku. Večeře bude až v devět, takže máme re hodiny na přípravu." Sahrazád otevřela oči a položila jednu ruku na a. štíhlá stehna. Ten dotek jí byl příjemný. "Nedělej si starosti, drahouš-(tvůj zrzavý obr se vrátí brzy! A nezapomeň, že dnes spím u rodičů, tak;-te řídit celou noc! Užij si koupel, bud klidná, a až se vrátí, můžeš aut v kolenou." Obě se zasmály. "Teď už je všechno báječné, ty jsi v bez-f jsme v bezpečí, celý Irán je v bezpečí imám s pomocí boží zvítězil ne svobodní a volní." bych tomu věřila. Nedokážu ti vysvětlit, jak příšerně se chovali lidi tarasů - úplně mě dusili svou nenávistí. Proč nás nenávidí - mě a Erik-' Jsme jim udělali? Vůbec nic. A stejně nás nenávidí." lysli na ně, má milá." Potlačila zívnutí. "Levičáci jsou blázni; tvrdí, že ilimové a taky marxisti. Nevěř v Boha, takže jsou zatracení. A vesničanu nevzdělání, jak dobře víš, a většinou prostí. Už si s tím nelam hlavu t tebou, teď už bude všechno lepší. Uvidíš." Ourám; doufám, že máš pravdu. Nemusí to být lepší, stačí, když to bu-| "v. Normální. Jako to vždycky normální bylo." po jistě bude." Sahrazád byla nesmírně spokojena, voda byla tak hed-pla> jako v mateřském lůně. Ach, pomyslela si, ještě tři dny a budu

to ltei a potom Tommy řekne otci, že ano, že samozřejmě chce syny ak, ten další den, bude ten velký den, kdy to budu vědět naprosto 'L]sem si jistá už teď. Copak jsem neměla měsíčky vždycky naprosto

318

james CLAVELII

pravidelně? Konečně budu moci dát Tommymu svůj dar od Boha a on bude! pyšný. "Imám dělá dílo boží. Takže to nemůže dopadnout jinak než dobře"1 nemyslíš?" řekla ospale.

"Nevím, Šahrazád, ale nikdy v naší historii se nedalo mollům věřit vždy< ky parazitovali na vesničanech."

"Och, ale teď je to jiné," Šahrazád se ve skutečnosti nechtěla bavit o takvá; ných věcech. "Teď máme skutečného vůdce. Celý Irán mu věří. Není snad ne svatější ze všech lidí, nezná nejlíp ze všech islám a zákon? Nedělá snad dílo t> ží? Dosáhl nemožného zbavil nás šáha a jeho korupce, znemožnil generála provést s Američany převrat. Otec říká, že teď jsme mnohem bezpečnější n' kdy dřív."

"Opravdu?" Ázáde si připomněla, co říkal Rákoczy ve vrtulníku o Chontí ním a o historickém kroku zpátky, a věděla, že to je pravda, že je na tom ha ně pravdy, a proto se na něj vrhla a chtěla ho zabít. Nenáviděla ho, protože l očividně jedním z těch, kdo se chystali zneužít prostých mollů k zotročí ostatních. "Ty chceš žít podle islámských zákonů z doby Proroka skoro pí patnácti sty lečy - nosit čáďor, ztratit právo volit, pracovat a být rovnocenné "Nechci volit ani pracovat, ani být rovnocenná jak se může žena rovnat i! ži? Chci být mému Tommymu dobrou ženou a v Íránu dám přednost nošení doni na ulici." Šahrazád decentně potlačila další zívnutí, ospalá z tepla. "InMi, Idh, má drahá Azádo. Samozřejmě že všechno bude jako dřív, ale otec-Fil"" ještě lepší, protože teď nám patří naše země, naše nafta a vůbec všechno, je. Už tu nejsou žádní cizí generálové ani politici, aby nás ponižovali, a k(teď zly šáh pryč, budeme všichni šťastně žít, ty s Erikkim, já s Tommym a s] tou, spoustou dětí. Jak by to mohlo být jinak? Bůh je s imámem a tmám jel mi! Máme štěstí." Usmála se na ni a paží objala nohy své přítelkyně. "Jsefl dá, že tu jsi, Azádo. Je to tak dlouho, cos byla naposledy v Teheránu." ' Byly dlouholeté přítelkyně. Poznaly se ve Švýcarsku ve škole, v zemi hol"! však Šahrazád vydržela jen jeden semestr, protože se jí stýskalo po rodině? Íránu. Později se sešly na univerzitě v Teheránu a teď se vídaly už přes rotój tože obě se provdaly za cizince, zaměstnance těžce společnosti. Byly si blížl dřív, bližší než sestry, navzájem si pomáhaly přizpůsobit se životu s cizintí | | "Někdy Tommymu vůbec nerozumím, Azádo," říkávala Šahrazád, cewg kaná, krátce po svatbě. "Bývá rád sám, myslím docela sám, jen on a já, ccijW prázdný, ani jeden sloužící - dokonce říkal, že je spokojený, když je úpuK a čte si, nemusí mít kolem rodinu ani děti, nemusí si povídat s nikým, aníl telí. Och, někdy je strašný."

"Erikki je úplně stejný," potvrdila Ázáde. "Cizinci nejsou jako nff' strašně divní. Já chci trávit dny s přáteli, dětmi a rodinou, ale Erikki M dobře, ze Erikki a Tommy přes den pracují - ty máš větší štěstí. Tonu pryč celé dva týdny najednou a ty se celou tu dobu můžeš chovat ne Ještě něco, Šahrazád. Víš, že mi trvalo celé měsíce, než jsem si zvi v posteli a "

IŠT

319

I to nedokážu! Och, tak vysoko nad zemí, tak snadné by bylo spadnout, čine zabere větší část postele, takže na mě zbude málo místa a bolí mě celé [Postel je příšerná ve srovnání s měkkými pokrývkami na krásných kober-fena podlaze, kde je to tak příjemné, tak civilizované." |no. Ale Erikki nechce příkrývky a koberce, trvá na posteli. Prostě už to gtá zkoušet - někdy je to úleva, když je pryč." ím, my teď už spíme dobře, Azádo. Zatrhla jsem mu ten nesmysl se žali postelí hned za

měsíc." ikysi to dokázala?" Jo, celou noc jsem vzdychala a budila svého ubohého drahouška pak se přes den pořádně vyspala, abych byla v noci svěží a mohla zase vzdy-' Sahrazád se potěšené zasmála. "Sedm nocí a můj drahoušek se sesypal, tři noci spal jako mimino ve správném stylu a řed' už spí jako civilizovaná l- dokonce i v Zágrosu! Proč to taky nezkusíš? Zaručuju ti, že to zabírá, (když budeš trošinku naříkat, jak tě z té postele bolí záda a že samozřejmě "m hrozně ráda miluješ, ale aby byl trošičku jemnější." de se rozesmála. "Erikki je chytřejší než tvůj - když zkoušel spát na de-a koberci, sám strašně vzdychal celou noc, takže za tři noci jsem byla tak lá, že už se mi v posteli docela líbilo. Víš, miláčku, já mám jiný problém: l Erikkiho, ale někdy je tak hrubý, že to nemůžu ani vydržet. Když se ho o ptám, říká jen .ano' nebo .ne' jak se můžu s někým bavit, když ne-! říct nic víc?" ala se sama pro sebe. Ano, život s ním je náročný, ale život bez něj ne-lný jeho láska, dobrá nálada, urostlá postava, síla a to, že vždycky dě-hci já, až na to, že moc rychle, takže si ani svoje přání nestačím pořád-nyslet. "Máme obě velké štěstí, Šahrazád, nemyslíš?" t, drahoušku. Můžeš tu zůstat aspoň týden nebo dva - i kdyby Erikki ' >átky, zůstala bys? Prosím." l bych. Až se Erikki vrátí... možná se ho zeptám." zad se ve vaně zavrtila, bubliny pěny se jí načechraly pod bradou, od-l z nastavené dlaně pryč. "Mac říkal, že přijdou z letiště sem, jestli se cnny půjde rovnou do bytu, ale ne před devátou - požádala jsem Pau-iskou dívku, aby taky přišla, ale ne kvůli Noggerovi, kvůli Charliemu." otala se. "Charlie pokaždé málem omdlí, když se na něj podívá!" rle Pettikin? Och, to je skvělé. To je bezvadné. Musíme mu nějak l' tolik mu dlužíme! Pojd', pomůžeme mu dostat tu sexy Italku!" - Musíme to ale dobře naplánovat."

le ji jako milenku, nebo manželku?"

'ku. Počkej, rozmyslím si to! Kolik je jí let? Určitě nejmíň sedmadva-»> že by z ní byla dobrá manželka? Měl by mít manželku. Pokaždé, l5 Tommym předvedeme diskrétně nějakou dívku, jen se usměje a po-By přivedla jsem dokonce svou třetí sestřenici, které je patnáct, pro-

320

james clavei

tože jsem si myslela, že to ho bude lákat, ale on nic. Tak jo, musíme to dob naplánovat. Máme spoustu času na plány i na oblékání - mám moc hez šaty, z kterých si můžeš vybrat."

"To je tak divný pocit, Sahrazád, nemít nic - nic. Peníze, doklady..." Na oli mžik se Azáde znovu přenesla do range-roveru vedle zátarasu a viděla mód' heda s tučnou tváří, který ukradl jejich doklady, viděla v duchu svit jeho sar palu, když s ním Erikki praštil o druhé auto a drtil ho, až mu šla z pusy 'l' a nějaké hnusy. "Nemít vůbec nic, dokonce ani rtěnku." "To nevádí, já mám všeho spoustu. Tommy bude strašně rád, že tu s Erik jste. Taky nechce, abych byla sama. Chudinko, nedělej si vůbec žádné stár Už jsi v bezpečí."

Vůbec nemám pocit, že jsem v bezpečí, pomyslela si Azáde a měla vztek, s má strach, ten pocit jí byl vždycky cizí i teď měla dojem, že ji připravuje o id lo koupele. Necítila jsem se v bezpečí, co jsme Rákoczyho nechali na zemi, a U radost, euforie, že jsme unikli tomu ďáblu - já, Erikki a Charlie - trvala)<j okamžik. Nesnáším, když se bojím.

Ponořila se hloub do vany, pak se natáhla, pustila horkou vodu a míchalit | s vodou ve vaně.

'l' "To je tak příjemné," mumlala Šahrazád. Pěna byla bohatá, voda ji hlad "Jsem ráda, že jsi tu zůstala."

Včera, když Azáde, Erikki a Charlie dorazili do Mciverova bytu, byla užd no tma. Zjistili, že tam je Gavallan, že pro ně není volný pokoj - Azáde l příliš vystrašená, než aby zůstali v prázdném bytě jejího otce, dokonce ani] temnost Erikkiho nestačila zaplašit její strach, a tak poprosila Šahrazád, jesr se k ní nemohli nastěhovat, než se Lochart vrátí. Šahrazád potěšené souhl; vděčná za společnost. Všechno vypadalo dobře, až během večere se ozvala l ku přestřelka a ona málem nadskočila.

"To nic, Ázádo," chlácholil ji Mciver. "To jen pár horkých hlav uvolí přetlak, nejspíš oslavují. Copak nevíš, že Chomejní všem nařídil odložit pí ně?" Všichni souhlasili a Šahrazád věřila: "Imáma poslechnou." Vždy o (mejním mluvila jako o imámovi, téměř jí splýval s dvanácti šíitskými imá přímými potomky Proroka Muhammada, blížícími se Bohu. Každopádně svatý muž. "Ale to, co imám dokázal, je skoro zázrak, nezdá se vám?" i Šahrazád s odzbrojující nevinností. "Konečně jsme svobodní - to mus' opravdu vůle boží."

Pak teplá a útulná postel s Erikkim, ale byl divný a zachmuřený, ne já dy. "Co je? Co se děje?"

"Nic, Ázádo, nic. Zítra udělám plán." Večer neměl čas pohovořit si s I nebo Gavallanem. "Zítra uděláme plán, teď spi, miláčku."

Dvakrát za noc se zpocená probudila z děsivých snů, třásla se hrůzou a) kávě volala Erikkiho. : "To je v pořádku, Ázádo, jsem tady. Byl to jen ošklivý sen, teď už jsi nsf v bezpečí. Jen klid."

RŠT

321

sje nejsme v bezpečí. Já si tak nepřipadám. Erikki co se mnou je? Pojd', ne se do Tabrízu nebo odejdeme pryč, pryč od těch strašných lidí." mo Erikki odešel za Mdverem a Gavallanem a ona ještě usnula, ale spánek posílil. Zbytek dopoledne jen tak bloumala, poslouchala Šahrazádinu Hnky o tom, jak byla v Kale Morghí, anebo naslouchala pověstem, které si gali sloužící - o popravách dalších generálů, o zatýkání, o tom, že dav se toal do vězení, západní hotely hoří nebo se v nich střílí, Bázargán se ujímá idy, na jihu je vzpoura modžáhedů, na severu se bouří Kurdové, že Azerbájd-| vyhlásil nezávislost, kočovnické kmeny z Kaškaje svrhly jho Teheránu; |ichni prý odložili zbraně, a pak zase že nikdo neodložil zbraň. Další šuš-|da tvrdila, že premiér Bachtijár byl zatčen a zastřelen, nebo že utekl do hor, (Turecka či do Ameriky. Carter prý chystá invazi nebo Carter uznává vládu (Oinejního; sovětské oddíly jsou na hranici, připravené přepadnout Irán, lbdie jiných Brežněv jede do Teheránu blahopřát Chomejnímu; šáh prý při- za podpory Američanů v Kurdistánu, anebo šáh zemřel v exilu. |ilk šla na oběd k Šahrazádiným rodičům nedaleko mešity a bazaru, ale mu-l si vzít čádor, protože Šahrazád na tom trvala. Bylo jí to nepříjemné, nená-í čádor a všechno, co představuje. Rozlehlým domem se šířily další dohady lešti, ale bylo tam bezpečí, všichni byli laskaví a vůbec se nebála. Hojnost ho jako obvykle, přesně jako v domě její rodiny v Tabrízu, sluhové usměva-| klidní, děkující Bohu za vítězství. Džáred Bakraván jim v dobré náladě tíl, že teď, když jsou cizí banky zavřené a bazar se znovu otevře, pokvete hod jako dřív, než šáh zavedl ty barbarské zákony. fo obědě se pěšky, zabalené v čádoru, vrátily do Šahrazádina bytu. Neměly blémy a všichni muži se chovali uctivě. Bazar byl plný lidí, ale bylo tam zou-lmálo zboží, i když každý obchodník sliboval, že spousta už je ho na cestě, C dopravuje nákladními vozy, vlaky, letadly, přístavy jsou plné naložených l. Na ulici přecházelo množství lidí, všichni se jménem Chomejního na fa, prozpěvovali "Alláhu akbar", muži a chlapci vesměs ozbrojení nikde i lidé. Někde Zelené pásky místo policistů řídily amatérsky dopravu nebo távaly v hloučcích. Jinde byla policie. Kolem přejely dva tanky plně obsaze-řardisty a civilisty, kteří mávali a odpovídali chodcům na pozdrav. wi maskou radosti byl však každý napjatý, zvláště ženy zahalené v pláštích. rt zahnuły za roh, spatřily před sebou skupinku mladíků, kteří doráželi na Wovlasou ženu v západních šatech, pošklebovali se jí, nadávali, uráželi ji telí obscénní posunky, někteří se obnažovali. Ženě mohlo být kolem třice-Bela krátký kabátek a sukni, dlouhé nohy, dlouhé vlasy a malý klobouček. tojil se k ní muž, který se snažil odrazit dav a křičel na ně, že jsou Angliča-t Je nechají na pokoji, ale oni si ho nevšímali, odstrkovali ho, zcela sou-ení na ženu, jež byla zděšená.

airazád a Azáde nemohly dav obejít, musely jím projít a octly se uprostřed, ; nedobrovolně přihlížely. Objevil se mollá a poručil davu, aby se rozešel, l vysvětlil, že musí dodržovat islámské zvyklosti. Když se dostaly domů,

obě byly vyčerpané a připadaly si pošpiněné. Svlékly se a s úlevou se svalily i měkké podušky. "Jsem ráda, že jsem dnes byla venku," řekla hluboce znepokojená Ázác "My, ženy, musíme zorganizovat protest, než bude pozdě. Měly bychom jít < ulic bez čádorů a bez závojų a přesvědčit molly, že jen my můžeme rozhodov jestli chceme nosit čádor - jejich starost to přece není." "Ano, máš pravdu! Nakonec my jsme jim taky pomáhaly zvítězit!" Šahr zívla, už napůl spala. "Ach, jsem tak unavená." Odpolední spánek jim pomohl.

Ázáde pozorovala, jak bubliny praskají, voda byla už teplejší a voňavá příjemná. Pak se na chvíli posadila a roztírala si pěnu na hrudníku a na měnou. "Je to divné, Sahrazád, ale dnes jsem byla ráda, že mám čádor - ti mu ži byli strašní." "Muži na ulici jsou vždycky strašní, milá Azádo." Sahrazád otevřela a pozorovala její zlatou pokožku a půvabná ňadra. "Jsi tak krásná, Azádo." "Och, díky ale ty jsi krásnější." Položila ruku své přítelkyni na brk a poklepala ji. "Takže novopečená maminka, co?" "Och, to doufám." Vzdychla, zavřela oči a vychutnávala teplo. "Ani si J nedovedu představit. Ještě tři dny a budu to vědět určitě. Kdy ty budeš q| s Erikkim dítě?" N "Za rok za dva." Ázáde mluvila vyrovnaně, už tolikrát lhala. Bála se, ŽC| neplodná, protože neužívala žádnou antikoncepci a od začátku manželství .C žila po dítěti. Měla z toho noční můru - že potrat ji připravil o možnost l ještě někdy matkou, přestože německý doktor tvrdil opak. Jak jsem ten mohla být tak hloupá? Snadno. Byla jsem zamilovaná. Bylo mi teprve sedmnáct a byla jsem z. lovaná, ach, tak zamilovaná. Ne jako do Erikkiho, za kterého bych dala i S Erikkim je to opravdové a trvalé, vášnivé a bezpečné. S Johnnym to byl krásný sen. Och, co asi děláš, kde jsi? Tak vysoký a hezký se svýma modrýma očima britský. Koho sis vzal? Kolik srdcí jsi zlomil stejně jako moje, miláčku? -To léto byl na škole v Rougemontu - jeho škola byla v sousední vesnici, l sama se tam měla naučit francouzsky. Šahrazád už odtamtud odešla. Potk v Sonnenhofu, slunil se a díval se na protější horský hřeben. Bylo mu d naci, jí sedmnáct a tři dny a celé dlouhé léto se toulali po horách. Stoup hřebeny, procházeli se v lesích, plavali v řekách, hráli si, milovali se. Ta) hoře, nad mraky, to bylo ještě dobrodružnější. Víc mraků, než by si člověk přál, pomyslela si zasněně. Celé to léto měla hlavu v oblacích, myslela jsem si, že o mužích a o životě vím všech nebyla to pravda. Na podzim řekl: "Je mi líto, musím zpátky na univerz o Vánocích se vrátím." Nikdy se nevrátil. Už dávno před Vánocemi to Místo štěstí jen úzkost a strach. Strach, že to zjistí ve škole, že se to d' díče. Potraty ve Švýcarsku byly povolené jen se souhlasem rodičů - m. 323

Spi do Německa, podařilo se jí najít laskavého doktora, který ji uklidnil. k)u bolest necítila, neměla problémy - jen trochu s vypůjčením peněz. ayho pořád milovala. Příští rok škola skončila, nic se nerozneslo a vrátila l)Tabrízu. Nevlastní matka to nějak zjistila - Nežád, má nevlastní sestra, mě || zradila. Půjčila mi přece peníze! Potom se to dozvěděl otec. ý rok si připadala jako motýl připíchnutý špendlíkem. Pak jí odpustili, fcse mír - určitá forma míru. Prosila, aby ji pustili na univerzitu v Teherá-Souhlasím, jestliže odpřísáhneš před Bohem, že nebudeš mít žádné iky, že budeš poslouchat a provdáš se za toho, koho ti vyberu," rozhodl ouvavě chán. la nejlepší z ročníku. Pak znovu prosila, aby ji nechali učit. Cokoli, jen aby Itala z paláce. "Souhlasím, ale jen v našem kraji. Mám dost vesnic, o kte-nůžeš starat," řekl. ioho mužů z)Tabrízu se s ní chtělo oženit, ale otec je všechny odmítl, pro-c za ni styděl. Až přišel Erikki. | tenhle cizinec, ten... ten nevychovaný, vulgární chudák, který pije alko-tcumí slovo fársí nebo turecky, který nezná naši tradici, historii a neví, jak (vat v civilizované společnosti, který jen dokáže vypít obrovské množství | a řídit vrtulník - až zjistí, že nejsi panna, že jsi zkažená a možná i ne-i, co potom?" řjsem mu to řekla, otče," odpověděla v slzách. "l to, že bez tvého svolení t nemůžu." l se stal téměř zázrak - palác přepadli, otce málem zabili a Erikki se řal jako hrdina ze starých pověstí. Stal se zázrak, svatba byla povolena. ksí rozuměl, další zázrak. Ale zatím žádné dítě. Starý doktor Nutt říká, že (pořádku, abych byla trpělivá. Snad Bůh dá a budu mít brzy syna a pak třastná jako Sahrazád, která

je tak krásná s tou jemnou tváří, krásnými l boky, vlasy a pletí jako hedvábí. Ia pod svými prsty hladkou kůži své přítelkyně a ten dotek jí byl ne příjemný. Roztržitě ji začala hladit, ukolébaná teplem a něhou. Máme |e jsme ženy, pomyslela si, že se můžeme spolu koupat, spát spolu, líbat tykat bez pocitů viny. "Ach Sahrazád," zašeptala přemoženě, "je to taková T:s tebou." I MÉSTÉ. 19.52 HODIN. Muž spěchal přes sněhem pokryté náměstí obylé mahrádské mešity do hlavní brány zastřešené tržnice, z mrazi- |00 la, davu a známého šera. Bylo mu něco přes padesát, na sobě dra- l' astrachánovou čepici měl na stranu; byl tělnatý a těžce oddechoval. osel se mu v úzké uličce postavil do cesty, zaklel, ustoupil stranou, 'Ire i s jeho majitelem projít a spěchal dál, zabočil vlevo do pasáže jdo ulice prodavačů oděvů. abádal se znovu a znovu, hrudník ho bolel a v boku ho píchalo.

524

JAM ES claveí

Už jsi v bezpečí, můžeš zpomalit. Ale hrůza ho přemohla a v panice se pustil i rozlehlým labyrintem. V jeho šlépějích, s odstupem několika minut, krá(ozbrojení příslušníci Zelených pásek. Nespěchali. Vpředu byla úzká ulička prodavačů rýže, kde bylo víc lidí než jindy, všich se snažili získat aspoň něco z malých zásob. Na chvilku se zastavil a otřel si cd Tržiště bylo jako úl, bzučelo životem, procházela jím spousta špinavých uliá a pasáží, jež po obou stranách lemovaly matně osvětlené krámky nekal dvouposchoďové - a stánky, mnohé docela maličké, nabízející zboží a služ) všeho druhu - od potravin po hodinky cizích značek, od řezníků po klenott ky, od finančníků po obchodníky se zbraněmi - všichni vyhlíželi zákaznJ i když moc zboží na prodej neměli. Nad vším tím hemžením se rozprostl vysoký, klenutý strop s otvory pro větrání a přístup světla. Vzduch byl plný pického pachu směs kouře, vůně pečeného masa, přezrálého ovoce, koří' k tomu prach, benzin, špína, med, datle, fíky, do toho všeho navíc pach ských těl a potu těch, kteří se tu narodili, žili a zemřeli. V uličkách se tísnili lidé všeho věku a všeho druhu - Teheránci, Turci,] dové, Kaščajové, Arménci a Arabové, Libanone! a Levanrinci - on si nit z nich nevšímal, ignoroval nepřetržitě výzvy, aby postál a něco koupil, j< prodíral davem, ulicí zlatníků, kořenářů, klenotníků, stále hlouběji se nořil toho bludiště, vlasy pod astrachánovou čepicí zpocené, obličej rudý. I obchodníci si ho všimli a zasmáli se. "Testě jsem neviděl starého Paknúrího! hle kmitat - ten starý hamižník určitě utíká vybrat dluh." "" "Spíš u něj doma na koberci čekají mladí kamarádíčkové, podívej, jak i trasa!" sledovali ho očima.

Jejich smích rychle utichl, když kolem přešly Zelené pásky. Jakmilcal z dohledu, jeden z obchodníků zamumlal: "Co tu ti mladí hajzlíci pohledá "Někoho hledají. To je jasné. Ať jejich otcové chcípnou! Neslyšeli js celý den zatýkají?"

"Zatýkají? A co s těmi lidmi dělají?"

"Dávají je do vězení. Teď jim patří spousta vězení - víte, že se vloupali < zení v Kasru, všechny osvobodili, zavřeli strážě a teď to patří jim. Mají t popravčí čety a soudy, jak jsem slyšel, a už zastřelili spousta generálů a f tů. Teď prý zrovna probíhá vzpoura na univerzitě." "Bůh s námi! Můj syn Fármád tam je na nějakém shromáždění, ten Říkal jsem mu, aby nikam nechodil." Džáred Bakraván, Sahrazádin otec, jehož specializací bylo bankovnic nančnictví, byl v soukromém pokoji v horním patře svého obchodili finančníků; patřil jeho rodině už pátou generaci a měl nejlepší polohu. S tlusté vrstvě koberců a popíjel čaj se starým přítelem Alím Kijou, který štěstí, že byl jmenován do Bázargánovy vlády. Bakraván úv nejstarší syiti seděl za ním, poslouchal a učil se. Byl to pohledný, čistě oholený mw 325

ořeš třicet, se sklonem k mírné tělnatosti. Alí Kijá byl rovněž oholený i brýle. Bakraván proti němu vypadal rozložitě. Oba byli přibližně stejnému a znali se skoro celý život. Ik se půjčka za tu dobu splatí?" ptal se Bakraván. ' příjmů za naftu, jako vždycky, stejně jako by to udělal šáh. Za období et a s obvyklým jedním procentem za měsíc. Můj přítel Mahdí, Mahdí Báli, říká, že parlament bude ručitelem." Usmál se a dodal, lehce přeháněje: iož nejsem pouze členem Mahdího kabinetu, ale také vnitřního kabinetu, a osobně dohlédnout na všechny formality. Pochopitelně víš, jak důležitá lekaje, nakonec i pro bazar." Ivšem." Bakraván se popotahoval za bílou bradu, aby se uklidnil. Chudáci, říkal si, pořád stejně pompézní! "Mně ovšem nepřísluší zmiňovat se k, starý příteli, ale někteří z obchodníků se ptali, co bude s miliony ve zla-ré dali na podporu revoluce? Do fondu ájatolláha Chomejního kéž ho hrání," dodal zdvořile, ale v duchu si myslel, kéž nás ho Bůh brzy zbaví, dyž jsme vyhráli, dřív než on a jeho nenasytní, příživníci mollové nadě-(liš mnoho škody. Pokud jde o tebe, Alí, starý příteli, který si přizpůsob-pravdu a přeháníš vlastní důležitost, jsi možná můj nejstarší přítel, ale ili, že ti věřím víc, než co bv se za nehet vešlo... Nikdo z nás nevěří dru-áranci, pokud to není člen jeho vlastní rodiny - a i potom je opatrný. ffiozřejmě vím, /e ájarolláh nikdy žádný rijál neviděl, ani se ho nedotkl." řto vážně. "Ale i tak, my obchodníci jsme věnovali velké částky peněz, ((valut na jeho podporu pochopitelně pro slávu Íránu a slávu boží." O, my to víme. A Bůh vám za to požehná. Ájatolláh taky. Půjčky budou pitelně splaceny ihned, jak budeme mít peníze - neprodleně! Dluh tehe-n obchodníkům je na prvním místě my, členové vlády, víme, jak dů-ya. vaše pomoc. Ale Džárede, Excellence, starý příteli, než něco začneme, s znovu obnovit produkci nafty a k tomu potřebujeme peníze. Těch pět l amerických dolarů, které musíme mít hned, je teď když cizí banky omezeny, kontrolovány a většinou vyhoštěny - jako zrnko v písku." i <i i nepotřebuje cizí banky. My, obchodníci, můžeme zařídit všechno »deme požádání. Všechno. Hledáme-li, jak zvýšit slávu Íránu, měli by-» podívat do našeho středu myslím, že potřebné dovednosti a schop-pnie sami." Bakraván upíjel čaj s promyšlenou elegancí. "Můj syn Malá diplom z obchodní katedry Harvardu." Ta lež ani jednoho jařila. "S pomocí talentovaných studentů jako je on..." Nechal myšlen-pe vzduchu. pá se jí okamžitě chopil. "Jistě neuvažuješ o tom, že bys jeho služby na-gisterstvu financí a bankovníctví. Určitě ho potřebuješ sám a tví kole-t, ne?" to ano. Ale naše milovaná země má přednost před osobním přáním vlada chtěla využít jeho jedinečného nadání."

326

james clavel

"Zmíním se o tom ráno Mahdímu. Ano, při mé ranní schůzce se starým pi tělem a kolegou." Alí Kijá zauvažoval, kdy se dočká první audience, na kteří měl dávno nárok. Přinejmenším od chvíle, kdy ho jmenovali náměstkem n nistra financí. "Můžu mu také říct, že souhlasíš s půjčkou?" "Musím se okamžitě poradit s kolegy. Závisí to samozřejmě na nich, ne mně," dodal Bakraván a zatvářil se smutně, což nikoho z nich neošálilo. , " budu prosazovat tvůj zájem, starý příteli." "Děkuju ti." Kijá se znovu usmál. "My ve vládě spolu s ájatolláhem ocen pomoc obchodníků."

"Vždy jsme ochotni pomoci. Jak víš, vždycky jsme byli," řekl starší i uhlazeně a vzpomněl si na masivní finanční podporu, kterou dalo tržiště i lům a Chomejnímu v průběhu let - i různým politikům, jako Alí Kijovi, l byli v opozici vůči šáhovi. Kéž Bůh prokleje rod Pahlavího, pomyslel si Bakraván, ten je příčinou v našich problémech. Ať je prokleje za potíže, které způsobili svou uspěchanou) hou o modernizaci a tím, že nedbali na naši radu a vliv, že zvali do země cf ce - jako padesát tisíc Američanů, kteří přišli před rokem a vyfoukli ; nejlepší bankovní transakce. Šáh nestál o naši pomoc, zlomil náš monc dusil nás a ničil historické dědictví. Všude, po celém Íránu. Ale my

se pomstili. Vsadili jsme, co zbylo, na Chomejního, jeho ner k šáhovi a nesmírný vliv na negramotné masy. A vyhráli jsme. Teď, když i cizí banky odejdou, budeme ještě vlivnější a bohatší než kdy předtuhle půjčku zařídím snadno, ale ať je Alí Kijá a jeho vláda chvíli v nejším. Jen my dokážeme sehnat peníze. Nabízené splátky nejsou ještě dost vysoká natolik, aby vynahrádily několikaměsíční zavření tržnice. Kolik by tak dělat? ptal se sám sebe, spokojený s průběhem jednání. Možná, že přečte" Dveře se rozletěly a do místnosti se vrátil Amír Paknúr. "Džárede, chtějí zatknout!" křičel a slzy se mu řinuly po tváři.

J "Kdo? Kdo tě chce zatknout a kvůli čemu?" vyhrkl udiveně Balen. Obvyklý klid jeho domu byl ten tam, u dveří se tlačili vydešení asistenti, lidé, poslů a manažeri.

"Za... za zločiny proti islámu!" Paknúr otevřeně plakal. "V tom bude nějaká chyba! To je vyloučené!"

"Ano, je to vyloučené, ale oni... oni přišli do mého domu a měli nap jméno, asi před půlhodinou -"

"Kdo? Řekni mi jejich jména a já zničím jejich otce! Kdo přišel?" "Vždyť říkám! Gardisté, revoluční gardisté. Zelené pásky, oni přece" nůri pokračoval dál jako šílený; absolutně nevnímal všeobecné zděšení. A" zbledl a někdo zamumlal: "Chraň nás Bože!" "Před půlhodinou a na papíru li moje jméno, Amír Paknúr, šéf ligy zlatníků, kteří dali miliony rijálů do mého domu a obvinili mě, ale byli tam sluhové... a moje žena a já ~ hu a při Proroku, Džárede," vykřikl a padl na kolena, "nespáchal jsem" zločin - jsem z rady starších na tržišti, dal jsem miliony a -" Zmlkl, "1 327

; tam je Alí Kijá. "Kijá, Alí Kijá, Excellence, víte velice dobře, že jsem polí revoluci!" feOvšem." Kijá byl v tváři bílý a srdce mu bušilo. "Musí to být omyl." Znal knúrího jako velice vlivného obchodníka, prvního manžela Sahrazád, všemi leného a známého sponzora. "Musí to být omyl!" I.Určitě to bude omyl!" Bakraván objal nebožáka kolem ramen a snažil se ho dnit. "Přinést? čerstvý čaj!" poručil. |,Whisky, prosím, máte whisky?" mumlal Paknúr. "Čaj si dám potom. |te whisky?" |,Tady ne, můj ubohý příteli, ale máme vodu." Okamžitě mu ji podali, látil ji do sebe a trochu se zakuckal. Další odmítl. Trochu se uklidnil a znovu B, co se stalo. Nejdřív slyšel hlasy z haly svého domu hned vedle bazaru - byl loře s manželkou, která chystala oběd. "Vůdce gardistů - bylo jich pět -|val tím papírem a chtěl se mnou mluvit. Sluhové si samozřejmě netroufali |vyrušovat a nechtěli toho opičáka pustit dál, takže můj vrchní sluha řekl, že ujde podívat, jestli jsem u sebe. Sdělil mi, že papír podepsal někdo, kdo se duje Uwarí, jménem revolučního výboru proboha, kdo to je? Co je to za ěka, ten Uwarí? Slyšel jsi o něm někdy, Džárede?" Je to dost běžné jméno," podle íránské tradice měl pohotově odpověď na b, co neznal. "Slyšel jste o není, Excellence Alí?" e to běžné jméno, přesně jak říkáte. Zmiňoval se ještě o někom jiném, Science Paknúr?" S|e to možné. Bůh nás chraň! Ale kdo to je tenhle revoluční výbor? Alí B, vy to jistě víte?" (Slyšel jsem mnoho jmen," prohlásil Kijá důležitě, skrýváje úzkost jako vždy, 1 se někdo zmínil o "revolučním výboru". Jako každý ve vládě i mimo ni, I si znechuceně, ani já nevím, kdo v ní vlastně je, jak skutečně rozhoduje »jak se schází. Víme jen, že začala existovat asi před dvěma týdny, když se anejní vrátil do Íránu, a od včerejška, kdy Bachtijár uprchl, jedná naprosto Ozvané, rozhoduje ve jménu Chomejního, jmenuje nové soudce - většinou právnického vzdělání - a organizuje zatýkání, revoluční soudy, okamžité ravy, což je vše naprosto nelegální a proti ústavě! Ať jim shoří střecha nad du a ať táhnou do pekla, kam patří! tráve dnes ráno můj přítel Mahdí..., " začal sebevědomě, pak zmlkl a před-|1> ze si teprve teď všiml personálu natlačeného ve dveřích. Velitelsky máchl hu, aby odešli. Když se dveře konečně zavřely, snížil hlas a dal jim jednu kujících zpráv, jako by to byla jeho soukromá informace. "Dnes ráno šel "m požehnáním, ehm, za ájatolláhem a pohrozil, že odstoupí, jestli revo-1 výbor nepřestane překračovat svou pravomoc." whvála Bohu!" Paknúrиму se ulevilo. "Přece jsme nezvítězili proto, aby se Jestě horší věci než za SAVAKu, nadvlády cizinců a šáha!" Wmže ne! Děkuje Bohu, že vláda je v dobrých rukou. Ale prosím, nce Paknúr, pokračujte s vyprávěním."

"Už není moc co dodat, Alí." Paknúrí byl mezi mocnými přáteli klidné a odvážnější. "Já, ehm, sešel dolů za těmito narušiteli a řekl jsem jim, že U o osudnou chybu, ale ten negramotný, tupý parchant mi jen mávl papír před obličejem. Prý jsem zatčen a mám jít s nimi. Požádal jsem je, ať počkají a šel jsem pro nějaké listiny, ale moje žena... moje žena tvrdila, že jim nemůžu věřit, prý to mohou být členové Túde nebo modžáhedi či fadájúni v přestrojí. Rozhodl jsem se, že nejrozumnější bude zajít sem a poradit se s vámi a oset s nimi." Na skutečná fakta přitom pozapomněl - na to, že uprchl v okamžik kdy slyšel vůdce volat své jméno z pověření revolučního výboru a Uwar osobně, že lakomec Paknúrí se má zodpovídat za zločiny proti Bohu. "Ubohý příteli," promluvil Bakraván. "Můj ubohý příteli, jak jsi musel i Nevadí, teď už jsi v bezpečí! Zůstaň tu přes noc. Alí, zítra hned po první: modlitbě zajdi za premiérem a přesvědč se, že se budou touto věcí zabývat a l trestají viníky. Všichni víme, že Amír Paknúrí je vlastenec, že on a všichni notníci podporovali revoluci a na nich závisí zmíněná půjčka." Únavou ne1 měl otřepané pravdy, které chrlil Alí Kijá. Díval se na Paknúrího a viděl jeho dosud pobledlý obličej a zpocené a i čuchané vlasy. Nebožák, jaký to musel být pro něj šok. Taková hanba, s je bohatstvím, dobrou pověstí a styky, jaké má; prostřednictvím Valíkovi it Anúše je spřízněný s Kadžáry; všechno mé úsilí pro Šahrazád přišlo vniveč, Ji hanba, že spolu neměli děti. které by stmelily obě rodiny. Bylo by stačilo i,1 jedno dítě, protože pak by nikdy nedošlo k rozvodu a já bych neměl starat s Lochartem. Stejně se nikdy nenaučí žít jako my, i kdyby se snažil sebevíc. A| mě to stojí, když chci zachránit rodině pověst a udržet jejich životní úrov Musím si znovu promluvit s Valíkem a požádat ho o mimořádný příplatek,) Locharta - Valík a jeho nenasytní partneři z íránské vrtulníkové společnosti to mohou dovolit díky milionům, které vydělávají, navíc v tvrdé měně! (pro ně znamená? Vůbec nic! Stejně se to napočítá Gavallanovi a S-G. Pal mi dluží spoustu protislužeb za to, že jsem jim celé roky radil, jak získat tak1 kou kontrolu a bohatství při tak malém úsilí! . "Plať Locharta sám, Džárede, Excellence," odmítl to Valík hrubě, když| o to posledně žádal. "To je přece tvoje starost. Dělíš se s námi o všechny a| a co je taková malá částka pro mého oblíbeného bratrance a nejbohatšího.11 chodníka v Teheránu?" "Ale to by měli platit partneři. Bude nám užitečný, až budeme mít stí centní kontrolu. Až se prosadí nový plán budoucí íránské společnosti, partneři bohatší než kdy před-" "Poradím se s ostatními partnery. Záleží pochopitelně na jejich rozhc ne na mém..." Lhář, pomyslel si a napil se čaje. Ale já bych na jeho místě řekl to Potlačil zívnutí, byl unavený a hladový. Měl bych si před obědem zdřírn "Je mi moc líto, pánové, ale mám naléhavé jednání. Paknúrí, starý příteli, j rád, že se všechno vyřešilo. Zůstaň dnes zde. Mašang sežene pokrývky a | 32,9

sstarej se! Alí, příteli, pojd' se mnou k bráně - máš zajištěnou dopravu?" I se, přestože věděl, že hlavní známkou náměstka je vůz se šoférem a ne-ené množství benzinu. jio, díky, premiér trval na tom, abych si vše zařídil, trval na tom asi kvů-iležitosti našeho oddělení, předpokládám." jaksi Bůh přeje!" přikývl Bakraván. Sichni vyšli z pokoje, dali se dolů po úzkém schodišti a prošli úzkým prutem vedoucím do obchodu v přední části. Úsměvy jim pohasly a v ústech |i .příchuť žluče. pole čekalo pět členů Zelených pásek, povalovali se po stolech a křeslech, brojeni americkými karabinami, všichni kolem dvaceti, neoholení nebo latí, v chudých a špinavých šatech, někteří s roztrhanými střevíci, jiní bez ožek. Vůdce se staral v zubech, ostatní kouřili a bezohledně odklepávali po-na Bakravánovy cenné kašajské koberce. Jeden z kuřáků ošklivě zakašlal, [vdechl kouř. bd Bakravánem podklesla kolena. Personál stál jako zkamenělý u jedné zdi. hni. I jeho oblíbený poslíček. Venku na ulici byl naprostý klid, nikdo ": - dokonce i majitelé protějších obchodů jako by zmizeli. ilám, ághá, Bůh s vámi," řekl zdvořile přiškrceným hlasem. "Co pro vás l udělat?"

udce si ho nevšímal a očima provrtával Paknúrího. Obličej měl hezký, ale lamenaný endemickým onemocněním přenášeným komáry. Měl tmavé oči sy, jeho upracované ruce si pohrávaly s karabinou. Jmenoval se Júsúf Sen-- Júsúf zedník. pcho bylo tíživé, Paknúrí napětí nevydržel. "Je to omyl," vykřikl. "Mýlíte se!" (Myslel sis, že utečeš před pomstou boží?" Júsúf měl tichý, téměř vlídný hlas |cdyž s venkovským přízvukem, který Bakraván nedokázal zařadit. akou pomstou boží?" protestoval Paknúrí. "Neudělal jsem nic špatného, 'tcnic." Nic? Nepracoval jsi snad pro cizince a s cizinci celá léta, nepomáhal jsi jim t bohatství našeho národu?" vsemže ne! Dělal jsem to, abych vytvořil pracovní příležitosti a pomohl " s ne? Nesloužil jsi léta satanovi šáhovi?" mŕří opět vykřikl: "Ne, byl jsem v opozici, to ví každý. Já... já byl v opo-" [Stejně jsi mu ale sloužil a plnil jeho příkazy, že?" pknúrího tvář byla zkřivená a téměř se neovládal. Pohyboval rty, ale žádný |c nevydal. Zasípěl: "Každý mu sloužil - ovšemže mu každý sloužil, byl to l ale my pracovali pro revoluci šáh byl šáh, každý mu samozřejmě musel 'dť, dokud byl u moci..." línám ne." Júsúfův hlas zněl najednou drsně. "Imám Chomejní nikdy >v! nesloužil. Ptám se před Bohem, je to tak?" Pomalu je všechny přejel ledem. Nikdo neodpověděl. |UZ hmátl do roztrhané kapsy, vyndal kus papíru a mžoural do něj. V hlu-

330

jam ES clavb

bokem tichu Bakraván najednou věděl, že tuhle noční mŕru může zast jedině on. "Z rozkazu revolučního výboru," začal Júsúf, "a rozkazu Alí Uwarího: l meč Paknúrí se povolává před soud bo-" "Ne, Excellence," pronesl Bakraván pevně, ale zdvořile. Slyšel údery ví; ho srdce. "Tady je bazar. Už od dávných dob, jak víte, má bazar své vlastní 2 kóny, své vlastní vůdce. Amír Paknúrí je jedním z nich, nemůže být zatčen a o veden proti své vůli. Je nedotknutelný - takový je zákon bazaru od začati věků." Díval se mladému muži nebojácně do očí s vědomím, že šáh ani SWA se neodvážili porušit jejich výsostná práva. "Jsou zákony bazaru vyšší než zákon boží, finančníku Bakraváne?" Zamrazilo ho. "Ne - ne, ovšemže ne."

"Dobře. Já poslouchám zákony boží a dělám dílo boží."

"Ale nesmíte žatý"

"Poslouchám boží zákon a dělám jen dílo boží." Mladík měl pod hustým i ným obočím hnědé, bezelstné oči. Ukázal na svou karabinu. "Nepotřcb tuhle zbraň - nikdo z nás nepotřebuje zbraň, aby mohl uskutečnit dílo b Modlím se celým srdcem, abych zemřel jako boží mučedník, protože pak b' šel rovnou do ráje a nemusel být ani souzen, moje hříchy by se mi prominu Jestli to bude dnes v noci, pak zemřu a budu žehnat tomu, kdo mě zabil,] tože zemřu při výkonu díla božího."

"Bůh je veliký," řekl jeden z mužů a ostatní to opakovali po něm. "Ano, Bůh je veliký. Ale vy, finančníku Bakraváne, modlil jste se dnes j krát, jak nařídil Prorok?" "Ovšem, ovšem," slyšel Bakraván odpovídat sám sebe a věděl, že jeho J není hříšná, protože jejím důvodem je takijje - utajení. Prorok povolil ka& mu muslimu lhát v otázkách islámu, když cítí, že jeho život je ohrožen, i "Dobře. Buďte zticha a budce trpělivý, ještě na vás dojde." Znovu.] zamrazilo. Mladík obrátil svou pozornost zpátky k Paknúrímu. "Z rozkazu! volučního výboru a z rozkazu Ulí Uwarího; Lakomec Paknúrí se povolává j soud boží za zločiny proti Bohu." Paknúrího rty se křečovitě chvěly. "Já... já... nemůžete... to...", hlas mu < mřel, v koutku rtů měl chomáček pěny. Všichni ho pozorovali. Zelené p chladně, ostatní s hrůzou. Alí Kijá si odkašlal. "Poslouchejte, snad byste to mohli odložit na zítí snažil se, aby to znělo důležitě. "Amír Paknúrí je zjevně rozrušen tím omy "Kdo jste?" Vůdce se na něj pronikavě podíval, stejně jako předtím na t núrího a Bakravána. "No?" "Jsem Alí Kijá, náměstek ministra," Alí si zachoval kuráž a sílu pohic "Jsem z finančního odboru, člen kabinetu premiéra

Bázargána a návrh aby-" Bylo to zbytečné. "Ve jménu božím: vy, váš finanční výbor, kabinet, ani Bázargán s nántíl se mnou nemá nic společného. My posloucháme mollu Uwarího, který! 337
ha výbor. Výbor poslouchá imáma, ten podléhá jen Bohu." Muž se roz-; podrbal a znovu se zaměřil na Paknúrího. "Na ulici!" nařídil a jeho hlas (stále jemně. "Nebo tě odtáhneme." Itknúrí zaúpěl, zhroutil se a zůstal nehybně ležet. Ostatní bezmocně přihlí-Iněkdo zamumlal: "Vůle boží," a malý poslíček se rozvzlykal. Bud' zticha, chlapče," napomenul ho Júsúf bez hněvu. "Je mrtvý?" len z mužů přidřep l k Paknúrím u. "Ne. Jak si Bůh přeje." k si Bůh přeje. Hasane, zvedni ho, polej mu hlavu, a když se nepřebere, jeme ho." e," zasáhl Bakraván odvážně. "Ne, zůstane tady, je nemocný a " Ví hluchý, starochu?" promluvil Júsúf ostřeji. Místnost naplnila atmosféra hu. Poslíček si strčil pěst do pusy, aby nebrečel. Júsúf se díval na Bakravá-Btímco muž jménem Hasan, silný, se širokými rameny, lehce Paknúrího ta vyšel z obchodu. Pustil se uličkou nahoru. "Jak si Bůh přeje," nespou- Bakravána oči. "Co?" am... prosím, kam ho chcete vzít?" to vězení, pochopitelně. Kam jinam?" to... do jakého vězení, prosím?" len z mužů se zasmál. "Co na tom záleží?" Sáredovi i ostatním najednou místnost připadala jako dusná cela, přestože ; nezměnilo a dveře do ulice byly otevřené. id bych to věděl, Excellence." Bakraván měl zastřený hlas, jak se snažil Nenávist. "Prosím." Vln." Šlo o jedno z teheránských vězení s nejhorší pověstí. Júsúf vycítil dalte strachu. Musí být vinni, když se tak bojí, pomyslel si. Ohlédl se dozadu ího mladšího bratra. "Dej mi ten papír." to bratrovi bylo sotva patnáct, vypadal zanedbaně a měl ošklivý kašel. U několik papírů a listoval v nich. Pak mu jeden podal. "Tady, Júsúfe." oce se na papír podíval. "Víš určitě, že to je ten pravý?" DO." Mladík ukázal špinavým ukazovákem na jméno. Pomalu hláskoval: 1-r-e-d B-a-k-r-a-v-á-n."

do zašeptal: "Bože, chraň nás!" a v hlubokém tichu vzal Júsúf ten papír ról ho Bakravánovi. Ostatní přihlíželi jako zkamenělí. muž sotva dýchal a prsty se mu třásly. Na okamžik nemohl zaostřit na a. Pak viděl slova "Džáred Bakraván z teheránského bazaru se z rozkazu ního výboru a Alího Uwarího povolává před revoluční tribunál do věže-ínu. Dostaví se zítra hned po první modlitbě a bude odpovídat na otáz-P" byl podepsán Alf Alláh, v textu bylo množství chyb a byl psán něčí lou rukou. [Jaké otázky?" zeptal se dutě. I si Bůh bude přát." Vůdce nahodil karabinu na rameno a zvedl se. "Za jříneste ten papír s sebou a ne abyste přišel pozdě." Všiml si stříbrného bušených sklenic a zpola plné láhve vodky na nízkém stolku, téměř

332 james claveli

skrytém za závěsem v tmavé hale. "Při Bohu a při Proroku," rozhněval se, c pak jste zapomněli na zákony boží?" Personál obchodu mu šel z cesty, když chytil láhev, obrátil ji a vylil na špró navou podlahu. Pak ji hodil zpátky. Trochu obsahu se vylilo na koberce. Posli! cek automaticky poklekl a začal to vytírat. "Nech to být!"

Chlapec zděšeně couvl. Júsúf botou nasměroval vylitý alkohol na kober "Aspoň vám ta skvrna připomene zákony boží, starce. Pokud zůstane." Na chv li se zahleděl na koberec. "Jaké bány! Krása! Krása!" Vzdychl a poškrábal se, pa se otočil k Bakravánovi a Kijovi: "Kdybyste vzali všechny peníze, co máme my, pasdaráni, a přidali k nim majetek našich rodin a majetek rodin našich otcíS pořád by to nestačilo ani na kousek takového koberce." Jeho rty se zkriviti úsměvem. "Jenže i kdybych byl bohatý jako vy, finančníku Bakraváne - víte,;,' lichva je taky proti zákonům božím? - i kdybych byl tak bohatý, nepotřebo bych tenhle koberec. Nepotřebuj u drahé věci. Nemám nic. My nic nemá a nic nepotřebujeme. Jen Boha." Vyšel vén.

poblíž VELVYSLANECTVÍ spojených STÁTŮ. 20.15 HODIN. Erikki UŽ Če skoro čtyři hodiny. Seděl v bytě svého přítele Christiana Tollonena v prvn patře u okna, odkud viděl na vysoké zdi obklopující světlem zalitý prostor l lem budovy velvyslanectví, viděl poblíže obrovské železné brány

podupávat u formované stráže, aby se v té zimě zahřáli, a za nimi se rozkládala rozlehlá l dova velvyslanectví. Provoz byl stále silný, místy se tvořily šňůry aut, všichni troubili a snažili se prodrat kupředu, chodci netrpělivě jako vždy. Silniční i mafory nefungovaly, policie nikde. Ne že by se něco změnilo, pomysletí Teheránci kašlou na dopravní předpisy, vždycky to tak bylo a bude. Jakp'1 šílenci na horské silnici, co se sami zabili. Jako obyvatelé Tabrízu či Kazvína Pěsti se mu sevřely, když si na něj vzpomněl. Dnes ráno mu na finské amfc sádě řekli, že Kazvín je ve stadiu revoluce, ázerbájdžánští nacionalisté vTaM znovu povstali, bojují s jednotkami loajálními vůči vládě Chomejního, a l důležitá hraniční provincie, bohatá na naftu, znovu vyhlásila nezávislost Teheránu. Nezávislost, o niž bojovala víc než čtyři století, pokaždé za podp Ruska, nepřítelů Íránu, které chtělo spolknout jeho území. Celý Ázerbájdžan nejspíš hemží lidmi jako je Rákoczy. "Pochopitelně, že Sověti po nás jdou," rozhněval se chán Abdolláh Gor když se těsně předtím, než s Ázádou odjeli do Teheránu, dostali do had "Ovšemže tu je spousta mužů typu Rákoczyho. Kráčíme po tenkém laně, f tože jsme jejich klíč k Zálivu a Hormuzskému průplavu, k místům pro Za životně důležitým. Nebýt nás, Gorgonů, našich rodinných konexí a něko našich kurdských spojenců, jsme teď sovětskou provincií - součástí Azerb žánu, který nám Sověti před lety ukradli za pomoci proradných Britů ; 333

f nenávidím! Ještě víc než Američany, kteří jsou stejně hloupí a stejně bar-tf. Mám pravdu, ne?" Nejsou takoví, aspoň ne ti, které znám. A S-G se ke mně chová dobře." atím. Ale zradí tě Britové zradí každého, kdo není Brit, a když se jim to (f, zradí i Brity." imá Alláh." bán Abdolláh Gorgon se nevesele zasmál. "Insá Alláh! A insd Alláh, že so-l armáda překročila hranici a my je zadrželi a zašlápli jsme jejich ,demo-kou ázerbájdžánskou republiku' a ,kurdskou lidovou republiku'-. Přitom f obdivuju, protože hrajou na výhru a přizpůsobují si pravidla, jak se jim ,odí. Skutečným vítězem světové války byl Stalin. To byl kolos. Nerozkazo-na Jaltě i v Teheránu - nepřelstil Churchilla i Roosevelta? Roosevelt s ním once v Teheránu zůstal na sovětské ambasádě. Jak se Íránci smáli! Ten velký tident Stalinovi všechno dal, přestože měl moc jeho nároky zamítnout |dusit ho! To byl, pane, génus! Vedle něj je váš spojenec Hitler úplný bří-|Boží vůle, co?" |Finsko se spojilo s Hitlerem, jen aby mohlo bojovat proti Stalinovi a získat k své území." yenže jste prohráli; vybrali jste si špatnou stranu a prohráli jste. Každý blá-wěděl, že Hitler prohraje jak mohl být Rezá šáh tak pošetilý? Jo, kapitáne, |y nepochopím, proč vás, Finy, nechal Stalin naživu. Na jeho místě bych dal tku pěknou lekci stejnou, jakou dal tuctu jiných zemí, které zničil. Proč kochal všechny naživu? Protože jste se mu postavili ve vaší Zimní válce?" Nevím. Možná. Souhlasím, že Sověti to nikdy nevzdají." ikdy, kapitáne. Ale my taky ne. My, Ázerbájdžánci, je vždycky přelstíme ržíme si je od těla. Jako v šestačtyřicátém."

nže tenkrát byl Západ silný, platila Trumanova doktrína a Rusové museli lúče pryč, pomyslel si Erikki chmurně. A teď? Ted' je u kormidla Carter. kého kormidla? naveně se natáhl a dolil si, netrpělivý, aby už byl zpátky u Azády. V bytě Zima a on měl na sobě kabát ústřední topení bylo vypnuté a okna netěs-řAle pokoj byl prostorný, příjemný a zjevně určený mužům - pohodlná a, zdi dekorované malými, ale kvalitními perskými koberci a bronzovými lkami. Všude na stolech, křeslech, na policích knihy, časopisy a noviny -Ki ruské, íránské. Na jedné z polic se povaloval pár dámských střevíců. l vodku, příjemně ho uvnitř zahřála. Znovu vykoul oknem na ambasádu. ikamžik zauvažoval, jestli s Ázádou nemá emigrovat do Států. "Bašty se "> mumlal si nahlas. "Írán už není bezpečný, Evropa je zranitelná, Finsko ostří meče..." Uneril pozornost ven. Dopravu zablokovaly hloučky mládeže, tvořící se na lstranách - americká ambasáda byla na rohu třídy Taškt-e Jamšída a hlav-"y zvané Rooseveltova. Tedy dřív se jmenovala Rooseveltova. Ted' nevím. Pejního? Třída revoluce?

Dveře do bytu se otevřely. "Ahoj, Erikki," zazubil se mladý Fin. Christig Tollonen měl trenčkot lemovaný kožešinou, který zakoupil v Leningradě p jednom pijáckém víkendu s přáteli, a na hlavě typickou beranici v ruském stylu "Něco nového?" "Už čekám čtyři hodiny."

"Tři hodiny a dvacet dva minut. A vypil jsi půl flašky mé nejlepší pašov vodky. Dohodli jsme se na třech až čtyřech hodinách." Christianu Tolloneno byl něco přes třicet; starý mládenec, plavý a šedooký, zástupce kulturního ata na finské ambasádě. Přátelili se od doby, kdy před několika lety přišel do Írán "Nalej mi, propána, potřebuju to dole se chystá demonstrace a měl jsem < dělat, abych prošel." Nechal si kabát a šel k oknu. Dva proudy pěších se spojily, lidé se tlačili před ambasádou, jejíž brány by zavřené. Erikki si znepokojeně uvědomil, že mezi mladíky nejsou mollo. Začaly se ozývat výkřiky. "Smrt Americe, smrt Carterovi," překládal Christian - ovládal plynně - protože i jeho otec tu žil jako diplomat a on chodil pět let do školy v Teher "Normální pitominy, pryč s Carterem a americkým imperialismem." "Žádné Alláhu akbar," konstatoval Erikki. Na okamžik si vzpomněl na; ras u silnice a žaludek se mu sevřel. "Žádní mollové."

"Ne, žádného jsem tam neviděl." Na ulici to začínalo vřít, jednotlivé pře se tlačily kolem brány. "Většinou jsou to univerzitní studenti. Mysleli, že ji Rus; řekli mi, že na univerzitě došlo k bitce mezi levičáky a Zelenými pá ~ asi dvacet, třicet lidí bylo zabito nebo zraněno a ještě to pokračuje." ' padesáti mladíků začalo trást bránou. "Myslí to vážně." "A nikde žádní policajti, aby je zarazili." Erikki mu podal sklenici. "Co by si člověk počal bez vodky?" Erikki se zasmál. "Pil by brandy. Máš všechno?" "Ne - ale aspoň něco pro začátek." Christian se posadil do jednoho z l podél nízkého stolku a otevřel kufřík. "Tady je duplikát oddacího listu a l ných listů - díkybohu, že jsme měli kopie. Nové pasy pro vás oba - podař" mi sehnat někoho v Bázargánově kanceláři, aby je orazítkoval a dal vám lení k pobytu na tři měsíce." "Jsi kouzelník!" "Slíbili, že ti opatří novou íránskou pilotní licenci, ale neřekli kdy. Sej průkazkou totožnosti od S-G a kopií britské licence bys prý neměl mít (""" my. Dál: Ázádin pas je dočasný." Otevřel ho a ukázal na fotografii. standard - udělal jsem na polaroidu kopii té fotky, cos mi dal než dost něco lepšího, musí to stačit. Ať to hned podepíše. Vycestovala ze země bu vašeho manželství?" "Ne, proč?" "Jestli vycestuje na finský pas - no, nevím, jak to ovlivní její írár slušnost. Tady na to byli vždycky hákliví, zvláště u svých lidí. Chomejní se i ještě xenofobičtější, takže jeho režim bude ještě tužší. Mohli by to bl 335

nuje na svou státní příslušnost. Obávám se, že už by ji nepustili zpátky." nené výkřiky z ulice upoutaly jejich pozornost. Stovky demonstrantů r sevřenými pěstmi, někdo měl mikrofon a povzbuzoval je. "Teď mi zále-í na tom, abych ji odtud dostal. Ostatní je mi fuk." (lady muž se na něj zadíval. Po chvíli řekl: "Možná by měla vědět, jaké ne-cčí jí hrozí, Erikki. Nemám žádnou možnost obstarat jí povolení k výjezdu |;íránský pas, ale pojede-li bez nich, bude v nebezpečí. Proč nepožádáš b otce, aby jí to obstaral? Byla by to pro něj maličkost. Patří mu přece vět-pabrízu, ne?" anračně přikývl. "Ano, ale než jsme sem jeli, zase jsme se pohádali. Pořád lvaluje naše manželství." ložná proto, že ještě nemáte dítě. Víš, jak je to pro Íránce důležité." fa děti je moře času," mávl rukou Erikki a bylo mu smutno. Budeme mít 'fa. to půjde. Není žádný spěch a starý doktor Nutt říká, že je v pořádku. yu. Když jí řeknu, co povídal Christian o íránských dokladech, nikdy jede. Když jí to neřeknu a ona se sem už nedostane, nikdy mi to neod-tStejně neodjede bez otcova svolení. "Pořídít jí nové papíry znamená vrá-rv./ I L «

Menze Já se nechci vracet.

č, Erikki? Jindy ses nemohl dočkat, abys už byl v Tabrízu." coczy." Erikki mu řekl všechno, co se stalo - kromě toho, že u zátarasu ldného modžáheda a Rákoczy zabil další lidi, když zachraňoval jeho l. Někdy se na podrobnosti zapomíná, pomyslel si nevesele. istian Tollonen se napil vodky. "V

čem je skutečný problém?" koczy." Erikki neuhnul pohledem. istian pokrčil rameny. Dolil oběma zbytek z láhve. "Na zdraví!" i zdraví! Díky za doklady a pasy." tutaly je výkřiky zvenku. Dav byl ukázněný, i když stále hlučnější. Na kém dvoře svítilo ještě víc reflektorů, takže jasně viděli obličej v oknech f. "Ještě že mají vlastní generátory." Ba vlastní tepelné jednotky, benzinové pumpy, soukromou směnárnu, P. Christian přešel k příborníku a vyndal čerstvou láhev. "To a jejich vý-jr statut v Iránu nepotřebovali víza, nepodléhali iránským zákonům tílo všechnu tu nenávist." > je tu zima, Christiane. Nemáš žádné dříví?"

i poleno. Co jsem tady, tři měsíce, je topení vypnuté - takže skoro nu."

na je to dobře." Ukázal na pár dámských střevíců v rohu místnosti. a se jinak, co?" pttan se zazubil. "Někdy. Musím uznat, že Teherán je jedno - nebo byl 2 nejlepších míst na zemi, pokud jde o rozkoše všeho druhu. Ale teď, irade..." Přes tvář mu přelétl stín. "Myslím, že v Íránu nebude žádný E ti chudáci si myslí, že vyhráli. Podle mě vyhráli peklo na zemi. Zvláště P" se. Slyšeli pronikavé výkřiky vzrušeného davu, když se jeden mla-

336

já M ES claveli,

dík s americkou puškou na rameni pokoušel vyšplhat na ramena ostatních a dosáhnout na vrchol zdi. "Nevím, co bych dělal, kdyby to byla moje zeď a ti parchanti na ni takhle houfně doráželi." ; "Ustřelil bys jim palici - což by bylo naprosto legální. Nebo ne?" Christian se najednou zasmál. "Jen kdyby mi to prošlo." Podíval se znovu na Erikkiho. "Co ty? Jaké máš plány?" .< "Žádné nemám. Nejdřív si musím promluvit s Mciverem - ráno to nešloj Snažil se s Gavallanem vystopovat iránské partnery, pak měli na britské ambaa sádě schůzku... myslím, že říkali... s Talbotem..." -i Christian nedal najevo, jak ho to zaujalo. "Georgem Talbotem?" "Ano. Znáš ho?"

"Jistě, druhý tajemník." Christian nedodal, že Talbot je taky tajným šéfe britské špionáže v Íránu, dělá to už léta a je velmi důležitým operátorem. "Ne věděl jsem, že je ještě v Teheránu - myslel jsem, že před pár dny odjel. Co n chtěli Mciver s Gavallanem?" Erikki pokrčil rameny a otočil se. Roztržitě sledoval mladíky, kteří pokoušeli zdolat zeď, ale v duchu myslel hlavně na to, jak získat papíry pt Ázádu. "Říkali něco o tom, že chtějí zjistit víc o jeho příteli, s kterým se sezná míli včera na letišti - o nějakém Armstrongovi, Robertu Armstrongovi." Christian Tollonen málem upustil sklenici. "Armstrongovi?" zeptal se a no til se ke klidu, rád, že Erikki je k němu zády. "Ano." Erikki se otočil zpátky. "Říká ti to něco?"

"Je to běžné jméno," muž byl spokojený, že mu hlas zní normálně. Re Armstrong, M 16, bývalý člen zvláštního oddělení, byl v Íránu několik let smlouvu - údajně zapůjčen britskou vládou jako hlavní poradce pro iránské zpravodajské oddělení; byl málo vídaný na veřejnosti a znalo ho jen něko lidí, vesměs členů zpravodajské služby. Jako já. V duchu uvažoval, co by Erikki řekl, kdyby věděl, že on je odb< ným zpravodajem přes Írán, že toho ví spoustu o Rákoczým i o dalších žahl ničních agentech, že jeho hlavním úkolem je zjistit toho o Iránu co nejvíc, l nic nedělat, nezasahovat ve prospěch žádné z bojujících stran, interních' externích, jen čekat, pozorovat, učit se a pamatovat si. Co tu Armstrong jt dělá? To kdybych věděl. Vstal, aby zamaskoval neklid, a předstíral, že se dívá na dav dole. "Dozv li se, co chtěli?" zeptal se. Erikki znovu pokrčil rameny. "Nevím. Už jsem je pak neviděl. Byl jser Zarazil se a pozorně se na něj podíval. "Záleží na tom?" "Ale ne, vůbec ne. Nemáš hlad? Nechceš přijít s Ázádou na večeři?" "Promiň, dnes ne." Podíval se na hodinky. "Už bych měl jít zpátky. děkuju za pomoc." "To nic. Co jsi říkal o Mdverovi a Gavallanovi? Chtějí tu změnit plán i raci?" Znělo to neutrálně. "Nemyslím. Měl jsem se s nimi sejít ve tři a jít na letiště, ale bylo pro mí

337

tiší vyřídít ty papíry." Erikki se postavil a natáhl k němu ruku. "Ještě jed-(děkuj u." černáš zač." Christian mu srdečně potřásl pravicí. "Na viděnou zítra." I)ole v ulici bylo teď nápadné ticho. Oba běželi k oknu. Všichni se dívali (avní silnici, dříve Rooseveltově. Slyšeli sílící "Alldhhuuu akbarr!" trikki zamumlal: "Je tu zadní východ?" |He, to není." Mizící se zástup měl v čele molly a Zelené pásky, vesměs ozbrojené stejně > mladíci v druhém zástupu. Všichni sborem volali "Bůh je veliký", "Bůh je W a počtem vysoce převyšovali demonstrující studenty. fcvičáci se okamžité rozprchli do strategicky výhodnějších míst, mezi auta dveřních výklenků. Muži, ženy a děti, kteří uvízli v husté dopravě, se za-yrozbíhat. Islámisté se rychle přibližovali. Když přední řady přešly po chod-|u a octly se nedaleko osvětlené zdi, jejich volání nabralo na síle, krok se hlil a každý se připravil. Ke všeobecnému údivu se studenti dali na ústup. I. Zelené pásky zaraženě váhaly. &stup byl mírumilovný a horda islámistů se začala také chovat mírumilov-'Demonstranti odešli, ambasádu už nikdo neohrožoval. Mollové a Zelené y začali řídit dopravu, ti, kteří utekli od svých vozů, si vydechli a děkovali a za pomoc. Nasedli do aut, nastal obvyklý zmatek, troubení a nadávání, (Sfibní i nákladní vozy a pěší bojovali o prostor, Velká železná brána velvy-sctví zůstala, otevřel se postranní vchod. Kristián měl nepříjemné sucho v hrdle. "Bych byl dal krk na to, že tu do-i; nějakému masakru." Erikki byl stejně udivený. "Skoro to vypadalo, že Zelené pásky čekaly a vě-,odkud přijdou. Jako by to jen hrály a -" Zmlkl a přiskočil k oknu, krev se |Valila do hlavy. "Podívej! Dole v těch dveřích, to je Rákoczy!" |íde. Co aha, myslíš toho člověka v bundě, jak mluví s tím mrňousem?" fetian zíral do tmy. Oba muži byli napůl ve stínu, pak si potřásli rukama tli na světlo. Byl to Rákoczy. "Víš určitě, že..." jtíkki už byl v pülce schodiště. Christian letmo zahlédl, jak velký nůž z opas-|klouzl do jeho rukávu, rukojeť zůstala v dlani. "Erikki, neblázni," volal za i ale ten už zmizel. Christian utíkal zpátky k oknu a zahlédl ho, jak vyběhl Hnovních dveří arazil si cestu zástupem, Rákoczyho ale nikde neviděl. Brikk ano. Byl asi padesát yardů od něj a právě zahnul do Rooseveltovy tří-dyz Erikki doběhl na roh, viděl Sověta nepříliš rychle kráčet před sebou. 'mezi nimi mnoho chodců, šňůra aut se pohybovala zvolna a s rámusem. zy právě obcházel neprostupné nahuštění vozidel a vkročil do vozovky, "> než projede starý volkswagen, a rozhlédl se kolem. Spatřil Erikkiho. "Množné ho přehlédnout - byl téměř o stopu vyšší než jeho okolí. Bez " vzal do zaječích, prodíral se davem a rychle proběhl do postranní ulice. "nal za ním. Chodci nadávali a jeden starý muž po Rákoczym, když Ľ Za další roh, něco hodil.

338

jam ES clave

Postranní ulice byla úzká, plná odpadků, žádné stánky ani obchody net otevřené, nikde žádné lampy, jen pár unavených chodců se plahočilo domů i nejrůznější schůdky, pod nízko klenuté přístřešky, do tmavých, chatrň' obydlí - celá čtvrť páchal močí, odpadky a shnilou zeleninou. Rákoczy měl asi čtyřicet yardů náskok. Zabočil do ještě menší uličky, m běhl mezi stánky, kde spaly celé rodiny - nesl se za ním příval nadávek -] změnil směr a zahnul do průchodu, dalším do malé uličky, až docela ztratil i entaci. Když viděl, že poslední ulička je slepá, s hrůzou se zastavil a autonn ky sáhl po pistoli. Vtom si před sebou všiml průchodu a vrhl se k němu. Byl tak úzký, že když uháněl dopředu, dotýkal se obou zdí současně; na háve dýchal a stále pronikal hlouběji a hlouběji do bludiště této ubohé čt Před ním jakási stařena sypala odpadky do přeplněné nádoby, prudce ji odi til stranou, stejně jako ostatní, kteří se krčili u zdi, aby mu šli z cesty. Erikld'| byl jen dvacet yardů za ním, vztek mu dodával sílu, přeskočil stařenu, která j(j tě ležela na zemi, a vybičoval se k větší rychlosti, takže vzdálenost mezi ninu| stále zmenšovala. Hned za rohem se jeho nepřítel zastavil a mrštil do cesty řým stánkem. Erikki se nestačil vyhnout, vrazil do něj a upadl.

Rozzuřený; řval, vyskočil, chvíli se motal, přelezl trosky stánku a řít se dál, nůž v ruce i ral teď už nepokrytě, a zahrnul za roh.

-:ii Ulička byla prázdná. Prudce se zastavil a lapal po dechu. Bylo tam špatně, přestože se ve tmě orientoval dobře. Pak si všiml malého zastřešeného p chodu. Opatrně do něj vešel, nůž připravený. Průchod vedl na dvůr plný padků s rezavou kostrou zničeného auta. Z nezastřešeného dvorku vybíhlo mnoho chodbiček k bytům uvnitř domu, některé s dveřmi, jiné otevřené. Panovalo tu naprosté ticho. Zlověstné. Přímou cítil pohledy, které se na něj raly, ač sám je neviděl. Z hromady odpudivě zapáchajících odpadků vybíhla krysa a zmizela pod další hromadou.

Na jedné straně byl opět průchod, nad ním starodávný nápis ve farsí, je nerozuměl, a v něm tma ještě hlubší. Pod klenutým přístřeškem byly otevřené dřevěné dveře, chráněné starodávnou železnou mříží, z větší části vyvrát z pantů. Za nimi, jak se zdálo, byla nějaká místnost. Přišel blíž a spatřil vysoké svíce. "Co chcete?" Mužský hlas zazněl ze tmy a Erikimu se zježily vlasy na krku. Mluvili Heky - nebyl to Rákoczy - měl cizí přízvuk a zněl jakoby nadpozemsky. "Kdo - kdo jste?" zeptal se zaraženě, očima se snažil proniknout tmu a mýl, jestli to není Rákoczy, předstírající, že je někdo jiný. "Co chcete?" "Já... já chci... já honím jednoho muže." Nevěděl, komu to říká, jeho odrazel od klenuté střechy a zněl dutě.

"Muž, kterého hledáte, tady není. Běžte pryč."

"Kdo jste?" "Na tom nezáleží. Běžte pryč."

339

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

Ulička byla jen malý prostor a tma kolem byla ještě temnější. "Viděl jste, někdo utíkal?" glž se tiše zasmál a řekl něco ve farsí. Kolem Erikimu se ozval tlumený šustot. Hbitě se otočil a pro jistotu před sebou okázale zamával nožem. "Kdo jste?"

líto," omlouval se Erikki roztřeseně. L°- Hlas muže byl plný ironie. "Ano. Nám je to taky líto. InU Alláh! Udh:' "u zoufale toužil otočit se a utíkat, ale nohy měl jako z olova. Někdo "- Byl to suchý, strašlivý zvuk. "Kdo - kdo jste?"

Lí

340 jam es clave "Kdysi jsem byl učitel angličtiny - teď jsem nečistý, jeden z živých mrt Vůle boží. Jděte pryč. Děkujte Bohu za jeho milosrdenství." Erikki omámené pozoroval, jak muž máchl zbytkem paže. Poslušně i světla postupně zhasínat. Oči ho stále pozorovaly. Venku v nočním vzduchu se z posledních sil ovládl, aby nezačal parda prchat. Cítil se pošpiněný, měl chuť strhat ze sebe šaty, vykoupat se, my koupat, znovu se mydlit... "Přestaň," mumlal a cítil, že má po těle husí kůže, "není se čeho bát." středa

14. února 1979

evín. 6.29 hodin. Vězení bylo jako každé vězení - v dobrých ch dnech - šedé, ponuré, obehnané vysokou zdí a ohyzdné. ní nepravý úsvit byl zvláštní, dole pod obzorem plála podivně červená prvé za dlouhé týdny nikde ani mráček, a přestože bylo stále chladno, vyli to na mimořádný den. Žádný smog. Vzduch pro změnu čistý a svěží. 1'ývítr odvál kouř z dosud doutnajících trosek aut a barikád, postavených l při srážkách mezi teď už legálními Zelenými páskami a nelegálními loa-J lcvíčáky i částí podezřelých policejních a armádních jednotek. Odvál [2 tisíce komínů teheránských domácností, kde se topilo a vařilo. P pár chodců, kteří přešli kolem vězeňské zdi a obrovské brány, zdemo-ja vyvrácené z pantů, a kolem gardistů Zelených pásek, kteří tam hlídali, po oči a zrychlilo krok. Provoz byl slabý. Přijel další nákladák plný gar-| věžňů, zabrzdil u hlavní brány, kde ho rychle zkontrolovali, pak se pro-[[barikáda otevřela a znovu zavřela. Zevnitř bylo slyšet rychlý sled výstře-"t. Zelené pásky venku zívly a protáhly se. chodem slunce se ozvalo volání muezzinů z minaretů jejich hlas byl l nahraný na kazetách, které se pouštěly přes tlampače. Každý věřící, kte-1 zaslechl, všeho nechal, otočil se k Mekce a poklekl k první modlitbě. Bakraván zastavil vůz nahoře na silnici a se šoférem a ostatními

344 james clavi

poklekl a modlil se. Větší část noci strávil sháněním nejdůležitějších spojené a přátel. Zpráva jak o nezákonném zatčení Paknúrího, tak o nezákonném před volání jeho osoby se po bazaru rozšířila bleskem. Každý byl navýsost poboun ný, ale nikdo se neodhodlal uspořádat protestní demonstraci nebo tržiště závrť Dostal moře rad: osobně protestovat u Chomejního nebo u premiéra Bázan na, nechodit k soudu, dostavit se tam, ale odmítnout odpovídat na otázky c stavit se a odpovídat na některé otázky, dostavit se a odpovídat na všechny ot; ky "jak si Bůh přeje", nikdo se ale nenabídl, že půjde s ním, dokonce ; věhlasný přítel, jeden z nejvýznamnějších právníků v Teheránu, který tvrdil ; v jeho zájmu promluví se soudci Nejvyššího soudu. Nikdo se nenabídl - kroo jeho ženy, syna a tři dcer, kteří se teď modlili na modlícím koberečku za nín Dokončil modlitbu a roztřeseně vstal. Šofér ihned začal sbírat kobereči Džáred se zachvěl. Ráno se pečlivě oblékl, vzal si teplý kabát a oblek a ast chánovou čapku, ale žádné šperky. "Já... teď už tam dojdu." "Ne, Džárede," plakala manželka. Nevníkala ani vzdálený zvuk stře "Určitě bude lepší, když přijedeš jako důležitá osoba. Nejsi snad hlavní ba v Teheránu? Nehodilo by se k tvému postavení chodit pěšky." "Ano, ano, máš pravdu." Posadil se na zadní sedadlo vozu. Byl to velkým rý mercedes, nový a dobře udržovaný.

Jeho korpulentní žena s drahým účel skrytým pod čádorem, který halil i její dlouhý norkový kožich, nastoupila le něj a vzala ho za ruku. Nalíčenou tvář měla zbrázděnou slzami. Jejich syn Í šang měl taky na krajíčku. Dcery, včetně Šahrazád, měly čádor. "Ano... máš pravdu. Kéž Bůh zatratí tyhle revolucionáře." "Nedělej si starosti, otče," uklidňovala ho Šahrazád. "Bůh tě ochrání-l luční gardisté pouze plní imámovy příkazy a tmám plní příkazy Boha." M la sebevědomě, ale vypadala tak nešťastně, že jí Bakraván ani neřekl, abyy mluvila o Chomejním jako o imámovi. "Ano," souhlasil s ní. "Je to samozřejmě chyba."

"Alí Kijá přísahal při Koránu, že premiér Bázargán skoncuje s nesmyslem," připomněla jeho žena. "Přísahal, že za ním zajde včera večer. na... možná, že už tam budou mít od něj příkaz k zastavení..." Včera večer řekl Alí Kijovi, že bez Paknúriho je ta půjčka nemožná, : sám se obává, že bazar bude revoltovat a zastaví přísun fondů vládě, Ch(nímu, mešitám a Alí Kijovi osobně. "Alí nezkłame," zachmuřil se. "Net si. Víím toho příliš mnoho o nich všech." Auto zastavilo před hlavní bránou. Zelené pásky lhostejně vzhledly. Bakraván sebral kuráž. "Nebudu tam dlouho." "Bůh tě ochraňuj. Počkáme tu na tebe - počkáme tu." Jeho žena ho j la, ostatní taky, objevily se další slzy a pak už stál před Zelenými pá "Salám. Mám... mám svědčit u soudu pro mollu Alí Alláha Uwarího. Vůdce gardistů vzal jeho papír, podíval se na něj vzhůru nohama, pak| někomu, kdo uměl číst. "Je z bazaru," řekl druhý mladík. "Džáred Bal Vůdce pokrčil rameny. "Ukaž mu cestu." Druhý muž ho vedl

345

dern. Bakraván ho následoval, a když se za ním barikáda zavřela, jeho se-fcftvěra vyprchala. Malé špinavé prostranství mezi zdmi a hlavní budovou > ponuré a vlhké. Vzduch páchl zatuchlinou. Ve východní části se tísnilý Ljcy mužů. Špatně chránění před zimou seděli nebo postávali. Mnozí měli tojnickou uniformu. Západní část byla prázdná. Brána se železnou závorou yedla, aby mohl vejít. V čekací hale byly desítky dalších, velmi vystrašených Eů, kteří seděli vedle sebe na lavicích nebo na podlaze, někteří stáli. Mezi dů-níky objevil i jednoho plukovníka. Rozeznal některé významné podnikate-cblíbence šáha, úředníky, vládní činitele ale žádného neznal důvěrně. Pár ižů ho poznalo. Zvedl se šum.

UPospěšte si," vyzval ho gardista podrážděně. Byl to mladík se stopami po ne-lifch a razil si cestu ke stolu, kde seděl plně zaměstnaný úředník. "Tady je |fpro Excelenci mollu Uwarího."

Úředník si vzal papír a mávl na Bakravána. "Posaďte se - budete zavolán, až Ěil V It pc čas.

.Salám, Excellence," Bakraván byl šokován mužovou hrubostí. "Kdy to bu-|Měl jsem se dostavit po prv-" dak si Bůh bude přát. Zavolají vás, až to bude zapotřebí." Gestem mu na-ll, aby se vzdálil. Ue já jsem Džáred Bakraván z ba-" Dovedu číst, ághá!" řekl muž ještě hruběji. "Až vás budou chtít, zavolají vás! 'Je ted islámský stát a platí tu jen jeden zákon pro všechny, ne jeden pro (té a druhý pro lid." navána odstrčil hlouček nově přivedených k úředníkovi. Bez sebe vzteky díral ke zdi. Na jedné straně používal jakýsi muž latrínu, která byla pře-i a rozlévala se po podlaze. Bakravána sledovalo mnoho očí. Někteří mu-numlali: "Mír boží s tebou." V místnosti byl pach strachu. Srdce mu bu-ěkdó mu uvolnil místo na lavici a on se s díky opatrně posadil. "Mír boží [li. Excellence." |s tebou, ághá. Jsi obžalován?" le, ne, volají mě jako svědka," blábolil v šoku. Xcelence bude svědčit před mollou Uwarím?" no, ano. Jaký je?" i to soudce, revoluční soudce," zašeptal muž. Byl to malý pokročilý pade-"> s vrásčitéjší tváří než Bakraván a s chundelatými vlasy. Nervózně zamr-Nikdo tady neví, co se děje, ani proč je zavolali. Neví se, kdo to je, tenhle [' kromě toho, že ho jmenoval ájatolláh a že soudí jeho jménem." Bráván se podíval muži do očí a viděl v nich nelíčenou hrůzu. "Excelence 'svědek?" Bo, ovšem, i když nechápu, proč mě zavolali, jsem jen obyčejný ředitel "ního úřadu." ovní úřad je významná instituce - nejspíš potřebují vaši radu. Myslíte, Tle čekat dlouho?"

"Insd Alláh. Já se měl dostavit včera po čtvrté modlitbě, a od té doby tu i kam. Celou noc. Musíme čekat, dokud nás nezavolají. Je tu jediný záchod % ukázal na kýbl pod latrínou. "Byla to nejhorší noc, jakou jsem kdy zažil. F~ šerná. Celou noc bylo... bylo slyšet střelbu; říká se, že popravili další tři seně ly a tucet důstojníků SAVAKu."

"Padesát nebo šedesát," opravil ho muž sedící z druhé sírany, který se pr bral z šoku. "Spíš bych řekl, že šedesát. Vezení jsou přeplněná jako slamníky" nicemi. Před dvěma dny vyvrátily Zelené pásky brány, stráže přemohly a za'v ly je do cel, pustily skoro všechny vězně a pak začaly do cel vodit mís občany" - ztišil hlas ještě víc - "celý jsou přecpané mnohem víc než za si Bůh ho potrestej, že utekl... Zelené pásky přivádějí stále více lidí, fadájúi modžáhedů i túdistů a s nimi i nás nevinné, věřící..." Ještě víc ztišil hlas a l mo jeho očí zasvítilo. "Nás, dobré lidi, na které nikdy neměli vztáhnout i a... když dav vtrhl do vězení, našel biče, elektrické ryče a mučidla a..." V k ku úst se mu objevily sliny, "... a prý... prý je noví dozorcí používají, a já sem člověk dostane, Excellence, už odtud nevyjde." Očka v baculaté tváři sél plnila slzami, "Jídlo je strašné, vězení je strašné a... a já mám žaludeční t" a ten psí syn úřednická nechce pochopit, že... že musím mít dietu..." Ve vzdáleném rohu nasral nějaký zmatek a dveře se rozletěly. Půl tuctu ' ných pásek vešlo do místnosti a razilo si cestu pažbami pušek. Za nimi šli i gardisté, kteří obklopili vězně krácejícího uprostřed. Byl to letecký dus" a šel rovně, s hlavou vztyčenou, ruce svázané vzadu za tělem, uniformTTp nou, výložky utrhané. Bakraván zalapal po dechu. Plukovník Pešádí, letecké základny v Kovízu - jeden z jeho bratranců. I ostatní zadržení poznali plukovníka, který se proslavil vítězným tažen Zofáru v jižním Omanu před několika lety, kdy zdrtil téměř vražedný n tický útok jižního Jemenu proti Omanu. Každý věděl o Pešádího osobn tečnosti v klíčové bitvě. "Není to hrdina ze Zofáru?" ozval se někdo nev "Ano, to je on..."

"Bůh s námi! Když zatkli i jeho..."

Jeden z gardistů netrpělivě strčil Pešádího do zad, aby šel rychleji. Pit se po něm okamžitě ohnal, přestože mu pouta ztěžovala pohyb. "Ps(> vykřikl a jeho hněv propukl, "jdu tak rychle, jak můžu. Ať tvůj otec shoif<<J le!" Zelené pásky mu začaly nadávat, jeden ho udeřil pažbou do žaludkttl kovník ztratil rovnováhu a upadl, přesto dál proklínal strážce. A prodltl i když ho s trhnutím postavili, dva a dva z každé strany popadli a táhli k»| části mezi zdmi. Znovu je proklel, spolu s Chomejním a falešnými sj všechny proklel ve jménu božím a vykřikl: "Ať žije šáh! Není boha kron Kulky ho umlčely.

V hale nastalo mrtvé ticho. Někdo zanaříkal, jeden stařec začal Ostatní šeptali, mnozí se modlili a Bakraván si byl jistý, že to musí bj můra. Jeho unavený mozek odmítal skutečnost. Páchnoucí vzduch byl« 347

W. měl pocit, že je v peci a dusí se. Umírám? ptal se sám sebe bezmocně a ro-nul si košili u krku. Pak se ho někdo dotkl a on otevřel oči. Okamžik se |ohl zorientovat. Ležel na zemi a malý muž se nad ním ustarané skláněl. t v pořádku?" Ano, ano, myslím, že ano," řekl slabě. IOmdllel jste, Excellence. Určitě jste v pořádku?" licčí ruce mu pomohly posadit se. Zdvořile poděkoval. Připadal si nesmírně |, smysly i pohled měl zastřené. Ľoslouchejte," šeptal muž s vředy, "tohle je jako Velká francouzská revolu-llotina a teror; ale jak je to vůbec možné, když v čele je ájatolláh Chomejní? icchápu.")n o tom neví," malý muž mluvil stejně ustrašeně. "Určitě o tom neví, je luz boží, svatý a nejučenější ze všech ájatolláhů..." nava ho zcela přemohla a zmoženě se opřel o zeď. rubě jím zatřásl. "Bakraváne, chtějí vás. Pojdte!" no, ano," potácivé vstal. Bylo mu zatěžko mluvit. Poznal Júsúfa, vůdce Ze-h pásek. Klopýtal za ním, prodíraje se davem, nejdřív ven, pak nahoru po [ech a

kolem studené chodby plné dveří do cel. Měly pozorovací otvory i nimi stály strážé, které ho sledovaly, tak jako mnozí ostatní, zvláštním dem. Poblíž někdo zanaříkal. "Kam - kam mě vedete?" itřte silami, budete je potřebovat." BFse zastavil u dveří, otevřel je a strčil ho dovnitř. Ocítl se v malé míst-l přeplněné lidmi. Uprostřed u dřevěného stolu seděl mollá se čtyřmi mla-[muži, na stole měli nějaké papíry a velký Korán. Malým zamřížovaným l u stropu pronikal paprsek slunečního světla. Příslušníci Zelených pásek di o stěny. Ired Bakraván, bázáří, finančník," ohlásil Júsúf. lá zvedl oči od papíru. "Ach Bakraván. Salám." im, Excellence," odpověděl Bakraván roztřeseně. Mollá měl něco přes lt) černé oči, černou bradu, bílý turban a dlouhý hábit z drsné černé lát-ladící byli zarostlí nebo s bradkou, špatně oblečení, každý měl za sebou . "Co - co pro vás - mohu udělat?" snažil se, aby to znělo klidně. l Alf Alláh Uwarí, revoluční výbor mě jmenoval soudcem a tito muži é soudci. Tento soud se řídí slovem božím a svatou knihou." Mollův i drsný s kazvinským přízvukem. "Znáte Paknúrího, známého jako : Paknúrí?" i ale rád bych, Excellence, připomněl, že podle naší ústavy a starodávních odpovědíte na otázky," přerušil ho jeden z mladíků, "na projevy ne-as! Znáte ho nebo ne?" S ano, ovšem -" Hence Uwarí," přerušil ho neomaleně Júsúf od dveří. "Koho mám při-ro, prosím?"

348 james clavelli

"Paknúrího, pak..." mollá se zahleděl na seznam jmen. "Pak policejního seržanta Džafradího." Jeden z mladíků u stolu oznámil: "Toho psa soudil včera jiný revoluční soud i a dnes ráno ho popravili." "Jak si Bůh přeje." Mollá jméno přeškrtl. Všechna jména nad ním už byla' přeškrtaná. "Tak přiveď Hasana Turiaka - z cely 573."

I Bakraván málem vykřikl. Turiak byl vážený novinář a spisovatel, napůl Írá-á nec, napůl Afghánec, odvážný a zarputilý kritik šáhova režimu, který za své smýšlení strávil ve vězení řadu let.

; Zarostlý mladík vedle molly si podrážděně škrabal vyrážku v obličejí. "Kdal je ten Turiak, Excellence?" Mollá se podíval do papírů. "Novinář, reportér."

"To je škoda času vyslýchat ho - ovšemže je vinen," rozhodl další. "Nereh snad, že Slovo je třeba změnit? Že Slova Prorokova dnes už neplatí? Je viněna Samozřejmě, že je vinen." "Jak si Bůh přeje." Mollá obrátil pozornost k Bakravánovi. "Paknúrí. Prov zoval někdy lichvu?" Bakraván odtrhl myšlenky od Turiaka. "Ne, nikdy a -"

"Půjčoval peníze na úrok?"

Žaludek se mu sevřel v křeči. Viděl studené černé oči a usilovně se snažil; pojit mozek. "Ano, ale v moderní společnos-"

"Není snad ve svatém Koránu jasně psáno, že půjčování peněz za úrot chva, která je proti zákonům božím?" "Ano. Lichva je proti zákonům božím, ale v moderní spo-"

"Svatý Korán je nedotknutelný. Slovo svaté je jasné a věčné. Lichva je líc Zákon je zákon." Mollův pohled zpřísněl: "Dodržujete zákon?" "Ano, Excellence, ovšemže ano."

"Praktikujete pět sloupců islámu?" Byly povinné pro všechny muslimy a! hrnovaly odříkání sahdhy, dodržení rituálu pěti modliteb denně, dobrovoh odevzdání zakutu, roční daně, tvořící desetinu příjmu, hladovění od úsvitem) západu slunce během svatého měsíce ramadánu a vykonání poutě do Mel jednou za život.

A "Ano, dodržuji, kromě posledního. Ještě - ještě jsem nebyl v Mekce, jfl| ne." Sklonil hlavu. "Proč ne?" zeptal se mladík s vyrážkou. "Máte víc peněz než hovno mil Mohl jste letět letadlem! Kdykoli! Proč ne?" "Kvůli... kvůli zdraví," řekl Bakraván se sklopenýma očima a modlil se,,i ta lež zněla přesvědčivě. "Mám - mám slabé srdce." "Kdy jste byl naposledy v mešitě?" chtěl vědět mollá.

"V pátek, minulý pátek jsem byl v mešitě bazaru." Byla to pravda, i kd tam nebyl modlit, ale měl tam obchodní jednání. "Ten Paknúrí - ten praktikuje pět sloupů jako pravý věřící?" zeptal se j z mladíků. T

349

EU já věřím, že ano." le všeobecně známo, že podporoval šáha, že?" ,Byl vlastenec, vlastenec, který finančně podporoval revoluci a ájatolláha amejniho, Bůh mu žehnej, finančně podporoval dlouhá léta molly a -" ,Ale mluvil americky a pracoval pro Američany a pro šáha, pomáhal jim (t bohatství naší země, je to tak?" i"Byl... byl vlastenec a pracoval pro slávu Íránu." Si,Když satan šáh protizákonně ustavil stranu, Paknúrí do ní vstoupil a slou-lááhovi jako jeho tajemník v madžiisu, souhlasíte?" ,Byl tajemníkem, ano, ale pracoval pro révo-" Jako tajemník hlasoval pro šáhovu takzvanou Bílou revoluci, která vzala polky meškám, nastolila rovnoprávnost žen, zavedla civilní soudy a státní élaní, v rozporu s příkazy svatého Koránu..." >chopitelně že to odhlasoval, chtěl zakřičet Bakraván, kterému se řinul pot áí i po zádech. Všichni jsme pro to hlasovali! Nehlasoval snad lid taky? ousta ájatolláhů a mollů? Copak šáh neměl pod kontrolou vládu, policii, ky, SAVAK, armádu a nepatřila mu většina země? Sáh představoval abso-ní moc! Kčertu s šáhem, pomyslel si vzteky bez sebe, kčertu s ním a s Bílou s4ucí z třiašedesátého, která to všechno zavinila, rozzuřila molly a pořád nás Í zotročuje, protože všechny ty "moderní reformy" zavinily, že se neznámý alláh Chomejní stal slavným. Marně jsme my, bázárové, nesčetněkrát valil šáhovy rádce! Jako kdyby na těch zatracených reformách záleželo. Jako-róbec nějaká re-|Ano nebo ne?" Vytrhl se z úvah a v duchu si nadával. Mysli, napomínal se v panice. Tenhle telný syn malomocného psa tě chce nachytat! Na co se ptal? Bud' opatrný -tí o život! Ach, ano. Bílá revoluce! "Amír Pak-" Ve jménu božím, ano nebo ne!" přerušil ho mollá hrubě. On - ano - ano, hlasoval pro to, pro Bílou revoluci, když byl tajemníkem Ktísu. Ano, je to tak." Wollá vzdychl a mladíci poposedli. Jeden zív, poškrábal se v rozkroku a roz-"S začal masturbovat. yjste tajemníkem?" e ~ " Já odstoupil, když to ájarolláh Chomejní přikázal. To-" Myslíte, když to imám, imám Chomejní přikázal?" no, ano," přitakal Bakraván horlivě. "Odstoupil jsem, ehm, okamžitě, O imám nařídil - okamžitě." Nedodal, že všichni odstoupili na návrh Pak-"o> když už bylo bezpečné a jisté, že šáh je rozhodnutý odjet a předat vešil moc umírněnému a racionálnímu premiéru Bachtijárovi, ale nikdy ne-g» Ze moc získá Chomejní; chtěl vykřiknout, že tohle v plánu nikdy °- Kéž Bůh zatratí Američany, kteří nás zaprodali, generály, kteří nás pro-saha, který za to může! "Každý ví - každý ví, že jsem podporoval imá- žije navěky."

350

jam ES clavell-

"Ano, Bůh mu žehnej," řekl mollá spolu s ostatními. "A co vy, Džáredc Bakraváne z bazaru. Provozoval jste lichvu?" "Nikdy," odpověděl okamžitě a sám tomu věřil. Půjčoval jsem peníze celý ži. .: vor, ale vždycky na spravedlivý a rozumný úrok; nikdy nešlo o lichvu, nikdy.) A celou tu dobu jsem působil jako poradce různých osob a ministrů, zařizoval i jsem půjčky soukromé i veřejné, přesunoval jsem fondy z Íránu, soukromé i ve-| řejné, vydělával jsem peníze, spoustu peněz, to byl dobrý byznys a nebyl proti' zákonu. "Já byl proti - proti Bílé revoluci a šáhovi, jak jen jsem mohl - všichni dobře vědí, že jsem byl proti -"

. "Šáh spáchal zločiny proti Bohu, proti islámu, proti svatému Koránu, proti imámu - Bůh ho opatruj - proti víře ší'a. Všichni, kdo mu pomáhali, jsou vin" ni stejně." Mollový oči byly neúprosné. "Jaké zločiny jste spáchal proti Botm a slovu božímu?"

"Žádné," vykřikl téměř u konce sil. "Ve jménu božím, přísahám, že žádné! Dveře se otevřely a vešel Júsúf s Paknúrím. Bakraván málem znovu omdle Paknúrí měl ruce svázané za zády, kalhoty znečištěné močí a výkaly a vpředu l kabátě

zaschlé zvratky. Hlava se mu neovladatelně třásla, vlasy slepené a spin ve, očividně nebyl při smyslech. Když viděl Bakravána, jeho obličej se zkrivil "Ach Džárede, Džárede, starý příteli a kolego. Excelence, přišel jsi za námi < pekla?" Ječivě se smál. "Je to jiné, než jsem čekal, ďáblové ještě nedorazili, jd tu není vařící olej a plameny, ale není tu vzduch, páchne to, všichni stojí nad čeni jeden na druhého, nemůžeš si lehnout ani sednout, tak jen stojíš, a p začnou znovu výkřiky a střelba a celou dobu jsi jako sardinka, ale ale ale Ľ Jeho jen zpola srozumitelný proslov skončil, když spatřil mollu. Hrůza ho]~1 mohla. "Jste... jste Bůh?"

"Paknúrí," obrátil se na něj mollá vlídně, "jsi obžalován ze zločinů Bohu. Tento svědek říká, že -"

"Ano, ano, provinil jsem se proti Bohu, jsem vinen," zaječel Paknúrí., jinak bych byl v pekle?" Klekl na kolena a v záplavě slz se začal modlit, "i Boha kromě Boha, není Boha kromě Boha a Muhammad je jeho ProroB Zmlkl. Obličej se mu zkroutil a znetvořil ještě víc, když zvedl oči. "Já jsem r - ty jsi satan!"

Jeden z mladíků prolomil ticho: "Rouhá se. Je posedlý ďáblem. Přiznal i je vinen. Je to vůle boží."

Všichni souhlasně přikývli. Mollá měl poslední slovo: "Jak si Bůh pí Pokynul jednomu gardistovi, ten Paknúrího postavil a vyvedl ven. PotO" podíval na Bakravána, který zíral za přítelem, zděšený, jak rychle - pres l byl zničen. "Takže, Bakraváne, vy -" "Venku čeká ten Turiak," vpadl mu do řeči Júsúf.

"Dobře." Mollá se znovu podíval na Bakravána a ten věděl, že je s nín nec. Konec jako s Paknúrím, bude taky odsouzen. Krev mu hučela v ' Viděl, jak se mollový rty pohybují, pak znehybněly a všichni se na něj i "Prosím?" zeptal se omámeně. "Promiňte... já... já neslyšel, co jste říkal? 351

Ľ můžete odejít. Zatím. Běžte dělat dílo boží." Mollá netrpělivě pohlédl Inoho ze Zelených pásek, vyššího, škaredého muže. "Ahmade, vyveď ho [Pak kJúsúfovi: "Po Turiakovi přiveď policejního kapitána Mohammada ho, cela 917..." ilcraván ucítil tlak na paži, otočil se a vyšel. V chodbě málem upadl, ale ad ho zachytil a kupodivu laskavě ho opřel o stěnu. Vydýchejte se, Excelence." |á... já smím odejít?"

EMě to překvapilo stejně jako vás, ághá. Při Bohu a při Proroku, jsem stejně hvaný, jste první, kdo dnes odchází, ze všech svědků i obžalovaných." |á je tu - je tu trochu vody?"

Tady ne. Venku je jí plno. Radši odejděte." Ahmad ztišil hlas ještě víc, "Nej-(bude odejít, co? Opřete se o mou ruku."

|»kraván se vděčně opřel, sotva popadaje dechu. Pomalu kráčel zpátky stej-iicestou, jakou přišel. Sotva vnímal ostatní gardisty, vězně a svědky. Na |lbě, která vedla do čekací haly, se Ahmad protlačil postranními dveřmi do lni části. Byla tam popravčí četa a před ní tři muži, přivázaní ke kůlům. : kůl byl prázdný. Bakravánovi se samovolně vyprázdnil močový měchýř u. >clej, Ahmade!" zavolal podrážděně vedoucí čty. je si Bůh přeie." Odtáhl Bakravána k prázdnému kůlu vedle Paknúrího, pohrouženého do vlastního pekla. "Takže přece jen neunikneš. To je ne, všichni jsme slyšeli tvoje lži, lži před Bohem. Všichni tě známe, známe Způsoby, tvůj nedostatek úcty k Bohu, víme, jak ses pokoušel dary vli-Timámovi, Bůh mu žehnej. Kde jsi vzal všechny ty peníze, když ne z lich-Ľ-rádeží?" a nemířila úplně přesně. Muž, který jí velel, vzal beze spěchu revolver ičil trápení jednoho z odsouzených, po něm dorazil Bakravána. "Byl bych Ľoznal," konstatoval suše. "To je vidět, jak noviny lžou." hle není Hasan Turiak," opravil ho Ahmad, "ten přijde na řadu potom." i se na něj podíval. "Tak kdo to je?" len bázáří. Bázáříové jsou lichváři a neznabozi. Já to vím. Celé roky jsem acoval pro Farazána, odvážel fekálie jako kdysi můj otec, až jsem se stal Em jako Júsúf. Ale tenhle..." Říhl. "Byl to nejbohatší lichvář. Nevím hic, než že byl bohatý, ale vím všechno o jeho ženách; nikdy nenosily čá-to se předváděly. Víme všechno o jeho ďábelské dceři, která občas zašla do hančníků. Polonahá, kůži jako smetanu, vlasy rozevláté, prsa se jí háze-y mela svůdné jmenuje se Sahrazád a vypadá jako huriska. O ní vím »Ľ Víme, jak jsem ji proklínal, že mě kvůli ní posedly špatné myšlenky, až ">> Jako všichni ostatní - tak nás sváděla." Poškrábal se a cítil, jak mu úd rvr Ji

Bůh zatratí a všechny ženy, které neposlouchají boží zákon a při- "é myšlenky, odporující slovu božímu. Ach Bože, kéž bych ji mohl mít,

james clave:

352

anebo zaříd', ať umřu jako mučedník a jdu rovnou do ráje, kde si budu uží "Byl usvědčen ze všech zločinu." Obrátil se k odchodu.

"Ale - ale byl odsouzen?" volal za ním velitel popravčí čtyři. "Bůh ho odsoudil, to je přece jasné. Kůl byl prázdný a ty jsi řekl, ať spěch; Byla to vůle boží. Bůh je veliký, Bůh je veliký. Teď přivedu Turiaka, toho roi háce." Ahmad pokrčil rameny. "Byla to vůle boží."

353

bandar-e dělám. 11.58 hodin. Byl čas na polední modlitbu y, rozhrkaný, přetížený autobus zastavil na kraji silnice. Všichni musli-postupně vystoupili a šli za mollou, který také cestoval autobusem, roz-bl své modlicí koberečky a obrátili duši k Bohu. Kromě jedné indické rodi-itřící k hinduistům, která se bála o místa k sezení, všichni ostatní cestující vystoupili - včetně Torna Locharta. Byli rádi, že se můžou protáhnout točit si. Křesťanští Arméni, orientální židé, dvojice nomádských Kaškajů, sice byli muslimové, ale podle dávné tradice mohli vynechat polední mod-a jejich ženy nemusely nosit závoj ani čáďor, dva Japonci, pár Arabů křešte víry - ti všichni si uvědomovali přítomnost jediného Evropana. Cn byl teplý, vlhký, krajinu halil lehký opar nedalekých vod Zálivu. Tom art se unaveně opřel o kapotu, z které se kouřilo, protože motor byl pře-'l Po nedobrovolném pochodu od přehrad v Dízu - teď už ležela téměř « mil směrem na sever - ho bolela hlava, všechny klouby a svaly, cestová-"lucném, přecpaném a nepohodlném autobusu mu taky dalo zabrat. Ce-"Stu z Ahvázu, kde se mu podařilo přesvědčit Zelené pásky, aby ho pusri-tr, se tlačil na sedadle, postačujícím stěží dvěma, natož třem mužům. z nich byl mladý příslušník Zelených pásek, který kolíbal na klíně svou M 14 spolu s dítětem těhotné manželky stojící v úzké chodbičce s třiceti

354 james clavei

dalšími cestujícími, přestože míst k stání bylo údajně jen patnáct. Všechna s dadla byla zaplněna muži, ženami a dětmi všeho věku. Vzduch byl nedýchat ný, hlasy kolem zvučely v nejrůznějších jazycích. Nad hlavami a pod nohama i válely bágly, rance, bedny, krabice plné zeleniny nebo polomrtvých kuřat, m, lých podvyživených kůzlat - a prostor pro zavazadla na střeše byl stejně bezru dojně přecpaný. Přesto mám neuvěřitelnou kliku, že jsem tady, pomyslel si a znovu ho zapíš vily starosti, když roztržitě poslouchal zpěvovou šahádu. Včera po západu slunce, když slyšel, že dvěstědvánáctka odstartovala z Dia vylezl zpod mola a děkoval bohu za záchranu. Celý se klepal, protože voda byl studená, ale zvedl automatickou pušku, zkontroloval ji a vydal se k domu, ko rý byl otevřený. Lednice poháněná generátorem přívětivě hučela a hlavně v i bylo jídlo a pití. Sundal si šaty, usušil je na radiátoru a proklel Valíka i Sela ho. Přál jim, aby přišli do pekla. "Hajzlové! Co jsem jim udělal? Zachránil js jim krk!" Teplo a pohodlí v domě lákaly. Byl nesmírně unavený. Poslední noc v L hanu skoro nespál. Mohl bych se vyspat a odejít ráno, uvažoval. Mám kom] a cestu více méně znám - kolem letiště, o kterém se zmínil Alí Abásí, pak l východ k silnici Karmanšáh-Ahváz-Abádán. Dostat se k autobusu nebo, stopnout auto by neměl být problém. Nebo bych mohl jít hned, měsíc mi bu svítit na cestu, a kdyby sem z letecké základny poslali

patrolu, budu už dát pryč. Alí z toho byl stejně nervózní jako Seladí a je docela dobře možné, žtíl zaregistrovali. Snadno. Ale až tě někdo zastaví, co budeš povídat? ' Přemýšlel a chystal si velké brandy se sodou a jídlo. Valík a ostatní otev dvě půlkilové konzervy vynikajícího belužského šedého kaviáru a nechali ft stole v obývacím pokoji, žádná z nich nebyla prázdná. Jedl s chutí. Nucený pochod přes hory byl zlý, ale ne tak, jak čekal. Hned po v] slunce přišel na hlavní silnici Karmanšáh-Ahváz-Abádán. Téměř oh stopl vůz s korejskými stavebními dělníky evakuujícími ocelárnu, kterou;! věli na kontrakt v Karmanšáhu - bylo nepsaným pravidlem, že kooperant(na silnici navzájem pomáhali. Mířili do Abádánu na letiště, kde na ně méldtt kat letadlo do Koreje. "V Karmanšáhu moc střílení," sdělili mu zadrhávij angličtinou. "Všichni zbraně, Íránci střílejí jeden druhého. Všichni šílení,,lj baři - horší než Japonci." Vysadili ho na konečné autobusu v Ahvázu. <j zázrakem se mu téměř okamžitě podařilo dostat do nejbližšího spoje, kttí přes Bandar-e Dělám. 'ri Ale co teď? Zachmuřeně vzpomínal, jak vyhodil prázdné konzervy od| aru do smetí, pak si to rozmyslel a zakopal je, načež se vrátil, aby utřel ski<|| z které pil, a dokonce i kliku. Musíš k psychiatrovi, říkal si. Copak budou.-! (rolovat otisky prstů? Jenže v té době se mi zdálo nejlepší nenechat pfl nikde žádné stopy. Jsi blázen! Tvoje jméno je v teheránském povolení, máš na triku nežil naložení Valíka a jeho rodiny, útěk z Isfahánu a pomoc nepřátelům pr(l 355

nu. Budeš to muset vysvětlit - ať už SAVAKu nebo Chomejnímu. A jak [nebo Mciver vysvětlí jednu chybějící íránskou helikoptéru, která skončí ivajtu nebo Bagdádu či bůhvíkde? gkně sis to zavařil! no. A co Sahrazád... Medělejte si starosti, ághá," přerušil kdosi jeho myšlenky, "všichni jsme v ru-|>božích." Itiádý mollá se na něj usmíval. Měl bradku a nastoupil v Ahvázu s manžel-| a třemi dětmi, přes rameno nezbytnou pušku. "Řidič říkal, že mluvíte fár-e jste z Kanady a patříte k lidu knihy?" ftílo, ano, to je pravda, ághá," Lochart se trochu vzpamatoval. Viděl, že Bitba skončila a všichni se tlačí do dveří autobusu. Takže půjdete taky do nebe, jak říkal Prorok, jestliže si to zasloužíte, i když ' > naší části." Mollá se plaše usmál. "Írán bude prvním skutečně islámským l na světě od dob Proroka." Znovu plachý úsměv. "Vy jste - vy jste první c patřící k lidu knihy, kterého jsem potkal. Fársí jste se naučil ve škole?" hodil jsem do školy. Excellence, ale většinou jsem měl soukromé učitele." irt zvedl svůj letecký bágel, který si pro jistotu vzal s sebou, a připojil se ntě. Jeho místo bylo už obsazené. Vedle silnice si odskočilo několik cestu-1 na malou i velkou stranu - muži, ženy i děti. i. Excellence pracuje v naftařském průmyslu?" Mollá se k němu ve frontě Bjil a lidé okamžitě ustoupili stranou a dávali mu přednost. Cestující uvnitř 1'začínali hádat a někteří křičeli na šoféra, aby si pospíšil. no, pro váš slavný IranOil," řekl Lochart a silně si uvědomoval, že kolem-í poslouchají a tlačí se blíž, aby lépe slyšeli. Už to není daleko, pomyslel si, (musí být pár mil odtud. Těsně před polednem spatřil záblesk dvěstědva-y letící od Zálivu. Byla příliš daleko, aby postřehl, jestli patří civilnímu lvojenenskému letectvu, ale mířila zhruba k letišti. Už abych byl u Rudiho Státních, abych se vyspal a... bfér říkal, že jste byl na dovolené nedaleko Karmanšáhu?" FLuristánu, jižně od Karmanšáhu." Soustředil se a vykládal znovu histor-Brou si připravil a kterou už říkal prodavači lístků v Ahvázu a Zeleným n, protože všichni chtěli vědět, kdo je a proč je v Ahvázu. "Jel jsem i na dovolenou do hor, severně od Luristánu, a uvízl jsem tam v jedné c, když napadl sníh. Byl jsem tam celý týden. Vy jedete do Sírázu?" > konečná autobusu. lz je místo, kde je moje mešká a kde jsem se narodil. Pojdte, posadíme u. Mollá si sedl na nejbližší volné sedadlo vedle starého muže, jedno tďal na koleno, zbraň na klín, a ponechal Lochartovi kousek místa vedle "ochart váhavě poslechl. Nechtělo se mu sedět vedle upovídaného a zvě-l ničily, ale současné byl vděčný, že se může posadit. Autobus se rychle "dé se prodírali kolem něj a každý se snažil vybojovat si kousek prsto-- Země Kanada hraničí se zemí velkého satanáše, že?"

"Kanada a Amerika mají společnou hranici." Locharrovi to hnulo zlu "Většina Američanů patří mezi lid knihy." "Ach ano, ale mnozí jsou židé a sionisté; a židé, sionisté a křesťané jsou pro ti islámu, jsou nepřátelé islámu a tudíž i Boha. Není snad pravda, že židé a sionisté vládnou velkému satanáš?" "Jestli tím myslíte Ameriku, tak ne, ághá, není to pravda." "Ale mám to říkat, a tak to tak je." Mollá mluvil s naprostou jistotou, víj ně a citoval z Koránu. "Neboť Bůh se na ně hněvá a po věky budou žít v my kách." Pak dodal: "Jestliže im-" V zadní části nastal zmatek, a když se otočili, viděli, že jeden Íránec odsti Inda ze sedadla a zaujal jeho místo. Ind se přinutil usmát a zůstal stát. Trad ně ten, kdo si sedl jako první, měl právo zůstat sedět. Zvedl se příboj hlasů a I jaký muž, tísnící se v uličce, začal hlasitě proklínat všechny cizince. Byl chu oblečený, ozbrojený a stál vedle dvou Japonců, choulících se na sedadle za s' rým Kurdem, a blýskal po nich očima. "Proč by měli cizí nevěřící sedět, když my stojíme? Díky Bohu, už nebila mé nadále sloužit nevěřícím!" rozhořčil se muž ještě více a ukázal na ně I mluvné palcem. "Uhněte!" Japonci se ani nepohnuli.

Jeden si sundal brýle a na muže se usmál. Teo| váhal, začal hromovat, ale pak si to rozmyslel, otočil se a křičel na řidiče, i pospíší. Než si Japonec nasadil brýle, zachytil Lochartův pohled, kývl a usmžfe Lochart mu úsměv vrátil. V Ahvázu, když se všichni cpali do autobusu,-) jeden z Japonců nabídl obstojnou angličtinou: "Pojďte za námi, pane, ve Š| ce jsou tokijské autobusy a vlaky mnohem horší." S okázalou zdvořilostí sij oba razili cestu, našli místo jemu a vzadu i pro sebe. Za polední přestává družně bavili, řekli mu, že jsou inženýři a vracejí se z dovolené, že už ni let pracují pro Iran-Todu. "Ach," vydechl mollá šťastně, když viděl, že řidič se vmáčkli znovu na i dadlo, "už budeme pokračovat, díky Bohu." Šofér okázale nastartoval a autobus kodrcavě pokračoval k cíli. "Příští I ka bude v Bandar-e Dělám," zavolal. "Dá-li Bůh." "Dá-li Bůh." Mollá byl velice znepokojený. Znovu se obrátil k Loc a snažil se překřičet hluk: "Ághá, co jste říkal o velkém satanáš?" Lochart měl zavřené oči a dělal, že neslyší.

Mollá do něj píchl prstem. "Co jste to říkal, ághá, o velkém satanáš?" "Nic jsem neříkal, ághá." "Cože? Nerozuměl jsem."

Lochart se nepřestával tvářit zdvořile, protože věděl, v jakém je nel a pronesl hlasitěji: "Neříkal jsem nic, ághá. Cestování je únavné, že? znovu oči. "Asi si chvilku zdřímnu." "Proč neříkat nic?" zakřičel nějaký mladík stojící v chodbičce nad i naše starosti může Amerika. Nebýt jí, byl by v celém světě mír!" Lochart zarputile nechával oči zavřené a snažil se neslyšet, i když ' 357

| vybuchne - skoro si přál, aby měl v kapse pistoli, i když rozum mu říkal, i lepší v báglu. Cítil, jak jím mollá třese. testě než usnete, ághá, nemyslíte si, že svět by byl lepší bez amerického zla?" [ochart potlačil hněv a nechal oči zavřené. Znovu jím někdo zatřásl, tento-lhruběji. Muž z chodbičky mu zakřičel do ucha: "Odpovězte, Excellence!" ftjednou se mu udělalo nanic z celé protiamerické propagandy a ze lží, kte- je pořád krmili. Bílý vzteky otevřel oči, odstrčil mužovu ruku a vybuchl cky: "Něco ti řeknu, mollo. Měl bys děkovat Bohu, že Amerika existuje, >že bez ní by svět nestál za nic a my všichni bychom byli v nějakém zatra-Ľn gulagu nebo pod drnem. Já, ty, tenhle otrapa a dokonce i Chomejní!" x)že?" děl, jak na něj mollá zírá uvědomil si, že mluvil anglicky. Ovládl se a im-zoval ve fársí: "Citoval jsem anglicky z bible. Citoval jsem Abraháma, když odně rozhněvaný. Neřekl snad, že .Zlo sídlí v zemi v mnoha podobách -fiností věřícího je - je mít se na pozoru před zlem, před každým zlem!' F to tak?" bílá se na něj podivně zahleděl a citoval z Koránu: "A Bůh řekl Abrahá- udělám tě vůdcem lidstva, a Abrahám řekl, mé potomky též! Bůh řekl, že řízen nezahrnuje ty, kdo působí zlo." buhlasím. A teď musím přemýšlet o Bohu - jediném Bohu, Bohu Abra-i Mojžíše, Ježíše a Muhammada, jejichž jména budtež pochválena!" Zavřel dce mu bušilo a čekal, že ho každou chvíli rozhněvaný mladík uhodí paž-> tváře, nebo že mollá zavolá na řidiče, aby zastavil. Nečekal žádné slito-lle minuty mýjely a oni ho nechali jeho údajným modlitbám. Ha si vzdychl. Nedostatek místa ho nutil sedět těsně vedle toho nevěřící-lijímalo by mě, jak se nevěřící modlí, říkal si. Co může říkat Bohu - i když : lidu knihy? Jsou k politování. V

bandar-e dělám. 12.32 HODIN. Vůz íránského letectva projel (ospalých strážců u brány, jeho zelená chomejníovská vlajka se třepetala a zastavil v mračnu prachu před přívěsem, kde měl Rudi kancelář. Dva Bici v elegantních nažehlených uniformách vystoupili. S nimi tři členové ch pásek.

li Lutz šel důstojníkům - kapitánu a majorovi - naproti. Když poznal Ost kapitána, rozzářil se: "Nazdar, Hašangu, říkal jsem si, co asi dě-" "důstojník ho hněvivě přerušil. "Jsem major Kázání od letecké zpravo-wuzby. Jak to, že u vás registrovaný íránský vrtulník se snaží opustit írán-lusny prostor, opakovaně ignoruje pokyny z věže, naprosto odmítá po-L'Ut leteckou kontrolu?" se na ně podíval prázdným pohledem. "Ve vzduchu je pouze jeden k vrtulníků a ten odletěl na signál CASEVAC vyslaný ábádánskou rada-i&ntrolou."

355

james clavei

"Jakou má registraci?"

"EP-HXX. Co má tohle všechno znamenat?"

"To se pokouším právě zjistit." Major Kázání přešel kolem něj do přívěst a posadil se. Zelené pásky čekaly. "Pojďte sem!" houkl major podrážděně. "K pitáne Lutzi, posaďte se." Rudí zaváhal, pak si sedl ke svému stolu. Několika otvory po kulkách ve st ně za ním pronikalo světlo. Zelené pásky a druhý důstojník vešli také dovnit a zavřeli dveře.

"Co je HXX? Dvěstěšestka nebo dvěstědvanáctka?" zeptal se major. "Dvěstěšestka. Co"

"Kolik tady máte dvěstědvanáctek?"

"Dvě. HXX a HGC. Ábádánská radarová kontrola dala povolení pro k letu do Kovízu, odkud přišel signál CASEVAC, žádající pomoc pro raněné j útoku fadájúnů včera po východu slun-" "Ano, slyšeli jsme o tom, i že jste pomohl gardistům poslat je do pekla, k patří, za což vám patří mnoho díků. Má EP-HBC registraci u S-G?" Rudi zaváhal. "Z hlavy to nevím, majore. Nemám tu záznamy o všech šich dvěstědvanáctkách, ale mohl bych to zjistit - jestli se mi podaří dovolati na základnu v Kovízu. Vysílačka celý den nejde. Pomohu vám samozřejmě i ale řekněte mi, co se vlastně děje?" Major Kázání si zapálil cigaretu, nabídl Rudimu, který zavrtěl hlavou. ká se to dvěstědvanáctky EP-HBC, myslíme si, že patří pod S-G. Včera prci pádem slunce přeletěla hranici s Irákem - s neznámým počtem osob na [bě, bez povolení - a ignorovala všechny pokyny pozemní kontroly, vi výslovného nařízení okamžitě přistát." "O tom nic nevím." Rudimu se v hlavě překotně honily myšlenky. Ně zřejmě pokusil utéct. "Není naše. My nesmíme bez povolení kontroly v l nu ani nastartovat." "Jak si to tedy vysvětlujete?"

"Mohlo by jít o letoun patřící Guerney, který přepravoval někoho z lidí, nebo kterékoli z vrtulníkových společností. Poslední dobou bylo dS skoro nemožné, získat povolení k letu. Sami víte, jaké, ehm, jak náladové! radarové kontroly v několika posledních týdnech."

"Náladové není to pravé slovo." Kapitán Hašang Abásí byl štíhlý, velice hledný muž s malým knírkem a tmavými brýlemi, se znakem křídel na uq! mě. Celý minulý rok byl v Chárku, takže se s Rudim dobře znali. "A jestuj ří mezi letouny S-G?"

"Tak se to určitě nějak vysvětlí." Rudí byl rád, že Hašang přežil revoluci totiž nevybíravým kritikem mollů pletoucích se do vlády. "Víte jisté, ze ,"" la povolený let?"

"Letouny s povolením dodržují předpisy, nesnaží se zmizet a neprq hranice," namítl Hašang. "A jsem si skoro jistý, že jsem viděl znak S-G» I Rudi přimhouřil oči. Hašang byl opravdu dobrý pilot.

"Tys ji měl L'" 359

Vedl jsem letku, když vyhlásili poplach."

lichu v přívěsu se protahovalo. "Nevadí vám, když otevřu okno, majore? Ten | - bolí mě z něj hlava." lajor podrážděně řekl: "Jestli HBC je vrtulník společnosti S-G, tak někoho ! pořádně bolet hlava." lidi otevřel okno. HBC vypadá jako naše registrace. Co se, kčertu, děje? Ja-» posledních několik dní bylo všechno začarované - nejdřív ten psychopat [d a vražda našeho mechanika, pak vražda chudáka starého Kijábího, i útok těch zatracených levičáckých fadájúnů, kteří nás málem zabili nili Jona Tyrera bože, doufám, že je v pořádku a teď tohle! crpané se posadil. "Jediné, co můžu udělat, je zeptat se." i daleko na severu operujete?" chtěl vědět major. (formálně? V Ahvázu. Výjimečně v Dízfúlu, al-" Zazvonil interkom zá-iy. Vzal ho a nevšiml si pohledu, který si oba důstojníci vyměnili. "Ano?" Ľl to Fowler Jones, jeho hlavní mechanik. "Jsi v pořádku?" isně. Díky. Pohoda." Ilyž budeš potřebovat pomoc, zavolej, sokole, a my naklušeme." Telefon la oněměl. točil se zpátky k majorovi a měl lepší náladu. Od chvíle, co se postavil Zalili, s ním všichni jeho muži a piloti jednali, jako by byl Zeman Gavallan. (včerejška, kdy dali zahulit fadájúnům, se i výbor Zelených pásek choval Í-jenom správce základny Jemení se snažil znepřijemnit mu život. "Nej-Bnn se lítá, je do Dízfúlu. Jednou jsme..." zmlkl. Chtěl říct: Jednou jsme |vovali správce naší letecké oblasti do Karmanšáhu. Jenže potom si vzpo-l jak surově a nesmyslně byl šéf Kijábí zavražděn, a udělalo se mu v tu ((nanič. lei, jak se na něj major a Hašang dívají. "Promiňte, majore, chtěl jsem S jednou jsme měli klienta pro let do Karmanšáhu. Máme-li možnost do-alivo, jsme mobilní, jak víte." 10, kapitáne Lutzi, ano, víme." Major uhasil cigaretu a zapálil si další. |lcr Bázargán vydal, samozřejmě s předchozím souhlasem ájatolláha tjního," dodal opatrně, protože nevěřil Abásímu ani Zeleným páskám, z nich mohl rozumět anglicky, "přísné pokyny pro všechny letouny i zvlášť pro vrtulníky. Teď zavoláme Kovíz." o radiostanice. Jemení začal okamžitě protestovat, že bez povolení míst-"oru, jehož členem se jako jediný gramotný člověk jmenoval, nemůže | povolit. Jeden člen Zelených pásek se rozhodl ho opatřit, ale major Bc prosadil svou vůli proti Jemenímu. Kovíz na volání neodpovídal. tsi Bůh přeje. Večer to půjde lip, ághá," doufal radista Džahán ve fársí. fc>, děkuji vám," odpověděl major. potřebujete, ághá?" vmísil se hrubě až neomaleně Jemem'. Zuřil, že sem "li a pohled na šáhovy uniformy ho rozčiloval téměř k nepřičetnosri. 'vám to."

360 james clavelí

"Od tebe nepotřebuji vůbec nic, psí synu," sjel ho major rozzlobeně, všichni nadskočili a Jemení zkameněl. "Jestli budeš dělat potíže, nechám předvolat k tribunálu za rušení výkonu nařízeného premiérem a Chomejnf osobně! Táhni!" Jemení utekl. Zelené pásky se smály a jeden navrhl: "Nemám mu vypr; kožich, ághá?"

"Ne, díky. Nemá větší význam než hovado na hnoji." Major Kázání pot z cigarety, zahalen v dýmu, a zamyšleně pohlédl na Rudiho. Pověsti, jak tent Němec zachránil Zatakiho, velitele nejdůležitějšího revolučního výboru v jem oblasti, kolovaly po základně. Vstal a šel k oknu. Venku viděl své auto, zelenou vlajku a Zelené pásky. St dina, pomyslel si. Psí synové, všichni do jednoho. Nez bavili jsme se Amerií a nepomáhali jsme vyhnat šáha jen proto, aby zavšivení mollové dostali u i když připouštím, že někteří se chovali statečně. "Počkej tady, Hašangu. chám tu dvě stráže," řekl. "Počkej tady a vyříd ten hovor. Pošlu pak pro zpátky vůz." "Ano, pane."

Major se podíval na Rudiho a jeho oči byly studené. Promluvil anglic "Chci vědět, jestli HBC je vrtulník společnosti S-G, kde má základnu, já" dostal do této oblasti a kdo byl na palubě." Dal příslušné pokyny a v mra zvedajícího se prachu od|el. Hašang poslal strážce, aby ostatním pověděli, co se děje. Oba muži osai "Konečně," usmál se a natáhl ruku. "Jsem strašně rád, že tě vidím. Rudí." "Já taky." Pevně si potřásli rukama. "Říkal jsem si, co, ehm, co s tebou fl "Myslel sis, jestli mě nezlikvidovali, vid'? Nesmíš věřit všemu, co se pcw" Rudí. Kdepak. Všechno je bezva. Když

jsem odjel z Chárku, byl jsem něja dobu v Doušan Taphe, pak jsem přijel na základnu v Abádánu." Rudi čekal. "A potom?"

"Potom?" Hašang chvíli přemýšlel. "A potom, když Jeho Ve-, kdytí opustil Írán, nechal nás velitel všechny do jednoho nastoupit a oznámil na považuje naši přísahu věrnosti za zrušenou. Všichni jsme šáhovi osobné halí věrnost, ale když odjel, nějak to ztratilo smysl. Náš velitel řekl, ať S bodneme, co chceme dělat, jestli zůstat nebo odejít - ,ale', prohlásil naís ,na téhle základně proběhne přesun moci spořádaně'. Dal nám dvanáct l na rozmyšlenou." Hašang zvažněl. "Pár lidí odešlo - vesměs starší du Co bys dělal ty, Rudi?" "Zůstal. Jasně, Heimat ist immer Heimat."

"Cože?"

"Domov zůstane domovem."

"Ano, ano, to jsem si taky říkal." Hašangovou tváří se mihl stín. "Kdy se všichni rozhodli, velitel zavolal ájatolláha Ahvázího, našeho h ájatolláha, a formálně mu předal moc. Pak se zastřelil. Nechal dopis, l psal: ,Celý život jsem sloužil Mohammadu Rezá šáhovi jako můj otec " 36-7

l šáhovi. Nemohu sloužit mollům ani politikům a nemohu žít v ovzduší L které v této zemi je." Indi zaváhal. "Tím myslel Američany?" Major myslí, že generály. Někteří z nás se domnívají, že tím nejspíš myslel... li islámu." Mo měl zradit? Chomejní? Rudi viděl, že se na něj Hašang dívá nevinnýma Áýma očima v jemně modelované tváři, a na okamžik měl nepříjemný pole už to není jeho přítel, ale někdo se stejnou tváří. Někdo, kdo ho možná vlákat do pastí. Do jaké pasti? laková myšlenka by sama byla zradou," řekl Hašang. Bylo to Tvzení, ne (a a Rudi měl znovu pocit, že si musí dát pozor. "Bojím se o Írán, Rudi. | tak vydání napospas, máme pro všechny takovou cenu, pro všechny vel-Í, a naši sousedé nás nenávidí." Hk máte přece silnou armádu v oblasti Zálivu jste velmoc." Šel k malé Hece. "Co takhle chlazené pivo?" Píky, ne." fcdycky se o jedno s chutí podělili. "Máš dietu?" zeptal se Rudi. Uvrtěl hlavou a podivně se usmál. "Ne. Nechal jsem toho. To je můj dar hnu režimu." fík si dáme čaj jako za starých časů," rozhodl Rudi, šel do kuchyně a po-| vodu. V duchu si říkal, že Hašang se skutečně změnil. Na jeho místě by Blénil taky, jeho svět je vzhůru nohama jako Západní a Východní Né-K), ale není to až tak zlé. "Co dělá Alí?" zeptal se na Hašangova milované-arsího bratra, pilota vrtulníků, jehož Rudi neznal, ale Hašang o něm stále Kl, smál se jeho legendárním dobrodružstvím v Teheránu, Paříži a Římě, dysi dobyl nejedno srdce. Za starých dobrých časů, pomyslel si. li Veliký se má taky dobře," oznámil Hašang s radostným úsměvem. Tes;dtím, než šáh odjel, radili se ve vší tajnosti, co mají dělat, a dohodli se zů-l všech okolností. "Pořád ještě jsme elita, pořád ještě budeme na dovole-izdit do Evropy!" říkal. Široce se usmál při vzpomínce na úspěchy, které (záviděl, i když si přál, aby aspoň z desetiny byl tak úspěšný jako on. "Ted' |(nuset trochu přibrzdit - aspoň tady, v Íránu." Ía začala vřít. Rudi udělal čaj. "Nevadí ti, když se tě zeptám na HBC?" al se dveřmi do druhé místnosti. Přítel ho pozoroval. "Můžu?" & chceš vědět?" B se stalo?" | chvílce se Hašang pustil do vyprávění: "Byl jsem ve službě, když došlo achu. Měli jsme zadržet vrtulník, který se snažil proplížit naší oblastí. Já otel vyslané letky. Šlo o civilní vrtulník, který prolétával řadu údolí kolem U. Neodpovídal na vysílačku ve fársí ani v angličtině. Cekali jsme a sledo-'Úak se ocitl v otevřeném prostoru, letěl jsem k němu a přitom se mi zdarem poznal znak S-G. Ale úplně mě ignoroval, jen se otočil od hranic l se zmizet. Stíhací se k němu přiblížili, ale on se tím víc snažil uniknout."

Hašang přivřel oči, když si vybavil, jaké cítil vzrušení. Lovec a šťvaná nikdy předtím to nezažil. V uších mu sladce hřměly motory a ve sluchátkách-) ozvalo: "Vystřelit raketu!" Ruce i prsty poslechly

Stiskl spoušť, raketa vrtulník, který kroužil a tančil z místa na místo jako n týl, nejdřív minula. Jeho muži také vystřelili a minuli o nepatrný kousek. C si rána vedle. Už byl nad hranicí, pak za hranicí a v bezpečí, ale ne v beze přede mnou, před spravedlností. Těsně před tím, než se zablesklo z kanónů, r dojem, že v oknech viděl tváře. Pak se stroj změnil v ohnivou kouli, a když js ještě zakroužil a znovu se podíval, zmizel. Zůstal po něm jen proužek dyn A dobrý pocit. "Sestřelil jsem ho. Sestřelil jsem ho z oblohy."

Rudi se odvrátil, aby zakryl šok. Doufal, že HBC unikl, ať už v něm byl k< koli. "Nikdo... nikdo nepřežil?" "Ne, Rudí. Explodovalo to," Hašang se snažil, aby jeho hlas zněl klid a profesionálně. "Bylo to poprvé, co... co jsem zabil - nikdy jsem si něm} že je to tak těžké." Moc práce ti to nedalo, pomyslel si Rudi, naštvaný a znechucený. Ra a kanóny proti motýlu, ale rozkaz je asi rozkaz a HBC nebyl v právu bez oh du na to, kdo v něm letěl. Měl zastavit. Já bych zastavil. Vážně? Kdybych) pilotem stíhačky a tohle bylo Německo a vrtulník by letěl k nepřátelské hr či s neznámými lidmi na palubě a já dostal rozkaz... Počkat, neudělal to Has? v iráckém vzdušném prostoru' To je jedno, já se ho ptát nebudu. Hašang by j to stejně neřekl, to je jisté, jako že Bůh nemluví s Chomejmím. Aspoň já natí ho místě bych mlčel.

.3 Zasmušile nalil vodu z kotlíku a vzpomněl si na ten, který našel v dětství. @ se podíval z okna. Starý autobus zastavil na silnici za letištěm. Vystoupil nějaj vysoký muž. Nejdřív ho nepoznal. Pak se rozzářil a se slovy "Omluv mě na ok mžik," vyběhl ven. Potkali se u brány a Zelené pásky se zvědavě dívaly. "Torné! Wie gehťs?". se máš? "Co tu, propána, děláš? Proč jsi nedal vědět, že přijedeš? Jak je v 7 rosu a co Jean-Luc?" Byl tak šťastný, že si nevšiml Lochartovy únavy ani šatů - zaprášených, roztrhaných a uválených z dlouhého cestování. "Mám co vyprávět. Rudl," zasípal Lochart. "Spoustu věcí, ale jsem vyříá Potřebuju trochu čaje... a postel. Oukej?" "Jasně." Rudí se zazubil. "Jasně. Pojd', otevřu svou poslední flašku wh kterou schovávám sám před sebou a -" Vtom si všiml, v jakém stavu je, a use mu zmizel z tváře. "Co se, proboha, stalo? Vypadáš, jako by tě přetáhli re po zádech." Viděl, jak se Locharc nenápadně podíval na strážce stojící s na zenýma ušima opodál. "Nic, Rudí, vůbec nic. Nejdřív se umeju, jo?"

"Jistě ano, ovšem. Můžeš, ehm, můžeš v mém přívěsu." Znepokojené;! vedle Locharta do prostoru letiště. Ještě nikdy mu nepřipadal tak starý a -ij 363

tó Vypadá, že je úplně na dně, skoro - skoro jako kdyby byl na záchra-jakci a neuspěl... tle u hangáru viděl Jemeního, který je pozoroval z oken kanceláře. Fowler i a druhý mechanik přerušili práci a loudali se k nim. Pak na druhém kon-ladny vyšel Hašang z jeho přívěsu a zůstal stát před ním. Rudí měl pocit, linu hlava rozskočí. "Kristepane," vydechl, "ty jsi byl v HBC." jhchart se s trhnutím zastavil a všechna krev mu vyprchala z obličeje. "Jak llo-a, můžeš vědět?"

|le on říkal, že HBC vybuchl - že ho smetl z oblohy! Jak ses dostal ven? |S Jak?"

Vybuchl?" Lochart byl v šoku. "Ježíši, kdo - kdo to říkal?" fiate reflexy Rudimu pomohly - nenápadně se otočil k Hašangovi zády. |ský důstojník, co stojí ve dveřích - nedívej se tam, proboha - vedl tetku, l je měla zadržet - střelil po něm z kanónu, smetl ho z oblohy!" Nasadil Hlý úsměv, vzal Locharta za loket a nenápadně ho vedl k nejbližšímu přívě-|Můžeš si lehnout vTyrerově pokoji," pronesl s křečovitou ležérností, a Jakeše dveře za nimi zavřely, zuřivě zašeptal: "Hašang říkal, že sestřelil HBC p při západu slunce u irácké hranice! Že ho úplně zlikvidoval. Jak ses dostal |Kdo byl na palubě? Rychle, řekni mi, co se stalo. Rychle!" i- neletěl jsem ten poslední kus, nebyl jsem uvnitř," Locharr se snažil při-: mozek k činnosti a mluvil tiše, protože stěny přívěsu byly velmi tenké. báli mě v Díz Dámu. Sbalil jsem -" Díz Dámu? Co jsi tam, kčertu, dělal? Kdo tě tam nechal?" :hart váhal. Bylo toho na něj najednou moc. "Nevím, jestli bych... jestli žu ří-" okristapána, jdou po HBC, musíme fofrem něco vymyslet. Kdo piloto-io byl na palubě?" Inci prchající z Iránu důstojníci z Isfahánu generál Seládí, osm plu-tó a majorů z Isfahánu - neznám jejich jména - a generál Valík, jeho žena ijich dvě děti," vydechl Lochart těžce. idi se zhrozil. Slyšel o Anúše a jejich dvou dětech a

párkrát s Valíkem mlu-íb je hrozné, hrozné. Co, kčertu, mám říct?")? O čem?" "chrtil to na něj. "Major Kázání a Hašang přijeli ani ne před půlhodinou -f se vzdálil, ale dal mi rozkaz zjistit všechno o HBC, kde byl registrovaný 9 byl na palubě. Mám volat Kovíz, zjistit to a Hašang má u toho být se li, ale on není hloupý; než vrtulník rozstřílel na kusy, zahlédl znak l" Kovíz řekne, že patřil nám, oni zavolají Teherán a to je konec." chart seděl jako omráčený na jedné z vestavěných postelí. "Varoval jsem je Wal jsem je, aby počkali, až se setmí! Co mám teď, sakra, dělat?" schránit se. Možná -" Zaklepání na dveře je zmrazilo. špitané, to jsem já, Fowler. Přinesl jsem vám trochu čaje. Tom by si třeba i.í «

564 jam ES claveeí

"Díky, Fowlere, počkej chvíli," mávl rukou a pak se tise zeptal: "Tor jakou sis připravil historku? Máš vůbec nějakou?" "Dokázal jsem vymyslet jen to, že se vracím z dovolené v Luristánu, jižně {.. Karmanšáhu. Jel jsem stopem a v jedné vesnici jsem se kvůli sněhové vánici mu sel zdržet celý týden, až jsem pak zase odjel stopem." "Dobře. Jakou máš základnu?"

Lochart pokrčil rameny. "Zágros."

"Dobře. Už po tobě někdo chtěl tvou průkazku totožnosti?" "Ano. Prodavač lístků v Ahvázu a pár příslušníků Zelených pásek." "ScheissefR.u.ďi zamračeně otevřel dveře.

Fowler Jones přinesl podnos s čajem. "Jak se daří. Torné?" zeptal se bým úsměvem. "Rád tě vidím, Fowlere. Pořád tak nadáváš?"

"Míň než Effer Jordon. Jak se má starej kámoš?"

Locharta zaplavila únava a opřel se o zeď. Zágros a Effer Jordon, Rodrig Jean-Luc, Scot Gavallan a ostatní jako by byli strašně daleko. "Pořád nosíš klobouk," poznamenal s velkým přemáháním, vděčně přijal čaj a napil se. H ký, silný, hustý se sladkým kondenzovaným mlékem nejlepší životabudié světě. Co to Rudi říkal? Zachránit se? Zmizet? To nejde, pomyslel si, ke " přemáhal spánek. Ne bez Sahrazád... Rudí dovyprávěl Fowlerovi Lochartovu historku. "Rozšiř to kolem." Mechanik zamrkal. "Dovolená stopem? Tom Lochart? Ze táhnul pěšot Nepřeskočilo ti, Rudí, ty starej kofře?" /1 Rudi se na něj zadíval.

"Dobrá, jak je libo, vašnosti." Fowler se otočil k Lochartovi, ale ten u obličej přepadlý vyčerpáním.

"Sakra! Už je..." Jeho bystré modré oči, po hluboko ve vráscité tváři, se znovu podívaly na Rudiho.

"Povím to všem tomu budou věřit jako slovu božímu." Odešel. Než se dveře zavřely, zahlédl Rudi Hašanga, který stále ještě čekal předij všem, a zamrzelo ho, že ho nechal samotného tak dlouho. Podíval se nt charta. Chudák starej Tom. Co dělal v Isfahánu? Panebože, takovej pruští mám teď, sakra, dělat? Opatrně vzal Lochartovi šálek z ruky a Kanadán set nutím probudil.

""L Okamžik nevěděl, jestli je vzhůru, nebo jestli sní. Srdce mu bušilo,-! třeštila a zdálo se mu, že je u přehrady na kraji jezera. Postava Rudiho rni»| světlu připomněla Alího a Lochart nevěděl, jestli se na něj má vrhnout,; skočit do vody. Chtěl křičet: Nestřílej, nestřílej...

"Bože, myslel jsem, že jsi Alí," vydechl. "Promiň, už jsem se probral. "Alí?"

"Ten pilot, pilot HEC, Alí Abásí, chtěl mě zabít." Napůl spící Loch; čil, co se stalo. Pak si všiml, že Rudi zbělel jako křída. "Co se děje? Rudi ukázal palcem ven. "To je jeho bratr - Hašang Abásí - to je on, l střílel HBC..." TEHERAN

Li. 16.17 HODIN. Oba muži v kanceláři S-G v posledním patře budovy i hleděli na dálnopis. "Dělej, propána!" mumlal Mciver a podíval se na f. Stopětadvacítka se měla objevit v sedmnáct třicet. "Musíme brzy out, Andy, při téhle dopravě člověk nikdy neví." ' wi se s nepřítomným pohledem houpal v rozvrzaném starém křesle. : Cenný tu ještě není. Vyrazíme hned, jak přijde. Při nejhorším můžu .berdeen z Al Šargázu."

I se Johnny Hoggovi podaří proletět vzdušným prostorem Kíše a Isfa-estli dostane povolení z Teheránu."

okřát přistane, mám tušení, že náš mollá Teherání potřebuje nové brý-to pevně, že Johnny je má." rL"

poprvé, kdy výbor pustil cizince zpátky do budovy. Většinu dopo-vui úklidem a startováním generátoru, jemuž, jak se dalo čekat, došlo oni dálnopis ožil: "Naléhavé! Prosím, potvrďte, že váš dálnopis fun-Lwdomte pana Mcivera, že mám pro šéfa dálnopis z Avisyardu. Ještě je B" Dálnopis byl od Elizabeth Čchenové z Aberdeenu. Avisyard bylo "ečnosti užívané jen výjimečně a znamenalo sdělení zásadní důležitosti»Jen Mdverovi. Zkoušel to čtyřikrát, než se konečně dovolal.

366

james clavelí

"Panebože, dej, aby to nebyla zpráva, že jsme přišli o nějakého z našich pt ku," modlil se Gavallan.

"Taky jsem na to myslel. Nemáš ponětí, co by mohlo být tak důležité, : použili heslo Avisyard?"

"Ne." Nedal najevo smutek, jaký cítil při vzpomínce na skutečný Avisyan na hrad Avisyard, kde prožil mnoho šťastných let s Kátou. To ona vymyslela heslo. Ted' nemysli na Kátu, řekl si. Ted' ne. "Nenávídím dálnopisy - věčně mají poruchu." Mdverovi se svíral žalude Mohla za to hlavně jeho hádka s Cenný. Chtěl, aby dnes odletěla stopěťadv cickou. Taky ho ničilo, že stále nemá zprávy od Locharta. Navíc se nikdo z írá) ského personálu ještě neukázal, s výjimkou pilotů, ti přišli ráno. Mciver JJ poslal všechny pryč, v záloze si nechal pouze Pettikina. Kolem poledne prii Nogger Lané a hlásil, že let s mollou Teheráním, šesti členy Zelených pal a pěti ženami proběhl dobře. "Myslím, že náš přítel mollá bude chtít zítra zi vu letět. Čeká tě na letišti přesně v pět patnáct." "Dobrá, Noggere, ted' vystřídej Charlieho."

"Hele, Mácu, kamaráde, pracoval jsem tvrdě celé dopoledne a Paula je ve městě."

"To vím moc dobře, 'kamaráde', a jak to vypadá, bude tu nejmíň j< týden!" odpověděl Mciver.

"Vystřídáš Charlieho. Uveleb svůj neklidný ocá do křesla, doplň všechny naše záznamy, a jestli ještě něco cekneš, pošlu tě s I dem do Nigérie!" j Čekali a

uvědomovali si, že dálnopisy musí jít část cesty i telefonními lid mi. "Příliš mnoho pitomých drátů mezi námi a Aberdeenem," zahučel Mdv Gavallan změnil téma: "Hned, jak Genny přijde, vypadneme. Přesvědčit že je v pořádku v Al Šargázu, než poletím domů. Máš úplně pravdu, že na I tak trváš."

"Já to vím, ty to víš taky a celý Írán to ví, jen ona, sakra, ne!" "Zeny," řekl Gavallan diplomaticky.

"Můžu ještě něco udělat?" "Nemyslím. Že jsi zmáčkl ty dva partnery, to bylo dobré." Gavalla vystopoval. Muhammada Sijámakího a Turíze Bachtijára - běžné příji v Íránu u lidí z bohatších a vlivných kruhů, patřících ke stejné rodině jakotj valy premiér. Gavallan od nich vymámil pět milionů rijálů v hotovosti - aj přes šedesát tisíc dolarů, maličkost proti tomu, co dlužili - a ještě mu slíbiql každý týden dodají další částky, to vše za slib a písemné potvrzení, že jim3(dí dopravu "za hranice země" a dají k dispozici místo ve stopěťadvacítcei.I de-li to nezbytně nutné.

"Dobře, ale kde je Valík - jak se s ním spojím?" vyzvídal Gavallan a i že o útěku nic neví.

"Už jsme vám to říkali, je na dovolené s rodinou," prohlásil Sijámakí I a arogantně jako obvykle.

"Bude vás kontaktovat v Londýně nebo Aberde jde o naše fondy na Bahamách." "Naše společné fondy, drahý partnere. A pak je tu čtyřmilionový aw T 36-7 lenou

práci, nehledě na leasingové splátky, které mají skutečně nemile zpoždění." Kdyby banky otevřely, peníze byste dostal. Není to naše vina, že šáha jeho ní spojenci zruinovali, stejně jako on zruinoval celý Írán. My rozhodně za (lé katastrofy neodpovídáme. Ne. Pokud jde o ten dluh, cožpak jsme v

mi-»sti neplatili v řádných termínech?" Ano. Obvykle sice s půlročním zpožděním, ale máte pravdu, drahý příteli, ičky jsme z vás náš podíl nakonec dostali. Ovšem jestli se veškeré sdružené nikám' ruší, jak říkal mollá Teherání, jak budeme nadále operovat?" Některé sdružené podnikání, ne všechno vaše informace jsou nesprávné, allane. Byli jsme vyzváni vrátit se co nejrychleji k normálu členové posá-i mohou odjet, jakmile přijedou náhradníci. Na naftových polích se musí lno obnovit produkce. Zádné problémy nebudou. Ale abychom případným říjemnostem předešli, znovu jsme upravili naše vztahy. Zítra můj slavný bra-cc, ministr financí Alí Kijá, přijme členství v naší radě a -" Okamžik! Každou změnu v radě mám schválit nejdřív já!" Tu moc jste míval; rada odhlasovala změnu. Jestli si přejete postavit se radě, lete to udělat na příští schůzce v Londýně - ale za současné situace je tato ba nezbytná a rozumná. Ministr Kijá nás ujistil, že budeme osvobozeni od E. Pochopitelně, že poplatky a procenta ministra Kiji se budou strhávat z va- i podílu..." avallan se snažil nehledět pořád na dálnopis, ale bylo to těžké. Přemýšlel, té z té pasti dostane. Jednu chvíli vypadá všechno dobře, druhou je to zase |é v háji. no. Ano, Andy, máš pravdu. Talbot nám to dnes vytmavil." isně ráno mluvili krátce s Talbotem. "Ach chlapci, cizí partneři jsou teď idně persona non grata, moc mě to mrzí," řekl suše. ".Nahoře" rozhodli, že ny sdružené společnosti se ruší a má se vyčkat dalších pokynů, o nichž se l neví nic. Stejně tak se neví, kdo se skrývá za výrazem .nahoře'. Soudíme, nto boží dekret vydal náš drahý revoluční výbor, ať už je v něm kdokoli! Iruhé straně je však pravda, že ájatolláh Chomejní i premiér Bázargán pro-ll> že cizí dluhy se budou respektovat. Chomejní ovšem nad Bázargánem ti a jistě vydá opačné pokyny. Bázargán vydává nařízení, která revoluční t přehlasuje, lokální výbory se řídí vlastní verzí zákona a ještě ani jediný Kák neodevzdal zbraň. Vězení se pěkně plní, hlavy padají a káry sice ne-> ale jinak to tu už všechno bylo a my uděláme lip, když hezky půjdeme k na penzi." tíuvíte vážně?" lase doporučení odjezdu všem řadovým pracovníkům vstoupí opět v plat-ftakmile otevrou letiště, což bude bůhvídkdy, ale mělo by to být tuhle so-'Máme povolení navázat kontakt s letounem 747, který má povolený pří-Kud jde o slavného Alí Kiju, jedná se o nižšího úředníka, vskutku výrazně °> který nemá vůbec žádnou moc a mění kabát podle potřeby. Mimo-

368 jam ES clavi

chodem, právě jsme slyšeli, že amerického velvyslance v Kábulu unesl já antikomunista, šíitský fundamentalistický modžáhed, který ho chtěl vyměnit jiného, zadržovaného prosovětskou vládou. V nastalé přestřelce byl zabit.] ně se to dostává do varu..." Dálnopis cvakl. Trhli sebou, stroj nefungoval. Svorně zakleli. "Hned jak se dostanu do Al Sargázu, zavolám do kanceláře a zjistím, v je problém..." Gavallan vzlhl k otevřeným dveřím; stál v nich Erikki - m<SI| s nimi i s Ázádou sejít na letišti. Erikki se usmíval jako obvykle, ale v jeho ús vu nebyla žádná radost. "Nazdar šéfe, ahoj, Mácu."

"Ahoj, Erikki. Co je?" Mciver se zájmem vzlhl.

"Malá změna plánu. My, tedy Azáde a já, se vracíme do Tabrízu." Včera večer Gavallan navrhl, aby okamžitě odjeli. "Najdeme náhradu.!' kdybyste se mnou jeli už zítra? Možná by Azádě vyřídili doklady v Londýn' "Proč ta změna, Erikki?" zeptal se. "Ázáde nakonec řekla, že bez íránsi dokladů radši nevycestuje?" "Ne. Před hodinou jsme dostali vzkaz já dostal vzkaz od jejího otce. čtete si to sami." Podal jim papír, kde bylo rukou napsáno: "Od Abdolláhal na kapitánu Jokkonenovi: Žádám, aby se moje dcera okamžitě vrátila ke a žádám tě, abys jí k tomu dal svolení." Podepsán Abdolláh chán. Na straně byl vzkaz ještě jednou ve fársí. "Víš určitě, že je to jeho písmo?" zeptal se Gavallan.

"Ázáde si je jistá a kromě toho zná toho kurýra," potvrdil Erikki a i "Kurýr nic jiného neříkal, jen že se tam všude hodně střílí." "Po silnici to nepřipadá v úvahu." Mciver se otočil ke Gavallanovi: "mollá Teherání dal Erikkimu povolení? Podle Noggera byl po dnešní jízdě] ký jako beránek. Mohli

bychom dát do pořádku Charlieho dvěstěšestku; držemi na dlouhý let. Erikki by mohl pilotovat a někdo, třeba Nogger, byl s ním a vrátil se s vrtulníkem zpátky." "Erikki, víš, co riskuješ?" ozval se Gavallan.

"Ano." Ještě jim neřekl o těch zabitých.

"Promyslel sis to - všechno? Rákoczy, zátarasy, Ázáde? Mohli bychomad' poslat Ázádu domů samotnou, ty bys odletěl stopěťadvacítkou a ona hned v sobotu." "Nechtě toho, šéfe, vy byste to nikdy neudělal a já to taky neud< nemůžu ji tu nechat." "Jistě, ale navrhnout jsem ti to musel. Dobrá, Erikki, dávej si pozor l ky s dalekým dostřelem a my ti zkusíme sehnat povolení. Navrhuj u, al potom oba vrátili co nejrychleji do Teheránu a v sobotu odletěli stopěťs kou. Oba. Změna prostředí vám prospěje - co takhle okružní cestu ti Austrálii? Nebo Singapur? Anebo Aberdeen, ale tam by Ázáde možná má. Každopádně mi dejte včas vědět." Přátelsky natáhl pravici. "Šťastnou! do Tabrízu!" 369

' Erikki zaváhal. "Nějaké zprávy o Tomu Lochartovi?" , ještě ne - nemůžeme se dovolat do Kovízu ani do Bandar-e Dělám. Bahrazád si dělá starosti?"

|to vážnější. Její otec je ve vězení v Evinu a -"

tístepane," vybuchl Mciver, Gavallan byl zděšený. Oba věděli, co se poví-atýkání a popravách. "Kvůli čemu?"

iřfili svědectví - před výborem - nikdo neví proč, ani jak dlouho tam |bude."

gyallan váhavě pronesl: "No, jestli je to jen kvůli svědectví... co se vlastně pErikki?"

ihrazád se před půlhodinou nebo tak nějak vrátila v slzách. Včera, když po [přišla do domu rodičů, začalo peklo. Nějací příslušníci Zelených pásek šli jar, zatkli Amíra Paknúrího - to byl její první manžel - za .zločiny proti |l' a nařídili Bakravánovi, ať se po východu slunce dostaví jako svědek - fcneví, o čem měl vypovídat." Nadechl se. "Dnes ráno s ním jeli k vězení f, její matka, sestry a bratr. Byli tam těsně po východu slunce a čekali, če-l.&kali by dosud, kdyby jim gardisté Zelených pásek jasně nenarídili vy-fcprostor." (Stalo ohromené ticho.

acu, zkus Kovíz. Ať se spojí s Bandar-e Dělám - Tom by měl vědět, co je oádiným otcem," požádal Erikki. Všiml si pohledu, který si oba muži vy-. "Co je s Torném?" těl do Bandar-e Dělám." »už jste mi říkali. Víím to od Maca a od Sahrazády. Tom tvrdil, že se za pár Sítí." Gavallan se na něj mlčky díval. "Dobrá," řekl Erikki, "asi víte svoje." il, přikývl Gavallan. On i Mciver byli přesvědčeni, že Tom by bez ohle-[lvelikost úplatku nabízeného Valíkem dobrovolně do Kuvajtu neletěl; oba P, že k tomu byl donucen. obře - vy tu velíte. Tak já půjdu. Mrzí mě, že jsem přinesl špatné zprávy, Sjses si, že byste to měli vědět." Donutil se k úsměvu. "Šahrazád na tom lobře. Na viděnou v Al Sargázu."

Em dřív, tím líp, Erikki."

|»ybys náhodou potkal Gen - nezmiňuj se jí o Sahrazádinu otci, ano?" sem." fT- Erikki odešel, Mciver uvažoval: "Bakraván je příliš důležitý bázáří, než i takhle zatkli." ihlasírn." Po chvilce dodal: "Doufám, že Erikki nevrhne do nějaké léčky. z pěkně smrděl, pěk-" t dálnopisu je nadzvedl. Četli řádku po řádce. Gavallan postupně začal l a nepřestal, dokud přístroj neztichl. "Kčerru s firmou Imperiál Heli-9- Vytrhl papír. Mac potvrdil převzetí. Gavallan znovu přečetl zprávu od "nenové: "Drahý šéfe, zkoušíme se vám v jednom kuse dovolat, protože "" Johnnyho Hogga, že jste zůstal v Teheránu. Bohužel máme špatné

zprávy. V pondělí ráno oznámily firmy Imperiál Air a Imperiál Helicoi „nová finanční opatření k posílení pozice v Severním moři“. IH směly od 17,1 milionů sterlingů z peněz daňových poplatníků, a pak získaly dalších milionů, protože místo splacení osmašedesátimilionového druhu vydaly < úpis. Právě jsme se důvěrně dozvěděli, že IH získaly 18 z 19 kontraktů v; ním moři, které měly původně připadnout nám, a to za reálnou cenu. 1 tón Dell z ExTexu s vámi potřebuje nutně mluvit. Naši operátoři v Nigérii potřebují nutně tři, opakují tři dvěstědvánáctky - můžete je opatřit z íránsi zásob? Předpokládám, že dnes poletíte s Johnym Hoggem do Šargázu neboj báje. Prosím, poradte mi! Mácu - jestli tam velký šéf už není, prosím, pc Pozdravuj Cenný." "Lupiči!" zařval Gavallan. "Není to nic jiného než obyčejná loupež, co; láli s penězi daňových poplatníků."

"Tak je popožen před soud." Mciver byl zděšen, jak je Gavallan bledý.!, nekalou soutěží!" .g "Nemůžu, sakra." Pak hlasitěji a rozzlobeněji: "Dokud vláda nerozhodne to je loupež, tak já to udělat nemůžu! Nebudou muset ani splácet svůj .4 a můžou jít i pod naše ceny. Dew ne lo mo na Gallaghana a jeho socany!" , | "Hele, Andy, všichni nejsou socani!"

"Já to vím, hergot," běsnil, "ale musím si ulevit!" Pak jeho dobrosr nátura zvítězila a on se rozesmál, i když srdce se mu ještě svíralo. "Zatr vláda," zhodnotil to kysele, "nevidí si na špičku nosu." Mciverovi se třásly ruce. "Proboha, Andy, bál jsem se, že tě klepne] Dobře si uvědomoval význam té zprávy. Všechno jeho majetek byl v S-G. "Osmnáct kontraktů z devatenácti, takže naše vlastní operace v Se moři jsou v háji!" "Nejen tam. S těmi penězi nás IH podtrhne všude na světě. A Thu chce, abych určitě zavola? To znamená, že ExTex je vzhledem k .pozmění podmínkám IH podpoří, a já podepsal kontrakt na X63." Gavallan výru pesník a otřel si čelo. "Co, kčertu, chcete?" obořil se na Noggera Lana, kt něj civěl od dveří. "Ehm, nic, pane, myslel jsem, že tu hoří." Rychle zavřel dveře. "Andy," zeptal se Mciver tiše, když osaměli. "Co Struani? Nehelfnou I "Struani by mohli, i když tenhle rok ne moc snadno, ale - Linbal nepomůže." I on ztišil hlas. "Až se o tom dozví, bude jásat. Načasování fl něj perfektní." Suše se usmál a vzpomněl si, jak mu Ian Dunross volal a.; val ho. Neřekl o tom Mdverovi - nebyl součástí Struanů, i když byl Ian tel. Kde, kčertu, Ian ty informace bere? Uhladil zprávu. To znamená vrchol potíží, které jim IH dělaly. Před ses síci mu přelanařili jednoho z vyšších úředníků, který k nim odnesl n tajemství S-G. Minulý měsíc ztratil Gavallan kvůli IH významný obcho4|i roce práce a obrovských investicích. Šlo o vyvinutí elektronického zařízení vrtulníky mohly létat za každého počasí, ve dne v noci, přeletět sto : 377

; mořem, naložit osm mužů a bezpečně se vrátit to vše za extrémních nostních podmínek. V zimě, i když měl člověk nepromokavý oblek, tam íel déle než hodinu. ' Dunross byl zvlášť nadšený: "Nezapomeň, Andy, že tohle vybavení bude [tni i pro nase záměry v čínských vodách." A tak Gavallan vydal půl au liber; rok trvalo, než příslušná firma vyvinula požadované elektronické Systémy. V den D oficiální zkušební pilot zjistil, že se zařízením nemůže vat přestože šest řadových pilotů S-G včetně Torna Locharta a Rudiho řs tím později nemělo žádné potíže. S-G tedy potřebné osvědčení nezís-' Nespravedlnost celého toho prohnílého kšeftu je v tom," psal Mdverovi, |i kontrakt dostaly, protože používají vrtulník 661 společnosti Guerney Iským elektronickým zařízením na palubě, i když osvědčení také nemají. Iostaneme syrovátku a oni smetanu. Je to hajzl, ten pilot - ale pochopitel-} nemůžu dokázat. Vsadil bych však poslední peníz, že to stejné odnesl -Jí ho na .dlouhou dovolenou'. Jistě, do roka dostaneme peníze zpátky, 6 získáme kontrakt, protože naše zařízení je lepší, bezpečnější a britské. Utím operují jen za určitých podmínek, zatímco my bychom mohli po-fcout větší rozsah operací." Bpečnost je ze všeho nejdůležitější, říkal si, když znovu pročetl zprávu na prvním i posledním místě. "Mácu, mohl bys Líze odpovědět: ,Odjíž-do Al Šargázu a po přistání zavolám.' Pošli dálno pis Thurstonovi a zeptej i, jak by zněla smlouva, kdybych zdvojnásobil počet objednaných X63." Sože?" lo, za zeptání nic nedáme. IH určitě o našich problémech uslyší a já jim dlám dát příležitost, aby nás litovaly radši je trochu vykolejím. Tady by dopadne dvě X63 uživily, abychom stihli plnit kontrakty patřící Guerney by situace byla normální.

Nakonec napiš .Brzy na viděnou'." obře." rallan se posadil do křesla, nechal myšlenky .jen tak plynout a nabral sílu. I muset být hodně silný a hodně chytrý. Tohle by mě i S-G mohlo pocho-t poskytnout Linbarovi po čem touží: tohle a k tomu ještě Irán. Ano, byla touplost, takhle se přestat ovládat. Potřebuji Kátinu vrbu, do které bych se I vykřičet... ach Kato, Káto. fca, do které se mohl každý vyplakat a vykřičet, znamenala strom, který si tscaré tradice někdo z klanu vybral, aby měl kam jít postěžovat si nebo ule-Myž ho posedl rohatý, jak říkávala Kátina babička. "Když tě posedne i jdeš ke stromu a nadáváš a křičíš tak dlouho, dokud můžeš." Ten zvyk íhal udržovat klid v rodině a člověk nenadával manželovi, ženě, milenci, !Ĺ Ach jo, mít takovou vrbu, která vydrží i nadávky seslané ďáblem. Poprvé Kátiny vrby v Hongkongu. V zahradě Velkého domu, tchaj-panovy ce, rostl palisandr. Tenkrát byl ichaj-panem Struanů Ian. Přesně si to 1 pamatoval - 21. srpna 1963, o středech noci mu to řekla. °há Káta, moje Káta, pořád ji miloval - Káta, narozená pod špatnou

372

jam ES CLAVEt

hvězdou. Ztratila hlavu pro jednoho leteckého důstojníka - John Seikirk u válečného letectva - hned se vzali, ještě jí nebylo osmnáct, tři měsíce nad když jeho letadlo shořelo ve vzduchu, ovdověla. Mizerná léta války a další tn gédie, dva milovaní bratři zabiti v akci - jeden byl její dvojče. V šestačtyřicát se potkali v Hongkongu a on se do ní okamžitě zamiloval. Chtěl jsem ti vyi hradit všechny ty Ztráty. Víím, že Melindě a Scotovi se to povedlo - vyro z nich skvělí lidé. A pak, ve třiašedesátém, před tvými osmatřicátými naroze námi, mozkomíšní skleróza. Jeli jsme do Skotska, jak sis vždycky přála - já měl realizovat lanový plá ty ses měla uzdravit. Nepodařilo se to. Viděl jsem, jak umíráš. Díval jsem se I tvůj líbezný úsměv, za nímž se skrývalo peklo. Byla jsi statečná, jemná, moui rá a milující, ale kousek po kousku jsi umírala. Tak pomalu a přitom tak ryd le. V osmašedesátém na kolečkové židli, mozek pořád jasný, hlas taky, ostat] už jen neovladatelná a roztřesená skořápka. Pak přišel sedmdesátý rok. Ty Vánoce jsme byli na hradu Avisyardu. Druhý den po Novém roce, všichni odjeli a Melinda se Scotem byli na lyžích ve Švýcarsku, řekla: ". miláčku, už nevydržím další rok, ani další měsíc, ani den." "Ano," souhlasil prostě.

"Promiň, ale musíš mi pomoci. Už musím jít a moc... moc mě mrzí, že; trvalo tak dlouho... ale teď už musím jít, Andy. Musím to udělat sama, ale' třeba pomoci. Ano?" "Ano, má lásko."

Celý den a celou noc hovořili. Hovořili o dobrých věcech a dobrých o tom, co by měl udělat pro Melindu a Scota, že by se měl znovu oženit, mu, že život s ním byl báječný, a oba se spolu smáli. Na slzy došlo p02 Držel její roztřesenou ruku s prášky na spaní a držel její roztřesenou hlavu své hrudi, pomohl jí se sklenicí vody - s trochou whisky pro štěstí - a nepil ji, dokud chvění neustalo. Doktor byl laskavý. "Nezazlívám jí to - na jejím místě bych to udělal už pí lety. Chudák paní." Sel k vrbě. Nekřičel, neměl slov, jen slzy.

.Andy?"

; "Ano, Kato?"

Vzhlédl a uviděl Genny. Stála s Mciverem u dveří a oba ho pozorovali. " nazdar, Cenný, promiň, byl jsem duchem jinde." Vstal. "Zmínka o Avis vyvolala vzpomínky." Genny se podivila: "Dálnopis byl o Avisyardu? Doufám, že žádný I nespádl?" ujišťovala se. "Ne, ne. Díkybohu ne, jen firma Imperiál Helicopters zkouší staré triky. "Ach tak," Genny se očividně ulevilo. Měla teplý kabát a slušivý klot Velkou tašku nechala v předpokoji, kde čekal Nogger Lané a Charlie Pěti "Tak Andy," prohlásila, "pokud to tu nechceš převzít místo pana Mcivera, bychom, myslím, jít. Jsem tak připravená, že víc už to nejde." r

373

'estaň, Gen, nemusíš -" zmlkl, když velitelsky zvedla ruku. ndy," řekla sladce, "vyřid', prosím tě, panu Mciverovi, že bitva začala." Sen! Necháš toho -" Ľřísámbůh, začala!" Vznešeným mávnutím

ruky odehnala Noggera Laného | »ého zavazadla, chopila se ho sama, trochu zavravorala pod jeho tíhou a vyla z místnosti, přičemž prohodila o něco důstojněji: "Zvládnou svoje zavazadla, děkuji vám." (b jejím odchodu zavládlo v místnosti rozpačité ticho. Mciver vzdychl. Jirger Lané měl co dělat, aby udržel smích, a Gavallan s Charlie Pettikinem bzhodli tvářit neutrálně. No, ehm, nemusíš s námi jezdit, Charlie." Gavallan měl zastřený hlas. "Jestli to nevádí, rád bych jel." Pettikin ve skutečnosti nechtěl, ale Mciver ho id čtyřma očima požádal, aby ho podpořil proti Genny. "Máš apartní klo-(k, Gennv," pochválil ji hned po snídani s Paulou. Genny se mile usmála: k mi moc nepochlebuj, Charlie Pettikine, nebo ti to taky spočítám. Muži už lvážně unavují - vlastně jsem pěkně nasraná..."

feavallan si oblékl teplý kabát, vzal dálnopisnou zprávu a nacpal ji do kapsy. I, Charlie, jestli ti to nevádí, raději bych, kdybys nejezdil - musím ještě Ěacem něco vyřídit." Bylo vidět, jak je ustaraný. |istě, samozřejmě." Napřáhl ruku a potlačil úsměv. Když nemusí na letiště, je být pár hodin sám s Paulou. Paulou, krásnou plavovláskou. Přestože by-Tunetka, v duchu ji takhle oslovoval. "Uvidíme se doma," loučil se nadšeně fciverem.

iMůžeš počkat tady - chci hned po setmění zkusit zavolat všechny základny, tttíme se společně. Rád bych, abys zachránil pevnost. Noggere, můžeš jít." ger Lané se rozzářil a Penikin v duchu zaklel.

Iciver řídil, Gavallan seděl vedle něj, Genny vzadu. "Mácu, popovídáme si l Íránu."

robírali situaci a možnosti. Pokaždé došli ke stejnému závěru: Musí doufat, tuace se znormalizuje, banky znovu otevřou, oni dostanou všechny dluhy, a ně se výroky o sdruženém podnikání nevztahují a ještě nejsou v koncích. deš zkrátka pokračovat dál, Mácu. Dokud můžeme něco dělat, musíš po-Ovat bez ohledu na problémy." vařil se stejně vážně: "Já vím. Ale jak mám pokračovat bez peněz? A co algové splátky?" Nějak ti peníze seženu. Do týdne přivezu hotovost z Londýna. Pár měsíců ťzvládnou leasingové splátky za tvoje vrtulníky a náhradní díly; snad bych to "l i za X63, kdyby se mi podařilo vhodně rozdělit splátky; problém je tn, že jsem nepočítal, že kvůli IH přijdu o tolik kontraktů možná ještě ke zachráním. Ať to vezmu jak chci, bude to na nějakou chvíli, záběr, ale l"ej si hlavu. Pevně doufám, že Johnny přistane; musím teď nutné domů, je Jtolik práce..." uvěř jen o chlup minul vůz, který vyrazil z postranní ulice, málem vjel

374 james claví

do příkopu, ale podařilo se mu vrátit na silnici. "Debil! Jsi v pořádku, Ge podíval se do zpětného zrcátka a jen zamrkal, když viděl, jak kamenně se tv l Gavallan vnímal její ledové mlčení. Jestlipak bych sehnal lana? Možná nám vytrhl trn z paty. Přemýšlel o něm vybavil si i tragický konec Dav MacStruana. Tolik násilných, nepřírozených smrtí v rodině Struanů, MacSt anů, Dunrossů i jejich nepřátel - Gorntů, Rorhwellů, Brocků. Kolik jich a zelo - ztraceni na moři - kolik zahynulo při podivných nehodách. lan za) přežil. Ale jak dlouho ještě? Už moc ne, řekl posledně. Prý: "Hádám, že tu i du tak do osmdesáti, Andy." "Co do té doby?"

"Nic moc. V Bejrútu bouchla bomba v autě chvíli potom, co jsem of kolem. Nemusím si vážně dělat starosti, mám zkrátka štěstí." "Jako v Macau?"

Dunross byl nadšený závodník a mockrát se zúčastnil Velké ceny Má V pětasedesátém - to byl závod ještě pro amatéry - zvítězil, ale při vjezdu! cíle mu praskla pravá pneumatika, vůz narazil na hrazení a pak se neovládá ně řítit dolů po dráze, ostatním vozům se podařilo uhnout, až na jeden. Z l sek ho museli vyprostit autogenem. Byl naprosto v pořádku až na to, že na levou nohu. ; "Jako v Macau, Andy," přitakal Dunross se svým zvláštním úsměvem. "l to jen náhoda. V obou případech." V druhém případě explodoval motor,; vyvázl bez zranění. Šuškal se, že někdo s motorem něco dělal - a ukazo mířily na jeho nepřitele Quillana Gornta, jenže ne veřejně. Quillan je po smrti a lan žije, pomyslel si Gavallan. Já taky. Linbar takytí parchant tu bude věčně... Panebože, začínám být morbidní a přiblblý- mu se z toho dostat. Mac má svých starostí dost i bez toho.

Musím přijít na něj řešení. "Když to bude nutné, Mácu, pošlu vzkaz přes Talbota, cy můžeš úd to samé. Vráťím se za pár dní a tou dobou už budu vědět co a jak mezi' nám může Johnny se stopětadvacítkou dělat kurýra. Nic lepšího teď moc tálně nevymyslím..." Genny nepřenesla ani slovo a zdvořile odmítala nechat se vtáhnout do hov přestože pozorné poslouchala. Byla pořádně ustaraná. Je jasné, že tu pro1 žádná budoucnost není. Hrozně ráda bych odešla - kdyby šel i duik Jenomže je pravda, že nemůžeme jen tak vzít do zaječích a dopustit, aby ai likaletá Duncanova práce přišla nazmar, to by ho zabilo. Ufí Proč jen mě n neposlechne - měl odejít do důchodu Ioni, když byl šáh ještě u moci. Muzij tak naivní, aspoň většina! Panebože! Proč dělají takové hlouposti! Provoz vázl. Dvakrát si zajeli kvůli barikádám na silnici, u obou hlí ozbrojení muži - nebyly to Zelené pásky - kteří je hněvivě poslali pryč. NI byla kolem navršených barikád mrtvá těla, pár vyhořelých vozů a tank. Potí váli se tu psi. Jednu chvíli zaslechli kousek od místa, kudy jeli, přest" 375

kuli do postranní ulice, aby se vyhnuli bitvě mezi bůhvíjakými frakcemi. ; z hazuky zbořila domek vedle silnice, ale jim se nic nestalo. Mciver ob-tohořelé trosky autobusu a byl víc než kdy jindy rád, že se mu podařilo do-|Genny odjet z Íránu. Znovu se na ni podíval ve zpětném zrcátku a jeho hfslo vstříc. Je dobrá, pomyslel si pyšně, má vážné kuráž. Proč, kčertu, nejí, poslechnout bez odmílování? Chudák Gen, budu mít určitě větší klid, áe někde v bezpečí. letiště šňůra vozidel téměř stála. Stovky vozů přeplněných lidmi, včetně lanu, mužů, žen i dětí vyrazily v naději, že letiště je znovu otevřené - roz-t Zelené pásky posílaly všechny pryč, na okolních stromech i zdech se r cedule s nápisy ve fársí a nespisovné angličtině: LETIŠTĚ ZAPŘENY! ITÉ OTEFŘENÝ F PONDĚLÍ - JESTLIŽE LETENKY A POVOLE-?JEZD. Ilo téměř půl hodiny, než projeli zátarasem. Pomohla jim Genny. Jako) manželek, které musely nakupovat a jednat se sloužícími a žít mezi do-lci, ovládala trochu fársí, a přestože celou cestu nepromluvila ani slovo, klá se z okénka a příjemným hlasem říkala něco Zeleným páskám. Muži |itě mávli, aby jeli dál. hoha, Gen, byla jsi naprosto skvělá," hlaholil Mciver. "Co jsi tomu ze-1 parchantovi napovídala?" ty," odpověděla důstojně, "vyříd', prosím, panu Mciverovi: řekla jsem jim, Hežrcly jako bacilonosič neštovic a že ho vykazují ze země." [' členové Zelených pásek byli u brány vedoucí k nákladnímu prostoru t kanceláři, ale tentokrát to bylo snadnější a bylo zjevné, že jsou očeká-ropětadvacítka stála už na ranveji, obklopená ozbrojenými příslušníky |:h pásek a zavazadly. Dva muži na motorkách ukázali, ať jedou za nimi, ai je na rozjezdovou dráhu. (č jdete pozdě?" mollá Teherání podrážděně scházel ze schodů stopěta-9f v doprovodu dvou ozbrojených revolucionářů. Gavallan i Mciver si že má nové brýle. V kabině zahlédli Johnna Hogga. Jeden muž stál tu s připraveným samopalem. "Musíme okamžitě odletět. Proč jdete dé?"

Kunte, Excellence, ta doprava - insd Alldh Moc se omlouvám," vysvětlil (zdvořile. "Slyšel jsem od kapitána Lanea, že vaše práce pro ájatolláha, »ěčně, byla úspěšná, je to tak?" tel jsem čas ji dokončit. Jak si Bůh přeje. Je nutné, ehm, letět ještě zít-"te to, prosím, na devět hodin ráno." t nu potěšením. Tady je průvodní list cestujících." Podal mu papír, kde Lční Gavallan, Genny a Armstrong. Ten jel údajně na dovolenou. L"i četl jména snadno a nepokrytě dával najevo nadšení z brýlí. "Kde řmstrong?" (myslel jsem, že je už na palubě." "ubě není nikdo než posádka," řekl mollá podrážděně, ale radost

376

z toho, že vidí, převládla nad nervozitou, že dovolil stopětadvacítce přistát, ho svolení bylo dobré, protože brýle byly dar boží, a když mu pilot příští ty přiveze ještě jedny, jak slíbil, bude mít rezervní, kdyby ty první rozbil, a ' pár by mohl mít jenom na čtení... O, Bůh je veliký. Bůh je veliký, moc B děkuji, že vložil tu skvělou myšlenku pilotovi do hlavy a já tak dobře víc "Letadlo musí hned odstartovat." "To Armstrongovi není podobné, že by se opozdil, Excellence," zachmi Gavallan. Ani

on ani Mciver o něm od včerejška neměli zprávu - ve u nich doma nezastavil. Ráno Talbot jen pokrčil rameny, že se asi někde s aby se nevzrušovali, na letišti bude určitě včas. "Možná čeká v naší kane napadlo Gavallana. "Tam není nikdo, kdo tam nemá co dělat. Letadlo už musí odletět. Ne žu čekat. Na palubu, prosím! Startujeme!" "Výborně," přikývl Gavallan. "Jak si Bůh přeje. Mimochodem, potřebuji povolení pro stopětadvacítku na sobotu a pro dvěstěšestku zítra do Tabr Obřadně mu předal vzorně vyplněné formuláře. "Ehm, stopětadvacítku může přistát, ale žádné lety do Tabrízu. Možná i někdy v sobotu." "Ale, Excellence, ne-"

"Ne," vzepřel se mollá, který si uvědomoval, že jeho lidé ho pozorují.. dil nákladáku blokujícímu ranvej, aby uhnul z cesty, podíval se na Genny rá vystoupila z vozu, a souhlasně kývl. Gavallan a Mciver s překvapeními děli, že si zastrkala vlasy pod klobouk a v dlouhém kabátu vypadala témejl v čádu. "Prosím na palubu."

"Děkuji, Excellence," ozvala se obstojným fársí, jak si to ráno nacvičiUj mocí slovníku, a s přesně odměřenou důstojností. "Ale jestli dovolíte, zř tady. Můj muž to nemá v hlavě úplně v pořádku, je to jen dočasné, ale vy" šimi zkušenostmi - jistě chápete, že i když se žena nemá protivit manželov ní, píše se, že dokonce i o samotného Proroka bylo dobře pečováno." "Pravda, pravda," souhlasil mollá a zamyšleně se na Mcivera zadíval. vyjeveně zíral, protože nevěděl, oč jde. "Zůstaňte, jestliže je to vaše přál "Děkuji," pronesla Genny s okázalou zdvořilostí. "Tedy zůstanu, vám, Excellence, za váš souhlas a za vaši moudrost." Potlačila úsměv nad.,} chytrostí a řekla anglicky: "Duncane, mollá Teherání si také myslí, že by la zůstat." Viděla, jak mu blýsklo v očích, a spěšně dodala: "Počkání v a Byl tam dřív než ona. "Zatraceně, nastup okamžitě do letadla," roza "nebo tě tam vlastnoručně vynesu."

; "Nebud' blázen, Duncane, miláčku!" Mluvila starostlivě. "A nekřič, i to na tlak!" Viděla, že k nim jde Gavallan, a trochu znejistěla. Kolem, l navy sníh, nad nimi šedé nebe a skupinka výrostků se na ni škaredila, i to tu vážně miluju," vyhrkla vesele. "Jak bych mohla odejít?" "Ty odejdeš setsakra rychle, ne-" Mciver se tak rozčilil, že ani němé vit. Genny dostala strach, že to přehnala. 377

ujdu, až půjdeš taky, Duncane. Třeba hned teď. Já nepůjdu, opakuji, neslo bez tebe, a jestli mě budeš nutit násilím, spustím takový tanec, že bude 'letišťě koukat! Andy, vysvětli tomuhle - tomuhle chlapovi - ale nic, já vím, sté oba schopní odtáhnout mě na palubu, ale jestli to uděláte, ztratíte na-ycky tvář a já vás znám příliš dobře - Andy!" Savallan se zasmál. "Tak jsi to schytl Mácu!" Navzdory hněvu se Mciver taky zasmál a mollá, který je pozoroval a posloul potřásl hlavou v údivu nad legračním chováním nevěřících. (Gen, ry jsi... ry jsi tohle plánovala celou tu dobu," vyjel Mciver. EJCdo? Já?" Tvářila se jako nevinátka. "Bůh chraň!" |'V pořádku, Gen," řekl Mciver, bradu bojovně vystrčenou., "Dobrá, výhradě uvědom si, že jsi neztratila jen tvář, ale i peří." a palubu!" zavelel mollá. 3o bude s Armstrongem?" chtěl vědět Mciver. předpisy zná a dobu odletu taky." Gavallan objal Genny, potřásl si rukou elverem. "Brzy na viděnou a dávej na sebe pozor." |ryskáč odstartoval. Genny s Duncanem Mdverem měli cestou domů au-tiplnou hlavu myšlenek. Genny seděla vpředu, ruku lehce položenou na je-pmeni. Byla strašně unavená, ale spokojená. "Jsi hodná, Gen," přiznal, když pěli, "ale stejně ti to neodpustím." piště, Duncane." Mluvila tiše a mírně, jak se sluší aspoň tu a tam na Hou manželku. tíkám, sakra, že jsem ti to neodpustil." no, Duncane."

Šech si to svoje ,Ano, Duncane'!" Chvíli mlčky řídil a mračil se. "Byl bych y, kdybys byla v bezpečí v Al Sargázu, ale jsem rád, že jsi tady." ((pudre mlčela, jen se sama pro sebe usmála a položila mu ruku na koleno. ttjbyli v pohodě. jpsta byla špatná, spousta objížděk, přestřelky, mrtvá těla a psi a rozhněva-j|v. Všude plno odpadků, ulice už nebyly měsíc čištěné, příkopy nestačily. Je snesla rychle a ochladilo se. Kolem projíždějící vojenská auta plná mu-japrosto ignorovala silniční pravidla. "Nejsi unavený, Duncane? Nechceš, třídila?" kle, jsem v pořádku, díky," odmítl, přestože byl úplně vyčerpaný. Ulevilo se t+dyž konečně zabočili do jejich ulice, tmavé a strašidelné jako všechny (pí. Jediné světlo vycházelo z jejich kanceláře v posledním patře. S chutí by pí vůz na ulici,

ale věděl, že ráno by ho určitě našel s prázdnou nádrží, přelí na ní byl zámek. A je otázka, jestli by tam vůbec ještě bylo. Zajel do garáže, vstoupil do schodů. Irle Pettikin, v tváři šedivý, je uvítal. "Ahoj, Mácu, díkybohu, že -" Pak ceně všiml Genny. "Je, Genny! Jak... jak to? Co tu děláš? Co se stalo? dvacítká nepřistála?"
"Přistála," řekl Mciver. "Co se, kčertu, děje, Charlie?"

375 jam ES claveí

Pettikin zavřel dveře kanceláře, pohlédl na Genny a ta unaveně řekla: "No jdu na záchod." Sakra, taková pitomost - copak nikdy nedostanou rozum? Duncan mi stejně poví hned, jak budeme sami, takže to uslyším, a mnohem raději bych slyšela přímo od zdroje. Unaveně se plahočila ke dveřím. "Ne, Gen," zastavil ji Mciver. Překvapeně se zastavila. "Rozhodla ses zůstat tak...," pokrčil rameny. Všimla si, že se nějak změnil, jen si nebyla jistá, je k lepšímu nebo horšímu. "Řekni nám to, Charlie." "Ani ne před půlhodinou se z vysílačky ozval Rudi," chrlel Pettikin o přelí "HBC sestřelili, smetli z oblohy, nikdo nepřežil a -" Smrtelně zbledli. "Panebože!" Tápala k židli.

"Nechápu, co se děje," pokračoval Pettikin nešťastně. "Je to všechno šle jako ve snu, ale Torna Locharta nezabili, je v Bandar-e Dělám s Rudim. On -" Mciver ožil. "Tom je v bezpečí?" vybuchl. "Unikl?"

"Z vrtulníku, který smetli z oblohy, nikdo neunikne. Nedává to všechno smysl. Ledaže by to bylo všechno schválně vymyšlené. Tom měl přeprat náhradní díly, ne cestující, ale ten důstojník tvrdil, že vrtulník byl plný lidí a Rudi řekl: 'Vyřídte kapitánu Mdverovi, že kapitán Lochart je zpátky z dovolené.' Dokonce jsem s ním mluvil!"
"Mluvil jsi s ním? Je v pořádku? Víš to určitě? Z jaké dovolené, proboha?" "Nevím, ale mluvil jsem s ním. Volal na soukromou linku!" "Okamžik, Charlie. Jak to, že se Rudi dovolal? Je v Kovízu?" "Ne, říkal, že volá z ábádánské letecké kontroly."

Mciver zaklel, šťastný kvůli Lochartovi a současně šokovaný osudem Val a jeho rodiny. Plný lidí? Neměli být jen čtyři? Chtěl se zeptat na sto věcí na nou. Bylo mu jasné, že on i Tom jsou v pasti, z níž se nedostanou. Nikot neřekl o skutečném Lochartově poslání a o svém dilema - jestli ho má ned letět. Jen Gavallanovi. "Pověz mi to ještě jednou všechno od začátku, Charlí Přesně." Mciver se podíval na úplně strnulou Genny. "Jsi v pořádku, Gen?" "Ano, ano. Udělám - udělám čaj." Oběma přišlo, že mluví strašně šle hláskem. Šla do kuchyňky. Pettikin se roztřeseně posadil na okraj stolu. "Pokud si tedy přesně vzpám, Rudi řekl: Je tu se mnou důstojník z íránského letectva a potřebuju i ciálně vědět..." Pak se z mikrofónu ozval jiný hlas. "Tady je major Kázání z írecké zpravodajské služby! Žádám okamžitou odpověď. Patří HBC KM dvěstědvánáctky S-G? Ano nebo ne?" Abych získal čas, řekl jsem: "Okamžik, p dívám se do kartotéky." Cikal jsem, jestli mi Rudi něco nenaznačí, ale mw tak jsem si myslel, že to bude v pořádku. "Ano, EP-HBC je jedna z našich u stědvánáctek." Rudi zaklel tak, jak jsem ho ještě neslyšel, a řekl něco jako "P boha, to je hrozné, protože HBC se pokusil uprchnout do Iráku a íránští letci ho právem sestřelili a všechny na palubě poslali do pekla, Já zasloužili - kdo, kčercu, pilotoval a kdo byl na palubě?"
379

Pettikin si utřel zpoceně čelo. "Myslím, že jsem taky zaklel a byl jsem úplně šle. Pak jsem - už si, Mácu, přesně nevzpomínám - povídal něco jako: 'To je ne, okamžik - podívám se do záznamu letů,' a doufal jsem, že můj hlas je akž normální. Našel jsem to a viděl Noggerovo jméno přeškrtnuté s po-kou 'nemocen' a pak jsem viděl Lochartovo jméno a tvůj podpis, kterým šle schválil." Bezmocně vzhlédl k Mdverovi. "Bylo jasné, že Rudi nechce, i uvedl Tomovo jméno, tak jsem řekl jen: 'Podle našich -záznamů letů > letět neměl.'" Mciver zrudl. "Ale když jsi re-" "Bylo to to nejlepší, co jsem v tu chvíli mohl udělat, pochop to. Řekl jsem: (do s ním letět neměl.' Rudi začal znovu klít, ale hlas měl, myslím, už jiný, l by se mu ulevilo. 'O čem to, kčertu, mluvíš?' ptal se. [en vám oznamuji,

kapitáne Lutzi, že podle našich záznamů by HBC měl Ipořad ještě v hangáru v Doušan Taphc. Jestli není, pak ho někdo unesl,' pufal jsem, že to zní přesvědčivě. Mácu, tápal jsem ve tmě a pořád ještě ne-l, o co šlo. Pak na mě mluvil zase ten druhý hlas: 'Tahle záležitost se musí fcnžitě projednat, požaduji neprodleně váš seznam povolených letů.' Dobrá, I ho mám poslat? To ho trochu zarazilo, protože samozřejmě neexistuje mo-itálně žádný způsob, jak mu to hned doručit. Prý ať ty záznamy pečlivě ulo-c, instrukce dostaneme později. Pak se ozval Tom a chtěl něco jako: 'Kapitáne Pettikine, prosím, wřid'te panu Mdverovi, ať mne omluví, že se lim pozdě z dovolené, ale uvízl jsem kvůli sněhové vánici v jedné vesnici již-id Karmanšáhu. Jakmile to půjde, vrátím se domů.'" Vydechl, podíval se na inya znovu na Mdvera. "To je všechno. Víc nic. Co si o tom myslíš?" OTomovi? Nevím." Přešel těžce k oknu a Pettikin i Cenný viděli, jak lio to alo. Na okenním parapetu vítr rozfoukával sníh. Z dálky obč.is zazněl w-1, ale nikdo si toho nevšímal. Genny?" To s Tommym nedává vůbec žádný smysl, Charlie, vůbec žádnv." Chvějící kou nalila vařící vodu do konvice, šálky už měla připravené. Bvla ráda, že úze něčím zaměstnat, protože měla pocit naprosté bezmoci a chtělo se jí 't, chtěla naříkat nad nespravedlností toho všeho, věděla, že Tom a Dun-sou v pasti její Duncan podepsal plán letu - a taky věděla, že o Anúše, tch, ani Valíkovi nesmí nic říci - pokud opravdu byli na palubě, jenže tam ňluseli. Kdo to však pilotoval? Tommy? "Únos... no, Tommyho imého je ' na tom povolení a Duncanovo taky. Teheránská kontrola má originál. tón Duncanovo jméno, a tak unos jaksi... jaksi nedává smysl." led si to uvědomuju, ale v tu chvíli jsem to považoval za dobří nápad." I se pod psa. Sebral sešit s povoleními. "Mácu, co kdyby se tohle ztratilo?" eheránská kontrola má stejně originál, Charlie. Tom doplňoval palivo, u o tom záznamy" normální době by byly, to jistě. Ale teď? Při tomhle zmatku?" 'doví."

380

james CLAVELd'

"Ze bych sehnal originál?"

"Vzpamatuj se, to je absolutně bez šance."

Genny začala nalévat čaj. Ticho bylo stále napjatější. Pettikin nešťastně při myslel: "Stejně nechápu, jak je možné, když Tom odstartoval z Doušan Taph že... buď ho museli unést cestou, anebo když tankoval." Rozrušeně si prohr prsty vlasy. "Musel to být únos. Kde bral palivo? V Kovízu? Třeba by n mohli pomoci?" Mciver neodpověděl, zíral do noci. Pettikin chvíli čekal, pak se začal pro rat sešitem s letovými povoleními, našel správnou kopii a podíval se na stranu. "Isfahán?" podivil se. "Proč Isfahán?" Mciver stále neodpovídal.

Cenný přilila do čaje kondenzované mléko a podala jeden šálek Pettikinc "Myslím, žes to zvládl moc dobře, Charlie." Nic jiného ji nenapadlo. Druhý i lek podala Mdverovi. "Díky, Gen."

Všimla si slz v jeho očích a přestala zdržovat svoje. Objal ji jednou a myslil na Anúše a vánoční večírek, který on a Genny uspořádali pro vš děti svých přátel, bylo to tak nedávno - malá Setáren a Džalál byli hvězdy her, takové báječné děti, teď jsou z nich kousky masa pro supy. "To je dobrá zpráva, to o Tommym, že, miláčku?" vzlykla skrz slzy. Na! tikina zapomněli. Rozpačitě odešel a zavřel za sebou. Ani si toho nevšir to dobrá zpráva," opakovala. "Aspoň něco." "Ano, Gen, aspoň něco."

"Co budeme dělat?"

"Čekat. Čekat a pozorovat. Budeme doufat, že tam nebyli, jenže... nějakl že tam byli." Jemně jí setřel slzy. "Ale až v sobotu přijede stopětadvacítka, f poletíš s ní. Slibuju, že do té doby tohle nějak vyřešíme - ale tentokrát mu Přikývla. Vypil čaj, byl moc dobrý. Usmál se na ni. "Děláš zatraceně d čaj, Gen." Její zoufalství ani strach to nezahnilo - ani vztek nad zbytečnýmq gickým

zabíjením a ohrožováním jejich životů, ani nad tím, že její manžel' tíhou všech událostí rychle stárne. Ty starosti ho zabíjejí. Zabíjejí, říkála stíla čím dál větší zlost. Najednou ji napadlo, jak to vyřešit. Rozhlédla se, aby se ujistila, že tam Pettikin není. "Duncane," zasej "jestli nechceš, aby nás ti parchanti připravili o naši budoucnost, musíme a vzít všechno s sebou." "Cože?"

"Vrtulníky, náhradní díly i personál."

"To nejde, Gen, už jsem ti to vysvětloval nejmíň stokrát." "Ale ano, půjde to, když budeme chtít a naplánujeme si to." Řekla i kovým přesvědčením, že mu to vzalo dech. "Andy by nám pomohl. And vymyslet plán, my ne. A ty ho uskutečníš. Tady nás nechtějí. Dobře. Vy mé - ale s našimi vrtulníky a náhradními díly. Jen tak si zachováme !" Musíme to provést v naprosté tajnosti, ale půjde to. Víím, že to d' kniha DRUHÁ

S O B O T A 17. ÚNORA 1979

383

. 06.38 hodin. Mollá Hosejn seděl se zkříženýma nohama na tenkém ku a kontroloval mechanismus svého samopalu AK47. Zručně vsunul zásobník na místo. "Dobrá," řekl. tide se dnes zase střílet?" zeptala se jeho žena. Nakláněla se na druhém l nad stará kamna na dřevo, na nichž stála konvice s vodou pro první la.n-<m. Na sobě měla černý čádor, který šustil, když se pohnula, a zakrýval, že il čeká dítě a že už to nebude dlouho trvat. ik si Bůh bude přát." Iakovala to po něm a snažila se nedat najevo, jaký má strach, že se jejímu nakonec opravdu podaří stát se mučedníkem, když o to tak usiluje, a ve L» duše toužila zakřičet z minaretu na celý svět, že Bůh od ní a jejích dětí K čekat takové oběti. Sedm let společného života, tři žijící děti, čtyři mrt-aou tu dobu nesmírná chudoba - jaký rozdíl oproti dřívějšímu životu s je-toí rodinou, která měla řeznický stánek na tržišti, stále bylo co jíst a všich-»veselí, chodila ven bez čádoru, na pikniky a dokonce i do kina - teď má "si půvabné tváři vrásky. Jak si Bůh přeje, ale není to spravedlivé, není! "" hladovět kdo bude podporovat rodinu mrtvého molly?

384 jam ES CLAVEd

Jejich nejstarší syn Alí, šestiletý klouček, seděl na bobku vedle dveří do cha trče o jedné místnosti stojící vedle mešity a pozorně sledoval každý pohyb otc< Dva mladší synové, dvouletý a tříletý, spali přikrytí starou vojenskou dekou a slamníku na špinavé podlaze. Choulili se k sobě jako dvě kořata. V místnosti bi hrubě tesaný stůl a dvě lavice, několik hrnců a pánví, velký a malý slamník n starém koberci. Jedna olejová lampa na svícení. Vědro venku sloužilo na mw i na špínu. Na bílé omítnutých stěnách z vyschlého jílu nebyly žádné ozdoby Mouchy a hmyz. Kohoutek, z kterého se občas dala pustit voda. A ve výkleně s výhledem na Mekku ležel na čestném místě ohmataný výtisk Koránu. ' Bylo krátce po východu slunce, venku zataženo a mrazivé. Hosejn před ch li vyzval z minaretu všechny věřící k ranní modlitbě, pak vyčistil zbraň, pečlil ji naolejoval, očistil hlaveň a vložil dovnitř nový zásobník. Teď je zase v pořáá ku, pomyslel si spokojeně. Může s ní plnit další boží dílo a dělat spoust potřebných věcí - AK47 je lepší než M 14, jednodušší, robustnější a na málo vzdálenost stejně přesná. Stupidní Američané vymysleli složitou, těžkou pušku s přesností na tisíc yardů, jenomže většina přestřelek probíhá na vzdálenost sec yardů a člověk může táhnout AK47 celý den blátem a pořád udělá to, co(čeká: zabije. Smrt všem nepřátelům božím! Už došlo ke srážkám mezi Zelenými páskami a marxistickými islámy k dalším v Gač Saranu, nedalekém naftovém městě směrem na severozáp) Včera po setmění vedl Zelené pásky do domu, kde se

tajně scházeli členj Túde - schůzi vyrazil jeden z jejích členů v domnění, že dostane milost. I kdo ji nedostal. Bitka byla náhlá, krátká a krvavá. Jedenáct mužů padlo. D< fal, že mezi nimi byli i vůdci. Túde zatím ještě otevřeně nevystoupila, ale na l řejší odpoledne byla vyhlášena masová demonstrace, která měla pod podobnou demonstraci v Teheránu, přestože Chomejní před ní vyložene ' val. Konfrontace už byla naplánovaná, věděly to obě strany. Plno mužů ze pomyslel si zachmuřene. Smrt nepřátelům islámu! "Tumáš," podala mu horkou, sladkou černou kávu, jediný luxus, kterýsi voloval každý den s výjimkou pátku - svátku - a dalších zvláštních dní a dní ramadánu, kdy se kávy s radostí zřekl. "Díky, Fatimo." Když byl jmenován mollou, jeho otec a matka ji při vybrali a jeho učitel, ájatolláh Isfahání, mu řekl, aby se oženil. Poslechl. Kávu vypil s chutí a vrátil jí malý šálek. Sňatek ho nesvedl z jeho cesty,-| stože neměl nic proti tomu se s ní někdy vyspat; její boky byly v chladné plné a teplé a on ji někdy obrátil k sobě, splynul s ní a zase spal dál, i opravdu uklidněný nebyl nikdy. Opravdový klid najdu až v ráji, pomysl a jeho vzrušení narůstalo. Teď už to bude brzy, díky Bohu, že mi dali jmen ímámu Hosejnovi, druhém synu ímáma Alího a králi mučedníků, který l nul mučednickou smrtí před třinácti stoletími v bitvě u Karbaly. Nikdy na něj nezapomeneme, říkal si v extázi, která zmírňovala bolest 1 cí tohoto dne, desátého dne měsíce moharramu - slaveného před několiKj ny. Toto výročí patřilo k největším šiitským svátkům. Žáda ho ještě bole 385

nu stejně jako loni a předloni, účastnil se slavnostního průvodu a očist-nbřadu, při němž si desetitisíce Íránců bičovaly tělo, týraly se bičem, (ii hřeby, aby si připomněly toto mučednicví. Jo mu mnoho týdnů, než se zotavil a mohl se bez bolesti postavit. Plním ani, řekl si hrdě. Bolest není nic, tento svět není nic. Postavil jsem se pro-dímu na letecké základně, zabral jsem ji a jeho v poutech přivedl do au, jak mi bylo přikázáno. A dnes půjdu znovu na základnu, abych vy-cizince a zkontroloval je i toho sunnitu Zatakiho, který si myslí, že je Činil. Odpoledne znovu povedu věřící proti ateistické Túde, jak přikázal , který přijímá příkazy pouze od Boha. Modlím se, abych byl dnes vpuš-i ráje, abych mohl odpočívat na pohovkách s brokátovými přehozy a jíst Isobou zahrad. Známa slova Koránu mu zněla v hlavě. Icmáme nic k jídlu," sdělila mu žena a přerušila tok jeho myšlenek. (nes bude jídlo v mešitě," oznámil a Alí zpozorněl - na chvilku dokonce li škrábat štípance od much a jiného hmyzu. "Odted' už ty ani děti nebu-tlít hlad. Chudí budou každý den dostávat choreš a rýži, jak se to dělalo t-naší historii." Usmál se na Alího, natáhl se a prohrábl mu vlasy. "Bůh ví, r chudí jsme." Od návratu Chomejního plnily mešity znovu svou histo-1 úlohu - denně v nich bylo prosté, ale výživné jídlo pro chudé, součást l dobrovolné charitativní daně v naturáliích, odváděné povinně všemi my. Hosejn znovu proklel šáha, který před dvěma roky zrušil roční při-k pro molly a mešity a přivedl je do stavu bídy a strádání. Spoj se k lidem čekajícím v mešitě," řekl jí. "Až se všichni najedí, vezmi si o sebe a pro děti. Budeš to dělat každý den." kuji ti." kuj Bohu." l ano, jistě." ml si boty a pušku hodil přes rameno.

lůzu jít s tebou, otče?" zapípal Alí. "Chtěl bych také dělat dílo boží." všem, pojd'." (Vřela za nimi dveře a posadila se na lavici. Žaludek se jí svíjel hladem, pc slabá a bylo jí špatně, byla příliš unavená na to, aby odehnala mouchy, jí sedaly na tvář. Byla v osmém měsíci. Porodní bába ji upozornila, že ten-t to bude horší, protože dítě má špatnou polohu. Rozplakala se, když si nela na bolestnou agónii posledního porodu i všech předešlých. "Nestra-s> chlácholila ji stará porodní bába, "jsi v rukou božích. Dáme trochu ho velbloudího trusu a bolesti zmizí. Žena má povinnost rodit děti a ty dá." dá? Je mi dvaadvacet a jsem stará, stará, stará. Vím to a vím proč. Mám ; a mám oči, dovedu dokonce napsat svoje jméno a vím, že na tom mů- lip, až - jak říkal ímám - vyženeme cizince a zbavíme se špatných ci-obů. Ímám, Bůh ho ochraňuj, je moudrý, dobrý, hovoří s Bohem, po-l Boha a Bůh ví, že ženy se nesmějí urážet a že nemůžou žít jako kdysi

dávno v dobách Proroka, jak si to přejí někteří fanatici. Imám nás ochránil extremisty a nedovolí šáhům zrušit zákon o rodině, který nám dal právo hlavat a chrání nás před zapuzením manžela - nepřipustí, abychom přišly o práva a svobody, a nechá na nás, jestli chceme nosit čádor nebo ne, a neb nás k tomu nutit, když nebudeme chtít. Rozhodně ne, když pochopí, jak s jsme proti tomu. Všechny. Fatima osušila slzy, a když si uvědomila, že za tři dny má být demonst nálada se jí zlepšila. Bolest ustoupila. Ano, my ženy budeme demonso v ulicích Kovízu a podpoříme naše sestry ve velkých městech, jako je Tehc Komín a Isfahán, i když já samozřejmě kvůli Hosejnovi budu mít čádor. Je to skvělé moci projevit solidaritu ostatním ženám i revoluci. Zprávu o plánované manifestaci v Teheránu znal celý Irán, i když i nevěděl jak. Ale věděly o ní všechny ženy. Ve všech městech a vesnicích rozhodly, že ji podpoří - i ty, které si to netroufaly říci nahlas. letecká základna. 10.20 HODIN. Starko byl na věži S-G a díval se, i] stopětadvacítka přistává s plnými klapkami a motory s reverzním tahem. ki a Esfandijári tu byli taky ještě se dvěma členy Zelených pásek - Zatal ted čistě oholený. "EchoTangoLimaLima, na konci ranveje zahni vpravo," hlásil chrapOT žant Vazíri, mladý kontrolor letecké dopravy a absolvent amerického letu učiliště. Místo úhledné uniformy měl civilní oblek z hrubé látky. V obličt ošklivě pohmožděný; nos pochroumaný, tři zuby chyběly, uši otekly, to f řejném výprasku od Zatakiho. Nemohl dýchat nosem. "Zaparkuj předl hlavní základny." "Rogere," ozval se ve sluchátkách znovu Johnny Hogg. "Opakuji, že l povolení naložit tři pasažéry, vyložit nutně požadované náhradní souc okamžitě se otočit a odletět do Al Sargázu. Prosím, potvrďte." Vazíri se s nezakrývaným strachem otočil k Zatakimu. "Excelence, pr omluvte mě, ale co mám říct?" "Ty neříkej nic, červe," Zataki zvedl pušku s upilovanou hlavní a otočil) Stárkovi: "Poručte pilotovi, ať zastaví, vypne motory a ať všichni vystouf tadlo nechám prohledat, a když to bude v pořádku, může letět dál. Kd nepoletí. Vy pojdte se mnou a ty taky," dodal k Esfandijárimu. Vyšel vel Starko to vyřídil a chystal se jít za nimi. Vazíri ho chytil za loket a zoufal tál: "Pro smilování boží, kapitáne, pomozte mi dostat se na palubu, udělá koli, cokoli..." "Nemůžu - opravdu to nejde." Stárkovi ho bylo líto. Před dvěma dny l Zataki nastoupit všechny muže a před jejich zraky ho nechal zbít do bei mí za zločiny proti revoluci. Pak ho nechal přivést k vědomí, donutil vlastní exkrementy a znovu ho nechal zmlátit. Pouze Manuela a nemc- li zůstat doma. "Je to vyloučeno!" 357

isím... zapřísahám vás, Zataki je šílený, urči-" Vazíri se vyplašeně otočil, ;ve dveřích objevil jeden příslušník Zelených pásek. Starke prošel kolem lrfů P° schodech ven a snažil se nedat najevo neklid. Freddy Ayre čekal bu, v němž seděla Manuela s jedním z jeho britských pilotů a Jonem |m s obvazem na očích. Manuela měla široké kalhoty, dlouhý kabát a vla-|yté v letecké kukle. tfza námi, Freddy," nařídil Starke a usedl vedle Zatakiho na zadní sedad-fendijári nastartoval a vyrazil naproti stopětadvacítce, která právě zatočila mí ranveje, obklopená hejnem nákladních vozů plných Zelených pásek, nimiž se proplétaly dva motocykly. "Blázni!" zamumlal Starke. (aki se zasmál a odhalil bílé zuby. "Nadšenci, pilote, ne blázni." k si Bůh přeje." tald se na něj podíval a už se nesmál. "Mluvíte naším jazykem, četl jste l a znáte naše zvyky. Je načase, abyste řekl šahádu před dvěma svědky a stal slimem. Bude mi ctí, když budu svědkem." [ně taky," nabídl Esfandijári; chtěl nejen zachránit jednu duši, ale také či IranOilu, který potřeboval zkušené piloty, aby se znovu naplno obno-irodukce nafty. Muslim Starke by mohl být jedním z nich. "Mně taky Ctí být svědkem." (kuji vám." Během let už ho ta myšlenka několikrát napadla. Kdysi, když to byl klid a on měl za úkol pouze létat tak často, jak to šlo, dohlížet na jdědi a smát se s Manuelou a dětmi - je možné, že to bylo teprve před půlil? - svěřil se jí: "Víš, Manuele, v islámu je hodně dobrého." las na myslí možnost mít čtyři manželky, drahoušku?" zeptala se sladce. kamžitě ve střehu. kblázni, Manuele, myslím to vážně. Islám má hodně do sebe." to muže; pro ženy ne. Nestojí snad v Koránu: ,A věřící,' - mimochodem ě myslí muži - ,budou ležet na hedvábných pohovkách a kolem

budou ty, kterých se ještě žádný muž ani džin nedotkl," - Conroi, zlato, nikdy nepochopila, proč musí být věčně pannami? Je to pro muže důležité? trou ženy odměněny stejně, čekají je v ráji také spousty nadržенých ch mužů?" k mě konečně poslouchej! Chtěl jsem říct, že když žiješ v poušti, ať oke Arábii nebo na Sahaře, je to jiné. Vzpomínáš, jak jsme byli v Kuvajtu si, jen ty a já, do pouště; hvězdy byly velké jako ostřice a ticho ohro-t; noc čistá a nekonečná, my docela bezvýznamní; pamatuješ, jak na nás Sbil vesmír? Řekla jsi: „Teď už chápu, že kdybys byl kočovník a narodil se ttu, byl bys posedlý islámem.“ unatuješ taky, miláčku, jak jsem řekla, že jsme se ale v žádném zatracenu nenarodili?" " se a vybavilo se mu, jak ji pod hvězdami chytil a políbil a jak se mi-devzdali se pod hvězdami jeden druhému. Později vysvětlil: "Měl jsem Ů učení Muhammada. V tak nekonečně velkém a ohromujícím prostoru

388

člověk potřebuje bezpečné nebe a islám by takovým nebem mohl být; my tím to původní učení, neokleštěné a nepřekroucené fanatiky." "Proč ne, miláčku," souhlasila svým nejmedovějším hlasem, "ale my ne mé na poušti, nikdy na ní žít nebudeme, a ty jsi Conroe, .Vévoda' Starke, i vrtulníků, a jestli začneš přemýšlet o těch čtyřech manželkách, tak já se ránu vypařím i s dětmi a ty se pak v Texasu nikde neschováš před porn Manuely Rosity Santa de Cuellar Pořezové, drahoušku, kocourku milovan< Vdechl syrový pach benzínu, sněhu a zimy a všiml si, že Zataki se n«| dívá. "Jednou možná. Jednou se jím možná stanu - ale kdy, to rozhodne tfj ně Bůh, ne já." ;' "Kéž si Bůh pospíší. Maříte čas jako nevěřící." } Starke se soustředil na

stopětadvacítku, která se blížila na své stanoviště,-! měla Manuela odletět. Je to pro ni těžké, setsakra těžké, ale musí jít. Toho dne časně ráno se vysílačkou přihlásil z Teheránu Mciver a řekl;; povolení pro stopětadvacítku k přistání v Kovízu, jestli to tam taky schv, jim dodají náhradní součástky a na palubě bude místo pro tři pasažéry, I Čangíz a Esfandijári to nakonec odsouhlasili, ale teprve když se Starko i Zatakim našval: "Dobře víte, že náš personál už dlouho přesluhuje. z dvěstědváctek čeká na náhradní díly a dvě dvěstěšestky jsou zralé O, hlídku po patnácti stech hodinách letů. Jestli nedostanu nové lidi a noví částky, nemůžu pracovat a vy budete zodpovídat za neuposlechnutí) ájatolláha Chomejního ne já." Vůz zastavil vedle stopětadvacítky, jejíž motory zvolna dobíhaly. Dvě nebyly otevřené, ale viděl Johnny Hogga vykukovat z okénka pilotní I Kolem dokola samé vozy, pušky a rozčilení příslušníci Zelených pásek. , Zataki se snažil překřičet hluk a pak našťvaně vypálil do vzduchu. "C té od letadla," nařídil. "Při Bohu a při Proroku, dovnitř smí jen mí lid prohledají! Zpátky!" Zelené pásky zamračeně ustoupily. "Pilote, ať ryd vřou dveře a ať všichni hned vystoupí, dřív než si to rozmyslím!" Starke ukázal Hoggovi vztyčený palec. V momentě otevřel druhý pit re, spustili schůdky, Zataki se vyšplhal nahoru a zůstal tam stát s připr samopalem. "Excelence, to není zapotřebí," otočil se k němu Starke. ven a hněte sebou, jasný?" Bylo tam osm cestujících - čtyři piloti, tři inženýři a Cenný M "Proboha Genny! Nečekal jsem tě." "Nazdar, Vévodo. Duncan myslel, že to tak bude lepší a... ale to Poletí Manuela -" Zablédla ji a šla k ní. Objaly se, Starke si všiml, ; Genny najednou znát věk.

Šel za Zatakim do prázdného letounu s nízkým stropem. Bylo taiaf děl navíc. Vzadu vedle toalety stálo několik beden. "Náhradní díly af hradní motor," ozval se Johnny Hogg z pilotova sedadla a podal jina.1 list. "Nazdar, Vévodo!" Zataki si vzal průvodní list a Hoggovi ukázal palcem, aby odešel.. 35,9

Ž dovolíte, zodpovídám za letadlo, sorry," namítl Hogg. osledy- ven."

; řekl: "Okamžitě vypadni, Johnny. Chce se jen podívat, jestli tu nejsou S zbraně. Excelence, bylo by jistější, kdyby pilot mohl zůstat na místě. k za něj." ni

MI!

wv, váhavě vyšel z malého kokpitu. Zataki se přesvědčil, že v postranních ái nic není, a pak na něj mávl, ať se vrátí na sedadlo. Prohlížel si kajutu. ; jsou ty náhradní díly?" po," Starke zdvořile ustoupil stranou, aby Zatakiho muži mohli vynést »na asfaltovou plochu. Provedli to ledabyly, tloukli bednami do dveří a do (&, piloti byli podráždění. Pak Zataki pečlivě letoun prohledal, ale nenašel b by ho rozčílilo. Kromě vína v lednici a likéru ve skřínce. S žádný alkohol! Žádný! Zabavuje se!" Nechal láhve rozbít a nařídil otev-tíny. Jeden tryskový motor a mnoho náhradních dílů. Všechno na prů-hi listu. Starke přihlížel a snažil se tvářit jakoby nic. do jsou ti cestující?" zeptal se Zataki. Druhý důstojník mu podal seznam lByla uvedena v angličtině a ve fársí pod záhlavím, v němž stálo: "Dočas-jjábyteční piloti a inženýři, všichni dlouho přesluhující, s nárokem na vylití." Začal seznam pečlivě zkoumat. tvodo," ozval se polohlasně Johnnv Hogg ze své kabiny, "mám pro tebe i peníze a dopis od Mcivera. Můžu ti to dát?" fcdano, ale rychle." /e obálky v levé náprsní kapse mé pověšené bundy. Dopis je přísně dů-S říkal Mac." |rke si je nacpal do náprsní kapsy své kožešinové bundy. "Co se děje v Tekl?" procedil mezi zuby. it letišti je blázinec, tisíce lidí se snaží vecpat do jednoho ze tří čtyř leta-tcrá mají povolení přistát," líčil Hogg rychle situaci, "přitom nejmíň šest lk-jetů krouží kolem, až jim dovolí si sednout. Já, ehm, já se posadil bez fení a řekl: ,Och, moc se omlouvám, myslel jsem, že mám povolení", B jsem svoje lidi a zmizel. Ani jsem neměl čas poklábosit s Mciverem -rse kolem něj spousta revolucionářů s prstem na spoušti a jeden či dva é - ale vypadal dobře. Petrikin, Nogger a ostatní taky. Mám zatím zá-l v Al Sargázu, aspoň na týden, a mám se snažit lítat sem a tam, pokud de." Al Sargáz nebyl daleko od Dubaje, kde na té straně Zálivu měla 'é sídlo. "Máme povolení od teheránské letecké společnosti dopravit ná-idíly a stejný počet personálu, jaký odvážíme - zdá se, že hodlají zacho-íeméně stejný počet lidí a vůbec všeho - přičemž lítat se bude v sobotu Tedu." Odmlčel se, aby nabral dech. "Mac říkal, aby sis vymyslel nějaký k proč sem musím občas zaletět mám dělat nějakou dobu kurýra pro pavallana, dokud nebude všechno nor-" "a," varoval Starke, když viděl, jak Zataki zvedl hlavu k letadlu. Díval se

390 jam ES clav

střídavě na pasažéry a jejich soupis. Pak Stárkovi pokynul, aby sešel i "Ano, Excellence?" "Tenhle muž nemá povolení k výjezdu."

Roberti byl mechanik středního věku, nesmírně zkušený. V obličeji, d(menaném vráskami, měl vepsaný strach. "Říkal jsem mu, kapitáne Stark jsem ho nesehnal. Nešlo to, úředníci z pasového oddělení ještě neotevřeli. Ví heránu to nevadilo." Starko pozorně nahlédl do dokladu. Povolení k výjezdu vypršelo teprve | čtyřmi dny. "Možná byste to mohl pro tentokrát výjimečně prominout, lence. Je pravda, že paso" "Není povolení k výjezdu, žádný výjezd nebude. Zůstane!"

Roberts zbělel jako křída. "Ale vTeheránu mě pustili a já musím být v l Zataki ho popadl za bundu, vytáhl ho z řady a mrštil s ním o zem. Rol se rozzuřené začal zvedat. "Proboha, já bych dostal po-" Zmlkl. Jeden člen j lených pásek mu přitiskl hlaveň pušky na hrudník, druhý na záda a oba] prst na spoušti. "Počkej v džípu, Robertsi," houkl Starko. "Počkej, sakra, v džípu!" Jeden z mužů ho k vozu hrubě postrčil a Starke se snažil nedat najevo ; ní. Jon Tvrer a Manuela taky neměli čerstvé povolení.

"Žádné povolení, žádný výjezd!" opakoval Zataki neúprosně a uchopil; klady dalšího pasažéra.

Cenný, která měla brzy přijít na řadu, se strašné bála a zuřila na Začal a všechno násilí i pach strachu, který ji obklopoval, bylo jí líto Robertse tože věděla, že má nemocné dítě a musí se vrátit do Anglie; bylo podezrcfl obrnu a spojení poštou, telefonem ani dálkopisem nefungovalo, a když, tah sporadicky. Pozorovala Zatakiho, jak pomalu zkoumá doklad pilota sto vedle ní. Hnusnej

parchant! myslela si. Já se na to letadlo dostat musím»ij sím. Ach, kdybychom tak mohli odletět všichni. Chudák Duncan, vím, o sebe nedokáže postarat, nebude se obtěžovat pravidelným jídlem a vraj mu vrátí. "Nemám nové povolení k výjezdu," snažila se, aby to znělo plaše.)! se jí v očích zaleskly slzy. "Já taky ne," připojila se Manuela tenkým hláskem.

Zataki se na ně podíval. Váhal. "Za tohle ženy nezodpovídají, za to 'dají muži. Vy dvě smíte odletět. Výjimečně. Běžte na palubu." "Nemohl by pan Roberts jít s námi?" zeptala se Cenný a ukázala na i nika. "On važ" "Na palubu!" zařval Zataki v jednom ze svých náhlých záchvatů zu rudý v obličeji. Vyklusaly po schodech. Všichni zneklidněli, dokonce i pásky nervózně přešlápaly. "Excelence, udělal jste dobře," pochválil ho Starko ve fársí a nutil se' navenek klidný. "Ženy nemají právo mísit se do hovoru." Ceval. Všichni! li, nikdo ani nedýchal, když se tmavé oči upřely do jeho. Vyrovnané sne pohled. Zataki kývl a se vzdorovitým výrazem pokračoval v prohlídce i 391

i se vrátil z Isfahánu a Esfandijári mu zařídil na zítřejší odpoledne let do ir-e Dělám, kde měl zůstat. Čím dřív, tím lip, pomyslel si Starke rně.

sto mu bylo Zatakiho líto. Včera večer ho objevil, jak se opírá o vrtulník llestivým výrazem tiskne ruce k spánkům. "Co se děje, ághá?" Hava, moje hlava." ani11 ho, aby určitě zašel za doktorem Nuttem, a sám ho ještě odvedl do lungalovu. >ejce mi aspirin nebo kodein, doktore, zkrátka co máte." |iožná bych vás měl prohlídnout a -" Bič takového!" zakřičel. "Já vím, co mi je. SAVAK mi je, to všechno mám ční..." Později, když kodein trochu ztlumil bolest, vyprávěl Stárkovi, že rokem a půl ho zatkli a obvinili z protišáhovské propagandy. V té době wal jako novinář v jedněch z ábádánských novin. Byl ve vězení osm měsí-Btom, těsně po požáru v Ábádánu, ho pustili. Neřekl, co s ním dělali. "Vůlí, pilote. Ale od té doby děkuju Bohu za každý den života, kdy můžu zni-d'coho ze SAVAKu, šáhových lidí, jeho lokajské policie a lokajské armády dého, kdo se na tom zlu podílel kdysi jsem ho podporoval, zaplaryl pře-moje vzdělání tady i v Anglii! Ale SAVAK je jeho vina! On za něj zodpo-atím se mstím jen za sebe - ještě jsem se nezačal mstít za svou ženu a sy;-ré zabil ábádánský požár."

>ec se nevyšetřilo, kdo zavinil požár, při němž zahynulo pět set lidí, ani tli proč. Starke zachoval klid. idoval, jak se Zataki pomalu a úporně probírá seznamem cestujících -; netušil, kolik dalších nemá kompletní nebo platné doklady. Všichni byli ti a zaražení. Brzy přijde na řadu Tyrer a ten musí odletět. Doktor Nutt íe bude jistější, když se nechá co nejdřív znovu prohlédnout v Al Sargázu p'v Dubaji, kde jsou perfektně vybavené nemocnice. "Myslím, že je v poli ale jeho oči si musejí ještě odpočinout. A dej na mě, Vévodo, pro všech-l světě jdi Zatakimu z cesty a upozorni ostatní, aby udělali totéž. Může »li dostat záchvat a bůhví, co se pak stane.") s ním je?"

i tělesné stránce nevím. Po duševní je nebezpečný, vysoce nebezpečný. Lych depresivní maniak, paranoik, nejspíš v důsledku vězeňského pobytu. Ivěl ti, co s ním dělali?" S, nevyprávěl." dyby to záleželo na mně, byl by pod sedativy a neměl by přístup ke střel-tbraním." a, pomyslel si Starke. Jak to ale, ksakru, zařídít? Ještě že Cenný a Ma-hsou. na palubě a za chvíli budou v Al Sargázu, což je ráj proti " roral ho varovný výkřik. Za stopětadvacítkou, u východu hlavní věže, se l-mollá Hosejn se Zelenými páskami a tvářil se nepřátelsky.

3-92

Zataki zapomněl na cestující, zbraň mu sklouzla z ramene do ruky a post se mezi Hosejna a letadlo. Dva z jeho lidí zaujali místo po jeho boku, ostat stoupli blíž k letadlu, aby ho kryli. "To mě podržte," zamumlal někdo, "co se bude dít teď?"

"Když tak zalehněte," radil Ayre.

"Kapitáne," zašeptal Roberts zničeně, "já se musím dostat do letadla, mu moje holčička je těžce nemocná, nemůžete něco s tím parchantem udělat?" í| "Pokusím se."

oji Zarakí se díval na Hosejnu a cítil strašnou nenávist. Před dvěma dny byl < fahánu na poradě jedenáctičlenného tajného výboru, tvořeného ájatoll a molly. Poprvé viděl pravou tvář revoluce, za kterou tak tvrdě bojoval a projel tolik trpěl. Prý: "Kacíři budou vymazáni z povrchu země do věčného tmu. Budeme mít jen revoluční soudy. Spravedlnost bude rychlá a ne žádná odvolání..." Mollové si byli tak jisti sami sebou, tak jisti svým právním vládnout a spravedlivě soudit, jako by jen oni dokázali vyložit Korán a s; Zataki si dal velký pozor, aby nedal najevo zděšení a své myšlenky, ale byly jasné, že byl znovu zrazen. "Co tu chceš, mollo?" každé slovo znělo jako nadávka.

"Nejdřív ti chci říct, že tady nemáš žádnou moc co děláš v Abádánu, starost ábádánských ájatolláhů ale na téhle základně nemáš žádnou mocil muži ani nad letadlem." Kolem Hosejny stálo dvanáct ozbrojených lidí s tvrdými rysy, všichni měli zelenou pásku. -"Žádnou moc?" S

opovržením se odvrátil a anglicky zavolal: "Tohle okamžitě odstartuje! Všichni cestující na palubu!" Hněvivě máchl rukou: loutka, aby si pospíšil, pak se otočil k Hosejnovi. "Dobrá. Co dál?" Pasažéři chali vyplnit příkaz, a jelikož se Zelené pásky zaměřily na Zatakiho a na i na, dloubl Starko Robertsona, ať nastoupí, a gestem naznačil Ayreovi, j mechanika kryl. Společně pak pomohli Tyrerovi z džípu. Zataki si pohrával s puškou, plně soustředěný na Hosejnu. "No? Con zeptal se znovu. Hosejn váhal, i jeho muži si uvědomovali ústí hlavní, které na ně Motory se rozeřvaly. Viděl, jak cestující spěchají do letadla a Starke s pomáhají muži s obvazem přes oči po schodech. Jakmile byl poslední na palubě, schůdky se zvedly a letadlo rolovalo. "Dobrá, ághá, co dál?"

"Dál... za druhé ti výbor z Kovízu nařizuje, abys i se svými lidmi okamžitě opustil." Zataki se zatvářil pohrdavě, ani se nepohnul, nohy jakoby zapuštěném tonu, připravený bojovat, a bude-li třeba, i zemřít. Horký vzduch z turbíny dola rolujícího k ranveji ho šlehl do tváře a on zakřičel ze všech sil, aby pí řev motorů: "Slyšíte? Výbor z Kovízu nám nařizuje odejít!" Jeho muži se rozesmáli. Jeden z Hosejnových lidí, teenager s hladkou stojící na vzdálenějším konci, zvedl karabinu. Zemřel okamžitě, téměř ses [RŠT

393

ili, jak ho přesné mířené střely z pušek Zatakiho lidí zasáhly. Hosejna ohro-i náhlou útoku a kaluž krve na betonu.

Jak si Bůh přeje," řekl Zataki. "Co tu chceš, mollo?" [V tom okamžiku Zataki zaregistroval vyděšeného kloučka, který se schová-] za mollovým hábitem a vykukoval na něj, tolik podobný jeho vlastnímu sy-ivi, tomu nejstaršímu, že se mu na okamžik vybavily šťastné dny před požá-(n, kdy se všechno zdálo být v pořádku a všichni měli budoucnost, kdy šáhova [á revoluce byla báječná, stejně jako pozemkové reformy, omezení moci tollů, povinné vzdělání a další věci. Šťastné dny, kdy jsem byl otcem, kterým | nikdy nebudu. Nikdy. Elektrody a kleště ho připravily o naději. ř Při té vzpomínce mu prudká bolest v tříslech projela do hlavy. Měl chuť lječet, ale ovládl se, potlačil ta muka jako obvykle a soustředil se na vyhlídku (zabíjení. V mollových očích četl nesmiřitelnost a připravil se. Střelení z puš-t se mu líbilo. Horké staccato, puška jako živá v krátkých štekavých ranách, sely pach střelného prachu, potoky krve nepřátel Boha a Íránu. Mollové jsou přátelé a největší nepřítel je Chomejní, který statokrádežně dovolí, aby lidé tívali jeho portrét, nazývali ho imámem, a staví molly mezi sebe a Boha -L'ozporu s Prorokovým učením. "Dělej," křikl, "ztrácím trpělivost!" "Chci chci támhletoho muže," ukázal Hosejn rukou. I Zataki se rozhlédl. Mollá ukazoval na Starka. "Pilot? Proč? Kvůli čemu?" [ptal se překvapeně.

g "Kvůli výsledku. Chci ho vyslechnout." "Kvůli čemu?"

"Kvůli útěku důstojníků z Isfahánu."

"Co by o nich mohl vědět? Byl se mnou stovky mil odtamtud, v Bandar-e plám, když k tomu došlo, a bojoval na straně revoluce proti nepřítelům bolí!" dodal Zataki zlověstně. "Nepřítelé boží jsou všude, všude! Svatokrádež, trvání modly, to je všude, ne?" [."Ano, ano, nepřítel je hodně a svatokrádež je svatokrádci. Ale on je pilot lumíku a tu helikoptéru řídil nevěřící, možná bude něco

užitečného vědět. lei ho vyslechnout." ."Dokud jsem tu já, tak ne." "Proč? Proč ne? Proč nechceš, abych -" I»In Bohu, dokud tu jsem, tak ne! Povídám ne! Později zítra či kterýkoliv tší den, když se to Bohu zlíbí, ale teď ne." ĽZataki pátravě hleděl na Hosejnu, v jeho tváři a očích viděl rezignaci. Už pro I nepředstavuje hrozbu. Pečlivě si prohlédl výraz všech příslušníků Zelených Kk, ani od nich nehrozilo nebezpečí nečekaná a rychlá smrt jednoho tich, pomyslel si beze stopy viny, pokaždé stačí, aby se ostatní lekli. "Jistě už musíš vrátit do mešity, je čas na modlitbu." Otočil se zády a kráčel k džípu, l"> ze ho muži kryjí. Pokynul Stárkovi a Ayreovi a s puškou stále v ruce Stoupil do přední části vozu. Zvolna, jeden po druhém, se jeho muži vrátili Ozům. Odjeli.

394 james clavelc

Hosejn byl v tváři popelový. Zelené pásky čekaly. Jeden si zapálil cigaretu a všichni si uvědomili mrtvé tělo u svých nohou. Krev se vsakovala do země. "Proč jsi je nechal jít, otče?" zeptal se chlapec slabým hláskem. "Nenechal jsem je, synku. To jen pro tuto chvíli. Teď mám na práci důležitější věci, vrátíme se později." 395

~)S TŘI. 12.05 hodin. Scot Gavallan zíral do ústí samopalů Sten. Přistál itědvanáctkou po návratu od věže Rosa, kam dopravil plný náklad ocelo-i potrubí a cementu. V okamžiku, kdy vypnul motory, vyrazily z hangáru ne pásky a obklíčily ho. [ěl vztek sám na sebe, protože měl strach. Odtrhl pohled od samopalů a po-1 se do zlověstných černých očí. "Co je - co chcete?" zeptal se přiškrčeně lev nejistém fársí: "Če barbare?" luz s puškou na něj vychrlil záplavu zcela nesrozumitelných vzteklych slov. indal si sluchátka. "Man zobane somará chúb nemídánam, ághál" zakřičel I rachotem motorů - neumím váš jazyk, Excellence - a spolkl sprostou na-Íi, která se mu drala na rty. Další příval hněvivých slov. Muž ukázal, aby upil z kabiny. Vtom spatřil Náserího, zástupce IranOilu na základně, řezného a pohmožděného, jak ho vedou mezi sebou z kanceláře k dvěstě-ctce. Vyklonil se z okénka. "Co se, kčertu, děje?" mojí- chtějí, abyste vystoupil z vrtulníku, kapitáne," zavolal Náserí. "Oni Íím, pospěšte si!"

počkají, než skončím s přistávací procedurou!" Scot nervózně provedl wé úkony. Ústí hlavně se nepohnulo, nepřátelství těch. kolem se ne-Silo. Když se rotory zvolna zastavily, rozeplnul pás a vystoupil. Okamžitě

396 james clavelc

ho hrubě odstrčili stranou. Rozčilení muži s nesrozumitelnými výkřiky znovu! otevřeli dveře do kabiny, nakukovali dovnitř, zatímco další vtrhli do kajuty pro cestující a divoce prohrabávali všechno kolem. "Co se vám, proboha, stalo ághá?" zeptal se Náserího. ...i "Nový - nový výbor se zmýlil," Náserí se snažil zachovat důstojnost. "Mys,; lei, že já... že jsem podporoval šáha, nevěděli, že jsem muž revoluce a že jsen pro imáma." "Kdo, kčertu, jsou tihle chlapi? Nejsou zJazdeku."

Než mohl Náserí odpovědět, jeden z příslušníků Zelených pásek se samot lemm se k nim prodrál. "Do kanceláře! HNED!" vyštěkl špatnou angličtinou popadl Scota za rukáv a táhl ho, aby šel rychleji. Ten ho automaticky odstrčil a obratem měl ústí pušky mezi žebry. "Dobrá, propána," mumlal a zamračen kráčel ke kanceláři. V kanceláři stáli Níčák chán, starosta obce, a starý mollá vedle stolu, zády I zdi, poblíž otevřeného okna. Oba se tvářili vážně. Rozpačitě mu odpověděli i pozdrav. Za ním s hloučkem Zelených pásek vešel Náserí. "Če kárbdre, kalántar?" zeptal se Scot. Co se děje?

"Tihle muži jsou... tvrdí, že jsou náš nový výbor," odpověděl Níčák chi ztěžka. "Poslali je ze Šárpúru, aby převzali naši... naši vesnici a naše... letiště."! Scot byl zmatený. Nedávalo to smysl. I když Šárpúr byl nejbližší město a v nice pod něj formálně spadala, nechávala se kaškajským domorodcům žijícím v horách svoboda a mohli si vládnout sami - pokud uznávali svrchovat Šáha a Teheránu, poslouchali zákony, nenosili zbraně a byli mírumilovní. "vy jste si vždycky vládnou" "Ticho!" zařval vůdce Zelených pásek a máchl samopalem. Níčák chán dl. Vůdce byl bradatý, mezi třiceti a čtyřiceti, chudé oblečený a v jeho tmavých očích svítilo cosi nedobrého. Přitáhl Náseriho do čela skupiny a vychrlil rve fársí. "Já - já budu tlumočit, kapitáne," oznámil Náseri nervózně. "Vůdce Alf chce, abyste odpověděl na otázky, které vám dá. Já už na většinu odpověděl, ale on chce..." Alí Sadr mu vynadal a začal se ptát. Četl otázky z připraveného seznamu a Náseri tlumočil. 'A, | "Jste tady velitelem?"

"Ano, dočasně."

"Jaké jste národnosti?"

"Britské. Ale co má toh"

"Jsou tu nějakí Američani?"

"Pokud vím, nejsou." Odpověděl okamžitě s neutrálním výrazem a do toho že Náseri, který věděl, že mechanik Rodrigues je Američan s falešnou britskou průkazkou totožnosti, nemusel odpovídat na totéž. Náseri to bez zaváhání ložil. Jeden ze Zelených pásek zapisoval odpovědi. "Kolik je tu pilotů?"

"Momentálně jsem tu jen já."

'I 397 (de jsou ostatní, co jsou zač a jaké jsou národnosti?"

Nás starší pilot, kapitán Lochart, je Kanadán a je v Teheránu myslím, že tiatí každým dnem. Druhý, zástupce velitele, kapitán Sessonne, je Francouz, es dostal naléhavou objednávku od Iran Oilu a letěl do Teheránu." y&dce zvedl oči a jeho pohled byl vyloženě nepřátelský. "Co na tom bylo tak špatného?" zajímal se. 'Na věži Rosa se má vrtat nový pramen." Náseri vysvětloval, co to znamená ie naftové vrtáky potřebují naléhavou pomoc Schlumbergerových expertů, tících momentálně v Teheránu. Ráno volal Jean-Luc leteckou kontrolu v Šína ke svému překvapení a radosti dostal povolení letět do Teheránu. "Imám Indii, že produkce nafty se musí znovu rozjet," rozhodli, "tak se rozjede." tían-Luc byl během deseti minut ve vzduchu. Scot Gavallan se usmál sám b sebe, protože věděl, že skutečným důvodem Jean-Lucovy aktivity - odtahal fcbedny na kolečkách do dvěstěšestky - je naděje, že konečně bude moci kočit za Sajádou. Scot ji jednou viděl. "Nemá sestru?" zajímal se dychtivě. Vůdce netrpělivě naslouchal Náserimu, pak ho znovu přerušil a Náseri srkal. "Alí Sadr říká, že v budoucnu bude všechny lety povolovat on sám ne-tenhle muž -" ukázal na mladého člena Zelených pásek, který zapisoval Sco-y odpovědi. "Příště s letadlem poletí pokaždé jeden z jejich mužů. Nebudou ne starty bez předchozího schválení. Asi za hodinu ho vezmete i s jeho lid-í na všechny věže v oblasti." g"Rekněte mu, že to není možné, protože musíme dopravit další bedny s po-ibím a cementem na věž Rosu. Jinak se stane, že až se tam Jean-Luc zítra vrátí-inebudou připraveni." iNáseri začal vysvětlovat. Vůdce ho neurvale přerušil a vstal. "Řekni nevěřící-pilotovi, aby byl za hodinu připravený, a potom... nebo ještě líp, řekni mu, Jde s námi do vesnice, abych ho měl na očích. Ty pojď taky. A pověz mu, ať ezky poslušný, protože i když imám chce obnovit produkci nafty, všichni Sv Iránu podléhají islámskému zákonu, ať jsou Iránci nebo ne. Žádné cizinci nepotřebujeme." Pohlédl na Níčáka chána. "Teď se vrátíme do vesnice." k chán zrudl a pustil se s mollou za ním. kapitáne, máme s ním jít do vesnice," oznámil Náseri. "troč?" No, vy jste tady jediný pilot a vyznáte se v krajině," zdůvodnil Náseri po->vě a v duchu přemítal, jaký je skutečný důvod. Strašně se bál. Nedostal ne varování o chystaných změnách, on ani nikdo ve vesnici netušil, že ze sil-i už odklidili sníh. Ráno do vsi dorazil nákladák s dvanácti Zelenými pásli. vůdce výboru odněkud vylovil kus papíru podepsaný šárpúřským revo-Łm výborem, který ho

opravňoval k dohledu nad vesnicí Jazdek a "nad tou produkcí IranOilu, včetně zařízení a vrtulníků v dané oblasti". Když du Níčáka chána Náserí prohlásil, že se spojí vysílačkou s IranOilem a bu-
Otestovat, začal ho jeden z mužů mlátit. Vůdce ho zarazil, ale neomluvil se, projevoval Níčákovi úctu, která mu jako kalántarovi této kaškajské větve

398 james CLAVEL³ příslušela. Náserího znovu zaplavila vlna obav a
zatoužil být zpátky v Šárpúru se svou ženou a rodinou. Ať Bůh ztrestá všechny výbory, fanatiky,
cizince a vel- i kého amerického Satana! Ti všichni můžou za naše problémy. "Radši... radsn
půjdeme," navrhl.

,| Ostatní už byli na cestě k vesnici. Když Scot
míjel hangár, spatřil v hloučku! svých šest mechaniků pod bedlivým dohledem ozbrojeného
gardisty, který pon kuřoval. Scot se vyděsil. Všude byly tabulky ve fársí a angličtině: ZÁKAZ;
KOUŘENÍ - NEBEZPEČÍ! Na jedné straně stála jejich druhá dvěstědvánácm ka v pokročilém stadiu
generální kontroly po nalétaných patnácti stech hoc" nach, ale bez obou dvěstěšestek, které
doplňovaly současné vybavení, výpad hangár prázdný a opuštěný. "Aghá," ukázal Náserímu hlavou
dozadu na gar stu, "řekněte jim, že musím dohlédnout na vrtulník a říct tomu parchante aby v
hangáru nekouřil."

Náserí to udělal. "Prý můžete, ale pospěšte si." Gardista mrštil cigaretě o beton. Jeden z
mechaniků nedopalek rychle zašlápl. Náserí chtěl zůstat, a gardisté mu naznačili, aby pokračoval.
Váhavě poslechl. "Natankujte FBC a všechno zkontrolujte," formuloval Scot uvažlivě, proti že si
nebyl jistý, jestli mu některý z gardistů nerozumí. "Za hodinu mám ví výbor na obhlídku věží.
Vypadá to, že odteď máme nový výbor ze Šárpúru." L "Do prdele," zamumlal někdo.

"Co materiál pro Rosu?" zeptal se Effer Jordon. Rod Rodrigues, celý L ný, stál vedle něj.

"To bude muset počkat. Teď jen natankujte FBC, Effere, a ať stroj všic dobře prohlídnou,"
zdůraznil. "Rode," obrátil se ke staršímu muži, aby mu i dal odvahu, "teď, když se vracíme k
normálu, pojeděš určitě brzy domů Londýna na dovolenou, kapitol" "Jistě. Díky, Scote."

Gardista Scotovi ukázal, aby šel dál. "Bale, dghá," - ano, dobrá, Excele řekl Scot a dodal k
Rodriguesovi: "Rode, pořádně mi to zkontroluj." "Jistě." Scot vyšel ven a gardisté se pustili za ním.
Jordon vyděšeně volal: "Co se < a kam jdeš?"

"Na procházku," odpověděl sakrasticky. "Jak to, kčertu, mám vědět? . jsem celé dopoledne."
Loudal se pryč, utahaný, s pocitem marnosti a vli nedostatečnosti. Přál si, aby na jeho místě byl
Lochart nebo Jean-Luc. Žati ní pacholci z výboru! Horda buranů!

Náserí byl asi sto yardů před ním a šel rychle, ostatní se už ztratili v žatá pod stromy. Teplota
vzduchu byla těsně pod bodem mrazu a sníh křupal l nohama; Scotovi bylo v letecké uniformě
teplo, chůze v botách patřících k l formě ale byla nepohodlná. Klopýtal našťvaně dopředu a marně
se snažil.' honit Náserího. Cestu lemovaly z obou stran vysoké závěje, těžké návěje ,"" pokrývaly i
strom. Nebe bylo jasné. Půl míle před ním, na konci klikatící i ty, ležel Jazdek. 399

na malé plošině, chráněný přes silnými větry. Domy a chalupy, kruho-| uspořádané kolem malé
mešity, byly ze dřeva, kamene a cihel z. uschlého . Na rozdíl od většiny ostatních vesnic tato byla
bohatá, měla dostatek dře-i zimu, společná stáda ovcí a koz, několik velbloudů a třicet koní a ušle-
fch klisen, které byly jejich chloubou. V okolních lesích žily spousty zvě- 'ům Níčáka chána vedle
mešity byl patrový, větší než všechny ostatní, měl 5 pokoje a střechu z tašek. tined vedle stála
škola, nejmodernější ze všech domů. Tom Lochart na ni ial loni jednoduchý projekt a přemluvil
Mcivera, aby dodal finance. Ještě i několika měsíci učil ve škole jeden mladý muž z šáhových
učitelských sbo-- vesnice byla téměř stoprocentně negramotná. Když šáh odešel, mladík se »ril.
Čas od času tam docházel Tom Lochart a další muži ze základny na bělí setkání, při nichž se
vesničané ptali a oni odpovídali dělali to jednak nu dobrých vztahů a taky proto, aby měli co dělat,

když nebyly žádné lety. esedy chodilo hodně dospělých i dětí, hlavně díky Níčákovi a jeho ženě. stou z kopce viděl Scot, že ti před ním míří do školy, před níž parkoval ďák, jímž přijely Zelené pásky. Vesničané, muži, ženy a děti v hloučcích ávali kolem a mlčky přihlíželi. Nikdo nebyl ozbrojen. Kaškajské ženy nesání čádor, ani závoj, ale pestré šaty. ot vyšel po schodech do školy. Když tady byl před pár týdnů naposled, dal o Hongkongu, jaké to bvlo, když tam [eho otec pracoval a on jezdil l na prázdniny z anglické internátní školy. Bylo těžké vysvětlovat, Jaký je ;kong s přelidněnými ulicemi, tajfuny, hůlkami místo lžíc, vidliček a no-B obrázkovým písmem, zvláštním jídlem a svobodným podnikáním a s ob-kou Čínou v sousedství. Jsem rád, že jsme se vrátili do Skotska, říkal si. l rád, že táta dělá pro S-G a že to po něm jednom převezmu. Máte se posadit, kapitáne. Tamhle," ukázal Náserí na židli na konci přetne místnosti s nízkým stropem. Alí Sadr a čtyři jeho muži seděli u stolu, j|Obvykle sedával učitel. Níčák chán a mollá seděli před nimi. Vesničané po-ui kolem. Co se děje?" loje... schůze." Pot viděl, jak se Náserího zmocňuje úzkost, a uvažoval, co bude dělal, jest-» Zelené pásky začnou bít. Měl jsem být karatista nebo boxer, pomyslel si Ireně a snažil se rozumět projevu ve fársí, který chrtil vúdce. Eo říká, ághá?" pošeptal Náserímu. ("L'L on... říká Níčáku chánovi, jakou bude mít teď vesnice správu. Prosím, Ctíli bych to později." Náserí ustoupil kousek stranou. Pnecně tiráda skončila. Všichni se dívali na chána Níčáka. S vážnou tváří uu vstal a řekl jen pár slov. Dokonce i Scot jim rozuměl. "Jazdek patří Kaš-n- Jazdek zůstane kaškajský." Otočil se zády ke stolu a šel pomalu ven, za ním. uče vyšťekl vztekly povel. Dva gardisté zastoupili Níčákovi cestu. Pohrda-

400 james clavel

ve je odstrčil, ale ostatní se k němu vrhli, napětí v místnosti rostlo a zaznamenal, že jeden vesničan nepozorovaně vyklouzl ven. Gardisté držící N(cáká ho otočili obličejem k Alí Sádroví a těm čtyřem, kteří vyskočili a zuřivě r co křičeli. Starého molly se nikdo ani nedotkl. Ten zvedl paži a začal mluvit,; vúdce ho okřikl a vesničané sborem zavzdychali. Níčák chán se s muži nepr drželi ho jako v kleštích, jen se upřeně díval na Alí Sádru. Scot jeho nenávi(přímo fyzicky cítil. Vúdce pokáral vesničany, pak natáhl obviňující ukazováček proti Nic chánovi a znovu mu přikázal, aby uposlechl. Níčák chán tiše opakoval: "Jas patří Kaškajům, Jazdek zůstane kaškajský." Alf Sadr se posadil. Ti čtyři také. Znovu namířil ukazovák a řekl několik šli Vesničané zatajili dech. Jeho věrní souhlasně přikývli. Alí Sadr pronesl jed slovo. Prořízlo vzduch jako kosa. "Smrt!" Vstal a vyšel ven, vesničané a Žele pásky, vlácející Níčáka chána mezi sebou, za nimi. Na Scota, který se přitil k jedné stěně a snažil se vypadat nenápadně, zapomněli. Za chvíli osaměl. Venku postavili Zelené pásky chána ke zdi mešity. Na náměstí teď žádní ničané nebyli. Ti, kteří vycházeli ze školy, spěchali pryč, až na molly. Ten z na přešel k Níčáku chánovi a postavil se vedle něj, čelem k Zeleným pásfe které dvacet yardů od nich nabíjely pušky. Na rozkaz Alí Sádra dva jeho lq odtáhli starého muže stranou. Níčák chán čekal u zdi tiše a hrdě, jenom odp" na zem.

; Vystřel přišel z neznáma. Alí Sadr byl mrtev ještě dřív, než dopadl na ; Ticho bylo ohlušující. Zelené pásky se zmateně rozhlížely a ztuhly, když já hlas zvolal: "Alláhu akbar, odložte zbraně!" Nikdo se nepohnul, jen jeden z popravčí čtyř namířil na Níčáka Zemřel, ještě než stiskl spoušť. "Bůh je veliký, odložte zbraně!"

Jeden z eardistů nechal pušku spadnout s rachotem na zem. Další ho doval, jinv se rozběhl k vozu, ale zemřel po deseti yardech. Teď už byly na l všechny zbraně a muži se ani nepohnuli. Pak se otevřely dveře Níčákova domu a jeho žena vyšla, v ruce karabinii ní jakýsi mladík rovněž s karabinou. Kráčela hrdě a tvářila se nelítostné, O i set let mladší než její muž, cinkání náramků a řetězů a šustění dlouhých stí byly jediné zvuky na náměstí.

L' Níčákovy úzké oči v obličejí s vysedlými lícními kostmi se ještě více mhouřily, kolem hlubokých rýh v koutcích mu naskočily vějířky vrásek. kl nic, jen se nemilosrdně díval na osm příslušníků Zelených pásek, kteří;

Ten pohled mu vraceli, jeden popadl pušku. Žena ho střelila do žaludku.' li ho nechala svíjet se ve sněhu a úpět. Druhá rána a nářek přestal. Teď jich bylo sedm.

Níčák chán se tiše usmál. Ze všech chalup a domků vycházeli ozbrojenil ži a ženy. Znovu se podíval na těch sedm. "Nastupte do vozu, lehněte naf lahu a dejte ruce za záda." Zamračeně poslechli. Nařídil čtyřem vesnic 401

[.hlídali, pak se otočil k mladému muži, který vyšel z jeho domu. "Na le-ř ještě jeden, synu. Vezmi někoho s sebou a poradte si s ním. Přineste je-b sem, ale zakryjte si obličej šátky, aby vás nevěřící nepoznali." k si Bůh přeje." Mladík ukázal karabinou na školu. Dveře byl v ještě otev-řale scota nebylo vidět. "Nevěřící," upozornil tiše. "Není z naší vesnice." Pak e odešel. snice čekala. Níčák chán se zamyšleně poškrábal na bradě. Zvedl oči k Ná-u, který se krčil vedle schodů do školy. íserí ztratil všechnu barvu v obličej. "Já - já nic neviděl, nic, Níčáku c," zasípal, vstal a obešel mrtvá těla. "Já vždycky - celé ty dva roky, co tu t vždycky jsem vaší vesnici pomáhal. Já - já nic neviděl," pronesl hlasitě-coby na protest; pak ho hrůza přemohla a začal prchat z náměstí. Deset c na něj vystřelilo. ; pravda, že jediným svědkem špatnosti těch mužů by měl být Bůh." I chán vzdychl. Měl Náserího sice rád, ale nebyl jedním z nich. Žena k ně-břistoupila, usmál se na ni. Vyndala cigaretu, podala mu ji a zapálila, pak |ety a sirky uložila do kapsy. Zamyšleně kouřil. Tu a tam štěkl pes a zakři-|dítě, ale rychle ho utišili. |4a silnici spadne menší lavina, na to samé místo, kde byla dřív, aby sem K) nemohl, dokud nezačne tát," promluvil konečně. "Těla dáme do vozu, |cme všechno benzinem a necháme vůz spadnout ze silnice do rokle Mrt-l velbloudů. Vypadá to, že výbor souhlasil s tím, že si budeme vládnout šálko vždy, a měli by nás nechat na pokoji. Pak odešel a vzal s sebou Náserí-Bo. Zastřelili ho na náměstí, jak jsme všichni viděli, když se snažil uniknout |rcdlnosti. Naneštěstí při zpáteční cestě měli nehodu. Je to moc nebezpečná |e, což všichni vědí. Náserího tělo s sebou vzali nejspíš proto, aby dokáza-(splnili povinnost a zbavili naše hory známého šáhova přívržence, a zastře-i na útěku. Určitě byl pro šáha, když šáh měl ještě moc." Vesničané druž-lvali a čekali. Všichni chtěli znát odpověď na závěrečnou otázku: Co ledním svědkem? Co s nevěřícím, který je dosud ve škole? K-ák chán se rozvážně poškrabal na bradě. Vždycky mu to pomáhalo při tiém rozhodování. |ny přijdou další Zelené pásky, potáhnou je sem jako magnet lítací stroje, (vyrábějí cizinci a z kterých mají prospěch díky naftě v naší zemi. Z té bo-?>u naši nepřátelé: Teheránci, daňoví výherci a další cizinci. Kdyby tu žád-|nieny nafty nebyly, nebyli by tu cizinci a tudíž ani Zelené pásky. Nafta je Bych koutech země, v místech, odkud se snadno dá získat. Naše ne. Těch Cejších pramenů není důležitých a do všech jedenácti základen je těžký |czpecný přístup - nemuseli snad vyhodit do povětří vrcholek hory, aby na » nespádla lavina? Vždyť je to teprve pár dní." řchni s ním souhlasili. Líně potahoval z cigarety. Lidé k němu vzhlíželi ~ou - byl jejich kalamář, náčelník, který osmnáct let moudře vládl v do-obrých i zlých. "Když tu nebudou létací stroje, nebudou ani prameny.

402 james clav]

Takže když cizinci odejdou," pokračoval stále stejným neuspěchaným tón' "pochybuju u, že se sem odváží další, aby znovu otevřeli těch jedenáct zaklát protože do té doby určitě budou ve špatném stavu, možná se do nich dostal, banditi a zničí je. A my budeme mít svatý pokoj. Budeme volní a budeme si po svém, podle našich zvyků. Cizinci tedy musí odejít, ale z vlastní v A rychle. Prameny se zavřou a nebudou. Nic cizího nebude." Pečlivě uhasil dopalek cigarety ve sněhu. "Dáme se do toho: Podpalte školu." Okamžitě poslechli. Trochu benzínu a suché dřevo za chvíli jasně Všichni čekali. Nevěřící se neobjevil. Když prohledali spáleniště, žádné statky nenašli. 403

KO tabrízu. 11.49 hodin. Erikki Jokkonen šplhal s dvěstěšestkou oky průsmyk k městu. Nogger Lané seděl vedle něj a Azáde vzadu.. Přes oblek měla tlustou leteckou bundu, ale v tašce vedle sebe čáador -řpro jistotu," odůvodnila to, když odstartovali. Na uších měla třetí pár :ek, která jí Erikki obstaral. >riz jedna, slyšíte?" řekl už po několikáté. Čekali. Stále žádná odpověď tti byli dávno v jejich pásmu. "Možná tam nikdo není, možná Je to léč-i s Charliem." t přistaneme, radši se nejdřív pořádně rozhlídneme," uvažoval zaraženě r a očima pátral po obloze i po zemi. oha byla jasná. Bylo hodně pod bodem mrazu, hory přikryté tlustou sně-í pokrývkou. Palivo doplnili bez problémů v depotu IranOilu, hned za IT-e Pahlaví - již přejmenovaným - jak se dohodli s teheránskou kontro-i-hornejní má všechno na háku, letecká kontrola byla nápomocná a letiště r otevře," připomněl Erikki, aby zmírnil depresivní náladu ve vrtulníku. byla ořesená ze zprávy o popravě Paknúrího za zločiny proti islámu 'oznější byla zpráva o Šahrazádině otci. "To je vražda," vybuchla zděše-se to dozvěděla. "Jaké zločiny by mohl spáchat? Po generace přece Chomejního a molly!"

404 jam es clav

Nikdo jí na to neodpověděl. Rodinu vyzvali, aby si vyzvedla tělo, a všic její členové chodili v hlubokém, okázalém smutku. Sahrazád byla nepřice žalem - dům byl zavřen dokonce i pro Azádu a Erikkiho. Azáde nechtěla o< z Teheránu, ale Erikkj obdržel od jejího otce druhý vzkaz, stejný jako první: "Kapitáne, naléhavě žádám, aby se má dcera vrátila do Tabrízu." Ted' byli skoro doma.

Kdysi to byl domov, pomyslel si Erikki. Ted' si tím nejsem jistý. Nedaleko Kazvínu letěl nad místem, kde jeho range-roveru došel a Pettikin s Rákoczým ho s Azádou zachránili před davem. Range-rover už) nebyl. Přeletěli vesnici, kde stál zátaras a odkud unikl, když zabil modžáh s tlustým obličejem, který ukradl jejich doklady. Je úplné šílenství vracet se si uvědomil si. "Mac má pravdu," přemlouvala ho Ázáde. "Poletíme do Al Šargázu a N ger mě vezme do Tabrízu a zase zpátky. Sejdeme se v Al Sargázu, ať už můj (bude říkat cokoli." "Dopravím tě domů a zase zpátky," odmítl. "Konec diskuse." Krátce po východu slunce odstartovali z Doušan Taphe. Základna byla l prázdná, řada budov a hangárů se změnila v ohořelé trosky, kolem vraky lei íránské armády, nákladních aut a jeden zničený dělostřelecký tank s emblél Nesmrtelných na boku. Nikdo tu spoušť neodklidil. Nikde žádné hlídky.' dalové odnesli všechno, co mohlo hořet - v obchodech stále ještě nebyl l hnání palivový olej ani potraviny a ve dne v noci docházelo ke srážkám l Zelenými pásky a levičáky. Hangár a dílna S-G byly poškozené jen nepatrně. Ve stěnách sice bylo l ně děr po kulkách, ale nic se neztratilo a všechno víceméně fungovalo dílg kolika mechanikům a úředníkům, kteří se snažili normálně pracovat. Dod) ně výplaty z peněz, které Mciver vyždímal z Valíka a dalších pařil zapůsobily. Také Erikkimu dal nějakou hotovost na výplaty personálu Tát jedna. "Modli se, Erikki! Dnes mám schůzku na ministerstvu, abych dal i řádku naše finance, aby nám vrátili všechny dluhy," oznámil mu těsně při než odletěli, "a taky chci obnovit prošlé licence. Zařídil to Talbot z amb domnívá se, že Chomejní a Bázargán ted' mají jedinečnou příležitost; a odzbrojit levičáky. My si jen přihřejeme svou polívčičku." Jemu se to řekne, pomyslel si Erikki.

Přeletěli průsmyk a začali rychle klesat. "Základna je tamhle!" Oba. napnuli zrak. Větrný pytel byla jediná věc v pohybu. Nikde nikdo neparl z žádného přívěsu se nekouřilo. Zakroužili v minimální výšce sedm sefc| Nikdo je nevyšel uvítat. "Podíváme se na to zblízka.")|

Rychle klesli dolů a obratem se vrátili. Stále nic. Vrátili se do výše tisíc Erikki chvilku přemýšlel. "Ázádo, mohl bych přistát hned před zdí palác Zavrtěla hlavou. "Ne, Erikki. Víš, jak jsou jeho strážé nervózní, a vis, j sám je... jak je citlivý na neohlášené návštěvy." "Ale my jsme pozvaní, tedy aspoň ry. Vlastně to máš příkazem. 405

i tam zaletět, obhlédnout to, a když to bude vypadat dobře, přistaneme." obli bychom přistát kus dál a dojít " jcam nepůjdeme. Ne bez pušky." V Teheránu žádnou nesehnal. Každý v chuligán jich má, kolik si vzpomene, říkal si vztekle. Musím sehnat as-ľdnu. Už nemám pocit bezpečí. "Poletíme, uvidíme a pak se rozhodne-Přeladil na vlnovou délku Tabrízu a volal. Nic. Zavolal znovu, pak trochu »pil a namířil k městu. Když letěli nad jejich vesnicí Abú Mard, ukázal B dolů a Azáde zahlédla školičku obklopenou pasekami, kde prožila tolik wch hodin, a pak místo hned vedle horské bystřiny, kde poprvé spatřila iho a zamilovala se do něj. Připadal jí jako lesní bůh a byl to zázrak zažrali zachránil v době, kdy prožívala těžké osobní chvíle. Natáhla ruku a do-C ho skrz malé okénko. |i v pořádku? Je ti teplo?" usmál se. |ch ano, Erikki. Ta vesnice nám přinesla štěstí, vid'?" Nechala ruku na jeho |ni. Dotek byl oběma příjemný. (chvíli spatřili letiště a železnici, vedoucí na sever do sovětského Ázerbájd-i vzdáleného několik mil, a dál do Moskvy; jihovýchodním směrem se ce tři sta padesáti mil vracela zpátky do Teheránu. Město bylo rozlehlé. Uláli citadelu a Modrou mešitu i ocelárny znečišťující ovzduší, stejné jako JF, chalupy a chatrče pro šest set tisíc obyvatel. fcdívej!" Část nádražní stanice doutnala a dým stoupal vzhůru. Poblíž cita-pály další ohně a z věže v Tabrízu se nikdo neozýval, letiště nejevilo znám-hrota, parkovaly tam malé letouny vedlejších linek. Na vojenské základně ttivo, osobní i nákladní vozy jezdily sem a tam, a pokud viděli, v ulicích se Melo, nezahlédli žádné bitky nebo demonstranty, celá oblast kolem meširy ipodivuhodně prázdná. "Nechci sestoupit příliš nížko. Nechci provokovat toho maniaka s prstem na spoušti." Idáš rád Tabríz, Erikki?" zeptal se Nogger, aby zakryl neklid. Nikdy tím tu nebyl. t to skvělé město, staré, otevřené a svobodné - nejkosmopolitičtější v ce-ťánu. Zažil jsem tu krásné časy, potraviny i nápoje z celého světa za bab-kaviar, ruská vodka, skotský uzený losos, a jednou týdně vozila Air France l čerstvě pečené francouzské večky. Bylo tu turecké zboží, kavkazské, brit-nierické, japonské - na co si vzpomeneš. Mají tu unikátní koberce, Nog-a krásné holky.." Cítil, jak ho Ázáde štípla do ucha, a zasmál se. "Je to P», Azádo, cožpak nejsi z Tabrízu? Je to krásné město, Noggere. Mluví tu P Sem farsí, který nejvíc ze všeho připomíná turečtinu. Po staletí to bylo 1'obchodní město, zčásti íránské, zčásti ruské, turecké, kurdské a arménské, "yvzpuřné, nezávislé a vždycky po něm toužili carové a teď Sověti..." Fa tam na ně zíraly hloučky lidí. "Noggere, vidíš nějaké zbraně?" "uštu, ale nikdo po nás nestřelí. Zatím." "u obezřetně zakroužil nad městem a zamířil na jih. Krajina se tu vlnila 1 k úpatím hor, kde na hřebenu stál za zdí palác Gorgonů, k němuž vedla

406

silnice. Nebyl na ní žádný provoz. Za zdí se rozkládaly hektary půdy se šli ky, továrnou na koberce, garáží pro dvacet vozů, stájemi pro stáda ovcí, chi mi a přístřešky pro stovku sloužících a dozorců, rozlehlou hlavní budovou si polí a padesáti místnostmi, malou mešitou a titěrným minaretem. U hla vchodu parkovalo několik vozů. Zakroužil ve výšce sedm set stop. "Tamhle je přistávací plošina," užasl Nogger Lané.

"Tu postavil jako píškeš pro mého pradědečka princ Zergejev na rozkaz-i manovou, tehdejších carů," automaticky ifnormovala Ázáde a bedlivě póza vála zem pod nimi. "To bylo v roce 1890, kdy nám carové ukradli naše l) kazské provincie a znovu se pokoušeli odtrhnout Ázerbájdžán od Íránu a čta aby jim gorgonští chánové pomohli. Ale naše větve byla vždy loajální vůči-á nu, i když se i s nimi snažili udržovat harmonické vztahy." Pozorovala p Z hlavní budovy i z některých domků vycházeli sloužící a ozbrojení stí "Mešitu postavili v roce 1907 na oslavu podepsání nové rusko-britské dol podle níž si nás rozdělili - och, podívej, Erikki, není to Nežád, Fazúlie a . No ne, podívej, Erikki, můj bratr Hakím - co tu Hakím dělá?" "Kde? Aha, už ho vidím. Ne, nemys-"

"Možná... možná, že Abdolláh chán mu odpustil," přemýšlela vzra "Och, nebylo by to báječné?" Erikki zaostřil pohled na lidi dole. Viděl jejího bratra jen jednou, na j< svatbě, a byl mu sympatický.

Abdollah chán na ten jeden den zrušil svůj ale pak ho zase poslal zpátky do Chvoje v severní části Azerbájdžánu, netureckých hranic, kde měl významný podíl v tamních dolech. "Hakím ne po ničem jiném, než studovat v Paříži hru na klavír," svěřila mu tenkrát "Ale otec ho vůbec neposlouchal, proklel ho a zakázal mu přístup, protože ti němu kuli pikle..." "To není Hakím." Erikki měl mnohem lepší zrak než ona.

"Och!" vzdychla Azáde do kvílení větru. "Och." Byla zklamaná. "Jisté." pravdu, Erikki. I "Tamhle je Abdollah chán!" V majestátním, tělnatém muži s dlouhými sem, který vyšel s dvěma dalšími ze dveří, se nemohli mýlit. Za ním si ozbrojení strážci. Všichni měli teplé kabáty. "Kdo je to?" "Cizinci," snažila se zakrýt zklamání. "Nemají zbraně, není tam takže to nejsou Zelené pásy." "Jsou to Evropani," řekl Nogger. "Máš dalekohled, Erikki?" "Ne." Erikki přestal kroužit a sestoupil na pět set stop, zastavil a soust. pozoroval chána Abdolláha. Viděl, že ukazuje na vrtulník, pak mužům n. kal a znovu se zahleděl na vrtulník. Objevily se další Ázádiny sestry a pň některé ženy měly čádor, přišlo i víc služebných, nabalených proti zimě.; o dalších sro stop. Erikki si sundal tmavé brýle a sluchátka, otevřel ok zalapal po dechu, když ho zasáhl studený vzduch, vystrčil hlavu ven, viděli zřetelně, a zamával. Oči všech na zemi se obrátily na chána I on za chvíli zamával. Bez známky radosti. 407

ádo! Sundej si sluchátka a udělej to, co já."

okamžitě poslechla. Některé z jejích sester vzrušeně mávaly a něco mezi u drmolily. Abdollah chán nedal najevo, že ji vidí, jen čekal. Matěrbjebec, wslel si Erikki, pak se vyklonil z kabiny a ukázal na široký prostor za vy-iličkováním, zamrzlým bazénem na dvoře, kde hodlal přistát. Abdollah i přikývl, také tam ukázal, pak promluvil krátce se strážci, otočil se a vracel »domu. Ostatní muži za ním. Jeden strážce zůstal, krácel dolů po schodech [stu přistání a cestou zkontroloval spouštěcí mechanismus pušky. Nevypadá to na přátelské uvítání," mumlal Nogger. Nemusíš si dělat starosti, Noggere," nervózně se zasmála Azáde. "Erikki, mpím první, to bude nejjistější." (istáli, Azáde otevřela dveře a šla pozdravit sestry, nevlastní matku, otcovu | Ženu, mladší než ona sama. Jeho první žena, Cháanam, byla stejně stará y on, ale teď byla upoutaná na lůžko a nevycházela. Druhá žena, Azádina a, zemřela před mnoha lety. rážce Ázádu zdvořile přivítal. Erikki si trochu oddechl. Byli příliš daleko, by je slyšel, stejně on ani Nogger nemluvili fársí nebo turecky. Strážce uká-i vrtulník. Kývla, pak se otočila a pokynula jim. Erikki a Nogger ukončili távací manévry a pozorovali chvíli strážce, který se tvářil důležitě a vážně lpouštěl z nich oči. Iaky nenávidíš zbraně tak jako já, Erikki?" zeptal se Nogger. (festevíc. Ale tenhle člověk aspoň ví, co s ní - mě děsí hlavně amatéři." Id vypnul elektrické obvody a klíč od startéru dal do kapsy. 1 za Ázádou a jejími sestrami, ale strážce stál mezi nimi. Ázáde zavolala: i, že máme jít okamžitě do přijímací haly a počkat tam. Prosím, pojdte za B." Vypadala nedočkavě. Ogger šel poslední. Jedna z hezkých sester zachytila jeho pohled. Usmál se pro sebe a vyběhl schody po dvou. pťozlehlé, chladné přijímací hale byl průvan a vlhko, těžký viktoriánský ná-)k, spousta koberců a polštářů a nemoderní radiátory s horkou vodou. Azá-jipřed zrcadlem upravila vlasy. Její lyžařský oblek byl moderní, elegantní. piláh chán nikdy nepožadoval od svých žen, dcer, ani služebných, aby no-Kídor. Neschvaloval ho. Proč ho Nežád má dnes na sobě? ptala se sama se-jbyla čím dál nervóznější. Sloužící přinesl čaj. Čekali půl hodiny, pak přišel Jttrážce a něco jí říkal. Zhluboka se nadechla. "Noggere, máš počkat tady. "> ty a já máme jít s tímhle strážcem." Údu za ní krácel napnutý, ale přesvědčený, že příměří, na němž se s jejím h dohodl, bude zachováno. Nůž ho uklidňoval. Strážce otevřel dveře na l chodby a pokynul, aby pokračovali. dollah chán seděl na koberci proti dveřím, opřený o polštáře, za ním stráž-koj vyhlížel bohatě, viktoriánsky obřadně ale také trochu dekadentně Seně. Muži, které viděli na schodech, seděli se zkříženými nohama vedle

něj. Jeden byl Evropan, velký zachovalý muž hodně přes šedesát, se širok rameny a slovanskýma očima v přátelském obličejí. Druhý byl mladší, i přes třicet, s asiatskými rysy a nažloutlou pletí. Měli těžké zimní oblečení. I ki zbystřil pozornost a čekal u dveří, zatímco Azáde šla k otci, poklekla, polj la jeho baculatou ruku plnou prstenů a požehnala mu. Otec jí chladně pq nul, aby ustoupila, a upíral velmi tmavé oči na Erikkiho, který ho od d zdvořile pozdravil. Ázáde nedala najevo stud ani strach, znovu poklekla na| bérec a dívala se na něj. Erikki si všiml, že oba cizinci je přejeli hodnotícími hledem. Tlak mu stoupl. Ticho narůstalo. Chán měl vedle sebe tác s chalvou, malými čtverečky tureckých sladkostí! harých medem, jež zbožňoval, a občas si kousek vložil do úst, přičeni zablýskly jeho prsteny. "Takže," začal drsně, "zdá se, že jsi někoho nesmy zabil jako vzteklý pes." Erikki jen přimhouřil oči.

"No?"

"Nikdy nezabývám jako vzteklý pes. Kdo to měl být?"

"Jeden starý muž v davu za Kazvínem, kterému jsi vrazil loktem žebal hrudníku. Jsou na to svědci. Pak tři muži v autě a jeden na silnici - to byl l my bojovník za svobodu. Existují další svědci. Pak o kus dál na silnici mrtvých a další ranění, když vás zachránil vrtulník. Taky máme svědky." Z ticho. Ázáde se ani nepohnula, ale krev se jí ztratila z obličejí. "Tak co?" "Jestli existují svědci, tak taky víte, že jsme mírumilovně cestovali do" ránu, že jsme neměli zbraně, že nás obklíčil dav a nebyť Charlieho Pett a Rákoczyho, byli bychom nejspíš -" zmlkl, protože si všiml, jak si oba či vyměnili pohled. Pak unaveně pokračoval: "Byli bychom nejspíš mrtví. Nfl li jsme zbraně - Rákoczy nezačal - stříleli na nás jako první." Abdolláh chán si také povšiml změněného výrazu v tvářích obou a Zamyšleně pohlédl znovu na Erikkiho. "Rákoczy? Ten, který napadl tvol kladnu s islámsko-marxistickým mollou a jeho lidmi? Ten sovětský muslir "Ano." Tvrdě se podíval na oba cizince. "Agent KGB, který tvrdil, : z Gruzie, z Tbilisi."

Abdolláh chán se usmál sevřenými rty. "KGB? Jak to víš?"

"Viděl jsem jich dost, abych to poznal." Cizinci na něj upírali prázdnM hled, starší měl na tváři přátelský úsměv, z něhož Erikkiho mrazilo. '.." "Jak se Rákoczy dostal do vrtulníku?" zeptal se chán.

("Zajal minulou neděli na mé základně Charlieho Pettikina - to je jedeni šich pilotů který pro nás, pro Azádu a pro mě, přiletěl do Tabrízu. Mo)(slanectví chtělo ověřit můj pas - bylo to v době, kdy většina vlád včetně mé země nařídila svým kooperantům, aby opustili Írán, pokud jejich pri| nost není nezbytná," řekl a trochu přikrášlil skutečnost, což za dané síti bylo nijak nápadné. "V pondělí, když jsme odjeli od vás, donutil Pettikina, aby ho vzal do Teheránu." Stručně vylíčil, co se přihodilo. " nevšiml finské vlajky na střeše, jsme mrtví." ;ř

409

s asiatskými rysy se tiše zasmál. "To by byla velká škoda, kapitáne nene," poznamenal rusky. UŠÍ muž se slovanskýma očima řekl ostře dokonalou angličtinou: "Kde [Rákoczy?" evím, někde v Teheránu. Smím se zeptat, kdo jste?" Erikki hrál o čas, žád-idpověď nečekal. Snažil se odhadnout, jestli Rákoczy je přítelem, nebo Kelem těch dvou, očividně Sovětů, očividně z KGB nebo GRU tajné po-|armádních sil. |ké bylo jeho křestní jméno, prosím?" chtěl vědět starší z nich příjemným, (ym hlasem. jedor, jako ten maďarský revolucionář." Nevšiml si žádné zvláštní reakce l;by pokračoval, nebyť příliš zkušený na to, aby dobrovolně říkal cokoli l nebo GRU. Azáde klečela na koberci bez hnutí, se ztuhlými zády, ruce ne, rudé rty v bílém obličejí. Najednou o ni dostal strašný strach. Přiznáváš, že jsi zabil ty muže?" Chán si strčil do pusy další cukroví. Uznávám, že jsem zabil nějaké muže před rokem, když jsem vám zachrá-tvot, Jasnosti, a -" L sobě taky!" vyjel Abdolláh chán rozhněvaně. "Ti vrazi by zabili i tebe -|to vůle boží, že jsme oba naživu." |í ten boj nezačal, ani jsem o něj nestál." Snažil se pečlivě volit slova, přepěl pocit, že nemluví moudře, že je v nebezpečí a že na to nestačí. "Jestli | Zabil ještě někoho, bylo to jen proto, abych zachránil vaši dceru a svou

že-?Iaše životy byly v nebezpečí." ch, domníváš se, že máš právo zabíjet pokaždé, když se cítíš ohrožený?" lekl viděl, jak chán zrudl a oba Sověti ho pozorují. Vzpomněl si na vlast-dici, na dědovy příběhy ze starých časů severských zemí, kdy obři kráčeli mi a skřítkové a trollové nebyli jen v lidské fantazii, z dávných dob, kdy t byla čistá, zlo bylo zlo a dobro dobro a zlo nemohlo nosit žádnou masku. Stli bude v nebezpečí Ázádin život - nebo můj - zabij u kohokoliv," pro-vyrovnaným hlasem. Tri muže zamrazilo. Azádu ta hrozba vyděsila Zci, kteří neuměli rusky ani anglicky, nejistě přešli. Vycítili, že ve vzduchu napětí a násilí. Iká uprostřed chánova čela začala pulzovat. "Půjdeš s tímhle mužem," cíl temně. "Půjdeš s tímhle mužem a uděláš, co bude chtít." pkki se podíval na muže s asiatskými rysy. "Co ode mě chcete?" fetrebuju vás jako pilota i s vaší dvěstědvánáctkou," vysvětlil rusky a ne-t to nepřátelsky. »Ituji, dvěstědvánáctka má mít generální kontrolu po patnácti stech hodi-M"u a já pracuj u pro S-G a Iran-Timber." vestědvánáctka je v pořádku, vaši mechanici ji prohlédli a Iran-Timber vás li pro... pro mě." roli čemu?" roli pilotování," odsekl muž podrážděně. "Jste nahluchlý?"

410 jam es clav

"Ne, ale vy asi ano."

Muž zasykl. Ten starší se podivně usmál. Abdolláh chán se otočil k. která málem nadskočila leknutím. "Běž za Chánanam a pozdrav ji!" "Ano... ano... otče," zakoktala a vyskočila. Erikki se pohnul, ale strážci | připraveni a jeden mu zastoupil cestu. Téměř v slzách řekla: "Ne, Erikki, to j já... musím jít..." Byla pryč. ∴ Muž s asiatskými rysy prolomil ticho.

"Nemáte se čeho bát. Potřebujemel vaše schopnosti." Erikki Jokkonen neodpovídal. Bylo mu jasné, že je ve slepé uličce, on i j jsou ve slepé uličce, jsou ztraceni; věděl, že kdyby tu nebyli žádní strážci, tx haní by zaútočil, zabil Abdolláha chána a druhé dva nejspíš taky. Ti tři to v "Proč jste poslal pro mou ženu, Jasnosti?" zeptal se stále klidným hh i když odpověď znal. "Poslal jste dva vzkazy." Abdolláh chán se pohrdavě ušklíbl: "Ona je pro mne bezcenná, ale pro(přátele ne chtěl jsem tě dostat sem a donutit tě, aby ses choval slušně.. při Bohu a při Proroku, budeš. Uděláš, co tenhle muž chce." Jeden ze strážců pohnul svou puškou a ten zvuk třeskl celým pok Sovět s asiatskými rysy se zvedl. "Nejdřív váš nůž. Prosím." "Můžete si pro něj jít. Jestli ho vážně chcete."

Muž zaváhal. Abdolláh chán se krátce zasmál. Byl to krutý smích, z : všem naskočila husí kůže. "Nechtě mu jeho nůž. Bude mít zajímavější Pak k Erikkimu." Bylo by moudré poslechnout a nedělat hlouposti." "Moudré by bylo nechat nás v klidu odejít."

"Rád bys viděl svého kamaráda pilota viset za palce?" Erikkiho pohled! ještě bezvýraznějším. Starší Sovět se naklonil a šeptal něco chánovi, který zd kiho nespouštěl oči, zatímco jeho ruce si pohrávaly s drahocennou dýkou. Il přikývl. "Erikki, řekneš druhému pilotovi, že pokud bude v Tabrízu, musíš něj poslouchat. Pošleme ho na základnu, ale tvoje malé letadlo zůstane I Zatím." Pokynul muži s asiatskými rysy, aby odešel.

« "Mé jméno je Cimtarga, kapitáne." Nebyl vysoký tak jako Erikki, ale mi nou kostru a široká ramena. "Nejdřív půj-" 'L-"Cimtarga

je jméno hory východně od Samarkandu. Jaké je vaše právej no? A hodnost?" Pokrčil rameny. "Mí předkové jezdili s Mongolem Tímúrem Tameriá který s oblibou stavěl pyramidy z lebek. Byl to jeho koníček. Nejdřív pojí autem na vaši základnu." Přešel kolem něj a otevřel dveře, ale Erikki se ne a pořád se díval na chána. "Dnes večer uvidím svou ženu."

"Uvidíš ji, až -" Abdolláh zmlkl, když se starší muž znovu naklonil a »| mu pošeptal. Kývl. "Dobře. Ano, kapitáne, uvidíš ji dnes večer a kazdo hou noc. Jestliže..." Nedopověděl. Erikki se otočil na podpatku a odkr Když se za nimi zavřely dveře, napětí v pokoji zmizelo. Starší muž se i ně uchechtl. "Byl jsi perfektní, perfektní jako vždycky." r

dolláh chán si protáhl levé rameno, bolest v artritickém kloubu ho zne-hjovala. "Bude poslušný, Petře, ale jen dokud je má neposlušná a nevděčná -i u mne." dcerami jsou vždy problémy," odpověděl Petr Oleg Mžitrik. Pocházel asti severně od hranic, z Tbilisi - Tiflisu.

ia ne, Petře. Ty druhé poslouchají a nedělají mi starosti, jen tahle - ta mě ; přivádí k zuřivosti." Iak ji posli pryč, až ten Fin udělá, co je zapotřebí. Posli je oba pryč." inské oči se přimhouřily a on prohodil jakoby nic: "Kdybych byl o třicet lladší a ona byla svobodná, rád bych se o ni postaral."

ídybys o ni požádal dříve, než se objevil ten šílenec, mohl jsi ji míč i s mým hnáním," konstatoval kysele Abdolláh, který postřehl spodní tón naděje, ial najevo, jak ho to překvapilo. Odsunul to zatím stranou, uvází to po-. "Mrzí mě, že jsem ji dal jemu - myslel jsem, že mu taky půjde na nervy |Iji, že jsem přísahal před Bohem, že ho nechám naživu - byla to slabost." Ircba ne. Občas je dobré být velkorysý. Nakonec ti zachránil život." fnsdAllií/JfTo bylo dílo boží on byl jen nástrojem." pvšem," řekl Mžitrik chlácholivě. "Ovšem." fen muž je ďábel, bezbožný ďábel žíznící po krvi. Nebýt mých stráží -| jsi to sám bojovali bychom o naše životy." Ne, aspoň dokud ona bude v tvé moci." Podivně se usmál. Snad Bůh dá, že oba budou brzy v pekle," zatoužil chán, pořád ještě vztekle musel nechat Erikkiho naživu, aby pomohl Petru Olegu Mžimkovi, žalo ho mohl předat levičáckému modžáhedovi a navždy se ho zbavit. Mollá pnúd, jeden z tabrízských vůdců islámsko-marxistické frakce, která napad-(dadnu, k němu přišel před dvěma dny a vylíčil mu, co se stalo u zátarasu. |yjsou jejich doklady jako důkaz," bouřil, "toho cizince, který určité dělá |EIA, i té dámy, vaší dcery. Jakmile se vrátí do Tabrízu, postavíme ho před fcbor a odsoudíme, pak ho vezmeme do Kazvínu a tam bude popraven." Při Proroku, to neuděláte, ne, dokud nedám souhlas," rozhodl velitelsky V si doklady. "Ten šílený čubčí cizinec je manžel mé dcery, v CIA není, je |Blou ochranou, a dokud ji nezruším, nezkřívíte mu ani jeden šeredný zrza-ps a necháte jeho i základnu na pokoji. Jinak vás přestanu podporovat a nic práni Zeleným páskám, aby zlikvidovaly levicové hnutí v Tabrízu! Dám plo, až sám budu chtít." Mollá zamračene odešel a Abdolláh ho okamžitě pil na černou listinu. Když si doklady pečlivě prohlédl, objevil Ázádin pas, f totožnosti a další povolení. Měl z toho radost, neboť díky tomu měl ji po manžela ještě víc v hrsti. |>o> pomyslel si a podíval se na Sověta; ona udělá, co budu chtít. Cokoli. "no je vůle boží, může brzy ovdovět."

°urejme, že ne příliš brzy!" Mžitrikův smích byl nakažlivý a srdečný. "v, než její muž splní svoje poslání."

aolláhovi byla příjemná jeho společnost i moudré rady a těšilo ho, že

412

jam ES clavei

Mžitrik udělá, co se žádá. Stejně ale musím tahat za provázky lépe než říkal si, jestli mám přežít já a taky Azerbájdžán. V celé provincii i v Tabrízu byla teď velmi delikátní situace kvůli četily revolucionářům, kteří patřili k nejrůznějším frakcím a bojovali mezi sebou, t kvůli tisícům sovětských vojáků za hranicí. A tankům. A kvůli tomu, že něh lo nic, co by se postavilo mezi ně a Záliv a zadrželo je. Jen já, říkal si. Jak se je nou zmocní Ázerbájdžánu - protože Teherán se bránit nedá, jak ukázala his(rie už několikrát tak jim Irán spadne do ruky jako shnilé jablko, přesně j| předpověděl Chruščov. A s Iránem dostanou taky Záliv, světová ložiska na' a Hormuzský záliv. Měl chuť řvát vzteky. Ať Bůh prokleje šáha, který nechtěl poslouchat, nei' čekat, neměl dost rozumu, aby rozdrtil menší rebelii podnícenou molly dvaceti lety, a poslal ájatolláha Chomejního ke všem čertům, jak jsem mu r Místo toho ohrozil naši absolutní a zákonitou moc nad celým světem n" Rusko, ať carské nebo sovětské, které je naším skutečným přítelem. Už jsme byli tak blízko - Američani nám zobali z ruky, vnucovali nám.) nejlepší zbraně, prosili nás, ať hlídáme Záliv a držíme

na uzdě zlé Araby, aťl užíváme jejich naftu, ať si je podmaníme i s jejich nohsiedy, špatnými sub žijícími v šejchátech od Saudské Arábie po Oman. Mohli jsme si bě jednoho dne podrobit Kuvajt a během týdne Irák, šejkové Saudské ai a Spojených emirátů by prchali do pouště a volali o milost! Mohli jsme do tu nejvyspělejší techniku - lodě, letadla, tanky, zbraně, dokonce i bomby! i čilo jen požádat - naše reaktory postavené Němci by nám je vyrobily! Tak blízko splnění božího díla! My, iránsťi lidé, s naší nadřazenou intelij čí a dávnou historií, s naší naftou a nadvládou v průlivu, bychom nakonec;! stali všechny lidi levice na kolena. Tak blízko získání Jeruzaléma i Mekky-jt byli, mohli jsme mít dohled nad nejsvětějším místem světa. .L Tak blízko bylo postavení mezi prvními ve světě, jak je naším práveny,| teď, teď je všechno ohrožené a musíme začít znovu. Znovu musíme ošáliti "-3

tanské barbary ze severu, a to vše kvůli jednomu člověku. Insá Alláh, pomyslel si a trochu se uklidnil. Stejně ale kdyby s ním n v pokoji Mžitrik, byl by neklidný a někoho by zmlátil, kohokoli. Jenže ten) tu byl; musel s ním jednat a vyřešit problém Ázerbájdžánu, takže ovládl -a uvažoval o dalším tahu. "Chtěl by ses oženit s Azádou, Petře?"

"Ty bys mě chtěl za zete, ačkoliv jsem starší než ty?" pochybovačně se; "Jestli je to vůle boží," odpověděl se správnou dávkou upřímnosti a u: sám pro sebe, když v přítelových očích zahlédl náhlé světlo, které zamaskoval. Tak, pomyslel si. Viděl jsi ji poprvé a už ji chceš. Co kdyby opravdu dal, až se zbavíme toho monstra? Co bys pro mě mohl udělat?. tu věcí! Jsi mocný, jsi schopný, politicky by to bylo moudré a vrloukl bys< trochu zdravého rozumu a jednal bys s ní tak, jak se má, ne jako ten Fin,íl se před ní plazí. Ty bys byl správný nástroj mé pomsty. Mělo by to tolik L'" 413

[třemi roky se Petr Oleg Mžitrik stal pánem rozsáhlé usedlosti a pozem-.aleko Tbilisi, patřících jeho otci - rovněž starému příteli Gorgonů. Od rse důvěrně znal s Abdolláhem chánem, který u něj často zůstal při svých dních cestách. Zjistil, že Petr Oleg je uzavřený jako všichni Rusové a sám t:moc neprozradí, ale na rozdíl od většiny je přátelský a ochotný mocněj-ez kterýkoli z jeho známých Sovětů, vdovec s vdanou dcerou, synem u ná-Bictva, vnuky a zvláštními zvyky. Žil v obrovské usedlosti sám, jen se slu-aednou podivné krásnou, podivně nenávisťnou ruskou Eurasijkou jménem ltnskaja, hodně přes třicet, kterou mu za ty tři roky ukázal dvakrát, jako by | jedinečný a vzácný poklad. Zdálo se, že je současně jeho otrokyní, vězněm, (pánem při pití, kurvou, učitelem a divoškou. "Proč ji nezabiješ, abys měl ti pokoj, Petře?" zeptal se, když mezi nimi jednou došlo k zuřivé, prudké fee a Mžitrik ji doslova vyhnal bičem z pokoje, zatímco ona ho proklínala Bála se na něj, dokud ji sloužící neodtáhli pryč. Ke... ještě ne," Mžitrikovi se třásly ruce. "Je příliš... příliš cenná." Ml ano... ano, chápu." Byl stejně vzrušený. Podobný pocit měl vůči Azádě hal odhodit ji, dokud nebude skutečně pokořená a v prachu vzpomínal, lđžitrikovi záviděl, že Vertinskaja je jeho milenka a ne dcera, takže si může Závěrečný akt pomsty. (okletá Azáde, říkal si. Prokletá, protože mohla být dvojnicí své matky, kte-ll poskytla tolik radostí, a místo toho mi neustále připomíná mou ztrátu, i její špatný bratr, oba se matce podobají tváří i gesty, ale ne povahou. Ona ijak huriska z rajske zahrady. Myslel jsem, že obě děti mě milují a váží si i ale kdepak. Jakmile Naftala odešla do ráje, ukázala se jejich pravá povaha. k že se Azáde domlouvala s bratrem, aby mě zavraždili nemám snad dů-IOch Bože, jak rád bych ji ztloukl jako Petr svou Nemesis, ale nemůžu, "lžu. Pokaždé, když zvednu ruku proti ní, vidím svou milovanou ženu, Lůh zatratí Ázádu do pekel... klidni se," napomenul ho Mžitrik jemně. ože?" ypadal jsi rozrušeně, příteli. Nedělej si starosti, všechno bude v pořádku. a způsob, jak z ní vyhnat ďábla."

dolláh chán ztěžka kývl. "Znáš mě příliš dobře." To je pravda, pomyslel si hal přinést čaj pro sebe a vodku pro Mžitrika, jediného muže, s nímž se olně.

lójmalo by mě, kdo opravdu jsi, pozoroval ho. Když na statku žil tvůj otec, ltde, když jsme se potkali, jsi vykládal, že jsi na dovolené, ale nikdy jsi nezdil, kdo tě na ni poslal, a mně se to nepodařilo zjistit. Nejdřív jsem mys-Pjsi u sovětské armády, protože jsi mi kdysi v opilosti řekl, že

za druhé svě-Valky jsi byl velitelem tankové divize v Sevastopolu a stejně tak po celou w Berlína. Ale pak jsem usoudil, že ty i tvůj otec jste nejspíš byli v KGB '-RU, protože nikdo v Rusku si nemůže dovolit odejít do důchodu na "" usedlost s takovými pozemky, a ještě k tomu do Gruzie, nejkrásnější

414 james clavel

části říše, jestliže nemá mimořádné zásluhy a vliv. Říkáš, že jsi odešel do chodu. Jenomže odkud? Aby zjistil rozsah jeho moci, zmínil se Abdolláh chán v začátku jejich v hu, že jedna komunistická buňka Túde v Tabrízu ho chce zabít a že by byl i kdyby proti ní někdo zakročil. Byla to pravda jen částečně. Skutečným dův dem bylo, že jejím členem byl syn muže, kterého nenáviděl, a nemohl ji on řeně napadnout. Do týdne byly jejich hlavy napíchnuté na tyčích vedle mdli s nápisem TAK ZAHYNOU VŠICHNI NEPŘÁTELÉ BOHA. Na pohřbu i nil krokodýlí slzy a v duchu se smál. To, že Petr Mžitrik dokázal zlikvidovat je nu z vlastních buněk, dokazovalo, že má skutečně velkou moc - a taky, jak i dolláh věděl, že je pro své šéfy důležitý. "Jak dlouho budeš potřebovat toho Fina?" "Několik týdnů." "Co když mu Zelené pásy nedovolí letět anebo ho zatknou?" Pokrčil rameny. "Doufejme, že do té doby splníme náš úkol. Pochybuj!,} někdo přežije ať on nebo Cimtarga jestli je najdou na téhle straně hranioi "Dobrá. Teď ještě - kde jsme přestali? Říkal jsi, že tady se Túde nijak má ve podporovat nebude, pokud se do věci nezamíchají Američani a Chomejníl ně nezahájí pogrom."

;f "Ázerbájdžán nás vždycky zajímal. Vždycky jsme si říkali, že by to měli samostatný stát - je tu víc než dost nerostných surovin, energie a nafty, abys soběstačný a měl..., " usmál se, "osvíceného vůdce. Ty bys mohl nést vlal Abdolláhu. Určitě bys dostal veškerou podporu, abys mohl být prezidentek a my bychom tě okamžitě uznali."

" A zabili hned druhý den poté, co by tanky přejely hranice, řekl si cháni zášti. Och ne, můj milý příteli, Záliv je příliš velké lákadlo dokonce i pro vA "To je skvělý nápad," řekl upřímně, "ale potřeboval bych čas - zatím máme-j čítat s tím, že se komunistická Túde postaví proti revolucionářům?" ; Mžitrik ponechal na rtech úsměv, ale výraz očí se změnil. "Bylo by di kdyby Túde napadla své nevlastní bratry. Islámský marxismus obhazuje muslimských intelektuálů - slyšel jsem, že i ty mezi ně patříš." "Souhlasím s tím, že v Ázerbájdžánu by měla být rovnováha sil. Ale kd řídil levičákům útok na letiště? Kdo nařídil útok na nádraží, kdo nařídil, a zapálili? A kdo nařídil vyhodit do vzduchu naše naftové potrubí? Očivic nebyl rozumný člověk. Slyšel jsem, že to má na svědomí mollá z v Hajstře." Pozorně hleděl na Petra. "Jeden z tvých lidí." "Nikdy jsem o něm neslyšel." "Ach tak," Abdolláh chán žoviálně předstíral úlevu. Nevěřil mu. "Jse Petře, protože to je nepravý mollá a není ani islámský marxista, je to jen j chář - jeden z těch, kdo napadli Jokkonenovu základnu. Bohužel má asi " stejně neukázněných stoupenců. A peníze bůhví odkud. Pomáhají mu lid Fedor Rákoczy. Co pro tebe Rákoczy znamená?" "Nic moc," zareagoval Petr okamžitě, úsměv ani hlas se nezměnily, byl 415

na to, aby se otázce vyhnul. "Je to jeden z naftových inženýrů z Aštary Ulici, jeden z našich muslimských nacionalistů, který se patrně připojil [Žáhedům jako bojovník za svobodu, a to bez jakéhokoli souhlasu shora." ífil se klidně, ale v duchu sprostě klel a chtělo se mu křičet: Synu, můj sy-íipak jsi nás zradil? Poslali jsme tě vyzvídat, proniknout mezi modžáhedy, lam podal hlášení! To je všechno! Tentokrát jsi měl najmout Fina, pak se t do Teheránu a organizovat univerzitní studenty! A ne se nesmyslně spol-; s bláznivým čubčím mollou, ani atakovat letiště nebo zabíjet chamradť tíce. Zešílel jsi? Ty blázne, co kdyby tě ranili a chytili? Kolikrát jsem ti řítě oni stejně jako my dokážou zlomit časem každého a připravit ho Ana tajemství? Je stupidní takhle riskovat! Fin pro nás je přechodné důle-lle ne zase tolik, abys zapomněl na příkazy a riskoval svou. budoucnost oucnost svého bratra a mou taky! dyž Je podezřelý syn, je otec taky. Když je podezřelý otec, je

podezřelá celá . Kolikrát jsem ti říkal, že KG B pracuje podle knihy; zničí ty, kteří nechají knihu, myslí sami na sebe, riskují a překračují příkazy. Koczy je bezvýznamný," prohodil. Bud klidný, poručil si a spustil v dušou litanii: Není proč si dělat starosti. Znáš příliš mnoho tajemství, než ti ublížili. Tvůj syn taky. Je dobrý, zřejmě to všechno bude omyl. Mokrát ho prověřili, ty i ostatní experti. Jsi v bezpečí. Jsi silný, jsi zdravý a dokážeš ztlouct tu malou krásnou Azádu a vyspat se s ní a ještě ten samý den znáš Vertinskou. "Důležité je, že ty jsi jádro Ázerbájdžánu, příteli," řekl stejně holivým hlasem. "Dostane se ti veškeré možné podpory a tvoje názory na také marxisty se dostanou ke správným uším. Rovnováhu, kterou požaduješ mít." obra. Budu s tím počítat." itím." Mžitrik se vrátil k hlavnímu důvodu své náhlé návštěvy. "Co ten kapitán? Můžeš nám pomoci?" devčím dostal z ústředí přímo do svého domu u Tbilisi zprávu nejvyšetřitelně utajení, podle níž tajná radiostanice CIA byla vyhozena do vzduchu zlodějítky těsně předtím, než přátelené místní oddíly stačily přestěhovat jen kódové knihy, přístroje a počítače. "Okamžitě osobně kontaktuj navíc," pokračovala zpráva užívající kódového jména Abdolláha chána. pí mu, že zlodějítky byli Britové jeden kapitán a dva Gurkhové a agent CIA Rosemont (kódové jméno Abú Kurd), průvodce jim dělal je - našich lidí, kterého zavraždili dřív, než je stihl zavést do léčky. Jeden agent CIA byli zabiti při útěku a předpokládá se, že oba muži, kteří přežili, jsou do Ivanovičovy oblasti - zajisti jeho spolupráci. Sekce 16/a. Potvrď." Č. 16 znamenala: tento člověk nebo tyto lidé jsou prioritní nepřátelé, které má zadržet, zajistit a přivést k výsledku všemi možnými prostředky. Příloha byla kategorie: nedá-li se to provést, je potřeba ihned je zlikvidovat. Wnk upíjel vodu a vyčkával. "Ocenili bychom tvou pomoc." "Já jsem vám pomáhal. Ale objevit v Ázerbájdžánu dva zlodějítky,

416 james clav

kterí vědí, že jsou odhaleni, je téměř nemožné. Určitě budou mít společní úkryt, v Tabrízu je britský konzulát a spousta horských silnic vede mimo město, šel k oknu a hleděl ven. Zaparkovanou dvěstěšestku hlídaly strážce, i byl stále bez mráčku. "Kdybych byl na jejich místě, předstírám, že mířím Tabrízu, ale pak bych se vrátil a zmizel přes Kaspické moře. Kudy přišli?" . "Přes Kaspické moře. Ale tam byli vystopováni. Ve sněhu ležela dvě těla a - py dalších dvou směřovaly sem." :i Neúspěch s akcí Sabalán vedení rozzuřil. Nechybělo mnoho a měli už v ruce tajné materiály a přístroje CIA, kvůli nimž byla v posledních letech pros na řada operací a infiltrací. V posledních dvou týdnech se k nim doneslo, in které radarové stanice byly evakuovány, ale nikoliv zničeny. Okamžitě připravily přepadové oddíly, které měly materiál získat. Mžitrik, vrchní velitel této oblasti, radil opatrnost, radil využít raději místních místo sovětských, aby nepodráždili Abdolláha chána - jeho výlučnou spojku a nesmírně! něho agenta - a taky neriskovali mezinárodní incident. "Je naprosto nemoudré riskovat konfrontací," tvrdil, což bylo v s' s Knihou i jeho soukromým plánem. "Co získáme okamžitou akcí, nejde o dezinformaci a není to jen klasická léčba? Pár kódových knih, možná máme, možná ale taky nemáme. Pokud jde o počítače - s tím už celá naše operace Zátopen." Šlo o vysoce spornou a inovační tajnou operaci KGB - pojmenov podle českého atleta - datující se od roku 1965. S původními deseti miliony dolarů valuty pro ně byly nesmírně drahé se podle ní měla postupně i nejvyspělejší západní elektronika obyčejnou koupí prostřednictvím sítě! ných poboček, a ne nákladnou metodou založenou na krádežích a špion "Peníze neznamenají nic ve srovnání se ziskem," uváděl ve své tajné pro ústředí, když se poprvé vrátil z Dálného východu v roce 1964. "Existují sice zkorumpovaní obchodníci a podnikatelé, kteří nám prodají nejhorší a nejlepší věci, když na tom něco vydělají. Výdělek těch lidí není nic neznamená - protože ušetříme miliardy na výzkumu a vývoji, které bychom vynaložili na loďstvo, letectvo a armádu. A co je neméně důležité - ušetříme namáhavé práce, potu a omylů. S téměř nepatrnými výlohami udržím s

těmi nejvyspělejšími zeměmi. Pár dolarů jako úplatek nám pomůže zí" docenitelné poklady ducha." Petr Mžitrik pocítil euforii, když si vzpomněl, jak byl jeho plán i když pochopitelně a naprosto oprávněně ho jeden z jeho nadřízených jako vlastní nápad, podobně jako to udělal on, když tuto myšlenku pře jejich agenta v Hongkongu, Francouze jménem Jacques de Ville, půst v obrovském konglomerátu Struanů. Ten mu otevřel oči, když řekl: v rozporu s americkým zákonem prodávat techniku do Francie, zapadnu mecka a tuctu dalších zemí a není proti zákonům těchto zemí prodávati ším zemím, mezi nimiž je i Sovětský svaz. Byznys je byznys, Gregore, »j hýbou světem. Už přes Struany pro vás můžeme opatřit tuny zboží, 417

.neprodají. Sloužíme Číně, proč bychom nemohli i vám? Gregore, vy nalíčí byznysu nerozumíte..." Ítrik se usmál sám pro sebe. V těch dnech vystupoval iako Gregor Suslev, án malé nákladní lodi, která plula z Vladivosroku do Hongkongu; pod l funkcí se skrýval tajný agent KGB ve funkci náměstka hlavního šéfa pro i prvního direktoria KGB. kleta od roku 1964, kdy jsem poprvé projekt navrhl, pomyslel si hrdě, ila tato operace Rusku při počátečním vkladu osmdesáti čtyř milionů doliliony. Díky ní plynuly do naší země poslední zázraky elektroniky, počí-< techniky - hardware i software, kybernetiky, medicíny i všemožná kouz-yvinutá původně v Japonsku, Americe i Evropě a zdokonalovaná »írovaná našimi lidmi přičemž potřebné zařízení financoval náš nepřítel ami, které my nikdy nevrátíme. Jsou to blázni! Ilem se zasmál nahlas. Co bylo ještě důležitější, operace Zátopek mi nila dál svobodně působit v této oblasti a využít všeho, co hloupí Britové | ven. póroval Abdolláha chána, jak stojí u okna, a trpělivě čekal, až se rozhodne, kce oplátkou za chycení záškodníků. Dělej, tlustochu, říkal si chmurně, oba S že ty holomky chytíš, když budeš chtít - pokud ještě jsou v Ázerbájdžánu. Sdělám, co budu moct," slíbil Abdolláh chán, stále otočený zády, takže Tik ani neskryl úsměv. "Když je dostanu, co potom, Petře?" lekneš to Cimtargovi. On už zařídí vše potřebné." íobře." Abdolláh chán zvolna přikývl a šel si znovu sednout. "Takže jsme luveni," uzavřel to. | (ěkuji ti." Petr byl spokojený. Taková rozhodnost znamenala u Abdolláha a rychlý úspěch. jen mollá, o kterém jsme mluvili, Mahmúd," připomněl chán, "je moc ne-tčný. Stejně jako jeho banda hrdlořežů. Myslím, že představují hrozbu pro my. Túde by si s nimi měla poradit. Tajně, pochopitelně." Ítrik v duchu uvažoval, kolik Abdolláh ví o tom, jak tajně podporují nuda, jednoho ze svých nejlepších a nejfanatičtějších přívrženců. "Túde se mít na pozoru a její přátelé taky." Všiml si záblesku podráždění, proto sle-iodal: "Možná by se ten muž dal přesunout jinam a nahradit - bratro-t by jen pomohla nepřátelům." I mollá je falešný mollá a v nic nevěří." Ľ by měl jít. Rychle." Petr Mžitrik se usmál, Abdolláh chán ne. Usy rychle, Petře. Navždy. A jeho skupinu rozbít." i byla vysoká, ale sekce l6/a mu dávala volnou ruku. "Proč ne rychle dy, když říkáš, že to je nezbytné? Souhlasím, uděláme, co radíš." (Ční rád, že souhlasíš, Petře. Měl by ses stát muslimem, kvůli nesmrcelnos-iduše." | niál se. "Dost času. Ty se zatím můžeš zase pro svou pozemskou radost munistou."

418 jam es clavs

Chán se zasmál, naklonil se dopředu a dolil Petrovi sklenici. "Nedáš se | mluvit, abys pár dní zůstal?" "Ne, díky. Až se najíme, vyrazím k domovu." Jeho úsměv se rozšířil. , mě spousta práce." Chán byl náramně spokojený. Teď můžu zapomenout na úporného a jeho bandu. Zase jeden zkažený zub venku. Ale zájímalo by mě, Petře, co l dělal, kdybys věděl, že tvůj záškodnický kapitán a jeho záškodnický voják (jí na druhé straně mého paláce, až budou moci bezpečně odejít? Ale I Do Teheránu, nebo za tebou? Ještě jsem se nerozhodl. Och, dobře jsem věděl, že přijdeš zebrat o pomoc, proč bych je jinak i do bezpečí? Proč bych se s nimi setkával před dvěma dny v Tabrízu a tajr vedl sem, když ne kvůli tobě? Škoda, že se Vien Rosemont nechal zabít, byli tečný. Stejně ale ta informace a varování obsažené v zakódované zprávě, kté mi kapitán dal, jsou víc než užitečné.

Bude těžké ho nahradit. : Taky je pravda, že když člověku někdo prokáže laskavost, musí se mu t&ij ležít oplatit. Pokud jde o nevěřícího Erikkiho, prokázal mi jen jednu. Zaa| nil na zvonek, a když se objevil sluha, přikázal: "Vyřid' mé dceři Ázádě, ať&| mi povečeří." 419

7 &T h"

.l'l'" ml Stbaltn

m v

l 11111'

TEHERAN

'l'l. 16.17 HODIN. Jean-Luc Sessonne udeřil mosazným klepadlem do liciverova bytu. Vedle sebe měl Sajádu Bertolinovou. Ted', když už byli Julice a sami, vzal přes kabát do dlaně její ňadra a políbil ji. "Slibuju, že "1"" dlouho trvat, a vrátíme se do postele!" la se. "Dobře."

Inala jsi oběd ve Francouzském klubu?"

n. Budeme mít spoustu času!"

O, chérie." Měl na sobě elegantní, těžký plášť do deště, pod ním leteckou nu. Jeho let ze Zágrosu nebyl příjemný, nikdo neodpovídal na četné vý-llačkou a na vlnách bylo slyšet vzrušený hovor ve fársí, kterým nemluvil E nerozuměl. l'val předepsanou výšku a standardní přístup k teheránskému meziná-lerišti. Nikdo neodpovídal. Nadmutý větrný pytel svědčil o silném U. Čtyři jumbo-jety stály na asfaltu poblíž terminálu spolu s dalšími le-gnichž z jednoho zbyl jen spálený vrak. Viděl, že do některých se naklá- u nich nespořádaný zástup velkého množství mužů, žen a dětí, viděl, l a postranní schody do kabin jsou nebezpečně přetížené a kolem do-l'" plno zavazadel. Nikde nespatriil policejní nebo dopravní hlídky, ani l straně terminálu, kde všechny přístupové cesty byly ucpané hustým

420 jam ES claveí

provozem. Na prostorné parkoviště pro auta se snažilo vměstnat stále více vo a uličky mezi nimi byly plné lidí. Jean-Luc děkoval bohu, že létá a nechodí pěšky. Přistál na blízkém letišti le Morghí docela bez problémů, uložil dvěstěšestku v hangáru S-G a díky (tidolarové bankovce získal taxík do města. Nejdřív se zastavil v kane Schlumbergera a domluvil let do Zágrosu hned po východu slunce. Pak p< chal do jejího bytu. Sajáda byla doma. Jako vždy, když spolu byli po dlouhé c bě, provázela jejich setkání netrpělivost, drsná, sobecká a strhující vášeň. Seznámil se s ní před rokem, dvěma měsíci a třemi dny na vánoční pá] vTeheránu. Vybavil si ten večer naprosto přesně. Místnost byla přeplněná,, když dorazil a spatřil ji, měl pocit, že tam není nikdo. Stála sama, upíjela: drink, měla bílé průsvitné šaty.

"Vous parlezfrançais, madame?" ptal se, oslněný její krásou. "Sorry, nťsieur, jen pár slov. Raději mluvím anglicky."

"Tak anglicky: Jsem přešťasten, že vás potkávám, ale mám problém." il "Och? Jaký?"

"Chci se s vámi okamžitě milovat."

"Och?"

"Jste živý sen..." Ve francouzštině by to znělo mnohem lépe, ale co se dál lat. "Hledám vás už dlouho a musím vás milovat, jste tak žádoucí." "Ale... ale můj... manžel je tamhle. Jsem vdaná."

"To je stav, madame, ne překážka."

Zasmála se a on věděl, že je jeho. Pouze jedna věc mohla všechno ještě ; konalit. "Vaříte?"

"Ano," odpověděla sebejistě. Byl si naprosto jistý, že bude skvělá, že v p< li bude božská, a to, co nebude umět, ji naučí. Má to ale štěstí, že narazila"! mě, pomyslel si šťastně a znovu zaklepal na dveře. Měsíce, které prožili spolu, rychle uplynuly. Její manžel jen zřící navštívil Teherán. Působil

jako bankéř v Libanonu, v Bejrútu a byl fra) ského původu "a tudíž civilizovaný," prohlásil Jean-Luc s naprostou sebi rou, "takže by samozřejmě schvaloval náš vztah, chérie, pokud by se o vůbec dozvěděl. Je proti tobě dost starý; pochopitelně by souhlasil." "Nejsem si jistá, chéri, je mu teprve padesát a tobě je pa" "Božská," řekl a mluvil pravdu. Nikdy neviděl takovou pleť, hedvábné fl| a dlouhé údy a nezažil tak upřímnou vášeň, která byla dar nebes. "Mon D zalapal po dechu jedné noci, kdy díky jejímu kouzlu nedokázal sestoupit Z|| vyššího vrcholu, "umřu ve tvém náručí." Políbila ho, přinesla mu horký n(| a znovu vklouzla do postele. To bylo na dovolené v Istanbulu na podzime ského roku, kdy je obklopovala zvláštní smyslnost, tak typická pro toto i Pro ni to bylo vzrušující dobrodružství, ale neznamenalo konec všem i dobrodružstvím. Hovořila o Jean-Lucovi se svým manželem ten večer, poprvé viděli. "Aha," konstatoval pobaveně, "tak proto jsi chtěla, abych se) taky seznámil?" 421

no, říkala jsem si, že je zajímavý - i když stoprocentně francouzský, lřž naprosto sobecký - ale vzrušil mě. Ano, to je pravda." 3obrá, budeš v Teheránu dva roky, já tu nemůžu být častěji než pár dnů síci - Je to tu příliš nebezpečné - a byla by ostuda, kdybys byla sama kaž-|,noc. Nemyslíš?" Och, takže mám tvoje svolení?" Kde je jeho žena?" Ve Francii. On je v Iránu vždycky dva měsíce, pak jeden měsíc s ní." iložná by to bylo dobré, takový vztah - dobré pro tvou duši, pro tvé tělo i naši práci. Kromě toho by to odvedlo nežádoucí pozornost." Lno, to mě taky napadlo. Řekla jsem mu, že nemluvím francouzsky, a on stavuje řadu výhod - je členem Francouzského klubu!" |! V tom případě souhlasím. Dobře, Sajádo. Řekni mu, že jsem bankéř icouzského původu, což je částečně pravda - nebyl snad můj pradědeček pě-|kn u Napoleona, když jeho vojsko táhlo ze Středního východu proti Indii? |Ú tomu svému Francouzovi, že jsme Libanone! už celou řadu generací, ne tíekolik let." Ano, jsi moudrý jako vždycky." |Ať ti zajistí členství ve Francouzském klubu. To by bylo perfektní! Tam je fcě vlivných lidí. Nějakým způsobem musíme zlomit dohodu Iránu s Izrae-, šáha musíme zkrotit a Izrael oddělit od íránské nafty, nebo náš odvěký ne-B Begin bude v pokušení napadnout Libanon. S íránskou naftou by se mu |fejspíš povedlo a to by byl konec další civilizace. Už jsem docela unavený líného stěhování." Ano, ano, souhlasím..." |ljáda byla nesmírně hrdá. Tolik toho za rok dokázali, neuvěřitelně mnoho! t týden přijede do Teheránu vůdce Jásir Arafat na triumfální schůzku omejním, která má být poděkováním za jeho pomoc revoluci; vývoz nafty raele skončil, protiizraelský šáh byl vyhnán a na jeho místo nastoupil pro-elský Chomejní. Jaký pokrok od doby, kdy se poprvé sešla s Jean-Lucem. měřitelné! Pomohla manželovi, který zastával vysokou funkci v PLO, byla kzvláštním kurýrem, přebírala vzkazy a kazety z Istanbulu a do Istanbulu, ncouzského klubu v Teheránu a do něj - och, kolik intrik bylo zapotřebí, racané nechali Chomejního odjet do bezpečného přístavu ve Francii, kde > nikdo nepronásledoval - na všechna ta místa mě doprovázel můj hezký Hec. Och ano, Jean-Lucovi přátelé a známí byli užiteční. Jednoho dne se Ozelem vrátíme do Gázy a znovu nám budou patřit všechny naše pozem-Oniy, obchody a vinice... věře Mciverova bytu se rozletěly. Byl v nich Charlie Penikin. "Panebože, pLucu, co tu, kčertu, děláš? Nazdar, Sajádo, jsi krásnější než kdy jindy, 'L dal. Potřásl si rukou s Jean-Lucem a ji přátelsky políbil na obě tváře. nu opravdu sympatická. téměř celá schovaná v dlouhém, těžkém kabátu s kapuci. Zнала nebez-

422

james clav

pěcí Teheránu a oblékala se podle toho: "Ušetří to člověku tolik nepříjemno Jean-Lucu; souhlasím, že je to stupidní a zastaralé, ale nechci, aby na mě pln li, nebo aby na mě nějaký blbec mával penisem, případně masturboval - (q. Francii není a nikdy nebude. Máš pravdu, je to neuvěřitelné, že teď musím ví beranu nosit něco jako čádor, abych byla v bezpečí, a přitom ještě před měsí< to

nebylo nutné. Říkej si, co chceš, chérie, starý Teherán je navždy pryč..." V něčem je to škoda, uvažovala, když vcházela do bytu. Bylo to tu nejlépe ze Západu a Východu - a taky nejhorší. Ale teď, teď Íránci litují u, zvláště nyní. Proč jsou muslimové, zvláště šiké, tak úzkoprsí a nenechají ženy, aby se jely moderně? Jsou tak nejistí a posedlí sexem? Nebo se bojí, že by to byla ořada? Proč nemůžou být tak velkorysí jako my, Palestinci, nebo jako Egypťané Šargázané, Dubajové či Indonésané, Pákistánci a spousta jiných? Nejspíš jsou impotentní. No co, nic mi nebrání přidat se k protestní demonstraci; Jak se opovažuje Chomejní zrazovat nás, ženy, které jsme za něj šly na barilo. Uvnitř bytu byla zima, elektrické radiátory byly stažené na poloviční, takže si kabát pro větší pohodlí jen rozepnula a posadila se na pohovku, měla teplo, z Paříže, přiléhaly jí ke stehnům. Oba muži si toho všimli. Byl to dy už častokrát a považovala byt za ošuntělý a nepohodlný, i když měla ona moc ráda. "Kde je Genny?" "Dnes ráno odletěla stopětadvacítkou do Al Šargázu."

"Takže Mac je pryč?" řekl Jean-Luc.

"Ne, jen ona, Mac je venku a -"

"Tomu nevěřím!" protestoval Jean-Luc. "Přisahal, že bez toho starého i díry neodjede!" Pettikin se zasmál. "Taky jsem tomu nevěřil, ale šla jako ovečka." Je to jen Jean-Lucovi skutečný důvod jejího odchodu, pomyslel si. "Bylo to tu hodně zlé?"

"Dost. A je to čím dál horší. Spousty poprav." Usoudil, že bude ležet zmiňovat se před Sajádou o Šahrazádině otci. Proč ji znepokojovat. "Dáte-li mi ho uvařený. Slyšeli jste o vězení v Kasru?" "Co je s ním?"

"Dáv ho napadl." Pettikin se vydal do kuchyně pro další šálky. "Lidé mají dveře a všechny vězně pustili, pověsili pár příslušníků SAVAKu a { a teď se povídá, že Zelené pásy se dohodly se samozvanými soudci a buď kým lidmi plní cely, aby je zase rychle uvolnili díky popravčím četám. Sajáda by řekla, že vězení bylo osvobozeno a že nepřátelé revoluce, ani lidé Palestiny teď dostávají, co zaslouží. Ale byla tiše a pozorně naslouchal; Pettikin pokračoval: "Mac jel časně ráno s Genny na letiště, pak na minr a teď přijde sem. Bude tu za chvíli. Jaký byl provoz na letišti, Jean-Luc?" "Zácpa v délce několika mil."

"Náš veliký šéf rozhodl nechat stopětadvacítku několik týdnů v Al Šargázu aby s ní mohli odletět naši lidé - když to bude nutné - a pak dopravit síly," informoval ho. 423

titina. Scot Gavallan už měl mít dávno dovolenou a pár našich mechaniků - mohla by ta stopětadvacítku dostat povolení k zastávce v Šírázu?" řídí týden to zkusíme. Chomejní a Bázargán chtějí rychle obnovit nor-(těžbu nafty, počítáme, že budou vstřícní." (yslíš, Charlie, že budete moci přivést nové síly?" ptala se Sajáda a v du-uvažovala, jestli se má Britům taková operace už dovolit. Zatracení Brito-orád stejně vychytralí! EtO v plánu, Sajádo." Pettikin přilil do konvice víc vřelé vody, Jean-Luc se ečil. "Britské velvyslanectví víceméně nařídilo evakuovat veškerý postrada-(personál, někoho jsme už poslali pryč s Genny, potom letěl Johnny Hogg Manuel Štárkovou do Kovízu." [anuela je v Kovízu?" Sajáda byla stejně překvapená jako Jean-Luc. Pettikin jim vyprávěl, jak přijela a že Mciver ji tam poslal. Léže se toho tolik, že se v tom člověk přestává orientovat. Co ty tady děláš {to vypadá v Zágrosu? Zůstaneš na večeri? Dnes vařím já." U-Luc zamaskoval zděšení. "Promiň, man vieux, dnes je to vyloučené. Pojde o Zágros, jako vždycky je tam všechno perfektní; koneckonců je to íruzský sektor. Přijel jsem, abych našel Schlumbergera - zítra po východu le se vracím a do dvou dnů je mám dopravit zase zpátky člověk těžko i extra letům!" Usmál se na Sajádu a ona mu úsměv oplatila. "Ve skuteč-, Charlie, už mám dlouho nárok na víkend - kde je Tom Lochart? Kdy se 3(TZágrosu?" Pettikinovi se stáhlo hrdlo. Od té doby, co se před třemi dny dozvěděli od 1-Lutze z ábádánské věže, že HBC byl sestřelen při pokusu dostat se za hráli že Tom Lochart je zpátky z dovolené, neměli o něm žádné zprávy kromě lílního oznámení přes Kovíz, že se vydal po silnici zpátky do Teheránu. U kvůli únosu ještě nenastalo žádné oficiální vyšetřování.

ttyby se už Tom aspoň vrátil, přál si Pettikin. Nebýt tu s námi Sajáda, po-ř< bych Jean-Lucovi všechno, kamarádi s ním víc než já, ale nejsem si jistý Óu. Není z rodiny, pracuje pro Kuvajťany a tahle záležitost s HBC by se svažovat za zradu. nyšlenkovitě nalil šálek a podal ho Sajádě, další Jean-Lucovi, horký, čer-ikrem a kozím mlékem. Ani jeden ho neměl rád, ale ze zdvořilosti si vzali udělal, co musel," podotkl opatrně a snažil se, aby to znělo normálně. včírem se z Bandar-e Dělám vydal po silnici zpátky. Bůh ví, jak dlouho tbude trvat, čekal jsem ho už včera. Doufejme, že dnes dorazí." i by bylo bezvadné," nadchl se Jean-Luc. "Aspoň by mohl vzít Schlum-Tiv tým do Zágrosu a já bych si udělal pár dnů volno." djsi měl přece dovolenou. A jsi velitel." > dobře, tak by aspoň mohl letět zpátky se mnou, převzít základnu a já e sem v neděli vrátil." Jean-Luc zazářil na Sajádu. "Voila, a je to." Autory zvedl šálek s čajem a napil se. Málem se zakuckal. "Mon Dieu, Charlie, ; rád jako bráchu, ale tohle je merde."

424

Sajáda se rozesmála a Pettikin mu záviděl. Ale co, říkal si a tep se mu ; lil, Paulino letadlo se má vrátit každým dnem... co bych za to dal, kdyby ji r mě zasvítily oči jako Sajádě pro M'sieur Svůdce. Ber to s klidem, Charlie. Mohl by ses pěkně ztrapnit. Je jí devětadvacet i bě šescapadesát, všeho všudy jste si spolu párkrát povídali. Ano. Ale vzrušuje i víc než jakákoliv jiná za poslední roky. Už rozumím Tomu Lochartovi, tí kvůli Šahrazád na všechno vykašlal. V krátkovlnném rádiu na příbourníku se ozval volací tón. Vstal a nastavil | sitost. "Teheránské vedení, poslouchám." "Taky je kapitán Ayre z Kovízu, mám zprávu pro kapitána Mcivera. Na vou." Hlas zněl slabě, doprovázený typickým praskotem. "Tady kapitán Pettikin, kapitán Mciver tu momentálně není. Máte slyšil nost dva na pět." To byl jejich způsob měření síly signálu, od jedné do "Můžu nějak pomoci?" "Stanoviště jedna."

Jean-Luc zamručel. "Co je mezi tebou a Freddy? Proč kapitán Ayre a | pitán Pettikin?" "To je jen kód." Pettikin roztržitě zíral na přístroj, zatímco Sajáda zpo la. "Je to náš způsob, jak si sdělit, že nablízku je někdo, kdo by tam být j Nepřítel. Když odpovíš stejně formálně, znamená to, že jsi pochopil." "To je chytré," usmála se. "Máte hodně kódů, Charlie?"

"Ne, ale přál bych si, abychom měli. Je to k vzteku, když člověk nevíTi doopravdy děje - chybí osobní kontakt, pošta nefunguje, telefony taky ne,-nopis je hluchý a kolem dokola plno cvoků s prstem na spoušti. Proč němí! složit zbraně a žít šťastně až do smrti?" Přístroj příjemně broukal. Za okny bylo zatažené šedé nebe s mračny s jícími další sních. Střechy vypadaly v odpoledním slunci omšele a hory ví kupodivu taky. Netrpělivě čekali. "Tady kapitán Ayre z Kovízu..." Hlas opět zanikal v šumu a praskání,!! středili se, aby slyšeli. "... nejdřív vzkaz ze Zágrosu tři, který jsem dostal (l pár minutami od kapitána Gavallana." Jean-Luc ztuhl. "Zpráva zněla: ,Pa<j pan,'" - byl to mezinárodní letecký signál znamenající poplach, záva hned za signálem mayday . "Právě jsem se dozvěděl od lokálního výbo nadále nejsme v Zágrosu persona. grata a že do osmačtyřiceti hodin man klidit celou oblast včetně všech věží a všech kooperantů. Žádám okamži® du, jak postupovat.' Konec sdělení. Máte to?" "Ano," řekl Pettikin spěšně a udělal si pár poznámek.

"To je všechno, co říkal. Mluvil vyčerpaně."

"Budu informovat kapitána Mcivera a zavolám vám, jak to bude Jean-Luc se natáhl a Pettikin mu předal mikrofon. "Tady Jean-Luc. Freddy, prosím, zavolej Scotta a řekni mu, že se podle plánu zítra před polednem. Díky, předávám Charlieho." Ode rofon a veškerá jeho francouzská ležérnost byla ta tam. 425

r pořádku, kapitáne Sessonne. Zdravím vás. Dál: stopětadvacítka odvezla ;ré naše lidi včetně paní Stárkové, kapitána Jona Tyrera, zraněného v levi-n protiútku v Bandar-e Dělám..." ikém útoku?" podivil se Jean-Luc. Slyším o tom prvně." I Pettikin byl rozrušený. L. a podle plánu sem dopraví

náhradní personál za několik dní. Dál: kapi-Starke." Vycítili váhání a nevyslovenou úzkost, podivně škrobenou styliza-Jco by tuto informaci četl: "Kapitán Starko byl odvezen do Kovízu, kde ho ; vyslýchat výbor..." Oba muži zalapali po dechu. "... zjišťující fakta o maní úniku prošáhovských leteckých důstojníků z Isfaliánu minulé úterý tři-ihó pomocí vrtulníku, který údajně řídil nějaký Evropan. Manažerem Dílu v naší oblasti je nyní pan Esfandijarí, chce, abychom převzali všechny dsy Guerney. To by znamenalo přisun dalších tří dvěstědvánáctek a jedné itěšestky. Prosím radu. Potřebujeme součástky pro HBN, HKJ a HGX a pe-i na dlouho pozastavené mzdy. To je zatím vše." fettikin rychle psal a v hlavě mu hučelo. "Já, ehm, všechno jsem zapsal a bu-Knformovat kapitána Mcivera hned, jak se vrátí. Říkal jste, ehm, říkal jste lina Bandar-e Dělán. Prosím, sdělte podrobnosti." lavinách bylo ticho, nic než šum a praskání. Čekali. Znovu se ozval Ayreův , tentokrát přirozeně: "Nemám jinou informaci, než že došlo k útoku sil, i jsou proti ájatolláhu Chomejnímu, a že kapitán Starke a Lurz pomohli 3'utok zlomit. Kapitán Starke sem pak dopravil raněné na ošetření. Z na-blidí byl raněn jen Tyrer. To je všechno." |ettikin si otřel kapky potu z tváře. "Co... co se stalo Tyrerovi?" |icho. Po chvíli: "Lehké zranění hlavy. Podle doktora Nutta bude v pořádku." (Charlie, zeptej se ho, co se přesně stalo v Isfahánu," napadlo Jean-Luca. |cttikin jako ve snu pozoroval svoje prsty, jež stiskly vysílací knoflík. "Co by-K Isfahánu?" Hernám jiné informace než ty, které jsem vám dal." ěkdo mu říká, co má vysílat," usoudil Jean-Luc. ittikin znovu stiskl tlačítko, ale pak si to rozmyslel. Ayre zjevně nemohl vit. "Díky, kapitáne," byl rád, že jeho hlas zní pevněji. "Prosím, o vrtulní-tavíc požádejte písemně, navrhněte termín dodávky a plán splátek. Dejte to asi stopětadvacítku, až přiletí s náhradníky. Pokud jde o kapitána Starka, ujte... udržujte nás v obraze." obře. Končím." 'ttikin si hrál s tlačítky. Oba muži na sebe hleděli a úplné zapomněli na Salt. která tiše seděla na pohovce a nic jí neušlo. ".Přímý dohled?' To zní špat-'Jean-Lucu." "no. Nejspíš to znamená, že musejí lítat s ozbrojenými Zelenými páskami." l-Luc zaklel, zcela soustředěny na Zágros a na to, jak si s tím mladý Scot Ga-tn bez něj poradí. "Merde! Kdyi jsem dnes ráno odlítal, bylo všechno pět na ykontrola v Sírázu jako švýcarský hoteliér mimo sezónu. Měříte!"

426

jam ES C LÁV

Pettikin si náhle vzpomněl na Rákoczyho a na to, jak byl sám blízko ne, péčí. V první chvíli to chtěl povědět Jean-Lucovi, pak si to rozmyslel. Už jej pryč! "Nemáme požádat o pomoc kontrolu v Sírázu?" "Mac to možná udělá. Mon Dieu, nevypadá to moc dobře, s Vévodou ne - tyhle výbory se šíří jako vši. Bázargán a Chomejní by s nimi měli něco i lat, nebo je ukoušou k smrti." Silně znepokojený Jean-Luc se zvedl, protáhla a vtom uviděl Sajádu schoulenou na pohovce, nedotčený šálek s čajem na l léčku vedle ní. Usmívala se. Okamžitě se mu vrátila dobrá nálada. Momentálně pro mladého Scotsu udělat nemůžu, pro Vévodu taky ne, ale pro Sajádu ano. "Sorry, chérie," s úsměvem. "Tak vidíš, beze mne jsou v Zágrosu problémy. Charlie, my terf-l jdeme musím zkontrolovat byt, ale před večerí se vrátíme. Tak asi v do té doby už bude Mac zpátky, ne?" "Ano. Nedáte si drink? Bohužel, víno nemáme. Whisky?" Nabízel ji t vlažně, protože to byla poslední láhev a navíc už nebyla plná. "Díky, ne, mon vieux." Jean-Luc si vzal kabát, prohlédl se v zrcadle, statoval, že mu to sekne jako vždycky, a pomyslel na bedny vína a plec' sýra, které moudře nařídil své ženě uložit v bytě. "A bientot, přinesu vino.

"Charlie," Sajáda se na ně pozorně dívala od okamžiku, kdy se ozvala l' lačka, "co měl znamenat ten útek vrtulníkem?" Pettikin pokrčil rameny. "Šeptá se o všemožných útěcích; po souši,?"; i po moři. Vždycky jsou v tom namočení nějakí .Evropám'," doufal, že přesvědčivě. "Můžeme prý za

všechno." "Vždyť taky ano," pomyslela si bez zášti. Z politického hlediska ji těš mají starosti. Z osobního ne. Měla je ráda jako piloty vůbec a z nich i Jean-Luca, který jí poskytoval nesmírnou rozkoš a v jednom kuse ji bavil. i štěstí, že jsem Palestinka, říkala si, a navíc koptská křesťanka - starého p&(To mi dává sílu, kterou oni nemají; vědomí tradice sahající až do biblických dob, chápání života, jakého oni nikdy nedosáhnou, a schopnost rozlišovat litiku od přátelství a od ložnice pokud je to nutné z důvodů bezpečnosti. Nemáme snad za sebou třicet století tréninku, jak přežít? Nebojujeme Cťl už tři tisíce let? "Povídá se, že Bachtijár utekl do Paříže."

"Tomu nevěřím, Charlie," namítla Sajáda. "Ale jedné šuškaně dodala, když neodpověděl na její otázku o vrtulníku v Isfahánu. "Ze | Valík a jeho rodina uprchlí, aby se spojili s ostatními partnery z IHC v] ně. Prý společně zpronevěřili miliony dolarů." "Partneři?" divil se Jean-Luc opovržlivě. "Lupiči. Všichni do jednoho, i nebo v Londýně, každý rok je to o něco horší." "Nejsou všichni tak špatní," nesouhlasil Pettikin.

Jean-Luc se rozohnil: "Tihle crétins tyjou z našeho potu, Sajádo. Div jim to starý Gavallan trpí." 427 Nech toho, Jean-Lucu," uklidňoval ho Pettikin. "Bojuje s nimi o každý zalálý cent." Každý cent, který patří nám, kamaráde. My lítáme, on ne. Co se týče Valí-f Jean-Luc pokrčil rameny. "Kdybych byl bohatý Íránec, utekl bych před Mika měsíci se vším, co bych pobral. Už dávno bylo jasné, že šáh ztrácí pů-Bod nohama. Teď je to jako Francouzská revoluce; hrůza se šíří kolem, ta bez našeho stylu, rozumu, civilizovaného postoje a způsobů." Znechu-! potřásl hlavou. "Takové mrhání! Když si člověk pomyslí, kolik století se Francouzi, snažíme pomoci radou i penězi těmhle národům dostat se anebo středověku a co se za tu dobu naučily? Nic, nedovedou ani upéct tě chleba!" yáda se zasmála, stoupla si na špičky a políbila ho. "Ach Jean-Lucu, milu-t»u sebejistotu a tebe taky. Ted, mon vieux, budeme muset jít, máme spou-|ráce!" Pyž odešli, přistoupil Pettikin k oknu a zíral na střechy. Občas se ozvala ne-(utelná přestřelka a nedaleko Džále stoupal kouř. Ne moc, ale byl tam. fciný vítr ho rozfoukával. Mraky klesly k horám. Od oken táhlo, na para-pl ležel sníh a led. Dole v ulicích bylo hodně příslušníků Zelených pásek, fc i lidí na nákladních vozech. Muezzini ze všech minaretů začínali svolá-l.odpolední modlitbě. Volání znělo kolem dokola. dnou dostal strach. stvo LETECTVÍ. 17.04 HODIN. Duncan Mciver seděl unaveně na dře-|udli v rohu přeplněného předpokoje náměstka ministra. Byla mu zima, id a byl podrážděný. Hodinky mu říkaly, že už čeká skoro tři hodiny. nístnosti seděli porůznu další muži, Íránci, pár Francouzů, Američanů, i jeden Kuvajťan, který měl na sobě gelábíji - dlouhý arabský oblek -ku. Před chvilkou Evropané zdvořile zmlkli, protože na výzvu muezzinů tující vysokými okny poklekli muslimové čelem k Mekce a modlili se od-í modlitbu. Trvala krátce, pak se znovu všichni nezávazně rozhovořili -' by moudré, zvláště nyní, diskutovat ve vládním úřadě o něčem důleži-i místnosti byl průvan a vzduch byl ledový. Všichni byli v kabátech, l Stejně unavení, pár se jich tvářilo stoicky, většinou ale byli vynervovaní, e podobně jako Mciver čekali už příliš dlouho. Při troše štěstí je Gen už rgázu, pomyslel si. Jsem strašně rád, že odtud konečně vypadla, a ještě K s tím přišla sama. Usoudila: "Bude lip, když s Andym promluvíím já. Elůžeš napsat." ' pravda." Váhavě dodal: "Možná, že Andy vymyslí nějaký plán, který , provést. Doufám, že to nebude nutné. Je to strašné. Gen, zapomínáš, řcválčíme, i když jsme uprostřed války."

?» Duncane, ale nemáme co ztratit." cme ztratit lidi i stroje."

428 james clave

"Chceme jen zjistit, jestli by to bylo možné, nemyslíš?"

Gen byla nejlepším prostředníkem, jakého mohl sehnat - pokud něja opravdu potřebujeme. Měla pravdu, bylo by příliš nebezpečné psát v dopi Andy, jediný způsob, jak se dostat z téhle šlamastyky, je vymyslet plán, a) chom odtud dostali všechny naše stroje a náhradní díly, které

zatím mají Ir, skou registraci a technicky patří íránské společnosti IHC... Páni! Už to by se dalo nazvat konspirací!

Útěk není řešení. Musíme zůstat, pracovat a vybrat si peníze, až banky i vřou. Musím nějak donutit partnery, aby nám pomohli - možná nám pon tenhle ministr. Jestli ano, počkáme, až se bouře přežene, ať to stojí cokoli.] dá vlna bude potřebovat pomoc při těžbě nafty, potřebují vrtulníky a my s peníze dostaneme... Vzhlédl, když se vnitřní dveře otevřely a úředník pokynul několika dal aby vešli. Volal je jménem. Zdálo se, že poradí, v jakém je volají, nemá žid logiku. Ani za šáha to nešlo podle toho, jak člověk přišel. Tehdy to byla ot vlivu. Nebo peněz. Schůzku zařídil Talbot z britského velvyslanectví a dal mu doporučující'! piš. "Je mi líto, příteli, ani já sám se k ministrovi nedostanu, ale jeho nám Entezám je dobrej člověk, mluví slušně anglicky - není to nikdo z těch lučních cvoků. Pomůže ti.' Mciver dorazil z letiště před obědem a zaparkoval co nejbliž vládního úl Když ukázal dopis psaný anglicky i ve fársí strážci u hlavních dveří, post muž s jiným strážcem dolů ulicí do další budovy, kde musel zodpovědět l ho otázek, potom se vrátil oklikou k této budově, putoval z úřadu do uu až dorazil sem, s hodinovým zpožděním a celý vztekly. "Och, nedělejte si starosti, ághá, máte ještě spoustu času," uklidňoval ho'l| ho úlevě dobrou angličtinou úředník v recepci a vrátil mu obálku s průvo< dopisem. "Tady jste na správné adrese. Prosím, jděte tamhle do těch dveří i sadte se v předpokoji. Ministr Kijá vás přijme co nejdříve." "Za ním jsem nepřišel," málem vybuchl. "Mám schůzku se zástupcem j miéra Entezámem!"

li "Ach ano, zástupcem premiéra, ano, ághá, ale ten už není ve vládě minu ského předsedy Bázargána. Insá Alláh," řekl mladý muž příjemným hlai "Ministr Kijá se zabývá veškerou agendou týkající se, ehm, cizinců, financíH tadel a tím, co k tomu patří." "Ale já musím trvat na -" zarazil se, když se na to jméno najednou r mněl, a vybavilo se mu, co říkal Talbot o tom, jak zbylí partneři IHC dc tohoto muže do rady díky obrovským úplatkům a bez záruky, že jim buč máhat. "Ministr Alí Kijá?" "Ano, ághá. Ministr Alí Kijá vás přijme, jak nejdříve to půjde." Pňjíl úředník byl příjemný, dobře oblečený mladík v obleku, bílé košili s rno kravatou, jako za starých časů. Mciver byl natolik předvídavý, že do fíf s dopisem vložil pískeš pět tisíc rijálů, také jako za starých časů. Peníze T r 429

dá se věci opravdu vracejí do starých kolejí, pomyslel si. Šel do druhého l »je, usedl na židli v rohu a čekal. V kapse měl další svazek rijálů a přemítal, |-li příslušný obnos vložit do obálky. Proč ne, říkal si, jsme v Íránu, menší ničí potřebují menší částky peněz, vyšší úředníci vyšší částky peněz par-pískeše. Přesvědčil se, že ho nikdo nepozoruje, a vložil několik velkých ovek do obálky, pro jistotu ještě přidal. Možná nám tenhle pacholek du pomůže - partneři vždycky mívali dvůr pod palcem, možná to bude ireánovou vládou stejné. 5 od času kolem proběhl úředník s důležitým výrazem, prošel předpoko-o hlavní místnosti, papíry v ruce, a zase vyšel ven. Občas zdvořile uvedli litr někoho z čekajících. Všichni bez výjimky se po několika málo minu- zase objevili, vesměs zamračení nebo zrudlí, očividně s nepořízenou. peří stále čekali, byli čím dál víc nervóznější. Čas plynul velice pomalu. J&ghá Mciver!" Dveře se otevřely dokořán a jakýsi úředník mu pokynul. Jí Kijá seděl za obrovským psacím stolem, na němž nebyly žádné listiny. Na l úsměv, ale oči tvrdé, malé; Mdverovi byl od první chvíle nesympatický. ch, ministře, jak laskavé, že jste mě přijal," nutil se Mciver do srdečnosti al mu ruku. Alí Kijá se zdvořile usmál a vlašně mu potřásl pravicí. Ľosím, posadte se, pane Mcivere. Děkuji za vaši návštěvu. Jistě máte do-ující dopis, že?" Jeho angličtina byla dobrá, měla oxfordský přízvuk, stu-mu ještě před druhou světovou válkou umožnilo šáhovo stipendium. l unavenou rukou na úředníka vedle dveří. Muž odešel. bio, ehm, byl původně adresován na zástupce premiéra pana Encezáma, ale trn, že měl být adresován vám." Podal mu obálku. Kijá vyndal dopis, dob-»šiml, kolik bankovek tam je, pak obálku nedbale pohodil na stůl na zna- že víc by bylo milé, pečlivě přečetl rukou psaný list a položil ho před sebe. m Talbot je váženým přítelem Íránu, i když zastupuje nepřátelskou vlá-ekl úlisně. "Jak přesně mohu pomoci

příteli tak vážené osoby?" »u tu tři věci, pane ministře. Ale možná bych nejdřív měl říct, jak jsem s jste se rozhodl poctit správnou radu S-G svým členstvím." Latranec na tom trval. Nevím, jestli budu nějak platný, ale je to vůle boží." ue boží, jistě." Pozorně ho sledoval, snažil se odhadnout, co si myslí, a ne-1 si vysvětlit antipatii, kterou se snažil skrýt. "Za prvé: povídá se, že všech-Mečné podniky se ruší až na další rozhodnutí, jež údajně závisí na revo-B výboru." a vládě," opravil ho Kijá stručně. "Takže?" c se to dotkne naší společné firmy IHC?" chybuju, že se jí to vůbec nějak dotkne, pane Mcivere. Írán potřebuje lky pro produkci nafty. Společnost Guerney prchla. Zdá se, že vaše spo-t má lepší vyhlídky než kdy předtím." r poznamenal opatrně: "Jenže my jsme za práci provedenou v Íránu nich měsících ještě nedostali zaplacené. Sami hradíme leasingové splát-adia z Aberdeenu a jsme už silně zadlužení."

430 james clav

"Zítra banky otevrou... tedy Centrální banka. Z rozkazu premiér a ájatolláha, pochopitelně. Jsem přesvědčen, že část dluhu dostanete." "Mohl byste naznačit kolik asi, pane ministře?" Mdverovy naděje stoup "Víc než dost, abyste... abyste mohli pokračovat ve vašich operacích. Už l zařídil, abyste neměl problémy s výměnou posádek." Alí Kijá vyndal ten složku ze zásuvky a dal mu jeden list. Byl to příkaz pro imigrační oddělení letišti v Teheránu, Ábádánu a Šírázu a stálo tam, že akreditovaní piloti l a technici patřící k posádce smějí neprodleně opustit letiště, jakmile za ně| de náhrada. Příkaz byl psaný ve fársí a angličtině na stroji, s chybami, ale bal telný a byl na něm podpis zástupce výboru IranOilu, o kterém Mciver ni| neslyšel. Datum bylo z předchozího dne. "Děkuji vám. Mohl bych také dostat váš souhlas s tím, že stopětadvacítka koná v nejbližší době aspoň tři lety týdně - pochopitelně, až se vaše mé rodní letiště znormalizují. Je zapotřebí dopravit posádky, náhradní díly a i vení," dodal věcně, "a odvézt některé nadbytečné věci i lidi." "Možná to půjde," mínil Kijá.

Mciver mu podal složku papíru. "Dovolil jsem si to sepsat, abych vám i řil otravnou práci, pane ministře i s kopiemi adresovaným leteckým kw lam v Kíši, Kovízu, Ábádánu a Teheránu." Kijá pozorně přečetl vrchní list. Byl ve fársí a angličtině, formulace byla| stá, přímá a formálně správná. Prsty se mu třásly. Když to podepíše, značněj kročí svou pravomoc, ale teď, když zástupce premiéra je v nemilosti, stejné jeho nadřízený - oba údajně propustil tajemný revoluční výbor - a vzhltí k rostoucímu chaosu ve vládě, mohlo by to projít. Rozhodl se, že to riskne.? la ho k tomu absolutní nezbytnost mít přístup k soukromému letadlu,' tryskovému, pro sebe, svou rodinu a přátele. Můžu vždycky říct, že i můj nadřízený přikázal, abych to podepsal, lei si a snažil se potlačit nervozitu. Ta stopětadvacítka je dar od Boha č případ, že by se o mně začaly šířit nějaké lži. Zatracený Džáred Bakravánfe| telsrví s tím trhoveckým psem ze mě málem udělalo velezrádce. Já v živoCEj níže nepůjčoval, ani se nespolečoval s cizinci, natož abych podporoval šáhaíjig Hodil papíry vedle doporučujícího dopisu téměř rozzlobené. "Je mož to bude schváleno. Poplatek za přistání bude činit pět set dolarů - za l Bylo to všechno, pane Mcivere?" Dobře věděl, že ne. Prohnaný britsk Myslíš, že mě napálíš? "Ještě něco. Excellence." Podal mu poslední papír. "Máme tři letadla,,! nutně potřebují opravit. Potřebuji podepsat povolení k výjezdu, abych)C' poslat do Al Šargázu." Zadržel dech. "Není třeba posílat drahá letadla pryč, pane Mcivere, opravte je tady. "Och, Excellence, udělal bych to, kdyby to šlo, ale to je vyloučené. Ne potřebné součástky ani mechaniky a každý den, kdy jeden z našich ' nepracuje, stojí partnery celé jmění. Jmění," opakoval. 431

sem že je můžete opravit tady, pane Mcivere, nechtě dopravit mechani-hradní díly z Al Šargázu." orně nákladů na letadla musíme ještě vydávat prostředky na platy a pod-icrsonálu. To je všechno velmi nákladné. Možná bych se měl zmínit, že ti dohody s íránskými partnery je slib zajistit

všechna potřebná povolení ;du." Snaživě vysvětloval: "Potřebujeme všechny nezbytné součástky, aby-tmohli plnit všechny kontrakty po Guerney, pakliže máme splnit nařízení lun, vlády, aby se těžba nafty co nejrychleji normalizovala. Ovšem bez těch dních dílů..." záměrně se odmlčel, zadržel dech a modlil se, aby to vyšlo. ý se zamračil. Peníze, které měli platit iránské partneři, šly teď i z jeho i kapsy. "Jak rychle budou letadla opravena a zpátky?" (tli dostanu ihned povolení k výjezdu, může to trvat pár dní, nejvýš dva i možná méně." le váhal. Kontrakty po Guerney plus existující kontrakty IHC, vrtulníky, ní, náhradní díly, to všechno má hodnotu milionů a on z toho má šesti-lpřičemž nic neinvestoval, uchechti se v duchu. Zvlášť kdyby všechno za-pi tihle cizinci sami! Povolení k výjezdu pro tři vrtulníky? Podíval se na ho-f. Značka Cartier, zdobené brilianty - pískeš od bankéře, který před dvěma f. potřeboval soukromě na půl hodiny přístup k dálkopisu. Za několik mi-(ude mít schůzku s vedoucím letecké dopravní kontroly a mohl by ho do ssnadno zatáhnout. |řborně," řekl šťastně, že má takovou moc, úředník na vzestupu, který po-lplnit státní úkol a současně ušetří partnerům peníze. "Výborné, ale to po-tfbude mít platnost jen dva týdny, licence bude stár -" chvilku uvažoval -tstát pět tisíc dolarů za každý letoun, zaplatí se hotově a před odletem." (kmohu... nesezenu peníze v hotovosti, ale mohl bych vám dát šek pro švý-Du banku - dva tisíce dolarů za jeden stroj." Ikonce se shodli se na třech tisících jednom stu dolarů. "Děkuji vám, Mcivere," končil Alí Kijá zdvořile. "Prosím, odejděte zadním východem, |t nepopudil ty darebáky venku." tyž byl Mciver ve voze, vyndal všechny papíry a zíral na podpisy a úřední B. "Je to příliš dobré, než aby to byla pravda," mumlal hlasitě. Stopěta-tka Je teď v pořádku, zrušení se nás podle ministra netýká, máme výjezd-lolení pro tři dvěštdvanáctky, které potřebujeme v Nigérii - nějakých de-pfc dolarů je v pořádku, když uvážíme, že dohromady stojí víc než tři fcy! Nikdy bych neřekl, že mi tohle projde! "Mcivere," rozhodl blaženě, Lííš si skotskou! Hodně velkou skotskou!" NÍ PŘEDMĚSTÍ'. 18.50 HODIN. Tom Lochart vystoupil ze staré otlučené 'L a dal muži dvacetidolarovou bankovku. Leteckou uniformu a plášť do Bel zmačkané, byl unavený, neoholený, připadal si špinavý, ale pocit, že Bene před svým domem a brzy uvidí Šahrazád, ho naplnily štěstím nato-

432 james clav

lik, že nic nevnímal, ani poletující sníh. Spěchal nahoru po schodišti -zbytečné přivolávač výtah, celé měsíce nefungoval. Autu, které si půjčil od jednoho z pilotů v Bandar-e Dělám, došel včeraa půli cesty do Teheránu benzin. Nádrž byla poškozená. Nechal ho v jedné i ži a pokračoval pěšky k nejbližšímu autobusu, pak k dalšímu, až konec mnoha zajižďkách a různých potížích dorazil před dvěma hodinami na : terminál v Teheránu. Neměl se kde umýt, nikde tekoucí voda, toalety l jen páchnoucí, ucpané díry v zemi, plné much jako vždycky. Na parkovišti ani v ulicích žádné taxíky, ani jeden autobus nejel k míst ho bydliště. Na cestu pěšky to byl příliš daleko. Pak se objevila tahle drožka. stávil ji, a přestože byla téměř plná, podle místního zvyku trhnutím otevřeli re a vecpal se dovnitř, přičemž prosil ostatní pasažéry, aby ho nechali své s nimi. Nakonec dospěli k rozumnému kompromisu. Oni řekli, že bi poctěni, když zůstane, a on prohlásil, že mu bude ctí za všechny zaplatit li v hotovosti. V americké hotovosti. Byla to jeho poslední bankovka. Vyndal klíče, otočil zámkem, ale dveře byly zevnitř zavřené na závoru. zvonil a netrpělivě čekal, až služebná přijde otevřít. Sahrazád by sama neott la. Jeho prsty bubnovaly šťastný pochod a srdce přetévalo láskou. Vzru stouplo, když slyšel blížící se kroky, závora spadla a dveře se pootevřely. Hl na něj cizí obličej v čádoru. "Co chcete, ághá?" Hlas měla stejně drsný jako si, kterým mluvila. -.L; Vzrušení ho opustilo a zanechalo po sobě bolestné prázdno. "Kdo jste? stejně hrubě. Zena začala zavírat dveře, ale vrazil do škvíry nohu a rozrazil "Co děláte v mém domě? Jsem Excellence Lochart a tohle je můj dům! Ml Její Jasnost? Kde je moje žena?"

4 Blýskla po

něm očima a pajdala zpátky přes halu ke dveřím do obývacího koje. Otevřela je, Lochart uviděl cizí

muže a ženy a pušky opřené o zcm se, kčertu, děje?" zamumlal anglicky a vešel do svého pokoje. Vzhledli k ni seděli se zkříženýma nohama uprostřed večere na koberci nebo se opírali-1 ho polštáře před krbem, v němž plápolal oheň. Jedli z jeho talířů, rozložili po zemi, měli zuté boty a špinavé nohy. Jeden muž, starší než ten druhý, 'l' ně přes třicet, měl ruku na samopalu zastrčeném za opasek.

Lochart zachvátil zaslepující vztek, jejich přítomnost mu připadala? znásilnění a svatokrádež. "Kdo jste? Kde je moje žena? Okamžitě z mé -" Mířila na něj zbraň. "Kdo jste, ághá?" S nadlidským úsilím se ovládl, u srdce ho bolelo. "Jsem - jsem, toť to je můj dům - jsem majitel." "Och, majitel! Vy jste majitel?" přerušil ho Tejmúr a krátce se zasmál. 'cizinec, manžel Bakravánové? Vy-" Uzávěr pušky klapl, když se na něj chtěl vrhnout. "Nedělejte to! Dovedu střilet rychle a přesně. Prohle nařídil druhému muži. Ten okamžitě vstal, prohledal ho, vytrhl mu lete z ruky a podíval se do něj. 433

dne zbraně. Letové příručky, kompas - vy jste pilot Lochart?" no." Srdce mu bušilo. osadte se tamhle! Okamžitě!" edi do křesla dál od ohně. Muž položil pušku vedle sebe na koberec a vy-1 nějaký papír. "Dej mu to." Jeho komplic poslechl. Na papíru bylo něco si. Lochartovi chvíli trvalo, než rozluštil písmo: "Příkaz ke konfiskaci. Za ny proti islámskému státu se Džáredu Bakravánovi zabavuje veškerý maje-lomě jeho rodinného domu a jeho obchodu na tržišti." Pod tím nějaké ;o, které nerozluštil, a dva dny staré darům. o je to je směšné," začal Lochart bezmocně. "Jeho Jeho Excellence »vám patřil k hlavním stoupencům ájatolláha Chomejního. Nesmírně ho oroval. Muselo dojít k omylu!" lic takového. Byl zatčen, shledán vinným lichvou a zastřelen." achart zalapal po dechu. "To... to musí být omyl!" la ne, ághá. Není," ujistil ho Tejmúr a jeho hlas zněl docela laskavě. Polí na Locharta hleděl, tušil v něm nebezpečí. "Víme, že jste Kanadán, pilot, rte pryč a jste ženatý s jednou zrádcovou dcerou a nezodpovídáte za jeho »její zločiny, pokud ona nějaké spáchala." Ruka se vrátila k pušce, když vi-iak Lochart zrudl. "Řekl jsem ,pokud', ághá, ovládejte svůj hněv." Cekal, lobře udržovaný luger s krátkou hlavní, přestože byl v pohotovosti, nezvedl. vně žádná chamrad', jsem bojovníci za svobodu, profesionálové, a v tom ytě čekáme na jisté významné osoby, které přijdou později. Uklidněte se, , že nejste náš nepřítel. Chápeme, že to pro vás musí být šok, ale máme l vzít si, co je naše." rávo, jaké právo má-" rávo vítěze, ághá není to tak snad vždycky? Vy, Britové, byste to měli vě-Bp než kdo jiný." Jeho hlas zněl stále vyrovnaně. "Uklidněte se. Žádné va-pcivám nikdo nevzal. Zatím." Mávl rukou. "Přesvědčte se sám." |Cde je moje žena?" [pevím, ághá. Když jsme sem přišli, nikdo tu nebyl. Přišli jsme dnes ráno." pchart šílel úzkostí. Jestli shledali jejího otce vinným, bude postižena i ro-ř Každý? Okamžik! Všechno se zabavuje... kromě rodinného domu, neby-takhle na tom papíru? Musí být tam... Bože, je to míle odtud a já nemám li auto... |ažil se přinutit mozek k činnosti. "Říkal jste, že zatím jste se ničeho ne-l". Znamená to, že brzy to bude jinak?" noudrý muž chrání svůj majetek. Bylo by moudré, abyste přenesl své věci >é místo. Všechno, co je Bakravánů, zůstane tady, ale vaše věci?" Pokrčil ra-r- Jasně, že si je můžete vzít, nejsme zloději." věci mé ženy?" 9' taky. Osobní věci. Říkal jsem vám, že nejsme zloději." Lohk - kolik času na to mám?") zítra, do pěti hodin odpoledne."

454 jam es clav(

"To nestačí. Šlo by to do pozitří?"

"Do zítra do pěti hodin. Nechcete něco k jídlu?"

"Ne, ne, děkuji."

"Takže sbohem, ághá, ale nejdřív mi, prosím, dejte vaše klíče." Lochart zrudl, ale snažil se zůstat klidný. Vyndal je a druhý muž, který l poblíž, si je vzal. "Říkal jste významné osoby? Kdo je to?"

4 "Významné osoby jsou významné osoby, ághá. Tohle místo patřilo nepřítí státu, ted' je majetkem státu a ten je může dát, komu chce. Lituju, ale jistí) rozumíte." Pokrčil rameny, a Lochart se na něj zahleděl, pak na toho druhého. Únava a bezmocnosti zmáhaly. "Chtěl jsem,

ehm, chtěl bych se aspoň převléci, než půjdu - a oh Oukej?" zeptal se. Po chvilce Tejmúr svolil: "Ano. Hasane, běž s ním."

Lochart v duchu muže nenáviděl, stejně jako všechno, co se stalo. Hasai s ním do jeho vlastního pokoje. Skříně byly otevřené, zásuvky taky, v míst ti bylo cítit cigaretový kouř, ale nikde známky spěšného odchodu nebo ni V posteli někdo předtím spal. Vzchop se a udělej si plán. Nemůžu. Dobrá, se ohol, vysprchuj, převlec a jdi za Mačem, není to daleko, můžeš jít p"" ti pomůže, půjčí ti peníze a auto a najdeš její rodinný dům ana Dž nemysli - zkrátka na něj nemysli. nedaleko UNIVERSITY. 20.10 HODIN. Rákoczy přisunul olejovou lamp tri ke kupě listin, deníků, složek a dokumentů, které ukradl v trezoru v pr" patře americké ambasády, a pokračoval v jejich třídění. Byl sám v malé l nosti - jedné ze stovek jí podobných, určených většinou studentům, kterol něj najal Fármád, studentský vůdce Túde, zastřelený při večerní démoni Pokoj byl omšelý, bez radiátorů, jen postel, rozvrzaný stůl a židle a jedno! okno. Sklo bylo prasklé a zpola zakryté skříní. Zasmál se. Takový úspěch s tak malými náklady. Tak perfektní plán. naše okázalá demonstrace před bránou ambasády, pak protiútok ze stř< nika, bleskové vylomení brány a vpád dovnitř - jedinou opozici tvořili s pistolemi a ti měli rozkaz nestřílet - dost času, než se objevili stoupenci; mejního, aby potlačili demonstraci, zabili nás nebo zajali. V tom zmatku! lý úprk k zadní části budovy, vylomení postranních dveří, vzhůru po scho zatímco mí lidé dělali dole zmatek, stříleli do vzduchu, křičeli a dávali f aby nikoho nezasáhli. Spousta křiku a chaos. Zvýšené přízemí, dál do proběhnout kolem dvou vyděšených starých žen a mladého muže - "Lei na zem, nebo vás zastřelím!" Bleskově poslechli a všichni ostatní taky nedivím se, útok byl náhlý < na něj nebyli připraveni, nebyli ozbrojeni a podlehli panice. Do ložnice" prázdná kromě ohromeného íránského sluh: ruce nad hlavu, zalézt pod) Trezor otevřel pomocí nálože, všechno měl s sebou v tašce, pak hone" ě

455

I po schodech - bral je po třech, a zpátky do davu. Ebráhím Kijábí a ostat-Ěiě kryli, spořádaně jsme ustoupili, cíle bylo dosaženo. Ba ústředí to udělá dojem, říkal si, povýšení na majora mě nemine a táta bu-Byšný. "Při Bohu a při Proroku," pronesl mimoděk, když ho znovu zaplaví-(iforie - ani si neuvědomil, co řekl - "ještě nikdy jsem se necítil tak dobře." Inovu se šťastně pohroužil do práce. Trezor zatím neodhalil žádné poklady, byla tu spousta dokumentů o činnosti CIA v Íránu, pár soukromých pečeti relance, jedna šifra, která mohla mít zvláštní význam, soukromá konta, ky malé hodnoty, staré mince. Nevadí, pomyslel si. Ještě musím prohléd-t deníky a osobní listiny.

as příjemně ubíhal. Za chvíli přijde Ebráhím Kijábí, aby spolu probrali ma-Eltaci žen. Chtěl vědět, jak ji co nejlépe narušit, aby posílil cíle Túde a pódii Chomejního a šíity. Chomejní je nebezpečný, doopravdy nebezpečný, l si. Podivný, žulově pevný stařec. Čím dříve ho před Bohem, který není, tele, tím lip. d okna ho ovanul závan mrazivého vzduchu. Nevadilo mu to, měl teplé ené sako, svetr a košili, teplé prádlo, dobré ponožky a důkladné boty -dycky dbej, abys měl dobré ponožky a boty pro případ, že budeš muset utí- říkali jeho učitelé. "Vždycky buď připravený na útěk..." Pobaveně si vzpomněl, jak utekl Erikkimu Jokkonenovi, jak ho zavedl do stě a ztratil se mu před domem malomocných. Jednou ho nejspíš budu t: zabít. I tu jeho kočku. Co s ní? Co s dcerou Abdolláha chána, Abdollá-Lutého, který je sice jako špion cenný pro obě strany, ale začíná být příliš ntní, nezávislý a velmi důležitý, takže nás téměř ohrožuje. Ano, ale teď t rád viděl, aby manželé v Tabrízu dělali, co se po nich žádá. A pokud jde ne, už bych byl rád na dovolené, zase doma, v bezpečí, zase jako Igor Mžit-kapitán KGB, s Delaurou v naší krásné posteli s nejjemnějším povlečením ika, její zelené oči by zářily, pleť jako smetana... Za sedm týdnů se narodí první chlapeček. Tedy doufám, že to bude syn... lapůl ucha - jako vždycky dával pozor na nebezpečí - zaslechl muezzina Ivat k večerní modlitbě. Pomalu uklízel malý stůl. Je zbytečné, aby Ebrá-'Kijábí věděl i to, co se ho netýká. Všechno se opět ocitlo v tašce. Zvedl ilahy jedno prkno a přidal tašku do skrýše, kde už schovával nabitou puš-Ěčlivě zabalenou v naolejované látce, a několik britských

granátů. Mezery Iskoval trochou hlíny, takže po úkrytu nebylo ani stopy. Přiškrtil lampu, Mot jen doutnal, a roztáhl závěsy. Spokojeně čekal. Uplynula půlhodina. Wobalo se Kijábímu, že by se opozdil. Slyšel kroky, automatickou pistoli namířil na dveře. Zaklepání odpovídalo Zenému heslu, přesto když odemkl a otevřel, vklouzl do přitmy u zdi, při-Cn uvítat případného nepřítele. Ale byl to opravdu Ebráhím Kijábí, naba-('a šťastný, že je na místě. "Promiň, Dimitriji," podupával nohama. V ku~ch vlasech měl ještě trochu sněhu. "Promiň, ale autobusy vůbec nejezdí." Oczy zamkl. "Přesnost je důležitá. Chtěl jsi znát jméno molly, který byl

436 james clave

ve vrtulníku v Bandar-e Dělám, když byl tvůj otec, chudák, zavražděn -pro tebe jeho jméno." Viděl, jak se mladíkovi rozsvítily oči, a skryl úsmí "Jmenuje se Hosejn Kovízí a je mollou v Kovízu. Znáš to tam?" "Ne, nikdy jsem tam nebyl. Tak Hosejn Kovízí? Dobře, děkuji ti." "Kvůli tobě jsem ho trochu oťukal. Zdá se, že to je fanatický antikornunis fanatický stoupenec Chomejního, ale ve skutečnosti je u CIA." "Cože?"

"Ano," potvrdil Rákoczy. Ta dezinformace do všeho perfektně zapadá "Strávil řadu let ve Státech, kam ho poslal šáh, mluví plyně anglicky a onij získali na svou stranu, když byl studentem. Jeho protiamerický postoj je fad ný stejně jako jeho fanatismus." ti "Jak to děláš,

Dimitriji? Jak se můžeš tak rychle dozvědět tolik věcí - bez lefonů, bez dálhopisu, jak to?" , "Zapomínáš, že v každém autobusu, v každém nákladáku, taxíku, v kaij vesnici na poště je někdo z našich lidí. Nezapomínej," a sám tomu věřil, "že) je na naší straně. My jsme lid." "Ano."

Viděl na mladíkovi rozhodnutí a nepochyboval, že Ebráhím je správný: stroj. A připravený. "Mollá Hosejn nařídil Zeleným páskám, aby zastřelily! ho otce, a obvinil ho z přisluhování cizincům." Kijábímu se z obličeje vytratila barva. "V tom případě - v tom přípa musím dostat. Patří mně." "Musíme ho přenechat profesionálům. Dohodnu schůz-"

"Ne. Prosím. Musím se pomstít."

Rákoczy předstíral, že o tom uvažuje. Hosejn Kovízí už byl nějakou dobrou cenu k likvidaci. "Během několika dní seženu zbraně, vůz a tým, který na to) jde s tebou." "Děkuji ti. Ale všechno, co potřebuju, je tohle." Kijábí vytáhl kapesní l a prsty se mu třásly. "Tohle a hodinu či dvě, nějaký ostnatý drát a ukažmi jak se mstí syn." "Dobře. Teď k ženské manifestaci. Má se konat za tři dny. Je-" Vyd zmlkl, skokem byl u stěny a zatáhl za skrytý provázek. Část zdi se otev objevil se přístup k neosvětlenému požárnímu schodišti. "Pojd'," nařídil a i ke svobodě, Kijábí v panice za ním. V tu chvíli se dveře málem vytržené z tu rozletěly, dva muži téměř upadli na zem, další jim byli v patách. Vesměš l či se zelenými páskami a všichni se zbraní v ruce se pustili za prchajícími.: 'Pronásledování i pronásledovatelé se úprkem hnali dolů, schody bra třech, klopýtali, padali a vstávali, vyřítili se do do tmy ulice mezi zástupy i Rákoczy vběhl rovnou do jejich náruče. Ebráhím Kijábí nezaváhal, změnil l l přeběhl silnici, zamíchal se do davu zalidněné ulice a zmizel ve tmě. Ze starého auta, parkujícího na druhé straně ulice proti postrannímu l du, pozoroval celou akci Robert Armstrong. Rákoczyho strčili do čekajfe dávky dřív, než lidem na ulici došlo, co se vlastně děje. Dva členové ř

437 ,i kráčeli k Armstrongovi, oblečení lépe než bylo běžné, u opasku pouzdra hauserovky. Lidé jim uhýbali z cesty a nenápadně je pozorovali; nechtěli mít (té nepříjemnosti. Muži nastoupili do vozu, Armstrong otočil klíčem a od-ostatní zmizeli mezi chodci. a okamžik byl Robert Armstrong v husté dopravní špičce. Muži stáhli ze-| pásky a dali je do kapsy. "Promiň, že jsme ztratili toho mladého hajzlíka, berte," omluvil se starší plynou americkou angličtinou. Plukovník Hašemí Ir, hladce oholený padesátník, byl zástupce šéfa vnitřní zpravodajské služby, [americké školy a pracoval pro SAVAK před vytvořením zvláštního zpravo-íkého oddělení. |To nic, Hašemí," mávl rukou Armstrong.

Je zadního sedadla se ozval mladší muž: "Máme Kijábího na filmu z de-lhstrace před ambasadou, ághá. A na univerzitě." Bylo mu něco přes dvacet, | ukázkový knír a jeho řev se krutě usmívaly. "Sbalíme ho zítra." |gTed, když je na útěku, bych to nedělal, poručíku. Když už o něm víme, sta- edovat ho - dovede nás k větší rybě. Už tě dovedl k Dimitriji Jazernovovi." máli se. "Ano, to je pravda!" . Jazernov nás dovede k dalším zajímavým lidem a místům. Hašemí si za-1 a nabídl ostatním. "Roberte?" | Díky." Armstrong vdechl kouř a ušklíbl se. "Panebože, Hašemí, ty jsou pří-é, měli tě vážně radši zabít." E si Bůh přeje." Hašemí začal citovat ve társí:

z umru, omyj mé vínem,

I mém pohřbu přečti verse o vínu,

'des-li mé hledat v den posledního soudu, ffajdes mé na prahu vinného sklípku. " (Cigarety tě zabijou, ne víno," konstatoval Armstrong suše; perské verše zné-|rásně. (Plukovník citoval z Robáijjátu Omara Chajjáma," poučoval snaživě mladík. |amená to -" [On ví, co to znamená, Mohammade," přerušil ho Hašemí. "Pan Armstrong |dá perfektně fársí - musíš se ještě moc učit." Potáhl z cigarety a pozoroval | kolem. "Můžeš na okamžik zastavit, Roberte?" Když zastavil, Hašemí řekl: "Mohammade, vrať se na ředitelství a počkej tam ne. Ručíš mi za to, že nikdo - nikdo - nebude s Jazernovem mluvit přede »u. Vyrid týmu, ať všechno připraví. Chci začít o půlnoci." no, plukovníku." lasemí se za ním díval, jak mizí v davu. "Bodla by mi velká whisky se so-Ľ Jezdi chvíli dokola, Roberte."

iste. Armstrong nastartoval, a protože slyšel v jeho hlase spodní tón, optal Ľ"roblém?"

Ľousta." Díval se na auta, na chodce a tvářil se vážné. "Nevím, jak dlouho ne ještě fungovat, jestli jsme vůbec v bezpečí - a komu můžeme věřit."

438 jam es clavei

"Na tom není nic zvláštního," poznamenal Armstrong s cynickým úsměvcí "To je riziko povolání." K tomuto poznání dospěl po jedenácti letech poradě ské činnosti pro vnitřní zpravodajskou službu a předchozích dvaceti letí u hongkongské policie. "Chceš být u Jazernovova výsledku, Roberte?"

"Ano, jestli to nevadí."

"Proč tě zajímá M16?"

"Já jsem jen bývalý špion zvláštního oddělení a teď mám soukromý kónu podle něhož vám mám napomáhat při zavedení podobného oddělení, jak i "Vím to moc dobře. Dva pětileté kontrakty, z nichž ten druhý byl prodj žen o další rok, kdy půjdeš do důchodu." "Úžasná vyhlídka," odrkl Armstrong znechuceně. "Chomejní a vláda bu platit mou penzi? To bude něco." V poslední době si říkal, že léta jeho p. v Iránu byla k ničemu; když ještě uváží devalvaci hongkongského dolaru od(by, kdy odtud v roce 1966 odešel, viděl, že jeho penze bude ubohá. "Moje p ze by to slízla." ;' Tmavé oči ztvrdly. "Roberte, proč se M 16 zajímá o toho parchanta?" "S Armstrong se zamračil. Něco dnes není v pořádku. Mladý Kijábí ne uniknout a Hašemí je nervózní jako zelenáč. "Pokud vím, oni se o něj mají, to já." "Proč?"

To je dlouhá historie, pomyslel si Armstrong. Mám ti snad vyKlai Dimitrij Jazernov je přezdívka Fedora Rákoczyho, ruského islámského r ty, kterého honíš už celé měsíce? Mám ti říct skutečný důvod, proč js: dnes chytili? Že M 16 čistě náhodou, díky českému přeběhlíkovi zjistila, zej skutečné jméno je Igor Mžitrik, je synem Petra Olega Mžitrika, který ká za mých dní v Hongkongu - byl znám jako Gregor Suslev, vynikající iĽ kterého jsme považovali za dávno mrtvého? ;i "Ne, Jazernova nechceme, ale chceme - já chci - otce, který žije někdel sáhu na sever od hranic." Ach Bože, kéž je naživu a kéž ho dostaneme, dáti za to nevím co, kdybych mohl toho hajzla vyslechnout bývalého šéfa! že pro Dálný východ, lektora špionáže na vladivostocké univerzitě, vy člena strany a bůhví co ještě. "Myslím - myslíme - že Jazernov má větší význam než jen jako

spojd| dentů s Túde. Je to jen jiné jméno pro vašeho kurdského disidenta Alí 10 sána Karakose."
"Myslíš, že to je tentýž člověk?"

"Ano."

"Vyloučené."

»| Armstrong pokrčil rameny. Hodil mu kost, když nechce

hryzat, jen biem. Provoz zase zhoustl, všichni troubili a nadávali.

Hašemí zvažněl. "Jaký

máš zájem na Karakosovi a Kurdech - jestli J dá, co říkáš?" 439

dové jsou na všech hranicích - sovětských, iráckých, tureckých i írán- [řekl klidně. "Celé kurdské národní hnutí je nesmírně citlivé a Sověti ho nu snadno zneužít což přinese mezinárodní důsledky pro celou Malou (Pochopitelně nás to zajímá." iikovník se zahleděl z okna, ponořený v myšlenkách. Lehce sněžilo. Kolem otláčil cyklista a narazil do boku vozu. K Armstrongově údivu - byl obvy-slice vyrovnaný - Hašemí zuřivě stáhl okénko na své straně a mladíka hny jeho generace proklel. Zamračeně uhasil nedopalek cigarety. "Vysaď .dy, Roberte. Začneme s Jazernovem o půlnoci. Jsi vítán." Otvíral dveře. lekej, synku," zarazil ho Armstrong. "Už jsme parťáci hezky dlouho. Co »kru, děje?" ikovník váhal, pak přivřel dveře. "SAVAK byl vládou prohlášen za nezá-í a s ním všechna oddělení zpravodajské služby, která se mají okamžitě sut- včetně nás." no, ale úřad premiéra ti už řekl, že máš tajně pokračovat dál. Nemáš se celt, Hašemí, nic ti nehrozí. Dostal jsi rozkaz zničit Túde, fadájúny, islámské "sty - sám jsi mi ten přece rozkaz ukázal. Nebyla snad dnešní operace už to duchu?" > byla." Odmlčel se, rysy křečovitě stažené a hlas přiškrcený. "Ano, byla a víš o islámském revolučním výboru?" I to, že v něm jsou lidé osobně vybraní Chomejním," začal Armstrong ""Jejich pravomoc je neomezená, nevíme přesné, kdo ri lidé jsou, kolik , kde a kdy se scházejí, nevíme, jestli jim Chomejní předsedá nebo jak to loje." Itedvím s jistotou, že s Chomejního souhlasem bude mít tento výbor kotu moc, že Bázargán je jen přechodná figurka, dokud výbor nevydá novou tícou ústavu, která nás znovu vrátí zpátky do dob Proroka." Itístepane! Žádná volená vláda?" lidná." Hašemí byl vzteky bez sebe. "Ne v tom smyslu, který známe." fožná, že ústava bude odmítnuta, Hašemí. Lidé ji musejí schválit hlasová-(lne každý patří mezi fanatické stoupen-" B Bohu a při Proroku, neblázni, Roberte!" řekl plukovník drsně. "Valnou p tvoří fundamentalisté; o to se opřou. Naše buržoazie, bohatý střední |l)ící vTeheránu, Tabrízu, Isfahánu a podporující šáha, tvoří jen nepatr-Tstku ve srovnání s šestatřiceti miliony ostatních, z nichž většina nedove-'3- psát. Samozřejmě že všechno, co odsouhlasí Chomejní, bude schvále-rochni známe jeho názory na islám, Korán a šaríju." ty bude... kdy bude ta ústava hotová?" Lnás znáš po tak dlouhé době tak málo?" opáčil Hašemí podrážděně. ptnziku, kdy uchopíme moc, využijeme ji, dřív než nám zase vyklouzne. ptává vstoupila v platnost v okamžiku, kdy Carter zradil toho parchan-pti)ára, kdy ho zradili i generálové, takže musel uprchnout. A Bázargán, y> čestný, spravedlivý a demokraticky smýšlející člověk jmenovaný

440

james clai

Chomejním, legální premiér do voleb, ten chudák odnese úplně všechno, i teď nepovede."

"Chceš říct, že bude obětním beránkem - že půjde před soud?" "Před soud? Jaký soud? Neříkal jsem ti, co výbor považuje za soud? Kdyíl shledají vinným, zastřelí ho. Insd Alláh/Posední zpráva, kvůli které jsem taki štváný, že nemůžu pořádně myslet a potřebuju se napít, je velmi důví SAVAK byl ve vší tajnosti přeorganizován, bude se jmenovat SAVAMA a i tělem je Abrím Pahmúdíl!" . "To snad ne!" Armstrong měl pocit, že dostal pěstí do žaludku. Abrím J múdíl byl jedním ze tří šáhových celoživotních přátel, chodil s ním do i v Íránu a později ve Švýcarsku, dostal se do čela SAVAKu, a jak se šuškal,! jedním z jeho poradců, po nichž se usilovně pátralo; momentálně se n

skrývá a čeká na příležitost vyjednávat s Bázargánovou vládou ve jménu i konstituční monarchie a šáhova vzdání se trůnu ve prospěch jeho syna I "To snad ne! Ale je fakt, že by to leccos vysvětlovalo." "Ano," souhlasil Hašemí s hořkostí v hlase. "Po léta byl ten parchant u i důležitých vojenských a politických jednání, na každé konferenci hlav státi každém tajném zasedání. V posledních dnech se zúčastnil všech důld schůzek s americkým velvyslancem, s americkými generály, zná každé dli rozhodnutí šáha a našich generálů, byl na všech diskusích o možnostech i jeného převratu a zná důvody zamítnutí." Byl tak rozzuřený, až mu po t tekly slzy. "Všichni jsme byli zrazeni, áh, revoluce, lid, ty, já. VšichniUS jsem mu za poslední roky podával hlášení! Seznamy jmen a bankovních! styky, tajemství, která jsme mohli zjistit jen my a nikdo jiný je neznal. Vil no - všechno má písemně a pouze v jedné verzi - to bylo zásadní pral Všichni jsme zrazeni." .,| Armstronga zamrazilo. Pochopitelně, že Pahmúdí věděl o jeho va(k vnitřní zpravodajské službě. Měl všechny důležité informace o Georgi Til tovi, o kolegovi z CIA Mastersonovi, sovětském protihráči Lavenovovi. T o všech našich plánech na neutralizaci radarové stanice CIA, provedené dým kapitánem Rossem. Věděl všechno o plánované invazi. "Kčertu se vším," zuřil, že ho nevarovali jeho vlastní lidé. Pahmúdí,; ný, inteligentní, mluvící třemi jazyky a diskrétní. Za celé roky nevzbu stín podezření. Ani jednou. Jak mohl uniknout, dokonce i šáhovi, kterj stále nechával vysoce postavené úředníky důkladně prověřovat? A plnýr" vem, pomyslel si. Pětkrát se ho někdo pokusil zavraždit, kulky v těle i v < ji; nebyl snad vládcem národa vyznačujícího se násilím lidu vůči pane -stejně jako násilím panovníků vůči lidu? Kristepane! Jak tohle skončí? 441

SINÉ SILNICI. 21.15 HODIN. Mciver jel krokem na jih, k oblasti tržnice, :1 Džáred Bakraván svůj rodinný dům. Tom Lochart seděl vedle něj. opadne to dobře," zadoufal Mciver, starostmi celý nesvůj. tě, Mácu. Klídek." yz Mciver přijel v povznesené náladě od ministra Alí Kiji domů, čekal na om Lochart. Dorazil před několika minutami. Prvotní nadšení, že vidí lita v pořádku, rychle opadlo, když viděl, jak se tváří, a když mu Pettikin val, co říkal Freddy Ayre ze Zágrosu o Scotu Gavallanovi a že Starka vy-l kovízský výbor kvůli útěku z Isfahánu. »je všechno moje vina, Mácu. Všechno," tvrdil Tom Lochart. e, tvoje vina to není. Oba jsme padli do léčky - každopádně já ten let (il - ne že by to Vilíkovi nějak pomohlo. Jak jsi se, hrome, dostal ven? (, co se stalo, já pak zavolám Freddyemu dáš si panáka?" fc, díky, ne. Podívej, Mácu, musím najít Sahrazád. Doma nebyla, doufám, v domě rodičů a musím se za-" ttam, vím určitě, že tam je. Torné. Erikki mi to říkal dnes ráno, než odle-Tabrízu. Slyšel jsi o jejím otci?" Bio, slyšel, je to příšerné, neuvěřitelně příšerné! Víš určitě, že tam je?" ino." Přešel těžce k příborníku a nalil si. "Od té doby, co jsi odjel, v tom nebyla a byla v pořádku až do... Erikki a Azáde s ní mluvili předevčírem. I..." Těžko hledal slova. Sfkar Erikki, jak to snášší?" (vrdil, že za daných okolností dělá, co může - víš, jak íránské rodiny drží . O jejím otci víme jen to, co nám řekl Erikki - pozvali ho do vězení jako a, a pak už jen rodině vzkázali, ať si přijde pro tělo, že byl zastřelen pro ny proti islámu'. Erikki říkal, že, ehm, tělo vyzvedli a že včera byli ve ku. Je mi líto, ale tak to je." Pořádně si lokl lahodného nápoje a udělalo se Dchu lip. "Je v bezpečí doma - nejdřív nám řekni, co bylo s tebou. Já po-avolám Freddyho a pojedeme za Sahrazád." echno jim v rychlosti pověděl. Poslouchali s nelíčeným zděšením. "Když idi řekl, že HBC sestřelil letecký důstojníkAbásí, málem jsem zešílel. Asi jzkolaboval nebo co, protože se pamatuju až na další den. To už Abásí tílí byli pryč a na základně se pomalu obnovoval pracovní život. Mácu, harlieho nápad, že jsem jel stopem na dovolenou, rozhodně neprojde. Ani nenším!" > víme, Torné," přiznal Mciver. "Nejdřív nám to dopověz." Uvolení k letu jsem dostat nemohl, tak jsem si vypůjčil auto, před pár ho-1 Jsem dorazil a šel jsem rovnou do bytu. Koruna všeho je, že Zelené pás-chno zkonfiskovaly, stejně jako celý majetek pana Bakravána, kromě ob-na tržišti a rodinného domu." Lochart popsal, jak všechno proběhlo, ": "Ted' jsem jako... kostelní myš. Nemám nic, já ani Sahrazád nemáme t Nasmál se a nebyl to veselý smích. Mciver viděl, že uvnitř je mrtvý.

"Je pravda, že to byl Džáredův dům, byt a všechno, i když část... část pat Šahrazád, věno... Půjdem, jo, Mácu?" "Ale ovšem, jistě. Promiň, jsem tak přetažený, že mi to nemyslí." Mciver dopil svůj drink, šel k vysílačce a stiskl vysílací tlačítko. "Torné," : smutně, "co chceš udělat se Zágrosem?"

Tom Lochart váhal. "Mohl bych tam odejít i se Šahrazád."

"Příliš riskantní, chlapče. Lituju, ale je to tak." Lochart se zahleděl do; hodnotil se a vzdychl. Připadal si strašně starý.

"Jestli bude Šahrazád v pořádku, vrátím se tam zítra ráno s Jean-Lu všechno tam dáme do pořádku a ona může jet nejbližším letadlem do Al.i gázu," navrhl Lochart. "Podle toho, co v Zágrosu najdeme... jestli budeme I set zavřít, insa Alláh, dopravíme všechno naše těžební zařízení do Sírázu, od může letět nějakou pravidelnou linkou - každá společnost řekne, kam to i dopravit a my přestěhujeme všechno ostatní do Kovízu, letadla, náhrado i personál. Oukej?" "Ano. Já zajdu zítra ráno na ministerstvo, jestli by se to nedalo nějak i nat." Mciver zapnul vysílací tlačítko. "Kovíz, tady je vedení. Slyšíte?" Obratem se ozvalo: "Vedení, tady Kovíz, kapitán Ayre, pokračujte, pn kapitáne Mcivere." "Za prvé k Zágrosu tři: Řekněte kapitánu Gavallanovi, že kapitáni Lo a Sessonne se vrátí zítra kolem poledního i s instrukcemi. Zatím pnpravte| ny podle přání výboru." Zatracení smradí, pomyslel si a pokračoval pni těch, kteří hovoru naslouchali: "Zástupce IranOilu na základně Zágros byl výboru připomenout, že ájatolláh i vláda nařídili rychlý návrat těžby ČÍ k normálu. Zavření Zágrosu bude silně v rozporu s jejich představami o,M dukci nafty v této oblasti. Informujte kapitána Gavallana, že to ústně pí nám s ministrem Kijou, který mi před hodinou výše zmíněné stane osobně potvrdil a dal mi písemný souhlas k výměně posádky pomocí) pětadvacítky, dokud..." "Hrome, Mácu, to je perfektní zpráva," neslo se na vlnách. "Ano... naší stopětadvacítky, dokud se neobnoví pravidelné lety. Muž méňovat posádku pro všechny mimořádné práce, včetně kontraktu GII a vláda nás žádá, abychom pokračovali v činnosti, takže nechápu rozi lokálního výboru. Máte to, kapitáne Ayre?" "Ano, pane, zpráva obdržena pět na pět."

"Už se vrátil kapitán Starke?"

Dlouhé ticho. "Ne, šéfe."

Mdverův hlas ochladí ještě víc. "Zavolejte mi okamžitě, až se vrátí. ne Ayre, čistě mezi námi: má-li nějaké problémy a nevrátí-li se v pořádku. kladnu do východu slunce, obstavím všechny naše vrtulníky po celena přeruším všechny operace a nařídím personálu, aby opustil Irán. ! "Dobrý, Mácu," poznamenal Pettikin tiše. ' Mciver byl příliš soustředěný, než aby ho vnímal.

"Slyšel jste, Kovízl. |j 443

Ľkud jde o vás," dodal Mciver z náhlého popudu, "oznamte majoru [zovi, že nařizuj u zastavení všech operací včetně CASEVACů, dokud ne-'Starke na základně. Rozumíte?" ivtíi bylo ticho. "Potvrzuji. Zpráva bude ihned doručena." (obře. Ale jen ta informace, která se týká vaší základny. Ostatní je mezi až do východu slunce." Zasmušile se usmál: "Podniknu kontrolní let ,jak se vrátí stopětadvacítká, abych se přesvědčil, že je všechno v pořádku. něco?"

e, pane. Zatím ne. Je to všechno. Těšíme se na vaši návštěvu a budeme na i jako obvykle." dění vypíná a končí." irlie řekl: "To by mělo stačit, Mácu, to jim zapálí u prdele koudel." (ložná ano, možná ne. Nemůžeme CASEVAC zastavit úplně - kromě bdít důvodů by to bylo nezákonné a mohli by nám všechno zabavit." Dopil tíval se na hodinky. "Pojď, Torné, nebudeme čekat na Jean-Luca, pojed-e-Šahrazád." i»voz už nebyl tak hustý, přesto postupovali pomalu, sníh se lepil na před-o. Silnice byla kluzká, po stranách špinavé závěje. Ea příštím rohu doprava," navigoval Lochart. Ľobre. Torné." Mlčky jeli dál. pme, podepisoval ses, když jsi bral palivo v Isfahánu?" k, to ne." Skdo se tě na něco ptal, na tvé jméno a podobně? Zelené pásky? Nebo jiný?" han odpoutal myšlenky od

Šahrazád. "Ne, nevzpomínám si. Byl jsem 'kapitán', část scénáře. Pokud si vzpomínám, nikomu mě nepředstavoval a... a Anúše s dětmi šli hned, jak jsme přistáli, na oběd s tím generálem-hkrucí, nemůžu si vzpomenout na jeho jméno - už to mám, Seládí. Každý říkal jen 'kapitáne'. Zůstal jsem s vrtulníkem v hangáru celou dobu, co m byli, sledoval jsem, jak tankují, a kontroloval jsem stav - přinesli mi nějaké jídlo, najedl jsem se v kabině. Byl jsem tam do chvíle, kdy ty ne Zelené pásky vtrhly dovnitř, vytáhli mě a zamkly do pokoje. Nikdo aroval, Mácu. Najednou se vyrojily jako kobylky, někdo ze základny jim Spomáhat, to je jistý. Parchanti - skočili po mně a řvali, že jsem americký z CIA - mleli to pořád dokola, ale víc se starali, aby ovládli základnu. Levo, Mácu. Už je to kousek." ver řídil celý nesvůj, oblast byla hodně zalidněná a kolemjdoucí se po < dívali. "Možná že nám to projde - budeme dělat, že někdo unesl HBC an Taphe, někdo neznámý. Možná že nebudou pátrat po pilotovi zrovna-"ahánu." ; proč odvedli Vévodu Starka?" "na." Mciver těžce vzdychl. "Vím, že je to rána naslepo, ale třeba to

444 james clavel

vyjde. Možná se chytanou amerického špiona z CIA' a tím to zhasne. Čistě pro všechny případy si nech narůst knír nebo bradku." Lochart potřásl hlavou. "To nepomůže. Já jsem první na ráně. My oba to je náš pech." "Viděl tě někdo, když jsi startoval z Doušan Taphe?"

Chvilku přemýšlel. "Nikdo. Myslím, že den předtím na to dohlížel Noe Měl - měl ten den -" "To je fakt, už si taky vzpomínám, nadával, že mu dávám moc práce, zře když je tu Paula. Byl u toho někdo? Gardisté nebo někdo jiný? Dávali jste i komu spropitné?" "Ne, nikdo tam nebyl. Ale třeba to automaticky snímali, třeba mě mají kde na záznamu..." Vykoukl z okénka. Začínal být nervózní. "Tady ta žata už je to kousek." Mciver zabočil do úzké uličky, kde bylo místo tak akorát na dvě auta v sebe. Po stranách vysokých zdí ležel sníh - dveře byly z druhé strany. Mc tam nikdy předtím nebyl a udivilo ho, že Bakráv, takový boháč, bydlí v» vidně chudé čtvrti. Byl boháč, připomněl si a bezděčně se zachvěl; teď je n vy za zločiny proti státu - co je vlastně zločin proti státu? Znovu se otřásl. "1 Tyhle dveře. Vlevo."

Zastavili vedle zasněženého schodu, plného odpadků. Ve vysoké plesnivě byly podivné dveře, opatřené železnou rezavou mříží. "Pojď, Mácu." "Chvilí počkám, a když bude všechno v pořádku, odjedu. Jsem utahaný jen jedno řešení, pomyslel si, natáhl ruku a zadržel ho. "Torné, máme pov< letět třikrát s dvěstědvacítkou. Ty poletíš jednou. Zítra. Kčertu se Zágroi Jean-Luc si s tím poradí. Jestli pustí Šahrazád, to nevím, ale ty bys měl od hezky rychle. Je to jediná možnost. Vypadnout, dokud to jde. Ji dáme na 1 let - hned ten příští." "A ty? Co uděláš ty, Mácu?"

"Já? Nedělej si starosti. Ty musíš vypadnout - jestli ji pustí, vezmeš ji sebou, Jean-Luc se o Zágros postará - stejně to tam asi budeme muset nejspíš vřít. Souhlasíš?"

"Musím si to ještě rozmyslet, Mácu. Ale díky." Vystoupil. "Přijdu haj východu slunce - nepouštěj Jean-Luca beze mne. Můžeme to rozhodla potom. Souhlasíš?"

/s "Ano."

Mciver se díval, jak přítel bere do ruky starodávné klepadlo, v rozléhal. Oba čekali, Lochartovi bylo nanič úzkost a v duchu se připravení ho celá rodina obklopí, slzy, vítání a otázky, jak bude muset být zdvořilý ze všeho nejraději by ji držel v náručí a cítil se v bezpečí. Zapomenouc noční můru. Čekal před dveřmi. Zaklepal znovu, hlasitěji. Mciver vypr tor, aby šetřil benzin, ticho činilo čekání ještě horší. Sníh padal hustěji, lemm je míjeli jako přízraky, každý podezíravý a nepřátelský. Bylo slyšet tlumené kroky a zamřížované kukátko se pootevřelo. studené a tvrdé oči, podle nichž obličej nepoznal. 445

ib jsem já, Excellence Lochart," začal ve fársi a snažil se, aby to znělo Balné. "Moje žena, paní Šahrazád, je tady." lei zaostřily, aby viděly, jestli je sám, prohlédly si vůz a Mcivera. "Prosím, ejte,

ághá." ukátko se zavřelo. Další čekání. Podupával nohama, aby se zahrál. Znovu »ělivě zaklepal, měl chuť ty dveře rozmlátit. Více kroků. Kukátko se znovu tío. Tentokrát jiné oči. "Jak se jmenujete, ághá?")chart měl sto chutí něco zařvat, ale neudělal to. "Jmenuju se ághá pilot nás Lochart, manžel Sahrazád. Otevřete dveře. Je zima, jsem unavený Sel jsem si pro svou ženu." lkátko tiše zaklaplo. Úzkostné čekání, pak ke své úlevě slyšel, že odstraňu-oru. Dveře se otevřely. Sluha držel olejovou lampu. Za ním byl dvůr obe-ý vysokou zdí, uprostřed výstavní fontána, stromy a rostliny, chráněné i, zimou. Na druhém konci byly další dveře chráněné železnou mříží, ale (Otevřené a on spatřil ve světle lampy její siluetu; vrhl se dopředu a už byla K> náručí, plakala a naříkala. Iveře do ulice se přibouchly a závory zapadly. "Počkejte!" zavolal Lochart na licího, když si vzpomněl na Mcivera. Zaslechl zvenku startovat auto a vé-'4 odjíždí. 3 se děje, ághá?" zeptal se sluha.

ic." Pomohl Sahrazád do domu. Když ji uviděl na světle, radost se vypa-lsrdce se mu ledové sevřelo. Měla oteklý, špinavý obličej, vlasy zplihlé a ne-, oči bez lesku, šaty zmačkané. íistepane," vyjekl, ale ona si ničeho nevšímalá, jen se ho zoufale držela, lála něco ve fársí a angličtině, slzy se jí řinuly po tvářích. "Sahrazád, už je |>ořádku, je to v pořádku...", "snažil se ji uchlácholit. Stále něco mumlala 'tvárným hlasem. thrazád, Sahrazád, miláčku. Jsem tady... je to v pořádku..." Zarazil se. By-jako by nic neřekl. Dostal šílený strach, že přišla o rozum. Jemně s ní za-ale bez účinku. Všiml si starého sluhy pod schodištěm, čekal na pokyny. je - kde je Její Jasnost, paní Bakravánová?" zeptal se, zatímco ho Sahrazád 'L držela kolem krku. 've svých pokojích, ághá." Uším, řekněte jí, že jsem rady a... a že bych s ní rád mluvil." A ághá, ona s nikým mluvit nechce. S nikým. Vůle boží. Od toho dne O neviděla." Ve starých očích se zatřpytily slzy. "Vaše Excelence byla pryč, I že nevíte, že Jeho Ex-" ti to. Ano, slyšel jsem." i Alláh, ághá, insá Alláh, ale jaké zločiny mohl pán spáchat? Insá Alláh, all zrovna jeho, iníá -" L'Alláh. Prosím, vyřidte Její Jasnosti... Sahrazád, přestaň! Vzpamatuj se, obrátil se na ni anglicky, šílený z jejího nářku, "nech toho!" Pak ve 'sluhovi: "Prosím, požádejte Její Jasnost, aby mě přijala."

446

"Ach ano, požádám ji, ághá, ale Její Jasnost neotevře dveře, ani mi ne ví, ani vás nepřijme, ale půjdu a požádám ji o to." Odcházel. "Počkejte, kde jsou všichni?"

"Kdo, ághá?"

"Rodina? Kde jsou ostatní členové rodiny?"

"Ach, rodina. Její Jasnost je ve svých pokojích a lady Šahrazád je tady." Locharta její nářek přiváděl k zuřivosti. "Myslím, kde je Excelence ' ' -jeho žena a děti a moje švagrové a jejich manželé?" "Kde by byli jinde než ve svém domově, ághá?"

"Tak vyřidte Excelenci Mašangovi, že jsem tady," řekl. Mašang, nejsi; a jeho rodina tu jako jediní bydleli.

"Jistě, ághá. Jak si Bůh přeje. Půjdu na bazar sám."

"On je na bazaru?"

Přikývl. "Ovšem, ághá, dnes večer tam je i s celou rodinou. Teď je pal diny on a musí se starat o obchod. Jak si Bůh přeje, ághá, on je hlavou i Bakravánů. Půjdu hned."

"Ne, pošlete někoho jiného." Bazar byl hned vedle a nebylo to žádné! žování. "Je tu někdo, někdo... Šahrazád, Šahrazád, přestaň!" okřikl ji -lílí zdálo se, že ho neslyší. "Je v domě teplá voda?"

"Měla by být, ághá. Kamna jsou velmi dobrá, ale netopíme." "Nemáte palivo?"

"Ach ano, máme, ághá. Mám se na to podívat?"

"Ano. Zapni topení a přines nám něco k jídlu a čaj.

"Jistě, ághá. Co si bude Jeho Excelence přát?"

Lochart se jen s vypětím sil ovládal, její blekotání ho přivádělo k "Cokoli ne, rýži a choreš, kuřecí choreš," vybral záměrně prosté a béi "Jak si přejete, ághá, ale kuchař si strašně zakládá na kuřecím chorda mu trvat celé hodiny, než ho připraví ke své spokojenosti." Starý muž f" čekal a jeho oči těkaly z Locharta na ženu a zpátky. "Tak... tak třeba jen ovoce. Ovoce a čaj, to je jedno jaké, prostě co Lochart už to nemohl vydržet, vzal Šahrazád do náruče a vynesl ji po s k pokojům, jež obvykle užívali v tomto třípatrovém domě s rovnou tt který byl bohatý a plný tajuplných zákoutí jako palác. Otevřel dveře spi tím nohy je zavřel. ' "Šahrazád, poslouvej mě...

Šahrazád, poslouvej! Proboha, pošlou Opírala se o něj, něco drmolila a sténala. Odnesl ji do dusného p" byla zavřená okna, donutil ji posadit se na ustlanou postel, spěchal ně zařízené koupelny - většina zařízení byla moderní s výjimkou t Teplá voda netekla, jen studená, ale ani nebyla moc rezavá. Našel l niky, jeden namočil a vrátil se zpátky. Bylo mu těžko, věděl, že je u Nehýbala se. Pokusil se umýt jí obličej, ale bránila se a začala brečet (tě ošklivější. V koutcích úst měla sliny.

"Šahrazád... Šahrazád, miláčku, pro všechno na světě, miláčku..! 447

[k sobě, ale nic s ní nehnulo. Její nárek byl pořád stejný a šel mu víc l nervy. "Vzchop se!" zakřičel. Vstal, ale chytila se ho za šaty a snažila se ohnout zpátky. neboze, dej mi sílu..." Viděl, jak ji jeho ruka uhodila přes obličej. Na oka-lpřestala naříkat a strnule se na něj podívala, pak se jí však pohled znovu l, znovu začala blábolit a chytila ho za šaty. "Bože, pomoz mi," záupěl zni-|a začal ji políckovat přes tváře rozevřenou dlaní, silněji a silněji, zoufale se (l'být dost tvrdý, ale ne příliš; pak ji položil tváří na postel a plácal ji přes «, až ho brněly dlaně a pak celá ruka a vtom uslyšel výkřiky, které byly sku-, Už to nebyly pomatené steny jako doposud. "Tommííí... přestaň, och, B, Tommy, prosím, přestaň... Tomy, to bolí, co jsem udělala? Přísahám, ti na nikoho jiného ani nepomyslela, prosím, Tommy, přestaň..." [tál. Do očí mu stékal pot, šaty měl zmačkané a těžce oddechoval. Ustou-outila se divoce bolestí, zadek i tváře purpurové, ale oči byly zase její a ro-; vrátil. :h, Tommííí, ty jsi mi ublížil, ublížil," vzlykala jako dítě po výprasku. ? Přísahám, že tě miluju... Nikdy jsem neudělala nic, co by... co by ti ublí-tic, abys měl důvod ublížit mi..." Vyděšená hanbou a bolestí, ze ho roz-lt nechápajíc proč, skulila se z postele k jeho nohám a prosila o odpuštění. Dm se jí vrátila paměť a slzy vyschly. "Och Tommy," vydechla zničeně, Clnrtev, zavraždili ho... Zelené pásky ho zavraždily..." io... ano, miláčku, já vím, já vím... je mi to strašně líto..." dl ji a jeho slzy se mísily s jejími, tiskl ji k sobě a dával jí svou. sílu, stej-) ona jemu. Pak neklidně spali - občas se probudili, ale znovu usnuli, na-ui sil v laskavém světle olejové lampy. Těsně před půlnocí se probudil. Auru a pozorovala ho. Chtěla se k němu natáhnout, aby ho políbila, ale l ji zarazila. "Háčku!" Okamžitě ji objal. 'h, opatrně... promiň... je to..." S námahou se snažila otočit a všimla si, navé má šaty. Zašklebila se. "Fuj, ty šaty, prosím tě, omluv mě..." Nejis-"stavila a strhla je. Když přišla blíž ke světlu, viděl, že na jednom oku už x modrou podlitinu a zadek je jich plný. "Prosím té, odpusť mi... co lělala, že ses tak rozzlobil?" i nic," řekl nešťastně a vylíčil ji, v jakém stavu ji našel. la se na něj prázdným pohledem. "Ale... říkáš, že jsem... já si na nic ne-<)u, jen že jsi mi nařezal." Cil to líto, ale byla to jediná možnost... moc mě to mrzí." a) mě ne, teď už ne, miláčku." Snažila se rozpomenout. Vrátila se k po-opatrně se natáhla na břicho. "Nebýt tebe... Jak si Bůh přeje, ale jestli la taková, jak říkáš... zvláštní, že si nic nepamatuju, nic od chvíle, kdy..." 'L ji trochu zlomil, ale pokračovala a snažila se mluvit klidně: "Nebýt te-i bych možná zůstala šílená," Přitiskla se k němu blíž a políbila ho. "Mi-vydechla jako omámená.

Za chvíli řekla přiškrceně: "Tommy, já vím, proč jsem zešílela... viděla a otce... bylo to včera nebo den předtím... nemůžu si vzpomenout... byl takt lý, když byl mrtvý, vypadal tak drobně, se všemi

ranami po kulkách, v obli ji, v hlavě - nepamatuju se, že by někdy byl tak malý, to oni mu to udělali i ho připravili o jeho..."

"Přestaň," přikázal jemně, když viděl, jak se jí oči lesknou slzami. "Ini lah. Nemysli na to."

"Jistě, manželi, když myslíš," uposlechla okamžitě formálně ve fársí. "Jis je to vůle boží, ale pro mne je důležité, abych ti to vysvětlila, abych se zl; hanby, že jsi mě našel takhle... Někdy bych ti to ráda vylíčila." "Tak mi to řekni hned, Sahrazád, a pak už na to nebudeme myslet. Pp pověz mi to."

"Bylo to tím, že oni učinili největšího muže mého života - hned po l bezvýznamným. Jen tak, bez důvodu. Vždycky byl proti šáhovi a podp mollu Chomejního." Mluvila chladně a zaznamenal, že řekla "mollá", i tolláh, imám nebo farmándeš, a zbystřil pozornost. "Bezdůvodně zav mého otce, bez procesu a nezákonně, a připravili ho o jeho velikost, vz všechno, co mu jako muži, otci - milovanému otci - patřilo. Měla bych f le boží a budu se o to snažit. Ale já nevěřím, že si to Bůh přál. Možná si Chomejní. Nevím. My ženy to brzy zjistíme."

s "Cože? Jak to myslíš?" "Za tři dny bude protestní pochod žen - všech žen z Teheránu." "Proti čemu?" "Proti Chomejnímu a mollům, kteří jsou proti ženským právům - i dí, jak demonstrujeme bez čádoru, nebude nám nutit zvyky, které jsou i Poslouchal na půl ucha, vzpomínal, jak před několika dny - oprav několik dnů, co začala tahle noční můra? - si byla Šahrazád jistá s?" a oblékla si čádor, šťastná, že je jen manželka, že není moderní já Podíval se jí do očí a viděl, že se rozhodla. "Nechci, abys chodila na tu demonstraci."

"Jistě, manželi, ovšem, ale půjde tam každá teheránská žena a určit chtěl, abych udělala ostudu památce mého otce - abych se bála jeti To bys přece nechtěl?"

. "Je to ztráta času," snažil se, ale bylo mu jasné, že neuspěje. "Bojí lásko, že kdyby všechny ženy v Íránu nebo ve všech islámských staletí tovaly, Chomejnímu to bude úplně jedno. Podle islámu ženy nemohó) kávat, nic nemají jisté. Ani nikdo jiný. Korán je neměnný není v.l jeho síla?"

"Máš samozřejmě pravdu - ale my budeme protestovat a možná otevře oči a on prohlédne. Všechno je tak, jak si přeje Bůh, ne jak < mejní - v Íránu nám historie ukazuje, jak jednat s takovými lidmi, i Objímal ji. Manifestace nic neřeší, říkal si. Och Šahrazád, musíte lik vyřešit, tolik rozhodnout, ale zatím na to není čas. Čeká rne'i | Líl

449

dvanáctka. Jenže pak zůstane Mac na všechno sám. Co kdybych ho vzal du? Ale to je nemyslitelné, leda snad násilím. "Sahrazád, čeká mě možná i let s dvěstědvanáctkou do Nigérie. Letěla bys se mnou?" stě, Tommy. Na jak dlouho?" hal. "Několik týdnů - možná déle." Cítil, že trochu ztuhla. ;dy bys chtěl odletět?" irzy. Možná zítra." hce se vyvinula z jeho objetí. "Nemůžu opustit matku ani nakrátko. Je... lne zničená, Tommy, a... a kdybych odešla, bojím se, co by s ní bylo. A pak jchudák Mašang - musí vést obchod a potřebuje pomoc - je tam tolik prá-|lik zařízení." fis o příkazu ke konfiskaci?" :ém příkazu?" l jí to. Se slzami v očích se posadila, na bolest zapomněla. Dívala se na i olejové lampy a stín, který vrhal. "Tak nemáme žádný domov. Nic. Jak l přeje," poznamenala hluše. Vzápětí dodala úplně jiným hlasem: "Ne, to pechce! To chtějí Zelené pásy. Ted' se musíme spojit a zachránit rodinu, |by to znamenalo, že otce porazili - nemůžeme jim dovolit, aby ho za-lli a pak ještě potupili. To by bylo hrozné." o, souhlasím, ale tahle cesta by na několik týdnů vyřešila naše problémy." S pravdu, Tommy, jako vždycky. Ano. V případě, že bychom museli ode-i pravdu. Ale tohle je taky náš domov, ne-li ještě víc. Určitě tu budeme B Ráno pošlu sloužící, aby přinesli z bytu naše věci pchá! Co je pár ko-m cetek, když máme tento dům a sebe. Všechno zařídím - uvidíš, bude-iišťastní." rty-

l, že nám to ukradli, nás nutí ještě víc zůstat tady, bránit se, protestovat jít na tu manifestaci, je to ted' mnohem důležitější." Položila mu uka->a rty, když viděla, že chce něco říci. "Jestli musíš letět - a je jasné, že mu-t svou práci - tak leť, miláčku, ale brzy se vrať. Za pár týdnů bude v Te-zase všechno normální a dobré jako dřív, já vím, že Bůh to chce." ano, pomyslela si s novou jistotou a

pocit štěstí přehlušil žal, to už bu-nhém měsíci a Tommy bude na mě pyšný. Bude to báječné žít tady se linou, otec pomstěný a dům znovu plný smíchu. "Všichni nám pomů-tovu se schoulila do jeho náruče, unavená, ale šťastná. "Och, Tommy, ; rada, že jsi doma, že jsme oba doma, bude to báječné, Tommy." Hlas ; slábnul a slova se protahovala, začal ji přemáhat spánek. "Všichni bu-lasangovi pomáhat - ti, kdo jsou v cizině, přijdou zpátky. Teta Anúše ;budou nám pomáhat... a strýc Valík bude Mašangovi radit..." "" neměl to srdce, aby jí to řekl.

neděle 18. února 1979

mid' "MUIn
TABRIZ
AFGHÁNISTÁN |

» kapitola | BAHBAJN

CHÁNŮV PALÁC. 03.13 HODIN. V temnotě malého pokoje otevřel i Ross kožené víčko hodinek a podíval se na světélkující číslice. "Všechno yené, Guengu?" zašeptal gurkhsy. no, sáhíbe," Gueng byl šťastný, že čekání skončilo. Rba úplně oblečení muži bezhlučně vstali ze slamníků pohozených na sta-1 páchnoucích kobercích, které ležely přímo na udusané hlíně. Ross šátral "I sebe, až nahmatal okno, a vykoukl ven. Jejich strážce spal schoulený za pušku na klíně. O dvě stě yardů dál za sněhem pokrytými skleníky Šími budovami se rozkládal čtyřposchodový palác Gorgona chána. Noc aná, studená, na nebi se honily mraky a chvílemi se objevující měsíc měl i sebe kruh. tě bude sněžit, napadlo ho. Zvolna otevřel dveře. Oba zůstali stát a všemi Y zkoumali tmu. Nikde žádné světlo. Ross se nehlučně přesunul ke stráž-atfásl s ním, ale muž byl dobře uspán drogou, která měla působit ještě dvě Hy. Bylo snadné dát mu ji v kousku čokolády, kterou pro tyto účely nosili ych "krabičkách poslední záchrany" - některá čokoláda měla v sobě uspá-prásek, jiná jed. Trpělivě čekali, až měsíc zajde za mrak. Roztržitě si podr-Ousnutí od štěnice. Byl ozbrojen kukrí a jedním granátem. "Jestli nás ně-1 Zastaví, Guengu, tak jdeme na procházku," upozornil ho už předtím.

454 james cla<

"Zbraně tu raději necháme. Stačí kukrí a jeden granát. Víím, že je to gurkhský zvyk - urazili bychom náš regiment, kdybychom šli na akci uč neozbrojení, jen tak." "Já bych si něj raděj i vzal všechny zbraně hned teď, utekl do hor a prob val se na jih, sáhíbe." "Jestli se nám to nepodaří takhle, budeme to muset udělat, ale bude to | ne riskantní. Chytí nás někde na planině - tihle lovci hledají a nepřestali dokud nás nedostanou. Nezapomínej, že zatím jsme se dostali jen do běž něho domu. Jsme naživu díky šatům." Po boji, který se rozpoutal, když zjuj že se ocitli v pasti, a v němž zahynul Vien Rosemont a Tenzing, svlékli s Gt) gem oblečení z těl mrtvých útočníků a natáhli si přes uniformy jejich don dé košile. Uvažoval, jestli se nemají uniforem zbavit vůbec, ale usoudil, žel bylo nemoudré. "Když nás chytí, tak nás chytí, a tím to hasne." Gueng se zazubil. "Takže to abyste se stal dobrým hindem hned teď. I nás zabijou, nebude to konec, ale začátek." "Jak to mám udělat, Guengu? Jak se mám stát hindem?" Pousmál se, ke vybavil bezradný výraz Guengovy tváře a pokrčení ramen. Pak upravil Viena Rosemonta a Tenzinga a nechali je vedle sebe ve sněhu podle horsta dice: "Toto tělo nemá pro duši už žádnou cenu, a protože život se opakuje bízí se tělo zvíři a ptákům, neboť v nich sídlí duchové, kteří usilují pod] vlastní karmv o dosažení nirvány - místa božského klidu." Druhý den ráno zahlédli své pronásledovatele. Když sešli z lesa na přec ti

Tabrízu, viděli je ani ne půl míle za sebou. Zachránilo je přestrojení, děti muž splynuli s davem; plno domorodců bylo vysokých, měli modré oči, I zí byli dobře ozbrojeni. Štěstí je neopouštělo. Podařilo se mu hned nap najít zadní dveře malé špinavé garáže, vyslovil jméno Viena Rosemonta-I je ukryl. Tu noc přišel se strážemi Abdolláh chán, velmi nepřátelský a j ravý. "Kdo vám řekl, že se máte ptát po mně?" "Vien Rosemont. Pověděl nám o tomto úkrytu."

"Kdo je Rosemont? Kde je?"

Ross mu pověděl, co se stalo v lese, a všiml si v jeho očích záblesku)Í| výrazu, i když stále byl nepřátelský. ' ílj "Vím, že mluvíte pravdu? Kdo jste?"

"Než Vien zemřel, žádal mě, abych vám něco vyřídil - byl v deliriu a i těžce, ale donutil mě třikrát to opakovat, aby měl jistotu. Řekl: .Pověz láhu chánovi, že Petr jde po hlavě Gorgonů a že Petrův syn je ještě hon se neštítí ničeho a Petr taky ne, jsou schopni použít Medúzu, aby dostali gony.'" Viděl, jak se mu zaleskly oči, ale ne štěstím. "Takže vám to něco.) "Ano. Znamená to, že znáte Viena. Tak Vien je mrtev. Vůle boží, at škoda. Vien byl dobrý, moc dobrý a velký vlastenec. Kdo jste vy? Jaké j poslání? Co jste dělali v horách?" Znovu zaváhal a vzpomněl si, že Armstrong mu říkal, aby mu příliš I roval. Avšak umírající Rosemont byl jiného názoru: "Můžeš tomu ! 455

ví věřit. Já mu několikrát svěřil svůj život a nikdy mě nenechal na ho-, Běž za ním, dostane té z toho." tdolláh chán se usmíval, ústa stejně krutá jako oči. "Můžete mi věřit - myslí vám nic jiného nezbyvá." ho." Ale ne přehnaně, dodal tiše a v duchu cítil, jak hluboce nenávidí slo-Ífit", "důvěra" a jim podobná - stála život miliony lidí. A další miliony lvila o svobodu a každého dospělého v určitém okamžiku života o klid duněli jsme zneutralizovat Sabalán." Vylíčil mu, co se tam stalo. hvála Bohu! Pošlu hned vzkaz Wessonovi a Talbotovi." bmu?" >ch, na tom nezáleží. Dostanu vás na jih. Pojdte se mnou, tady to není bez-S, všichni pasou po .dvou britských záškodnících, nepřátelích islámu'. nice vypsali odměnu. Jak se jmenujete?" oss. Kapitán Ross, tohle je seržant Gueng. Kdo byli ti muži, co nás honi-nci nebo Sověti? Nebo měli jen sovětské vedení?")věti v mém Ázerbájdžánu ještě otevřeně neoperují - zatím." Chánovy rty Dtáhly v podivném úsměvu. "Mám venku dodávku. Běžte dovnitř a lehně-dozadu. Schovám vás, a když to bude bezpečné, dostanu vás oba do Tehe- musíte ale poslouchat moje příkazy. Na slovo." (bylo před dvěma dny, ale pak přijeli sovětsští cizinci a vrtulník a všechno lenilo. Viděl, že měsíc zachází za mrak, a poklepal Guengovi na rameno. fmuí zmizel v sadu. Když se ozval signál, že vzduch je čistý, vydal se za IPlazili se poskoky a přiskoky až ke zdi severního křídla velkého domu. i žádní strážci ani hlídací psi, i když Gueng zahlédl několik dobrmanů; Sak přivázaní.

šplhat se na balkon v prvním patře bylo snadné. Gueng šel první, proběhl ou se závěsy na oknech ke schodišti, jež pokračovalo na další balkon. Na-'Sekal a snažil se zorientovat. Blížícímu se Rossovi ukázal na dvě okna dal dýku. Ross zavrtěl hlavou a zvolil postranní dveře ukryté hluboko ve k Když je zkusil otevřít, hlasitě zaskřípěly. Ze sadu bylo slyšet volání nejali nočních ptáků. Muži vyhlíželi, odkud ptáci letí, a očekávali hlídku. Žád-| neobjevila. Ještě chvíli vydrželi a pak se Ross vydal vpřed jako první. 'dbá byla dlouhá, po obou stranách spousta dveří, v jižní části okna. Před m dveřmi v pořadí zastavil a opatrně vzal za kliku. Dveře se tiše otevře-hle vešel, Gueng za ním, dýku a granát připravené. Vypadalo to, že jsou řdpokoji: koberce, polštáře, starodávný viktoriánský nábytek a pohovky. r odtud dvoje dveře. Ross se modlil, aby se trefil - otevřel ty blíž k rohu. dovnitř. Záclony byly zatažené, ale paprsek měsíčního světla stačil, aby ne viděl, kde je postel, i muže, kterého hledal - spal se ženou pod silnou rvkou. Muž byl ten, jehož hledal, ale ženu nečekal. Gueng zavřel dveře 'Ý sel k jedné straně postele; Ross k muži a Gueng k ženě. Současně jim úl složené šátky přes ústa a drželi je tak pevně, aby nemohli křičet. "tte přátelé, pilote, nekřičte," sykl Ross se rty těsně u Erikkiho ucha.

Nevěděl, jak se jmenuje, ani kdo je žena, jen poznal, že je to ten pilot. Ví jak se úlek z nečekaného probuzení mění ve slepý vztek a ospalost mizí. S ruce ho sevřely jako kleště. Snažil se uniknout a zvýšil tlak pod Erikkiho acu. Bylo docela snadné udržet ho dole. "Chystám se vás pustit, nekřičte, pij. Jsme přátelé, jsme Britové, britští vojáci. Stačí, když kývnete, že jste vzhůru mi rozumíte." Čekal, pak spíš vytušil než viděl, že obr kývl, ale oči měl i pecne. "Drž jí pus, Guengu, dokud se nedohodneme na téhle straně," zi v gurkhštině a znovu se obrátil k Erikkimu: "Pilote, nebojte se, jsme pra. Uvolnil tlak a uskočil, čekal Erikkiho útok. Ten se prudce obrátil ke l gov, ale zůstal jako opášený. V měsíčním světle se zableskla zakřivená kousek od Azádina hrdla. Měla oči dokořán a byla hrůzou bez sebe. "Nechtě toho! Nechtě ji na pokoji...", zasípala Erikki rusky, protože v Guengovy orientální oči a byl přesvědčen, že to jsou Cimtargovi lidé. J zmatený. Spal tvrdě, hlava ho po hodinách letu vesměs za špatných bolela. "Co chcete?" "Mluvte anglicky. Jste Angličan, ne?" "Ne, ne, jsem Fin." Pronikavě hleděl na Rosse, jehož viděl v měsíc le jen jako siluetu. "Co, kčertu, chcete?" "Promiňte, že vás takhle budíme, pilote," Ross přistoupil trochu blíž.. vil stále tiše. "Sorry, ale musím s vámi mluvit takhle tajně. Je to důležité-" Řekněte tomu parchantovi, ať nechá mou ženu být! Hned!" "Zenu? Ach ano... ano, ovšem, promiňte. Nebude... nebude křičet? řekněte jí, ať nekřičí." Pozoroval dloubána, jak se otočil k ženě ležící kou dekou úplně nehybně, ústa stále přikrytá, dýku nad krkem. Viděl,) trne natáhl ruku a něžně se jí dotkl, pohled upřený na dýku. Jeho hlas v, ně a povzbudivě, nemluvil anglicky ani ve farsí, ale úplně jiným jazyka se vyděsil, že to je Rus. Očekával britského pilota S-G bez partnera v Nečekal Fina s ruskou manželkou. Byl zoufalý, že zavedl Guenga do l' velkého muže se na něj znovu upřely a vypadaly ještě nebezpečněji. "Poručte mu, ať nechá mou ženu být," přikázal Erikki anglicky. soustředit se na to, co říká. "Nebude křičet." "Co jste jí povídal? Bylo to rusky?" "Ano, bylo to rusky a znamenalo to: .Tenhle parchant tě hned pustí; Nekřič, jen si stoupni za mě. Nedělej nic, dokud neskočím na toho" parchanta, pak boj o svůj život." "Jste Rus?" "Už jsem vám řekl, že Fin, a v noci mě muži s noži unavují, ať to tové, Rusové nebo třeba Finové."

"Lítáte jako pilot pro S-G?"

"Ano, pospěšte si a nechtě ji být, nebo vám něco předvedu." Ross ještě nezvládl záchvat paniky.

"Ona je Ruska?"

"Má žena je Íránka, mluví rusky a já taky," odsekával Erikki led' trne se sunul z úzkého paprsku měsíčního světla do stínu. "Posuňte L 457

[m vás. A naposledy vás žádám: ať ten mrňavý syčák mou ženu pustí. Pak telíte, co chcete, a vypadnete." romiňte mi tohle všechno. Guengu, pusť ji." lučně se nepohnul, zakřivené ostří taky ne. Gurkhsky řekl: "Ano, sáhbe, ale rív vezměte nůž, co má ten muž pod polštářem." lurkhsky Ross odpověděl: "Jestli na něj sáhne, bratře, jestli se ho jen dotkne, ji a já vyřídím jeho." Pak dodal příjemným hlasem anglicky: "Pilote, máte olštářem nůž. Prosím, nesahejte na něj, sorry. Jestli to uděláte, dokud toh-yjasníme... prosím, buďte trpělivý. Pusť ji, Guengu." Koutkem oka viděl lý obrys tváře a dlouhé rozcuchané vlasy, které napůl ukrývaly zimní noč-iili. Ukryla se za široká ramena svého muže a přitiskla se k němu. Ross byl ke světlu a neviděl z ní skoro nic, ale nenávisti v očích si nemohl nevšim-. "Sorry, že jsme přišli takhle v noci jako zloději. Omlouváme se," pronesl cm k ní. Neodpovídala. Opakoval svou omluvu ve farsí. Stále nic. "Prosím, ivte nás u své ženy." Jiní anglicky. Co chcete?" Erikki se cítil trochu lip, když byla v bezpečí, ale ivě si uvědomoval blízkost muže s dýkou. ic svým způsobem vězni chána Abdolláha, pilote. Přišel jsem vás varovat lat o pomoc." irovat před čím?" ed pár dny jsem pomohl jednomu z vašich kapitánů Charlesi Pettiki-

Ukamžitě viděl, že Erikki jméno zaznamenal. Rychle mu vylíčil, co se ' Doušan Taphe, jak SAVAK zaútočil a jak unikli, přičemž, popsal Pettiki-; přesně, že nemohlo jít o mýlku. Iarlie mi o vás vyprávěl." Erikki byl překvapený a už bez obav, "ale neří-vás vysadil nedaleko Bandar-e Pahlaví. Jen že ho nějakí britští výsadkáři nití před SAVAKem, který by ho jinak připravil o hlavu." | dal jsem ho, aby zapomněl mé jméno. Já, ehm, byli jsme v akci." Iarlie měl štěstí, že jste " Ross viděl, že žena mu něco šeptá do ucha. Muž znovu se na něj podíval. "Vy mě vidíte, já vás ne. Posuňte se do světla -e vězňové Abdolláha, měli byste být v řetězech nebo v kobce, a ne běle po paláci." in slíbil, že nám pomůže, že nás zatím schová a později dostane do Te-Jsme z dohledu na druhé straně panství v nějaké boudě a ve dne v no-lídá stráž." I čím vás schovává?"

Jsme na, ehm, profesionální akci a pronásledují nás ně-" ' profesionální akci? Pořád vás nevidím, jděte na světlo." se posunul, ale ne moc. "Měli jsme vyhodit do povětří tajnou americ-irovou stanici, aby se nedostala do rukou Sovětům nebo jejich přívr-Já-"

458

james clavei,

"Donutili mě létat se Sověty a nějakými levičáky po radarových stanic u hranice a odvážet získaný materiál do Aštary na pobřeží. Jedna z nich byla i severním svahu a byla úplně zničená - nic odtud nedostali. A to, co získali iir de, za moc nestojí. Aspoň pokud vím. Pokračujte - varovat před čím?" "Donutili vás?"

"Moje žena je rukojmí pro chána a Sověty - zaručuje jim mou spolupř; a poslušnost," uvedl Erikki prostě.

"Kristepane!" Rossův mozek pracoval na plné obrátky. "Já, ehm, poznal js< emblém S-G, když jste přistával, a přišel jsem vás varovat, že tu jsou Sověti, dorazili dnes brzy ráno a jsou připraveni vás s chánovou pomocí unést. Zdiť že to hraje na obě strany, je double agent." Všiml si Erikkiho údivu. "Nazí li to zjistí rychle." "Proč by mě unášeli?"

"Přesně nevím. Poslal jsem na výzvědy Guenga, když přistál váš vrtulr vyklouzl zadním oknem. Pověz jim to, Guengu." "Bylo to potom, sáhíbe, co chán a ten Sovět snědli oběd. Stáli vedle So va vozu, než odjel - já byl v křoví a slyšel jsem všechno. Mluvili anglicky. S řekl: 'Díky za informaci a za tu nabídku.' Chán se ujišťoval: 'Takže jsmc bodnutí? Je to všechno, Patar?' Sovět souhlasil: 'Ano, prosadím všechno, col děs chtít. Zařídím, aby tě ten pilot už neotravoval. Až tady skončí, vezmeme na sever...' Ázáde hlasitě vydechla. "Ano, memsáhíbe?" .',, "Nic."

Í Gueng se soustředil, aby bezchybně tlumočil. "Sověť řekl: 'Dohlídnu, ab ten pilot už neotravoval. Až tady skončí, vezmeme ho na sever nadobro.' tom..." Chvilku přemýšlel: "Ach ano! .Ten mollá už ti dá pokoj a ty nač ku chytíš ty britské záškodníky, ano? Živé, rád bych je měl živé, jestli to možné.' Chán slíbil: 'Ano, chytím je, Patar, mys-" ' "Petr," vyjekla přidušeně Ázáde s rukou na Erikkiho rameni. "Jeho jma Petr Mžitrik." "Bože!" zamumlal Ross, když viděl, jak všechno zapadá.

"Cože?" chtěl být Erikki v obraze.

"Povím ti to později. Dokonči to, Guengu."

"Ano, sáhíbe. Chán pokračoval: 'Chytím je živé, Patar, když to půjd dostanu, když budou naživu?' Sovět se zasmál. 'Cokoli, pokud to bude n ne. A já?' Chán navrhl: 'Vezmu ji s sebou při mé příští návštěvě.' To je' no. Pak Sovět nastoupil do vozu a odjel." Ázáde se zachvěla.

"Copak?" zajímal se Erikki.

"Myslel tím mě," ozřejmila mu situaci slabým hlasem.

"Nestačím to sledovat," nechápal Ross.

Erikki váhal, v hlavě ještě větší tlak. Říkala mu, že ji otec pozval na-1 a Petr Mžitrik do Tbilisi - "... a tvůj manžel je samozřejmě volný, rád b; ukázal naši krajinu...", a jak prý byl pozorný. "Je to naše osobní zalezli irst'

459

Šitého. Zdá se, že jste mi prokázal velkou laskavost. Co pro vás můžu hit?" Unaveně se usmál a napřáhl ruku. "Jmenuju se Jokkonen, Erikki Jok-' n, a to je má žena, Až-" íhibe," zasyčel Gueng varovně. >ss sebou trhl. Ted' si všiml, že Erikkiho druhá ruka je pod polštářem. "Ne-ejte se," rozkázal a okamžité držel v ruce svoji dýku. Erikki poslechl. Ross 'mě odsunul polštář, ale ruka nebyla v blízkosti nože. Vzal ho do ruky, ocel měsíčním světlem zaleskla. Chvilí přemýšlel, pak ho Erikkimu vrátil, rukoje-pfed. "Sorry, ale jistota je jistota." Potřásl napřaženou pravicí, která se nejela, a cítil nesmírnou sílu. Usmál se a konečně se trochu se otočil, takže ětlo dopadlo přímo na tvář a ukázalo jeho podobu. "Jmenuji se Ross, n John Ross, a tohle je Gueng..." de zalapala po dechu a posadila se. Všichni se na ni podívali a Ross po-| uviděl její obličej. Byla to Ázáde, která před deseti lety byla jeho, Ázáde lienová, jak ji tenkrát znal, Ázáde Gordenová, která se ted' na něj upřeně já, krásnější než dřív, oči ještě větší než kdysi, bytost z jiné planety. "PaneleÁzádo, neviděl jsem ti do tváře..." "i tobě taky ne, Johnny." zado... dobrý bože," mumlal Ross. Široce se usmíval, ona taky. Erikki na iděl, obrovský nůž v ruce. yjste ten její,okatý Johnny?" zeptal se bezvýrazným hlasem. no, ano, já... měl jsem to štěstí, že jsem znal vaši ženu před mnoha lety, mnoha lety... Kristepane, Ázádo, to je báječné znovu tě vidět" ibe taky..." Její ruka zůstávala na Erikkiho rameni. kkiho ta ruka přímo páčila, ale nepohnul se, hypnotizován mužem před . Vykládala mu o Johnu Rossovi, o jejich létu a o tom, co následovalo, že i, že spolu mohli mít dítě, ona se ani nepokusila mu to nějak dát vědět 1'nechtěla, aby to věděl. "Byla to moje vina, Erikki, ne jeho," uvedla pro-| (Byla jsem zamilovaná, bylo mi sedmnáct a jemu devatenáct, říkala jsem bkatý Johnny'; nikdy předtím jsem neviděla muže s tak modrýma očima. trne strašně zamilování, ale byla to jen taková letní láska, ne jako naše, kte-na celý život, aspoň moje ano, a jestli otec dovolí, vezmu si té, ach ano, i ráda, ale jen když mi slíbíš, že můžeš být se mnou šťastný, přestože víš, fsi dávno jsem se stala z dívky ženou. Musíš mi přísahat, že budeš šťastný nůž muž a manžel, protože je možné, že jednou se s ním sejdem a já |rida, že ho vidím, a budu se na něj usmívat, ale moje duše bude patřit to-ic tělo bude patřit tobě, můj život bude tvůj a s ním všechno, co mám..." ahal poctivě a celou duší, jak si přála, a bezstarostně odsunul stranou je-|sti. Byl moderní, chápavý a navíc Fin - nebylo snad Finsko vždycky po-e, nebylo druhou zemí, hned po Novém Zélandu, která dala ženám hla-1 právo? Ani trochu mu to nedělalo starosti. Jen mu bylo líto, že nebyla |<> protože mu vykládala, jak se otec rozhněval ten jeho hněv chápal dobře.

460

jam ES clav

A ted' je rady, sympatický, silný a mladý, mnohem vhodnější partner pro 1 mnohem blíží jejímu věku. Šílel žárlivostí. Ross, omámený její přítomností, se snažil vzpamatovat. Odtrhl od ní c a myšlenky od vzpomínek a znovu se podíval na Erikkiho. Moc dobře četl v i ho očích. "Poznal jsem vaši ženu už dávno, ve Švýcarsku... studoval jsem t nějakou dobu, jen krátce." "Ano, vím. Azáde mi o vás řekla. Já... je to... je to takové nečekané pro.. všechny." Vstal z postele a tyčil se nad Rossem, nůž pořád v ruce. Všichni!' uvědomovali. Gueng na druhé straně postele ještě neschoval dýku kukrí,' že ještě jednou, kapitáne, díky za varování." "Říkal jste, že vás Sověti k těm letům donutili?"

"Ázáde je rukojmí, zaručuje jim, že se budu dobře chovat." Ross zamyšleně kývl. "S tím moc nenaděláte, jestli je chán naladěn nepřísky. Pane jo, to je pořádný průser! Myslel jsem si, že jestli jste taky ohr " budete chtít utéct a mohl byste nás vzít s sebou vrtulníkem." "Kdybych mohl, udělal bych to, jistě... ovšem. Ale celou dobu, co lítá hlídá dvacet strážců a Azáde... moje žena i já jsme pořád pod dohledem. ještě jeden Sovět, nějaký Cimtarga, ten za mnou chodí jako stín, a Abd<chán je... velice obezřetný." Ještě se nerozhodl, co s Rossem udělá. Podívali Ázádu a viděl, že její úsměv je opravdový, dotek na jeho rameni taky a (' muž pro ni není nic víc než starý přítel. Ale nezbavilo ho to zběsilosti t Donutil se oplatit jí úsměv. "Musíme být opatrní, Azádo." "To rozhodně." Cítla, jak se mu napnuly svaly, když říkal "okátý Jol a věděla, že z nich tří jen jeden může předejít nebezpečí. Přitom Erikldho8' | vost, kterou se marně pokoušel skrýt, ji vzrušovala, stejně jako nezakrytý dávno ztracené lásky. Ach ano, Johnny, uvažovala v duchu, jsi přitažlivější nd dřív, štíhlejší i silnější - vzrušující s tou křivou dýkou v ruce, neoholenou! špinavými šaty a mužským pachem - jak to, že jsem tě nepoznala? "Před c| když jsem opravila jméno 'Patar' na 'Petr', něco ti to řeklo, Johnny. Co to lij "Připomnělo mi to kódovou zprávu, kterou jsem měl vyřídít chánovi.'»J si trýznivě uvědomoval, jak její kouzlo na něj pořád působí. ".Vyříd' Abdar chánovi, že Peter' - to mohl být Guengův Patar nebo Petr, ten Sovět 'Í ter jde po Gorgonově hlavě a že Peterův syn je horší než Peter. Syn si hraje| padky a syrovátkou a otec taky. Ten se pokusí využít Medúzy, aby (" dostal.""

Ázáde poznamenala: "To je lehké, vid' Erikki." "Ano," prohodil roztržitě. "Ale proč .odpadky a syrovátka'?" Její vzrušení rostlo: "Může to znamenat tohle: Řekni Abdolláhu ch Petr Mžitrik z KGB chce jeho hlavu, že Mžitrikův syn - předpokládej! ke z KGB - je horší než on. Syn si hraje s odpadky a syrovátkou - třeba l měna, že se syn zapletl s Kurdy a jejich rebelií, která ohrožuje chánovo. ." ské postavení v Ázerbájdžánu, že KGB, otec a syn v tom jedou společně Petr Mžitrik použije Medúzu..." Chvilku přemýšlela. "To by mohla l r

461

li hříčka. Třeba že 'použije ženy', nějaké špatné ženy, aby se mu podařilo kt mého otce, ne?" bss strnul. "Chán je... Panebože, chán je tvůj otec?" [[iq, je to tak, promiň. Moje příjmení je Gorgonová. Ne Gordenová. Ře-iikoly v Château d'Or mi hned první den řekl, že se jménem Gorgonová ! mi nikdy nepřestali smát, a tak jsem se stala Azádou Gordenovou. Bavilo b a ředitel byl přesvědčený, že je mnohem lepší, když jsem obyčejná Azáde lenová a ne chánova dcera." likki prolomil ticho. "Jestli je ta zpráva pravdivá, chán těm matěrbjebcům (nebude."

dáš pravdu. Můj otec nevěří nikomu. Vůbec nikomu. Jestli otec hraje na trany, jak si Johnny myslí, nedá se vůbec tušit, co udělá. Johnny, kdo ti tu ti pro něj dal?" Ľden agent CIA, který řekl, že tvému otci můžu naprosto důvěřovat." tíkki se nadechla a chraptivě konstatoval: "Vždycky jsem věděl, že v CIA l. jsou blázni." enhle mluvil pravdu," vyjel Ross ostřeji, než chtěl. Viděl, jak Erikki zrudl i úsměv zmizel. Bovu ticho, ještě výhrůžnější. Měsíc zašel za mrak, světlo v pokoji pohaslo. [byla všem nepříjemná. Gueng je napjaté pozoroval a s rostoucím znepo-''>ím.poslouchal. V duchu se modlil k bohům, aby je zachránili před Měli, pohanskou d'áblicí s hady místo vlasů, o níž mu vykládali misionáři ní škole v Nepálu. Varovně zasykl, jeho vytříbené smysly zaznamenaly ne- lčí, a přistoupil k oknu. Po protější schodišti přicházeli dva ozbrojení | i s dobrmanem na vodítku. tatní ztuhli. Strážci kráčeli po terase, pes hlasitě čenichal. Došli k venkov-lveřím, se zaskřípěním je otevřeli a vešli do budovy. imené hlasy za dveřmi ložnice a psí nasávání. Pak poblíž dveří předpoko-ieng a Ross, dýky v ruce, přešli do větší tmy. Za chvíli se strážci dali dolů iou a ven z budovy. Azáde nervózně přešlápla. "Normálně sem nechodí. u

I obratem odpověděl: "Možná nás viděli, jak sem jdeme. Měli bychom n uslyšíte střelbu, nikdy jste nás neviděli. Jestli budeme zítra v noci ješ-bí) můžeme přijít? Dejme tomu po půlnoci? Asi bychom měli udělat ně-tián, ne?" "o, souhlasil Erikki. "Ale přijďte dřív. Cimtarga mě varoval, že možná Ľne

před východem slunce. Přijďte kolem jedenácté večer. Bude lepší, tděláme víc plánů - dostat se odtud bude pěkně obtížné."

k dlouho pro ně budete pracovat než splníte, co po vás chtějí?" Cvím. Možná tři nebo čtyři dny." wte. Jestli se neobjevíme, zapomeňte na nás. Platí?"

"I" vás ochraňuj, Johnny," Ázáde měla úzkost v hlase; "nevěř mému otci, (dopustit, aby... aby vás dostal."

462

james clavei

Ross se usmál a pokoj zjasněl, dokonce i pro Erikkiho. "Bez obav - pf, vám všem hodně štěstí." Bezstarostně zasalutoval a otevřel dveře. V mžiku ; zeli stejně tiše, jako přišli. Erikki je oknem sledoval, viděl jen dva stíny k nuví se po schodech a uvědomil si, jak chytře využívají tmy. Navíc záviděl] sovi jeho nedbale elegantní chování a gesta. Ázáde, o hlavu menší, stála vedle něj, paži kolem jeho pasu. Objal ji kofc ramen. Stáli v očekávání výkřiků a střelby, ale klid noci nic nenarušilo. M znovu vyklouzl z mraků. Nikde žádný pohyb. Pohled na hodinky mu řekl, j za sedm minut půl páté. Vzhlédl k obloze, nikde ještě známky svítání. Za východu slunce bude i set odejít, ne na severní svah Sabalánu, ale k druhé radarové stanici dál nij pádě. Cimtarga mu oznámil, že CIA pořád ještě řídí určité stanice u turech hranic a Chomejního vláda nařídila jejich uzavření, evakuaci a odchod VÍ| personálu, přičemž zařízení má zůstat nedotčené. "Nikdy to neudělají",! Erikki. "Nikdy"

"Možná ano, možná ne," zasmál se Cimtarga. "Jakmile dostaneme pí poletíme tam s mými ,domorodci' a popoženeme je..." Matěřejbec! A matěřejbec okatý Johnny, který nám přišel zkomplikova vot. Stejně jsem ale rád, že nás varoval. Co chce Abdolláh udělat s ÁzadouŽ bych toho starého parchanta zabít a byl by pokoj. Jenže nemůžu, přísahal při svých bozích, že to neudělám, že se nedotknu jejího otce - stejně jahl přísahal při jediném Bohu, že nám neublíží, ale on si určitě najde nějaký,) sob, jak přísahu porušit. Mohl bych to taky udělat? Ne. Přísaha je přísahli ko ta, kterou jsi jí dal a podle níž jsi slíbil, že s ní budeš šťastný, i když víz n|| no o něm - o něm! Hlavou se mu začaly překotně honit černé myšlenky| rád, že je tma.

Takže KGB mě chce unést. Jestli je to pravda, jsem vyřízený. Ázáde? Já ten ďábel Abdolláh může mít plány? A teď ještě ke všemu Johnny - nika ani nepomyslel, že vypadá tak dobře, že je takový drsňák a že si ho človi kým jiným nesplete, s tím jeho zatraceným křivým, vražedným nožem.»»á "Pojď zase do postele, Erikki. Je strašná zima, nemyslíš?" Přikývl a poslechl, v hlavě se mu honilo páté přes deváté. Když se přih kou přikrývkou, přitulila se k němu. Ne aby ho provokovala, ale tak, ab padalo normálně a stejně jako dosud. "Zvláštní, že to byl on, Erikki! Jo - na ulici bych ho určitě nepoznala. Ach, už je to tak dávno, úplně jser zapoměla, jsem tak ráda, že ses se mnou oženil, Erikki," pronesla a milujícím hlasem, přesvědčená, že on v duchu drtí její dávno ztracen na kousky. "S tebou se cítím opravdu v bezpečí - nebýt tebe, umřela b chy." Říkala to způsobem, jako by nečekala žádnou odpověď. Já optVf nou nečekám, miláčku, pomyslela si spokojeně a vzdychla. Přemítal, co její vzdech znamená. Cítil její teplo a zuřil sám na sec žárlí. Vzdychla, protože jí to je líto, mrzí ji, že se na milence tak usn»< má vztek na mě - musela si všimnout, jak běsním. Mrzí ji, že jsem i 463

ou přísahu? Nebo mě nenávidí, protože ví, že já nenávidím toho chlapa? (lam, že ho k ní nepustím... |b, můj Johnny, myslela si, jak jsem byla šťastná v tvém náručí, dokonce 1'napoprvé, kdy to mělo bolet, jak všichni říkají, ale s tebou to tak nebylo. |kco bolest, která se změnila v plamen, a ten spálil můj bývalý život a vyrvo-ot nový, lepší, mnohem lepší než dřív! A potom

Erikki... d dekou už bylo tepleji. Dotkla se rukou jeho břicha, trochu se pohnul. nála se, přesvědčená, že její teplo na něj už působí a že je rak snadné ro-t ho. Ale nemoudré. Velmi nemoudré, protože kdyby si ji teď vzal, myslel |Johnnyho, vzal by si ji, aby Johnnyho pokořil, a ne aby ji miloval - dojí by si možná myslel, že její poddajnost je známkou její provinilosti. Ach (liláčku, nejsem malé dítě; ty ses provinil, ne já. A i když vím, že bys byl si a hrubší než jindy, což by mě tím víc vzrušovalo, tentokrát ne. Protože i to líbí nebo ne, já bych se ti bránila víc než jindy, myslela bych na svou lásku. Takže, miláčku, bude mnohem lepší počkat. Až do východu slun-» už možná budeš vědět, můj drahý, že děláš chybu, když ho nenávidíš s na něj, a budeš zase můj Erikki. A když ne? Začnu znovu - je tisíc způ-jak uchlácholit svého muže. "Mám tě ráda, Erikki," políbila ho na hrud' 'ku košile, kterou měl na sobě, pak se k němu otočila zády a s úsměvem l usnula.

464

Ľoko) ĽĽ'

< %Ö1 shJ

1--!.

Sibavir -Ľ KWh

, Dfet-n

ly

kapitola l Ľ""

- -HBřBtÖ- A! SB«fa ~nS5BttCE i'

letecká základna V kovízu. 08.11 hodin. Freddy Ayre sevřel "Kčertu, povídám ne! Slyšel jste rozkaz pana Mcivera - jestli se Starke u do východu slunce, všechny lety končí. Je osm hodin pryč a Starke tu není»1 že všechny le-" "Budete poslouchat moje pokyny!" křičel Esfandijárí, manažer Iral a jeho hlas se rozléhal po základně S-G. "Nařídil jsem vám dodat novou l na bahno a potrubí na věž Siří v rámci kontraktu Guer" "Nikam se nepoletí, dokud se kapitán Starke nevrátí!" odsekl Ayre. asfaltu poblíž tří dvěstědváctek, které Esfandijárí vybral pro dnešní c tři piloti byli připraveni už od východu slunce, ostatní kooperanti přilili; šťvaně i nervózně, jak kdo. Kolem byly nepřátelské Zelené pásky a zam či, kteří právě dorazili s Esfandijárím. Čtyři Zatakiho muži dřepěli vrtulníku. Jak hádka začala, nikdo se ani nepohnul, všichni dávali ["Všechny lety se ruší!" opakoval Ayre. Esfandijárí zuřivě vykřikl ve fársí: "Tihle cizinci odmítají poslouchat < něné pokyny IranOilu!" Hněvivé mumlání se ozvalo z řad jeho stoupenci ky zaměřily na kooperanty a on ukázal na Ayrea. "Potřebuji názorný ptá Bez jakéhokoliv varování najednou drsné ruce popadly Ayrea a začaly l 465 ; pilotů, Sander Petrofi, mu vyrazil na pomoc, ale srazili ho zpátky, , kopancem ho vrátili k ostatním, kteří jenom bezmocně srali proti na-n puškám. hte toho!" zavolal Pop Kelty, vysoký kapitán, v tváři bílý jako křída. ; ho být, poletíme!" bře." Esfandijárí poručil, ať přestanou. Trhnutím postavili Avrea na no-istartujeme! Okamžitě!" družkou propustil kooperanty. "Proti islámskému státu se nikdo bouřit t. Všechny pokyny IranOilu budou - budou okamžitě provedeny." rně spokojený, jak se mu podařilo potlačit rebelii a splnit tak slib daný i tábora, kráčel do hlavní budovy do Stárkovy pracovny, kterou teď oku-.Zastavil se u okna, aby přehlédl své panství. l vrtulníky mizely v dálce, třetí se vznášel asi dvacet stop nad nádrží na a čekal, až pozemní posádka zavěsí na velký ocelový hák kruh, jimž by-íčeno vázací lano nádrže. Před pracovním doktor Nutt ošetřoval Ayrea, :ného ostatními kooperanty. Zatracený parchant, zbytečně mi přiděluje omyslel si Esfandijárí' a obdivně se zahleděl na svoje zlaté hodinky znač-x. Koupil je ráno na černém trhu na znamení lepšího postavení. Peníze [skal formou píškeše od jednoho obchodníka, který chtěl, aby jeho syn l pro IranOil. Ľotřebujete něco. Excellence?" ptal se Pavúd uctivé od dveří. "Dovolte,

ám pogratoval, s jakou rychlostí jste zvládli ty cizince. Celá léta potře-pořádný výprask, aby se přestali naparovat." O. Odteď bude základna pracovat hladce. Jakmile dojde k nějakým potí-Bi, kdo je zavinil, bude příkladně potrestán. Díky Bohu, že ten čubčí syn Łodjízdi i se svými bandity za hodinu do Ábádánu." m letadlo určitě odstartuje přesně, Excellence." Oba se zasmáli. nes mi čaj, Pavúde." Záměrně vynechal běžnou zdvořilostní frázi a všiml ho to ponížilo. Znovu se zahleděl z okna. Doktor Nutt ošetřoval Ayreo-inené oko. Těšilo mě dívat se, jak Freddy dostává nářez, pomyslel si. Ano, To je pravda. al ledový vítr a doktor Nutt hodil Ayreovi přes ramena náhradní bun-Id raději do mé ordinace, chlapče," vyzval ho. I v pořádku," odmítl Ayre. Bolelo ho celé tělo. "Nemyslím... nemyslím, 'co udělali." Ml, řekl kdosi. "Freddy, musíme si už konečně naplánovat, jak se od-aneme." dám na první letadlo... nehodlám riskovat -" 'ni vzhledli, když tryskové motory vrtulníku stojícího nad nádrží na nabraly rychlost. Přepřavovat tak těžký kus bylo nebezpečné - zvlášť i vetru - ale pro profíkajako Sander to byla hračka. Hák se zavěsil hned 'e) a jakmile pozemní posádka měla prázdné ruce, přidal plyn, motory "' zaječely, jak se vyrovnávaly s obrovskou zátěží, a vrtulník i s břeme-

466

něm se zvedl k obloze. Strážce na předním sedadle vedle Sándora vz mával - stejně jako jeho kolega v kajutě. "Jde vám to dobře, kapitáne... jen klid," ozval se v Sándorových sluč Vazíri z věže. Sander odhadoval vzdálenost, nabíral výšku, ruce a nohy i nale sladěné jediné, co viděl, byl Esfandijári v okně kanceláře. Pořád] vzpamatoval z šoku, když horda ozbrojených chlapů začala na pokyn zh Ayrea zuřivě mlátit. Připomnělo mu to zážitky, které si pamatoval z i v Budapešti. Bylo to za takzvaných "maďarských událostí". "Je to v pořádku, HFD, ale jsi moc blízko." Hlas Vazíriho ho varov trochu blízko, nasměřuj to na jih..." Sander přidal plyn a letěl k věži tyčící se nad administrativní budova náklad v pořádku?" zeptal se. "Mám divný pocit." "Vypadá to dobře, klid, ale až budeš stoupat, miř na jih. Všechno pět... na jih, slyšíš?" "Sakra, něco není v pořádku..." Ručička se vyšplhala na sto stop. Sár vřel rty a trhl pákou vpravo, přičemž s ní trochu zakroužil. Vrtulník se | ve vychýlil, strážce vedle něj ztratil rovnováhu, padl na dveře, pak se l Sándora a narazil na řídicí páku. Sándor znovu zkorigoval a znovu to] vynadal strážci, jako by to ten vyděšený muž všechno zavinil. Na chvíli se zdálo, že se vrtulník tak rozhoupal, že spadne z obit Sándor vyděšeného strážce prudce odstrčil. "SOS - náklad se posunul lál, přestal Vazíriho poslouchat a soustředil se pod sebe. Nemyslel na l než na pomstu. "Náklad se posunul!" Zatáhl za nouzovou páku uvolňující náklad, hák se vyvlékl a oceli se zřítíla přímo na kancelář. Jeden a půl tuny oceli prorazilo střechu, t ny, sklo a kov, rozmetalo celý roh a zastavilo se o zbytek vnitřní přepá Celý tábor ztichl hrůzou, pak se vzduchem rozlehlo ječení motor ných nečekaně zátěže, vrtulník vyrazil vzhůru a stal se neovladatelný!! automaticky usiloval, aby znovu zvládl řízení, ale ve skutečnosti mu to l no, stačilo mu vědomí, že se pomstil. Strážce vedle něj zvracel a ve slW se ozývalo "Ježíši Kriste... Ježíši Kriste..."

.'. "Proboha, pozóóó!" zařval někdo. Vrtulník se řítí na skupinh Všichni se rozprchli, Sándor vypnul motory a šel na nouzové přistání, i) sedly na zasněženou trávu a nezasekly se, vrtulník uháněl dopředu a i nepoškozený asi o čtyřicet yardů dál. ... Ayre byl u kabiny první. Trhnutím otevřel dveře. Sándor, bily j mlčky zíral dopředu. "Břemeno se posunulo...", zasípěl. .' "Ano." Nic jiného nemohl říci, protože věděl, že to je lež. Ostatníl běhli a Sándorovi, který momentálně neovládal končetiny, porna z kabiny. Ayre spatřil nedaleko budovy Zelené pásy, zírající na tros klopýtal Pavúd s druhým úředníkem, oba zjevně v šoku; místo ro s oknem, u něhož stál Esfandijári, byla hromada trosek. Doktor Nud davem a spěchal k místu neštěstí. Po nouzovém schodišti na 467

r sešel z věže Vazíri. Proboha, uvědomil si Ayre, Vazíri musel všechno vi-bklekl vedle přítele. "Jsi v pořádku, Sandy?" fe " řekl Sándor roztřeseně. "Myslím, že jsem se zbláznil. Nedokázal jsem

felnout." riří, ohromený z pádu břemene, si razil cestu zástupem k pilotní kabině. i že pilot zcela záměrně ignoroval jeho pokyny. "Zbláznili jste se, kčenu?" "I léčivým hlasem. I podrážděně zavrčel: "Břemeno se posunulo, sakra! Všichni jsme to vi-y taky!" ite zatraceně pravdu, že jsem to viděl. Vy taky." Jeho oči střílely jako sigm tam, pozoroval Zelené pásy, ale nikdo z nich nebyl nablízku - pak I z jednoho bungalovu přicházet Zatakiho a hrůza dosáhla vrcholu. Byl r-ieště zhmožděný, jak ho Zataki ztloukl, ústa ho po vyražených zubech fa věděl, že připustí cokoli, aby se vyhnul dalšímu bití. Poklekl vedle Sán-|<napůl stáhl Ayrea s sebou. "Poslouchejte," šeptal zoufale, "přisaháte před pí, že mi pomůžete? Slibujete?" pd jsem, že udělám, co budu moct!" Ayre podrážděně ucukl paží, která ft zabořila. Postavil se a zjistil, že se dívá Zatakimu do tváře. Bylo to tak (až ho zamrazilo - ty oči. Každý se hleděl vytrátit. Ote, udělal jste to schválně, abyste Esfandijářiho zabil, co?" or na něj zíral ze zasněžené trávy. "Břemeno se posunulo, plukovníku." ETupřel oči na Ayrea, který si vzpomněl, co o něm říkal doktor Nutí. nu třeštila, tříslo i celé tělo ho bolelo. "Tahle, hm, tahle operace je nalito ten vítr. Břemeno se posunulo. Vůle boží. Excellence..." Kí o krok ustoupil, když se k němu Zataki otočil. "Je to pravda, Exce-I vyhrkl okamžitě. "To závan větru -" Vykřikl, když mu Zataki vrazil pěst 'dku, a schoulil se, když vtom ho Zataki popadl a mrštil jím o bok u. "Řekni mi pravdu, červe!" > pravda," blekotal Vazírí, sotva schopen slova, jak se mu zvedal žaludek. ravda! Byla to vůle boží, insdAlláh" Viděl, jak Zataki znovu sevřel pěst, i směsicí fársí a angličtiny: "Jestli mě udeříte, řeknu, co budete chtít, co-itože další bití už nevydržím, a odpřísáhnu, co budete chtít, ale břeme-Ľsunulo při Bohu, břemeno se posunulo, přísahám před Bohem, že > se posunulo..." I na něj upřeně hleděl. "Bůh tě uvrhne do pekel na věčnost, jestli jeho I lžeš," řval. "Přisaháš, že to byla vůle boží? Že se břemeno posunulo? že co Bůh chtěl?" |i ano, přísahám!" Vazírí se třásl, bezmocný v jeho sevření. Snažil se udr-lch nevinný výraz a věděl, že jeho život závisí jen na Ayreovi, na tom, jdokázal svou cenu. "Přisahám při Bohu a při Proroku, že to byla neholí- zásah boží. Insd Alláh..." f ""h přeje." Zataki přikývl, přijal jeho vysvětlení a propustil ho. Vazí-"frutil na sních, zvracel a všichni ostatní děkovali Bohu, osudu, nebi či

468

karmě, že zatím je tahle krize zažehnána. Zataki trhl palcem k troskám. I té sem, co zbylo z Esfandijářiho." "Ano... ano, hned," řekl Ayre.

"Pokud se nevrátí kapitán, poletíte se mnou a mými lidmi do Ba Dělam!" Zataki odkráčel, jeho Zelené pásy s ním. "Páni!" zamumlal někdo a všem bylo téměř špatně úlevou. Pomohli, rovi a Vazírímu vstát. "Jste v pořádku, seržante?" zeptal se Ayre. "Ne, to zatraceně nejsem!" Vyplivl zbytek zvratků. Když viděl Zelené I odcházet se Zatakim, obličej se mu zkrivil nenávistí. "Ten parchant!] že se bude smažit v pekle!" Ayre ho odtáhl stranou a ztišil hlas. "Nezapomenu, co jsem slíbil, se vám pomoci. Až Zataki odejde, budete v pořádku. Nezapomenu." "Já taky ne," přidal se Sándor zesláble. "Díky, seržante." "Dlužíte mi život," Vazírí si znovu odplivl. Kolena měl slabá a hrud,l lela. "Mohl jste zabít i mě s tou vaší zatracenou nádrží!" ;. "Sorry." Sándor napřáhl ruku.

Vazírí se podíval na ruku, pak do jeho očí. "Potřesu si s vámi pravice du pryč z téhle všivé země." Odploužil se. aj "Freddy!" Doktor Nutt byl v troskách s

několika mechaniky, zvedali trám a odstraňovali suť. Doktor mu kynul, aby šel k nim. Zelené pád" kolem a všechno pozorovaly. "Nemůžete nám pomoci?" - Šli všichni, ale žádný si nepřál být

tím, kdo najde Esfandijářiho. '3 Našli ho zhrouceného v malém úkrytu, vytvořeném jednou stranoitíl Doktor Nutt vedle něj poklekl a zběžně ho prohlédl. "Je naživu," vyli dorovi se zvedl žaludek. Rychle odstranili poslední sesuté zdivo a Stárkův stůl a opatrně ho vytáhli. "Myslím, že je v pořádku," usou Nutt chraptivě. "Odneste ho na ošetřovnu - má ránu na hlavě, ale r vypadají v pořádku a nic není rozdrčené. Sežeňte někdo nosítka." Mu prchli, a i když všichni Sekáče

nenáviděli, doufali, že se z toho dostání se nepozorovaně vytratil za budovu; cítil takovou úlevu, že se málem') Když se vrátil, čekali na něj Ayre a Nutt. "Sandy, pojď radši taky l vnu, ať tě aspoň trochu prohlídnou," vyzval ho Nutt. "Máme teď ub nou ordinaci, jen co je pravda." "Víš určitě, že Sekáč bude v pořádku?"

"Naprosto určitě." Doktor měl vodové, bleděmodré oči, lehce { "Co se stalo, Sandy?" zeptal se tiše. "Nevím, doktore. Najednou jsem nechtěl nic jiného, než dostat l a připadalo mi, že když na něj hodím tu nádrž, bude to perfektní. "Víš, že by to byla vražda?"

Ayre se zaraženě ozval: "Doktore, nenecháme to radši být?" ' "Ne, to tedy nenecháme." Hlas ztvrdl. "Sandy, ty moc dobře víš,! domy pokus o vraždu." "Ano." Sándor mu pohled vrátil. "Ano, vím to a mrzí mě to. 469

', tě, že není mrtvý?"

hám, doktore, že děkuju Bohu, že je naživu. Přesto jsem pořád pře-Bý, že je to zlý a špatný člověk, a neodpustím mu, že nařídil, aby Fred-[tloukli, ale to mě samozřejmě neomlouvá. To, co jsem udělal, bylo sílejte mě neomlouvá. Děkuju Bohu, že je naživu." lidy," pokračoval Nutt ještě tišším hlasem, "měl by sis dát radši den nebo >hov a nelítat. Bylo toho na tebe víc, než můžeš snést - zatím není proč sokojovat, pokud si to všechno uvědomuješ, chlapče. Zkrátka si dáš den (až. Bude ti nanic, ale to zvládneš. Ty taky, Freddy. Tohle všechno je jen dmi třemi a tím posunutým břemenem. Sám jsem viděl, jak se posunu-hladil si pramínek vlasů přes pleš, ale vítr si s ním pohrával dál. "Život je í, náramně zvláštní, ale čistě mezi námi třemi, Sandy, je fakt, že Bůh, po-kbec existuje, byl dnes na tvé straně." Odešel, celý pomačkaný jako pytel gibory. É ho pozoroval. "Doktor má pravdu. Měli jsme dnes z pekla štěstí, stačili a všechno bylo v ha" felo vykřikl a všichni zvedli hlavu. Jeden z pilotů u hlavní brány znovu žali natáhl ruku. Srdce jim poskočilo. Po silnici od města přicházel Starke. k Pokud dobře viděli, krácel zpřima, zřejmě nezraněný. Vzrušené mu za-|odpověděl. Zpráva se po táboře rychle roznesla a Ayre, nevnímaje roz-tělo, mu utíkal naproti. Možná, že Bůh nakonec přece jen existuje, l si šťastně.

470

LENGEH

-» Dfz Dam

IRÁK /

ÁMdin

Buuiar-e Delini l'

Kaviz

SAUDSKÁ ARÁBIE

MMMWÍMtí

kapitola J BAHRAJN

FEDERACE / ARAB8KÝCH/

-emBATu.'

lengeh. 14.15 HODIN. Scragger se slunil asi sto yardů od břehu ostí molu, u něhož byl uvázaný gumový člun. Molo bylo zhotovené z pito" ných dohromady a vyprazdňovaly se na něm naftové nádrže. V člunu l bářské nářadí a krátkovlnná vysílačka, pod ním klec ze silného drátu M tou ryb, které předtím nacytal s Willi Neurchtreiterem k obědu -1 byla hojnost garnátů, španělských makrel, tuňáků, tresek, mořských) a dalších druhů ryb. "" Pilot Willi líně

plaval v okolní mělčině. Na břehu měli základnu] tu přívěsů, kantýnu, ubytovny pro iránský personál, přívěs, kde zřídili l a u něhož byla postavena vysílací věž s anténou, hangáry pro tučet <W náctek a dvěstěšestek.

Momentálně tvořilo současný stav pět pilotů včetně něj, sedm CM patnáct íránských zaměstnanců - dělníků, kuchařů a sloužících, a" IranOilu, Kormaní, v této době nemocný. Z pilotů byli dva Brito Američan - Ed Vossi.

Na základně byly tři dvěstědvacetky - přitom na veškerou práci I čila jedna - a dva tryskáče Ranger 206, které byly nevytížené. K couzského konsorcia, jmenovitě kontraktů se Siří, které L'''''' 471

v byly všechny ostatní kontrakty zrušené nebo pozastavené až do ní nepokojů. Pořád se ještě šířily zvěsti o značných problémech na velké [f základně v Bandar Abás na východě a o bojích podél pobřeží. Před dny se poprvé objevily problémy i tady. Byl tu stálý výbor Zelených pá-Bémž byl jeden mollá, a zástupci policie "abychom chránili základnu (vlčákům, Excellence kapitáne." [Excellence mollo, příteli, my ochranu nepotřebujeme." si Bůh přeje, ale naše důležitá naftová zařízení na ostrově Siří byla na-.a poškozena těmi čubčími syny. Vrtulníky jsou pro nás životně důležité tje nenecháme zničit. Ale nedělejte si starosti, nebudeme tu zavádět íd-'Bty - chápeme, jak je pro piloty nepříjemné, když s nimi jezdí ozbroje-"y, takže naši muži zbraně mít nebudou, i když kvůli vašemu bezpečí "dycky jeden poletí." ťra a ostatní uklidňovalo, že ve výboru je i jejich místní policejní ser-Lní, s nímž měli vždycky dobré vztahy. Tady, v Hormuzském průlivu, oblémýTeheránu, Kommu a Abádánu v podstatě vůbec nedotkly. Stá-k minimum a proběhly spořádaně. De Plessey platil účty, takže všechno U, až na nedostatek práce. [ger lenivě pohlédl na pobřeží. Základna vypadala upraveně, muži plni-lvinnosti - čistili a opravovali, několik členů výboru sedělo ve stínu. I byl u dvěstěšestky a prováděl povinnou revizi. .krátká málo práce," litoval Scragger. Už to trvalo několik měsíců a on e věděl, jak je to nebezpečné a jak to může přijít draho. Právě nedo-videlných zakázek a potřeba moderního vybavení ho před mnoha le-' prodat vlastní leteckou společnost Andrewu Gavallanovi. Nituju toho, pomyslel si. Andy je rošťák, ale se mnou jednal férově. Zů-alý podíl na společnosti a dokud budu fit, můžu létat. Jenomže pro e teď Írán strašný nedostává peníze za provedenou práci ani za prů-Tace - s výjimkou naší základny - a to je špatné. Banky jsou zavřené nožná pět měsíců, takže platí íránské operace z vlastní kapsy. Něco se t pustit. Samotné Siří zdaleka na všechno nestačí. mi dny, když Scragger přiletěl s Kasigim z továrny Iran-Toda neda-ir-e Dělán, požádal Kasigi de Plesseyho, jestli by si nemohl objednat u na cestu do Al Šargázu nebo Dubaje. "Musím se ihned telefontic-"nopolisem spojit se svými nadřízenými v Japonsku, abych s nimi kon-neny ohledně vaší ceny a zvýšení budoucích dodávek." De Plessey focragger rozhodl, že poletí sám, a byl rád. Během zastávky v Al Sar-"sl s Johnny Hoggem a Manuelou. A s Cenný. Šla mu důvěrně nejnovější zprávy, hlavně o Lochartovi. (do toho!" řekl šokované, když pochopil, jak bleskově se jejich orga-"užila a jak revoluce dává jejich lidem zabrat. "Chudák Tom." ' mel vrátit z Bandar-e Dělán den předtím, než jsem odjela, ale ne-"" nevíme, co se vlastně stalo - aspoň já to nevím," pokračovala.

472

james Či

"Scragu, pánbůhví, kdy zase spolu budeme soukromě mluvit, ale něco chtěla, čistě mezi námi, ano?" "Jsem jedno ucho." "Nemyslím, že se to tu někdy znormalizuje. Chtěla jsem se tě zeptat: I] by to tu bylo normální, myslíš, že by nás partneři - s pomocí státu nebo im - mohli vyšívat pryč a nechat si naše letadla a zařízení?" (j "Proč by to dělali? Potřebují nás... ale samozřejmě, že kdyby chtěli, mc to klidně udělat," hvízdal, protože tato možnost ho nikdy nenapadla. "d(jestli přijdou na to, že nás nepotřebují, bude to pro ně hračka. Úplná jh Seženou si jiné piloty, buď Íránce, nebo si za prachy někoho najmou. Jal Jasně, že nás můžou vyrazit a nechat si naše stroje a

vůbec všechno. A je dy o svůj majetek přijdeme, je s firmou S-G konec." "To Duncan taky říkal. Nešlo by to tak, že bychom zmizeli i s našinu i a náhradními díly - kdyby se rozhodli nás vyhodit?" Rozesmál se. "To by byla vážně paráda, to je fakt. Jenže to nejde, Kdyby nás přitom načapali, pěkně by nám zvedli mandle. Vážně to l rozhodně ne bez vědomí jejich letecké asociace." "Tady to přece dřív byla tvoje firma, vid'?" "To je úplně fuk, Genny." "Ty bys je klidně nechal, aby ti ukradli tvoje celoživotní dílo, Scragu! Scragger s jeho metály a válečnými kříži? Tomu nevěřím." "Já taky ne," potvrdil okamžitě, "i když bůhví, co bych dělal." ~~~ Vzhlížel k němu její půvabný obličej, sluneční brýle posunuté v očích úzkost. Dobře věděl, že se nebojí jen o Mcivera a o to, co tu ale také o úspory a penzi, která, stejně jako jeho, byla vázaná na S-G, o| ho Gavallana a všechny ostatní. "Co bych dělal?" uvažoval zvolna. "No» v Íránu skoro tolik letounů jako náhradních dílů. Bylo by nutné dostť jak ven, i když si neumím představit, jak to udělat a nevzbudit podezřel nich. Rozhodně by nešlo vyvézt všechny, ale snad aspoň něco. Pak by,< 10. aby zmizeli všichni najednou všichni se všemi vrtulníky z Té Kovízu, Zágrosu, Bandar-e Dělám a odtud. Nejlepší..." Chvilku př< Nejlepší by bylo nabrat to sem, do Al Šargázu... Ale Cenný, každý z nás l sel uletět jinou vzdálenost, někdo by musel víckrát natankovat, možitii krát, a i kdyby se všem podařilo dostat se do Al Šargázu, tady by nás S jestliže bychom neměli povolení k letu." Pozorně se na ni zadíval. "Andy 11. že partneři chtějí udělat zrovna tohle?" "Ne, zatím ne. Duncan taky ne, aspoň si tím není jistý. Ale ta možn< a v Íránu to je čím dál horší - proto jsem tady, abych se s Andym "" Ty bys... ty bys mu to mohl nějak napsat, buď dopis nebo dálnopis. "Ty jsi Andymu volala?" "Ano a řekla jsem tolik, na kolik jsem si troufla - Duncan mě varova sím být opatrná a Andy povídal, že to v Londýně ověří. Za pár dní,' zí, rozhodne, co máme dělat." 473

wtrčila brýle znovu na nos. "Musíme být připraveni, Scragu, nemyslíš?" Sivil jsem se, že jsi Duncana opustila. Poslal tě pryč?" Tvšem. Andy tu bude za pár dní." Bcraegerovi hučelo v hlavě. Jestli tohle uděláme, někdo zaručeně přijde izu. Co kontroly v Kíši, Lávánu a Lengeh? Za minutu na nás pošlou dva-tíhaček a ty nás dostanou rozhodně dřív, než doletíme do spřáteleného pro-l kdybychom neměli povolení. "Duncan si myslí, že s námi zametou?" <je," řekla. "On ne - ale já ano." gVtom případě, Cenný, čistě mezi námi, musíme vážně udělat nějaký plán." Vzpomněl si, jak se rozzářila, a znovu si pomyslel, jaké štěstí Duncan Iver má, i když to je chlap jak se patří. Upíral pohled na moře, když zaslechl dvěstěšestku startovat; viděl, že se hlad-anesla vzhůru. Ed je bezvadnej pilot, pomyslel si. |,Hej, Scragu!" Ano, Willi?" (Mohl bys plavat a já se budu dívat." Willi se vyšplhal na molo. Jak je libo, kámo." Kromě spousty jedlých ryb tam byli i žraloci, dravé a ne-pcčné ryby - občas jedovatá medúza, ale když si člověk dával pozor, viděl je-(Stín včas a mohl se schovat na molo. Scragger si sáhl na. dřevo, jako vždyc-anež se pustil do hloubky šesti stop. Voda byla příjemně teplá. Tlili Neurchtreiter byl taky nahý. Byl to malý podsaditý osmačtyřicátník řdými vlasy, za sebou víc než per tisíc hodin ve vrtulnicích. Deset let byl imecké armády a osm u S-G, pracoval v Nigérii, Severním moři, Ugandě f tady. Sebral kšiltovku, kterou měl na molu, dal si ji na hlavu, nasadil slupli brýle a zaostřil pohled na dvěstěšestku, mířící do Zálivu, a pak se zamítla Scraggera. Slunce ho rychle usušilo, jeho paprsky byly příjemné, stejně ja-plavání a celý pobyt v Lengeh. (sdcý rozdíl proti domovu, pomyslel si. Jeho domov byl v Kielu, v severním |necku u Baltu, kde podnebí bylo drsné a spíš studené. Manželka se s třemi Bii vrátila loni domů, aby děti mohly chodit normálně do školy, a on se roz-il dělat dva měsíce tady a jeden s rodinou v Kielu. Dokonce si zařídil přelo-(í k Severnímu moři, aby byl blíž. Příští měsíc, hned po dovolené, už se do Hgeh nevrátí. Phavné Severní moře, přišerné počasí, permanentní nebezpečí, šíleně nud-"va týdný létání k naftovým věžím sto mil od pobřeží, aby si vysloužil jeden ten doma v Kielu, sotva dost prachů na splácení hypotéky, školného a dovo-pu. Ale bude s dětmi, tedy blízko nich, blízko Hildy, mámy a táty. Domov omov. A jednoho dne, při troše štěstí, se Němci znovu spojí, maminka bu-

czdit za svou rodinou do Schwerinu, kdykoli bude chtít, a nikdo z občanů wennu už nebude žít v okupovaném městě. Panebože, jak rád bych se toho to dožil. Scragu, vidím nějaký stín!"

474

james claveli Všiml si ho téměř současně, plaval zpátky a vylezl na molo. Stín se kvač blížil. Žralok. "Páni!" zalapal po dechu. "To je kusanec!" Žralok zpomalil, potom začal líně kroužit, jeho obrovská hřbetní plouti prořezávala hladinu. Matně sedy, neuspěchaný, smrtelný. Oba muži ho zatajeným dechem pozorovali. Pak se Scragger nervózně uchechtl. "Ten by I Willi, co?" "To tedy jo, Harry, není sice jako z .Čelistí', ale je to největší bestie, co js kdy viděl, takže... Hrome, dáme se do toho!" Dychtivě zkoumal rybářské i n v člunu. "Na co ho nalákáme? Co radiš?" "Mořského okouna, toho největšího!"

Willi se smíchem hrábl do klece, vytáhl mrskající se rybu a narazil ji na < lovy žraloci hák. Ruce od krve opláchl ve vodě, vstal, zkontroloval krátký i připojený k háku a pečlivě ho navázal na těžkou nylonovou rybářskou šňůru] navijáku prutu. "Tady to máš, Scragu." "Ba ne, komparde. Tys ho zmerčil první!"

Willi si vzrušeně setřel hřbetem ruky z čela mořskou sůl, frajersky stáhl i pici do čela a podíval se na žraloka, který kroužil dvacet yardů od nich. Ho návnadu do jeho dráhy a mírně napnul šňůru. Žralok návnadu minul a kroužil. Muži zakleli. Willi šňůru přitáhl. Mořský okoun tančil ve smrtelné i nii a rychle umíral. Táhl se za ním slabý proužek krve. Znovu perfektně : dil. Nic se nestalo.

"Kčertu," naštvál se Willi. Tentokrát spustil návnadu až na dno. Žrát plaval kolem, málem se o ni otřel břichem, a kroužil dál. "Třeba nemá hlad."

"Tyhle bestie mají vždycky hlad! Možná ví, že po něm jdeme - anebo chce nějak oblafnout. Scragu, vytáhni nějakou menší rybu a hod' ji hned' háku, až Doplave kolem." Scragger vyndal tresku a zručně ji hodil. Ryba padla do vody deset 5 před žralokem, vycítila nebezpečí a rychle zmizela k písčitému dnu. Zrale nevěnoval pozornost, stejně jako okounovi, jen mrsknul ocasem. "Necb návnadu, kde je," prohlásil Scragger. "Ten hajzl ji nemůže necejtít." Teď už viděli žluté oči a nad hlavou tři malé rybí lodivody, tenkou čáru roké tlamy pod tupým nosem, slizkou kůži a silnou ocasní ploutev. Další! tentokrát blíž. "Vsadím se, že měří spíš osm stop než šest, Willi." "Ten čubčí syn nás pozoruje, Scragu," řekl zaraženě. Jeho vzrušení op zůstal pocit tuposti. Scragger se zamračil, měl tentýž pocit. Podíval se do člunu. Nebyly v žádné zvláštní zbraně, jen malý nůž v pouzdře, lehký skládací duralovy a pár vesel. Stejně ale člun přitáhl, poklekl a vytáhl nůž a rybářský prut. bych tak měl pušku, přál si. Vtom Willi vykřikl a on vstal a uskočil, akorát včas, aby viděl, jak se í řítí plnou rychlostí přímo na člun. Narazil na něj z boku, hlavu nad ve čelisti otevřené. Člun vyletěl do vzduchu, žralok zmizel. Zděšením ztuhli. 475

rtu, Harry...," křičel Willy a ukázal rukou. Žralok mířil k návnadě. jíl, jak ji i s hákem spolkl a plaval pryč. Šňůra z navijáku se odtáčela. Willi el dech, napnul šňůru a obě ruce na prutu tvrdě zatáhl. "Máááám ho!" vo-ipíнал svaly, šňůra povolovala a naviják skřípal, hák byl pevně chycený. atracenej parchant, málem mě dostal," pokřikoval Scragger, srdce mu ce bušilo a pozoroval šňůru. "Ať té ten pacholek nepřeveze." filil s ním začal zápolit, šňůru napjatou. pívej pozor, Willi, otočí se a přiřítí se zpátky..." Žralok nic takového neu-(»jen zpomalil, zuřivě bojoval se šňůrou a hákem, voda kolem se vařila, je-jsio čnělo napůl z vody, převalovalo se a otáčelo. Ale hák držel a šňůra byla atcčně silná, Willi ji pouštěl jen tolik, kolik musel, pak ji znovu utáhl. Mi-r mījely. Boj s tak obrovskou rybou, bez popruhů a rybářského křesla, bez Hosti pomáhat si nohama byl nesmírně vyčerpávající. Ale Willi nepolevo-|Žralok najednou úplně přestal napínat šňůru a začal znovu kroužit. Poma-l klidněji. (edna nula pro tebe, už je tvůj, kamaráde."

icragu, jestli se začne řítit k nám, dávej pozor na šňůru, aby se nezamotala, yí bude dost blízko, použij harpunu." Cítil bolest v zádech a v rukou, ale rozjařený a čekal na další pohyb. Přišel vzápětí.

ralok se bleskově otočil a mířil k nim. Willi zuřivě navíjel pro případ, že by (dok otočil a zamotal šňůru, ale ten se valil dopředu, přímo pod molo. Šňů-Bpodivu vydržela, a když se zvíře vynořilo na druhé straně a zamířilo k hlub-<lě, Willi šňůru povolil; napnutí se obnovilo. Ještě jednou se žralok v žatu zuřivosti pokusil setřást hák, rozpěnil vodu doběla, i tentokrát ho udržel. ivaly mu slábly, věděl, že sám už to v žádném případě nezvládne. Tiše zaklel. nůžeš mi, Scragu?" yasně." přželi prut, Willi pracoval s navijákem, přitahoval žraloka blíž a blíž, pohráli s ním. Ten zpomaloval. "Už je zmožený, Willi." Kousek po kousku ho při-wali k sobě. Byl od nich třicet yardů, jeho velká ocasní ploutev mávala sem i téměř se ve vodě převaloval. Aby žralok mohl dýchat, musí se pohybovat fcdy; když se zastaví, utone. ytrvale s ním zápasili, ale jeho obrovská síla je vyčerpávala. Už věděli, jak je hutný, viděli jeho žluté oči, pevně sevřené čelisti. Dvacet pět yardů, dvacet, Ulácc, sedmnáct... Bralok se vzchopil a za skřípění roztáčené šňůry od nich odplul neuvěřitel-(rychlostí na vzdálenost padesáti yardů, v plné rychlosti se otočil o devade-upnů a mířil pryč. Willimu se podařilo znovu napnout šňůru a donutil ho W, nemohl ho však dostat blíž. Další kolo, Willi se snažil ze všech sil pra-L s navijákem, ale marně. Pak se mu podařilo trochu zkrátit vzdálenost, 'L oba málem spadli do vody, když šňůra povolila. "Do háje, je v čudu..." 'kc oddechovali a byli zklamaní. Po žralokovi ani památky. "Zatracená Ľi začal ji Willi namotávat a klel u toho dvojjazyčně. Jenže to nebylo ve

476 jam es clavee šňůře, nýbrž řetězem. Články vedle háku byly rozdrčené. "Ten pacholek to i žvejkal!" zděsil se Scragger. "Jen si s námi hrál," konstatoval Willi znechuceně. "Mohl to utrhnout l chtěl. Dělal si z nás srandu." Prohlíželi vodu kolem, ale nikde nic. "Třeba je i dně a čeká," napadlo Williho. "Spíš je dvě míle odtud a uhání jak vztekly." "Vsadím se, že je vzteklý. Ten hák mu asi moc dobře nedělá." Prohlel zrakem moře. Nic. Pak je upoutal gumový člun, zpola ponořený ve Scragger se sehnul a pečlivě ho prohlédl, oči stále na hladině a pod molem. A "Podívej." V jedné ze vzduchových komor zela dlouhá trhlinka. "Ten syčák l udělal hned poprvé, když se sem přiřítíl." Vzduch rychle unikal. "To nic. " pobřeží to stihneme. Jdeme." ; Willi se podíval na molo, pak na moře. "Běž sám. Já počkám na dřevěný < s někým, kdo bude mít automatickou pušku." "Nic se neděje, proboha! Pojd'." "Scragu," zahovořil Willi sladce, "mám tě rád jako bráchu, ale ani se 04 nehnu. Ta bestie mě vyděsila k smrti." Posadil se doprostřed mola a ruk objal kolena. "Ten parchant tady někde číhá. Nejspíš u dna. Jestli chceš jít,! ale já vím, že v Knize se praví: Máš-li pochyby, měj se na pozoru. Pošli m' jiný člun, až tam budeš." "Přijedu s ním sám." Člun se zakymácel, když do něj opatrně vstoupil,; lem se převrhl, takže vylezl s nadávkami zpátky na molo, rychleji než mu l milé. "Čemu se, hergot, chechtáš?" "Vyletěl jsi, jak když tě kousne tarantule," chechtal se Willi, až slzel. tam nedoplaveš?" "Jdi se vycpat." Zadíval se ke břehu a srdce mu bušilo. Dnes vypadal! daleko, i když jindy byl docela blízko. "Jestli poplaveš, jsi cvok," řekl už zase vážně Willi. "Nedělej to." Scragger si ho nevšímal. Víš co? říkal si v duchu. Jsi podělanej strachy parchant nebyl zas [ak velkej, měl jsi ho na háku, utekl a teď je už bůhl v Zálivu. Ano, ale kde? 'L Zkusme namočil palec do vody. Così dole upoutalo jeho pozornost.;.! na jednu stranu mola a vytáhl klec. Byla prázdná, celá jedna její stěna F" žená. "To mě podrž!" "Zavolám člun," Willi natáhl ruku po vysílačce. "Se samopalem. "Není proč," odmítl Scragger furiantsky. "Rozdám si to s tebou, kdo l bude dřív." "Leda houby! Scragu, sakra, neblbni...," zděšeně přihlížel, jak se ví moře. Vyplaval nahoru a udělal tempo, pak se najednou otočil a s a smíchem se škrabal zpátky na molo. "Dostal jsem tě, co? Máš pravdu, synku, byl bych blázen, kdybych | břeh! Zavolej člun, nachytám pár ryb k večeři." V člunu seděl jeden z mechaniků u kormidla a za ním dva rozčílel»ť| 477

clených pásek, ostatní se dívali z břehu. Byli v polovině cesty, když se žra-ličehonic vynořil a začal kolem nich kroužit. Oba strážci začali střílet, jery panice spadl přes palubu. Scraggerovi se podařilo chňapnout včas po je-iilšce a začal pálit na žraloka, který se pustil k šokovanému muži, stojícímu v mělké vodě. Kulky prolétly žralokovi hlavou a očima, a přestože byl mrtvý, šel se zmítat, jeho čelisti pracovaly a ocasní ploutev se mrskala, pak zamířil k oběti. Ale bez zraku a možnosti jakékoli orientace muže minul, až se za-1 do mělkého dna a začal se zmítat, napůl ve vodě, napůl venku. cragu," řekl Willi, když opět nabyl řeči, "máš z pekla kliku. Kdybys byl I, bylo po tobě. Máš z pekla kliku."

james clavb

SAUDSKÁ ARÁBIE "...",

kapitola | BAHB

r

i Aliliz FEDERACE i ARABSKÝCH,' V... MIRÁTÚ ,'

vrtná VĚŽ rosa - ZÁGROS. 15.05 hodin. Tom Lochart vystoupil z i šestky cely ztuhlý a potřásl si rukou s Mimmem Serou, zástupcem spole který ho srdečně přivítal. S Lochanem přiletěl expert od Schlumbergera,. Almqvist, vysoký mladý Sved skoro ke třiceti. Měl s sebou speciální kuffltJj třebnými nástroji - ostatní zařízení už tady na základně bylo. "B«o»i Jespere, rád vás vidím. Už na vás čekáme." "Fajn, pane Šero, dám se do toho." Muž, který zakládal většinu v této oblasti, odkráčel k věži. "Pojď na chvílku dovnitř. Torné." Sera šel jako první sněhem k přív zenému jako kancelář. Uvnitř bylo teplo a na velkých železných kamne chž praskala polena, stála konvice. "Kafe?" "Díky. Jsem utahaný, je to sem z Teheránu dálka a taky nuda." Sera mu podal šálek. "Co se, sakra, děje?"

"Děkuju. Nevím přesně - vysadil jsem Jean-Luca na základně, proM slov se Scotem, pak jsem usoudil, že nejlepší bude, když sem dopravím] a promluví si s tebou. Níčáka chána jsem ještě neviděl; podívám sej hned, jak se vrátím, ale Scot mluvil naprosto jasně: Níčák chán mu ř~ bor nám dává osmačtyřicet hodin, abychom vypadli. Mel-" "Ale proč? Mamina mia, když odejdete, budeme muset všechno ' 479

Jí vím. Hergot, to kafe je vynikající! Níčák byl v minulosti vždycky docela umný. Slyšel jsi, že tenhle výbor zastřelil Náserího a spálil školu?" Ano, hrůza. Byl to dohřej chlap, i když fandil šáhovi." lib my všichni - dokud byl šáh u moci," poznamenal Lochart a vzpomněl 8 Šahrazád, Džáreda, Bakravána, Amíra Paknúrího a HBC - vždycky na a na Šahrazád. Odešel za úsvitu, strašně nerad od ní odcházel. Ještě tvrdě , Myslel, že ji vzbudí, ale nevěděl, co by jí řekl. Zágros byla jeho starost -i vypadala tak vyčerpaně, obličej ještě zhmožděný. Nechal jí vzkaz: "Vraťte za pár dní. Když budeš mít nějaké starosti, zajdi za Mačem nebo Charit. Líbám tě." Podíval se znovu na Seru. "Mciver má dnes ráno schůzku s jed-vysokým vládním úředníkem, takže při troše štěstí by se to mohlo urovnat. ti, že nám dá vědět hned, jak se vrátí. Vysílačka funguje?" éra pokrčil rameny. "Jako obvykle: tu a tam." Když se něco dovím, dám ti vědět; buď dnes večer, nebo co nejdřív. Dou-l;ie je všechno jen bouře ve sklenici vody. Mciver mi řekl, že jestli budeme t vypadnout, ať se prozatím usadíme v Kovízu. Nevím ovšem, jak bych ti ntud mohl pomáhat. Co ty na to?" stli půjdete pryč, budeme evakuovat. V tom případě nás musíte přepravit rázu, kde máme pobočku. Buď nás pošlou domů, nebo nás tam nechají, s budeme moci vrátit. Proboha, muselo by se zavřít jedenáct základen, kaž-fcdvou směnách." iůžeme na to vzít obě dvěštedvanáctky, to by nebyl problém." pousta problémů, Torné." V jeho hlase zněla starost. "Rozhodné se to nedá po zavřít a vystěhovat za osmačtyřicet hodin, to tedy ne." feba to nebude nutné. Doufejme." Locharr vstal. »tli se

budeme muset vystěhovat, posádka bude většinou ráda - nebyli 'táni už celé týdny a všichni mají dávno nárok na dovolenou." Zvedl se édl z okna. Odpolední slunce klouzalo za vrcholek nad věží Bellissimou. I jsi, jak Scot a Pietro zaváleli?" 10. Kluci mu teď říkají Bombardér Pietro. Guineppy je mi líto." ve sara sám! Doktoři jsou všichni stromo byl na prohlídce před měsícem »tak nějak. Byl naprosto v pořádku. Stromo'." Podíval se na něj zvědavě. -.Torné?" c."

i bylo v Teheránu?" c moc." kl ti Scot něco, co já nevím?" >c se výbor takhle rozhodl? Ne, neřekl. Možná něco vyrazím z Níčáka B Potřásli si rukama a Lochart odešel. Když byl v letadle, vzpomínal, jak Ľkládal jemu, Jean-Lucovi a Jesperovi o tom, co se stalo ve vesnici, když Isoudil Níčáka chána k smrti. amžiku, kdy Níčák chán vyšel pod dohledem stráží ze školy a já zůstal klouzl jsem zadním oknem a vplížil se do lesa. Po několika minutách

480

james clav

jsem slyšel spoustu výstřelů a hnal jsem zpátky na základnu, div jsem nev til duši. Přiznám, že jsem byl polomrtvej strachy. Trvalo mi to docela dlouho místy bylo až deset stop sněhu. Chvíli potom, co jsem přišel, se tu objevil čák chán, mollá a pár vesničanů - páni, to se mi ulevilo! Byl jsem přesvědči že Níčák i mollá musí být po smrti, a hádám, že jim se taky ulevilo, protože! mě třeštili oči, nejspíš čekali, že je po mně."

f "Proč?" zeptal se Tom.

, Ľ "Níčák

řekl, že těsně předtím, než odjel, podpálil výbor školu v domnění) tam stále jsem. Výbor prý nařídil, aby všichni cizinci ze Zágrosu odešli. VS ni - zvlášť my s vrtulníky, a to do zítřejší noci." Lochart pozoroval zem pod sebou. Základna byla nedaleko, vesnice ko< odtud. Odpolední slunce už zacházelo za hory, nemohlo prohrát vzduch,! světla bylo ještě dost. Těsně předtím, než odletěl s Jesperem na věž Rosu, ke nikdo nikde nebyl, mu Scot sdělil, co se doopravdy stalo. "Všechno jsem vid Torné. Neutekl jsem hned, jak jsem vám povídal. Netroufal jsem si někomu říkat, ale vyděšený k smrti jsem pozoroval všechno z okna školy. Stalo Ľ hrozně rychle. Kristepane, měl bys vidět ženu starého Níčáka s puškou, t tygřice! A drsná! Střelila jednoho muže od Zelených pásek do břicha, chv ho nechala kvílet, a pak - bing! Skončila to. Vsadím se, že odpráskla toho] ního parchanta, jejich vůdce. V životě jsem takovou ženskou neviděl, bych, že může existovat." "Co Náserí?"

"Náserí neměl šanci. Začal utíkat, a oni ho zastřelili. Podle mě prol všechno viděl a nebyl z jejich vesnice. To mě donutilo trochu myslet a (hnát nohy. Protáhl jsem se oknem, jak jsem říkal, a když sem Níčák přišť lál jsem, že té jeho historie věřím. Ale přísahám, Torné: než jsem utekl z i ce, všichni ti hajzlové z výboru byli po smrti, takže to musel být on, k rozkaz zapálit školu."

"Níčák chán by to neudělal; ne když myslel, že jsi uvnitř. Někdo mi dět, že ses vyplížil."

"Proboha, to snad nemyslíš vážně! Protože pak jsem jediný svědek, k může ohrozit."

Lochart přistál a kráčel do vesnice. Sel sám. Ničák chán a mollá ho v kavárně, jak byli domluveni. Byla tu spousta vesničanů, ale žádné žen; várna sloužila jako místo schůzek - chalupa o jedné místnosti, postavená 3 len a bláta, se šikmou střechou a jednoduchým komínem, trámy céva}" mnohaletého dýmu z ohniště. Na zemi hrubé koberce na sezení. "Salám, kalamáře, mír s vámi," pozdravil Lochart a použil Níčákův Ľ měrně, aby vznikl dojem, že je také šéfem základny. "Mír s vámi, kalántare létacích mužů," odpověděl starý muž zdvoř chart vycítil osten v jeho slovech a viděl, že přátelství starých časů je pryč. Ľ sím, posadte se a udělejte si pohodlí. Měl jste dobrou cestu?" "Jak si Bůh přál. Chyběl mi můj domov tady v Zágrosu a přátelé U i 481

v se těšíte přízni boží, kalántare." Lochart seděl na nepohodlném koberci, iňoval si nekonečné zdvořilostní fráze a čekal, až mu Níčák chán dovolí : k věci. Místnost byla nevlídná, vzduch ztěžklý

tělesnými pachy, kozím 'ím zápachem. Ostatní tiše přihlíželi. o přivádí Vaši Excelenci do vsi?" zajímal se Níčák chán a davem proběhla l vzrušeného očekávání. (Šokovalo mě, když jsem slyšel, že do vaší vesnice přišli cizinci a měli tu dr-E vložit na vás své špinavé ruce." tVule boží." Níčákovy oči se lehce přivřely. "Cizinci přišli, ale zase odešli se vesnice zůstala nedotčená. Bohužel, vaše základna nesmí zůstat stejná." Mé proč, kalántare? Chovali jsme se k vesnici vždycky dobře a zaměstnávají radu vašich li-" 4ně nepřísluší zpochybňovat rozhodnutí naší vlády, výboru naší vlády ne-išeho vůdce, ájatolláha. Mladí revolucionáři přišli a rozhodli, takže není u mluvit." ichart postřehl léčku. "Mladí revolucionáři slyšeli a viděli jen to, co bylo ve , kalántare. Žádám, abychom my, jako staří a dobře známí hosté...", peč-|volil slova - "abychom dostali čas a mohli změnit rozhodnutí, které se zdá proti zájmu Zágrosu." Zágros zabírá tisíce mil, včetně kaškajského území, Bachtijári a ztmi dalších nu. Jazdek je Jazdek," prohlásil Níčák a s přimhouřenýma očima citoval ÍEaijjátu: "Poruč své tělo do vůle osudu a smiř se s bolestí, protože co pro tjc psáno, nemůže se nevyplnit." listě, ale nenapsal Omar Chajjám: „Dobro a zlo, jež je v lidském srdci, ra-fca žal, které tvoří náš osud a úděl, nejsou jen dílem soukolí nebeského, pro-|ve světle rozumu je toto soukolí mnohem bezmocnější, než člověk sám'?" Tiromáždění zašumělo. Starý mollá potěšené přikývl. Oči Níčáka chána se ály, i když ústa ne, a Lochart vycítil, že atmosféra v místnosti se zlepšila. lořečil Šahrazád, že otevřela jeho uši, oči a smysly Robáijjátu, který byl ve ['nepřekonatelný svým vybroušeným stylem. Všichni čekali. Níčák chán si promnul bradu a vyndal z kapsy krabičku ci-Jt. Lochart sevřel svůj pískeš, pozlacený zapalovač Dunhill, který koupil od ffaJordona speciálně pro tento účel - "Effere, spolehni se, že tě zabiju, jest-|tchytí hned napoprvé!" Škrtl a objevil se plamínek. Ulehčené vydechl. p měl naprosto pevnou, když se naklonil, aby starému muži připálil. |lcák chán váhal, nechal si připálit a zhluboka vdechl. "Děkuji vám." přimhouřil oči, když Lochart položil zapalovač před něj na koberec. Ľrijměte, prosím, tento dárek od všech mužů naší základny, kteří jsou lu za vaše rady a pomoc. Koneckonců, provedl jste přece zaboř základny lem lidu, že? A vyhrál jste závody na saních a díky své odvaze porazil naše psí muže!" Diem to opět potěšené zašumělo, jak se dialog vyhrocoval, i když všichni vé-fie nevěřící říká jen to, co je pravda. Chán natáhl ruku, sebral zapalovač

482 james CLAVELt

a zblízka si ho prohlédl. Drsným palcem odklopil víčko, jak to vídal u mužů na základně. Plamínek se objevil bez jakéhokoliv úsilí. Z tak kvalitního pískeše se radovali všichni, nejen on. "Jakou pomoc Vaše Excellence potřebuje?" ; "Nic naléhavého, opravdu ne. Excellence kalamáře."

Lochart se tvářil nedbá-le, pokračuje ve hře podle perských pravidel. . ,j "Ale

zřejmě je tu něco, co by Vaší Excelenci pomohlo?" Zadusil nedopalck S cigarety o zem. :!j Lochart se nakonec dal přesvědčit. "Dobrá, jelikož Vaše Excellence je tak lai-1 káva, chtěl bych požádat, aby domluvila výboru a ten nám poskytl trochu času. Byl bych moc vděčný. Vaše Excellence zná tyhle hory jako svou misku : jídlo a ví, že nemůžeme splnit rozkaz cizinců, kteří očividně nevědí, že ne možné přepravit všechen personál z věží, ani je zabezpečit - tyto věže jsou ib jetkem statečných Kaškajů zJazdeku - a stejně tak nestihneme do zítřejšího l pádu slunce odvézt naše stroje a náhradní díly." "Pravda, cizinci tomu nerozumějí," souhlasil Níčák chán mile. Ano, cizii nerozumějí ničemu a tihle čubčí syni, kteří si troufli zavádět sem své prohní cizácké zvyky, byli spravedlivě potrestáni. Byla to vůle boží. "Možná by vám v bor mohl dát jeden den navíc." "To by bylo víc, než můžu doufat. A co se týče vás, kalamáře, nebyla byl pro ně dostatečná lekce, aby poznali, jak málo toho o Zágrosu vědí? Možná pí potřebují větší lekci. Mělo by se jim říct, ať nám to prodlouží o dva týdny3 koneckonců, vy jste kalántar Jazdeku a všech jedenácti věží a celý Zágros Níčáka chána." Níčák chán se nadýmal pýchou a s ním všichni vesničané, unesení přes čivou logikou nevěřícího. Vyndal cigarety i svůj nový zapalovač. Chytil i mžitě. "Dva týdny," rozhodl a všichni, včetně Locharta, byli náramně spol ni. V duchu přemýšlel, jestli dva týdny není trochu

moc, a dodal: "Vyšlu p aby požádal o dva týdny. Lochart vstal a květnatě chánovi děkoval. Dva týdny budou Mdverovi čít. Vzduch venku chutnal jako víno a on se ho vděčně nadechl, s radostí, zvládl delikátní jednání. "Salám, Níčáku cháne, mír s vámi." "I s vámi."

Na druhé straně náměstí stála mešská a vedle vyhořelá škola, z druhé mešity Níčákův patrový dům, v jehož dveřích čekala jeho žena a dvě děti i s dalšími vesnickými ženami, všechny v pestrých šatech. "Proč zapálili školu, kalamáře?"

"Jeden z členů výboru prý řekl: .Takhle zahyne všechno cizí. Takhle L základna a všechno, co v ní je' - nepotřebujeme tu žádné cizince, nechc tu.

Locharta to zamrzelo. To si myslíte skoro všichni, pomyslel si. A přitom) z nás se snaží sžít se s touhle zemí, mluvit vaším jazykem, chtějí, abyste JC jali, ale vy to nikdy neuděláte. Jakou má tedy cenu zůstat tu, proč ta na [RST483

na že Alexandr Veliký zůstal ze stejného důvodu, proto si on a tisíce jeho itojníků vzali za ženy íránské dívky v jednom velkém obřadu - možná mají íštní kouzlo, Írán i jeho ženy, kouzlo, které se těžko definuje, ale nedá se mu tknout; přestane působit, až budu mrtvý. |, Ze skupinky kolem Níčákovy ženy se ozval výbuch smíchu jako reakce na fco, co řekla. | Je to lepší, když jsou ženy šťastné, co? To je dar od Pána pro muže," probolí Lochart žoviálně a pomyslel si, jak fantastické štěstí Níčák chán měl a jaký Bklad je jeho žena - jako Šahrazád pro mne; pak se mu vybavila hrůza včerej-ffoci, úzkost, že ji ztratí, že zešílela, znovu se viděl, jak ji bil a způsobil jí podliny, přestože ze všeho nejvíc si přál, aby byla šťastná na tomhle světě i tom lším, pokud nějaký je. "Mám kliku, že má takovou mušku, co?" "To tedy jo," automaticky přitakal dřív, než se zarazil. Zvedl se mu žaludek proklínal se, že ztratil sebekontrolu. Viděl, jak ho bystré oči pozorují, proto (něm dodal: "Mušku, vaše žena že má dobrou mušku? Promiňte, Excellence, i jsem dobře nerozuměl. Chcete říct, že dobře střílí?" rNíčák chán si ho jen pozorně prohlížel, pak zamýšleně kývl. Lochart nezapsal pohledem a vrátil se očima na druhou stranu náměstí. Přemítal, jestli to ia léčka. "Slyšel jsem, že kaškajské ženy si většinou dovedou s puškou pora-t. Zdá se, kalamáře, že Bůh vám přál v mnoha směrech." Za chvíli Níčák chán rozvážně pronesl: "Dám vám zítra vědět, jak se výbor thodl. Mír s vámi." iLochart se vracel zpátky na základnu a přemýšlel, zda opravdu padl do léč-řJestli to řekl jen tak, protože je na ni hrdý, tak jsem možná v bezpečí a Scot ty. Každopádně máme čas možná, a možná že Scot ho nemá. ĽSlunce už na planinu nesvítilo, teplota rychle klesla pod bod mrazu. Chlad-mu pročistilo hlavu, ale nezbavilo ho úzkosti ani únavy. Týden, dva, možná několik dní, moc času nemáš, přemítal. V Teheránu ;lver prozradil, že dostal povolení k letu pro tři dvěstědvanáctky, které můžou t do Al Sargázu pro náhradní díly. "Torné, pošlu jednu tvou, jednu odtud dnu - z Kovízu - do Nigérie, ale to si, proboha, nech pro sebe. Tady máš olení s datem příští středy. Podle mě bys měl letět sám a vypadnout, dokud de. Vypadneš a zůstaneš v Al Sargázu - je tam spousta pilotů a kdokoli lích vezme dvěstědvanáctku dál." íVynohl se z porostu stromů a uviděl základnu. Scot a Jean-Luc na něj čeka-redle dvěstědvanáctky. (Poslu každopádně Scota, rozmyslel se Lochart a trochu se mu ulevilo. Hlavic rozhodnout se, jestli začneme evakuovat, nebo ne. K tomu bych potřebo-'.vědět, nakolik můžu Níčákovi věřit. Moc asi ne.

484 james clavei

kk sssr

I' w

i ĽChvoj

. , TEHERAN

Bw»d í

. Ábidln L»rfE> Biadn-eDeUm

SAUDSKÁ ARABIE

kapitola |

I, ARABSKÝCH, ' ".eMHUTÚf

ŘEDITELSTVÍ ZPRAVODAJSKÉHO ODDĚLENÍ. 18.42 HODIN. Od zajetí Ráko neuplynulo ještě ani třiadvacet hodin, ale už byl zlomený a blekotal na ' stupni - pravdu. První dva stupně zahrnovaly různé krycí historky, sic z polopravd, které si všichni agenti dokonale nacvičují, až se jim dostanou! podvědomí a oni se oddávají klamné naději, že vyslychající se s nimi spofac Naneštěstí pro Rákoczyho jeho vyšetřovatelé byli experti a měli zájem vyslyd' až do konce. Jejich jedinou starostí bylo, jak ho při mučení nezabít. Jeho -j zemřít rychle. ' Včera večer,

když ho chytili, pokusil se okamžitě prokousnout špičku ldo kde měl jed naučený reflex. Ale ti, kdo ho zajali, to předvídali. Než ho omfil li chloroformem, drželi mu hlavu dozadu, pak ho pečlivě svlékli, prohledli l ústa, jestli v nich nemá falešný zub s jedem, a řitní otvor, zda neukrývá kapa Čekal bití a psychedelické drogy - "Jestli ti je dají, kapitáne Mžitriku, jsi' řízený," varovali vždy jeho učitelé. "Nezbyde ti nic jiného, než se snažit ryo umřít, abys vyrazil co nejmíň tajných informací. Radši zemři dřív, než té !t mí. Nezapomínej, že tě pomstíme. Může to trvat i padesát let, ale ty, kteří zradili, dostaneme." Jenže nečekal tak silnou a rychlou agónii, ani tak nevyslovitelné věci, jaké l dělali: elektrody v uších, nose, ústech, žaludku, rektu, na varlatech a v i 485

učasně s tím injekce drog, které ho uspaly a hned vzbudily, takže byl úplně orientovaný. Proboha, Hašemí," zeptal se znechuceně hned na začátku Robert Arm-one, "pt0 mu zkrátka nedáš drogu pravdy, tohle svinstvo je přece zbytečné." Plukovník Hašemí Fazír pokrčil rameny. "Trocha krutosti udělá duši dobře. S Alláhu, viděl jsi ty složky, víš, co KGB dělala některým našim lidem, kteří B špiony nebyli."

l"То není omluva."

! "Při Alláhu, potřebujeme tuhle informaci rychle! Potřebujeme se dostat na Stí úroveň, o které pořád mluvíš. Nemám čas na tvou pokroucenou etiku, oberte. Jestli tu nechceš být, jdi pryč." 'l Zůstal. Zacpal si uši. Nenáviděl brutalitu. Tohle je zbytečné, říkal si a věděl, iron by umřel už dávno. l Přes jednostranné sklo pozoroval, jak Rákoczyho zpracovávají v malé, dobře |bavené místnosti, a svým způsobem mu ho bylo líto - nakonec Rákoczy byl profesionál jako on, statečný muž, který se podivuhodně držel. l Nárek ztichl a Rákoczy znehybněl. Hašemí promluvil do mikrofonu. "Je (Ttvý? Říkal jsem těm hloupým čubčím synům, ať dají pozor!" (Jeden z mužů byl doktor. Jeho sluchátka nepropouštěla jiné zvuky než pří- |Zy vyšetřovatelů. Naštvaně nadzvedl Rákoczemu víčka a podíval se na oči, |k stetoskopem poslouchal tep. : "Je naživu, plukovníku. Ještě... ještě něco vydrží." ř "Dejte mu pět minut, pak ho probudte. A nezabíjejte ho, dokud neřeknu." pzzlobeně vypnul mikrofon a nadával. "Nechci, aby chcípnul, když už to pro máme." Podíval se na Armstronga a oči mu svítily. "Ten je nejlepší ze (ech, co jsme měli, co? Bože, Roberte, tohle je zlatý důl." ? Rákoczy už dávno pověděl své dvě krycí historky, nakonec prozradil své skulině jméno, číslo v KGB, kam chodil do školy, kde se narodil, oženil, kde žiji uvedl jména svých nadřízených v Tbilisi, jejich podíl na akci v Íránu, na spo-kpráci s Túde, modžáhedy, sdělil, jak podporují hnutí Kurdů za svobodu, řekl, pec má kontakty. l "Kdo je nejvyšší agent KGB v Ázerbájdžánu?" "Já... už ne, prosím... prosím, přestaňte... je to Abdolláh chán zTabrízu... jen l a... on... bude prvním prezidentem, až bude Ázerbájdžán... nezávislý, ale... l je... moc silný, takže je sekce šestnáct lomeno a..."

»Neříkáš pravdu - potrestejte ho!"

"Néééééé, je to pppravda..." i Znovu ho probrali a on mluvil dál, tentokrát o Ebráhímu Kijábím, o jeho ;!, o molloví Kovízím, o předácích Túde mezi studenty, o manželce a o otci, Oni, kde v Tbilisi žije, o dědovi, který byl u carské tajné policie, než se stal cládajícím členem Ceky, pak OGPU, NKVD a konečně KGB - založené ce 1954 Chruščovem poté, kdy Beriju zastřelili po neveřejném procesu r západního špiona.

"Ano... ano... ano on byl, KGB má důkazy, och ano... prosím přestaňteéésJ éé... ppppprosím, řeknu vám vwwšechno..." - "Jak mohli dokázat takovou lež?" ... "Ano,

"Neříkáš pravdu!" zařval Hašenu', rovněž podle domluveného scénáře. "' tmavte mu to!" "Ne... ne... prosííííimprobohappppřestaňte, je to je to Petr Oleg Mžitril můj otec můj otec... Suslev bylo jeho... jeho krycí jméno na Dálném výcho< když měl základnu ve Vlád... Vladivostoku a a a další krycí jméno... Brodnit a... a... a on žije ve Tbilisi a je komisař a poradce pro Írán a má má na st Abdolláha... Abdolláha chána..." "Zase lžeš. Jak bys mohl znát taková tajemství? Potrestejte ho -" "Prosím ne já přísaháááám nelžu já... četl jsem jeho tajnou složku a vím t0." Brodnin bylo poslední a pak... Alláhu, pomóóóc..." Omdlel. Přivedli ho k sobě. "Jak se s ním Abdolláh chán kontaktuje?"

"V... v chánově paláci..."

"Kódem... kódovaným dálhopisem zTeheránu... z ředitelství..." "Jaký je to kód?"

"Jaké je kódové jméno Abdolláha chána?"

"A jeho kontrola?" Armstrong dával pozor, aby bezmocného muže nepopl šil připomenutím, že jde o jeho otce. "Alí... Alí Choj..."

"Já... nevím... nevzpom... nevzpomínám si..."

"Prosímprosím och Bože och Božééééé počkejte nemůžu si vzpomenout byl to... počkejte bylo to bylo to bylo to... něco jako... barva barva... ano, C ano Grey to byl... a ten další... Broad nebo tak nějak... Broad a něco... myslil Julian Broad a něco... Nemůžu... nemůžu si vzpomenout nechtě mě přemýýýš- ještě jeden.... mi, že říkal o čtvrtém... Ted... něco jako Ever... Everly... a a ještě je Ť

487

„íííím nechtě mě... byl to Peter... ne Percy... Percy Smedley ano Smedey Her nebo Smidley..." Armstrong silně zbledl. To bylo... to bylo všechno, co mi co mi co mi řekl..." ipovězte nám, co víte o Rogeru Grossovi!"

KTicho.

pozorovali, jak se muž na operačním stole svíjí, když mu vpravili do těla víc lešti, naříkal a znovu začal přerývaně mluvit: "On on... přestaňteééééé to byl Pne zástupce šéfa M 16 a téměř náš nejvýše... nejvýše postavený anglický agent l... dva... dvacet let nebo víc a... a Brodnin Brod můj otec zjistil... zjistil, že leent dvou, ne tři stran a nařídil na něj sekci šestnáct lomeno a... Grosse nás li podváděl podváděl pod..." "Kdo upozornil Brodnina na Grosse?"

"Nevím přisám že nevím nemůžu vědět všechno jen... jen co bylo v jeho slož-aco mi řekl..."

(j,On byl kontrolor Rogera Grosse?"

>t,Nevím... nevím... jak bych jak bych mohl já vím jen co jsem četl... v otco-tložce... věřte miiiiiiiiii..."

"Řekni mi všechno, co v té složce bylo," vyzval ho Hašemí, teď stejně zauja-Jako Armstrong.

Poslouchali, přebírali slova mezi výkřiky, místy to byla téměř nesrozumitel-Esměsice ruštiny a fársí, a Rákoczy stále prozrazoval nová a nová jména, adre-áucí jména, hodnosti, občas jeho paměti pomohla zvýšená bolest, až nako-C prozradil úplně všechno, opakoval se, mátl a už to dál nemělo cenu. Pak se tíjeho mumláním ozvalo: "... Pah... múdí..."

»Co je s Pahmúdím?" zbystřil Hašemí. |tJá... on... pomáhal miii..." |>iCo - Pahmúdí? Je to sovětský agent?" Mumlání, pláč a zmatené blekotání.

iiNech ho odpočinout, Hašemí. Má příliš dobrou paměť, než abychom ho l připravili zítra zjistíme, co znamená Pahmúdí, a znovu si 10 probereme." nstrong byl taky vyčerpaný a v duchu jásal nad informacemi, které od Rá-zyho získali. "Navrhuji odpočinek. Nechtě ho spát asi rak pět hodin, pak lícme znovu." "uži v místnosti čekali na instrukce. Doktor se podíval na hodinky. Už to uo celých šest hodin, záda i hlava ho bolely. Ale působil jako specialista AVAKu řadu let a těšilo ho, že přivedl Rákoczyho na stupeň pravdy bez po-ci drog. Ateistický syn ničemného otce! pomyslel si znechuceně. ĽNechtě ho čtyři hodiny spát, pak budeme pokračovat," ozvalo se rozkazo-ňě v mikrofону. "10, plukovníku. Rozkaz." Podíval se Rákoczemu na oči a s výraznou arti-" řekl svému asistentovi, který byl hluchoněmý, ale dokázal odezírat:

488 james clavelé

"Nech ho, jak je ušetří nám to čas, až se vrátíme. Bude potřebovat injekci n»| probuzení." Přikývl. Když se dveře zvenku otevřely, oba odešli. V pokoji byl suchý, zakouřený vzduch.

"Co ten Pahmúdí?"

"Musí být nějak spojený s Petrem Olegem Mžitrikem," Armstrong v duchttl ohromeně probíral všechny Rákoczyho informace. Hašemí odtrhl pohled od muže na stole a stiskl knoflík kazetového přeh vače, aby přetočil pásku. V pootevřené zásuvce bylo sedm dalších kazet. "Můžu dostat kopie?" zeptal se Armstrong.

"Proč ne?" Měl zarudlé oči a na bradě mu vyráželo černé strniště, přestože.l před pár hodinami holil. "Co bylo tak důležitého na krycím jménu Brodí a co ta další jména - Grey, Julian Broad a něco, Ted Ever a něco, Percy Smed nebo Smidley-Tailer?" Armstrong vstal, aby si protáhl ramena a taky aby si to mohl rozmysl "Brodnin byl sovětský byznysman z KGB, ale dubl agent pro nás - nikdy jsi ho nepodezírali, že blafuje. Julian Broad a něco musí být Julian Broadhurst.'. toho jsme nikdy neměli ani stín podezření. Je to okrasa Fabiánské společná vážený člen labouristické strany, s kterou jde vždycky na čas do vlády, porac a důvěrník ministerských předsedů." Znechuceně dodal: "Vlastenec." "Tak ho máš na háku. Zrádce. Na pár hodin ho hodíš na stůl, nakrn vyždímáš, a pak ho utopíš v Temži. Co Grey?" "Lord Grey, ozdoba levice, bývalý odborář, vůdce protičínské, protíhot kongské lobby, mírný antikomunista, před časem převedený do sněmovny 1 dů, aby dělal víc potíží. Kdysi jsme ho prověřili, ale byl čistý jako lilie nic l politika." Páni, jestli jsou oba špioni a zrádci - a my to dokážeme tak jsou l bouristi v háji, nehledě na bouři, jakou by to způsobilo ve straně toryů. Alejlj to dokázat a zůstat naživu? "Nikdy jsme na něj nic neměli." "Tak teď ho taky máš na háku. Další zrádce. Vyždímej ho a nech Co Ted Ever a něco?" "Everly zlatý hoch z výboru odborů, určený pro vysoké funkce. Dokon politika středu. Nikdy ani náznak růžového smýšlení, natož politického. Ľ "Tak toho taky máš. Podej si ho. Smedley nebo Smidley-Tailler?" -' Robert Armstrong nabídl cigaretu. Percy Smedley-Taylor: skutečný veda ský šlechtic, bohatý, Trinity College - apolitický excentrik, který dovede sved' zory dobře skrývat před tiskem. Erudovaný kritik

baletu, vydavatel solid časopisů se stoprocentně dokonalými styky sahajícími až k nejvyšším předtělům moci. Panebože, jestli tohle je sovětský špion... vyloučeno! Nebud' l ní, už jsi v tom příliš dlouho, než aby tě něco udivilo. "Není to nic převn ho, ale ověřím si ho, Hašemí." Nechtěl, aby se všechno rozneslo, dolu nebude jist, co má dělat. Kazetový přehrávač cvakl, páska dojela. Hašemí ji vyndal, dal ji s ostac do zásuvky a pečlivě zamkl. "Nebo si s nimi porad' po našem pošli za'i a za jejich všivými přáteli kurýra, Roberte. Brzy budeš mít tolik pískeše, že l 489

Ľadí ušlou penzi." Cynicky se zasmál a vložil do přehrávače další kazetu. [nechoď sám, nebo tě najdou v opuštěném parku s kudlou v zádech, mož-lastaneš jed do piva - tihle vznešení parchanti jsou všichni na jedno brdo." Itrašně unavený, ale tyhle úžasné informace, které od Rákoczyho získali, za-k potřebu spánku. "Máme dost na to, abyTúde vyletěla do povětří, může-ji poradit s Kurdy, zastavit rebelii v Azerbájdžánu, zajistit bezpečnost Tehe-.Kovízu - a utvrdit moc Chomejního," řekl sám pro sebe. [b je to, co jste chtěli? Co Abrím Pahmúdí?" (ašemího tvář potemněla. "Kéž mi Alláh dovolí vyřídít si to s ním! Rákoc-U dal zlatý klíč." Podíval se na Armstronga. "Tobě taky, co? Tenhle Suslev -.Oleg - zavraždil velkého Rogera Grosse? Je to tak?" too. Teď víme, kdo je hlavní nepřítel." o pro tebe tenhle Mžitrik alias Suslev znamená?" Až jsem s ním co do činění před lety v Hongkongu." Upil trochu studené 'a hodil návnadu. "Mohl by ti - a mně taky - opatřit víc zlata než jeho syn. ti by potopit Abríma Pahmúdího a kdo ví koho ještě revoluční výbor? Dal .za to nevím co, kdybych mohl Susleva vyslechnout. Jak na to?" ášemí odpoutal myšlenky od Pahmúdího a zaměřil je na nebezpečí, v němž (rodinou nacházel. "Zařídím to, když mi vyřídíš britský pas, bezpečný vyla slušnou penzi pokud to bude zapotřebí, platí?" rmstrong napřáhl ruku. "Platí." Potřásli si pravicí, žádný to však nebral váž-aezjako projev zdvořilosti. Oba věděli, že by si mohli vyhovět, ale jen kdy-> bylo výhodné pro ně osobně. estli ho dostaneme, Roberte, povedu výslech sám a nejdřív se zeptám na to, i zajímá." isně, jsi šéf." Snažil se nedac najevo své vzrušení. "Dostaneš ho?" ložná se mi podaří přemluvit Abdolláha chána, aby zařídil schůzku na na-ttě hranice. Rákoczy nám řekl dost, abych ho mohl taky trochu skřípnout, uším být opatrný - je taky jedním z našich nejlepších agentů!" Koř na tu sekci šestnáct lomeno a - vsadím se, že neví, že ho zradili." isemí přikývl. "Jestli dostaneme Petra Olega přes hranici, nemusíme ho [az sem, ale můžeme ho vyslechnout v naší buňce v Tabrízu." věděl jsem, že tam něco máte." víš o Íránu plno věcí, Roberte." Udusil cigaretu. Kolik času mi ještě zbý-1 se nervózně sám sebe, nenaviklý na pocit šťvané zvěře, když dosud byl vcem. "Když o tom tak přemýšlím, zaříd' mi ten pas na zítřek." k rychle se ti podaří .přemluvit' Abdolláha chána?" Sušíme opatrně - ten pacholek je pořád v Azerbájdžánu nejsilnější." Oba Ľdívali na Rákoczyho, který se pohnul, záupěl a znovu se propadl do své Ľmůry. "Musíme si dávat pozor." "leže kdy?"

a. Jakmile budeme hotovi s Rákoczým, navštívíme Abdolláha. Ty dodáš > - nebo vrtulník. Přátelíš se s IHC, že jo?"

490

jam es clav Armstrong se usmál. "Ty víš všechno, co?"

"Jenom co se týče teheránských, islámských a íránských záležitostí." Vt chu přemítal, co by asi Mciver a ostatní cizinci pracující na naftové věži dflj kdyby věděli, že náměstek ministra Alí Kijá, nově jmenovaný do rady leteJ asociace, doporučil před několika dny okamžité znárodnění všech cizích nai vých společností, všech letounů s íránskou registrací, leteckých společností a< hostem' všech cizích pilotů a veškerého personálu. "Jak budete zajišťovat n vá pole, Excellence ministře?" zeptal se, když to slyšel. "Nepotřebujeme cizince. Naši piloti to zvládnou - nemáme snad st pilotů, kteří musí prokázat loajalitu? Předpokládám, že máte tajné si o všech cizích pilotech, úřednících a ostatních. Výbor je... ehm... vyžaduje,! "Pokud vím, nemám nic, Excellence. Tyhle složky měl SAVAK," odušiN šemí nevzrušeně. "Asi víte, že ti rošťáci mají rozsáhlou složku o Vaší Exceleá

"Cože? O mně? SAVAK? To bude nějaký omyl..."

Já "Možná, nikdy jsem ji nečetl.

Excelence, ale slyšel jsem, že existuje. Jsou<| prý i věci, které se staly před dvaceti lety. Nejspíš to budou všechno lži...1'. Opustil otráveného náměstka Kiju se slibem, že se tajně pokusí složku! a předá mu ji. Smál se tomu celou cestu zpátky na ředitelství zpravodaj oddělení. Složka týkající se Alí Kiji - jejíž kopii měl - opravdu exis< opravdu zahrnovala události staré dvacet let a představovala jasný důkaz možné podezřelé obchodní činnosti, lichvy, podpory šáha, informátorství, i ně fotografických dokladů o sexuálních praktikách, které by konzervativní: damentalisty pořádně šokovaly.

. < "Co je tu k smíchu?" zeptal se Armstrong.

a| "Život, Roberte. Před několika týdny jsem měl k dispozici celé letectvo! tě musím žádat o vrtulník. Ty zařídíš dopravní prostředek, já seženu povolí Usmál se. "Dřív než vyrazíme, předáš mi britský pas, ztraceně platný, já řekl Talbot. Domluvení?"

..L; "Domluvení."

Potlačil zívnutí. "Když už tu čekáme, nemohl bys pustit slední kazetu?"

"Proč ne?" Sáhl pro klíč, ale zarazil se, když někdo zaklepal na dveře. Věně se zvedl a otevřel. Únava zmizela. Venku byli čtyři muži. Jeden z je dí, v tváři bledý, a tři příslušníci Zelených pásek. Ozbrojení. Nejstaršího; dobře znal. "Salám, generále," pozdravil zdvořile a srdce se mu úžij sevřelo.

"Mír s vámi." "Salám, plukovníku. Mír s vámi." Generál Džanan měl tvrdé rysy a ' čárku místo rtů. SAVAK. Podíval se studeně na Armstronga, pak vyndal; lejstro a podal ho Hašemímu. "Máte mi okamžitě předat vězně Jazernov Hašemi vzal papír a děkoval Bohu, že tolik riskoval, aby Rákoczyhoi a že to tak rychle hnál na třetí stupeň. "Plukovníku Hašemímu Fazírovi z< ní zpravodajské služby, naléhavé. Rozhodnutí revolučního výboru: vb zpravodajské oddělení se tímto rozpouští a veškerý personál přechází organizace vedené generálem Džananem. Vy sám jste až do dalších poť 491

án. Předáte generálu Džananovi vězně Jazernova a všechny kazety chu. Podepsán Abrím Pahmúdí, ředitel organizace SAVAMA." pion je dosud na druhém stupni, budete muset počkat. Bylo by nebez-(ted's ním hýbat a -" b už není vaše starost." Generál pokynul jednomu ze svých lidí, který vyji a pokynul dalším na chodbě; pak sešel po schodech do místnosti dole. Br, v obličeji ted' nápadně bledý, byl s nimi. Když příslušníci Zelených pá-Btřili na stole nahého muže a viděli nástroje a způsob, jakým byl pňpou-iči se jim zaleskly. Doktor ho začal rozvazovat. ilístnosti nahoře se Hašemi znovu podíval na generála. "Formálně vás va-;je nebezpečné ted' s ním hýbat. Přebíráte zodpovědnost."

"i.Alláh. Hlavně mi dejte ty pásy."

emí pokrčil rameny, odemkl horní zásuvku a dal mu tucet téměř bez-h pásek z prvního a druhého stupně.

Iší! Okamžitě!"

lne nemám."

ivřete zásuvku!"

cmí znovu pokrčil rameny, vybral klíč a opatrně s ním manipuloval. c s ním správně otočilo, uvedl do činnosti magnet, který pásy vymazal. I a Armstrong znali to tajemství- a věděli o tajném uložení kopii. "Nikdy Hašemi, kdy tě kdo zradí," upozornil ho Armstrong před lety, když zaří-"rolečně instalovali. "Jednou se ti může hodit, že pásy vymažeš a použiješ ;opie, aby sis zajistil cestu na svobodu. V téhle nebezpečné hře člověk ne-iydost opatrný." cmí zásuvku otevřel a modlil se, aby zařízení fungovalo. Imá Alláh, lei si a předal osm kazet. "Říkám vám, že jsou prázdné." tli ano, přijměte mou omluvu, jestli ne... insd AllaM" Generál se očima i žuly podíval na Armstronga. "Opusťte rychle Írán. Dávám vám na to |noc - vzhledem k minulým službám." AVÁNOVĚ DOMĚ NEDALEKO TRŽIŠTĚ. 20.57 HODIN. Sahrazád ležela na S na břicho a nechávala se masírovat. Blaženě hekala, když jí stará žena vtí-ej do ran a do kůže. "Och, dávej pozor, Džárí..." to, ano, moje princezno," zakrálala Džárí a silným a přitom jemným tt zaháněla bolest. Byla Sahrazádinou

chůvou a služkou od jejího nařeže-ftlla ji, když její vlastní dítě, narozené týden předtím, zemřelo. Celé dva l dávala své mléko a potom, protože Džárí byla tichá, jemná žena, navíc |Ji svěřili zcela do její péče. Když se Šahrazád provdala za Amíra Paknú-Łoprovázela ji do jejího domu, a když manželství skončilo, spokojeně se "tily. Byla hloupost provdat tuhle květinu za člověka, který má radši > přestože je strašné bohatý, myslela si Džárí, ale nahlas neříkala nic. Ni-"y, nikdy. Je nebezpečné postavit se hlavě domu - hlavě rodiny - zvlášť

492 james clave

když jde o takového lakomce, jako byl Džáred Bakraván, pomyslela si a l ji nemrzelo, že je mrtvý. Když se Šahrazád provdala podruhé, Džárí s ní do nového bytu nešla, ale i vadilo to, protože Šahrazád stejně všechny dny, kdy byl nevěřící pryč, str; u ní. Celá domácnost mu tak říkala a tolerovala ho, protože viděli, jak je s na. Šťastná způsobem, který pochopí jen žena. "Fíííí, mužský jsou ďáblové," skryla úsměv, protože přesně věděla, co se i lo. Minulou noc slyšeli, jak křičí a vzlyká, věděli, že manžel má právo nabít l ženě, a věděli, že Bůh nevěřícímu odpustí rány, které mají vrátit jejich panfj zum. Později, těsně před úsvitem, slyšela ona sama úplně jiný křik, to kdy ocitli v rajské zahradě. Sama tam nikdy nebyla. Ostatní ženy jí o tom vykládaly, mezi nimi i Šsá zad, ale těch několik nocí, které s ní její manžel strávil, přineslo rozkoš jel jemu. Jí byla souzena bolest a šest dětí, a to ještě dřív, než jí bylo dvacet let. (ři děti zemřely malinké. Pak umřel i on, čímž ji zachránil před smrtí při dá] porodu, která, jak věděla, by ji už neminula. Vůle boží! Ach ano, říkala si l kojeně. Bůh mě zachránil, jeho nechal umřít; teď se nejspíš smaží v pekle,) tože to byl pěkný falešník a modlil se sotva jednou denně. Bůh mi taky dal) ji drahou Šahrazád! ": Pohlédla na krásné, saténově bílé tělo a dlouhé, tmavé vlasy. Ojoj, říkal jaké štěstí být tak mladá, roztoužená, tak připravená splnit úkol od Boha.1 "Otočte se, princezno, ať -"

"Ne, Džárí, strašně to bolí."

"Ano, ale musím vám namasírovat břišní svaly a připravit je," zachichoc Džárí. "Brzy budou muset být moc silné." Šahrazád se rychle otočila a podívala se na ni. Na bolest dočista zapon "Och Džárí, víš to určitě?" "Jen Bůh ví všechno určitě, princezno. Ale neměla jste teď zpoždění?. trvá to už hodně dlouho?" Obě ženy se rozesmály, pak si Šahrazád zase lehla, nechala se dál masl a myšlenky se jí zatoulaly do budoucnosti a ke šťastnému okamžiku, až i Tommy, mám tu čest oznámit ti... ne, takhle ne. Tommy, Bůh nám pošet ne, to taky ne, i když je to pravda. Kdyby byl muslim a Íránec, bylo by tál si. Och Bože a Proroku boží, udělejte z Tommyho muslima a zachraňte f před peklem, zařídte, ať je můj syn silný a má syny a dcery, které buj opět syny... ach, jak nás má Bůh rád... Zasnila se. Noc byla klidná, ještě trochu sněžilo a zvuk přestřelek by slyšet. Brzy bude večere, pak si zahrajeme vrhcáby s bratrancem Karín bo Sárrou, manželkou bratra Mašanga, a pak půjdu spokojeně spát s ve že to byl hezký den. Ráno, když ji Džárí probudila, stálo slunce už vysoko, a přestože tro kala, jak ji rány bolely, olej a masáž brzy všechno zlepšily. Pak obřad mytí! ní denní modlitba, kdy poklekla před malým oltáříkem v rohu své lož l-

493

Isvou sažádu, malý, překrásně tkaný kobereček, na kterém stála miska po-blého písku z Kabely, za ní šňůra modlících perel a výtisk překrásné váza-i Koránu. Rychlá snídaně - čaj, chléb, ještě horký z pece, máslo, med a mlé-ajíčko naměkko jako vždycky - ani za opravdu těžkých dob netrpěli řm nedostatkem potom v závoji a čádoru na tržiště za Mašangem, iovaným bratrem. leh Mašangu, miláčku, vypadáš tak unaveně. Už jsi slyšel o našem bytě?" no, jistě, slyšel," odpověděl těžce, pod očima tmavé stíny. Za ty čtyři dny, favíle, kdy jejich otec šel do vězení v Evinu, zestárnul. "Čubčí syni, všichni l"tnoho! Nejsou to naši lidé. Slyšel jsem, že je to PLO, kterou řídí revoluč-ior." Otřásl se. "Jak si Bůh přeje."

k si Bůh přeje, ano. Ale můj manžel říkal, že jejich vůdce Tejmúr povídal, om si do dnešní odpolední modlitby přišli pro věci."

no, vím. Tvůj manžel mi nechal vzkaz, než odletěl ráno do Zágrosu.. Už "im poslal Alího Hasana a některé sloužící, řekl jsem jim, aby se vydávali ováky a odnesli, co se dá."

h, díky, Mašangu, jsi tak chytrý." Ulevilo se jí, nedovedla si představit, r tam šla sama. Oči se jí naplnily slzami. "Vím, že je to vůle boží, ale bez lni život připadá prázdný." bio, mně taky... insd Alláh." Víc už dělat nemohl. Všechno náležité pro-řdohlédl na umytí těla, na to, aby ho zabalili do nejlepšího mušelínu, zor-ioval pohřeb. První část smutečního obřadu byla za nimi. Čtyřicátý den tdalší obřad na hřbitově, kde znovu budou všichni plakat a budou neuté-řve svém zármutku. Ale pak zase každý na sebe vezme břímě každoden-řpovinností, pětkrát denně odřiká šahádu, poslušen pěti sloupců islámu, měl jistotu, že přijde do nebe a ne do pekla - což je jediná věc, na níž zá-pá půjdu do ráje docela určitě, říkal si s naprostou jistotou. řféli v malé místnosti nad krámem, jež ještě před krátkým časem byla sou-lm královstvím Džáreda Bakravána. Jsou to opravdu teprve čtyři dny? vyjednával s Alí Kijou o nové půjčce kterou budeme muset nějak zajis-k Paknúrí vpadl dovnitř a tím to všechno začalo. Čubčí syn! Byla to jeho k. On přivedl Zelené pásky. Celé roky na něj padalo prokletí. Nebýt jeho 10, měla by Šahrazád pět nebo šest dětí a neměli bychom na krku toho ne-"Oi kvůli kterému se nám celé tržiště pošklebuje. ni si podlitin kolem jejího levého oka, ale mlčel. Ráno děkoval Bohu lasil s manželkou, že výprask jí vrátil rozum. "Čas od času menší nářez dí, Sáro." Pomyslel si, že všechny ženy tu a tam potřebují nařezat, aby hvíli pokoj s věčným popichováním, stěžováním, žárlivostí a vměšováním LV přestaly vést moderní bezbožné řeči o hlasování a demonstracích. Prolil vlastně? Proti zákonům božím! My ženám nebudu rozumět. Dokonce i Prorok, jehož jméno budiž po-"o, ten nejdokonalejší z lidí, dokonce i on měl problémy se ženami, a po-ř2emřela Chadiža, jeho první, která mu dala pět nebo šest dětí měl víc

494

james Či

než deset manželek - jak smutný osud, že ani jeden syn ho nepřežil a jen dcera Páteřně. A přes všechny ty zkušenosti se ženami v knize stojí ze i Prorok, musel občas odejít do ústraní, aby měl klid. Proč se ženy nespokojí s tím, že zůstávají doma, jsou poslušné, tiché aj vměšují se do věcí, kterým nerozumí? Tolik práce je potřeba udělat. Tolik nitek posbírat a najít, odkrýt spol jemsrví, zjistit všechny účty a dluhy, a tak málo je času. Veškerý náš maje ukraden, vesnice, panství u Kaspického moře, domy, byty a budovy po'< Teheránu - všechny, o nichž ti ďáblové věděli! Ďáblové! Revoluční výboia love a Zelené pásky jsou ďáblové na zemi. Jak s nimi mám jednat? Nějak muset. Nic jiného mi nezbyvá. Příští rok vykonám pouť do Mekky. "Jak si Bůh přeje," řekl a cítil se trochu lip. Bůh si zřejmě přál, abych j těch záležitostí mnohem dřív, než se čekalo, jsem však na to připraven ti' re, jak jen to je možné, a budu se starat o říši Bakravánů. Bůh si zjevně také přál, abych už teď většinu tajemství znal, protože i je šeptával v posledních letech, když zjistil, že mi může důvěřovat a ; chytřejší, než myslel. Nenavrhl jsem mu snad už před sedmi roky, aby si; bankovní švýcarská konta pod číslem? Nevysvětlil jsem mu všechno o : kých cenných papírech, o investicích do realit v Americe a především i o Sedmi sestrách? Vydělali jsme miliony, které jsou bezpečně z dosahu tě čích synů, díky Bohu! Bezpečně ve zlatě ve Švýcarsku, v pozemcích, dc markách, jenech a švýcarských francích... Viděl, jak se na něj Sahrazád dívá a čeká. "Sluhové to všechno zvlá(západu slunce, Sahrazád, neboj se." Měl ji moc rád, ale teď si přál, at a on mohl pokračovat v práci. Jenže ještě něco musel zařídit. "Tvůj mař hlásil, že se stane muslimem. Je to tak?" "Je hezké, že si to pamatuješ, Mašangu. Můj manžel souhlasil, že o i de uvažovat,"

den sežeň!" zaječela a dupla nohou. "Jeden přece dostaneš!"

vzít na sebe?"

. i< Rozhodla se pro kombinaci, která se Mašangovi líbila nejvíc - pestře nou vlněnou sukni a slušivou halenku. Znovu zkontrolovala choreš a upečenou rýži po iránském způsobu - a speciálně pro Mašanga dokon; porcovaný, sladce vonící meloun.

Čekala na bratrance Karíma Pešádího, kterého měla upřímně ráda, a>| minala na šťastné chvíle dětství, kdy se jejich rodiny neustále navštěvovah trávily na svých panstvích u Kaspického moře, kdy všichni plavali a pln v zimě lyžovali blízko Teheránu, večírky, tancování, spousta legrace. Kart urostlý a stejně atraktivní jako jeho otec, velitel v Kovízu. S Karímem set spojoval zářijový večer, kdy spatřila vysokého zvláštního cizince s modrot očima - očima, v nichž vzplanul, když ji spatřil, božský žár, o němž psi básníci...

"Jasnosti, Jeho Excellence, váš bratranec kapitán Karím Pešádí prosí, směl navštívit."

Radostně mu běžela naproti. Stál u okna v menší ze dvou přijímá na jejichž stěnách byla zrcadla a okna uspořádána do perských oř a v nichž jediným nábytkem byly nízké pohovky podél všech zdí. Oi zdi se rozkládal měkký a drahý perský koberec, stejný jako měkké čaloun zdech s funkcí opěradel.

"Karíme, miláčku, to je báječ" zarazila se. Naposledy ho viděla něm, kdy se oba sešli na demonstraci v Doušan Taphe, a teď před se bledého cizího člověka - napjatá kůže přes vysedlé lícní kosti, temné! lem očí, počínající strniště na bradě - ledabyly oblečeného, předtím elegantní a vymydlený. "Och Karíme, co se děje?" Jeho rty se pohnuly, ale žádný zvuk nevyšel. Zkusil to znovu. "Oto vy, zastřelen za zločiny proti islámu, já jsem podezřelý, suspendovaný a l okamžikem mě můžou zatknout," oznámil hořce. "Většina našich prát" dezželá. Plukovník Džabání byl obviněn ze zrady a zmizel - pamatuješ 4 vedl lid proti Nesmrtelným a ustřelili mu málem ruku..." Seděla jako omráčená.

"Jenže to není všechno, má drahá Šahrazád. Strýc... strýc Valík,,. lý Džalál a Setáren jsou mrtví, všichni. Zabili je, když se pokusili upr Iráku ve dvěstědvaceti..." 1 Měla

pocit, že se jí zastavilo srdce a nastal konec světa. "... Sestřelili je kousek od irácké hranice. Byl jsem dnes na řediteli odpověděl výboru na nějaké otázky, když přišla z naší základny v Ábái va dálnopisem - a ti čubčí syni z výboru nedovedou číst, tak mě požit jim to přečetl. Nevědí, že Valík je můj příbuzný. Zpráva byla oz~" 497

ostálo v n1' ze v troskách dvěstědvacátky identifikovali podle průkazů ostí zrádce Valíka, Seládího a ostatní, včetně jedné ženy a dvou dětí... ai nás, abychom zjistili všechno o vrtulníku, který byl údajně odcizen jevy základny, jde o EP-HBC..." »dlela. ň, přišla k sobě, Džárí jí otírala čelo mokrým ručníkem a sloužící stáli vyty hloučku opodál, za nimi Karím, úplně bílý, s nešťastným, omluvným |fcm. Nechápatě na ně zírala. Pak si všechno vybavila: to, co říkal Erikki, tavbo divné chování. A když se všechny ty vzpomínky spojily, přemohla l vlna hrůzy. "Už... už se vrátila Jeho Excellence Mašang?" zeptala se roz-|m hlasem. l, ne princezno. Nechtě mé, abych vás uložila do postele, bude vám lé-" (ni... ne, děkuji, Džárí, je mi... je mi dobře. Prosím, nechtě nás o samotím." »prin-" hte nás samotné!" chli. Karím byl nešťastný. "Prosím, promiň mi to, miláčku Šahrazád, iem tě takhle vyděsit, jenže já... já se to o otci dozvěděl teprve dnes ráni to hrozně líto, Šahrazád, ženám nepřísluší dělat si starosti kvůli " (mé, dobře mě poslouvej, prosím," přerušila ho s narůstajícím zoufal-ItěAt uděláš cokoli, nezmiňui se o strýčku Valíkovi, neříkej o něm lřdví... ani ostatním, ještě ne, prosím tě, ještě ne! Neříkej nic o Valíkovi!" |proč?" lže... protože..." Och Bože, Bože, co mám dělat? Měla chuť vykřik-otože vím určitě, že Tommy letěl s HBC, ach Bože, kéž se mýlím, ale u se Erikkiho zeptala, jak dlouho bude Tommy pryč, odpověděl: "Ne-tarosti, Tommy letí s HBC do Bandar-e Dělam s náhradními díly, ne-i.to trvat víc než den, dva." A není snad Bandar-e Dělam vedle Ábádá-ř leží hned u hranice? A nepřišel strýc Valík za Tommym pozdě v noci? 'navštěvě se Tommy změnil, zíral do krbu jako zkamenělý a mumlal: isi musí pomáhat!" Ach Bože, pomoz mi...

»c děje, Šahrazád, o co jde?"

toufám si povědět ti to, Karíme, i když ti stoprocentně věřím, musím Tommyho... kdyby Mašang tohle o Tommym zjistil, byl by to konec B1. všeho! Udal by ho, neriskoval by další problémy... nebo zločiny proti "múzu se postavit proti rodině, Mašang by mě donutil, abych se roz-1 mi pomoz, co budu dělat? Víím, že bez Tommyho, že... že umřu, víím i to Tommy říkal, že bere vrtulník na trajekt? Trajekt do Al Sargázu? INigérie? Netroufám si říct ti to, Karíme, nemůžu..."

Byz viděla, jak nesmírně ho to zaujalo, vychrlila na něj všechno. |o, to - je vyloučené," vykoktal, "vyloučené, v tom dálnopisu stálo, nepřežil. Nemohl to pilotovat."

(to byl on, já to víím jistě, naprosto jistě. Och Karíme, co mám dělat?

498

james clav

Prosím tě, pomoz mi, moc tě prosím, pomoz mi!" Slzy se jí řinuly po objal ji a snažil se ji utěšit. "Prosím tě, neříkej to Mašangovi, prosím tě, mi, jestli můj Tommy... umřela bych..." "Jenže Mašang na to přijde! Musí se to dozvědět." "Prosím tě, pomoz mi. Můžeš přece něco dělat, něco přece musí-" Dveře se otevřely a Mašang i se Sárou vešli. "Šahrazád, má drahá, D kala, že jsi omdlela, co se stalo, jsi v pořádku? Karíme, jak se máš?" Má zarazil, užaslý nad Karímovým neupraveným zevnějškem a bledostí. "(proboha, děje?"

V nastalém tichu si Šahrazád přitiskla ruku na pus, ve strachu, ze ; všechno prozradí. Karím váhal. Ticho bylo stále nepříjemnější, pak při razil: "Mám strašné zprávy. Nejdřív... nejdřív o mém... mém otci. Byl z, zastřelen za... za zločiny proti islámu..." Mašang vybuchl: "To není možné! Hrdina od Zofáru? To musí být oř "Poprava Excelence Džáreda Bakravána byla taky nesmysl, jenže je a otec je taky mrtvý a mám další zprávy, všechny špatné..." Šahrazád se znovu bezmocně rozvzlykala, Sára ji objala a Karímovi se l sevřelo srdce; rozhodl se, že o Valíkovi, jeho ženě a dětech zatím pomlčí.' "Insá Alláh. "Nenáviděl to rčení, které přece nemohlo zahrnovat sro čin páchané lidmi ve jménu božím, o němž tito lidé nic nevěděli. Ajat skutečný dar od Boha. Potřebujeme ho, abychom zbavili islám podv říkal si. Bůh je potrestá po jejich smrti a my, živí, je musíme potrestat l než právě tou smrtí.

"Mám jen špatné zprávy, jsem podezřelý stejně jako většina mých př tectvo se prověřuje. Byl jsem tak pošetilý, že jsem to Šahrazád řekl... chtěl abys o tom věděl, Mašangu, ale zbytečně jsem ji tím rozrušil, proto...'. omdlela. Prosím, omluv mě, je mi líto, ale nezůstanu, nemůžu, musím. ' sím se vrátit. Přišel jsem ti o tom jen říct... musel jsem to někomu říct." kancelář MdvERA. 22.20 HODIN. Mciver byl ve své kanceláři V patře sám, seděl na rozvrzané židli, nohy pohodlně na stole a četl ; dobré a pokoj vyhřátý díky generátoru. Dálnopis byl zapnutý a vyšil Bylo pozdě, ale nemělo smysl chodit domů, kde byla zima, vlhko a kde l nebyla Cenný. Zvedl hlavu. Někdo spěchal po schodech nahoru. Kr" zaklepání. "Kdo je?"

"Kapitán Mciver? To jsem já, kapitán Posadí, Karím Pešadí." Překvapený Mciver odemkl. Znal ho docela dobře, jednak jako pilotních kursů, jednak jako oblíbeného bratrance Šahrazád. Napr; a nedal najevo údiv nad jeho vzezřením. "Pojďte dál, Karíme, co pro l< udělat? Hrozně mě mrzelo, když jsem slyšel, že vašeho otce zatkli." "Před dvěma dny ho zastřelili."

"Kristepane!"

499

ao. Je mi líto, nemám žádné dobré zprávy." Karím za sebou rychle zavřel l hlas. "Sorry, ale musím spěchat, už jsem měl být dávno zpátky, teď jsem | byl u Šahrazád - šel jsem k vám domů, ale kapitán Pettikin říkal, že jste Dnes jsem četl tajnou dálhopisnou zprávu z naší základny v Abádánu." tmu obsah. Svět se wděsil, ale snažil se nedař to nijak najevo. "Informoval jste o tom [na

Pettikina?" fe myslel jsem si, že bych to měl povědět jen vám." »lcud vím, HBC unesli. Žádný z vašich pilotů v tom ne-" ejsem tu oficiálně, přišel jsem za vámi jen proto, že Tom tu není. Nevěděl co mám dělat. Dnes večer jsem mluvil se Šahrazád a čistě náhodou jsem aTomovi dozvěděl." Opakoval, co mu Šahrazád prozradila. Jak je mož-|Tom je naživu a oni všichni mrtví?" (Uvěř znovu pocítil bolest na hrudní kosti. "Ona se mýlí." L > všechno na světě, povězte mi pravdu! Vy ji přece víte! Tom vám ji urči-, můžete mi věřit," vybuchl mladík, úzkostí bez sebe. "Musice mi věřit. ?ych mohl nějak pomoci. Tom je ve strašném nebezpečí a Šahrazád a ce-; rodina taky! Musíte mi věřit! Jak se Tomovi podařilo uniknout?" Svěř měl pocit, že se kolem nich utahuje smyčka - kolem Locharta, Ina i něho. Nesmíš zpanikařit, poručil si, dávej si pozor. Nic nemusíš při-t. Nic nepříznávej. "Pokud vím. Tom s HBC nic společného neměl." SŽ!" Rozzuřené vychrlil všechno, co si cestou sesumíroval chvíli šel pěš-ivíli jel v přeplněném autobusu, pak zase spěchal ve sněhu a v zimě, celý , navíc s představou, že druhý den ho čeká výslech před výborem. "Vy [Ušel podepsat povolení letu! Vy nebo Pettikin. A na tom povolení muse-|Tomovo jméno znám vás moc dobře, vím, jak bazírujete na předpisech, pkaždé vyplňujete formuláře a ty musejí být řádně podepsané. Udělal jste [jo? Nebo ne?" zakřičel.

rsím, že byste měl raději odejít, kapitáne," navrhl Mciver upjatě. áte v tom stejně jako Tom, copak to nechápete? Máte průšvih a " %lím, že byste to měl nechat být. Jste přetažený. To, co se stalo s vaším ji je strašné." Hovořil velmi vlídně. "Vážně mě to hrozně mrzí." Bylo slyšet nic než tichý šum vysílačky a generátoru nahoře na střeše. ir vyčkával. Karím také. Pak nejistě kývl. "Máte pravdu," řekl sklesle, byste mi měl věřit? Dnes se nikomu věřit nedá. Náš svět se změnil v pek-j-Vsechno kvůli šáhovi. Jemu jsme věřili, ale on nás zklamal, odkázal nám i" spojence, umlčel naše generály, pak utekl a nechal nás v hanbě, napospas Tn mollům. Přisahám před Bohem, že mi můžete věřit, ale vím, že to nic tlená. S důvěrou mezi lidmi je konec." Tvář se mu stáhla bolestí. "Mož-"w nás opustil." Ve vedlejší místnosti lehce zapraskala vysílačka. "Může-'OJit se Zágrosem? Šahrazád říkala, že Tom se tam dnes ráno vrátil." "ušel jsem to už dřív, ale nedostal jsem spojení." Byla to pravda.

500

james cla

"V tomhle ročním období je to téměř vyloučené, ale slyšel jsem, ze p{ v pořádku. Před polednem jsem dostal hlášení z naší základny v Kovízu." "Měl... měl byste Tomovi říct, co jsem vám povídal. Vyřídte mu, že byn zmizet." Jeho hlas zněl hluše. "Vy máte všichni štěstí, můžete jet domů." r " ho zoufalství propuklo a slzy se mu řinuly po tvářích. "Ach chlapče..." Mciver ho soucitně objal kolem ramen - byl stejně st ko jeho syn v Anglii, který měl to štěstí, že byl rozený Angličan, žil v zemi j lékař a neměl nic společného s létáním, byl v bezpečí... jenže kdo je kdy opravdu v bezpečí? Ĺ Za chvíli cítil, že se mladík uklidnil, a aby mu zachoval tvář, otočil se," stoupil ke kuchyňce a věcně se zeptal: "Nedáte si se mnou čaj, zrovna js ho chtěl vařit?"

"Já... trochu byl se napil vody a pak půjdu, děkuji vám." Mciver pro ni okamžitě šel. Chudák kluk, uvažoval v duchu, to s jeho < je příšerné, takový bezvadný chlap, tvrdý, ale čestný a loajální, nikdy to l na dvě strany. Je to příšerné. Kristepane, když zastřelili jeho, jsou schopr střelit každého. Stejně to máme všichni spočítané, ať tak či onak. "Tadyrr celý sklíčený mu podal sklenici. Karím si ji vzal, byl rozpačitý, že se před cizincem přestal ovládat. "E vám. Dobrou noc." Viděl, že Mciver se na něj pozorně dívá. "Co je?" "Teď mě napadlo, Karíme. Mohl byste se dostat do věže v Doušan Taj "Nevím. Proč?" "Kdyby se to podařilo tak, aby se nikdo nedozvěděl, o co vám jde, moh té možná sebrat odtamtud to povolení pro HEC - musí to být v knize p ných letů, pokud ovšem teď nějakou používají. Pak bychom viděli, kdo S" níkem letěl. Co?"

"Jistě, ale k čemu by to bylo?" Pozoroval světlé oči v ošlehané tváři, "i nahané na automatickém přehrávači."

"Možná ano, možná ne. Dost se tam střílelo - třeba všechno nezvlác kud víme, tak ať s HBC letěl kdokoli, neměl ústní souhlas z věže. Zkrád letěl. Je možné, že při všem tom zmatku ani povolení nenahrávali." Čín o tom Mciver uvažoval, tím víc jeho naděje rostla. "Poznáme to jen záznamu z knihy, z knihy letových povolení. Nemám pravdu?" Karím se pokoušel domyslet, co tím Mciver sleduje. "A když tam bil to byl Tom Lochart?"

"To těžko, protože v tom případě by tam musel být můj podpis a to by,) byl padělek." Nenáviděl lhaní a jeho narychlo spíchnutá historka mu na1"1 připadala nesmyslná. "Jediné povolení, které jsem podepsal, se týkalo I1 Lanea, který měl dopravit do Bandar-e Dělám náhradní díly, ale tenhle l zrušil, ještě než k němu došlo. Na těch náhradních dílech zase tolik ne-a než jsem se k něčemu rozhoupal, HBC někdo unesl." "To povolení letu je jediný důkaz?"

"To ví s jistotu jen Bůh. Jestli na něm bude Tomovo jméno a můj SŤ

501

ované. Takový padělek by mohl způsobit spoustu problémů, takže by by-isi, kdyby zmizel. Je to tak?" irírín zvolna potřásl hlavou a v duchu si představoval, jak jde k věži, kolem [-budou tam stráže? - nachází knihu a tu správnou stránku, a v tom se ve kb objeví příslušník Zelených pásek, on ho zabije, vezme knihu a spěchá stejně tiše a tajně jako přišel, jde za ájatolláhem a vypráví mu všechno Vínem zločinu spáchaném na jeho otci, ájatolláh je moudrý a dovede na-jiat, ne jako ti psi, kteří se mstí ve jménu božím, ale přitom znesvěcují je-tléno. Pak se viděl, jak jde za Mašangem a říká mu, že rodina je zachráné-nejdůležitější ze všeho je, že Sahrazád - kterou šíleně miluje a kterou jako tfvní bratranec nikdy nebude mít - je taky zachráněná. 'o povolení by mělo zmizet," souhlasil. Byl najednou nesmírně unavený. . "Zkusím to. Ano, pokusím se. Co se přihodilo Tomovi?" llnopis se probudil k životu. Oba nadskočili. Mciver se znovu obrátil na na. "Až ho uvidíte, zeptejte se ho sám. Jinak to nejde, nemyslíte? Zeptejte Brno Torna." rohem." fásli si rukama a Mciver znovu zamkl dveře. Dálnopis byl od Cenný .argázu a zněl: "Ahoj, dítě číslo jedna. Konečně jsem mluvila s Číňanem, [zítra večer, to je v pondělí, a v úterý přistane se sropětadvacírkou v Tedu. Říkal, že se nutně musíte sejít na letišti a poradit se. Tady je všechno (avené pro opravy dvěstědváctek. Mluvila jsem s dětmi v Anglii, vše v poli. Mám se tu skvěle. Proč tu vlastně nejsi? MacAllisterová." lacAllisterová bylo její příjmení za svobodna a používala ho, když na něj tíoopravdy naštvaná. "Gen je fajn," řekl nahlas a myšlenka na ni mu zlep-háladu. Byl rád, že je v bezpečí, pryč z toho blázince. Taky byl rád, že mlu-1 dětmi, to jí muselo udělat radost. Znovu si zprávu přečetl. Co, kčertu, po |Andy může chtít, že je to tak důležité? No nic, brzy se to dozvím. Aspoň ne díky Al Šargázu ve spojení. Posadil se na židli a začal s chutí vyťukávat ěď. dě odpoledne dostal dálnopisnou zprávu z ředitelství v Aberdeenu, ale až dpis byla nečitelná. Podepsán byl Gavallan. Okamžitě telegrafoval, aby l poslali znovu, a od té doby čekal. Dnes večer byl i špatný příjem na rá-řovídalo se, že v horách zuří sněhová bouře, a stanice BBC, kterou nebylo r slyšet, hovořila o obrovských bouřích po celé Evropě i na východním po-|Ameriky a o strašných záplavách v Brazílii. Zprávy poslední dobou nestá-jnic: stávky v Británii, těžké boje ve Vietnamu mezi čínskou a vietnamskou ou, letadlo z Rhodesie sestřelené povstaleckými bandami, očekávané zvý-'n benzínu v Americe, sovětské zkoušky nových raket a zpráva z Iránu Jafat se srdečně vítá s ájatolláhem Chomejním, PLO nahradí dosavadní ke posádky v Teheránu. Pak zpráva o zastřelení dalších čtyř generálů. Těž-e hlášené z Azerbájdžánu mezi stoupenci Chomejního a jeho protivníky. Sér Bázargán nařídil Spojeným státům vyklidit dvě radarové stanice na

iránsko-sovětské hranici a dohodl schůzku sovětského velvyslance s ájatom] Chomejním, na níž se bude hovořit o rozdílnosti postojů. Mciver přijímač otráveně vypnul a z úsilí, které musel vyvinout, aby v i výbojů statické elektřiny vůbec něco slyšel, ho rozbolela hlava. Bolela ho Ů ně každý den. Začalo to hned ráno po schůzce s ministrem Alí Kijou. MM přijal "licenční poplatek" za povolení odletu dvěstědváctek a za šest pfU a odletů stopěťadvacítky, dále slíbil, že prošetří rozhodnutí zágroského vyl vyřídíte výboru, že až do skončení našeho šetření je jejich rozhodnutí nec To je opravdu vynikající, když člověk kouká do ústí pušky! pomyslel; asi dělají Erikki a Nogger? Odpoledne přišel dálnopis z letecké kontroly i řízu, v němž stálo: "Kapitáni Jokkonen a Lané tu zůstanou tři dny, jet o naléhavé lety. Podmínky obvyklé. Díky." Podepsáno správcem oblastí jindy. Pro Noggera je lepší létat než sedět na zadku, pomyslel si Mciver. I asi chán chtěl, aby k němu Azáde přijela? Přesně v devatenáct třicet se ozval Kovíz, ale slyšitelnost byla tak spáti dva na pět, že zaslechl jen tu a tam něco. Freddy Ayre nadšeně hlásil, že , se vrátil v pořádku. (| "Díkybohu!" ; "Opak... slyš... jedna na pět, kap... éře."

"Opakuji znovu," vyslovoval pomalu a zřetelně. "Vyříd Stárkovi, žes moc rád, že se vrátil. Je v pořádku?" "... tán Starka... dal ot... boru... ně."

"Opakujte to znovu, Kovízi."

"Opakuji, kap... arke od... tázky vy... bez..."

"Slyšitelnost jedna na pět. Zkuste to znovu v devět ráno; nebo tu stanu večer a zkusím to kolem jedenácté." "Rozumím... té póz... lem... čte večer?"

"Ano. Kolem jedenácté dnes večer."

"Kápi... han aJean-Luc dora... Zagro... v pór..."

Zbytek byl nesrozumitelný. Rozhodl se počkat. Trochu si zdříml, chv ted' se posadil k dálnopisu a znovu mrkl na hodinky. Dvacet dva třicet. ;-"Jakmile vyřídím tohle, zavolám Kovíz," plánoval nahlas. Pečlivě dd dálnopisnou zprávu pro Gen a kvůli Manuele připojil, že v Kovízu je ví v pořádku - taky že je, pomyslel si, aspoň pokud tam Starke zase je 9" a zdrav a ostatní taky. Vložil do stroje děrovanou pásku, vyťukal číslo Al Šargázu a stiskl tlačítko. Po chvíli se objevil kód potvrzující příjem. "Fajn." Vstal a protáhl se. V zásuvce psacího stolu měl prášky, jeden'. v dnešním dni už druhý. "Zatracený tlak," bručel. Při posledním vyseti krevní tlak sto šedesát na sto patnáct. Díky práškům klesl na přijatelný třicet pět na osmdesát pět - "Ale poslouchej, Mácu, to neznamená, že Ů vesele nalejvat whisky, vínem, cpát se šlehačkou a vejci - cholesterol"" pěkně vysoký..." 503

ou whisky a jakou šlehačkou, doktore? Tady jsme v Íránu, ne?" omněl si, jak byl rozladěný, a když se ho Genny ptala na výsledky, řekl: lepší než posledně a už mě, sakra, nech beji!" Do háje! Dělán, co můžu, pla by mi velká whisky se sodou a ledem a po ní ještě jedna. Jindy bych > ruce láhev a v lednici led a sodu. Ted' tu není nic. Zásoby došly. Udělal „Co Karím a HBC? Budu na to myslet až potom, ted' je dvacet tři hodin. jpvízi, tadyTeherán, jak mě slyšíte?" Trpělivě to zkoušel znovu a znovu, po rodině to vzdal. Pak to zase zkusil. Nic. "To ta bouře," pomyslel si a zacílit zlost. "Kčertu s tím, zkusím to z domova." y si zimník a po točitém schodišti vyšel na střechu zkontrolovat hladinu l v generátoru. Noc byla temná a klidná, střelba téměř žádná, a pokud riumil její zvuky sníh. Kam dohlédl, nikde se nesvítilo. Sníh se tiše snášel, ha už napadlo skoro pět palců. Setřel ho z obličej a posvítil baterkou na |ici. Hladina paliva byla zatím v pořádku, ale během několika příštích dnů || muset doplnit zásoby. Je to otrava. Co HBC? Kdyby se Karímovi poda- |ajít tu knihu a zničit ji, žádný důkaz by neexistoval. Nebo ano? Jenže co |h? Brali palivo v Isfahánu! Ľiroužený v myšlenkách se vrátil, zamkl a s baterkou v ruce sešel pět popí dolů. Klepání dálnopisu neslyšel. V garáži došel ke svému autu a odemkl plajednou měl srdce v krku kráčela k němu vysoká postava v tmavém |lém plášti a klobouku. SAVAK a HBC, napadlo ho; málem upustil bater-ryl to Armstrong. 'omiňte, kapitáne Mcivere, nechtěl jsem vás vyděsit." nže se vám to zatraceně povedlo," vyjel vztekle a

srdce mu bušilo. "Proč l mnou nepřišel ve dne do kanceláře? Místo toho se tu plížíte tmou jako f kriminálník!" lohl jste mít víc návštěvníků - jednoho jsem viděl vycházet, a tak jsem se <U počkat. Promiňte. Prosím, dejte pryč tu baterku." :Iver našťvaně poslechl - od chvíle, kdy ho na něj Gavallan upozornil, v paměti, odkud ho zná, ale nedokázal ho zařadit. Zvláštní oddělení ani dálka, odkud pocházel, jeho antipatii nezmírnily. "Kde jste, sakra, byl? i jsme vás na letišti, ale neukázal jste se." o. Promiňte. Kdy se scopětadvacítka vrátí do Teheránu?" úterý. Když si to Bůh bude přát. Proč?" kolik přibližně?" poledne. Proč?" rborně. To se perfektně hodí. Musím do Tabrízu. Mohl bych si ji s jedním »n zamluvit?" Žádném případě. V životě bych nedostal povolení k letu. Mimochodem, i ten přítel?" volení zajistím. Sorry, kapitáne, ale je to důležité." tel Jsem, že v Tabrízu jsou silné přestřelky, bylo to ve večerních zprávách. líto, ale s letem nemůžu souhlasit. Jde o život posádky."

504 jam es clav "Pan Talbot jistě mou žádost podpoří," namítl přesvědčivě Armstrong i stejně klidným, trpělivým tónem. "Lituju, ale ne." Mciver se obrátil k odchodu, ale náhlý zuřivý výpad] lice rychle zastavil. "Než odejdete: můžu se vás zeptat na HBC, Locharta, vašeho partnera' ka, jeho ženu a děti?" Mciver zůstal jako omráčený. Ve tmě rozeznával jasné, tvrdé rysy a l oči. "Ne... nevím, o čem mluvíte." Armstrong sáhl do kapsy pro kus papíru a podržel ho Mdverovi před čejem. Ten si posvítíl baterkou. Byla to fotokopie zápisu z knihy letovýctó volení. Písmo bylo úhledné. "EP-HBC má povolení k letu v 0620 od IHC Bandar-e Dělám za účelem dodávky náhradních dílů. Pilot kapitán T. Locj let schválil kapitán Mciver." Spodní polovina papíru obsahovala fotokopii! tečného povolení, které podepsal a na kterém přeškrtl jméno pilota " ' poznamenal u něj "nemocen" a jako náhradníka napsal kapitána "Dáreček ode mne," poznamenal Armstrong. "Kde jste k tomu přišel?"

"Až se stopětadvacítka dostane do teheránského vzdušného prostoru, se ihned vysílačkou s kapitánem Hoggem a vyřídte mu, že poletí do ~ Povolení dostanete včas." "Ne. Nebu-"

"Jestli nezařídíte všechno včas a v tichosti, čistě mezi námi," p Armstrong tak kategoricky, až Mcivera zamrazilo, "dostane originály těch-j SAVAK - teď se jmenuje SAVAMA." "To je vydírání!"

"Nemám na vybranou." Vrazil mu papír do ruky a otočil se k odchc "Počkejte! Kde - kde jsou originály?"

"Ještě je nemají. Zatím."

"Jestli - jestli udělám, co chcete, dostanu je zpátky?"

"Děláte si legraci? Samozřejmě nedostanete nic."

"To není fér. To, setsakra, není fér!"

Armstrong se vrátil s kamenným výrazem. "Jasně že to není fér. Když) stanete zpátky, jste z toho venku, co? Všichni. Dokud je nebudete mít,,(té, co po vás budu chtít!" "Jste pěkný parchant!"

"A vy jste blázen, kterej by si měl hlídat tlak."

Mciver zalapal po dechu. "Jak to víte?"

"Divil byste se, kolik toho vím o vás, o Cenný MacAllisterové a And vallanovi, o Vznešeném domě a spoustě dalších věcí, které jsem zatím být." Jeho hlas zněl ostře, protože byl unavený, měl plno starostí a pW ovládat. "Copak, sakra, nechápete, že sovětské tanky a letadla čekají hranicí? Už mě unavuje, jak pořád strkáte hlavu do písku - zkrátka poslechnete, nebo celou vaši smečku prodám."

ÚTERÝ

20. února 1979

, 05.12 HODIN. V malé chatrči na okraji chánova panství se Ross náhle budil. Zůstal ležet a pravidelně oddechoval, ale všechny smysly měl napjaté. O se, že se nic neděje, jen obtížný hmyz jako vždycky a těsný prostor. Em viděl, že noc je tmavá, nebe zatažené. Na slamníku na druhém konci nosti spal Gueng stočený do klubíčka. Protože pořádně mrzlo, šli spát úpl-blečení. Ross nehluchně přistoupil k oknu a pátral ve tmě. Nikde nic. Pak, Y těsně u jeho ucha, Gueng zašeptal: "Co se děje, sáhíbe?" evím. Nejspíš nic." rtieng do něj lehce strčil a ukázal rukou. Venku na verandě strážce na svém klem místě neseděl. Býval tam ve dne v noci. Včerejší noc tam byli dva, L' Ross nacpal pod deku nějaké věci, aby to vypadalo jako obrys těla, nechal iga v místnosti a sám vyklouzl zadním oknem za Erikkim a Azádou. Když acel, málem se s hlídkou srazil, ale oba muži byli tak ospalí a duchem ne-Wnní, že se mu podařilo proklouznout. koukni zadním oknem," řekl potichu Ross. ovu se dívali a vyčkávali. Slunce vyjde asi za hodinu, pomyslel si Ross. "líbe, možná to byl jen duch hor," šeptal Gueng. V jeho zemi na vrchol--ta se věřilo, že duchové navštěvují v noci lože spících mužů, žen a dětí, obrým či zlým úmyslem, a že sny jsou příběhy, které jim našeptávají.

508 james claveli

Napínal uši a očima pátral ve tmě. "Myslím, že si musíme na duchy dávat | pozor." Vrátil se k posteli, natáhl si boty, do kapsy dal talisman, který měl poj polštářem, pak si vzal domorodé oblečení a turban. Rychle překontroloval ka-i rabínu a granáty a přichystal si malý tlumok s municí, vodou a jídlem. Dýkm kontrolovat nemusel, tu zásadně nedával z ruky. Každý večer před spaním ji čil, til a natíral olejem. Ross už byl taky přichystaný. Ale na co? ptal se sám sebe. Je to sotva pět minut, co ses probudil, a teď tu stojíš s připravenou dýkou, s odjištěnou zbraní. kvůli čemu? Kdyby nám Abdolláh chtěl ublížit, už by nám dávno sebral zbr ně, nebo by se o to aspoň pokusil. Včera odpoledne slyšeli odstartovat dvěstěšestku. Krátce nato je chán nav vil. "Och kapitáne, je mi líto, že vás tu takhle zdržuji, ale venku je to ne pečnější víc než dřív. Naši sovětští přátelé vypsalí za vaše hlavy tučnou i nu," halasil bodře. "Dost, aby i mne uvedli v pokušení." "To doufám ne, pane. Jak dlouho budeme ještě čekat?"

"Pár dnů, víc ne. Zdá se, že Sověti po vás hrozně touží. Teď tu byla další < legace a žádala mě, abych jim pomohl vás chytit - ta první přišla ještě dřív i vy. Ale nestrachujte se, já vím, jakým směrem se Irán bude vyvíjet." Včera v noci Erikki potvrdil zprávy o vyhlášení odměny: "Dnes jsem byl bl) ko Sabalánu, kde jsme čistili další radarovou stanici. Někteří muži se domníti li, že jsem Rus - kolem hranic mluví spousta lidí rusky - a jak mi říkali, M doufají, že se jim podaří chytit toho vysokého britského záškodníka a jeho l mocníka. Odměna je pět koní, pět velbloudů a padesát ovcí. To je celé jma Jestli o vás vědí i takhle daleko na severu, můžete se vsadit, že usilovně proh dávají zdejší okolí." (i "Sověti vás hlídají?"

; "Akorát Cimtarga, ale myslím, že ten má na starosti jen mě a letadlo. Ty mluvili rusky, se mě ptali, kdy konečně překročí naše oddíly hranici." ;, "Proboha - je tohle mínění něčím podložené?" -t, "Pochybuju, je to jen šuška. Lidi si v nich libují. Řekl jsem, že nikdy,-! ten chlap se ušklíbl a prohlásil, že máme za hranicí .stovky' tanků a vojáků, j je viděl. Já fársí neumím, takže nevím, jestli to nebyl další špion KGB přeli ceny za domorodce." i, "Ten .materiál', co převážíte; je to něco důležitého?" ;,; "Nevím. Nějaké počítače a hromada černých krabic a papírů - nepustí J k tomu, ale nic z toho nestěhovali odborníci, jen to vytahali ze zdí, přen dráty a bez ladu a skladu naházeli na hromadu. Jediná věc, která dělníky i malá, byly cigarety." Bavili se o úniku. Je vyloučeno dělat plány. Je tu příliš mnoho neznali "Nevím, jak dlouho budou

chtít, abych lítal," vzdychl Erikki. "Ta svině ' targa řekl, že premiér Bázargán nařídil Yankeeům vyklidit dvě stanice ned Turecka, daleko na východě, poslední, které jim zbyly, a zařízení nechat l tčené. Máme tam letět zítra." [RSŤ509

(.pilotoval jste dnes dvěstěšestku?"

ÍNe. To byl Nogger Lané, jeden z našich kapitánů. Přiletěl se mnou, aby jttěšestku dopravil zpátky do Teheránu. Správce základny mi povídal, že Sger má lítat na vybraná místa, kde se ještě bojuje. Když od nás Mciver ostane delší dobu žádné zprávy, pošle tým záchranářů, aby nás našel. To je ; jediná naděje. Co vy?" My možná zmizíme. Už jsem v té mrňavé boudě pořádně nervózní. Jestli se > podaří pláchnout, zamíříme nejspíš k vaší základně a schováme se v lese. t to bude jen trochu možné, budeme vás kontaktovat - ale raději s tím ocítejte. Platí?" Jistě - ale na základně nemůžete nikomu věřit - s výjimkou dvou našich Aaniků, Dibbla a Arberryho."

Je tu něco, co bych pro vás mohl udělat?" Můžete mi nechat jeden granát?" Zvšem. Už jste někdy nějaký použil?" e, ale vím, jak se s tím zachází." StDobře. Tady je. Vytrhnete pojistku a počítáte do tří - ne do čtyř - a hodí-|Potřebujete zbraň?" e, díky. Mám nůž - ale ten granát se možná bude hodit." Nezapomínejte, že dovede udělat slušnou paseku. Musím jít. Hodné štěstí." oss se díval na Azádu, když to říkal, a uvědomoval si, jak je krásná a že čas, 'f jim byl vyměřen, byl psán ve hvězdách, ve větru či zvonění zvonů, které Ľnu létu patřily stejně jako vrcholky hor. Nechápal, proč neodpovídá na je-dopisy, až mu škola oznámila, že odešla. Odešla domů. Prostě odešla. Po-iní den řekla: "Všechno, co se stalo, se už možná nebude opakovat, Johnny." KJá vím. Když ne, umřu šťastný, protože už vím, co je láska. Skutečná. Tluju tě, Ázádo." Poslední polibek. Pak k jeho vlaku a dlouhé mávání, dokud nezmizela. Na-vf. Možná jsme oba věděli, že to je navždy, říkal si teď, když čekal v temno-lltalé chatrce a rozmyšlel, co dělat: dál čekat, spát nebo uprchnout. Možná rchán pravdu a jsme tu v bezpečí - prozatím. Není důvod mu nevěřit. 1 Rosemont nebyl žádný blázen a říkal, že mu věří nap SSáhibe!" Ion zaslechl kradmé kroky. Ustoupili ke zdi, navzájem se kryli a byli rádi, že ně přišla chvíle činu. Dveře se tiše otevřely. Stála v nich silueta ducha r a nahlížela do temnoty chýše - obrys postavy a nezřetelná tvář. Ke svému Ľl poznal Azádu, splývající v čádu s nocí. Obličej měla opuchlý od pláče. pohnny?" zašeptala úzkostně. Koss se nehýbal, pušku připravenou v očekávání nepřátel. "Ázádo, tady jsem, Ľe dveří," vydechl a snažil se zvládnout situaci.

(Rychle za mnou, oba jste v nebezpečí! Dělejte!" Bez váhání vyběhla do noci. "el, jak Gueng váhavě potřásá hlavou, a zarazil se. Pak rozhodl: "Jdeme." °uzl ze dveří a běžel za ní ve slabém měsíčním světle, následován

510 jam ES clavei

Guengem, který ho automaticky kryl. Čekala u hloučku stromů. Než k ní stačit! doběhnout, pokynula mu, aby ji sledoval. S jistotou je vedla přes sad a koleml několika zemědělských budov. Sníh tlumil jejich kroky, ale stopy v něm zůi valy. To si dobře uvědomoval. Byl deset kroků za ní, pečlivě zkoumal té a přemítal, o jaké nebezpečí jde. Proč plakala? A kde je Erikki? Mračna si pohrávala s měsícem a teď ho úplně schovala. Jakmile se troc vyjasnilo, zastavovala se, naznačovala, aby čekal, a pak pokračovala dál, ai i divil, kde se naučila plížit jako zkušený stopař. Pak si vzpomněl na Erikki jeho velký nůž, na Finy a Finsko - zemi jezer, lesů, hor, skřítků a lovu. Soust se, blázne, na tyhle záhadné věci můžeš myslet později, až bude čas, ne teď, ki jde o život! Soustřed' se! Oči mu jezdily tmou. Očekával problémy a přál si, aby už začaly. Za chv se ocitli u zdi. Byla asi deset stop vysoká, z přitesaných kamenů, mezi ní a stí my byl prázdný prostor. Opět mu pokynula, aby počkal, sama vyšla na otevř ne prostranství a hledala nějaké místo. Očividně je našla a znovu mávla. N(S k ní doběhl, už šplhala nahoru pomocí výstupků a mezer ve zdi, zčásti přiro

nich, zčásti umělých. Měsíc zase ozářil krajinu; připadal si zranitelný a špB rychleji. Když dosáhl vrcholku, Azáde už byla napůl na druhé straně. Přehoi se přes kraj zdi, nahmatal nohou výstupky a počkal na Guenga. Rostl v r neklid, ale pak pod sebou uviděl stín, který v bezpečí doběhl ke zdi. Sestup byl obtížnější, uklouzl a z posledních šesti stop spadl. Zaklel a l hledí se kolem sebe, ona už mířila ke skalnatému úpatí strmé hory dvě stel dů od nich. Spatřil část Tabrízu, i oheň na druhém konci města nedaleko l tě. Teď byly slyšet i vzdálené přestřelky. Gueng tiše dopadl vedle něj, zazubil se a ukázal dopředu. Zmizela jim, : doběhli ke skalám.

"Johnny! Tudy!"

Spatřil úzkou průrvu a vstoupil do ní, sotva prolezl. Počkal na Guenga a | společně postupovali do tmy mezi skalisky. Natáhla ruku a bezpečně ho dovladla ke stěně. Pomohla i Guengovi, pak zatáhla přes průrvu těžký kožený; Ross hrábl do báglu pro baterku, ale než ji stačil vyndat, škrtla sirkou a l chránila plamínek. Klekla si a zapálila svíčku ve výklenku. Rychle se mi kolem. Zdálo se, že závěs nad vchodem světlo nepropouští, jeskyně byla] sterna, teplá a suchá, na zemi pár starých koberců a dek, bylo tu i trochtfcí dobí, několik knih a hraček. Aha, dětská skříň, pomyslel si a znovu se na atšf díval. Zůstala klečet vedle svíčky, zády k němu; jakmile stáhla čádor, změnit zase v Azádu. ' "Tumáš." Podal jí svou láhev s vodou. Vděčně přijala, ale jeho očím sciij hýbala. Pohlédl na Guenga a poznal, na co myslí. "Ázádo, jestli ti to nevadíš ději bych to světlo zhasl - teď už víme, kde jsme. Potom můžeme odtáhn závěs a budeme lip pozorovat a poslouchat, co se děje venku. Kdyby něco, l s sebou baterku." "Ach ano... ovšem." Otočila se zpátky ke svícce. "Já... jen, ještě minu T

511

niň..." Na polici bylo zrcátko, kterého si nevšiml. Zvedla ho a podívala se j(be. To, co viděla, se jí nelíbilo - oteklé oči, zpocená tvář. Spěšně se otřela, k hřeben a dala se do pořádku, jak jen to šlo. Poslední pohled do zrcátka kukla svíčku. Gueng odtáhl závěs, prolezl průrvou, zůstal stát a naslouchal. St přestřelky z města. Napravo od letiště, které nebylo osvětlené, hořelo pár ov. l město téměř tonulo ve tmě. Palác byl tmavý, tichý. Necítil žádné ne-jccí. Vrátil se zpátky, oznámil Rossovi gurkhsky, co viděl, a dodal: "Zůsta-renku, sáhibe, bude to jistější, moc času nám nezbyvá." Ano." Ross slyšel v jeho hlase neklid. Chápal to. "Jsi v pořádku, Azádo?" al se jemně. Ano. Ano, už jsem. Jsem ráda, že je tma - mrzí mě, že tak strašně vypadám. b, už je mi lip." [Co tohle všechno znamená a kde je tvůj manžel?" Záměrně použil ten vyslyšel, jak se ve tmě pohnula. Včera v noci, hned jak jsi odešel, přišel Cimtarga a strážce a přikázal Erik-11, aby se okamžitě oblékl a šel s nimi Cimtarga říkal, že se omlouvá, ale |došlo ke změně plánu a on potřebuje okamžité odletět. A mě... mé poslali ttcem. Než jsem vešla do jeho pokoje, slyšela jsem, jak dává rozkaz, aby vás f, hned po východu slunce, odzbrojili a zajali." Hlas se jí zadržoval. "Chy-fe. Že pro vás zítra pošle údajně kvůli projednání vašeho odchodu, ale mís-oho by vás zavedli do křoví nedaleko zemědělských budov, svázali, dali do l a poslali okamžitě na sever." Kam na sever?" Do Tbilisi." Nervózně pokračovala dál: "Nevěděla jsem, co mám dělat, jak mám varovat sledují mě stejně jako vás a drží mě stranou ostatních. Když l přišla za otcem, upozornil mě, že Erikki bude pár dnů pryč, že on se dnes itá služebně do Tbilisi a že... že já pojedu s ním. Ří... říkal, že tam budeme jidva a Erikki bude do té doby hotový a pak se vrátíme do Teheránu." Měla l na krajíčku. "Strašné se bojím. Bojím se, že se Erikkimu něco sralo." Erikki to zvládne," uklidňoval ji. Nevěděl, co Tbilisi v tomhle případě zna-á, a nemohl se rozhodnout, co si má myslet o chánovi. Myšlenky se mu stá-lacely k Vienovi. "Věř Abdolláhovi na sto procent a nevěř lžím, které se m vykládají." A teď Azáde tvrdí něco úplně jiného. Podíval se na ni, ale ne-Mal její rysy, rozčilovalo ho, že je tma, protože toužil vidět její tvář a její Etreba by v nich něco vyčetl. Kéž by mi tohle vykládala na druhé straně té "ené zdi nebo v chatrči, myslel si a byl čím dál nervóznější. Hrome, stráž-lzado, co se stalo se strážcem, víš o něm něco?"

;h ano, já... podplatila jsem ho, Johnny, podplatila jsem ho, aby byl půl nypřýč. Byla to jediná možnost, jak se dostat... jediná možnost." 'ane na nebi. Můžeš mu věřit?" CT ano. Alí je... Alí pracuje u otce už léta. Zná ho od svých sedmi let a jsem mu jako pískeš nějaké šperky, jemu i jeho rodině to postačí na »lk let. Ale Johnny, já se strašně bojím o Erikkiho."

512 jam ES clavei

"Nedělej si starosti, Azádo. Neříkal Erikki, že ho možná pošlou něls poblíž Turecka?" zjišťoval a přemýšlel, jak ji dostane zpátky do bezpečí. "1» můžu ti dost poděkovat, žes nás varovala. Pojď, nejdřív se musíš vrátit -" "Och ne, to nemůžu," vybuchla. "Copak to nechápeš? Otec mě vezme na i věr a já už se nikdy, nikdy odtamtud nedostanu - můj otec mě nenávidí a i chá mě u Mžitrika. Ví to, vím, že to udělá." : "Ale co Erikki?" Byl šokován. "Nemůžeš jen tak uprchnout!"

; "Ale ano, musím, Johnny, musím. Netroufám si čekat, netroufám si jeti Tbilisi, pro Erikkiho bude mnohem bezpečnější, když teď uteču. Opr mnohem bezpečnější." "Co povídáš? Nemůžeš jen tak utéct! To je šílenství! Co když se Erikki večer vrátí a zjistí, že jsi pryč? Pře-" "Nechala jsem mu vzkaz - dohodli jsme se, že v naléhavém případě mul chám v našem pokoji schovaný dopis. Nemohli jsme předvídat, co otec i až bude pryč. Erikki to pochopí. Ještě něco. Otec jde dnes kolem poledj letiště. Má čekat na letadlo z Teheránu, nevím na koho nebo na co, ale m) že bys je mohl... že bys je měl přemluvit, aby nás vzali zpátky do Tebe nebo se nějak dostaneme na palubu sami... přinutíme je, aby nás vzali." "Jsi blázen," naštvál se. "Tohle všechno je nesmysl, Azádo. Je nesmysl l pryč a opouštět Erikkiho - jak víš, že tvůj otec neříká pravdu? Tvrdíš, že < tě nenávidí - pro všechno na světě, jestli takhle pláchneš, tak bude vzteky sebe. Podle mě tím Erikkiho jen ohrožíš." ~ "Jak můžeš být tak slepý? Cožpak to nevidíš? Dokud jsem tu já, nemá B žádnou šanci, vůbec žádnou. Když tu nebudu, může myslet sám na sebe.!' by se dozvěděl, že jsem v Tbilisi, jel by tam, a to by byl jeho konec. Ví nechápeš? Já jsem vějička. Pro Boha svatého, Johnny, otevři konečně oči! I mi, prosím tě!" Slyšel, jak pláče, potichu, ale přece. To ho naštválo ještě víc. KristepatM ce ji nemůžeme vzít s sebou. To je nesmysl. Byla by to vražda. Jestli říkal du o chánovi, tak za chvíli vypukne honička a my budeme rádi, když Sní jeme západu slunce uvažuj jasně, honička už začala! Je to zatracený nB aby utíkala! "Musíš se vrátit. Bude to lepší." Přestala plakat. "Insd Alláh, "souhlasila zničeně. "Jak myslíš, Johnny. měli už rychle odejít. Nemáte moc času. Kudy se dáte?" "Já - já nevím." Byl rád, že je tma a nevidí její obličej. Můj bože, musí být zrovna Azáde? "Pojď, dovedu tě zpátky." "To není třeba. Zůstanu... zůstanu chvíli tady."

Slyšel v jejím hlase neupřímný tón a nervy se mu ještě víc napjaly. zpátky. Musíš." "Ne." Byla odhodlaná. "Nikdy se nevrátím. Zůstanu tady. Nenajde-1 jsem tu byla víckrát. Jednou dva dny. Jsem tu v bezpečí. Nedělej si O budu v pořádku. Ty běž dál. Nemáš na vybranou."

' S vypětím sil ovládl nutkání zatřást s ní a postavit ji na nohy. Místo l 513

I opřel se o stěnu jeskyně. Nemůžu ji tu nechat, nemůžu ji odvést proti lli zpátky, nemůžu ji vzít s sebou. Ale ano, můžeš ji vzít s sebou. Na jak o? A až je chytí, bude zapletená se záškodníky a kdoví, z čeho všeho ji ješ-)nní. Za tyhle věci jsou tady schopni ženu ukamenovat. "Až se zjistí, že tam |e - ty tam nejsi - bude chán vědět, že jsi nás varovala. Když zůstaneš tady, | určitě najdou, a pak to pro tebe i tvého manžela bude mnohem horší. g se vrátit." c, Johnny. Jsem v rukou božích a nebojím se." [oboha, Azádo, myslí!" I dělám. Jsem v rukou božích. Víš, že jsme se o tom v horách často bavi-bojím se. Nech mi jeden granát jako Erikkimu. Jsem v bezpečí, jsem v ru-ožích. Prosím, teď už jdi." kkrát se o Bohu bavívali často. Na vrcholcích švýcarských hor to bylo é, člověk se neměl za co stydět - ne před láskou, která znala Korán, arab-vyk a věřila bez výhrad v islám. Tady ve tmě malé jeskyně to bylo něco ji-| Všechno bylo jiné. c dobře. Děj se vůle boží, insd Alláh," rozhodl se. "Já a ty se vrátíme a Gu-ošlu pryč." Vstal. Skej." Taky vstala, cítil její dech a blízkost. Dotkla se

rukou jeho paže. hůj drahý," řekla hlasem, který znával. "Ne, můj drahý, protože to by mé-kkiho zničilo. A tebe s tvým vojákem taky. Nechápeš, že já jsem kámen STkterý ho má potopit. Odstraň kámen a bude mít naději. Vy dva máte ideji, pokud jste za zdí mého otce. Až uvidíš Erikkiho, pověz mu... po-i to." pnu mám říct? ptal se v duchu. Ve tmě ji vzal za ruku, vnímal její teplo ts se zpátky do doby, kdy spolu leželi ve velké posteli, za okny zuřila let-ře a oni počítali vteřiny mezi blesky a hromy burácejícími v hlubokém <L někdy to byla jen jedna nebo dvě vteřiny - och Johnny, to bylo přímo tni, jestli nás to zasáhne, tak insd Alláh, hlavně že jsme spolu - a drželi ice jako teď. Ne jako teď, pomyslel si smutně. Přitáhl její ruku ke rtům pí ji. "Můžeš mu to povědět sama. Zkusíme to - spolu. Jdeme?" yslís tím, že... že utečeme všichni společně?" fcb." |Jdřív se zeptej Guenga." |Ílá, co řeknu."

|>, ovšem. Ale zeptej se ho, prosím tě. Další laskavost. Prosím." V- ústí jeskyně. Gueng se zvenku opíral o skálu. Než se nadechl, Gueng Irkhsy oznámil: "Zatím žádné nebezpečí zvenku, sáhibe." |1. ty jsi všechno slyšel?" |>. sáhibe." |t> tom soudíš?" " se. "Co já o tom soudím, sáhibe, to je úplně jedno. Karma je karma. i co budete chtít,"

514 james clave

letišť V tabrízu. 12.40 HODIN. Abdolláh chán stál vedle svého nepřu; něho rolls-royce na zasněžené betonové ploše nedaleko terminálu letiště. Byl i dý vztekem, díval se, jak stopětadvacítka přistává, a v duchu se modlil, aby] varovala. Včera mu z policejního ředitelství přinesl jeho synovec, pluhy Mazardí, dálnopisnou zprávu: "Prosím, čekejte zítra na letišti přílet G-El ETA 1240, zítra v úterý; podepsán plukovník Hašemí Fazír." Když to jra uviděl, roztřásl se jako všichni, kdo zprávu četli. Zpravodajské oddělení l vždycky nad zákonem a plukovník Hašemí Fazír byl jeho slavný inkviz muž, o jehož krutosti se vyprávěly legendy dokonce i v Íránu, kde se krutí očekávala a obdivovala.

'L i

"Co tu chce, Jasnosti?" zeptal se ustrašeně Mazardí.

.1 "Chce hovořit o Azerbájdžánu."

Nedal najevo ani šok, ani zděšení nad úa ností zprávy, ač byl naprosto vykořeněný jeho nečekaným a nežádoucím pf| tem. "Chce se samozřejmě poradit, jak mi muže pomoci ve skutečnosti-t dlouhá léta mým přítelem," zalhal automaticky.

, "Přichystám čestnou gardu, uvítací

výbor a -"

y "Nebud' blázen! Plukovník Fazír si potrpí na tajnůstkářství. Nic nedělej

letišť nechod', dohlídni, ať je v ulicích klid a... ale ano, trochu přitlač Tli Vlastně bys je mohl podle Chomejního rozkazu zničit. Nech dnes v noci žit lit jejich hlavní sídlo a zatknout známé vůdce." To bude perfektní pískeš,! kud budu nějaký potřebovat, pomyslel si, nadšen vlastní chytrostí. Není Fazír fanatický antikomunista? Díky Bohu, že s tím Petr Oleg souhlasit.' Poslal Mazardího pryč, všem ostatním vynadal a taky je vyhnal. Co muži čubčí syn Fazír chtít?

m

V průběhu let se několikrát sešli a vyměnili si důležité informace. Pluko byl z řeč, kdo věřili, že jediný bezpečný systém vlády v Íránu představuje! centralizovaná moc sídlící v Teheránu a že místní náčelníci jsou přežitek a < zují stát kromě toho mohl Fazír jako Teheránec odhalit řadu tajemství,. by se dala zneužít proti němu. Kéž Bůh prokleje všechny Teheránce a pí do pekla. I Ázádu a jejího proklatého manžela! Ázáde! Opravdu jsem zplodil tu dáblici? To není možné! To musel ne Bože, odpuš' mi, že podezírám svou milovanou Naftalu! Ázáde je posedlá lem. Ale neunikne, to tedy ne! Přísahám, že ji vezmu do Tbilisi a nechárns ra, ať si s ní dělá, co chce... V uších mu začala tepat krev a hrud' se svírala prudkou, křečovitou b Nech toho, poručil si zoufale, uklidni se. Teď na ni nemysli, pomstíš se p Nech toho, nebo tě to zabije! Přestaň a soustřeď se na Fazíra, budeš potři všechnu Istivost, abys ho zvládl. Ona ti neuteče. Když se k němu krátce po svítání přiřtili vyděšení strážci a oznámili, 3 ni uprchlí, a pak se skoro ve stejné době zjistilo, že i

ona je pryč, nepřičet řil. Jeho lidé okamžitě všechno prohledávali, včetně její skryše ve skalách,' věděl celé roky, a dostali rozkaz nevracet se s prázdnou. Nočnímu strážci I uříznout nos, ostatní dal zbičovat a hodit do vězení s obviněním z kons{ 515

ebné poručil zmrskat. Pak vyrazil na letiště a všechny v paláci zanechal |>mené hrůzou. &h je zatrat všechny do jednoho, zuřil v duchu a vyvíjel nadlidské úsilí, aby didnil. Oči nespouštěl z letadla. Na nebi byly jen kousky modré oblohy, ji-obrovské mraky. Silný vítr vířil sníh nad ranvejí. Měl astrachánovou čepi-mník s kožešinovým límcem, kožešinou vykládané boty a v kapse malý rem. Studený vzduch mu zamlžil brýle. Nízká budova terminálu za ním byla lna, až na jeho muže, kteří ji i přístupovou silnici k terminálu střežili zvenka střeše číhal střelec s rozkazem Fazíra zastřelit, kdyby on, Abdolláh, y bílý kapesník a vysmrkal se. Nezapomněl jsem na nic, teď už je co zále-t boží. Tak už spadni, ty parchante! |c stopětadvacítká perfektně dosedla a od kol podvozku zavířila mračna ti. Jeho strach narůstal, slyšel, jak mu tluče srdce. "Jak si Bůh přeje," imlal a nastoupil do zadní části vozu, oddělené od šoféra a Ahmada, stráž-[iporadce, jemuž nejvíc věřil, pohyblivým neprůstřelným sklem. "Jedeme (laproti." Zkontroloval revolver a odjistil ho. topetadvacítká přistála na druhém konci ranveje v nákladní oblasti, otočila 9 větru a zůstala stát. Bylo tu ponuro, jen sníh a prázdný prostor. Velký čer-tíls zastavil a dveře letadla se otevřely. Hašemí Fazír mu pokynul, aby šel piu. "Salám! Mír s vámi, Jasnosti, pojdte na palubu." bdolláh chán otevřel okénko a zavolal: "Salám, mír s vámi Excellence, pojd'-! posadit ke mně." Musí mé mít za blázna, když myslí, že mu naletím na you léčku. Lhmade, vezmi si zbraň, jdi na palubu a dělej, že nerozumíš anglicky." limad Dursak, muslimský Turek, byl silný a s nožem, pistolí i puškou vládl lírně pohotově. Vystoupil, samopal volně v jedné ruce, a hbitě vyběhl iru po schůdkách, přestože vítr mu rval dlouhý plášť. "Salám, Excellence ovníku," řekl ve fársí a zastavil se na posledním schodě. "Můj pán se nechá učet a prosí, abyste za ním zašel do jeho vozu - kabiny malých letadel ho lidňují. V autě si můžete promluvit nerušené a v klidu, naprosto o samo-dyz si budete přát. Nechává se ptát, poctíte-li jeho ubohý dům svou ná-Łou a zůstanete pár dní." isemí byl v šoku, že Abdolláh má tu drzost - a odvahu poslat svého vy-! ozbrojeného. Jemu se do vozu taky nechtělo, je snadné upadnout takhle ;ky. "Vyříd' Jeho Jasnosti, že mi občas bývá v autě nevolno a že prosím, aby n. Můžeme si pohovořit v soukromí, taky o samotě, a prokázal by mi tím pu laskavost. Můžeš samozřejmě prohledat kabinu, jestli se tam nevplížil lb cizí." můj pán by byl raději, Excellence, kdybyste -" lasemí k němu přistoupil, rty sevřené do úzké čárky a hlas jako břitvu. "Pro-tej letadlo! Okamžitě! A udělej to rychle, Ahmade Dursaku, trojnásobný 1- Kromě jiných jsi zabil i ženu jménem Nádžma - a teď udělaš, co ti ", nebo to máš spočítané, nevydržíš víc jak týden!"

516

"Čím dřív budu v ráji, tím lip, a že tam budu, o tom není pochyb, pr sloužím chánovi, a tím plním vůli boží. Ale když chcete, tak to prohledám "I šel dovnitř, v kokpitu viděl dva piloty, v kabině seděl Armstrong. Přivřel oči: neřekl, prošel kolem a otevřel dveře na toaletu, aby se přesvědčil, že je mha Jinde nebylo místo, kde by se někdo mohl schovat. "Kdyby byl váš navrhli jat, Excellence, mohli by piloti odejít?" Hašenu' se už předtím ptal na totéž kapitána Hogga. "Lituju, pane, ale ten nápad se mi vůbec nelíbí." "Bylo by to jen na pár minut. Vzal byste s sebou klíč od zapalování. če od okruhů -" uvažoval Armstrong. "Osobně ručím za to, že nikdo se dosi pitu nedostane a nikdo nebude s ničím manipulovat." "Stejně se mi ten nápad nelíbí, pane." "Chápu. Ale kapitán Mciver vám řekl, abyste udělal, co budeme V rámci možností. A tohle je v rámci možností." Hašemí viděl v Ahmadově tváři aroganci a měl chuť ji z něj vytlout.. ji, slíbil sám sobě. "Piloti počkají v autě." "A ten nevěřící?" "Tenhle nevěřící mluví fársí lip než ty, šťenice! A jestli máš mozek v budeš k němu zdvořilý a budeš ho oslovovat Excellence, protože, abys i s tvými čubčími tureckými předky, tenhle

člověk má stejně dlouhou ko já a dovede být tak krutý, že si to ani nedovedeš představit." Ahmadova ústa se roztáhla do úsměvu. "Excellence, a tenhle nevěi taky na ranveji?" "Zůstane tady Piloti budou čekat ve voze. Kdyby si Jeho Jasnost s :i chtěla vzít strážce - pro jistotu, aby ho nepropadli nějáci vrazi ze zálohy proti tomu nemáme. Jestliže mu ani tohle uspořádání nebude vyfaa sejdem se na policejním ředitelství. Teď můžeš i se svou nevymáchanou l rychle vypadnout." Ahmad zdvořile poděkoval a krácel zpátky, aby vyřídil všechno chá odpustil si dodat: "Myslím, že to psí hovno si náramně věří, když se < hulvátsky." Zatím v letadle říkal Hašemi anglicky: "Roberte, ten ču' musí náramně věřit, když má takové hulvátské poskoky." "Vážně bys nechal gorgonského chána předvolat na policejní řediti "Zkusil bych to." Zapálil si další cigaretu. "Nejspíš bych neuspěl. Je věc Mazardí je pořád ještě náčelníkem policie a ta má velkou moc -' Zelené pásky a výbory. Zatím." "To je dílo Abdolláha." "Pochopitelně. Vždyť z jeho rozkazu tajně podporovala tabrízská Chomejního celé měsíce. Jediný skutečný rozdíl spočívá v tom, že mí!" vých portrétů visí všude Chomejní a že šáhovy emblémy odpárali ze vi forem. Teď to má Abdolláh pod palcem víc než dřív." Studený průvan l otevřenými dveřmi. "Ázerbájdžánci jsou národ zrádců a ukrutníků l šáhové pocházejí z Tabrízu - stejně jako šáh Abbás, který si chtěl pojit 517 du tím, že svého nejstaršího syna nechal zavraždit a druhého oslepit..." mí Fazír pozoroval oknem vůz a přál si, aby Abdolláh ustoupil. Už se e a skoro věřil, že dožije víkendu, na rozdíl od nedělního večera, kdy ge-Žanan vtrhl na policejní ředitelství a zmocnil se kazet i Rákoczyho a sou-tlumočil rozkaz týkající se rozpuštění vnitřního zpravodajského oddělení. | noc měl pocit, že je v koncích, včera po východu slunce, když vyšel ze Idomu, zjistil, že ho čtyři muži sledují, a během dopoledne častovali na ho ženu i děti posměchem a urážkami. Teprve odpoledne se mu podaři-ísledovatele setrást. Tou dobou čekal jeden z vůdců jeho tajné skupiny fíl v bezpečném úkrytu a večer, když generál Džanan vystoupil z ne-né limuzíny, aby šel do svého domu, vybuchlo vedle stojící zaparkova-. Výbuch nejen že roztrhal na kusy jeho i dva pomocníky, ale zničil ce-B, v němž zahynula jeho žena, tři děti, sedm sloužících - i jeho starý otec ný na lůžko. Svědkové vypověděli, že od místa činu prchali muži volají-ácká modžáhedská hesla. Cestou rozhazovali letáky s nápisy SMRT ;u - dnes je to SAVAMA. íno, velice záhy, sotva půlhodinu poté, co Abrím Pahmúdí opustil lůž-i přísně tajné milenky, navštívili ji nějáci ukrutníci. Bylo slyšet levičácká l stejná hesla byla napsaná na zdech její krví, zvratky a výkaly. O deváté í si domluvil schůzku s Abrímem Pahmúdím a vyjádřil mu soustrast a tragédiím - vnitřní zpravodajská služba věděla o všem. Jako piškeš mu tčást Rákoczyho výpovědi s tím, že tuto informaci právě získal z jiného -řekl jen tolik, kolik musel, aby informace měla určitou hodnotu. "Jsem íčený, Excellence, že kdybych se mohl znovu vrátit ke své práci - s tím, l podléhal výhradně vám a nikomu jinému - dokázal bych předejít po-n událostem a rozdrtil bych ty teroristické psy na padrtř." mco vyčkával, vpadl dovnitř rozrušený pobočník a oznámil, že další te-[zavraždili jednoho z nejvýznamnějších ájatolláhů v Teheránu opět bu umístěnou ve voze - a revoluční výbor vyžaduje, aby se k němu Pah-amžitě dostavil. Pahmúdí se rychle zvedl, a než odešel, odvolal svůj dří-'kaa.. "Dobrá, plukovníku. Dávám vám třicet dní. Za tu dobu máte t prokázat svou cenu." uji. Excellence, vaše důvěra mě dojíhá, nepochybujte o mé loajalitě. ch, prosím, dostat zpátky Rákoczyho?" ' Pi generál Džanan, ho nechal uprchnout." na letiště, usedl do stopětadvacítky k Robertu Armstrongovi a od té chvi-hál. Bylo to poprvé, co byla v Íránu použita v autě výbušná nálož řízená »L "Příšambůh, Roberte," prohlásil žoviálně, "funguje to perfektně. Če-tyardů daleko, a když je to ta správná osoba, zmáčkneš tlačítko na spou-ttí větší než krabička cigaret a... bum! Další nepřítel je na věčnosti - i se Otcem!" Utřel si slzy z očí. Jeho smích byl nakažlivý. "To nakonec na |dího zapůsobilo. Ano, a nebýt skupiny číslo čtyři, odnesl jsem to já rodina."

Skupina číslo čtyři vznikla na popud Armstronga, který celý projekt' coval - šlo o malé týmy vybraných mužů a žen, dokonale vyškolených v i děrní protiteroristické taktice, s vysokými platy, dokonalou ochranou a uá původem než íránským, kteří se navzájem neznali - všichni znali jen Hašri ho, vůči němuž byli stoprocentně loajální. Protože se navzájem neznali J snadno nahraditelní a v případě potřeby mohli být použiti i proti sobe << Středním i Blízkém východě je příliš mnoho chudoby, příliš mnoho zrazen idejí, nenávisti, fanatismu a příliš mnoho bezdomovců, takže tu existuje ml štvi mužů a žen, dychtících přijmout podobné zaměstnání. „i V průběhu let se

skupina číslo čtyři osvědčila, její akce byly tajné, o Lvé(| nevěděl ani Armstrong. Podíval se na něj a usmál se. "Bez nich bych byl nd| po smrti."

„f "Já patrně taky pořádně jsem se vyděsil, když ten parchant Džanan'11 .Máte den a noc na to, abyste zmizel, a to jen díky službám v minulosti."! pacholek by mě stejně nenechal odjet."

?L! "To je pravda." Několik tisíc stop pod nimi ležela země pokrytá sněhemul radlo již bylo vysoko nad horským hřebenem. Cesta do Tabrízu trvala jen d přes půl hodiny. "Co Rákoczy? Věříš, že utekl, jak tvrdil Pahmúdí?" "Ovšem že ne, Roberte. Rákoczy byl pískeš, udělali s ním obchod. Pahmúdí zjistil, že pásky jsou prázdné, a viděl, v jakém stavu Rákoczy ji chopil, že pro něj nemá žádnou cenu, jediné jako splátka za dřívější slil nemohl vědět o jeho vztahu k tvému Petru Olegu Mžitrikovi, co myslíš?"i "Nejspíš ne - myslím, že určitě ne." "Patrně teď bude na sovětském ředitelství - pokud už není po smrti. budou chtít vědět, co prozradil... bude schopen říct jim to?" "Pochybuju byl mimo." Armstrong potřásl hlavou. "Pochybuj!. Q las, když jsi teď zase Někdo? Poskytneš v těch třiceti dnech Pahmúdímí.ť-< informace? Pokud ovšem zůstane naživu." Hašemí se usmál sevřenými rty a neodpověděl. Ještě nejsem Někdo, f lei si, dokonce nejsem ani v bezpečí, ne, dokud nepošlu Pahmúdího do { se spoustou ostatních. Pořád bych ještě mohl použít pas, který jsi mi Ot Armstrong mu ho dal před odletem. Zkontroloval ho velice pečlivě. Zavřel oči, opřel se a vychutnával luxus a pohodlí soukromého letadla.'! myslel, co udělá s organizací SAVAMA, Pahmúdím a Abdolláhem cháneiwJ s Robertem Armstrongem, který ví příliš mnoho. Občas neodolal, otevřel oči a pozoroval rolls. Byl velký, nablýskaný, si ho dovolit málo lidí. Při Bohu a při Proroku, jaké bohatství, porny omráčen tímto důkazem chánovy moci a pozice. Jakou moc musí mít, takhle bezostyšně chlubí svým majetkem, tváří v tvář výborům i mně. Bt ke zlomit Abdolláha chána. Uvědomoval si, že v letadle jsou v nebezpečí, tvoří snadno dostupný kdyby Abdolláha napadlo nařídit svým lidem, aby po nich začali střílet L ;ř

519

tu představu, protože si byl jistý, že ani Abdolláh chán by se neodvážil cpokrytě zavraždit tři nevěřící, zničit letoun a zabít je. Avšak čisté pro ny případy byly už na cestě dva týmy skupiny číslo 4, jeden tým mířil pří-l Abdolláhem, druhý měl na starosti jeho rodinu. Zastavit je mohlo pou-ilo z jeho úst. Usmál se. Kdysi mu Robert Armstrong říkal, že jeden ze stali čínských trestů určených důležitým osobám zněl "smrt - i všem jeho bukům". |b se mi líbí, Roberte," zhodnotil to tenkrát. "To má styl." tdní dveře auta se otevřely. Ahmad vystoupil se samopalem v ruce, přešel ním dveřím a otevřel Abdolláhovi.

yhrál jsi první kolo, Hašemí," řekl Armstrong a šel dopředu, jak se do-"Dobrá, kapitáne. Pospíšíme si." i piloti váhavě vylezli z kokpitu, natáhli si bundy a spěchali dolů po čích do zimy. Zdvořile chánovi zasalutovali. Ukázal jim, aby usedli na [sedadla, a začal stoupat po schůdkách. Ahmad za ním.

slám, Jasnosti, mír s vámi," přivítal ho Hašemí srdečně mezi dveřmi Most, kterou Abdolláh ihned zaregistroval. (s vámi, Excellence plukovníku." Potřásli si rukama. Abdolláh prošel kolem |o kabiny, oči s neproniknutelným výrazem upřené na Armstronga, a po-|.se do křesla nedaleko východu. Jam, Jasnosti," připojil se Armstrong. "Mír s vámi."

) je můj kolega," vysvětlil Hašemi a usadil se naproti chánovi. "Angličan [Armstrong." h ano, Excellence hovoří jazykem fársí lépe než můj Ahmad, známý svou i a krutostí." Ahmad stojící za ním zatáhl přes venkovní dveře těžký la postavil se bděle zády ke kokpitu, pušku v pohotovosti. "No?" len plukovník žertoval, Jasnosti," usmál se Armstrong. Nesouhlasím. Dokonce i v Tabrízu jsme slyšeli o expertu ze zvláštního lení, který dvanáct let sloužil šáhovi jako honící pes, nejdivočejší ze všech :fch psů," pronesl Abdolláh ve fársí a zatvářil se pohrdavě. Armstrongovi 'l úsměv z tváře a spolu s Hašemím strnul nad chánovou hrubostí. "Četl |Vaše materiály." Oči jako trnky obrátil na Hašemiho, naprosto jistý, že je-|lán vyjde že Ahmad je zabije, až mu dá znamení, pak nastraží do letadla |sninu, zazené oba piloty dovnitř a ti rychle odstartují do pekel - bude to 1'bozi, on zůstane mimo a bude cítit jen smutek po "srdečném rozhovoru", gcmž přislíbil plnou podporu "ústřední vládě". pakže se znovu setkáváme, Excellence. Co pro vás můžu udělat vím, že ne-|času nazbyt." pozná, Jasnosti, bych spíš mohl já udělat něco pro vás, ne? Mož" P-veci, plukovníku," přešel chán drsně s suverénně na angličtinu. "My dva póre známe, obejdeme se bez lichotek a komplimentů. Já jsem plně zaměst-Fclovek. Kdybyste měl tolik slušnosti, že byste přišel do mého vozu, mohli

520

jsme se bavit příjemněji, ve větším pohodlí a soukromí. Takže k "Chci s vámi mluvit o muži, který má nad vámi dozor, o plukovníku. rálu Petru Olegu Mžitrikovi," oznámil Hašemi drsně; v poslední chvíli se-l že padl do léčky a že Abdolláh ve skrytu podporuje Pahmúdího, "a o v dlouhodobém spojení s KGB prostřednictvím Mžitrika, jehož kódové jme Alí Choj." "Dozor? Jaký dozor? O koho jde?" slyšel Abdolláh chán svůj hlas a hlav třestila. Tohle vědět nemohou, to je vyloučené. To není možné. V šílené i ce, kdy měl srdce až v krku, viděl, jak plukovník hýbe ústy a říká věci všechno zničily, naprosto zničily a jeho plán roztrhaly na kousky. Říká-lj i kovník taková tajemství tak otevřeně před tímhle cizincem a před Ahnu pak jsou jistě zaznamenána jinde a ukryta na bezpečném místě, aby je v] dě potřeby mohl revoluční výbor přečíst. "Váš hlídač," vypálil Hašemi, rozhodl se využít změny, která se s ním,! "Petr Oleg, jehož dača je vedle jezera Cvengid v místě zvaném Skryté u východně od Tbilisi. Jeho kódové jméno je Alí Choj, vaše je lv-" "Počkejte," zachrptěl Abdolláh a rysy tváře jako by se mu roztekly r Ahmad tohle nevěděl a nesmí to vědět. "Já - dejte mi napít." Armstrong se už zvedal, ale ztuhl, když na něj Ahmad namířil zbraň., sím. Excellence, zůstaňte sedět. Já ji přinesu. Zapněte si pásy, oba." "To je zby-" c "Udělejte to," zavrčel a mávl zbraní, zděšený z chánovy změny vyřazuj tiky a rozhodnutý provést plán sám. "Připoutejte se!" Poslechli. Ahmad byl kousek od nádoby s vodou, naplnil plastický p a podal ho chánovi. Hašemi a Armstrong rozrušeně přihlíželi, nečekali vu okamžitou kapitulaci. Doslova se před jejich očima sesypal, byl straš" dý a těžce dýchal. Chán vypil vodu a podíval se na Hašemiho, malé oči za brýlemi krví. Sundal brýle a roztržitě je čistil. Snažil se znovu nabrat sílu. Z< že všechno trvá déle než jindy. "Počkej na mě u auta, Ahmade." Váhavě poslechl. Armstrong rozepnul pás a závěs odtáhl. Chánovi se l lo lépe, protože dovnitř zavál chladný vzduch a pročistil mu hlavu. "Tál po mně chcete?" "Vaše kódové jméno je Ivanovic. Od ledna 1944 jste přísluhovačem a něm KGB. Za tu dobu jste -" j| "Samé lži. Co chcete?"

"Chci se sejít s Petrem Olegem Mžitrikem. Chci ho pořádně vyšle Ve vši tajnosti." Chán ta slova vnímal a uvažoval o nich. Jestliže tenhle čubčí syn zná;i vo i jeho kódové jméno a ví o Skrytém údolí, o tom, že v lednu 1944 (CQj do Moskvy, aby vstoupil do KGB, nejspíš zná i mnohem horší věci. 17- "" hrál na obě strany v zájmu Azerbájdžánu, nebude vrahy pravice ani mat. "Co za to?" 527 [Svobodu v manévrování v Azerbájdžánu - pokud to bude v zájmu Iránu -klidní spolupráci se mnou. Já dodám informace, které vám umožní zlikvi-nt Túde, levičáky i Kurdy - a předložím

důkazy, že Sověti jsou proti vám. [například vím, že vás zařadili do sekce šestnáct lomeno a." 3ián vytřeštil oči. V uších mu hučelo. "Nevěřím tomu!"

S okamžitou platností. Návrh podepsal Petr Oleg Mžitrik," řekl Hašemí. idu... důkaz, chci... chci důkaz," chroptěl.

Přilákejte ho na tuhle stranu hranice živého a já vám důkaz opatřím -|bo on sám."

|Vy... vy lžete."

Neplánoval jste snad, že pojedete dnes nebo zítra do Tbilisi, kam vás po-|? Nikdy byste se nevrátil. Nejspíš by rozšířili zprávu, že jste uprchl z Iránu. | byste prohlášen za zrádce, váš majetek zkonfiskován a rodina zneuctěna -fedhozena moll um." Ted už Hašemí nepochyboval, že má Abdolláha v mo-»le dělal mu starosti jeho zdravotní stav: hlava se mu třásla, obvykle snědý ičeť byl sinalý, jen kolem očí a na spáncích podivně rudý a žíla na čele ná-lně vystoupila. "Vy raději na sever nechoďte a zdvojnásobte stráž. Já Petra »a zvládnú anebo ještě něco lepšího: dovolím vám, abyste ho zachránil a... dopadne, až ho budu mít v hrsti, budeme mít spoustu možností, co s ním." Co... co od něj chcete?" ,Informace."

Já... já budu u toho?"

Hašemí se usmál. "Proč ne? Takže dohodnuto?" hán pohyboval naprázdno rty. Pak ze sebe dostal: "Pokusím se." |»Ne," odmítl plukovník drsně, protože usoudil, že přišel čas na coup de gr&ce. je. Máte na to čtyři dny. Vráťím se v sobotu. V sobotu v poledne budu ve va-> paláci, abych převzal dodané zboží. Jestli chcete, můžete ho doručit tajně Suto adresu." Položil na stůl mezi nimi kus papíru. "Ještě je tu třetí možnost: Z mi oznámíte dobu a místo jeho přechodu přes hranici, zařídím všechno Utni." Odepnul pás a postavil se. "Čtyři dny, Ivanovic!." Abdolláh zuřil. Pokusil se vstát, ale nešlo to. Armstrong mu pomohl, Haše-Sel k závěsu a vyndal z pouzdra pod paží pistoli. "Řekněte Ahmadovi, ať ne-l problémy." Jlán stál otřesen a udělal, co se po něm chtělo. Ahmad pod schody držel ně v ruce samopal. Vítr změnil směr a foukal teď mnohem silněji na opač-jBconec ranveje. Neslyšel jsi Jeho Jasnost?" zavolal plukovník. "Všechno bude v pořádku, ale sbuje pomoc." Záměrně zvolil uklidňující tón. "Měl by se na něj možná co řív podívat lékař." "rnad byl zmatený. Tady stál jeho pán, očividně v mnohem horším stavu, | když přišli, mohli za to tihle muži - měl by je zabít.

tlomoz mi do vozu, Ahmade," vyštěkl chán a zaklel. To rozhodlo. Okamži-'slechl. Armstrong ho podepřel z druhé strany a společně sešli ze schodů,

522

jam es clav

Piloti vystoupili a spěchali do letadla, Armstrong pomohl otřesenému muži zadní sedadlo. Abdolláh se s potížemi usadil a Armstrong si připadal v pra něm prostoru jako nahý. Hašemí byl v bezpečí dveří do kabiny. Tryskové i tory se rozeřvaly. "Salám, Jasnosti. Doufám, že budete v pořádku."

"Raději odjedte z naší země co nejdřív," doporučil chán a obrátil se k řid "Jeď zpátky do paláce." Armstrong hleděl za odjíždějícím vozem. Otočil se. Viděl Hašemího díl úsměv, všiml si pistole schované v jeho ruce. Byl přesvědčen, že ho zastřelí.' "Pospěš si, Roberte!"

Vyběhl po schůdkách, nohy i ruce jako led. Druhý pilot stiskl knoflík | zvednutí schodů, dveře se zavřely a letadlo se dalo do pohybu. V teplém, mém prostředí se rychle vzpamatoval. "Je tam pěkná kosa," poznamenal. Hašemí si ho nevšímal. "Kapitáne, co nejrychleji musíme zmizet." Stou za piloty. "Musím se vrátit kus zpátky, pane. Netroufám si odstartovat s tír vichrem v zádech." Hašemí zaklel a napínal zrak okny kokpitu. Druhý konec ranveje se zdáli tisíc mil daleko, vítr vířil sních po celé ploše. Aby se dostali na správnou st vad' ranvej, museli přejet parkoviště u terminálu a najet na rampu v opa< směru. Směrem k terminálu uháněl i rolls. Viděl ozbrojené muže. "Jeďte' ky

kolem ranveje a udělejte menší objížděku." "To je nepřípustné bez povolení věže," bránil se Johnny Hogg. "11 "Je vám milejší kulka v hlavě nebo vězení SAVAKu? Tihle muži jsou nafiP" přátelé. Poslechněte mě!"', I Hogg zahlédl jejich zbraně. Stiskl vysílací knoflík. "EchoTangoLimaU žádá o povolení k objížděce," hlásil, ale žádnou odpověď nečekal - od chvíle,! pronikli do zdejšího vzdušného prostoru, nepodařilo se kontaktovat věž. T se zhoupili a vrátili se na ranvej, rovnoběžně s dráhou, na níž přistáli, m nabraly na síle a letadlo se drželo při levé straně. "Věži, tady je EchoTar maLima, objíždíme." Gordon Jones, druhý pilot, všechno kontroloval, i správně dostali na teheránskou trasu. Vichr do nich narážel a kola se Rolls zastavil u terminálu a muži ho obklopili. "Pospěšte si - otočte to, je tu spousta místa," naléhal Hašemí. "Hned jak to půjde, pane," odpověděl Johnny Hogg zdvořile, ale v du říkal: Ztraceney parchante, je mi fuk, jestli jsi plukovník nebo ne, já by taky rád nahoře, jenže nejsem blázen. Všiml si nepřátelského výrazu u aut. Věž v Teheránu jim dala okamžitě povolení a navíc prioritu, já vezli samotného Chomejního. Do háje, co my neuděláme pro Anglii a ps Jeho ruce i nohy vnímaly kluzký povrch, sníh a led. Trochu ubral rychlá "Podívej!" ozval se druhý pilot. Asi míli před nimi křižoval vzdušný pt vrtulník. "To je dvěstědvánáctka, ne?" "Ano. Nevypadá, že by tu chtěla přistát." Hogg měl pohled stále 523 předu. Poblíž rollsu se objevil další vůz, kousek vlevo se zablesklo světlo, pak fctědvánáctka zmizela za kopcem. Vpravo viděl hejno ptáků. Všechny ručič-Euž byly v zelených sektorech stupnic. U rollsu se objevili další muži a někdo na střeše terminálu; palivo bylo v pořádku, sníh tak akorát, ne moc hlubo-, se zmrzlým povrchem; pozor na vzdušný vír vpředu, musíš trochu doprava, jílačka je správně nastavená, vítr máme v zádech, na severu bouřkové mraky, | levém motoru nepatrně ubrat! pHoeg vyrovnal lehké zhoupnutí, letadlo reagovalo na ledovém povrchu při-|citlivě. "Bylo by lepší, kdybyste se vrátil do kabiny, plukovníku." i,, Vzneste se nahoru co nejrychleji." Armstrong hleděl upřeně okny směrem k terminálu. "Co se tam děje, fcerte? Budou problémy?" |,Zatím ne. Blahopřeju - zvládl jsi Abdolláha brilantně." Jestli to udělá." Ted', když bylo po všem, bylo Hašemímu trochu nanic. Tenat byl příliš blízko smrti. Připoutal se, pak pás znovu rozepnul, vzal si z po-mí přihrádky automatickou pistoli, zajistil ji a nechal vklouznout do ídra pod paží. V náprsní kapse nahmatat britský pas. Možná ho nakonec l nebudu potřebovat. Tím lip, byla by to potupa. Zapálil si cigaretu. .Myslíš, že vydrží do soboty? Měl jsem dojem, že dostane záchvat." Je takhle tlustý a nechutný už roky." tfmstrong vycítil v hlase násilí. Hašemí Fazír byl vždycky nebezpečný, rcky blízky výbuchu vzteku a jeho fanatický patriotismus se misii s pohrdá-k většině Íránců. "Zvládl jsi ho skvěle." Znovu se podíval z okna. Rolls ilhý vůz byly poměrně daleko, stejně jako muži zpola schovaní za sněhový-závějemí, ale přesto rozeznal, že mají zbraně. Tu a tam některá zamířila je-t směrem. Proboha, honem ať už jsme nahoře. Plukovníku," ozval se neutrální Hoggův hlas v interkomu, "mohl byste, tím, jít sem?" Íašemí odepnul pás a šel do kokpitu. Tamhle, pane," Hogg ukázal vpravo, za konec ranveje, kde byla před kra-lesa skupina borovic. "Co si o tom myslíte?" Znovu se objevily krátké zá-lycý světla. "Někdo vysílá SOS." Koberte," zavolal Hašemí, "podívej se dopředu a vpravo." Slehni soustředěně pozorovali. Světelné blikání znamenalo SOS. "Je to jas-pane,' usoudil Hogg. "Mohl bych jim odpovědět." Ukázal na signální svěr-tteré v případě náhlé poruchy vysílačky umožňovalo vysílat zelené nebo čer-' záblesky. Íašemí zavolal zpátky do kabiny. "Co tomu říkáš, Robené?" fe to evidentně SOS!" pětadvacítká se rychle rozjela po ranveji směrem k signálům. Brzy uvidě-' postavičky, které vyběhly zpod stromů. Dva muži a jedna žena v čádu. 1'zbraně. ' to léčka," rozhodl Hašemí okamžitě. "Nepřibližujte se, otočte to!"

"Nemůžu. Nemám tu dost místa." Přidal trochu plyn a letadlo rolovalo i vysokou rychlostí rovnoběžně s přistávací ranvejí. Postavy se zastavily a ; řeně mávaly zbraněmi.

Armstrong zařval: "Sakra, musíme zmizet!"

"Hned, jak to půjde, pane. Plukovníku, vraťte se na sedadlo, bude to t házet," přikázal Hogg naprosto vyrovnaným hlasem a pak na oba zápor "Gordone, dávej na ty parchanty pozor a na terminál taky." "Jistě. Žádný problém."

Kapitán se na chvíli otočil, aby zkontroloval druhý konec ranveje usoudil, že ještě nejsou dost daleko, ale ubral trochu rychlost a sáhl na br Letadlo začalo klouzat, proto ho zase pustil a snažil se v silném větru úd stroj tak rovně, jak to šlo. Postavy u stromů teď byly větší. "Vypadají dost šupácky, asi domorodci. Dvě automatické pušky." Gor Jones se podíval k terminálu. "Rolis zmizel, ale blíží se k nám podél rampy) druhý vůz."

Ubral plyn. Pořád měli příliš velkou rychlost, než aby se mohli otočit. "Proboha, myslím... myslím, že jeden z těch domorodců vystřelil," Jonc přeskočil hlas.

"Jdeme na to," rozjařil se Hogg. Zabrzdil, vyrovnal smyk a začal se vichru otáčet vpravo.

V kabině se Armstrong a Hašemí pevně drželi a zamračeně hleděli Viděli, že jedna z postav k nim běží a mává puškou. Armstrong zamu "Jsme tu jako živý terč." Cítil, jak letadlo klouže, a zaklel. Hogg si v kokpitu nehlučně pohvizdoval. Tryskáč se otočil přes příslá ranvej, pořád ještě klouzal a druhý konec ranveje byl zablokováný silnýnu,,;| kými závějemi. Ještě si netroufal odlepit se a s pocitem sucha v ústech vyčk až bude správný vítr a naberou větší rychlost. Jenže zatím jen klouzali ve ku, kola na nic, brzdy nepoužitelné, motory kvílely a povrch byl jako sklo Sněhové závěje se nezadržitelně přibližovaly. Viděl hrbolatý, zmrzlý pól který by jejich kůži roztrhal jak nic. Nezbývalo mu než čekat. Pak závan l udeřil do ocasní části a natočil stroj tak, že i když stále klouzal, byl teču proti větru. Opatrně přidal plyn, cítil, jak smyk se zmenšuje, a postupně { val na rychlosti, stále víc a víc, až se mu podařilo získat nad strojem plnou trolu a vyrazil prudce plnou parou proti bráně. Stopěťadvacítka se vzneslaul opustila povrch, zatáhl podvozek a letěli.

4 "Už můžete kouřit, jestli chcete," oznámil lakonicky do interkomu, sw sebou spokojený, l Kousek od stromů se Ross zastavil a přestal mávat. Píchalo ho v boku»| tracený hajzle," řval za letadlem. "Copak, hergot, nevidíš?" | Trpce zklamaný se vydal k těm dvěma, kteří poslušně čekali na krajl Všichni byli zoufalí. Jak to bylo blízko, říkal si. Dalekohledem sledoval p? chána i jak vystoupil na palubu, pak Armstronga, který s ním scházel po' | dech. "Och Johnny, nech mě, ať se podívám." Ázáde zaměřila dalekohled.! IRSTĚ 525

l, otec vypadá špatné - doufám, že je v pořádku. Doktor mu pořád říká, že (držet dietu a dávat si pozor." lá se fajn, Azádo," snažil se, aby to neznělo ironicky. Ale ona mu rozumějí začervenala se: "Promiň, nechtěla jsem... já vím, že..." iNic jsem tím nemyslel," znovu zaměřil na Armstronga, nadšený, že to je [ve on, a v duchu kul plán, jak se dostat na palubu. Letadlo S-G, poznal je-l emblém - a navíc Armstrong. Bude to hračka. Jsme zachráněni! Teď ale ne-tc, teď jsme v průšvih. Loudal se zpátky sněhem. Měl pocit, že je špinavý, |iil po koupeli a bezmocně zuřil. Museli přece vidět SOS! Copak jsou slepí? li sakra nezaslechl Guengův varovný signál a otočil se. Vůz byl pár set yardů od nich (trii k nim. Utíkal zpátky a ukázal na les: "Tudy!" Měl plán. Nejdřív letiště, když se to nepodaří, půjdou na Erikkiho základnu, [a je asi čtyři míle od nich, jihovýchodně od Tabrízu. V úkrytu stromů se zalil a ohlédl. Auto zastavilo na konci ranveje, muži vystoupili a pustili se za |u, ale chůze v těžkém sněhu byla příliš namáhavá. Vrátili se do auta a odje-TTed' už nás nechytí," uklidnil je Ross. Vedl je hlouběji do lesa a pro jistotu Iržel nejméně vyšlapané stezky. a kraji lesa byla zmrzlá pole, na nichž v létě byla hojnost úrody; navzdory Svým zemědělským reformám patřila několika statkářům. Za poli už ležely dinské čtvrti Tabrízu. Viděli minarety Modré meširy a kouř z ohňů, hnáný l n. "Azádo, můžeme se městu vyhnout?" no. Ale je to... je to docela dlouhá cesta." zpoznavi v jejím hlase ustaraný tón. Až dosud se pohybovala hbitě a ne-'ala si, ale pořád

představovala riziko. Oni měli přes uniformy šaty domo-5. Obnošených bot by si nikdo nevšiml. Zbraní taky ne. Ona měla čáador. ral se na ni a pořád byl udiven, jak ji ta věc činí ošklivou. Pokusila se něv. Chápala ho. Jak čáador, tak to, že pro ně byla břemenem. bjdre přes město," navrhla. "Můžeme se držet postranních ulic. Mám tro- trochu peněz a můžeme si koupit jídlo. Johnny, ty můžeš dolar, že jsi vkazu, dejme tomu z Aštary, já budu tvoje žena. Guengu, ty můžeš mluvit hsky nebo nějakou cizí řečí a chovat se arogantně jako Turci ze severu il by tě za něj považovat - mají za předky Mongoly jako řada Íránců. s bych mohla koupit pár zelených šátků a udělat z vás Zelené pásky... Nic no mě nenapadá." Ľo stačí, Azádo. Bude možná lepší, když nezůstaneme v hloučku. Guengu, es za námi." ' íránských ulicích chodí íránské manželky za svými manželi. Já... já půjdu za tebou, Johnny." O je dobrý plán, memsáhib," ohodnotil to uznale Gueng. "Velmi dobrý. Ľnás."

lvy

Ľceně se na něj usmála. Za chvíli byli na tržišti, v uličkách chudé čtvrti. w muž vrazil do Guenga, ten ho bez váhání udeřil pěstí do krku, až muž

526 james CLAVET

spadl v bezvědomí do příkopu. Gueng hlasitě nadával v gurkhsém diale Dav na okamžik ztichl, pak se znovu rozšuměl a ti, kteří stáli kolem, sklopili (a šli dál, pár pověřivých udělalo znamení proti uřknutí zlého oka, které všichni ze severu, potomci hord nevěřících v jednoho Boha. Azáde koupila od pouličních prodavačů čerstvý chléb přímo z pece, ki z grilovaného jehněčího a zeleninový choreš se spoustou rýže. Posadili sel hrubé lavice a hladově jedli, nikdo si jich nevšiml, i když šli dál. Občas nd' vyzval k nákupu, ale Ázáde vždycky zasáhla hrubším hlasem a hovořila s chodníky v místním tureckém nářečí. Pak začali muezzini svolávat k odpc ní modlitbě a ona se ustrašeně zastavila. Všude kolem muži i ženy hledali l sek modlíciho koberečku nebo aspoň kus lepenky či noviny, aby si n kleknout a začít se modlit. Ross váhal, ale když viděl její prosebný pohled, p stíral, že se taky modlí. Za chvíli bylo po všem. V celé ulici zůstalo stát jen'l kolik lidí, Gueng mezi nimi. Opíral se o zeď. Nikdo si stojících nei V Tabrízu žilo mnoho národností, mnoho příslušníků různých nahození Pokračovali dál na jihovýchod, až se octli na úplném předměstí s nu chatrčemi, ulicemi plnými odpadků a vyzáblých psů, kde jedinou kanalizací! silniční příkop. Ještě kousek, pak už jen lesy, sady, pole a hlavní teheránský nice vinoucí se nahoru k průsmyku, který je přivede do Tabrízu jedna. Cojj dou dělat, až se tam dostanou, to Ross nevěděl, ale Azáde říkala, že zná] pár jeskyní, v nichž by se mohli ukrýt, dokud nepřistane vrtulník. Po hrbolaté zasněžené cestě procházeli kolem posledních chatrčí. Na i byl místy oslí a mulí trus a pod tenkou krustou se skrývaly nebezpečné ly. Zařadili se k ostatním, kteří tudy klopýtali, někteří s naloženými osly sami ohnutí pod tíhou svého nákladu; muži, ženy i děti nabírali občas ict kou sníh, aby se osvěžili a zase pokračovali v cestě - ta směsice národno; čovníků, venkovanů i měšťanů měla za společný znak jen chudobu a hn Azáde už cítila únavu v celém těle, přechod města ji vyčerpál i psychic la se, aby neudělala nějakou chybu, bála se, že ji někdo pozná, třásla se! o Erikkiho a nevěděla, jak se dostanou k základně. A co potom? Insd'. opakovala si znovu a znovu. Bůh se postará o tebe, o něj i o Johnnyho. 'i Na křižovatce cesty s teheránskou silnicí byl zátaras a u něj Zelené pásli kukující do vozů a prohlízející kolemjdoucí. Nebylo možné se jim vyhne "Ázádo, jdi první," zašeptal Ross. "Počkej na nás kus dál na silnici, a l nás zastavili, nevměšuj se, jdi dál - směrem na základnu. Raději se rozd bude to jistější." Usmál se na ni. "Neboj se." Kývla a její tvář byla strache tě bledší, když se jim vzdalovala. Na zádech nesla jeho batoh, ještě prcd'aj tem upozornila Johnnyho: "Podívej se na všechny ostatní ženy. Když i ponesu, budu hrozně nápadná." Její společníci chvíli počkali, pak se šli vymocit do sněhové závěje. K ploužili chodci, jeden či dva si jich všimli. Někteří je prokleli jako

nevě dalších se o nich začalo bavit neuvědomili si, že jsou obráceni směrem l ce, což by žádný muslim neudělal. 527

nile projde, půjdeš za ní, Guengu. Já deset minut po tobě." adši obráceně," namítal Gueng šeptem. "Já jsem Turek."

(obra, ale jestli mě zadrží nech to být. Protlač se nějak za ní a dostán ji apečí. Jinak bys mě zklamal!"

alému muži zasvítily zuby. "Hlavně vy nezklamte mě, sáhibe. Ještě máte sebou hodně práce, než se stanete Pánem Hory." Gueng pohlédl k zárara-idálenému asi sto yardů. Ázáde byla právě na řadě. Jeden příslušník Zele-, pásek jí něco říkal, ona se vytrvale dívala jinam, odpověděla a muž mávl U ať jde dál. "Nečekejte na mě na silnici, sáhibe, půjdu možná přes pole. gilejte si starosti - najdu vás." Protlačil se mezi pěšími a vmísil se do prou-lířfcího zpátky do města. Asi po sto yardech si sedl na převrácenou bednu vázal si boty, jako by ho tlačily. Ponožky měl nadranc, ale na tom nezále-|(Chodidla měl mrazem úplně ztuhlá. Dal si načas a zavázal si důkladné bo-avilo ho dělat Turka. bss se u zátarasu vmísil do zástupu těch, kteří opouštěli Tabríz. Všiml si, že f Zelených pásek je policie a pozoruje lidi. Všichni byli podráždění, tako-(šikanování je jako obvykle naštvalo, lidé tady nesnášeli, aby jim někdo říká směji a nesměji jít. Mnozí se netajili vztekem a málem došlo k prani-fy," obrátil se na něj jeden gardista, "kde máte doklady?")ss si naštvane odplivl na zem. "Doklady? Můj dům shořel, moje žena i dinem, to všechno levicoví psi. Nemám nic než tuhle zbraň a pár nábojů. fcoii ale proč vy nejdete a nezničíte ty satany místo otravování slušných itivých lidí?" íyjsme poctiví!" odsekl rozzlobeně. "My děláme dílo boží. Odkud jdete?" .Aštary. Z Aštary na pobřeží." Pak nechal hněv naplno propuknout. cm z Aštary. A vy?" tiší muž v řadě za ním začal nadávat a popoháněl příslušníka Zelených pá-by dělal a nenutil lidi stát v té zimě. Blížil se k nim policista a Ross se roz-že to riskne. Vychrlil další nadávky, protáhl se kolem hlídky a šel dál, muž in i další se připojili a za chvíli byli všichni za zátarasem. Člen Zelené pás-:íumi zakřičel sprostou nadávku a kontroloval další chodce. issovi chvilku trvalo, než klidněji vydechl. Snažil se nejit zbytečné rychle Bia pátral vpředu. Po Azáde ani stopy. Osobní i nákladní vozy ho míjely, Stoupaly nahoru, řítily se příliš rychle dolů a chodci s kletbami uskakova-"2, který stál za ním, šel teď vedle něj, počet chodců řídil, protože mnozí ováli do postranních uliček vedoucích k chudým domkům za silnicí ne-'esnicím v lesích. Byl středního věku s výraznými rysy, vráskami, špatné Cný, ale s dobře udržovanou puškou. "Je to čubčí syn, ten od Zelených pá-j|2acal se silným přízvukem. "Máte pravdu, ághá, měli by dělat dílo boží, 7»é nařizuje imám, ne Abdolláh chán." |do? Ross byl okamžitě ve střehu. | Jsem z Aštary a podle vašeho přízvuku vím, že nejste z Astarv, ághá. Muž "" by nikdy nemočil čelem k Mekce, ani by se k ní nestavěl zády - my

528 james clav

v Aštaře jsme dobří muslimové. Podle vašeho zevnějšku soudím, že jste | záškodník, na kterého chán vypsál cenu." Mluvil klidně, téměř přátelsky, st, pušku značky Enfield přes rameno. Ross jen zavrčel, ale tempo nezměnil.

"Ano, chán vypsál slušnou cenu na vaši hlavu. Spoustu koní, stádo ovcí,,j jakých deset velbloudů. Královský poklad pro chudého člověka. Výkupe vyšší za živého - víc koní, ovcí i velbloudů, dost, aby měl člověk klid až do ce života. Ale kde je ta žena jménem Azáde, jeho dcera, ta, kterou jste vy; druhý muž unesli?"

Ross na něj zíral a muž se zachechtal. "Musíte být strašně utahaný, 1« takhle prozradíte." Jeho obličej najednou ztvrdl, sáhl do kapsy starého sak táhl revolver a vrazil mu ho do boku. "Jděte krok přede mnou, neutfkejte bo vás střelím do páteře. Tak kde je ta žena - na ni je taky vypsána odmi Z horní zatáčky se vyřítilo nákladní auto, sklouzlo na špatnou stranu v ky a za hlasitého troubení se

na ně valilo. Lidé se rozprchli. Rossovy reflexy! rychlejší, prudce ukročil stranou, ramenem vrazil do muže za sebou a tel skutálel přímo pod nákladák. Auto zastavilo sto stop za nimi. 1 "Bůh

nás chraň, viděli jste to?" volal někdo. "Ten nákladák ho strhnu!..! Ross odtáhl tělo ze silnice, revolver zmizel ve sněhu.

"Och, ten chudák je váš otec?" zajímala se jakási stará žena účastné. "L, "Ne... není," vyrazil Ross, zmatený, jak se všechno rychle sběhlo. "Já."tj cizinec. Neznám ho." "Při Proroku, někteří chodci jsou strašně neopatrní! Copak nemají i mrtvé?" volal řidič nákladáku, bradatý, rozložitý drsňák, a pomalu kl kopce. "Bůh je mi svědkem, že mi tam skočil, museli jste to všichni vid obrátil se k Rossovi, "vy jste byl vedle něj, musel jste to vidět." "Ano... ano, máte pravdu. Byl jsem za ním."

"Vůle boží." Řidič nákladáku spokojeně odešel, všechno bylo vpořá řízené. "Tady Excellence to viděla. Insd Alláh!" Ross se prodral hloučkem, který se tu shromáždil, a pokračoval v i kopce. Ani rychle, ani pomalu. Snažil se uklidnit, netroufal si ohlížet se,) táčkou zrychlil. Přemítal, jestli bylo správné, že tak rychle, téměř bezmyš(vitě zareagoval. Ale ten člověk by je všechny prodal. Nemysli na něj, k karma. Další zatáčka a Azáde nikde. Jeho úzkost rostla. w Silnice se tu

hodně zatáčela, stoupání bylo příkré. Minul pár chátrali schovaných v lese. Vyhublí psi slídili kolem, několik se jich k němu pn| a on je s nadávkami zahnal. Další zatáčka, pot se z něj jen lil, najednou! děl dřepět vedle silnice a odpočívát jako spoustu jiných matron v černěntí řila ho ve stejném okamžiku, varovně potřásla hlavou, vstala a znovu se' po silnici. Následoval ji s odstupem asi dvaceti yardů. Zdola se ozval zvi střelky. Zastavil se jako všichni ostatní. Nebylo nic vidět. Zátaras byl! V minutě střelba utichla. Nikdo nic neříkal, ale všichni přidali do kroh Po silnici se nešlo dobře, navíc neustále uhýbali před vozidly. Tu a l 529

presupěl autobus, žádný nezastavil, všechny byly přeplněné. V těchto i mohl člověk čekat na řádné zastávce den i dva, než se vůbec dočkal. i zastavilo nákladní auto. Samozřejmě za peníze. jio přejelo právě kolem, a když míjelo Azádu, zpomalilo a jelo vedle ní. i chodit, když s pomocí dopravce Kýrose a pomocí boží se můžete svézt," l řidič a hladově po ní koukal, loktem šťouchal do svého stejně starého nika. Pozorovali ji už delší dobu, sledovali vlnění boků, které ani čáador ázal zakrýt. oč by květinka boží měla chodit pěšky, když se může ohřát ve voze nebo Bužově koberci?" Svedla hlavu a zplna hrdla mu vynadala, pak zavolala na Rosse: "Muži, ten-[nalomocný čubčí syn má tu drzost obtěžovat mě a dělat mi neslušné návr-(teréjsou proti zákonům božím..." Ross už byl vedle ní a řidič zjistil, že hle-0 ústí pušky. "Excellence... jen jsem se ptal... jestli by nechtěla... jestli byste nechtěli svézt," blekotat vyděšený řidič. "Vzadu je místo... jestli si Excelen-ide přát prokázat mému vozu tu čest..." iz byl zpola naložen železným šrotem, ale bylo by to lepší než jít pěšky. ni pravdu, řidiči, kam jedeš?" Jo Kazvína, Excellence, do Kazvína. Prokážete nám tu čest?" iz nezastavil, ale Ross jí pomohl vyšplhat se na korbu. Oba se příkrčili, aby i nefoukalo. Nohy se jí třásly, byla zmrzlá a strašně nervózní. Objal ji ko-amen. >ch, Johnny, kdybys tu nebyl..."

Jeboj se, neboj." Snažil se ji zahřát. Kazvín? Není to v půli cesty do Tehe-? Jasně že je! Pojedeme s nimi až do Kazvína, říkal si a sbíral síly. Pak si tře-ise něco stopneme, chytíme autobus nebo ukradneme nějaké auto, to bu-račka. Odbočka na základnu je už asi jenom dvě nebo tři míle odtud," třásla se o objetí. "Vpravo." ta základnu? Ach ano, na základnu. A Erikki. Ale teď ho víc zajímalo, co S s Guengem. Co Gueng? Mysli! Co máš dělat? »k... jak to tam vypadá? Rovina nebo co?" Ipíš rovina. Naše vesnice Abú Mard už bude brzy. Za vesnicí je taková za-!ná rovina, kde je naše silnice. Pak se napojí na státní silnici a ca vede pří-přes průsmyk." jpdel, jak se silnice před nimi kroutí, protože pořád stoupali. "Vystoupíme jlufuhém konci vesnice, než začne rovina, proběhneme lesem a půjdeme na pdnu. Souhlasíš?" wo. Znáám to tam dobře. Já... učila jsem ve vesnické škole a chodila jsem... pila Jsem s dětmi na procházky. Znáám všechny cesty." Znovu se roztrásla. lc ať na tebe nefouká. Za chvíli ti bude teplo." nákladák funěl do kopce jen o málo

rychleji než by šel chodec, ale i tak "o lepší. Pořád ji držel kolem ramen, po chvíli se přestala třást. Bleskově Je

530

jam ES clav

předjelo nějaké auto, za ním se hnala plně obsazená zelená dodávka, jejíž; držel ruku na houkačce. Protože nákladní vůz neměl kam uhnout, vjel i osobního auta v nepřehledné zatáčce do protisměru a uháněl dál. Doufám.1 se rozsekáš, cvoku, přál mu Ross, podrážděný hlukem a neuvěřitelnou hfa postí. Mimoděk si všiml, že vozidlo bylo plně ozbrojených mužů, stejně n dodávka, jenže tam stáli všichni vzadu a drželi se okraje korby. Na podlaa hledí nějaké tělo. Nejdřív ho napadlo, že to je ten starý muž. Ale nebyl. B] Gueng. Bezpečně poznal zbytky jeho uniformy. I díky kukří, kterou měl je z mužů za pasem. "Co se děje, Johnny?"

Cítil ji vedle sebe, ale nedokázal myslet na nic jiného, než že zklamal druhého muže. Slzy se mu hrnuly do očí. "Co je? Co se děje?"

"Nic, to ten vítr." Setřel slzy, pak si klekl a díval se dopředu. Silnice se] nimi ztrácela a znovu vynořovala. Už viděl vesnici. Za ní stoupala silnice v; ru a pak byla rovina, přesně jak říkala. Vozy před nimi projely vesnicí pí rychlostí. V kapse měl malý, ale výkonný dalekohled. Zapřel nohy, aby s vůz netřásl, a sledoval vůz před nimi. Jakmile se dostal na rovinu, zrychlil, j zahnul vpravo na postranní silnici k základně a zmizel. Když na křižovatku! jela dodávka, zastavila a několik mužů seskočilo; rozestoupili se po silnici cd k Tabrízu. Dodávka pak taky zahnula vpravo a zmizela za osobním vozem.-Jejich nákladák zpomalil, řidič hlučně zařadil nižší převod. Před nimi! krátký, strmý kopec, kousek od něj pěšina a nikde žádní chodci. "Kam to' " Azádo?" napadlo ho. Poklekla a podívala se, kam ukazoval. "KAbú Mardu, naší vesnici. Troc točí." "Připrav se, seskočíme - vpředu je další zátaras."

Ve správnou chvíli se přehoupł přes korbu a pomohl jí dolů. Vůz neza a řidič se nerozhlížel. Za chvíli byl daleko od nich. Ruku v ruce hbitě pr mezi stromy. "...Ttbrfc hora

Et m, stíl«lin

"auU

'AFGHÁNISTÁN

| II--KUVA

SAUDSKÁ ARÁBIE

I. 'gff KAPITOLA

i TŘI. 16.05 HODIN. Lochart se opíral o kokpit dvěstědvánáctky a čekal, : poletí na věž Rosu s dalším nákladem potrubí - nebe bez mráčku, hory té a ostré, že měl chuť si na ně sáhnout. Pozoroval Rodriguese, svého me-a, který klečel na sněhu a zkoumal vnitřek stroje po vyjmutí inspekční-nelu. "To je odpoledne tak akorát na lyžování nebo sáňkování, Rode, roz-í ne na práci." nebo na to, aby se odtud vypadlo, Torné." ožná nebudeme muset." Od neděle, kdy mluvil s Níčkem chánem, ne-l nikoho žádné zprávy. "Možná si to výbor rozmyslí, anebo se Mácovi po-"usit to nařízení. Je to pitomost, aby nás vyhazovali, když potřebujou kaž-apku nafty a nový pramen na Rose je hotové terno Jesper Almqvist isil, že se z něj získá osmnáct tisíc barelů denně, až pojede naplno, což je ' tři sta šedesát tisíc amerických dolarů denně, Rode."

Heliové na naftu a na všechno, co se netýká Alláha, Koránu a ráje, kašlou, |)si to mockrát říkal." Rodrigues si utřel šmouhu od oleje. "Nejlepší by etet s Jesperem do Širázu - pak dál. Nechtějí nás

tu. Náserimu ustřelili ' chápeš? Za co? Byl to docela slušnej chlápek. Nikomu neublížil. Nám "i> at' jdeme - na co, sakra, čekáme?"

532 jam ES cla<

"Výbor možná změnil názor. Máme tu obsluhovat jedenáct věží." "Věže jedou na minimální výkon, posádky jsou celé žhavé zmizet, stejně nebyly vystřídané kolik týdnů." Vstal, oklepal sníh z kolen a utíral si olej; kou. "Je pitomost zůstat tam, kde nás nechťejí. Mladý Scot se chová nále divně - ty taky, když se to tak vezme." "Blbost." Nikomu neprozradil, co Scot doopravdy viděl na vesnickélaá městí. Znovu ho přepadla úzkost - o Scota, základnu, Šahrazád, HBC, za o Šahrazád. O tu nejvíc.

L'« "Žádná blbost," povídal právě Rodrigues. "Co ses vrátil z Teheránu, jsi) vózní, jak když ti hoří u zadku koudel. Jasně, Torné, chceš zůstat v Íránu, j že to je něco jinýho ty ses tu oženil. Já za svou osobu chci vypadnout." ;i Lochart odtrhl myšlenky od Šahrazád. Viděl v očích kamaráda skut strach. "V čem je problém, Rode?" Rozložitý muž si utáhl pásek přes začínající břicho a zapnul zip by, "Jsem příšerně nervózní kvůli své falešné průkazce totožnosti, Torné. Dort přece stačí, abych otevřel zobák, a všichni poznají, že žádnéj Brit nejsem. & prošlý termín u všech povolení. Tohle mají tu a tam i ostatní, ale já jsem tt diny Američan, já ve škole mluvil o Státech a ti zatracení mollové s Čl ním říkají, že jsem satan já, pravověrný katolík, hrome! Nespím celé i "Proč jsi to, kčertu, neřekl dřív? Nemusel jsi tu zůstat, Rode. Dvě) náctka letí zítra, co kdybys letěl se Scotem? Jak budeš jednou v Al Šargázu, l žes se pustit do Nigérie, Keni, kam budeš chtít." Rodrigues chvíli mlčel a tvářil se kamenně. "Dobrá, Torné, беру to. jestli to vážně prosadíš, spadne mi balvan ze srdce." "Je to hotovka. Stejně musíme poslat jednoho mechanika proč ne té služebně starší." "Díky. Jo, díky, Torné." Rodrigues se rozzářil. "Teď ještě pořádně přít! nožní páku."

'L' Lochart si všiml, že dole u nákladní přistávací plochy má už připravené! ny s potrubím. Dva íránští dělníci čekali, aby připevnili pás na hák. Otofl že nastoupí do kokpitu, když uviděl asi sto yardů od nich přicházet stezitol vesnice dva muže. Níčák chán a ještě jeden muž s karabinou v ruce. I zMj vzdálenosti rozeznal jeho zelenou pásku.

L'i| Lochart jim šel naproti, v duchu se připravoval, že s nimi bude mluvit si. "Salám, kalántare, salám, ághá," řekl k druhému muži, měl také zan bradu, ale byl mnohem mladší. "Salám," odpověděl Níčák. "Dohodli jsme se na pátém západu slunce. >| Lochart se snažil nedat najevo, jak ho to šokovalo. Dnes je úterý, takžftj den je neděle. "Ale Excellence, to -" "Do pátého západu slunce," opakoval příslušník Zelených pásek bez i ku zdvořilosti. "Možná že ve sváteční den nepracujete bylo by lepší vz< ky Bohu a jestli po pátém západu slunce ode dneška nebudou všichni i i se svými letadly pryč, zapálíme základnu." 533

hart se na něj mlčky díval. Z kantýny právě vyšel Jean-Luc a zamířil n. "Za čtyři pracovní dny to bude hodně těžké stihnout, ághá, já mys-" Jfnsd Alláh." dyž odejdeme, budou se muset všechny věže zastavit. Jenom my je může-sobovat. To Írán poškodí, to -"

[ám nepotřebuje naftu. Tu potřebují cizinci. Pět západů slunce. Jestli to držíte, vaše vina."

Hfčák chán se po straně na muže podíval. Pak Locharta požádal: "Ághá, rád k s tímhle mužem ještě navštívil kalántara italských cizinců. Rád bych lhned, prosím." Bude mi ctí, kalántare." Lochart si pomyslel, že Mimmo Sera je v horách už k a bude vědět, co a jak. "Musím doručit na věž Rosu náklad potrubí, mů-; letět hned."

otrubí?" vyhrkl mladík hrubě. "Potrubí není zapotřebí. Poletíme rovnou. (Otrubí."

L'anOil řekl potrubí a potrubí jim dopravím, nebo nepoletíme. Ájatolláh nejní nařídil, že produkce nafty se má vrátit k normálu - jak to, že ho W neposlouchá?"

mladík se vzdorně podíval na chána, který klidně usoudil: "Jak si Bůh přeje. biláh je ájatolláh, výbory poslouchají jen jeho. Půjdeme, ághá." ochart odtrhl pohled od mladíka. "Dobrá, půjdeme hned."

Salám, kalántare," přistoupil k nim Jean-Luc. "Torné, jak zní odpověď?" id se anglicky.

Nedělní západ slunce. Do té doby musíme být bezpodmínečně pryč a v pá-1 žádném případě letět nesmíme."

an-Luc spolkl nadávku. "Nedá se to změnit?"

e. Pokud se nechceš hádat s tímhle pokladem."

mladík s puškou hleděl vyzývavě na Jean-Luca. "Řekněte tomuhle psímu sy-|4e páchne." "chart zachytil slabý pach česneku. "Říká, že naše jídlo voní skvěle, Jean-h. Podívej, chtějí za Mimmem Serou - vrátím se, jak rychle to půjde, pak bradíme. Kalántare, můžeme jít," otevřel dveře kajuty. iele!" vykřikl Rodrigues a ukázal na hory na severu. Na nebi stál sloupec "L "To je Maria?"

ožná Bellissima," napadlo Jean-Luca. wák chán mhouřil oči do dálky. "Tam někam musíme letět, že?" oušek odtamtud, kalántare."

L'ty muž vypadal značně ustaraný. "Možná byste mohl to potrubí vzít až l> pilote. Poslední dobou pořád slyšíme, že hory jsou plné levičáků, kte-vádějí sabotáže a dělají potíže. Včera v noci našli jednoho z mých pastev- odříznutým hrdlem a uříznutým přirozením - mí lidé po těch vrazích pát-Zachmuřeně nastoupil do kabiny, mladík se zelenou páskou za ním.

534

james clav

"Rode," obrátil se Lochart na mechanika, "vytáhni dvěšestku. A ty -Lucu, buď u vysílačky, zavolám ti." "Oui. Pas de problème." Jean-Luc se znovu podíval na kouř. Lochart nechal náklad potrubí na základně a spěchal na sever. Bellissirn, řela. Už z dálky viděl z jednoho trajleru šlehat plameny do výše třiceti V suchém vzduchu hořel jako třísky. Poblíž vrtu byl další oheň, vedle šli s dynamitem leželo ve sněhu nějaké tělo. Nad základnou se tyčila hora a její hová čepice, upravená Pietrovým výbuchem, vypadala mírumilovně. Když se dostal blíž, všiml si několika postav běžících po stezce do údolí -měs ozbrojených. Bez zaváhání za nimi vyrazil, teď byli přímo před ním, i že nemá kulomet - klidně by je všechny dostal. Šest mužů s plnovousy i morodém obleku. Jeden se zastavil, zamířil a z ústí hlavně vyletěla sprška ju Lochart se rychle stáhl, zakroužil a nabral bezpečnější výšku, až postavy 3 ly v hloubce pod strojem. Ohlédl se do kabiny. Níčák chán a mladík se zelenou páskou upřeně l ven postranními okny, nosy přitisknuté na skle. Zakřičel na ně, ale neslyší zabušil na stěnu, aby upoutal jejich pozornost, a kýval na Níčáka, aby šel l mu. Starý muž se zvedl a nejistě vrávoral dopředu. V letadle se necítil dob "Viděli jste je?"

"Ano," volal Níčák chán. "To nebyli horalové - to jsou teroristi." Lochart se znovu otočil k řídicí desce. "Jean-Lucu, slyšíš mě?" "Jasně a nahlas. Torné, povídej." ~. Řekl mu, co

viděl a aby zůstal u vysílačky, pak se soustředil na přisej spousta sněhu, silný vítr a vzdušné víry. Bylo to poprvé, co byl na Bellissim návratu z Teheránu. Po smrti Guineppy pracovala věž pouze s jednou s na minimální výkon. Když dosedl, Pietro, který povýšil na místo vede k nim spěchal od ohně. "Torné! Potřebujeme pomoc," křičel do pilotova okna málem v "Gianni je mrtvý a pár dalších má popáleniny..." "Jasně. To se zvládne. Níčák je vzadu s jedním ze Zelených pásek, Ví mé to, neboj." Znovu se otočil a ukázal na dveře. Starý muž kývl. "Co ! kčertu, dělo, Pietro?" zeptal se, zatímco prsty automaticky hledaly vypíná "Nevím... nevím, amico." Pietro dal hlavu těsně k okénku. "Zrovna" obědvali, když ta stromo láhev s gazolinem a hořícím hadrem vletěla d tím stromo oknem a v tu ránu všechno hořelo..." Otočil se; plameny dosj: zpola plné naftové nádrži a

vyšlehly vysoko do nebe spolu s dusivým o sloupcem dýmu. Čtyři muži bojovali s ohněm. "Si, v jídelně hořelo, a kdy utíkali ven, čekali nás tam ti chlapi, domorodci, banditos... Mamma muť i li po nás střílet, tak jsme se rozprchli a snažili se krýt. Pak si Gianni všem založili oheň v místnosti, kde je generátor, kousek od skladu dynamit a zkrátka se tam rozběhl, aby je varoval, a jeden z nich ho zastřelil. Mannk neměl žádný důvod, aby ho zabil! Bastardi, stronzo bastardi..." Všichni rychle vyskočili z vrtulníku. Bylo slyšet hučení větru, plať

535

jiné hasičské pumpy - Pietro nechal odříznout generátory i čerpadla a pro-[nouzové uzavření celé věže. Střecha trajleru se zbortila a oharky s popelem znesly do výše, spousta jich spadla na okolní střechy, ale protože byly pod tou vrstvou sněhu, nevadilo to. Plameny ještě nebyly zvládnuté, šlehaly plíží veze' žily se zbytkovou naftou a plyny a byly nesmírně nebezpečné. ii po nich stříkali pěnu, ale plameny stále mířily ke skladu dynamitu a začaly olizovat železnou mříž na jeho zdech. ,Kolik ho tam je, Pietro?" Spousta." .Musíme ho dostat ven." JAamma mia... "Pierro pádil za Lochartem, rukama si chránili obličej před neny; dveře vyrazili násilím - nemohli se zdržovat hledáním klíče. Dynamit | v úhledných krabicích. Tucty krabic. Lochart jednu popadl, vyběhl ven, uci-[lápor žáru - najednou měl ruce prázdné. Jeden z mužů od něj krabici pře-| a spěchal s ní do bezpečí, zatímco Lochart se vrátil pro další. / bezpečí poblíž vrtulníku stál Níčák chán a mladík se zelenou páskou. "Jak luh přeje." Jak si Bůh přeje," opakoval mladík. "Co máme teď dělat?" Jsou tu teroristi a mrtvý muž." ladík se podíval přes sníh na postavu ležící jako hadrová loutka. "Kdyby odil do našich hor, nebyl by mrtvý. Je to jeho chyba jen jeho." tíš pravdu." Níčák chán pozoroval oheň a muže, kteří s ním zápasili. Než .art a Pietro vynosili všechny dynamit, podařilo se ostatním plameny usně uhasit. Lochart se opřel o stěnu trajleru a jen ztěžka popadal dech. "Pietro, máme |)en do nedělního západu slunce. Pak buď budeme pryč, nebo -" rietro se zachmuřil. Podíval se na Níčáka chána a člena Zelených pásek. "Pět i? Takže není o čem přemýšlet. Torné. Přesuneme se do Sírázu přes věž Ro-nebo rovnou." Pietro namířil zařatou pěst na oheň, druhou ruku položil na l' "Momentálně je Bellissima zruinovaná. Potřebuju Almqvisra, aby za-nboval prameny. Mamma mia, tolik lidí se bude muset přepravil. Takové ' 'ní! Jsem rád, že chudák Guineppa se nedožil dneška. Je co nejhorší den i životě. Nejlepší bude, když se poradím s Miminem." i okamžik, vezmeme i zraněné. Co Gianni?" Pietro se podíval na tělo. "Necháme mého bratra až nakonec, chudáka," řekl ""ně. "Teď už se mu nic nestane." l' rosa. Mimmo Sera seděl naproti Níčákovi a mladíkovi se zelenou páskou olu ve společné jídelně, kde seděli i Lochart, Pietro a tři služebně starší pražci z věže. Celou půlhodinu se Mimmo, dobře ovládající fársí, snažil přebit člena výboru Zelených pásek, aby jim dal víc času, nebo aby dovolil zač-»at tam pár lidí, zatímco on s Lochartem zaletí do Sírázu za šéfem IranOilu.

536

james clav

"Ve jménu božím, dost!" vyhrkl mladík podrážděně.

"Ale Excellence, bez vrtulníků budeme muset zavřít celou oblast a začít i mžitě evakuovat. Přece musíte uznat, Excellence, že jelikož ájatolláh, Bůh:i žehnej, a premiér Bázargán chtějí obnovit produkci nafty, měli bychom se.I radit s IranOilem v Si-" "Dost! Kalántare," otočil se mladík k Níčákovi, "jestli tyhle komáří n neposlechnou, odneseš to taky: jsi vyřízený, Jazdek je vyřízený a všichni dé! Jestli po pátém západu slunce tu bude jediný cizinec, jediný cizí létací) a ty nezapálíš základnu, uděláme to my! Pak spálíme vesnici, buď rovnou bo z letadla. Vy," zavrčel na Locharta, "nastartujte okamžitě letoun. Vracín Okamžitě!" Vyřítel se ven. Všichni za ním znepokojeně hleděli. Lochartovi bylo smutno za vše kteří se podíleli na objevení nafty i stavbě věže. Stálo je to mnoho

energie (j něž, museli riskovat. Je to skandál, přemítal, ale nemáme na vybranou. Nci nic dělat. Zruším Scotův odlet, použijeme všech strojů. Budeme tvrdě a a já zapomenu na Teherán i Sahrazád a na to, že dnes je protestní démonii kterou jsem jí zakázal. "Kalántare," řekl. "Bez vaší pomoci a benevolence budeme muset oději; Níčák chán viděl, jak se na něj upřely všechny oči. "Musím volit me2 kladnou a svou vesnicí," mínil vážně. "Nemám o čem přemýšlet. Pokusí najít teroristy a odevzdat je spravedlnosti. V současné době bude podle míi lepší, když nebudete nic riskovat. V horách je plno skrýší." "T. Důstojně vstal a vyšel ven, naprosto jistý, že teď už nebude muset zákbl zapálit, i když, kdyby si to Bůh přál, byl připraven udělat to bez zaváhání,»(v ní někdo zbyl, nebo ne.

s?| Dovolil si lehký úsměv. Jeho plán vyšel dokonale. Všichni cizinci uvěří pastýř Hasan je příslušník Zelených pásek, byla radost sledovat jeho he aroganci a netrpělivost; cizinci spolkli i jeho smyšlenou historku o teroris kteří zavraždili jednoho z pasáků, dobře si všiml, jak je zamrazilo; uvěří mu, že stejní teroristé napadli věž na nejnepřístupnější základně a že d bude tmavá noc, zapálí titíž teroristé ohně na věži Rose a pak se navždy; zpátky do vesnice, odkud přišli. A zítra ráno po východu slunce, porn s uspokojením, zavládne všude hrůza, cizinci budou v panice prchat a < deku se vrátí mír. Blázni; hrajou hry, jejichž pravidla známe jen my! Pořád je tu ale pr co s tím mladým pilotem. Viděl něco, nebo ne? Starší obce radí pro)t "úraz". Včera by se to perfektně hodilo, když byl sám na lovu. Je uklouznout a spadnout na svou vlastní pušku. Ano. Ale moje žena s "ti zásadně nesouhlasila. "Proč?"

"Protože ta škola byla báječná. Byla první, co jsme měli. Bez pilotů by l stála. Ale teď už víme, jak na to, a můžeme si snadno postavit svou vlast loti nám pomohli, bez nich bychom spoustu věcí neznali, vesnice by ne>T

537

, Chtěla bych, abys ho nechal být. Vzpomeň si, jak nás rozesmál povilo místě Kong v zemi zvané Čína, kde je tisíckrát víc lidí, kde mají všich-né vlasy, černé oči a jedí dřevěnými hůlkami." lál se tenkrát s ní. Jak je možné, že v jedné zemi žije tolik lidí a všichni jsou " "Pořád je tu nebezpečí, že lhal." ikho vyzkoušej," navrhla mu. "Ještě máš čas." o, mám na to čtyři dny - se svátkem pět.

538

l'Chvoj

íl sLn l' -,t

[(tilk

. TEHERAN

Bwad í;;

"< DfeDtm

IRÁK /

'-l' Áb&Un

BaadttDelim l' Koviz

SAUDSKÁ ARÁBIE

kapitola t BAHRAJN

', ARABSKÝCH,' 6MIRATÚ ;

teherán. 17.16 HODIN. Protestní pochod žen skončil.

Začal ráno v atmosféře plné očekávání, která vládla v Teheránu už dva<! poprvé v historii se ženy chystaly vydat společně do ulic, aby protestovaly ti rušení svých tvrdě získaných práv, proti novým vládcům, dokonce'; samotnému imámovi.

"Patříčný oděv pro ženu zahaluje její vlasy, paže a nohy." "Začala jsem nosit čádor na protest proti šáhovi, Mašangu," vřískala jch na Sára. "Sama jsem se rozhodla! Jen já! Nikdy nebudu nosit čádor

ani 3 proti své vůli. Nikdy, nikdy, nikdy... "Koedukované školství, které zavedl satanský šáh před několika lety, sh protože v praxi se změnilo mnoho škol na vykřičené domy." "Lži, samé lži! Pitomost!" řekla tenkrát Šahrazád Lochartovi. "Musíme l pravdu třeba ze střeč. To není imám, kdo říká tyhle věci, ale jeho poskok "Nechutný zákon satanského šáha o ochraně manželství se ruší." "To musí být nějaký omyl, Hosejne," podotkla mollová žena o] "Imám by tohle nikdy neudělal, vždyť nás to chrání před zapuzením ze! manžela i před polygamií a umožňuje nám to navíc žádat o rozvod, hli a chrání to taky náš majetek..." "V našem islámském národu se každý bude řídit výhradně Koránem a i 539

r nebudou pracovat, musí se vrátit do svých domovů, zůstat v nich a plnit t Bohem požehnanou povinnost rodit a vychovávat děti a vzorné pečovat pípány" Při Proroku, Erikki, i když strašně toužím po dítěti a chci ti být dobrou tícikou," přiznala kdysi Ázáde, "přisáhám, že nezůstanu nečinné sedět a při-fet, jak mé méně šťastné sestry jsou násilím tlačeny zpátky do středověku Spraveny o všechny svobody a práva. Tohle není práce Chomejniho. To ti (tici, šilenci! Půjdu demonstrovat, ať budu kdekoli..." b celém Íránu připravovaly ženy solidární manifestace - v Kommu, Isfahá-Mašhadu, Ábádánu, Tabrízu, dokonce i v městečkách jako Kovíz - ale ani (ne vesnici. Po celé zemi diskutovali otcové s dcerami, manželé s manželka-bratři se sestrami a všude se ozývaly stejné argumenty, prosby, nadávky, žali sliby, výčitky, zákazy a Bůh nás chraň dokonce i vzpoury, ať skryté či féne. A v celém Íránu se ženy rozhodly stejně, i když někde jen v nejzazším tku duše. [sem ráda, že tu Tommy není, je to takhle mnohem snadnější," sdělila ráno iazád svému obrazu v zrcadle. Demonstrace měla začít v poledne. "Jsem rá-protože ať by říkal cokoli, stejně bych ho neposlechla." Probíhalo jí vzruše-(řijemné i trochu bolestné. íaposledy zkontrolovala v zrcadle svůj mejkap, aby se ujistila, že modřina levým okem je dobře zapudrovaná. Usmála se na sebe, potěšená tím, co jí |dlo ukazovalo. Vlasy zvlněné a rozevláté, na sobě teplý zelený svetr, zelenou pi, nylonky a ruské semišové kozačky; přes to se chystala obléknout barev-pdící kabát a klobouk, lemovaný kožešinou. Není snad zelená barva barvou |au? uvědomila si šťastně a na všechn žal zapomněla. fostel za ní byla plná lyžařského oblečení a různých kabátů a sak, které zkou-,a nakonec odložila. Koneckonců, ženy ještě nikdy nedemonstrovaly samy (be, měly by vypadat dobře. Škoda, že není jaro, vzala bych si ty žluté hed-»é šaty, žlutý klobouk a... řepadl ji smutek. Ty šaty jí s rozkošným perlovým náhrdelníkem dal otec trozeninám. Chudák otec! pomyslela si a hněv v ní narůstal. Ať Bůh zatratí Biče, kteří ho zavraždili. Ať je uvrhne navždy do pekla! Bože, chraň Mašan-'celou rodinu i mého Tommyho a nedovol, aby nás fanatici připravili o na-'obody. lela v očích slzy. Insd Alláh. Otec je v ráji, kam věřící patří, takže už do-"dy není důvod k truchlení. Ne. Zbývá jen přání, aby vrahové byli po-ni. Vražda! Strýček Valík. HBC. Anúše a děti. HBC! Jak nenávidím ta pís-L Co je s Karímem? Od neděle o něm nic nevím - nevím, jestli ho zatkli > zrádce, jestli je mrtvý či živý, nevím nic - nezbývá mi, než se modlit. Nemilá tak. A ještě jednou. Pak odsunula všechny problémy na boží ramena lpadala si čistá. Když si nasazovala klobouček lemovaný kožešinou, otevře-(dveře a vběhla Džáří, rovněž ve svých nejlepších šatech. "Už je čas, prin-> Její Jasnost Sára už přišla, och, jak vám to sluší!"

540 james clav

Sahrazád plná vzrušení popadla kabát a utíkala chodbou, až za ní vlála, pak dolů po schodech uvítat Sáru, která už na ni v hale čekala. "Sáro, i padáš krásně," vydechla a objala ji. "Strašně jsem se bála, že tě Mašang v slední chvíli nepustí!" "Neměl šanci," řekla Sára se smíchem. Apartní kožešinový klobouk měla| sazený koketně na jednu stranu. "Začala jsem ho zpracovávat včera u sní kvůli sobolímu kožichu, který nutně potřebuj u a bez něhož se nemůžu úl před svými přáteli, a pokračovala jsem celý den, celou noc a dnes ráno, až l na tržiště, aby měl pokoj, a úplně zapomněl

na demonstraci. Tak dělej, mu si pospíšíť, taxi už čeká. Přestalo sněžit, zdá se, že bude hezky, i když tam i řádně mrzne."

4 V taxíku už seděly další tři ženy, sestřenice a kamarádky, z nichž dvě byly vážně oblečené - džíny, teplé bundy, boty s vysokými podpatky, vlasy roa|| tně, jedna měla lyžařskou čepici a všechny byly tak rozrušené, jako by íhl večírek, které se pořádaly za starých časů. Žádná z nich si nevšímalá řidičc,i|| rý něco nesouhlasně mumlal, bylo jim to jedno. "K univerzitě," přikázala C a hned začaly štěbetat o překot. Dvě ulice před branou univerzity musel i zastavit, dál už se nedalo jet. Vznikla dokonalá zácpa, i Čekalo se jen několik stovek demonstrantek, ale přišly jich tisíce, každou|| nutu přijížděly další a další. Mladé, staré, bohaté, chudé, vzdělané, negrafiT ne, venkovanky, městky, urozené, neurozené - v džínách, sukních, širokýdu botách, na nohou kozačky, střevíce, v kožichách i hadrech - všechny pla, nadšením, dokonce i ty, které přišly v čádu. Některé z bojovnějších už; s projevy a jiné křičely:

"Nebudeme nosit čádu z přinucení..."

"Svornost, boj, vítězství..."

"Ženy, spojte se, nedejte si vnúť čádu..."

"Stála jsem v Doušan Taphe proti Nesmrtným - nebojovaly jsme, byly jsme se despotům..." "Smrt všem despotům..."

"Ano! Ať žijí ženy," volala Sahrazád, "nedáme si vnúť čádu a z Vzrušení ji uchvátilo stejně jako ostatní. Sára řidiči zaplatila včetně ti spropitného, vesele se otočila a zavěsila se do Šahrazád a Džárí. Žádná 21 neslyšela, jak za nimi taxikář volá: "Kurvy, všechny jste kurvy!" ' Zástupy rostly, nikdo nevěděl, co dělat, všechny byly jako omráčené tín' rovským množstvím a pestrostí, ženy všeho věku v různých šatech dokot k nim nadšeně přidalo pár mužů. "Sáro, my protestujeme, jsme tady, prostě úžasné?" "Ach ano, Sahrazád! A je nás tolik..."

Spolu s ostatními naslouchaly dobře oblečené ženě, známé teheránské j nice, aktivistce a bojovnici za práva žen Námdžú Langové. Byly tam i slfl| ky mužů, studentů i učitelů, z nichž někteří byli pro, a taky pár mollu, Ol do jednoho proti. Říkala: "Někteří mollové tvrdí, že my ženy němí" 541

yněmi; neměly bychom chodit do školy a musíme nosit čádu. Po tři ace jsme chodily bez závoje, po tři generace jsme měly právo na vzdělání fejednu právo hlasovat. Bůh je veliký..." teflh je veliký," opakovaly tisíce. leckteré z nás měly víc štěstí, některé mají lepší vzdělání, některé jsou dole vzdělanější než muži. Pár takových žen zná současný zákon, a dokonce kón Koránu lépe než mnozí muži - proč by ženy nemohly být soudkyněmi? {" Její hlas sílil.

lící k tomu žádný důvod, ženy mohou být soudkyněmi," volala Sára spo-»starními a překřičely molly a jejich stoupence, kteří volali: "Rouhání!" dyž se dav trochu utišil, Námdžú pokračovala: "Podporovaly jsme ájatollá-tlým srdcem..." Další nadšené volání ji přerušilo, ženy dávaly hlasitě naje-mje city. "Žehnáme mu za to, co udělal. My bojovaly s našimi muži, jak pe jsme dovedly, sdílely jsme jejich utrpení, věznění a pomáhaly revoluci at despotu. Teď jsme svobodné, Írán je osvobozen od jeho nadvlády i od jflády cizinců. A to nedává nikomu, ani mollům a dokonce ani ájatolláhovi id vracet kolo dějin zpátky..."

Hohutné volání: "Ne! Ne! Pryč s despoty. Hlasovací právo ženám! Nedáme angová do vlády! Langová ministr školství!" 3ch Sáro, není to úžasné?" Sahrazád zářily oči. "Už jsi někdy hlasovala?" zlatičko, to víš, že ne. Ale to neznamena, že na to nechci mít právo. Sto-ř.jsem Mašangovi opakovala, že bych se s ním samozřejmě poradila, koho ||l volit, ale že to chci udělat sama!"

fAés pravdu!" Sahrazád se otočila a vykřikla: "Ať žije revoluce. Bůh je veli-||ůh je veliký! Langová do nejvyššího soudu! Ženy jako soudkyně! Trváme Wých. právech..."

Eiúr, Íránec vyškolený v PLO, který zabral Sahrazádin byt a měl za úkol t demonstraci a evidovat nebezpečná individua, ji poznal podle fotogra-Ezlobil se. "Ženy mají poslouchat zákon boží," křičel.

"Ženy nesmí byt 1«| | I rr ' ,

Pcynemi! Zeny musí plnit povinnosti dané Bohem!" Ale jeho hlas zanikl. Bkdo nevěděl, jak pochod začal. Najednou všichni šli, zaplavili ulice, do-l byla přerušena a dav se nezadržitelně valil. Ženy v oknech a na balkonech y s otevřenými ústy. ttnozí muži dávali najevo pobouření. "Podívej se tamhle na tu, na tu mla-pkurvu v zeleném kabátě, který se jí rozevívá a ukazuje klín, podívej se na "Úl ji ztrať za to, že mě takhle pokouší..." udíš tamhletu s těma kalhotama, obepínají ji jako druhá kůže." Mé? Aha, už ji vidím, modré kalhoty! Bůh nás chraň! Člověk vidí, jak se nakrucuje! Dělá to schválně! Jako ta v tom zeleném kabátě, co má ruce kří-L Děvky! Hej, slyšíš, ty děvko tam dole, ty potřebuješ jen pořádného ta- nic víc..." Ize to vzrušovalo, chlípnými pohledy provázeli pochod. ny se dívaly a žasly. Další a další zapomněly na své nákupy nebo stánky

542

a připojily se ke svým sestrám, tetám, matkám, babičkám, které si nevzaly čádory ani závoje nejsou snad v hlavním městě Teheránu, nejsou tou Íránu? Už dávno nejsou vesničanky! Tady je to jiné, ne jako na vesnici j by si netroufly vykřiknout heslo ani sundat závoj, šátek nebo čádor. spojte se! Bůh je veliký! Bůh je veliký! Vítězství, jednota, boj! Rovnost že Hlasovací právo! Pryč s despoty! Pryč s despoty..." Před průvodem, za ním i v postranních ulicích se začaly formovat skuc mužů. Ti, kdo byli pro, se stále víc dostávali do konfliktu s odpůrci - z žádal, aby každý protiislámský čin byl muslimy odsouzen. Došlo k potyfl Jakýsi muž vytáhl nůž a zemřel s nožem jiného muže v zádech. Výstřely bj kolika pušek a pár zraněných. Mnoho střetů, hlavně mezi liberály a fundaa talisty, mezi levicí a Zelenými páskami. Pár rozbitých hlav, tady jeden na tamhle druhý, pár dětí uvízlo před zapáleným ohněm, některé zahynuly, jíl schovaly za parkující vozy. ;

Ebráhím Kijábí, studentský vůdce Túde, který unikl z léčky tu noc, kdyd tili Rákoczyho, vyšel do ulic a zachránil jedno z vyděšených dětí, zatímco?! tele ho kryli. Pro jistotu zabočil za roh. Jakmile se přesvědčil, že holčičce r ní, zakřičel na své přátele: "Pojďte za mnou!" Věděl, že tady jsou v mé a chtěl zmizet. Bylo jich šest. Rozeběhli se do postranních ulic a za chvíli i řili na Rooseveltovu třídu. Túde dostala pokyny vyhnout se otevřenému) se Zelenými páskami, pochodovat se ženami, proniknout do jejich řad a; vat je pro svou víru. Byl nesmírně rád, že může být zase konečně v akcl se zatím pořád schovával. Do půlhodiny od zajetí Rákoczyho ohlásil zradu svému školiteli zTú(mu řekl, ať nechodí domů, oholí si vousy a drží se stranou někde v bezp daleko univerzity. "Nedělej nic až do demonstrace žen v úterý. Té se zuti se svou buňkou, jak bylo naplánováno, a druhý den odejdeš do Kovízu. ti mělo na čas zajistit bezpečí." "Co Dimitrij Jazernov?" - to bylo jediné ze všech jmen, pod kterým l czyho znal. "Nestarej se, dostaneme ho z toho. Ještě mi zopakuj, jak ti muži v] Ebráhím mu pověděl to málo, co si pamatoval o Zelených páskách ; ce. Pak se zeptal: "Kolik mužů se mnou půjde do Kovízu?"

"Ty a dva další byste na toho zatraceného mollu měli stačit." Ano, pomyslel si znovu, to bohatě stačí- můj otec bude brzy pomstěn.-! M 16, kterou ukradli před týdnem ze zbrojnice v Doušan Taphe. "Svob< křičel a spěchal na Rooseveltovu třídu připojit se k předním řadám. " Sto yardů za ním jel otevřený nákladní vůz plný mladíků zvolna kupNi neustálého mávání a povzbuzování. Byli to letci bez uniforem, mea-lJ Karím Pešádí. Už hodiny pátral v davu po Sahrázád, ale nikde ji nevidd.f lu s ostatními pobýval zatím v Doušan Taphe, odkud téměř úplně vymiw zen a řád, hlavní slovo měly výbory, které vydávaly různé protiřečící si pí a zákazy, jež pocházely z nejvyššího velitelství podléhajícího Bázargánovlf 543

ho revolučního výboru, některé vydával prostřednictvím rozhlasu sám i Chomejní. <né jako všichni ostatní piloti a důstojníci byl i Karím předvolán před vý-ůli křížovému výsledku ohledně své dosavadní činnosti, politických ná-lkontaktů v minulosti. Jeho minulost byla dobrá a mohl pravdivě odpří-|lt, že vždy podporoval revoluci a Chomejního. Ale přízrak otce mu visel Jávou a hluboko v

srdci ukrýval touhu po pomstě. Uminulou noc se pokusil vplížit do věže v Doušan Taphe, aby našel kni-bvých povolení kvůli HBC, ale vyhodili ho. Nesmím zklamat, říkal si, Sa-(je na mě závislá... och Sahrazád, dáváš mi smysl života, i když tě nikdy fa mít. fcostně ji hledal mezi demonstrantkami, protože věděl, že tu někde musí 8'era večer poslouchal s hrstkou přátel agresivní projev v rozhlase namíře-iti manifestaci a volající po protimanifestaci, jeho autorem byl Jeden fun-italista. Karím dostal strach o Sahrazád, její sestry a sestřenice, protože vě-'všechny jdou na manifestaci. I jeho přátelé měli obavy o své blízké. Proto ino sehnali nákladní vůz a připojili se k demonstraci. Se zbraněmi. >vnost pro ženy," volal. "Ať žije demokracie! Ať žije islám! Demokracie, I is" slova mu odumřela na rtech. Iži utvořili přes celou silnici bariéru, aby pochod zastavili. Ženy v pred-hdách spatřily jejich hněv a zvednuté pěsti. První řada se instinktivně sna-'omalit, ale tisíce žen za nimi je nevyhnutelně tlačily dopředu. !»čjsou ti muži tak zuřiví?" zeptala se Sahrazád a její blaženost se vytratila. >u nevzdělaní, většinou jde o vesničany," řekla Námdžú Langová stateč-htějí z nás mít otrokyně, otrokyně, nebojte se! Bůh je veliký..." žte se za ruce," volala Sára, "nemůžou nás zastavit! Alláhhhu akbarr..." fei muži blokujícími silnici byl i ten, kdo zavedl Džáreda Bakravána ve vé-vínu na popraviště. Poznal Sahrazád v davu. "Bůh je veliký," zamumlal zi. "Bůh mě učinil nástrojem, který poslal zlého obchodníka do pekel, Bůh dává do mých rukou jeho zhýralou dceru." Hltal ji očima, v duchu i nahou na pohovce, pyšná ňadra, oči plné vášně, vlhká ústa, vlhké rty... pse mu, že slyší: "Vem si mě, vem si mě, rychle, zadarmo, udělej mi co, p, chci tě cítit v sobě, udělám pro tebe cokoli, rychle, rychle... och Sata-ozmi..." ni nůž. V tříslech mu pulzovala krev, úd měl ztvrdlý. Vrhel se na ni. "Bůh yyý -" Výpad byl nečekaný, muž přeletěl prostor dělící ho od žen, pár žil, sáhl po Sahrazád, ale uklouzl a v rozrušení spadl, nůž cinkl o zem. 'cely a on se lopotně hrabal na nohy a znovu se po ní sápal viděl jen ji, I rozšířené hrůzou, nůž už zase držel pevně v ruce, aby ji mohl podržít-az byl od ní jen tři kroky, dva, jeden... hlavu měl plnou jejího parfému, ílské vůně. Napráhl ruku ke smrtící ráně, ale pohyb nedokončil. Pocho-|satan postavil do cesty svého džina - v hrudi ho strašlivě páliło, oči pře-1'vidět. Zemřel se jménem Boha na rtech.

544 james Či

Sahrazád vytržetěně hleděla na zhroucenou postavu, vedle ní Ebráhím i kou v ruce, za nimi se ozývaly výkřiky a jekot i zuřivý řev tisíců žen. Další rána, další muž padl. "Musíme jít dál," křičela Langová, přesto měla strach, a Ebráhím se k ní přidal: "Dopředu, ženy, nebojte se..." Sahrazád cítila jeho sebedůvěru a na okamžik si ho spletla se svým I čem Karímem, protože byli stejně velcí, štíhlí a měli podobné rysy. Pak) spojila hrůza a nenávist a vykřikla: "Dopředu, za mého otce... Pryč s a Zelenými páskami, pryč s vrahy!" Popadla Sárú. "Pojďte! Vpřed!" dn kou vzala Ebráhíma, svého zachránce, a znovu vyrazili. Další muži k předním řadám, aby je podpořili, objevil se i vůz s letci. Další zuřivec s nožem se proti nim s řevem vrhl.

"Bůh je veliký...", volala Sahrazád a dav s ní, ale než zuřivce zneško ranil Námdžú Langovou na paži. Přední řady šly dál, obě strany volaly i veliký", obě byly přesvědčeny o své pravdě. Pak se opozice zhroutila. "Nechtě je jít," zavolal jeden muž. "Naše ženy jsou tam taky; je jic mnoho... příliš mnoho..." Muži ustoupili dozadu a do stran a cesta byla Bouřlivé volání triumfujících žen se rozléhalo kolem: "Alláhhhu akbarf je s námi, sestry!" - "Vpřed!"

zavelela znovu Sahrazád. Ranění s pomocí ostatních pok{| v cestě nebo zůstávali stranou. Teď už byla manifestace opět ukázněná, opozice jim nezastavila cestu, i když mnozí muži na ně zle zírali. Tejmúri ní fotografovali buřiče. "Je to úspěch," jásala Námdžú Langová slabým hlasem. Stále šla v p(dě, šátek nasáklý krví z rány na ruce. "Měly jsme úspěch - i ájatolláh d o našem odhodlání. Můžeme jít k manželům a rodinám. Udělaly jsme, t chtěly, a teď půjdeme domů." "Ne," odmítla Šahrazád, v tváři bledá a špinavá; ještě nepřekonala pot zy. "Musíme jít znovu. Zítřa, pozítří a

popozítří, dokud mám veřejný! hlásí, že se nám nesmí vnucovat čádor a že máme svoje práva." ,? "Ano," souhlasil Ebráhím, "když teď přestanete, mollové vás rozdrťí?" "Máte pravdu, ághá, och, jak se vám odvděčíme za naši záchranu?" ; "Ano," řekla Sára, taky ještě otřesená. "Půjdem zítřka znovu ne! ti šílenci nás zničí!" Pochod pokračoval bez problémů stejně jako ve všech ostatních městech na vesnicích a v malých městech byly pochody zastaveny ještě dřív, než a na jihu, v Kovízu, se na náměstí do ticha ozývaly jen zvuky šlehačů a výkřiky. Když se ženy sešly, byl tam mollá Hosejn. "Tento protest se l je. Všechny ženy, které se neoblékají podle dobrých mravů, musí být ránu veřejně potrestány za neslušnost." Jen asi půl tuctu žen z dvousei zástupu mělo kabáty a západní šaty. "Kde je v Koránu psáno, že musíme nosit čádor?" vykřikla manželka žera banky, která studovala v Teheránu na univerzitě. Měla jednoduché a nezakryté vlasy. 545

» proroku, řekni manželkám, dcerám a věřícím ženám, aby se halily do zá- | Írán je islámský stát... první v historii. Imám souhlasí s čádorem, takže fte dodržovat. Běž a obleč se, jak se sluší!"

C velící v druhých zemích nemusí nosit čádor a jejich vůdcové a manželé jtau nenutí."

(úží jsou správci ženských záležitostí, neboť Bůh jim dává přednost... l žena je tedy poslušná... Vzpurným ženám se vyhýbejte, vykažte je naje-ie a ztluče je. Když vás potom poslechnou, už jim neškodíte.' Běž a za-ylasy!" aújdu. Víc jak čtyřicet let chodí íránské ženy bez závoje a " tyricet ran bičem zkrotí tvou neposlušnost! Bůh je veliký!" Hosejn dal po-idnomu ze svých pomocníků, další k ní přiskočili a drželi ji. Bič jí brzy za sšného jásohu přihlížejících mužů roztrhal látku na zádech. Pak ženu, kte-l v bezvědomí, odnesli. Ostatní se tiše rozešly domů.

tejn pohlédl na svou manželku, která byla ve vysokém stupni těhotenství. S odvažuješ připojit se k protestům lehkých ženštin?"

l... to byl omyl," řekla zděšeně. "Byl to velký omyl."

no. Nedostaneš nic k jídlu dva dny, jen vodu, abys na to nezapomněla. i nečekala dítě, dopadla bys stejně; přede všemi na náměstí." kuji ti, že jsi milosrdný, Bůh ti žehnej a ochraňuj tě. Děkuji ti..." i V teheránu. 18.40 HODIN. Mciver s Andrew Gavallanem vyjeli z ná- [oblasti po silnici k jejich stopěradvacítce ETLL, zaparkované na asfaltu-še asi čtvrt míle daleko. Vrátila se před hodinou z Tabrízu a teď rankova-kystala se na zpáteční let přes Záliv. Když přistáli, Armstrong jim květnatě ?al, že jim ji zapůjčili, a plukovník Hašenu' Fazír se připojil. iBpitán Hogg říká, že stopěradvacítka se vrací v sobotu, pane Gavallane," (se Hašenu' zdvořile. "Byl byste tak laskav a umožnil nám ještě jednu cestu brízu? Tentokrát stačí jen tam, není třeba čekat, zpátky už se dostaneme." šem, plukovníku," přinutil se Gavallan chovat příjemně, i když dobře se l ani s jedním z těch dvou. Když ráno dorazil z Al Sargázu, Mciver mu řitě mezi čtyřma očima sdělil, proč musel vyhovět. "Promluvím si o tom Otem, Mácu," zuřil nad takovým vydíráním. "To je jedno, jestli je z kri-hfho nebo ze zvláštního oddělení!" :hni si zacpali uši, když obrovské letadlo USAAF vzlétlo na svou cestu do A končin byl to jeden z mnoha letů organizovaných americkou vládou i evakuovat zbytky Američanů, včetně personálu velvyslanectví, kde zuří nezbytní pracovníci. Když hluk utichl, Gavallan oznámil: "Talbot má B vzkaz, pane Armstrongu, a chtěl by vás co nejdřív vidět." Oba muži si aili pohledy a kde, pane?" Jen co nejdřív." Jeho pozornost upoutala velká černá limuzína, která

546 james cum

k nim s vlající oficiální vlajkou Chomejního mířila. Vystoupili dva s tvrdými rysy, uctivě Hašemímu zasalutovali a otevřeli mu dveře. "Takže v sobotu ještě jednou děkuji, pane Gavallane." Nastoupil doz "Jak se zkontaktujeme, plukovníku - v případě, že by došlo ke změně pfc "Nejlépe přes Roberta. Ať mi doručí vzkaz. Můžu pro vás něco udělat?.' na letišti?" il Mciver rychle zareagoval; "Pokud jde o doplnění paliva - děkuji, že j« zařídil, ocenil bych, kdyby to tak mohlo být pokaždé. A také bych potřeboval usnadnit formality s povolováním letů."

j "Dohlédnu na to. Na sobotní let dostanete prioritu. Kdyby něco, prosím o pomoc Roberta. Nasedni, Roberte!" "Ještě jednou děkuji, pane Gavallane, na viděnou v sobotu," Armstrong široce. Když předtím přišel Talbot, aby zjistil, v kolik hodin Armstrong př vzal si ho Gavallan stranou a skoro na něj kvůli tomu vydírání křičel. "B netrestej," bránil se Talbot, "jaké příšerné obvinění, jak nebritské, mohu tak říci! Pokud vím, Robert dost riskoval, aby vaši společnost uchránil od ží, Duncana i Locharta to je dobrý chlap, má rozkošnou ženu, smutné, t jím otcem - potíží, které by mohly vypuknout každým okamžikem, že?" ce se usmál. "Taky jsem slyšel, že Robert požádal pouze o malou laskavost, se dá snadno zařídit, nikoho to nezabije, Andrew." "Je ze zvláštního oddělení, dřív byl na kriminálce v Hongkongu tak?" trval na svém názoru. Talbotův úsměv neztratil sladkost. "Ani nevím. Ale zdá se, že vántt-1 opravdu prokázat laskavost. To je od něj hezké, ne?" "Má knihu s povolením letů?" "I "O tom já nic nevím." "il

"Kdo je ten plukovník Fazír?"

Talbot si zapálil cigaretu. "Jen přítel. Jako přítel je dobrý." "To jsem viděl. Zařídil doplnění paliva a okamžité, přednostní povolc jako kdyby byl Všemohoucí." "Och to není, to rozhodně ne. Něco na ten způsob, ale ne Všemohou je Angličan," zasmál se Talbot. "A navíc žena. Žádný muž by nedoh uspokojivě stvořit svět. Něco vám prozradím. Slyšel jsem, že na návrh (si správní rady, Alí Kiji, hodlají znárodnit všechny cizí letecké sp zejména tu vaši." Gavallan byl v šoku. "Hodlají? To jako kdo?"

"Záleží na tom?"

Talbot odjel a Gavallan se vrátil zpátky do kanceláře, kde dnes všichni zaměstnanci. Ještě to nebylo úplně v normálu, ale téměř - op sílačky, dálnopisu, přednosta, skladníci, pár úředníků. Nebyla tu zad protože všechny žádaly o povolení zúčastnit se protestní demonstrace. . pojď se projít." r 547

tlver zvedl oči od haldy zpráv. "Jistě." Všiml si, že se tváří vážné. tě neměli čas si pohovořit, v kanceláři to bylo vyloučené - zdi tenké hny uši nastražené. Od chvíle, kdy Gavallan přijel, probírali se oba už ně-|hodin účty, kontrakty dosud platnými nebo zrušenými, stavem základen hny podaly obezřetné zprávy, v nichž ohlašovaly minimální činnost a maní problémy. Jedinou dobrou zprávou bylo Mciverovo povolení vyvézt tři (dvanáctky, a ani to zatím nebylo jisté. ili na plochu překladiště. Jumbo japonských aerolinií se s řevem vznesl do "V podniku Iran-Toda si prý tisíc japonských techniků kouše nehty nu-J prohodil Mciver rozržitě.

|jich konsorcium dostává zabrat. V dnešních Financial Times píšou, že ili rozpočet o půl bilionu dolarů; v tomhle roce projekt v žádném přípa-nužou dokončit a nemají žádnou možnost, jak se z toho dostat - tohle iace lodní dopravy musí Todu silné poškodit," soudil Gavallan. Všiml si, Ľm nikdo není. "My máme tu výhodu, Mácu, že naše hlavní kapitálové pcejsou mobilní, aspoň z větší části." ;lver se na něj podíval, vnímal ošlehanou tvář, šedé huňaté obočí, hnědé Kvůli tomu jsi se mnou chtěl mluvit?" istečně." Seznámil ho s tím, co vykládal Talbot. "Znárodnit! To znamená, déme o všechno - pokud něco neuděláme. Genny měla pravdu, budeme et poradit sami."

3Íe mě to nejde. To ti taky řekla?"

rsem, ale já myslím, že to půjde. Třeba takhle: Dejme tomu, že dnes je P. Všechn postradacelný personál začne opouštět Írán, ať z důvodu doje, nebo přeřazení na jiné místo; vyvezeme náhradní díly buď naší sto-lvacítkou, nebo normální linkou, pokud budou zase v provozu - jako za-Í, nadbytečné, na opravu nebo jako osobní zavazadla. Zágros tři se Kle do Kovízu, Tabríz se ,dočasně' zavře a Erikkiho dvěstédvanáctka se re do Al Sargázu a pak do Nigérie i s Torném Lochartem a ještě jednou idvanáctkou z Kovízu. Ty zavřeš ředitelství v Teheránu a otevřeš ho v Al M, odkud budeš řídit tři zbývající základny v Lengeh, Kovízu a Bandar-e a a budeš se jako snažit o .návrat k normálnímu stavu' - všichni zatím náme pokynům naší vlády, která nařídila evakuovat personál kromě ne-' nutného." Ľ Je pravda, ale -"

sch mě domluvit, chlapče. Dejme tomu, že přípravné stadium by trvalo | dní. Jednatřicátý den bude den D. V tento den v určenou hodinu -l v den D plus minus jeden dva dny, podle počasí nebo bůhví čeho - vy- vysílačkou z Al Sargázu smluvené heslo. Všichni zbylí piloti nasednou do pících vrtulníků a poletí přes Záliv do Al Sargázu, tam odmontujeme ro-7 "složíme vrtulníky do nákladních letounů 747, které zajistím já sám, !L s nimi do Aberdeenu a je to v suchu," zakončil Gavallan s širokým ""cm na tváři.

548 james Ct

Mciver na něj zíral bez valného nadšení. "Jsi cvok! Jsi normální cvok, l ne. Tvůj plán má tolik děr... je to pitomost." "Jmenuj jednu díru."

"Můžu ti jich vyjmenovat padesát, jed-"

"Postupně, chlapče, a nezapomeň na svůj tlak. Mimochodem, jak na Genny mě prosila, abych se tě zeptal." "Dobře a už mé s tím neotravuj. Takže zaprvé: Všichni vyletí ve stejru, jenže z jednotlivých základen to trvá pokaždé jinak dlouho, protože nos, kterou budou muset urazit, se setsakramentsky liší. Z Kovízu budou set nejmíň jednou tankovat - rozhodně to nezvládnou na jeden záťah, ani Záliv ne." "To vím. Uděláme separátní plány pro každou ze tří základen. Velitel.! z nich promyslí sám způsob, jak vypadnout - my se o ně postaráme po pí Scrag přefrčí Záliv snadno a Rudi z Bandar-e De-" -»| "To tedy ne. Ani Rudí ani Starke to na jeden záťah nezvládnou i

kd] jim nakrásně podařilo přeletět Záliv, o čemž pochybuju - budou muset pj tet vzdušným prostorem Kuvajtu, Saudské Arábie a Spojených emirátů a| ví, jestli jejich vlády vrtulníky zadrží a budou nás pokutovat, nebo pilot) dí za mříže. V Al Šargázu to bude stejné, nevím, proč by se tam měli jinak." Potřásl hlavou. "Sejcháty nemůžou udělat nic jiného, když nebi mít povolení z Íránu - budou mít oprávněné obavy, že Chomejního re by se mohla přenést k nim, a vesměs všichni mají velké menšiny šiltů,,; armáda se íránské nevyrovná ani na vodě, ani ve vzduchu." "Všechno hezky popořadě," navrhl klidně Gavallan. "Máš pravdu, pokt o Rudiho a Starka. Ale co když budou mít řádná povolení k průletu, 1 vzdušnými prostory?" "Jak to?"

"Poslal jsem dálnopisem všem leteckým kontrolám v Zálivu zvlášť o povolení a všichni odpověděli, že nemají vůbec žádné námitky proti vrtulníkům S-G." "Dobře, ale -"

"Jedno po druhém, chlapče. Takže dál; dejme tomu, že by naše stropil dostaly britskou registraci - jsou britské, jsou to naše letadla, my je spH my jsme majitelé, i když se nás partneři snaží oblafnout. Když budou ras skou registraci, nemůže s nimi Írán ani nikdo jiný manipulovat. Souhlas "V případě, že by se podařilo dostat je odtud, tak ano, ale vedení Írán! tecké společnosti k tomu nikdy nedá souhlas, takže britskou registraci;! mít nebudou."

"Dejme tomu, že by se mi podařilo zajistit jim britskou registraci l žal složitých podmínek."

"Jak bys to, sakra, chtěl udělat?"

"Zažádal bych o ni. Stačí požádat, chlapče. Požádat maníky z lond gistrace, aby to udělali. Dal jsem žádost, než jsem odjel z Londýna. ,S 549

ejak z kopce,' informoval jsem je. .Pěkně to smrdí, kamaráde, to je fakt,' ni. ,Byl bych rád, kdybyste mým letadlům znovu dali britskou registraci, (dočasně,' navrhl jsem. ,Až se situace znormalizuje, mohl bych je vyvézt toitelně se souhlasem vlády, která bude v Íránu zrovna u moci, víte jak to | ted' mi nikdo nic nepodepíše.' Jasně, kamaráde,' oni na to, ,s naší vlaji to stejné - s každou zatracenou vládou to je to samé. Tak jo, jsou to va-| »je, o tom není pochyb, je to sice drobet neregulérní, ale nejspíš by to šlo. liiividíme.'" Uvěř přestal chodit sem tam a udiveně se na něj podíval. "Souhlasili?" Ítě ne, chlapče. Další námitka?"

lam jich stovky!" Rozčileně přecházel, nedokázal zůstat v klidu. Ik povídej!"

i, když ti takhle řeknu jednu po druhé, ty si nějakou odpověď vždycky na-k a samozřejmě to bude vypadat dobře - ale všechny dohromady se zvlád-biedají." buhlasím s Genny, že to musíme vymyslet sami." sně, ale musí to být reálné. Ještě něco mám povolení vyvézt tři dvěstě-ctky, možná bych ho dostal i na ten zbytek."

r til ještě venku nemáš, Mácu. Partneři ani letecká asociace nás nenechají k vyklouznout. Podívej se na Guerney obstavili jim všechny vrtulníky, [osmačtyřicet, včetně všech dvěstědvánáctek - to je dohromady dobrých |milionů dolarů." Podíval se na ranvej, kde přistával Herkules, letadlo brit->L vojenských sil. Gavallan ho pozoroval. "Talbot tvrdil, že do konce tvdne tou všichni příslušníci britské armády, námořnictva i letectva, všichni rech-1 lektoři a na ambasádě zůstanou jen tři lidi včetně něj. Taky říkal, že při nonstraci před americkou ambasádou se někdo vplížil dovnitř, otevřel dy:-em trezor a ukradl kódové knihy..." > tam pořád nechávají tajné materiály?" zhrozil se Mciver. si ano. Každopádně tahle krádež způsobila, jak říkal Talbot, že všechny matické objekty mají nahnáno a zavírají. Nejvíc se třesou Arabové - ani i z naftových šejků si nepřeje zavedení Chomejního učení ve své zemi, l ochotni obětovat poslední dolar, aby tomu zabránili. Nahnáno ale mají ni včetně Sovětů a ambasád křesťanských zemí. Talbot sází padesát liber fStaré jehlici do klobouku, že Irák má teď pro všechny případy přípravě-ekovou knížku a Kurdistan taky a vůbec všichni, kdo smýšlejí proarab-do podporují sunnity a jsou proti Chomejnímu. Celý Záliv prý je teď Otovosti." e zatím by-" "Mim nic dělat nemůže, už zdaleka není tak bujarý jako před pár dny a ne-Ľsi, že Chomejní odejde v míru a pokoji dožít do Kommu. Podle něj teď, lĽ Jsou pro Chomejního a pro molly, platí heslo Írán Íráncům," pokračo-Ľ-homejní tu vyhraje, pokud ho levičáci nezavraždí, a cizinci budou mu-padnout. To se týká i nás." Gavallan tleskal rukama v rukavicích. "Jsem

550

james Či

úplně promrzlý, Mácu. Podívej, z účetních knih je jasné, že jsme v prfi Musíme se o sebe postarat sami." "Je to šíleně riskantní a myslím, že přitom pár strojů ztratíme." "Jen když budeme mít smůlu."

"Tak velikou kliku mít nemůžeme, Andy. Pamatuješ si na ty dva mei z Nigérie, které zabásli jen proto, že opravovali stopětadvacítku, která i bez povolení. Vyfasovali čtrnáct let!" "To bylo v Nigérii a ti mechanici tam zůstali. My tu nikoho nenechi "Jestli tady jen jeden kooperant zůstane, popadnou ho a zavrou, až; a budou nás i s našimi letouny mít díky němu v hrsti, leda bys ho chtěl i vat. Jestli ne, budeme se muset vrátit a oni na nás budou pěkně našťvaní naši íránští zaměstnanci?" Gavallan se zatvářil tvrdohlavě a řekl: "Jestli štěstí bude proti nám, nct že nám nic. Jediná možnost je vypracovat do detailu perfektní plán a poč vším. To bude trvat celé týdny - a rozhodně to musíme držet v tajnosti, je zi námi dvěma." Mciver zavrtěl hlavou. "Jestli to má za něco stát, musíme se poradit s] Scraggerem, Lochartem a Stárkem." "Jak myslíš." Gavallan se protáhl, bolela ho záda. "Jakmile to bude- promyšlené... Rozhodně to spustíme až na poslední chvíli." Šli mlčky vedle sebe, sníh křupal pod nohama. Byli skoro na konci a plochy. "Můžeme tím chlapcům pěkně zavařit," poznamenal Mciver. Gavallan se tvářil, jako by neslyšel. "Nemůžeme jen tak zahodit pat práce, vykašlat se na naše úspory, na tvoje, Scragovy a všech ostatních. l'1 je pryč. Většina partnerů uprchlá, schovává se nebo je po smrti - anel proti nám, ať už z vlastní vůle, nebo z donucení. Pracujeme minimálně.' . dvaceti vrtulníků lita devět. Za to málo, co děláme, nejsme ani placeni."! mě jsme odepsaní."

r? Mciver vzdorovitě namítl: "Není to zase tak strašné. Part-" lĽj "Mácu, kdy už konečně pochopíš, že nemůžu zkrátka jen tak odepsati ze, které nám dluží, plus všechny stroje a náhradní díly a udržet se nad vfl To prostě

nejde. Těch našich třináct dvěstědvanáctek stojí třináct milionfig rických dolarů, devět dvěstěšestek asi milion a půl, tři Alouetty taky folii hradní díly zhruba za dvacet milionů. Tohle vážně odepsat nemůžu. Ian I roval, že Struani budou tenhle rok potřebovat pomoc, nemají žádné prcb; Linbar učinil několik chybných kroků a... však víš, co si o něm myslím! o mně. Ale přesto je tchaj-panem. Nemůžu odepsat Írán, vycouvat z t kontraktů na letouny X63, nemůžu při současných potížích, které nám j byrokrati a daňový úřad v Severním moři. Nejde to." "Jenže si uvědom, že toho budeš chtít po chlapcích setsakra moc, Cín "A od tebe taky, Mácu. Na sebe nezapomínej. Bude to týmová práct bude to můj rozmar, ale nutnost - protože buď to riskneme, nebo jdeme! ni ke dnu." 551

Stsina našich lidí by dostala bez problémů místo jinde. Na všech trzích je lvka po zkušených pilotech vrtulníků, navíc ještě s praxí v takovýchto naf-ffch oblastech." |lo a co? Vsadím se, že stejně by všichni nejradši zůstali s námi, protože se lli mají dobře, dáváme jim maximální mzdy, máme nejlepší bezpečnostní jpisy - S-G je nejlepší vrtulníková společnost na světě a oni to vědí! Já a ty t, že jsme částí Vznešeného domu, hrome! A to už taky něco znamená." lllanovi zasvítily oči. "Přísámbůh, jestli to spustíme, rád bych v tom Lin-Vi namočil čumák. Až přijde čas, budeme chlapce informovat. Zatím to [mé promyslet. Souhlasíš?" |akjo." Mciver nebyl nadšen. "Budeme plánovat." Bvalla se na něj podíval. "Znám tě příliš dobře, Mácu. Za chvíli budeš dě-jravál, proč už nemizíme, a já budu říkat, abys ještě počkal, že ještě musíme »t tohle a tamto..." |c Mciver neposlouchal. Jeho myšlenky už se obíraly všemi možnostmi, l byly vesměs nemožné - až na britskou registraci. Mohla by všechno zmé-Naděje tu snad je... lidy, ten plán by měl mít nějaké krycí jméno."

jenny navrhovala jako název Smršť - tohle slovo dobře vystihuje kalamitu, l nás postihla."

kniha TŘETÍ

ČTVRTEK

22. února l 979

555

TABRIZ

kapitola | BAHRAJN

3ZÁPADNĚ OD tabrízu. 11.20 HODIN. Ze svého místa na schůdkách do piny zaparkované dvěstědvanáctky, vysoko v horách, měl Erikki krásný vý-id do sovětského Ruska. Hluboko pod ním tekla na východ ke Kaspickému |>ři řeka Aras, kroutila se kolem úpatí hor a tvořila velkou část hranice mezi Biem a Sovětským svazem. Vlevo viděl v Turecku Ararat, čnící do výše pat-t tisíc pět ser stop. Dvěstědvanáctka stála kousek od ústí jeskyně, v níž byla a americká vysílací stanice. tyla, pomyslel si s chmurným zadostiučiněním. Když tu včera odpoledne tál - ve výšce osm tisíc pět set šedesát dva stop - vrhla se horda levičáckých ájunů, které přivezl, do jeskyně, ale nenašli tam žádné Američany, a když ji ntarga zevrubně prohlédl, zjistil, že všechno důležité zařízení je zničené a kó-w knihy pryč. Bylo zřejmé, že odcházeli ve spěchu, ale na nic skutečně důle-"o nezapomněli. "Stejně to tu vyčistíme," řekl Cimtarga svým lidem, "Jako 'ch ostatních." Pak se obrátil na Erikkiho: "Můžete přistát tamhle?" Ukázal toru, kde se tyčil komplex radarů. "Chci je rozmontovat." »Nevím," odpověděl Erikki. Granát od Rosse měl pořád uložený v levém ppazí Cimtarga ani jeho strážci ho neprohledávali a nůž měl pořád buzdru na zádech. "Podívám se."

"Spolu, kapitáne. Oba se podíváme," zasmál se Cimtarga. "Aspoň něhu v pokušení vzít roha." Zaletěli nahoru. Před radary na sloupech zapuštěných hluboko v betonu g severní stěně byla malá plošinka. "Za stejného počasí jako dnes by to šlo, i jestli bude vítr, mohl bych ztratit balanc a praštit s vámi o zem," vycenil zu ve vlčím úsměvu. Cimtarga se zasmál. "Děkuju, nechci. Netoužím opustit tenhle svět." "Na Sověta, zvláště na Sověta z KGB, nejste nejhorší."

"Vy taky ne - na Fina."

Od neděle, kdy Erikki začal s Cimtargou létat, si ho postupně docela obil - i když člověk nemůže nikomu z KGB doopravdy věřit, přemítal. Ale ten ns byl zdvořilý, férový a spravedlivě se s ním dělil o všechny přídělky jídla. Mini večer se s ním rozdělil o láhev vodky a dal mu nejlepší místo na spaní. No< váli ve vesnici vzdáleně dvacet kilometrů jižním směrem, na kobercích pólo ných na špinavé podlaze. Cimtarga říkal, že i když jsou na kurdeském už vesnice je tajně pro fadájúny a jsou tam v bezpečí. "Tak proč mě hlídáte?" "Je bezpečná pro nás, kapitáne - ne pro vás."

Noc předtím, když pro něj Cimtarga a hlídky přišli do ložnice v chánaw láci, krátce po odchodu Rosse, ho zavezli k letecké základně a za tmy, protiv leteckým předpisům Iránu, letěl do horské vesnice severně od Chvoje. Tál úsvitu naložili skupinu ozbrojených mužů a letěli k první ze dvou amenck radarových stanic. Byla zničená, žádný personál tam nebyl. "Někdo je musel rovat," utrousil Cimtarga znechuceně. "Matěrbjebjeci!" Později mu Cimtarga vykládal, že místní si šuškájí, že Američani uprchlí 1 ně před jejich příchodem v obrovských vrtulnicích, které neměly žádný zi "Bylo by dobré dokázat jim špionáž. Moc dobré. Ti pacholci prý vidí do l země na vzdálenost několika set mil." "Máte štěstí, že tu nebyli, protože byste se poprali a ještě by z toho byli zinárodní incident." Cimtarga se zasmál. "S námi by to nemělo nic společného, svedlo by se t(Kurdy. Vždycky to tak je, ne? To by byli praví viníci. Špinaví Jezdvové, chá té? Mrtvá těla by se nakonec našla na kurdeské půdě. To by Cartera a jeho » konečně usvědčilo." Erikki poposedl na schůdkách vrtulníku, byl deprimovaný a utahány,, studil. Minulou noc spal zase špatně - měl noční můry kvůli Ázádě. Od (S mžiku, kdy se objevil Ross, se nevyspal. Jsi blázen, říkal si posté. Já vím, ale co se dá dělat. Nějak to nemůžu V nout. Možná je to tím lítáním, už jsem pilotoval příliš mnoho hodin ve! ných podmínkách, i v noci. Pak je tu Nogger, neví co s ním je, a taky Rak a ti mrtví na silnici. A Ross. Ale hlavně Ázáde. Je v pořádku? Pokusil se urovnat to mezi nimi ohledné Johnnyho s modrýma očima l ráno. "Uznávám, že jsem byl žárlivý. Byla to hloupost. Přisahal jsem při b< mých předků, že mi to nebude vadit, a dokážu to," přesvědčoval sám sebc,j 557

(ova samotná nestačila. "Prostě jsem nevěděl, že... že vypadá tak mužně... [bezpečně. Ta jeho dýka se určitě vyrovná mému noži." To rozhodně ne, miláčku. Jsem šťastná, že jsi, jaký jsi, a že jsme spolu. Jak |fš, že se odtud dostaneme?" Rozhodně ne všichni najednou," pronesl poctivě. "Oni by měli radši vy-ftout, dokud to jde. Pokud tu jsou oni, Nogger a ty - nevím, Azádo, nevím, prchnout. Budeme muset čekat. Třeba se nám podaří s trochou štěstí do-e do Turecka..." díval se na východ, kde leželo Turecko, docela blízko a přitom daleko, pro-(Azáde byla stále v Tabrízu - třicet minut letu. Kdybychom se dostali do (cka a hlavně mě nezadrželi a kdybych mohl doplnit palivo, mohli bychom (do Al Sargázu a přes hranici. Kdyby! Boží mých předků, pomozte mi! fceta., když s Cimtargou pili vodku, byl jako vždycky opatrný na to, co poli uměl pít. Dělili se bratrsky až do poslední kapky. "Na zítřejší večer mám (, kapitáne." Fajn. Kdy se mnou budete hotoví?" eště tu máme práci na dva tři dny, pak letíme zpátky do Tabrízu." Potom?" 3?otom dostanu další pokyny."

lebýt vodky, byl by na něj Erikki vychrlil něco od plic. Vstal a pozoroval »ce, jak připravují náklad. Většina předmětů vypadala úplné obyčejně. Krá-|přes hrbolatý terén, sníh mu křupal pod nohama a hlídka šla s ním. Nikdy lei ani pár minut na útěk. Za celých pět dní ani okamžik. "Vaše společnost tje příjemná," řekl mu jednou Cimtarga, který zjevně četl jeho myšlenky, l orientální oči se přivřely

v úsměvu. Íad nimi pracovalo pár mužů na radarech, snažili se je rozebrat. Ztráta ča-pomyslel si. To vím i já, že na nich není nic zvláštního. "To nevadí, kapitá-! podotkl Cimtarga. "Můj šéf má rád, když je všeho hodné. Přál si, abychom czli úplně všechno. Čím víc, tím lip. Proč byste se tím měl vzrušovat - vás pod hodiny." Znovu se upřímně rozesmál.

prikki se protáhl, cítil, že má Ztuhlou šíji, dotkl se špiček nohou a nechal Lli paže i hlavu volné viset, pak zakroužil hlavou co nejvíc to šlo, aby protá-probné úponky svalů a uvolnil křeč. Nedělal to silou, jen pouhou váhou hla- | »Co to děláte?" zeptal se Cimtarga a šel k němu.

tíe to skvělé pro krční páteř." Znovu si nasadil tmavé brýle - bez nich ho ?o odrážející se od sněhu bodalo do očí. "Stačí dělat to dvakrát denně a ne-! problémy."

ite, že mě taky holívá krční páteř? Musím chodit aspoň třikrát za rok iropraktikovi. Říkáte, že tohle cvičení pomáhá?" rozhodně. Poradila mi to jedna čišnice - z nošení plných táců má stejné plemy jako piloti; zkuste to a uvidíte." Cimtarga se ohnul jako předtím K! a pohyboval hlavou. "Ne, děláte to špatně. Nechtě ruce i hlavu viset e! Jste moc křečovitý."

558 jam es clav

Cimtarga ho poslechl a cítil, jak se mu krk uvolňuje, a když se znovu] vil, řekl uznale: "To je skvělé, kapitáne. Máte to u mě." "To byla laskavost za tu vodku."

"Za to si zasloužíte víc než láhev vod"

; Erikki vytřeštil oči, když se najednou z

Cimtargovy hrudi vyřinula krev. kdo ho střelil do zad. Vzápětí se rozlehly další rány a domorodci se vyřítili z l ví a stromů s bojovným pokřikem "Alláhu akbarr". Stříleli po všem, co se lri lo. Byl to krátký smrtelný útok a Erikki viděl, jak Cimtargovi muži padají je po druhém. Jeho vlastní strážce, jeden z mála trvale ozbrojených, sáhl po (ce hned, jak se ozval první výstřel, ale byl okamžitě zasažen a teď ho zarostlý" morodec dorazil pažbou. Další vběhli do jeskyně. Znovu střelba, pak ticha Dva muži se vrhli k němu, dal ruce nahoru a připadal si jako nahý hlu srdce mu bušilo. Jeden z těch dvou otočil Cimtargu a znovu ho střelil. I přešel kolem Erikkiho a nahlédl do kabiny dvěstědvánáctky, jestli se tam l neskrývá. Muž, který zastřelil Cimtargu, stál před Erikkim a těžce oddec Byl malý, měl olivovou pleť a zarostlou bradu, tmavé oči i vlasy a na sobě! hrubý oblek. "Dejte ruce dolů," dovolil anglicky s nápadným akcentem. "Jsem šejk žid, zdejší velitel. Potřebujeme vás a vrtulník." "K čemu mě potřebujete?"

Domorodci dobíjeli raněné a rvali z nich všechno, co mělo nějakou < "CASEVAC," usmál se slabě Bájazíd. "Plno mužů od nás pracuje u řafat věží. Kdo je ten pes?" ukázal nohou na Cimtarga. "Říkal si Cimtarga. Byl to Sovět a podle mě byl z KGB."

"Jasně že Sovět," řekl muž drsně. "Jasně že z KGB - všichni Sověti ví jsou z KGB. Vaše doklady, prosím." Erikki mu dal svůj průkaz totožnosti! ho přečetl a kývl, pak průkaz Erikkimu k jeho údivu zase vrátil. "Proč ve větského psa?" Mlčky naslouchal a jeho obličej potemněl, když mu Eril jakou léčku na něj Abdolláh chán přichystal. "Abdolláh chán je muž, kt(nebezpečné urazit. Moc Abdolláha Krutého je skutečně obrovská, i v zemi Kurdů." "Vy jste Kurdové?"

"Kurdové," přitakal Bájazíd, a ani mu ta lež nepřišla zatěžko. Poklekri hledal Cimtargu. Doklady žádné, jen trocha peněz, ty si vzal; jinak nic,! samopalu v pouzdře a nábojů. To si taky vzal. "Máte dost paliva? , "Tři čtvrtiny nádrže."

"Potřebuju letět dvacet mil na jih. Budu vás navigovat. Pak vyřídíme j VAC a poletíme do špitálu v Rezájji." "Proč ne do Tabrízu je ro mnohem blíž."

"L "Rezájja je v Kurdistánu. Kurdové

jsou tam v bezpečí, aspoň někdy. patří našim nepřátelům: Íráncům. Šáh nebo Chomejní, to je jedno. proto do Rezájji." "Dobře. Nejlepší bude nemocnice pro cizince, byl jsem tam už dřív i 559

[ivací plošina pro vrtulník. Jsou zvyklí na CASEVAC. Můžeme tam dopl-alivo - jsou zásobeni dobře, tedy aspoň bývali... v dřívějších dobách." Ijazíd chvíli váhal. "Dobrá. Ano. Poletíme hned." . do

Rezájji - kam potom?" brom, když nám dobře posloužíte, vás možná pustíme, abyste si mohl jet roli ženu ke Gorgonu chánovi." Šejk Bájazíd se odvrátil a zakřičel na své lby si pospíšili a nastoupili do vrtulníku. "Můžete startovat. Prosím." o s ním?" ukázal na Cimtargu. "A s ostatními?" ;lmy a supi si s nimi poradí."

[trvalo dlouho a byli ve vzduchu, Erikki plný nové naděje. Bez problému i malou vesnici. CASEVAC se týkal jakési stařeny. "Naše náčelnice," řekl tíd. Nevěděl jsem, že ženy mohou být náčelnicemi." roč ne, když jsou dost moudré, silné, chytré a mají správný původ? My, pitšti muslimové, nejsme levičáci ani kacíři. To šiké postavili mezi člověka a. molly. Bůh je Bůh. Ted' už půjdeme." <luví anglicky?" padá moc špatně. Nevím, jestli tu cestu vydrží."

[si Bůh přeje." Je žena hodinový let vydržela. Nemocnici pro cizince postavily cizí olejář-|olečnosti, které ji také stále financovaly. Celou dobu letěl nízko, vyhnul (brízu i vojenským letištím. Bájazíd seděl vpředu s ním, šest ozbrojených k s náčelníci vzadu. Ležela na nosítkách, byla při vědomí, ale nehýbala se. |ť měla velké bolesti, ale nenaříkala. Bcař a ošetřovatelé byli u vrtulníku pár vteřin po přistání. Doktor byl Ame-Itřicátník, v bílém plášti s velkým červeným křížem na rukávu, pod ním f svetr. Kolem zarudlých očí měl tmavé stíny. Poklekl vedle nosítek, zarím-zí tiše čekali. Trochu zasténala, když se dotkl jejího podbřišku, přestože uče byly jemné. Tiše jí něco řekl zadržávající turečtinou. Pousmála se, t poděkovala. Ošetřovatelé na jeho pokyn zvedli nosítka a vynesli ji ven. I přikázal, aby ji dva jeho lidé doprovodili.

ar se obrátil na Bájazfda a snažil se hovořit místním dialektem: "Excelen-rebujji znát její jméno, stáří..." a hledal vhodný výraz, "anamnézu, lékař-namnézu." uvte anglicky."

"re, díky, ághá. Jsem doktor Newbegg. Obávám se, že to nepřezijí; cp má skoro nitkový. Je stará a já se domnívám, že má vnitřní krvácení. a nějaký pád?"

"e pomaleji, prosím. Pád? Ano, ano, před dvěma týdny. Uklouzla ve » spadla bokem na kámen." ""n, že krvácí dovnitř. Udělám, co se dá, ale... je mi líto, nemůžu vám ": určitého."

560

"Insá Alláh."

"Vy jste Kurdové?"

"Kurdové." Zaslechli zvuk nepříliš vzdálené přestřelky. Podívali se tím rem. "Kdo je to?"

"Nevím, asi pořád totéž, hádám," usoudil doktor rozpačitě. "Zelené c proti levičákům, levičáci proti Zeleným páskám, proti Kurdům. Je tu i mnoho frakcí a všechny mají zbraně." Promnul si oči.

"Udělám pro tu s, paní, co se dá pojdte radši se mnou, ághá, můžete mi dát nějaké infia cestou." Spěšně odcházel. "Doktore, máte tu pořád ještě zásoby paliva?" zavolal za ním Erikki. Lékař se zastavil a nechápavě na něj pohlédl. "Paliva? Aha, paliva do v ku? Nevím, nádrž je vzadu." Vyšel po schodech k hlavnímu vchodu a cíp pláště pleskaly ve větru. "Kapitáne," řekl Bájazíd, "počkejte tady, než se vrátím. Tady." "Ale palivo? Mo-"

"Počkejte tady. Tady." Rychle se pustil za doktorem. Dva z jeho lidí i vytrvale s Erikkim. Ľ Erikki tedy všechno zkontroloval, nádrže byly téměř prázdné. Občas : jevil nějaký osobní nebo nákladní vůz přivázející raněné a lékař se zdrav jim pokaždé šli naproti. Kdekdo hleděl zvědavě na vrtulník, ale nikdo nd strážci se o to postarali. Bájazíd mu během letu vyprávěl: "Po staletí se my, Kurdové, snažínM nezávislost. Máme svou tradici, jazyk, své obyčeje. Ted' žije asi šest milion dů v Azerbájdžánu, Kurdistánu, za sovětskou hranicí, na téhle straně a v Turecku." Téměř to slovo vyplivl. "Po staletí s nimi se všemi bojujci " notlivě nebo společně. Nám patří hory a umíme bojovat. Saláh-ad-dín' Kurd. Znáte ho?" Saláh-ad-dín - Saladin - byl statečný muslimský | Richarda

Lví srdce za křížáckých válek ve dvanáctém století a stal se i Egypta, Sýrie a v roce 1187 po Kristu obsadil království Jeruzalémské, I drtil spojený útok křížáků." "Ano, znám ho."

"Dnes jsou mezi námi další Saladinové. Jednou nám Svátá země bt patřit - až Chomejní, zrádce islámu, zmizí." "To jste přepadli Cimtargu a ostatní jen kvůli CASEVACu? Prot všechny zabili?"

"Ovšem. Jsou nepřátelé. Vaši i naši." Bájazíd se křivě usmál. "V hora stane nic, o čem bychom nevěděli. Naše náčelnice nemocná - vy kous< My viděli Američany odcházet a ty krysy zase přicházet a poznali mezi nimi." "Ale? Jak?"

"Jak poznat muže zvaného Rudý nůž? Nevěřícího, který zabíjí vral a za odměnu dostane gorgonskou krasavici? Pilota pro CASEVAC téměř šikmé oči vyhlížely pobaveně. "Ach ano, kapitáne, všichni vás'a 561

i lidí pracuje nejen v rafineriích, ale i v lese každý muž musí pracovat. Opadne jsme ale rádi, že nejste Sovět ani Íránec." '! skončí tenhle CASEVAC, pomůžete mi s vašimi lidmi proti Gorgonu vi?" chtěl vědět Erikki.

azíd se zasmál. "Vaše krevní msta je vaše, ne naše. Abdolláh chán je mo-Jně na naší straně. Nepůjdeme proti němu. Jak dopadne vaše záležitost, fa rozhodne Bůh." | nemocničním dvoře bylo chladno, lehký vítr ještě stupňoval mrazivou zi-Erikki chodil sem a tam, aby si rozproudil krev. Musím se dosrat zpátky do feu. Musím se dostat zpátky, pak nějak vysvobodí Azádu a odjedou navždy. Bílý zvuk přestřelky kousek od nich ho vylekal, stejné tak strážce. Venku (mou nemocnice vázl provoz, všichni podrážděně troubili a nakonec vznik-toa. Kolem přebíhali lidé. Další střelba a ti, kteří uvízli ve vozech, vystu-B a prchali nebo se snažili někde schovat. Do brány nemocnice se nacpal kousek od ní parkovala dvěstědvanáctka. Znovu střelba, tentokrát mno-ibiíž. Několik skleněných oken z horních pater nemocnice se vysypalo. Itrážci se krčili u podvozku, Erikki běsnil, že jeho vrtulník je vydán napo-jnevěděl, jestli má utíkat, co dělat, na odstartování neměl dost času ani pa-fii kulek hvízdlo kolem. Skrčil se k zemi a na dvoře se rozpoutala bitka. (tichlo stejně rychle, jak začalo. Lidé vyšli z úkrytů, vzduch prořízly hou-ťa za okamžik byl provoz docela normální. Vd Alláh," řekl jeden z domorodců, odjistil pušku a vyšel na volné pro-|tví. Od nemocnice se blížil malý petrolejářský nákladák s mladým zubí-f Íráncem za volantem. Erikki mu šel naproti. [loj, kapitáne," pozdravil šofér šťastně, jeho přízvuk očividné pocházel | Yorku. "Mám zajistit natankování. Váš neohrožený vůdce šejk Bájazíd to f. Kapitáne, naplníme ji až po okraj." Erikki pozdravil domorodce turec-|ialektem. Všichni se okamžitě uvolnili a odpověděli. "Máte nějaké speci-"idrže?" i, běžný typ. Jsem Erikki Jokkonen."

tle, Rudý nůž." Mladík se široce usmál. "Jste v našich končinách legen-U jste u mne palivo tuším před rokem." Napřáhl ruku. "Já jsem Alí od ' - jinak Alí Rezá."

Eásli si rukama a mladík začal doplňovat palivo. "Chodil jste na americ-olu?" zeptal se Erikki.

orné, to ne. Ale před lery mě jeden špitál tak říkajíc adoptoval, dávno n, než postavili tenhle. To jsem byl ještě kluk. Ve starých dobách byla ne-Be na východní straně měsra, tam, kde je dnes Zlaté ghetto - znáte to, ka-|všude cedulky: VSTUP JEN PRO AMERICKÝ PERSONÁL, VELKÉ p Usmál se, pečlivě zavřel nádrž a začal plnit druhou. "První doktor, kte-ELv. i

l přijal, se jmenoval Abe XVeiss. Byl to skvělý chlap, fakt skvělý. Dal mé na ' listinu, naučil mě, k čemu je mýdlo, ponožky, lžice a toalety pro dítě "Ljá to byly úplné hádanky. Neměl jsem jméno, rodinu, domov, zkrátka

56-2 james Či

nic. Říkával, že jsem jeho hobby. Dal mi své jméno. A jednoho dne , V jeho očích zableskla bolest, ale rychle ji potlačil. "Předal mě doktoru' pletonovi a ten se choval stejně. Občas je těžké uvědomit si, kdo jsem. ale ne docela. Yankee, ale ne docela Íránec, žid, muslim, od všeho r Pokrčil rameny.

"Zkrátka úplný mišmaš, kapitáne. Ale takový je svět a' všechno, nemyslíte?" "Ano." Zaletěl očima k nemocnici. Bájazíd se svými dvěma strážci schá. schodech, dva ošetřovatelé nesli nosítka. Stará žena byla teď celá přikrytá. "Odletíme hned, jak skončíte tankování," oznámil Bájazíd stroze. "Sorry," pronesl soucitně Erikki.

"Insd Alláh. " Dívali se, jak ošetřovatelé ukládají nosítka do kabiny. jim poděkoval. Za chvíli bylo natankováno. "Díky, pane Rezo," podal mu Erikki ruku. "Díky."

Mladík na něj zíral. "Ještě nikdo mi neřekl pane, kapitáne. Nikdy." potřásl nabídnutou pravicí. "Díky - kdykoli budete potřebovat palivo, nete ho," slíbil. poblíž tabrízu JEDNA - VE VESNICI abú mard. 18.16 HODIN. Ázáde misku rvže a misku choreše, poděkovala starostově ženě a přes špinavý se němž se válely odpadky, kráčela k chatrči stojící opodál. V obličeji byla pň a měla ošklivý kašel. Zaklepala, prošla nízkým vchodem. "Johnny, toa Jak ti je? Je to lepší?" "Je mi dobře." Ale nebyla to pravda.

První noc strávili v nedaleké jeskyni, kde se třásli zimou a tiskli se k sofa se zahřáli. "Tady zůstat nemůžeme, Ázádo," usoudil ráno. "Čeká nás tíM zmrzli bychom. Pokusíme se dostat na základnu." Klopýtali ve sněhu a i pozor, aby je nikdo neviděl. Občas zahlédli oba mechaniky a dokonce ti gera Lanea - a taky dvěšestku - ale po celé základně se pohybovali oni ní muži. Dájatí, správce základny, se s ženou a dětmi přestěhoval do dá Ázády a Erikkiho. "Čubčí syni a dcery," zasyčela Ázáde, když zahlédl; manželku ve svých botách. "Možná bychom se měli pokusit vplížit se doá ku mechaniků, schovali by nás." "Všude s nimi chodí stráž, vsadím se, že je hlídají i v noci. Ale kdo j strážci Zelené pásky nebo chánovi lidé? Kdo?" "Nikoho z nich nepoznávám, Johnny."

"Jdou po nás." Cítil se mizerně, smrt Guenga ho stále tížila. Jak Gue Tenzing s ním byli od samého začátku. A taky myslel na Rosemonta. To Ázáde. "Další noc venku a máš to spočítané, oba to budeme mít spočítá "Naše vesnice, Johnny. Abú Mard. Patří naší rodině víc než sto let. Js jální, vím to. Den dva tam budeme v bezpečí." "Když je na mou hlavu vypsána odměna? A ty? Určitě by okama zprávu tvému otci." 563

ila bych je, aby to nedělali. Řekla bych, že Sověti se mě pokoušeli i ty mi pomáháš. Je to pravda. Řekla bych, že se potřebujeme ukrýt, do-tcprijde můj manžel - je tady všude oblíbený, Johnny, zachránil za ty ro-JCASEVACu spoustu životů." al se na ni a měl spoustu námitek. "Vesnice je na silnici, skoro přímo na u !

po, máš pravdu. Uděláme, co budeš chtít, ale vesnice se táhne až do lesa, ; můžeme schovat - nikdo nás tam hledat nebude." |ěl, jak je unavená. "Jak se cítíš? Zbyly ti nějaké síly?" oč ne, ale jde to." obli bychom stopovat, sjet dolů několik mil po silnici - budeme se mu-hnout zátarasu, vypadá to jako mnohem bezpečnější varianta než jít do e, nemyslíš?" (k... já myslím, že ne. Raději bych to zkusila." Váhala, pak řekla: "Zůstanu (d'sám, já počkám. Možná se dnes Erikki vrátí." I, když ne?" Íevím, ty jed' dál." idfval se znovu na základnu. Hnízdo zmijí. Jít tam by byla sebevražda. (lého kopce, na němž stáli, viděl až k hlavní silnici. Muži pořád hlídali u zají - domyslel se, že to jsou Zelené pásky a policie - dlouhá šňůra vozů se lpo silnici a všichni čekali, jestli je nechají projet. Teď nás nikdo nesveze, 'síci si, leda za peníze. "Běž do vesnice. Počkám v lese." dyž nebudeš se mnou, vrátí mě otci znám je, Johnny." ejně tě možná zradí." k si Bůh přeje. Ale dali by nám najíst a ohřáli bychom se, možná i pře-iRáno se můžeme vytratit. Třeba by nám někdo půjčil auto kalamář má K) forda." Potlačila kýchnutí. Ozbrojení muži byli kousek od nich, nejspíš patroly i v lese - cestou sem se museli jedné vyhnout. Jít do vsi je šílenství, si. Obejít zátaras by za denního světla trvalo několik hodin a co v noci? TI&žeme zůstat venku další noc. leme do vesnice," rozhodl. IUántar Mustafa vyslechl jejich příběh a vyhýbal se přitom Rossovým očím. Ca o jejich příchodu se rozšířila po vsi a s ní i další - o odměně vypsané za tlení záškodníka a únosce chánovy dcery. Kalamář dal Rossovi neužívanou (č o jedné místnosti se špinavou podlahou a starými slabými koberci. Srč stále stranou silnice na druhém konci vesnice. Dobře si všiml tvrdého au ocelových očí, rozcuchaných vlasů a

strniště na bradě, karabiny i kuk-tnce plného munice. Ázádu pozval do svého domu o dvou místnostech. i elektřinu ani voda. Na toaletu chodili do odvodního příkopu. (.soumraku přinesla Rossovi jedna stará žena teplé jídlo a láhev vody. děkoval jí. Bolela ho hlava a měl horečku. "Kde je Její Jasnost?" Pokrčila Oy. Měla spoustu vrásek, stopy po neštovicích a zahnědlé zuby. "Prosím, Jteji, aby mě přijala."

564 james Či

Později pro něj poslali. Ve starostově pokoji, v přítomnosti starosty, jeho i několika příbuzných a pár starších obce uctivě Ázádu pozdravil - tak, jak 6 zinec pozdravil někoho urozeného. Měla samozřejmě čáďor a klečela na 1« cích čelem ke dveřím. V obličejí byla nezdravě nažloutlá, říkal si, že je to j na od světla blikající petrolejové lampy. "Salám, Jasnosti, daří se vám dok "Salám, ághá, ano, děkuji, a vám?"

"Myslím, že mám trochu horečku." V očích jí kmitlo znepokojení. ky, nepotřebujete nějaké?" "Ne, ne, děkuji vám."

Pod dohledem tolika očí a v doslechu tolika uší nemohl říci, co chtěl. na vás budu moci navštívit zase zítra," rozloučil se. "Mír s vámi, Jasnosti." "I s vámi."

Trvalo dlouho, než usnul. Jí taky. Za úsvitu se vesnice probudila, rozb se ohně, podojily kozy, dal se dusit zeleninový choreš - do toho kousek K pokud bylo; někde kus kuřete, jinde kousek kozího nebo jehněčího. Maso.! vesměs tuhé a páchlo. Misky rýže, které nikdy nebylo dost. V dobrých ca jedli dvakrát denně, ráno a večer. Azáde měla peníze a mohla za jídlo zapl Vesničané to zaregistrovali. Požádala, aby dnes večer dali do choreše celé l pro celou domácnost, a zaplatila za ně. Než se setmělo, řekla: "Odnesu mu jídlo."

"Ale Jasnosti, pro vás se nehodí, abyste mu sloužila," rozhorlila se . va žena. "Já mu to zanesu nebo můžeme jít obě." "Ne, bude lepší, když půjdu sama, proto-"

"Bůh vás ochraňuj. Jasnosti. Sama? K muži, který není vaším n Och to ne, to se nehodí, to se opravdu nehodí. Ukažte, vezmu mu to." "Dobře, děkuji vám. Jak si Bůh přeje. Děkuji vám. Včera večer říkal> -i horečku. Mohl by to být mor. Ví, že nevěřící můžou přenášet strašlivé a či, na které my nejsme připraveni. Chtěla jsem vás jen uchránit případné l zy. Děkuji, že se obětujete místo mne." Včera večer si všichni v místnosti všimli, že nevěřící má pot na tváři. Ví věděli, že nevěřící žijí špatně, většina jich patří mezi čaroděje a uctíváče <! Ve skrytu duše byli přesvědčeni, že Ázáde je očarována; nejdřív ji očaroval nůž, pak tenhle záškodník. Starostova žena mlčky podala Ázáde obě misk} Spatřila ho v příšeří místnosti, která měla v jedné stěně místo okna dířWI ně sklo, překrýval ji jen starý hadr. Vzduch tu byl těžký, páchla v němT' a odpadky z venkovní stoky. "Najeze se. Jez, dokud je to horké. Nemůžu dlouho zůstat." "Jsi v pořádku?" Ležel oblečený pod potrhanou slabou dekou a dřír teď se posadil, zkřížil nohy a vypadal čile. Horečka trochu ustoupila díky l z jeho krabičky poslední záchrany, ale bolel ho z nich žaludek. "Ne"" zrovna nejlip," konstatoval. Usmála se. "Ty taky ne. Jsem v pořádku. Jez."

Byl pořádně vyhládlý. Polévka byla řídká, ale věděl, že je to pro jeho ; 565

I Znovu jím projela křeč, ale vydržel; za chvíli odezněla. "Myslíš, že by ses |a vytratil?" ptal se mezi jednotlivými sousty. Snažil se jíst pomalu. Eýbys mohl, já ne." k celý den podřimoval, aby nabral sílu, snažil se v pauzách mezi spánkem yslet plán. Dokonce vstal a vyšel z chatrče. Prošel vesnicí. Stovky očí se na píraly, všichni ho sledovali. Došel na konec a vrátil se. Všiml si starého nátku. "Co je to za auro?" 'tála jsem se starosty. Prý je rozbité. Nevím, jestli mluvil pravdu." 4oc dlouho už tu zůstat nemůžeme. Každou chvíli může přijít nějaká hlíd;-bo se o nás dozví tvůj otec. Musíme prchnout." Nebo stopnout srošestku i s Noggerem."

bdíval se na ni. "A co ti chlapi kolem?"

"Jedno dítě mi dnes řeklo, že se ráno vrátili do Tabrízu." Vis to určitě?"

Určitě to nevím, Johnny." Zavalila ji úzkost. "Ale to dítě nemělo důvod í> Je to holčička, kterou jsem učila, než jsem se vdala - byla jsem tu jediná aká široko daleko a děti mě měly rády, vím to. Říkala, že už tam zbyl jen n nebo dva." Schoulila se, zaval studený vítr. Tolik lží, tolik problémů z, a cy cdní týdny, říkala si. Vážné to jsou jen týdny? Tolik hrůzy od chvíle, co m po sauně vtrhli Rákoczy a mollové. Všechno se zdá být ztracené. Erikki, iějsí? Chtěla křičet: Kde jsi? Lojedi polévku i rýži a v duchu zvažoval pro a proti. Klečela naproti němu lěla jeho zcuchané vlasy, viděla, jak je špinavý, vyčerpaný a vážný. "Chu-D Johnny," zamumlala a dotkla se ho. "Moc štěstí jsem ti nepřinesla, vid'?" Nemluv hlouposti. To není tvoje vina - nic z toho, co se stalo." Potřásl hla-> "Ty za to nemůžeš. Podívej, uděláme to takhle: dnes v noci zůstaneme tady "a hned po východu slunce půjdeme. Zkusíme dojít na základnu - když tam půjeme, budeme stopovat. Ty se snaž přimět starostu a jeho ženu, aby nás ozradili. Vesničané by měli udělat, co jim řekne. Slib jim velkou odměnu, ide všechno v pořádku, a tady..." Sáhl do kapsy batohu a vyndal z tajného tu deset zlatých rupií. "Pět mu dej, pět si nech pro všechny případy." ue... ale co ty?" vydechla s užaslým pohledem, plna nové naděje při pohle-a tak vydatný píškeš. "Iam ještě deset," zalhal přesvědčivě. "Železná rezerva, pozornost vlády o Veličenstva." (.Uch, Johnny, myslím, že teď máme šanci - tohle je pro ně celé jmění." pohlédli oba na okno, vítr zatřásl hadrem sloužícím jako závěs. Vstala a upra- |tl čádor. Všechno se naplánovat nedá. "Dobrá," řekl, "pojď sem a posaď se." Łchla a sedla si blíž než předtím. "Tumáš. Čistě pro všechny případy." 1 Jí granát. "Odsuneš kryt, vytáhneš jehlu, počítáš do tří a hodíš. Do tří, ne yř."

Wa, rozevřela čádor a vložila granát do jedné z kapes lyžařské bundy. i šponovky měla zastrčené do bot. "Díky. Teď se cítím lip. Bezpečněji."

566 james Či

Mimoděk se ho dotkla a zamrzelo ji, že to udělala; uvědomila si, jak ji to i šilo. "Já... radši už půjdu. Po východu slunce ti přinesu jídlo. Pak půjden Zvedl se a doprovodil ji ven. Už byla tma. Postavy, která se odplížila < na, si nevšimli, ale oba cítili, že je odevšad pozorují oči. "Co Gueng, Johnny? Myslíš, že nás najde?"

"Určitě dává pozor, ať je kdekoli." Cítil opět blížící se křeč. "Dobrou! a sladké sny." S| "Sladké sny."

i| Tohle si říkali ve starých časech. Jejich pohledy i jejich srdce se sc< a oba pocítili současně radost i strach. Otočila se a v tmavém čádoru sphd s tmou. Viděl ji vejít do otevřených dveří starostova domku. Slyšel nahoře l táčce brzdit nákladní vůz a troubení jiného projíždějícího vozu. Za chvíli zase klid. Další křeč byla tak silná, že si raději ve sněhu dřep, aby si ulevil ani přes prudké svíjení útrob z něj téměř nic nevyšlo. Levou rukou nabrala chu sněhu a očistil se. Všudypřítomné oči ho stále pozorovaly. ParchanriA myslel si a byl rád, že Ázáde odešla. Vrátil se do chýše a usedl na slamník,, Ve tmě naolejoval dýku, ostřit ji nemusel. To už udělal. Čepel se Ł Tu noc spal s dýkou vyndanou z pouzdra. chánův PALÁC. 23.19 HODIN. Lékař držel chána za zápěstí a znovu mul troloval tep. "Musíte hodně odpočívat, Jasnosti," řekl ustaraně, "tady mátej ky, každé tři hodiny jeden." "Každé tři hodiny... ano." Abdolláh chán mluvil slabým hlasem, šp mu dýchalo. Opíral se o polštáře na posteli nastlané na vysokých koh Vedle lůžka byla jeho nejstarší dcera, pětatřicetiletá Nežád, a sedmu Ajša, jeho třetí žena. Obě byly v tváři bledé. U dveří stáli dva strážci a' lékaře klečel Ahmad. "Teď... odejděte." "Vrátím se se sanitkou po východu slunce a -"

"Žádnou sanitku! Zůstanu tady!" Chán trochu zrudl a hrudí mu opět | la bolest. Pozorovali ho a ani nedýchali. Když mohl zase mluvit, zachn "Zůstanu... tady." "Ale Jasnosti, už jste prodělal jeden infarkt, naštěstí jen slabý," nesou doktor rozechvěle. "Nedá se vůbec předvídat, kdy byste mohl

mít... Nen žádné vybavení, měl byste se nechat převézt kvůli důkladnému póze a okamžité pomoci." "Všechno... co budete potřebovat, přinesete sem. Ahmade, dohlídni i "Ano, Jasnosti." Ahmad se podíval na doktora.

Ten složil stetoskop a přístroj pro měření tlaku do starodávné brašny, U< ři vklouzl do bot a odešel. Nežád a Ahmad za ním. Ajša váhala. Byla ke vdaná teprve dva roky a měla syna a dceru. Chán byl v obličeji podivné l a těžce lapal po dechu. Poklekla blíž a vzala ho za ruku, ale hněvivě se jí mnul si hrud' a nadával. Její obavy vzrostly. Ě 56-7 "hale se

lékař zastavil. V obličeji byl vrásčitý a vypadal staře, víc než odpou jeho věku. Vlasy měl bílé. "Jasnosti," obrátil se k Nežád, "měl by jít ra-Lido nemocnice. VTabrízu není dobrá, vTeheránu by to bylo mnohem lep-když cesta by mohla... ale určitě by to bylo lepší než tady. Už roky má příliš jký tlak, ale dobře, jak si Bůh přeje." Všechno, co budete potřebovat, dopravíme sem," navrhl Ahmad. doktor rozzlobeně vyjel: "Blázne, nemůžu sem dopravit operační sál ani rtické prostředí!" Myslíte, že umře?" Nežád měla oči dokořán.

Jak si Bůh bude přát, jen na tom záleží. Jeho tlak je příliš vysoký... Nejsem JBtlník a jsme špatně vybaveni. Máte nějakou představu, co ten záchvat způ-|lo - došlo k hádce nebo něčemu podobnému?" Mé, k hádce ne, ale bude to kvůli Azádě. Zase ona, má nevlastní sestra." iovité svírala ruce. "To způsobila ona, protože utekla včera ráno s tím odníkem, ur-" Jakým záškodníkem?" zeptal se lékař překvapeně. ;S tím, kterého všichni hledají, s nepřitelem Iránu. Ale já jsem přesvědčená, i neunesl, určitě s ním utekla sama - jak by ji mohl unést z paláce? To ona |rozčílila Jeho Jasnost - od včerejšího rána se všichni třeseme strachy..." iusa! pomyslel si Ahmad. Ten šílený záchvat vzteku způsobili muži z Tehe-1, Hašemí Fazír a nevěřící, který znal fársí, a nejvíc ho rozrušilo to, co po Fchtěli. Taková drobnost, vydat jim jednoho Sověta, pokryteckého přítele, '5rje ve skutečnosti nepřítel, není to snad důvod k takovému výbuchu? Můj ale všechno chytře zařídil. Pozítří přijde přes hranici ten falešný přítel ttdne do léčky, stejně jako ti dva nepřátelé z Teheránu. Pán mi dá brzy roz-a já ho provedu. Zatím je Azáde a ten záškodník pod dohledem ve vesnici lůj pán o tom ví - starosta ho hned informoval. Jen málo lidí na světě je tak trých jako Abdolláh chán a jen Bůh rozhodne, kdy má zemřít, rozhodně ne ile čubčí doktor. "Půjdeme," řekl. "Prosím, Jasnosti, omluvte mě, ale musí-tajistit ošetřovatelku, léky a nějaké věci. Doktore, musíme si pospíšet." »>veře na druhém konci chodby se otevřely. Ajša byla ještě bledší. "Ahmade, B Jasnost tě chce na chvíli vidět." tdyž osaměli, chytila Nežád doktora za rukáv a zašeptala: "Jak vážné to je ho Jasností? Řekněte mi pravdu, musím to vědět." doktor bezmocně zvedl ruce. "Nevím, vážně nevím. Čekal jsem celý rok ne-1 déle horší záchvat než tenhle. Nebyl tak velký. Další může být silný nebo "7, může přijít za hodinu, za rok, to se nedá odhadnout." " chvíle, kdy chán před několika hodinami zkolaboval, měla Nežád panic-rach. Kdyby zemřel, legálním dědicem je Hakím, Ázádin bratr; Nežádini lVlastní bratři zemřeli v útlém věku. Ajšin syn nemá ještě ani rok. Chán ne-jíádne žijící bratry, takže nástupcem bude Hakím. Ale protože Hakím byl en a vyděděn, bude určen regent. Její manžel Mahmúd je ze zeťů nejstar-°kud chán nerozhodl jinak, byl by regentem.

568

james clav

Proč by rozhodoval jinak? říkala si a žaludek se jí svíjel v křečích. Chár dokážu řídit svého muže a že budeme všichni silní. Ajšin syn pchá, chc jako jeho matka. Jak si Bůh přeje, ale malé děti snadno umírají. On n vuje hrozbu, ale Hakím - Hakím ano. Vzpomínala, jak šla za chánem, když se Azáde vrátila ze švýcarské šl< če, mám špatné zprávy, ale musíš se dozvědět pravdu. Zaslechla jsem, vídal Hakím s Ázádou. Jasnosti, ona mu řekla, že čekala dítě, ale jede jí od něj pomohl." "Cože?"

"Ano... ano, slyšela jsem dobře."

"Ázáde by nikdy... Azáde by nikdy nic takového neudělala!" "Zeptej se jí prosím tě, neprozrazuj, odkud to víš zeptej se jí hem, vyslechni ji, nech lékaře, ať ji prohlédne. Ale to není všechno.] mu přání se Hakím pořád chce stát pianistou a říkal jí, že se chystá uprchr lákal ji, aby s ním šla do Paříže, potom prý si bude moci vzít svého milena Azáde odmítla: „Otec tě nechá přivést zpátky, donutí nás vrátit se. Nikdy! jeho svolení odejít nemůžeme. Nikdy." Nato Hakím prohlásil: Já půjdu, stanu tady, abych promarnil život. Jdu!" Azáde znovu namítla: „Otec to nedovolí, nikdy." „Tak ať radši zemře," vyštěkl Hakím a ona: „Souhlasím. "Já... já ti nevěřím!"

Nežád vzpomínala, jak byl v obličeji purpurový. Bála se. "Před Bohem, hlásila, "opakuju, že jsem je slyšela. Pak řekli, že to musejí naplánovat, Přikrčila se, když na ni zařval a chtěl, aby všechno opakovala slovo od sic "Hakím řekl: „Trochu jedu do jeho chalvy nebo do nápoje, můžeme pc tit sluhu nebo jednoho ze strážců, aby ho zabil. Nebo necháme v noci o nou bránu pro vrahy - je spousta možností, kdokoli z tisíců jeho nepřáteli nás udělá, všichni ho nenávidí. Musíme být trpěliví a promyslet si to..." : Pomluva jí šla z úst lehce a čím dál víc ji vylepšovala, tím více jí nat sama věřila. Pravdou nebylo jen to, že Bůh byl svědkem. Bůh mi ale odpustí, ujistila se jako vždy. Bůh mi odpustí. Ázáde a Hakím vždycky nenáviděli, nás, nevlastní příbuzné, chtěli, abychom byli mrtví, i zeni, aby mohli dědit, oni a ta čarodějnice, jejich matka, která očarovala < že se od nás na tolik let odvrátil. Osm let podléhal jejímu kouzlu - Ázáde tam, Hakím sem, Hakím tam. Osm let o nás nedbal a naše matka, první žena, si mě vůbec nevšímala, bezohledně mě provdala za smrhňupa Mahmúda, který je teď impotentní a strašně chrápe, a zničila Doufám, že můj manžel zemře, že ho budou žrát červi, ale nejdřív se i chánem, aby můj syn mohl být chánem po něm. Než otec zemře, musí se zbavit Hakíma. Bože, zachovej ho do té doby l vu - musí to udělat než zemře - a Azáde musí být pokořena, zapuzena, a na - ještě lepší bude, když ji přistihnou při cizoložství s tím záškodníkerní(ano, pak má pomsta bude dokonalá. PÁTEK

23. února 1979

KO tabrízu JEDNA, VE VESNICI abú mard. 06.17 HODIN. Bylo Časné ' a obličej Mahmúda, islámsko-marxistického molly, byl zkřiven vzteky. ilajsi s tím mužem?" křičel. "Před Bohem, spala jsi s ním?" yděšená Azáde klečela na kolenou před ním. "Nemáte žádné právo vpad-:sem-"

a... já jsem věrná svému... svému manželovi," vydechla. Před několika vte-ni seděli s Rossem na kobercích v chatrči a spěšně pojídali jídlo, které mu isla. Bylo jim spolu dobře a vzápětí chtěli odejít. Starosta vděčně a uctivé l pískeš - čtyři zlaté rupie pro něj a jednu dala tajně jeho ženě - a radil jim, 'vykradou z vesnice do lesa, hned jak dojedí. Potom jí požehnal. A najed-f se dveře rozletěly a dovnitř se vřítily cizí muži, vrhli se na ně a vytáhli je oba i s ní mrštili na zem k nohám Mahmúda a Rosse zmlátili tak, že se nemohl lt. "Jsem věrná, přísahám. Jsem věr-"

erná? Proč nenosíš čádor?" křičel ze své výšky a kolem se pomalu shro-lui vystrašení a tiší vesničané. Několik mužů drželo v pohotovosti pušky, táli nad Rossem, ležícím obličejem ve sněhu v bezvědomí, po čele mu sté-ramínek krve.

Ida jsem ho... měla jsem čádor, ale... sundala jsem ho, když jsem jed-"

572 james clave

"Sundala sis čádor v chýši za zavřenými dveřmi, zatímco jsi jedla s cizině Co ještě sis sundala?"

"Nic, nic," vykoktala v ještě větší panice a přitáhla si teplou bundu blíž k (lu. "Jen jsem jedla, on není cizinec, ale starý přítel... starý přítel mého man la," dodala spěšně, ale přece jen pozdě.

"Abdolláh chán je můj otec a vy nen té žádné pra" "Tak starý přítel? Jestli ses neprovinila, nemáš

se čeho bát! Přísahej před] hem, spala jsi s ním? Přísahej!" "Kalamáře, pošli pro mého otce, pošli pro něj!" Kalamář se nehýbal. Vše ny pohledy se upíraly na ni. Zoufale sledovala, jak krev barví sníh, a šly; Johnnyho zasténat. "Přisahám před Bohem, že jsem věrná svému manželovi vykřikla. Výkřik pronikl do Rossova mozku a probral ho. "Odpověz na otázku, ženo! Ano, nebo ne! Ve jménu božím, spala jsi s ním Mollá se nad ní tyčil jako nesrvůrná vrána, vesničané čekali, všichni stromy, vítr a možná i Bůh. Insá Alláh.

Strach ji opustil, dostala vztek. Pevně se podívala na Mahmúda a "Přisahám před Bohem, že jsem vždycky byla věrná svému muži," proh zřetelně. "A před Bohem přísahám, že tohoto muže jsem milovala, ale mnoha lety."

Na ta slova se mnozí zachvěli, Ross se vyděsil, když slyšel její přiznání. Si "Poběhlce! Lehká ženo! Otevřeně přiznáváš, žes zhřešila. Budeš přísně jsi trestaná podle -"

li "Ne," přehlušil Ross mollu. Pak se vztyčil na kolena, ignoruje dva módí; dy, kteří měli pušky u jeho hlavy. "To nebyla chyba Její Jasnosti. To - to l moje, jen moje!" "Na tebe dojde, nevěřící, neměj strach." Mahmúd se obrátil k vesničan "Všichni jste slyšeli, jak se ta poběhlce přiznala, všichni jste slyšeli, že to B říci potvrdil. Pro ni existuje jen jediný trest - a pro nevěřícího - jaký trestej vrhujete pro nevěřícího?" i Vesničané mlčeli. Tenhle mollá nebyl jejich, nebyl z jejich vesnice, nav(j nebyl pravý mollá, ale islámský marxista. Nikdo ho nezval, nikdo nevěda,.! přišel, viděli jen, že sem najednou vtrhl se svými levičáky - ani ti nebyli Z vg ce. Nebyli to praví šiké, ale šílenci. Neřekl snad imám stokrát, že tihle iq kteří uctívají Boha jen ústy a tajně zbožňují satanského Marxe a Lenina,.! nebezpeční šílenci?

j "No? Máme ho taky potrestat jako ji?" :a Nikdo neodpověděl, mollá a jeho muži měli zbraně.

/S Ázáde na sobě cítila pohledy všech kolem, ale nemohla se ani pohnout) něco říci. Kolena se jí třásla, hlasy vnímala jakoby z dálky, dokonce i K| "Nemáte žádné právo soudit mě - nebo ji. Znesvěcujete jméno boží... z mužů ho surově srazil na zem a těžkou botou mu šlápl na krk, aby a0.» hybněl. "Vykastrujte ho a je to," rozhodl, ale někdo nesouhlasil: "Ne, to tt| ť

573

ala sám jsem viděl, jak včera v chýši sundala čádor. Podívejte se na ni, tl(nás všechny. Jemu by jako trest stačilo sto ran bičem!" liší se snažil přispět: "Vložil na ni ruce, usekněte mu ruce." tobře," zavelel Mahmúd. "Nejdřív ruce, pak zbičovat. Svažte ho!" áde se snažila křičet, ale nevydala ani hlásku, krev jí hučela v uších, žalu-(se svíjel, myslela, že zešílí, když se vrhli na Johnnyho, který se bránil a pral nimi, jak se ho snažili přivázat s roztaženýma rukama k trámům trčícím fcýše - vzpomněla si, jak s Hakímem byli malí a on plný elánu sebral kámen, pí ho po kočce a ta se překulila, hlasitě mňoukala, zase vstala a snažila se odlít pryč, mňoukala celou tu dobu, dokud ji strážce nezastřelil, ale teď... teď šla, že ji nezastřelí nikdo. Vrhla se s křikem na Mahmúda, připravená po-)at ho svými nehty, ale síly ji opustily a omdlela. 4ahmúd se na ni podíval. "Opřete ji o zeď," poručil svým mužům, "pak při-její čádor." Otočil se k vesničanům. "Kdo z vás je tady řezník? Kdo je ves-r řezník?" Ticho. Hlas mu zhrubl: "Kalamáře, prozradíš mi, kdo je tady k?" irosta příčinlivé a rychle ukázal na malého muže muže v davu. "Abrím, n je náš řezník." éž a přines si ten nejostřejší nůž," přikázal ostře Mahmúd. "Vy ostatní na-ejte kameny." aksi Bůh přeje, mumlal zástup. "Už jste někdy viděli někoho ukamenovat?" aTse kdosi. Jakási stařena se rozpomněla: "Já jednou. V Tabrízu, když jsem imalá." Hlas se jí třásl. "Cizoložnice byla žena bázářiho, to si dobře pama-11. Její milenec byl taky bázáří. Před mešitou mu usekli hlavu a ji potom mu-ikamenovali. Zeny taky směly házet kameny, ale neviděla jsem ani jednu, že hodila. Trvalo to dlouho, než ji ukamenovali, celé roky jsem potom ještě Sela, jak křičela." Cizoložství je velký zločin a musí být potrestáno, ať je hříšník kdokoli, once i ona. Podle Koránu má muž dostat sto ran bičem - to soudí mollá, ny," prohlásil kalamář. kle on není pravý mollá a imám varoval před jejich špatností!" 'lolláje mollá, zákon je zákon," pronesl kalántar temně a v duchu si přál, >yl chán pokořen a tahle žena, která zaváděla nové, nebezpečné myšlenky, Sena. "Jděte sbírat kameny." wahmúd stál ve sněhu,

ignoroval chlad i vesničany a nevšímal si klejícího lodníka, který se zoufale snažil vyprostit ze sevření, nevnímal ani nehybnou a u zdi. Ted východem slunce přišel, aby převzal základnu, a zaslechl, že ona s tím Bern jsou ve vsi. Ona, žena ze sauny, na kterou nezapomněl. Ta představa Úlovu rozzuřila. Jak nemravně se chovala, ta urozená děvka, dcera proklaté-Aana, který předstírá, že je naším ochráncem, ale zradil nás, zradil mé a do-ce přichystal na včerejší večer po poslední modlitbě vražedný útok před me-H> jenže já nezahynul, i když mnozí ano. Chán mě chtěl nechat zavraždit,

574

mě, který je pod ochranou Svatého slova, podle něhož islám spolu s manc-1 nismem představuje jedinou cestu k záchraně světa. Podíval se na ni: dlouhé nohy v modrých lyžařských kalhotách, rozpouč vlasy, řadka rysující se pod modrobílou bundou. Děvka, pomyslel si a,(vztek, že ho pokouší. Jeden z jeho lidí přes ni hodil čádkor. Trochu zasté ale neprohrála se. "Jsem připravený." Řezník prstem přejel ostří noze.

"Nejdřív pravou ruku," nařídil Mahmúd. "Zavažte mu ruce nad zápěstí Utrhli pruhy z hadru na okně a těsně mu svázali zápěstí. Vesničané se l li, aby lip viděli, Ross se ze všech sil snažil ovládnout hrůzu, vnímal jen C stopami po neštovicích, neupravené kníry a bradu, prázdný pohled a n ukazovák, který bezděčně přejížděl po ostří zahnutého nože. Očima k Ázádě, už se probírala. "Granát!" zařval. "Azádo, granát!"

Zuřivě hrabala v kapse, a zatímco on na ni pořád křičel, všichni zaměřily zornost na něj. Řezník přistoupil blíž, vzal ho za pravou ruku a v pevném i ní jí pohyboval fascinovaně sem tam, nůž nastavený, a rozhodoval, jakvéi mezi klouby. Poskytl Ázádě dost času, aby se vzpomatovala, přeběhla téci metrů a vrazila do něj, až se zapotácel. Nůž vyletěl do sněhu. Otočila se k l múdovi, vytáhla jehlu a stála tam roztřesená s granátem v ruce. "Běžte od něj," křičela. "Běžte od něj!"); Mahmúd se nehýbal. Všichni ostatní se s nadávkami a křikem rozprchtí pýtali sněhem do bezpečí, někteří upadli. "Rychle, Ázádo, sem!" volat-' "Ázádo!" Slyšela ho jakousi mlhou, která ji obklopovala, a poslechla. Vd k němu, ale nespouštěla oči z Mahmúda. Ten se otočil a zamířil ke svým lid Ross zaúpěl, věděl, co bude následovat. "Honem seber nůž a přeřízni mi tyl ry," poroučel. "Nepouštěj zarážku - dám na ně pozor." Viděl, jak mollá bok jednoho ze svých lidí pušku, nabíjí ji a otáčí se k nim. Už držela řezníkův? chtěla přeříznout pouta na pravém zápěstí a on věděl, že kulka ji zabije.) zraní, zarážka odletí, čtyři vteřiny čekání a pak budou oba na věčnosti i rychle a čistě, bez zvrhlostí. "Vždycky jsem tě miloval, Ázádo," zašeptal a i se, zatímco ona překvapeně vzhledla a pak se taky usmála. Ozval se výstřel z pušky a srdce se mu málem zastavilo; další a další vj ale nepřicházely od Mahmúda, nýbrž z lesa. Mahmúd křičel a svíjel se hu. Do střelby se rozléhalo volání: "Alláhu akbar! Smrt nepřítelům Boha levičákům, smrt nepřítelům imáma!" Jeden z modžáhedů se rozzuřil, začal pálit směrem do lesa a zemřel. C se rozprchli, hledali úkryt a v panice zakopávali jeden o druhého. Za páří byla náves prázdná. Ozývalo se jen sténání smrtelně zraněného Mahmúd' lesa ho umlčel vůdce čtyřčlenné túdistické likvidační skupiny, která od V du slunce šla po jeho stopách a zmizela stejně tiše, jako přišla. Ross s Ázádou ohromené zírali na prázdnou náves. "To nemůže být...' může...", mumlala v šoku. 575

opouštěj zarážku," řekl chraptivě. "Nepouštěj zarážku. Rychle, přeřízni »... rychle!" Hí byl velmi ostrý. Ruce se jí třáslly a neposlouchaly ji, jednou ho řízla. Jak-l byl volný, rozbolavělýma rukama popadl granát a pevně držel zarážku. Pak j znovu dýchat. Vklópýtal do chatrče, našel dýku, která se při přepadení zašla do deky, vložil ji do pouzdra a zvedl karabinu. "Azádo, dělej, obleč si čá-fcvezmi si věci a poběž za mnou." Nepřítomné na něj zírala. "Dělej!" islechla jako robot. Vedl ji z vesnice do lesa, v pravé ruce granát, v levé pusto čtvrt hodinovém klópýtavém úprku se zastavil a poslouchal.

Nikdo je neval. Ázáde za ním těžce oddechovala. Uvědomil si, že sice má ranec, ale mněla čáďor. Její světlemodrý lyžařský oblek jasně svítil proti sněhu a stro-|l. Vydali se znovu na pochod. Klopýtala za ním, na mluvení neměla sílu. lích sto yardů, pořád všude klid. cměli kde se zastavit. Šel dál, už pomaleji, v boku ho prudce bolelo, bylo erosi na zvracení; granát měl stále připravený. Azádě už docházely síly. Na-lěšinu vedoucí na zadní konec základny. Pořád žádní pronásledovatelé. oči, u zadní stěny Erikkiho domku, se zastavil, aby počkal naAzádu. Vtom hu zvedl žaludek, zapotácel se, poklekl a zvracel. Pak se roztřeseně zvedl "hal nahoru, kde byl lepší úkryt. Azádě ho dohonila, těžce lapala po dechu Ľoutila se do sněhu vedle něj. ole u hangáru jeden z mechaniků myl dvěstěšestku. Možná ji připravují na Ucal si. Tři ozbrojení revolucionáři odpočívali v závětrí na verandě přívěsu iřili. Jinak byl na základně klid, i když z komína Erikkiho domku se kou-|stejně jako z obydlí mechaniků a kuchaře. Dobře dohlédl až k silnici. Zá-ptam ještě byl, u něj muži, pár zadržených osobních i nákladních vozů. Játil se pohledem k mužům na verandě a vzpomněl si na Guenga, na jeho llčící jako hadrový pytel na špinavé podlaze korby. Možná to byli právě ti-fcuži. Rozrušilo ho to a rozbolela ho hlava. Otočil se k Ázádě. Už nezvra-|;ale pořád byla duchem mimo, nevnímala ho a na bradě měla stopy slin. (lvem jí utřel obličej. "Už je to dobré, teď si chvilku odpočín a půjdeme (Kývla, ztracená ve svém vlastním světě. plynulo deset minut. Nic se nedělo. Zatažené nebe nad nimi bylo špinavé na zemi těžký sníh. Dva z ozbrojených mužů vešli do kanceláře, občas se l za okny. Třetí muž si dvěstěšestky moc nevšímal. Z domu vyšel kuchař, icil se a zase zmizel. Čas plynul. Jeden z ozbrojených mužů se vynořil iceláře a s puškou přes rameno se loudal sněhem k obydlí mechaniků. rel dveře a vešel dovnitř, za okamžik byl zase venku v doprovodu vysoké-ffopana v letecké kombinéze a ještě jednoho muže. Ross poznal pilota éra Lanea a druhého mechanika. Mechanik něco řekl Laneovi, mávl ru-l vrátil se do přívěsu. Strážce a pilot pokračovali ke dvěstěšesrce. tý vzduch, pomyslel si Ross a srdce se mu zachvělo. S potížemi zkontro-arabinu, protože granát v pravé ruce mu překážel, do zásobníku dal dva ní náboje a do kapsy poslední granát z batohu. Najednou dostal strašný

576 jam ES clav

strach a měl chuť utíkat. Bože, pomoz mi, chci pryč, schovat se, brečet, v bezpečí doma, být někde jinde...

Ľ,: "Azádo, jdu dolů. Připrav se vyrazit k vrtulníku, až zamávám, nebo zavoh Rozumíš?" Hleděla na něj, pak rychle kývla a její ústa bezhlesně řekla ano;i chyboval, že rozumí, co po ní chce. Všechno zopakoval a povzbudivě se i "Neboj se." Němě kývla. Vyndal dýku a jako divoká šelma připravená k lovu vyrazil přes pahor Krytý saunou vklouzl za Erikkiho příbytek, odkud se ozývaly hlasy ženy< ti. V ústech sucho, v ruce teplý granát. Postupoval od jednoho místa k dn mu, kolem obrovských nádrží, složeného potrubí, náhradních dílů, stalet k přívěsu, v němž byla kancelář. Pozorně se rozhlížel, v zorném úhlu nem(strážce s pilotem poblíž hangárů i muže na verandě, který je líně pozorní Dveře kanceláře se otevřely a vyšel další ozbrojený muž s cizincem, starším»i|| ložitějším, hladce oholeným, nejspíš Evropanem, oblečeným v kvalitních šat) se samopalem značky Sten v ruce. Na silném koženém opasku měl přip pouzdro s kukří. Ross odjistil granát. "Jedna, dvě, tři," vystoupil z úkrytu a hodil gr; muže na verandě, skrčil se za nádrž a připravoval další.

Uviděli ho. Na vteřinu zůstali jako zkamenělí. Když se rozeběhli úkryt, granát vybuchl; smetl větší část verandy i střechy, jednoho z mužů; druhého srazil a třetího zmrzačil. Ross vběhl na volné prostranství s káral v ruce, ukazovák na spoušti, v druhé ruce granát. Na verandě se nic nept lo, ale vedle dveří do hangáru padli mechanik a pilot na sníh a v panice; ruce nad hlavu. Strážce se vyřítíl z hangáru a chvíli ho měl Ross na mušce.! střelil, ale netrefil. Všiml si zadních dveří hangáru a rozhodl se pro ně. Pí lo se mu je otevřít a vrazil dovnitř. Nepřítel byl na druhém konci, pušku l

řenou k jiným dveřím. Ross ho střelil do hlavy, rána se ozvěnou odrazí zrezavělých železných stěn. Přeběhl ke druhým dveřím a ve sněhu vedle d šestky viděl klečet mechanika a Noggera Lanea. Zůstal v úkrytu a zavolalsy lik je tu ještě nepřátel? Rychle!" Žádná odpověď. "Proboha, odpovězte!" L< Nogger Lané zvedl hlavu, v obličeji byl úplně bílý. "Nestřílejte, jsme cvW Angličané - nestřílejte!" 'g "Kolik je tu nepřátel?" F "Bylo...

bylo jich pět... pět... tady ten a ostatní v... kanceláři... asi jsou celáři...," koktal. Ross běžel k zadním dveřím, přikrčil se k zemi a pozorně zkoumal terč kde nic. Kancelář byla padesát yardů daleko - jediný úkryt představem kladní vůz stranou. Vyskočil a utíkal k němu. Kulky se zasvištěním nars kov, pak bylo ticho. Z rozbitého okna kanceláře vyšlehl záblesk ze samo Za nákladním vozem byl v zemi příkop. Jestli tam zůstanou, mám v] Jestli vyjdou ven, což by měli, protože vědí, že jsem sám, mají naději o"1! Plížil se po břiše, připravený zabít. Všude naprosté ticho. Vítr, ptačí, l tel, všichni čekali. Do příkopu. Šlo to jen zvolna. Blíž a blíž. Hlasy a ; 577

Znovu ticho. Další yard. Další. Ted! Poklekl, zaryl špičky do sněhu, |(il granát, počítal do tří, vyskočil a uklouzl, ale podařilo se mu udržet rov-giu a mrštil granát rozbitým oknem kolem muže, který tam stál a mířil na l pak se znovu vrhl do sněhu. Výbuch přehlušil výstřel z pušky, málem mu lžil bubínky, a už zase utíkal k přívěsu. Stále střílel z pušky, přeskočil jed-U-tvé tělo a uháněl dál. Najednou jeho puška zmlkla a jemu se udělalo špat->odařilo se mu vyhodit prázdný zásobník a zasunout nový. Zabil střelce se toalem a zastavil se. icho. Pak blízko kdosi zasténal. Odkopl rozbité dveře a šel na verandu. Sté-fmuž byl bez nohou, měl zjevně poraněný mozek, ale stále byl naživu. Ko-pasu měl kožený opasek a na něm kukří, které patřilo Guengovi. Rosse za-l vztek a vytrhl dýku z pouzdra. "To jsi dostal u zátarasu?" křičel ve fársí. Lomezte mi, pomoc, pomoc..." Záplava nějakého cizího jazyka, pak "... ať [do jste, pomozte... pomozte mi..." Žadonil o pomoc. "Pomoztemipomoz-|... ano zabil jsem toho špiona... pomozte..." boss zařval a máchl rukou dolů, a když se mu pohled vyjasnil, zíral do obli-hlavy, kterou držel v levé ruce. Zhnusně ji pustil a otočil se. Na okamžik děl, kde je, pak se vzpamatoval, ucítil pach krve a korditu, viděl, že je lskách přívěsu a rozhlédl se kolem.

skladná byla nehybná, ale od zátarasu se sem řítily muži. Lané a mechanik Stále ve sněhu a nehýbali se. Rozběhl se k nim. Sgger Lané a mechanik Arberry ho viděli a vyděsili se - zarostlý, vlasatý ší-|domorodec s divokýma očima, modžáhed nebo fadájún, který uměl perte anglicky, na rukou a rukávech krev prýstící z hlavy, kterou ho viděli před Peřinami odříznout jedinou ranou se zběsilým výkřikem, zakrvácenou dý-tále v ruce, další v pouzdře a v druhé ruce pušku. Krčili se a zvedali ruce llavu. "Nezabíjejte nás - jsme přátelé, civilisté, nezabíjejte n-° pcho! Připravte se ke startu. Dělejte!" gger Lané zůstal jako omráčený. "Cože?" o všechno na světě, dělejte," křičel rozzuřeně Ross. Ani v nejmenším si domoval, jak vypadá. "Vy," ukázal na mechanika Guengovou dýkou. lite támhle ten pahorek?" Ino... ano, pane," zasípěl Arberry. ťukejte tam, co vám nohy stačí, je tam dáma, přiveďte ji sem..." Zmlkl. k vyšla z konce lesa a rozeběhla se k nim. "Zapomeňte na to, běžte pro dru-» mechanika, dělejte, proboha, ti parchanti od zátarasu tu budou každou Htu. Dělejte! Honem!" Arberry celý vyděšený odběhl, ale ještě víc se zhro-řdyž zahlédl blížící se muže od silnice. Ross se vrhl na Noggera Lanea. 'Jsem vám, že máte nastartovat." "o... ano, pane... ta... ta žena... to není Ázáde, Erikkiho Ázáde, že ne?" E- nastartujte!" Pgger Lané ještě nikdy nestanoval dvěstěšestku tak rychle a ani mechanici nikdy tak hbití jako teď. Ázáde zbývalo ještě asi sto yardů, pronásledo-

vatelé už byli blízko. Ross se skrčil pod vířící rotory a vystřílel celý Rozprchlí se a zalehli. Se zaklením hodil prázdný zásobník jejich směre] hlav vykouklo. Další palba je udržela při zemi. Ázáde už byla blízko, ale či sil. Nějak se jí však podařilo sebrat se a potácejíc se jako opilá doběhla niku. Oba mechanici ji vtáhli dovnitř. Ross vypálil ještě jednu salvu a ústup. Vrhel se na přední sedadlo a v momentě byli ve vzduchu. 579

základna V kovízu. 17.20 hodin. Starke zvedl kanu, která mu a podíval se na ni. Žaludové eso. Zabručel, pověřčivý jako většina pilote zatvářil se důležitě a ukryl ji v dlani. Pět jich sedělo v jeho bungalovu li poker: Freddy Ayre, doktor Nutt, taťka Kelly a Tom Lochart, který při-izdě včera večer ze Zágrosu tři s dalším nákladem náhradních dílů v rám-ilkuace, ale nestačil se už vrátit. Jelikož byl pátek, pro muslimy sváteční a létání bylo ten den zakázáno, musel tu vydržet do zítřejšího východu e. Přes nečas, který panoval venku, tady bylo příjemně, v krbu hořela po-!L Před každým mužem se vršila kupa rijálů, největší před Kellym, nejmenší l doktorem Nuttem.

Kolik karet, taťko?" zeptal se Ayre.

ednu," řekl Kelly bez váhání, pak karty srovnal a všechny čtyři položil lí-dolů na stůl. Byl to vysoký, štíhlejší muž s pomačkaným obličejem, řídký-většými vlasy, bývalý vojenský letec, a bylo mu něco málo přes čtyřicet. »a byla přezdívká, protože měl sedm dětí a další na cestě. rte mu obřadně podal jednu kartu. Kelly se na ni zahleděl, pak vzal ostat-¹ aniž by se na ně podíval, všechny dohromady pomalu složil, pomalu a pro-~~[ě zvedl ruku, vrhl kradmý pohled stranou a blaženě vzdychl.

580 james Či

"Kecy!" řekl Ayre a všichni, kromě Locharta, který se zasmužilým zíral do svých karet, se rozesmáli. Starke zvažněl. Dělal si o něj starosti a rád, že tu dnes je. Myslel na tajný dopis od Gavallana, který přivezl Hogg stopětadvacítkou a o němž si museli promluvit. "Sázím tisíc na hru," odvážil se doktor Nutt a všichni zvedli hlavu. No ně sázel maximálně sto rijálů. Lochart roztržitě zkoumal, co má v ruce, hra ho moc nezajímala, mys Zágros - a Sahrazád. Na BBC v noci hlásili, že při demonstraci žen v Ta nu, Isfahánu a Mašúdu došlo k velkým srážkám s odpůrci demonstrace aJ pochod je naplánován na dnešek a na zítřek. "Pas," odhodil karty, i "Zarovnávám s doktorem na dva tácy navrch," oznámil Starke a doktoři očividně ztratil kuráž. Nutt si vytáhl dvě karty, Starke jednu, Ayre tři. f| Kelly se podíval na svou řadu - 4, 5, 6, 7, 8. "Tvě dva, Vévodo, a tři rm "Končím." Ayre ukázal dva páry, krále a desítky.

"Já taky," doktor Nutt si zjevně oddechl, dodatečně zděšený svou počá odvahou, a ukázal tři královny. Byl přesvědčený, že Starke má buď řadu, l nebo tři a dvě. "Tvoje tři, taťko a navrch třicet tisíc," hlásil Starke sladce a výborné! vil. Oželel pár šestek a nechal si čtyři srdcové karty s tím, že půjde na barva ludové eso mu do barvy moc nešlo, ale kdyby se mu podařilo blufovat, by to Kelly vzdát a on by vyhrál.

Všechny oči se upřely na Kellyho. V místnosti bylo ticho.

Dokonce; charta to zaujalo.

Starke trpělivě čekal, obličej a ruce měl pod kontrolou. Jistota vyz z Kellyho ho zneklidňovala. Přemítal, co udělá, jestli Kelly dál zvýší Bylo mu jasné, co by řekla Manuela, kdyby zjistila, že riskuje týdenní nepovedenou barvu. Vyřídila by si to se mnou, usmál se.

Kelly se potil. Všiml si Stárkova úsměvu. Před časem ho načapal při vání, ale nešlo o třicet tisíc, jen o čtyři. Nemůžu si dovolit prohrát týden jenže ten pacholek možná blufuje. Něco mi říká, že starý Vévoda blufuje, J by se jeden týdenní plat navíc zrovna hodil. Přejel očima karty, aby se UJUT1 jeho řada je vážně řada hrome, jasně že to je řada a Vévoda blufuje! Na(' se slyšel říkat: "Tvých třicet táců" - vtom se zarazil. "Trhni si nohou. Ve odhodil karty a všichni, kromě Starka, se

rozesmáli. Sebral karty od osB vložil do nich svoje a balíček zamíchal, aby nikdo jeho karty neviděl. "Vsadím se, že jsi blufoval, Vévodo," zazubil se Lochart. "Já? Já se svou jasnou barvou?" prohodil Starke nevinně za všeobecná šklebování. Podíval se na hodinky. "Musím na obhlídku. Necháme toho" H| mé pokračovat po večeri, souhlasíte? Torné, půjdeš se mnou?" "Jasně." Lochart si oblékl bundu a vyšel za ním.

I V normálních dobách tohle pro ně byla nejhezčí část dne těsné pí pádem slunce, lítání skončilo, vrtulníky umyté a natankované, připravdj 581
r den, drink, na který se mohli těšit; každý dělal, co chtěl - psal dopisy, puchal hudbu, volal domů, dal si něco dobrého, a pak sladký spánek. (a základně bylo všechno v pořádku. "Trochu se projdeme, Torné," navrhl ke. "Kdy se vracíš do Teheránu?" |>Jejradši bych hned." |asně, ale bohužel. Smůla, co?" dyby jen smůla. Je to všechno horší, vím, že Sahrazád byla na manifesta-dyž jsem jí říkal, aby nechodila, a k tomu ještě všechno ostatní." <iera večer mu Lochart vykládal o jejím otci a ztrátě HBC. Starke byl zdě-a děkoval osudu, že to nevěděl, když ho Hosejn spolu se Zelenými páskami tílal. Iac už se o Sahrazád postará, Torné. Dohlídne, aby se jí nic nestalo." Když lart dorazil, zavolali Mcivera vysílačkou, která kupodivu fungovala, a po-di ho o to. Za chvíli budou mít zase volnou linku do Teheránu - "Teď to (té omezit, ale až se vrátíme k normálu, budete moct volat, jak budete chtít,) nebude dlouho trvat," informoval je velitel základny major Čangíz. I když lonitorovala hlavní věž na letecké základně, spojení jim dávalo zdání, že je kno v pořádku, a pomáhalo jim zachovat zdravý rozum. Carke řekl: "Až bude Zágros tři v neděli vyklizený a vy všichni tady, mohla ř pondělí odletět jedna dvěsrěstka. Dohodnu to s Mačem." 3íky, to bude skvělé." Teď, když jeho vlastní základna byla formálně zavře-padal Lochart pod Stárkovo vedení. Napadlo tě vůbec, že bys měl odtud vypadnout? Co kdybys letěl dvěsté-láctkou místo Scota? Jakmile bude mimo Zágros, nemá se čeho bát. Anebo títe oba, to by bylo vůbec nejlepší. Nanesu to Mácovi." 3íky, ale ne. Sahrazád teď nemůže opustit rodinu." hvíli kráčeli mlčky. Rychle se stmívalo, bylo chladno, mráz zesiloval a ve chu bylo cítit naftu z nedaleké velké rafinerie, která až na hořící výpary I kompletně uzavřená a ponořená ve tmě. Většina bungalovů na základně »a, hangáry a kantýna taky - pro případy nouze měli vlastní generátory. Oř Čangíz Stárkovi řekl, že systém generátorů na základně nebude už nijak lín. "Revoluce je skončena, kapitáne, mám se ujal moci." levičáci?" .okud se nepodrobí našemu islámskému státu, mám je nařídil zlikvido-Major Čangíz to pronesl důrazně a nesmlouvavě. "Levičáci, Kurdové, 'CI - zkratka všichni nepřátelé. Imám dobře ví, co dělá." Bárn. Při výslechu před Hosejnovým výborem to bylo to samé. Téměř jako yi polobůh, myslel si Starke. Hosejn byl hlavní soudce a žalobce a místnost, I byla součástí meširy, byla přeplněná nepřátelskými muži všeho věku, ve-" patřících k Zeleným páskám. Bylo tam pět soudců a žádní diváci. "Co [O útěku nepřátel isfámu z Isfahánu?" ĽMic." amžitě se zvedl jeden z dalších čtyř soudců, vesměs velmi mladých,

582 james Či

drsných a převážně negramotných: "Vinen zločiny proti Bohu a zločiny Iránu, sluha amerického satanáše. Vinen." "Ne," protestoval Hosejn. "Tohle je legální soud, soudíme podle koráa zákona. Má odpovídat zatím jen na otázky a ne se zodpovídat ze zločinů, tě ne. Z žádného zločinu není obviněn. Kapitáne, řekněte nám všechno,,i slyšel o isfahánském útěku ve vrtulníku?" V místnosti byl těžký vzduch. Starke neviděl jedinou přátelskou tvář co jeho znali všichni, všichni věděli o bitce s fadájúny v Bandar-e Dělán strach byl jako tupá bolest. Věděl, že je jenom odkázaný na ně, na jejich) Nadechl se a pečlivě volil slova. "Ve jménu Boha slitovného, Boha rn něho," začal stejně jako začínají všechny súry Koránu a v místnosti zavlál "Osobně nevím nic, nevím o ničem, co s tím souvisí, a nepodílel jseni tom. Tou dobou jsem byl v Bandar-e Dělám. Pokud vím, žádný z my s tím nemá nic společného. Víam jen to, co mi řekl Zataki z Abádánu, I vrátil z Isfahánu. Řekl doslova:

.Slyšel jsem, že v úterý někteří šáhovi sk či, vesměs důstojníci, uprchlí na jih ve vrtulníku, který pilotoval nějakým čan. Kéž Bůh prokleje všechny satanáš.' To je vše, co řekl. Nic víc ne "Je to satanáš," přerušil další ze soudců jednání a zatvářil se vítě "Je Američan, takže je vinen." "Já jsem člověk knihy a už jsem prokázal, že satanáš nejsem. Kdy mnozí z vás by dnes byli po smrti." "Kdybychom zemřeli v boji, byli bychom teď v ráji," odsekl rozslzený mladík zadních řadách. "Plnili jsme úkol boží. S tebou to nemělo být ležné, nevěřící." Souhlasné výkřiky. Najednou Starke silným hlasem zvolal: "Při Bohu Proroku, já jsem člověk knihy a Prorok nám dal zvláštní privilegia a od Třásl se vzteky, strach ho přešel, zuřil nad tímhle samozvaným soudcem jejich slepotou, hloupostí, ignorancí a bigotností. "Korán říká: 'O lide! Nepřekračuj hranice pravdy svého náboženství, ani neustupuj těm, kdo! lili z cesty a nutí ostatní, aby také sešli z cesty pravé.' Já jsem tohle ne skončil bojovně a sevřel pěsti, "a kéž Bůh prokleje ty, kdo tvrdí opak. Všichni na něj užasle zírali, dokonce i Hosejn.

Jeden ze soudců prolomil mlčení. "Ty... ty jsi citoval Korán? Ty čteš i stejně dobře jako mluvíš fársí?" "Ne, to ne, ale -"

"Tak jsi měl učitele? Mollu?"

"Ne, já čte-"

,"
"Tak jsi čaroděj!" zakřičel jiný. "Jak můžeš znát Korán, když jsi nemohl ležet a neumíš arabsky, neznáš svatý jazyk Koránu?" "Četl jsem ho v angličtině, svém vlastním jazyku."

Ještě větší údiv a nedůvěra, dokud nepromluvil Hosejn. "Říká Korán byl přeložen do mnoha cizích jazyků." Znovu všichni užasli. Jeden mladík se stopami po neštovicích na 583

;race zíral silnými prasklými brýlemi. "Když je přeložený do mnoha jazyků, tak proč není také ve fársí, abychom ho mohli číst kdybychom uměli číst?" Hosejn řekl: "Jazykem svatého Koránu je arabština. Kdo chce Korán dobře číst musí umět arabsky. Proto se mollové všech zemí učí arabsky. Prorok, ježiného budiž pochváleno, byl Arab. Bůh k němu tím jazykem hovořil »tím ho zapsali. Znat svatou knihu doopravdy znamená číst ji tak, jak byla lina." Hosejn otočil černé oči na Starka. "Překlad je vždycky míň než ori-, Je to tak?" Uke viděl, jak se zvláště tváří. "Ano." Intuice mu napovídala, aby souhlasil-no, ano, to je. Byl bych rád, kdybych dokázal číst originál." Schni opět ztichli. Muž s brýlemi řekl: "Když znáš Korán tak dobře, že můžeš citovat jako mollá, proč nejsi muslim, proč nejsi věřící?" (stností to zašumělo. Starke váhal a málem podlehl panice, protože věděl, (tím neodpoví správně, je to jeho konec. Mlčení se prodlužovalo, až slyšel tebe; "Protože Bůh ještě neudělal, aby mé uši lépe slyšely, ještě ne. Ani ne-adil mou duši," dodal váhavě. "Nestěžuju si a čekám. Čekám trpělivě." (lada v místnosti se změnila, mlčení bylo laskavé. Soucitné. Hosejn vlídně)Jdi za imámem a tvé čekání skončí. Imám probudí tvou duši, aby chápal boží. Imám probudí tvou duši. Já seděl u jeho nohou, já ho slyšel kázat k boží, diktovat zákony, hlásat mír a pokoj boží." Shromáždění povzdechlo Sml se soustředili na mollu, dívali se do jeho očí a viděli v nich nové svět-yšli zvláštní tón v jeho hlase a vnímali rostoucí extázi - dokonce i Starko, F se třásl a současně byl v euforii. "Neřekl snad imám, že máme probudit [věta? Neobjevil se mezi námi proto, abychom zbavili islám zla a šířili ho u, šířili poselství od Boha... Neslibil to Bůh? Imám žije." slovo viselo ve vzduchu. Všichni mu rozuměli, včetně Starka. Mahdí! 'slel si, skrývá šok. Hosejn naznačuje, že Chomejní je ve skutečnosti li, legendární dvanáctý imám, který zmizel před mnoha staletími a šiké [Lže je pouze neviditelný pro lidské oči - Nesmrtelný, jemuž Bůh slíbil, že "dnou znovu zjeví, aby vládl dokonalému světu. (děl, jak všichni upírají oči na mollu. Mnozí přikyvovali a slzy jim tekly po ch, všichni byli dojatí a spokojeni, nebyl mezi nimi nikdo, kdo by nevěřil. "ty Bože, říkal si, úplně omráčený, jestli Íránci mají o Chomejním tuhle Stavu, nebude jeho moc mít konce, bezpočet mužů, žen i dětí vykoná s ra-Í jeho příkaz, šťastně půjdou na smrt na jeho pouhé mávnutí rukou - proč Mahdí jim určitě zajistí místo v nebi! Ickdo řekl: "Bůh je veliký," ostatní to zopakovali a všichni si začali povídat, pn je usměrňoval. Na Starka zapomněli. Konečně si ho všimli a nechali

ho ř slovy: "Jdi za imámem, uvidíš a uvěříš..." ' zpáteční cestě do tábora si připadal neuvěřitelně lehce a vzpomínal, že : " mu nikdy nepřípadal tak svěží a život tak radostný. Možná to bylo tím, tak blízko smrti, říkal si. Byl jsem mrtvý muž a nějak se mi podařilo vrá-

584

rit se do života. Proč? A Tom? Jak to, že on unikl z Isfahánu, Díz Dámu, konce ze samotného vrtulníku? Je pro to nějaký důvod? Nebo to bylo jen i V houstnoucím šeru pozoroval Locharta a dělal si o něj starosti. To, co i lo s HBC, je příšerné, to s Sahrazádiným otcem taky; je to strašné, že pí má a Šahrazád není východiska. Brzy budou muset oba volit: buď společn s tím, že se sem nejspíš už nikdy nevrátí - nebo rozchod, nejspíš navždy. "Torné, musím ti něco říct. Čistě mezi námi, nikdo se o tom nesmí d dět. Johnny Hogg přivezl dopis od Andyho Gavallana." Byli už bezpečnés slechu základny a loudali se po silnici za drátěným plotem, kde nehrozilo, s je někdo slyšel. Přesto mluvil potichu. "Andy je přesvědčený, že veškeré na hlídky do budoucnosti jsou tady nulově a uvažuje o evakuaci, aby snížil na minimum.

"To nebude nutné," řekl Lochart okamžitě a jeho hlas zněl ostře. se normalizuje - jinak to ani nejde. Andy to musí vydržet - my to taky< mé, tak proč ne on." "Už toho vydržel spoustu, Torné. Jsou to jednoduché počty. Víš to i dobře jako já. Už měsíce nedostáváme zaplacení za práci, nemáme dost o návek pro piloty a letadla, Írán je v troskách a nám to tu dává pěkně žahl "Chceš říct, že kvůli zavření Zágrosu tři dojde k velké finanční ztrátě? 1<ij hergot, není moje chy-" "Uklidni se, Torné. K Andymu se doneslo, že zatraceně brzy se mají; nit všechny cizí letecké společnosti, sdružené podniky, zkrátka všechn) vlastnictví, zvlášť pokud jde o vrtulníky." Lochartovi svítl plamínek naděje. Nebyl by tohle perfektní důvod pro l zůstal? Jestli ukradnou - znárodní - naše letadla, budou potřebovat zkuif loty a já mluvím fársí, mohl bych zaškolit Íránce, to přece budou chtít) HBC? Všechno končí u HBC, pomyslel si zoufale. Všechno. "Jak se to d děl, Vévodo?" "Andy říká, že jeho zdroj je absolutně spolehlivý. Jde mu o tohle: jestli?) čem vymyslí nějaký proveditelný plán, budeme my všichni - ty, Scrag, R - ochotni letět modrou džunglí přes Záliv?" Lochart zalapal po dechu. "Proboha, myslíš jako odstartovat jen tak, l volení, bez papírů?" "Jasně - ale mluv potichu."

"Zbláznil se! Jak by chtěl zkoordinovat Lengeh, Bandar-e Dělám,. herán - všichni by museli odstartovat najednou a každý to má jinak i "Nějak se to bude muset zvládnout, Torné. Andy říká, že buď tohle]] zavře krám." "Tomu nevěřím! Naše společnost má pobočky po celém světě." "Říká, že jestli přijdeme o Írán, tak se firma položí."

"Jemu se to snadno řekne," promluvil Lochart hořce. "Jde mu jen O] Stačí trochu nás přidusit a on sám zůstane pěkně v teple a suchu a ni 585 e. Myslí tím snad, že kdyby evakuoval personál a ostatní tu nechal, tak se l v/Mt položí?

no, přesně tak."

Nevěřím tomu."

arke pokrčil rameny. Jejich uši zachytily slabé zakvílení. Oba se otočili dívali se na druhý konec základny. V houstnoucím soumraku spatřili Fred-»Ayrea s dudami, na které mu kolektivně povolili cvičit. "Sakra," zavrčel ie, "to kvílení mě ničí."

lehán si toho nevšímal. "Přece se nechceš vážně přidat k takovému nápa-. vždyť je to únos, únos letadel a nic jiného! Z toho se nikdo nevykroutí." ske pokrčil rameny. "Co říkají ostatní?" Ještě o tom nevědí a zatím se jich nebudeme ptát. Jak jsem říkal, je to čistě jzi námi." Mrkl na hodinky. "Pomalu bude čas zavolat Mácovi." Lochart se |hvěl. Kvílení dud se neslo větrem. "Jak může někdo tvrdit, že to je muzika, jnechápu," řekl. "Andyho nápad stojí za úvahu, Torné. Jako poslední mož-t určitě."

chart neodpověděl. Cítil se mizerně, soumrak ho skličoval, všechno ho válo. Dokonce i vzduch byl nanic, zkažený blízkou rafinerií; zatoužil být y v Zágrosu, blízko hvězd, kde vzduch ani země nebyly znečištěné, i když l zoufale toužil být v Teheránu, kde byl sice větší smog ale byla tam ona. LNepočítej se mnou." Přemýšlej o tom, Torné." f,{Ji se stalo, kašlu na to, je to pakárna, celý ten nápad. Až si to pořádné prodlíš, přijdeš na to taky." jjJasně, brácho." V duchu uvažoval, kdy přítel pochopí, že on sám to má ' l ze všech už dávno spočítané - ať tak, či onak.

586 james clavee

K. sssr <fe K H<

t"

(afghánistán |

áapUd

-> Diz Dam

1 IRÁK l

l'-l' Ábidán Ji l'-p Bandar-e Dělám

SAUDSKÁ ARÁBIE

<> i "l's. Lcngch

-llj

AL

ŠARGÁZ

kapitol

ář-dAl Šargii N, FEDERACE i' i, ARABSKÝCH,' ...EMIRÁTŮ i' al šargáz, hotel international. 18.42 hodin. "Uděláš to, Scragu?" vědět Gavallan. Bylo těsně před západem slunce. "Byla by hračka pro mě i mé lidi odstartovat najednou s pěti letadly z . geh, Andy," uvažoval Scragger. "Musel by to být ten správný den a museli i chom se proplížit pod radarem v Kíši, ale to by se zvládlo - pokud by chl do toho šli. Ale se všemi náhradními díly? Vyloučeno, v žádném případě." "Kdyby se to nějak vymyslelo, udělal bys to?" útočil Gavallan. Dorazil i z Londýna a všechny informace z Aberdeenu stály za bačkoru - Imperiál -zvyšovaly tlak, vyšachovávaly ho ze Severního moře, naftařské společnosti l tvrdě tiskly, Linbar svolával zvláštní zasedání rady, aby se prošetřilo případ špatné vedení S-G. "Udělal bys to, Scragu?" "Kdyby šlo jen o mě? Kdyby všichni byli v suchu venku? Jasně, v tu rántt "Tví chlapci by to taky udělali?"

Scragger chvílku přemýšlel a upíjel pivo. Seděli u stolu na jedné čistotou! říci terase kolem bazénu největšího hotelu tohoto malého šejchátu. Tu a tam M děli další hosté, ale nikdo nebyl příliš blízko, vzduch byl lahodný a vánek l ně čeřil listy palem. Všechno slibovalo nádherný večer. "Ed Vossi ano." Za se. "Má v sobě dost australské dobrodružnosti a yankeeské činorodosti. My že Willi Neurchtreiter by do toho nešel. Nedokázal by porušit tolik pí [RSŤ587

sjednou a taky nemá proč, jemu nic nehrozí. Co tomu říká Vévoda Starko? (Tom Lochart a Rudí?" "Ještě nevím. Poslal jsem po Johnnym vzkaz Vévodovi ve středu." "Trochu nebezpečné, ne?"

yAno a ne. Johnny Hogg je spolehlivý kurýr, ale spolehlivé doručit cokoli je Běs problém. Tom Lochart bude za pár dní v Kovízu slyšel jsi o Zágrosu?" Aby ne! To jsou fakt vtipálkové, ten výbor. Co starý Rudí?" , "Ještě nevím, jak se s ním nenápadně spojit. Možná že Maca něco napadne. |ino letím stopětadvacítkou do Teheránu a sejdem se na letišti. Pak se hned račím a v noci letím do Londýna." i "Bereš to fofrem, co, starochu?" » "Mám drobet problémy, Scragu." Gavallan zíral do sklenky a roztržitě přeletí whisky přes kostky ledu. Kolem prošlo několik hostů. Mezi nimi tři dívky

hikinách, zlatá pleť, dlouhé černé vlasy, ručníky ležerně přehozené přes rame-t. Scragger je zaregistroval, vzdychl, znovu se věnoval Gavallanovi. "Andy, budu možná zítra nebo pozítří muset vzít Kasigiho zpátky do Iran-(bdy - George se mu klaní od chvíle, kdy Kasigi bez váhání slíbil zaplatit o dva plary za barel víc. Kasigi si myslí, že do Vánoc vyleze cena nafty na dvacet do-CŮ za barel." b'Gavallan se zasmušil. "Jestli ano, postihne to všechny průmyslové národy -lace všude stoupá. Je ale pravda, že on by to měl vědět." Když se Scragger linii o Kasigim a Todě, reagoval okamžitě, protože Struani byli dávnými spo-níky Tody a dodali jim řadu posádek. "Před mnoha lety jsem znal Kasigiho I, muže jménem Hiro Toda. Zmínil se o tom?"

"Ne, nikdy. Odkud jsi ho znal? Z Japonska?"

"Ne, z Hongkongu. Toda obchodoval se Srruany, pro které jsem dělal, v do-Ich, kdy Toda stavěla především lodě a nebyla ještě tak obrovským konglo-erátem jako dnes." Gavallanovy rysy ztvrdly. "Mám v rodině předky, kteří byli sanghajskými obchodníky, a naše společnost zkrachovala po první světové ice, tak jsme se spojili se Struany. Můj táta byl v Nankingu v jednatřicátém, tyž ho Japonci zabrali, a těsně po Pearl Harboru ho chytili v Sanghaji a dali b koncentráku, z kterého už se nedostal." Pozoroval odrazy světla ve své sklen-l a jeho melancholie vzrůstala. "Ztratili jsme spoustu skvělých chlapů v Sang-l)i i v Nankingu. Nikdy jim neodpustím, co prováděli v Číně. Nikdy. Jenže ít se vyvíjí, co se dá dělat? Musím zakopat válečnou sekeru děj se co děj, tdyž si dávám bacha." "Moc dobře tě chápu, se mnou je to dost podobné," pokrčil Scragger rame-'L >,Kasigi se chová dobře." I »Kde je teď?" »V Kuvajtu. Zítra se má vrátit a já s ním letím do Lengeh na ranní poradu." L"Když budeš v Iran-Todě, myslíš, že by ses mohl podívat za Rudim? Nech si i třeba vyvolat." Jasně. Dobrý nápad, Andy."

588

jam ES clave("Až Kasigiho uvidíš, řekni mu, že jsem znal jeho šéfa."

"Jasně, řeknu mu to. Mohl bych se ho zeptat, jest-" Zmlkl a podíval Gavallanovi přes rameno. "Sakra, Andy, to je pastva pro oči!" Gavallan se otočil. Západ slunce byl nádherný - rudá, purpurová, ; a hnědá barvily vzdálené mraky, slunce ještě kus nad obzorem malovalo oh vody Zálivu a lehký vánek třásl naškrobenými ubrusy prostřenými na ve. "Máš pravdu, Scragu," souhlasil, "proč mluvit pořád jen o vážných věc Můžou počkat. Nic na světě se nevyrovná západu slunce." "Co?" Scragger na něj nechápavě zíral. "Proboha, nemluvil jsem o zač slunce, ale o té kočce." Gavallan vzdychl. Ta kočka byla Paula Giancani a zrovna vylezla z bazénu' více než úsporných bikinách, kapky vody na její olivové kůži zářily jako drala kamy v zapadajícím slunci; právě si utírala nohy, paže a záda, pak se zabalila ji koupacího pláště a přitom si velmi dobře a s potěšením uvědomovala, že I není jediný muž, který by ji neobdivoval - nebo žena, která by jí nezáviděla. dobytek, Scragu." Scragger se zasmál a přehnal svůj australský přízvuk: "Nech na hlavě, I ku, Paula by byla číslo do sbírky." Gavallan se na ni pozorně zahleděl. "No, Italky mají něco do sebe, ale mladá dáma... není takový kus jako Šahrazád, ani nemá exotický šarm jt Azáde, ale máš pravdu, stála by za hřích." Spolu s ostatními se dívali, jak jde kolem stolů, provázena hodnotícími | hledy a závistí, až zmizela v rozlehlé hotelové hale. Měli mít o něco později q léčnou večeři všichni - Paula, Genny, Manuela, Scragger, Gavallan, Sander 3 tofi a Johnny Hogg. Paulino jumbo společnosti Alitalia bylo opět v Dubaji, | mil dolů po dálnici, a čekalo na povolení letu do Teheránu pro další it!' občany. Genny Mciverová ji náhodou potkala při nákupu. Scragger vzdychl. "Andy, příteli, já bych si to s ní vážně rád rozdál, n chybuj o tom!" "To by ti neudělalo vůbec dobře, Scragu." Gavallan se uchechti a obje další whisky se sodou od vzorně oblečeného, usmívajícího se pákistánskéhc nika, který přišel okamžitě. Někteří z hostů byli už v elegantních a drahycBI těch poslední pařížské módy, připraveni na rozkošný večer, všude kolem i boké dekolty a zářící bílé žakety spolu s běžným sportovním, ale luxus oblečením. Gavallan měl dobře střížený

safari oblek v barvě khaki, Scraj předpisovou uniformu, bílou košili s krátkými rukávy a výložkami, černé! hory a polobotky. "Pivo, Scragu?" "Ne, kamaráde, díky. Dopiju tohle a půjdu se raději dát do pučů na' svůdnou Paulou." "Naivo!" Gavallan se otočil zády k západu slunce a už se cítil trochu líp» I lečnost starého přítele mu prospěla. Slunce bylo téměř nad obzorem, kri" než kdy dřív, připomnělo mu západy slunce v Číně kdysi dávno, vrátilo , Hongkongu ke Kátě a lanoví, ke smíchu Velkého domu na vrcholku, k < [RST

589

ctné, krásné rodině. Jejich vlastní dům stál v luxusní čtvrti Sek-o. Oba byli dí, Melinda a Scot ještě malé děti, kolem nichž se točily chůvy, amy. Při zadu slunce pozorovali v dálce na moři spousty sampanů, džunek a lodí všech »zných velikostí. Kousek slunce se ponořil do moře. Gavallan obřadně zatleskal. ""Proč to, Andy?" -"Ehm? Jo, promiň Scragu. Za starých časů jsme Káťa a já vždycky slunci tles-li, přesně v tu chvíli, kdy se dotklo moře. Děkovali jsme za to, že je, za nád-rné divadlo a z radosti, že jsme tady a můžeme se z něj radovat byl to pozdě jedinečný a neopakovatelný zážitek. Jako dnes večer. Tenhle západ slunce nikdy neuvidíš." Upíjel whisky a pozoroval poslední odlesky červánků. rvní člověk, který mě na tuhle myšlenku přivedl, byl úžasný chlápek; stali fce se přáteli - pořád ještě jsme. Skvělý chlap, jeho žena byla taky těžce nesená. Povím ti o tom někdy příště." Otočil se k západu zády a naklonil se do-fedu: "Co Lengeh, tam by to podle tebe šlo?" "Ale jistě - kdybychom v Lengeh byli jen my. Stejně bychom museli mít dodaly plán. Radarová kontrola v Kíši je přísnější než kdekoli jinde, ale kdyby to byl ten správný den, dala by se podletět. Problém je v tom, že naši italští iněstnanci spolu s výborem, který je momentálně přátelský, ale neústupný, novým šaškem z IranOilu, ten je zase pro změnu nepřátelský, budou oka-itě vědět, že jsme práskli do bot, když všechna letadla najednou nastartují Tmizí. Nic jiného si myslet nebudou. Obratem se vrhnou na Iránskou letec-B asociaci a všechna strategická místa budou díky vysílačce vědět, co se děje yubaj, Abú Dabí, tady, v podstatě od Omanu až po Saúdí, Kuvajt a Bagdád. "de dostanou rozkaz okamžitě nás po případném přistání zadržet. A i kdyby ám podařilo dostat se až sem... dobrá, starý šejk je sice výborný člověk, li-Iní a přátelský, ale nemůže přece, ksakru, jít proti Iránské letecké asociaci, i ta je v právu - a i kdyby v něm nebyla. Nemůže si dovolit rozepři s Írá-n; mezi jeho sunnitskými obyvateli je hodně šiků, někteří jsou lepší než ti álivu, jiní zase horší." -iavallan se zvedl, přešel na okraj terasy a zahleděl se na staré město kdysi Ilý perlový přístav s pirátskou správou a trhem na otroky, obchodní středis-> podobně jako Sohar v Omanu nazývané Čínský přístav. Od dávných dob Istavoval Záliv výhodné spojení mezi oblastí Středoziemního moře a Asií. o neobyčejně bohatou trasu ovládali féničtí mořeplavci a obchodníci, po-ttjící původně z Omanu. Zboží přivážené z Asie a Indie překládali v Šatt-Vw a dopravovali karavanami velbloudů na své trhy, až nakonec vytvořili tni říši a založili Kartágo, ohrožující samotný Řím. ptare město obehnané zdmi bylo s rovnými střechami ve skomírajícím svět-asné, nezkažené a chráněné před moderními stavbami. Šejkova pevnost mu linovala. Gavallan v průběhu let dobře poznal starého šejka a obdivoval ho. nat byl obklopen emiráty, ale byl nezávislý. Suverénní enkláva sotva dvacet l široká se sedmi mílemi pobřeží, ale přístavní vody se táhly sto mil

590

jam ES clave< k íránským vodám a byla v nich bohatá ložiska nafty, dávající spousty bal Al Šargáz sestával ze starého města a odděleného nového města s desítkami i derních hotelů a mrakodrapů a s letištěm vhodným pro přistání letounů t Jumbo. V bohatství nemohl soupeřit s emiráty ani se Saudskou Arábií ne Kuvajtem, ale byla tu hojnost všeho. Šejk byl stejně moudrý jako jeho féiuj předkové, stejně odhodlaný udržet si nezávislost, a přestože nedovedl číst s psát, jeho synové absolvovali nejlepší univerzity na světě. On, jeho rodina au keře

příbuzenstvo vlastnili všechno, jeho slovo bylo zákon. Byl sunnita a ne fundamentalista, tolerantní k cizincům, pakliže se náležitě chovali. "On taky nenávidí Chomejního a všechny fundamentalisty, Scragu." "Ano. Ale určitě se nechce s Chomejním dostat do konfliktu - takže R nám nijak nepomůže." "Taky nám to tolik neublíží." Gavallan se cítil západem slunce očistí "Hodlám najmout pár nákladních letounů, dopravit je sem, a až přiletí i vrtulníky, pořádně natankovat a vyrazit. Naše heslo je rychlost a plánování! Scragger hvízdal. "Ty to vážně chceš udělat?" "Chci se vážně pokusit zjistit, jestli to půjde, Scragu. Chci vědět, jaké má šance. Je to naše jediná naděje; jestli přijdeme o iránské vrtulníky, vybal a náhradní díly, zavíráme krám. Nemáme žádné pojištění, naopak musíme i čekat dluhy. Ty jsi partner, tobě můžu večer ukázat, jak na tom finančně jsem. Vzal jsem účetní záznamy s sebou i pro Maca." Scragger pomyslel na svůj podíl ve společnosti, jediný podíl, který měl! Nell a svoje děti a jejich děti doma v Sydney, na farmu v Baldoonu, kde ni chovala ovce a dobytek po celé století a o níž přišli při požáru. Celé roky myslel, celé roky si přál ji obnovit. "Já se na žádná čísla dívat nemusím, Andy. Když říkáš, že to je špatné, ti je špatné." Pozoroval oblohu. "Něco ti řeknu - když vymyslíš plán a dostaneš toho půjdku, postarám se o Lengeh. Po večeri to můžeme probrat pořádně! Snídani dokončit. Kasigi se z Kuvajtu nevrátí před devátou dopoledne. Někdo spolu vymyslíme." "Díky, Scragu." Gavallan mu poklepal na rameno a vztyčil se nad ním. "Jsem děsně rád, že tu jsi, vážně jsem strašně rád, že jsi u nás ty roky byl. To je poprvé, co si myslím, že máme naději a že se mi to ne" "Mám jednu podmínku, brácho," dodal Scragger. Gavallan byl okamžitě ve střehu. "Tvou lékařskou prohlídku vyšetřím, v žádném případě ne." "Uklidni se. S tou zatracenou prohlídkou to vůbec nesouvisí. Bude i blbě až do mých třicetiletých. Moje podmínka se týká večere. Chci;) sedl mezi svůdnou Paulu a Cenný. Manuela bude vedle mě z druhé strany kohout Sándor na druhém konci s Johnnym Hoggem." "Dobře!" "Super! Teď už si nedělej vrásky, bráško. Poznal jsem v pěti válkách i nerálů a všichni mi dali zabrat, takže jsem se něco naučil. Teď se [RST

591

nout na večeri. V Lengeh už stejně začínala být nuda, to je fakt." Odešel. "Aný, vzpřímený a bujarý. Gavallan přisunul kreditní kartu usmívajícímu se pakistánskému číšníkovi. (to není třeba, sáhbe, podepište jen účet, prosím," požádal a tiše dodal: fotiu-li radit, afandí, nepoužívejte při placení Američan Express, je to pro lávu hotelu nejdražší způsob placení." Gavallan, hlavu plnou myšlenek, mu dal spropitné a vzdálil se. Na druhém konci terasy se za ním dívali dva muži. Oba byli dobře oblečení - něco přes čtyřicet, jeden Američan, druhý ze Středního východu. Oba měli itálské přístroje. Muž ze Středního východu si pohrával se staromódním štičím perem, a když Gavallan míjel dobře oblečeného Araba a velmi atraktivní mladou Evropanku, zabrané do hovoru, jeho zvědavost dosáhla vrcholu. Líbil na ně plnicí pero a znehybněl ho. Okamžitě oba v naslouchátku slyšená drahá, pět set amerických dolarů je mnohem víc než tržní cena," říkal. "Přijde na to, jaký trh máš na mysli, drahý," odpověděla dívka s příjemným českým akcentem a jemně se usmála. "V ceně je i spodní hedvábné prádlo psí kvality a důkladné vyšetření. Odbornost je odbornost a speciální služba vyžaduje speciální metodu, a jestliže tvůj časový limit je pouze mezi šestou a osmou večer." Usmíval se, muž otočil uzávěrem, položil pero na stůl a suše se usmál. Byl ohledný člověk s hnědou pletí, jeho oborem byl dovoz a vývoz drahých kožin, který jeho rodina provozovala už po generace. Vystudoval v Americe, noval se Aaron ben Aaron a hlavní profesí byl major v izraelské špiónážní službě. "Nikdy bych byl nevěřil, že Abdú bin Talak je na tyto věci," poznamenal. "Druhý zamručel: "Všichni na to jsou. Já bych zase upřímně řečeno nečekal, i dívka je kuplířka." aronovy dlouhé prsty si pohrávaly s perem a nechtěly je pustit. "Perfektní k, Glenne, ušetří tolik času. Škoda že jsem ho neměl už dávno." ÍCGB bude mít tenhle rok nový typ,

účinný do vzdálenosti sto yardů." tnWesson, Američan, který se celý život pohyboval mezi obchodníky s naf-pupíjel bourbon s ledem. Jeho skutečné poslání bylo u CIA. "Není tak ma-ko tohle, ale účinné." wohl bys nám nějaká sehnat?" no tebe to bude snadnější, pošli své chlapce do Washingtonu, ať se popta-ndeli, jak Gavallan zašel do haly. "Zajímavé." Ło o tom soudíš?" zeptal se Aaron. e bychom mohli předhodit britskou vrtulníkovou společnost Chomejního tt, až budeme chtít - i se všemi piloty. To by Talbotovi pěkně pochrouma-z a Robertu Armstrongovi taky, stejně jako celému M 16. Ta představa se dá zamlouvat." Měkce .se usmál. "Talbot potřebuje čas od času dostat přes Ł Co tahle S-G? Myslíš, že ve skutečnosti pracují pro M 16?"

592

jam es clav

"Nejsme si jisti, o co jim jde, Glenne. Skoro je podezíráme z opaku, jsem chtěl, abys taky poslouchal. Je tu příliš mnoho náhod. Na povrc všechno legitimní - jenže mají francouzského pilota Sessonna, který si vyd je agentku PLO, Sajádu Berrolinovou; pak je tam jeden Fin, Erikki Jokko spřízněný s Abdolláhem chánem, který dělá pro obě strany a víc pro KGB i silně proti židům; Jokkonen má blízký vztah k finskému špiónovi Chriši' Tollonenovi a Jokkonenovo rodinné zázemí ve Finsku by z něj učinilo doh le ukrytého prosovětského agenta. Kromě toho máme hlášku, že je v Sab se svou dvěstědvánáctkou a pomáhá Sovětům demontovat vaše tajné rač stanice v horách." "Proboha. Víš to jistě?"

"Ne, říkám, že je to jen hláška. Ale ověříme si ji. Dál - je tu jistý Kana Lochart, který se přiženil do rodiny obchodníka z tržnice, známého svým s sionismem. V jeho bytě bydlí teď agenti PLO a -" "Jenže my jsme slyšeli, že on nic nechtěl, byt a všechno dostal příkas a hlavně nezapomínej, že se pokusil pomoci prošáhovým a pro izraelským stojníkům uprchnout." "Ano, jenže je sestřelili z oblohy, všichni jsou po smrti a on kupodivu.! Valík a Seládí by se určitě stali členy vlády v exilu - ztratili jsme dva důlc muže. Lochart je podezřelý, jeho žena a její rodina jsou pro Chomejního, i znamená proti nám." Aaron se sarkasticky usmál. "Nejsme snad hned poli největší satanáši? Dál: Američan Starko pomohl potlačit útok fadájúnů v " ' dar-e Dělam a teď se ještě spřátelil se s protišáhovským, protizraelským r kem Zatakim, kte-" "S kým?"

"Jedním protišáhovským bojovníkem, intelektuálem, sunnitským na mém, který organizoval stávky v ábádánských rafineriích, nechal vyhodit povětrí tři policejní stanice a teď je v čele ábádánského revolučního výboruj nak je naprostý blázen. Ještě skleničku?" "Jistě, díky. Totéž. Zmiňoval ses o Sajádě Bertolinové - taky jsme ji mé mušce. Myslíš, že by se dala získat?" "Nevěřil bych jí. Pokud jde o ni, nejlepší bude jen ji pozorovat, třeba'1 k někomu dovede. Jde nám o jejího nadříceného zatím jsme ho neobjt Aaron objednal totéž pro Wessona a pro sebe vodku. "Ještě k S-G. Takže .1 ki je nepřítel. Starke mluví jazykem fársí stejně jako Lochart. Oba si vyl Špatnou společnost. Pak je tu Sander Petrofi, maďarský disident, jehož K je stále v Maďarsku, další potenciální mol KGB nebo aspoň její nástroj. Lutz, Němec s rodinou za železnou oponou, stále podezřelý. Neurcht v Lengeh taky." Kývl hlavou směrem ke Scraggerovi. "Starý pán je školeny! biják, který se dá najmout na cokoli. Gavallan? Toho byste měli v Londýne fl věřit - nezapomínej, že on vybral všechny ostatní a že je Brit - je docela <M| možné, že celá jeho společnost je jen zástěrkou pro KGB -" 'Ł

"Nesmysl." Wesson se najednou naštvál. Sakra, proč jsou tihle chlápci I [RSŤ 593

inoikové - dokonce i starý Aaron, který je z nich nejlepší. "Je to nesmysl. připadá v úvahu." proč ne? Třeba tě vodí za nos. V tom jsou Britové mistři, ne? Podívej se na Ilbyho, MacLeana, Balkea a všechny ostatní."

"'Ll Třeba Grosse." Wesson sevřel rty do úzké čárky. "V tomhle máš pravdu, pří-|. " Přimhouřil oči. |.Kdo to byl?"

uRoger Grosse - před deseti lečy nejlepší špion, dokonale ukrytý." "Kdo byl Grosse?"

UYrmstrongův bývalý šéf a přítel z hongkongského zvláštního oddělení, ješ-za starých časů. Oficiálně menší zástupce ředitele M 16, ale ve skutečnosti va jejich nejnáročnějších operací a taky zrádce, zlikvidovaný někým z KGB (vlastní žádost těsně předtím, než jsme ho usvědčili."

t,Máte důkazy? Ze ho zlikvidovali?"

"Ovšem. Otrávený šíp z malé vzdálenosti ho poslal na onen svět. My už ho li v hrsti, neměl naději vyklouznout jako ti ostatní. Měli jsme ho na háku jako ljnásobného agenta. Tenkrát jsme měli svého člověka na sovětské ambasádě, |Éhosi Brodnina. Práskl nám Grosse a pak zmizel, zřejmě na to někdo přišel." (Zatracení Britové, špioni se u nich líhnou jako štěnice." t,To není tak docela pravda, mají také pár ostrých hochů, kteří jich spoustu lehytali - zrádci jako všude." SUnás ne." fcNebud' si tím tak jistý, Aarone," zatvářil se Wesson kysele. "Zrádci jsou úpl-|všude. Když uvážíš, co všechno prosáklo z Teheránu za šáha i po jeho útěku, sné, že tam je nějaký zrádce a vysoce postavený." .Talbot nebo Armstrong?" ffesson zamrkal. "Kdyby to byl jeden z nich, museli bychom zabalit kufry." LTo přesně nepřítel chce; abychom to zabalili a vypadli ze Středního vycho-.. Jenže to nemůžeme a také si to ani nemyslíme." Aaronovy oči byly temné hladné, tvář soustředěná a pozorná. "Když už se o tom bavíme, proč by mě-(lasemu starému příteli, plukovníku Hašemí Fazřovi, projít vražda nového lže ze SAVAMY, generála Džanana?" EVesson zbledl. "Džanan je mrtvý? Víš to určitě?"

Bomba v autě v pondělí večer." Přivřel oči. "Proč tě to tak mrzí? Byl to je-z vašich lidí?"

LMohl jím být. My jsme, ehm, o tom jednali." Váhal, pak vzdychl. "A Halí je naživu? Myslel jsem, že je na černé listině revolučního výboru." LByl, už není. Dnes ráno prý jeho jméno vyškrtnli a obnovili jeho hodnost trní zpravodajská služba byla znovu zavedena a nahoře to údajně schválili." won se napil. "Jestli je po tom všem, co udělal pro šáha a pro nás, znovu bhbě, musí mít pořádně silného ochránce." SiKoho?" Aaron pokrčil rameny a přelétl pohledem terasu. Wessonův úsměv "tratil. "Takže možná dělal celou tu dobu pro ájatolláha."

594

jam es clav

"Možná." Aaron si znovu pohrával s plnicím perem. "Ještě něco. Včera i Hašemí nasedl do stopétadvacítky S-G na teheránském letišti i s Armstor letěli do Tabrízu a vrátili se za tři hodiny."

"To jsem blázen!"

"Co to všechno znamená?"

"Smarjá, já nevím ale budeme to muset zjistit." Wesson ztišil hlas ještě' "Jedna věc je jistá, jestli je Hašemí znovu u moci, musí něco důležitého ví o těch nejvyšších hlavounech, ne? Taková informace by byla nesmírně cenn například pro šáha." "Pro šáha?" Začal se usmívat, ale zarazil se, když viděl Wessonův výraz. "I ce si vážně nemyslíš, že šáh má naději vrátit se zpátky?" "Už se staly podivnější věci, příteli." Sebevědomě dopil. Jak to, že lidé i chápou, co se ve světě vlastně děje, pomyslel si. Je načase, aby se přizpůsdl a přestali být tak vysazení na Izrael, PLO a celý Střední východ a nechali naší ky trochu manévrovat. "Jasně že šáh má šanci, i když jeho syn má ještě lepj Chomejní bude za chvíli na věčnosti, začne občanská válka, armáda se UJí moci a bude potřebovat vůdce. Rezá bude perfektní konstituční monarcha! Aaron ben Aaron jen stěží ovládl výraz nedůvěry, užaslý, že Wesson jci strašně naivní. Po všech letech, co jste v Iránu a v Zálivu, říkal si, nemůžete o ce nevidět, co se v Iránu děje, jak ho protichůdné síly rvou na kusy. Kdyby) jinak

založený, proklel by Wessona za hloupost, kterou prezentoval, za ti přehlédli stovky poplašných signálů, že nebrali na vědomí zprávy tajné si) pořízené s takovými oběťmi, že se dohadovali s politiky, generály a intelit na americké i íránské straně a neslyšeli varování před hrozící revolucí, ts Všechno to celé dlouhé roky bylo nanic. Vůle boží. Bůh nám to nehol usnadňovat. Usnadňovat? Nikdy v historii jsme to neměli snadné. Nikdyh Viděl, jak ho Wesson pozoruje. "Co je?" - "Počkej a uvidíš. Chomejní je starý muž, nebude žít víc než rok. Je starý a; hraje pro nás. Počkej a uvidíš."

"Ovšem." Potlačil chuť hádat se s ním. "Momentálně jde o tenhle prol S-G by mohla být zástěrkou nepřátelských buněk. Když se nad tím za pilot vrtulníků specializující se na práci v rafineriích je neocenitelným : jem pro všechny druhy sabotáže, jestliže se věci nebudou dobře vyvíjet." "Jasně. Ale Gavallan chce z Íránu pryč. Sám jsi ho slyšel." "Možná věděl, že posloucháme, nebo je to jeho taktika."

"Už toho nech, Aarone. Myslím, že je košer a ostatní věci jsou jen na Vzdychl: "Dobře, dám ho hlídat a nepůjde ani na záchod, abys o tom ne ale, dopřic, kamaráde, vy všichni vidíte nepřitele pod každou postelí, na (pě i pod kobercem." "Proč ne? Jsou jich kolem hejna - známých, neznámých, aktivních i nich." Aaron se systematicky rozhlížel kolem sebe a pozoroval nově pr v očekávání dalších nepřátel. Nemohl zapomenout na obrovský počet ne] ských agentů v Al Šargázu a v Zálivu. A my o nepřátelích víme. Tady, ve s 595

stě i v novém, v Omanu, Dubaji, Bagdádu a Damašku. A víme o dalších Moskvě, Paříži, Londýně a taky za mořem v New Yorku, na jihu na obou my-i a na severu až k polárnímu kruhu, všude, kde jsou jiní lidé než židé. Jen Ľ nepodezíráme okamžitě, i když v dnešní době i tady musíme být opatrní.]je mnoho lidí ve vyvoleném národu, kteří nechtějí Sión, nechtějí válku a ne-ejí na ni platit, nechápou, že Izrael je závislý na šáhovi, našem jediném spo-ci na Středním východě. Jen on ze všech zemí OPECu nám dával naftu pro ;e tanky a letadla. Ale oni nechtějí slyšet, že stojíme zády ke Zdi nářků a mu-ne bojovat a umírat za naši Bohem danou zemi, za Izrael, který jsme s boží mocí tak těžce znovu získali. Zadíval na Wessona, kterého měl rád a jemuž odpouštěl chyby. Obdivoval jako odborníka, ale litoval ho, protože nebyl žid, a tudíž byl mezi podezřelí. "Jsem rád, že jsem se narodil jako žid, Glenne. Mám mnohem snadnější ot." p .Jakto?"

E "Vím, na čí straně jsem."

TEKA V HOTELU ŠARGÁZ. 23.52 HODIN. V místnosti převládali Američa-], Britové a Francouzi - pak několik Japonců a dalších Asiatů, Evropanů byla psina; bylo tu nesrovnatelně víc žen, vesměs ve věku od pětadvaceti do pěta-lnceri - kooperanti pracující v Zálivu museli mít páru, být mladí, silní, rabi svobodní, aby vydrželi drsný mládenecký život. Pár opilců, někteří hluční. líži oškliví i méně oškliví, s nadváhou i normální, většinou ale hubení, frust-lvaní a divocí. Pár mužů ze Šargázu a několik ze Zálivu, ale jen bohatí, vzdě-ttí, ovlivnění Západem. Seděli u stolku nad pódiem, popíjeli nealkoholické (poje a házeli očima po děvčatech: úřednicích z ambasad, letuškách, ošetřova-lkách nebo hotelových pracovnicích. Žádné Arabky tu nebyly. Paula tančila se Sándorem Petrofim, Genny se Scraggerem, Johnny Hogg Učil líčko na líčku s dívkou, která předtím vedla na terase zaujatou konverza-LOba se pohupovali do rytmu. "Jak dlouho tu budeš, Alexandro?" zašeptal. "Do příštího týdne, víc ne. Musím pak za manželem do Ria." ;»Ale! Jsi příliš mladá na manželku! A do té doby budeš sama?" '.Ano, Johnny, sama. Smutné, vid'?" " Neodpověděl, jen ji k sobě trochu víc přitiskl a děkoval své šťastné hvězdě, "sebral knihu, kterou v hale upustila. Všiml si, že na horním podlaží stojí talián, vážný a zamyšlený, a přišlo mu ho líto. Už předtím mu slíbil, i když talym nadšením, večerní let do Londýna a snažil se ho přemluvit, aby si je-> den odpočinul. "Dobře vím, pane, jak dlouhý let člověka vykolejí." "To je v pořádku, Johnny, díky. Do Teheránu letíme v deset dopoledne, to tak?" "Ano, pane. Náš let má prioritu - a pak do Tabrízu." ""Doufejme, že to proběhne hladce. Jen tam a zpět."

Johnny Hogg cítil, jak se dívky klín tiskne k jeho. "Budete tu zítra ve Mělníku bych se do šesti hodin vrátit." "Možná - ale ne před devátou."

"Výborně."

Gavallan hleděl na tanečníky, ale nevnímal je, pak se otočil a sešel ze schodů na terasu. Byla vlháká, příjemná noc, žádné mraky, velký měsíc. Kolem se i kládaly hektary delikátně osvětlených a krásně udržovaných zahrad obehnaných zdí, v některých byly zapnuté vodotrysky. Sargáz byl největší hotel šejchátu, jednou stranou obrácený k moři, druhou k poušti; věž s osmnácti podlažími, pět restaurací, tři bary a koktejlová bar; měl kavárnu, místnost na diskotéku, dva bazény, sauny, parní lázně, jehnědové kurty, zdravotnické středisko, nákupní část, kde bylo dvanáct butiků prodeje starožitných předmětů, Aaronova prodejna koberců, dále tu byly! deřnické salony, knihovna s videem, pekařství, prodejna elektroniky, místnost s dálnopisem a písárna; všechny místnosti byly stejně jako v moderních evropských hotelích vybaveny klimatizací a koupelnami s bidetami. Po čtyřicet dní byl k dispozici hotelový personál, složený hlavně z Pákistánců, kteří krajinou běžných povinností s úsměvem na tváři zajišťovali služby jako čištění obleků, počkání, žehlení a podobné. Každý pokoj měl barevný televizor, v hotelu bylo kino, informace z burzy a výkonná ústředna spojující přes satelit všechny hory, i ty nejvzdálenější.

Je to tak, pomyslel si Gavallan, pořád je to ghetto. Ale vládci Al Šargázovi báje a Šarjáhu jsou liberální a tolerantní, takže kooperanti dostanou v hotelu alkohol a mohou si ho kupovat i do domu, Bůh pomoz tomu, kdo by ho prodal muslimovi. Naše ženy smějí řídit auto a nakupovat i procházet se, ale nikde! není psáno, že to tak zůstane. Pár set yardů dál žijí obyvatelé Sargázu stejně jako žili po staletí, pár mil od hranic je alkohol zakázaný a ženy nejen že nesmí řídit vůz a chodit samy po ulici, ale musí si zakrývat vlasy, paže a ramena a nosit černé kalhoty. A o kus dál, ve skutečné poušti, žijí lidé ve skutečně tvrdých a lhostojných podmínkách. Před pár lety si najal range-rover a průvodce a spolu s Maureen, Giffem a svou druhou ženou Maureen se vydali do pouště a strávili noc v jedné tábě na kraji Prázdné čtvrti, Rub-al-Chálí. Byl nádherný jarní den. Pár minut jízdy od letiště se silnice změnila v obyčejnou vozovku, ale i ta záhy zmizela a lišila se na kamenitém terénu pod širokou oblohou. Udělali si krátký piknik a šli dál. Místy písek, jinde skála. Projížděli divočinou, kde nikdy neprší a ke nerostům. Nic. Zase dál. Když zastavili a vypnuli motor, ticho bylo přímo i slyšitelné, slunce žhnulo a obklopoval je nesmírný prostor. Noc byla modročerná, hvězdy obrovské, stany pohodlné, koberce ještě větší ticho, větší prostor, tolik neuvěřitelného prostoru. "Nelíbí se Andy," šeptala mu Maureen. "K smrti mě to děsí." "Mě taky. Nevím proč, ale je to tak." Za palmami oázy se poušť táhla [RŠT597

o ní všemi směry, strašidelná a záhadná. "Jako by ta nesmírnost vysávala (život) život. Představ si, jaké to musí být v létě!" cizí zachvěla se. "Připadám si menší než zrnko písku. Drtí mě to - nějak ztratili rovnováhu. Je to tak, chlapče, jednou mi to bude stačit. Pro mne je nejlepší fcotsko - drobet Londýna - ale sem už nechci." I. A nikdy se nevrátila. Jako Scragova Nell, pomyslel si. Nemám jim to za zlé. Zálivu je to náročné i pro drsné muže, natož pro ženy... Rozhlédl se. Genny Ucházela francouzským okem a ovívala se. Vypadala mnohem lépe než v Teheránu. "Nazdar, Andy. Jsi rozumný člověk. Uvnitř je dusno k zalknutí a taky buř, ufi" I "Nikdy jsem nebyl dobrý tanečník."

I, Já si můžu zatancovat, jen když se mnou není Duncan. Je to kus dřeva." Éiváhala. "Myslíš, že při zítřejším letu bu-" i "Ne," řekl laskavě. "Ještě ne. Za týden nebo tak nějak - až prach sedne." I Kývla a nesnažila se skrýt zklamání. "Co Scrag?" řekla. "Ano - jestli do toho půjdou ostatní a bude to proveditelné. Dobře jsme si bpoovídali a zítra posnídáme." Gavallan ji jednou rukou objal kolem

ramen hrochu s ní zatřásl. "Neboj se o Maca, postarám se o něj." | "Mám pro něj další láhev whisky, nevadí ti to, vid'?"

! "Dám ji do příručního kufříku, podle dohody s leteckou asociací se v zava-idlovém prostoru nesmí žádný alkohol vozit. Takže ji budu mít v ruce, to se lad zvládne."

' "Aha. Možná bych ti ji tedy tentokrát radši dávat neměla." Jeho neobvyklá lžnost ji znepokojovala. Chudák Andy, je zjevné, že neví, jak dál. ! "Andy, můžu ti něco navrhnout?"

""Ovšem, Cenný."

! "Požádej o pomoc toho plukovníka a Robertse, ne Armstronga, Až přiletíme tTabrízu, můžeš je poprosit, aby té vzali zpátky přes Kovíz, třeba že musíš vzít Sjaký motor do opravy nebo něco takového. Tak si budeš moct promluvit (Vévodou osobné."

ř,i Výborný nápad - vrať se ke smetánce."

ť Natáhla se a políbila ho na tvář. "Nejsi k zahození. No tak já jdu zase na plac l""kt je, že od války jsem neměla takový úspěch." Zasmáli se. "Dobrou noc, Indy," Odešla.

! Gavallan se vrátil do svého hotelu, který byl pár metrů níž u silnice. Nevšiml tinužů, kteří ho sledovali, ani toho, že jeho pokoj byl prohledán, papíry eny, ušlo mu, že v pokoji i v telefonu je odposlouchávací zařízení.

598

599

teheránské mezinárodní letiště. 11.58 hodin. Kabinové dveře stop dvacítky se za Robertem Armstrongem a plukovníkem Hašemím Fázi zavřely. Johnny Hogg dal Gavallanovi a Mdverovi ze svého kokpitu znám zdviženým palcem a roloval pryč, mířil do Tabrízu. Gavallan zrovna přili z Al Sargázu a tohle bylo poprvé, co byli s Mdverem sami. "Co se děje, Mácu?" Ledový vítr mu rval kabát a vířil okolní sních. "Trable, Andy."

"Já vím. Rychle mi to řekni."

Mciver se naklonil blíž. "Právě jsem slyšel, že máme sotva týden, pak začne znárodňovat." "Cože?" Gavallan zůstal bez dechu. "To ti říkal Talbot?"

"Ne, Armstrong. Před pár minutami, když plukovník byl na toaletě a byli sami." Mciver měl stažené rysy a byl tak rozčilený, že měl potíže, aby šéf ně vyjádřil. "Ten parchant mi to sdělil s tou svou hladkou, pokryteckou zdi lostí, prý ,Na vašem místě bych nepočítal s víc než desíti dny - spíš týdne a nezapomeňte, pane Mcivere, že do zavřené pusy žádná moucha nevletí. "Proboha, copak něco ví o našem plánu?" Vyděsil se. Prudký závan ' obalil sněhem. "Nevím, vážně nevím, Andy."

[RSŤ

"Co HBC? Nemluvil o něm?"

i Ne. Když jsem se ho ptal na ten papír z knihy letů, ujistil mě, že je opravdu ppečné schovaný." t"Kdy se zítra sejdem?" ["Nevím. ,Když se vrátím včas, ozvu se.' Hajzl." Trhnutím otevřel dvířka Kho vozu. řGavallan si oprášil sních z kabátu a vklouzl do tepla. Okna byla zamlžená, (civer zapojil odmrazování a větrání na maximum, topení už na něm bylo, tonul kazetu s hudbou, zvýšil hlasitost, pak ji snížil a zaklel. | "Co se ještě děje, Mácu?" ("Všechno," vyhrkl. "Erikkiho unesli Sověti nebo KGB a je s dvěstědvánáct-l u tureckých hranic a dělá tam bůhvíco Nogger myslí, že ho donutili, aby i pomáhal vyklízet tajné americké radarové stanice. Nogger, Azáde, dva naši chanici a jeden britský kapitán uprchlí z Tabrízu akorát včas, aby si zachrá-Bi život a jsou momentálně u mne - aspoň byli, když jsem ráno odcházel. b byla hrůza, Andy, měl bys vidět, jak vypadali, když dorazili. Ten kapitán je pivě ten, který zachránil Charlieho v Doušan Taphe a kterého Charlie potom (sadil v

Bandar-e Pahlaví..." |,"Cože?" |"Byla to tajná operace. Je kapitánem Gurkhů... jmenuje se Ross, John Ross, B i Azáde mluvili pěkně zmateně, Nogger byl taky slušně vyřízeny, a jsem rád, ijsou v bezpečí." Jeho hlas zněl hořce. "Je mi líto, že nemám dobré zprávy, ale Všil jsme o jednoho mechanika v Zágrosu. Effer Jordona zastřelili a -" !ť"Kristepane! Starý Effer je mrtvý?" I-"Ano... ano, je mi líto, ale je to tak a tvůj syn má škrábnutí, nic vážného," pdal spěšně, když viděl, jak Gavallan prudce zbledl. "Scot je v pořádku, je taaprostém pořádku a -" StJak vážné to je?" "Kulka proletěla svaem pravého ramene. Žádná kost to neodnesla, jen ma--Jean-Luc říkal, že mají penicilin, a zdravotník ránu vyčistil. Scot zítra roz-dně nemůže letět s dvěštedvanáctkou do Al Sargázu, tak jsem o to požádal n-Luca, který vezme Scota a pak se vrátí do Teheránu, a nějak ho dostane-; zpátky do Kovízu." 6 "Víš určitě, že Scot má jen škrábnutí?" |-»Ano, Andy. Určitě." | "Co se, kčertu, stalo?" ("Nevím to přesně. Ráno jsem mluvil se Stárkem, který to měl odJean-Luca. "a se, že v Zágrosu operují teroristi, nejspíš stejná banda, která napadla Blissimu a Rosu, zřejmě se skrývají v lesích kolem základny. Effer Jordon PCOt nakládali náhradní díly do dvěštedvanáctky dnes ráno a dostali sprchu. plnu schytil chudák starý Effer, Scot jen jednu..." Když si všiml Gavallano-Fobliceje, rychle opakoval: "Jean-Luc mě ujistil, že Scot je v pořádku, Andy, lvím pravdu, čestně!"

600 jam ES clav

"Nemyslel jsem teď jen na Scota," řekl pomalu Gavallan. "Effer u nás, od samého začátku - má tři děti, ne?" "Ano, to má. Je to příšerné." Sešlápl spojku a vyjel z hlubokého sněhu i rem ke kanceláři. "Myslím, že ještě chodí do školy." "Hned jak se vrátím, nějak se o ně postarám. Pokračuj o Zágrosu." "Už nic moc nevím. Tom tam nebyl - musel zůstat přes noc v Kovízu. Je Luč tvrdil, že útočníky neviděli, nikdo je ani nezahlédl, najednou zkrátka za ly z lesa lítat kulky - na základně je panika, protože všichni se zoufale st všechno vyklidit, dopravit lidi ze všech věží do Sírázu, zkrátka všichni chtěJíg padnout do stanovené lhůty, což je zítřejší západ slunce." "Zvládnou to?"

"Víceméně ano. Dostaneme pryč všechny petrolejáře i naše muže, vétS cenných součástí a všechny vrtulníky. Zůstane tam jen pomocné vybavení ží, ale za to nezodpovídáme. Těžko odhadnout, co se potom stane se žák] a se všemi věžemi." "Vrátí se tam divočina."

"Přesně. Taková škoda! Nesmyslná škoda! Ptal jsem se plukovníka jestli by nemohl něco udělat. Ten parchant se jen usmál svým zatraceným t vem, a že prý je dost těžké zjistit, co se děje v sousední kanceláři v Tehc natož daleko na jihu. Ptal jsem se ho, jestli by nějak nemohl pomoci výbor i letišti. Taky ne, výbory nemají navzájem žádný kontakt, dokonce ani v Tel nu ne. Přesně tohle povídal; ,Nahoře v Zágrosu mezi napůl divokými noň a domorodci by měl každý, kdo není Íránec, nemá zbraň a není ájatolláh,' lat, co po něm chtějí.'" Zakašlal a vztekle se vysmrkal. "Ten parchant se nevysmíval, Andy. I když ho to ale nijak nermoutilo." Gavallan byl znepokojený; tolik nevysvětlitelných věcí, všichni -i doma - v ohrožení. Poslední týden před zánikem? Díkybohu, že Scot... < dák starý Effer... Panebože, Scot byl postřelen! Zasmušile hleděl předním! a viděl, že se blíží k nákladní oblasti, "Zastav na vteřinu, Mácu, ať úplné soukromí, jo?" "Jistě, nějak se nedokážu soustředit."

"Jsi v pořádku? Myslím zdravotně?"

"Jo, jen se musím zbavit toho kašle... jde jen o to... jde zkrátka o to, že I strach." Řekl to chladně, ale Gavallana to prudce zasáhlo. "Ztrácím kont o jednoho muže už jsem přišel, pořád nad námi visí HBC, Erikki je v n< péčí, my všichni jsme v nebezpečí, stejně jako S-G a všechno, pro co jsme j covali. Gen se má dobře?" "Ano, to víš, že se má dobře," odpověděl Gavallan trpělivě. Už se ho n ptal podruhé. Položil mu tu otázku v okamžiku, kdy sestoupil ze schůdků i pětadvacítky. "Genny se má dobře, Mácu," zopakoval. "Mám od ní dopis, n vila s Hanušem i Sárrou, všichni se mají dobře a

malý Angus má první zub. I má je všechno v pohodě a já mám v kufříku láhev Loch Vay, kterou U
~" Snažila se vecpat taky na stopětdvacítku - dokonce se schovala na [RST601

(Jý jsem ji varoval, že to nejde." Poprvé za celou tu dobu se Mciverovou tvá-lonitl úsměv.

."Gen je šíleně tvrdohlavá, to je fakt. Jsem rád, že je tam a ne tady, strašné l, i když je zvláštní, jak mi všichni chybí." Zíral před sebe. "Díky, Andy." "Nemáš za co." Gavallan chvilku přemýšlel. "Proč má s dvěstědvánáctkou le-kJean-Luc? Proč ne Tom Lochart? Bylo by přece lepší, kdyby už zmizel, ne?" |,Jasně, jenže on z Íránu neodletí bez Šahrazád... to je další problém." Kaze-idohrála, obrátil ji. "Nemůžu ji najít. Tom si kvůli ní dělá starosti, prosil mě, trajdu do jejich domu nedaleko tržiště. To jsem udělal, ale nikdo mi neodpo-|iěl, zdá se, že tam nikdo není. Tom je přesvědčený, že Šahrazád byla na de-t>nstraci žen." ."Kristepane! Slyšeli jsme o střetech a zatýkání na BBC - někteří cvoci zaú-|íili na ženy. Myslíš, že je ve vězení?" k»Pevně doufám, že ne - o jejím otci jsi slyšel? Ale ovšem, sám jsem ti to ří-|1 už posledně, vid'?" Roztržitě otřel přední sklo. "Co bys chtěl dělat - chceš | počkat, až se naše letadlo zase vrátí?" ("Ne. Pojedeme do Teheránu. Stihneme to?" Gavallan pohlédl na hodinky. Snzovaly dvanáct patnáct. I "Ale ano. Můžeme s sebou vzít spoustu .nadbytečných' zásob a dát je na palbu. Když hned vyrazíme, stihneme to," (L."Dobrá. Rád bych mluvil s Ázádou a Noggerem - s tím Rossem taky -Bávně s Talbotem. Můžeme to vzít kolem Bakravánova domu, kdyby náho-M... Co říkáš?" ."Dobrý nápad. Fakt dobrý. Jsem rád, že tu jsi, Andy, moc rád." Vysunul DJku, kola probuzovala. 4Já taky, Mácu. Musím přiznat, že ještě nikdy jsem nebyl v takovém srabu." ."Zprávy z domova taky nestojí za nic?" "Přesně tak." Gavallan zvolna otřel sraženou páru na postranním skle hrbeni ruky v rukavici. "V pondělí zasedá mimořádná správní rada Struanů. Idu muset předložit zprávu o Íránu. Nevím, co s tím!" "Linbar tam bude?"

."Ano. Ten smrad zničí Vznešený dům, jestli ho nikdo nezastaví, Je to ne-lysl šířit se do Jižní Ameriky, když Čínu máme skoro na háku." řMdvera zarazila trpkost v Gavallanově hlase. Už dlouho věděl o rivalitě a ne-wisti, o podivných okolnostech smrti Davida MacStruana a všeobecném pře-»pení v Hongkongu, když se jeho nástupcem stal Linbar. Pořád ještě měl Bu přátel, kteří mu psali o nejnovějších skandálech a šuškanách Hongkong Ol žil - týkajících se Vznešeného domu a jeho nepřátel. Ale nikdy je ještě neubírali spolu. I xPromiň, Mácu," zabručel Gavallan, "nechci o těch věcech mluvit, o ničem, se týká lana, Quillana, Linbara nebo někoho jiného od Struanů. Oficiálně i se Vznešeným domem nemám nic společného. Necháme to být." Má pravdu, pomyslel si Mciver a po očku se na něj podíval. Vypadá dobře

602 james clav

na ta léta, pořád ještě je kus chlapa - i při všech těch starostech. "To se jíl všechno srovná, Andy. Co je to na tebe." "Jen aby to byla vždycky pravda, Mácu. Těch sedm dní je zatraceně nemyslíš?" Zavrtěl hlavou. "To je ještě hodně mírně řečeno, pro-" Všiml si, že ručička palivoměru je | nule, a vybuchl: "Nějaký hajzl mi musel vycucnout benzin z nádrže, když u parkoval." Vystoupil a za okamžik se vrátil a práskl dveřmi. "Ten parchanti bil zámek. Musíme natankovat - naštěstí máme ještě několik pětigalonc nádrží a nádrž v suterénu je ještě zpoloviny plná, je v ní palivo pro vrtu když bude nejhuř." Zmlkl, pohroužený do úvah o Jordonovi, Zágrosu, a těch sedmi dnech. Koho ztratíme teď? Začal tiše klít a vtom slyšel v d Genny, jak říká: Dokážeme to, když budeme chtít, vím, že to dokážeme.JJ Gavallan myslel na syna. Nebudu mít klid, dokud ho neuvidím na vlííIj oči. Když mi bude přát štěstí, tak zítra. Jestli tam Scot do mého odletu ndá de, let do Londýna zruším a poletím v neděli. Rozhodně musím mluvit si) botem - možná mi nějak pomůže. Do háje, jen sedm dní...

:pj Mciver měl ve chvílce opět plnou nádrž a vyrazil z letiště do města. Obil ský americký tryskáč USAF přeletěl nízko nad jejich hlavou a přistával. "Zvi| nu servis pro pět jumbo-

jetů za den, a to všechno pod vojenskou kontrolou. Dohledu Zelených pásek, přičemž každý dává povely, které si často protfíl a beztak je nikdo neposlouchá," začal Mciver. "Mám slíbená tři místa v kaj z letů - pro naše lidi i se zavazadly. Doufají, že se jim podaří přistát tu s i bo-jetem každý druhý den." "Co za to?"

"Korunovační klenoty!" pokusil se Mciver o vtip ve snaze zahnat dc Vyzněl naprázdno. "Za nic, Andy. Zařídil to Bili Shoesmith, zástupce bric aerolinek, je to skvělý člověk a dělá, co může." Objel havarovaný autobus čí přes silnici na boku, jako by tu úhledně parkoval. "Zeny jdou dnes znovtfi monstrovat - mezi lidmi se povídá, že budou chodit tak dlouho, dokud Q mejního neobměkčí." '.) "Jestli budou solidární, tak se jim to podaří." < "Poslední dobou nevím, co si o

všem myslet." Chvilí jel mlčky, udělala čem gesto na chodce, který se potácel sem a tam. "Lidé se zdají být nap spokojení. Mešity jsou plné, demonstračí na podporu Chomejního spo Zelené pásky neohroženě bojují s levičáky, kteří stejně neohroženě odolw Hvízdavě zakašlal. "Naši zaměstnavatelé mi pořád mažou med kolem v perském stylu, ale co si myslí doopravdy, to nevím. Vím jen, že chte)f.-| chom VYPADLI!" Zajel obloukem k chodníku, aby se vyhnul srážce s v< ským vozidlem jedoucím po špatné straně silnice. Řidič troubil jako šíleny to, kolik bylo sněhu, jel příliš rychle. "Pitomci. Kdybych tuhle svou Si Lulu neměl tak rád, pořádně bych to vosolil a dal bych jim zabrat!" Pohle Gavallana a usmál se. "Andy, jsem vážně rád, že jsi tady. Díky, teď už j mnohem lip."

[RSŤ

603

Lib je v pohodě," prohlásil Gavallan klidně, ale uvnitř si zoufal. "Co operace L [sí?" Už se nemohl ovládnout. No, jestli na to máme sedm dní, nebo sedmdesát..." Prudce uhnul, aby se nul další bourače, vrátil řidiči obscénní gesto a jel dál. "Dejme tomu, že hni souhlasí a že za sedm dní - ne, Armstrong říkal týden, takže za šest, šest {dneška, příští pátek - to budeme moci spustit. Pátek je stejně ze všech dní hodnější, nemyslíš?" Protože je to jejich svátek? Ano, řekl bych, že máš pravdu." "Takže si zopakujme, co jsme vymysleli - Charlie a já: První etapa: Ode ská budeme nepřetržitě posílat naše lidi i náhradní díly pryč, kam jen to de, buď stopětadvacítkou nebo nákladákem d'ó Iráku nebo Turecka nebo [itskymi aerolinkami jako zavazadla. Pokusím se přemluvit Billa Shoesmit-abynám vyhradil větší počet rezervovaných míst a zajistil přednostní příjem »zadel. Už se nám podařilo vyvézt dvě dvěstědvanáctky ,na opravu' a zítra další odletět ze Zágrosu. Tady v Teheránu máme pět vrtulníků, jednu dvě-"vanáctku, dvě dvěstěšestky a dva Alouetty. Dvěstědvanáctku a Alouetty po-ne do Kovízu na jejich žádost, i když nevím, na co je chtějí, protože Vévo-říká, že většina jejich strojů zahálí. Naše dvěstěšestky tu každopádně láme jako kamufláž." Necháme?" ndy, je vyloučené, abychom vyvezli všechny vrtulníky, ať už na to máme roli termín. Teď dál. Dva dny před dnem D, což je příští středa, sedne zby-átábu - Charlie, Nogger, naši zbývající piloti, mechanici a já - na stopěta-cítku a poletíme do Al Sargázu, pokud ovšem někdo z nás neodletí dřív itish Airiines. Nezapomínej, že se tady předpokládá náš stálý počet - jeden ctí, jeden odletí. Pak -" Co papíry, povolení k výjezdu?" Pokusím se získat od Alí Kiji nevyplněné formuláře - budu potřebovat ně-t nevyplněné švýcarské šeky. On ví, co je pískeš, ale je taky členem rady a je laný; ačkoliv je hladový, nehodlá riskovat krk. Když se to nepodaří, musíme iiš odlet nějak zařídit pískešem. Až partneři, ať Kijá nebo kdokoli, zjistí, že C pryč, najdou výmluvu, že jsi svolal naléhavou konferenci v Al Sargázu - je háby důvod, ale na tom nezáleží. Tím skončí první etapa. Jestli se nám ne-larí odstartovat, pak operace Smršť končí, protože nás budou držet jako ru-tí proti vrácení všech letadel, a já doufám, že nás v tom nenecháš. Druhá la: Zahá-" Co vybavení vašich bytů? Spousta chlapů má byty v Teheránu." lo bude muset Společnost vykompenzovat - s tím se v celkové bilanci 'ítě počítá. Souhlasíš?"

fclík to bude dělat, Mácu?"

moc ne. Nemáme jinou možnost."
obře. Souhlasím."

Jruhá etapa: Řízení se přesune do Al Sargázu, přičemž do té doby musí

604

vyjít několik věcí. Ty zařídíš, aby den před dnem D přistálo v Al Sár kladní Jumbo 747. Starke ručí za to, že se přes Záliv přepraví dostatečné i štví čtyřicetigalonových nádrží. Někdo jiný zajistí další palivo - na ncl opuštěném ostrůvku stranou Saudské Arábie nebo poblíž emirátů - pro i kdyby ho potřeboval, a pro Rudiho a jeho hochy z Bandar-e Dělám, kt budou potřebovat docela určitě. Scrag s palivem nemá problémy. Do tel taky zařídíš britskou registraci pro všechny stroje, které budeme chtít ,vw a seženeš povolení pro let vzdušným prostorem Kuvajtu, Saudské Arábie a' | rátů. Já budu řídit vlastní operaci Smršť. Po východu slunce v den D ial-4 mís, jestli do toho jdeme, nebo ne. Když ne, bude to definitivní. Kdyt záleží ještě na mně, jestli to schválím, jestli usoudím, že to je proveditelné;! ano, bude to závazné. Souhlasíš?" "S dvěma připomínkami, Mácu: Než se rozhodneš proti, poradíš se sel stejně jako já s tebou, jestli ano, nebo ne. A zadruhé, když to nepůjde v d zkusíme to v den D plus jedna nebo D plus dva." "Dobrá." Mciver se zhluboka nadechl. "Třetí etapa: Po východu slunce D nebo v den D plus jedna anebo D plus dva - tři termíny je maximálnfa - dám vysílačkou povel ,Ted'! Základny potvrdí příjem a všichni nasedn předem vybraných strojů a zamíří do Al Šargázu. Pokud všechno půjde (mezi přiletem Scraga a posledního pilota bude asi čtyřhodinový rozdíl.' všichni přistanou za hranicemi Íránu, vyměníme íránská registrační britská, tím budeme aspoň trochu krytí. Po přistání v Al Šargázu se za kládat do stroje 747, a až budou všichni na palubě, zmizíme v modrérrii Vydechł, "Jednoduché jak facka." Gavallan hned neodpověděl, v duchu o plánu přemýšleł, viděl všec dy a hlavně obrovské riziko. "Je to dobré, Mácu," "To není, Andy, ani v nejmenším."

"Včera jsem si dlouho povídal se Scragem. Říkal, že jestli se Smr spustí, podpoří ji a půjde do toho. Slíbil přes víkend vyrozumět ostatní vědět, ale byl si jistý, že v ten pravý den by mohl se všemi letadly i chlál] cela dobře zmizet."

Mciver kývl, ale nic neřikal, jen mlčky řídil auto po zledovatělých? pečných úzkých ulicích, aby se vyhnul hlavním třídám, které, jak věděl přecpané. "Už jsme blízko tržiště." "Scrag říkal, že by se možná mohl dostat v nejbližších dnech do-i Dělám a zasvětit do všeho Rudiho - dopisy jsou příliš riskantní. Mime" dal mi pro tebe dopis." "Oč jde, Andy?"

Gavallan se natáhl dozadu pro kufřík. Nasadil si brýle a vzal obálku ní: D. D. kapitán Mciver Esq. "To jeho D. D. mu jednou spočítám! Dacan Duncan!" zaburáct "Přečti to."

Gavallan otevřel obálku, vytáhl list papíru, k němuž byl připojí 605

hechti se. Na papíru stálo jen: "Jdi se vycpat." K tomu byla připnuta lékař-práva, podepsaná doktorem Gerninem z australského konzulátu v Al Sári/Ten starý parchant má cholesterol normální, krevní tlak sto třicet na [esát pět, cukr normální... všechno setsakra normální. - Na mé tříasedm-itiny tě ožeru, frajere!" 'Řál bych mu to, rošťákovi, ale pochybuju, že to tak dopadne, čas je proti U. Ne-" Opatrně přibrzdil. Silnice vedla na náměstí před mešitou na tržiš-c průjezd byl ucpaný davem křičících mužů, z nichž někteří mávali puška-(Neměl možnost odbočit, zpomalil a zastavil. "To zase kvůli ženám," usou-dyž zahlédl demonstrující zástup. Výkřiky z obou stran nabývaly na síle. Ľava se zastavila, bylo slyšet zuřivé troubení. Nebyl tu žádný chodník, n příkop plný odpadků, navátý sníh, pár pouličních stánků a chodci. »čili se na ně ze všech stran. Přihlížející diváci se začali přidávat k těm vpře-zaplnili silnici i prostor mezi osobními a nákladními vozy. Byli mezi nimi rtální mladíci, děti ulice, jeden udělal sprostý posunek na Gavallana, jiný ;do karosérie a celá parta pak se smíchem utíkala pryč. rcáci." Mciver je pozoroval v odrazovém zrcátku a viděl, že se kolem hro-další. Dospělí muži se hnali kolem nich, další nepřátelské pohledy. Ně-do vozu bouchli pažbou. Vpředu zástup žen volajících "Alláhu akbarr..." pokřik přehlušoval veškerý hluk.

Zeny přešly křižovatku. (střetu došlo, když na vůz dopadl kámen, který jen o vlas minul okno, Evůz se začal houpat, jak se na něj rozjívění výtržníci tlačili, skákali na ná-(sy a sprostě gestikulovali. Mciver se naštval, prudce otevřel dveře a pár l srazil na zem; pak se rozehnal kolem sebe a smečka se začala rozbíhat. 'lan vystoupil stejně rychle a vrhl se na ty, kteří se snažili vůz převrhnout. bo chytil za pásek a hodil ho stranou. Většina ostatních za láteření chod-HHipila, ale dva, větší a silnější než ostatní, se na Gavallana vrhli zezadu. pe, jednoho nabral do žeber, druhým mrštil o nákladní vůz, což šoféra roso. Mciver těžce dýchal. Na jeho straně výrostci zatím ustoupili a z dálky l nadávali. |zor, Mácu!" (věř se příkrčil. Kámen minul hlavu a vletěl do boku nákladáku. Deset pvanáct mladíků vyrazilo dopředu. Mciver se neměl kam schovat. Posta-|ády k vozu, z druhé strany Gavallan. Jeden z útočníků zamával klackem [tvou a blížil se ke Gavallanovi zepředu, tři ostatní šli ze stran. Uhnul, ale |niu dopadl na rameno, on zalapal po dechu a upadl do sněhu. Zbytek ' ho šel zabít. Najednou už neležel na sněhu a nekopali do něj, ale kdo-Łornohl na nohy. Ozbrojený příslušník Zelených pásek. Výrostci před je-tírenou puškou couvli ke zdi, kde je obklopili chodci a zuřivě na ně kři-'»' rnellá. Matně viděl, že Mciver je taky celkem v pořádku. Mollá se aacal na ně mluvit ve fársí. l Sahane somdrd chúb námídánam, dghá," - Promiňte, nemluvíím vaším T>> Excellence. Gavallan zasípěl, hrudník ho bolel. Mollá v černém hábitu, i'

606

stařec s bílou bradou a bílým turbanem se otočil a silným hlasem, aby pí šil zmatek, volal na lidi v ostatních vozech. Jeden šofér poblíž nich váhavě vystoupil, šel k nim a uctivě mollu pozd Chvíli ho poslouchal, pak se obrátil ke Gavallanovi a promluvil dobrou ai činou, i když s cizím přízvukem: "Mollá říká, že ti mladíci neměli právo na) zaútočit, ághá, že očividně porušili zákon a vy jste zjevně zákon nijak nei šil, ani jste je neprovokoval." Znovu naslouchal molloví a zase se otočil ke Gavallanovi a Mciverovi: by vám řekl, že islámská republika poslouchá boží zákony. Mladíci poruši kón, zakazující útok na neozbrojené cizince, kteří se v pokoji starají o sv či." Zarostlý muž středních let v prostém oděvu se znovu otočil k molloví, rý ted' za souhlasného přízvukování oslovil mocným hlasem dav i mladíky: j svědky, že zákon se dodržuje a vina trestá na místě. Trestem bude padesá bičem, ale nejdřív tihle mladíci požádají o odpuštění vás a pak všechny <m lidi zde." Za rámusu z blízké demonstrace byli vyděšení výrostci dostrkáni Mcivera a Gavallana, museli pokleknout a pokorně prosili o odpuštění, f, museli opřít o zeď a začali je bičovat, kdosi z davu za tím účelem ochotni! čil volský řemen. Mollá vybral mezi Zelenými páskami několik mužů,' trest vykonali. Nelítostně. "Panebože," zamumlal Gavallan a bylo mu nanic.

Řidič, který tlumočil, ostře podotkl: "To je islám. Islám má stejný: všechny, stejný trest za stejný zločin a vykonává se okamžitě. Tento za kón boží, nedotknutelný a věčný, ne jako na vašem zkorumpovaném kde se zákony překrucují a spravedlnost mění v prospěch právníků, kteří! nou z korupce a zločinnosti nebo z neštěstí ostatních..." Nářek výrostků j šil jeho slova. "Tihle čubčí syni nemají žádnou hrdost," prohodil muže livě a vrátil se do vozu. Když byl trest vykonán, mollá mladíkům, kteří byli dosud při vědona domluvil. Pak je propustil a šel se Zelenými páskami dál. Zástup couvla! zůstal s Gavallanem sám vedle vozu. Útočníci v zakrvácených hadrech' li jako hromádka neštěstí a pokoušeli se postavit na nohy. Gavallan se j aby jednomu pomohl, ale ten se zděšeně odtáhl, takže se zastavil a vra série byla poškrábaná od kamenů, nárazníky zprohýbané. Mciver vyp si než kdy dřív. "Nedá se říct, že by si to nezasloužili," konstatoval Gs "Kdyby byl mollá nepřišel, mohli jsme dostat pěknou nakládačku, těl Mciver, rád, že tu Genny není. Cítila by to bičování na vlastním myslel si. Žebra i záda ho bolela od ran. Odtrhl pohled od vozu, na Pak si všiml, že muž, který tlumočil, je kousek od nich ve voze, který i čpě. Přemohl bolest a šel sněhem k němu. "Děkuju, děkuju, že jste nám pomohl, ághá," křičel, aby ho bylo V hluku slyšet. Ve starém,

otlučeném autě se tísnilo čtyři další muži. Muž stáhl okénko. "Mollá žádal tlumočníka, pomáhal jsem jemu, 607

nul rty. "Kdybyste nepřišli do Íránu, tyhle mladíky by nedráždilo vaše na y stavěné materiální bohatství." Je mi líto, chtěl jsem jen po-" A nebyť vašich nechutných filmů a televize, které ukazují pouliční gangy ipurné studenty jako hrdiny a které nechal šáh dovážet, aby zkorumpoval i mládež - včetně mého syna a mých žáků - respektovali by tihle pošetilci MI, jak náleží. Odejděte dřív, než se zjistí, že taky porušujete zákon." Hně-i okénko zavřel a začal troubit. ARTŮV BYT. 14.37 HODIN. Vyťukala prsty krátký kód na dveře bytu pod jiou. Na sobě měla závoj a zamazaný čádor. Někdo odpověděl podobným (pbem. Znovu zaťukala čtyřikrát krátce a jednou po delší pauze. Dveře se [ožité pootevřely, Tejmúr jí mířil puškou do obličeje. Zasmála se: "Vážně ni-|u nevěříš, můj drahý?" otázala se arabsky s palestinským dialektem. Irfe, Sajádo, dokonce ani tobě." Když si byl jistý, že to je opravdu Sajáda tolinová a že je sama, pootevřel víc. Stáhla závoj a šátek a vrhla se mu do ná-lt Kopnutím dveře zavřel a znovu je zamkl. "Dokonce ani tobě." Pak se hla-lpolíbili. "Jdeš pozdě." du včas. Ty jsi tu moc brzy." Znovu se zasmála, odtrhla se od něj a podala lytel. "Polovina je uvnitř, zbytek přinesu zítra." E3e jsi to nechala?" f šatně ve Francouzském klubu." Sajáda Bertolinová odložila čádor a rázem '»yl někdo jiný. Měla na sobě lyžařskou bundu, teplý kašmírový rolák, du sukni, vlněné punčochy a vysoké kozačky s kožešinou, všechno luxusně jsou ostatní?" zeptala se. o oči se zasmály. "Poslal jsem je pryč." ta, láska odpoledne. Kdy se vrátí?" > západu slunce." ijn. Nejdřív se osprchuju - voda je ještě horká?"

|tě. Ústřední topení je zapnuté a je tu elektricky vyhřívaná deka. Hotový ch. Lochart a jeho žena uměli žít, tohle je obydlí pro skutečného pašu -to francouzské slovo? - už to mám, garfonniere." smích ho hřál. "Nemáš ponětí, jaký piškeš představuje horká sprcha, mi-:je to mnohem příjemnější než koupel - nemluvě o všem ostatním." Sed-i židli, aby zula boty. "Jenže to byl ten starý zpustlík Džáred Bakraván, 'měl žít, ne Lochart - tenhle byt byl původně pro jeho milenku." > tebe?" zeptal se bez zlomyslnosti. > zlato, on chtěl mladé, hodně mladé. Já nejsem ničím milenkou, dokonce ho může ne. Sahrazád mi to povídala. Starý Džáred dovedl žít, škoda, "I takhle umřít." "užilo to dobré věci." muž by si zasloužil něco lepšího."

608 jam ES clav<

"Byl to lichvář a podporoval šáha, i když na Chomejního taky dával sumy. Urazil boží zákon a -" "Zákon fanatiků, miláčku, fanatiků - ty a já taky porušujeme kdejaký z; ne?" Vstala a letmo ho políbila, šla chodbou po měkkém koberci přes Šáh dinu a Lochartovu ložnici do luxusní koupelny plné zrcadel a pustila spr Stála a čekala, až se voda ohřeje. "Vždycky jsem tenhle byt zbožňovala." "Mí šéfové ti děkují, žes to navrhla. Jaká byla demonstrace?" zeptal se o ný mezi dveřmi "Příšerná. Íránci jsou zvířata; řvali na nás, nadávali a uráželi nás, mávali j nisy, a to všechno proto, že chceme trochu rovnosti, že oblíkat se podle si a být krásné tu krátkou dobu, co jsme mladé." Zkusila rukou teplotu vody., Chomejní bude muset ustoupit." Zasmál se. "Nikdy - a ne všichni jsou zvířata, Sajádo, většina se dovede i vat. Kam se poděla tvá civilizovaná palestinská tolerance?" "Tví muži ji rozbili na cucky, Tejmúre. Kdybys byl ženou, pochopil by Je načase, abych se vrátila do Bejrútu - tady si nikdy nepřipadám čistá. I' lé měsíce jsem se necítila dobře." "Taky bych se rád vrátil. Zdejší válka končí, ale v Palestině, Libanor Jordánu ne - budou tam potřebovat zkušené bojovníky. Proti židům, , obsadili naši Svatou zem." "Jsem ráda, že budeš taky v Bejrútu," svůdně se na něj podívala. "Od jsem pokyn vrátit se za pár týdnů domů, což mi perfektně vyhovuje - mš aspoň znovu zúčastnit demonstrace. Na čtvrtek se plánuje obrovská akcri, "Nechápu, proč to děláš. Írán není tvůj problém a tyhle demonstrac čemu stejně nevedou." "Jsi na omylu - Chomejní není blázen - účastním se těch pochodů-' něho důvodu, z jakého dělám pro PLO - pro náš domov, pro rovnost,

I žen všude na světě." Hnědé oči jí žhnuly, nikdy mu nepřipadala tak I "Ženy jsou na pochodu, můj drahý, a při Bohu Koptů, jediném Bohovi tvém Leninovi, kterého tajně obdivuješ, dny mužské nadvlády jsou se "Souhlasím s tebou," zasmál se.

Připojila se k němu. "Jsi šovinista - a přitom víš, že mám pravdu. si bundu. "Pojď se vysprchovat se mnou." "Dobře, řekni mi o těch papírech."

"Potom." Bez studu se svlékla a on taky, oba vzrušení, ale trpěliví,') byli bezproblémoví milenci - už tři roky, v Libanonu, Palestině a tady' ránu - vzájemně se namydli a dotýkali, nejdřív jen tak laškovně, pot vášnivěji, až vykřikla jednou, podruhé, a pak, když už touha byla pí dokonale splynuli - později leželi v posteli a elektrická deka je hřála. "Kolik je?" vzdychla ospale.

"Čas na lásku."

Natáhla se přes něj. Ucukl, pak ji pevně chytil za ruku a přitáhl "Ještě ne, ani s tebou ne, lásko!" usmála se, spokojená v jeho objetí. T 609

Pět minut." Do pěti hodin nic, Tejmúre." Za hodinu..."

Sa dvě. Za dvě budeš znovu fit, ale to už tu nebudu - budeš se muset at s některou svou vojačkou kurvou." Potlačila zívnutí a protáhla se jako a. "Víš, Tejmúre, ty jsi perfektní milenec, perfektní." Její uši zachytily ně-r zvuk. "To je sprcha?" Ano. Nechal jsem ji puštěnou. Luxus, co?" To jistě, ale taky plýtvání." Vklouzla z postele, zavřela dveře od koupelny, použila bidet, stoupla pod hu, umyla si vlasy a přitom si prozpěvovala. Zabalila se do jemné osušky, áila vlasy fénem a vrátila se. Očekávala, že ho zastihne spícího. Ale nespál. ;1 v posteli s podříznutým hrdlem. Deku, která ho zčásti přikrývala, byla na-i krví, odříznuté genitálie ležely úhledně na polštáři vedle hlavy. Opodál i dva ozbrojení muži a pozorovali ji. Na revolverech měli tlumiče. Otevřeli dveřmi koupelny viděla dalšího muže, hlídal u dveří do pokoje. Kde jsou ostatní papíry?" houkl jeden muž anglicky se zvláštním přízvukem pmiřil na ni revolver. pVe... ve Francouzském klubu." jPCde ve Francouzském klubu?" JiV bezpečnostní schránce." Na to, aby zpanikařila, byla příliš dlouho v PLO ws zkušená. Srdce jí bilo normálně, přemýšlela, co by měla udělat, než ze-. V kabelce měla nůž, ale nechala ji na nočním stolku; zahlédla její obsah pany na posteli, nůž nikde. Neměla po ruce žádnou zbraň. Zbývá jen hrát »s - při západu slunce se ostatní vrátí. Jenže to je ještě za dlouho. "V dám-l oddělení," dodala. / kterém?" evím - nejsou tam žádná čísla a dělá se to tak, že se příslušné pracovníci věci, které chcete uložit, podepíší se do knihy, ona připojí svůj podpis; |to požádáte, dá vám to zpátky. Ovšem jen vám."

den z mužů pohlédl na druhého a ten kývl. Oba měli tmavé vlasy, tmavé knír. Jejich přízvuk se jí nepodařilo zařadit. Mohli to být Íránci, Arabové > židé - a mohli být odkudkoli, od Egypta po Sýrii, na jih až po Jemen. Léčte se. Jestli na nás něco zkusíte, odejdete na onen svět hůř než tenhle |- ani jsme ho neprobudili. Jasně?" no. Sajáda se vrátila do koupelny a začala se oblékat, ani se nesnažila at. Muž stál ve dveřích a bedlivě ji pozoroval, ne tělo, ale ruce. Jsou to pro-"ové, pomyslela si zničeně. i Jste získala ty papíry?" I někoho, kdo se jmenuje Alí. Nikdy předtím jsem ho nevi-" Kt. Slovo prořízlo vzduch jako břitva, i když je vyslovil potichu. "Ještě I nám zalžete a já vám uříznu jednu vaši krásnou bradavku a donutím vás

610 jam ES clavb

ji sníst, Sajádo Bertolinová. Jednu lež na zkoušku vám odpustím. Ale ať i to neopakuje. Pokračujte." Zaplavil ji strach. "Ten muž se jmenoval Abdolláh ibn Alí Síba a dnes i šel se mnou do staré ubytovny nedaleko univerzity. Sel do toho bytu pr a hledal tam, kde nám řek-" aa "Kdo vám to řekl?" , -| "Ten ,hlas'. Hlas na telefonu - znám ho jen jako hlas. Občas... občas mivfl(a dává mi speciální příkazy." "Podle čeho ho poznáte?"

"Podle hlasu. A samozřejmě máme smluvený kód." Přetáhla si přes svetr a byla už skoro hotová, až na bory. Pistole s tlumičem ani na chvíli j zakolísala. "Kód je v tom, že vždycky během prvních pěti minut nějakým; sobem zmíní předešlý den."

"Pokračujte."

"Hledali jsme pod prkny v podlaze a našli ten materiál: dopisy, složky a | knih. Dala jsem je do tašky a šla do Francouzského klubu a... a potom, pn že se mi rozbil uzávěr na tašce, nechala jsem polovinu tam a šla sem." "Kde jste poznala toho muže, Dimitrije Jazernova?"

"Neznám ho, jen mi bylo řečeno, abych tam s Abdolláhem šla a pře se, že nás nikdo nesleduje, našla ty papíry a dala je Tejmúrovi." "Proč Tejmúrovi?"

"Neptala jsem se. Nikdy se neptám."

"Moudré. Co dělá - co dělal Tejmúr?"

"Přesně nevím, jen to, že je... že byl Íránec, vyškolený jako bojovník za l bodu PLO." "Které oddělení?"

"Nevím." Přes jeho rameno viděla do ložnice, ale vyhýbala se pohledu teti stel, dívala se jen na toho člověka, který věděl příliš mnoho. Podle otázek díla, že by mohl být agentem SAVAMY, KGB, CIA, M 16, Izraele, Jontí Sýrie, Iráku, dokonce i některé z extremistických skupin PLO, které neužit ly Arafata za vůdce - ti všichni by mohli mít zájem o bohatý obsah trezoru aK rického velvyslance.

"Kdy se vrátí ten Francouz, váš milenec?"

"Nevím," netajila se svým překvapením.

"Kde je teď?"

"Na své základně v Zágrosu."

"Kdy se sem vrátí?"

"Myslíte sem? Do tohohle bytu? Nemyslím, že by se kdy vracel sem. "Do Teheránu?"

Její pohled zabloudil do ložnice k Tejmúrovi, i když se tomu bránila. dek se jí zvedl, vrhla se k toaletě a prudce zvracela. Muž nevzrušené pn spokojený, že jedna z jejích bariér spadla. Byl zvyklý na reakce těla vůči l Přesto ji zbraní stále sledoval a dával pozor, jestli to není jen trik. 611

i. křeč pominula, vypláchla si ústa vodou a snažila se nutkání ke zvracení čit, proklínajíc v duchu Tejmúra, že byl tak hloupý a poslal všechny pryč. lák! Měla chuť zařvat. Hlupák, protože věděl, že nepřátelé jsou všude, vpra-jvlevo i ve středu - cožpak mi někdy vadilo milovat se, když jsou v bytě ní, pokud zůstanou zavřené dveře?

Nejdřív půjdeme do Francouzského klubu," řekl muž. "Vyzvednete zbytek ;riálu a dáte mi ho. Je to jasné?"

ino."

)d této chvíle budete pracovat pro nás. Tajně. Budete pracovat pro nás, nitě? Platí?"

fám snad na výběr?"

jio. Můžete zemřít. Ošklivě." Rty se mu protáhly do ještě tenčí čárky než r a očima ji hypnotizoval.

"Až budete mrtvá, budeme se věnovat dítěti jmé-iJásirBjalík." l tváří se jí vytratila všechna barva.

(obře! Takže si vzpomínáte na svého synka, který žije s rodinou vašeho ; v Bejrútu, v ulici Květinářů?" Upřeně se na ni díval. "Tak co, vzpomíná-Łs

no, ano, ovšem." Sotva mohla promluvit. Nemůžou přece vědět o mém ku, o Jásirovi, dokonce ani můj manžel ne-

o se stalo s chlapcovým otcem?"

abi... zabili ho."

;de?"

a... na Gdaňských výšinách."

(Smutné přijít o mladého manžela pár měsíců po svatbě," konstatoval muž , "Kolik vám tenkrát bylo?" |Sed... sedmnáct." Paměť vám slouží. Dobře. Když se rozhodnete pracovat pro nás, jste vy,

váš já strýc i jeho rodina v bezpečí. Když nás nebudete bezvýhradně poslouchat, » se nás pokusíte zradit nebo spácháte sebevraždu, váš syn Jásir přestane být lpcem a přestane vidět. Rozumíte mi?" pczmocně přikývla, popelavá v obličejí. (estliže umřeme, jiní se postarají, abychom byli pomstěni. O tom nepochy-e. Tak jak jste se rozhodla?" Budu vám sloužit." A zajistím bezpečnost svého syna a pomstím se, ale jak, Jak? Pobře, přísaháte při očích a koulích svého syna, že nám budete sloužit?" l'io. Pro... prosím, komu... komu budu sloužit?"

r"a muži se beze stopy humoru usmáli. "Na to už se nikdy neptejte, ani se -Lokoušejte zjistit. Až to bude nutné, řekneme vám to. Pokud to bude nut-ozumíte?" no. Jak se s vámi spojím, prosím?" 'stanete telefonní číslo." Oči byly ještě nevýraznější. "Jen pro vás. Jasně?"

612 james clav

"Ano."

"Kde bydlí Armstrong? Robert Armstrong?"

"Nevím." Projel jí varovný signál. Říkalo se, že Armstrong je třené zabiják zaměstnaný oddělením M 16. "Kdo je Talbot?"

"Talbot? To je úředník britského velvyslanectví."

"Jaký úředník? Jakou má funkci?"

"Nevím, vím jen, že je úředník."

"Je některý z nich vaším milencem?"

"Ne. Chodí... chodí někdy do Francouzského klubu. Jsou to známí." "Stanete se Armstrongovou milenkou. Rozumíte?"

"Po... pokusím se."

"Máte na to dva týdny. Kde je Lochartova žena?"

"Já... myslím, že je v rodinném domě Bakravánů nedaleko tržnice." "Zjistíte to přesně. A seženete klíč k hlavním dveřím." Muž viděl, jak mrkala, a skryl pobavení. Jestli je to proti vašim zásadám, pomyslel si, ti ' "Vemte si kabát, jdeme." Šla přes ložnici a cítila, že se jí třesou kolena. Už byla skoro u hlavních i "Počkat!" Muž nacpal do kabelky vysypané věci, a jako by ho to dodat napadlo, zabalil do papírového ubrousku to, co leželo na polštáři, a rov strčil do kabelky. „Aspoň si budete pamatovat, že máte poslouchat." "Ne, prosím." Z očí jí vyhrkly slzy. "To ne... to ne."

Vrazil jí kabelku do rukou. "Pak to vyhodíte."

Zoufale klopýtala zpátky do koupelny, hodila to do odpadu a bylo jí l' zle, hůř než předtím. "Pospěšte si!"

Když už se mohla znovu postavit, obrátila se k němu. "Až se ostatní...) vrátí a uvidí... tak když tu nebudu... budou vědět, že... že v tom jsem s... Sít kdo to udělal a..." "Ovšem. Myslíte si, že jsme blázni? Myslíte, že jsme jen my dva? Já ti čtyři vrátí, budou po smrti a tohle místo v plamenech." MdVERÚV BYT. 16.20 HODIN. Ross zavrtěl hlavou: "Nevím, pane Gav moc si toho potom, co jsem nechal Ázádu na kopci a šel na základnu, aíl do chvíle, než jsme doletěli sem, nepamatuj u." Měl na sobě Pettikinovu K černý svetr, černé kalhoty a černé polobotky, byl oholený a vypadal upral ale na obličejí bylo znát, že je absolutně vyčerpaný. "Ale předtím se všechn lo tak, jak... jak jsem říkal." "Příšerné," probral se z šoku Gavallan. "Ale díkybohu, že jste tam byly tane. Nebýt vás, byli ostatní mrtví. Bez vás by neměli šanci. Pojaté, " skleničku, venku je strašná zima. Máme tu trochu whisky." Pokynul Pec vi. "Charlie?" otočil se. IRŠŤ6-73

tettikin přistoupil k příborníku. "Jistě, Andy." ' Díky, pane Mcivere, ale já si nedám," odmítl Ross. HjJá s1 zat0 dám, i když slunce bohužel ještě nezapadlo," hlásil Mciver. |Já taky," přidal se Gavallan. Oba dorazili před chvílí, ještě roztrěsení z před-íých událostí, kdy měli namále, a ustaraní kvůli Šahrazád, protože na jejich kované klepání se nikdo neozval. Když se vrátili, vzbudili Rosse,

který usnul & ný na pohovce a ještě napůl spící vyskočil s dýkou v ruce, jakmile se hlav-veře otevřely. Promiňte," řekl rozechvěle a vrátil dýku do pouzdra.

H,,Nic se neděje," Gavallan mluvil klidným hlasem, ale ve skutečnosti byl po-Tně vyděšený. "Já jsem Andrew Gavallan. Ahoj, Charlie! Kde je Ázáde?" "Pořád ještě spí v pokoji pro hosty," vysvětlil Pettikin. ("Mrzí mě, že jsem vás vylekal," omluvil se Gavallan. "Co se vlastně stalo Etbrízu, kapitáne?" loss jim to vylíčil, i když poněkud zmateně a nesouvisle. Prudké probuzení íkého spánku bylo nepříjemné. Bolela ho hlava a vůbec celé tělo, ale byl rád, nuže povědět, co se stalo, protože si přitom sám postupně doplňoval sklá-ku všech událostí a vybavovalo se mu, jak to vlastně bylo. Až na Ázádu. Ne, eště zařadit nedokáže. To ráno, když se probudil z těžkého snu, byl zmatený a vystrašený, všechno tnu v hlavě honilo o překot: stíhačky, zbraně, kameny, výbuchy, zima. Díval Upřeně na svoje ruce, aby se ujistil, že už nesní, že je vzhůru. Pak uviděl, ba něj hledí jakýsi muž. Vyřikl: "Kde je Ázáde?" ((Ještě spí, kapitáne Rossi, je v pokoji pro hosty na konci haly," uklidnil ho itíkin. "Pamatujete si na mě? Charlie Pettikin - Doušan Taphe?" ffátral v paměti. Zvolna se mu vybavovaly věci, strašné věci. Měl obrovské BO. Doušan Taphe? Jel tam, aby si stopnul vrtulník a... "Ach ano, kapitáne, Use máte? Rád... rád vás vidím. Ona ještě spí?" fcAno. Jako mimino." |»To jsem rád, to je pro ni nejlepší." Pořád se nemohl úplně vzpamatovat. Nejdřív čaj, pak vanu, oholit, najdu vám nějaké šaty a holicí strojek. Jsme Ľba stejně velcí. Máte hlad? Mám vejce a nějaký chleba, i když není zrovna ipší a nejměkčí."

Jíky, nemám ani hlad - díky, jste moc hodný."

dlužím vám laskavost - a ne jen jednu, jsem moc rád, že tu jste. Podívejte, 'ch sice strašně rád věděl, co se stalo, ale Mciver jel na letiště pro našeho šé-Jidy Gavallana, a až se vrátí, budou určitě chtít slyšet váš příběh - takže já Ľtím na nic ptát nebudu. Musíte být strašně unavený."

Ľlky. Máte pravdu... je to... bylo to dost... vlastně naposledy si vzpomínám, tni nechal Ázádu na tom pahorku a odešel. Jinak nevím skoro nic, jen ta-S útržky, jako ze sna. Jak dlouho jsem spal?" "yl jste v limbu asi šestnáct hodin. My, tedy Nogger a naši dva mechanici, i vás oba napůl donesli sem a vy jste v tu ránu spali. Mac a já jsme jsme vás

614 james cl

i Ázádu uložili do postele jako batolata. Svlékli jsme vás, trochu umyli tu 4 - mimochodem asi ne moc jemně - ale vy jste se stejně neprobudil." "Ázáde je v pořádku?"

"Jistě, párkrát jsem se na ni byl podívat, ale vůbec o sobě neví. Co»i pardon, žádné otázky! Nejdřív holení a koupel. Voda bude bohužel málo l ale dal jsem do koupelny elektrická kamínka, takže to není tak zlé..." Ted' se Ross díval na Pettikina, který podával whisky Mciverovi a Gg novi. "Vážně nechcete, kapitáne?" "Díky, vážně ne." Bezděčně si sáhl na pravé zápěstí a třel si ho. Enerr rychle opouštěla. Gavallan viděl, jak je unavený, chápal, že moc času než "Ještě k Erikkimu. Nemůžete si vzpomenout na něco, co by nám poq zjistit, kde je?" Ľ?| "Nic jiného

už nevím, všechno jsem vám řekl. Možná že Azáde bude 1 víc - ten Sovět, s kterým musel Erikki lítat, se jmenoval nějak jako Cer6| jak už jsem říkal, drželi ji jako rukojmí a vydírali ho, ještě tam byla nějaká plikace s jejím otcem. Chtěl ji vzít kamsi na výlet - je mi líto, přesně si O vybavuju. Ten druhý muž, který se přátelil s Abdolláhem chánem, se jma Mžitrik. Petr Oleg." To Rossovi připomnělo vzkaz od Viena Rosemontaij) novi, ale usoudil, že se to Gavallana netýká, stejně jako všechno to zabíjení jak strčil na kopci toho starého muže pod nákladák. A nepověděl mu, i nou se do té vesnice vrátí a podřízne řezníka i kalántara, kteří by - nebýt,l ho zásahu - nechali ji ukamenovat a jeho zmrazčit. Udělá to, až si po5 s Armstrongem, Talbotem anebo americkým plukovníkem, ale nejdřív se i kdo zradil operaci v Mekce. Někdo to udělal. Vzpomněl si na Rosemonta»| zinga a Guenga a v hlavě se mu zatmělo. Když zase viděl, všiml si hodin (M bové

římse. "Musím zajít do jednoho domu nedaleko britské ambasády. yl odtud daleko?" "Ne, můžeme vás tam hodit, jestli chcete." Gavallan se podíval na "Mácu, půjdeme hned... možná chytím Talbota. Vrátime se včas, aby stihli Ázádu a Noggera, pokud tu bude." "Dobře."

"Takže pojedeme hned? Omlouvám se, ale jestli si nepospíšíte, zase i Gavallan vstal a oblékl si těžký zimník.

Pettikin nabídl Rossovi: "Půjčím vám kabát a nějaké rukavice." "Ll'g dívá na konec chodby. "Mám vzbudit Ázádu?" "Díky, ale ne, jen... jen nakouknu dovnitř."

"Jsou to druhé dveře nalevo."

Dívali se za ním. Šel chodbou nehlučně jako kočka, tiše otevřel dveře, ku v nich stál a zase zavřel. Vzal si svou pušku a obě dýky, svou l'gi Chvilku se zamyslel a tu svoji položil na křivou římso.

"Kdybych se náhodou nevrátil, vyřídte jí, že to je dárek, dárek pro Pro Erikkiho a pro ni." LáWi

TABRIZ

AFGHÁNISTÁN |

kapitola K BAHRAJN

<ŮV PALÁC. 17.19 HODIN. Kálán tar z vesnice Abú Mard klečel na kolenou ;1 se strachy. "Ne, ne, Jasnosti, přísahám, že to byl mollá Mahmúd, to on l' řekl -" JiOn není pravý mollá, ty čubčí synu, každý to ví! Přísámbůh, ty... ty jsi chtěl Jmenovat mou dceru?" sípěl chán, rudý v obličeji, jak lapal po dechu. "Ty jsi ozhodl? Ty jsi rozhodl, že ukamenujete mou dceru?" To on, Jasnosti," šeptal kalamář, "to ten mollá, který ji vyslychal, a protože fenala k cizoložství s tím záškodníkem..." jCubčí synu! Pomáhal jsi nepravému molloví... lháři! Ahmad mi řekl, jak to o! Opřel se o polštáře. Za ním stál ozbrojený strážce, druhý strážce s Ahma-"l hlídali kalántara a za nimi se krčila Nežád, chánova nejstarší dcera, a Ajša, » mladá žena, a obě se třásly strachy, aby se jeho hněv neobrátil proti nim. "" dveří, v obleku zmačkaném a ušpiněném po dlouhé cestě, klečel na zemi m, Azádin bratr, který právě dorazil a na chánovo přání byl v doprovodu 'l'c předveden. S hněvem naslouchal Ahmadovu líčení událostí ve vesnici. l'fy čubčí synu," zakřičel znovu chán a v koutcích úst měl pěnu. "Ty jsi... ty lechal toho záškodnického psa uprchnout... tys ho nechal odtáhnout s se-1 mou dceru... ty podporuješ špiony a troufáš si... troufáš si soudit MOJI l'lu a byl bys ukamenoval... aniž by ses zeptal na MŮJ souhlas!"

616 jam ES claví

"To ten mollá...," kvílel kálán car znovu a znovu.

"Zacpěte mu hubu!"

Ahmad ho tvrdě udeřil přes ucho a na vteřinu ho omráčil. Pak ho drsně i stavil na kolena a zasyčel: "Ještě slovo a vyříznu ti jazyk." Chán se snažil popadnout dech. "Ajšo, podej mi... podej mi jednu z těch pilulek..." Horlivě se vrhla - stále na kolenou - otevřít lahvičku, vložila mu t' lulku do úst a utřela rty. Chán podržel pilulku pod jazykem, jak mu radil dd tor; v okamžiku křeč přešla, hučení v uších se zmírnilo a místnost se přestala | čít. Krví podlitýma očima se vrátil ke starému muži, který něco bič a neovladatelně se třásl. "Ty čubčí synu! Tak ty si troufáš kousat ruku, ktl vlastní - ty, tvůj řezník a tvá prokletá vesnice! Ibríme," obrátil se na jedno] strážců, "zavez ho zpátky do Abú Mard a nech ho ukamenovat, ať ho vesnic ukamenují, ukamenujte ho, pak řezníkovi usekněte ruce." Ibrím ještě s jedním strážcem trhnutím postavili skučícího muže a fa< ho umlčeli. Zastavili se, když Hakím chraptivě pronesl; "Pak tu vesnici zap Chán se na něj podíval a přimhouřil oči. "Ano, zapalte tu vesnici," opa ozvěnou a nespouštěl oči z Hakíma, který mu pohled oplácel a snažil se, ztratit kuráž. Dveře se zavřely a ticho přerušoval jen Abdolláhův dech. "ť Ajšo, odejděte," přikázal. Nežád váhala, chtěla zůstat a slyšet, jak Hakím bude odsouzen. V duc sála nad vším, co postihlo Azádu:

byla přistižena jako cizoložnice a budej stáná, až ji chytí. Dobře, dobře, dobře. S Azádou zahynou i oni dva -F a Rudý nůž. "Zůstanu nedaleko, Jasnosti," oznámila. "Můžeš se vrátit do svých pokojů. Ajšo - ty čekej na konci chodby." odešly. Ahmad spokojeně zavřel dveře, všechno šlo podle očekávání. Dva'j strážci mlčky vyčkávali, j Chán se s potížemi přesunul na lůžku a pokynul jim. "Počkejte venUjj tu zůstaň, Ahmade." Ve velké, chladné místnosti zbyli jen oni tři. Cháni díval znovu na Hakíma. "Zapalte vesnici, řekl jsi. Dobrý nápad. Ale nesní tvou zradu, ani zradu tvé sestry." "Zradu otce neomlouvá nic, Jasnosti. Ale já ani Ázáde jsme vás nikdy l dili," prohlásil pevně. "Lháři! Slyšel jsi Ahmada! Přiznala se, že zhřešila s tím špionem, přižni "Přiznala, že ho .milovala', Jasnosti, před mnoha roky. Přisahal př(hem, že se nikdy neprovinila cizoložstvím a nezahladila svého manžela. Nifc měla říct chánova dcera před těmi psy a čubčími syny a ještě horším W před tím levičáckým mollou? Copak se nesnažila chránit vaše jméno pí bezbožnou lůzou?" "Pořád překrucuješ slova? Pořád chceš omlouvat, že se z ní stala d& Hakím zpopelavěl v tváři. "Ázáde se zamilovala stejně jako naše máti je kvůli tomu podle vás děvkou, pak jste udělal děvku i z naší matky! Krev se nahrnula chánovi do obličeje. "Jak se opovažuješ říkat takow | "Je to pravda. Spal jste s ní před svatbou. Protože vás milovala, pustila [RST6-77 Ldo své ložnice a riskovala život. Riskovala život, protože vás milovala, a vy » o ni prosil. Nepromluvila snad vaše matka vlastního otce, aby vás přijal, rašeho otce, aby vám dovolil oženit se s ní místo vašeho staršího bratra, kte-iji sám chtěl jako druhou ženu?" Hakím už dál nemohl mluvit, hlas mu seli když si vzpomněl, jak matka umírala. Jemu bylo sedm, Azádě šest a niče-i nerozuměli, jen věděli, že má strašné bolesti od čehosi, čemu říkali "nádor", snku na nádvoří je jejich otec Abdolláh, zničený žalem. "Nepodporovala vás d vždycky proti vašemu otci a staršímu bratrovi, a když váš bratr zahynul, ismířila vás zase s vaším otcem?" ,Ty nemůžeš... nemůžeš vědět tohle všechno, byl jsi... byl jsi příliš mladý!" t.Stará chůva Fatima nám to vyprávěla, než zemřela, řekla nám všechno, co si hnatovala, všechno..." FChán neposlouchal, sám vzpomínal; vzpomínal, jak jeho bratr zahynul na |tu při neštěstí, které tak obratně nastražil - možná, že stará chůva věděla | tomhle, a jestli to Hakím a Ázáde vědí, má o důvod víc je umlčet. Vzpomínal na šťastné dny, kdy žil s krásnou Naftalou, před svatbou i po ní, až do do- než začala nemoc. Nebyli spolu ani rok, když se narodil Hakím, za dva ro-přišla Ázáde. Naftale bylo tenkrát teprve šestnáct, byla útlá a podobná svou lhkostí Ajše, ale tisíckrát krásnější, dlouhé vlasy jako zlaté rouno. Pět dalších pkych let, děti už žádné, ale to nevadilo, konečně měl silného chlapce, za- |aco jeho tři syni od první ženy se narodili nemocní a brzy zemřeli a jeho čty-Bcery byly ošklivé a hašteřivé. Jeho ženě bylo přece teprve dvacet dva let, by-iZdravá, silná a báječná jako ty dvě děti, které mu porodila. Spousta času na líi syny. IsPak přišly bolesti. A agónie. Žádný doktor z Teheránu si nevěděl rady. Insa Alláh. Nic nepomáhalo, jen utišující léky, čím dál silnější. Bůh ji povolal do ráje a já tam s ní shledám. Pozoroval Hakíma a viděl v něm stejné rysy, jaké měla ide, rysy jejich matky. Poslouchal, jak říká: "Ázáde se jen zamilovala, Jasnosti-Nemohl byste jí odpustit, že milovala toho muže? Bylo jí přece teprve šest-ct a vyhnal jste ji do školy do Švýcarska, jako mě do Chvoje!" Protože jste byli zrádci, nevděčníci a hadi!" křičel chán a v uších mu zase Klelo. "Vypadni! Budeš... budeš stranou od všech, pod dohledem, dokud pro Ľe nedám poslat. Ahmade, zařid' to a pak zase přijd'." Hakím vstal a neměl daleko k slzám. Věděl, co přijde, a neměl sílu tomu za-init. Vyklopýtal ven. Ahmad dal strážím pokyny a vrátil se do pokoje. Chán lI zavřené oči a v obličeji byl šedý. Dýchal hůř než předtím. Bože, prosím tě, těch ho umřít, modlil se Ahmad. Lhan otevřel oči a soustředil se. "Musím rozhodnout co s ním, Ahmade. a rychle." , Ano, Jasnosti." Rádce pečlivě volil slova. "Máte jen dva syny, Hakíma a to nino. Kdyby Hakím zemřel," podivně se usmál, "nebo náhodou oslepl či byl "acen, pak se regentem stane Mahmúd, manžel Její Jasnosti Nežád -"

"Ten blázen? Do roka by ztratil naše pozemky a všechnu moc!" Chána naskákaly rudé skvrny na tvářích a čím dál mu dalo větší práci jasně uvaž "Dej mi ještě jednu pilulku." Ahmad poslechl a dal mu i vodu na zapití, přitom ho jemně povzbuz "Jste v rukou božích, uzdravíte se, nedělejte si starosti." "Nedělat si starosti," mumlal chán s bolestí v hrudníku. "Byla to vůle I že ten mollá umřel právě včas... je to zvláštní. Petr Oleg dodržel úmlu i když... ten mollá umřel rychle... příliš rychle." "Ano, Jasnosti."

Za chvíli křeč polevila. "Co... co mi radíš ty... co s Hakímem?" Ahmad předstíral, že to zvažuje. "Váš syn Hakím je dobrý muslim, dal byl zaučit, o vaše záležitosti ve Chvoji se staral dobře a neutekl, jak by to možná ný na jeho místě udělal. Není násilník - to jen když chrání svou sestru, co?, i to je důležité, v tom je klíč k němu." Přistoupil blíž a vmlouvavě radil: "I té ho svým nástupcem. Jas-" "Nikdy!"

"I kdyby přísahal před Bohem, že bude střežit svého malého bratra jako s sestru? Ze se jeho sestra okamžitě dobrovolně vrátí do Tabrízu? Po pravdě i no. Jasnosti, nemáte proti nim žádný skutečný důkaz, jen svědectví třetí os Pověřte mě, abych zjistil skutečnou pravdu o něm a o ní - a tajně vám ji i líl," navrhl. Chán se snažil soustředit a pozorné naslouchal, i když ho to vysilovalo.",? má být volavka pro sestru - jako ta byla volavkou pro manžela?" "Jako jsou volavkami pro sebe navzájem! Ano, Jasnosti, vy tomu samozřejmě rozumíte líp než já. Kdybyste vzal syna na milost, musela by odpřísáhnout Bohem, že tu zůstane a bude mu pomáhat." "To udělá, ach ano, to ona udělá!" "Ll' "Pak je oba budete mít pod kontrolou a můžete si s nimi pohrávat, jal vám zachce, ať už se provinili, nebo ne." "Provinili se."

"Jestli se provinili - a já to zjistím rychle, jestli mi k tomu dáte plnou nu pak je to vůle boží, aby zemřeli pomalu, a vy učiníte nástupcem Fazuliina'tí] želá, i když ten není o moc lepší než Mahmúd. Jestli nejsou vinni, tak ať j< dicem Hakím za podmínky, že ona zůstane. A kdyby se snad stalo, opět 1-3J boží, že by ovdověla, mohla by se provdat za člověka, kterého byste pro I bral, Jasnosti, aby Hakím zůstal vaším dědicem - třeba i za toho Sověta, I se mu podařilo uniknout z té pasti, ne?" Poprvé za ten den se chán usmál. To ráno, když Armstrong s plukem Hašemím Fazírem přijeli, aby zajali Petra Olega Mžitrika, dávali najevo | řené znepokojení nad chánovým zdravotním stavem, neboť předstíral, že) o něco hůř, než v tu chvíli bylo. Schválně mluvil slabým, váhavým hlasem se museli naklonit blíž. "Petr Oleg přijde dnes. Měl jsem mu jít naproti,! žádal jsem ho, aby přišel sem, protože... protože jsem nemocný. Poslal J» [RŠT619

z, aby přišel, takže by měl být na hranici při západu slunce. V Džalfě. Když Hed vyrazíte, budete mít spoustu času... přeletí hranice ve vojenském vrtulní-jl sovětské výroby nedaleko silničky křižující dálnici z Džalfy do Tabrízu, kde I něj bude čekat jeho vůz... to místo se nedá přehlédnout... je to pár kilomet- od města na sever... jediná odbočka, opuštěná krajina, spíš vozová cesta. Je... jakým způsobem ho chytíte, to je vaše věc... a jelikož já u toho být ne-| užu, dáte mi pásku s jeho... s jeho výpovědí?" "Ano, Jasnosti," slíbil Hašemí. "Jak bychom ho podle vás nejlíp chytili?" "Zablokujte křižovatku plně naloženými zemědělskými vozy... třeba s naklána polen nebo beden ryb... silnice je úzká, kroutí se a je tam rušný provoz, ne by to mělo být snadné. Ale... ale dejte pozor, vždycky jsou poblíž vozy ,de, aby ho chránily, a on je odvážný a chytrý... v klopě má toboleku s jedem." "V které?" "Nevím... to nevím. Přistane po západu slunce. Tu odbočku nemůžete pře-idnout, je tam jen ta jedna." Abdolláh chán vzdychl, pohroužený do vzpomínek. Sám mnohokrát nasedal téže helikoptéry, aby ho zanesla na daču v Tbilisi. Byly to krásné chvíle, bhaté pohoštění, mladé a ochotné ženy s plnými rty a touhou zalíbit se -j(»otom, když měl štěstí, ta kočka Vertinská, jeho další pobavení. I všiml si, že ho Ahmad pozoruje. "Doufám, že Petr z té pasti unikne. Ano, do by to dobré, kdyby ji... kdyby ji dostal on." Přemohla ho únava. "Teď si Bmnu. Pošli sem zpátky mého strážce a večer, až se najím, svolaj sem mou ddanou' rodinu a uděláme to, jak jsi říkal." Cynicky se

usmál. "Moudré zba-tse iluzí." ř "Ano, Jasnosti." Ahmad se zvedl. Chán mu záviděl mrštné, silné tělo. "Počkej, ještě něco... něco jiného." Chán chvíli namáhavě přemýšlel. "Už to im. Kde je Rudý nůž?" »S Cimtargou u hranic, Jasnosti. Cimtarga říkal, že to potrvá pár dní. Odle-iv úterý v noci." ? "V úterý? Co je dnes za den?"

ř "Sobota, Jasnosti." Ahmad zakrýval znepokojení.

»»Ach ano, sobota." Nová vlna únavy. Chtěl zvednout ruku, aby si promnul "čej, ale stálo by to příliš velké úsilí. "Ahmade, zjisti, kde je. Kdyby se něco llo... kdybych měl další záchvat a... no, zkrátka, dohlídni, aby mě když tak Svezli do Teheránu, do nemocnice pro cizince. Okamžitě. Rozumíš?" ; »Ano, Jasnosti."

"Zjisti, kde je a... a v nejbližších dnech ho drž někde poblíž... musíš Cim-bu zvládnout. Drž muže zvaného Rudý nůž poblíž." "Ano, Jasnosti." Když přišel strážce, zavřel chán oči propadal se do tmy. "Není Boha kromě a-., mumlal a měl strašný strach.

620 james cla

nedaleko SEVERNÍ HRANICE, NA VÝCHOD OD džalfy. 18.05 HODIN. krátce před západem slunce a Erikkiho dvěstědvánáctka odpočívala pod] zorní, narychlo zbudovanou střechou chatrného přístřešku, pokrytou s vrstvou sněhu, který bouřlivý vítr navál v noci. Věděl, že zůstane-li dlouze stavená mrazu, zničí ji to. "Nemáte nějakou deku, slámu nebo něco, ab udržel v teple?" ptal se šejka Bájazída hned, jak dorazili z Rezáji s tělem : náčelnice, což bylo už před dvěma dny. "Stroj potřebuje teplo." "Nemám ho dost ani pro živé."

"Jestli zamrzne, nebude fungovat." Byl našťvaný, šejk ho nenechal odletět Tabrízu, vzdáleného sotva šedesát mil - byl už bez sebe jak starostí o Ázádu. I nejistotou, co je s Rossem a Guengem. "Když nebude fungovat, jak se z d hor dostaneme?" Šejk neochotně

nařídil svým lidem, aby zbudovali přístřešek, a dal můj ovčích a kozích kůží, ať je rozmístí, jak uzná za vhodné. Včera po východu! ce chtěl odletět. Bájazíd ho však zaskočil prohlášením, že on i dvěstědvánáctka jsou rukojmí. "Budte trpěliví, kapitáne, můžete se strážcem chodit volně po vesnici a I rat se o letadlo," řekl Bájazíd stroze, "nebo budete netrpěliví a vztekly a I svážeme jako divoké zvíře. Nechci mít žádné problémy, kapitáne, ani se ; hádat. Chci dostat výkupné od Abdolláha chána."

"Ale já vám už vysvětlil, že on mě nenávidí a nezaplatí za -" "Když odmítne, budeme hledat výkupné jinde. Od vaší společnosti v' ránu nebo od vlády - nebo od vašich sovětských zaměstnavatelů. Zatím jste | host, můžete jíst to co my, spát jako my, o všechno se s námi dělit. A nebol dece svázaný, hladový, na konci sil. V každém případě musíte zůstat, dokud! dostaneme výkupné." "Ale to může trvat měsíce -"

"Má Alláh!"

Celý včerejší den a půl noci k tomu Erikki přemýšlel, jak uniknout. mu vzali, nůž ponechali, ale strážci se měli na pozoru. V tomhle hlubokém hu bylo nemožné, aby v pracovních botách a bez pořádného oblečení dolů do údolí, navíc i tam pro něj byla nepřátelská krajina. Tabríz byl kem sotva půl hodiny. Ale pěšky? "Ještě bude sněžit, kapitáne."

Erikki se rozhlédl kolem. Bájazíd stál na krok od něj, ani ho neslyšel 'L "Ano. A ještě pár dní v tomhle počasí a moje letadlo nebude létat - baterie! vybitá a většina přístrojů zničená. Musím nastartovat, abych dobil baterii i hřál ji. Musím. Kdo dá výkupné za havarovanou dvěstědvánáctku v kopčíc Bájazíd chvíli přemýšlel. "Jak dlouho musejí motory běžet?" "Deset minut denně - to je absolutní minimum."

"Dobrá. Hned po setmění to můžete každý den udělat, ale nejdřív mě i zorněte. Pomůžeme vám ji vytáhnout - proč o ní mluvíte jako o ní a ne-1 o tom nebo o něm?" [RST 621

yikki se zamyslel. "Nevím. Loď je taky vždycky ,ona' - tohle je vlastně ne-ká loď." Pokrčil rameny. pobře. Pomůžeme vám ji vytáhnout ven, vy nastartujete, a zatímco moto-hoběží, bude na vás mířit pět pušek, abyste nepodlehl pokušení." | V tom případě mu nepodlehnu." To jsem rád." Bájazíd se usmál. Byl to hezký muž, i když měl špatný chrup. , Kdy pošlete chánovi vzkaz?" "Už se stalo. V tomhle sněhu to bude trvat aspoň den, než se kurýr dostane t.silnici, třebaže jede na koni, ale pak už bude v Tabrízu brzy. Jestli chán souší, to se dozvíme už zítra nebo pozítří." "Nebo nikdy. Jak dlouho budete čekat?" "Jsou všichni lidé z dalekého severu tak netrpěliví?" ;Erikki vystrčil bradu. "Staří bohové byli vždycky netrpěliví, když je někdo [el proti jejich vůli - zdědili jsme to po nich. Je moc zlé být držen proti své li, moc zlé." "My jsme chudí lidé a jsme ve válce. Musíme využít všechno, co nám jediný h.dává. Držet rukojmí je dávný zvyk." Usmál se zavřenými rty. "Od Saladi-,jsme se naučili chovat se rytířsky k našim zajatcům, což se o mnoha křesťan- ch říct nedá. Křesťané se rytířsky nechovají. My zachá-" Uši měl pozornější i Erikki, stejně jako oči. "Tamhle, dole v údolí!" [Teď už i Erikki slyšel hukot motoru. Chvilku mu trvalo, než zpozoroval níz-Tletící, maskovaný vrtulník blížící se od severu. "Vojenský vrtulník, šestnáct-fc.. co tu dělá?" "Letí směrem na Džalfu." Šejk si odplivl na zem. "Tihle čubčí syni přicháze-t odcházejí, jak se jim zlíbí." |-"Hodně jich proklouzne?" | "Moc ne - ale i jeden je hodné." DALEKO ODBOČKY NA DŽALFU. 18.15 HODIN. Kroutící se přípojka na dál-p byla neprojetá pluhem, všude plno sněhu. Pár yardů od hlavní silnice stá-fččkolik vozů, nákladních i starých rolnických. Armstrong a Hašemi seděli na fcdních sedadlech v teplých kabátech a rukavicích, okna stažená, dalekohle-|Bl pozorovali muže v kabině jednoho vozu a pozorně naslouchali. | "Moc času nemá," zamumlal Armstrong. ĽMožná nakonec nepřijde." Už půl hodiny se dívali po okolí z malého parku mezi stromy s výhledem na přistávací plochu. Další Hašemiho lidé byli tyti ve vozech diskrétně parkujících za nimi a dál na hlavní silnici. Byl klid, kro žádný vítr. Nad nimi zanaříkal jakýsi pták. p>Hurá!" zašeptal Armstrong a tep se mu zrychlil. Jeden z mužů otevřel dvíř-rvystoupil a díval se na oblohu směrem na sever. Řidič nastartoval. Zaslech-|lížící se vrtulník, sklouzl za pahorek dolů do údolí, motory postupně dojíž-Ły- Stroj přistál a zvedl oblak sněhu. Viděli pilota a vedle něj dalšího muže.

622 james clav

Pasažér vystoupil a šel se pozdravit s člověkem, který ho čekal. Armst. jadrně zaklel. "Poznáváš ho, Roberte?"

"Ne. To není Suslev - Petr Olej Mži trik. To vím určitě." Byl pořádně; many. A našťvaný.

"Třeba si nechal plastikou změnit obličej?"

"To vůbec ne. Je mnohem větší, větší korba, vysoký jako já." Muži se vít ten z letadla něco předal.

"Co to bylo? Dopis?"

"Vypadalo to jako balíček, možná dopis." Armstrong znovu zaklel a pozor na jejich rty. "Co říkají?" Hašemi věděl, že Armstrong dovede odezírat.

"Nevím. Není to angličtina ani fársí."

Hašemi zaklel a zaměřil dalekohled. "Připadá mi to jako dopis." Muž něco řekl a vrátil se do vrtulníku. Pilot okamžitě odstartoval. Druhý muž zvolna sněhem k vozu. "Co teď?" zuřil Hašemi. Armstrong muže pozoroval. "Máme dvě možnosti - zadržet vůz podle l.vodního plánu a zjistit, co to bylo, ale to bychom museli vyřídít ty dva chanty dřív, než to zničí, a taky by bylo jasné, že máme informace o způs cestování pana Důležitého - anebo se jim pověsíme na paty a budeme přec kládat, že je to vzkaz pro chána s novým datem schůzky." Překonal už žida ní, že jim Mžitrik unikl.

V téhle hře musí mít člověk štěstí, připomněl si.:3 co, dostaneme ho příště a zavede nás k našemu zrádci, ke čtvrtému, pátému a šestému muži a já se vymočím na jejich hroby i na Suslevův - nebo já Petr Oleg Mžitrik zrovna bude říkat - pokud budu mít štěstí. "Němí ani sledovat - pojedou rovnou k chánovi." "Proč?"

"Protože on hýbe Ázerbájdžánem, ať v zájmu Sovětů nebo proti nim, a i chtějí vědět z první ruky, jak moc zlé to s jeho srdcem je - a kdo bude : tem, než chlapec doroste. Protože s pozemky a bohatstvím dostane ti obrovskou moc, ne?" "A tajná čísla všech bankovních kont ve Švýcarsku - o důvod víc jcf| bez váhání."

"Ano, ale nezapomínej, že v Tbilisi se mohlo stát něco důležitého, cpi světluje odklad schůzky - Sověti si kvůli Íránu dělají stejné starosti jako r Viděli, že muž nasedl do vozu a začal o překot mluvit. Řidič sešlápl spojku mířil k hlavní silnici. "Vrátíme se k autu." (Cesta zpátky

byla snadná, dole na silnici z Džalfy do Tabrízu byl B provoz, někteří řidiči už svítili, a kdyby se rozhodli provést naplánované pí dění, nikdo by jim neunikl. "Hašemí, taky je možné, že Mžitrik zjistil, » syn práskl, a poslal varování chánovi, protože mu bylo jasné, že práskl ti Nezapomínej, že pořád ještě nevíme, co se s Rákoczym stalo od chvíle, tvůj zesnulý přítel generál Džanan nechal pláchnout." 6-23

|Ten pes by to nikdy sám nesvedl," ušklíbl se Hašemí a připomněl si, jakou l radost, když stiskl knoflík na vysílače a viděl, že bomba v autě vybuchla líčila nepřítele i s jeho domem, s celou minulostí a budoucností. "Nejspíš to (dílAbrím Pahmúdí." Proč?" jašemí nasadil neutrální pohled a podíval se na Armstronga, ale nic zvlášť-B v jeho očích neviděl. Znáš příliš mnoho tajemství, Roberte, víš o Rákoc-o výpovědích na páskách a co je ještě horší, víš o mé skupině číslo 4, víš, že i pomohl Džananovi do pekla - kam se za ním brzy vydá chán a za pár dní »ot a nakonec ty, můj starý příteli, až přijde správný okamžik. Mám ti říct, » s radostí provedu? Po léta jsem si přál, aby Talbot odešel, ale netroufal jsem astavit se proti němu sám. Teď to na sebe vezme Pahmúdí, Bůh ať ho ztrestá, l budu mít dalšího nepřítele z cesty. Ach ano, a Pahmúdí sám odejde příští en - ale jeho odchod zařídíš ty sám, Roberte, a nejspíš to bude taky tvůj ko-l Pahmúdí nestojí za to, abych obětoval někoho ze svých zabijáků. Uchechti se sám pro sebe a kráčel dál z kopce, nevnímaje zimu. Nedělal si Bsti, že se Mžitrik neobjevil. Mám důležitější problémy, říkal si. Za každou ti musím chránit svou skupinu vrahů číslo 4 - svou záruku za ráj na zemi l obrovskou moc, dokonce i nad samotným Chomejním. 'ahmúdí je jediný člověk, který mohl nařídit, aby Rákoczyho pustili," řekl. f zjistím proč, a kde se nachází. Bud' je na ambasádě Sovětů nebo v jejich enci anebo na výslechu v některém z doupat organizace SAVAMA." mebo v bezpečí za hranicemi." j(V tom případě je v bezpečí onoho světa - KGB zrádcům neodpouští." taštičky se usmál. "Na co sázíš?" irmstrong hned neodpověděl, překvapený tou podivnou otázkou, protože "de se nesázal a neschvaloval to, stejně jako on. Naposledy si vsadil v Hong-i v třiašedesátém a dal do toho celý úplatek, který našel v zásuvce v době iriéry inspektora kriminálního oddělení. Čtyřicet tisíc hongkongských do-|- asi sedm tisíc amerických. Proti všem svým zásadám si tenkrát tohle che-Jau vzal a odpoledne na dostizích to všechno vsadil na koně jménem Lodili v zoufalé naději, že zaplatí svoje hráčské dluhy. lyl to první úplatek, který za osmnáct let služby u policie vzal, přestože mu roízeli nesčetněkrát. To odpoledne vyhrál a peníze vrátil dřív, než policejní tot zjistil, že zmizely - a ještě mu zbylo. Přesto měl tenkrát vztek sám na se-. rozhodl se, že už nikdy sázet nebude a nikdy se nedotkne cheung jau, přeje příležitostí bylo hodně. "Jsi cvok, Roberte," smáli se někteří z jeho kole->Na tom přece nic není, když se trochu postaráš o svůj důchod." Klchod? Jaký důchod? Panebože! Dvacet let poldou v Hongkongu, vždycky l, deset let tady, aby pomohl těm šílencům, a všechno naprosto k ničemu. roohu, že jsem sám, že nemám ženu, děti ani blízké příbuzné, jen sebe. Jest-ttll podaří dostat toho darebáka Susleva a ten mi prozradí aspoň jednoho leh vysoce postavených zrádců, bude to stát za to.

james cla'

624

"Podobně jako ty, Hašemí, ani já nemiluji sázky, ale kdybych se musela díť.'...", zmlkl, nabídl mu cigaretu a oba si labužnický zapálili. Kouř se snt' s chladným vzduchem a ve slábnoucím světle byl jasně patrný. "Kdybych a sel, vsadil bych na to, že Rákoczy byl píškeš tvého Pahmúdího pro nějakého! ležitého Sověta, čistě pro sichr."

"Jsi čím dál víc jako Íránci. Budu se muset mít na pozoru, zasmál se. E k autu, jeho asistent vystoupil a přidržel mu dvířka. "Pojedeme rovnou k. novi, Roberte."

"Co to sovětské auto?"

. i , i , Pošleme za ním někoho jiného, chci být u chána první. Plukovníka zamračil. "Chci se jen pojistit, že ten zrádce je víc na naší straně než najejk-KÁ ZÁKLADNA V kovízu. 18.35 HODIN. Starke se díval šokované |Gavallana. "Smršť za šest dní?"

Bohužel ano, Vévodo." Rozepnul si bundu a odložil klobouk na věšák edsíni. "Chtěl jsem ti to říct osobně - lituju, ale je to tak." Byli ve Starko-ungalovu, venku stál na stráži FreddyAyre, aby měli jistotu, že je nikdo ne-ouchá. "Dnes ráno jsem se dozvěděl, že mají znárodnit všechna naše leta-Máme šest dní na promyšlení a provedení Smrště - pokud se do toho tfme. Takže to připadá na příští pátek. V sobotu už to bude riskantní." Panebože." Starke si roztržitě rozepnul zip bundy a zamířil k barové skříň-j»Za ním se po koberci táhla špinavá šmouha z mokrých zasněžených bot. 'Jnižší přihrádky vzal svou poslední láhev piva, odzátkoval ji, polovinu na-> sklenice a podal Gavallanovi, pro sebe nechal zbytek v láhvi. "Na zdraví," I se a dosedl na pohovku. a zdraví." Uo je pro, Andy?" ocrag. Ještě nevím, co tomu řeknou chlapci, to se dozvím zítra. Mac přišel něm o třech etapách, je plný děr, ale proveditelný. Řekněme, že je prove-"ý. Co ty a tví lidé?" r je ten Mácův plán?"

626 jam ES clave

Pověděl mu to.

"Je vážně děravý."

"Kdybys měl vzít roha, jak bys to provedl? Máš to ze všech nejdál a k tor nejobtížnější cestu." Starko přistoupil k letecké mapě na zdi a ukázal na čáru, která vedla z Ko zu ke značce zatržené v Zálivu, znázorňující věž. "Tohle je věž Flotsam, lítal tam pravidelně." Gavallan si všiml, jak zní jeho hlas křečovitě. "Trvá nám dvacet minut, než se dostaneme na pobřeží, a dalších deset k věži. Tady na tc označeném místě bych schoval palivo, myslím, že by to šlo; je tam jen pfs< duny, široko daleko žádné domky a všichni jsme zvyklí udělat si tam přestán na piknik. Nutné přistání z důvodů kontroly plováku by před přistáním naň ři nemuselo kontrolu moc podráždit, i když jsou den ze dne nedůtklivě Museli bychom tam ukrýt dvě čtyřicetigalonové nádrže, pro každý vrtulník je nu, abychom se dostali přes Záliv, a během letu bychom museli palivo dopir ručně." Už se téměř setmělo. Z oken bylo vidět na ranvej a za ní k letecké základ] Stopětadvacítká stála na asfaltu a čekala na vůz s palivem, kolem nervózní, I misní členové Zelených pásek. Johnny Hogg měl prioritní povolení k letu" Al Sargázu, takže tankování nebylo nutné, ale Gavallan se s ním tak dohodl, a měl víc času na Starka. Zbytek posádky tvořili mechanici Arberry a Dibble, k ří po útěku z Tabrízu jeli na dovolenou nacpaní mezi náklad spěšně naložen]! beden s náhradními díly, popsanych ve fársí a angličtině nápisy: K NUT OPRAVĚ, PO KTERÉ SE OBRATEM DOPRAVÍ ZPÁTKY DO TEHEI NU.

Mechanici měli zakázáno vystoupit, nesměli ani vystrčit nos, stejně piloti, kteří mohli provést jen obhlídku stroje a dohlédnout na tankování. "Mířil bys do Kuvajtu?" prolomil ticho Gavallan.

"Ovšem. Kuvajt je nejbezpečnější, Andy. Museli bychom tam doplnit pal a pak se podél pobřeží dostat do Al Sargázu. Kdyby to bylo jen na mně, asi by pro jistotu zajistil víc paliva. Pro všechny případy." Zapíchl špendlík do té znázorňující ostrůvek nedaleko Saudské Arábie. "Tady by to bylo dobré - ráč bych se držel stranou Saúdí, nejsem si jistý, co by udělali." Zkoumavé pór nával vzdálenosti. "Ten ostrov se jmenuje Dželet, ropucha, protože takvyp? Žádná stavení, nikde nic, zato skvělý rybolov. Byl jsem tam párkrát s MaiMj lou, když jsem pobýval v Bahrajnu. Schoval bych palivo tam."

V; Sundal si leteckou kšiltovku, utřel pár kapek potu z čela a znovu si čepici) sadil, tvář napjatější a unavenější než jindy. V organizaci letů panoval žínal rušily se, znovu objednávaly a znovu rušily, Esfandijári byl silně podráždí všichni měli nervy našponované. Nikdo už celé týdny nedostal poštu z do va. Většina personálu včetně něj pracovala bez vystřídání. Navíc tu byl prota se stěhujícím se Zágrosem tři, s jejich lidmi a stroji, i otázka, co s tělem štafl Effera Jordona, až ho zítra přivezou. To bylo první, na co se Starke zeptali! va Gavallan sešel po schůdkách stopětadvacítky. "Je to zařízení. Vévodo." Vítr měl rychlost deseti uzlů a mrzlo. "Od [RS7627

ciace mám povolení pro stopětadvacítku, že může zítra přiletět pro rakev. jlu ji do Anglie prvním možným letadlem. Je to strašné. Hned jak se vrátím, jdu za jeho ženou a uvidím, co se dá dělat." Všívá smůla - ještě že mladý Scot je v pořádku, co?" | listě. Je ale k vzteku, když takhle zbytečně někoho zabijou." Co kdyby to |)o Scotovo tělo a jeho rakev? říkal si Gavallan už bůhví pokolikáté. Co kdy-|to byl Scot? Taky by ses s tím tak snadno vypořádal? Ne. Ovšemže ne. Jedi-L co můžeš, je děkovat osudu. "Je zvláštní, že teheránská letecká asociace a lekni kontrola byly stejně šokované jako my a snažily se nám skutečně pomoci. Bii bychom si promluvit - nemám moc času. Tady je pošta pro některé tflapců a dopis od Manuely; má se dobře, Vévodo, a vzkazuje, že si nemáš dětestarosti. Děti jsou v pořádku a chtějí zůstat v Texasu. Tvoje rodina je taky pořádku - prosila mě, abych ti to řekl hned, jak tě uvidím..." |ÍPak se Gavallan vytasil s bombou, že na všechno mají ještě šest dní, a Starko (.stále nemohl vzpamatovat. "S třemi letadly ze Zágrusu mám tři dvěštdva-ctky, tři dvěštdšestky, jeden Alouette a zásobu součástí. Devět pilotů včetně ana Locharta a Jean-Luca a dvanáct mechaniků. To je trochu moc na akci, boje Smršť, Andy." | "Já vím." Pohlédl z okna. Vůz s palivem stál vedle stopětadvacítky a Johnny JOgg scházel ze schůdků. "Jak dlouho bude tankování trvat?" | "Jestli je Johnny nepopožene, tak aspoň tři čtvrtě hodiny." ""To není moc času na vypracování plánu," zaúpěl Gavallan a znovu se obrá-k mapě. "Jenže toho už nebude nikdy dost. Je v okolí toho místa, kde chceš chat palivo, nějaká prázdná věž - trvale zavřená?" ""Tucty! Jsou jich tam tucty nechané tak, jak je stávkující opustili před mno-'měsíci - dveře zapečetěné. Legrační, co? Proč?" "Scrag říkal, že by se hodily pro úkryt paliva." .Starke se zarazil. "U nás ne, Andy. U něj je dost místa - u nás jde o mrňavé lísky plochy. Nevešel by se tam víc než jeden vrtulník a my rozhodně nemů-ne čekat opodál. Co ještě říkal?" Gavallan mu to sdělil. "Myslíš, že půjde za Rudim?" "Řekl, že v nejbližších dnech. Ted' ale tak dlouho čekat nemůžu. Našel by sis takou záminku a podíval se dolů do Bandar-e Dělam?" |.Starke přimhouřil oči. "Jistě. Můžeme tam poslat pár našich letadel s tím, že B ne nemáme využití - nebo ještě lip, řekneme Sekáči, že je na týden půjčuje. Občas povolení dostaneme - pokud je ten hajzl mimo." !»V Iránu už jsme skončili. To, co se stalo starému Jordonovi, byl osudný 1 a já si vyčítám, že jsem nenařídil evakuaci už dávno. Pořádně si to vyčí-Zoufale potřásl hlavou. Nebyla to tvoje chyba, Andy."

IOvým způsobem ano. Každopádně musíme vypadnout. S letadly, nebo bez "L Musíme se snažit zachránit, co se dá - ale nebudeme riskovat životy."

"Cokoli podnikneme, všechno bude pekelně riskantní, Andy," řekl Sti velmi mírně. "Já vím. Chci, aby ses zeptal chlapců, jestli se chtějí zúčastnit Smrště." "Neexistuje žádný způsob, jak dostat ven všechny naše vrtulníky. Napn žádný." Pokrčil rameny. "Já vím, takže navrhuju soustředit se jen na naše dvěstědvanáctky." Viděl Starko se na něj pozorně podíval. "Mac souhlasil. Mohl bys nechat vy naše tři?" Starko chvíli přemýšlel. "Maximálně dvě - potřeboval bych dva piloty, k i jednoho mechanika do každého vrtulníku pro případ nouze, a pár lidí, kteří) pomohli s tankováním - to by bylo minimum. Bylo by to riskantní, ale] bychom měli kliku..." Nehlučně hvízdal. "Možná že druhou dvěstědvaná bychom mohli poslat Rudimu do Bandar-e Dělám! Jasně, proč ne! Řc Sekáči, že ji půjčujeme na deset dní. Ty bys mi mohl poslat dálnopisem zpt která by to potvrdila. Ale nezapomeň, kamaráde, že pořád máme jen tři pili a to je -"

El Ozval se interní telefon. "Doprčic," zavrčel, vstal a šel k němu. "Už js zvykl, že telefony nejdou, a pokaždé, když zazvoní, vyskočím jako té Haló, tady Starke. Cože?" Gavallan pozoroval Starka, jeho vysokou, štíhlou a silnou postavu. bych mít páru jako on, pomyslel si. "Aha, díky," říkal právě Starke. "Dobrá... jasně, díky, seržante. K Ovšem, dejte mi ho." Gavallan si všiml změny tónu a zvýšil pozornost. "I večer... Ne, nemůžeme, teď ne... NE! Nejde to! Teď ne, máme práci." P sluchátko a potichu mumlal nadávky. "Sekáč nás chce vidět. Trot!! .Přijďte (mžitě do mé kanceláře!" Napil se trochu piva a cítil se lip. "Taky jsem : s Vazírím z věže; prý všichni naši ptáci už dosedli, včetně posledního." "Kdo to byl?"

"Taťka Kelly; objížděl naftaře, jednu věž po druhé, a dopravoval pe z jedné na druhou - je tam teď hrozně málo lidí, až na početné výbory, a l starají víc o modlení a soudy než o naftu." Otřásl se. "Něco ti řeknu, And) hle výbory nám byl čert dlužen." Gavallana zarazil jeho tón, ale neřekl Starke ještě dodal: "Je to středověk." "" "Ano. Ázádu málem zabili - ukamenováním."

"Cože?"

Vylíčil události ve vesnici i jak se jim podařilo uprchnout. "Pořád ještě J mé, kde Erikki vězí - viděl jsem ji, než jsem odešel, byla... byla ještě v s měla skleněný pohled, jinak se to říct nedá." Starke se ještě víc zamračil. Jen s přemáháním setřásl podrážděnost. "U tomu, že se nám podaří dostat dvěstědvanáctky ven. Co chlapci? Pořád ttt.] budou tři piloti a asi deset mechaniků; co s nimi? A co ostatní součástky®! cí, že tu necháme tři dvěstěšestky a Alouette... a co všechny naše věci? Co| zení bungalovů, různé krámy, naše bankovní konta, byty v Teheránu -1 IRSŤ629

ide jen o nás, ale o všechny ostatní. Jestli utečeme, tak ztratíme všechno. plně všechno." r Společnost to nahradí. Nemůžu nahradit každou věc jednotlivě, ale zaplatíte bankovní konta a uhradíme zbytek. Většinou to není zase tolik, protože sko-|každý má svoje konto v Anglii. Posledních pár měsíců - každopádně od do-, co banky začaly stávkovat - jsme platili všechno z Aberdeenu. Nahradíme bytek i osobní věci. Myslím, že toho moc ze země nemůžeme dostat - pří-ivy jsou pořád zablokované, prakticky tu není žádná nákladní doprava, želez-» nefungují, nákladní letadla nelítají. Každého odškodníme." (Starko zvolna přikývl. Dopil pivo do poslední kapky. "I když vyvezeme naše ístědvanáctky, ty se potopíš." "Gavallan trpělivě vysvětloval: "Ne. Počítej sám. Každá dvěstědvanáctka má nu jednoho milionu amerických dolarů a každá dvěstěšestka stojí stopadesát c, jeden Alouette pět set tisíc. V Íránu máme dvanáct dvěstědvanáctek. tyby se nám podařilo dostat je zpátky, budeme ještě docela v pohodě, udrží-C se nad vodou a ostatní ztráty z Íránu se vsáknou. Bylo by to tak akorát. Náš Inys pokvete a dvanáct dvěstědvanáctek nás udrží při životě. Každá součást-I, kterou kromě toho vyvezeme, bude extra bonus - a zase bych se zaměřil jen l součástky dvěstědvanáctek. Opakuju, že když budeme mít naše dvěstědva-(ctky, nezkrachujeme." 1'Snažil se mluvit přesvědčivě, ale už mu docházely síly. Překonat tolik překá-I, zdolat nebetyčné vrcholky a přeskočit bezedné propasti. Ano, ale nezapo-hej, že pochod deseti tisíce mil začíná s prvním vykročením. Buď trochu Činí nabádal sám sebe. Vzpomeň si na dětství v

Sanghaji a na starou chůvu Súng, která ti vysvětlovala, co je osud - trochu štěstí, trochu karma: "Osud josud, mladý pane, dobrý, nebo špatný. Někdy se modlíte, aby k vám byl drý, a on je, někdy není. Ale ajiá, nevěřte bohům příliš - bozi jsou jako li-. Spí, obědvají, pijí, zapomínají, lžou, slibují a znovu lžou. Modlete se, o co sete, ale nespolehejte se na bohy - jen na sebe a svou rodinu, ale hlavně na >e. Nezapomínejte, že bozi nemají lidi rádi, příliš jim připomínají je samé..." Pochopitelně dostaneme chlapce ven všechny, do posledního. Zatím bys oni být tak laskav a najít dobrovolníky, kteří s našimi letadly poletí, jestli to Vf spustíme." Starke znovu pohlédl na mapu. "Jasně. Poletím já a buď Fredďy, nebo Taťka "y- jeden z nich může letět s dvěstědvánáctkou za Rudim a spojit se s ním, Oí to od nich tak daleko." Suše se usmál. "Stačí?" »Díky." Gavallan se v duchu zaradoval. "Díky. Zmínil ses o Smršti Lochar-|> když tu byl?" JuJistě. Nemáš s ním počítat, Andy." pAle." Radost se vytratila. "Takhle to je. Jestli tu zůstane, musíme to zrušit." ?»>On je vyřízený, Andy, ať se mu to líbí, nebo ne," podotkl Starke soucitně. ' to spočítané - sám, nebo se Sahrazád. Musí odejít, ale jeho problém je 'azád. Nemůžou mu odpustit HBC, Valíka a Isfahán."

630 jam es cla

Po chvíli Gavallan přikývl: "Nejspíš máš pravdu. Je to ale nespravedlivé i zdá se ti?" "Ano. Tom je v pořádku, časem mu to dojde. Pokud jde o Šahrazád, nejsi si tak jistý." "Snažili jsme se s Mačem za ní v Teheránu zajít. Byli jsme u jejich d a deset minut klepali. Nikdo neotevřel. Mac tam šel ještě včera. Možná v nikomu neotvírají." "To se Íráncům nepodobá." Sundal si leteckou bundu a pověsil ji v přec "Zítra, hned jak Tom přiletí, pošlu ho do Teheránu, pokud bude ještě šve nejpozději ale v pondělí ráno. Chystal jsem se, že si o tom dnes večer s Mi promluvím vysílačkou." "Dobrý nápad." Přešel k dalšímu problému. "Vůbec nevím, co mám s Erikim. Zašel jsem za Talbotem a ten říkal, že uvidí, co se dá dělat, pak ji šel na finskou ambasádu za prvním tajemníkem Tollonenem a taky jsem.) všechno vylíčil. Očividně ho to znepokojilo - ale je bezmocný. "To je div krajina a hranice je neklidná jako lidi, co se kolem ní bouří a bojují navzájem Jestli v tom má prsty KGB..." odmlčel se, "Vévodo, prý .jestli v tom map KGB..." a nic." "Co Azáde, nemůže její táta, velký chán, něco udělat?"

"Zdá se, že došlo k velké hádce. Byla pořádně otřesená. Říkal jsem jí, aij pomene na své íránské doklady, sedne na stopětdvacítku a počká na Erili v Al Šargázu, ale jako když mluvím do zdi. Nehne se, dokud se Erikld rit že. Snažil jsem se jí vysvětlit, že chán si dělá zákony sám - může ji bez pr mu nechat unést z Teheránu, když se mu zachce. Prý ,Insa Alláh."" "Erikki to zvládne, na to bych vsadil." Starke byl plný optimismu. "Jeho ří bozi ho v šachu nenechají." "Doufejme." Gavallan si nechal parku na sobě, přesto mu bylo ctili Oknem viděl, že pořád ještě tankují. "Co takhle šálek kávy, než půjdu?" "Jistě." Starke šel do kuchyně. Nad dřezem viselo zrcadlo a nad butane sporákem naproti zarámovaná výšivka, hlásající "Vyprdni se na vaření". Svs ní dárek od jednoho známého z Falls Church. Usmál se, když si vzpomněla kou z toho oba měli legraci, pak v zrcadle zachytil obraz Gavallana ustal zkoumajícího mapu. Musel jsem se pomátnout, pomyslel si a představil šij šest dní a dva vrtulníky. Jak, kčertu, máme vypadnout ze základny a zůst živu? Jenže Andy má pravdu: tady jsme skončili. Jsem blázen, že se ti dobrovolně. Ale do háje, co jiného se dá dělat? Nemůžu říkat klukům,! hlásili, a sám sedět na zadku. Jo, ale -Ozvalo se zaklepání na dveře. Okamžitě otevřel. Freddy Ayre tiše "Pochoduje sem Sekáč s jedním Zeleným páskou." "Pojď dál, Freddy a zavři," vyzval ho Starke. Mlčky čekali. Důrazné i ní. Otevřel oči a spatřil na tváři Esfandijářího arogantní úšklebek a v příšt) kovi Zelených pásek okamžitě poznal jednoho z lidí molly Hosejna, kti ve výboru při jeho výslechu. "Salám," pozdravil zdvořile. SMRŠŤ 637

Salám, ághá," plaše se pousmál Zelený páska. Měl brýle se silnými, práskanými skly, chudé šaty a M 16. Starke cítil, že mu stoupá tlak. "Pane Gavallane, myslím, že znáte Sekáče." "Mé jméno je Esfandijári - pan Esfandijári!" zaječel rozzlobeně. "Kolikrát ým to budu muset ještě opakovat? Gavallane, vaše operace by se výrazně zlep-tly kdybyste se tohohle člověka zbavil dřív, než ho vyrazíme sami!" Gavallan zrudl. "Okamžik, kapitán Starke je nejlepší kápi-" "Ty jsi Sekáč a taky hajzl," vybuchl Starke, sevřel pěsti a vypadal najednou (k divoce, až se Ayre a Gavallan lekli, Esfandijári o krok couvl a mladík se zesnou páskou zalapal po dechu. "Vždycky jsi byl Sekáč a já bych ti klidně říkal Isfandijári nebo jak bys chtěl, nebýt toho, co jsi provedl kapitánu Ayreovi. Jsi pnom čubčí syn bez koulí, potřebuješ nářez a dostaneš ho dřív, než budeš mít jas zestárnout!" ; "Nechám vás předvést před výbor hned žít-

> "Ty prašivěj žroute velbloudích hoven, polib mi prdel!" Starke se otočil t mladíkovi, který jen zíral, a jako mávnutím proutku přešel na fársí a zdvoři-řtón. "Excelence, řekl jsem tomuhle psu," trhnutím palce ukázal na Esfandi-irího, "že je žrout velbloudích hoven, zbabělec, který s sebou musí mít ozbro-aié muže, aby ho chránili, když chce nechat zmlátit jiné muže. Ohrožuje moje di v rozporu se zákonem a ne-" Ľ Esfandijári se dusil vzteky a snažil se ho přerušit, ale marně. "... a nepostaví ! proti mně jako muž proti muži - s nožem, puškou, holí nebo pěstí - jak je rykem mezi beduíny, aby se zabránilo krevní mstě, a jak je koneckonců zvy-em i v mé zemi." "Krevní msta? Zbláznil ses! Ve jménu Boha Všemohoucího, jaká krevní ista? Krevní msta je proti zákonu..." křičel Esfandijári a mlel pořád dokola, za-"nco Gavallan a Ayre bezradné přihlíželi, protože fársí neovládali, a žasli, jak iirke vybuchl. Ale mladík se zelenou páskou přestal Esfandijáriho poslouchat Evedl ruku, ohromený z chování Starka i z jeho vědomostí, které mu impo->valy. "Prosím, Excelence Esfandijári," upřel na něj oči zvětšené starými čoč-mi, a když nastalo ticho, obrátil se ke Stárkovi: "Žádáte o právo krevní msty oti tomuto muži?" I Starke cítil buchot srdce a slyšel vlastní hlas: "Ano." Zněl pevné, i když velcí, že je to nebezpečný hazard. Musel to risknout. "Ano." tf"Jak může nevěřící žádat něco takového?" vyjel Esfandijári zuřivě. "Tady ne-lne na poušti, naše zákony žáka-

F. "Žádám o to právo!"

I Jaksi Bůh přeje," svolil Zelený páska a podíval se na Esfandijáriho. "Možná ' tento muž není nevěřící, ne doopravdy. Proto tento muž může žádat, co >ce, Excelence." »Zbláznil jste se? Samozřejmě že je nevěřící. A cožpak nevíte, že krevní msta proti zákonu? Blázne, je to proti zákonu, je to -"

k»vy nejste žádný mollá!" přerušil ho mladík rozzlobeně. "Nejste mollá a ne-

632 jam ES clav

můžete říkat, co je zákon a co není! Zavřete pusu! Já nejsem žádný negra rolník, dovedu číst a psát a jsem členem výboru, který tu má udržovat mír, aq ho teď ohrožujete." Upíral bojovný pohled na Esfandijáriho, který o kón ustoupil. "Zeptám se výboru a molly Hosejna," oznámil Stárkovi. "Je jakási] děje, že budou souhlasit, ale... jak si Bůh přeje. Souhlasím, že zákon je za) a že muž nepotřebuje mít kolem sebe ozbrojené muže, když chce nechat; nevinné lidi v rozporu se zákonem - i kdyby trestal skutečné zlo, musí se i léhat jen na sílu Boha. Ponechávám vaši věc na vůli boží." Otočil se k odch "Okamžik, ághá," zarazil ho Starke. Natáhl se a z věšáku vedle stále ot< ných dveří sundal jednu rezervní parku. "Tumáte," podával mu ji. "Pře přijměte tento malý dárek." "To asi nemůžu." Mladíkovi se touhou rozšířily oči. "Prosím, Excelence, je to tak bezvýznamná věc, že nestojí za zmínku." Esfandijári začal něco povídat, ale zarazil se, když se na něj mladík pod "Nemůžu si to vzít - je to moc drahé, já si to od Vaší Excelence opravdu.) můžu vzít." "Prosím," opakoval Starke trpělivě, jak přikazoval formální rituál, a po ji tak, aby do ní muž mohl vklouznout. "Dobře, když jinak nedáte...", předstíral váhavost. Podal Ayreovi a oblékal se. Ostatní dost dobře

necháпали, co se děje, až na Esfandijářiho, i rý v duchu přísahal pomstu. "Je skvělá." Mladík zapnul zip a poprvé po n ha měsících mu bylo teplo. Nikdy v životě neměl tak teplý kabát. "Děkuji ághá." Všiml si výrazu na Esfandijářiho tváři a byl mu ještě protivnější - n snad na pískeš právo? "Pokusím se přesvědčit výbor, aby vám udělili pr o které žádáte, Excellence," a spokojeně odešel do zimy. Starke okamžitě zavrčel na Esfandijářiho: "O co doopravdy jde?" "Spousta pilotů má prošlé povolení k pobytu i k práci a -" "Licence amerických i britských pilotů jsou v pořádku - jde jen o iránské! se automaticky prodlužují, když jsou ostatní platné! Pochopitelně že teďncl prodloužené! Zapomněl jsi, že všechny úřady byly měsíce zavřené - vážné li tak vylízanej mozek?" Li| Esfandijári zrudl jako rak a už se chystal odpovědět, když vtom se k ttl Starke otočil zády a poprvé za tu dobu se přímo podíval na Gavallana. "B Gavallane, je jasné, že tady se dál nedá pracovat - vidíte sám, jaké márnff.) blémy, Freddyho ztloukli, nemůžeme sami o ničem rozhodovat - podá byste měl na pár měsíců zavřít základnu. Okamžitě!" dodal. "Souhlasím." Rychle pochopil a převzal iniciativu. Starke si oddechl, p hl se kolem něj a posadil se na židli. Schválně se tvářil zarputile, srdce mu l le bilo. "Zavírám základnu s okamžitou platností. Vrtulníky a personál po jinam. Freddy, sežeň pět mužů, kteří mají už dávno nárok na vystřídání, j je do stopěťadvacítky i s jejich zavazadly, teď hned a -" "Nemůžete zavřít základnu," zasípěl Esfandijári. "Nemůže-" "Bůh je svědkem, že už je zavřená," snažil se Gavallan vypadat roz 633

pu to moje letadla a můj personál a my si takovéhle zacházení ani bití nedá-i líbit. Freddy, kdo má nárok na vystřídání?" yre začal spatra jmenovat a Esfandijári byl v šoku. Zavření základny se mu olutně nehodilo. Ve čtvrtek přijede ministr Alí Kijá a on pro něj má mimo-ny pískeš! Jestli se základna zavře, všechny jeho plány jsou v troskách. Nemůžete odvézt vrtulníky z této oblasti bez mého souhlasu," zařval. "Je to lísky majetek!" "Budou majetkem sdruženého podniku, až budou zaplacený," bouřil na látku Gavallan, značně přesvědčivý ve svém hněvu. "Hodlám si stěžovat vyšší autority, že bráníte plnění imámova příkazu, aby se produkce vrátila lormálu. Vy tomu bráníte! V-" "Zakazuj u vám zavřít základnu. Nechám svolat výbor a vsadit Starka do vědí za vzpouru, jest-" "'Kecy! Starke, nařizuju okamžité uzavření základny. Sekáči, zdá se, že započaté na naše styky. Budu si stěžovat přímo ministru Alí Kijovi. Je členem nápravní rady a zatočí s vámi i s IranOilem!" 'Esfandijári zesinal. "Ministr Kijá je... je... členem rady?" "Ovšem." Na vteřinu ho to zaskočilo. Použil Kijovo jméno, protože nikoho lého ze současné vlády neznal, a byl překvapen, jaký účinek to mělo. Ale ne-|ul ani brvou a hleděl této situace využít. "Můj dobrý přítel Alí Kijá si s tím-E poradí. A s vámi taky. Podle iránského zákona jste zrádce! Freddy, pošli teď Ěs3 pět mužů do stopěťadvacítky! A Starke, ty pošli všechny stroje, které má-C, po východu slunce do Bandar-e Dělám!" i»Ano, pane." Počkat," snažil se Esfandijári, zoufalý, že se jeho plán hroutí. "Není nutné lřírat základnu, pane Gavallane. Možná tu došlo k nějakým nedorozuměním, (šinou vinou Petrofiho a toho Zatakiho. Já za bití zodpovědný nejsem, já l" Vyvinul veškeré úsilí, aby mluvil klidně, ale v duchu zuřil a nejraději by je tól všechny ve vězení, zbičované a prosící o milost, kterou by nikdy nedo-lli. "Není nutné zavírat základnu, pane Gavallane. Lety mohou zůstat tak, tj jsou!" Je zavřená," prohlásil nekompromisně a podíval se na Starka, aby mu na-tiil, jak dál. "I když mě to velice mrzí." »Ano, pane. Máte pravdu." Starke mluvil s hlubokým respektem. "Ovšemže můžete základnu zavřít. Vrtulníky rozmístíme jinde nebo je uložíme. V Ban-t-e Dělám potřebuji okamžitě další dvěstědvánáctku pro plnění... pro plnění ňtraktu Iran-Toda. Možná bychom jim tam mohli poslat jednu z našich statní uložit." tstandijári se rychle vmísil: "Pane Gavallane, situace se čím dál víc normali-t. Revoluce zvítězila a končí, imám je v čele státu. Výbory... výbory brzy zmi-"ude potřeba plnit všechny kontrakty, které měla Guerney, budeme potře-" dvojnásobný počet dvěstědvánáctek. Pokud jde o prošlé licence - insd w- Počkáme třicet dní. Není nutné přerušit provoz. Je zbytečně ukvapovat

se, pane Gavallane, vaše společnost je na téhle základně už dlouho, máte i velké investice a -" ; "Já vím nejlíp, jaké investice tu máme," zahřměl Gavallan, už vážně naštvaný a podrážděný tím pokryteckým tónem. "Výborně, kapitáne Starku, dám;) vaši radu a pevně doufám, že dělám dobře. Dnes večer posadte dva muže < stopětadvacítky, posádka, která je vystřídá, tu bude příští týden. Dvěštedv náctku pošlete do Bandar-e Dělám zítra - jak dlouho ji tam chtějí mít?" "Šest dní, pane, vrátí ji příští týden."

Gavallan se otočil k Esfandijárimu: "Vrátí se sem jen tehdy, pokud se tu s si podmínky." "Ta dvěštedvanáctka je naše... patří k vybavení této základny, pane Gav ne," opravil se rychle Esfandijári. "Je registrovaná v našem inventáři. Bude) muset vrátit. Pokud jde o personál, platí zásada, že piloti i mechanici moh odjet, až když se dostaví náhrad-" "Tak pravidla trochu pozměníme - pane Esfandijári - anebo zavřeme! kladnu okamžitě," nasupil se Gavallan a modlil se, aby to vyšlo. "Starke, i večer posadíte do letounu dva muže a v pátek se vrátí, jestliže tady l všechno normální." Starke viděl, že Esfandijári začíná zase zuřit, proto rychle dodal: "Ve sv! ní den se lítat nesmí, pane. Posádka by se měla vrátit v sobotu ráno." Krátcea hledí na Esfandijáriho. "Je to tak?" Esfandijári měl pocit, že vybuchne, že už se dál nedokáže ovládat. když... když se omluvíte - za nadávky a za své špatné způsoby." Rozhostilo se hluboké ticho, dveře byly stále dokořán a v místnosti,, pořádná zima, ale Starke cítil pot na zádech, když zvažoval, co odpovědi dosud to bylo fantastické - pokud opravdu budou chtít Smršť uskutečnit"; Esfandijári nebyl žádný hlupák, a kdyby mu příliš rychle vyhověl, mc snadno získat podezření; kdyby odmítl, mohli by ztratit všechno, co f právě podařilo. "Neomlouvám se za nic - ale budu vám odted' říkat výh pane Esfandijári." Esfandijári se otočil na podpatku a vyrazil ven. Starke za ním zavřel < košili přilepenou na tělo. "Co to, proboha, bylo. Vévodo?" vybuchl Ayre podrážděně. "Zcvkli jsi "To... to fakt nevím." Starke si sedl a kolena se mu třásla. "Ježiši Krist! "Jestli ano... jestli ano... Vévodo, tak jsi úplná jednička! Byl to brilantB pád, opravdu brilantní." "Ty jsi mi přihrál, Andy, nakonec jsi bodoval ty."

"Pokud jsme bodovali." Gavallan si otřel zpocené čelo. Začal to Ay světlovat, ale zmlkl, když zazvonil telefon. "Haló? Tady Starke... Jistě, okamžik... Andy, to je věž. Mciver tě lačkou. Vazíří chce vědět, jestli tam dojdeš, nebo mu zavolaš obratente| Mciver říká, žes dostal vzkaz od někoho jménem Avisyard." V místnosti kontrolní věže stiskl Gavallan úzkostí bez sebe tlačítko' ?MRSŤ 635 azíří z něj nespouštěl oči, stejně jako další anglicky mluvící příslušník Zele-lých pásek. "Ano, kapitáne Mcivere?" . "Dobrý večer, pane Gavallane, jsem rád, že jsem vás stihl," ozval se Mdve-fiv hlas v šumu a praskotu výbojů statické elektřiny. "Jak mě slyšíte?" "Tri na pět, kapitáne Mcivere, můžete mluvit."

"Právě jsem dostal dálnopisem vzkaz od Liz Čchenové. Stojí tam: Prosím, oručte panu Gavallanovi následující zprávu, která právě dorazila s datem 25. nora: .Vyhovíme Vaší žádosti, podepsán Masson Avisyard.' Kopii jsem poslal o Al Šargázu. To je vše." Gavallan na okamžik nevěřil svému sluchu. "Vyhovíme?"

"Ano. Opakuju: .Vyhovíme Vaší žádosti.' Zprávu podepsal Masson Avisyard. o mám odpovědět?" Gavallan měl co dělat, aby zamaskoval přívál radosti. Masson bylo jméno je-0 přítele z Leteckého registračního úřadu v Londýně a žádost se tykala dočas-ého převedení všech iránských vrtulníků zpátky na britskou registraci. "Stačí, dyi potvrdíte příjem, kapitáne Mcivere." "S plánováním můžeme pokračovat."

"Ano. Souhlasím. Za pár minut mi startuje letadlo, máte ještě něco?" "Zatím ne - jen běžná rutina. Budu dnes večer v obvyklou dobu informovat Sípitána Starka. Jsem rád, že vám Masson vyhoví. Šťastnou cestu." "Díky, Mácu, nápodobně." Gavallan vypnul tlačítko a předal mikrofon zpát-

yVazírímu. Všiml si jeho zhmožděnin, zlomeného nosu a chybějících zubů, le nic neřekl. Co taky? "Díky, seržante." i Vazírí ukázal oknem na asfaltovou plochu, kde už posádka stáčela hadice. "Je lna až po zuby, s-" zarazil se, chtěl automaticky říci sire. "Zatím nemáme na tnevi reflektory, takže byste si měl pospíšit na palubu." | "Děkuji vám." Gavallan vykročil a téměř se vznášel, když se s praskotem lvala interní linka. "Tady velitel základny. Spojte mě s panem Gavallanem." 8 Vazírí okamžitě stiskl tlačítko. "Ano, pane." Nervózně podal mikrofon avallanovi, který se měl na pozoru. "Máj-, pardon, plukovník Čangíz." "Ano, plukovníku? Tady Andrew Gavallan." "Cizinci nesmějí užívat žádný kód při hovoru vysílačkou - kdo je Masson isyard?" vyzvídal. "Letecký konstruktér," přišlo mu na jazyk. Měj se na pozoru, tenhle pachotje chytrý. "Rozhodně jsem ne-" "Co znamenala ta vaše .žádost' a kdo je...," na okamžik se odmlčel a bylo sly-i tlumené hlasy "... Liz Čchenová?" ;»Liz Čchenová je má sekretářka, plukovníku. Má žádost se týkala..." Čeho, Dboha? Měl chuť zakřičet, pak ho osvítil duch svatý. "... rozmístění sedadel lti řadách po dvou na každé straně nového vrtulníku, ehm, X63. Výrobci si představují jinak, ale naši konstruktéři jsou přesvědčeni, že konstrukce šest Čtyři je bezpečnější a umožní rychlý výstup v případě nouze. Taky by to ušet-(peníze a -"

636 jam es clavé "Ano, dobře," přerušil ho plukovník škrobeně. "Opakuji, že vysílačka'1 nesmí používat bez předběžného schválení až do odvolání a už vůbec ne pro! rovaná sdělení. Máte natankováno, můžete okamžitě odletět. Zítřejší start i Zágrosu se nepovoluje. EchoTangoLimaLima může přistát v pondělí mezi sátou a dvanáctou hodinou, pakliže to ovšem potvrdí radarová kontrola v " Dobrou noc." "Ale my už máme formální souhlas z Teheránu, pane. Můj pilot to dal - mu veliteli pozemní posádky hned, jak jsme přistáli." Plukovníkův hlas nabyl na ostrosti: "Pondělní povolení závisí na sout ředitelství Íránské letecké asociace. Íránské letecké asociace. Tohle je írá." letecká základna a vy podléháte předpisům Íránské letecké asociace a budete-) dodržovat. Rozumíte?" Po chvíli Gavallan řekl; "Ano, pane, rozumím, ale my jsme civilní op-" "Jste v Íránu, na íránské letecké základně, a tudíž podléháte předpisům f ské letecké asociace." Kanál oněměl. Vazírí začal nervózně uklízet vzorné i zený stůl. neděle 25. února 1979

639

i - VĚŽ bellissima. 11.05 hodin. Ve štiplavém mrazu pozoroval Tom : Jespera Almqvista, experta na vrty, jak visící nad odkrytým vrtem puluje s obrovskou plombou přichycenou na drátě. Kolem dokola byly y věže a přívěsů po výbuchu bomby odpálené teroristy; zpoloviny už za-y sněhem. W." křičel mladý Sved. Jeho asistent, chráněný v malé kabině, začal plom-ouštět. V prudkém větru se ji Jesper pokoušel zasadit do kovového bed-Ttu. Plomba sestávala z výbušné nálože ve dvou polokoulích přichycených lově obruči. Lochart viděl, jak už jsou oba utahaní. Tohle byl čtrnáctý pra-> který za poslední tři dny zavírali, a ještě jich měli pět, přitom slunce bu-ipadat už za sedm hodin a každý pramen si pokaždé vyžádal dvě až tři ho-práce, pokud šlo všechno dobře. čínská práce," mumlal Lochart, unavený stejně jako oni. Příliš mnoho na-yh hodin od chvíle, kdy výbor Zelených pásek snížil lhůtu, příliš mnoho lemů spojených s úsilím zavřít celou oblast s jejími jedenácti prameny, špělo Sírázu pro Jespera, přepravovat posádku do Sírázu od svítání do souti součástky do Kovízu - rozhodovat se, co vzít a co nechat, protože za tak ční lhůtu se všechno vzít

nedá. Pak útok na Scota a zabití Jordona. i to mám, drž ji tam!" zakřičel Jesper a utíkal sněhem ke kabině. Lochart

640

ho sledoval, jak kontroluje hloubku a mačká tlačítko. Ozval se tlumený výbl. Z díry stoupal pramínek kouře. Asistent okamžitě svinul zbytek drátů, nct' Jesper vrátil, zarazil píst pevně do potrubí nad vrtem a bylo to. "Výbuch sp, obě polokoule dohromady," vysvětlil jim předtím Jesper. "Gumová obruč speče s kovovým bedněním a vrt je uzavřený a zapečetěný na několik let. Až budete chtít zase otevřít, zavoláte nás a my to speciálním zařízením odkryje a bude zase jako nový. Možná." Utřel si obličej rukávem. "Teď už ale padáme, Torné!" Klopýtal zpátky ke i bině, vypnul hlavní elektrický jistič, nacpal všechny záznamy z počítače do říku, zavřel a zamkl dveře. "Co ostatní věci?"

"Zůstanou tady. Tenhle přívěs je v pořádku. Už musíme letět, jsem i jak preclík." Jesper zamířil ke dvěstěšestce parkující na přistávací plc "Hned jak se dostanu zpátky do Širázu, zajdu za někým z IranOilu a v) od nich povolení vrátit se a odvézt ten přívěs i s ostatními odtud. Jedenáct l bin je setsakra investice, než aby se nechaly jen tak povalovat. Počasí jim ne dí, snesou hodně, ale nesnesou vandaly." Ukázal na trosky všude kol "Taková pitomost!" "Ano."

"Pitomost! Torné, měl jsi vidět úředníky z IranOilu, když jsem jim říká musíte vypadnout a že pan Sera zavírá naftové prameny." Jesper se zazubil;! lé vlasy, modré oči. "Ječeli jak bodnutí tarantulí a dušovali se, že žádný v nemohl nic takového nařídit." "V tom případě vůbec nechápu, proč nejeli s tebou a nepromluvíli si s těmi parchanty." "Zval jsem je, ale prý až příští týden. Nepřijedou nikdy. Tohle je Írán." jednou se ohlédl. "Tohle má cenu dobrých šestnácti tisíc barelů za den." na levé sedadlo vedle Locharta, jeho asistent, zasmušilý Bretonec, se v) dozadu a zavřel dvířka. Lochart nastartoval a motor se zahřál na maximi "Takže teď věž Maria, jo?"

Jesper chvilku přemýšlel. "Tu necháme nakonec. Věž Rosa je důležitá Potlačil další zívnutí. "Máme tam zaplombovat dva prameny, z jednoho s<ij čerpá. Ti chudáci neměli čas rozebrat asi sedm tisíc stop dlouhé potrubí, t budeme muset zaplombovat i s tím. Nesmyslné plýtvání." Zapnul si pá&< posedl blíž k ohřívači vzduchu. "Co potom?"

"Rutina." Mladý muž se zasmál. "Až to budeš chtít otevřít, odtrl plombu a začneme lovit potrubí kus po kusu. Pomalé, nudné a náklí Další obrovské zívnutí. Zavřel oči a okamžitě usnul. Mimmo Sera šel uvítat dvěstěšestku u věže Rosa. Parkovala tu ještě d dvanáctka, motor puštěný na nejnižší obrátky. Jean-Luc u řízení, muži l dali bedny a nastupovali. "Buongiorno, Torné." "fii, Mirnmo. Jak to jde?" Lochart zvedl ruku na pozdrav Jean-1 [RŠT641

Llohle už je poslední posádka, až na dělníka, který pomůže Jesperovi." nroo Sera měl z vyčerpání našedlou pleť. "Z trojky jsme už ale nestihli vykout potrubí." Nevadí - zavřeme to, jak to je."

|"&'." Na tváři se mu objevil unavený úsměv. "Představte si všechny ty prachy, |ré za to dostanete." Besper se zasmál. "Hloubka sedm tisíc osm set šedesát stop - možná vám udě-he zvláštní cenu." {Starší muž s dobrosrdečným úsměvem udělal známé italské gesto znamenali "trhni si". "Nechám vás tu," oznámil Lochart. "Kdy se mám vrátit?" (Jesper se podíval na hodinky, bylo skoro poledne. "Přijed' pro nás v půl pá-,Platí?" "V půl páté jako na koni. Slunce zapadá v půl sedmé a sedm minut." Vydal ke dvěstědvanáctce. Jean-Luc byl zachumlaný proti zimě, ale dařilo se mu vypadat elegantně. uletím s touhle smečkou do Širázu - už jsou poslední - zbývá Mimmo voje posádka." .Dobře. Jak to tam dole vypadá?"

. "Zmatek," vydechl Jean-Luc procítěně. "Tuším průser, velký průser." E»To je u tebe normální - optimista jsi jen v posteli. Nedělej si hlavu, pi-Lucu." ""Ovšemže si budu dělat hlavu." Jean-Luc chvíli pozoroval nakládání - už Jo skoro skončené - kufr, pytle, dva psi, dvě kočky a plný počet

netrpělivě kajících pasažérů - pak se otočil a ztišil hlas: "Torné, čím dřív vypadneme ránu, tím lip." "Ne. Zágros je výjimka. Já v každém případě doufám, že Írán si poradí." Lochartově hlavě se vynořilo HBC, Sahrazád a Smršť. Nikomu se tady ne-tínil ani o Smršti, ani o rozhovoru se Stárkem. "Nechám to na tobě. Vévodo," il> než odletěl. "Ty to vyřídíš lip než já - jsem rozhodně proti." "Dobře. Na to koneckonců máš právo. Mac souhlasí s tvým letem do Tehe-tu v pondělí." "Díky. Už jsi viděl Sahrazád?" "Ne, Torné, ještě ne."

„Kde, kčertu, může být? říkal si a srdce se mu sevřelo. "Uvidíme se na zádně, Jean-Lucu. Dobře doleť." "Dohlídni, ať jsou Scot a Rodrigues připravení, až se vrátím. Jen se rychle tun, jestli mám dnes večer být v Al Sargázu." Dvířka kajuty se přibouchla, O-Luc se rozhlédl a zvedl palec. Pak se znovu obrátil k Lochartovi. "Mizím -Rd, aby Scot vklouzl na palubu nenápadně, jo? Nechci spadnout z nebe na "-protože podle mě tenkrát stříleli na Scotu a na nikoho jiného." -asmušile přikývl a vydal se k dvěstěšestce. Vracel se včera z Kovízu, když po hodě slunce došlo k té události. Jean-Luc zrovna vstával a náhodou vyhlédl

642

oknem. "Jordon a Scot šli těsně vedle sebe a nesli bednu s náhradními díly (HTW," vykládal Lochartovi hned, jak přistáli. "Slyšel jsem rány a viděl, jaklt don klopýtl a vykřikl. Dostal to do hlavy a Scot chtěl utíkat mezi stromy. B se Scot sehnul a snažil se Jordonovi pomoci - už jsem viděl dost zastřelený chlapů, abych poznal, že chudák Effer byl po smrti dřív, než dopadl na síť Pak další rány, tři nebo čtyři, ale ne ze samopalů, spíš jako automatická Ml Scot to koupil do ramene, otočil se kolem své osy a padl do sněhu vedle Jori na, který ho svým tělem trochu chránil - Jordon byl mezi ním a stromy. začaly kulky znovu hvízdát... mířily na Scotu, Torné, tím jsem si jistý." "Jak si můžeš být jistý, Jean-Lucu?"

"Zkrátka jsem. Effer byl přímo na ráně a všechny je vychytil - útočníci i stříleli nazdařbůh po základně, mířili speciálně na Scotu. Popadl jsem piš nabil ji, ale nikoho jsem neviděl. Stejně jsem pro jistotu vystřelil. Kdyžjser dostal ke Scotovi, byl v šoku a Jordon na cucky, dostal jich aspoň osm. Dc šli jsme Scotu zdravotníkovi - je v pořádku, Torné, má poraněné rameno, (jsem pomáhal při obvazování. Rána je čistá a kulka vyletěla ven." Lochart se šel okamžitě podívat na Scotu do přívěsu zvaného Ošetírt Zdravotník Kevin O'Sweeney hlásil: "Je v pořádku, kapitáne." Ľ "Ano," opakoval Scot ozvěnou, bílý v obličejí a ještě v šoku. "Vážně j] v pořádku. Torné." "Nechtě mě na chvílku se Scotem, Kevine." Když osaměli, zeptal se k] "Co se stalo, když jsem tu nebyl, Scote? Viděl jsi Níčáka chána? Nebo tS z vesnice?" "Ne. Nikoho."

"A nevykládal jsi někomu, co se stalo na náměstí?"

"Ne, vůbec nikomu. Proč, co se děje. Torné?"

"Jean-Luc je přesvědčený, že šli po tobě, ne po Jordonovi nebo po ' Jen po tobě." "Panebože! Starý Effer to koupil místo mě?"

Vybavil si, jak byl Scot strhaný. Všichni na základně byli zasmušili, zuřivě makal, nakládali součástky do dvou dvěstědvanáctek, jedné dvěsté a do Alouettu, aby bylo na dnešek, poslední den v Zágrosu, všechno prq ne. Jediným světlým bodem včerejška byla večere - pečinka z divoké' kterou Jean-Luc připravil se spoustou vynikající íránské rýže a choreše. ?q "Skvělá pochoutka, Jean-Lucu," uznale ho pochválil.

"Bez francouzského česneku a mého umění by to chutnalo jako anglic pové. Hu!" "To koupil kuchař ve vesnici?"

"Ne, to byl dar. Mladý Dárjús - ten, co mluví anglicky - přinesl v] lou kozu jako pozornost Níčákovy manželky." Maso Lochartovi zhořklo v ústech. "Od jeho manželky?" "Oui. Mladý Dárjús říkal, že ji ráno zastřelila. Mon Dieu, ne že umí lovit, vy ano? Co se děje. Torné?" 643

Pro koho to byl dar?"

lilean-Luc se zarazil. "Pro mě a pro základnu - Dárjús přesně řekl: .Tohle je || starostky pro základnu jako poděkování za francouzskou pomoc imárnovi, pho Bůh chrání." Proč?"

| Jen tak," odtušil, ale později si vzal Scota stranou. "Byl jsi přítom, když |irjús přinesl tu kozu?"

IkAno, byl. Byl jsem náhodou v kanceláři a hned jsem mu poděko-" Ze Sco-r tváře vyprchala najednou barva. "Když o tom teď přemýšlím, Dárjús na hodu řekl: Ještěže starostka tak dobře střílí, vidíte?' Mám... mám dojem, že i řekl: ,To ano, střílí skvěle.' To jsem, proboha, to jsem se prozradil..." '„To ano. Přidej ještě to moje uklouznutí, které teď vidím taky jako jasnou ku. Takže mě taky nachytali a Níčák ví, že my dva můžeme, kdyby k tomu Ho, svědčit proti celé vesnici." Celou noc a celý den si Lochart lámal hlavu, co dělat, jak z toho se Scotern bruslit, ale na nic nemohl přijít. Roztržitě vyšplhal do dvěstěšestky, počkal, až Jean-Luc zmizel, a odstartoval. Li nad Roklí mrtvých velbloudů, silnice k vesnici byla stále pohřbená pod lami sněhu z laviny. Tohle nikdy neprotáhnou, pomyslel si. Na zvlněných nich viděl stáda koz a ovcí s pastýři. Před ním ležel Jazdek. Přeletěl ho. Mís-(koly jizva v zemi, černá uprostřed bílé. Na náměstí bylo pár vesničanů, na lilku zvedli hlavy a šli po svém. Nevadí mi, že odjedu, uvědomil si. Teď, když pii Jordána, už ne. Zágros tři už nikdy nebude, co býval. Na základně byl zmatek, muži pobíhali sem tam - dopravili je sem z ostat-h věží a měli pokračovat do Sírázu a potom pryč z Íránu. Utrmácení měnič s klením balili náhradní díly, plnili krabice a tahali zavazadla určená do ritu. Než stačil vylézt z kokpitu, přijel vůz s palivem s Freddy Ayrem ležér-Usazeným na kapotě, který včera na Stárkův návrh přiletěl s dalším pilotem, usem Schwarteneggerem, náhradníkem za Scota. "Už se o ni postarám, ne," nabídl Ayre. "Běž se najíst." tDíky, Freddy. Jak to šlo?" Jako s hnojem. Klaus vzal další náklad do Kovízu a vrátí se, aby odvezl ješ-1 poslední. Než zapadne slunce, vezmu Alouette, je naložený po zuby. iceš vyvézt?" věstědvanáctku - nechám odnést na palubu Jordona. Klaus může vzít Stěšestku. Ty letíš do Sírázu?" "no. Potřebujeme tam dostat ještě deset maníků - říkal jsem si, ehm, že « vzal místo čtyř pokaždé pět, co ty na to?" Když budou dostatečně podvyživení - a žádná zavazadla - a pokud to rtdím. Platí?" rr se zasmál, v tom chladu byly jeho odřeniny víc vidět. "Všichni už se tak U být pryč, že se o zavazadla moc nestarají - jeden z chlapců od věže » říkal, že slyšeli poblíž střelbu." Is! nějaký lovec z vesnice." Představa lovkyně s její perfektní muškou anebo

644

james clav

vlastně kohokoli z Kaškajů - vesměs dokonalých střelců - ho zamrazila.. tu tak beznadějně vydání napospas, napadlo ho, ale nedal nic znát. "Sť cestu, Freddy." Šel do kantýny, kde dostal trochu horkého choreše. "Ághá," začal kuchař nervózně a ostatní čtyři pomocníci se shlukli L "Už jsme dva měsíce nedostali plat - co teď s námi bude? Co naše peníze?"! "Už jsem vám to říkal, Alí. Vezmeme vás zpátky do Sírázu, odkud jste pí Dnes odpoledne. Tam vám dáme nějaké peníze a hned, jak to půjde, pošlu i dvouměsíční mzdu, kterou vám dlužím. Budeme v kontaktu jako obvykle i IranOil. Až se sem vrátíme, zase vám dáme práci." "Děkuji, ághá." Kuchař, vyzáblý, bledý chlapík se žaludečními vředy s : byl jeden rok. "Nechci zůstat tady mezi těmi barbary," ohradil se nerv<! "Kdy dnes odpoledne?" "Před západem slunce. Ve čtyři hodiny začnete uklízet, všechno tu musí čisté a v pořádku."

i "Ale ághá, jaký to má smysl? Jak odejdeme, přijdou zavšivení Jazdch a všechno ukradnou." :| "Já vím," přikývl

Lochart unaveně. "Ale necháte tu všechno uklizené l zamknu dveře. Možná to nechají být." "Jak si Bůh přeje, ághá, ale oni to nenechají."

..L;< Lochart dojedl a šel do kanceláře. Byl tam Scot Gavallan, přepadlý a zášti šily, bolavou ruku v pásce. Dveře se otevřely, vešel Rod Rodrigues,

tmavé li hy kolem očí, pleť v obličejí popelavou. "Ahoj, Torné, nezapomněl jsi na- | doufám?" staral se úzkostně. "Jsem na seznamu." "Bez obav. Scote, Rod jede HJX s tebou a Jean-Lucem do Al Sargázu." "Bezva, ale já jsem v pořádku, Torné. Myslím, že bych jel radši do " Starý doktor Nutt by -" "Prokristapána, letíš do Al Sargázu a tím to hasne!" Scot zrudl, když slyšel jeho tón. "Ano. Dobře, Torné." Vyšel ven. Rodrigues prolomil ticho: "Torné, co chceš, abychom vzali do HJX?" "Jak to, k čertu, mám vědět, hro-" Zarazil se. "Promiň, už je toho n»| moc. Promiň." "Nedělej si vrásky, Torné, my jsme na tom stejně. Takže možná] prázdná, co?" Lochart s vypětím sil překonal únavu. "Ne, dejte tam náhradní motor-dvěštdvanáctky všechny součástky." "Jasně. To bude perfektní. Možná by-" Dovnitř vrazil Scot. "Níčák' Podívej se z okna!" Pěšinou od vesnice přicházelo asi dvacet ozbrojených B další se už procházeli po základně. Níčák chán mířil k přívěsu, v němž bytjl celář. Lochart přešel k zadnímu oknu a prudce je otevřel. "Scote, jdi do račí dy, drž se stranou oken a dej si pozor, aby tě nezahlídl! Nehýbej se, dolr" tebe nepřijdu. Dělej!" Scot s potížemi vylezl oknem a utíkal pryč. Dveře se otevřely. Lochart vstal: "Salám, kalántare." Ť 645

Salám. V okolních lesích jsou prý nějací cizinci. Nejspíš se vrátili teroristé, usem vás přišel chránit." Díval se na Locharta tvrdýma očima. "Jak si Bůh ;je, ale mrzelo by mě, kdyby tu došlo k dalšímu úmrtí, než odjedete. Budeme fi, do západu slunce." Odešel. Co chtěl?" ptal se Rodrigues, který neovládal fársí. (iLochart mu to pověděl a viděl, jak se otřásl. "To nic, Rode," ale měl taky leh. Neexistoval způsob, jak odstartovat a nebýt pomalu se pohybujícím ter-B. Teroristi? Blbost! Níčák ví o Scotovi, ví o mně a dám krk na to, že má koti rozmístěné střelce, a jestli tu bude až do západu slunce, nedostaneme se z to-.,bude vědět, v kterém vrtulníku jsme. Insd Alláh, ale co teď, sakra, udělám? "Níčák chán zná zdejší krajinu," hovořil pomalu a snažil se nezpanikařit Ro-i protože na základně bylo už beztak dost zmatků a strachu. "Bude nás hlí-t, Rode - pokud tu bude. Ta bedna s náhradními díly je už zavřená?" I,Co? Jasně, Torné, jasně, už je zavřená." "Dohlídneš na nakládání. Uvidíme se později. Klídek." 'LDlouho se díval do zdi. Když přišel čas vrátit se na věž Rosu, šel za Níčákern Hnem. "Myslím, kalántare, že byste se rád přesvědčil, že věž Rosa je v pořád-(zavřená, je to na vašem území, ne?" navrhl, a i když starý muž váhal, nako-t se k jeho obrovské radosti dal lichocením přemluvit, aby ho doprovodil. kud bude chán na palubě, mám jistotu, že jsem v bezpečí, uvažoval. rZatím. Budu muset nasednout jako poslední. Dokud nebudeme definitivně osahu, musíme si já i Scot nějak poradit. Nechci ztratit všechno - Scora, apce, Sahrazád. rosa. 17.00 HODIN. Jesper jel rychle služební dodávkou po cestě mezi lvicemi vedoucími k poslednímu prameni, který měl zavřít. Vedle něj seděl nmo Sera, vzadu jeden dělník s asistentem. Sám pro sebe si pobrukoval, 'ně proto, aby neusnul. Plošina mezi prameny byla velká, téměř půl míle, itjina krásná a divoká. "Máme zpoždění," konstatoval Mimmo unaveně a po-ttl se na klesající slunce. "Stromo!" i>Hodíme sebou," řekl Jesper. V kapse měl poslední čokoládovou tyčinku, l'se o ni podělili. "Tady to je skoro jako ve Švédsku," vzal Jesper zatáčku smy-tn. Ta rychlost se mu líbila. jnVe Švédsku jsem nikdy nebyl. Jsme tady." Pramen byl na pasece a produ-"al přibližně dvanáct tisíc barelů za den, celé pole bylo nesmírně bohaté. Nad menem byl obrovský komplex potrubí a šoupátek, přezdívaný vánoční stro-'ek, napojující pramen na hlavní potrubí. "Tady jsme vrtali poprvé, ještě lvami." jJcspier vypnul motor a ticho bylo až přízračné; nebylo slyšet čerpadla, neby-jtopotřebí - tlak přebytečného plynu v naftě tisíc stop pod zemí pracoval za fi mohlo tomu tak být ještě dlouhé roky. "Nemáme čas zavřít to předpisově, "e Šero - ledaže byste chtěl překročit lhůtu."

646 jam ES clavi

Starý muž potřásl hlavou a stáhl si vlněnou čepici pres uši. "Jak dle vydrží ta šoupátka?" Jesper pokrčil rameny. "Tak dlouho, jak budete chtít - ale když se o nikdo nebude starat? Nevím. Měla by

držet pořád - pokud nebouchne pí' nebo nedojde k nějaké technické závadě na potrubí."
"Stromo!"

"Stromo, "souhlasil Jesper mile a pokynul asistentovi s pomocníkem, ah k němu. "Jen to zavřeme, nebudeme plombovat." Sníh křupal pod noh a vítr chrastil vrcholky stromů. Uslyšeli motor vrtulníku blížícího se od žák ny. "Vrátíme se s ním." Na půl míle vzdálenou přistávací plošinu ani hlavní budovy Rosy nevid Mimmo si podrážděně zapálil cigaretu, opřel se o kapotu a pozoroval mu pracovali rychle, zavírali šoupátka, některá nešla, byla zaslepená. Vytřeštil < když se od vánočního stromku, který tu ještě zůstal, odrazila kulka, pak d a z lesa se ozvalo rachotivé krakkk. Všichni ztuhli. Čekali. "Viděli jste, odkud to šlo?" Jesperovi nikdo neodpověděl, jen vítr shodil l chu sněhu. Motory přistávajícího vrtulníku ječely. Mimmo Sera ze všech sil zakřičel ve fársí: "Jen jsme zavírali pramen,] lence, aby byl bezpečný. Zavřeme ho a odejdeme." Chvilé vyčkávání. Z odpověď. "Jen chceme zabezpečit pramen! Zabezpečit kvůli Íránu - ne nám! Kvůli Íránu a imámovi - je to vaše nafta, ne naše." Nikde ani hlásku, jen zvuky lesa. Praskání větví. Kdesi v dálce zakřičeli jaké zvíře. "Mamina mia," zoufal si Mimmo, ochraptělý z křiku, vystoupil volného prostoru, sebral hasák a kulka se mu málem otřela o tvář. Lekl . hasák mu vypadl z rukou. "Všichni do auta," zařval. "Mizíme." Skočil dopředu, ostatní za ním. Kromě Jespera. Ten sebral hasák a vs spatřil, jakou paseku udělala zbloudilá kulka v jeho kabině, na jeho zař Naštval se. Mrštil hasákem do lesa a vychrlil několik sprostých nadávek,; lehce rozkročený chvíli stál jako snadný terč, ale bylo mu to jedno. "For dēs shitdjaulerrrr!" "Nastup!" volal Mimmo.

"Forbannades, shitdjauler, "zahučel a ta švédská nadávka mu ulevila. Pakli dl na místo řidiče. Dodávka se rozjela, a když byli z dohledu, začaly sedal nočního stromečku kulky přímo sypat a odrážely se do sněhu nebo do Potom nastalo ticho. Někdo se zasmál a zavolal: „Alláhhu akbarr..." Ozvěna to opakovala.

ZÁGROS TŘI. 18.38 HODIN. Slunce se dotklo horizontu. Poslední sou a zavazadla byly na palubě. Všechny čtyři vrtulníky stály v řadě, dvě dveS náctky, dvěštesesrka a jeden Alouette, piloti připraveni, Jean-Luc neti podupával - odlet zdržoval Níčák chán повеlem, aby všechny stroje o< najednou, což Jean-Lucovi znemožňovalo dostat se ještě večer do Al Sa mohl jen do Šírázu a tam přenocovat, protože noční lety byly v Íránu "" 647

Zkus to ještě jednou, Torné," vyzval ho Jean-Luc naštvaně. fcUž ti jednou řekl ne. Mně řekl, že ne, tak to je ne, sakra, a beztak už je za-feeně pozdě! Jste všichni připraveni, Freddy?" feAno," zavrčel Ayre. "Už jsme připraveni hodinu nebo možná víc!" Zakaboněný Lochart zamířil k Níčáku chánovi. Ten postřehl hněv ostatních ě duchu se radoval, že dělají cizincům nepříjemnosti. Vedle Níčáka chána stál |n Zelených pásek, o němž Lochart předpokládal, že je z výboru, a několik |ničanů. Ostatní se v průběhu odpoledne vytratili. Do lesa, pomyslel si a vy-tío mu v hrdle. "Kalamáře, jsme skoro hotoví." Jak si Bůh přeje." Lochart zavolal: "Freddy, poslední náklad, okamžitě!" Sundal z hlavy kšii-ku a ostatní po něm, když se přiblížil Ayre, Rodrigues a dva mechanici s na-,llo vyrobenou rakví. Kráčeli z hangáru přes zasněžené prostranství a opatr-ř ji uložili do Jean-Lucovy dvěštedvanáctky. Když bylo hotovo, Lochart ločil stranou. "Na Síráz." Potřásl si rukou s Mimmem, Jesperem, jejich pecníkem a Jesperovým asistentem, kteří vyšplhali na palubu a usedli mezi za-idla, náhradní díly a rakev. Mimmo Sera a jeho italský dělník se váhavě dřížovali a zapnuli si pásy. san-Luc se usadil na místě pilota, Rodrigues vedle něj. Lochart se otočil ke ým mužům. "Všichni na palubu!" ód upřeným pohledem Níčáka chána nastoupili. Ayre do Alouettu, Klaus Ewartenegger do dvěštesestky, všechna sedadla byla plná stejně jako nádrže tákladní prostory, venkovní háky zatížené náhradními listy rotorů. Locharto-lrfvěštedvanáctka byla téměř přetížená. "Než se dostaneme do Kovízu, vypo-iujeme spoustu paliva, takže budeme skoro v normě - každopádně je to ce-lcestu z kopce," sdělil ostatním pilotům s pokyny před cestou. "itál sám na zasněženém Zágroso tři, všichni ostatní už byli připoutaní a dve-lavřené. "Startujte!" nařídil, nervy napjaté k

prasknutí. Oznámil předtím áku chánovi, že bude řídit start. 'Ííčák chán s příslušníkem Zelených pásek k němu přistoupili. "Ten mladý Bt, ten, jak byl zraněný, kde je?" 'Kdo? Aha, Scot? Jestli není tady, tak je v Šírázu, kalamáře." Lochart zne-Iněně zaznamenal, že starosta začíná zuřit, jeho pomocníku spadla údivem iní čelist. "Jak to?"

fcTo není možné!" odmítl člen Zelených pásek. Neviděl jsem ho nastupovat, tak musel letět už předtím..." lusel zvýšit hlas, aby překřičel narůstající řev motorů, které nabíraly rych-L "Musel letět dřív, když jsme byli u věže Rosy a Marie, kalamáře. Proč?" plo není možné, kálán tare," opakoval Zelený páska vystrašeně, když se k ně-| starý muž otočil. "Dával jsem dobrý pozor!" "lehán se skrčil pod vířící rotor a šel s tlustou bílou obálkou k Jean-Lucově "tedvanáctce, k okénku pilota. "Tumáš, Jean-Lucu, bone chance," podal mu »ladej!" Na vteřinu zahlédl úsměv, který se mihl Jean-Lucovou tváří,

648

james clav

a utíkal do bezpečné vzdálenosti. Jean-Luc přidal plyn naplno, jeho stí zvedl a mizel, sprška sněhu z listů rotorů jim spadla na šaty a v hluku mi zanikal křik Níčáka chána. Současně - přesně podle dohody - se od země odlepil Ayre a Schwart ger, každý na jinou stranu. Lochart už začínal doufat, ale vtom ho člen ných pásek chytil za rukáv a táhl stranou. "To byla lež," křičel, "lhal jste kalamářovi - ten mladý pilot neodletěl! | bych ho viděl, dával jsem dobrý pozor - povězte kalántarovi, že jste lhal!". ,j Lochart se mu prudce vytrhl a uvědomoval si, že každá vteřina znamená.! kolik stop výšky, dalších pár yardů do bezpečí. "Proč bych lhal? Jestli ten l dý pilot není v Šírázu, je ještě tady! Prohleďte tábor, prohleďte moje let - pojdte, nejdřív prohledáme moje letadlo!" Pustil se ke dvěstědvánáctce 9 stal stát v otevřených dveřích, zatímco koutkem oka sledoval Jean-Lu(dvěstědvánáctku, byla už nad hranicí lesa. Ayre byl tak přetížený, že to ještě zvládl; dvěstěšestka stále stoupala. "Ve jménu božím, pojdte to prohledat," i žil se obrátit jejich pozornost na sebe, pryč od prchajících vrtulníků, při nechtěl, aby prohledávali jeho letadlo, ale tábor. "Jak by se tu mohl někdo) vat? Vyloučené. Co kancelář a přívěsy, třeba je tam..." Muž strhl pušku z ramene a zamířil na něj: "Řekněte kalántarovi, že jste l nebo zemřete!" ; Níčák chán s minimálním vynaložením sil mu rozzlobeně vyškubl zl a hodil ji do sněhu. "Já jsem zákon v Zágrosu - ne ty! Vrať se do vesni Mladík, vyděšený k smrti, okamžitě poslechl. ll| Vesničané čekali. Níčák chán se tvářil vražedně a jeho malá očka pře vála z jednoho letounu na druhý. Už byli všichni pryč, ale ještě ne z d těch, které rozmístil kolem základny, aby na jeho povel začali pálit. z menších vrtulníků, šplhající nahoru jak rychle to šlo, zakroužil kousek S ky. Aby nás mohl pozorovat, pomyslel si Níčák chán. Aby viděl, co se Jak si Bůh přeje. "Je nebezpečné sestřelovat nebeské stroje," upozorňovala jeho žena. na nás přivedlo hněv boží." "Vinu ponesou teroristé - ne my. Ten mladý pilot nás viděl a pilot, kt(fársí, o tom ví. Nesmějí uniknout. Teroristé neznají slitování, nestarají se i kóny a o pořádek - kdo může říci, že to nebyli oni? V těchto horách odpradávná bandité. Nesnažili jsme se teroristy chytit? Dělalí jsme, co ' mohli. Jak jsme mohli zabránit tragédii? Nijak." A teď před ním stál poslední z nevěřících, hlavní nepřítel, který ho pí lhal mu a nějak zachránil toho druhého ďábla. Aspoň tenhle neunikne. S bylo těsně nad horizontem a zatímco ho pozoroval, zapadlo. "Mír s vámi»| té," kývl. "l s vámi, kalamáře, ať vás střeží Bůh," řekl Lochart zastřeným l "Viděl jste tu obálku, kterou jsem dal francouzskému pilotovi? Viděl jst "Ano, ano, viděl."

649

Byl v ní dopis adresovaný revolučnímu výboru v Sírázu a kopie pro írán-ijio kalántara v Dubaji za velkým mořem. Dopis i kopii podepsal ten mladý gt a já jako svědek. Vyličil tam přesně, co se stalo na vesnickém náměstí, co p komu udělal, kdo byl zastřelen, počet svázaných mužů naložených do vo-Zelených pásek předtím, než se zřítíl do Rokle mrtvých velbloudů, popis za-(ždění Náserího, vaše tero-" "Lži! Samé lži! Při Proroku, co znamená slovo vražda? Vražda? To je pro ban-y. Ten muž zemřel - jak si Bůh přál," trucoval starý muž a uvědomoval si, že chni vesničané na Locharta vytřeštěně zírají. "Byl to známý stoupenec satan-ho šáha a určitě se potkají v pekle." "Možná ano, možná ne. Možná, že můj dobrý dělník, který tady byl zavraž-n zbabělými čubčími syny, řekl už Jedinému Bohu všechno a Jediný Bůh ví, O mluvív pravdu!" "Nebyl muslim, nevyznával islám a -"

"Ale byl křesťan a křesťané slouží jednomu Bohu. Můj člověk byl zbaběle za-ze zálohy čubčími syny, kteří nemají kuráž, kteří střilejí zákeřně - určitě to li žrouiti hoven, lidé levice, prokletí! Je pravda, že ho zavraždili stejně jako dru-ho křesťana u věže. Při Bohu a při Proroku, jejich smrt bude pomstěna!" 1'Níčák chán pokrčil rameny. "Teroristi," zamumlal a dostal strach, "to uděla-Iteroristi, ovšemže teroristi! Ten dopis, to jsou samé lži, ten pilot byl lhář, my |chni víme, co se stalo ve vesnici. Jsou to samé lži."

Ě"Ú důvod víc, aby dopis nedoručili." Lochart opatrné volil slova. "Takže dťe tak laskav a chraňte mě před ,teroristy', až poletím. Jen já můžu říct, aby piš nedoručili." Srdce mu bušilo, když viděl, jak starý muž vyndal cigaretu, atímco zvažoval argumenty pro a proti, připálil si Jordonovým zapalovačem. vu přemýšlel, jak byJordona pomstil. To v plánu, který zatím vycházel perně, nebylo. Až dosud se všechno dařilo: Scot Gavallan se schoval do rakve ené vJean-Lucově dvěstědvánáctce, Jordonovo zabalené tělo odpočívalo za-už v dlouhé bedně, v níž předtím byly listy rotoru, a bedna byla uložená ho dvěstědvánáctce, pak ještě ten dopis a odlet tří vrtulníků, všechno doko-Be načasované.

I Byl čas skončit to. Ayre v Alouettu jim kroužil nad hlavami v bezpečné vzdá->osti, mimo dostřel. "Salám, kalamáře, nechám vás boží spravedlnosti," pro-isil a zamířil do své kabiny. "Nemůžu proti teroristům nic dělat!" Když se Lochart nezastavil, Níčák chán dčel hlasitěji: "Proč byste nedoručil ten dopis plný lží, co?" Lochart nasedl do kabiny a toužil být pryč, už to tady nemohl vystát a toho rého muže taky ne. "Protože Bůh je mi svědkem, já lži nesnáším." iiPři Bohu, vážně nedoručíte ten dopis?" »Pn Bohu, osobně ho spálím. Vás, kalamáře, a Jazdek nechám spravedlnosti "L Zapnul startér. První motor naskočil, listy rotoru se točily stále rychleji. tytlI druhý motor. Nespouštěl ze starého muže oči. Shnij v pekle, starochu.

650 james CLAVs

Na tvé hlavě je Jordonova a Gianniho krev, jsem si tím jistý, i když to nemůžu dokázat. Moje bude možná taky. Čekal. Všechny ručičky byly v zeleném poli.

Níčák chán pozoroval, jak se vrtulník vznáší nahoru, váhal, pak se po; otočil a odcházel. Bylo by tak snadné zvednout ruku, pomyslel si, a nevěřící! řvoucí monstrum by měli pohřeb ve vzduchu. A ten dopis, to jsou lži, samé' Dva mrtví? Všichni vědí, že si za to můžou sami. Zvali jsme je sem? Ne, i šli drancovat naši zem. Kdyby sem nechodili, byli by naživu a peklo, kam se cite dostanou, by je teprve čekalo. Nespouštěl z letounu oči. Ještě je dost času. Pomalu kouřil, vychutnával earetu s blaženým vědomím, že může tak velký stroj zničit pouhým zvedni ruky. Nezvedl ji, vzpomněl na radu své ženy a zapálil si další cigaretu od té ní. Trpělivě čekal. Nenáviděný zvuk motorů bylo slyšet už jen z dálky, m stroj vysoko nad ním přestal kroužit a taky zamířil na jihozápad. Hluk, který dělali nevěřící, dočista utichl a on usoudil, že se do Zágrosu til znovu mír. "Zapalte základnu!" rozkázal.

Za chvíli šlehalý plameny do Bez lítosti do nich hodil zapalovač a spokojeně se odebral do vesnice.
651

;0 základny v bandar-e dělám. 09.16 hodin. V prudkém lijáku po silnici dodávka Subaru se značkou Iran-Tody na dveřích; stěrače šly 10, silnice místy rozbitá a plná kaluží, za volantem Íránec. Scragger seděl něj a necítil se zrovna nejlíp. Bezpečnostní pás byl moc těsný a vzadu se iský rádiový mechanik snažil udržet na sedadle. Mezi silnými provázeli i se před nimi objevil autobus, zabírající většinu silnice, kousek před ním v protisměru. tinoru, znovu mu řekněte, ať zpomalí. Pomátl se."

lady Japonec se naklonil dopředu a ostře pronesl pár vět ve fársí, načež ři-lovívavě pokýval a dál si jel po svém. Přitlačil dlaň na houkačku a držel ji, co vjel téměř do protisměru, aby předjel autobus; zrychlil, když měl přilít, dostal smyk, vyrovnal ho a tak tak se mu podařilo vecpat se do krátké-
ttostoru mezi autobusem a blížící se šňůrou aut, která zuřivě troubila. Cragger zamumlal další nadávku. Řidič, vousatý mladý muž, odvrátil po-°st od silnice a řekl něco ve fársí, přičemž vjel v plné rychlosti do hluboké plné vody. Minoru to přeložil: "S pomocí boží budeme za pár minut na tí> kapitáne Scraggere." pomocí boží tam budeme vcelku a ne na padesát kousků." Raději by řídil ale nedovolili mu to, nesměl řídit ani nikdo ze zaměstnanců Iran-Tody.

652 james clav

"Myslím, že to je správný postoj, kapitáne Scraggere, když uvážíte, jaké tu m silnice, předpisy a jací jsou Íránci," vysvětlil mu hlavní inženýr Watanabe. Mohammad je jeden z našich nejlepších řidičů a naprosto spolehlivý. Na vj nou dnes večer." Scaggerovi se ulevilo, když spatřil letiště. Bránu střežily Zelené pásy. Š(jim nevěnoval sebemenší pozornost, vřítel se dovnitř a rozstříkl vodu, jak při ce zabrzdil před administrativní budovou. "Alláhu akbar, "pronesl hrdě. Scragger vydechl. "To ano, Alláhu akbar," souhlasil, rozepnul pás, připn si deštník a rozhlížel se kolem, protože tu byl poprvé. Rozlehlá asfaltová ploc malá věž, pár rozbitých oken, některá zatlučená prkny, okna administrari'1 budovy vytlučená, přívěsy S-G, hangáry teď před bouří zavřené, všude, i ve i nach trajlerů stopy po kulkách. Hvízdal a vzpomněl si, co slyšel o zdejší l mezi Zelenými páskami a modžáhedy. Muselo to být mnohem horší, než j Vévoda, pomyslel si. Dva íránské dopravní letouny tu stály opuštěné - nápis ROYAL byl přdl nutý černou barvou silným tahem štětce - pneumatiky prázdné, okénka pil kabiny rozbitá a všechno nechané k pomalému zničení. "Příšerné plýr mumlal, když viděl, jak do pilotních kabin crčí proudy deště. "Minoru, synku, řekni tady tomu Mohammadovi, ať se ani nehne, dok nevrátíme, ano?" Minoru to vyřídil a vystoupil za Scaggerem do deště. Ten stál vedle i a nevěděl, kam jít. Pak se otevřely dveře jednoho přívěsu. "Mein Gott, Scrag! Říkal jsem si, že to budeš ty - co tu, hrome, <á Rudí Lutz jen zářil. Pak se přiloudal Starke a Scaggerovi se zrychlil tep. "Nazdar, chlapci!" Mocně si potřásli rukama a v minutě mluvili všichni jednou. "Tedy, Vévodo, tohle je bezva překvápko!" "Co tu, hergot, pohledáváš, Scragu?"

"Jedno po druhém, můj synu. Tohle je Minoru Fujama z Iran-Tody, l mechanik. Moje vysílačka je rozbitá - letím z Lengeh, Minoru ji odpojili v autě, můžete mi ji vyměnit?" "V pohodě. Pojdte se mnou, pane Fujamo." Rudi zašel do dveří vedl; přívěsu za Fowlerem Joinesem, aby se s ním dohodl.

l "Jsem strašně rád, že tě vidím, Scragu - máme si co povídat," přiznal Si? "Myslíš o problémech s počasím a o smrtích?" ! "Ano, ano, rozhodně mi počasí poslední dobou dělá starosti." Starko jar zestárnul, očima přejížděl základnu. Proudý vody se řinuly stále silněj»r| teplo a dusno,

"i "Viděl jsem v Al Sargázu Manuelů, je stejná jako vždycky, hezká jako zek - trochu ustaraná, ale v pořádku."

-a Rudi se vrátil, proběhl deštěm a vedl je zpátky k přívěsu, kde byla kaa| "V tomhle marastu nikam nepoletíš,

Scragu. Dáš si pivo?" ;| "Díky, kamaráde, ale ne, raději čaj." Řekl to automaticky, i když nua.j skou chuť na vychlazené pivo. Ale od první zdravotní prohlídky, od chv 6-53

Gavallanovi svou leteckou společnost, mu doktor Nutt kladl na srdce; u, jestli nepřestaneš kouřit a neomezíš pití piva, budeš muset přestat s lí-tfrn." A tak si dával pozor. Doktor měl pravdu, vždycky se rád napil, pořád-Inajedl a měl spousty děvčat. "Ty máš ještě zásoby, Rudi? V Lengeh už do-Ílíz(všechno, až na de Plesseyho víno."

fe,Něco jsem získal z tankeru, který kotví dole v přístavu," ozval se Rudi z ma-oichyňky a postavil na vařič kotlík s vodou. "Byl to CASEVAC, jeden ná-ftlík měl pěkně rozbitou hlavu. Kapitán tvrdil, že upadl, ale já myslím, že se i porval. Není divu, loď tu trčí už tři měsíce. Mein Gott, Scragu, všiml sis (tou sem té spousty lodí v přístavu? Nejmiň stovka jich čeká na vyložení |>o na naftu."

I, V Chárku a podél celého pobřeží je to úplně stejné, Rudí, všude přeplněno. Hě plné beden, všechno se kazí na slunci nebo v dešti. Nechme toho. Co tu |ís ty, Vévodo?"

fc Včera jsem z Kovízu přivezl jednu dvěstědvanáctku. Kdyby bylo lepší poča-Siletěl jsem už za úsvitu - teď jsem rád, že nebylo." cragger slyšel v jeho hlase napětí a rozhlédl se. Nikde nikdo, kdo by po-chal. "Máš problémy?" Starke zavrtěl hlavou. Rudi pustil kazetu. Wagner. eger Wagnera nenáviděl. "Co se děje?" Jen jsem opatrný - tyhle zdi mají uši - už jsem načapal jednoho chlápka ze m, jak poslouchá. Podle mě jsou to všechno špióni," uvedl Rudi. "Pak tu tne nového správce základny, Númera. Říkáme mu Numero Númer." Ztišil t. "Musíme si pořádně promluvit o smrtích, Scragu. Ale jak to, že jsi tady? čjsi nezavola?" Přijel jsem do Iran-Tody včera, vezl jsem jednoho chlápka jménem Kasigi, L've velkém nakupuje naftu na Siří a má značné slovo v Iran-Todě - zařídil uy Georges de Plessey. Jsem tu na dnešek, zítra časně ráno letím. Andy mě dal, abych za vámi zašel, teprve teď se mi to podařilo. Vysílačkou jsem se lohl dovolat - možná kvůli té bouři. Povolení k letu sem jsem nedostal, tak I vytáhl jeden drát čistě pro všechny případy a .naléhavě jsem potřeboval itvu'. Vévodo, říkal jsi Andymu, o čem jsme mluvili v Al Sargázu?" Ano. Došlo k další změně. Andy se dozvěděl, že nás mají znárodnit a že nám ta jen pět dní - pět dní, s kterými můžeme počítat. Jestli se to má provést, nejpозději v pátek." JKristepane!" Scraggerovi se sevřela hrud'. "Vévodo, já to do pátku absolutně hládnou." ndy říkal, že vezmeme jen dvěstědvanáctky." Cože?"

ísikc mu vysvětlil, co se stalo v Kovízu a co by se ještě mělo povést, když S Andy trvat na svém. "oment - jak to když? Andy nemá jinou možnost. Otázka je, jestli my mé riskovat krk." d'ke se zasmál. "Už se stalo. Řekl jsem, že do toho jdu, když půjdou všich-

654

james clav

ni - s dvěma dvěstědvanáctkami bych to zvládl, a teď, když letadla mají' britskou registraci, budeme za hranicemi legální." "Leda houby," zahučel Rudi. "Legální rozhodně nebudeme. Už jsem d fot vídal včera večer a Taťka Kelly souhlasí. Scragu, jak -" "Taťka je tady?" ,; "Jasně. Přiletěl se mnou." Starke vysvětlil proč a dodal: "Sekáč schv .zapůjčení", my posadili dva chlapce na stopětadvacítku a ostatní mají pfil ve čtvrtek, ale tím si nejsem jistý. Plukovník Čangíz prohlásil, že bude vezl pohyb personálu schvalovat kromě Sekáče taky on." "Jak se dostaneš zpátky?"

"Vezmu si dvěstěšestku." Podíval se oknem na déšť. "Zatracená fronta!" "Do večera bude pryč, Vévodo," ujistil ho Scragger.

"Jak dostaneš ven svoje lidi, Scragu? Heinf chtěl vědět Rudi. ; "Jestli půjde jen o moje dvě dvěstědvanáctky, bude všechno mnohem sn Mnohem." Scragger viděl, jak Rudi upil svoje chlazené pivo, viděl kapky I tící se na plechovce a jeho žížeň vzrostla. "Pátek by byl dobrý den na ta

podnik, protože Íránci budou na modlení nebo tak podobně." "To si nejsem jistý, Scragu," oponoval Rudi. "I v pátek budou mít zap radary - určitě je napadne, že se něco děje, až se nad Záliv vynesou moje dž letadla, nemluvě o tvých třech a dvou Vévodových. Abádán je nedůtkliv" všechno, co se týká vrtulníků - zvláště HBC." "Ještě to vyšetřovali, Rudi?"

"Ano, minulý týden přišel Abásí, to je ten pilot, co sestřelil vrtulník z < hy. Ptal se pořád na to samé."

"Víš, že pilot HBC byl jeho bratr?"

"Ještě ne."

"Tom Lochart měl z pekla štěstí. Z pekla štěstí."

"To my všichni, řekl bych. Aspoň zatím," usoudil Starke. "Kromě Erik Vylíčil to málo, co věděli."

"Proboha, kdo bude další? Jak můžeme spustit Smršť, když on bude v Iránu?"

"Podle mého názoru nemůžeme," řekl Rudi. "Přece ho v tom nenechal "To je pravda, ale možná..." Starke upil kávy. Jeho úzkost působila, že' dal podrážděně. "Možná Andy zatím nestiskne knoflík. Než to udělá, W mé, že se odtamtud Erikki dostane. Pak by Andy mohl celou akci rozjet.-I tu, kdyby to bylo na mně, nevím, jestli bych riskoval Smršť." "Já taky ne." I Rudi byl naježený.

"Kdyby šlo o vaše letouny, vaši firmu a vaši budoucnost, tak se vsadíni»I Aspoň já bych to risknul." Scragger se zazubil. "Co se mě týče, jsem pro s» Já pro ni musím být, pánové, protože žádná jiná společnost mě v merita nezaměstná, takže já musím podporovat Dacana Duncana a Andyho G" na v téhle cvokárně, jestli se mám jako pilot udržet." Voda začala vřít. Z» "Já to udělám, Rudi. Co ty? Jsi pro, nebo ne?" r

655

U v tom jsem, jestli v tom jste i vy a jestli je to proveditelné - ale moc se mi nelíbí a říkám, že svoje letouny pustím ven, jen když budu opravdu pře-(dčený, že máme šanci. Včera jsme mluvili s dalšími piloty, Scragu. Maře Du-|us a Taťka Kelly jsou pro. Block a Forsyth povídali díky, ale ne, takže máme i-piloty na čtyři dvěštdvanáctky. Požádal jsem Andyho o nějaké dobrovolní-|" Předvedl jeho zděšení. "Ale scheissen mít reissen Nějak budu muset ty čty-(lostat nahoru najednou, jestli se nám podaří získat povolení ke startu - nelité zapomínat, že základna je plná Zelených pásek, náš radista Džahán není dny idiot, a pak je tu Numero Númer..." Naježil obočí. "Moc si to bereš, bejku," zahlaholil Scragger bujaře. "Musíš je přesvědčit, chystáš zdravotní pro Chomejního nad Abádánem!" "Víš, co mi můžeš, Scragu!" Kazeta skončila a Rudi ji otočil. Jeho rysy rrdly. "Ale souhlasím, že Andy to spustí a že to bude v pátek. Já osobně ří-m, že jestli do toho nepůjde jeden z nás, nepůjdeme do toho nikdo - platí?" Scragger prolomil mlčení. "Jestli Andy zavelí jde se, tak já jdu. Musím." TAV V bandar-e dělám. 15.17 HODIN. Scraggerův stejšn zahnul z hluchého centra do klidnější ulice, sjel po ní a zabočil na náměstí před mešitou. Za |antem seděl opět Mohammad a téměř nepouštěl houkačku. Déšť už nebyl | prudký, ale pořád bylo ošklivě. Na zadním sedadle podřimoval Minoru Evou vysílačkou v ruce. Scragger zamyšleně hleděl před sebe. Tolik věcí zbylo vyřešit, naplánovat, dohodnout kód... A co chudák Erikki? Ale jestli to ně-k) dokáže, tak jedině on. Přísahal bych, že si poradí. Dejme tomu že ne, ne-(to Andy neodstartuje - co budeš dělat? O tom raději budu přemýšlet až |tf týden. [Nevšiml si policejního vozu, který vyjel ze zatáčky, dostal na mokrému povr-y smyk a vrazil do nich. Mohammad se tomu v žádném případě nemohl vylom. Auto se stočilo přes silnici, vrazilo do pouličního stánku a do chodců, "emž jednu starou ženu zabilo, další doslova odřízlo hlavu a zranilo spous-lalších lidí, pak se zřítilo do příkopu a se skřípěním a ječením se rozbilo wkou zeď. cragger si instinktivně kryl obličej rukama, ale závěrečný pád způsobil, že ou narazil do strany vozu a na okamžik ztratil vědomí. Zapnutý pás ho za-dřil před vážným zraněním. Řidič proletěl předním sklem a ošklivě poranění napůl v autě, napůl venku. Minoru vyvázl vzadu nejlépe a taky se první lopil, vysílačku pořád ochranně v objetí. Podařilo se mu v nastalém ptku a křiku otevřít dveře a vylézt ven; v šoku způsobeném havárií, mezi da-1 lidí, si ho nikdo nevšímal, Japonci z Iran-Tody byli v ulicích města docela »ým zjevem.

tom okamžiku z policejního vozu vyběhli policisté, věnovali rychlý pohled u, pak trhnutím otevřeli dvířka a vytáhli Scaggera ven. pápětí se ozvaly rozzlobené výkřiky "Amerikán" a nadávky, ale Scagger byl i.

656

jam ES clavb

ještě napůl mimo. "Dí... díky, jsem... jsem v pořádku..." Ale oni ho pevně, zeli a křičeli na něj. "Proboha," vydechl, "já neřídil... co se, kčenu, dě-" Kolem něj vznikla i návist, všichni na něj nesrozumitelně křičeli ve fársí, jeden z policistů mu l " kove nasadil želízka a s pomocí druhých ho hrubě táhl k policejnímu ' a s nadávkami ho strčil na zadní sedadlo. Řidič se rozjel. Na druhé straně silnice se Minoru marně snažil prodrat davem, aby mu-j mohl. Zděšeně se zastavil, když se vůz rozjel,

'i LáM

JTEHERANI

kapitola | BAHBAJN

EKO doušan taphe. 15.30 HODIN. Mciver řídil vůz po prázdném hu za ostnatým drátem vojenského letiště. Nárazníky byly silně pochrou-' a přibýly na nich další škrábance. Jeden reflektor byl prasklý a držel po-ladě jen lepicí páskou, vzadu na červeném světle chybělo sklíčko, ale moučí stále sladce a sněhové pneumatiky pevně seděly na zemi. Po stranách se ' sněhové návěje. Slunce neprorazilo mraky, ležící ve výši dvanácti set stop rývající vše až k úpatí severních hor. Byla zima a on měl zpoždění. 'vnitř měl na předním skle velké zelené povolení, a když ho neuspořádaná plna Zelených pásek a letištních strážců u brány viděla, mávli rukou, ať polije, a znovu se shlukli kolem ohně a hřáli se. Mířil k hangáru S-G. Než nu dojel, objevil se v postranních dveřích Tom Lochart a zastavil ho. "oj, Mácu," pozdravil a rychle nastoupil. Měl na sobě leteckou uniformu, ; držel bág!, právě přiletěl z Kovízu. "Co Šahrazád?" romiň, že jsem se zpozdl, příšerná doprava." Lž jsi s ní mluvil?" le, ještě ne. Je mi líto." Lochart se zarazil. "Byl jsem tam dnes brzy ráno. Ý sloužící otevřel, ale zjevně nepochopil, co chci - zavezu tě tam, jak rych-(půjde." Sešlápl spojku a zamířil k bráně. "Jak bylo v Zágrosu?" tlusně, hned ti všechno povím. Nejdřív se musíme hlásit veliteli základny."

658 james cla<

"Proč?" Mciver zabrzdil.

"To neříkali. Nechali jen vzkaz u úředníka, že až přijdeš, máš se hlásit i li. Nějaké problémy?" "O žádných nevím." Šlápl na plyn a prudce zatočil. Co teď? rozmýšlel a U žil se zůstat klidný. "Třeba je to kvůli HEC." :j "Doufejme že ne." ty "Co

se stalo Lulu? Naboural jsi?"

"Ne, to jen pouliční vandalové." Myšlenkami se toulal u HEC. "Jsou den ze dne horší. Nějaké zprávy o Erikkim?"

"Žádné. Prostě se vypařil. Azáde je pořádně zničená - celý den sedí v] láři u telefonu." "Bydlí u tebe?"

"Ne, v sobotu šla do svého bytu. Můj byt, víš, můj byt je drobet v rozk Mířil k budovám na druhé straně ranveje a opatrně se vyhýbal pozůstatkům| j| dávné bitky, které se pořád ještě válely kolem. Ohořené nákladní vozy, př ceny tank, hangáry a domy se stopami po kulkách. "Pověz mi o Zágn Poslouchal mlčky, dokud Lochart neskončil. "Parchant!" "Ano, ale Níčák chán nedal znamení, aby mě sestřelili - mě nebo nás. Nd' by nemohl vůbec nic dělat. Kdyby to udělal, prošlo by mu to. Bylo by si těžké vyvrátit historku o teroristech. Myslím, že by se z toho dostal, Mimochodem, když

jsme dorazili do Kovízu, zjistili jsme, že Vévoda a S pohádali se Sekáčem." Všechno mu podrobně vylíčil. "Nakonec to dobře, včera Vévoda a Taťka odvezli dvěstědváctku a dnes ráno při EchoTangoLimaLima pro Jordonovo tělo." "Strašné. Připadá mi, že za to můžu."

Před sebou viděli budovu velitelství se strážemi venku. "Všichni jsou stoupili, rakev uložili na palubu a mladý Freddy zahrál smuteční pochod I dy. Moc víc se dělat nedalo. Plukovník Cangíz kupodivu poslal čestnou { a. dal nám řádnou rakev. Íránci jsou zvláštní, opravdu zvláštní. Vypadali, by jim to bylo líto." Lochart hovořil mechanicky, polomrtvý úzkostí ze I zdržování - musel čekat v Kovízu, pak cesta sem, tady problémy s letištní trolou, pak zase neměl odvoz, nekonečné čekání na Mcivera a teď další S ní. Co je se Sahrazád?

-s Byli u budovy, v níž sídlil velitel základny a důstojníci, kde dříve spě strávili hodně času. Příjemné vzpomínky. Doušan Taphe byla elitní záklai šáh tu měl svou soukromou tetku. Teď byly zdi poškrábané kulkami, odřený nebo vypadlé zdivo, stopy po těžké palbě, většina oken vytlučena kolik přebitých prkny. Venku lelovalo pár Zelených pásek a nedbale i ných letců coby hlídky. "Mír s vámi! Excellence Mciver a Lochart přišli za velitelem," oznámí chart ve fársí. Jeden ze Zelených pásek je mávnutím nasměroval do "Kde má kancelář, prosím?" IRST659

| Uvnitř."

fys[po schodech k hlavnímu vchodu; vzduch byl cítit po spáleništi, kordi-I odpadcích. Vystoupili na poslední schod, když se dveře rozletěly a ven vyli mollá s několika členy Zelených pásek. Mezi sebou vlekli dva mladé letce-|důstojníky se svázanýma rukama, v roztrhaných, špinavých uniformách. hart zalapal po dechu, když jednoho z nich poznal. "Karíme!" vybuchl, [civer už ho poznal - Karím Pešádí, Sahrazádin zbožňovaný bratranec, ého žádal, aby přinesl z věže letové povolení HBC. |,Pro všechno na světě, řekněte jim, že nejsem špion ani zrádce," křičel Karím |licky. "Torné, pověz jim to!"

Excellence," obrátil se Lochart ve fársí k molloví, "to musí být omyl. Tento I je pilot kapitán Pešádí, stoupenec ájatolláha, je -".Kdo jste, Excellence?" zeptal se menší, silnější mollá s tmavýma očima. e Američan?" Mé jméno je Lochart, Excellence, jsem Kanadčan, pilot IranOilu, a to je ve-ici leteckých základen naší společnosti, kapitán Mciver, a -" Odkud znáte tohohle zrádce?" Excellence, určitě jde o omyl, nemůže to být zrádce, znám ho dobře, proto-c bratrancem mé ženy a -" J»Vaše žena je Íránka?"

tAno, Excel-"

yste muslim?"

| »Ne, Excellence."

g»V tom případě by se měla rozvést, aby zachránila svou duši. Jak si Bůh přecení pochyb, že tohle jsou zrádci - starejte se o svoje věci, Excellence." Mollá ynul Zeleným páskám a ty okamžitě seběhly ze schodů, důstojníky napůl ly, napůl táhly. Oba hlasitě křičeli a protestovali, že jsou nevinní. Mollá se al k hlavním dveřím. .Excellence," zavolal Lochart zoufale a dohonil ho. "Ve jménu božím, pro-, vyslechněte mě! Víím, že ten mladý muž je loajální k imámovi, že je dobrý šlím, vlastenec, víím, že byl jedním z těch, kdo bránili Doušan Taphe proti Hnrtelným a pomáhal révo-" Dost!" Mollový rysy ztvrdly ještě víc. "Tohle není vaše věc, cizince. Cizinci I Jejich zákony už nám nevládnou. Vy nejste Íránec. Nejste ani soudce, ani Vnik. Tihle muži byli souzení a odsouzení."

Íl rosím. Excellence, neukvapujte se, musí to být omyl, mu-" Lochart se oto-kolem dokola, když kousek od nich zahřměly výstřely z pušek. Strážé dole Bely přes ulici na pár budov a nízkých domků. Ze svého místa na schodech ttohl vidět to, co oni. Pak se zpoza domků vynořily Zelené pásky s puškami 5 ramena. Vystoupaly po schodech. Mollá jim pokynul, aby šly dovnitř. Lakon je zákon," mollá pozoroval Locharta. "Kacířství se musí vymýtit. Loz znáte rodinu, řekněte jim, ať prosí Boha za odpuštění, že vůbec měli 'vého syna."

"Čeho se údajně dopustil?"

"Ne údajně, Excellence," mollá byl už rozzlobený. "Karím Pešádí oti doznal, že ukradl nákladní vůz, bez dovolení odjel ze základny, doznal, že sedl k zakázané demonstraci, otevřeně vyjádřil nesouhlas s naším absolutně islámským státem, protestoval proti zrušení neislámského zákona o manid otevřeně obhajoval činy odporující islámskému zákonu, byl přistižen při < sabotáži, popřel absolutní platnost Koránu, otevřeně popřel právo iránů fakírem - tím, kdo je nad zákon." Těsněji si přitáhl k tělu oblek. "Mír s ví Zašel do budovy. ' Lochart okamžik

nemohl mluvit. Pak vysvětlil Mdverovi, co slyšel. "S táž, Torné? Chytili ho ve věži?" "Co na tom už teď záleží?" pronesl Lochart hořce. "Karím je mrtvý-žal činy proti Bohu."

"Ne proti Bohu, chlapče," opravil ho Mciver laskavě. "Proti jejich verzit) dy šířené ve jménu božím." Narovnal ramena a šel dovnitř. Našli velitelovtíl celář a směli vejít. : Za stolem seděl major, vedle něj mollá. Nad nimi jediný obrázek v míse ti, velká fotografie Chomejního. "Jsem major Detamí, Mcivere," předšla muž zvučnou angličtinou. "Toto je mollá Teherání." Podíval se na L a přešel na fársí. "Jelikož Jeho Excellence Teherání nemluví anglicky, bud močit. Vaše jméno, prosím." "Lochart, kapitán Lochart."

"Prosím, posadte se. Oba. Jeho Excellence říká, že máře za ženu Íránku. | je její jméno za svobodna?" v. Lochartovy oči nebezpečně ztvrdly. "Můj soukromý život je

čistě můt kro my život. Excellence." "Ne když jste cizinec a pilot vrtulníku uprostřed islámské revoluce pro) nadvládě," rozzlobil se. "Který navíc zná zrádce státu. Skrýváte něco, kapit "Ne, ovšemže ne."

"Pak laskavě odpovězte na otázku."

"Jste snad policie? Jakým právem -"

Mollá promluvil: "Já jsem členem výboru v Doušan Taphe - chcete bt(volán oficiálně? Ted' hned? V tuto minutu?" "Raději bych neodpovídal na otázky týkající se mého soukromí." "Jestli nemáte co skrývat, potom můžete otázku určitě zodpovědět. rozhodněte se." "Bakravánová." Viděl, jaký dojem to jméno na oba udělalo. Žaludek (sevřel o něco silněji. "Džáred Bakraván - bázáří a lichvář? Jedna z jeho dcer?"

"Ano."

"Její jméno, prosím."

Potlačil rostoucí vztek, znásobený Karímovou vraždou. Protože to l dá, chtěl zařvat, říkejte si, co chcete. "Šahrazád, Její Jasnost Šahrazád. 661

4clver napjatě přihlížel. "Co se děje, Torné?" ?0, nic, povím ti to potom." /tajor si něco poznamenal na kus papíru. "Jaký máte vztah ke zrádci Karí-(pešádímu?" Znal jsem ho dva roky, byl to jeden z mých studentů v pilotních kurzech. i. byl první bratranec mé ženy - a můžu jen znovu opakovat, že je nemysli-né, aby zradil Irán nebo islám." lajor udělal další poznámku na kus papíru a jeho pero hlasitě skřípalo. té bydlíte, kapitáne?" Já... nejsem si jist, jak to je. Bydlel jsem v Bakravánově domě blízko bázá-Náš... náš byt byl obsazen." Ficho houstlo a místnost se stávala příliš těsnou. Major dopsal, pak zvedl ck poznámek a podíval se ostře na Mcivera. "Zaprvé: žádné cizí vrtulníky nejj startovat ani přistávat v Teheránu bez povolení velitelství letectva." .ochart to přeložil a Mciver s neutrálním výrazem přikývl. Nebylo to nic (ho, až na to, že výbor při mezinárodním letišti v Teheránu vydal právě ofi-ní pokyny jménem všemocného revolučního výboru, že toto povolení mů-iát pouze a výhradně výbor. Mciver dostal právě včas povolení poslat zbýva-dvěstědvánáctku a jeden ze svých Alouettů do Kovízu jako dočasnou čku. Na poslední chvíli, pomyslel si chmurně a zaměřil pozornost na majo- | i když musel pořád přemýšlet, o čem byla zpočátku ta ostrá slovní výměna 5rsí s Lochartem. ,Zadruhé; požadujeme úplný seznam všech

vrtulníků, které jsou teď pod va-právou, přesné údaje o jejich rozmístění v Íránu, čísla motorů, množství fp náhradních dílů uložených v každém vrtulníku." Lochart viděl, jak se Mdverovi rozšířily zornice; jeho vlastní myšlenky se naly k Šahrazád, Proč chtěli vědět, kde on bydlí a jaký měl vztah ke Karí-vi? Jak tlumočil pro obě strany, ani moc nevnímal, o čem se vlastně mluví. Ipitán Mciver říká; .Dobře. Bude to chvilku trvat vzhledem ke špatnému kjení, ale zjistím vám to co nejdřív." SiChtěl bych to zítra." 'Jestli to do té doby stihnu, Excellence, rozhodně vám to předám. Dostanete co nejdřív; hned, jak to zjistím." uZatřetí; všechny vaše vrtulníky v Teheránu se od zítřka uloží tady a budouávat toud." 'Každopádně vyrozumím své nadřízené v IranOilu o této vaší žádosti, majo-eprodleně." SIOvšem. Budu okamžitě informovat své nadřízené. Bylo to všechno, malt?" Toužil, aby to už skončilo. »K tomu vrtulníku," nahlédl mollá do poznámek na stole. "HBC. Chtě-" !»HBC!" Mciver v instinktivní snaze zamaskovat paniku vybuchl v oprávně-to rozhořčení, které Lochart v první chvíli nechápal: "Bezpečnost je věcí vo-Bkého letectva na základně. Nechápu, jak mohli být tak laxní a dovolit, aby

662

někdo HEC unesl! Neustále jsem si stěžoval na nedostatečná opatření a nepřítomnost hlídek v noci. Krádež za milion dolarů! Nenahraditelná! Po stížnost na vojenské letectvo za nedbalost a -" "Naše chyba to nebyla," odsekl major rozzlobeně, ale Mciver si toho n měl a pokračoval v útoku tak vehementně, že ho nepustil ke slovu, stejně ji Lochart, překládající Mdverovu tirádu promptně do íránských výrazů, j jen zesílily pádnost argumentů. "... trestuhodná nedbalost - dalo by se soudit záměrná sabotáž a spih s důstojníky, dovolit neznámému Američanovi, aby hlídce před nosem vnikli hangáru, aby dostal povolení ke startu od našich údajných partnerů, a mohl způsobit škodu íránskému státu! Neodpustitelné! Ovšem že to byla zrada, i dem naplánovaná .osobami s důstojnickou hodností", a já musím trvat-" "Jak se opovažujete tvrdit ně-"

"Ovšemže muselo jít o dohodu s vojenským letectvem - kdo řídí základ Kdo kontroluje vzdušný prostor? Kdo sedí ve věži? Podám stížnost na ncn odbor IranOilu a budu žádat o prošetření a... a příští týden se obrátím motný revoluční výbor a imáma osobně, kéž ho Bůh chrání! Ted', Exc když mě omluvíte, půjdu po své práci. Mír s vámi!" Mciver vyrazil ke dveřím, Lochart těsně za ním. Mdverovi bylo bolelo ho na hrudi. "Stát!" nařídil mollá.

"Ano, Excellence?"

"Jak vysvětlíte, že zrádce Valík - který je .náhodou' partnerem vaší nosti, příbuzným lichváře a šáhova stoupence Bakravána - dorazil do Is v této helikoptěře, aby naložil další zrádce, z nichž jeden byl generál Seládí(si příbuzný Džáreda Bakravána - tchána jednoho z vašich předních piloo" Lochart měl sucho v ústech, ale Mciver nezaváhal a znovu zaútočil. nerála Valíka do naší rady nejmenoval, jmenovali ho vysoce postavení l podle tehdy platného zákona - my jsme si íránské partnery nevybírali, byt vnuceni íránskými zákony. Se mnou to nemá nic společného. Pokud jA ostatní, insd Alláh, děj se vůle Páně!" Se srdcem v krku otevřel dveře a' zatímco Lochart dokončil tlumočení. "Salám." Následoval ho. "Tohle nebyl ještě poslední výslech!" křičel za ním major. nedaleko UNIVERZITY. 18.07 HODIN. Leželi vedle sebe na měkkých kofa před ohněm, který příjemně praskal v krbu. Šahrazád a Ebráhím Kijábí.-] týkali se navzájem, jen hleděli do ohně, poslouchali moderní hudbu z M vého přehrávače, ztraceni ve svých myšlenkách. Každý si plně uvědomov temnost druhého.

"Ty, dare všehomíra," šeptal, "ty s rubínovými rty a dechem jak víno;!' zykem nebeským..." "Ale Ebráhíme," smála se, "co je to nebeský jazyk?"

ř

663

I Opřel se o loket a shlédl na ni, děkuje osudu, že ji mohl zachránit před tím (žedným šilencem při ženské demonstraci, tomu osudu, který ho záhy při-(je jet do Kovízu pomstít smrt otce. "Citoval jsem z Robáijjátu," usmál se na .něžně. Nevěřím ti ani slovo! Vymyslel sis to." Vrátila mu úsměv, sklopila oči před jchavostí jeho pohledu a znovu se zadívala do ohně. Po první demonstraci žen před šesti dny hovořili pozdě do noci, mluvili o re-uci a zjistili osudovou podobnost - jejich otcové zavražděni, oba teď opuš-i(, v slzách tonoucí a nechápající matky, obě jen "insd Alláh"bez touhy po mstě. Jejich život byl najednou vzhůru nohama stejně jako jejich země. [áhím už nebyl věřící - věřil jen v sílu lidu - a její víra byla otřesena, popr-|v životě pochybovala a ptala se, jak může Bůh dopustit takové zlo a všechno kco se stalo, rakovou destrukci země a ducha. "Máš pravdu, Ebráhíme, máš |vdu. Nezabavili jsme se přece desporismu jen proto, abychom měli jiný. Des-|tismus mollů je den ze dne zřejmější. Ale proč je Chomejní proti právům, (rá nám šáh dal, když byla rozumná?" |Jsou to vaše nezcizitelná práva, práva lidských bytostí, šáh je nemá co dávat e to jako dělo, které je tvoje; není to pole, které se má zorat." |Ale proč je imám proti?" gNení imám, Šahrazád. Je to jen ájatolláh, muž, fanatik. Dělá to, co vždyc-| dělali knězi v historii: svým pojetím náboženství fascinuje lidi, kteří se na Fstávají závislí. Mollům podléhají hlavně chudí, nevzdělaní lidé. Nechce i, aby za vzdělání zodpovídali pouze mollové? Neprohlašuje, že jen mollové tmí ,zákonu', smějí studovat .zákon', vědí, co to .zákon' je? Jako kdyby lli všechnu moudrost světa!" [Takhle jsem na to nikdy nemyslela, věřila jsem tolika věcem. Tolika. Ale (pravdu, Ebráhíme, dovedeš všechno vysvětlit. Máš pravdu, mollové věří jen lu, co je v Koránu - jako by to, co platilo v době Proroka, mír s ním, mělo tí i dnes! Odmítám být už jenom loutkou bez hlasovacího práva, bez práva i se rozhodovat..." (do toho tolik, o čem si spolu mohli povídat. On s moderním univerzitním laním, ona s touhou být moderní, ale nejistá. Svěřovali si svá tajemství a své y, okamžitě si navzájem rozuměli, měli stejný jazyk, stejnou tradici - při-tínal jí Karíma vzhledem i způsobem řeči, mohl být jeho bratr. I noc spala plná blaženosti. Druhý den ráno vyklouzla z domu časně, aby tím sešla a popila kávu v malé kavárničce, kam si pro jistotu vzala čádor. i se spolu nasmáli, občas zvážněli. Oba si uvědomovali nevyřčené, ale ani l z nich zatím necítil potřebu o tom mluvit. Pak byla druhá demonstrace, l než ta první a lepší, s malou opozicí. Kdy se musíš vrátit, Šahrazád?" !"LLL řekla jsem matce, že přijdu pozdě, že jdu na nějakou návštěvu na dru-toec města." rezmů tě tam teď hned, abys to mohla rychle zvládnout. Potom, když bu-

664

děs chtít, můžeme si ještě povídat nebo - to by bylo ještě lepší - mám pfj s bytem a má skvělé desky..." To bylo před pěti dny. Občas přítel přijel, taky jeden ze studentských vů Túde, objevili se i jiní studenti, mladí muži a ženy, ne všichni byli komuni a přinášeli nové myšlenky, o kterých se svobodně diskutovalo, vážné mysle o životě, lásce a svobodě. Občas byli sami. Božské dny, demonstrace, hov smích, hudba z desek a noci plné míru doma nedaleko bazaru. Včera dosáhli vítězství. Chomejní ustoupil a veřejně prohlásil, že ženy i musí nosit čádor, budou-li mít zakryté vlasy a skromné oblečení. Včera w v přítelově bytě oslavovali, tančili, všichni mladí, šťastní. V noci se jí o němá lo, o tom, že jsou spolu. Erotické sny. K ránu už jen podřimovala, vzru a ustrašená zároveň. Kazeta dohrála. Pomalá, romantická písnička od skupiny Carpenters do la. Mám? ptala se v duchu zasněně a cítila na sobě jeho pohled. Škvírou vi še ch viděla tmavnoucí nebe. "Je načase jít," ale nehýbala se, hlas měla žasl "Džárí počká," namítl jemně. Její služebná byla do těchto tajných ni podrobně zasvěcená. "Bude lepší, když o tom nebude vědět nikdo," up druhý den. "Ani ona." "Ona to musí vědět, Ebráhíme, sama bych se nikdy nedostala z domu, l bych tě nemohla vidět. Nemám co tajit, ale jsem vdaná a je to..." Bylo i ne říkat, že to je "nebezpečné". Na to se nedalo zapomenout ani na div Pokrčil rameny a v duchu prosil osud, aby ji chránil jako dosud."

může počkat." "Ano, to ano, ale nejdřív musím vyřídit nějaké pochůzky a můj drahý Mašang nepočká - dnes večer mám s ním a Sárrou povečeřet." Ebráhím se lekl. "Co chce? Nepodezírá tě?" "Ale ne, jde jen o rodinný večer, nic jiného." Zadumaně se na něj "Co tvoje povinnost v Kovízu? Počkáš ještě jeden den, nebo půjdeš žít: "Nijak to nespěchá," řekl bezstarostně. Odkládal to a odkládal, i sdy instruktor z Túde mu říkal, že každý den navíc v Teheránu je pro něj pecny. "Zapomněl jsi, co se stalo soudruhu Jazernovovi? Prý se na tom j la vnitřní zpravodajská služba! Určitě tě viděli, když jsi s ním šel do ' nebo jsi vycházel." "Oholil jsem si vousy, nechodím domů a univerzitě se vyhýbám. -chodem, soudruhu, bude lepší, když se den dva neuvidíme, mám dojcrn>. | někdo sleduje." Usmál se sám pro sebe, když si vybavil, jak se muž, dl< stoupenec Túde, polekal a zmizel za rohem. "Proč ten úsměv, můj drahý?" "Jen tak. Miluju tě, Sahrazád." Políbil ji a vzal do dlaně její ňadro. Oplatila mu polibek, ale nepřestala se kontrolovat. Jeho vášeň sílila,] ky, a i když se snažila držet zpátky, cítila, že jak ji jeho ruce hladily a] ly v ní oheň, brzy zapomene na zábrany. "Miluju tě, Sahrazád... miluj mě."

iMRST

665

Nechtělo se jí od tepla ani od jeho rukou, nechtěla, aby se její srdce uklidilo. Ale odtáhla se, i když nevěděla proč. "Teď ne, drahý," zašeptala, začala po-laleji dýchat, a když se trochu uklidnila, vzhledla a hledala jeho oči. Viděla rnich zklamání, ale ne hněv. "Já... nejsem na to připravená, ještě ne..." "Láska lidí zaskočí. Se mnou jsi v bezpečí, Šahrazád, tvoje láska se mnou úde v bezpečí." "Já vím, ach ano, vím to. Já..." Zarazila se, sama sobě nerozuměla; věděla jen, i teď by to byla chyba. "Musím vědět, co dělám. Zatím to nevím." Chvilku polemizoval sám se sebou, pak se sklonil a políbil ji, ale ne agresiv-í - věděl, že brzy se stanou milenci. Zítra. Nebo pozítří. "Jsi moudrá jako (dycky. Zítra budeme mít byt pro sebe. Slibuji. Sejdeme se jako obvykle, jest- | chceš, v kavárně na rohu." Vstal a pomohl jí. Přitiskla se k němu, políbila ho, oděkovala. Odemkl hlavní vchod. Mlčky se zahalila do čádu, ještě jednou O políbila a odešla, zůstala po ní jen vůně. Pak i ta vyprchala. . Znovu zamkl, vrátil se a obul si boty. Zamyšleně zvedl svou M 16 a stál v ro-B pokoje. Zkoušel, jak hladce spouští. Přestože byl okouzlen, nedělal si žádné aze o nebezpečí a životní realitě - ani o předčasné smrti. Tep se mu zrychlil. Smrt, pomyslel si. Mučednictví. Dát svůj život za správnou věc, vítat smrt. h ano, to chci. Nedokážu vést vojsko jako vůdce mučedníků, ale mohu se povít satanášům, kteří se vydávají za molly, a pomstít se molloví Hosejnovi íovízu za vraždu mého otce, kterou provedl ve jménu falešných bohů a po-ííl tím revoluci lidu. | Tahle vášeň byla silná. Jako ta druhá. Silnější.

| Miluju ji celou duší, ale měl bych jít zítra. Nepotřebuju žádný tým, půjdu , bude to jistější. Pojedu autobusem. Půjdu zítra. Měl bych jít, ale nemohu, i ne. Až mi bude patřit... sté V al šargázu. 18.17 HODIN. Téměř osm set mil odtud směrem na východ a přes Záliv stál Gavallan na letišti a pozoroval, jak přistává dvěstě-láctka. Byl vlahý večer a slunce na horizontu. Už viděl Jean-Luca u řízení ile něj dalšího pilota. Nebyl to Scot, jak čekal. Dostal strach. Zamával, »yž se lyže dotkly země, šel rychle ke dveřím kabiny. Otevřely se dokořán patřil Scota, jak jednou rukou rozepíná pás, druhou má v pásce, obličej pře-Uý a bledý, ale živý. "Chlapče," spadl mu kámen ze srdce. Měl chuť utíkat lemu a obejmout ho, ale zůstal na místě; počkal, až Scot sešel ze schůdků pstavil se vedle něj. Chlapče, dělal jsem si starosti..." ' »cn(proč, táti. Je mi dobře, fakt dobře." Scot objal otce zdravou rukou lé kolem ramen. Oba ten uklidňující dotek potřebovali. Na chvíli zápolí na ostatní. "Bože, jsem tak rád, že tě zase vidím. Myslel jsem, že jsi dnes l být v Londýně." o Jsem měl. A taky že budu. Teď, když vidím, že jsi v pořádku, můžu se

vrátit." Utřel si slzu a předstíral, že to bylo smítko, pak ukázal na auto stolit opodál. U volantu byla Genny. "Nechci dělat paniku, ale Cenný tě vezme d nemocnice na rentgen, Scote, čistě pro jistotu, už je to domluvené. O w nejde, vážně. V hotelu máš zamluvený pokoj vedle mého. Souhlasíš?" ,(< "Jistě, táti. Já, ehm, dal bych si aspirin. Musím přiznat, že mi je dost blbl pořádně jsem se cestou vytrásl. Kdy... kdy se vrátíš?" a "Hned, jak ro půjde. Za den, za dva. Zítra zavolám, ano?" Scot váhal, obličej zkřivený bolestí. "Možná... třeba bys mohl jít se mnou mohl bych ti povědět o Zágrosu, měl bys čas?" "Ovšem. Bylo to zlé?"

"Ano i ne. Všichni jsme vyvázli - kromě Jordona, kterého zastřelili místo i táti, on..." Slzy mu vhrkly do očí, i když jeho hlas se nezměnil. "S tím se ne nic dělat... nedá." Utřel si slzy, zaklel a zdravou rukou se zavěsil do otce. "Ne se dělat nic, nevím... nevím co, nevím... jak..." "Ty za to nemůžeš, Scote," uklidňoval ho, nešťastný ze synova zoufalství, I se o něj. "Pojď, půjdeme... můžeš začít."

Zavolal na Jean-Luca: "Zavezu, na rentgen, jsem hned zpátky." teherán - BYT MdVERA. 18.35 HODIN. Ve světle svíček si Charlie Petrill a Paula připíjeli na zdraví se Sajádou Bertolinovou. Na stole byla otevřená i k láhev Chianti, dvě velké šišky salámu, jedna už napůl snědená, a obrovský kus francouzského sýra s dvěma čerstvými vekami, které Sajáda přinesla z fa couzského klubu. Jedna už byla taky téměř pryč. "Válka sem, válka tam," pi stírala veselost, když se nepozvána objevila ve dveřích asi před půlhodinou,, Francouzi musejí mít čerstvou bagetu, děj se co děj." " Vive la France a viva 1'Italia řekl Pettikin a váhavě pozval Sajádu dál, i ki se mu moc nechtělo dělit se s někým o Paulu. Jakmile se Paula definitivně pí stala zajímat o Noggera Lanea, začal se jí dvořit a stále doufal. "Paula přišla z odpoledního letu, propašovala všechny tenhle kontrab přičemž riskovala krk a - a nevypadá superissssimav Paula se zasmála. "To ten sýr, Sajádo, Charlie říkal, že je to jeho nejobl nejsi značka." "Není to nejlepší sýr na světě? Nejsou Italové nejlepší lidi na světě?" Paula přinesla vývrtku, podala mu ji a její oči se zelenými tečkami mu; vu způsobily mrazení v zádech. "Pro tebe, čáro!"

"Magnifico! Jsou všechny mladé dámy z Alitalie tak pozorné, statečné, ne, schopné, něžné, voňavé, k pomilování a, ehm, jako filmové hvězdy?" "Ovšem."

"Připoj se k hostině, Sajádo," nabídl. Když přišla víc do světla, všiml si,, divná. "Jsi v pořádku?"

"Ale ano, to... to nic." Byla vděčná za světlo svíček, které mnohé skrylo., ehm... díky, nezdržím se, já... jen jsem nevěděla, co je s Jean-Lucem, chtěla J1J imrst 667

t podívat, jestli už je zpátky, a napadlo mě, že by vám cy veky přišly vhod." LÍ "Jsi strašně hodná - už jsme neměli dobré pečivo celé týdny, díky. Ale posad' ; přece. Mac jel do Doušan Taphe pro Torna. Tom určitě bude vědět, co je Jean-Lucem - měli by se vrátit každou chvíli." "Co Zágros?" » "Museli jsme to tam zavřít." Zatímco pobíhal kolem, hledal sklenice a protíral stůl, přičemž Paula stejně všechno udělala sama, vykládal, co se stalo; k-útoku teroristů na věž Bellissimu, o Gianniho smrti, o Jordonovi i o zranění Ota Gavallana. "Je to k vzteku, ale co naděláš."

"Hrozná," otrásla se Paula. "To vysvětluje, proč jsme na zpáteční cestě přes Laž dostali příkaz nechat padesát sedadel neobsazených. Bylo to určitě pro na-| lidi ze Zágrosu."

K "Musí je to pěkně štvát." Sajáda přemýšlela, jestli má tuhle informaci předat. bn - a jemu. Hlas se ozval včera brzy ráno a ptal se, v kolik hodin odešla v so-btu od Tejmúra. "Asi kolem páté, možná ve čtvrt na šest, proč?" "Ta zatracená budova začala po setmění hořet - někde v třetím patře a požár idřizl obě horní patra. Celý dům vyhořel, spousta lidí zahynula a po Tejmúro-ta po ostatních ani památky. Hasiči pochopitelně přijeli pozdě..." ? Nedalo jí práci skutečně se rozplakat a ukázat skutečné zoufalství. Později se las ozval znovu. "Dala jsi Tejmúrovi ty papíry?" " "Ano... ano, dala." JÍ Bylo slyšet přidušené zaklení. "Buď ve Francouzském klubu zítra odpoledne. | |echám ti v tvé skříňce instrukce." Ale nic nenašla, pak vzala večky z kuchyně |íla sem - nic jiného ji nenapadlo, stále byla strašně šokovaná. | "Je to smutné," říkala právě Paula.

I "Ano, ale už toho necháme," Pettikin si nadával, že jim to pověděl - nic jim & toho není, uvědomil si. "Najíme se, napijeme a budeme veselí." "Protože zítra umřeme?" nadhodila Sajáda. "Ne." Pozvedl sklenku a široce se na Paulu usmál. "Na to, že zítra budeme lživu. Na zdraví!" Přitukl si s ní, pak se Sajádou a pomyslel si, jaké jsou obě htastické kočky, ale Paula je stejně něj... Sajáda přemítala: Charlie je zamilovaný do té sirény, která ho vcucne, vy-fae zbytky a ani si neříhne; ale proč oni - proč noví pánové, ať je to kdoko-Ľ proč chtějí informace o Jean-Lucovi a Tomovi? Proč mám být Armstrongu milenkou a jak se dozvěděli o mém chlapečkovi? Kéž je Bůh prokleje. | Paula v duchu brblala: Nenávidím tohle příšerné město, kde jsou všichni naučení a otrávení a na dně, jako tahle nebohá ženská, která má zjevně běžné blémy s nějakým chlapem, když je na světě Řím, slunce, Itálie a sladký ži-. který se dá užívat, když je s kým, a k tomu víno, smích, láska, děti, které a porodí manželovi, o něhož s láskou pečuje, ale jen když se ten uličník dob-hová - proč jsou všichni muži takoví pacholci a proč se mi líbí tenhle Char-1 který je a není příliš starý, je a není příliš chudý a je a není mužský šovi-Ľi-. Pohodila hlavou.

668 james clavé

"Alora. "Vino dělalo její rty ještě šťavnatějšími. "Charlie, amore, my se nu mé sejít v Římě. Teherán je tak... tak deprese, scusa, depresivní." "Když jsi tady, tak ne."

Usmívali se na sebe a Sajáda jim záviděla. Vstala. "Možná se vrátím po: ji." Než mohl někdo odpovědět, otočil se klíč v zámku a vešel Mciver. "Na rek. Ahoj, Paulo, ahoj, Sajádo - jaké příjemné překvapení." Všiml si stolu. se děje? Máme Vánoce?" Sundal zimník a rukavice. "To přinesla Paula - a Sajáda pečivo. Kde je Tom?" zeptal se Pettikin, ih vycítil, že něco není v pořádku. "Vysadil jsem ho před domem Bakravánových, kousek od tržiště." "Co ona?" zeptala se Sajáda. "Už jsem ji neviděla od... od té demonstl od té první."

"Nevím, děvče, já ho tam jen vysadil a jel jsem dál." Vzal si sklenici Ľ a vrátil Pettikinovi upřený pohled. "Příšerná doprava. Trvalo mi hodinu, jsem se sem dostal. Na zdraví! Paulo, ty jsi vážně pastva pro hladové Zůstaneš přes noc?" "Můžu? Odejdu brzy ráno, nepotřebuji odvézt, čáro, jeden kolega mé tul sadil a zase mě vezme. Cenný říkála, že můžu použít volný pokoj - myslela že bude potřebovat vydrhnout, ale mně připadá uklizený." Paula se zvedla ad muži, aniž si to uvědomovali, byli okamžitě jako hypnotizovaní smyslnottf| jích pohybů. Sajáda jí v duchu nadávala a záviděla, přitom přemýšlela, čiin.1 je, rozhodně to nebylo poměrné strohou, i když dokonale vypracovanou OH formou. Věděla, že ona sama je mnohem krásnější, mnohem lépe oblečená- jiná. Kráva!

;1 Paula sáhla do kabelky a vytáhla dva dopisy. Podala je Mciverovi. "Jcd<a| od Cenný, druhý od Andyho." "Díky, vážně díky."

"Já už jdu, Mácu, byla jsem právě na odchodu," loučila se Sajáda. "(jsem jen vědět, kdy se Jean-Luc vrátí." "Nejspíš ve středu - letí s dvěstědvánáctkou do Al Šargázu. Měl by tam i doletět a ve středu se vrátit." Pohlédl na dopisy. "Ještě nemusíš nikam ch' Sajádo... omluv mě na vteřinu." Posadil se do pohodlného křesla vedle elektrického krbu staženého na l mum. Světlo ubralo pokoji na romantice. V Gavallanově dopisu stálo: ní Mácu, píšu ve spěchu. Čekám na Scota, pak letím do Londýna, ale do (maximálně tři dnů budu zpátky. Nech přepravit Vévodu z Kovízu k Rud kdyby se Scrag zdržel - měl by být v úterý zpátky. V Kovízu je to docela i měl jsem pořádný výstup se Sekáčem - v Zágrosu to samé, Právě jsem ~ s Massonem, je to tak. Takže začínám plánovat. Na viděnou ve středu. , mě Paule pusu, Cenný říká .Opovaž se!" Chvíli na list zíral, pak se opřel dozadu a roztržitě poslouchal Paulu, K čila let do Teheránu. Takže začíná plánovat. Už začal. Nemysli si, Andy, fc| od začátku nevěděl, že to uděláš, proto jsem souhlasil, i když jsem si " [RŠŤ

669

I Smršť zastavím, bude-li to nutné. Víím, že ty to udělat musíš - nemáš jinou ložnost, jak přežít. Ty a S-G. ; Víno bylo vynikající. Dopil a otevřel dopis od Gen. Psala o dětech, že jsou Iravé, ale on dobře četl mezi řádky a pochopil, že si dělá starosti. "Setři se, (uncane, ber to s klidem, všechno ber s klidem. A nemysli si, že počítám s cha-upkou v Anglii a růžovou zahrádkou. Náš osud je kazba a pro mne jašamak |teď právě zkouším břišní tanec, tak by sis měl radši pospíšit. Líbá Gen." L; Mciver se sám pro sebe usmál a nalil si trochu vína, už byl klidnější. "Na Iraví žen. Bůh jim žehnej." Přitukl si s Pettikinem. "Výborné víno, Paulo. ndy ti posílá pusu..." Natáhla se k němu, lehce se ho dotkla a on pocítil oka-líté vzrušení. Co to v ní, kčertu, je, ptal se sám sebe znepokojeně a rychle se »rátil k Sajádé: "Tobě by jistě taky jednu poslal, kdyby věděl, že tu budeš." trička na krbové římse dohořela. "Přinesu novou. Nějaké vzkazy?" Jeden od Talbota. Snaží se najít Erikkiho. Vévodu zdržela v Bandar-e Dělám |uře, ale zítra by měl být v Kovízu." | "A Ázáde?" I "Dnes jí bylo lip. Doprovodil jsem ji s Paulou domů. Je v pořádku, Mácu. |cl bys teď něco sníst, je tu toho dost." Najáda navrhla: "Co povečeřet ve Francouzském klubu? Jídlo je tam obsto-j-° Podívala se po nich. .."Bezva nápad," Paula měla radost a Pettikin v duchu zaklel. "Výborný nápad, jádo! Charlie?" "Fajn. Mácu?" "Jistě, jestli vás můžu pozvat a jestli vám nevadí, že půjdu brzy domů." :Iver podržel sklenici proti světlu a obdivoval barvu vína. "Charlie, chci, abys y ráno vzal dvěstědvánáctku do Kovízu, Nogger vezme Alouette - můžeš pár (pomáhat Vévodovi. Pošlu Shoesmithe dvěstěšestkou za tebou, aby tě dovezl oboru. Platí?" 'I1 Jistě." Podivil se v duchu, proč ta změna. Původně měl odletět s Mciverem Noggerem ve středu, dva zbývající piloti měli letět zítra do Kovízu. Proč? Asi I Andyho dopis. Smršť? Je snad Mac proti? MUDINSKÁ ČTVRŤ DŽÁLE. 18.50 HODIN. Starý vůz zastavil v postranní uličce. Lž vystoupil a rozhlédl se kolem. Na jedné straně vysoké zdi, na druhé pří-> plný sněhu a odpadků. Jinak pusto a prázdno. Na konci bylo matně vidět bité náměstí. Poklepal na střechu a reflektory zhasly. Řidič vystoupil a po-"1 druhému muži, který mezitím otevřel kufr. Společně vyndali tělo, zabaleny tmavé dece. »Počkej chvílku," řekl šofér rusky a rozsvítil baterku. Kruh světla našel ve zdi Avný otvor. Prima," kývl druhý. Prolezli na druhou stranu a znovu se ohnuli pro svoje Heno. Byli na starém, téměř rozpadlém hřbitově. Žlutý kužel světla putoval

670 jam ES claveí

od hrobu k hrobu, ozařoval nápisy v azbuce i v latince. Konečně našli otevření čerstvě vykopaný hrob, v hromadě hlíny byla ještě zapíchnutá lopata. Postavili se na okraj jámy. Řidič se zeptal: "Připraven?" "Ano." Pustili tělo do jámy, řidič posvítil. "Narovnej ho." "Jemu je to šumafuk," usoudil druhý muž a chopil se lopaty. Byl urostl začal hrob rychle zasypávat. Řidič si zapálil cigaretu a podrážděně odhodil sq ku do hrobu. "Měl by ses za něj pomodlit." Druhý se zasmál. "Marx ani Lenin by nesouhlasili - Stalin taky ne." "Ten čubčí syn - ať shnije v pekle!"

"Jen se podívej, co vykonal pro matičku Rus! Udělal z nás říši, největší světě, přechytračil Brity, převezl Amerikány, vybudoval největší a nejít armádu, námořnictvo, letectvo a udělal z KGB obrovskou sílu." "Jenže cena byla vysoká - dvacet milionů životů. Ruských životů. A ne nečné problémy." "Posiradatelných životů! Byli to naivní pošetilci, chátra, ještě jich dost z lo." Muž byl zpocený, podal lopatu partnerovi. "Co s tebou sakra je - celý< jsi jak vosí hnízdo." "Nic, jsem jen utahaný. Promiň."

"Všichni jsme utahaní. Potřebuješ pár dní volna. Zažádej si o AI Sargi prožil jsem tam tři nádherné dny, ani se mi nechtělo zpátky. Zažádal jsenu aby mě tam přeložili - máme teď čím dál víc práce, židé taky a CIA jakbys Co se stalo, když jsem tu nebyl?" "Azerbájdžán pěkně doutná. Povídá se, že starý Abdolláh chán umírá ; dokonce už je mrtvý."

"Sekce I6/a?"

"Ne, srdeční záchvat. Jinak vše při starém. Vážně ses měl dobře?" Muž se zasmál. "Je tam jedna sekretářka cestovní společnosti, která je» pohostinná." Poškrábal se v rozkroku, když si na ni vzpomněl. "Kdo je v tenhle nebohej parchant?" "Jeho jméno nebylo uvedeno."

"To není nikdy. Tak kdo to je?"

"Agent zvaný Jazernov. Dimitrij Jazernov."

"To mi nic neříká. Tobě ano?"

"Patřil mezi agenty šířící dezinformace v rámci univerzity, asi před jsem s ním nějakou dobu dělal. Chytrák, univerzitní typ s hlavou plnou j ných idejí. Zdá se, že ho dostala vnitřní zpravodajská služba a vážně vyšlý "Parchanti! Zabili ho, co?"

"Ne." Vyšší muž přestal chvilku pracovat a rozhlédl se. Ne že by je něk šel a na duchy ani v Boha nevěřil, jen ve stranu a v KGB - ale tohle mí neměl. Ztišil hlas. "Když ho asi před týdnem objevili, vypadal špatně v bezvědomí. Neměli s ním vůbec hýbat, ne ve stavu, v jakém byl. SA<B(ho odvezla od vnitřní zpravodajské služby. Ředitel se domnívá, že na ne covali ještě předtím, než ho vrátili." Opřel se o násadu. "SAVAMA ho) imrst 6-77 (Zprávou, že

podle nich prošel třetím stupněm. Ředitel řekl, ať zjistíme, o kolt jde, jestli vyzradil všechna tajemství, jestli šlo o interního špiona nebo ně-bho z vyšších míst a co jim, kčertu, vyžvanil - a hlavně kdo to byl. V kanoté--tho máme vedeného jen jako agenta s posláním na univerzitě." Utřel si čelo Erznovu házel. "Slyšel jsem, že celý tým čekal, až se probere. Dneska to vzdali lpokusili se ho vzbudit." "Takže chyba? Někdo mu dal něčeho přespříliš?" Kdoví? Ten chudák už to nepoví." Tahle představa mě děsí." Otrásl se. "Ze člověka můžou nadrogovat přes mí-. S tím se nedá nic dělat. Vůbec se neprohrál? Nic neřekl?" "Ne. Vůbec nic. Hloupé je, že ho vůbec chytili. Byla to jeho chyba - ten par-ant si hrál na svém písečku."

Druhý muž zaklel. "Hrome! Jak se z toho chtěl dostat?" ; "Ať jsem blázen, jestli to vím. Pamatuju si ho jako jednoho z těch, kteří chno vědí a kašlou na předpisy. Chytrý? Blbost! Tihle parchanti dokážou Ssobit větší trable, než je jejich cena." Pracoval vytrvale a vydatně. Když se .avil, předal lopatu. I Brzy byl hrob zasypaný. Muž zem udusal a těžce oddechoval. "Když se ten tomec nechal chytit, proč se s ním tolik nadělá?" "Nedá-li se tělo vrátit do vlasti, má každý soudruh právo na řádný pohřeb. (lik pravidla. Tohle je ruský hřbitov, ne?"

"Jistě, to je, ale ar visím, jestli bych tu chtěl ležet." Utřel si špinavé ruce a vy-cil se na vedlejší náhrobní kámen.

Druhý zatím uvolňoval lopatou náhrobek. "Pomoz mi." Společné kámen dli a postavili ho do čela hrobu, který právě zasypali.

Kčertu s tím parchantem! Proč musel chcípnout? pomyslel si a v duchu mu lával. Není to moje vina. Pitomí doktoři! Jako by to nevěděli! Neměli jsme vybranou, ten parchant byl stejně jednou nohou na věčnosti a potřebovali le zodpovědět příliš mnoho otázek, jako třeba co na něm bylo tak důležité-i že ten hajzl Hašemí Fazír vedl výslech osobně ještě s dalším syčákem Bistrongem? Ti dva profíci by nemařili čas s malou rybou. A proč řekl, těsně l zkolaboval, "Fedor..."? Co to znamená?

Újdeme domů," rozhodl druhý muž. "Tohle místo se mi nelíbí a je tu smrad, fsi než jinde." Vzal lopatu a loudal se do tmy. wtom si řidič všiml nápisu na kameni, ale v té tmě ho nemohl přečíst. Roz-|U baterku. Stálo tam "vévoda Alexej Pokenov, vyslanec šáha Násira Dina, 10-1862". ?o by se Jazernovovi líbilo, pomyslel si a nevesele se usmál. Il

I bakravánových, NEDALEKO TRŽIŠTĚ. 19.15 HODIN. Venkovní dveře ve ; prudce otevřely. "Salám, Jasnosti." Sloužící pozoroval Sahrazád, která ko-yiřastně proletěla s Džáří v patách. V přední části dvoru se zastavila, sundala

si čádkor a prohrábla vlasy rukama. "Váš... váš manžel se vrátil, Jasnosti; pfy hned po západu slunce." Šahrazád na okamžik strnula ve světle olejových lamp blikajících na zasni ném dvoře před hlavním vchodem. Tak, a je po všem, strnula. Ještě než to začalo. Málem to začalo dnes. Ct la jsem to a současně jsem váhala... a teď, teď jsem zachráněná před... před] kou nebo hříchem, to jsem si chtěla rozmyslet? Nevím, nevím, ale... ale zítra! musím ještě naposledy vidět, musím ho ještě jednou vidět, musím, jen... j(ještě jednou... abych mu řekla sbohem... Slzy jí vhrkly do očí; utíkala dovnitř, proběhla pokoj a salon, nahoru schodech do jejich bytu a do jeho náruče. "Och Tommííííí, byl jsi pryč l dlouho!" vykřikla. "Tolik jsi mi chyběla, kde jsi byla... neplač, miláčku, nemusíš plakat..." . Pevně ji objímal a ona cítila slabý, známý pach nafty a benzínu z jeho let ke uniformy, pověšené na věšáku. Nenechala ho ani vydechnout, stoupla si, špičky, políbila ho a vychrlila: "Mám úžasné novinky. Čekám dítě, ach ano, vj ně, byla jsem u doktora a zítra řekne, jak dopadl test, ale já to vím!" Její úsm zářil a byl opravdový. "Ach Tommy," pokračovala stejně kvapně a cítila, jak jeho paže tisknou víc a víc. "Oženíš se se mnou, prosím, prosím, prosím?" "Ale vždyť už jsme man-"

"Řekni to, och prosím, řekni to!" Zvedla oči a viděla, že je strašně bl a usmívá se jen slabé, ale to zatím stačilo, a pak slyšela: "Ovšem že si tě ve, "Ne, musíš pořádně: Ožením se s tebou, Šahrazád Bakravánová. Ožer s tebou, ožením." Vyhověl jí. "Perfektní," vydechla a objala ho, pak ho o< la a běžela opravit si mejkap. Zhlédla v zrcadle jeho tvář, byla přepadlá ; véna. "Co je?"

"Víš to určitě? Určitě budeš mít dítě?"

Zasmála se. "Ach ano, ale doktor potřebuje důkaz, manželé potřebují ái Není to báječné?" "Ano... ano, je." Položil jí ruce na ramena. "Miluju tě!" V duchu slyšela to druhé "miluji tě", plné vášně a touhy, a pomyslela sít je to zvláštní. Láska jejího muže byla stoprocentně spolehlivá a osvedciH Ebráhímová ne, ale s jistotou věděla, že byla bezmezná, zatímco její manzdl| té úžasné zprávě na ni zamračeně hleděl.

li "Uplynul rok a den, Tommy. Rok a den, které sis vyžádal," připomněla ně a vstala od toaletky, položila mu ruce kolem krku a usmívala se. Vědí " je to na ní, že mu musí pomoci. "Cizinci nejsou jako my, princezno, U(nila ji kdysi Džárí. "Reagují jinak, jsou jinak vychovaní, ale nebojte se, svá, buďte roztomilá a on bude ve vašich rukou jako vosk..." Tomy bude i lepší otec na světě, libovala si, nesmírně šťastná, že odpoledne nepodlehla aj budou žít šťastně až do smrti. "Budeme, Tommy, vid'?" "Co budeme?"

"Žít šťastně až do smrti."

[RSŤ

6-73

| Na okamžik její radost převážila jak smutek nad Karímem Posadím, tak sta-(t, co bude dál a co má dělat. Chytil ji do náruče a posadil se s ní do hlubo-ho křesla. "Ale ano, to víš, že budeme. Musíme si říct tolik věcí a -" Džárí zacpala na dveře a přerušila ho. ("Pojd' dál, Džárí."

"Prosím promiňte, Excellence, ale Jeho Excellence Mašang a Její Jasnost prá-l přijeli a byli by rádi, kdybyste je přijali, až to bude možné." "Řekni Jeho Excelenci, že přijdeme hned, jak se převlékneme." Lochart si němí, jak se Džárí ulevilo, když na ni Šahrazád kývla a usmála se. "Připravím vám koupel, Jasnosti." Džárí šla do koupelny. "Není to báječná ráva, Excellence? Och, přijměte moje blahopřání, upřímně blahopřeju, Exce-|ice...", drmolila.

"Děkuji, Džárí." Neposlouchal ji, přemýšlel o dítěti, které přivedou na svět, JiŠahrazád, blažené a plné plánů. Zrovna teď taková komplikace, tak složitá. i "Nebude to složitá," ujal se Mašang po večeri slova.

| Konverzace byla nudná, Mašang měl jako obvykle od doby, kdy se stal hla-Hu domácnosti, hlavní slovo a Šahrazád se Sárou téměř nehovořily. Lochart duvil málo - nemělo smysl vykládat o Zágrosu, protože Mašang se nikdy ne-ímal o jeho práci ani o jeho názory. Dvakrát už málem

vyzradil, co se stalo Karímem - ale bylo zbytečné to teď říkat, usoudil, a nedal tedy najevo zá-
iKitek. Proč být nositelem špatných zpráv?

"vám nepřípadá teď život v Teheránu obtížný?" zeptal se Mašanga, který "idtím naříkal na nové
předpisy zaváděné na tržišti. "Život je vždycky plný obtíží, ale když jste Íránec, zkušený obchodník,
navíc ftrý a opatrný, když dovedete tvrdě pracovat a logicky myslet, zvládnete chno. Vždycky jsme
si dovedli poradit s výběřčími daní, s šáhy, komisaři a ta-ts Amerikány a britskými paši."

»To rád slyším, opravdu rád."

»A já jsem rád, že už jste se vrátil, chtěl jsem s vámi mluvit. Řekla vám (tra, že čeká dítě?"

»Ano. Není to báječné?" »Ano, co je. Buď za to Bohu chvála. Jaké máte plány?" S' »Co konkrétně
máte na mysli?"

' »Kde budete bydlet? Jak teď budete za všechno platit?"

ĽTicho bylo ohlušující. "Nějak to zvládneme," začal Lochart. "Chtě-" '..Upřímně řečeno, pochybuju
o tom. Probíral jsem se loňskými účty a -" lltl, když se Sára zvedla.

"Myslím, že teď není vhodná chvíle bavit se o účtech," poznamenala a zbled-1 stejně jako
Šahrazád.

»No a co má být? Podle mě je!" vyjel Mašang hrubě. "Jak bude moje sestra Ľ l osad se, Sáro, a
poslouchej! Posad se! A příště, když řeknu, že nepůjdeš na Bionstraci nebo na něco podobného,
tak poslechněš, jinak tě zbičuju! Sed-!" zařval.

674

Poslechla, šokovaná jeho nechutnými způsoby a agresivitou. Šahrazád jako omráčená, její svět se
hroutil. Mašang se otočil k Lochartovi. "Takže, | pitáne, vaše účty za minulý rok, které zaplatil můj
otec, nepočítaje v to ty já nevyřízené, jsou o hodně vyšší než váš plat. Je to tak?" Sahrazádky tváře
hořely hanbou a hněvem, a než mohl Lochart odpoví začala svým nejmedovějším hlasem:
"Mašangu, bratříčku, jistě máš právo i si kvůli nám starosti, ale byt -" "Buď laskavě zticha! Ptám se
tvého manžela, ne tebe. Je to jeho probE ne tvůj. Tak co, kap-" "Ale Mašangu, mil-"

"Buď zticha! Je to pravda, kapitáne, nebo ne?"

.Ano, je to pravda." Zoufale přemýšlel, jak z toho ven. "Ale vzpomínán že Jeho Excellence mi byt
dala, vlastně celou budovu, a nájemné z ostatních.) tu platilo naše účty a zbytek jsem mohl dávat
Šahrazád, za což jsem byl smírně vděčný. Pokud jde o budoucnost, postarám se o Šahrazád,
ovšem it o ni postarám."

-í | "Jak? Četl jsem vaši rozvodovou smlouvu
a je jasné, že musíte-li své první i ně a dítěti tolik platit, je malá naděje, že se postaráte o mou
sestru." Lochart se dusil vzteky. Viděl, jak Sahrazád poposedla v křesle, že má si a musel se ze
všech sil ovládnout, aby nedal Mašangovi pěstí. "To je v pór Šahrazád. Tvůj bratr má právo ptát se.
Je to pravda, má na to právo." Ne nevidět pod hezkými ostrými rysy aroganci, pochopil, že mu
vyhláří "Nějak to zvládneme, Mašangu, já to zvládnou. Náš byt nebude obsazeným nebo si
najmeme jiný. Zvlád-" "Žádný byt už neexistuje, neexistuje ani dům. V sobotu shořel do žal
Všechno je pryč." Užasle na něj zírali, Šahrazád v naprostém šoku. "Och, Mašangu, víš to tě? Proč
jsi mi to neřekl? Pr-" "Máš snad takový majetek, že ho nestačíš kontrolovat? Je to pryč.
"Kristepane!" zamumlal Lochart.

"Radši se nerouhejte." Mašang měl co dělat, aby se ovládl. "Takže není&t ný byt, žádný dům, nic.
Imd AlUh. Teď chci vědět, jak hodláte platit účty "Pojistka!" vybuchl Lochart. "Dům byl pojíš-"
Posměch ho umlčel. Šahrazád převrhla sklenici s vodou, ale nikdo si toho. | všiml. "Vy si myslíte, že
nám zaplatí pojistné?" odsekl Mašang opovržlivě., I kdyby na to byl nárok, ale není a nikdy nebyl.
Nejspíš jste se pomátl, fc ne. Takže: spousta dluhů, žádné peníze, žádný kapitál, žádný dům - p

vám stejně nepatřil, zařídil to můj otec kvůli Šahrazád, aby vám zachránil a umožnil vám starat se o svou ženu." Strčil si do pusy kousek chalvy. tedy navrhuje?" "Zvládnou to."

"Jak? Řekněte mi, prosím - mně a Šahrazád, ona má také právo to jak to chcete zvládnout?" [RST 675

Šahrazád napadlo: "Mám šperky, Tommy, můžu je prodat." | S krutým potěšením nechal Mašang ta slova doznít, blažený, že Lochart je (pncích, pokořený, ponížený. Špinavý nevěřící! Nebýt v našem světě Lochar-; nadutých cizinců vykořisťujících Írán, nebyl by tu dnes Chomejní a jeho cílové, můj otec by byl dosud naživu a Šahrazád by měla vhodného manžela. akže?" zaútočil. "Co navrhuje?" Lochart absolutně neviděl cestu z této pasti. "Co navrhuje vy?" "Nevím." "Momentálně nemáte žádný dům, jen velké dluhy a brzy budete bez práce - ouchuju, že tu vaše společnost bude působit dlouho, cizí společnosti jsou po-opitelně persona. non grata." Očividně měl radost, že si vzpomněl na latinský raz. "Už je nepotřebujeme, nejsou k ničemu." Jestli k tomu dojde, dám výpověď a zažádám o místo u některé íránské uhlíkové společnosti. Potřebují piloty okamžitě. Znáám fársí. Jsem odborný ot a lektor. Chomejní... mám chci obnovit rychle produkci nafty, takže dou potřebovat zkušené piloty." (Mašang se zasmál sám pro sebe. Včera přišel na bazar ministr Alí Kijá, přiznane pokorný a plný snahy zalíbit se - brzy se měl obnovit jeho každoroční plátek za poradenství! - a vykládal mu o svých plánech na získání všech part-rských letounů a na zmrazení všech bankovních účtů. "Získat ty ziskové ná-řzdní síly pro naše letouny nebude žádný problém. Excellence Mašangu," díl. "Budou nám zobat z ruky za poloviční plat." »Ano, to budou, ale ne ty, prozatímní manželé mé sestry, ty ani za desetinu |tu. "Myslím, že byste měl uvažovat víc prakticky." Prohlížel si své krásně (tavené nehty, odpoledne mu provedla manikúru čtrnáctiletá dívka - dárek Alí Kiji. "První z mnoha. Excellence!" Rozkošně bílá čerkeská pleť, manželka jedno odpoledne, což se mu podařilo bez problémů prodloužit na celý tyli. "Současní vládci Íránu nesnášejí cizince, zvláště Američany." ("Já jsem Kanadán." »Pochybuju, že v tom je velký rozdíl. Logické podle mě je počítat s tím, vám tu neprodlouží pobyt." Podíval se ostře na Šahrazád. "Ani nepovolí ná-kt,' dodal zlomyslně. -Pouhý dohad," procedil Lochart mezi zuby, když viděl její výraz. - Kapitáne, nemůžu už pokračovat v dobročinnosti jako můj otec. Doba je Ľ Chci vědět, jak hodláte podporovat mou sestru a dítě, které čeká, kde hod-ř bydlit a z čeho budete žít."

Lochart se najednou zvedl, až sebou ostatní trhli. "Vyjádřil jste se jasně, Tcelence Mašangu. Odpovím vám zítra." [nChci odpověď hned." P-ochart se zatvářil neproniknutelně. "Nejdřív si promluvíme se svou ženou Btra s vámi. Pojd', Šahrazád." Vyšel ven. Klopýtala v slzách za ním a zavřela jtichu dveře.

676 jam es clav(Mašang se posměšně ušklíbl, vzal si další cukroví a s chutí se do něj pust Sára rozzuřeně vyjela: "Co jsi to, ve jménu bo-"

Udeřil ji přes tvář. "Drž hubu!" zařval. Nebylo to poprvé, co ji udeřil, ale i kdy ještě nebyl tak surový. "Drž hubu, nebo se s tebou rozvedu! Rozvedu se s) bou, slyšíš? Stejně si hodlám pořídit další ženu - nějakou mladou, ne takw starou, vysušenou jedovatou fúrii, jako jsi ty. Nechápeš, že Šahrazád je v neb péčí, že kvůli tomu člověku jsme všichni v nebezpečí? Běž prosit Boha, ať ti < pustí tvé špatné způsoby! Vypadni!" Rychle odešla. Hodil za ní šálek. severní PŘEDMĚSTÍ. 21.14 HODIN. Ázáde řídila malý, otlučený vůz po lemované většinou temnými, luxusními domy a činžáky, některé byly vyd cované, ruku na houkačce, světla naplno, takže oslňovala řidiče v druhém p(hu. Přibrzdila a nebezpečně smýkla vozem, když přejela silnici na protější stí nu, jen o vlásek unikla srážce a se skřípěním pneumatik zamířila do garáže. V garáži panovala tma. Z postranní přihrádky vyndala baterku, rozsvítili vystoupila a zamkla auto. Měla na sobě dobře střižený teplý kabát,

teplou » ni, kozačky, kožešinové rukavice a klobouk, vlasy rozpuštěné. Přešla na drt konec garáže ke schodiště a vypínači. Zmáčkla ho, nejbližší žárovka zablih a zhasla. Pomalu stoupala po schodišti, na každém podlaží mýjela čtyři byty. H s okny do ulice, který pro ni a pro Erikkiho pronajal její otec, byl ve třetíma re. Byla tu už od soboty. Dnes bylo pondělí. "Není to nebezpečné, msb tvrdila, když mu oznámila, kam jde, a on ji přemlouval, aby zůstala v jehffl tě. "Jestli si můj otec bude přát, abych se vrátila do Tabrízu, tak je úplně jedl jestli budu tady, nebo u sebe. Mám tam telefon a je to jen půl míle, mámili, šaty a sluhu. Zastavím se každý den v kanceláři a budu čekat; nic jiného sff| tím nedá dělat."

4| Nepřiznala, že nechce být s ním a Charlie Pettikinem. Mám je oba moc dá, pomyslela si, ale jsou dost staří a pedantičtí, ne jako Erikki. Nebo Johfl| Ach, Johnny, co mám dělat, budu mít odvahu tě ještě vidět? .!U Ve třetím patře byla tma. Našla klíč, zasunula ho do zámku a ucítila,!" není sama. Prudce se otočila. Snědý, zarostlý dloubán se spuštěnými kalhot a ztopořeným penisem. "Čekám tu na tebe, princezno všech kurev, a ať mít prokleje, jestli ho pro tebe nemám připraveného zepředu, zezadu nebo i "ny..." Přistoupil blíž a vykřikoval oplzlosti, Ázáde v šoku ustupovala ke d v mžiku otočila klíčem a doširoka otevřela dveře. Za nimi čekal cvičený dobrman. Muž ztuhl. Výhružné zavrčení a vzÁf zaútočil. Muž zaječel a snažil se psa odrazit, pak se rozeběhl dolů po se" pes se řítíl za ním, vrčel a chňapal mu po nohou a bylo slyšet trhání láti de volala: "Teď mi to předved'!" "Och Jasnosti, neslyšel jsem klepání, co se děje?" V chodbičce se objevil starý sluha. Rozzlobeně si setřela pot z tváře. "Bůh tě ztrestá, Alí, neřekla jsem 677

J-át, že na mě máš se psem čekat dole? Chodím včas, vždycky přijdu včas. náš mozek v hlavě?" Vylíčila mu, co se stalo. fc.Stařík se omlouval. Přerušil ho drsný hlas: "Běž pro psa!" Otočila se a zálusk se jí sevřel. | Dobrý večer. Jasnosti." Ahmad Dursak, vysoký, bradatý, budící hrůzu, stál fc-dveřích obývacího pokoje. Insá Alláh, řekla si malomyslně. Cekání končí lvšechno začíná znovu. "Dobrý večer, Ahmade." "Jasnosti, prosím, omluvte mě, neuvědomil jsem si, jací jsou lidé v Teherá-i, jinak bych dole počkal sám. Alí, běž pro psa!" Vyděšený sluha, mumlající omluvy, spěchal dolů po schodišti. Ahmad zavřel kře a pozoroval Ázádu, jak se zouvá a jak její malé nohy vklouzly do turec-ch pantoflí. Prošla kolem něj do pohodlného obývacího pokoje, zařízeného tápadním stylem, a s bušícím srdcem se posadila. V krbu praskal oheň. Luxus-koberce na zemi i na zdech. Vedle ní malý stolek a na něm kukří, které jí ne-ial Ross. "Máte zprávy o mém otci a manželovi?"

' "Jeho Jasnost chán je nemocný, velmi nemocný a -"

""Co je mu?" zeptala znepokojeně.

."Srdeční záchvat."

g"Bůh ho ochraňuj - kdy se to stalo?"

.Minulý čtvrtek." Četl jí myšlenky. "To byl ten den, kdy jste vy a... ten ikodník byli ve vesnici Abú Mard. Je to tak?" fe"Asi ano. Posledních pár dní bylo hodně zmatených," pronesla ledově. "Jak jímá můj otec?" "Čtvrteční záchvat byl mírný, díky Bohu. V sobotu těsně před půlnocí měl lší. Mnohem horší." Pozoroval ji.

"O kolik horší? Prosím, nezahrávejte si se mnou takhle! Řekněte mi všechno ihned!"

tch, Jasnosti, prosím tisíckrát za odpuštění, nechtěl jsem si s vámi pohráli." Hlas zněl stále zdvořile, pohled se vyhýbal jejím nohám. Obdivoval její hu i oheň a měl strašnou chuť si s ní pohrát. "Doktor říkal, že to byla vice. Jeho Jasnost má teď levou stranu částečně ochrnutou; může mluvit - fau s potížemi - ale myslí mu to stejně dobře jako předtím. Doktor říkal, že :heránu by se uzdravil mnohem rychleji, ale že převoz ještě není možný." Dostane se z toho?" t>Nevím, Jasnosti. Jak si Bůh přeje. Mně připadá hodně nemocný. Doktor, rý podle mě není moc chytrý, řekl jen to, že Jeho Jasnost by měla větší na-l tady v Teheránu."

íFak ho sem nechtě převézt co nejdřív."

t>Udělám to, Jasnosti, bez obav. Mám pro vás vzkaz. Váš otec chán vzkazuje: |ci tě vidět, Ázádo. Hned. Nevím, jak dlouho budu žít, ale musíme provést (opatření. Tvůj bratr Hakím je teď u mne a -
"" °uh mu žehnej," vykřikla. "Můj otec se smířil s Hakímem?" (Jeho Jasnost ho učinila svým dědicem. Ale pro-

678 jam ES claví "Och, to je báječné, báječné, buď Bohu chvála! Ale já-"
"Prosím, buďte trpělivá, ať dokončím vzkaz: „Tvůj bratr Hakím je u mne. Učinil jsem ho svým dědicem za předpokladu, že oba splníte určité o minky." Zaváhal a Azáde mu už už chtěla skočit do řeči, protože překypw štěstím a zapomínala na opatrnost. Zastavila ji pýcha. "Je tudíž nutné, aby ses s Ahmadem okamžitě vrátila.' To je všechno, nosti," dodal. Do bytu se vrátil Alí, zamkl a odvázel psa, který vběhl do obývacíhc a položil Ázádě hlavu do klína. "Hodnej pejsek, Rezo," hladila ho a b) že má čas uspořádat si myšlenky. "Sedni! Dělej, sedni!" Pes šťastně r uvelebil se u jejích nohou a bedlivě pozoroval dveře a Ahmada, stojícího bt druhé pohovky. Roztržitě si pohrávala s dýkou kukří, chladná ocel jí dávala') cit jistoty. Ahmad to vycítil a také pochopil, co to nepřímó znamená. "Před Bohem, řekl jste mi pravdu?"

"Ano, Jasnosti. Před Bohem!"

"Pojedeme hned." Vstala. "Jste tu autem?"

"Ano, Jasnosti. Mám tu limuzínu a šoféra. Ale mám ještě nějaké novii dobré i špatné. Jeho Jasnost dostala v neděli žádost o výkupné. Jeho Excc váš manžel je v rukou banditů, domorodců..." Snažila se ovládnout, ale ki se jí roztřásla. "... někde nedaleko sovětské hranice. I s vrtulníkem. Zdá! tito... tito bandité tvrdí, že jsou Kurdové, ale chán o tom pochybuje. Při ze zálohy Cimtargu a jeho muže a všechny zabili, Jeho Excelenci zajali tounem. Prý to bylo ve čtvrtek. Pak letěli do Rezájji, kde byl spatřen a u byl v pořádku, než znovu odletěli." "Bud' Bohu chvála." Víc jí hrdost nedovolila. "Zaplatili už výkupe mého manžela?" "Žádost o výkupné došla přes prostředníka pozdě v sobotu. Včera mi Jasnost, hned, jak se mu vrátilo vědomí, pro vás dala tento vzkaz a poslala'!.! abych vás našel a přivedl." Slyšela, jak vyslovil poslední slova, a věděla, že to je vážné, i když ! normálně. Sáhla do kapsy. "Jeho Jasnost Hakím mi pro vás dal tohle." zapečetěnou obálku. Rychle ji otevřela, tak prudce, až sebou pes trhnul. bylo Hakímovo. "Má drahá sestřičko. Jeho Jasnost mě učinila dědicem nás vezme na milost, jestliže splníme jisté podmínky, které nestojí za řeč, chej k nám, je vážně nemocný a nebude se výkupným zabývat, dokud l uvidí. Salám." Celá rozradostněná utíkala sbalit věci, téměř okamžitě se vrátila, na vzkaz pro Mcivera a nařídila Alímu, aby ho druhý den doručil. Na i zaváhala, vzala dýku a vyšla ven. Cestou si s ní bezmyšlenkovitě poh Ahmad mlčky kráčel za ní. úterý

27. února 1979

[RŠŤ

657

NDAR-E dělám. 08.15 HODIN. Kasigi spěchal za přísným policejním dů-ojníkem pustými chodbami nemocnice, radiomechanik Minoru pár kroků za [m. Nemocní a ranění muži s ženami i dětmi leželi porůznu na nosítkách i na Vičkách, někteří stáli nebo leželi na podlaze a čekali, až jim někdo pomůže, íce nemocní vedle lehce nemocných, někteří jedli, co jim příbuzní přinesli -kdo mohl, hlasitě si stěžoval. Uspěchané sestry a uštvaní doktoři pobíhali 'pokoje do pokojů, ženy v čádorech,

až na několik britských ošetřovatelek, jichž strohé čepce byly přijatelné. ; Policista našel dveře, které hledal, arazil si cestu přeplněným oddělením. Po »vodu místnosti i uprostřed leželi mužští pacienti - hovořili se svými návštěvníci, kolem si hrály děti a v jednom koutě jakási babička něco vařila na předsněm vaňiči. i Scragger byl za jedno zápěstí a jeden kotník připoután železky k posteli. Le-B oblečený, v botách, na čele obklad, neoholený a špinavý. Když za policistou vhlédl Kasigiho a Minoru, oči se mu rozzářily. "Ahoj, kamarádi," zachraptěl. "Jak se máte, kapitáne?" Kasigi byl šokován pouty. I "Kdybych se odtud mohl hnout, měl bych se fajn." [lodrážděný policista je hlasitě přerušil, mluvil ve fársí a hodně hlasitě, pro i okolních diváků. "To je ten muž, kterého jste chtěli vidět?"

682

james clav

"Ano, Excellence," potvrdil Minoru za Kasigiho.

"Tak jste ho viděli. Můžete oznámit své vládě, nebo komu chcete, že je o b postaráno. Bude ho soudit výbor pro dopravu." Pompézně se otočil k odchodu "Ale kapitán to auto neřídil," opakoval Kasigi už nejméně pětkrát trpělivě a eticky a Minoru to přeložil. Po celou noc až do svítání mluvili s policisty různých hodností a vždy se jim dostalo stejné odpovědi: "Kdyby ten cizinec nebyl v Íránu, nikdy by k nehodě nedošlo. Ovšemže nese odpovědnost." "To je jedno, že neřídil, je zodpovědný!" Policistův rozzlobený hlas se odrazil od stěn. "Kolikrát to chcete ještě slyšet? To on si najal vůz. Kdyby to u udělal, k nehodě by nedošlo! Byli zabiti a zranění lidé, takže za to zodpoví jedině on."

"Znovu opakuji: tady můj asistent jako očitý svědek dosvědčí, že nehodu i vinil druhý vůz."

"Lhaní před výborem bude potrestáno," prohlásil chmurně jeden z těch, kteří seděli v policejním voze, jež zavinil nehodu. "Žádné lhaní, ághá. Jsou další svědci," ohradil se Kasigi, třebaže o nikom to nevěděl. Jeho hlas zněl ostřeji. "Trvám na propuštění tohoto muže. Je zaměstnán čem mé vlády, té, která investovala biliony dolarů nejen do petrochemické války Iran-Toda, ale všech obyvatel Bandar-e Dělám a ve prospěch Íránu vůl Pokud ho okamžitě nepropustíte, nařídím, aby všichni Japonci odjeli a skotli práci!" Rozbolel ho žlučník, velmi dobře věděl, že nemá právo podobný {kaz vydat. "Všechno skončí!" "Při Proroku, my už nemusíme poslouchat cizince a nechat se od nich i rat," odsekl muž a otočil se. "Tohle si musíte projednat s výborem!" "Pokud ho hned nepustíte, všechna práce končí a nikdo už u nás nedo; místo. Nikdo!" Zatímco Minoru překládal, postřehl Kasigi rozdíl v mlčení řady diváků. Dokonce i samotný policista najednou cítil upřené pohledy cplné nepřátelství. Ozval se jakýsi mladík se zelenou páskou na zapraném líci: "Chcete ohrozit naše místa, jo? Kdo jste? Jak víme, že nejste šáhův stélec? Vyslechl vás výbor?"

"Samozřejmě! Při Bohu, já jsem už roky pro imáma!" odpověděl muž; hnedě, ale dostal strach. "Pomáhal jsem revoluci, všichni to vědí. Vy, i na Kasigiho v duchu ho proklínal, že mu způsobil takové tráble, "pojď mnou!" Razil si cestu mezi diváky. "Vrátím se, kapitáne Scraggere, buďte naprosto bez obav." Kasigi a Minoru spěchali za policistou.

Sešli ze schodů, pokračovali dlouhou chodbou, další schody. Všechna lidí. Kasigi byl čím dál nervóznější. Muž se konečně zastavil u jedné, s ním se sešel ve fársí a otevřel ji. Kasigiho zalil studený pot. Mramorové stoly s těly zahalenými z prostěradly. Zápach chemikálií, zaschlé krve a exkrementů. "Tady! strhl jedno prostěradlo a před Japoncem se objevila mrtvola ženy, hlava s (novými očima ležela vedle trupu. "Vaše auto způsobilo její smrt. Co oMwi SMRŠT 683 Lodina?" Kasigi vnímal slovo "vaše" a strach ho zmrazil. "A tady!" Strhl další prostěradlo. K nepoznání zmasakrovaná žena. "Tak co?" "Je nám... je nám to strašně líto... ovšemže litujeme každé zbytečné smrti, ale > je karma, insd Alláh, není to naše vina. Ani toho pilota nahoře." Měl

proteiny ovládnout nutkání ke zvracení. "Hluboce nás to mrzí." Minoru překládal a policista se arogantně opíral o stůl. Odpověď vyrazila asigimu dech. "Říká... říká, že kauce na okamžité propuštění pana Scaggera Sní milion rijálů. Okamžité. Rozhodnutí výboru se ho netýká." Milion rijálů, to je asi dvanáct tisíc dolarů. "To není možné, ale do hodiny iplatíme sto tisíc rijálů." "Milion," zakřičel muž. Popadl hlavu ženy za vlasy a přidržel mu ji před oči-ia. Kasigi měl co dělat, aby neomdlel. "Co její děti? Teď budou žít bez matky! [y si snad zaslouží odškodné, ne?" "V celé... v celé továrně není tolik peněz. Lituji." Policista zaklel a dal se do smlouvání, ale vtom se otevřely dveře a vjeli samici s dalším vozíkem a dalším tělem a zvědavě se na ně dívali. Policista rychle hvrhl: "Dobře. Půjdeme hned do mé kanceláře." ; Shodli se na dvě stě padesáti tisících rijálů - asi tři tisíce dolarů - ale pocho-ttelně nedostali žádné potvrzení, jen slovní ujištění, že Scagger může odejít. 'isigi tomu moc nevěřil, vložil proto polovinu částky do obálky a dal si ji do sy. Kasigi šel k vozu, Minoru s Íráncem se vraceli. Čekání se zdálo neko-čné, ale pak se na schodech objevili i se Scaggerem. Kasigi podal policistovi alku, ten proklel všechny cizince a nasupeně odešel. I "A je to," usmál se Kasigi. Scagger si s ním potřásl rukou a mnohomluvně |omlouval za všechny potíže, opakovaně děkoval, oba zanádařovali na osud, pak p pochválili a nastoupili. Íránský šofér se vrhl do proudu vozů, hlasitě zaklel, wyi se téměř srazil s autem, které mělo přednost, a zuřivě troubil. InMinoru, řekni mu, ať zpomalí," vyděsil se Kasigi. Řidič kývl, usmál se jtpomalil. Na několik vteřin. |i»Jste v pořádku, kapitáne?" | »Ale ano. Hlavu mám jak střep, ale to se srovná. Nejhorší bylo, jak se mi pělo močit." | .Cože?" Ji>Ti parchanti mé želízkama přicvakli k posteli a nechtěli mě pustit na zá-|«>u. Nemohl jsem to udělat jen tak do kalhot nebo do postele, a teprve dnes po mi sestra přinesla bažanta. Myslel jsem, že mi praskne měchýř." Scagger pOtíral únavu z očí. "Ale už je to za mnou. Díky, kamaráde, máte to u mě. plžím vám laskavost. Plus výkupné! Kolik to dělá?" t»To nic, s tím se netrapte. Máme na tyhle případy fond." K-My taky. Andy Gavallan to zatáhne - což mi připomíná, že říkal, že prý zná hošéfaTody,HiroTodu." w so děsu ka?" Byl upřímně překvapený. "Gavallan má vrtulníky taky >onsku?"

684

james clavei

"Ne, to bylo v Číně, v Hongkongu, když dělal pro Struany. Slyšel s o nich?" To jméno vyvolalo v Kasigim varovný signál. "Ano, slušná firma. "I® dá s nimi obchoduje, nebo spíš obchodovala," konstatoval věcně, ale inforra či dobře uložil, rozhodnutý, že to ještě musí uvážit - nebyl to snad Linbar Stn an, kdo před dvěma roky jednostranně zrušil pět kontraktů na lodní leasir a málem nás položil? Možná že Gavallan by to dal do pořádku, ať tak či ona] "Mrzí mě, že jste musel tohle prožít." "Nemohl jste za to, příteli. Ale Andy určitě bude chtít to výkupné zaplatit Na kolik mě ocenili?" "Skromně. Prosím, považujte to za pozornost - zachránil jste mou loď." Po chvíli Scagger podotkl: "Tak vám dlužím dvě laskavosti, kamaráde." "Řidiče jsme vybrali my - byla to naše vina."

"Kde vlastně je? Co je s Mohammadem?"

"Bohužel je mrtvý."

Scagger zaklel. "Jeho vina to ale nebyla, rozhodně ne."

"Ano, já vím. Dali jsme jeho rodině jistou kompenzaci a totéž uděláme | oběti." Kasigi se snažil odhadnout, nakolik je Scagger ještě otřesený, prot by rád věděl, kdy asi budou moci odletět, byl tím jednodenním odkladem zn ně podrážděný. Potřeboval být v Al Sargázu co nejdříve a pak domu do Jara ská. Jeho práce tady skončila. Hlavní inženýr Watanabe byl stoprocentní ; jeho straně, kopie soukromých hlášení upevní jeho pozici ve společnosti a i smírně mu pomůžou - stejně jako Hiro Tedovi - zvýšit pravděpodobnost vláda vyhlásí Iran-Todu za národní projekt. Vlastně je to

jisté! uvědomil si s větší sebedůvěrou než kdykoli předtím., chráníme se před bankrotem, pohrbíme nepřátele, Mitsuwariho a GjokotOi a získáme tvář - a bohatství, nesmírné bohatství. Ach ano. A k tomu ještě já na dobrá zpráva - Kasigi si dovolil mírně ironický úsměv. Ta nesmírně důta kopie soukromého hlášení zesnulého hlavního inženýra Kasusaky Gjoh movi, datovaná a podepsaná, již Watanabe jako zázrakem "našel" v kartel když jsem byl v Al Sárgházu! Musím si opravdu dobře rozmyslet, co s ní udí nesmírně na tom záleží, i kvůli tomu musím být doma co nejdřív. Hlavní i vedlejší silnice byly přeplněné. Nebe bylo zatažené, a přestože I re už pominula, věděl, že v tomhle počasí se letět nedá. Kdybych měl vlastnětl tadlo, zatoužil. Třeba tryskáč Lear. To by byla odměna za mou práci! Pohroužil se do snění, opojený úspěchem a mocí. "Zdá se, že už brzy zs mé se stavbou, kapitáne." "Tak?"

"Ano. Představitel nového výboru nás ujistil, že budou spolupracovat, i lim, že zná jednoho z vašich pilotů, kapitána Starka - jmenuje se Zatakl. Scragger se na něj ostře podíval. "To je ten, kterému Vévoda, tedy Stárlo chránil život při útoku levičáků a odvezl ho do Kovízu. Na vašem místě, (li, bych si na něj, ehm, dal pozor." Snažil se vylíčit jeho vznětlivost. "Je tOl tečný blázen." imrst'

685

"Nepřipadal mi tak; vážné ne. Zvláštní - Íránci jsou velmi... velmi zvláštní. ; teď je důležitější, jak se cítíte." "Teď už bezvadně." Silně přeháněl. Včerejšek i noc byly úděsné, nadávání, rik a želízka, neschopnost domluvit se s někým, všichni kolem nepřátelští. Byl tracený. A ustrašený. Měl stále větší a větší bolesti. Čas se nesnesitelně vlekl, aděje se vytrácela, už věřil, že Minoru je raněný nebo mrtvý stejně jako šofér, ikže se nikdo nedozví, co se doopravdy stalo. , "Všechno spraví šálek dobrého čaje. Jestli chcete odletět hned, jsem pro. Jen ptřebuju rychle koupel, oholit se, něco teplého do žaludku a hurá pryč." "Výborně. Poletíme hned, jak budete připravený - Minoru už nainstaloval ysílačku a vyzkoušel ji." , Cestou k rafinerii i během letu do Lengeh měl Kasigi skvělou náladu. Poblíž lhářku se jim zdálo, že vidí žraloka, o němž Scragger jednou mluvil. Letěli níz-JO a těsně u břehu, těžké mraky visely dole, místy bouřka s ojedinelým hrozi-ým bleskem, někde to trochu víc házelo. Radarová kontrola všude reagovala tcamžitě, což přispělo ke Scraggerově neblahé předtuše. Do Smršťe zbývají dva ny, nepočítaje dnešek. Takhle ztratit den, pomyslel si s úzkostí. Co se tady Kím dělo? Kus za Chárkem přistál, aby doplnil palivo a udělal pauzu. Žaludek ho poct bolel a měl trochu krve v moči. Nic vážného, říkal si, po takové nehodě je i normální. Hrome, že jsem ale měl kliku! r'Byli na písečném břehu a dojíдали oběd zabalený na cestu - Kasigi studenou tffii a kousky ryb a zeleniny, Scragger obrovský kus íránského chleba, který dolil v čisté kantýně, a spoustu studeného kuřete jakatori se sójovou omáčkou, Reré miloval. Japonské pivo, jež Kasigi popíjel, odmítl: "Díky, ale pití a pilo-|ván(nejde dohromady." (i Kasigi jedl střídmě, Scragger hladově a rychle. "Skvělá bašta. Až budete ho-(iv, poletíme dál." | "Už jsem." Za chvíli byli v letadle. "Stihneme to dnes do Al Sárgházu nebo b Dubaje?" t' "Když se budeme stavovat v Lengeh, tak ne." Scragger si trochu posunul slu-Ritka. "Až se dostaneme pod kontrolu v Kíši, zeptám se, jestli můžu odbočit fr Bahrajnu. Tam byste mohl stihnout nějakou mezinárodní nebo místní lin-H. Palivo doplníme v Lávánu, s tím snad budou souhlasit. Jak jsem říkal, lco vám dlužím." t»Nedlužíte nic." Usmál se sám pro sebe. "Včera požádal Zataki na schůzce vý-i abychom měli vrtulníkovou lelku v plné síle. Slíbil jsem to. Jak víte, Guer-' už pro nás nedělá. Potřeboval bych na příští tři měsíce tři vaše dvěstědva-tyky a dvě dvěstěšestky, pak bychom si dohodli roční kontrakt podle našich reb a každý rok bychom ho obnovovali - vy byste byl vedoucím. Šlo by to?" wal, nevěděl, co na to říci. Normálně by nad takovou zprávou radostí ská-všichni odtud až do Aberdeenu, osobně by to zavolal Gavallanovi a všichni 'l pořádně namastili kapsy. Ale s vyhlídkou na Smršť, s Guerney z dohledu

"Kdy, ehm, kdy byste letadla potřeboval?" zeptal se, aby získal čas. "Hned," prohlásil Kasigi blaženě a pozoroval tanker pod nimi. "Slíbil jsem. Zatakimu a výboru, že když budou spolupracovat, začneme hned. Zítra, nejpozději pozítří. Možná byste mohl požádat své šéfy, aby pro nás zatím rezervo-: váli některé dvěstědvánáctky parkující nevytížené v Bandar-e Dělám. Ano?" ij "Rozhodně se na to zeptám hned, jak přistaneme." ;,? "Na týden nebo tak

nějak budeme potřebovat spojení s Kuvajtem pro : výměnu našich lidí za čerstvé síly z Japonska - Zataki říkal, že se to dohodne?8 s letištním výborem v Abádánu nejpozději do konce týdne..." i Scragger poslouchal sebevědomé plány tohoto muže, s kterým se spřátelil, n»j půl ucha. Nebýt jeho, je v železnicích na posteli. Měl jednoduchou volbu: řídl o Smršti, nebo ho nechat ve srabu. Ale když mu to řeknu, zradím důvěru jin< lidí, lidí, kteří mi roky věří. Kasigi by mohl Smršť vyzradit, určitě by to i de Plesseymu. Otázka je, nakolik se mu dá věřit - a nakolik de Plesseymu. Celý zmatený vyhlédl z okna a upřesnil si pozici. "Musím se ohlásit." S popaměti vysílací knoflík: "Radarová kontrola v Kíši, tady HotelSierraTa jak mě slyšíte?" "HST, radarová kontrola v Kíši, slyšíme pět na pět, mluvte." "HST letí z Iran-Tody do základny v Lengeh, blížíme se k Lávánu ve výši til stop, s jedním pasažérem na palubě. Žádám o povolení doplnit palivo v Lávu; a odbočit do Bahrajnu, kde má můj pasažér důležitý obchod v zájmu Íránu? "Žádost se zamítá, udržujte tisíc stop a hlase se."

s "Můj pasažér je šéf Iran-Tody, Japonec, a nutně potřebuje kontaktovat ct vládu, aby mohl vyhovět žádosti íránské vlády o obnovení operací. Žádám o' jimku v tomto případě." "Žádost se zamítá. Lety přes Záliv se povolují jen na základě žádosti p< dvacet čtyři hodiny předem. Otočte se o devadesát pět stupňů k Lengeh, i se před Kíšem, ne nad ním. Rozuměl jste?" Scragger se podíval na Kasigiho, který rozhovor taky slyšel. "Je mi líto, telí." Znovu stiskl vysílací knoflík. "HST rozumí. Žádáme povolení letu | | Al Sargázu zítra po východu slunce s jedním cestujícím." "i "Zůstaňte na příjmu." Ve sluchátkách praskalo. Pod nimi se

pohybovala má směry mořský most z tankerů, z přístavů v Zálivu od Saudské Arábie i(Spojené emiráty, Abú Dabí, Bahrajn, Kuvajt až po Irák. V Chárku ani Ab(j[nu se nic nevykládalo, i když tu jindy čekával dobrý tucet lodí na vyložcnf-,1 kladu, zatímco se vykládalo zboží z tuctu lodí před nimi. Teď tu lodě jen f vily a čekaly, některé už přes dva měsíce. Obloha byla ošklivě zatažená. »t(tady Kíš. V tomto případě se vám povoluje let z Lengeh do Al Sargázu zíbb| středu osmadvacátého, start v poledne. Až do odvolání je nutno žádat u opakuji u všech letů o povolení dvacet čtyři hodin předem, přičemž všechna motorová letadla musí mít povolení ke spuštění motoru. příjem." Hlas ve sluchátkách se odmlčel. [RST

Scragger zaklel a potvrdil příjem.

"Co se děje?" ptal se Kasigi.

"Zatím jsme ještě nikdy nemuseli žádat o povolení, když jsme chtěli pustit ,otor. Ti parchanti jsou čím dál tím nedůtklivější." Myslel na pátek, jak na-tartuje své dvě dvěstědvánáctky, když jsou v Kíši tak zvědaví a tak výkonní. pitomci!" ulevil si. "Ano. Přijmete místo vedoucího našich vrtulníků?" "Existuje spousta lepších pilotů než já." 3 "Ach já osobně bych to uvítal. Aspoň bych věděl, že tyhle operace jsou v do-ých rukou." ; Scragger znovu zaváhal. "Díky, kdybych mohl, určitě bych to přijal. Určitě |o," uvažoval. "Takže platí. Formálně požádám o schválení vašeho pana Gavallana." Podí-l se na Scaggera. Něco se změnilo, pomyslel si. Co? Když o tom přemýšlím, igoval s menším nadšením, než jaké jsem očekával - musí mu být jasné, o jak hodnou nabídku jde. Co za tím je? "Mohl byste se spojit s Bandar-e Dělám es vaši základnu v Kovízu a zjistit, jestli bychom už zítra

mohli dostat jednu éstědvanáctku?" zkusil to. I "Ano, ano, ovšem... hned, jak dorazíme." |Aha. Kasigi bedlivě pozoroval a naslouchal. Měl jsem pravdu, něco se mar-Łntně změnilo. Srdečnost se vytratila. Proč? Určitě jsem ho nijak neurazil. Tou "kou to být nemůže - je až příliš dobrá pro každou vrtulníkovou společ-. Že by zdraví? "Cítíte se dobře?"

Ino, příteli, dobře."

Tentokrát je úsměv upřímný a hlas jako jindy. Takže to má co dělat s vrtul-y. "Jestli mi nepomůžete, budu mít skutečné problémy." ŁAno, já vím. Pokud jde o mne, pomohl bych vám strašně rád." Aha, úsměv zmizel a hlas zase zvážněl. Proč? A proč říká, že on by mně rád Bohl? Jako by kvůli někomu nemohl. Kvůli Gavallanovi? Je možné, že tuší, oavallan by nám s ohledem na Struany nepomohl? Dlouho přemítal, jakým způsobem by měl ze Scraggera vytáhnout, o co jde, c nakonec rozhodl pro spolehlivý postup, vhodný pro cizince jako je tento. tMilý příteli," použil ten nejupřímnější tón, "je zřejmé, že se něco děje. Pro-, povězte mi to." Pozoroval Scraggerovu tvář, a aby mu pomohl v rozhodo-tí> uštědřil mu coup de práce: "Mně to říct můžete, mně můžete věřit. Já jsem kvdu vás přítel." Łno... ano, já vím, kamaráde."

Mgi se soustředil na jeho obličej a čekal, pozoroval, jak se úlovek zmítá na l držícím na vlasci, který sahá až k rozbitému listu rotoru, potřesení ruka-jice společně zažitému nebezpečí na Rikomaru, ke společným vzpomínkám Ł"ku, na mrtvé kamarády. Tolik nás zemřelo, a tak mladých. Najednou do-'Ztek. Mít tak desetinu jejich letounů, jejich zbraní a lodí a dvacetinu jejich r a surovin, mohli jsme být neporazitelní a císař by nikdy nemusel ukončit

688

james clavei

válku tak, jak to udělal. Byli bychom neporazitelní - nebýt té bomby, těch dvou bomb. Všichni bozi ať věčně mučí toho, kdo vynalezl bombu, která zlomila! jeho vůli. "Co jste říkal?" i! "Já, ehm, nemůžu o tom ještě mluvit - je mi líto."

V Kasigiho mozku zablikal varovný signál. "Proč ne, příteli? Ujišťuji že mně opravdu můžete věřit," chlácholil ho. "Ano... ano, ale nezáleží jen na mně. Zítra v Al Šargázu. Do té doby počká té, ano?" žádal naléhavě.

"Jestli je to tak důležité, měl bych to raději vědět hned, ne?" Opět vyčkával ! dobře znal v podobných situacích cenu čekání i cenu mlčení. Nemusel tc "K Scraggerovi připomínat, že mu dluží laskavost. Zatím ne. Ten vzpomínal. V Bandar-e Dělam mi Kasigi zachránil krk, to je jisté. 1S palubě své lodi v Siří prokázal, že má kuráž; dnes prokázal, že je dobrý přítel,! nemusel se do toho tak angažovat, zítra nebo pozítří by to stačilo. Ła Pohledem přelétl přístrojovou desku a okolí, nikde žádné nebezpečí, za chv li budou v pásmu Kíše. Zalétl očima ke svému pasažérovi. Lehce zamračen zíral před sebe, rysy v ostré hezké tváři napjaté. Dopřic, kámo, jestli nevyhov Zatakimu, zažiješ si peklo! A ty mu nevyhoviš. Nemůžeš, příteli, a je hrozné, ji tu jen tak sedíš a nevyčítáš mi, že ti to dlužím.

Pak se nadechl, i když se mu to přičilo. "Sorry," zabručel, "ale musíte { do Al Šargázu. Vám může pomoci Andy Gavallan, já ne." "Může mi pomoci? Jak? Co se děje?"

"Jestli vám někdo může pomoci, je to on. Zatím to nechám tak, kama Kasigi slyšel definitivní tón, ale rozhodl se nebrat ho vážně a nechat tu zatím odpočinout. V hlavě se mu rojily otázky. To, že se Scragger nedal nad tát a tajemství nevyzradil, mu imponovalo. Ale to ho neomlouvá. Vzickl v něm hromadil. Řekl mi dost, aby mě varoval, takže teď je na mně vyčmucfa zbytek. Gavallan je klíč? K čemu?

' Měl pocit, že se mu rozskočí hlava. Neslibil jsem snad tomu šílenci Zatai mu, že hned obnovíme činnost? Jak se tihle muži mohou odvažovat ohrozit fl celý projekt - náš národní projekt? Bez vrtulníků nemůžeme začít! To je 7"~ zrada Japonska! Co chtějí provést?

Jen s vypětím sil se dokázal tvářit neutrálně. "Rozhodně zajdu za Gavall hned, jak to bude možné. A doufám, že povedete naše nové operace, ano "Všechno záleží na Gavallanovi."

Nebudte si tím tak jistý, odsekl v duchu Kasigi, protože ať se stane cok svoje vrtulníky dostanu okamžitě - vaše nebo po Guerney, je mi jedno, i dou. Ale přísahám na své samurajské předky, že Iran-Todu nenechám; ohrozit! Nikdy! Nedovolím to!

,MRST

689

BRÍZ - chánův PALÁC. 10.50 hodin. Ázáde šla za Ahmadem do obývacího Lokoje kopírujícího západní styl, k posteli se čtyřmi sloupy. Když se znovu ocit-k za zdmi paláce, ježily se jí strachy chloupky na kůži. U postele seděla ošetřo-"ttelka v naškrobené bílé uniformě, pootevřenou knihu v klíně, a zvědavě se na lé dívala přes brýle. Těžké brokátové závěsy chránily okna před průvanem, svět-l byly ztlumená a ve vzduchu visel pach starého muže. Chán měl zavřené oči, tvář těsrovitou a těžce dýchal, ruku u plivátka vedle ostele. V křesle opodál se choulila drobná Ajša, rozcuchaná a uplakaná. Ázáde c na ni nejistě usmála, bylo jí mladé ženy líto. Pak se zastřeným hlasem obrá-ila na sestru. "Jak se má Jeho Jasnost?" Jde to. Ale nesmí se rozčilovat, ani být vyrušován," řekla ošetřovatelka tiše tjistou turečtinou. Ázáde se na ni pozorně podívala; Evropanka, něco přes pa-LSát, s vlasy obarvenými nahnědo a rudým křížem na rukávu. "Och, jste Angličanka, nebo Francouzka?"

"Skotka," odpověděla žena se zjevnou úlevou anglicky. Stále mluvila tiše, oči přené na chána. "Jsem sestra Bainová z nemocnice v Tabrízu a pacientovi se " tak dobře, jak lze za dané situace očekávat - pakliže bude dělat, co se mu Be. A kdo račte být vy, prosím?"

690 james clav

"Já jsem jeho dcera Azáde. Právě jsem přijela z Teheránu poslal pro Jeli jsme... jeli jsme celou noc." "Ach ano." Udivilo ji, že někdo tak škaredy jako chán mohl zplodit tak k nou dceru. "Jestli můžu radit, děvenko, bude lepší nechat ho spát. Hned jaki probudí, řeknu mu, že jste tady, a pošlu pro vás. Ať raději spí." Ahmad se ozval podrážděně: "Kde je strážce Jeho Jasnosti, prosím?" "V pokoji nemocného nemusejí být ozbrojení muži. Poslala jsem ho pr "Strážce tady bude, pokud chán nebo já neřekneme, že to bude jir rozhněvaně se otočil a odešel. "Je to jen zvyk, sestro," uklidňovala ji Azáde.

"Ano, dobře. Další zvyk, bez kterého se obejdeme."

Azáde se znovu podívala na otce, sotva ho poznávala. Snažila se ovládne hrůzu, která se jí zmocnila. I takhle nemocný, říkala si, nás pořád ještě mu zničit, Hakíma i mne pořád ještě má svého hlídacího psa Ahmada. "Při řekněte mi, jak mu doopravdy je." Vrásky na sestřině obličej se prohloubily. "Děláme, co můžeme." "Nebylo by to pro něj v Teheránu lepší?"

"Ano. Kdyby měl další záchvat, tak ano." Během rozhovoru mu měřila i "Já bych vám ale neradila s ním hýbat, rozhodně ne teď." Udělala zápis na l tu a podívala se na Ajšu. "Vy byste mohla domluvit té dámě, že zde nemusí i stávat, to ubohé dítě by si mělo pořádně odpočinout." ! "Nechci se vměšovat. Je mi líto, ale to je zdejší zvyk. Je... je pravděpodobti že bude mít další záchvat?"

,»y "To se nikdy neví, děvenko, to ví jen Bůh. My doufáme v nejlepší." O(vzhledly, když se dveře otevřely. Jakmile Azáde spatřila zářivě usmívajícího! Hakíma, oči se jí rozsvítily a řekla sestře: "Prosím, zavolejte mě hned, jak Jeho Jasnost probere." Spěchala přes místnost do chodby, zavřela za sebou d' re a objala ho. "Hakíme, miláčku, to byla strašně dlouhá doba," vyhrkla be?.< chu. "Och, vážně je to pravda?" ...i "Ano, to je, ale jak jsi..." Zmlkl, když slyšel

kroky. Z chodby se vyna Ahmad a strážce a mířili k nim. "Jsem rád, že jsi se vrátil, Ahmade," přivítali zdvořile. "Jeho Jasnost bude taky ráda." "Děkuji, Jasnosti. Dělo se něco, když jsem byl pryč?"

"Ne, jen ráno se za otcem přišel podívat plukovník Fazír." Ahmad ztuhl. "Pustili ho dovnitř?"

"Ne. Nechal jste pokyn, že nikdo nesmí dovnitř bez výslovného souhlasu Jeho Jasnosti, a on zrovna spal, spal vlastně většinu dne - díval jsem se hodinu a sestra mi to potvrdila." "Dobře. Děkuji vám. Nechal plukovník nějaký vzkaz?"

"Jen že dnes jede do Džalfy, jak bylo dohodnuto s jeho společníkem. L' vám to něco?" "Ne, Jasnosti," zalhal bez váhání. Podíval se na sourozence, ale než [RST691

říct, ozval se Hakím: "Budeme v Modrém salonu. Prosím, zavolejte nás teď, jak se otec probere."

[Ahmad se za nimi díval. Šli chodbou ruku v ruce, mladý muž vysoký a hez-í, sestra štíhlá a žádoucí. Zrádci? Není čas získat důkaz, pomyslel si. Vrátil se k pokoje nemocného, čichové buňky zaprotestovaly proti nepříjemnému zážehu. Dřep si na zem, nedbaje nesouhlasného pohledu ošetřovatelky, a začal duchu všechno probírat, jedno po druhém velice důsledně. Co chtěl ten čubčí syn Fazír? V sobotu večer, když se Hašemí Fazír Armstrong vrátili z Džalfy bez Mžitrika, dožadoval se rozzlobený Fazír ná-řtěvy chána. Chán je přijal, Ahmad byl u toho. Chán byl překvapený stejně iko oni, že Mžitrik ve vrtulníku nebyl. "Přijďte zítra - jestli mi ten člověk doučí dopis, dám vám ho přečíst," slíbil chán. , "Děkuji, ale počkáme musí to být každou chvíli." Čekali, chán překypoval vztekem, ale nemohl nic dělat. Hašemího lidé se ne-ápadně rozptýlili kolem paláce. O hodinu později Sovět dorazil. On sám pouštěl šoféra, Hašemí a nevěřící ovládající fársí čekali ve vedlejším pokoji. Mám soukromou zprávu pro Jeho Jasnost," hlásil Sovět. |i V pokoji nemocného prohlásil: "Jasnosti, mám vám to předat o samotě." " "Dejte mi to teď hned. Ahmad je můj naprosto spolehlivý rádce. Dejte mi o!" Muž váhavě poslechl, a když chán začal číst, zrudl. "Mám počkat na odpověď?" Chán d'usící se zlostí potřásl hlavou, propustil ho a podal dopis Ahmadovi. Ho tam: "Můj příteli, šokovalo mě, když jsem slyšel o tvé nemoci, a byl bych ! u tebe, kdybych nemusel vyřizovat naléhavé záležitosti doma. Mám pro te-é špatné zprávy: Je možné, že ty a tvůj okruh agentů jste byli vyžraženi vnitř-í zpravodajské službě nebo organizaci SAVAMA - víš, že Abrím Pahmúdí přetekl kabát a vede teď tuto novou variantu SAVAKu? Jestli jsi byl vyžražěn tímúdímú, měl by ses ukrýt, protože jinak brzy uvidíš mučírnu zevnitř. [(formoval jsem naše lidi, aby ti pomohli, bude-li to nutné. V případě, že to úde bezpečné, dorazím v úterý za soumraku. Hodně štěstí." 'Chán neměl na vybranou a ukázal dopis oběma mužům. "Je to pravda? o o Pahmúdím?" "Ano. Je to váš starý přítel, že?" popíchl ho Fazír. "Ne... ne, není. Vypadněte!" "Jistě, Jasnosti. Zatím necháme palác hlídat. Není třeba utíkat. Prosím, ne-Punikejte nic, co by kolidovalo s úterním Mžitrikovým příjezdem, nic, co by rolo k dalším nepokojům v Ázerbájdžánu. Co se týče Pahmúdího a organiza-; SAVAMA, nemůžou tady podnikat nic bez mého souhlasu. Teď jsem zákon [labrízu já. Poslouchejte mě a já vás spolehlivě ochráním; neposlechnete a bu-ttejeho pískeš." Odešli a v chánovi explodoval nahromaděný vztek hůř, než to kdy Ahmad ". Záchvat zlosti byl čím dál horší, až najednou chán ležel na zemi, voskově dý a trhaně a přerušovaně dýchal.

692

james cla "Jak si Bůh přeje," zamumlal Ahmad. Podobný večer netoužil prožít žne modrý SALON. 11.15 HODIN. Když osaměli, zvedl Hakím Ázádu do "Och, to je báječné, báječné, že tě zase vidím...", začala. Zašeptal: "Potíc Ázádo, tady mají stěny uši a někdo by si to mohl špatně vyložit a znovu lhát." | "Nežád? Ať je prokletá navždy a -"

"Pssst, miláčku, ta nám už nemůže ublížit. Já jsem teď oficiálně dědic." "Och, řekni mi všechno, všecičko."

Seděli na dlouhé pohovce plné polštářů a Hakím nemohl najít slova, aby j všechno dost rychle vylíčil. "Nejdřív k Erikimu: výkupné dělá deset milion! rijálů za něj a za dvěštdvanáctku a -" it "Otec to může trochu usmlouvat a zaplatit, rozhodně může zaplatit. Pak'tel nechá vypátrat a zničit." "Ano, to jistě může a před Ahmadem mi řekl, že hned, jak se vrátíš, se do l ho pustí. Je pravda, že mě udělal dědicem a za podmínku si kladl, že se bu dobře starat o malého Hasana i o tebe - to jsem samozřejmě celý šťastný stí - a říkal, že ty musíš odpřísáhnout před Bohem to samé, že oba musíme přisa-l hat, že zůstaneme v Tabrízu, já abych se učil být jeho následníkem a ty abys: pomáhala, a já vím, že budeme tak šťastní!"

"To je všechno, co po nás chce?" ptala se užasle.

"Ano, ano, to je všechno - prohlásil mě za dědice před celou rodinou, W, li se pěkně šokované, ale to bylo jedno, otec před nimi uvedl podmínky, já; chopitelně okamžitě souhlasil, stejně jako bys souhlasila ty - proč taky ne?" "Ovšem, ovšem - cokoli! Bůh nás chrání!" Znovu ho objala a zabořila l do jeho ramene, aby si otřela slzy radosti. Celou cestu z Teheránu, která ne la za nic, s Ahmadem, který se nebavil, měla hrozný strach, děsila se podmín Ale teď? "Je to neuvěřitelné, Hakíme, to je zázrak! Ovšemže se budeme do starat o Hasánka a ty pak předáš chánovu říši jemu nebo jeho následníkům, de-li to otcovo přání. Kéž nás Bůh chrání a chrání i jeho a Erikího. Erikál bude lítat, jak bude chtít - proč taky ne? Och, bude to nádherné." Utřela si tí8 "Musím vypadat strašně." <"! "Vypadáš skvěle. Teď mi řekni, co bylo s tebou - já vím jen to, že tě ch)" ve vesnici s tím... s tím britským záškodníkem a že se vám naštěstí nějak po řilo uprchnout." "To byl další zázrak, to mohl zařídit jen Bůh, Hakíme, ale bylo to straž ten příšerný mollá - nevzpomínám si, jak jsme se odtamtud dostali, vím jen l co mi řekl Johnny... Johnny s modrýma očima, Hakíme." Zatvářil se užasle. "Johnny ze Švýcarska?"

"Ano. Ten. On je ten britský důstojník."

"Ale jak... připadá mi to nemožné."

"Zachránil mi život, Hakíme, a kdybys věděl, mám ti toho tolik co pov "Když se to otec dozvěděl, poslal Ahmada, aby sem přivlekli »MRSŤ

693

l'slechl ho, pak ho nechal odvézt zpátky a ukamenovat, řezníkovi nechal uříznout ruce a celou vesnici nařídil spálit. Spálení vesnice byl můj nápad - ti psi!" Zhrozila se. Celá vesnice! To byla příliš krutá pomsta. Ale Hakím nepřipustil, aby cokoli pokazilo jeho nadšení. "Ázádo, otec odolal strážce a já teď můžu chodit, kam chci - dokonce jsem si vzal auto a jel éro dnes do Tabrízu. Každý se mnou jedná jako s dědicem, rodina, dokonce l Nežád, i když vím, že asi skřípe zubama a musí se na ni dávat pozor. Je to... je O něco jiného, než jsem čekal." Vylíčil jí, jak ho surově dovezli z Chvoje, spíš >o vláčeli, než šel. Cekal, že ho zabijou nebo zmrzačí. "Nevzpomínáš si? Když (lě zapudil, tak mě proklel a přísahal, že šáh Abbás ví, jak jednat se zrádcovými syny." Zachvěla se, vzpomněla si na tu hrůzu, na kletby a vztek, a přitom to bylo k nespravedlivé, protože oba byli nevinní. "Jak to že se změnil? Proč?" "Vůle boží. Bůh mu otevřel oči. Nejspíš ví, že brzy zemře, a musí učinit opat-[lí... je přece chán. Možná má strach a lituje toho. My jsme se ničím nepro-ljnili. Co záleží na důvodech? Mně je to jedno. Konečně jsme se zbavili hanby. ne volní!" 3KOJ NEMOCNÉHO. 23.16 HODIN. Chán měl otevřené oči. Aniž pohnul hla-ou, rozhlédl se kolem. Ahmad, Ajša a strážce. Žádná ošetřovatelka. Pohlédl na thmada sedícího na zemi. "Přivedl jsi ji?" vypravil ze sebe namáhavě. "Ano, Jasnosti. Před chvilkou."

V chánově zorném poli se objevila sestra. "Jak se cítíte, Excellence?" ptala se Bglicky, její turečtinu odmítl s tím, že je příšerná. "Stejně."

"Dovolte, abych vám to trochu zpříjemnila." Jemně a ohleduplně - přitom ř vynaložením značné síly - ho zvedla, narovnala polštář a upravila postel. Potřebujete bažanta. Excellence?" Chvilku to zvažoval. "Ano."

Donesla mu ho. Připadal si pošpiněný, že to dělá nevěřící žena, ale viděl, že ř nesmírně schopná, moudrá a dobrá, nejlepší v celém Tabrízu, neboť Ahmad a to dobře dohlédl o tolik schopnější než Ajša, která se projevila jako na-rosto neschopná. Viděl Ajšin nejistý úsměv a velké, ustrašené oči. To bych rád cdel, jestli jí ho tam ještě někdy vrazím, tvrdý jako kost, jako tenkrát poprvé, dy kvílela a svíjela se a aspoň trochu to tím vylepšila. (L: "Excellence?" 1 Vzal si pilulku a zapil ji vodou, vděčný za ruce pevně držící sklenici. Všiml ĽAhmada a usmál se. "Dojel jsi dobře?" ' »Ano, Jasnosti." »Sla ochotně? Nebo z donucení?"

Ahmad se usmál. "Bylo to, jak jste říkal, Jasnosti. Ochotně. Přesně podle "eho plánu."

694 jam ES clavj

"Myslím, že byste neměl tolik mluvit. Excellence," napomenula ho sestra." "Běžte pryč."

Vlídne ho poklepala po rameni. "Nedal byste si něco k jídlu, třeba trochu choreše?" "Chalvu."

"Doktor říkal, že sladkosti pro vás nejsou dobré."

"Chalvu!"

Sestra Bainová vzdychla. Doktor je zakázal a dodal: "Ale když na tom : trvat, tak mu je dejte, kolik bude chtít, teď už na tom tolik nezáleží. IníAi Našla ji a vložila mu kousek do úst, přičemž setřela trochu slin. S potěšen žvýkal hmotu chutnající po oříškách, ale hladkou a ach, tak sladkou. "Vaše dcera dorazila z Teheránu, Excellence," řekla. "Žádala mě, abych zavolala hned, jak se vzbudíte." Abdolláh chán zjistil, že mluvení je najednou obtížné. Snažil se říci pár' ale ústa se neotevřela tehdy, když měla, slova zůstávala dlouho v hlavě, a k ze sebe vypravil jednoduché sdělení, nebylo utvořeno tak, jak by mělo. , proč? Dělán všechno stejně jako předtím. Ale před čím? Vzpomínám si jen'1 černočernou tmou a krev hučící v uších, bolest jako od rozžhavených je a nedostatek vzduchu. Teď se mi dýchá dobře, slyším a vidím a můžu myslet a dělat plány jako < Nejtěžší ale je dostat to ze sebe. "Jaak?" "Cože, Excellence?"

"Jak mlu'vit lip?"

"Ach tak," díky svým zkušenostem s nemocnými po mrtvicích okamžitě děla, co myslí. "Nebojte se, nejdřív to bude trochu těžké, ale všechno se' zlepší. Musíte co nejvíc odpočívat, to je nesmírně důležité. Odpočinek, l a trpělivost a všechno bude jako dřív. Rozumíte mi?" "Ano."

"Mám nechat poslat pro vaši dceru? Tolik vás chtěla vidět, taková he příjemná dívka." Čekání.

"Potem. Přijde potem. Běžte pryč, všichni... Ahmad ne." Sestra Bainová váhala, pak ho vlídne poklepala po ruce. "Dám vám deseti nut - když slíbíte, že si potom odpočinete. Platí?" "A'ano."

Když osaměli, přistoupil Ahmad blíž k posteli. "Ano, Jasnosti?" "Ko'olik hodin?"

Podíval se na své náramkové hodinky. Byly zlaté, hodně zdobené a upřímně obdivoval. "Je úterý, skoro jedna třicet." "Petr?"

"Nevím, Jasnosti." Sdělil mu, co se doslechl od Hakíma. "Jestli Petr j dnes do Džalfý, Fazír na něj bude čekat." "fnsd Alláh. Ázáde?" "Měla o vaše zdraví skutečně starost a okamžitě souhlasila, že pojede žal [RŠť

695

. chvilku jsem ji viděl s vaším synem. Jsem si jistý, že bude souhlasit se lína, jen aby ho chránila - stejně jako on bude chránit ji." Snažil se mluvit jas-H a věcně, aby ho neunavil. "Co chcete, abych udělal?" ' . "Vš'echo." Všechno, o čem jsme spolu mluvili, a ještě něco navíc, pomys-;1 si chán spokojeně. Jeho vzrušení stoupalo. Teď, když je Ázáde zpátky, může-ae nechat podříznout posla s

dopisem o výkupném, takže domorodci budou dřit a udělají pilotovi to samé; zjistit, jestli tihle dva jsou skutečně zrádci, a to kmi prostředky; jestli jsou, vydlobnouc Hakímovi oči a ji poslat na sever Pe-k)ví. Jestli nejsou, podříznout pomalu Nežád hrdlo a je držet tady, dokud pi-t nebude mrtev, ať už zemře jakkoli. Ji pak poslat na sever. A Pahmúdí! Na je-> hlavu vypíšu cenu, jaké by ani satanáš neodolal. Ahmade, nejdřív ji nabídneš izírovi a řekneš mu, že se chci pomstít, že chci vidět Pahmúdího zapíchnuté-0, otráveného, rozsekaného, zohaveného, vykastrovaného... Srdce mu prudce a nepravdělně bušilo. Zvedl ruku, aby si promnul hrud', |e ruka neposlouchala. Nehnula se ani o kousek. Dokonce ani když se na ni ival a přál si, aby se pohnula. Nic se nestalo. V ruce ani v paži nic necítil. Uplavil ho strach. Nebojte se, připomněl si zoufale ošetřovatelčina slova a v uších mu strašné učelo. Měl jsi záchvat mrtvice, to je všechno, nebyl nijak zvlášť silný, povídal bktor, a měla ho spousta lidí. Třeba starý Komarghí, ten ho měl před rokem je naživu, čilý a tvrdí, že spí se svou mladou ženou. Dnes se to dá moderně lé-it... jsi dobrý muslim a přijďeš d'ó ráje, tak se nemáš čeho bát, nemáš se čeho át, čeho bát... není se čeho bát, když umřu, půjdu do ráje... 'Já nechci umřít, vykřikl. Nechci umřít, vykřikl ještě jednou, ale jen v duchu, kiny zvuk z něj nevyšel. ' "Co se děje, Jasnosti?"

' Ahmadova úzkost ho trochu upokojila. Díky Bohu za Ahmada, jemu můžu ttit, pomyslel si a pot se z něj lil. Co mu mám říct, aby udělal? "Rodinu, všech-u sem, později. Nejdřív Ázáde, H'akím, Než'ad - rozmíš?" »Ano, Jasnosti. Potvrdit následnictví?"

»A'ano."

JP' »Souhlasíte, abych vyslechl Její Jasnost?" 'L' Přikývl, víčka jako z olova; čekal, až bolest v hrudi poleví. Přitom pohyboval tthama, protože ho brněla chodidla. Ale nemohl se pohnout, aspoň ne hned, l na druhý pokus a jen s obrovským úsilím. Znovu jím projela hrůza. V náhlé knice změnil rozhodnutí: "Rychle zaplať výkupné, přivez pi'ota sem, Erikki to, já do Teh'eránu. Rozmíš?" Ahmad přikývl. "Rychle!" artikuloval bez hle-1 a chtěl ukázat rukou, aby šel, ale levá ruka se stále nehýbala. Vyděšený zku-L' pravou ruku, ta poslouchala, ne snadno, ale pohnula se. Panika trošku pole-"Zaplať výk'upné te'd' - tajně. Zavolej se'stru."

696 james clavel

odbočka DO DŽALFY. 18.25 HODIN. Hašemí Fazír a Armstrong opět cek v úkrytu pod zasněženými stromy. Dole stál stejně jako předtím sovětský v s vypnutými světly, otevřenými okny a dvěma muži na předních sedadlech. pq kopcem bylo na obou stranách silnice z Džalfy do Tabrízu rozmístěno půl stová ky vojáků. Slunce zmizelo za horami a obloha viditelně tmavla. "Moc času už nemá," zamumlal Hašemí jako minule.

"Posledně přiletěli za soumraku. Ještě je čas."

"Do hajzlu s ním a celou jeho rodinou - jsem zmrzlý na kost." "Ted' už to nebude dlouho trvat, Hašemí, příteli!" Kdyby bylo po mém,! kal si Armstrong, čekal bych na Mžitrika, alias Susleva, alias Brodnina, klid celou věčnost. Přesně jak to říkal po sobotním debaklu při návštěvě chána: "C mi lidi, Hašemí, půjdu sem s nimi v úterý a ty se můžeš vrátit do Teheránri Vím, že máš moře věcí k vyřizování. Já tu počkám, dostanu ho a převezu ti h< "Ne. Odletím hned ted' a vrátím se v úterý ráno. Ty můžeš počkat tady." "Tady" znamenalo v bezpečném domě, v bytě s výhledem na Modrou mc tu, teplém, plném zákoutí a dobře zásobeném whiskou. "Myslel jsi to vážu Hašemí, když jsi Abdolláhovi říkal, že ted' jsi zákon ty a SAVAMA a Panmú jsou bez tvé pomoci vyřízení?" "Ano, ovšem."

"Abdolláh má vážně Pahmúdího po krk - už mu to jde na mozek. No náhodou proč?" "Pahmúdí Abdolláhovi zakázal Teherán."

"Kristepane! Proč?"

"Dávné nepřátelství, už to trvá léta, začalo to, ještě než jsme přišli. Když Abdolláh v třiapadesátém stal chánem, počouchle radil různým ministersko předsedům a vládním úředníkům, aby se měli na pozoru před politickými l formami a takzvanou modernizací. Pahmúdí, známý intelektuál vychová v Evropě, jím pohrdal, vždycky byl proti němu a zablokoval mu přístup k i hovi. Šáh Pahmúdímu věřil, což bylo jeho neštěstí." "Nakonec ho zradil."

"Zrazoval ho nejspíš od samého začátku, Roberte. Abdolláh chán a , dí se otevřeně střetli ve třiašedesátém kvůli šáhovým reformám, jimiž dal l vací právo ženám i nemuslimům a uzákonil, že mohou být voleni do ma< Abdolláh samozřejmě spolu s myslícími Íránci viděl, že tohle podráždí vsi náboženské vůdce, zvlášť Chomejního, který právě začínal být populární. "Ani se mi nechce věřit," podivil se Armstrong, "že se k šáhovi nikdo n stal, aby ho varoval." "Bylo jich dost, ale nikdo na něj neměl skutečný vliv. Většinou jsme - al ně nebo veřejně - nesouhlasili s Chomejním. Abdolláh prohrál všechny « s Pahmúdím. Šáh nedal na naše rady a změnil islámský kalendář, tak d všem muslimům, na křesťanský a pokusil se změnit i počítání letopočtu zp až ke Kýrosu Velikému - to rozdráždilo všechny muslimy a taky to byla f věc, která se musela zrušit." Dopil a nalil si znovu. "Pak Pahmúdí VO 657

vyzval Abdolláha, aby šel do hajzlu doslovně, mám to zdokumentované - vyčetl mu, že je hloupý, zaostalý, že žije ve středověku, což není tak překvapující, jelikož pochází z Azerbájdžánu, a nařídil mu, aby nevstupoval do Tehe-1-ánu, pokud k tomu nebude vyzván, jinak že ho nechá zatknout. Zesměšňoval l jeho politickou úlohu, nechal v novinách otisknout posměšné karikatury." "Nikdy jsem netušil, že je Pahmúdí tak pošetilý," nadhodil Armstrong s na-lějí, že ho povzbudí k pokračování, přičemž mu uklouzne něco, co bude mít rěťší cenu. "Naštěstí je - proto taky jsou jeho dny sečené."

Armstrong vzpomínal, jak byl Hašemí neklidný, přestože hovořil s napros-ou sebedůvěrou. Musel na to myslet po celou dobu, co byl v Tabrízu. Bylo ne-ozumné bloumat ulicemi, plnými nepřátelských hloučků, které by je mohly ajmout. Během dne udržovala policie a loajální armáda mír ve jménu ájarollá-ia - v noci bylo mnohem těžší, ne-li nemožné, zabránit skupinkám fanatiků l terorizování některých částí města. "Kdyby nám ten starej ďábel Abdolláh rfchnul, zbavím se jich raz dva," prohlásil Hašemí nasupeně. "Abdolláh chán má pořád ještě takovou moc, i když je napůl mrtvý?" "Ale ovšem, je dědičným náčelníkem obrovského kmene - jeho bohatství, ajené i přiznávané, je možná stejné jako šáhovo, ne jako Mohammada Řezy, de určitě jako jeho otce." "Brzy zemře. Co potom?"

"Jeho nástupce bude mít stejnou moc - za předpokladu, že ten čubčí syn [akím zůstane naživu, aby z ní vůbec něco měl. Už jsem ti říkal, že ho udělal rým dědicem?" "Ne. Co je na tom divného?"

l "Hakím je jeho nejstarší syn, kterého zapudil a poslal v hanbě na léta do hvoje. Je zpátky, vzal ho na milost." "Proč ho zapudil?"

"Běžný důvod - načapali ho, jak kuje pikle, aby se zbavil otce - jako se bdolláh zbavil svého." "Víš to jistě?"

»Ne. Ale je zvláštní, že Abdolláhův otec zemřel na dače tvého Mžitrika v Tbi-ři. Hašemí se ušklíbl nad účinkem svých slov. "Na mozkovou mrtvici." i Jak dlouho to víš?" l "Už dost dlouho. Zeptáme se Mžitrika, až ho chytíme, jestli je to pravda." asmušil se. "Doufám, že Abdolláh zůstane naživu dost dlouho, aby mohl pod-Mit naše úsilí o zastavení války. Pak ať jde k čertu. Nenávidím toho zlovolné-P staříka, který pracuje na dvě strany a nás využívá pro své vlastní účely. Pro-tjsem ho strašil s Pahmúdím. Nenávidím ho, ale Pahmúdímu bych ho nikdy "předhodil, je svým zločinným způsobem velký patriot. - Takže já jedu do lheranu, Roberte. Víš, kde mě najdeš. Budeš chtít společnost do postele?" 'tiSen horkou a studenou tekoucí vodu."

:»Mel bys trochu experimentovat, zkusit pro změnu třeba chlapce. Propána,

james clavelěj netvař se tak rozpačitě. Vždycky mě tak vytočíš, nechápu, proč s tebou mám ta] kovou trpělivost." ..| "Díky."

,| "Vy Angličani jste tak nepřírození, co se rýče sexu; je mezi vámi plno tc- Ľ ploušťů, ať tajných, nebo veřejně známých, což vám ostatním připadá nechutné ; hříšné a mimořádně zločinné, v rozporu s božími zákony což není pravda. ! A přitom v Arábii, kde vztah mezi muži je historicky normální a jak má být ' protože zákon říká ruce pryč od ženy, nejsi-li s ní ženatý, jinak... - je homosc 1 xualita tak, jak vy ji chápete, neznámou věcí. Dává-li muž přednost chlapcům í co má být? Nikdo to tu nepovažuje za známku jeho malé mužnosti. Udělej si í pár zkušeností život je krátký, Roberte. Prozatím ti ji tu nechám, kdybys do. | stal chuť. Neplatí jí nic, urazil bys mě." ; Zmíněná dívka byla Čerkeska, křesťanka, atraktivní, vyspal se s ní ze zdvoří. ! losti, pak jí poděkoval a nechal ji spát v posteli. Příští den ho bavila, uklízel | a vařila, a když se další ráno probudil, byla pryč.

Ľ ' ; Ted hleděl vzhůru na oblohu směrem na západ. Byla mnohem větší tma ne| | minule, stmívalo se rychleji. Čekali další půlhodinu. | "Pilot neuvidí na přistání, Roberte. Jdeme pryč." | "Auto se ještě nehnulo." Vyndal

automatickou pistoli a zkusil spoušť. "Odi jedu, až odjedou i oni, souhlasíš?" 53 Hašemí se na něj upřeně díval. "Nechám dole auto, bude zaparkované ve| směru k Tabrízu. Zaveze tě do našeho bezpečného domu. Počkej tam na mě- Já se teď vrátím do Teheránu. Mám tam vyřizování, které nepočká, důležitě; než je tenhle čubčí syn - myslím, že ví, že po něm jdeme." "Kdy se vrátíš?"

'V. "Zítřka - máme tu ještě nevyřízené účty s chánem." S klením se ztratil ve tm(;| Armstrong se za ním díval a byl rád, že je sám. Hašemí byl čím dál pod' nejsi, nebezpečnější, připravený vybuchnout, nervy napnuté, snad až příliš r pnuté na šéfa vnitřní inteligence s takovou mocí a tajnou bandou školený vrahů. Roberte, je čas vypadnout. Nemůžu, nemůžu, ještě ne. Dělej, Mžitrit pospěš si, na přistání ti svítí měsíc. Těsně po desáté se světla sovětského vozu rozsvítila. Muži zavřeli okéi a odjížděli do noci. Armstrong si zapálil cigaretu a rukou v rukavici chránil i by plamínek proti větru. Vychutnával vůni kouře. Když dokouřil, odhodil dopalek do sněhu, zašlápl ho a odešel. nedaleko ÍRÁNSKO-SOVĚTSKÉ HRANICE. 23.05 HODIN. V malé, primit chatrči Erikki dělал, že spí. Knot plující ve staré hliněné misce naplněné oleje dohasínal a vrhal podivné stíny. Uhlíky doutnaly v hrubém kamenném l a průvanem se rozsvěcovaly. Pootevřel oči a rozhlédl se. Nikdo tu nebyl. hlučně vyklouzl zpod dek a zvířecích kůží. Byl úplně oblečený. Natáhl si l přesvědčil se, že má za páskem nůž, šel ke dveřím a tiše otevřel. SMRŠŤ

Chvilku stál a poslouchal, hlavu lehce nachýlenou. Vysoko plující mraky zanítily měsíc, vítr pohyboval drobnými větévkami borovic. Vesnice byla pod nohovou přikrývkou tichá. Pokud mohl vidět, strážce nikde. Poblíž parkující lvěstědvanáctky rovněž klid. Opatrně, jako by byl na lovu, se obloukem vyhnul hatrčím a zamířil k provizornímu hangáru. Dvěstědvanáctka odpočívala, deky a kůže tam, kde to bylo nejvíc zapotřebí, Sechny dveře zavřené. Postranním okénkem kabiny viděl na sedadlech dva roz-idené domorodce, přikryté dekami. Hlasitě chrápali, pušky opodál. O něco se přiblížil. Strážce v kokpitu držel pušku oběma rukama, byl dokonale vzhůru, lite ještě Erikkiho nespátlil. Ozvaly se tiché kroky a s nimi se přiblížil pach koz, vcí a tabáku. "Co se děje, pilote?" optal se mladý šejk Bájazíd tiše. "Nevím." Strážce je zaslechl, vykoul oknem kokpitu, pozdravil svého náčelníka a za-tnal se, oč jde. "Nic se neděje," Bájazíd mu pokynul mu, aby dál hlídal. Zamyšleně se zadíval do noci. Za těch pár dní, co byl cizinec ve vesnici, si ho ob-?11 a vážil si ho, jako si muž váží lovce. Dnes s ním šel do lesa, aby ho ozkoušel, navíc mu dal pušku. Erikki skolil hned první ranou horskou kozu f dále tak čistě, jak by to udělal on sám. Bylo vzrušující, že měl pušku; přemí-il, co s ní cizinec udělá bude tak pošetilý a obrátí ji proti němu, nebo uteče bjesa,

kde by ho mohli lovit? Ale Rudý nůž lovil jen zvěř a myšlenky si nechal to sebe, i když bylo zjevné, že to v něm doutná. "Cítíte něco - nějaké nebezpečí?" "Nevím." Erikki vyhlédl do tmy a rozhlédl se kolem. Žádné zvuky, jen vítr, ar nočních zvířat na lovu, nic neobvyklého. Přesto byl podivně neklidný. Pořád žádné zprávy?" "Ne, nic nového." To odpoledne se jeden z poslů vrátil. "Chán je moc ne-locný, smrtelně. Ale slíbil, že odpoví brzy." Bájazíd to Erikkimu tlumočil. "Budte trpělivý, pilote," dodal. Nechtěl, aby Oslo ke konfliktu. "Co je chánovi?"

»Je nemocný - posel slyšel, že je vážně nemocný."

»Co když zemře?"

»Zaplatí jeho nástupce - nebo nezaplatí. Insd Alláh." Šejk si trochu nadho-1 pušku na rameni. "Pojďte se schovat, je zima." Z chýše viděli dolů do údo-L Ticho a klid, tu a tam na silnici pod nimi zasvítily reflektory. Sotva třicet minut od paláce a Ázády, říkal si Erikki, a já se odtud nemůžu Kout. Pokaždé, když pouštěl motory, aby dobil baterie, mířilo na něj pět půle. Tu a tam zkusme došel na kraj vesnice nebo - jako dnes vstal, připrave-ff uprchnout pěšky, ale nikdy to nešlo, stráže byly příliš ostražitě. Toho dne při u měl sto chutí risknout to, ale neudělal to. Věděl, že si s ním jen hrají. »Nic se neděje, pilote, běžte spát. Možná zítra dostaneme dobré zprávy. siBůh přeje."

700 james clavb

Erikki mlčel, oči upřené do tmy, neschopen zbavit se zlé předtuchy. m_q že Azáde je v nebezpečí nebo možná... nebo možná se nic neděje a já jsem set z toho čekání a z těch nervů pomát! Nevím, jestli se Rossovi a tomu vojáku podařilo uprchnout, nevím, co je s tím matějebjecem Petrem Mžitrikem. A< Abdolláh? "Jistě, jak si Bůh přeje, ale já si přeju zmizet. Už je čas." Mladý muž se usmál a ukázal přeražené zuby. "Tak to tě budu muset svázs Erikki mu oplatil úsměv, stejně suchý jako jeho. "Počkám celý zítřek a; řejší noc, při dalším východu slunce odejdu."

"Ne."

"Bude to tak lepší pro vás i pro mě. Můžeme jít do paláce s nějakým vaj člověkem, já můžu přís"

"Ne. Počkáme."

"Já můžu přistát na dvoře, promluví s ním, vy dostanete výkupné a " "Ne. Počkáme. Počkáme tady. Tam to není bezpečné."

"Buď odletíme společně, nebo já sám."

Šejk pokrčil rameny. "Varoval jsem tě, pilote."

chánův palác. 23.38 HODIN. Ahmad hnál před sebou chodbou Nežád a,j< ho manžela Mahmúda jako dobytek. Oba rozcuchaní, v nočním oblečení, děšení k smrti, Nežád v slzách. Dva strážci za nimi, Ahmad měl nůž v pohtM vosti. Před půlhodinou vtrhl i se strážemi do jejich pokoje, vytáhl je z loíc-1 koberci a prohlásil, že chán se konečně dozvěděl, že tenkrát o Hakímovi a/~' dě lhali, protože dnes večer jeden ze sloužících přiznal, že jejich hovor žasl také a nic špatného neříkali. "Lži," sípěla Nežád a tiskla se zády k loži, napůl osvětlená světlem svítit kterou jeden ze strážců namířil na její tvář, další držel Mahmúdovi u hlavy? ku. "Samé lži..."

Ahmad vytáhl nůž s čepelí ostrou jako jehla a přiložil jí ho k levému "Žádné lži, Jasnosti! Lhala jste chánovi před Bohem a já dostal od chána r připravit vás o zrak." Dotkl se špičkou nože její kůže. Vykřikla: "Ne, pr prosím, nedělejte to... počkejte... počkejte..." "Přiznáváte, že jste lhala?"

"Ne. Nikdy jsem nelhala. Chci mluvit se svým otcem, on by tohle nikdy! nařídil, dokud by se mnou nepromluvil, chci ho vidět, chci -" ' "Už ho nikdy neuvidíte! Proč by vás měl chtít vidět? Lhala jste předtím,! dete lhát zase!" "Já... nikdy jsem nelhala..."

Zkřivil rty. Celé roky věděl, že lhala, bylo mu to jedno. Teď už ne. "Lhawj před Bohem." Špička se lehce zanořila do kůže. Žena se v panické hrůze| koušela vykřiknout, ale držel jí druhou rukou ústa

a byl v pokušení zanořit."1 ku nože o půl palce hlouběji, pak ven a znovu dovnitř a ven na druhé " a bylo by po všem, navždy po všem. "Lhářko!" [RŠT 701

; "Milost," chroptěla, "milost, ve jménu božím..."

i Uvolnil sevření, ale ne špičku nože. "Já vám milost dát nemůžu. Proste mi-;t od Boha, chán vás odsoudil!" "Počkejte... počkejte," žadonila napůl šílená, cítila, jak se mu napínají svaly ;d chystaným činem, "prosím... nechtě mě jít k chánovi... dovolte mi požá- [ho o smilování, jsem jeho dce-" "Přiznáváte, že jste lhala?" Váhala, v panice se škubavě zachvívala. Špička nože se zabořila o nepatrný busek hlouběji. Zalapala po dechu: "Přiznávám... přiznávám, že jsem přehál" "Ve jménu božím, lhala jste, nebo ne?" vyjel Ahmad.

I "Ano... ano... ano, udělala jsem to... prosím, nechtě mě jít za otcem... pro-' i." Slzy se jí řinuly z očí. Váhal, předstíral, že neví, co dělat, pak se přísně po-al na jejího manžela, který ležel schoulený na koberci a trásl se strachy. f]ste také vinen!" -"Já o tomhle nic nevím, nic," blekotal, "nevím vůbec nic. Nikdy jsem chá-ovi nelhal, nikdy, nikdy, nevím nic..." Ahmad oba hnál před sebou. Strážci otevřeli dveře od pokoje nemocného, "sáde, Hakím a Ajša byli uvnitř, předvolání na poslední chvíli, všichni vystra-ní, v nočním prádle. Opodál s rutinním klidem stála ošetřovatelka. Chán se ráčil, oči podlité krví. Nežád klesla na kolena a překotně chrlila, že přeháně-lo Hakímovi i Azádě, a když Ahmad přistoupil blíž, vyrazila prudce: "Lhala mi, lhala, lhala, prosím, odpusťte mi, otče, prosím, odpusťte... milost... mi-(t..., " naříkala jako smyslů zbavená. Mahmúd kvílel, že o ničem nevěděl, byl (to řekl, samozřejmě by to řekl. Bůh je mu svědkem, ovšemže by nemlčel. ba žadonili o milost - všem bylo jasné, že ji nedostanou. |- Chán hlučné odkašlal. Ticho. Oči všech na něm visely. Pohnul rty, ale žád-yzvuk nevyšel. Ošetřovatelka i Ahmad přistoupili blíž. "Ah'mad zůstat a Ha-pn, Azá'da... ostatní odejdou - oni se strážemi." I Jasnosti," namítla sestra mírně, "nemůže to počkat do zítřka? Už jste se při-| unavil. Prosím, nechtě to na zítřek." | Chán jen potřásl hlavou. "Te'd." I »Neberu za to zodpovědnost, Excellence Ahmade. Prosím, ať to trvá co nej-~í dobu." Odešla znepokojená. Dva strážci trhnutím postavili Nežád ""Amúda na nohy a táhli je pryč, za nimi třesoucí se Ajša. Chán na okamžik ;1 oči a sbíral síly. Bylo slyšet jen jeho těžký, sípavý dech. Ahmad, Hakím áde čekali. Uplynulo dvacet minut. Chán otevřel oči. Jemu se zdálo, Uplynulo pár sekund. "Můj sy'nu, věř Ahmaďovi jako hlav'nímu rádci." | »Ano, otče." LPřísahajte před Bo'hem, oba." jťozorně poslouchal, jak Hakím i Ázáde společně odříkávali: "Přísahám před Ľsni, že budu věřit Ahmadovi jako hlavnímu rádci." Předtím už přísahali na Ľ před celou rodinou, přísahali i na další: budou chránit malého Hasana 'ovát o něj, že ho Hakím učiní svým nástupcem, že oba zůstanou vTabrí-

702

james clav

zu, Ázáde zůstane nejméně dva roky v Íránu, než někam odjede. "Tak se zun Jasnosti," vysvětloval předtím Ahmad, "že nepodlehne žádnému cizímu vij ani vlivu svého manžela, než ji pošleme na sever, ať už se provinila, nebo n» To je moudré, říkal si chán, znechucený Hakímem a Ázádou, že strpěli s Nežádino nařčení přetrvalo nepotrestáno tolik let - přitom nenáviděl Ne i Mahmúda, že jsou takoví slaboši. Žádná odvaha, žádná síla. No nic, " ' se to naučí a ona taky. Kdybych jen měl víc času... "Azá'do."

"Ano, otče?"

"Než'ad. J'aký trest?"

Váhala, znovu vystrašená, protože věděla, jak otec uvažuje, a cítila, že je i v pasti. "Zapudit. Zakázat přístup domů jí i jejímu manželovi a celé rodině.H Hlupačko, nikdy nevychováš chána Gorgonů, pomyslel si, ale na to, aby.if1 řekl nahlas, byl příliš unavený, tak jen kývl a ukázal, že

může jít. Než od<" přistoupila k jeho loži, sklonila se a políbila mu ruku. "Buď milosrdný, pra buď milosrdný, otče." Přinutila se k úsměvu, znovu se ho dotkla a odešla. "Hakíme?"

Syn také vytušil léčku a bál se otce rozzlobit. Přál si pomstu, ale nebyl zlovolný rozsudek, jaký by chán uvítal. "Trvalé zapuzení, nech je odejít bcz' l léře. Ať si v budoucnu vydělávají sami na svůj chléb. Nechal bych je v"" z naší rodiny."

O něco lepší, pomyslel si Abdolláh. Normálně by to byl strašný trest.. když je člověk chán a oni pro něj představují trvalou hrozbu. Propustil ho l vnutím ruky. Podobně jako Azáde i Hakím políbil otci ruku a popřál dobrou noc.

Když osaměli, Abdolláh řekl: "Ahmade?"

"Zítřa bych je vypudil na pustinu severně od Mašhadu, bez peněz, se st mi. Po roce, až si budou jistí, že si zachránili život, a budou mít nějakou a chatrč, zapálil bych jim ji a dal je zabít - i s jejich třemi dětmi." Usmál se. "D'obře, proved' to."

"Ano, Jasnosti." Ahmad mu vrátil naprosto spokojený úsměv. "Teď sp'át." "Spěte dobře, Jasnosti." Chánova víčka poklesla, rysy povolily. Za pár' nemocný silně chrápal.

Ahmad věděl, že teď musí být velice opatrný. Tiše otevřel dveře. a Ázáde čekali na chodbě s ošetřovatelkou. Ta ustaraně prošla dovnitř, -la chánovi tep a pozorně se na něj dívala. "Je v pořádku?" ptala se Azáde od dveří.

"Kdo to může vědět, děvenko? Unavil se, pořádně se unavil. Nejlepší l když teď odejdete."

Hakím se nervózně otočil k Ahmadovi: "Jak rozhodl?" "Zapudit do země severně od Mašhadu, vyloučit z rodiny a poslat je l něž pod dohledem strážců. Zítřa vám to poví sám, Jasnosti." [RŠŤ 703

l "Jak si Bůh přeje." Azáde se nesmírně ulevilo, že nedošlo k nejhoršímu. Ha-'Tn zářil, že chán přihlédl k jeho radě. "Má sestra a já, my, ehm, my nevíme, Evám poděkovat, Ahmade, že jste nám tak pomohl a ukázal pravdu." Děkuji, Jasnosti, ale já jen poslouchal chána. Až přijde čas, budu vám slou-, jako jsem sloužil Jeho Jasnosti, přísahal jsem mu to. Dobrou noc." Ahmad (sám pro sebe usmál, zavřel dveře a vrátil se do pokoje. "Jak mu je?" „Není to moc dobré, ághá." Záda ji bolela a byla vyčerpaná. "Zítřa mě mu-Ľněkdo vystřídat. Měly by tu být dvě ošetřovatelky a jedna vrchní sestra. Je mi Ľo, ale já už sama dál nemůžu."

"Dostanete, co žádáte, ale musíte tu zůstat. Jeho Jasnost velice oceňuje vaši Či. Jestli chcete, dám na něj hodinku dvě pozor. Vedle v místnosti je pohov-. Kdyby se něco dělo, zavolám vás."

"Och, to je od vás opravdu laskavé. Děkuji, ráda bych si chvilku odpočinu-V ale kdyby se probudil, zavolejte mě, jinak mě vzbudte za dvě hodiny, ty mi dou úplně stačit." l Doprovodil ji do vedlejší místnosti, poručil strážci, aby ho za tři hodiny při-H vystřídat, a začal držet stráž. O půl hodiny později se na ni šel tiše podívat. rrdě spala. Vrátil se do pokoje nemocného, zamkl dveře, zhluboka se Hadec-1, rozcuchal si vlasy a utíkal k posteli. Hrubě chánem zatřásl. "Jasnosti," zasy-| v panice, "vzbudte se, vzbudte se!" [Chán se pomalu probíral z těžkého spánku, nevěděl, kde je, co se stalo, nebo STje to noční můra. "Co'o... co'o..." Pak jeho oči zaostřily a viděly Ahmada ýrazem hrůzy ve tváři, což bylo naprosto neobvyklé. Otřásl jím to. "Co'o -" l"Rychle, musíte vstát, Pahmúdí je dole v hale, Abrím Pahmúdí a jeho muči-é ze SAVAMY, přišli si pro vás," vyražel Ahmad udýchaně. "Někdo jim ote-il dveře, zradili vás, někdo vás zradil, Hašemí Fazír vás dal Pahmúdímu jako teš, rychle, vstaňte, přemohli stráže a jdou pro vás..." Chán v hrůze třeštil i. "Jejich příliš mnoho, nezastavím je. Rychle, musíme uprchnout..." Zručně odpojil hadičku přivádějící chánovi výživu do žil, odhrnul příkrývky ačal pomáhat zoufale artikulujícím muži vstát, pak ho hrubě strčil zpátky ítal na dveře. "Příliš pozdě," vydechl, "poslouchejte, už jdou, už jsou tady. unúdí jde v čele, už přicházejí!" Chán prudce dýchal, zdálo se mu, že slyší kroky, vidí Pahmúdího, jeho po-esný obličej a mučící nástroje, myslel, že už jsou na chodbě, a věděl, že něže čekat milost, budou ho držet naživu

tak dlouho, až vykřičí duši. Jako opi-licel na Ahmada, aby si pospíšil, pomohl mu, můžou uprchnout oknem, 2 mu pomůže, sešplhá dolů. Ve jménu božím, Ahmade! Ale nedokázal ze se-tpravit jediné slovo, jen žíly na krku mu námahou nabíhaly. 'Jídalo se, že na Ahmada, který jen stál a pozoroval dveře a nepomáhal mu, Ľa křičí celou věčnost, zatímco kroky jsou blíž a blíž. "Po'moc," podařilo se y konečně vydechnout a klopýtavě vstával z postele, ovšem váha příkrývek ho "˜ zpátky, dusila ho, hrud' ho bolela víc a víc, až to bylo nesnesitelné. neunikneme, už jsou tady, musím je vpustit!"

704 james clavei

Polomrtvý hrůzou viděl Ahmada jít ke dveřím. Z posledních sil na něj volí ať zastaví, ale z hrdla mu vyšel jen přidušený sten. Pak jako by mu v mozku n co prasklo, jiskra přeskočila z nervu na nerv a on pochopil. Bolest přestala, hu cení rovněž. Viděl, jak se Ahmad usmívá. Chán vnímal ticho na chodbě, tich&l celého paláce. Ano, byl skutečně zrazen. Z posledních sil se chtěl vrhnout id Ahmada, náhle vypuknuvší požár v mozku osvětlil cestu do rudého, tepléh»1 a chvějícího se tunelu, v něm vydechl oheň, který měl v sobě, a pohltila ho tma. i Ahmad se ujistil, že chán je mrtev, byl rád, že ho nemusel udusit polštářením Zapojil umělou výživu, zkontroloval, že nikde nejsou žádné zrádné stopy, tutí chu urovnal postel a pečlivě prohlédl pokoj. Nenašel nic, co by ho prozradilo. Namáhavě dýchal, v hlavě mu hučelo, byl opojen obrovským triumfem. Ježte jednou všechno přehlédli, šel ke dveřím, tiše odemkl a nehlučně se vrátil k ložtí Chán s nevidoucíma očima ležel opřený o polštáře, z nosu a úst krvácel. "Jasnosti!" vykřikl ze všech sil. "Jasnosti..." Natáhl se, chvíli ho podržel, paM ho pustil, přeběhl pokoj a s trhnutím otevřel dveře. "Sestro!" s křikem vpadl do vnitř, vytrhl ženu z hlubokého spánku a napůl ji táhl, napůl nesl k chánovi. "Panebože," zamumlala a ulevilo se jí, že se to nestalo, když tu byla sát tenhle šílený chánův strážce by ji mohl obvinít, že to byla její vina. Nejen i kdokoli z ostatních. Teď už byla dokonale probraná. Otřela si čelo, upravila i sy, bez čepce si připadala jako nahá. Rychle mu zatlačila oči a poslouchala, ji Ahmad, zničený žalem, naříká. "S tím se nedalo už nic dělat, ághá," chlácho la ho. "Mohlo se to stát kdykoli. Měl velké bolesti, občas sice polevily, aloí) to jen živoření, tohle je pro něj lepší." "Ano... ano, máte pravdu." Ahmadovy slzy byly skutečné. Slzy úlevy. "/>« Alláh, insd Alláh." "Jak se to stalo?"

"Já... já jsem asi trochu usnul a on najednou... najednou lapal po dechu a S čal krvácel z nosu a úst." Ahmad si utřel slzy a dovolil, aby se mu zlomil hl "Chytil jsem ho, když padal z postele, a pak... pak už nevím, já... on... zhouli se a já... já utíkal pro vás."

í| "Netrapte se s tím, ághá, opravdu se nedalo nic dělat. Někdy to přijde náht Takhle rychle je to lepší." Vzdychna, uhladila si uniformu, ráda, že je po vsál a ona bude moci odejít. "Oh, ehm, musím ho očistit, než přijdou ostatní." "i "Ano. Dovolte, abych vám pomohl, chci vám pomoci."

Pomohl jí umýt krev a připravit ho pro zraky ostatních. Přitom plánoval; l zad a Mahmúda vyhnat před polednem, zbytek trestu do roka a do dne; z)li jestli Fazír chytil Petra Olega; přesvědčit se, že poslovi, který přinesl žádost o'1 kupné, prořízli hrdlo, jak odpoledne chánovým jménem nařídil. Podíval se na mrtvé tělo. Blázne, vážně sis myslel, že dám rozkaz, aby ti tili výkupné, a nechám pilota, aby tě vozil do Teheránu? Proč prodlužovat; o pár dní nebo o měsíc? Je nebezpečné trpět takovou nemocí: mozek se r ží, ach ano, doktor mi říkal, že můžeme čekat, že budeš stále víc ztrácet ro budeš nebezpečnější, mstivější než dřív, nakonec by ses mohl obrátit l imrst

gine! Ale teď, teď je nástupce zajištěný, toho zelenáče lehko zvládnou a s pomoci boží se ožením s Ázádou. Nebo ji pošlu na sever - její škvíra je stejná jako (aždá jiná. Sestra občas pohlédla na Ahmada, vnímala jeho obratné, silné a přesto jem-pé ruce, poprvé za celou dobu byla ráda, že tam je, a nebála se ho. Dívala se, tik si prohrabuje vousy. Lidé jsou zvláštní, říkala si. Musel toho starého muže pravdu milovat.

STŘEDA 28. února 1979

EMRST709

ffirÁN. 06.55 HODIN. Mciver pokračoval v třídění listů z velkého trezoru Ir kanceláři, na stranu dával jen ty životně důležité a ukládal je pak do aktovky. Zabýval se tím už od půl šesté ráno, hlava ho pekelně bolela, záda ještě víc a aktovka byla téměř prázdná. Měl bych toho vzít mnohem víc, říkal si a snažil se pracovat rychleji. Za hodinu nebo ještě dřív přijdou iránské zaměstnanci a on bude muset přestat. ' Mizerové, pomyslel si podrážděně, nikdy nebyli k dosažení, když je potřeboval, a teď, posledních pár dní, se jich nemohl zbavit. To bylo pořád: "Och ne, Excellence, prosím, dovolte, já to za vás zamknu, bude to pro mne čest..." nebo Och ne. Excellence, odemknu vám kancelář, trvám na tom, to není práce pro lasi Excelenci." Možná už jsem paranoik, ale připadá mi, že dostali rozkaz hlí-Łt nás, partneři jsou teď všetečnější než dřív. Skoro jako by po nás někdo šel. A přitom - abych to nezakřikl - zatím jde všechno jako po másle. My by-"lorn měli vypadnout nejpozději v poledne nebo o něco později; Rudí je se vše-tol lidmi nachystaný na pátek a celý náklad náhradních dílů je už na silnici tBandar-e Dělám do Ábádánu, kde je čeká Trident BA, který dostal povolení M Vévodova přítele Zatakiho k evakuaci britských petrolejářů; v Kovízu by touhle dobou už měl mít Vévoda rozmístěné rezervy paliva a všichni jeho apel mají povolení musím to zaklepat na dřevo odletět zítra stopětadva-

710 james clav

cítkou. Tři plné nákladní vozy s náhradními součástkami jedou do Bus a odtud lodí do Al Sargázu; Sekáč, plukovník Čangíz a ten zpropadený mol Hosejn se zatím chovají dobře - znovu zaklepat na dřevo, Scrag nebude i v Lengeh žádné problémy, je tu spousta lodí, na které může náhradní díly ložit, a pak už jen čekat na den D. Jediným slabým místem je Erikki a Azáde. Proč mi, kčertu, nic neřekla a t hle nesmyslně zmizela, prý zachránit Erikkiho! Můj bože, sotva vyvázla z Tál řízu se zdravou kůží a znovu strká svou hezkou hlavu do oprátky. Ženy js bláznivé! Všechny! Výkupné? Blbost! Vsadím se, že její otec, ten starý syčák, i stražil další past. Přitom je to tak, jak říkal Tom Lochart: "Stejně bys jí to i dokázal vymluvit, Mácu. A troufl by sis povědět jí o Smršti?" Žaludek se mu začal svírat. I kdybychom všichni vypadli, s Erikkim a A dou budou určitě problémy. A pak je tu Tom a Sahrazád. Jak - u všech všuci - mám právě tyhle čtyři dostat do bezpečí? Musím to nějak vymyslet. Ještě m; mé dva dny, mož-

Prudce se otočil, neslyšel, že by se dveře otevřely. Goraní, přednosta káno láře, stál ve dveřích. Vysoký, málo vlasů, věřící šik, dobrý chlap, který s nin pracoval už dlouho. "Salám, ághá." "Salám. Jste tu brzy." Očividně byl překvapený nepořádkem a Mciver m pocit, jako by ho načapali na švestkách. "Jak si Bůh přeje, ághá. Já, ehm, já strašně spěchám. Mám toho dnes mo spěchám na ambasádu." Mluvil nepřírozeně, ale nedokázal se ovládnout "Mám, ehm, celý den schůzky a v poledne musím být na letišti. Pro vf v Doušan Taphe musím připravit jakousi zprávu a už se sem nevrátím, ta můžete zavřít brzy a vzít si na celé odpoledne volno - vlastně si můžete volno hned teď." "Och, ághá, díky, ale kancelář by měla být otev-

"Ne. zavřeme na celý den. Půjdu rovnou domů, a když mě někdo bude i dat, zastihne mě tam. Prosím, přijďte sem za deset minut, chci poslat je nějaké dálnopisy." "Ano, ághá, jistě, ághá." Odešel.

Mciver nenáviděl překrucování pravdy. Co se stane s Goraním? ptal se s; sebe už poněkolkáté. S ním i dalšími iránskými zaměstnanci, někteří z nich l li výborní lidé. Co s nimi a jejich rodinami

bude? Celý vynervovaný dodělal nejnutnější. V pokladniče bylo několik set V rijálů. Uložil listiny, zamkl trezor a poslal pár telexů. Ten nejdůležitější ode už ráno v půl šesté do Al Sargázu a kopii do Aberdeenu pro případ, že by. Gavallan zdržel. Stálo tam: "Posílám letecky pět beden součástek do Al Sár""1' na opravy, jak bylo dohodnuto." Byla to šifrovaná zpráva a znamenala, že I ger, Pettikin, on a dva poslední mechanici, kteří zatím nemohli z Tebe odjet, jsou připraveni nasednout dnes na stopětdvacítku, jak měli v plánu,; se na projektu nic nemění.

"Kde jsou ty bedny, ághá?" Goranímu se nějak podařilo najít kopii dálno? ismrst' 777 "Jsou v Kovízu, povezu se příští týden na stopětdvacítce." "Ach tak. Dohlédnu na to za vás. Než půjdete, mohl byste mi, prosím, ještě tfíct, kdy se vrátí naše dvěštdvanáctka? Ta, kterou jsme půjčili Kovízu." "Příští týden. Proč?" "Jeho Excellence ministr a člen rady Alí Kijá to chtěl vědět, ághá." Mciver na vteřinu ztuhl. "Tak? Proč?" "Asi si ji chtěl objednat, ághá. Jeho asistent sem přišel včera večer, když jste (odešel, a ptal se mě na to. Ministr Kijá taky chtěl hlášení o našich třech dvěštd-dvanáctkách poslaných na opravu. Já, ehm, já mu řekl, že co dnes budu mít připravené - asistent přijde dopoledne, takže kancelář nemůžu zavřít." Nikdy o těch třech vrtulnících nemluvili, ani o poměrně velkém počtu sou-íástek, které posílal osobními i nákladními vozy nebo jako osobní zavazadlo -r letadlech místa pro náklad nebyla. Goraní určité ví, že dvěštdvanáctky žád-ou opravu nepotřebovaly. Pokrčil rameny a doufal v nejlepší. "Budou hotové idle plánu. Nechtě mu vzkaz na dveřích." "Och, to by bylo příliš nezdvořilé. Vyřídím mu to osobně. Staví se před polní modlitbou. A zvlášť žádal o schůzku s vámi, má velmi důvěrnou zprávu [ministra Kiji." "Jenže já jdu na ambasádu." Chvilku uvažoval. "Vrátím se co nejdřív." odrážděně popadl aktovku a spěchal dolů po schodech, proklínaje Alí Kiju k ještě zvlášť Alí Babu. . Alí Baba - pojmenoval ho tak proto, že mu připomínal čtyřicet loupežníků l z páru, který s nimi byl dva roky, představoval tu horší půlku - se ztratil při Lwní známce nepokojů. Včera za úsvitu se vrátil a tvářil se, jako by se nic netálo, usmíval se, jako by byl pryč jeden víkend a ne pět měsíců. Trval na tom, C se nastěhuje znovu do svého původního pokoje: "Och ághá, rozhodně to dělám, musíme co nejlépe připravit byt pro návrat Její Jasnosti; příští týden tu úde moje žena a všechno zařídí, ale teď vám budu nosit čaj a topinky já. Ať se feba zničím, ale dnes jsem kvůli vám smlouval, abych dostal čerstvý chléb [(čmléko, a usmlouval jsem opravdu velmi přijatelnou cenu, i když ti lupiči si účtují pětkrát víc než v minulém roce, což je opravdu neskonale smutné, ale rosím, abyste mi dal mé peníze ced' hned, a až banka otevře, můžete mi zapla-lt můj malinký plat..." ! Zatracený Alí Baba, revoluce ho vůbec nepoznamenala. "Malinký?" Pět ochníků pro něj a jeden pro nás, ale ať, je příjemné dostat do postele čaj a to-tanky - ale ne ten den, kdy utečeme. Jak s Charliem propašujeme ven naše za-tzadla, aby nepochopil, že tu něco smrdí? garáži odemkl auto. "Lulu, holčičko, je mi líto, ale je pomalu čas se roz-"čcit. Nevím, jak to provedu, ale určitě tě nenechám nějakému iránskému roš-ovi, aby tě zneužil."

712

james claveli Talbot na něj čekal v prostorné, elegantní pracovně.

"Drahý pane Mcivere is dochvilný a sršíte energií, slyšel jsem už o dobrodružství mladého Rosse i" nu vám, to jsme ale měli všichni štěstí, nemyslíte?" "Ano, to tedy ano. Jak se má?"

"Už se z toho dostává. Chytrý chlap, odvedl setsakramentsky dobrou práci! Poobědvám s ním, pak odletí letadlem britských aerolinek - čistě pro přit že by ho někdo poznal, člověk nemůže být dost opatrný. Nějaké zprávy o -kim? Finové se na nás obrátili s prosbou o informace a o pomoc." Mciver mu řekl o Azádině vzkazu. "Je to nesmysl."

Talbot spojil prsty rukou. "Výkupné nezní moc dobře. Povídá se, ehm, chán je vážně nemocný. Mrtvice." Zarazil se. "To je pro Azádu a Erikkiho lepší nebo horší?" "Nevím. Jestli odejde na věčnost, tak na čas vypukne v Azerbájdžánu zrna a naši pomýlení přátelé na severu se určitě budou snažit toho využít, což j nadzdvihne Carterovi mandle." "Co vlastně teď dělá?"

"Nic, příteli. Je nevinný jak lilie. Nadrobil si tu a vzal roha." "Nějaké další zprávy o tom, že nás znárodní? Podle Armstronga je to už i měř v dohledu." "To ano, jestli v dohledné době ztratíte kontrolu nad svými stroji," uvedl Td bot pomalu a důrazně. Mciver okamžitě zbystřil na maximum. "Mohlo L'" ehm, jít spíš o soukromé zabrání zainteresovanou stranou." -"Máte na mysli Alí Kiju a partnery?"

Talbot pokrčil rameny. "Nám tyhle úvahy nepřísluší, že?"

"Je to oficiální?"

"Dobrý bože, ovšemže ne, drahý příteli!" Talbot byl doopravdy šokc "Jde o čistě soukromý postřeh, rozhodně ne oficiální. Co pro vás můžu úd "Neoficiálně, podle Gavallanových instrukcí, ano?"

"Raději oficiálně."

Podíval se na skeptickou, zarůžovělou tvář před sebou a s ulehčením "To rozhodně ne, pane Talbote. Můj nápad to nebyl. Andy říkal, že byste ! být v obraze." Talbot vzdychl a nasadil rezignovaný výraz. "Dobře, tak neoficiálně." "Dnes, ehm, dnes přesouváme naše ředitelství do Al Šargázu." MclvCT! znovu posadil. "Velmi moudré. No a?"

"Stěhujeme se dnes. Všichni zbývající kooperanti. Stopěťadvacátkou. "Velmi moudré. No a?"

"Končíme všechny operace v Íránu. Počínaje pátkem."

"Myslím, že vzhledem k tomu, že se všichni stěhujete, se to dá očekáv Unaveně vzdychl. "Takže?"

Mciver zjistil, že je velmi těžké říci to, co řečeno muselo být. "V pátek,' v pátek s sebou bereme naše letadla - tenhle pátek." »MRŠT773

"To mě podržte." V hlase zněl upřímný obdiv. "Blahopřeju! Pro všechno na světě, vy jste zmákli toho darebáka Kiju, aby vám podepsal povolení? To jste mu nuseli slíbit nejmiň doživotní členství v královské lóži vAscotu!" |> "No, to jaksi ne. Rozhodli jsme se, že o výjezdni povolení žádat nebudeme, ; by to byla ztráta času." Zvedl se. "Takže brzy na shle" Talbotovi zmizel úsměv z tváře. "Nemáte povolení?" "Ne. Sám dobře víte, že chtějí naše letouny znárodnit, převzít. Ať to nazve-ne jakkoli, rozhodně nám v žádném případě nedají povolení k odletu. Tak jde-ne jen tak," dodal bezstarostně. "V pátek práskneme do bot." "Hrome!" Talbot zuřivé potřásal hlavou. "Ať se propadnu, to je velmi ne-|inoudré," zavrčel. "Jiná možnost není. Takže, pane Talbote, to je všechno, přeju vám dobrý den. Andy chtěl, abych vám to řekl, abyste mohli... abyste mohli udělat, co budete chtít." "Co má, kčertu, tohle znamenat?" vybuchl Talbot.

"Jak to, kčertu, mám vědět?" Mciver byl stejně napružený. "Od vás se čeká, ; budete chránit svoje krajany." "Ale vy-" "Já se zkrátka nenechám připravit o svůj byznys. Tím to hasne!" Talbot nervózně bubnoval prsty. "Myslím, že potřebuju šálek čaje." Zapojil linterkom. "Cecilie, dva šálky toho nejlepšího a pro jistotu tam kápněte trochu Melsonovy krve." .Ano, pane Talbote." Hlas znějící rýmou kýchl.

"Pozdrav pánbů," popřál automaticky. Sladce se na Mcivera usmál. "Jsem tvážně rád, že jste mi nic neřekl. Nic jsem neslyšel, kamaráde." "To jsem sám rád." "Věřte: kdybych někdy slyšel, že se v něčem vezete - jak je ta správná fráze? Jž to mám lovíte v kalných vodách neváhal bych vás navštívit a jménem jfcviády Jejího Veličenstva přivést na správnou cestu." Jeho obočí vystřelilo vzhů-u. "Velká loupež! Bůh mě netrestej, ale přeju vám štěstí, kamaráde." 3INO APARTMÁ. 08.10 HODIN. Stará služebná nesla po chodbě těžký stříbrný tác se snídaní - čtyři vejce naměkko, topinky, máslo, džem, dva drahé šálky na kávu, kávová konvice, z níž se kouřilo, a nejjemnější egyptské bavlněné JUbrousky. Položila tác a zaklepala. "Dále."

"Dobré ráno, Jasnosti. Salám."

"Salám," řekla Šahrazád otupěle. Opírala se o spoustu polštářů na loži z ko-lercu, tvář opuchlou od slz. Dveře koupelny byly dokořán, ozýval se odtud "uk tekoucí vody. "Můžeš to postavit sem, na postel." .Ano, Jasnosti." Stará žena poslechla, vrhla postranní pohled do koupelny l tiše odešla.

"Snídaně, Tommy," zavolala Sahrazád a snažila se, aby to znělo vesele. Zád-1 na odpověď. Pokrčila rameny, trochu popotáhla a málem znovu propukla v slzy. Když se Lochart vrátil do ložnice, zvedla hlavu. Byl oholený a měl na sobě zini-i ní leteckou uniformu - boty, košili, tlustý svetr. "Kávu?" zeptala se s nesmělým úsměvem, jeho stažený obličej a výraz nesouhlasu ji ničily. "Hned." Nebyl nadšen. "Díky."

"Já... objednala jsem všechno, co máš rád."

"Vypadá to dobře, nečekej na mě." Sel k psacímu stolu a uvazoval si roz-J vážně kravatu. Ľ: ,1 "To bylo od Azády báječné, že nám půjčila ten byt na dobu, kdy bude pryč,!! nemyslíš? Je to tu o tolik hezčí než doma." V zrcadle se na ni podíval. "To jsi předtím neříkala."

"Já vím, Tommy, ale prosím tě, nebudeme se hádat!"

"Já se nehádám. Už jsem ti všechno řekl a ty mně taky." Bylo toho dost, věf| děl, že jí je stejně mizerně jako jemu, ale nemůže s tím nic dělat. Začalo to odJ toho večera před dvěma dny, kdy ho Mašang před ní a Sárou napadl, a táhlo svis to jako zlý sen. Oba byli zoufalí a on měl pocit, že se zblázní. Dva dny a dv noci pláče, pořád dokola jeho "Neboj se, nějak si poradíme, Sahrazád" a hov ry o budoucnosti. Jaké budoucnosti? ptal se svého obrazu v zrcadle a znovu n chuť vybuchnout. "Tady máš kávu, miláčku."

Zachmuřeně si ji vzal, posadil se do křesla čelem k ní, ale nedíval se na j Káva byla horká a výborná, ale ošklivou pachutí v ústech nezlepšila; nechal ji l dy skoro nedotčenou, zvedl se a šel si pro bundu. Díkybohu, že letím do . zu, pomyslel si. Do háje se vším! "Kdy tě zase uvidím, drahý? Kdy se vrátíš?"

Porčil rameny a nenáviděl sám sebe. Toužil vzít ji do náručí a říci, že ji < opravdu miluje, ale prošel touhle agónií za poslední dva dny už čtyřikrát a < byla stejně neúprosná jako její bratr. "Odejít z Íránu? Odejít navždy z don va?" křičela. "To nemůžu, nemůžu!" "Ale to by nebylo navždy, Sahrazád. Nějakou dobu bychom byli v Al Sa zu, pak v Anglii, Anglie by se ti líbila, Skotsko taky a Aberd-" "Ale Mašang říká, že -"

"Mašang ať si trhne!" rozzuřil se. Viděl v jejích očích ustrašenost a to zn bilo jeho vztek. "Mašang není Bůh, hrome! Co, kčertu, on může vědět!" vb kala jako vyděšené dítě a couvala od něj. "Och Sahrazád, je mi to líto..." ob ji a šeptal, že ji miluje, a ona se cítila v jeho náručí bezpečná. "Tommy, miláčku, poslouchej mě. Měl jsi pravdu a já jsem se mýlila, by»| moje chyba, ale teď už vím, co mám dělat. Zítra půjdu za Mašangem a ' mluvím ho, aby nás podporoval a... co se děje?" "Ty jsi, sakra, nepochopila jediné slovo z toho, co jsem říkal!" "Och, ale já to chápu, opravdu, dávala jsem pozor, nezlob se zase, při máš na to právo, já vím, ale já " MRŠT 775

Odsekl: "Neslyšela jsi Mašanga? Jsme bez peněz - peníze došly, dům je pryč, on rná výlučnou kontrolu nad rodinnými financemi, a dokud budeš poslouchat 'nic a ne jeho, nedostaneš nic. Ale na tom nezáleží, já vydělám dost pro nás oba! Mužů! Problém je jenom v tom, že musíme odjet z Teheránu. Odjet na... na nějakou dobu." "Ale já nemám žádné doklady, nemám, Tommy, zatím žádné nedostanu a Mašang má pravdu, když říká, že jestli odjedu bez papírů, už mě sem nikdy nepustí. Nikdy." Další slzy a další argumenty; nedokázali najít společnou řeč, slzy, přívaly slz, pak šli do postele a snažili se usnout, ale spánek nepřicházel ani k jednomu. "Můžeš zůstat tady, Tommy. Proč bys nemohl zůstat tady, Tommy?" "Prokristapána, Sahrazád, Mašang to řekl jasně. Nejsem tu vítaný, cizinci musejí pryč. Půjdeme někam jinam. Do Nigérie nebo do Aberdeenu, zkrátka jinam. Sbal si kufry. Nastoupíš na stopětadvacítku a sejdem se v Al Sargázu máš kanadský pas. Jsi

Kanaďanka!" "Ale já nemůžu odjet bez dokladů," naříkala a vzlykala, stejné argumenty, další slzy. Včera ráno, když už se nenáviděl, odložil pýchu a šel na tržiště promluvit i Mašangem, přesvědčit ho - všechno, co chtěl říct, si předem pečlivě připravil. Ale narazil na vysokou zeď a bylo to ještě horší. „Můj otec měl slušný podíl v Iránské vrtulníkové společnosti, který já po-hopitelně zdědil."

"Ale to je skvělé, tím se všechno mění, Mašangu."

"Vůbec nic se tím nemění. Jde o to, jak hodláte zaplatit vaše dluhy, platit bý-Úé manželce a ještě vydržovat mou sestru a její dítě, aniž byste dostával něja-ou podporu?" "Práce neznamená almužnu, Mašangu, tady nejde o žádnou charitu. Bylo by) výnosné pro nás oba. Nemám na mysli partnerství, nic takového, budu pro 5 pracovat. Vy se v byznysu s vrtulníky nevyznáte, já ano, já ho znám skrz na-rz. Mohl bych pro vás vést novou pobočku a okamžitě byste hodně vydělával. nám piloty a vyznám se v operacích. Znáám celý Irán, skoro všechny rafinerie. Ionie by náš problém vyřešilo. Pracoval bych jako ďábel, abych hájil zájmy ro-ainy, zůstali bychom v Teheránu, Sahrazád by porodila dítě tady a -" "Islámský stát musí mít pouze iránské piloty, upozorňoval ministr Kijá. 'cz výjimky," upřel na něj výsměšný pohled. Náhle pochopil. Všechno se zhroutilo. "Ach tak, už rozumím. Žádné výjim-y> ale hlavně ne já, co?" Mašang pohrdavě pokrčil rameny. "Mám hodně práce. Abych to řekl upřím-e, vy v Iránu zůstat nemůžete. Pro vás tu není žádná budoucnost. Pro Sahra-'d není žádná budoucnost s vámi za hranicemi Iránu. Ona by nikdy trvale 'exilu nežila - což by se stalo, kdyby odjela bez mého svolení a patřičných do-adů. Takže se musíte rozvést."

776" james clavell

"Pošlete dnes Šahrazád domů z chánova bytu - to je mimochodem další charita a okamžitě opustíte Teherán. Váš sňatek nebyl muslimský, takže nemá význam. Civilní kanadský obřad se zruší." "Šahrazád nikdy nedá souhlas."

"Tak? Budte v mém domě v šest hodin večer. Skoncujeme to. Až odjedete-vyrovám vaše dluhy v Iránu - nemůžu si dovolit, aby kazily mé dobré jméno. V šest večer přesně. Přeju vám dobrý den." Nevzpomínal si, jak se dostal zpátky do bytu, ale všechno jí řekl. Znovu se rozplakala. Večer šli do Bakravánova domu a Mašang opakoval, co už předtím říkal, a zuřil, že Šahrazád poníženežebrała. "Nebud' směšná, Šahrazád! Přestaň : skučet, tohle je pro tvoje vlastní dobro i pro dobro tvého syna a rodiny. Jesdi , odjedeš s kanadským pasem bez řádných iránských dokladů, nebudeš se smět i vrátit. Žít v Aberdeenu? Bůh té chraň, umřela bys za měsíc zimou a tvůj syn ta-s" kv... Chůva Džárí s tebou nepůjde, stejně by jí nemohl platit; není blázen, ne. odejde z Iránu a od své rodiny navždy. Pomysli na to, že už nás nikdy neuvidíš; dis... pomysli na svého syna..." Pořád dokola, až Šahrazád nesrozumitelní; blábolila a Lochart byl jako omráčený. ->i| "Tommy."

Probral se. "Ano?" zeptal se, když slyšel v jejím hlase starý tón. .!" "Ty, ty mě opouštíš navždy?" zeptala se ve fársí.

"Nemůžu tu zůstat." Byl klidný. Její "ty" to hodně usnadnilo. "Až naši spi lečnost zavřou, nebude tu pro mě práce. Nemám peníze, a i kdyby ten dům a shořel... nevím, nedokážu se jen tak poflakovat." V jeho pohledu nebyla zloto "Mašane má v hodně věcech pravdu život se mnou by ted' za moc nestál a l máš právo zůstat. Je jasné, že bez dokladů by to bylo nebezpečné, musíš myá na dítě, to já vím. Je tu taky... ne, nech mě domluvit," zarazil ji vlídně. "Jc1 taky HBC." To mu připomnělo jejího bratrance Karíma. Další hrůzná zpráa chudák Šahrazád... "Ty - ty mě opouštíš navždy?"

"Letím dnes do Kovízu. Zůstanu tam několik dní, pak poletím do Al 'L' zu. Budu tam čekat, počkám měsíc. Tak budeš mít dost času si všechno do rozmyslet. Dopis nebo zpráva dálnopisem na letiště v Al Šargázu na mé jn dojdou. Když budeš chtít za mnou, kanadská ambasáda to zařídí ok Přednostně. Už jsem to dohodl... a samozřejmě dám o sobě vědět." "Přes Maca?"

"Přes něj nebo někoho jiného."

"Ty, ty se se mnou rozvedeš?"

"Ne, nikdy. Kdybys chtěla nebo... řeknu to jinak, když budeš myslet, zej nutné, že tím ochráníš naše dítě nebo z jakéhokoli jiného důvodu, pak úd co budeš chtít." Ticho se prohlubovalo. Pozorovala ho se zvláštním výrazem v tmavých < jakoby starší než dřív a současně mnohem mladší a křehčí v průsvitné noci šili, zdůrazňující lesk její nazlátlé pokožky. Vlasy jí spadaly přes ramena naj SMRŠŤ

777

Lochart byl vyčerpaný, bezmocný, uvnitř umíral, toužil zůstat, ale věděl, že už k tomu není důvod. Všechno bylo řečeno a teď je to na ní. Na jejím místě bych neváhal, rozvedl se a především se nikdy nevdařoval. "Ty," řekl ve fársi, "ty !se měj krásně, má drahá. Dávám ti sbohem." "Já tobě taky, miláčku."

Sebral bundu a šel. Slyšela, jak se zavřely dveře od bytu. Dlouho se dívala do prázdna, pak si zamyšleně nalila trochu kávy a upila. Byla horká, silná, sladká d dokonale vzpružující. ;.. Jak si Bůh přeje. Buď se vrátí, nebo ne. Buď Mašang ustoupí, nebo neustoupí. V každém případě musím být silná, jíst za dva a myslet na dobré věci, '»by můj chlapec dobře rostl. Odřízla špičku vajíčka. Bylo dokonale uvařené a chutnalo lahodně. ícIVERÚV BYT. 11.50 HODIN. Pettikin přišel do obývacího pokoje s kufrem ' ruce a ke svému překvapení tu zastihl sluhu Alí Babu, jak nejistě leští příborník. "Neslyšel jsem, že ses vrátil. Dal jsem ti přece volno," postavil kufr. "Och ano, ághá, ale je tu moc práce, byt je zaneřádný a kuchyň..." Huňaté hnědé obočí vyletělo do všeho. "Ano, ovšem, je to pravda, můžeš začít zítra." Viděl, jak se dívá na jeho za-izadlo, a zaklel. Hned po snídani ho poslal pryč a řekl mu, aby se vrátil o půl-oci, což by normálně znamenalo, že přijde až ráno. "Teď už vypadni." "Ano. Jedete na dovolenou, ághá?"

"Ne, já, ehm, budu pár dnů u jednoho pilota, tak zítra pořádně uklid' můj okej. Jo, a dej mi tvůj klíč, svůj jsem někam založil." Pettikin natáhl ruku a na-ával si, že ho to nenapadlo dřív. Alí Baba mu ho dal, ale s podivným váháním. Kapitán Mciver tu chce být sám, má moc práce a nechce být rušen. Brzy na pděnou, sbohem." "Ale ághá..."

"Sbohem!" Přesvědčil se, že Alí Baba si vzal kabát, otevřel dveře, napůl ho vy-rcil ven a zavřel. Nervózně pohlédl na hodinky. Skoro poledne a Mciver Jikde, touhle dobou už měli být na letišti. Šel do ložnice, vyndal ze skříně dru-y kufr, rovněž plný, a postavil ho vedle prvního poblíž dveří do bytu. t Dva kufry a taška, pomyslel si. Málo na tak dlouhý pobyt. Ale co, je lepší ce-?°vat nalehko. Možná že tentokrát budu mít štěstí a. vydělám si víc peněz, ne-g> začnu bokem podnikat. A je tu Paula. Jak bych se mohl znovu oženit? Ože-? Zbláznil ses? Malý flirt, na víc se nezmůžeš. Ano, ale sakra, strašně rád bych |oženil a... p Zazvonil telefon. Málem vyletěl z kůže, natolik odvykl jeho zvonění. Zvedl lehátko a srdce se mu rozbušilo. "Haló?"

jffUlarlie? To jsem já, Mac, zaplaťpánbů, že ta věc funguje, zkusil jsem to jen látkou. Zdržím se." |->Problém?"

718 james CLAVEu3

"Nevím, Charlie, ale musím zajít za Alí Kijou - ten parchant pro mě poslali svého pitomého asistenta a jednoho příslušníka Zelených pásek." , | "Co, hergot, může chtít?" Muezzini po celém městě začali svolávat věr(rf-| k modlitbě a rozptýlili jeho pozornost. L

"Nevím, Charlie, ale musím tam být za půl hodiny. Měl bys jet na letiště a já dorazím hned, jak to půjde. Řekni Johnnymu Hoggovi, ať počká." "Dobře, Mácu. Co tvoje věci, máš je v kanceláři?" i "Vyplížil jsem se s nimi brzy ráno, zatímco Alí Baba chrápal, a jsou v kuifi auta. Charlie, v kuchyni

visí jedna Gennina výšivka: „Pryč s hovězí pečínkou“ Mohl bys ji přidat do svého kufru? Schyťal bych to, kdybych ji nevzal. Jestli bití. du mít čas, ještě se vrátím a všechno zkontroluju.“ „Mám vypnout plyn nebo proud?“

„Do háje, já nevím. Nech to tak, jo?“

„Dobře. Určitě nechceš, abych počkal?“ zeptal se, znervóznělý zesílena hlasy muezzinů. „Čekání mi nevadí, možná by to bylo lepší, Mácu.“ „Ne, jeď napřed, já dorazím hned. Ahoj.“

„Ahoj.“ Pettikin se zamračil, a jelikož měl volnou linku, vytočil číslo jelic kanceláře na letišti. Podivil se, když se mu opravdu podařilo dovolat. „Iránské vrtulníky, prosím?“

Poznal hlas manažera nákladního úseku. „Dobrý den, Adwaní, tady kapit Pettikin. Už stopěadvacítka dorazila?“ „Už je na obrazovce, kapitáne, přistane každou chvíli.“

„Je tam kapitán Lané?“

, „Ano, okamžik, prosím...“

Čekal a přemýšlel, co chtěl Kijá.

„Nazdar, Charlie, tady Nogger - máš protekci nahoře?“

„Ne, telefon najednou prostě začal fungovat. Můžeš mluvit?“ „Ne, vyloučeno. Co se děje?“

„S „Jsem pořád ještě v bytě. Mac se zdržel - musí jít za Alí Kijou. Já teď j du na letišti a on přijede rovnou od něj. Jsi připravený nakládat?“ „Ano, Charlie, posíláme ty rotory na opravu, jak nařídil kapitán Všechno podle rozkazu.“ „Dobře. Ti dva mechanici jsou tam?“ | „Ano. A tamty náhradní díly jsou taky připravené.“

„Dobře. Víš o nějakém problému?“

„Zatím ne, brácho.“

„Tak ahoj.“ Zavěsil. Naposledy se rozhlédl po bytě a najednou niu'B smutno. Časy dobré i zlé, ale nejlepší, když tu byla Paula. Oknem spatřila leny kouř nad Džále a teď, když hlasy muezzinů umlkly, slyšel ojedinělott bu. „Kčertu s tím vším,“ zavrčel. Vyšel ven i se zavazadly a pečlivě zamkl Když vyjžděl z garáže, zahlédl Alí Babu, jak se vrací s dvěma muži, které') neviděl. Co, hrome, ten parchant kuje? pomyslel si znepokojeně. »MRŠT 719 ministerstvo

DOPRAVY. 13.07 HODIN. Navzdory polenům, která hořela tkrbu, byla v obrovské místnosti zima a ministr Alí Kijá měl na sobě těžký, lu-liusní astrachánový kožich i klobouk a byl rozzlobený.

„Opakuju, že potřebuju títra dopravit do Kovízu. Žádám, abyste mě doprovodil.“ „Lituji, ale zítra to nejde.“ Mciver jen s přemáháním nedával najevo nervo-utu. „Rád vás doprovodím příští týden. Dejme tomu v pondělí ne“ ' „Překvapujete mě, že poté, co jsem vám tak vyšel vstříc, se musíme

takhle do-idovat! Zítra, kapitáne, nebo... nebo zruším všechna povolení pro naši stopě-idvacítku - případně ji obstavím už dnes až do odvolání!“ Mciver sral před velkým psacím stolem, za nímž se ve velkém vyřezávaném 'esle ztrácel Kijá. „Nešlo by to dnes. Excellence? Máme tu Alouette, který

letí > Kovízu. Kapitán Lochart odle“ „Zítra. Dnes ne.“ Kijá zrudl ještě víc. „Jako ředitel správní rady vám nařizu-; Poletíte se mnou, odlet v deset hodin. Rozuměl jste?“ Mlčky kývl a snažil se uniknout z pasti. „Kde se sejdeme?“ „Kde je ten vrtulník?“ „V Doušan Taphe. Budeme potřebovat povolení.

Tam je bohužel major Dění a mollá, s oběma jsou dost problémy. Nevím, jak to zvládneme.“ Kijův obličej potemněl. „Ministerský předseda vydal nová nařízení ohledně (ollu; nesmějí se vměšovat do vlády a imám s tím naprosto souhlasí. Takže by Íoba měli dát pozor. Sejdeme se v deset ho-“

„Zvenku se ozval obrovský výbuch. Utíkali k oknu, za zatáčkou stoupal do ladné oblohy proužek dýmu. „To vypadá na další bombu v autě,“ napadlo ;lvera. V posledních dnech došlo k několika

takovým pokusům o atentát. alky byli levicoví extrémisté a útočili většinou na ájarolláhy, kteří zastávali ve dé vysoké funkce. t „Hnusní teroristé, ať Bůh nechá uhořet jejich otce a je taky!“ Kijá byl zjevně |děšený, což Mcivera potěšilo. JtnCena za slávu, ministře,“ řekl hlasem plným účasti.

„Nejčastěji bývají čeřím lidé na vysokých místech jako vy.“ |.»Ano... ano... my to víme, víme. Hnusní teroristé...” iMdver se usmíval celou cestu zpátky k vozu. Tak Kijá chce do Kovízu. Dob-i

hodím ho do Kovízu a Smršť bude pokračovat podle plánu. Hlavní silnice za zatáčkou byla částečně

zablokována troskami, jedno auto e hořelo, z jiných se kouřilo; tam, kde auto s bombou parkovalo, zela díra. Blba vyhodila do povětří část restaurace a sousední cizí banky. Všude bylo o raněných, mrtvých nebo umírajících. Agónie, panika a dusivý pach spá-í gumy. -oprava vázla oběma směry. Nedalo se dělat nic jiného než čekat. Po půl-uně dorazila sanitka a příslušníci Zelených pásek s jedním mollou začali ři-tprovoz. Když na Mcivera přišla řada, pobídli ho k jízdě mávnutím a zakle-<- Jak ve zmatku zvyšovaném houkáním klaxonů projížděl troskami, nevšiml (Talbotova bezhlavého těla, napůl pohřbeného pod sutinami restaurace, i

/i/

james clav 720

a nepoznal ani Rosse, ležícího v civilu v bezvědomí opodál u zdi; kabát i rvaný, z nosu a uší mu tekla krev. hala LETIŠTĚ V al ŠARGÁZU - NA DRUHÉ STRANĚ ZÁLIVU. 14.05 HC Scot Gavallan čekal v davu za celní a pasovou přepážkou, pravou paži dosuAl pásce. Hala kypěla životem; z mikrofonů se ozývalo hlášení v arabštině a ai ličtině, velká tabule s odlety a přílety rachotila a objevovaly se na ní časy ai la východů na letištní plochu. Spatřil otce procházet zelenými dveřmi ajeho'< ličeje se rozjasnil. Sel mu naproti. "Ahoj, táti!" "Ahoj, Scote, chlapče!" Gvallan ho šťastně a opatrně objal, dávaje pozor rameno. "Jak je?" "Je mi dobře, táti, vážně, říkal jsem ti to. Už je to fajn." "Ano, věřím ti." Od té doby, co Gavallan v pondělí odletěl, spolu mluvili i lefonicky mnohokrát. Ale telefon není to pravé. "Měl jsem... měl jsem takcn starost..." Gavallan vůbec nechtěl odletět, ačkoliv měl v Anglii naléhavé p covní problémy a schůzi správní rady, kterou předtím odložil, ale anglický lé v nemocnici ho ujistil, že Scot je v pořádku. "Rentgen ukázal, že kost není] škozená, pane Gavallane. Kulka prošla svaem, rána byla ošklivá, ale hojiteltí Scotovi doktor řekl: "Bude to pořádně bolet a aspoň dva měsíce žádné liti Pokud jde o ty slzy... s tím si nelamte hlavu, to je normální reakce na zraň střelnou zbraní. Let ze Zágrosu tomu taky nepomohl - říkáte, že jste unikl v-| kvi? Už jen to samo o sobě by člověka vyšinulo, nemluvě o té ráně. Mě K ano. Necháme si vás tu přes noc." "Je to nutné, doktore? Mně... mně už je mnohem lip..." Vstal, kolena sc< podlomila, a kdyby Gavallan nedával pozor, byl by upadl.

; -1 "Nejdřív něco na uklidnění. Dobrý spánek a bude jako rybička, pane (vallane, slibuji." Lékař dal Scotovi sedativum a Gavallan s ním zůstal, abyutí nil jeho výčitky kvůli Jordonovi. "Jestli za to někdo může, Scote, tak jsem to| Kdybych nařídil evakuaci ještě předtím, než šáh uprchl, je naživu." 8 "Ne, tak to není táti... ty kulky měly zabít mě..."

- "< Čekal, dokud neusnul. Propásl tak svůj spoj, ale podařilo se mu dostat sé< půlnoční let a do Londýna dorazil včas. "Co se, sakra, v Íránu bude dít?" zeptal se Linbar bez úvodu. "Kde jsou ostatní?" Gavallan měl napjatý hlas. V místnosti byl jen jedeni si ředitel - Paul Čoj, přezdívaný Výnosný, který přiletěl z Hongkongu. G< lan si ho dost vážil pro jeho podnikatelské schopnosti - jediným mráčkem la Čojova přítomnost při nehodě Davida MacStruana a Linbarovo naši převzetí funkce tchaj-pana. "Měli bychom na ně počkat, nemyslíte?" "Nikdo jiný nepřijde," utrl se Linbar. "Zrušil jsem jejich funkce, nep buju je. Tchaj-pan jsem já a budu si dělat, co uznám za vhodné. Ne -'

[RSŤ

727

| "Ale ne se Společností S-G, to ne." Ostře se podíval na Čoje. "Navrhuju |ložit to." | Jistě, to můžeme," prohodil Výnosný Čoj ležérně. "Ale hrome, Andy, já při-gl zvlášť jen kvůli tomu a my tři můžeme hlasovat." Ovšem," přisvědčil Linbar. "Jsem kverům, já jsem pro. Čeho se, kčertu, bojíš?" ("Ničeho. Al-" |-"Dobře. Takže máme kvórum. Co je s Íránem?"

| Gavallan se ovládal. "V pátek je den D, když počasí dovolí, uskutečníme falši. Je naplánovaná nejlíp, jak to šlo." I Nepochybuju o tom, Andy," přátelsky se usmál Výnosný Čoj. Byl to po-cdný, nesmírně bohatý muž, už dost přes třicet, dlouhá léta člen správní ra-f Struanů a mnoha dalších

firem, měl spousty akcií mimo Struany, v loďař-ti, farmaceutickém průmyslu v Hongkongu i Japonsku a na čínské burze. Inbar mě informoval, že plánuješ vyvézt jen dvěštedvanáctky Co naše dvěště-ttky a Alouetty?" "Ty tam musíme nechat - nedají se vyvézt. Není jak." Po jeho slovech se hostilo mlčení. řVýnosný Čoj měl dotaz: "Jak je naplánovaná závěrečná fáze Smrště?" í"V pátek v sedm ráno, když počasí dovolí, dám vysílačkou smluveným hes-'n signál k zahájení akce a všechny stroje nastartují. V Bandar-e Dělám bude-i mít čtyři dvěštedvanáctky, velitelem je Rudí. Poletí do Bahrajnu, doplní pa-o, a pak do Al Sargázu; naše dvě dvěštedvanáctky v Kovízu musí natankovat l pobřeží, pak letí do Kuvajtu, kde znovu natankují, a dál do Dželetu, což je růvek nedaleko Saúdí, kde máme ukryté palivo - pak do Bahrajnu a Al Šar-u. Tři v Lengeh, kde je Scragger, by neměly mít žádné problémy, ty rovnou letí do Al Sargázu - Erikki se dostane ven přes Turecko. Jakmile přistanou, němé je nakládat do stroje 747, který jsem objednal, a vypadneme, jak nej-lileji to půjde." I Jaká je naděje, že nepřijdeme o žádného muže a žádný stroj?" Pohled niosného Čoje byl najednou tvrdý. Proslul jako hazardér a hráč, majitel zádních koní a stevard hongkongského dostihového klubu. Říkalo se, že je také alem hráčského syndikátu v Makau. Težko říct, ale podle mě slušná - jinak bych o tom vůbec neuvažoval. uvěř už dokázal dostat ven tři dvěštedvanáctky, což představuje úsporu přes miliony. Jestli se nám to podaří i se všemi dvěštedvanáctkami a většinou sou-tek, bude S-G ve formě." V mizerné formě," doplnil ho Linbar úsečně. ĽRozhodně v lepší, než v jaké budou letos Struani." Uinbar zrudl. "Měl jsi tuhle katastrofu předvídat, ty a ten zatracený Mciver. Házen by viděl, že šáh mele z posledního." p>To stačí, Linbare," odrazil ho Gavallan. "Nepřišel jsem se hádat, jen podat -yu, takže to skončíme a já můžu zase letět. Ještě něco, Výnosný?" ndy, i kdyby se ti podařilo dostat je ven, co s Imperiálem v Severním

722 james clavi

moři? Připravili tě o dvacet kontraktů. Pak je tu ještě objednávka na strojů X63, co s tím?" "Zatraceně hloupá a nesmyslná akce," zhodnotil ji Linbar. Gavallan od něho odtrhl oči a soustředil se. Čoj měl právo se zeptat a on i měl co skrývat... "Pokud budu mít svoje dvěštedvanáctky, situace se znornt zuje, budu mít pro ně spoustu práce. S Imperiálem začnu jednat příští týden nepochybuju, že některé kontrakty dostanu zpátky. Svět šílí po naftě, i ExTex získá další kontrakty s Nigérií, Malajsií a Saudskou Arábií, a až dost naši zprávu o X63, zdvojnásobí spolupráci s námi - stejně jako všechny firmy. My jim zajistíme nej kvalitnější služby, bezpečnost ve špatných po nošeních podmínkách, nižší náklady na pasažéra a míli. Trh je velký, brzy l otevře Čína a " "Naivní sny," ušklíbl se Linbar. "Ty a ten zatracený Dunross máte pořád] vu v oblacích." "Čína pro nás nikdy nebude výhodná," vložil se do toho Výnosný Čoj a l řil se divně. "Souhlasím s Linbarem." "Já ne." Všiml si na Čojovi čehosi divného, ale nával vzteku přehlušil,i chno ostatní. "Ještě uvidíme. Čína musí mít naftu, musí jí mít hodně, i to shrnul, já jsem na tom dobře, řekl bych výborně, zisk za loňský rok i o padesát procent a tento rok možná o víc. Příští týden bu-" Linbar ho přerušil: "Příští týden budeš bez práce."

"Tenhle víkend rozhodné." Vysunul bradu. "Navrhuju sejít se příští poň li. Tak budu mít dost času vrátit se." "Paul a já se vracíme do Hongkongu v neděli. Sejdeme se tam." "To nemůžu absolutně stih-"

"Tak se sejdeme bez tebe." Linbarova zlost propukla naplno. "Jestli se ! nepodaří, jsi vyřízený. S-G se zlikviduje, koupí ji North Sea Helicopters a| chybuji!, že dostanete půl centu za dolar." ... d' Gavallan zrudl. "To je sprostá loupež!" '!', "Jen cena za chybu! Jestli se S-G

potopí, ty jsi skončil a já toho v žádncm;| pádě litovat nebudu. A jestli nemáš lístek, abys mohl přiletět na schůzi rad kdo tě postrádat nebude." Chvěl se potlačovaným vztekem, ale ovládl se. Pak ho něco napadlo a j val se upřeně na Výnosného Čoje. "Jestli se Smršť podaří, pomůžeš mi vy

pit se od Struanů?" Než mohl odpovědět, Linbar zamečel: "Náš kontrolní podíl není na pře "Možná by měl být, Linbare," zamyslel se nahlas Výnosný Čoj. "Tak b možná dostal ze srabu, v jakém jsi. Proč se nezbavit rušivého cleme vy dva si stejně jdete pořád po krku! A kvůli čemu? Radši s tím skon nemyslíš?" nadhodil. Linbar řekl škrobeně: "Ty bys to financoval?"

"Možná. Možná ano, ale jen když budeš pro, Linbare; jinak ne. To rodinná záležitost." r 723 "Nikdy nedání souhlas, Výnosný." Obličej měl zkřivený a posupně zíral na lavallana. "Budu rád, až půjdeš do hajzlu - ty a zatracený Dunross!" Gavallan s předstíraným klidem vstal. "L'vidíme se na příští schůzce vnitřní iy. Uvidíme, co řeknou." "Udělají to, co jim nařídím. Já jsem tchaj-pan. Mimochodem, udělám Vý-isného členem." "To nemůžeš, to je proti Dirkovým zásadám." Dirk Scruan, zakladatel spo-inosti, rozhodl, že členy vnitřní rady mohou být jen rodinní příslušníci, byť | vzdálené přízně, a navíc křesťané. "Přisahal jsi před Bohem, že je budeš dorvat, nepamatuješ?" "Kčcrtu s Dirkovými -zásadami," vybuchl; "tebe se to netýká, ani Dirkův Ód-1, to je tchaj-panova věc. A co se rozhodnu udělat, to záleží jen na mně. Mys-, že jsi strašné chytrý, jenže nejsi. Výnosný vstoupil do anglikánské církve brzy se s mým požehnáním ožení s jednou z mých neteří, protože už je roz-dený - bude patřit do rodiny víc než ty!" Hlučně se zasmál. 'Gavallan se nesmál, Výnosný Čoj raky ne. Pozorovali se navzájem. Věděli, že istky jsou vrženy. "Nevěděl jsem, že jsi rozvedeny. Byl bych ti blahopřál... novému životu a jmenování." : "Jasně, díky," bylo všechno, co jeho nepřítel pronesl. Ot se schnul, aby vzal otcí kufr, protože ostatní cestující se na ně tlačili, ale ivallan odmítl: "Díky, Scote, ale ne, zvládnou co." Zvedl kufr. "Dal bych si (chu a pár hodin spánku. Nenávidím lítání v noci."

k"Genny je venku s autem." Hned když ho spatřil, Scot si všiml, jak je otec avený. "Měl jsi to doma těžké?"

"Ne, vůbec ne. Jsem moc rád, že jsi v pořádku. Co nového?" i" Všechno jde skvěle, táti, přesně podle plánu. Jako hodinky." předměstí TtHERÁNU. 14.35 HODIN. Jcan-Luc, jako vždy elegantní nirormé šité na míru a v botách na zakázku, vystoupil z taxíku. Jak slíbil, pdal stodolarovou bankovku a opatrně ji roztrhl na dvě půlky. "Voila!" [Šofér pečlivě prozkoumal svou polovinu. "Jen jednu hodinu, ághá? Při Bo-t ághá, ne déle?" rJednu hodinu a půl, jak jsme se dohodli, pak rovnou zpátky na letiště. dumít pár zavazadel." Unsa Alláh." Řidič se neklidně rozhlédl. "Tady nemůžu čekat - příliš mnoucí. Jednu hodinu a půl, já za rohem, tamhle!" Ukázal před sebe a odjel. san-Luc vyšel po schodech a odemkl dveře bytu 4a s jižní vyhlídkou na uli-; stromořadím, lohle bylo jeho hnízdečko, i když ho objevila a zařídila je-na Mane-Christine, která tu taky pobývala během svých řídkých návštěv.

724 james clav

Ložnice s velkou postelí pro dva, dobře vybavená kuchyň, obývací pokoj s i kou pohovkou, dobrým hi-fi přijímačem a magnetofonem "K potěše přítelkyň, chéri, pokud si žádnou nedovezeš do Francie!" "Já, chérie! Já jsem milenec, ne dovozce!"

Usmál se sám pro sebe, rád, že jede domů, a jen trochu mrzutý, že tu mu tolik nechat - hi-fi přijímač byl nákladný, desky skvělé, pohovka rozkošných postel, ach, postel tak pohodlná, vína tak obtížně propašovaná, a jeho kuchw ské náčiní! "Espèce de con, "řekl nahlas, šel do ložnice a zkusil telefon. Byl jal obvykle hluchý. ;: Z úhledné skříně ve zdi vyndal kufr

a začal balit, rychle a úsporně, měl) dobře promyšlené. Nejdřív své oblíbené nože a pánev, pak šest lahví nejlepší vína, zbývajících čtyřicet zbyde novému nájemníkovi, dočasnému nájemníka - kdyby se náhodou ještě někdy vrátil zpátky - kterému od zítřka celý byt pn najal za nájem ve francouzských francích, splácený měsíčně předem ve Švýca sku, plus rovněž předem větší solidní obnos za eventuální škody. ř.i Dohoda se připravovala už od chvíle, kdy odjel na Vánoce domu

na dovo nou. Zatímco vy všichni jste byli slepí, pochechtával se, já věděl, co bu Ovšem já mám proti vám obrovskou výhodu. Jsem Francouz. Spokojeně pokračoval v balení. Nový nájemník byl

taky Francouz, starší j tel z ambasády, který už týdny zoufale hledal vhodnou garconnière pro svo mladou milenkou, Gruzínku, která přísahala, že ho opustí, jestli pro ni nesez byt. "Jean-Lucu, nejdražší příteli, pronajmi mi to aspoň na rok, na šest meši tři - důrazně tě varuju, brzy tady z Evropanů zůstanou jen diplomaté. Niko jinému to neříkej, ale mám to od nejvyšší autority z kruhů blízkých Chon nímu v Neauphle-le-Château! My víme všechno nepatří snad jeho četní | tele mezi francouzsky mluvící občany a lidi s francouzskými školami? Moci prosím, já musím vyhovět světlu mého žití." Ubohý starý příteli, pomyslel si Jean-Luc smutně. Jsem rád, že nikdy ncl du muset žádné ženě podkuřovat Marie-Christine má obrovské štěstí, žcjs její manžel, protože se může spolehnout na moje moudré rady! Nakonec zabalil své letecké přístroje a půl tuctu slunečních brýlí. Satynec v jedné zamčené skříni. Společnost mi je samozřejmě nahradí a koupím si a| ve. K čemu staré šaty? Byl hotov, všechno úhledně sbalené. Podíval se na hodinky. Trvalo nit! dvacet dvě minuty. Perfektní. La Doucette v lednici byla krásně vychlazená, l nice navzdory výpadkům proudu pořád fungovala. Otevřel láhev a ochutí Perfektní. O tři minuty později se ozvalo zaklepání na dveře. Taky perfek "Sajádo, chérie, jak jsi krásná," pochválil ji a políbil, ale v duchu si Nevypadáš vůbec dobře, jsi unavená, vyčerpaná. "Jak se máš, chérie!" "Byla jsem nastydlá, nic vážného." Ráno si všimla ustaraných vrásek a t vých kruhů pod očima a věděla, že Jean-Lucovi to neujde. "Nic vážného jsem z toho venku. A ty, chóry 'L "Dnes dobře; zítra?" Pokrčil

rameny, pomohl jí z kabátu, lehce ji zvedl a l imršť725

Ido objetí pohovky. Bylo mu líto rozloučit se s ní. Byla krásná. l Írán byl krás-6, Jako Alžírsko, pomyslel si. „Na co myslíš, Jean-Lucu?" "Jak nás v třiašedesátém vyhodili z Alžíru. Trochu jako tady. Nutí nás odejít :ejným způsobem." Pohnula se v jeho náručí. "Co je?" ' "Svět je někdy nesnesitelný." Neřekla mu nic o svém skutečném životě. "Tak espravedlivý," bylo jí nanic, když si vzpomněla na válku v Gáze v sedmašede-ttém, na smrt rodičů, následný útěk její příběh byl hodně podobný jeho lomyslela na hrůzu Tejmúrovy vraždy a na ně. Udělalo se jí na zvracení, když l představila malého Jásira a uvědomila si, co by mu udělali, kdyby neposlou-hala. Kdybych jen mohla zjistit, co jsou zač... ' Jean-Luc naléval z láhve, která stála na stolku před nimi. "Smutné být vázly, chérie. Nemáme moc času. Santé!" i Vychlazené víno chutnalo jemně a svěže. "Kolik času máme? Ty nezůstaneš?" "Za hodinu musím odletět."

"Do Zágrosu?" 1 "Ne, chérie, na letiště, a pak do Kovízu." "Kdy se vrátíš?"

"Nevrátím se." Ztuhla. Dál ji pevně objímal, za okamžik se znovu uvolnila l on pokračoval - nikdy neměl důvod nevěřit jí. "Mezi námi, Kovíz je jen do-isný, velmi dočasný. Odjíždíme z Iránu, celá společnost je evidentní, že nás l nechťejí, nemůžeme svobodně pracovat, společnost nedostává zaplacené. Vyňali nás ze Zágrosu... jednoho mechanika před pár dny zastřelili teroristi l mladého Scotta Gavallana minula smrtící kulka o milimetr. Tak raději mizí-e. C'est fini."

"Kdy?"

"Brzy. Nevím přesně."

"Budeš... budeš mi chybět, Jean-Lucu," přitiskla se k němu. "Ty mně taky, chérie," řekl jemně a všiml si, že jí tiché slzy zmáčely obě tvá-'. "Jak dlouho zůstaneš v Teheránu?" "Nevím." V jejím hlase nebyla ani stopa po úzkosti, kterou cítila. "Dám ti ou adresu v Bejrútu, budou vědět, kde jsem." "Mě najdeš přes Aberdeen."

Seděli na pohovce, ona v jeho náručí, hodiny na římse nad krbem tikaly. Jin-y tiše, ale dnes hlasitě, oba si uvědomovali, jak čas míjí a že nastal konec, i když e z jejich vlastní vůle. "Pojď se milovat," šeptala, i když se jí nechťelo, ale věděla, že se to od ní čeká. "Ne," statečně předstíral, že je silný za ně oba, přitom věděl, že postel se od lšj ceká, a potom se obléknou a budou se chovat jako Francouzi, budou brát Onec své lásky rozumně. Jeho oči zalétly k hodinám. Zbývalo čtyřicet tři minut. f "Nechčeš mě?" "Víc než kdy jindy." Dlaní přikryl její prs a rty jí přešel po šíji. Voněla jem-te a příjemně, připravená začít.

726" jamf..s clave' |

"To jsem ráda," zašeptala stále stejně sladce, "a taky jsem ráda, že jsi řekl i Chci tě na dlouhé hodiny, miláčku, ne na pár minut, ne led. Spěch by Ů chno pokazil." Na okamžik ho to zaskočilo, protože v té hře, kterou hráli, neočekával s. bit. Ale když už to bylo řečeno, byl taky rád. Je od ní statečné, zřící se tak rozkoše, pomyslel si a cítil, že ji hluboce miluje. Je mnohem lepší vzpomínati krásné chvíle, než všechno uspěchat. Rozhodné mi to ušetří hodně potu ari mahv; ani jsem se nepřesvědčil, jestli je tu horká voda. Ted můžeme sedět, vt vídat a těšit se z vína, trochu si poplakat a byt šťastni. "Ano, souhlasím. Tál jsem rád." Znovu přejel rty její hrdlo. Cítil, jak se chvěje, na okamžik byl v | kušení rozpálit ji, ale zavrhl to. Chudinka malá, proč ji mučit? "Jak odletíte, miláčku?"

"Všichni najednou. Víno?"

"Ano, ano, prosím, je moc dobré." Usrkla trochu, osušila si tváře a povíd si s ním, aby zjistila víc o tom zvláštním odletu. Oni i Ilias budou mít určitě i dost, že se dovědí rakovou zprávu, možná se mi tentokrát podaří zjistit, l jsou. Dokud to nebudu vědět, nemohu svého syna chránit. Ach Bože, pór) mi vyžrát nad nimi. "Mám tě tak ráda, choří."

teheránské LETIŠTĚ. 18.05 HODIN. Johnny Hogg, Pettikin a Nogger užasle na Mcivera. "Zůstáváš nepoletíš s námi?" vypravil ze sebe Pettikindl "Ne, už jsem vám to povídal," řekl Mciver energicky. "Musím zítra (vodit Kiju do Kovízu." Stáli vedle jeho vozu na parkovišti, z doslechu zvěc uší; do stopěťadvacítky na asfaltu dělníci nakládali několik posledních bo nevyhnutelného dohledu Zelených pásek a molly. "Toho mollu jsme tu ještě neviděli," upozornil Nogger nervózně. Jako i ní se snažil nedař najevo neklid. "Jsou všichni připraveni nastoupit?"

"Ano, Mácu, kromě Jean-Luca." Pettikin byl celý nesvůj. "Nemyslíš, to měl risknout a vykašlat se na Kiju?" "To bv byla strašná hloupost, Charlie. Není proč dělat si hlavu. O vS dohodneš na letišti v Al Šargázu s Andym. Já tam dorazím zítra. V Kovtal stoupím s ostatními chlapci na stopěťadvacítku." "Proboha, vždyť oni mají všichni povolení, ale ty ne," zhrozil se Nog "Proboha, Noggere, nikdo z nás nemá povolení odletět odtud, s Mciver. "Jak, hrome, můžeme mít jistotu ohledně chlapců v Kovízu, doli budou v letadle a pryč z íránského vzdušného prostoru? Není proč dělat: rošti. Všechno hezky popořadě. Ted' je na programu odlet téhle posádky. xi, které zastavilo smykem, vystoupil Jean-Luc, dal šoférovi druhou bankovky a kráčel k nim s kufrem v ruce. "Alors, mes amis, "spokojeně se usmál. "<a marche?"

ST

727

Mciver vzdychl. "Je to od tebe pěkné, že rozhlašuješ, že letíš na dovolenou, an-Lucu." Ůcože?".

"Ale nic." Měl rád Jean-Luca pro jeho nadání, vaření a přímočarost. Když se avallan Jean-Lucovi zmínil o Smršti, řekl bez zaváhání: "Já rozhodně budu pi-(tovat jednu z našich dvěšředvanáctek v Kovízu - pakliže budu moct přiletět k středu do Teheránu a pár hodin tam zůstat." "Kvůli čemu?"

"Šmarjá, vy Angličan!! Asi abych se rozloučil s imámem!" Mciver se na Francouze zazubil. "Jaký byl Teherán?" "Magnifique!" Oplatil mu úsměv a v duchu si pomyslel, že takhle mladě Mac evypadal už kolik let. Kdo je ta dáma? "Et toi, mon vieux?" : Za ním spatřil Mciver druhého pilota Jonese. Bral schody po dvou a mířil nim. Na asfaltu nezůstaly žádné bedny a íránští zaměstnanci kráčeli zpátky do inceláře. "Je všechno na palubě?" ; "Všechno, kapitáne, kromě cestujících," oznámil Jones věčné. "Kontrola už (podrážděná a říká, že máme zpoždění. Musíme si pospíšit." ! "Povolení k přistání v Kovízu ještě platí?" "Ano, bez problémů." F Mciver se zhluboka nadechl. "Dobrá, jdeme na to, přesně podle plánu, až na že já si vezmu papíry, Johnny." Hogg mu je podal a všichni tři, Mciver, »gg a Jones, šli rovnou k molloví v naději, že odvrátí jeho pozornost. Podle idchozí dohody byli na palubě už dva mechanici, navenek jako nosiči. "Do-f den, ághá," Mciver obřadně předal

mollovi letecký protokol a zablokovali Imý výhled na schůdky. Nogger, Pettikin a Jean-Luc hbitě zmizeli dovnitř. Mollá listoval protokolem, na který očividně nebyl zvyklý. "Dobře. Teď pro-Tdka," rozhodl anglicky se silným akcentem. ("To je zbytečné, ághá, všech-" Zmlkl. Mollá a dva gardisté už kráčeli ke klídkům. "Hned jak budeš na palubě, Johnny, nastartuj," poručil tiše a vydal za nimi. Kabina byla plná beden, cestující už seděli, pásy zapjaté. Všechny oči se peč-t vyhýbaly mollovým. Mollá na ně upřeně zíral. "Kdo ti muži?" víciver bodře halasil; "Mají nárok na vystřídání, ághá." Jeho vzrušení stoup-fkdyž motory začaly výt. Ukázal namátkou na Jean-Luca. "Pilot pro střídání ĽKovízu, ághá." Rychle dodal: "Výbor z věže žádá, aby letadlo odstartovalo. Ľpíšíte si, ano?" »Co v bednách?" Mollá se podíval do kokpitu, odkud Johnny Hogg zavolał Ľskonalem fársí: "Promiňte, že ruším, Excellence, jak si Bůh přeje, ale věž na-e okamžitě odstartovat. Dovolíte, prosím?" "10, ano, ovšem, Excellence pilote." Mollá se usmál. "Vaše fársí je velmi > Excellence." dekuji, Excellence. Bůh vás opatruj a žehnej imámovi." skuji. Excellence pilote, Bůh vás opatruj." Odešel.

725 james clavm

Cestou ven se Mciver zastavil v kokpitu. "Co to bylo, Johnny? Netušil j& že ovládáš fársí." "Taky že ne," konstatoval Hogg suše a pověděl mu, co molloví řekl. "Nau jsem se asi tři věty, tužil jsem, že by se to mohlo hodit." Mciver se usmál. "Jsi jednička!" Pak ztlil hlas: "Až budeš v Kovízu, prémii Vévodu, aby nějak Sekáče zmákl a zařídil odlet chlapců co nejdřív ráno. Něčí aby u toho byl Kijá, až budou startovat - ať je pošle pryč co nejdřív, jakýmli způsobem. Chápeš?" "Jasně, ovšem. Velmi prozíravé."

"Dobře doleťte - na viděnou v Al Sargázu." Zatímco se rozjížděli po asfal ukázal jim vztyčené palce, Jakmile se vznesli do vzduchu, Nogger zajásal: "Hurá, povedlo se!" Všicl se přidali, až na Jean-Luca, který se pověřčivě pokřižoval, a Pettikina, který i klepal na dřevo. "Měříte," zakřičel, "šetři si plíce, Noggere, možná tě z K nepustí. Jásat budeme až v pátek, ještě jsme nepřeletěli Záliv!" "Máš pravdu, Jean-Lucu," souhlasil Pettikin, sedící u okna vedle něj. se, jak letiště ubíhá dozadu. "Mac měl náladičku. Takhle spokojeného jsem l neviděl už celé měsíce, a přitom byl ráno pěkně zkrouhlý. Zvláštní, jak se lid rychle mění." "Ano, zvláštní. Já bych byl taky pěkně zkrouhlý, kdyby mně někdo takh| změnil plány." Jean-Luc se pohodlně usazoval a opřel se, v myšlenkách u Saji dy a jejich rozloučení, které mu náhle připadalo důležité a plné nosta Podíval se na Pettikina a viděl, jak se mračí. "Co je?" "Jen mě napadlo, jak se vlastně Mac dostane do Kovízu."

"Vrtulníkem, to je jasné. Jsou tam dvě dvěstěšestky a Alouette." "Tom dnes odletěl s Alouett do Kovízu a žádní piloti tam nezbyli." "Tak pojede autem, nic jiného mu nezbyde. Proč?"

"Myslíš, že by byl takový blázen a letěl s Kijou sám?" . "Sílíš? Ovšemže ne, takový cvok -" svraštil obočí. "Merde, je takový cvofci ŘEDITELSTVÍ VNITŘNÍ ZPRAVODAJSKÉ SLUŽBY. 18.30 HODIN. Hašemí Fazír ! u okna své pracovny s výhledem na střechy města, na minarety, obrovské i ty vedle moderních, výškových hotelů a budov. V dálce pomalu doznívali lání muezzinů po západu slunce. Ve městě bylo o něco víc světla než Ji Vzdálená střelba. "Čubčí syni," zamumlal, a aniž se otočil, ostře dodal: "to všechno, co řekla?" "Ano, Excellence. ,Za pár dní.' Řekla, že si je skoro jistá, že ten Francouzi věděl, kdy přesně odletí."

"Měla se přesvědčit. To je nedbalost. Nedbalí agenti jsou nebezpeční. Takt dvěstědvanáctky, co?" "Ano, tím si byla jistá. Taky myslím, že je nedbalá a měla by se potřeše Hašemí slyšel v hlase zlomyslné potěšení, ale nenechal si tím kazit' SMRŠŤ729

' náladu, jen nechal myšlenky bloudit a přemýšlel, co se Sajádou Bertolinovou a její informací. Byl sám se sebou velice spokojený. Dnešní den byl skvělý. Jeden z jeho tajných společníků byl jmenován zástupcem Abríma Pahmúdího v organizaci SAVAMA. V poledne přišel dálnopis ,

potvrzující smrt Abdolláha chána. Okamžitě odpověděl a požádal na druhý den -o soukromou schůzku s Hakímem chánem, současně si rezervoval jeden z leháčků dvoumotorových letounů. Talbotův odchod do pekla proběhl perfektně, a když prohlížel oblast, v níž vybuchla bomba, nenašel ani stopy po skupině 4/a, lidech, kteří to provedli. Když k tomu došlo, pochopitelně ho zavolali nejdřív. Očití svědci si nevšimli žádného zaparkovaného vozu. "V jednu chvíli nebeský klid a najednou peklo." Před hodinou volal osobně Abrím Pahmúdí, aby mu oficiálně blahopřál. Ale L on se té pasti vyhnul a důrazně popřel, že by měl s výbuchem něco společného - raději moc neupozorňoval na podobnost s první bombou, která roztrhala na kusy generála Džanana, raději nechal Pahmúdího hádat a trochu ho napínal. .Potlačil smích a řekl vážně: "Jak si Bůh přeje, Excellence, ale tohle byl očividně další útok těch prokletých teroristů. Po Talbotovi jsme nešli, i když jeho konec inepochybně mnohé vyřeší. Je mi líto, že vám to musím říct, ale útok byl opět směřován proti imámovým oblíbencům. Dávat vinu teroristům a tvrdit, že útok byl namířen proti ájatolláhům a mollům, kteří chodili do tamní restaurace, je jednak vyděsilo a jednak to pěkně odvedlo pozornost od Talbota a předešlo se pak nadměrné pozornosti Britů - zejména Roberta Armstronga, pokud se o tom doví. Zabil tak jednou ranou několik much." Hašemí se otočil a podíval se na Solejmána al-Vaílího, muže s ostrými rysy, vůdce skupiny 4/a, který instaloval dnešní bombu - muže, který chytil Sajádu Bertolinovou v Tejmúrově ložnici. "Za pár minut odlétám do Tabrízu. Vráť se zítra nebo pozítří. Bude se mnou vysoký Angličan jménem Robert Armstrong. Ať ho jeden z tvých lidí sleduje, ať zjistí, kde bydlí, a pak ať ho za tmy někde v ulici vyřídí. Sám to nedělej." "Ano, Excellence."

Hašemí znovu prošel svůj plán a nenašel chybičku. "Ve svatý den, v pátek." "To je ten muž, kterého měla svést Sajáda?"

"Ano. Ale už jsem si to rozmyslel." Robert už nemá žádnou cenu. Víc než to; | přišel jeho čas.

"Máte pro ni jinou práci, Excellence?"

"Ne. Tejmúrovu skupinu jsme zlikvidovali."

"Jak si Bůh přeje. Smím něco navrhnout?"

Hašemí se na něj pozorně zadíval. Solejmán byl jeho nejschopnější, nejspolehlivější a nejkrutější člověk, vůdce skupiny 4/a s krycím povoláním menšího agenta zodpovědného přímo jemu. Tvrdil, že pochází z hor severně od Bejrútu, L Mé žil předtím, než jeho rodina byla vyvražďena křesťanskými vojáky. Hašemí "o najal před pěti lety, poté, co ho za úplatek získal ze syrského vězení, kde byl avřený jako odsouzenec na smrt za vraždy a loupeže na obou stranách hranice.

730 jam ES CLAVELLÁ ;x

Obhajoval se jediným: "Zabíjel jsem židy a nevěřící, jak nařídil Bůh, takže jsem | dělal dílo boží. Jsem mstitel." "Co chceš navrhnout?" zeptal se. .1 "Ona je obyčejná agentka

PLO, nijak zvlášť schopná a momentálně nebezpečná - snadno by ji mohli získat Izraelci nebo CIA a využít ji proti nám. Jako dobří rolníci bychom měli zasadit zrno tak, aby dalo úrodu." Usmál se. "Vy jste dobrý rolník. Excellence. Navrhuju, aby se vrátila do Bejrúcu, že my, co jsme ji s přistihli jako kurvu, chceme, aby tam teď pracovala pro nás. Necháme ji, aby s jako náhodou vyslechla nás rozhovor - budeme předstírat, že jsme z buňky křesťanských milicí z jižního Libanonu, že jednáme podle izraelských pokynů 'i v zájmu jejich pánu z CIA." Tiše se zasmál, když viděl, jak je jeho zaměstnává- L tel upřímně překvapený. "A pak?"

"Co by udělalo z vlašné palestinské agentky zuřivou a mstivou kočku?" Hašemí se na něj díval. "Co?"

"Dejme tomu, že někteří z těch křesťanských ozbrojenců, pracujících pro'1 Izrael, zlomyslně a veřejně ublíží jejímu dítěti, hodně mu ublíží, den předtím? než se ona vrátí, pak se vypaří - to z ní

přece udělá zapřísáhlou nepřítelkyni na-» | šich nepřátel, ne?" , |
 Hašemí si zapálil cigaretu, aby zamaskoval své znechucení. "Souhlasím, že dř| není užitečná."
 Všiml si záblesku podrážděnosti. ,d' "Jakou cenu má to její dítě? Jakou má
 budoucnost?" vedl Solejmán zarpuU-ra le svou. "S takovou matkou a svými křesťanskými
 příbuznými zůstane křcsila něm a přijde do pekla." ' "Izrael je náš
 spojenec. Budeme se držet stranou Středního východu, nebtťi přijdeme o krk. Zakazuju ti to!"
 fo "Když zakazujete, pak je to zakázané, pane." Uklonil se a souhlasně kyvks "Při hlavě mých dětí."
 'v "Dobře. Dnes sis počínal velmi dobře. Děkuji ti." Sel k trezoru a vyndal swK zek použitých
 stodolarových bankovek. Solejmánův obličej se rozsvítil. "Tadyje| odměna pro tebe a tvoje lidi."
 "Děkuji, děkuji vám, Excellence. Bůh vás ochraňuj! Ten muž jméně Armstrong je už téměř mrtev."
 Ještě jednou se vděčně uklonil a odešel. Když osaměl, odemkl Hašemí zásuvku a nalil si whisky.
 Tisíc dolarů je p Solejmána a jeho tři děti učiněné bohatství, ale je to moudrá investice, porn) lei si
 spokojeně. Ano. Jsem rád, že jsem se rozhodl ohledně Roberta. Ví p8 mnoho, podezírá příliš
 mnoho nenavrhl snad moje skupiny? "Skupina 4/a.' musí využívat pro dobré cíle, Hašemí, ne pro
 špatné," vysvětloval sebejistým t< něm. "Jen tě varuju, mají velkou moc, mohla by jim přerůst přes
 hlavu a obť tit se proti tobě. Vzpomínáš na starého muže z hor, ne?" Hašemí se zasmál,
 zamaskoval šok, že Armstrong čte jeho nejtajnější my lenky. "Co se mnou má starý Sabbáh a jeho
 assasíni společného? Zijt" SMRŠT737
 | ve dvacátém století, nejsem náboženský fanatik. A co je hlavní, Roberte, nepatří | mi hrad
 ALunút!"
 S. "Je tu hašíš a víc než jen to."
 | "Nechci narkomany ani vrahy, chci muže, kterým můžu věřit." ř "Assasín" vzniklo od
 "hasliashin", označení pro toho, kdo bere hašíš. Podle [legendy žil v jedenáctém století na své
 neporazitelné tvrzi, hradě Alamútu, v horách nedaleko Kazvínu, Hasan ibn as-Sabbá; tam nechal
 vystavět tajné zahrady připomínající rajske zahrady popsane v Koránu, z fontán tekly víno a med a
 krásné ochotné pannv řešilv přítomné. lady návštěvníci dostali ochutnat hašíš, aby věděli, jaké
 scestí je čeká po smrti v ráji. Za dva tři dny radovánek byli vráceni do střízlivého stavu a za
 absolutní poslušnost jim byl slíben brzký návrat do těchto zahrad. Z hradu Alamút Hasanova
 fanatická banda prostoduchých požívačů hašíše -assasínů terorizovala Persii a brzy se dostala až
 na Střední východ. Jejich moc trvala téměř dvě století, až do roku 1256, kdy Bátú, vnuk
 Cingischána, přišel do Persie a postavil své hordy proti Alamútu; rozbořil ho kámen po kameni a
 zašlapal assasínv do prachu. Hašemí sevřel rtv do úzké čárky. Ach, Roberte, tak rv jsi prohlédl můj
 tajný plán - zmodernizovat Hasanovu myšlenku. Realizace je teď snadná šáh je pryč, země ve
 zmatku. Je to tak jednoduché se všemi možnými drogami, halu-cjnogenv a spoustou
 prostoduchých fanatiků, kteří si přejí stát se mučedníky, | k čemuž potřebují jen správné vedení a
 pak odstraní, koho jim řeknu. Jako I Džanana a Talbota. A tebe!
 E Ale s jakými zrůdami se musím stýkat! Jak mohou být tak krutí, že je těší zvrhlost jako
 odřezávání mužských genitálií? Jak vůbec mohou uvažovat, že ublíží dítěti? Je to snad tím, že
 pocházejí ze Středního východu, žijí na Středním východě a jinam nepatří? Je to hrůza, že se od
 nás nic nenaučí, nemají už-i-I tek z naší staré civilizace. Říše Kýrose a Dária se musí vrátit, v roní měl
 šáh pravdu. Moji assasíni půjdou jako první, i kdyby se měli vrátit až do Jeruzaléma. S průběhem
 dne byl naprosto spokojený. Upil whisky, chutnala výborně. fMěl ji raději bez ledu.

ČTVRTEK

I. BŘEZNA 1979

vesnice NEDALEKO SEVERNÍ HRANICE. 05.30 HODIN. Ve světle falešného svítání fi Erikki natáhl boty, leteckou bundu měkká, hodně nošená kůže šustila - nůž z pouzdra zasunul do rukávu. Otevřel dveře chatrče. Vesnice spala pod ná-lsem sněhu, stráže nikde neviděl. V přístřešku, kde stál vrtulník, byl taky klid, l věděl, že je stále dobře hlídáný. Přesvědčil se o tom několikrát v různou do-t během dne i noci. Naprosto bdělé stráže se na něj pokaždé z kabiny i koktu zdvořile usmály. Neměl šanci zdolat všechny tři a uprchnout. Jeho jedinou idejí byl útěk po vlastních nohou, plánoval ho od předvčerejšího dne, kdy duvil s Bájazídem. Všemi smysly pátral v temnotě. Hvězdy byly zakryty slabými mraky. Ted'. Svným krokem vyklouzl ze dveří a zamířil kolem řady chýší ke stromům. Bjednou se ocitl v síti, která jako by spadla z nebe. Čtyři domorodci drželi čtyři rohy sítě, určené pro lov divokých koz. Zručně |Utahovali víc a víc, a přestože řval vzteky a díky své ohromné síle některé pro-TSy rozerval, brzy bezmocně ležel svázaný ve sněhu. Chvíli jen oddychoval, pak E znovu pokusil svá pouta protrhat. Nemohoucností a zoufalstvím hlasitě sku-'l Čím víc se sítí bojoval, tím víc se stahovala. Nakonec to vzdal, zůstal ležet ; zádech, snažil se popadnout dech a rozhlédl se. Kolem dokola stáli ves-

736 james clavei

ničané, všichni byli vzhůru, oblečení a ozbrojení. Zjevně na něj čekali. Jestí nikdy neviděl v očích takovou nenávist. Bylo zapotřebí pěti mužů, aby ho napůl přenesli a napůl odtáhli do chýši kde se konala shromáždění. Hrubě s ním mrštili na špinavou zem před seji Bájazída, který seděl se zkříženýma nohama na čestném místě u ohniště. Chý-| se byla prostorná, stěny očazené a domorodci ji zaplnili do posledního místa. "Tak," řekl šejk. "Ty sis troufl neposlechnout mě?"

Erikki mlčky ležel a sbíral sílu.

"V noci se jeden z mých mužů vrátil od chána." Bájazíd se třásl vzteky. "Vče-1 ra odpoledne podřízli mému poslovi na rozkaz chána a v rozporu se všemi za-" kóny slušnosti hrdlo! Co na to řekneš? Podřízli ho jako psa! Jako psa!" "Já... nemůžu věřit, že by chán tohle nařídil," odmítl bezmocně. "Nemůžu; tomu věřit."

"Ve jménu božím! Podřízli mu hrdlo. Je mrtev a my jsme zneuctěni. Vsich-, ni, i já! Zneuctěni kvůli tobě!" | "Chán je ďábel. Mrzí mě to, ale já ne-"

"My jednali s chánem čestně a s tebou taky. Ty jsi válečná kořist, máš za žc'1 nu jeho dceru a on má víc pytlů zlata než koza chlupů. Co je pro něj deset nu-l lionů rijálů? Kus kozího trusu. Horší je, že nás zneuctil. Ať ho Bůh ztrestá!" 'i Hlouček kolemstojících zašuměl, protože i když nerozuměli anglicky, vydri-| li jeho hněv. l'% Znovu ta nenávist. "Insd Alláh!

Ted' tě pustíme, jak sis přál. Můžeš odejiti a my tě budeme lovit. Nezabijeme tě kulkou, a slunce západu stejně nedožijeí,| Tvoje hlava bude dar pro chána." Zopakoval trest ve svém jazyce a mávl rukpu| Muži vykročili. ' "Počkejte, počkejte!" Strach vnukl Erikkimu

nápad. ' "Chceš žebrot o milost?" odfrkl Bájazíd pohrdavě. "Myslel jsem, že jsi mu« proto jsem nechtěl, aby tě podřízli ve spánku." "Nechci milost, chci pomstu!" zařval. "Pomstu!" Nastalo užaslé ticho. "I sebe i pro vás! Vy se snad nechcete za takovou potupu pomstít?" i "Co je to za trik?"

"Pomůžu vám získat zpátky čest. Já osobně. Vnikneme do chánova pátí a pomstíme se mu." Erikki se modlil ke svým starým bohům, aby jeho řeč ZO la jako zlato. "Zbláznil ses?"

"Chán je můj nepřítel. Proč by vás připravoval o čest, když ne kvůli má? Chtěl váš hněv namířil proti mně! Já se v paláci vyznám a ve zlomku vteřiny dostanu s patnácti muži do-"
r4, "Šílenství," zamračil se šejk. "Máme riskovat svoje životy jako blázni žít! hašišem? Chán má příliš mnoho stráží."

.r-; | "Padesát tři na zavolání uvnitř paláce, jinak ve službě v kteroukoli d04 , | víc než čtyři nebo pět. Jsou tví bojovníci tak slabí, že si neporadí s třiapad?wj Na naší straně bude výhoda překvapení. Náhlý útok z nebe, neohrožení bo)T [RSŤ737

či mstící svou čest. Abdolláh chán je nemocný, moc nemocný; strážce nebu-bu připravené. Znam cestu dovnitř, do jeho ložnice..." Hlas mu stoupal vzrušením, věděl, že to je uskutečnitelné - vpád přes zdi, fctié přistání, po schodech nahoru a dolů chodbou, srazit Ahmada a každého, do se postaví do cesty, pak do chánova pokoje a nechat Bájazída a jeho muže, [dělají, co chtějí. Nějak se dostat do severního křídla, najít a zachránit Ázádu, | když tam nebude, zabít. Chána, strážce, tyhle muže, všechny. Plán ho zcela ovládl. "Proslavíte se tím činem na tisíc let! Šejk Bájazíd si oufl pokorit chána Gorgonů uvnitř jeho paláce kvůli otázce cti! Všichni pět-i Kurdů o vás budou skládat písně! Tohle by jistě vykonal i Saladin!" Oči ve světle ohně svítily jinak, ticho narůstalo, Bájazíd váhal, tiše mluvil se rými lidmi - pak se jeden muž zasmál a zavolal něco, co ostatní opakovali, ráok to hlučně odsouhlasili. c Ochotné ruce uvolnily síť. Muži se mezi sebou přeli, každý se chtěl nájezdu účastnit. Erikkiho prsty se třásly, když konečně stiskl tlačítko startéru. Moto-' s rámusem ožily. ANÚV PALÁC. 06.35 HODIN. Hakím se prudce probudil. Jeho strážce vedle [věřil se lekl. "Co se děje, Jasnosti?" L "Nic, nic, lštare, něco... něco se mi zdálo." Teď, když už byl dokonale vzhů-B> se Hakím rozkošnický protáhl. Těšil se na nový den. "Přines mi kávu. b koupeli snídani sem a požádej mou sestru, ať přijde." J "Ano, Jasnosti." L Strážce odešel. Šedivě svítalo. Chánova ložnice byla vlastně bohatě zdobený pokoj, prostorný a chladný. V obrovském krbu, do něhož přikládal jen strážce, TOtože během noci nikdo dovnitř nesměl, plápolal oheň. Strážce si sám vybral (l'tech třiapadesáti, kteří byli v paláci. Přemýšlel o jejich budoucnosti. Kde na-l ty, jimž bych mohl věřit? přemítal. Vstal, přitáhl si k tělu teplý brokátový žu-ttn - jeden z padesáti, které našel ve skříni - otočil se k Mekce, rozevřel Korán ložený ve zdobeném výklenku, poklekl a pronesl první modlitbu dne. Zůstal lecet, s očima upřenýma na ohromnou starobyrou knihu, zdobenou drahoka-ly, překrásně ručně psanou a nepředstavitelně drahou - Korán chána, jeho Koni. Mám zač děkovat Bohu, říkal si; tolik se ještě musím učit, tolik udělat -t skvělý začátek už mám za sebou. Včera krátce před půlnocí převzal před celou rodinou zlatý prsten s brouše-Ym smaragdem - symbol chánovy moci stažený z ukazováku otcovy pravé ru-f- a navlékl ho na svůj. Dalo dost práce stáhnout prsten z tučného prstu, ce-1 tu dobu se snažil nevnímat zápach smrti, který v pokoji panoval. Vzrušení 'konalo nechutí. Teď byl doopravdy chánem. Celá rodina poklekla a jeden po "lem mu políbili pravou ruku s prstenem a přísahali poslušnost. Jako první ide, plná hrdosti, za ní třesoucí se a vystrašená Ajša, pak ostatní. Okázale zdrtí Nežád a Mahmúd v duchu děkovali Bohu, že zemřel.

738 jam es clavi

Dole ve velkém pokoji s Azádou po boku přijal Ahmada a strážce a všic mu přísahali věrnost. Další členové rodiny, rozptýlení po kraji, měli spolu s < šími kmenovými vůdci přijít později, stejně jako zaměstnanci dornácit a sloužící. Okamžitě vydal pokyny týkající se pohřbu a pak si konečně do pohlednout na Nežád. "Nuže." "Jasnosti," promluvila Nežád pateticky, "ze srdce vám blahopřeji a slit před Bohem, že vám budeme sloužit do roztrhání těla." "Děkuji, Nežád. Děkuji. Ahmade, jaký vynesl chán rozsudek ohledně sestry a její rodiny, než zemřel?" V pokoji zavládlo napětí. "Vypovězení bez všech prostředků do pustiny severně od Mašhadu, Jasno v doprovodu strážce okamžitě." "Lituji, Nežád, ty a tvá rodina odejdete za úsvitu, jak chán rozhodl." Vybavilo se mu, jak

oba zpopelavěli a ona koktala: "A-ale, Jasnosti, teď u chánem vy, teď... teď je vaše slovo zákon. Nečekala jsem... teď jste vy chánemá "Ale chán, náš otec, dal ten rozkaz, když zákon bylo jeho slovo, Nežád. Ne správné měnit to."

, "Ale teď jste zákon vy," Nežád se křečovitě usmívala. "Vy uděláte jen to, je správné." "Doufám, že s pomocí boží ano, Nežád. Nelze měnit rozhodnutí, které i nil můj otec na smrtelné posteli." "Ale, Jasnosti..." přistoupila blíž. "Prosím, můžeme... můžeme si o tom] hovořit v soukromí?" ~ "Raději před celou rodinou, Nežád. Co mi chceš?"

Váhala a přistoupila blíž; viděl, jak Ahmad ztuhnul, v ruce se mu objevil nfi a vlasy na krku se zježily. "To, že Ahmad říká, že chán dal takový rozkaz, i znamená, že to tak bylo... není-liž pravda?" Snažila se šeptat, ale její slova sel rážela od zdí. Ľ "Ať mě Bůh prokleje, jestli jsem lhal," vydechl Ahmad.

"Já vím, že jsi nelhal, Ahmade," potvrdil Hakím smutně. "Nebyl jsem si u toho, když chán rozhodl? Byl jsem tam, Nežád, stejně jako Její Jasnost, i sestra. Lituji, že "

Ľ;" "Ale mohl by ses smilovat!" vykřikla. "Prosím, prosím, buď milosrdný! 'a "Och, to jsem, Nežád. Odpouštím ti. Ale ten trest je za lhaní ve jménu I zim," vysvětloval vážně, "ne za to, že jsi lhala o mně a mé sestře, způsobila I léta trvající žal a připravila nás o otcovu lásku. To jsme ti odpustili, pravdu, Ázádo?" "Ano, ano, to je odpuštěno."

"To ti přede všemi odpouštíme. Ale lež ve jménu božím? Ne. Chán vyřkl I sudek a já ho měnit nebudu." Do jejího nářku vpadl Mahmúd. "Já to tom nic nevěděl, Jasnosti, přísah před Bohem, vůbec nic, věřil jsem jejím lžím. Rozvedu se s ní, protože visí díla, nikdy jsem netušil pravdu!" Rodina pozorovala jejich žebrání, někteří je nenáviděli, jiní jimi poť imrst' 739

Jsi se divili, že nedokázali využít doby, kdy měli moc. "Za svítání, Mahmúde, kdes s rodinou vypovězen," připomněl smutně, "bez halěře, pod dohledem ráže... je mi to moc líto. Co se týče rozvodu, ten je v našem domě zakázán. (stli to budeš chtít udělat v krajině na sever od Mašhadu - insá Alláh. Je mi líto, ale musíš tam odejít..." |< Byl Jsi perfektní, Hakíme, chválil se potěšené, všichni pochopitelně věděli, že bhle je jeho první zkouška. Byl jsi perfektní! Ani na chvíli ses otevřeně nera-(oval, ani na chvíli jsi nedal najevo své skutečné pocity, nezvýšil jsi hlas, byl [i vyrovnaný, mírný a vážný, jako bys opravdu litoval otcova rozhodnutí, ale emohl s ním nic dělat. A že "je mi líto"? Vůbec nelituji, že jste vypovězeni S vašimi potomky, a jestli uslyším jen slůvko o nějakém spiknutí, zhasnete jak ohořelá svíce. Při Bohu a při Proroku, jehož jméno budiž pochváleno, duch lého otce bude pyšný na nového chána všech Gorgonů - i když je nejspíš pekle za to, že věřil ničemné ženské takové lži. (Zatím Bohu děkuji, říkal si, fascinován odrazem záblesků ohně v drahokamech Koránu. Nenaučila mé snad léta vvhnanscví tajnůstkářství, klamu a trpě-trosti? Teď musím utvrdit svou moc, bránit Azerbájdžán, dobýt svět, najít si |ianželky, vychovat syny. Nežád a její potomky ať vezme čert! Po východu slunce šel s Ahmadem, aby "smutně" sledoval jejich odchod. Ra-novaně trval na tom, že ostatní rodina je nevyprovodí. "Proč zvyšovat jejich můj zármutek?" Sledoval Ahmada a stráže, jak podle jeho pokynů prohledání spousty zavazadel, odstraňují z nich vše cenné, až zbyl každému jeden kufr. |?i děti vyděšeně přihlížely. "Tvoje šperky, ženo," vyzval ji Ahmad.

t "Už jste mi vzali všechno, všechno... prosím, Hakíme... Jasnosti, prosím..., " tlykala Nežád. Váček se šperky, schovaný v kapse kufru, byl přidán k hroma-t vyřazených cenností. Ahmad jí nečekané strhl náhrdelník, až se ženě vpředu »zevěřely šaty. Kolem krku se třpytil tucet náhrdelníků - diamantové, rubíno-t, smaragdové i safírové. "Kde jsi k tomu přišla?" Hakím byl překvapen.

"Patřily mé... mé matce a já je -" zmlkla, když Ahmad vyndal nůž. "Dobře... ttbře..." Zuřivě náhrdelníky stáhla přes hlavu, další rozepnula a podala mu je. |řed už máte všech" Ľ"Prsteny!" »Ale Jasnosti, nechtě mi ně-" Zaječela, když Ahmad popadl její prst a chy-" se ho uříznout i s

prstenem. Za zoufalého vytí servala prsteny i náramky, éře měla vysoko na paži pod rukávem, a hodila je zlostně na zem. "Teď máte rfně všechno..." ř "Seber to a podej Jeho Jasnosti! Na kolenou!" zasyčel Ahmad. Když hned nelechla, popadl ji za vlasy a mrštil s ní obličejem o podlahu. Skučíc bolestí Snížením poslechla. fAch, to bylo blaho, prožíval Hakím znovu každou vteřinu jejího pokoření. f budou mrtví. Bůh je sežehne ohněm.

740 jam es clavei

Ještě jednou se pomodlil a odsunul Boha na polední modlitby. S překypují! čí energií vyskočil. Služebná mu vkleče nalávala kávu, spatřil v jejích očích strach a měl radost. Jakmile se stal chánem, věděl, že je pro něj životně důležitá té uchopit otěže moci. Včera ráno si prohlédl palác. Protože mu kuchyň nepřV padala dost čistá, nechal jejího šéfa zbít do bezvědomí a vyhodit za zdi palačtí na jeho místo s výstražným varováním povýšil jeho zástupce. Čtyři strážce vy. hnal, protože zaspali, dvě služebné dal zbičovat za nepořádek. "Ale Hakíme, miláčku," namítla Azáde, když osaměli, "nebylo přece nut nechat je zbičovat!" "Za den za dva už to nutné nebude. To už bude palác takový, jaký ho opravdu mít." "Ty to samozřejmě víš nejlépe, drahý. Co bude s výkupným?" "Ach ano, hned." Poslal pro Ahmada.

"Lituji, Jasnosti, ale váš otec chán ještě včera odpoledne nařídil prořízno(i kurýrovi hrdlo." Zhrozili se. "To je příšerné! Co budeme dělat?" vykřikla Azáde. "Pokusím se spojit s domorodci - možná, když je teď chán, váš otec, mr budou... budou s vámi znovu vyjednávat. Pokusím se." Hakím seděl na chánově místě a vnímal Ahmadovu sebedůvěru. Uvědol si, v jaké pasti se ocitl, a strachy se mu sevřel žaludek. Hrál si se smaragdem OJ prstě. "Azádo, přijď za půl hodiny, prosím." "Jistě," řekla poslušně,

"Jaké zbraně nosíš?" zeptal se, když osaměli.

"Nůž a automatickou pistoli, Jasnosti."

"Dej mi je." Bušilo mu srdce a měl sucho v ústech, ale musel to udělat. 0,1 motě. Ahmad po krátkém zaváhání očividně nerad uposlechl. Hakím před' ral, že si toho nevšiml, a zkoušel, jak funguje spoušť pistole. "Teď dobře) slouchej, rádce: nepokusíš se spojit s domorodci, ale uděláš to hezky rychle) při Bohu a při Proroku ručíš svou hlavou, že ve zdraví propustíš mé sestry!" "Já ovšem Jasnosti." Snažil se nedat najevo hněv.

Hakím líně zamířil pistolí na jeho hlavu. "Přisahal jsem před Bohem, že bou budu zacházet jako s prvním rádce, a to taky budu - pokud budeš A vu." Jeho úsměv se zkřivil. "Dokonce i kdyby tě tví nepřátelé zmrzačili, vy rovali nebo dokonce oslepili. Máš nepřátele, Ahmade Dursaku z Turecka??! Ahmad se zasmál, teď už v pohodě, nadšený proměnou, která se stala sf to mužem, když převzal trůn chána. Bylo mnohem snazší jednat s pravým l zem a ne se slabochem, za jakého ho považoval. Vrátila se mu sebedia "Spoustu, Jasnosti, spoustu. Je přece zvykem měřit kvalitu muže počtem alfli ní jeho nepřátel, ne? Insd Alláh! Netušil jsem, že umíte zacházet se zbran "Je hodně věcí, které o mně nevíš, Ahmade." Vyhrál důležitou bitvu i ťoval chmurné zadostiučinění. Vrátil mu nůž, pistoli ne. "Tu si nec pískeš. Rok a den nesmíš být v mé přítomnosti ozbrojený." ,MRST741

"Jak vás mám chránit, Jasnosti?"

"Svou moudrostí." Připustil, aby malá dávka násilí, které držel léta v tajnosti, pronikla na povrch.

"Musíš mě přesvědčit. Mě samotného. To, co se líbilo mému otci, se mi možná líbit nebude. Je nová doba s novými možnostmi, ale také s novým nebezpečím. Nezapomínej, že mám v žilách krev svého otce." Po zbytek dne dlouho do noci přijímal význačné muže z Tabrízu a Azer-bájdžánu, kladl jim množství otázek o revoluci, levičácích, modžáhedech, tadá-[únech a dalších frakcích. Přišli obchodníci, mollové a dva ájatolláhové, místní vojenští velitelé a jeho bratranec, náčelník policie, jehož jmenování potvrdil. Všichni přinesli přiměřený pískeš. Ľ Což je v pořádku, pomyslel si

spokojeně a vzpomněl si, jak jím pohrdali ydobě, kdy jeho majetek byl nulový a vypovězení do Chvoje všeobecně známé. To je přijde pěkně draho. "Lázeň je připravena, Jasnosti, a Ahmad čeká venku."

"Přiveď ho, lštare. A zůstaň." Díval se, jak se dveře otvírají. Ahmad byl una-rený a neupravený. - "Salám, Jasnosti." ' . "Co výkupné?"

"Našel jsem dva domorodce pozdě v noci. Vysvětlil jsem jim, že Abdolláh (han je mrtev a nový chán nařídil dát jim polovinu výkupného jako zálohu l zbytek, až bude pilot v pořádku tady. Poslal jsem je na sever v jednom z na~ch vozů s důvěryhodným řidičem. Další auto je tajné sleduje."

"Víš, kdo jsou, kde jsou jejich vesnice?"

"Řekli, že jsou Kurdové, jeden se jmenuje lšmúd, druhý Alíla, jejich náčel-fkAl-Dra a vesnice Zlomený strom. Leží v horách severně od Chvoje - jsou i všechno nejspíš lži, Jasnosti, nejsou Kurdové, i když to tvrdí. Jsou to místní omorodci, nejspíš banditi." y "Dobře. Kde jsi vzal peníze na zaplacení?" "Váš otec mi dal dvacet milionů rijálů do trezoru na nepředvídané výdaje." "Před západem slunce mi přineseš vyúčtování."

"Ano, Jasnosti." l'l'l "Jsi ozbrojený?"

Trhl sebou. "Mám jen nůž, Jasnosti."

' »Dej mi ho." Nedal najevo radost, že se Ahmad dal nachytat. Přijal nůž, ru-OJetí napřed. "Neříkal jsem ti, že rok a den nemáš mít v mé přítomnosti »raň?" Mračil se. ' »Ale když... když jste mi ren nůž vrátil, tak jsem myslel... myslel jsem, že "z-.." Zmlkl a pozoroval Hakíma, který stál před ním, v ruce držel nůž jako Fofesionál, oči tmavé a tvrdé, celý otec. Za ním strážce lšrar přihlížel s otevře-°u pusou. Ahmadovi naskočila husí kůže. "Prosím, promiňte, Jasnosti, myslel řni> že mám vaše svolení." Měl opravdu strach. ř Hakím chán na Ahmada chvilku zíral, nůž stále připravený, pak rychle vy-lÖ- S nesmírnou obratností prořízl špičkou nože Ahmadův kabát, kůže se

742

james clave.i

dotkl jen lehce a způsobil pouhé škrábnutí, pak nůž vrátil do pozice vhodné db smrtelný úder. Ale neudeřil, i když toužil vidět krev a tohle byla vhodná pffl žitost, ovšem ne zcela dokonalá. Ještě Ahmada potřeboval. "Nechám ti tvoje... tvoje tělo." Záměrně zvolil toto slovo. "Nedotčené, pp tentokrát." uškříbl se. "Ano, Jasnosti, děkuji vám, Jasnosti," mumlal Ahmad, užaslý, že ještě žiie'1 a klesl na kolena. "Už... už se to nestane." "Ne, už ne. Počkej tady. Ty počkáš venku, lštare." Hakím chán se op& o polštáře, pohrával si s nožem a čekal, až hladina adrenalinu klesne. Uvědo moval si, že pomsta je lahůdka, která chutná nejlépe za studena. "Řekni rt všechno, co víš o tom Sovětovi, o muži jménem Mžitrik; co ví na mého otc a co věděl můj otec na něj." Ahmad poslechl. Líčil, co říkal Hašemí Fazír ve stopěadvacítce, co mu d5 věrně svěřil za ta léta chán, o dače nedaleko Tbilisi, kterou také navštívil, jakl způsobem chán Mžitrika kontaktoval, jejich hesla, co říkal a čím Hašemí Fa hrozil, co bylo v Mžitrikově dopise, co vyslechl a čeho všeho byl svědkem té) ve před několika dny. Hakím zasyčel: "Můj otec se chystal dát mou sestru... chtěl ji vzít do té d a dát Mžitrikovi?" "Ano, Jasnosti, dokonce mi nařídil, abych ji poslal na sever, kdyby... kdy ji tu musel nechat a jít dc nemocnice vTeheránu." "Pošli pro Mžitrika. Okamžitě. Ahmade, udělej to teď! Hned." -T "Ano, Jasnosti," Ahmad se otrásl nad tou potlačovanou zuřivostí. "Nejlepší bude, když mu současně připomeneme jeho sliby Abdolláhu Čí novi; napiš, že očekáváme jejich splnění. Řekl jsi mi všechno?" k "Všechno, nač jsem si vzpomněl," odpověděl Ahmad upřímně. "Budou cite ještě další věci - postupně vám řeknu nejružnější tajemství, cháne vš(Gorgonů, a přísahám před Bohem, že vám budu věrně sloužit." Povím VŠCS no, myslel si horečně, jen ne, jak chán zemřel, a že teď

chci Azádu za ženu.¹ než kdy jindy. Nějak tě donutím, abys dal souhlas ona bude mou je ochranou proti tobě, ty výhonku satana! za HRANICEMI tabrízu. 07.20 HODIN. Dvěštedvanáctka přeletěla na nej< výkon horský hřeben. Celou dobu se Erikki držel těsně nad vrcholky st vyhýbal se silnicím a letištěm, městům i vesnicím. Jeho myšlenky se točí lem Ázády a pomsty Abdolláhu chánovi, na vše ostatní zapomněl. Najedl vpředu objevilo město a řítilo se na ně. Stejně tak náhle ho zaplavila tilu děsivá úzkost. "Kde je palác, pilote?" křičel šejk Bájazíd bujaře. "Kde je?" "Za hřebenem, ághá," zařval do mikrofonu a část jeho bytosti měla chu jednat: Musíme si to rozmyslet, ten útok možná není rozumný, zatlinc ha část volala: Je to tvá jediná šance, jak se z toho dostat, Erikki, ne 743

nénit plány, ale jak, kčertu, chceš uprchnout s Azádou z paláce a jak se chceš >avit téhle hordy šílenců? "Řekněte svým lidem, ať se připoutají, ať nesundá-Ľají pásy, dokud nebudeme stát. Řekněte jim, aby dva zůstali na hlídce u vrtulníku a bránili ho na život a na smrt. Budu počítat od deseti do jedné, pak při-(tanu a... a pak vás povedu." "Kde je palác? Nevidím ho." "Za hřebenem, minutu odtud. Řekněte jim to!" Stromy nabraly konkrétní (vary, když se k nim přiblížil, očima hledal horské sedlo, obzor se před ním zbělíto točil. "Chci pušku." Bylo mu nanic. "Žádnou pušku, dokud nebude palác dobyt," vycenil zuby Bájazíd. "Pak žádnou potřebovat nebudu." Zaklel. "Musím mít "

"Musíte mi věřit, nemáte na vybranou. Kde je ten gorgonský palác?" "Tamhle!" Ukázal na hřeben těsně nad nimi. "Deset... devět... osm..." Rozhodl se přiletět z východu, částečné krytý lesy a chráněný horským sed-Ľm, město po pravici. Ještě padesát yardů. Žaludek se mu sevřel. Skály se na ně řítily. Spíš tušil než viděl, jak Bájazíd vykřikl a zakryl si ruka-la hlavu v očekávání nevyhnutelného nárazu, pak proklouzl sedlem a zhoupł idolů, přímo ke zdem paláce. V poslední vteřině vypnul motory, přehoupł se přes zed, minul ji o pár palců a zahájil první fázi nouzového přistání: lehce se nesł nad přední nádvoří a nechal vrtulník spadnout k zemi, přičemž pod ním držoval perfektní vzduchový polštář, pak dosedł na dlaždice a lyžiny ještě po-GJety dopředu, zaskřípěly a zastavily se. Pravou rukou vypnul obvody, levou)zepnul pás, otevřel dveře a bez problémů vyběhl ven jako první a zamířil ke Shodům. Za ním Bájazíd, pak se otevřely dveře kabiny a muži se vyvalili ven, l.rozčilení o sebe zakopávali, vrtule se ještě točila, ale motory už umlkaly. l-Dorazil k hlavnímu vchodu a prudce ho otevřel. Přibíhali sloužící a užasly Ě, ' trážce, aby zjistili, co je to za rozruch. Erikki jednomu vytrhl pušku a srazil ho lizem. Muž zůstal v bezvědomí ležet. Sloužící se rozptýlili a prchali, někteří ho oznali. Chodba před nimi byla zatím prázdná "Jdeme!" vykřikl a s Bájazídem 'Í dalšími v patách utíkal chodbou, pak nahoru po schodech do zvýšeného přitmi. Strážce vystrčil hlavu nad zábradlím, namířil zbraň, ale domorodci ho patřili. Erikki jen přeskočil jeho tělo a hnál se dál. pPvcře vpředu se otevřely a další strážce po nich zběsile začal střílet. Kulky Metly Erikkimu parkou, ale byl nezraněn. Bájazíd praštil mužem o dveře společně se řítily k chánovu pokoji. Erikki rozrazil kopnutím dveře. Kulky, Ěře začaly hustě svištět, je minuly a šejk chytil nejbližšího strážce a roztočil ho ko káču. Ostatní se rozprchli, jeden těžce raněný domorodec šel proti svému Ocníkovi, který do něj vpálil další kulky, ale domorodec střílel dál, i když už řl skoro mrtvý. Na okamžik nastal klid, a pak k Erikkiho zděšení Bájazíd odjistil granát a ho-Ľ ho do otevřených dveří. Následoval obrovský výbuch. Z chodby stoupal P dýmu. Bájazíd skočil dovnitř, pušku v pohotovosti, Erikki za ním. ťokoj byl v troskách, okna vyražená, záclony rozervané, lože na koberci na

zastavilo. Poznal Ázádu. Vrhel se k ní, smetl nános střepin¹ uvědomil si, že druhá postava je Hakím - vzal ji do náruče a nesl na světlo. PoJ řádně se nadechl, až když se ujistil, že je naživu - sice v bezvědomí, jen bůh ví | jak moc poraněná, ale naživu. Měla na sobě dlouhý modrý kašmírový župan | který vše skrýval, ale také sliboval. Domorodci, kteří zaplnili pokoj, byli ohromí její krásou. Erikki sundal bundu, zabalil ji do ní a nic kolem nevnímal. "Azádo... Azádo..." "Kdo to je, pilote?" Jako v mlze viděl Erikki Bájazída vedle trosek. "To je Hakím, bratr mé ženy. Je mrtvý?" . "Ne." Kde je chán? Bájazíd se zuřivě rozhlédl. Jeho lidé se tlačili ve dveřích a on jim vynadal a nařídil, aby zaujali obranné pozice na každém konci chodili by a hlídali pořádně i na široké terase venku. Pak přistoupil k Erikkimu a ÁzáJ dě a podíval se na její bezkrevný obličej, prsa a nohy pod splývajícím kašmírem "Tvoje žena?" "Ano." "Není mrtvá, je to dobré." "Ano, ale kdoví, jestli není raněná. Musím sehnat doktora..." "Později, nejdřív mu" "Hned! Může umřít!" "Vůle boží, pilote." Hněvivě se rozkřikl: "Říkal jsi, že víš všechno, že víš, je chán, tak ve jménu božím, kde je?" "Tohle jsou... tohle jsou jeho soukromé místnosti, ághá, soukromé. Nit jsem tu nikoho neviděl, nikdo sem nesměl, dokonce i jeho žena sem chodila jf na vyzvání a -" Hluk střelby Erikkiho přerušil. "Musí tu být, když tu je. a Hakím!" "Kde? Kde se může schovávat?"

Erikki se zoufale rozhlížel, uložil Ázádu, jak nejlépe dovedl, a utíkal k ok - byla zamřížovaná, tudy by chán neunikl. Z tohoto chráněného místa ne přední dvůr, ani vrtulník, jen zahrady a skleníky na jihu, táhnoucí se podél! asi míli směrem k městu. Další strážci se zatím neobjevili. Když se otočil, , hledí koutkem oka pohyb v alkovně, spatřil automatickou pušku, strčil do 6(jazída, aby ho dostal z dráhy střely, která by ho zabila, a skočil k Hakímovi | flj čímů v troskách. Než stačili domorodci zareagovat, vyrazil mu pušku a držení jako v kleštích. Křičel: "Jsi v bezpečí, Hakíme, to jsem já, Erikki, jsme prátf přišli jsme tě zachránit, tebe a Ázádu před chánem... přišli jsme vás záchran "Zachránit... zachránit před čím?" Hakím na něj otupěle zíral, pořádá mimo, z čela mu stékal pramínek krve. "Zachránit?" "Před chánem a -" Erikki zahlédl v jeho očích hrůzu, bleskově se otoč poslední chvíli odrazil Bájazídovu pušku. "Počkejte, ághá, počkejte, nct 'SMRŠT 745

jeho vina, je omráčený... čekejte, mířil... mířil na mě, ne na vás, pomůže nám. Počkejte, sakra!" "Kde je Abdolláh chán?" zařval Bájazíd, obklopený svými muži. Jejich pušky byly nabitě a připravené zabít. "Chci to vědět, nebo vás zabiju oba dva!" Když Hakím hned neodpověděl, Erikki s ním zalomcoval: "Proboha, Hakíme, řekni mu, kde je, nebo nás zastřelí!" : "Abdolláh chán je mrtvý, mrtvý... zemřel včera večer, ne... tu noc předtím. i- Zemřel předminulou noc, před půlnocí..." pomalu říkal Hakím slabým hlasem. ! Nevěřicně na něj zírali. Vědomí se mu vracelo jen zvolna, nechápal, proč tam ' leží, proč mu třeští hlava a nohy má jako z olova, Erikki ho drží, když má správ-i ně být někde pryč, protože ho unesli domorodci; vybavilo se mu, že zrovna sní-1 dal s Ázádou, když se ozvala střelba, a oni se snažili ukrýt, stráže střílely, pak ten | výbuch - půlka výkupného už přece byla zaplacená. V hlavě se mu náhle vyjasnilo. "Ve jménu božím," vydechl. Pokusil se vstát : a upadl. "Erikki, ve jménu božím, proč jsi sem vpadl, když polovina výkupného byla zaplacená... proč?" Erikki rozzlobeně vstal. "Žádné výkupné. Poslovi podržli hrdlo, Abdolláh l'chán ho nechal podržnout!" "Ak výkupné polovina byla zaplacená. Ahmad to včera zaplatil!" "Zaplatil? Komu zaplatil?" vrčel Bájazíd. "Co to je za lži?" "Žádné lži, polovina byla zaplacená včera večer, polovinu nechal zaplatit nový chán jako... jako pokus o smír... po té chybě s poslem. Přisáhám před Bohem, že polovina je zaplacená!" "Lži," vyštěkl Bájazíd a namířil na něj puškou. "Kde je chán?" i "Žádné lži! Lhal bych snad před Bohem? Říkám vám to ve jménu božím! Pošlete pro Ahmada! Pošlete pro něj, on to zaplatil." Jeden z domorodců něco zakřičel. Hakím zbledl a opakoval turecky: "Ve jménu božím, polovina výkupného byla zaplacená! Abdolláh chán je mrtev! Je mrtev a polovina výkupného byla zaplacená." Místností se neslo překvapené mručení. "Pošlete pro Ahmada, řekne vám pravdu. Proč jste nás přepadli? Není k tomu žádný důvod!" , Erikki rychle

řekl: "Jestli je Abdolláh chán mrtvý a polovina byla zaplacená, ághá, a druhá slíbená, tak vaše čest je zachráněna. Ághá, prosím, udělejte, co ;Hakím žádá, pošlete pro Ahmada - řekne vám, komu zaplatil a jak." V místnosti zavládl strach. Bájazíd a jeho muž se necítili dobře v uzavřeném prostoru, dali by přednost krajině, horám, chtěli pryč od těch špatných lidí % špatného místa. Ale jestli je Abdolláh chán mrtev a polovina byla zaplacená... fcPilote, jdi pro muže jménem Ahmad," přikázal Bájazíd. "A nezapomeň, jestli ně podvedeš, najdeš svou ženu s uříznutým nosem." Vytrhl mu z rukou automatickou pušku. "Běž pro něj!" .Ano, ano, ovšem."

746

jam ES clavei

"Erikki... nejdřív pomoz mně," požádal Hakím chraptivým hlasem. Erikliil ho lehce zvedl, odstrčil přihlížející muže a posadil ho na pohovku vedle Ázádrfl. Snažil se pochopit celou tu podivnou situaci. Ázáde byla bledá, ale dýchala pravidelně. "Díky Bohu," zamumlal Hakím. Pak se Erikki ocitl v jakési noční můře: neozbrojený vyšel z místnosti, kráčel ke schodům a volal na Ahmada, aby nestřílel: "Ahmade, Ahmade, musím s té- bou mluvit, jsem sám..." Už byl pod schody, pořád sám, nikdo nevystřelil. Znovu zavolal, ale slova se- l odrazila od stěn. Vešel do pokojů, nikde nikdo, všichni jako by se vypařili. Najednou měl jednu pušku v obličeji, druhou v zádech. Ahmad a jeho strážce, oba nervózní. "Ahmade, rychle," vybuchl. "Je pravda, že Abdolláh chán je mrtev a vládne. nový chán a polovina výkupného byla zaplacená?" Ahmad na něj zíral. ;,

"Pro všechno na světě, je to pravda?" , "Ano, ano, je to pravda. Ale -"

"Honem, musíš jim to říct!" Zaplavila ho úleva, protože Hakímovi tak do»,j cela nevěřil. "Rychle, zabijou ho a Azádu taky pospěš si!" "Oni... oni nejsou mrtví?"

"Ne, samozřejmě že ne!"

"Počkej! Co přesně řekl... co řekla Jeho Jasnost?"

"Co na tom, kčertu, žale"

Puška se znovu octla v Erikkiho tváři. "Co přesně řekl?"

Erikki pátral v paměti, aby to vyřídil co nejlépe. Pak horečně křičel: "Teď l pojď! Pro lásku boží dělej!" Pro Ahmada se čas zastavil. Když půjdu s tímhle nevěřícím, nejspíš zemře Hakím chán zemře, jeho sestra taky a nevěřící, který tohle všechno způsobil, i! svými dábelskými domorodci vyvázne. Ale kdybych dokázal přesvědčit útočn ky, aby nechali chána žít, a aby nechali naživu i jeho sestru a opustili palác, pro-;;; kázal bych chánovi svou cenu nade všechnu pochybnost a jí taky. Pilota můŽUJ zabít později. Nebo ho můžu zabít hned, hravě uniknout a žít - ale jako psa»| nec, kterým všichni pohrdají, protože zradil chána. Insd Alláh! Jeho ústa se roztáhla v úsměvu. "Jak si Bůh přeje!" Vyndal nůž a dal t i s puškou bledému strážci. "Nařid' strážci, ať pošle pro doktora. Okamžit Hakím a má žena... jsou možná zranění," ozval se Erikki. W. Domorodci hlídající

za dveřmi Ahmada prohledali, jestli nemá zbraň, na ho doprovodili do chánova pokoje a shlukli se kolem něj. Erikkiho zadr u dveří s nožem u hrdla. Když Ahmad viděl, že chán opravdu žije, že zhrou ně sedí vedle své sestry, která je v bezvědomí, zamumlal- "Díky Bohu," a uši se na něj. "Jasnosti," oznámil vyrovnaně, "poslal jsem pro doktora." Pak obrátil k Bájazídovi. -"Jsem Turek Ahmad Dursak." Znělo to hrdě. Hovořil turecky, velmi důEE ně. "Prohlašuji před Bohem, že Abdolláh chán je mrtev, že jsem zaplatil pól 'SMRŠŤ

747

vinu výkupného pět milionů rijálů včera večer na rozkaz nového chána dvěma poslům náčelníka Al-Dry z vesnice Zlomený strom jako akt dobré vůle a projev lítosti nad zneuctěním vašeho kuryra, což nařídil zesnulý chán. Jmenovali se Išmúd a Alíla a poslal jsem je na sever v drahém autě." Ze shromáždění se ozývaly projevy údivu. Nebylo pochyb, všichni znali taro falešná jména, kódová

jména, která měla chránit vesnici a kmen. "Řekl jsem jim, že druhou ř půlku zaplatíme, až pustí pilota a vrátí jeho stroj." i "Kde je nový chán, jestli existuje?" nasupil se Bájaz-íd. "Ať mluvím sám za sebe." i "Já jsem chán všech Gorgonů. Hakím chán, nejstarší syn Abdolláha chána." Všichni zmlkli, jejich pohledy se otočily k Bájazídovi, který zaznamenal na Erikkiho tváři úžas. Zamračil se. Nevěděl, nakolik tomu může věřit. "Jen pro-> to, že to říkáte, to ještě nemusí být prav-" "Nazýváš mě lhářem v mém vlastním domě?"

"Říkal jsem jen tomuhle muži," ukázal prstem na Ahmada, "že když tvrdíš, že aplatil polovinu výkupného, tak to ještě neznamená, že opravdu zaplatil a že na ty muže nenalíčil past a nenechal je zabít jako mého posla, při Bohu!" Ahmad mluvil s nenávistí: "Řekl jsem vám pravdu před Bohem a znovu před Bohem opakuju, že jsem je poslal i s penězi bezpečným vozem na sever. Dejte mi nůž, vy si taky vezměte nůž a já vám předvedu, co udělá Turek člověku, který ho nazve lhářem!" Domorodci se vyděsili, že se jejich vůdce dostal do takového konfliktu. "Říkáte, že jsem lhář a že můj chán je lhář?" V nastalém tichu se Azáde pohnula, zasténala a obrátila jejich pozornost na sebe. Erikki se k ní chtěl vrhnout, ale nůž ho zastavil. Další zasténání ho málem přivedlo k šílenství; trochu ho uklidnilo, když se Hakím ztěžka přesunul blíž k sestře a vzal ji za ruku. Ľ Hakím měl strach. Celé tělo ho bolelo a věděl, že je bezmocný, nutně potřebuje doktora, Ahmad je obklopen cizími muži a Erikki nemůže nic dělat, že jeho život je ohrožen a říše v troskách. Přesto v sobě vyburcoval kuráž. Nezvítězil jsem nad Abdolláhem chánem, Nežád a Ahmadem, aby mě dostali tihle psi! Podíval se bojovně na Bájazída: "Tak co? Je podle vás Ahmad lhář ano, nebo ne?" otázel se ostře v turečtině, aby mu všichni rozuměli. Ahmad jásal nad Jeho odvahou. Všechny oči se upíraly na Bájazída. "Muž musí odpovědět na Otázku. Říkáte, že je lhář?" "Ne," zamumlal. "Říkal pravdu, беру to jako pravdu." Z davu se ozvalo: "Insd Alláh, "prsty na spouštích povolily, ale nervozita ještě nezmizela. "Jak si Bůh přeje." Hakím nedal najevo, jak se mu ulevilo, a rychle mluvil dál; už se úplně ovládal. "Další boj k ničemu nepovede. Polovina výkupného je Zaplacená, další se má zaplatit, až bude pilot v bezpečí zpátky. Pilot..." Zmlkl, překonal nauzeu a pokračoval: "Pilot je v pořádku tady, stejně jako jeho stroj. Okamžitě zaplatím zbytek!" Viděl jejich chtivost a slíbil sám sobě, že se jim pomstí. "Ahmade, někde na emi vedle stolu budou Nežá diny šperky." Sledoval, jak Ahmad arogantně

748

jam es clavell

rozrazil zástup domorodců a začal mezi troskami hledat měkký kožený váček který ukazoval Ázádě těsně předtím, než sem vpadli. Vykládal jí, že to je rodinné dědictví, které se Nežád pokoušela ukrást, ale pak se kála, vše vrátila a odešla. "Jsem ráda, že jsi neustoupil, Hakíme, moc ráda," řekla Azáde. "S ní a jejími příbuznými by ses nikdy necítil v bezpečí." V bezpečí se nikdy cítit nebudu, pomyslel si beze strachu a soustředil se na Ahmada. Jsem rád, že Ahmad je celý, rád, že když se ozvaly první rány, měli jsme s Ázádou dost rozumu a zůstali v alkovně za zdí. Kdybychom byli tady v pokoji... Insd Alláh. Stiskl jí zápěstí. Potěšilo ho, že stále dýchá pravidelně. Vtom si všiml, že muži stále ohrožují Erikkiho. "Hej!" zvolal velitelsky. "Nechtě pilota jít!" Muži nejistě pohlédli na Bájazída. Kývl. Erikki mezi nimi okamžitě prošel k Ázádě a nadzvedl si těžký svetr, aby měl pro jistotu rychlejší přístup k noži uprostřed zad. Poklekl, vzal ji za ruku a podíval se na Bájazída; tělem chránil ji i Hakíma. "Jasnosti!" Ahmad podával Hakímovi váček. Ten ho pomalu otevřel a drahokamy se mu vysypaly na dlaň. Smaragdy, diamanty a safíry, náhrdelníky, na": rámy ze starého zlata, přívěsky. Místností zazněl jediný mohutný vzdech. Ha- ' kím uvážlivě vybral rubínový náhrdelník v ceně deseti až patnácti milionů rijálfi ' a předstíral, že nevidí soustředěné pohledy,

necítí téměř fyzický pach chamti-i' vosti. Rubíny odložil a vybral náhrdelník v ceně dvakrát až třikrát vyšší. 11 "Tady,"1 mluvil stále turecky, "tady máte úplné vyrovnání." Zvedl diamantový přívěsek a nabídl ho Bájazidovi, který fascinovaný záblesky toho jednoho kamene méně přistoupil s nataženou rukou blíž. Ale než ho mohl sevřít v dlaní, Haldm zavřel pěst. "Před Bohem, přijímáte to jako úplné vyrovnání?" I. "Ano... ano, jako úplné vyrovnání, před Bohem," vyhrkl Bájazíd a nemohli uvěřit, že mu Bůh dopřává takové bohatství - dost na koupi stáda, pušek, grai~ nátů, hedvábí a teplých šatů. Natáhl ruku: "Přisahám před Bohem, je to tak!"r| "A odejdete okamžitě v míru. Slibujete před Bohem?" Ľ Odtrhl myšlenky od bohatství. "Nejdřív se musíme dostat do naší vesnice ághá. Potřebujeme letadlo a pilota." Ľ "Ne, při Bohu, to výkupné je za bezpečný návrat letadla a pilota, za nic vte Hakím otevřel dlaň a ani na okamžik nespustil oči z Bájazída, který vnímal ji kámen. "Před Bohem?" Bájazíd a jeho muži zírali na tekutý oheň v ruce, která se ani nezachvěla, mi brání vzít si... vzít si je všechny, všechno," vzdoroval. "Co mi brání v t abych vás zabil; zabil a spálil palác a ji vzal jako rukojmí, abych mohl ovli toho pilota?" "Nic. Nic kromě cti. Nemají snad Kurdové žádnou čest?" Mluvil o a v duchu si říkal, jak je to vzrušující, že riskuje smrt za chybu. "Tohle je víc l úplné vyrovnání." "Já... přijímám to před Bohem jako výkupné, za pilota a... a za vrtuli1 Odtrhl oči od drahokamu. "Za pilota a vrtulník. Ale za vás, za vás a tu Ľ SMRŠŤ

749

pot se mu perlil v obličeji. Tolik bohatství, křičel v duchu. Tolik a je tak snadné si ho vzít, tak snadné, ale je to otázka cti, příliš velká otázka, ach ano. "Za vás a tu ženu bych měl raky dostat slušné výkupné." Zvenku se ozval motor vozu. Muži utíkali k rozbitému oknu. Auto projelo hlavní bránou a uhánělo k městu. ; "Rychle. Rozhodněte se." "Ta žena je bezcenná," uvažoval Hakím, i když ho ta lež děsila a dobře věděl, že musí smlouvat, nebo je ztracen. Chánovy prsty sevřely rubínový náhrdelník a nabídly ho. "Stačí?" "Pro vás je ta žena možná bezcenná - pro pilota ne. Ten náramek a náhrdelník, tamhleten, a ještě ten náramek se zelenými kameny." "Při Bohu, ro je příliš," vybuchl Hakím. "Tenhle náramek je víc než dost -je dražší než vrtulník i s pilotem!" "Synu prokletého otce! Tenhle náhrdelník a tamten náramek, ten se zelený-; mi kameny," poroučel. Dohadovali se stále hněvivěji a všichni pozorně poslouchali, všichni kromě Erikkiho, který byl uzavřen ve svém soukromém pekle a zajímal se jen o Azá-du, o to, kde je doktor a jak by jí i Hakímovi mohl pomoci. Rukou hladil její vlasy a drásalo mu nervy, když se rozružené hlasy obou mužů vystupňovaly do | crescenda. Urážky byly stále vynalézavější. Pak Hakím usoudil, že nastala ta pra-lvá chvíle a vydal zaúpení, jež bylo součástí hry. "Při Bohu, jste příliš dobrý oh-chodník! Ožebračil jste mě! Má poslední nabídka!" Položil na koberec diamantový náramek a menší ze smaragdových náhrdelníků a ještě náramek z těžkého data. "Dohodneme se?" To byla slušná cena; ne sice tolik, kolik Bájazíd chtěl, ale zase daleko víc, než čekal. "Ano." Popadl svou cenu a v místnosti zavládla spokojenost. "Přisaháte při Bohu, že nás nebudete pronásledovat? Ze nás nenapadnete?" "Ano, ano, při Bohu."

< "Dobře. Pilote, potřebuji!, abys nás odvezl domů..." Bájazíd mluvil anglicky. Když viděl, jak se Hakím hněvivě zatvářil, spěšně dodal: "Nenařizuju. Prosím, íghá." Nabídl Erikkimu zlatý náramek. "Chci si najmout vaše služby, tohle je plat -" zmlkl a zvedl oči, když jeden z mužů, hlídající nádvoří, zavolal: "Od Ľněsta se blíží vůz!"

Bájazíd se zpotil ještě víc. "Pilote, přísahám při Bohu, že ti neublížíme." "Nemám dost paliva."

»Tak ne až domů, napůl cesty, jen "

"Nemám dost paliva."

»Tak nás vyložíš v horách jen kousek odtud. Žádám tě, nenařizuju," a po-wným hlasem dodal: "Při Proroku, zacházel jsem s tebou i s ním spravedlivě t neublížil jsem jí. Ještě jednou tě žádám." k

Všichni vnímali hrozbu utajenou v hlase a Erikki si uvědomil, že křehká "blina "ctí", nebo slibu "před Bohem" praskne s první kulkou, že je na něm, L'" odvrátil nebezpečí, které způsobil útok vedený proti chánovi, který byl již

750

jam es clavell mrtev a polovina výkupného zaplacená. Teď tu ležela zraněná Ázáde, nikdo nevěděl, jestli je to vážné, a Hakím skoro přišel o život. Se staženou tváří se jí dotkl, podíval se na chána a jakoby sám pro sebe kývl. Vstal a prudce vytrhl pušku z rukou nejbližšího domorodce. "Prohlašuji! před Bohem, že vám věřím. Jestli mě oklamete, zabiju vás. Vysadím vás v horách na sever od města. Ať si všichni nasednou. Řekněte jim to!" Bájazídovi se nelíbilo, že tenhle pomsrychtivý maniak má v rukou pušku. Nikdo nezapomněl, že já hodil granát, který možná zabil tuhle ženu, říkal si. "Insá Alláh. "Briskně nařídil ústup. Poslechli, odnesli s sebou tělo mrtvého kamaráda. "Pilote, odletíme všichni společně. Děkuji vám, Hakíme cháne. Rul-, s vámi." Couval ke dveřím se zbraní v ruce, držel ji lehce, ale připravenou. "Jdeme!" Erikki, plný lítosti nad tím, co způsobil, zvedl ruku na pozdrav Hakímovi. ; "Promiň..." vyhrkl.

"Bůh s tebou, Erikki, a vrať se v pořádku," zavolal Hakím a Erikkimu se tro- ; chu zvedla nálada. "Ahmade, běž s ním, nemůže pilotovat a současně držet puš-í s ku. Dohlídni, aby se v pořádku vrátil." Ano, pomyslel si chladně, ještě si s ním | musím vyřídit účet za útok na můj palác! "Ano, Jasnosti. Děkuji, pilote." Ahmad převzal zbraň, zkontroloval spoušť; a náboje a tvrdě se usmál na Bájazída. "Při Bohu a při Proroku, jehož jméno bl»' diž pochváleno, doufám, že nikdo nebude podvádět!" Zdvořile kývl na Erikla; ho, ať jde první, a šel za ním. Bájazíd kráčel jako poslední.

M palác A JEHO OKOLÍ NA ÚPATÍ HOR. 11.05 HODIN. Policejní VŮZ se řítí seq tinami nahoru k bráně, za ním další osobní i nákladní auta plná mužů v formách. Hašemí Fazír a Armstrong seděli na zadních sedadlech prvního ve který prosmýkl bránou na přední nádvoří, kde už stála sanitka a další vozy. stoupili a kráčeli za strážcem do velkého pokoje. Hakím chán na ně čekal ví poškozené části paláce, v křesle, bledý a unavený, ale plný důstojnosti, kolt sebe stráže. ;i "Jasnosti, díky Bohu, že nejste raněn - právě jsme se dozvěděli o útoku. D volte, abych se představil, jsem plukovník Hašemí Fazír z vnitřní zpravodaje služby, to je superintendant Armstrong, který nám po léta pomáhal jako e3 v určitých oborech, které by vás mohly zajímat - mimochodem ovládá ! Řekl byste nám, prosím, co se stalo?" Napjatě poslouchali, když Hakím i vyprávěl svou verzi útoku určité podrobnosti už se k nim donesly a na< udělal dojem. Hašemí se na setkání připravil. Včera večer, než odjeli z Teheránu, si pft důkladně celou složku o Hakímu chánovi. Celá léta ho měl on i SAVAÍCvl bě jeho pobytu ve Chvoji pod dohledem. "Vím přesně, kolik dluží a Roberte, jakou mu kdo prokázal laskavost, co rád jí a co rád čte, jak C obratný s puškou či nožem, jak umí hrát na piano, vím o každé ženě i s nimiž spal." [SMRŠŤ 757

Armstrong se zasmál. "Co politicky?"

"Nic. Neuvěřitelné ale je to tak. Je Íránec, Azerbájdžánec, a přesto se nedal k žádné skupině, žádné frakci, nikdy neřekl nic pobuřujícího dokonce ani proti Abdolláhu chánovi - a Chvoj byl vždycky vosí hnízdo." "Náboženství?"

"Šiit, ale rozumný, uvědomělý, ortodoxní, ani pravičák ani levičák. Od té doby, co byl zapuzen, vlastně ne tak docela, od jeho sedmi let, kdy mu matka zemřela a on se sestrou musel žít v paláci, byl voskem v rukou svého otce a ve strachu čekal na nevyhnutelnou pohromu. Jak si Bůh přeje, ale je to zázrak, že K chán, zázrak, že ten zločinný psí syn zemřel dřív, než stačil jemu a jeho sestře ublížit. Podivné! V jednom okamžiku mu jde o život, v druhém je pánem neuvěřitelného bohatství, moci a já s ním musím jednat." "To by nemělo být rak těžké jestli to, co říkáš, je pravda?" "Jsi

podezíravý, vždycky jsi byl podezíravý je snad právě v tom pověstná síla Angličanů?" "To je jen dlouholetá zkušenost starého policajta."

Hašemi na to zareagoval úsměvem. Teď se usmál znovu a soustředil se na mladého muže před sebou, chána všech Corgonů. Pozorně ho zkoumal, aby zjistil, jak na něj. Jaké máš tajemství? - Musíš nějaké mít! "Jasnosti, jak je to dlouho, co pilot odešel?" zeptal se Armstrong. Hakím se podíval na hodinky. "Asi dvě a půl hodiny." "Řekl, kolik má paliva?" "Ne, jen že je vezme kousek cesty a vysadí." Hašemi a Robert Armstrongáli před vyvýšeným pódiem pokrytým koberci a polštáři. Hakím chán měl ob-ídní roucho z těžkého brokátu, kolem krku šňůru perel s diamantovým pří-ískem čtyřikrát větším než ten, za který vykoupil jejich životy. "Možná," začal kašemi delikátně, "možná, Jasnosti, že pilot byl domluvený s kudrskými do-'torodci a už se nevrátí." ". "Ne. A nebyli to Kurdové, i když to tvrdili, ale bandité; unesli Erikkiho a do-utili ho jít s nimi proti chánovi, mému otci." Zamračil se a pevně dodal: "Můj tec neměl nechat jejich vyslance zabít. Měl smlouvat o výkupném a pak ho za-latit. Za jejich drzost je mohl nechat zabít později." > Hašemi pochopil. "Postarám se, aby neunikli spravedlnosti." i ..Postaráte se i o vrácení mého majetku?" ..Ovšem. Víte o něčem, co pro vás já a mé oddělení můžeme ještě udělat?" rolivě pozoroval mladého muže a měl dojem, že zahlédl záblesk sarkastického ĽDávení. To ho podráždilo. V tu chvíli se otevřely dveře a vešla Ázáde. Nikdy Ľi nemluvil, i když ji často viděl. Měla by patřit Íránci, pomyslel si. Ne špi-yérnu cizinci. Jak může žít s takovým monstrem? Nevšiml si, že je Hakímem olivě sledován. Armstrong ano, protože sám nespustil z chána oči. jřMela na sobě šedozelené šaty v západním stylu, které ladily s jejíma nazele-'fyrna očima, punčochy a měkké boty - v tváři byla bledá, jen mírně nalíče-t Kráčela zvolna, jakoby s potížemi, ale se sladkým úsměvem se uklonila před

752 jam ES clavei

bratrem: "Promiňte, že ruším, Jasnosti, ale lékař mě požádal, abych vám připo-l mněla, že máte odpočívat. Už je na odchodu, chcete s ním ještě mluvit?" "Ne, ne, děkuji. Jsi v pořádku?"

"Ach ano. Říká, že je to dobré."

"Dovol, abych ti představil plukovníka Hašemiho Fazíra a pana Armstronga. ! superintendanta Armstronga - Její Jasnost, má drahá sestra Azáde." ; Pozdravili ji. "Superintendent Armstrong?" zauvažovala anglicky a trochu se 'Ľ zamračila. "Nejsem si jistá, superintendante, ale už jsme se viděli, že?" -'. "Ano, Jasnosti, jednou ve Francouzském klubu. V minulém roce, když

jsem tam byl s panem Talbotem z britské ambasády a s přítelem vašeho muže z fin«i i ské ambasády, Christianem Tollonenem - myslím, že to byl večírek na oslavu ' narozenin vašeho manžela." "Máte dobrou paměť, superintendante."

Hakím chán se podivně usmál. "To je pro M 16 typické, Azádo." "Jen pro bývalé policisty, Jasnosti," prohodil nenucené. "Jsem pouhý porad i ce vnitřní zpravodajské služby." Pak doplnil pro Azádu: "Já i plukovník Fazír1 jsme si opravdu oddechli, když jsme zjistili, že vy ani váš bratr nejste raněni." | "Děkuji vám." Uši a hlava ji pořád bolely a měla potíže se zády. Doktor řtj kal: "Musíme pár dní počkat. Jasnosti, ale zrentgenujeme vás oba co nejdřív! Nejlepší bude, když pojedete do Teheránu, jsou tam lépe vybaveni. Při takovém! výbuchu... člověk nikdy neví. Jasnosti, radil bych vám tam zajet, nerad byckl nesl zodpovědnost..." : Ázáde vzdychla:

"Prosím, promiňte, že jsem vás přeru-" Náhle zmlkk| a s hlavou nakloněnou k jedné straně poslouchala. Poslouchali také. Jen sílící| vítr a auto v dálce. "Ještě ne," konstatoval Hakím téměř omluvně.

Pokusila se o úsměv a zašeptala: "Jak si Bůh přeje." Pak odešla. "Měli bychom také odejít, Jasnosti," promluvil Hašemi uctivě ve fársí. Io od vás laskavé, že jste nás přijal. Mohli bychom se

stavit ještě zítra?" Mladý chán odtrhl pohled od dveří a podíval se na něj zpod tmavého obočí. Ha obličej byl klidný, prsty si pohrávaly s dýkou u pasu, vykládanou drahými i měny. Musí být z mramoru, pomyslel si a zdvořile čekal, až je propustí. Místo toho však propustil Hakím chán všechny strážce až na jednoho u dvíř z dosahu jejich hovoru a oběma pokynul, aby přistoupili blíž. "Teď budea mluvit anglicky. Na co jste se mě doopravdy chtěli zeptat?" pronesl tiše. Hašemí vzdychl, přesvědčený, že Hakím chán to už ví, a víc než kdy jistým má buď silného soupeře, nebo spojence. "Jde nám o pomoc ve dvou veced Jasnosti: váš vliv v Azerbájdžánu by nám mohl nesmírně pomoci při likvida nepřátelských živlů, bouřících se proti státu." "" "A zadruhé?"

' Záchvěv netrpělivosti ho pobavil. "Druhá věc je trochu delikátní. Tylwa Sověta jménem Oleg Mžitrik. Byl to známý vašeho otce, který po dobu ne lika let tu a tam navštívil zdejší palác a Abdolláh chán zase jeho daču v SMRŠT

753

Jžitrik sice vystupoval jako přítel Abdolláha chána a jako Ázerbájdžánec, ale ve skutečnosti byl vysokým důstojníkem KGB silně nepřátelského smýšlení." "Devadesát osm Sovětů ze sta, kteří přijdou do Íránu, je z KGB a tudíž nepřátelé, zbylá dvě procenta jsou z GRU, takže taky nepřátelé. Jako chán musel můj otec jednat s nejrůznějšími druhy nepřátel" - Hašemímu opět neušel prchavý sarkastický úsměv - "i s nejrůznějšími druhy přátel a se všemi mezi tím. Takže?" Pohled měl nevyzpytatelný. "Moc nám záleží na tom, abychom ho vyslechli." Žádné reakce se nedočkal a jeho obdiv k mladému muži vzrostl, "Než Abdolláh chán zemřel, slíbil, že nám pomůže. Jeho prostřednictvím jsem se dozvěděl, že muž zamýšlí překročit tajně hranici minulou sobotu a znovu v úterý, ale ani jednou se neobjevil." "Jakým způsobem se sem měl dostat?"

Hašemí mu to pověděl, teď už přesvědčený, že Hakím chán to ví. Dával si proto mnohem větší pozor. "Myslíme, že by vás ten muž mohl kontaktovat -v tom případě bychom uvítali, kdybyste nás informoval. Soukromé." Hakím chán usoudil, že je načase odkázat teheránského nepřítel s jeho britským lokajem do příslušných mezí. Synu prokletého otce, jsem snad tak naivní, že nevím, o co jde? "Co za to?" zeptal se bez obalu. Hašemí byl stejně otevřený. "Co chcete?"

"Zaprvé: všechny důstojníky SAVAKu a všechny policejní důstojníky v Azerbájdžánu suspendovat a jejich seznam předat mně k uvážení. Všechna jmenování budou od dnešního dne podmíněna mým souhlasem." Hašemí zrudl. Tohle neměl ani Abdolláh chán. "Co zadruhé?" zeptal se suše. "Dobře, ághá, velmi dobře," zasmál se. "Zadruhé může počkat do zítřka nebo do dalšího dne, stejně jako zatřeli a možná začtvrté. Ale pokud jde o tu první žádost, přineste mi zítra v deset hodin přesné požadavky, jak bych mohl bojům v Azerbájdžánu zabránit - a jak byste vy osobně, kdybyste měl tu moc, Jak byste..., " chvilku přemítal, "jak byste nás zabezpečil proti nepříteli zvenku i zevnitř." Pak se obrátil k Armstrongovi. i Ten doufal, že dialog bude pokračovat donekonečna, protože byl u vytržení, lak nový chán dává zabrat rak zkušenému protivníkovi, jako je Hašemí. Má ďábelskou kuráž, když uvážím, že je chánem teprve druhý den a před pár hodinami jeho království málem vyletělo do povětří. Jen s vypětím sil udržel neutrální výraz, když uvnitř zaúpěl: Teď jsem na řadě já. "Vy jste expert v oblastech, které by mě prý mohly zajímat. Oč jde?" "No, Jasnosti, já, ehm, pracoval jsem ve zvláštním oddělení a trochu se vy-nám ve zpravodajské službě a v činnosti kontrarozvědek. Člověk ve vašem po-tavení potřebuje dobré, solidní informace. Možná bych vám mohl spolu s plu-ovníkem Fazírem dát v tomto směru cenné rady." »Dobrý nápad, pane Armstrongu. Prosím, sepište mi vaše návrhy - co nej-ríve." Upřeně se na něj díval. »S radostí." Rozhodl se riskovat. "Mžitrik by vám mohl dát spoustu informací ohledně nepřátel zvenčí i zevnitř, zejména kdyby si s ním plukovník Fazír,

ehm, pohovořil v soukromí." Slova zůstala viset ve vzduchu. Hašemí nervózně přešlápl. Dám krk na to, že toho víš víc, než říkáš, Hakíme, a vsadím svoje koule, že jsi celé ty roky nebyl jen "vosk" v rukou svého otce! Hrome, dal bych si s chutí cigaretu! Chánovy oči ho hypnotizovaly. S chutí by si zapálil a řekl ležérně: Proboha nechme toho chození kolem horké kaše a pojďme k věci. Představil si chána všech Gorgonů sedět na záchodě se spuštěnými kalhotami a zakašlal, aby se ne-uchechtl. "Promiňte," snažil se, aby to znělo pokorně. Hakím chán se zamračil. "Jakým způsobem bych se dostal k informacím?" Věděli, že ho mají na háku. "Jakýmkoli, Jasnosti," pokrčil rameny Hašemí. "Záleží na vás." Znovu zavládlo krátké ticho. "Budu přemýšlet o tom, co jste mi navr-" Naslouchal. Ano, slyšeli blížící se vrčení motorů a rachot rotorů. Oba muži se okamžitě vrhli k vysokým oknům. "Počkejte," požádal Hakím. "Podejte mi, prosím, ruku." Pomohli mu vstát. "Děkuji vám," přemáhal bolest. "Už je to lepší. Asi se mi při tom výbuchu něco hnulo v zádech." S jejich oporou doklopýtal k oknům vedoucím na nádvoří. Dvěštedvacítka se pomalu snášela k přistávací ploše. Na předních sedadlech rozeznali Erikkiho a zhrouceného Ahmada, na první pohled bylo zjevné, že je raněn. Trup letadla nesl stopy po kulkách, postranní okno bylo rozbité. Zneklidněli. Letoun dokonale dosedl a motory začaly dojíždět. Uviděli krev na Erikkiho bílém límci a rukávu. "Proboha...," hlesl Armstrong.

"Aghá," obrátil se Hakím chán naléhavě k Hašemímu, "pokuste se zadržet doktora, prosím." Ten okamžitě zmizel. Z oken dohlédli na přední schodiště. Otevřely se hlavní dveře se, vyběhla Azáde a na okamžik strnula. Kolem shluk strážců, sluhů a členů rodiny. Frikki pomalu vystoupil a unaveně se k ní vydal. Jeho chůze byla pevná a kráčel vzpřímeně - ve chvíli byla v jeho náručí. ismrst755

| kovíz. 12.10 HODIN. Ebráhím Kijábí netrpělivě čekal, až mollá Hosejn vyjde z mešity na přeplněné náměstí. Opíral se o fontánu naproti obrovským dveřím a objímal plátěný pytel, ukrývající nabitou M 16. Oči měl zarudlé únavou, tělo : ho po cestě dlouhé šest set kilometrů bolelo. : Mimoděk si v davu všiml vysokého Evropana v tmavých šatech, parce a kšil-j товce, krácejícího za příslušníkem Zelených pásek. Oba minuli mešitu a zmizeli ve vedlejší uličce. Poblíž byla tržnice - tmavá, teplá, bezpečná a lákavá. "Insá Alláh, "zamumlal automaticky, ale vzápětí si připomněl, že ten výraz už ; nechce používat. Přitáhl si pevněji k tělu starý plášť a opřel se pohodlně o fon- tanu; až roztaje led, bude znovu chrlit vodu, aby se kolemjdoucí napili nebo si před vstupem do mešity umyli tváře a ruce. ; "Jaký je mollá Hosejn?" zeptal se pouličního prodávče, který mu podal por- či kouřícího choreše. Bylo ráno dorazil po nekonečných oklikách a patnácti- hodinovém zpoždění. "Jaký je?" ' Starý bezzubý muž pokrčil rameny. "Prostě mollá." : Zákazník stojící opodál se na ně obořil. "Aby tě hrom bacil! Neposlouchejte ho, cizince, mollá Hosejn je skutečný vůdce lidu, muž boží, nemá nic než puš- ku a náboje, aby mohl zabíjet nepřátele Boha." Ostatní zákazníci neoholenému

756

james clavelí

mladíkovi přitakávali a vykládali, jak zabrali leteckou základnu. "Náš mollá je-při Bohu, pravý následovník imáma, to on nás zavede do ráje." Ebráhím měl co dělat, aby nezařval vzteky. Hosejn a všichni mollové zašlu- -hují smrt, protože klamou chudé vesničany. Do ráje? Víno, lahůdky a čtyřicet věčných panen na hedvábných pohovkách? Nebudu myslet na lásku, nebudu myslet na Sahrazád, ještě ne. Přes látku cítil pušku. Dávala mu sílu, s ní zapomínal na hlad a únavu, ne však na svou opuštěnost. Sahrazád. Teď už jen sen. Je to tak lepší, mnohem lepší; čekal na ni v kavárně, ale přišla jen Džarí. Zašeptala: "Ve jménu božím, manžel se vrátil. To, co nezačalo, navždy

skončilo." Okamžitě odešel, vzal pušku a šel k autobusové zastávce. Teď čekal. Věděl, že se brzy pomstí ve jménu lidu slepé tyranii a zemře jako mučedník. Brzy přijde do tmy nebo do světla, zapomnění nebo nového života, sám nebo s ostatními - s proroky, imámy, dábly - s kým? Ve vytržení zavřel oči. Brzy budu vědět, co je po smrti. Konečně najdu odpověď na věčnou otázku: Byl Muhammad poslední prorok boží, nebo šílenec? Říká Korán pravdu? Je Bůh? V uličce vedle mešity se člen Zelených pásek zastavil a ukázal na chatrč před nimi. Starke překročil páchnoucí příkop a zaklepal. Dveře se otevřely. "Mír svá- ? mi, Excelence Hosejne!" pozdravil ve fársí, napjatý a ostražitý. "Poslal jste pro ' mne?" ujistil se. "Salám, kapitáne.

Ano, poslal," odpověděl mollá Hosejn anglicky a pokynul i mu, aby vstoupil. ' ; Skrčil se a prošel do chatrče o jedné místnosti. Dvě mimina neklidně spala na slavnících na špinavé podlaze. Malý chlapec se starou puškou v ruce na nej[] upřeně hleděl. Poznal v něm dítě, které doprovázelo Hosejna a jeho lidi, kdyi se střetli se Zatakim. Dobře ošetřovaný samopal Kalašnikov byl opřený o zed[f | Na druhé straně vedle dřezu seděla v proutěné židli nervózní stará žena v černém, zašlém čádu.

"Mí synové a moje žena," představil je Hosejn. . I "Salám." Zakryl údiv nad tím, jak je stará. Pak se podíval pozorněji a viděl,]

že stáří nespočívá ve vysokém věku. rjj "Poslal jsem pro vás ze tří důvodů:

zaprvé, abyste viděl, jak mollá žije. Chli doba je podstatou mollový existence." ,» "A vědění, vůdcovství a rozhodování. Víím, ághá, že jste naprosto upřímný ve své víře," ... která vás přivedla do slepé uličky, měl chuť dodat, protože se m přičila ta strašná chudoba, zápach a bezmocnost, které podle něj byly zbytečné ale panovaly v bezpočtu dalších domovů náboženských fanatiků po celém švih tě. Naštěstí ne v mé rodině! Díky Bohu, že jsem se narodil jako Texasan, nikdy mu nepřestanu děkovat, že mé děti takovouhle bídu nikdy nepoznají. Ovláolj se, aby neodehnal od dětí mouchy. Měl sto chutí Hosejnovi vynadat, že žijí v tak strašném prostředí, když nemusí. [SMRŠŤ 757

"Říkal jste ze tří důvodů, ághá?"

"Druhý je tento: Proč všichni, až na pár mužů, mají dnes odletět?" "Už nebyli dlouho na dovolené, ághá. Na základně je teď málo práce, takže se to hodí." Cítil rostoucí obavy. Ráno, než ho sem zavolali, došly tři telexy a dvakrát telefonovali z ředitelství zTeheránu, přičemž poslední telefonát byl od samotného Sijámakího, člena jejich správní rady. Vehementně se dožadoval vysvětlení, kde je Pettikin, Nogger Lané a další. Zbavil se ho příslibem, že jakmile dorazí Mciver s ministrem Kijou, zavolá mu. Dobře si uvědomoval, jak napjatě Vazírí poslouchá. Včera poprvé slyšel o návštěvě Alí Kiji. Charlie Pettikin, který se tu krátce staval cestou do Al Šargázu, mu řekl, co se stalo Mdverovi a proč si kvůli němu dělá starosti. "Probaha...", bylo všechno, na co se zmohl. Včerejšek ale nebyl jen špatný. Johnny Hogg přivezl od Gavallana předběžný časový rozvrh Smrště s kódovými jmény, termíny a údaji o tankování na obou stranách Zálivu. "Andy chtěl, abych ti vyřídil, že to samé poslal Scragovi do Lengeh a Rudimu do Bandar-e Dělám a že máš uvážít problémy všech tří lžákladen," povídal Hogg. "V pátek po východu slunce přistanou v Al Šargázu dvě nákladní letadla cvp 747. Andy věří, že budeme mít spoustu času. Až přiletím pro chlapce, budu mít ještě další upřesňující údaje, Vévodo. Knoflík, který to odstartuje, se spustí v párek v sedm ráno nebo ve stejnou dobu v sobotu či v neděli. Pak už ne." 'Jelikož žádný z Estandijářího špionů nebyl poblíž, podařilo se mu nacpat další bednu s cennými součástkami pro dvěstědvanáctky na palubu stopětadva-cítky. Měl štěstí i v dalších věcech: výjezdní povolení všech zaměstnanců byla dosud platná, na pobřeží se podařilo bezpečně uložit několik čtyřicetigalono-vých nádrží s palivem a Tom Lochart se vrátil včas ze Zágrosu jako pilot Smrště. "Co se děje, Torné? Byl jsi přece proti tornu." Byl Lochartovým chováním zmaten, ale ten jen pokrčil rameny. Starost mu dělaly dvěstědvanáctky. Neměl ještě plán, pouze jakousi představu. Jen s námahou se soustředil, místnost mu připadala čím dál děsivější. "Promiňte, ághá, co jste říkal?" "Kdy za ně dorazí

náhrada?" "V sobotu, jak je plánované." "Esfandijári říkal, že posíláte pryč mnoho součástí." "I součástky potřebují čas od času opravu nebo se musí vyměnit, ághá." Hosejn se na něj pozorně zadíval, pak zamyšleně kývl. "Co způsobilo tu ne-j hodou, při které Esfandijári málem zahynul?" "Posunutí břemena. Je to náročná operace." Znovu krátké ticho. "Kdo je muž jménem Kijá, Alí Kijá?" Starke žádnou z těch otázek nečekal a v duchu uvažoval, jestli ho mollá jen fak nezkouší a kolik toho doopravdy ví. "Slyšel jsem, že je ministrem ve vládě premiéra Bázargána a podniká revizní cestu. Také byl, možná ještě je poradcem Basí sdružené společnosti IHC, nebo členem správní rady, nevím přesně."

758 james clavei

"Kdy přiletí?"

"Nevím. Náš ředitel Mciver dostal rozkaz doprovodit ho."

"Rozkaz?"

"Rozkaz. Aspoň tak jsem to pochopil."

"Proč by měl ministr dělat poradce soukromé společnosti?" "Na to se snad zeptejte jeho, ághá."

,. | "Máte pravdu." Hosejn se zatvářil tvrdě. "Imárn přísahal, že korupce přestat'3 ne. Půjdeme na základnu spolu." Sebral samopal a hodil si ho přes ramenatí "Salám," řekl rodině.

,-,;, Starke a Zelený páska šli za Hosejnem k postranním dveřím mešity. Mollá.l skopl boty, vzal je a šel dovnitř. Starke a gardista udělali totéž, Starke si jestli sundal kšiltovku. Prošli chodbu, další dveře a octli se v samotné mešitě, kleními té místnosti pokryté koberci. Tu a tam ozdobné dlaždice, kaligraficky popsané l citacemi z Koránu ve fársí. Čtecí pult s otevřeným Koránem, poblíž magncto»| ion, zesilovače, dráty, ledabyle natažené elektrické žárovky dávající slabé světlti.3 Z reproduktorů se ozýval tlumený, zpěvavý hlas čtoucí z Koránu. ,| Někteří muži se modlili,

někteří si povídali, jiní spali. Ti, kteří si všimli Ho».< sejna, se na něj usmáli, kráčeje k výklenku oddělenému sloupovím jim úsměx oplatil. Zastavil se, položil na zem boty a pušku a mávnutím ruky propustil ganH distu. "Kapitáne, myslel jste na to, o čem jsme se tu posledně bavili?" i-ff

"Co máte na mysli, ághá?" Žaludek se mu sevřel. ,»| "Náš hovor o islámu, o imámovi, Bůh mu žehnej, o tom, že za ním pojte dete?" připomněl. J "To přece

není možné, i kdybych chtěl." 'ia "Možná bych vám to mohl domluvit. Kdybyste spatřil imáma, slyšel ho i vit, naslouchal mu, našel byste mír boží, po němž toužíte. A pravdu."

Dojala ho mollová zjevná upřímnost. "Kdybych měl možnost, tak l určitě... určitě bych jí využil. Říkal jste něco o třech důvodech, ághá?" "Tohle byl ten třetí. Islám. Staňte se muslimem. Škoda každé chvíle. řidte se Bohu, uznejte, že není Boha kromě Boha a Muhammad je jeho Pror uznejte to a získáte věčný život v ráji." Starke měj dojem, že Hosejnovy tmavé a pronikavé oči nad ním majíhy notickou moc. "Já... už jsem vám říkal, ághá, možná to udělám... až Bůh'.' hodné." Odtrhl pohled od molly, hypnotický vliv se zmenšil. "Jestli půjdf zpátky, měli bychom si pospíšit. Rád bych ještě viděl své kamarády." Jako by nic neřekl. "Není snad imám nejsvětější, nejsilnější, něj vytrvalejší i všech? Co nástrah překonal! Kapitáne, otevřte mu svou mysl a duši. V horečném naléhání slyšel upřímný tón a měl výčitky. "Čekám trpelr Pohlédl do očí, hledících skrze něj, skrze zdi až do nekonečnosti. "Jestli tam l mé jít, už je čas," vyzval ho jemně. Hosejn vzdychl, světlo v jeho očích zhaslo. Přehodil zbraň přes ranit u hlavních dveří vklouzl do bot a počkal na Starka. Připojili se k nim další ři eardisté. "Jdeme na základnu," oznámil jim Hosejn. ismrst759

"Mám hned za náměstím auto." Stárkovi se ulevilo, že už je na čerstvém povětří, z dosahu kouzla.

"Je to dodávka, vejdemo se tam všichni." "Kde stojí?"

Starke napřáhl ruku a vyrazil. Proplétal se mezi stánky, o hlavu vyšší než lidé kolem, a mozek mu pracoval naplno: co mollá říkal, argumenty, které to vyvracely, plán Smrště. "Zatraceně," zanaříkal,

najednou sklíčený nedefinovatelným nebezpečím. Doufám, že Rudi to vzdá a já taky, ať si Scrag dělá, co chce. Pohledem automaticky prohledával prostor, jak byl zvyklý z kokpitu; všiml si, že před fontánou je nějaký zmatek. Přes hlavy ostatních spatřil mladíka s puškou a viděl jak se lidi rozbíhají. Hosejn se blížil ke křičícímu šilenci, který na něj mířil. Všichni se v panice rozprchlí, prostor mezi nimi byl prázdný. Starke mladíka sledoval - mířil na mollu. "Pozor!" Ale než se stačil vrhnout za stánek a krýt se, roztočil ho náraz kulky a mrštil jím o jednoho gardistu. Další kulky, někdo zaječel, začala pálit jiná puška a umlčela ho. Patřila Hosejnovi. Měl perfektní reflexy. Okamžitě si uvědomil, že mladík útočí na něj, a díky Stárkovu vyrušení získal potřebný čas. Bleskové strhl zbraň z ramene, zamířil a stiskl spoušť. V hlavě mu znělo: "Není Boha kromě..." Mířil přesně. Jeho rána Ebráhíma Kijábího zabila, vyrazila mu zbraň z rukou a srazila ho do bláta. Mollá se snažil vzpamatovat, nechápal, že stojí vzpřímeně, "není zasažen; je možné, aby ho ten assasín minul? Asi ještě není mučedník a nejde do ráje. Rozechvěle se rozhlédl kolem. Lidé pomáhali raněným, někteří nařikali, jiní nadávali, jeden gardista ležel mrtvý na zemi, několik lidí z davu bylo zraněno. Starke seděl zhroucený před stánkem. "Díky Bohu, Excellence Hosejne, nejste raněn," křičel jeden Zelený páska. "Jak si Bůh přeje... Bůh je veliký..." Sel ke Stárkovi a poklekl vedle něj. Viděl, že z levého rukávu mu kape krev a v tváři je bílý. "Kam vás to zasáhlo?" "Já... přesně nevím. Asi... asi do ramene nebo do žeber." Bylo to poprvé, co byl postřelený. Když ho kulka srazila na zem, necítil žádnou bolest, ale v hlavě mu vířilo: Jsem mrtvý, ten parchant mě zabil, už nikdy neuvidím Manuelů, nikdy se nevrátím domů, nikdy neuvidím děti. Jsem mrtvý... Pak ho ovládla slepá touha utíkat - utíkat před svou vlastní smrtí. Měl nutkání vyskočit, ale bolest zmařila odhodlání. "Dovolte, abych vám pomohl." Hosejn se obrátil na gardistu: "Vezmi ho za druhou paži." Vykřikl, když mu pomáhali vstát. "Počkejte... proboha..." Když prudká bolest polevila, zjistil, že levou rukou nepohne, pravou díkybohu ano. Zdravou nikou si ohmatal tělo a pohnul nohama. V pořádku. Všechno jde, až na levou paži a rameno. Hlava se mu točila. Sevřel zuby a rozeplnul parku i košili. Krvá-tel z rány uprostřed ramene, ale ne v pravidelných intervalech a neměl příliš velké potíže s dechem, cítil jen rezavou bolest, když se opatrně ohnul. "Myslím... slím... že jsem to nedostal do plic..."

760 jam es clavei

"Měl jste z pekla štěstí, pilote," zasmál se gardista. "Podívejte, druhá díra je l na zádech vaší bundy a taky krvácí, takže kulka vyletěla ven." Chtěl odhalenou l ránu zkoumat špinavým prstem, Starke se na něj prudce obořil. "Nikomu ne- l nadávej, nevěřící," ohradil se muž. "Leda sobě. Možná ti Bůh ve své milosti vra- l til život, i když nechápu, proč to dělal..." Pokrčil rameny, vstal, podíval se na mrtvého kamaráda opodál a další raněné, zavrtěl hlavou a vydal se k Ebráhímu -Kijábímu, ležícímu v blátě jako ranec starých hadrů, a začal se prohrabovat l jeho kapsami. ; Dav na náměstí se tlačil dopředu a obstoupil je, až se Hosejn zvedl a mí-vnutím ruky je zahnal. "Bůh je veliký. Bůh je veliký," volal. "Ustupte. Pomozte raněným!" Když dav prořídil, znova poklekl vedle Starka: "Nevaroval jsem tě, l že moc času nezbyvá? Bůh tě tentokrát ochránil, aby ti dal novou šanci." „. Starke ho sotva vnímal. Našel kapesník a tiskl ho k ráně, aby zastavil krvácí l ní; cítil po zádech stékat teplý proužek krve a nadával, už byl z nejhoršího šo-. " ku venku, ale pořád ještě plný strachu, že se zostudí útekem. "Proč mě, kčertui chtěl ten parchant zabít?" vztekal se, "Hajzl, musel být šílený!" „ l "Chtěl zabít mě, ne vás." „. ? Podíval se na něj. "Fadájún, modžáhed?" » : l Znovu mu hrudníkem projela ostrá bolest. Potichu zaklel. Měl vztek n< l všechny ty řeči o Bohu, nechtěl myslet na Boha, ale na děti, na Manuelů, aby odtud, ksakru, vypadl; už mě k smrti otravuje celé tohle šílenství a zabíjení v» l jménu jejich pojetí Boha. "Hajzlové!" mumlal. V rameni mu cukalo a bofcsrari šířila. Zaklel a ucpal

si ránu zmuchlaným kapesníkem, jak nejlépe dokázal. :', | Co, hrome, budu teď dělat? Zatracený pacholek! Jak, kčertu, poletím? N| | patrně přemístil váhu. Bolest byla tak silná, že znovu zaúpěl a znovu zaklel, wws chucený sám sebou, protože to chtěl snášet stoicky. 1 Hosejn se

probral ze zadumání, zneklidněný, že ho Bůh ponechal naživUí; když už měl být mučedníkem. Proč? Za co jsem trestán? A tenhle Ameri&ttt taky; je přece divné, aby ho taková dávka střel nezabila - proč zůstal naživu?1 "Půjďme na základnu. Můžete se postavit?" '4i

"Ano... jistě, okamžik." Starke se vzchopil. "Oukej, opatrně... ach Bože...qj Zůstal stát a nepatrně se kymácel, bolestí se mu chtělo zvracet. "Umí někn»' z vašich lidí řídit?" ji "Ano." Hosejn zavolal na gardistu klečícího vedle Kijábího. "Pospěš si!" Malfc se poslušně vrátil. "Měl v kapse jen tyhle mince, Excellence, a ještě tohle. Co to je?" S Hosejn to pozorně

prohlédl. "Je to letošní index z teheránské univerzity. Nt fotce byl hezký, usmívající se mladík. "Ebráhím Kijábí, třetí ročník, katedra it' ženýrství. Datum narození dvanáctého března tisíc devět set padesát pť" Podíval se na zadní stranu průkazky. "Tady je teheránská adresa." "Prohnilé univerzity," vyjádřil svůj názor další gardista. "Líheň satanisr a západního zla." "Až imám, Bůh mu žehnej, znovu univerzity otevře, budou je řídit molk ismršť 761 t

Vyženeme odtud západní protiislámské myšlenky. Fibúzi, dej ten index výboru. I Předají to Teheránu. Výbor v Teheránu vyslechne jeho rodinu a přátele a pora-! dí si s nimi." Hosejn si všiml Stárkova pohledu. "Ano, kapitáne?" I Starke fotografii viděl. "Jen jsem si říkal, že za pár dní by mu bylo čtyřiadva- čet. Zmařený život, že?" "Bůh trestá zlo." severně OD kovízu. 16.10 HODIN. Dvěstěšestka přeletěla malebnou křivkou zágroské pohoří. Alí Kijá podřimoval, Mciver řídil a cítil se skvěle. Od chvíle, kdy se rozhodl pilotovat sám, měl mírnou euforii. Bylo to perfektní a jediné možné řešení. Tak nemám povolení od zdravotníků. No a co? Je to válečná operace, musíme riskovat a já jsem mezi těmi pacholky pořád ještě nejlepší pilot. Po očku pohlédl na Kiju. Kdybys nebyl takový blbec, samou radostí bych tě objal. Usmál se a zapnul mikrofon. "Kovízi, tady je HotelTangoX-ray ve výšce jednoho tisíce, letíme v úhlu 185 stupňů z Teheránu, na palubě ministr ' Alí Kijá."

"HTX. Udržujte směr, hlaste se u první věže."

Let i tankování na mezinárodním letišti v Isfahánu proběhly klidně, až na pár minut po přistání, kdy je obklopili rozčilení příslušníci Zelených pásek a vyhrožovali, přestože měli povolení k přistání i dobrání paliva. "Spojte se vy-FTtfačkou s velitelem, ať ihned přijde," zuřil Kijá. "Já zastupuji vládu!" Mciver poslechl. "Oni, ehm, věž říká, že jestli nebudeme do hodiny pryč, výbor nás zadrží." Sladce dodal: "Cizí piloti a cizí letadla prý nejsou v Isfahánu vítáni a nechtějí tu ani poslušné psy Bázargánovy cizácké vlády!" "Barbaři, negramotní sedláci," prskal Kijá znechuceně, ale počkal, až byli ve i vzduchu. Mdverovi se ulevilo, že ho pustili na civilní letiště a nemusel na vojenské, kde tenkrát tankoval Lochart Mciver viděl na celou leteckou základnu v Kovízu. Na vzdálenějším konci nedaleko komplexu IHC zahlédl stopětadvacítku a srdce se mu rozbušilo. Říkal jsem Stárkovi, aby chlapci odstartovali brzy, pomyslel si podrážděně. "Kontrolo IHC, HTX z Teheránu s ministrem Kijou na palubě." J "Kontrola IHC, HTX, přisraňte na plošinu dva. Vítr třicet až třicet pět uzlů | při sto třiceti pěti stupních,"

g Mciver zahlédl Zelené pásy u hlavní brány, další u přistávací plošiny s Esfandijárim a íránským personálem, poblíž hlouček mechaniků a pilotů. Můj uvítací výbor, říkal si a poznával Johnny Hogga, Locharta, Jean-Luca a Ayrea. Starke nikde. No tak jsem letěl načerno. Co můžou dělat? Jsem jejich šéf, ale | jestli se to doví letecká asociace, pěkně to schytám. Pro všechny případy si připravil vysvětlující proslov "Omlouvám se, ale požadavek ministra Kiji vyžado- okamžité rozhodnutí. Už se to pochopitelně nebude opakovat." Nestalo by se to, kdyby neplánovali Smršť. Zatřásl podřimujícím Kijou. "Za pár minut přistaneme, ághá," hlásil.

james CLAVELL1 Kijá si promnul obličej, aby se zbavil únavy, podíval se na hodinky, upravil si kravatu, pročísl vlasy a pečlivě si nasadil asrrachánový klobouk. Pozorně sledoval lidi pod sebou, hangáry, pěkně seřazené vrtulníky dvě dvěstědvánáctky tři dvěstěšestky, dva Alouetty - moje vrtulníky, pomyslel si rozjásaně. "Proč jsme letěli tak pomalu?" optal se stroze. "Jsme tu přesně, pane ministře. Byl silný protivín." Plně se soustředil na přistání, chtěl, aby bylo perfektní. Bylo. Esfandijári trhnutím otevřel dveře na Kijově straně. "Pane ministře, Excelence, jsem Kúrám Esfandijári, šéf IranOilu pro tuto oblast. Vítejte v Kovízu; Aghá Sijámakí hlásil váš příchod, takže jsme připraveni. Vítejte!" "Děkuji vám." Obrátil se k Mciverovi a povýšeně rozkázal: "Pilote, zítra v deset hodin budete připraven ke startu. Budu možná chtít navštívit s Excelencí Esfandijárim některé naftové věže. A nezapomeňte, že v sedm hodin večí : musím být zpátky v Teheránu, protože mám schůzku s ministerským předsc- i dou." Vystoupil a s mnoha poklonami byl veden na inspekci vrtulníků. Ayc; | Lochart a ostatní se vrhli pod rotory a k Mciverovu okénku. Nedíval se na n(: a zářivě se usmíval. "Nazdárek, filištini, jak je?" ;. "Dovol, abych za tebe dokončil přistávací proceduru, Mácu," začal Ayc. I "Máme pro té- t i "Díky, ale snad to zvládnou," odmítl briskně. Do mikrofonu: "HTX konč(přistání." Pak si všiml Lochartova výrazu a znovu vzdychl. "No tak nejsem úpí ně v lati, Torné. A co má bejt?" ~ "O to teď nejde, Mácu. Postřelili Vévodu." Vylíčil strnulému Mdverovi, i se stalo. "Je právě na ošetřovně. Doktor Nutt říká, že má možná zasaženou je nu plíci." "Pane na nebi! Posadte ho okamžitě na stopětadvacítku. Dělej, Johnny musíme ho-" "To nejde, Mácu," přerušil ho stejně důrazně. "Sekáč zdržel její odlet až d Kijovy inspekce Vévoda se všemohoucně snažil dostat ji pryč, než přiletí ale Sekáč je svině. A to není všechno; myslím, že v Teheránu něco vyčmucha "Cože?"

Pověděl mu o dálkopisech a telefonátech. "Sijámakí hučí do Sekáče, poi ně ho vyhecoval. Bral jsem poslední telefonát Sijámakího Vévoda byl u l ly - a on se mohl pomátnout vzteky. Řekl jsem mu to samé, co Vévoda, < jsem ho odbýt, že až přiletíte, zavoláš mu, ale hrome, Mácu, on ví, že ty a G lie jste se spakovali." "Alí Baba! Nasadili ho tam." Mdverovi se točila hlava. Jeho pohled padl! malého, zlatého svatého Kryštofa, kterého měl obvykle na kompasu. Byl toupl ní dárek od Genny, válečný dárek, hned ze začátku jejich známosti, kdy oni u letců a ona u zdravotníků. "Jen pro jistotu, miláčku, aby ses neztratil. Ne moc smysl pro orientaci." Zastesklo se mu po ní. "Nejdřív promluví s Vévodou." Viděl, jak Es] jaří a Kijá kráčí kolem vrtulníků. "Torné, pokuste se s Jean-Lucem SMRŠŤ

zabavit Kiju. Pochlebujte mu, až zůstane štajf- připojím se k vám hned, jak to půjde." Okamžitě se vzdálili. "Freddy, řekni všem, že jakmile stopětadvacítku dostane povolení ke startu, musí všichni rychle a tiše nastoupit. Jsou už všechna zavazadla na palubě?" "Ano, ale co Sijámakí?" "Já si už s tím parchantem poradím, teď běž." Mciver spěchal pryč. Johnny Hogg za ním zavolal: "Mácu, ještě něco!" Slyšel v jeho slovech naléhavost. "Co je, Johnny?" "Urgentní soukromý vzkaz od Andyho. Jestli se zhorší počasí, odloží možná i Smršť na sobotu. Počasí se mění. Teď bude foukat proti nám místo do ocasu a " I "Myslíš, že nerozeznám severozápad od jihovýchodu?" i "Promiň. Andy také říkal, že ti nemůže ještě jednoznačně říct, jestli do toho l jdeme nebo ne." "V pořádku. Vyříd' mu, ať to poví Charliemu. Co dál?" "Další počká. Ještě jsem nemluvil s ostatními." Doktor Nutt byl na ošetřovně, Starke ležel na lehátku, ruku v pásce, rameno v bandáži. "Ahoj, Mácu, měl jsi dobrý let?" Mluvil zvadle. "Ty moc nemluví! Ahoj, doktore! Vévodo, naložíme tě do stopětadvacítky." "Ne. Zejtra je taky den." "Zejtra je zejtra. Teď půjdeš dō stopětadvacítky, nebo se neznám," houkl po-|drážděně. Pocítil obrovskou úlevu, jednak z toho, že perfektně zvládl let, jed-"nák z toho, že Starke je naživu, až se zapomněl ovládat. "A moc si nehoň triko, nejsi žádný Billy Kid z Alama!" "Tak ten rozhodně z Alama nebyl," usadil ho Starke. "A jak to, že najednou jVývááš jako velkej

šéf?" Doktor Nutt je mírně napomenul: "Zpomalte, hoši, zrovna vy dva máte lnaordinovanej klídek." 'L Oba se zasmáli a Starke zalapal po dechu bolestí. "Proboha, doktore, víte, že |te nemůžu smát..." Mciver řekl: "Vévodo, musel jsem doprovodit Kiju, nešlo to zkrátka odříct." "Jasně," zavrčel Starke. "Jak to šlo?" "Bezva." "Co vítr?" "Nic stálého." Mluvil opatrně. "Může se zase změnit." "Jestli se nezmění, znamená to čelní vítr v síle třiceti uzlů a s tím Záliv ne-reletíme. V žádném případě nemůžeme převézt dost pa" "Jistě. Doktore, jak to s ním vypadá?" "Vévoda by potřeboval co nejdříve rentgen. Klíční kost je roztržštěná a je tu Sté poškození šlach a svalů, rána je čistá. V levé plíci je jedna nebo dvě menší žne rány a ztratil asi pintu krve, ale úhrnem se dá říct, že měl velkou kliku " nJe mi dobře, doktore, můžu se hejhat," holedbal se. "Jeden den už nehraje lkovou roli. Poletím zítra." iJe mi líto, kamaráde, ale máš šok, to kulky dělají. Možná to ještě necítíš, ale

764 james clavell.-za hodinu či dvě to přijde, spolehni se." Doktor byl rád, že ještě ten den odletí Už tu nechci dál pracovat, říkal si. Už nechci vidět žádná zmrzačená, roztržštěná těla, mám toho po krk. Jenže pár dní to ještě budu muset vydržet, pár těl budu muset dát dohromady, protože provést Smršť se nepodaří. Víím to, cítím to v kostech. "Lituji, ale ty bys ohrozil každou akci, i docela malou." "Vévodo," trval na svém Mciver, "nejlepší bude, když poletíš hned. Tom poletí s jedním, Freddy s druhým -Jean-Luc tu zůstávat nemusí." "A co, kčercu, budeš dělat ty?"

Široce se usmál. "Já? Já budu pasažér. Momentálně jsem jen bezvýznamný soukromý mizerný pilot Kiji." na VĚŽI. 16.50 HODIN. "Ještě jednou opakuji, pane Sijámakí," hovořil Mcíver odměřeně do mikrofону, "že v Al Šargázu se koná mimořádná porada." "A já opakuju, že chci vědět, proč jsem nebyl okamžitě informován?" Hlas zněl ostře a rozzlobeně. Mdverovi zbělely klouby prstů, jak křečovitě svíral stojan mikrofону, zatímco ho upřeně pozoroval jeden gardista a Vazírí s dosud oteklou tváří, jak ho Zataki posledně zbil. "Opakuji, ághá Sijámakí," hlásil vyrovnaným hlasem, "kapitán Pettikin a Lané se museli zúčastnit naléhavé konference v Al Šargázu a nebyl čas informovat vás." "Proč? Jsem stále v Teheránu. Proč nebylo vedení informováno? Mají po'~2 lení k výjezdu? Od koho?"

, '<; Předstíral zlobu. "Už jsem vám říkal, ághá, že na to nebyl čas telefony v Té- i beranu nefungují a jejich odlet jsem dohodl osobně s výborem na letišti, kon» L'< kréme s jeho vedoucím, Excelencí mollou." Gardista znuděně zívł, protože M-rozuměl anglicky, a odkašlal si. "Teď, když mě omlu-" !<- i "Ale vy a kapitán Pettikin jste si z bytu odnesli všechny své cenné věci. Je t(»| tak?" hulákal. «. |

"To abychom neuváděli v pokušení zloděje z řad modžáhedů a fadájúnů," Ztt reagoval Mcíver pohotově a uvědomoval si, že Vazírí naslouchá věž na základ-;! ně a hovor sleduje. "Teď, když mě omluvíte, ministr Kijá potřebuje mé služby? "Ach ano, ministr Kijá!" Sijámakí se trochu uklidnil. "Kdy, ehm, kdy zítCtj přistanete v Teheránu?" s "Záleží na směru

větru..." Málem zašilhal, jak usilovně potlačoval nutkátó vychrlit všechno o Smršti. Už asi evokacím, pomyslel si. Přemohl se a znovu. soustředil. "To bude záležet na ministru Kijovi, na směru větru, doplnění palt' va; asi někdy odpoledne." "Budou na vás čekat, možná přijdu i na letiště, když budeme znát čas prílč mám mnoho šeků k podepsání a musíme probrat mnoho změn. Prosím, { zdravujte ode mne ministra Kiju a vyříd'te mu, že mu přeji pěkný pobyt v t vízu. Salám." Hovor skončil. Mcíver vzdychl a odložil mikrofón. "Seržant když už jste tady, rád bych zavolal do Bandar-e Dělám a Lengeh." 765

"Musím požádat základnu o svolení," řekl Vazírí.

"Jistě." Podíval se z okna. Počasí se kazilo, větrné pytle se nadouvaly jihovýchodním větrem a anténa z vysílačky se nakláněla. Třicet uzlů, místy až pětatřicet. To je moc, zoufal si. Nádrž na

bahno, která rozbila střechu, ležela jen pár yardů odtud. Viděl, jak Hogg a Gordon trpělivě čekají v kokpitu stopětadva-cítky, dveře kabiny pohostinně otevřené. Druhým oknem zahlédl Kiju a Esfandijárho, skončili inspekci a mířili do kanceláře pod nimi. Bezděky si všiml, že Spojovací drát na anténě na střeše se uvolnil a už skoro odtrhl. "Seržante, měl byste to radši dát do pořádku, nebo nedostanete spojení." "Proboha, jistě, díky za upozornění." Vazírí vstal a zarazil se. Z mikrofonu se ozvalo: "Tady věž v Kovízu. Žádost o spojení s Bandar-e Dělám a Lengeh se schvaluje." Potvrdil příjem, přehodil vlnovou délku a vytočil číslo. "Tady Bandar-e Dělám, mluvte, Kovízi." Mdverovi se zrychlil tep, když poznal hlas Rudiho Lutze. Vazírí předal Mdverovi mikrofon, oči upřené na drát. "Do háje," zaavrcel vztekle, vzal si nějaké nástroje, otevřel dveře na střechu a vyšel ven. Byl dost blízko, aby mohl rozhovoru poslouchat. Gardista zívá a bez zájmu přihlížel. ; "Haló, kapitáne Lutzi, tady Mcíver. Jsem tu přes noc." Slova volil pečlivě. "Musel jsem doprovázet VIR ministra Kiju z Teheránu. Jak to vypadá v Bandar-e Dělám?" "Jsme pět na pět, ale jestli..." Zmlkl. Mcíver vycítil bleskově ovládnuté napětí a vzrušení. Zaletěl pohledem k Vazírímu, dřepícímu vedle drátu. "Jak dlouho... jak dlouho se zdržíš, Mácu?" ptal se Rudi. "Zítra se vydám na cestu podle plánu. Za předpokladu, že se nezmění počasí," dodal obezřetně. "Chápu. To chce klid."

"To chce klid. Čeká nás dlouhý a šťastný rok. Co ty?"

Znovu odmlka. "Všechno pět na pět. Čeká nás dlouhý a šťastný rok a Vive >imám!" prohlásil. ; "Přesně tak. Proč volám. Ředitelství v Aberdeenu chce urgentně informace o tvém ,aktualizovaném protokolu'." To byl kód znamenající přípravy na Smršť. "Je hotový?" "Ano, ovšem. Kam to mám poslat?" Kód pro: Pořád platí Al Šargáz? "Gavallan je v Al Šargázu na kontrolní cestě, můžeš mu to poslat tam mu-s sebou ale hodit a pospíšet si. Slyšel jsem v Teheránu, že tam je letadlo brkách aerolinek, které zítra letí do Abádánu. Zaříd', ať to do zítřka mají, ano?" "Jasně. Dělal jsem na tom dnes celý den."

"Výborně. Jak probíhá výměna posádky?"

»Bez problémů. Přeslu-iující personál už je pryč. Náhrada přiletí v sobotu, Cjpozději v neděli. Všechno je pro ně připravené. Já odletím při příštím stří-ání," vypočítával Mcíver. iiDobře, budu tady, kdybys mne potřeboval. Jaké je u vás počasí?" lauza. "Bouřlivé. Momentálně prší. Fouká jihovýchodní vítr."

766 james clavell

"Tady taky. To chce klid."

"Mimochodem, Sijámakí volal několikrát Númíra, našeho správce IranOilu " "Kvůli čemu?"

"Jen kvůli informacím o základně, říkal Númír."

"Dobře. Jsem rád, že se zajímá o naši práci. Zítra se ozvu. Zatím vše při starém. Šťastná přistání."

"Tobě taky, díky za zavolání."

Mciver skončil, v duchu proklínaje Sijámakího. Mizerný čmuchal! Vyhlédl ven. Vazírí k němu byl pořád zády, klečel vedle antény na střeše dolejší kance. láře. Nechal ho být a zavola do Lengeh. Scragger na druhém konci to rychle vzal. "Ahoj, brácho. Prý jsi na výletě s VIP - Andy volal z Al Šargázu. Co se děje?" ; "Normálka. Všechno podle plánu. Ředitelství z Aberdeenu potřebuje informace o současném protokolu. Máš ho hotový?" "Čerstvý z trouby. Kam ho mám poslat?"

"Do Al Šargázu, to bude nejjednodušší. Zvládneš to do zítřka?" "Budu muset, kamaráde. Jaké máte počasí?"

"Fouká od jihovýchodu, třicet až třicet pět uzlů. Johnny říkal, že zítra sel možná zmírní. Co si myslíš ty?" "Nejspíš to samý, doufaje, že lehne. Není to zas takový problém." "Dobře. Zítra zavolám. Šťastné přistání."

"Tobě taky. Mimochodem, jak se má Lulu?"

Mciver v duchu zaklel, protože ve vzrušení ze změny plánu, když naje musel doprovázet Kiju, úplně zapomněl na svůj slib autu, že ho ušetří krutí osudu. Nechal ho jen tak v jednom z hangárů jako důkaz pro personál, že i zítra vrátí. "Má se fajn. Co tvá zdravotní prohlídka?" "Prima. A tvoje, brácho?"

"Brzy se uvidíme, Scragu. Zatím ahoj." Rozhodně skončil. Najednou i strašně unavený. Protáhl se, vstal a všiml si, že gardista odešel a ve dveřích i doucích ze střechy stojí Vazírí a tváří se divně. "Co se děje?" "Já... nic, kapitáne." Mladý muž, celý prochladlý, zavřel dveře a podivili když viděl, že na věži jsou jen oni dva. "Kde je gardista?" "Nevím." Vazírí rychle zkontroloval schodiště, pak se otočil a ztišil hlas: „se děje, kapitáne?" Mciver zapomněl na únavu. "Nerozumím."

"Všechny ty telefonáty, od Sijámakiho, dálnopisy, odlety chlapců z Tebe bez povolení, odlety zdejších mužů, vyvoz součástek, pašování součástek Ukázal palcem na nebe. "Zčistajasna je tu ministr." "Posádky se musejí střídat, součástek je někdy nadbytek. Díky za Chtěl kolem něj projít, ale Vazírí se mu postavil do cesty. "Možná se děje něco náramně divného! Nechcete mi přece namluvit,; Zmlkl, za dveřmi se ozvaly kroky. "Poslouchejte, kapitáne," zašeptal na "já jsem na vaší straně, mám s kapitánem Ayrem dohodu, že mi pomí LSMSŘŠ

767

Zelený páska vydupal po schodech a řekl ve fársí něco Vazírímu. Tomu se | údivem rozšířily oči. "Co říkal?" zajímal se Mciver.

"Esfandijári vás chce dole." Sarkasticky se usmál, vrátil se na střechu, podřepí vedle konektoru a znovu si s ním pohrával. pracovna esfandijáriho. 17.40 HODIN. Tom Lochart i Mciver byli bez sebe vzteky. "Naše výjezdni povolení jsou platná a můžeme naše zaměstnance poslat pryč hned teď!" "Se souhlasem ministra Kiji se povolení pozdržují až do příletu náhradníků," oznámil Esfandijári stroze. Seděl za stolem, Kijá vedle něj, Lochart s Mdverem stáli před nimi. Na stole byla kupa povolení a pasů. Bylo krátce před západem slunce. "Aghá Sijámakí také souhlasí." "Zcela správně." Kijá měl z jejich rozčilení radost. Prokletí cizinci. "Vždyť to tak nespěchá, kapitáne. Je mnohem lepší provádět věci, jak se mají; nepochybně mnohem lepší." "Tenhle let je v pořádku, ministře Kijo," odpověděl Mciver se sevřenými rty. vláme povolení. Trvám na tom, aby letadlo odletělo podle plánu." "Tohle je Irán, ne Anglie," osopil se na něj Esfandijári. "A jsem přesvědčený, ; ani tam byste na ničem trvat nemohl." Byl sám se sebou nesmírné spokojený-Eý. Ministr Kijá byl nadšený jeho píškešem - příjmem z budoucí produkce naf-pvého pramenu - a okamžitě mu nabídl místo ve správní radě IHC. Pak ho letíce pobavil, když mu vysvětlil, že za každé povolení výjezdu se musí platit: en ať se cizinci potí, dodal ministr. V sobotu vás už budou sami prosit, abyste Lřijal tři sta dolarů za každého z nich. "Jak říká pan ministr," dodal důležitě, musíme dbát na pořádek, přeju vám dob-

. Dveře se rozlétly a v malé kanceláři se objevil Starke. Divoký výraz v tváři, lest zdravé ruky zaťatou, druhou ruku v pásce. "Co, ksakru, vyvádíš, Esfandi-Irí? Nemůžeš nám zrušit povolení!"

: Mciver vybuchl: "Prokristapána, Vévodo, neměl jsi sem chodit!" Li- "Povolení se odkládají, neruší se. Odkládají!" Esfandijářímu začal škubat crvv tváři. "A kolikrát vám, nevyhovancům, mám opakovat, že se klepe? Kle-K. Tohle není vaše pracovna, je moje; já vedu tuhle základnu, ne vy. A já tu m s ministrem Kijou schůzku, kterou vy jste přerušil! Takže teď vypadněte, zky rychle vypadněte!" Otočil se ke Kijovi, jako by byli v místnosti sami, Lměněným hlasem řekl ve fársí: "Pane ministře, omlouvám se, vidíte, s čím se isírn potýkat. Doporučuji naléhavě, abychom znárodnili všechna cizí letadla aměštnávali naše li-" í>tarke pevně sevřel rty a jeho pěst vyrazila. "Ty zkurvenej hajzle, poslouchej, ti povím!" I "VEN!" Esfandijári sáhl do zásuvky pro pistoli, ale nestačil ji vyndat.

Do místnosti vešel mollá Hosejn s doprovodnou družinou Zelených pásek voa-l tách. V místnosti zavládlo ticho, ..j "Ve jménu božím, co se tu děje?" zeptal se anglicky a upřel chladný, tv. dtf-l pohled na Esfandijářiho a Kiju. Esfandijáři okamžitě vstal a začal vysvětlovat l Starke se přidal, oba mluvili stále hlasitěji. Hosejn netrpělivě zvedl ruku. Něj l dřív vy, ághá Esfandijáři. Prosím, hovořte ve fársí, ať vám můj výbor rozumí, "i S neutrálním výrazem poslouchal dlouhý výlev, jeho čtyři gardisté stáli ve dvě- i řích. Pak pokynul Stárkovi. "Kapitáne?" '}-1 Pro svou verzi pečlivě volil slova. , l Hosejn kývl na Kiju. "Teď vy.

Excelence ministře. Mohu vidět vaše opráší i není zrušit rozhodnutí vedoucího základny v Kovízu?" | "Zrušit rozhodnutí vedoucího, Excelence mollo? Nic takového," odmítal Ki»| já bodře. "Vždyť já jsem pouhý sluha imáma, Bůh ho opatruj, a jím jmenova! něho ministerského předsedy a vlády." "Excelence Esfandijáři říkal, že jste odklad schválil vy." "Pouze jsem souhlasil s jeho přáním, aby výměna personálu probíhala i řičně. Nic jiného." Hosejn se podíval na desku psacího stolu. "Tohle jsou ta povolení k vyje a pasy?"

Esfandijárimu vyschlo v ústech. "Ano, Excelence."

Hosejn je shrnul a podal Stárkovi. "Všichni můžete okamžitě odstartovat." "Děkuji, Excelence." Starke se sotva držel na nohou.

"Pomůžu ti." Mciver od něj vzal pasy a výjezdní povolení. "Děkují ághá," obrátil se k Hosejnovi, nadšený vítězstvím. Setkal se s chladnými a nepřístupnými očima. "Imám řekl: ",Když cm! budou chtít odejít, nechme je odejít, nepotřebujeme je." Líi "Ehm, děkuji vám." Necítil se volně v jeho přítomnosti.

"" Starke se ozval ve fársí: "Je mi líto, ale musím s nimi odletět, Exceicné Pověděl mu, co říkal doktor Nutt, a v angličtině dodal: "Nechci odcházet,' už je to tak, insdAlldh." Hosejn s nepřítomným výrazem kývl. "Nepotřebujete povolení k vyje Běžte na palubu. Vysvětlím to výboru sám. Půjdu dohlédnout na start." ven a kráčel k věži, aby informoval plukovníka Čangíze o svém rozhodnutí Netrvalo dlouho a stopětadvacítka měla natankováno. Poslední pasažér' schůdkách byl v kolenou už pěkně slabý Starke. Doktor Nutt mu dal hc- dávku sedativ, aby mohl letět. "Děkuji vám, Excelence," volal na Hosejt vytí motorů. Pořád z něj měl strach, a přitom cítil, že mu je sympatický." s vámi."

Hosejn se zatvářil nejistě. "Korupce, lži a podvody jsou proti zákonu fltl zim, je to tak?" " "Ano, jistě." Starke viděl jeho váhání. Pak ten okamžik přešel. < "Bůh s vámi, kapitáne."

Hosejn se otočil a odcházel. Vítr trochu zesiln Starke roztřeseně vyšplhal po schodech za pomoci zdravé ruky. Snažil l ismrst

.vzpřímeně. Nahoře se podržel zábradlí a na chvíli se otočil. V hlavě mu hučelo, hrud' bolela. Tolik toho opouštím, tolik, příliš mnoho, ne jen vrtulníky, součástky a hmotné věci - mnohem víc. Zatraceně, měl bych zůstat a neodcházet. Zasmušile zamával těm, kdo zůstali, a ukázal jim vztyčený palec. Přitom si uvědomoval, jak je osudu vděčný, že není mezi nimi. (fsfandijáři s Kijou z kanceláři pozorovali, jak stopětadvacítka startuje. Bůh je proklej, ať se usmaží všichni v pekle, pomyslel si Esfandijáři. Pak potlačil vztek a začal myslet na večírek, který chystali vybraní přátelé toužící poznat ministra lKiju, jeho přátelé, společně s jeho kolegou direktorem. Po večeri měl být tanec a pak hurisky... Dveře se otevřely. K jeho překvapení vešel zuřivě se tvářící Hosejn. Zelené pásky je obstoupily. Esfandijáři se zvedl. "Ano, Excelence? Co pro vás můžu udě" Zarazil se, když ho jeden gardista hrubě odstrčil, aby si Hosejn mohl sednout za stůl. Kijá, celý zmatený, zůstal sedět. Hosejn řekl: "Imám, Bůh mu žehnej, dal příkaz, aby výbory vymýtily ko-upci. Tohle je výbor

kovízké základny. Jste obžalováni z korupce." Kijá a Esfandijáří zbledli a oba začali mluvit jeden přes druhého, prohlašují-e, že to je směšné, že jde o falešné obvinění. Hosejn zatáhl za zlatý řetízek zla-"ch hodinek na Esfandijářího zápěstí. "Kdy jste si je koupil a čím jste platil?" "Svémi... svými úsporami a -" "Lháři. Píškeš za dvě věci. Výbor to ví. Co váš projekt na okrádání státu? Taj-; nabízíte příjem z produkce nafty, abyste zkorumpoval vládní úředníky a na-;onil si je pro další služby!" "Směšné, Excellence, lži, samé lži!" křičel Esfandijáří.

Hosejn pohlédl na Kiju, jehož tvář připomínala šedé těsto. "Jaké úředníky latě na mysli, Excellence?" Kijá dokázal ovládnout svůj hlas, aby zněl vyrovná-íe. Byl přesvědčený, že jeho nepřátelé na něj právě tady nastražili léčku. Sijá-»akí! Určitě to byl Sijámakí! Hosejn dal znamení jednomu gardistovi, ten vyšel ven a přivedl Vazítího. Před Bohem, opakuj, co jsi říkal mně," nařídil. " "Jak jsem povídal, Excellence," začal Vazírí nervózně, "byl jsem na střeše. řpravoval jsem anténu a zaslechl, jak se dole baví. Slyšel jsem, když mu Bal tu nabídku." Ukázal na Esfandijářího, potěšený, že má šanci pomstít se. fcbýt jeho, nikdy by si mne ten šílený Zataki nevšiml, nenechal by mě zmlá-f a málem zabít. "Mluvili anglicky a on říkal, že může zajistit příjmy z nových temenu, nechat je stranou a dělit se o ně..." » Esfandijáří byl polomrtvý hrůzou. Dal si záležet, aby poslal všechny iránské Tlietnance z doslechu, a pro jistotu mluvil anglicky. Teď je ztracený. Vazírí "nluvil, začal Kijá. Tiše a klidně popřel veškerou spoluvinu, jeho cílem bylo wedcit tohoto zkorumpovaného, špatného člověka: "Byl jsem požádán, aby-h zajel speciálně kvůli této věci, Excellence. Vyslala mě sem imámová vláda,

776'

jam ES clavel

Bůh imámovi žehnej, abych vymýtil korupci, pokud tu existuje. Dovoluji W| vám blahopřát k vaší horlivosti. Když dovolíte, okamžitě po návratu do TehfrJ1 ránu vás doporučím přímo samotnému revolučnímu výboru a pochopitelní také premiérovi." Hosejn pohlédl na Zelené pásky. "Je Esfandijáří vinen nebo nevinen?" "Vinen, Excellence."

"Zde ten muž jménem Kijá - je vinen nebo nevinen?"

"Vinen," křičel Esfandijáří dřív, než se ostatní stačili rozhodnout. , Jeden z gardistů pokrčil rameny. "Všichni Teheránci jsou lháři. Vinen." Ostatní kývali a opakovali to po něm. Kijá zdvořile řekl: "Mollové a ájatolláhové z Teheránu lháři nejsou, Excelen-f ce, ani imám, Bůh ho opatruj, ani revoluční výbor nelže. Imám teď sídlí vTc» beranu, tak se snad může považovat za Teheránce. Já tam v současnosti žiju ta-1 ky. Narodil jsem se ve svatém městě Kommu, Excellence," dodal a poprvá] v životě za to byl vděčný. ,j Jeden z gardistů prolomil ticho. "Co říká, je pravda, Excellence, že?" Podrbej se na hlavě. "To o těch Teheráncích."

| "Že všichni Teheránci nejsou lháři? Ano, to je pravda." Hosejn se podíval aft| Kiju a taky váhal. "Před Bohem, jste vinen nebo ne?" "Ovšemže jsem nevinen, Excellence, přísahám před Bohem!" Kijovy oči b} průzračné. Pošetilče, myslíš si, že mě na tohle nachytáš? Takijje mi dává pr chránit se, když můj život ohrožují falešní mollové! "Jak vysvětlíte, že jste ministrem vlády a současně jedním z ředitelů vrtulníkové společnosti?" "Ministr, který...", zmlkl, když Esfandijáří začal hlasitě blekotat a výkřik' obvinění. "Lituji, Excellence, jak si Bůh přeje, ale v tomhle hluku se vůh nedá hovořit." "Vyved'te ho!" Esfandijářího vyvlekli. "Nuže?"

"Ministr, který má na starosti civilní letectví, mě požádal, abych se stal i něm správní rady IHC jako představitel vlády," překroutil pravdu tak, že to' padalo, jako když jim sděluje státní tajemství, dodal ještě několik zavádějíc informací, přičemž se tvářil nesmírně důležitě. "Nejsme si jisti loajálností Ol nich direktorů. Mohu vám také ve vši důvěrnosti sdělit. Excellence, že za ni lik dní

znárodníme všechny cizí letecké společnosti..." Mluvil k nim důvěrně, moduloval hlas, aby působil co nejpůsobivěji, a (l usoudil, že nastal vhodný okamžik, odmlčel se a vzdychl: "Při Bohu, přiznav že jsem stejně proti korupci jako vy. Excellence, a i když nemám vaše profesionální poslání, i já zasvětil život službě lidu." "Bůh vás ochraňuj, Excellence," neudržel se jeden Zelený páska. Ostatní se připojili, i Hosejn byl téměř přesvědčený. Ještě si ho chtěl prověřit, když vtom se ozval vzdálený hlas muezzina z letecké základny, vající k večerní modlitbě, a on se napomenul, že na Boha pozapomněl, a setrvejte v Bohu, Excellence," ukončil výslech. SMRŠŤ

777

"Děkuji, Excellence. Bůh opatruj vás a všechny molly, kteří chrání náš velký islámský národ před satanem!" Hosejn vyšel jako první. Spolu s ostatními provedl rituální očistu, všichni se otočili k Mekce a modlili se - Kijá, Zelené pásy, úředníci, dělníci, kuchaři -všichni šťastní a spokojení, že mohou veřejně projevít svou oddanost Bohu a Proroku. Jen Esfandijári prokládal své modlitby pláčem. Kijá se vrátil do pracovny, v tichu se posadil za stůl, povolil si jeden vzdech a ve skrytu duše si nepřestával blahopřát. Jak se ten pes Esfandijári mohl odvážit obvinít mé! Mě, ministra Kiju! Ať ho Bůh zničí a s ním všechny nepřátele Státu. Zvenku se ozvala palba. Rozvážně vyndal cigaretu a zapálil si. Čím dřív zmizím z téhle prdele světa, tím lip, pomyslel si. Prudký náraz větru otřásl budovou a na okno zabubnoval déšť.

772

jam ES claveli;!

v..sssr

L

'AFGHÁNISTÁN

LENGEH

~'Ab1Un « 0 Bandar-e Dclám

"pIISS Luz

SAUDSKÁ ARÁBIE

lwyyw<

kapitola | BAHRAJN

!ía8%AiWz

FEDERACE i ARABSKÝCH,' -..EMIRÁTŮ j

lengeh. 18.50 HODIN. Západ slunce vypadal zlověstně, těžké mraky s mi okraji zakrývaly téměř celou oblohu. "Ráno nikam nepoletíme, Scragu, | prohlásil americký pilot Ed Vossi, černé vlasy zcuhané větrem vanou z Hormuzského průlivu přes Záliv do Abádánu. "Zatracený vítr!" "My to zmákneme, brácho. Ale co Rudí, Vévoda a ostatní? Jestli to vy< anebo jestli vítr ještě zesílí, budou v průšvih." "Zatracený vítr! Proč musel měnit směr zrovna dnes? Připadá mi, že se l bozi smějí." Stáli na útesu nad Zálivem pod stožárem s americkou vlajk a shlíželi na šedé vlny s bílými čepičkami v dálce. Za nimi se táhla jejich; kladna a letiště, ještě mokré od ranního slejváku. Pod nimi vpravo byla] a molo, kam si chodívali zaplavat. Ode dne, kdy se objevil žralok, se tam ní neodvážil a všichni zůstávali na pláži na mělčině. "Budu setsakra rád, až b po všem," zabručel Vossi Scragger roztržitě přikývl, jeho myšlenky se upíraly k počasí; snaily odhadnout, jak bude v příštích dvanácti hodinách, což bylo v tomto rooj období vždycky těžké, protože Záliv, většinou klidný, se občas mocně ron?J řil a běsnil. Tři sta šedesát tři dní v roce vanul vítr ze severozápadu. Dnes né"j základně byl klid. Zbyl tu jen Vossi, Willi Neurchtreiter a dva mé SMRŠŤ773

I Všichni ostatní piloti, mechanici a britský správce odjeli už před dvěma dny, | v úterý, když se vracel s Kasigim z Bandar-e Dělám. [Willi je všechny dostal z Al Sargázu po moři: "Šlo to jako po másle, Scragu," řekl celý šťastný, když přistáli. "Tvůj plán vyšel. Poslat je lodí bylo chytré, chytřejší než vrtulníkem a taky mnohem levnější. Výbor jen krčil rameny a převzal jeden přívěs." "Spí na základně?"

"Některí, Scragu. Tři nebo čtyři. Zařídil jsem, aby dostávali hojnost rýže a choreše. Nejsou nejhorší. Masúd se taky snaží být u nich dobře zapsaný." To byl jejich správce za IranOil. "Proč jsi zůstal, Willi? Víím, co si o celém tom dobrodružství myslíš, a říkal jsem ti, abys odcestoval v člunu s nimi, zvládneme to." "Jasně, ale zcela jistě budete potřebovat jednoho dobrého pilota mohli byste zabloudit." Dobrák Willi, pomyslel si Scragger a byl rád, že zůstal. A litoval ho. Od chvíle, kdy se v úterý vrátil z Bandar-e Dělám, byl Scragger jako na jehlách; nebylo to nic určitého, jen dojem, který nedokázal zvládnout. Bolest pod pupkem ustoupila, ale občas se v moči ukázalo trochu krve. To, že Kasigimu o Smršti neřekl, mu na klidu také nepřidalo. Hrome, nemohl jsem mu to prozradit, ospravedlňoval se, nemohl jsem riskovat, že celý plán ohrozím. Dost na tom, že jsem ho poslal za Andym. ~ Včera letěl Vossi s Kasigim přes Záliv. Dal Vossimu soukromý dopis pro Gavallana, v němž vylíčil, co se stalo v Bandar-e Dělám a jaké má dilema kvůli Kasigimu. Rozhodnutí nechal na Gavallanovi. V dopise také popsal schůzku s Georgem de Plessey, který měl starosti kvůli dalším problémům v rafinerii Siří: "Čerpadla i potrubí byla v Siří poškozená víc, než jsme mysleli, podle mě se tenhle měsíc čerpat nebude. Kasigi má podle předchozího ujednání s Georgem připravené tři tankery. Domnívám se, že se nedá nic dělat. Jestli se teroristi rozhodli sabotovat, tak tomu nezabráníme. Georgeovi jsem se samozřejmě i ničím nezmiňoval. Prosím tě, udělej pro Kasigiho všechno, co je v tvé síle. Brzy na viděnou, Scrag." Ráno Gavallan volal z Al Sargázu jako obvykle a jen se zmínil, že dopis došel. Jinak mluvil nezávazně. Scragger o Mciverovi nemluvil a Gavallan taky ne. Usmál se. Vsadím se, že -)acan Duncan letěl s dvěstěšestkou! Nikdy bych neřekl, že ten puntíkář McI-ťr něco takového udělá! Stejně ale víím, že si přitom rochnil jako prase v žitě. není divu. Udělal bych to samé... "Scragu!" Ohlédl se. Stačil jeden pohled na obličej Williho Neurchtreitera. "Co je?" "Právě jsem zjistil, že Masúd dal všechny naše pasy policii všechny do jed-oho!" vykřikl. j Vytřeštili oči. "Proč by to, hergot, dělal?" zděšeně vyhrkl Vossi. Scragger byl ještě drsnější.

774 jam ES CLAVELcl "Stalo se to v úterý, Scragu, když ostatní odpluli na člunu. Pochopitelně že u jejich odjezdu byl policajt, na palubě je přepočítal a potom požádal Masúda o naše pasy. Tak mu je dal. Já bych udělal totéž." "K čemu je, sakra, potřeboval?"

Willi trpělivě vysvětloval: "Přepsat naše povolení k pobytu ve jménu Chomejního; chtěl, abychom měli papíry v pořádku - sám jsi mu to několikrát připomínal, nepamatuješ?" Scragger dobrou minutu jadrně klel a ani jednou se neopakoval. "Proboha, Scragu, musíme je dostat zpátky," řekl Vossi roztřeseně. "Musíme je dostat zpátky, nebo je Smršť v čudu." "To víím taky, brácho." Soustředěně zvažoval možnosti.

Willi řekl: "Třeba bychom dostali v Al Sargázu nebo Dubaji nové. Můžeme říct, že jsme je ztratili." L "Neblbni," vybuchl Vossi. "Posadí nás za katr, než řekneš švec! Pamatuješ na 3 Mastersona?" Před pár lety si jeden z jejich mechaniků zapomněl obnovit míst- i ní povolení k pobytu, a když procházel pasovým oddělením, zkusil blufovat. | Přestože jeho vízum bylo propadlé teprve čtyři dny a pas měl jinak v pořádku} i úředníci z pasového ho okamžitě nechali zavřít do vězení, kde strávil šest dlouhých týdnů, pak ho pustili, ale měl doživotně zakázaný pobyt. "Zatraceně," nal dával místní britský úředník, "měl jste pořádnou kliku, že jste vyvázl tak l-hc&l Znáte zákon. Opakujeme vám ho pořád dokola, až nás z toho bolí pusa..." "Ať se propadnu, jestli odejdu bez

papírů," nadával Vossi. "To nejde tam spoustu víz do všech států Zálivu, do Nigérie, Anglie, zkrátka do všech i tu včetně onoho. Trvalo by mi celé měsíce, kdybych je měl znovu shánět, a k ví, jestli bych je vůbec dostal! A co Al Sargáz, pánové? Moc pěkné místo, ale I toho pitomého pasu a platného víza vás tam čeká jen basa!" "Jasně, Ede. Dopřede práce - zítra je svátek a s nikým nebude řeč. Willi, to byl? Byl skutečně od policie, nebo patřil k Zeleným páskám?" Chvilí přemýšlel. "Nepatřil k Zeleným páskám, Scragu, byl to normální j licista. Starý s šedivými vlasy." "Kešmí? Seržant?"

"Ano, Scragu. To bude on."

Znovu zaklel. "Jestli starý Kešmí říká, že musíme počkat do soboty, tak:1| bude pravda." V této oblasti pracovala policie stále jako součást armády, a| to, že odznaky, které měli za šáha, vyměnili za pásky se jménem Chomejnflj "S večerí na mě nečekejte." Scragger vyrazil do houstnoucího soumraku. |j '";

policejní stanice V lengeh. 19.32 HODIN. Desátník na policejní stantdj službě zívá a zdvořile zav -těl hlavou, přičemž řekl něco ve fársí Alí Pásovi, W omechanikovi ze základny, kterého s sebou Scragger vzal jako tlumočila Trpělivě čekal, příliš zvyklý na íránský styl, než aby přerušoval. Už se o toBq vili půl hodiny. g'SMRŠŤ

775

I "Ach tak, chcete se zeptat na pasy cizinců? Pasy jsou v trezoru, kde jinde by i měly být?" divil se policista. "Pasy jsou cenné a my je dáváme pod zámek." I "Máte naprosto pravdu. Excellence, ale kapitán cizinců by je potřeboval, | musí je mít kvůli výměně posádky." f "Samozřejmě mu je vrátíme. Jsou přece jeho majetek. Vždyť on a jeho lidé | s vrtulníky mnohokrát zachránili naše lidi. Ovšem, Excellence, vrátíme je hned, I jak bude trezor otevřený." S "Prosím, nemohl by se otevřít hned? Cizinec by takovou laskavost nesmírně | ocenil." Alí Pás byl zdvořilý a neuspěchaný, čekal, až rozvážný policista podá I informaci, kterou po něm chtějí. Byl to pohledný Teheránec hodně přes dvacet, I vyškolil se na americké škole pro radisty v Isfahánu a už tři roky pracoval v Len- | geh pro IHC. "Byla by to opravdu velká laskavost." "Jistě, ale nemůže je dostat, dokud tu nebude klíč." "Ach tak. Mohu se optat, kde je, Excellence?" Desátník mávl rukou k velkému, staromódnímu trezoru, zabírajícímu větší ' část kanceláře. "Podívejte se sám, Excellence, klíč není na svém místě. Nejspíš ho má seržant u sebe." "Jak moudré a prozíravé, Excellence. Myslíte, že Excellence seržant je teď . doma?" Jednání vyžadovalo trpělivost. , "Jeho Excellence tu bude ráno." ; "Přestože je svátek? Smím vyjádřit svůj obdiv nad tak vysokým smyslem pro povinnost? Domnívám se, že asi nepřijde příliš časně." "Seržant je seržant, ale kancelář se otvírá každé ráno v půl osmé, i když policejní stanice je přirozeně otevřená ve dne v noci." Policista zamáčkl cigaretu. "Přijďte ráno." "Ach děkuji, Excellence. Nechtěl byste si vzít ještě jednu cigaretu, než to vysvětlím kapitánovi?" "Děkuji, Excellence. Cizí cigarety jsou vzácné, děkuji." Cigarety byly americké a drahé, ale ani jeden se o tom nezmínil. "Mohu vám připálit, Excellence?" Alí Pás si taky zapálil a všechno Scraggero-vi důkladně přetlumočil. "Zeptej se ho, jestli teď seržant bude doma."

"Už se stalo, kapitáne. Řekl, že Excellence tu bude ráno." Alí Pás nedal najevo únavu. Byl příliš zdvořilý, než aby vykládal Scraggerovi, že bylo na první pohled jasné, že tenhle člověk nic neví, nic pro ně neudělá a celý ten hovor je jen maření času. A přirozeně desátníci na policejních stanicích nechtějí být v noci kvůli takové drobnosti rušení. Co to má znamenat? Ztratili snad někdy něčí pas? Ovšemže ne! Jaká výměna posádky? "Jestli vám smím radit, ághá, tak ráno." Scragger vzdychl. "Ráno" mohlo znamenat zítra nebo pozítří. Dál se snažit nemá cenu, pomyslel si podrážděně. "Poděkuj mu za mé a řekni, že ráno určitě přijdu." Alí Pás poslechl. Jak si Bůh přeje, říkal si unavený, hladový a ustaraný desátek, další týden je pryč a pořád žádná výplata, už měsíce nic nedostal a jeho

james clavell: milovaná rodina hladoví. "Sabe sóma bechejr, ághá," robrátil se vyčerpané ke Scraggerovi. "Dobrou noc." "Sabe sóma bechejr, ághá. "Cekal, neboť věděl, že jejich odchod se bude stejně zdvořile protahovat jako celý rozhovor. Na úzké silnici, která představovala hlavní tepnu přístavního města, se cítil lip. Všelíjaké zjevy, vesměs mužského rodu, obklopovaly jeho starou dodávku se symbolem S-G na dveřích. "Salám," zahlasil družně, někteří odpověděli na pozdrav. Piloti ze základny byli populární, základna a rafinerie znamenala zdroj výnosné práce, záchranné mise pilotů za jakéhokoliv počasí byly dobře známé a Scraggera všichni znali. "To je šéf pilotů," pošeptal jeden starý muž důležitě svému sousedovi. "Pomohl mladému Abdolláhu Turíkovi do nemocnice v Ban-dare Abbás, kam se dostanou jinak jen urození. Sel taky na návštěvu do jeho vesnice a dokonce i na pohřeb." sy

Juřík?" ; "Abdollah Turík, syn syna mé sestry! Ten mladý muž, který spadl z naftové i věže a napadli ho žraloci." I "Ach ano, už si vzpomínám, říkalo se, že ho zabili levičáci." ; J "Ne tak hlasitě, ne tak hlasitě, nevíš, kdo poslouchá. Mír s tebou, pilote. | Zdravím tě, pilote!" Scragger jim zamával a odjel.

"Ale základna je na druhé straně, kapitáne. Kam jedeme?" ptal se Alf Pás. "Navštívit seržanta, kam jinam," vzdychl. Tiše si hvízdal a nevšímal si; zjevného nesouhlasu.

Seržantův dům stál na rohu tmavé, špinavé uličky, po ranním lijáku plné lot ží. Dveře do domu byly hned na druhé straně příkopu. Stmívalo se, ora< Scragger nechal reflektory svítit a vystoupil. Ulice nejevila známky života, je několik vysokých oken bylo matně osvětlených. Viděl, jak je Alí Pás nervózní. Požádal ho: "Počkej v autě. O nic nejde, i jsem tu byl." Sebejistě zabušil železným klepadlem. Poprvé tu byl asi před rokem, kdy nesl obrovského kraba, dvě zabité ovi pár pytlů rýže a bedny ovoce jako dar základny "jejich" seržantovi, který do«l od šáha medaili za statečnost v akci proti pirátům a pašerákům. Naposledy byl před pár týdny, doprovázel ustaraného policistu, který chtěl vědět všecát(o tragédii na Siří jedna a nehodě Abdolláha Turíka. Ani jednou nebyl poW. dovnitř, ale při návštěvách, které všechny proběhly za denního světla, vždy. kal na malém dvoře. Dveře se skřipavě otevřely. Scragger nebyl připravený na prudký záblesk sfl la, který ho přechodně oslepil. Kruh světla váhal, pak zalétl k autu a chv zkoumal Alí Pášu, který málem vyskočil ze sedadla, napůl se uklonil a zaw "Zdravím vás. Excellence, mír s vámi. Omlouvám se, že cizinec ruší vájí a odvažuje se " SMRŠT777

"Zdravím vás," přerušil ho Kešmí úsečně, zhasnul světlo a otočil se zpřímá znovu ke Scraggerovi. "Salám, ághá Kešmí," jeho oči se už přizpůsobily, všiml si, že muž s ostrými rysy ho pozoruje, kabát od uniformy rozepnutý, revolver v pouzdře. "Salám, kapitáne."

"Odpusťte, že rušíme tak pozdě v noci," omlouval se Scragger pomalu a zřetelně, věděl, že Kešmího angličtina je stejně nedokonalá jako jeho fársí. "Loftan, aozarndme. Loftan," Prosím pasy. Prosím. Seržant překvapeně zabručel, pak mávl rukou kamsi k městu. "Pasy na stanici, kapitáne." "Ano. Ale sorry, není klíč." Napodobil otevírání zámku. "Není klíč," opakoval jednotvárně. "Ach ano, rozumím. Není klíč. Zítra. Zítra dostanete."

"Bylo by to možné dnes? Prosím. Ted?" Cítil na sobě upřený pohled. "Proč?"

"Ehm, výměna posádky. Muži do Sírázu, výměna posádky."

"Kdy?"

Musí riskovat. "V sobotu. Když budu mít klíč, půjdu na stanici a hned ho zase vrátím." Kešmí potrásl hlavou. "Zítra." Ostře promluvil k Alí Pašovi, který se klaněl a hluboce mu děkoval a znovu se omlouval za vyrušení. "Jeho Excellence říká, l zítra je dostanete, kapitáne. Měli, ehm, měli bychom radši jít." Scragger se přinutil k úsměvu. "Mamnúnan, ághá," Děkuji, Excellence. "Mamnúnan, ághá Kešmí." Nejraději by požádal Alí Pášu, aby se zeptal, jestli dostanou pasy hned ráno, i jakmile stanice otevře, ale netroufal si seržanta zbytečně dráždit. "Přijdu po ; první modlitbě. Mamnúnan, ághá." Napráhl pravici, Kešmí jí potrásl. Oba i cítili sílu toho druhého./Tak

nastoupil do vozu a odjel. Kešmí zamyšleně zavřel dveře a zastrčil závoru. I v létě býval dvorek se svými vysokými zdmi porostlými vinnou révou a s matlou fontánou chladný a příjemný. Teď byl nevábny. Přešel ho, otevřel dveře a vstoupil do obývacího pokoje. Shora se ozval dětský kašel. Polena v krbu trochu zahнала chlad, ale v 'elém domě byl průvan, žádné z oken pořádně netěsnilo, ani dveře. "Kdo to byl?" volala jeho žena. "Ale nic důležitého. Jeden cizinec ze základny. Ten starý. Chtěl pasy všech /ých lidí." "Takhle pozdě? Bůh nás chraň! Pokaždé, když někdo zabuší na dveře, čekám) nejhorší Zelené pásky nebo ty ničemné levičáky!" Roztržitě kývl, ale neří-" nic, jen si hřál ruce nad ohněm. Štěbetala dál. "Proč vlastně přišel? Cizinci ou tak nevychovaní. Na co v tuhle dobu potřebuje pasy? Dal jsi mu je?"

775 james claveli. Ľ

"Mám je v práci v trezoru. Normálně s sebou nosím klíč, jenže se ztratil." Dítě znovu zakašlalo. "Jak je Zuzance?" "Pořád má horečku. Přines mi trochu horké vody, prosím tě. A dej do ní med." Postavil kotlík na oheň a vzdychl, když slyšel její brumlání: "Pasy v tuhle hodinu! Copak by to nepočkalo do soboty? Taková nevychovanost a bezohlednost. Říkáš, že klíč se ztratil?" "Ano, to nejspíš ten trouba Laftí, asi ho odnesl s sebou a zapomněl dát zpátky. Vůle boží." "Mohammade, na co ten cizinec mohl chtít takhle pozdě pasy?" "Nevím, je to divně."

SMRŠŤ 779

letišťe V bandar-e dělám. 19.49 hodin. Rudí Lutz stál na verandě svého přívěsu a pozoroval, jak prší. "Scheiss, "zamumlal. Dveře za ním byly otevřené a světlo z místnosti prozařovalo těžké kapky. Z magnetofonu se linul hravý Mozart. Dveře vedlejšího přívěsu, v němž byla kancelář, se otevřely, s deštníkem l nad hlavou vyšel Taťka Kelly a přeskakoval kaluže směrem k němu. Ani jeden si nevšiml Íránce stojícího ve stínu. Někde na základně zamňoukal kocour. "Ahoj Taťko. Pojď dál. Máš to?" "Ano, bez problémů." Sklepal kapky deště. Uvnitř přívěsu bylo příjemné teplo. Panoval tu pořádek; vysílačka zapnutá, na kamnech konvice na kávu. "Kafe?"

"Díky naleju si." Podal mu papíry a šel ke kuchyňce. Na papíru byly zaznamenané údaje o teplotě, směru a síle větru, odstupňované vždy do výše tisíce stop, navíc barometrické tlaky a zítřejší předpověď. "Věž v Abádánu prohlašuje, že je to poslední informace, jsou v tom poslední údaje britských aerolinek. Nevypadá to špatně, co?" "Pokud se na to dá spolehnout." Podle předpovědi kolem půlnoci srážky Ustoupí a vítr poleví. Rudi zesílil hudbu a Kelly se posadil vedle něj. Ztišil hlas. "Pro nás to nebude tak zlé, ale pro Kovíz ano. Akorát budeme muset tankovat letu, jestli to máme stihnout do Bahrajnu."

780 jam ES clavell

Kelly s požitekem popíjel silnou horkou kávu se lžící kondenzovaného mléka "Co bys dělal na místě Andyho?" "Kdybych musel přemýšlet o třech základnách, tak..." Slabý hluk zvenku. Vstal a podíval se z okna. Nic. Znovu kočičí zpěv, tentokrát blíž. "Zatracené kočky, mám z nich husí kůži." "Já je mám docela rád." Kelly se usmál. "Máme doma tři: Matouše, Marka a Lukáše. Dva jsou siamáci, třetí mourek. Betty říká, že se z kluků zblázní, prý chtějí ještě čtvrtého." "Jak se má?" Dnes v Ábádánu přistálo britské letadlo, s nímž přiletěl Sander Petrofi, aby pilotoval čtvrtou dvěstědvanáctku, a po mnoha týdnech přivezl poštu od Gavallana. "Ta se má dobře, vlastně skvěle - už zbývají jen tři týdny do porodu. Většinou jí to vychází přesně. Jsem rád, že budu doma, až to na ni přijde." Kelly zářil. "Doktor si myslí, že to konečně bude holčička." "Blahopřeju! To je báječné." Všichni věděli, že Kellyovi v to stále doufají, i když to nebylo moc pravděpodobné. "Sedm

kluků a jedna slečna, to už je spousta hladových krků." Rudi vzpomínal, že měl co dělat, aby splácel účty a školní poplatky, a to měl jen tři děti a na domě žádnou hypotéku - jeho žena zdědila dům po otci. Bůh mu žehnej, pacholkovi. "Spousta krků, nechápu, jak to zvládneš." "Ale jo, zvládneme to, chvála Bohu." Podíval se na předpověď a zamračil se. "Víš, kdybych byl na místě Andyho, tak to odstartuju a neodkládám." "Já bych to zase zrušil a zapomněl na to. Je to cvokárna." Mluvil stále potichu a přisedl si blíž. "Vím, že to pro Andyho bude rána, možná společnost bude muset zavřít. Možná. Ale my všichni seženeme nová místa, třeba i lépe placená. Musíme myslet na rodiny - mně je celá tahle dobrodružná akce proti srsti. Sta-. víme se mimo zákon. Jak to, kčertu, máme zvládnout? Je to vyloučené. Jestli "Reflektory přelétly po okně, řev motoru rostl, pak postupně slábl až docela ztichl, když auto před jejich přívěsem zastavilo. Rudi byl u okna první. Z vozu vystoupil Zataki s několika Zelenými pásky - mi, z přívěsu, v němž byla kancelář, vyšel s deštníkem v ruce Nómír, správce jejich základny, a připojil se k nim: "Scheiss, zamumlal znovu, vypnul rádio, rozhlédl se, jestli někde i ční něco podezřelého, a papír s předpovědí schoval do kapsy. "Salám, plukovníku," řekl, když se dveře otevřely. "Hledáte mě? I "Salám, kapitáne, ano, hledám." Zataki vešel do pokoje s americkým samo palem přes rameno. "Dobrý večer. Kolik vrtulníků tu zrovna máte, kapitáne? "j "Čtyři dvěstědvánáctky a -" začal Nómír. -| "Ptal jsem se kapitána," vyjekl Zataki, "vás ne. Až od vás budu něco chtít zeptám se! Kapitáne?" ,j| "Čtyři dvěstědvánáctky, dvě dvěstěšestky, plukovníku."

Zataki je šokoval: "Dobře, ať se dvě dvěstědvánáctky hlásí zítra ráno u Ir; Tody, budou pracovat podle pokynů tamního šéfa pana Watanabeho. Od žít SMRŠT757 se budou denně hlásit." Nejpřekvapenější byl Nómír. "Znáte toho muže?" ; pokračoval Zataki. "Ehm, ano, jednou měli CASEVAC a my jsme jim pomohli." Rudi se snažil vzpamatovat. "Oni, ehm, oni budou pracovat i ve sváteční den, plukovníku?" "Ano. Vy taky."

"Ale ájatolláh řekl..."

"On není zákon. Drž hubu." Podíval se na Rudiho. "Budte tam v osm ráno." Rudí přikývl. "Ehm, ano, můžu vám nabídnout kávu, plukovníku?" "Děkuji." Opřel samopal o zeď a posadil se k vestavěnému stolu, pohled upřený na Tatku Kellyho. "Neviděli jsme se v Kovízu?" "Ano, viděli," nezapíral dlouhán. "To je má, ehm, mateřská základna. Přiletěl jsem s jednou dvěstědvánáctkou. Jsem Ignác Kelly." Sesunul se do křesla, omráčený stejně jako Rudi; a nejistě! pod pátravým pohledem. "Noc stvořená na ryby, co?" C v MI

"oze?"

"Myslím, ehm, ten déšť."

"Ach ano." Zataki byl rád, že má možnost mluvit anglicky a zlepšovat své znalosti. Byl přesvědčený, že Íránci, kteří mají vzdělání a ovládají mezinárodní jazyk, budou žádaní, ať jsou mollové nebo ne. Od té doby, co byl v Kovízu, bral prášky, které mu dal doktor Nutt, a cítil se mnohem lépe, šílené bolesti hlavy se zmírnily. "Mohl by déšť zabránit zítřejším letům?" "Ne, nemvs"

"Záleží na tom," ozval se Rudí z kuchyně, "jestli se fronta zhorší nebo zlepší." Přinesl táč s dvěma šálky, cukrem a kondenzovaným mlékem a snažil se nějak vypořádat s touto katastrofou. "Prosím, poslužte si, plukovníku. Co se týče Iran-Tody," začal opatrně, "všechny naše vrtulníky jsou pronajaté na leasing, spravuje je IranOil - zast ipuje ho tady ághá Nómír." Nómír kývl, začal něco drmolit, ale rychle si to rozmyslel. "Máme kontrakt s IranOilem." Ticho bylo stále tíživější. Všichni se dívali na Zatakiho. S klidem nabral tři plné lžičky cukru, dal je do kávy a zamíchal. Pak se napil. "Výborná, kapitáne. Ano, výborná. Jsem informován o IranOilu, ale usoudil jsem, že Iran-Toda má před ním momentálně přednost, takže jim zítra přivezete své dvěstědvánáctky." Správce základny před Rudiho pohledem uhnul očima. "Ale... dobře, jestliže s tím IranOil souhlasí, pak -" "Souhlasí s tím," tvrdil Zataki Nómírovi. "Vidíte, ághá?"

"Ano, ano, ághá," kýval poslušně. "Musím to jen oznámit svým nadřízeným. Musím jim říct o vaší... ehm, naléhavé žádosti." "Dobře. Takže vyřízeno."

Rudí měl chuť zařvat: Žádné vyřízení! Místo toho se tvářil zdvořile a připadal si jako hlupák. "Můžu se zeptat, jak, ehm, jak dostaneme zapláceno?" Zataki hodil pušku přes rameno a zvedl se. "Iran-Toda už to zařídí. Děkuji vám, kapitáne, přijdu zítra po první modlitbě. Budete pilotovat jeden z těch dvou vrtulníků a já vás doprovodím."

782 james clavell

"Skvělý nápad, plukovníku," vyrazil najednou Taťka Kelly, pusou od ucha k uchu a Rudi měl chuť srazit ho na zem. "Nemusíte chodit před osmou ráno - budeme mít spoustu času, i když přijdete třeba v osm patnáct. Skvělý nápad, pracovat pro Iran-Todu, skvělý. Co jsme tu, usilovali jsme o ten kontrakt, nemůžeme vám ani dost poděkovat, plukovníku. Fantastické! Vlastně, Rudi, bylo by nejlepší vzít všechny naše letouny, informovat chlapce, ušetřit čas a udělat to ve velkém. Ano, pane, budeme připraveni." Nadšené vyběhl ven. Rudí za ním zíral a zuřil, až z toho šilhal.

SMRŠŤ 753

i nedaleko LETIŠTĚ V al ŠARGÁZU. 20.01 HODIN. Ve vlahé, krásné noci, prosycené vůní květin, seděli Gavallan s Pettikinem na terase hotelu Oáza, který stál na kraji základny sousedící s pouští. Popíjeli před večeří pivo, Gavallan kouřil doutník a hleděl na obzor, kde se s temnou pevninou stýkalo purpurové | nebe poseté hvězdami. Proužek dýmu se vinul vzhůru. Pettikin se zavrtěl v po-1 hodlném křesle. "Aspoň kdybych mohl nějak pomoci."

"Škoda, že tu Mac není, zakroutil bych mu krkem," s chutí prohlásil Gavallan a Pettikin se zasmál. Za nimi v jídelně sedělo u stolů se sněhobílými ubru-sy, na nichž stály nablýskané sklenice, pár hostů. Místnost měla vysoký strop | a omítka se někde loupala. Byl to starý hotel, dost zchátralý, ještě z empíru, kdy | představoval domov pro Brity, střežící až do jednasedmdesátého roku mír v Zá-;L livu. Duchu hotelu odpovídala i hudba, kterou produkovaly u vysokých dveří . na housle a violoncello dvě starší dámy s bělovlasým džentlmenem u klavíru. | "Proboha, není to Ču Čin Čou?"

j "To víš ty, Andy, já ne." Pettikin k nim ještě jednou zaletěl pohledem a spatřil mezi hosty Jean-Luca, jak se baví s Noggerem Lanem, Rodriguesem a dalšími mechaniky. Upil a všiml si, že Gavallanova sklenice je prázdná. "Ještě jedno?" "Díky, ne." Těkavě se rozhlížel kolem sebe. "Zajdu k recepci, pak se mrknu .na naše lidi."

784 james clavell

"Půjdu s tebou."

"Díky, Charlie, ale nemel bys tu radši zůstat, kdyby někdo volal?" "Ovšem, když myslíš."

"S večeří na mě nečekej, dáme si spolu potom kávu. Zastavím se ještě v nemocnici za Vévodou." Prošel jídelnou, cestou pozdravil své muže a vešel do haly, která pamatovala lepší časy. "Pane Gavallane, promiňte, afandí, máte telefon." Muž v recepci ukázal na telefonní kabinu. Uvnitř byl červený plyš, žádná klimatizace a žádné soukromí. Ohlásil se. "Nazdar šéfe, tady Liz Čchenová... jen sděluji, že ty dvě zásilky z Luxemburgu dorazí pozdě. Právě volali." Šlo o dva nákladní letouny 747, které objednal. "V pátek to nepůjde, nejdřív v neděli ve čtyři odpoledne." Gavallana to rozladilo. Už předtím ho varovali, že mají plno a možná bude nutný čtyřiadvacetihodinový odklad. Měl s jejich objednáním velké problémy. S aeroliniemi, které běžně létaly do Zálivu nebo Iránu, se jednat nedalo a on musel o nákladu, na který letouny potřebuje, mluvit neurčitě. "Okamžitě se s

nimi spojte a zkuste dohodnout dřívější termín. Bylo by jistější, kdyby přiletěly v sobotu. Mnohem jistější. Co dál?" "Společnost Imperiál Air hodlá převzít naše zakázky na T63." "Ať chcípnu. Co dál?"

"ExTex snížil svou nabídku na nové kontrakty do Saudské Arábie, Singapur a Nigérie o deset procent."

"Potvrďte to dálnopisem. Dohodněte mi na úterý schůzku s

Brassem v New Yorku. Co dál?"

"Mám seznam těch čísel, která jste

chtěl."

"Dobře. Počkejte." Vyndal zápisník, který měl stále při sebe, a nalistoval příj| slušnou stránku. Byla na ní současná iránská registrační čísla jejich deseti zb) vajících dvěstědváctek, vesměs začínajících písmeny EP, což znamenalo Ira -pak následovalo H jako helikoptéra a dvě další písmena. "Mám to. Spustíte. "AB, RV, KI..."

Jak písmena četla, psal je vedle prvního sloupce. Pro jistotu si nezapisoval cc-j lé registrační číslo, G znamenající Velkou Británii, H jako helikoptéra, ale je" dvě nová písmena. Překontroloval seznam, odpovídal tomu, co už dostali. "D ky, mám to. Zavolám ještě v noci, Liz. Zatelefonujte mé ženě a řekněte jí,;! všechno je v pořádku." "Dobře, šéfe. Sir Ian před půlhodinou volal, aby vám popřál štěstí." "Výborně!" Gavallan se mu po celou dobu, co byl v Aberdeenu, snažil dc lat, ale marně. "Kde je? Nechal číslo telefonu?" "Ano, je v Tokiu. Sedmdesát tři - sedmdesát tři - osmdesát čtyři. Ři že se tam chvíli zdrží, a kdybyste ho potřeboval, bude volat zítra. Taky říkal,! se za pár týdnů vrátí a rád by se s vámi sešel." "Ještě lepší. Říkal proč?"

"Kvůli oleji pro čínské lampy," řekla sekretářka tajemně. SMRŠŤ

785

i Jeho zájem stoupl. "To je báječné. Domluvte mi první možný termín. Ještě .; se ozvu, Liz. Spěchám." "Dobře. Jen vám chci ještě připomenout, že Scot má zítra narozeniny." "Kristepane, úplně jsem zapomněl. Díky, Liz. Ozvu se." Zavěsil, potěšený, že ? volal Ian Dunross, vděčný za zdejší spoje a možnost dálkových hovorů. Vytočil i číslo. Tokio bylo o pět hodin napřed. Po jedné ráno. | "Haj?" ozval se ospalý ženský hlas japonsky. i. "Dobrý večer. Promiňte, že ruším tak pozdě, ale dostal jsem vzkaz, abych za-| volal pana Iana Dunrosse. Tady Andrew Gavallan." "Ach ano. Ian tu momentálně není, je mi líto, ale vrátí se zítra. Možná v deset hodin. Prosím, můžete nechat své číslo, pane Gavallane?" | Zklamaně jí ho nadiktoval. "Mohl bych ho teď zastihnout na nějakém jiném čísle, prosím?" "Ach, moc lituji, ale ne."

' "Tak mu, prosím, vyřídíte, ať mi určitě zavolá. V kteroukoli dobu." Ještě jednou poděkoval a zamyšleně zavěsil. Nastoupil do najatého vozu a jel k hlavní letištní bráně. Nad hlavou mu přistávala sedmsetsedmička s rozsvícenými světly a blikajícím světlem na křídlech a ocasu. . "Dobrý večer, pane Gavallane." Sibbles, důstojník z meteorologické stanice Ě letiště byl menší, vyschlý Brit, který sloužil v Zálivu už deset let. Podal mu dlouhou fotokopii s předpovědí počasí. "V příštích několika dnech se bude počasí hodně měnit." Další tři stránky. "Lengeh, Kovíz a Bandar-e Dělám." "A mezní údaje?" "Všude podobné, plus minus deset až patnáct uzlů, několik set stop pardon, nemůžu si pořádk zvyknout na metrickou soustavu - pár set metrů rozdíl, 'víc ne. Počasí se bude postupně zlepšovat. V příštích dnech by se vítr měl vrátit k normálu a měl by foukat náš mírný kamarád ze severozápadu. Po půlnoci očekáváme slabý déšť, převládající nízkou oblačnost, nad většinou Zálivu mlhu, vítr z jihovýchodu o rychlosti asi dvacet uzlů a bouřky, tu a tam malé turbulence." Zvedl hlavu, usmál se a řekl: "A smrště." | Gavallanovi se zhoupł žaludek, přestože slovo bylo vyřčeno zcela normálně; 'Sibbles do akce zasvěcen nebyl. Tedy aspoň si myslím, že není, zadoufal v du-Lam. To už byla druhá zvláštní náhoda toho dne. První byla, když Američan, který obědval u vedlejšího stolu s člověkem, jehož jméno neznal, náhle řekl: »>Na zítřek přeju hodně štěstí." Příjemně se usmál, plný vlídné sympatie. "Promiňte, s kým mám tu čest?" "Glen Wesson z Wesson Oil Marketing, vy jste Andrew Gavallan, že? Slyše-ijsme informaci, že zítra pořádáte se

svými lidmi... 'závody velbloudů' v oáze "z, je to tak?" »My ne, pane Wessone. My se o velbloudy nezajímáme." "Vážně ne? Měli byste to možná zkusit, pane, je to docela legrace. No, stej-1 přeju hodně štěstí."

756" jam ES CLAVELÍ| Možná to byla náhoda. Závody velbloudů byly dobrým rozptýlením pro 1 kooperanty, přímo perfektním, a v Dézu se často všichni o islámském svátku ; scházeli. "Děkuji, pane Sibblesi, na viděnou zítra." Strčil předpovědi do kapsy : a sešel po schodech do haly terminálu, kde se na jedné straně nacházela jejich kancelář. Není to ani jasné ano, ani jasné ne, přemýšlel. Sobota je bezpečnější než zítřek. Risk je zisk, ale sichr je sichr. Moc už to odkládat nejde. "Jak se rozhodneš?" ptala se jeho žena Maureen, když ho předevčírem po východu slunce vyprovázela. V Aberdeenu lilo jako z konve. "Nevím, děvče. Mac má dobrý nos, pomůže mi."

Ted' po Mácovi ani stopy! Mac se zbláznil, lítá bez povolení, uvízl v Kovízu a nedostane se odtamtud jinak než se Smrští; Erikki je pořád bůhvíkdě a chudák Vévoda je tak zřízený, že je mimo soutěž, a má z pekla štěstí, že tu vůbec je. Doktor Nutt měl pravdu, na rentgenu se ukázalo, že úlomky kostí proděravěly levou plíci a několik dalších ohrožovalo dokonce tepnu. Pohlédl na hodiny v hale - dvacet hodin, dvacet sedm minut. Anesterika už by neměla působit. Budu se muset s Charlie Pettikinem nějak rozhodnout. A brzy. , ; Prošel dveřmi s nápisem VCHOD POUZE PRO ÚŘEDNÍ OSOBY do | chodby, jejíž jednu stěnu tvořilo dvojité sklo. Na asfaltové ploše za vozem s na- l' písem NÁSLEDUJ MĚ v angličtině a ve fársí právě zajížděla sedmsetsedmičk | do vykládacího prostoru. Vedle sebe parkovalo několik letadel pro osobní pře- i právu značky Fokkerwolfa jedno jumbo aerolinií Pan Am, které mělo za úkol | napomoci evakuaci, pak půl tuctu soukromých trysek, mezi nimi i jejich st0i« pětadvacítk. Kdyby už byla sobota. Nebo raději ne. :',? Dveře jejich kanceláře byly označeny jako VRTULNÍKOVÁ SPOLEČNOST S -G, SHEIK AVIATION. | "Ahoj, Scote." l'».; "Ahoj, táti," zazubil se. Měl službu a seděl

před vysílačkou, pravou pait v pásce, knížku v klíně. "Zatím nic, akorát vzkaz, abys zavolał Rogera Newbu». ryho domů. Mám ti vytočit číslo?" ;0. | "Ještě okamžik." Gavallan mu podal zprávy o počasí a Scot je rychle přelétl očima. Zazvonil telefon. Zvedl ho a přitom dál četl. "Tady S-G." Chvilí po slouchal. "Kdo? Ach ano. Bohužel, není tady Jistě, vyřídím. Nashle." PoložK sluchátko a vzdychl. "Nová kočka Johnnyho Hogga, Alexandra - Manuela, přezdívá sekyrnice, protože Johnny s ní prý přijde o krk." Gavallan se zasm | Scot zvedl oči od zpráv. "Není to ani dobré, ani špatné. Možná to bude v jp< řádku, budeme se mít kam schovat. Ale kdyby zesílil vítr, jsme v průšvihl Sobota mi připadá lepší než pátek." Zadíval se na otce, který z okna pozor provoz na letišti. Cestující zrovna vystupovali z letadla. "Souhlasím. Něco se-" Vysílačka ožila: "Voláme Al Šargáz, tady ředíte v Teheránu, jak nás slyšíte?" "Tady Al Šargáz, slyšíme čtyři na pět, mluvte," ozval se Scot. "Ředitel Sijámakí chce ihned mluvit s panem Gavallanem."

Gavallan zavrtěl hlavou. "Nejsem tady," zašeptal.

SMRŠŤ

757

"Chcete něco vzkázat?" hlásil Scott do mikrofonu. "Je už trochu pozdě, ale l seženu ho co nejdřív." l Pauza. Praskání. Pak arogantní hlas, který Gavallan nenáviděl. "Tady ředitel i Sijámakí. Řekněte mu, ať mi ještě dnes večer zavolá. Budu tu do půl jedenácté, , zítra od devíti ráno. Budu čekat. Rozuměl jste?" "Pět na pět, ředitelství," zacukroval Scot. "Končím."

"Otrapa," zavrčel Gavallan. "Co, hrome, dělá v kanceláři v tuhle hodinu?" "Čmuchá, co jiného. A jestli hodlá .pracovat' ve svátek, tak to docela pěkně smrdí, nemyslíš?" "Mac řekl, že všechny

důležité věci z trezoru odnese a klíč hodí do stoky. Vsa-; dím se, že ti rošťáci mají duplikáty," usoudil Gavallan našťvaně. "Musím počkat do zítra, než budu mít to potěšení popovídat si s ním. Scote, je nějaká možnost, jak zabránit poslouchání našich telefonátů?" "Ne, aspoň pokud budeme vysílat na naší frekvenci, a jinou nemáme." "Až přijde Johnny, připomeň mu, že možná bude muset zítra v krátké době nastartovat." Součástí Smrště bylo použití stopěťadvacítky jako rušice vysílaček vrtulníků. "Od sedmi hodin musí být v pohotovosti." "Takže zítra to spustíme?"

"Ještě nevím." Zvedl sluchátko a vytočil číslo. "Pana Newburyho, prosím. Měl jsem mu zavolat." Roger Newbury byl jedním z úředníků na britském konzulátu a nesmírně jim pomohl při vyřizování žádosti o povolení letů. "Na-FžSar, Rogere, chtěl jsi se mnou mluvit? Promiň, jestli tě ruším od večere." "Nerušíš, jsem rád, že voláš. Nejdřív špatné zprávy: Právě jsme zjistili, že Tal-bot byl zabit." "Panebože! Co se stalo?"

"Bohužel, je to nějaké zamotané, asi to byla náhoda. Byl v restauraci, kam chodívají vysoce postavení ájatolláhové. Bomba v autě rozmetala tu restauraci na kousky a jeho taky; včera v poledne." "To je strašné!"

"Ano. Byl s ním kapitán Ross, ten byl taky zasažen. Myslím, že ho znáš." "Ano, viděl jsem ho. Manželce jednoho našeho pilota pomohl v Tabrízu Z pěkné šlamastyky. Sympatický mladík. Co je s ním?" "Přesně nevíme, je to všechno zmatené, ale naše velvyslanectví v Teheránu ho včera nechalo převézt do mezinárodní nemocnice v Kuvajtu. Zítra budu vědět víc, dám vám vědět. Teď dál. Ptal se, jestli nevím něco o kapitánu Erikki Jok-konenovi." Pauza, šustění papírů. Gavallan se držel naděje. "Těsně než jsem odešel z kanceláře, došel dálnopis od našeho člověka v Tabrízu: .Máme za to, že kapitán Jokkonen unikl únosům a je se svou ženou v paláci Hakíma chána. Další zpráva hned jak to ověříme.'" .Asi Abdolláha chána, Rogere." Rozčileně zakryl dolní část sluchátka a za-cptal Scotovi: "Erikki je v pořádku!" "Fantastické," artikuloval Scot a v duchu uvažoval, čeho se mohla týkct ta patná zpráva.

788 james CLAVRLtI

"V dálnopise jasně stojí Hakím chán," vysvětlil Newbury.

"To je tuk, hlavně že je v pořádku." Další překážka Smrště tudíž padla. "Mohl bys mu ode mne něco vyřídit?" ; "Můžu to zkusit. Přijď sem zítra. Nic nezaručuji, ale zkusíme to. Situace v Ázerbájdžánu je napjatá, ale rozhodně to zkusíme." "Nemůžu ti dost poděkovat, Rogere. Je od tebe skutečně laskavé, že rr.ě informuješ. Talbota i mladého Rosse je mi opravdu líto. Kdybych Rossovi mohl nějak pomoci, dej mi vědět." "Ano, jistě. Mimochodem, proláklo se to." Řekl to jakoby nic. "Cože?"

"Řekněme, že mluvím o .turbulencích'," pronesl delikátně. ,,, Gavallan na chvíli oněměl, pak se vzchopil. "Tak?" Í "Ano. Jistý pan Kasigi prý chtěl vaše služby pro Iran-Tbdu a ty jsi mu řekl, | že do třiceti dnů mu odpověď dát nemůžeš. Tak jsme si to všechno dali do ku-J py a přišli jsme na to." ; Gavallan se snažil neztratit hlavu. "Iran-Todě jsem nemohl vyhovět z ob(chodních důvodů, Rogere. Nic jiného v tom opravdu není. Víš dobře, že všech)! ny operace v Íránu jsou teď strašně ztížené. Nemohl jsem přijmout ještě dalM' zakázku navíc." "Opravdu?" podivil se Newbury a stroze dodal: "Dobrá, ale jestli je to pr dá, tak ber na vědomí, že my jsme rozhodně proti." Gavallan byl tvrdohlavý: "Přece bys mi vážně neradil podporovat Iran když se Írán hroutí." Další pauza. Povzdech. "No, nebudu tě už zdržovat, Andy. Mohli by spolu poobědvat, co říkáš? V sobotu?" "Ano, děkuju. Rád." Zavěsil.

"O čem byla ta špatná zpráva?" chtěl vědět Scot.

Pověděl mu o Talbotovi, Rossovi a "turbulencích". "Vtip to není, na to JC< příliš blízko smrští." "Co bylo s Kasigim?"

"Chtěl, aby naše dvě dvěstědvánáctky v Bandar-e Dělám pracovaly pro Ití Todu. Musel jsem to odmítnout." Jejich schůzka byla krátká a jasná: "Sony, j ne Kasigi, tenhle týden to nepůjde, příští taky ne a ten další jakbysmet. Při třicet dní se na to nedá ani pomyslet." "Můj nadřízený by to velice ocenil. Myslím, že ho znáte." "Ano, kdysi jsme se znali. Kdybych mohl, určitě bych vám pomohl. Aid jde to, je mi líto." "Ale... tak můžete navrhnout něco jiného? Já potřebuju vrtulníky." "Co nějaká japonská společnost?"

"Žádná neexistuje. Vy... vy víte o někom, kdo by nám pomohl?" "Já ne. Guerney se nikdy nevrátí, ale mohli by o někom vědět." Dal jí 3j lefonní čísla. Podíval se na syna. "Je to strašná ostuda, ale já s tím nemohl nic úde 789

"Jestli se to rozeslo..." Scot si upravil pásku. "Jestli se to rozeslo, tak se to ' rozeslo. O důvod víc stisknout knoflík." "Nebo to stopnout. Myslím, že skočím za Vévodou. Sežeň mě, kdyby někdo | volal. Kdo tě bude střídat? Nogger?" ; "Ano. O půlnoci. Jean-Luc má pořád ještě rezervovaný ranní let do Bahraj- nu, Pettikin do Kuvajtu. Potvrdil jsem rezervace." | Gavallan na nevyřčenou otázku neodpověděl. "Zatím to tak necháme." I všiml si, že se usmál a kývl, a srdce mu najednou přetévalo láskou, starostí, pýchou i strachem o něj. Současně ho zaplavila úzkost a nejistota, jestli dokáže všechny z íránské kalamity vytáhnout. Překvapil ho, když slyšel, jak se ptá: "Uvažuješ o tom, že bys nechal lítání, chlapče?" "Cože?"

Usmál se nad jeho úžasem. Ale když už začal, rozhodl se pokračovat. "Je to část dlouhodobého plánu. Týká se tebe a rodiny. Vlastně mám dva plány čistě mezi námi. Oba pochopitelně závisejí na tom, jestli se udržíme nebo ne. První předpokládá, že necháš lítání a pojeděš na pár let do Hongkongu, aby ses tam něco naučil o místních Struanech, pak možná na rok do Aberdeenu a zase zpátky do Hongkongu, kde bys měl základnu. Druhý plán znamená, že se přeškolíš na X63, budeš asi půl roku nebo rok ve Státech, pak jednu sezónu u Severního moře a nakonec Hongkong." "Zase Hongkong?" "Ano. Čína už brzy zahájí těžbu nafty a lan i já chceme, aby Struani byli připraveni, aby měli v pohotovosti vrtulníky, všechno zařízení a ostatní věci." Na rtech se mu objevil zvláštní úsměv. Olej pro čínské lampy byl kód lana Dun-rosse pro tento případ. Linbar Struan zasvěcený nebyl. "Aerolinky Struanů budou novou společností, která bude mít na starosti kompletně Cínu, čínská moře a celou čínskou pánev. Náš plán počítá s tím, že to povedeš." "Moc vášně to nevypadá," předstíral Scot chlad. "Myslíš, že Struani mají budoucnost?" Pak se mu ústa roztáhla od ucha k uchu. "To všechno je mezi námi - Linbar o ničem neví." "Bude souhlasit s tím, že tam půjdu, že budu pracovat pro Stmany?" "Nenávidí mě, ne tebe. Nevadilo mu přece, že se vídáš s jeho neteří. Nebo nad ano?" "Ne, zatím ne." "Načasování je perfektní a musíme mít pro rodinu nějaký perspektivní plán. 4as odpovídající věk a myslím, že se na to hodíš." Gavallanovi se rozsvítily oči. JtJsi napůl Dunross, jsi přímý potomek Dírka Struana, a tak máš zodpovědnost jíš mnoha lidem, ne jen k sobě. Se sestrou jste zdědili matčin podíl a ty máš kva-jphkaci pro vnitřní radu, pokud budeš dost dobrý. Ten ňouma Linbar bude mu-et Jednoho dne jít do důchodu ani on nemůže zničit Vznesený dům nadob-o. Co říkáš mému plánu?" "Rád bych si to ještě rozmyslel, táti." Co je na tom k rozmyšlení, chlapče? pomyslel si. "Zatím ahoj, Scote, stavím

790

james clavell se možná později." Poklepal ho po zdravém rameni a odešel. Scot mé nezklame, řekl si pyšně. V prostorném pasovém a celním oddělení se míhali cestující, někteří ještě čekali na zavazadla. Tabule přiletů ohlašovala, že let číslo padesát dva z Muscatu hlavního města Omanu, proběhl podle plánu, a letadlo, které přistálo na čas mělo za patnáct minut odstartovat do Abú Dabí, Bahrajnu a Kuvajtu. Novinový stánek byl ještě otevřený, šel se podívat, co nabízí. Sahal po londýnských Ti-mesech, ale když si všiml titulku: "Premiér Callaghan hovoří o úspěších labouristů", rozmyslel si to. K čemu mi to je, usoudil znechuceně. V

tom okamžiku znenadání spatřil Genny Mciverovou. Seděla nedaleko výstupu na letištní plochu, vedle sebe malý kufřík. "Nazdar, Genny. Co tu děláš?" Sladce se usmála. "Jedu do Kuvajtu."

"Hrome. Proč?" Oplatil jí úsměv.

"Potřebuju dovolenou."

"Nebud' směšná. Ještě jsme nic neodsartovali, nemůžeš nic dělat. Budeš jen překážet. Počkej tady. Genny, proboha, měj rozum." Úsměv se nezměnil. "Skončil jsi?"

"Ano."

"Jsem rozumná, jsem ta nejrozumnější osoba, kterou znáš. Duncan Mcivcr ne. Je to ten nejroztržitější, nejpraštěnější morous, jakého jsem kdy potkala. Já jedu do Kuvajtu," prohlásila s bohorovným klidem.

~ Chytře změnil taktiku. "Proč jsi mi to raději neřekla? Nemusela jsi s tím dělat takové tajnosti, dělal bych si starosti, kdybys tu nebyla." "Kdybys ti o tom řekla, vyletíš z kůže. Poprosila jsem Manuelů, aby ti po- | zději oznámila, kdy jsem letěla, v jakém hotelu jsem a na jakém čísle. Ale tc<E; jsem rádi, Andy, že tu jsi. Aspoň někdo mě vyprovodí. Hrozně nerada cestu)tf s sama - víš, jak to myslím!" .; Uvědomil, jak křehce vypadá. "Jsi v pořádku, Genny?" .»| "Ale jistě, jenom... jenom prostě u toho musím být, zkrátka musím, nemů-j žu jen tak sedět doma, zvláště když je to můj nápad, mám zodpovědnost a no»l chci... nechci, aby se to nějak zvtlo." "Nic takového." Posadili se na dřevěnou lavici, objal ji kolem ramen. "Bud to v pořádku. Poslouchej, mám jednu dobrou zprávu." Pověděl jí o Erikkun.

"Och, to je fantastické. Hakím chán?" Pátrala v paměti. "Není to ten Azád bratr, ten, co žil... hrome, nemůžu si vzpomenout, někde blízko Turecka, jn noval se přece Hakím?" "Takže dálno pis říkal pravdu, je to Hakím chán. To by pro ně bylo skvělé.": "Ano. Její otec byl nejspíš strašně protivný dědek." Podívala se na něj. "I ses rozhodl? Je to zítřek?" "Ne, ještě ne, ne definitivně."

"Co počasí?"

Informoval ji. "Moc se z toho vycházet nedá, ani tak, ani onak," řekla. SMRŠŤ
797

"Aspoň kdyby tu byl Mac. Ten by věděl, co v takové situaci dělat." "Nikdo to neví lip než ty, Andy."

Když hlasatel začal svolávat cestující na let padesát dva, podívali se na tabuli odletů a vstali.

"Pokud vím, Andy, nestane-li se nic mimořádného, rozhodl Mac, že to bude zítra." "Jak to víš?"

"Znám Duncana. Ahoj, Andy." Rychle ho políbila na tvář a rozhodným krokem šla. Už se ani neotočila. Počkal, až zmizela. Hluboce zamýšlen vyšel z letiště, aniž si všiml Wessona u novinového stánku; právě odložil plnicí pero.

SMRŠŤ 795

al šargáz - hotel OÁZA. 05.37 hodin. Úplně oblečený Gavallan stál u okna, nebe ještě bylo temné, jen na východě malý proužek naznačoval blížící se svítání. Od půl míle vzdáleného pobřeží se táhly cáry mlhy, a když se dotkly pouště, rychle mizely. Nebe, na východě dosud úplně jasné, se rychle pokrývalo clonou mraků. Ze svého stanoviště měl před očima skoro celé letiště. Světla na ranveji svítila, menší tryskáč už roloval a vítr mířící na jih přinášel pach ka-rosenu. Někdo energicky zaklepal na dveře. "Dále! A! Dobré ráno, Jean-Lucu, brýtro, Charlie." "Bré ráno, Andy. Jestli máme

chytit letadlo, musíme jít." Pettikin byl tak neskutečně nervózní, že to vychrlil jedním dechem. Měl letět do Kuvajtu, Jean-Luc do Bahrajnu. "Kde je Rodrigues?"

"Čeká dole."

"Dobře, tak běžte." Gavallan byl potěšen, že jeho hlas zní klidně. Pettikin se rozzářil, Jean-Luc něco zabrbľal. "S tvým souhlasem, Charlie, navrhuju stisknout knoflík v sedm hodin, přesně podle plánu - pakliže nebude na žádné základně zádrhel. Jestli ano, zkusíme to zítra znovu. Platí?" "Platí. Zatím nikdo nevolal?"

"Ještě ne."

796 james clavell

"Tak jo, hurá do modré divoké džungle! Pojd', Jean-Lucu!" Pettikin sotva ovládal vzrušení. Stáhl obočí. "Man Dieu, to je jak u skautů!" Zamířil ke dveřím. "Ta zpráva o Erikkim je skvělá, Andy, ale jak se odtamtud dostane?" "Nevím. Půjdu na konzulát za Newburym a zkusím mu poslat vzkaz přes Turecko. Vy dva mi zavoláte ihned po přistání. Budu v kanceláři od šesti. Na viděnou později." Zavřel za nimi dveře. Odstartováno. Pokud některá ze základen neselhala. lengeh. 05.49 HODIN. Přes zataženou oblohu nebyly první náznaky svítání ani vidět. Scragger se v plášti do deště ubíral mrholením přes kaluže ke kantýně, která jako jediná svítila. Vítr mu strhával kšiltovku a jemné kapky deště házely do tváře. K jeho údivu tu Willi už byl. Seděl vedle kamen s hořícími poleny a pil kávu. "Bré jitro, Scragu, kávičku? Je čerstvá." Ukázal hlavou do jednoho rohu, kde schouleny na podlaze, poblíž tepla, tvrdě spal jeden z členů Zelených pásek. Scragger kývl a sundal si kabát. "Dám si čaj, synku. Jsi ranní ptáče; kde je kuchař?"

Willi pokrčil rameny a postavil konvici na kamna. "Má zpoždění. Měl jsem chuť na časnou snídani. Udělám si pár míchaných vajec. Dáš si taky?" Scragger dostal najednou strašný hlad. "Jasně! Dám si čtyři vejce, dvě topin-ky a v poledne jen něco malého. Máme chleba, kamaráde?" Díval se, jak Willi otvírá lednici. Tři bochníky, moře vajec a spousta másla. "Bezva! Nesnáším vajíčka bez topinky namazané máslem. Není to ono." Podíval se na hodinky. "Víte se stočil skoro přesně na jih a má dobrých třicet uzlů." "Můj nos říká, že se zmírní."

"Moje zadnice taky říká, že se zmírní, ale pořád je posraná." Scragger se uchechtl. "Klid, parde."

"Budu mnohem klidnější, až budu mít pas."

"To já taky ale plán pořád platí." Když se včera večer vrátil od seržanta, Vossi a Willi na něj trpělivě čekali. V soukromí, z doslechu ostatních, jim řekl, co se stalo. Willi okamžitě navrhl: "Měli bychom informovat Andyho, třeba to bude chtít odvolat." Vossi souhlasil. "Ne. Já to vidím takhle, pánové," plánoval Scragger. "Jestli Andy nespustí Smršť hned ráno, máme na pasy celý den. Jestli řekne ano, pak přesně v sedm nula nula. To budu mít pořád ještě dost času být na stanici v sedm třicet a v osm nula nula být zpátky. Zatímco budu pryč, dáte se do práce." "Smarjá, Scragu, my"

"Ede, poslouvej mě! Odletíme v každém případě, ale vyhneme se Al Sarga- ; zu, kde bych měl problémy. Sedneme si v Bahrajnu znám tam jednoho p^o"" čaj ta. Vydáme se mu na milost, až budeme na pobřeží, možná vyhlásíme I staVj SMRŠŤ797

,nouze'. Od chvíle, kdy zmizíme z íránského vzdušného prostoru, budeme vysílačkou volat Al Sargáz, aby nám pomohli. To je nejlepší plán, jaký jsem mohl vymyslet, budeme aspoň trochu krytí." A lepší mě pořád nenapadá, stýskal si, když pozoroval Williho u kamen. Máslo na pánvi začínalo syčet. "Myslel jsem, že děláš míchaná?" "Takhle se míchaná vejce dělají," ohradil se trochu podrážděně. "Sakra, to tedy ne," vyjel Scragger. "Musíš tam dát vodu nebo mlíko a -" "Svatá Bohorodičko!" vybuchl Willi, "jestli je nechceš, tak si... promiň, nechtěl jsem na tebe rvát. Promiň." "Já jsem taky drobet našponovaný. To nic, brácho."

"Já jen, ehm, že takhle je dělala moje matka. Hodíš vejce na pánev, nemícháš je, a až se bílek srazí, frkneš tam bleskově trochu mlíka a zamícháš. Tak bílek zůstane bílý, žloutek žlutý..." Willi měl všeho po krk. Strávil špatnou noc, probouzely ho ošklivé divoké sny, špatná předtucha a východ slunce mu na náladě taky nepřidal. Člen Zelených pásek se zachrul, když se mu do nosu vloudila vůně rozpuštěného másla. Kývl jim na pozdrav, uvelebil se pohodlněji a znovu zavřel oči. Scagger si udělal čaj a pohlédl na hodinky. Pět padesát šest. Dveře se otevřely a vešel Vossi setřásající z deštníku kapky deště. "Ahoj, Scragu! Zdravíčko, Willi, dám si kávičku a dva cukry, opečenou slaninu a křupavý chleba." "Jdi se vycpat!"

Pak se všichni rozesmáli, napětí stoupalo do hlavy jako víno. Scagger se znovu podíval na hodinky. Nech toho! Nech toho, poručil si. Musíš se ovládnout, potom se uklidní i oni. I blázen by poznal, že mají nervy nadranc. kovíz. 06.24 HODIN. Obloha byla úplně zatažená. Z věže se Mciver a Lochart dívali, jak prší. Měli na sobě letecké uniformy, Mciver seděl před vysílačkou, Lochart stál u okna. Světla nesvítla, jen červené a zelené světýlko zapnutého přístroje. Žádné zvuky vyjma příjemného šumění a méně příjemného skučení větru přicházejícího rozbitými okny a třesoucího anténou na střeše. Lochart zkontroloval měřič větru. Dvacet pět uzlů, v poryvech až třicet, jihovýchodní směr. Naproti u hangáru myli dva mechanici dvě už umyté dvěstě-dvanáctky a dvěstěšestku, s níž Mciver přiletěl z Teheránu. V kantýně se svítilo. Byl tam jen nejnutnější personál, Mciver všem úředníkům i dělníkům doporučil, aby si na pátek vzali volno. Po Esfandijářího bleskové popravě za "úplatkářství" nemusel nikoho přemlouvat. Podíval se na hodiny. Malá ručička jako by se vůbec nehýbala. Dole projelo nákladní auto. Další. Šest třicet přesně. "Sierro jedna, tady Lengeh." Scagger se hlásí se podle plánu. Mdverovi se viditelně ulevilo, zato Lochart se zatvářil Ještě zachmuřeněji. "Lengeh, tady Sierra jedna. Slyšíme vás pět na pět." Scotův hlas z Al Šargázu

798 james clavell

zněl jasně a čistě. Sierra jedna byl kód pro kancelář na letišti v Al Sargázu. Gavallan nechtěl obracet na šejchát větší pozornost, než bylo nutné. Mciver stiskl klíč vysílačky. "Sierra jedna, tady Kovíz." "Kovízi, tady Sierra jedna, máte slyšitelnost čtyři na pět." "Sierro jedna, tady Bandar-e Dělám." Slyšeli, že se Rudimu chvěje hlas. "Bandar-e Dělám, tady Sierra jedna, slyšíme vás dvě na pět." Z mikrofону praskaly jen výboje statické elektřiny. Mciver si utřel dlaně. "Zatím to jde." Káva byla studená a chutnala hnusně, ale vypil ji. "Rudi zněl vynervovaně, vid'?" svěřil se mu se svým dojmem Lochart. "Já určitě taky. Stejně jako Scrag." Mciver se na něj podíval, bylo mu ho líto. Lochart se vyhnul jeho pohledu, šel k elektrické konvici a zapnul ji. Na stole byly čtyři telefony, dva pro vnitřní styk, dva pro vnější. Navzdory svému rozhodnutí zkusil jednu po druhé venkovní linky. Obě byly hluché, už několik dní nejevily známky života. Jako já. Nemám absolutně žádnou možnost spojit se s Sahrazád. Ani pošta nefunguje. "V Al Sargázu je kanadský konzul," zabručel Mciver. "Určitě by tě od nich nechal zavolat do Teheránu." "Jistě." Náraz vichru otřásl prkny přitlučenými přes rozbitá okna. Nic nevnímál, duchem byl u Sahrazád a modlil se, aby za ním přijela. Ale co potom? Od chvíle, kdy odešel z bytu, si zakázal myslet na budoucnost, ale v noci se tomu neubránil. Ze základny se ozvalo první volání muezzina. "Pojďte na modlitbu, vstaňte, modlitba je lepší než spánek..." bandar-e dělám. 06.38 HODIN. Promáčené svítání, drobný déšť, vítr o něco slabší než den předtím. V Rudiho přívěsu na základně seděli bez světla a při kávě Rudi Lutz, Sandor Petrofi a Taťka Kelly Na verandě hlídal Maře Dubois. Nikde na základně se ještě nesvítalo. Rudi pohlédl na hodinky. "Pevně doufám, že to bude dnes," prohodil. "Dnes nebo nikdy." Kelly byl silně zasmušilý. "Zavolej už, Rudi." "Ještě minutu."

Oknem viděl vnitřek hangáru a jejich dvěstědvanáctky. Žádná neměla nádrž na větší zásobu paliva. Někde ve tmě pašoval Fowler Joines ještě s třemi mechaniky poslední zásoby paliva na palubu a

dokončovaly se přípravy, započaté ve vší tichosti včera v noci, zatímco piloti rozptylovali pozornost strážců a Nu-míra. Těsně před odchodem na lůžko odhadli všichni dráhu, kterou budou muset urazit. Lišili se o pár námořních mil. "Jestli se vítr nezmírní, skončíme v moři," sýčkoval tiše Sandor. Mluvili při hudbě, bez ní to nebylo bezpečné - Fowler Joines zahlédl Númíra poblíž Rudiho přívěsu. "Ano," souhlasil Maře Dubois. "Zanese nás to dobrých deset kilometrů nad' volné moře." SMRŠŤ 799

"Možná by bylo lepší vyhnout se Bahrajnu a zamířit do Kuvajtu, co na to říkáš, Rudí?" "Ne, Sándore, Kuvajt musíme nechat Kovízu. Nemůže se tam najednou objevit šest vrtulníků s iránskými čísly. Měli by z toho šok." "Kde jsou, sakra, ta nová registrační čísla, co nám slíbili?" Kelly už se nedokázal ovládat. "Máme naplánované setkání. Charlie Pettikin letí do Kuvajtu, Jean-Luc chodí vždycky pozdě. Vždycky. Tihle alžírští Francouzi, pied noirs, ti jsou skoro jako Arabové." "Jestli to Jean-Luc zkurví," vyřkl Sandor hrozbu, "bude z něj dršťková. Helejte, napadlo mě, že nějaké palivo navíc by nám mohli dát v Iran-Todě. Bude to přece vypadat dost divně, když poletíme jen tam a povežeme s sebou tuny rezervního paliva." "Rudi, zavolej. Je čas."

"Tak jo!" Zhluboka se nadechl a vzal do ruky mikrofon. "Sierro jedna, tady Bandar-e Dělám, slyšíte?" Gavallan seděl před vysílačkou, vedle něj Scot, o stůl za nimi opřený Nogger Lané, Manuela v jediném křesle. Všichni byli napjatí a zírali na vysílačku, přesvědčení, že tohle zavolání znamená potíže, protože podle plánu měly vysílačky před sedmou ráno i v průběhu akce mlčet, s výjimkou mimořádných okolností. "Bandar-e Dělám, tady Sierra jedna," řekl Scot chraptivě. "Slyšíme vás dvě '~na pět, pokračujte." "Nevíme, co máte dnes vy, ale my plánujeme určité lety a rádi bychom vás informovali. Souhlasíte?" "Zůstaňte na příjmu."

"Zatraceně," zachmuřil se Gavallan. "Je nutné, aby všechny základny vyklidily pole ve stejnou dobu." Ve vysílačce to znovu zapraskala. "Sierro jedna, tady Lengeh." Scraggerův hlas byl mnohem hlasitější, jasnější a ostřejší. "Plánujeme taky lety, ale rádi bychom odstartovali později. Jak je u vás?" "Zůstaňte na příjmu, Lengeh." Vyčkávavě pohlédl na Gavallana. "Zavolej Kovíz." Trochu se uklidnil. "Nejdřív zjistíme, jak jsou na tom." "Kovízi, tady Sierra jedna, jak nás slyšíte?" Ticho. "Kovízi, tady Sierra jedna, Jak nás slyšíte?" "Tady Kovíz, mluvte." Mciver mluvil přerývaně a neklidně. "Dostali jste pokyny?"

"Ano, radši bychom ale znali přesnou předpověď počasí, jak tomu bylo původně v plánu." "Dobře." Gavallan si vzal mikrofon. "Tady Siera jedna, volám všechny základny, počasí se může změnit. Přesnou předpověď budeme znát nejdřív v sedm hodin." Scragger neskrýval radost: "Potvrzujeme příjem."

"Potvrzujeme příjem." Rudiho hlas zněl energicky.

800

james clavell "Potvrzujeme příjem." Mciverovi se ulevilo.

V éteru znovu zavládlo ticho. Gavallan poznamenal spíš sám pro sebe: "Bude lepší držet se plánu. Nechci zbytečně poplašit letištní kontroly a už vůbec ne toho parchanta Sijámakího. Rudí to mohl stornovat, pořád ještě může." Zvedl se a protáhl, pak se znovu posadil. Poslouchali také kanál určený pro vysílání v nouzi, sto dvacet jedna a půl. Jumbo aerolinek Pan Am odstartovalo, až se okna třásla. Manuela se zavrtěla v křesle, měla pocit, že překáží, přestože Gavallan předtím řekl: "Manuele, budeš poslouchat s námi, ty jediná umíš fársí." Nevnímala čas tak vzrušeně jako oni. Její muž byl v bezpečí, pravda, trochu poraněný, ale v bezpečí. Srdce jí zpívalo radostí nad shodou náhod, která ho zachránila před nebezpečným tornádem. "Protože nic jiného to není, miláčku," prozradila mu včera večer v nemocnici. "Možná, ale bez Hosejnovy pomoci bych byl ještě v

Kovízu." Nebýt toho molly, žádné zranění bys neměl, pomyslela si, ale nahlas to neřekla, aby ho nepopudila. "Nepotřebuješ něco, zlato?" "Novou hlavu."

"Za okamžik dostaneš prášek. Doktor tvrdil, že za šest týdnů můžeš odletět, že máš páru jako bejk." "Připadám si jako kuře na háku."

Zasmála se.

Ted se v pohodě soustředila, protože se nemusela potit hrůzou čekání jako ostatní, zvláště Genny. Ještě dvě minuty. Gavallan bubnoval prsty. Soukromý tryskáč odstartoval, zahlédla na ranveji další letoun, jumbo s barvami společnosti Italia. Jestlipak je tam Paula? Ze by se už vraceli z Teheránu? Minutová ručička na hodinách doběhla na dvanáctku. Přesně v sedm vzal Gavallan do ruky mikrofon. "Sierra jedna všem základnám: Naše předpověď je dobrá, čekáme, že se počasí zlepší, ale dejte si pozor na drobné turbulence. Potvrďte příjem." "Sierro jedna, tady Lengeh," Scraggerův hlas zněl bujaře. "Potvrzujeme příjem a dáme pozor na turbulence. Končím." "Sierro jedna, tady Bandar-e Dělám, potvrzujeme příjem a dáme pozor na turbulence. Končím." Ticho. Vteřiny ubíhaly. Gavallan si hryzal spodní ret. Čekal. Znovu stiskl tlačítko. "Kovízi, slyšíte?" kovíz. 07.04 HODIN. Mciver a Lochart hleděli upřeně na vysílačku. Téměř ve stejném okamžiku si zkontrolovali hodinky. "Takže dnes nic nebude," vydechl s úlevou Lochart a ze srdce mu spadl balvan. Ještě jeden den naděje. Možná dnes telefony naskočí a já s ní budu mluvit... I "Zavolali by, to byla součást plánu, v každém případě mají volat."

| Mciver několikrát stiskl tlačítko. Světla svítila, číselníky taky. "Do háj SMRŠT801

s tím," stiskl vysílací knoflík. "Sierro jedna, tady Kovíz, jak nás slyšíte?" Ticho. Znovu, s větší úzkostí: "Sierro jedna, tady Kovíz, jak nás slyšíte?" Ticho. "Co tam, sakra, dělají?" procedil Lochart mezi zuby.

"Lengeh, tady Kovíz, jak nás slyšíte?" Bez odpovědi. Najednou Mciver vyskočil a utíkal k oknu. Ve větru se komíhal uvolněný hlavní kabel. Zaklel, prudce otevřel dveře na střechu a vyrazil do zimy. Měl v prstech sílu, ale matice byly příliš zrezivělé. "Zatracená práce..." "Tumáš." Lochart mu podával kleště.

"Díky." Snažil se uchopit zrezivělou matici. Už skoro nepršelo, ale ani si toho nevšimli. Zahřmělo, nad Zágrosem se klikatily blesky. Hory tonuly v mracích. Pracoval rychle, přitom vykládal Lochartovi, jak včera Vazírí připevňoval kabel. "Když jsem ráno přišel, jen jsem všechno běžně kontroloval, vysílačka fungovala a v šest třicet bylo slyšet dobře, v šest čtyřicet taky. Musel to udělat vítr..." Kleště sklouzly, odřel si ukazovák a znovu zaklel. "Ukaž."

"To je v pořádku, už to bude."

Lochart se vrátil do věže. Sedm hodin sedm minut. Na základně byl stále klid. Na druhém konci se objevily nějaké nákladáky, ale letadla žádná. Dole u hangáru se dva jejich mechanici a Freddy Ayre ochomýтали kolem dvěstědva-náctek, přesně podle plánu. Pak uviděl, jak se po okružní silnici blíží na kole Vazírí. Srdce se mu zastavilo. "Mácu, od základny jede Vazírí!" "Zastav ho, něco mu napovídej, ale zastav ho!" Lochart rychle sběhl ze schodů. Mciverovi prudce bušilo srdce. "Pohni se, sakra." Nadával si, že to nezkontroloval. Kontrola a zase kontrola, nehoda není náhoda! Kleště se znovu sesmekly. Další pokus, konečně se matice posunula. Jedna strana už držela. Na okamžik byl v pokušení risknout to, ale svědomitost zvítězila. Utáhl i druhou stranu. Zkusmo za kabel zatáhl, držel. Utíkal zpátky a pot se z něj lil. Sedm hodin šestnáct minut. Na vteřinu nemohl popadnout dech. "Vzchop se, Mcivere!" Pak se zhluboka nadechl a to pomohlo. "Sierro jedna, tady Kovíz. Jak nás slyšíte?" Scotův ustaraný hlas se ozval vzápětí: "Kovízi, tady Sierra jedna, mluvte." "Máte pro nás nějakou informaci o počasí?"

Ozval se Gavallan hlasem ještě ustaranějším: "Kovízi, přesně v sedm nula nula jsme vysílali následující hlášení: Naše předpověď je dobrá, čekáme, že se počasí zlepší, ale dejte si pozor na

drobné turbulence. Potvrďte příjem." Mciver vydechl: "Potvrzujeme příjem a dáme si pozor na drobné turbulence. Ostatní... ostatní taky potvrdili?" "Ano..."

"Ještě jednou ano," opakoval Gavallan do mikrofonu. "Co se stalo?" "Nic, drobnost." Signál slábl. "Brzy na viděnou, končím." V místnosti zazněl bouřlivý jásot. Scot objal otce a zasykl bolestí, která mu vystřelila z ramene.

502 james clavell

Nikdo si toho však v nastalém zmatku nevšiml. Manuela se vrhla Gavallanovi kolem krku: "Teď skočím do nemocnice a za vteřinku jsem zpátky." Nogger rozjařeně skákal do výšky a Gavallan blaženě prohlásil: "Myslím, že všichni nepiloti si zaslouží velké pivo!" kovíz. Mciver vypnul vysílačku a těžce se opřel. Snažil se vzchopit, ale cítil se divně - měl lehkou hlavu a těžké ruce. "To je jedno, zkrátka je odstartováno!" řekl. Ve věži bylo ticho až na vrzání dveří, které ve spěchu zapomněl zavřít. Déšť ustal, ale obloha byla stále hodně zatažená. Všiml si, že odřený prst stále krvácí. Vedle vysílačky ležel papírový ubrousek, kus z něj utrl a omotal ho kolem odřeniny. Ruce se mu třáslly. Najednou mu bleskl hlavou nápad. Vyšel ven a poklekl vedle spojovacího kabelu. Musel vynaložit veškerou sílu, aby ho vytrhl. Pak všechno ve věži zkontroloval, utřel si pot z čela a sešel dolů. Lochart a Vazíri byli v Esfandijárově pracovně, Vazíri neoholený a neupravený, ve vzduchu podivné napětí. S tím už se moc zdržovat nebudu, není čas, pomyslel si Mciver. Scrag a Rudí už jsou ve vzduchu. "Dobré ráno, seržante," pozdravil Mciver stroze a uvědomil si Lochartův zkoumavý pohled. "Myslel jsem, že jsem vám dal den volna - dnes tu nebude žádný provoz." "Jisté, kapitáne, já vím, ale, ehm, já nemohl spát a... já se na základně necítím dobře." Vazíri si všiml, jak je Mciver udýchaný a jaký má nedbalý obviz na prstě. "Jste v pořádku?" "Ano, jsem, jen jsem se řízl do prstu o rozbité sklo." Mciver pohlédl na Lo-charra, který se potil stejně jako on. "Radši půjdeme, Torné. Seržante, jdeme vyzkoušet dvěstědvánáctky." "Ano, pane. Vyrozumím základnu," oznámil Vazíri.

"Není třeba." Mciver byl chvilku na rozpacích, ale rychle našel odpověď. "Jestli se tu hodláte zdržovat, tak byste se měl ve vlastním zájmu připravit na ministra Kiju." "Cože?" Krev se mu vytratila z tváří.

"Za chvíli tu bude, protože letíme zpátky do Teheránu. A vy jste přece proti němu a tomu nebohému mizerovi Sekáči svědčil jako jediný, že?" "Jistě, ale já je vážně slyšel," rozpálil se potřebou ospravedlnit se. "Kijá Je hajzl a lhář a Sekáč taky. Vážně si ty věci dohadovali. Zapomněl jste, že Sekáč L» nechal Ayrea zbít? A že mě kvůli němu málem zabili? Všechno, co jsem řdw j o Esfandijárím a Kijovi, byla naprostá pravda; byla to pravda." i "Já vám věřím a nepochybuju

o tom. Ale jestli vás tu najde, mohly by býfe nějaké nepříjemnosti, nemyslíte? Určitě vám to nedarujou. Neměl bych KIJlťl nějak usměrnit?" nabídl se ve snaze získat ho na svou stranu. "Každopádně byt.j na vašem místě, tak se tu moc neukazuju. Torné, jdeme." Otočil se, ale Vazírtj mu zastoupil cestu.

"ij "Nezapomeňte, že já zabránil masakru, protože jsem prohlásil, že SándoriWja SMRŠŤ

803

'L náklad se posunul. Nebýt mě, je mrtvý a vy všichni jste šli před výbor... musí-| té mi pomoct..." Slzy se mu kutálely po tvářích. "Musíte mi pomoct..." 'L "Udělám, co se dá." Mciverovi ho bylo líto. Venku se jen s největším úsilím ; nerozběhl k ostatním, když viděl jejich nervozitu.

i "Smršť?" Lochart ho dohonil a zrychlil krok, aby nezůstal pozadu. "Ano, Andy stiskl tlačítko podle plánu, Scrag a Rudl potvrdili, jsou už možná na cestě," chrtil to o překot, ani nezaregistroval Lochartův náhle zoufalý výraz. Došli k Ayreovi a mechanikům. "Smršť!" zavelel Mciver a všem to

slovo znělo jako andělský chór. "Bezva," Freddy Ayre ovládal svůj hlas a rozrušení dusil uvnitř. "Proč to zpoždění? Co se stalo?" "Povím vám to potom, musíme vyrazit!" Mciver zamířil k první dvěstědva-náctce, Ayre k druhé, mechanici už naskákali do kabin. Štábní vozidlo s plukovníkem Čangízem a jeho lidmi projíždějící letištěm zastavilo před administrativní budovou. Všichni muži měli pušky a zelené pásy. "A, kapitáne, letíte s ministrem Kijou zpátky do Teheránu?" Čangíz vypadal podrážděně a trochu rozzlobeně. "Ano, jistě, v deset hodin."

"Dostal jsem rozkaz, že chce uspišit odlet na osmou, ale vy nesmíte odletět dřív jak v deset, jak ro stojí ve vašem povolení. Jasně?" "Ano, ale -"

;. "Byl bych vám volal, ale vaše telefony zase nejdu a s vaší vysílačkou něco je. Nestaráte se o vybavení? Nejdřív fungovala, teď najednou ne." Podíval se na tři vyrovnané vrtulníky a šel k nim, "Nevěděl jsem, že dnes střídáte posádku." "Jen pozemní zkoušky kvůli zítřejšímu letu na věž Abú Sál, plukovníku," plácl nazdařbůh Mciver spěšně, a aby odvrátil jeho pozornost, zeptal se: "Co je za problémy s ministrem Kijou?" "Žádné problémy nejsou," popudil se. Pohlédl na hodinky a inspekci vrtulníků si rozmyslel. "Ať někdo opraví vysílačku a vy pojdte se mnou. Mollá Ho-sejn vás chce vidět. Budete tu včas." "Rád kapitána Mcivera odvezu, je tu pár věcí, které by měl" nabídl se překotně Lochart. "Hosejn chce vidět kapitána Mcivera, ne vás - okamžitě! Vy opravte vysílačku!" Řekl svým lidem, ať na něj počkají, nasedl za volant a ukázal na vedlejší sedadlo. Mciver s prázdným pohledem poslechl. Čangíz se rozjel. Jeho šofér krá-w ke kanceláři a ostatní obklopili vrtulníky a zvědavě se rozhlíželi. Obě dvěstědvanáctky byly přeplněné posledními důležitými součástkami, které se nakládaly minulou noc. Mechanici se tvářili nonšalantně, zavřeli dveře od ka-"In a začali je zvenčí leštit. Ayre a Lochart zírali za odjíždějícím vozem. "Co teď?" šeptl Ayre. "Nevím - bez něj letět nemůžeme." Bylo mu na zvracení.

804

james claveli; bandar-e dělám. 07.26 HODIN. Čtyři dvěstědvanáctky byly připravené ke startu. Fowler Joines a tři mechanici v zadních kabinách netrpělivě čekali. Čtvřicetigalonové nádrže rezervního paliva byly na místě. Bedny s náhradními díly ukryté pod plachtami. "Do háje, dělejte," Fowler si setřel pot z čela. Vzduch v kabině byl plný výparů paliva. Otevřenými dveřmi viděl Rudiho, Sándora a Taťku Kellyho, čekající v hangáru. Všechno bylo připravené podle plánu, jen čtvrtý pilot. Maře Dubois, chyběl, a nikdo nevěděl, jestli ho někde nedrží správce základny Númír nebo Zelené pásy. Měl zpoždění deset minut. Vtom ho spatřil, vyšel ze dveří svého přívěsu a s pravou galskou ležérností kráčel s kufrem v ruce a pláštěm přes rameno. Když míjel kancelář, objevil se v okně Númír. "Jdeme na to," řekl Rudi chraptivě a vydal se ke své kabině s úporně předstíraným klidem, připnul si pás a stiskl startovací tlačítko. Sándor a Taťka Kel-ly udělali totéž vteřinu po něm. Rotory se roztočily. Dubois podal svůj kufr Fowlerovi, plášť pečlivě složil na jednu z beden, posadil se na místo pilota a nastartoval, aniž se namáhal zapínat si pás. Fowler chrлил jednu nadávku za druhou. Motory zabraly, Dubois si něco pobrukoval, pak si nasadil sluchátka a konečně, když už všechno jelo na plný plyn, zapnul pás. Nevšiml si, že z kanceláře vyrazil Númír. "Kam letíte?" křičel na Rudiho postranním oknem. "Do Iran-Tody, je to v leteckém protokolu." Pokračoval ve startu, vysílačka zapnutá, ručičky na přístrojové desce se dostávaly do zelených sektorů stupnic. "Ale nepožádal jste Abádán o povolení startu motorů a -" "Je svátek, ághá, můžete to vyřídit za nás."

Rozzlobené vykřikl: "To je vaše práce! Měl jste počkat na Zatakiho! Musíte na plukovníka poč' 'l' "Zcela správně, chci si jen ověřit, že můj vrtulník bude dokonale připraven, až přijde je velmi důležité nerozčilovat ho, nemyslíte?" ! "Ano, ale proč Dubois nesl kufr?"

l'l "Ale, znáte Francouze," mluvil, co mu slina přinesla na jazyk, "šaty jsou pro ně strašně důležité; určitě zůstane v Iran-Todě, tak si bere náhradní uniformu. Ruce v rukavicích se mu chvěly nad

pákami. Nech toho, poručil si. Nebud' ne- ', trpělivý, všichni vědí, co mají dělat. Klid!
'! Vtom v ranním šeru, kdy viditelnost byla jen pár set yardů, spatřil WJ Númírem projíždět hlavní
bránou nákladní vůz plný Zelených pásek. Vůz zasyll stavil, ale nebyl to Zataki, jen běžné strážce
Zelených pásek; vystoupily a zvedat». | ve hleděly na dvěstědvánáctky. Ještě nikdy nestartovaly
čtyři najednou, tjj Ve sluchátkách se ozval Dubois: "Připraven, man vimx," pak Taťka Kctópj a
Sándor. "Leťte!" zavelel do mikrofonu. Pak se natáhl k oknu k NúmíroW | "Ostatní čekat nemusejí,
stačí, když počkám já." "Ale rozkaz byl letět ve skupině a vaše povolení..." Hlas správce základ
utonul v řevu motorů puštěných naplno, což bylo součástí bezpečnost SMRŠT
805

opatření, na nichž se piloti dohodli tuto noc. Podle nich Dubois letěl vpravo, Sándor vlevo a Kelly
uprostřed vpředu, takže vytvořili šipku. Za pár vteřin zmizeli z dohledu, přestože se drželi nízko.
Númírov obličej byl purpurově rudý. "Ale já vám říkal, že -" "Tohle je v zájmu vaší bezpečnosti,
ághá, snažíme se vás chránit," překlíkoval Rudi řev motorů a pokynul mu na rozloučenou. Všechny
ručičky byly v zeleném poli. "Takhle je to lepší, ághá, takhle uděláme naši práci a nebudou
problémy. Musíme chránit vás i IranOil!" Ve sluchátkách uslyšel Duboisův naléhavý hlas: "U brány
je nějaké auto!" Na předním sedadle Rudi spatřil Zatakiho. Vrtulník měl maximální výkon. "Ághá,
proletím se teď kousek nahoru, přístroje ukazují nejvyšší hodnoty..." Ať už Númír křičel cokoli,
zaniklo to v hluku. Zataki nebyl ani sto yardů od nich. Rudí cítil, že rotory zabírají, a pak se odlepil.
Nejdřív to vypadalo, že Númír skočí na lyžiny, ale pak si to rozmyslel a uskočil, přece však ho jedna
lyže trošku škrábla. Upadl. Rudí vyrazil a měl dojem, že vyletí z kůže. Ostatní letěli vyrovnaně před
ním. Když se k nim připojil, jeho vrtulník se ještě kolébal ze strany na stranu. Dal znamení
zdviženým palcem a jako první vyrazil ke čtyři míle vzdálenému Zálivu. Númír se sbíral ze země a
vzteky neviděl. Zatakiho vůz zastavil smykem vedle něj. "Při Bohu, co se tady děje?" vyjel
rozzuřeně a vyskočil ven. Vrtulníky mizely v ranním oparu, zvuk jejich motorů zvolna slábl. "Přece
na mě měli počkat!" "Já vím, já vím, plukovníku, říkal jsem jim to, ale oni... oni prostě odstartovali
a " hořekoval. Vykřikl, když ho rána pěstí do obličeje srazila na zem. Zelené pásy, zvyklé na
podobné incidenty, bez zájmu přihlížely. Jeden z nich postavil Númíra na nohy a popleskal ho po
tvářích, aby se probral. Zataki v záchvatu vzteku proklel nebe. Pak ucedil: "Vemte ten kus
velbloudího hnoje a pojdte za mnou." Přešli kolem otevřeného hangáru, kde jako součást Rudiho
promyšlené kamufláže, která jim měla poskytnout několik minut navíc, stály dvě úhledně
zaparkované dvěstěšestky s náhradními díly rozloženými kolem a zapnutý větrák sušil čerstvě
nalakované díly. "Ti psi budou litovat, že na mne nepočkali." Hlava mu třesla. Rozkopř dveře
kanceláře a hnal se k vysílačce. "Númíre, spoj se s nimi okamžitě vysílačkou!" "Ale náš radista
Džahán tu není a já -"
"Udělej to!"

Celý vyděšený zapnul přístroj, ústa mu krvácela, sotva artikuloval. "Základna volá kapitáne Lutze!"
Čekal, pak to opakoval a dodal: "Naléhavé." V LETADLECH. Byli ani ne deset stop nad bažinami,
několik set yardů od základny, když uslyšeli Z-itakiho rozzuřený hlas: "Všechny vrtulníky se vrátí na
základnu, okamžitě se vrátí na základnu! Hlaste se!" Rudí mírně přidal plyn

806 james CLAVELT¹

a seřídil směr. V sousedním vrtulníku viděl Marka Duboise; ten ukázal na sluchátka a udělal
neslušné gesto. Usmál se a opakoval to po něm: "VŠECHNY VRTULNÍKY, HLASTE SE! VŠECHNY..."
letiště. "... VRTULNÍKY, HLASTE SE," ječel Zataki do mikrofonu. "VŠECHNY VRTULNÍKY, HLASTE SE!"
Žádná odpověď, jen praskání výbojů. Praštil mikrofonem o stůl. "Zavolej vez v Ábádánu! DĚLEJ!"

Roztřeseny Númír, s pramínkem krve ve vousech, přepnul kanál a na šestý pokus, tentokrát ve fársí, se věž ozvala. "Tady věž v Ábádánu, ághá, mluvte, prosím." Zataki mu vytrhl mikrofon z ruky. "Tady plukovník Zataki, ábádánský revoluční výbor," křičel ve fársí, "volám z letiště v Bandar-e Dělám." "Mír s vámi, plukovníku." Hlas byl velice uctivý. "Co pro vás můžeme udělat?" chtěl vědět. "Čtyři z našich vrtulníků odstartovaly bez souhlasu, letí do Iran-Tody. Prosím, zavolejte je." "Okamžik, prosím." Hlasy zpovzdálí. Zataki vyčkával a tvářil se vražedně. Čekání a další čekání. "Jste si jist, ághá? Na naší radarové obrazovce je vůbec nikde nevidíme." "Ovšemže jsem si jistý. Zavolejte je!"

Další tlumené hlasy, další čekání. Zataki málem explodoval, než se koně ozval hlas ve fársí: "Žádáme čtyři vrtulníky, které letí z Bandar-e Dělám, aby-st-s vrátily na svou základnu. Prosím, potvrďte, že příkaz uposlechnete." Značně s diletantské sdělení se opakovalo. Pak hlas dodal: "Možná, ághá, že jim nefun»1 gují vysílačky Bůh vás opatruj." , ' ' | "Volejte je dál! Letí nízkou a míří k Iran-Todě!"] Znovu přidušené hlasy, další výzvy ve fársí a najednou zvučná americká ang»jj ličtina: "Oukej, já to vezmu! Tady kontrola v Ábádánu. Vrtulníky na úrovni 090 stupňů, slyšíte nás?" kokpit PILOTA duboise. Kompas ukazoval asi 091 stupňů. Znovu ener hlas ve sluchátkách: "Kontrola v Ábádánu, vrtulníky na úrovni 090 stupňů, JC nu mílí od pobřeží, slyšíte?" Pauza. "Kontrola v Ábádánu, vrtulníky na úrov 090 stupňů, přepněte na kanál 121,9... slyšíte?" Byl pro nouzové volání, ví" ny letecké posádky ho měly automaticky sledovat. "Vrtulníky na úrovni stupňů, jednu mílí od pobřeží, vraťte se na základnu. Slyšíte?" Skrz cáry mlhy viděl, jak se pobřeží rychle přibližuje. Už bylo vzdálené ! va půl míle, ale pochyboval, že jsou na radaru, když letí tak nízkou. Podívalj vlevo. Rudi ukázal na sluchátka a pak si dal ukazovák na rty jako připomtoX mlčenlivosti. Dubois mu ukázal zdvižené palce a předal vzkaz Sándorovi; pravici. Když se otočil, viděl Fowlera Joinese klopýtat ze zadní kabiny na r" SMRŠT80/ vedle něj. Ukázal na volná sluchátka nad sedadlem. Hlas zněl ještě ostřeji: "Všechny vrtulníky, které letí z Bandar-e Dělám do Iran-Tody, se vrátí na základnu. Slyšíte?" Fowler, který už měl taky sluchátka, řekl nenávislně do jejich interkomu: "Chcípni, smrade!" Ozvali se znovu a jim ztuhl úsměv: "Kontrola v Ábádánu plukovníku Zata-kimu. Slyšíte nás?" "Ano, mluvte."

"Zachytili jsme radarem nepatrnou stopu, možná to nic neznamená, ale možná je to vrtulník nebo vrtulníky letící v těsné sestavě, směr 090 stupňů," -vysílání zesláblo. "Letí přímo na..." na LETIŠTI. "... na Iran-Todu. To, že nepožádali o povolení ke startu a nejsou ve spojení vysílačkou, je vážné provinění. Prosím, nahlaste nám jejich značky a jména kapitánů. Vysílač Iran-Tody ještě neoperuje, jinak bychom je kontaktovali. Navrhujeme: Pošlete dolů své muže, ať piloty zatknou a předvedou okamžitě na letištní kontrolu v Ábádánu pro porušení letových předpisů. Potvrďte, prosím, příjem." "Ano... potvrzuju. Rozumím. Děkuji vám. Ještě okamžik." Zataki vrazil mikrofon Númírovi do ruky. "Jedu do Iran-Tody! Jestli se mezitím vrátí, jsou ' zatčeni! Dej letecké kontrole potřebné údaje!" Vyřítel se ven a nechal na základně tři muže se samopaly. Númír roztřeseně začal: "Kontrolo v Abádánu, tady Bandar-e Dělám. Značky jsou HVV, HGU, HKL, HXC, všechno dvěstědvanáctky. Kapitáni Rudi Lutz, Maře Dubois..." kokpit tačky kellyho. "... Sander Petrofi a Ignatius Kelly, všichni na základě příkazu plukovníka Zatakiho půjčení IranOilem Iran-Todě." "Děkuji, Bandar-e Dělám, buďte ve spojení."

Kelly se podíval vpravo a nadšeně zvedl palec na Rudiho, který kývl... kokpit rudiho. ... a sám se obrátil se stejným gestem na Duboise. Rovněž přikývl. Pak upřel zrak do oparu před sebou. Vrtulníky letící v těsném seskupení už byly skoro nad pobřežím. Závod Iran-Tody byl vlevo, asi půl míle od nich, ale Rudimu sražené vodní páry bránily cokoli vidět. Trochu přidal plyn, aby se dostal na špici, pak se stočil z jižního směru na východ, čímž se dostal do kursu vedoucího přímo nad továrnu, a trochu vystoupal nahoru, jen tak, aby zůstali v dohledu průmyslového komplexu, který

se dole mihl. Bylo mu jasné, že o nich musejí vědět, protože se objevili nečekaně a s pekelným rámem. Jakmile závod přeletěl, sestoupil opět trochu níž

808 james clavell

a pokračoval ve stejném kursu; zamířil asi deset mil do vnitrozemí. Krajina tu byla pustá, žádné vesnice. Pak se, opět podle plánu, otočil na jih k moři. Viditelnost se okamžitě začala zhoršovat. Kde vždycky bylo vidět dopředu na dvacet stop, se mezi mořem a zemí jen občas objevila bílá čára pěny, hranice mezi mořem a nebem zcela splývala. Nějakých šedesáti mil před nimi ležel ostrov Chárk s velice silnými radary a za ním, vzdálené dvě stě dvacet mil, místo jejich přistání - Bahrajn. Minimálně dvě hodiny letu. V této poloze se jihovýchodní vítr o síle pětatřiceti uzlů změnil v čelní o síle dvaceti uzlů. Let takhle nízko v hustém oparu byl nebezpečný. Ale kdyby někdo sledoval obrazovku, mohou radarům uniknout - případně i bombardérům. Rudí tu a tam měnil směr, jeho vrtulník se kolébal, pak na okamžik stiskl vysílací tlačítko: "Delta čtyři, Delta čtyři," vyslovil zřetelně. Kódový vzkaz do Al Sargázu znamenal, že všechny čtyři vrtulníky z Bandar-e Dělám v bezpečí opouštějí pobřeží. Zahlédl, jak Dubois ukazuje nahoru, aby jim povolil větší výšku. Energicky zavrtěl hlavou a ukázal dopředu a dolů: zůstat nízko, držet se plánu. Poslechli, rozptýlili se, společně opustili pevninu a vnořili se do houstnoucí spásné mlhy. al ŠARGÁZ - KANCELÁŘ S-G. Gavallan rozrušeně vytáčet číslo nemocnice: "Prosím kapitána Starka... Nazdar, Vévodo, tady Andy, jen jsem ti chtěl říct, že před minutou volal Rudi. Delta čtyři! Není to fantastické?" "Bezva. Vážně bezva! Čtyři na cestě a teď dalších pět!"

"Ano, jenže šest! Nezapomínej na Erikkiho..."

SMRŠŤ 809

lengeh. 08.04 HODIN. Scragger pořád ještě čekal v kanceláři na policejní stanici. Nešťastně seděl na dřevěné lavici před desátníkem, který na něj shlížel l' od stolu za přepážkou. ; Znovu se podíval na hodinky. Dorazil v sedm dvacet, pro případ, že by byla , kancelář už otevřená, ale desátník přišel až v sedm čtyřicet pět, zdvořile mu ukázal na lavici a vybídl ho, aby čekal. Nejdelší čekání v jeho životě. Rudí a chlapci z Kovízu jsou už ve vzduchu a my bychom byli taky, nebýt i těch zatracených pasů. Ještě minutu a vzdám to. Nemůžu si dovolit čekat déle -; nemůžu, bude nám trvat nejmíň hodinu, než se dostaneme pryč, a je jasné, že někde dojde k chybičce, nějaký čmuchal začne klást otázky a udělá paniku v ce-! lem éteru nemluvě o štěnici jménem Sijámakí. Včera večer Scragger u vysí-, lačky vyslechl Sijámakího podrážděné telefonáty Gavallanovi do Al Sargázu | a Mdverovi do Kovízu. Upozorňoval ho, že na něj bude čekat na teheránském ; letišti. Protivná štěnice! Ale asi je dobře, že jsem Andymu nezavola, že jdu od toho. Hrome, máme ze všech nejkratší cestu, a kdybych odložil Smršť na zítřek nebo pozítří, musel by Mac s tím zatraceným Kijou zpátky do Teheránu. To nemůžu riskovat, zkrátka to nejde. Každý musí poznat, že Mac je nervózní jako stařenka, když má proplout v neckách moře.

810

james clavell

Dveře se otevřely, vešli dva mladí strážníci a mezi sebou vlekli odřeného mladíka v roztrhaných, špinavých šatech. "Kdo je to?" zeptal se desátník. "Zloděj. Chytli jsme ho při krádeži, desátníku, ten trouba kradl rýži obchodníku Esmáílovi. Chytli jsme ho při obchůzce, těsně před svítáním." "Jak si Bůh přeje. Dejte ho do druhé cely," rozhodl desátník. Pak na mladíka zařval a vyděsil Scraggera, který nerozuměl fársi: "Psí synu! Jak můžeš být tak hloupý a nechat se chytit? Copak nevíš, že teď

už nejde jen o výprask? Kolikrát vám to budeme muset ještě opakovat? Teď máme islámské zákony, rozumíš? Islámské zákony!" "Já... měl jsem hlad... můj..."

Vyděšený výrostek zasténal, když s ním jeden z Černíků hrubě zatřásl. "Hlad není žádná omluva. Při Bohu, já jsem taky hladový, moje rodina je hladová, všichni mají hlad! Všichni!" Odvedli ho. Desátník za ním hodil nadávkou a bylo vidět, že je mu ho líto; podíval se na Scaggera, pokýval hlavou a vrátil se ke své práci. Jak jsou ti cizinci hloupí, že sem chodí ve svátek, ale jestli chce čekat celý den a celou noc, než přijde seržant, tak ať čeká. Pero hlasitě skřípalo a Scaggerovi naskakovala husí kůže. Osm hodin jedenáct minut. Zachmuřeně vstal, poděkoval, desátník ho zdvořile přemlouval, aby ještě počkal. Ve dveřích se málem srazil s Kešmím. "Promiňte, příteli! Salám, ághá Kešmí, salám." "Salám, ághá." Kešmí viděl, jak se Scaggerovi ulevilo a jak je nedočkavý. Se sarkastickým úsměvem mu pokynul, aby počkal, a šel ke stolu. Jeho bystré oči v mžiku přečetly desátníkovy myšlenky. "Zdravím tě, Achmede, mír s tebou." "I s vámi, Excellence seržante Kešmí."

, , "Co nás čeká? Co chce ten cizinec, to vím."
.,,: "Byla další islámsko-marxisrická schůze v docích, něco před půlnocí. Jednor ; ho modžáheda zabili, dalších sedm je v celách - bylo to snadné, překvapili jsme ; je a ti od Zelených pásků nám pomohli. Díky Bohu. Co s nimi uděláme?" L/. , "Musíme respektovat nové předpisy," vysvětloval Kešmí. "Zítř ráno předve» ; déme vězně před revoluční výbor. Co dál?" Desátník mu pověděl o mladíkovi. { "S ním udělej to samé - hlupák, že se nechal chytit!" Dvířky v přepážce prosa -k trezoru, vyndal klíč a začal ho otvírat. ,,, "Díky Bohu, myslel jsem, že se klíč

ztratil," podivil se desátník, i-j "Taky že ano, ale Laftí ho našel. Dnes ráno jsem za ním zašel. Měl ho v kilpf! se." Pasy ležely na krabicích s municí. Vyndal je, dal na stůl, pečlivě zkontroloif| val, podepsal povolení ve jménu Chomejního a znovu všechno zkontrolo "Tady to máte, ághá pilote," podal je Scaggerovi. "Mamnúnan, ághá, chodá hdefz. "Děkuji, Excellence, na shledanou. " Choda háfez, ághá." Seržant potřásl nabídnutou pravicí a zamyšleně se div za Scaggerem. Ten nasedl do vozu a rychle odjel. Příliš rychle. "Achmede, i mé v autě benzin?" "Ještě včera jsme měli, Excellence."

SMRŠŤ811

letiště V bandar-e dělám. 08.18 HODIN. Númír horečně pobíhal od jednoho prázdného přívěsu k druhému. Řítil se zpátky do kanceláře. Radista Džahán se na něj udiveně podíval. "Utekli! Všichni utekli, piloti, mechanici... a vzali s sebou skoro všechny věci!" Drmolil, obličej ještě nateklý od rány, kterou mu uštědřil Zataki. "Ti čubčí syni!" křičel. "Ale... ale oni jeli jen do Iran-Tody, Excel-" "Říkám ti, že uprchlí. Uprchlí i s našimi vrtulníky!"

"Ale naše dvě dvěstěšestky jsou v hangáru, nechali zapnutý větrák, aby uschla barva. Excellence Rudi by to takhle ne-" "Při Bohu, povídám ti, že práskli do bot!"

Džahán, muž středního věku s brýlemi na nose, zapnul vysílačku. "Kapitáne Rudí, tady základna, slyšíte mě?" rudiho KOKPIT. Rudi i jeho mechanik Faganwitch slyšeli dobře. "Základna volá kapitána Rudiho, jak mě slyšíte?" Rudi nepatrně srovnal řízení. Podíval se napravo i nalevo. Kelly ukázal na sluchátka, pak jednoznačně zvedl dva prsty do věčka. Přikývl, vzápětí ho však dobrá nálada opustila: "Teheráne, tady Bandar-e Dělám, jak mě slyšíte?" Piloti ztuhli. Žádná odpověď. "Kovízi, tady Bandar-e Dělám, jak mě slyšíte?" Totéž. "Lengeh, tady Bandar-e Dělám, jak mě slyšíte?" "Bandar-e Dělám, tady Lengeh, slyšíme vás dvě na pět, mluvte." Vzápětí Džahán vychrlil záplavu slov ve fársí, kterým Rudí nerozuměl; mezi oběma operátory se rozvinula živá diskuse. Po krátké pauze řekl Džahán anglicky: "Teheráne, tady Bandar-e Dělám, jak mě slyšíte?" Praskání. Volání se opakovalo. "Kovízi, jak mě slyšíte?" Znovu ticho. "Jen na chvíli," zamumlal Rudi.

"Co to znamenalo, kapitáne?" ptal se Faganwitch.

"Přišli na to. Je to sotva padesát minut, co jsme vzali roha, a oni už to vědí." Kolem dokola byla řada vojenských základen vybavených bombardéry, největší a nejmodernější ležela před nimi v

Chárku. Ani na okamžik nezapochyboval, že jestli je vystopují, hravě je sestřelí. A budou mít proč, pomyslel si zachmuřeně. Momentálně byli sice s viditelností kratší než čtvrtina míle a nízko nad vlnami v bezpečí, zanedlouho ale mlha zřídne a budou v koncích. Znovu Džahánův hlas: "Teheráne, tady Bandar-e Dělám, jak mě slyšíte?" Praskání výbojů. "Kovízi, tady Bandar-e Dělám, jak mě slyšíte?" Žádná odpověď. Rudi tiše zaklel. Džahán byl dobrý radista, vytrvalý, určitě bude volat, dokud se Kovíz nebo Teherán neozvou. A potom? To je jejich problém, ne můj. Já musím naše čtyři vrtulníky dostat do bezpečí, to je všechno. Musím je dostat do bezpečí. Nic víc. Deset až patnáct stop pod nimi byly vlny, ještě ne s bílými čepičkami, ale šedé a ošklivé. Vítr stále stejný. Podíval se oknem na Kellyho a mávl rukou zleva doprava, což byl pokyn k většímu rozptýlení a k zanechání pokusů o vizuální

572 james clavell

kontakt, zhorší-li se viditelnost. Kelly přikývl, předal vzkaz Markovi a ten Sándorovi na konci. Pak se soustředil na let a snažil se o co nejvyšší výkon s co nejnížší spotřebou paliva. Očima pátral v mléčné tmě před sebou. Brzy budou nad širým mořem. Iengeh, LETIŠTĚ. 08.31 HODIN. "Šmarjá, Scragu, mysleli jsme, že tě zavřeli," vybuchli Vossi i Willi současně. Oba mu přišli naproti k autu a úlevou se jim rozklepala kolena; tři mechanici se tlačili kolem. "Co se stalo?" "Mám pasy, jdeme na věc."

"Je tu problém." Vossi byl v obličeji celý bílý.

Scragger se zašklebil, ještě zpocené z čekání a ze zpáteční jízdy. "Sem s ním!" "Je tu Alí Pás. Sedí u vysílačky. Přišel jako jindy, snažili jsme se poslat ho pryč, ale nechtěl a " Willi mu netrpělivě skočil do řeči: "A posledních pět minut, Scragu, posledních pět nebo deset minut se fakt chová divně a -" "Jako když má v zadku vosinu, Scragu, v životě jsem ho tak neví-" Vossi zmlkl. Alí Pás vyšel na verandu kanceláře, kde byla vysílačka, a posunky vyzýval Scaggera, aby šel k němu. "Už jdu, Alí." Bensonovi, jejich hlavnímu mechanikovi, pošeptal: "Ty a chlapci jste připravení?" "Ano, pane." Benson byl malý, šlachovitý a nervózní. "Dal jsem vaše věci do-" vnitř, těsně než Alí Pás přišel. Padáme?" "Počkej, až se podívám do kanceláře. Všich-"

"Dostali jsme hlášení Delta čtyři, Scragu," oznámil Willi. "Jinak nic." "Fajn. Všichni počkáte, až dám znamení." Scragger se nadechl a odešel, cestou pozdravil pár Zelených pásek. "Salám, Alí, hezký den ti přeju." Dobře si všiml jeho úzkosti a neklidu. "Myslel jsem, že ti dám dnes volno." "Ághá, něco se-"

"Okamžik, synku!" Otočil se a s předstíraným hněvem zahudral: "Bensone, už jsem ti říkal, že jestli chceš jít s Drewem na piknik, tak běžte; ale koukejte se vrátit do dvou, jinak běda vám! A na co, ksakru, čekáte? Provedli jste pozemní kontrolu nebo ne?" "Jo, Scragu, promiň, Scragu!"

Málem se rozesmál, když viděl, jak se ženou pryč. Benson a americký mechanik Drew skočili do staré dodávky a šlápli na plyn, Vossi a Willi uháněli ke kokpitu. Uvnitř v kanceláři vydechl, aktovku s pasy postavil na svůj stůl. "Tak co? Co se děje?" "Opouštíte nás, ághá," k jeho zděšení řekl mladík.

"Ehm, my... mýváš neopouštíte," začal Scragger, "provádíme pozem-" "Ale ano, opouštíte, já to vím! Zítra... zítra žádná nová posádka nepřijede. Proč máte kufry? Viděl jsem ághá Bensona s kufry! A proč jsou všechny SMRŠŤ

813

náhradní díly pryč a všichni piloti a mechanici..." Mladíkovi vyhrkly z očí slzy. "... Je to pravda!" "Poslouchej, chlapče, jsi rozčilený. Udělej si volno."

"Ale vy odcházíte jako ti z Bandar-e Dělám, letíte dnes pryč. Co bude s námi?" kvílel. Hlasitý výbuch ve fársí z vysílačky ho přerušil. Mladý muž si utřel slzy, stiskl tlačítko, odpověděl ve fársí a pak řekl anglicky: "Zůstaňte na příjmu." Zoufale vysvětloval: "To byl ághá Džahán, říkal to samé co před deseti minutami. Jejich čtyři dvěstědvánáctky zmizely, ághá. Všichni odletěli. Odletěli v sedm třicet dva do Iran-Tody, ale nepřistáli tam, zahnuhli do vnitrozemí." Scragger sevřel opěradlo křesla a snažil se zachovat klid. Znovu vysílačka, tentokrát anglicky: "Teheráne, tady Bandar-e Dělám, jak mě slyšíte?" "Teherán volá každou chvíli a Kovíz taky, ale nikdo neodpovídá..." Chlapcovy oči se znovu zalily slzami. "Z Kovízu už taky odletěli, ághá? V Teheránu nikdo od vás není? Co budeme dělat, když všichni odejdete?" Na rampě nastartovala první dvěstědvánáctka, vzápětí za ní druhá. "Aghá," zatvářil se Alí Pás rozpačitě, "musíme přece žádat kontrolu v Kíši o povolení nastartovat motory." "Je zbytečné obtěžovat je, když je svátek, žádný let to nebude, jen zkouška," zavrhl to Scragger. Zapnul vysílačku a přešel si rukou po bradě. Připadal si nějak špinavý a zmatený. Měl Alího rád. To, co povídal, byla pravda. Když odejdou, ztratí práci a jinde než v Iránu žít nemohl. Přitom jen Bůh věděl, jak to s Iránem dopadne. Z vysílačky se ozval Willi: "Zlobí mě brzdy, Scragu." Scragger uchopil mikrofon. "Zalet' na palouk a vyzkoušej je." Mínil oblast vzdálenou asi pět mil směrem do vnitrozemí, dost daleko od města, kde pravidelně testovali motory a nacvičovali nouzové procedury. "Počkej tam, Willi, a když budeš mít problémy, zavolej. Když tak dorazím s Bensonem za tebou. Co ty, Ede, jak to jde?" "Skvěle, Scragu, jako po másle. Mohl bych si to vyzkoušet s vypnutým motorem? Víš, že mi brzy obnoví licenci - Willi mě může táhnout, co říkáš?" "Dobře, zavolej mi za hodinu." Přešel k oknu, rád, že je k Alí Pašovi zády a nevidí jeho smutné, vyčítavé oči. Oba vrtulníky vzlétly a zamířily do vnitrozemí, na opačnou stranu než bylo moře. V kanceláři se najednou udělalo dusno. Otevřel okno. Alí Pás seděl sklíčeně u vysílačky. "Proč si nechceš udělat volný den, chlapče?" "Musím odpovědět Bandar-e Dělám. Co mám říct, ághá?" "Na co se tě Džahán ptal?" "Aghá Númír chce prý vědět, jestli jsem si nevšiml něčeho neobvyklého, jestli se tu něco zvláštního neděje, třeba jestli se neztrácejí součástky, nemizí letadla, piloti a mechanici." Scragger ho pozoroval. "Já myslím, že je tu všechno v pořádku; mechanici šli na piknik, Ed a Willi provádějí běžnou kontrolu. Běžnou, jasné?" Upřeně na něj hleděl a přál si, aby se dal na jejich stranu. Nemá žádnou možnost ho přesvědčit, nemá mu co nabídnout, žádný pískeš, až na... "Ty souhlasíš s tím, co se tady

814 james clavell

děje, synku?" zeptal se opatrně. "Myslím s budoucností, která tě tu čeká?" "Budoucnost? Moje budoucnost je u Společnosti. Jestli... jestli odjedete, tak... tak nebudu mít práci, nebudu... nebudu si moct nic dovolit. Jsem jediný syn..." "No, kdybys chtěl odjet, určitě bys měl budoucnost i práci - jinde než v Iránu. Za to ručím." Mladík na něj zíral, pochopil, co mu Scragger nabízí. "Ale... ale co se dá zaručit, ághá? Život na vašem Západě? Sám? Co má rodina, přátelé, snoubenka?" "To nevím, Alí," řekl upřímně s očima na hodinkách. Uvědomoval si, jak čas utíká, vnímal kontrolky vysílačky a její šum a připravoval se, že bude muset mladíka zvládnout jinak než fyzicky, protože byl vyšší, o pětatřicet let mladší a měl silnější kostru. Pak bude muset vyřadit vysílačku z provozu a vzít nohy na ramena. Je mi líto, hochu, ale budeš muset souhlasit, po dobrém nebo po zlém. Nenápadně zaujal lepší pozici. "Insd Alláh, jak říkáte vy," pronesl přívětivě a napnul svaly. Když to Alí Pás uslyšel z úst toho laskavého, zvláštního starého muže, kterého si tolik vážil, zaplavil ho příval citu. "Tohle je můj domov, -íghá, moje země," řekl Alí Pás prostě. "Imám je imám a poslouchá jen Boha. Budoucnost je budoucnost a je v rukou božích. Minulost je jen minulost." Než ho Scragger mohl zarazit, zavolal Bandar-e Dělám a mluvil ve fársí do mikrofonu. Oba operátoři krátce hovořili, pak

Alí náhle skončil. Podíval se na Scaggera. "Nevyčítám vám, že odjíždíte. Děkuji, ághá, za... za to, co bylo." Vysílačku vypnul a spínač obvodů dal do kapsy. "Řekl jsem mu, že dnes je zavřeno." Scagger vydechl. "Děkuji, chlapče."

Dveře se otevřely. "Přijel jsem na inspekci základny," oznámil Kešmí. vedení V al ŠARGÁZU. "... a potom, Andy," vykládala Manuela, "řekl Alí Pás, radista z Lengeh, Džahánovi: 'Ne, nic zvláštního se tu neděje.' A rychle dodal: 'Dnes bude zavřeno. Musím na modlitby.' Númír mu okamžitě volal zpátky a chtěl ho požádat, aby pár minut počkal, ale už nedostal odpověď." "Rychle?" zeptal se Gavallan a Scot s Noggerem pozorně poslouchali. "Co na tom bylo divného?" "Bylo to, jako když už má všeho dost anebo má u hlavy pistoli - Íránci nebývají tak úseční." Zaváhala: "Možná si jen něco namlouvám, Andy." "Má to znamenat, že Scrag je ještě pořád tam?"

Scot a Nogger se zatvářili zděšeně. Manuela nervózně poposedla. "Kdyby byl, tak nás informuje, ne? Aspoň já bych to udělala. Možná -" Zazvonil telefon. "S-G? Nazdar, Charlie, okamžik." Scot předal sluchátko otcí. "Z Kuvajtu..." "Nazdar, Charlie. Všechno v pořádku?"

"Ano, díky. Jsem na letišti v Kuvajtu, volám od firmy Guerney z Patrickovy kanceláře." Přestože šlo o konkurenční společnosti, vztahy byly velice přátelské. "Co nového?" SMRŠŤ 815

"Delta čtyři, jinak zatím nic. Zavolám hned, jak se Jean-Luc ohlásí z Bahraj-nu je s Delarnem v Zálivu. Genny je s tebou?" "Ne, šla zpátky do hotelu, ale já tu hodlám vydržet do té doby, než dorazí Mac a ostatní." Gavallan se tiše zeptal: "Ty jsi Patrickovi něco říkal, Charlie?" Pettikin se nuceně rozesmál. "Představ si, Andy, tu legraci; zdejší britské kooperanty s dalšími chlápky i s Patrickem napadlo, že něco chystáme třeba útěk s našimi letouny. Dovedeš něco tak bláznivého pochopit?" Gavallan vzdychl. "Nesahej hned po pistoli, Charlie, drž se plánu." To znamenalo zůstat v klidu, než vrtulníky z Kovízu doletí do prostoru Kuvajtu, a pak důvěřovat Patrickovi. "Zavolám, až budu něco vědět. Zatím ahoj jo, ještě něco, málem jsem zapomněl. Pamatuješ na Rosse? Johna Rosse?" "Cožpak bych mohl zapomenout? Proč?"

"Slyšel jsem, že je v kuvajtské mezinárodní nemocnici. Až budeš moct, zjisti, co s ním je, ano?" "Jasně, jdu na to, Andy. Co s ním má být?"

"Nevím. Zavolej, až budeš mít nějakou zprávu. Zatím se měj." Položil telefon. Další hluboké nadechnutí. "V Kuvajtu to vědí." "Proboha, jestli se to ví" Scota přerušilo drnění telefonu. "Haló? Okamžik. Pak Newbury, táti." Gavallan vzal sluchátko. "Dobré ráno, Rogere, jak válíš?" "Právě jsem se tě chtěl zeptat na totéž. Důvěrně, pochopitelně." "Jde to dobře, dobře," prohodil nezávazně. "Budeš ve své kanceláři celý den? S Stavím se, ale nejdřív zavolám." . "To udělej, jsem tu až do oběda. To víš, tohle je dlouhý víkend. Prosím tě, za-, volej hned, jak se něco dovíš neoficiálně. Děláme si trochu starosti a... no, pro-| bereme to, až přijdeš. Ahoj." | "Moment. Slyšel jsi něco o mladém Rossovi?" "Ano. Je mi líto, vypadá to, že byl těžce raněný, nejspíš to nepřežije. Na viděnou před obědem. Ahoj." | Gavallan zavěsil, všichni ho upřeně sledovali. "Co se stalo?" prolomila koneč-Ě ně ticho Manuela. "Mladý Ross... vypadá to, že je to vážné, asi se z toho nedostane." Nogger zamumlal: "To si nezaslouží, vážně ne..." O rosovi, o tom, jak jim I Azádě zachránil život, už jim všechno vykládal. Manuela se pokřižovala a pomodlila k Panence Marii, aby ho zachovala při životě, a pak se modlila dál, aby všichni muži v bezpečí dorazili, aby Ázáde i Sa-hrazád byly v bezpečí a aby už byl konečně klid a mír... "Táti, řekl ti Newbury, co se děje?"

Gavallan zavrtěl hlavou, sotva ho vnímal. Myslel na Rosse, stejně starého jako Scot, tvrdšího, ostřejšího a nezničitelnějšího a teď... chudák kluk! Snad se t toho výkrese... pevně doufám, že ano! Co mám dělat? Musím pokračovat,

nemám na vybranou. Ázáde bude chudinka zoufalá, Erikki taky, vždyť mu Ross zachránil ženu. "Jsem hned zpátky." Zamířil do kanceláře ve vedlejších dveřích, odkud mohl Newburymu nerušené zavolat. Nogger stál u okna. Díval se sice na letiště, ale před očima měl zabijáka zTab-rízu, který s divokýma očima držel uříznutou hlavu a vyl jako vlk. Anděl nesoucí smrt, který jim všem zachránil život - jemu, Arberrymu, Dibbleovi a především Ázádě. Bože, jestli existuješ, zachraň ho, jako jsi zachránil nás... "Teheráne, tady Bandar-e Dělám, slyšíte nás?"

"Přesně pět minut před devátou," zamumlal Scot. "Džahán vážně nemám čas. Neříkal Sijámakí, že bude v kanceláři od devíti?" "Ano, říkal." Všichni se podívali na hodinky. Bylo osm padesát pět. letiště V lengeh. 09.01 HODIN. Kešmí stál v hangáru a díval se na dvě zaparkované dvěstěšestky, Scragger a Alí Pás nervózně přihlíželi. Slunce na vteřinu prorazilo mraky a na startovací plošince, asi padesát yardů od nich, ozářilo dvěstědvanáctku. Vedle ní stál u otlučeného policejního auta řidič, desátník Achmed. "Už jste s některou z nich letěl. Excellence?" zeptal se Kešmí Alího. "S dvěstěšestkou? Ano, Excellence." Věnoval seržantovi svůj nejpříjemnější úsměv. "Kapitán s sebou občas mě nebo druhého radistu vezme, když nemáme službu." Byl hluboce nešťastný, že ďábel způsobil takový vývoj událostí. Dokonce víc než nešťastný, protože teď už se nezadržitelně vezl ve zradě - porušil pravidla, lhal policii, nehlásil podezřelé okolnosti. "Kapitán vás sveze, kdykoli budete chtít," nabídl snaživě, soustředěn na problém, jak se dostat z pasti nalíčené kapitánem a samotným ďáblem. "Dnes by se to hodilo?"

Alí Pás se pod upřeným pohledem málem sesypal. "Ovšem, stačí požádat kapitána, ovšem, ághá. Mám mu říct?" Kešmí ho ponechal bez odpovědi, vyšel ven, několika Zelených pásek, postávajících zvědavě kolem, si nevšímal. Obrátil se ve fársí na Scraggera: "Kde jsou dnes všichni, ághá?" Alí Pás Scraggerovi otázku přetlumočil a hned odpověděl, ale s některými výrazy si trochu pohrál, aby působily přijatelněji. Vysvětlil, že dnes je svátek, ne- 'čekají se žádné lety ani výměny posádky, takže iránský personál má zasloužené volno, dvěstědvanáctky kapitán poslal do jejich obvyklé zkušební oblasti na prozkoušení, zbylí mechanici šli na piknik a on sám se chystá do mešity, hned ja»" tady bude Excellence seržant hotov. j Scraggera deprimovalo, že

nerozumí fársí a nemá absolutně přehled o situaa/j Jejich životy byly zcela v -ukou Alího. 's "Jeho Excellence chce vědět, co plánujete na zbytek dne?"

"To je, setsakra, správná otázka," zadumal se Scragger. V mysli mu vytanul rodinné pořekadlo: "Mají tě pověsit za ovci nebo jehně, tak ukradni rovnou r stádo." Tradovalo se od jeho předka, kterého na začátku devatenáctého str SMRŠŤ

577

odvezli do Austrálie. "Prosím tě, řekni mu, že až budu hotov, pojedu na palouk prověřit Eda Vosse. Jeho licence vypršela." Kešmí položil jakousi otázku, kterou Alí Pás zodpověděl sám. Scragger přemýšlel, jak zareaguje, jestli Kešmího napadne: "Dobře, letím s vámi." "Jeho Excellence se ptá, jestli byste byl tak laskav a půjčil policii trochu benzínu?" tlumočil. "Cože?"

"Žádá benzin, kapitáne. Chce si půjčit trochu benzínu."

"Och. Och jistě, jistě, ághá." Na okamžik věřil ve šťastnou hvězdu. Dobře, synku. Palouk není tak daleko, Kešmí možná poletí se mnou a benzin potřebuje proto, aby tam poslal auto. "Pojď, Alí, pomůž mi." Nechtěl je nechat spolu samotné. Šel k pumpě, cestou pokynul řidiči. Větrný pytel jen tančil, mraky se kupily, mezi nimi pár černých, plných deště, rychle hnaných větrem. Foukal z jihovýchodu, nebo spíš z jihu. Pro nás je to dobré, ale pro druhé to znamená zatracený protivítr, zachmuřil se. vrtulníky NEDALEKO OSTROVA K1Š. 09.07 HODIN. Rudiho čtyři vrtulníky letěly ve skupině, blíž u sebe než předtím, a odvážně brázdily vzduch těsně nad vlnami. Viditelnost kolísala od dvou set yardů do půl míle. Všichni šetřili palivem, snažili se o co nejúspornější let a Rudi se už poněkolkáté naklonil dopředu, aby zkontroloval stav paliva. Ručka se trochu posunula, ale pořád ještě měl necelou polovinu nádrže. "To je dobré, Rudi, zvládáš to," řekl Faganwitch do in-terkomu. "Máme přece spoustu času na tankování, ne? Jedeme podle plánu, nemyslíš?" dodával mu

optimismus. "Ale ano." Znovu přepočítal zásoby, pokaždé se stejným výsledkem: do Ba-hrajnu dost, podle předpisů málo. "Teheráne, tady Bandar-e Dělám, jak mě slyšíte?" ozval se Džahánův hlas ve sluchátkách, únavný svou vytrvalostí. Na vteřinu byl v pokušení ho vypnout, ale neudělal to, bylo by to příliš nebezpečné. "Bandar-e Dělám, tady Teherán. Slyšíme čtyři na pět, mluvte!" Ozvala se záplava fársí. Zachytil opakovaně výraz "Sijámakí", ale ničemu nerozuměl, až poznal jeho podrážděný, arogantní a nesmírně rozzlobený hlas. "Zůstaňte na příjmu, Bandar-e Dělám! Teherán volá Al Šargáz, jak mě slyšíte?" A rozzlobeněji: "Direktor Sijámakí volá Al Šargáz, jak mě slyšíte?" Žádná odpověď. Hněvivé volání se několikrát opakovalo, následované přívalem slov ve fársí. Faganwitch vykřikl: "POZOR! VPŘEDU!" Obrovská cisternová loď, podobná obryni, téměř míli dlouhá, si vodní masou razila cestu k íránskému přístavu a valila se na ně z boku; její siréna v mlze varovně houkala. Jsem v pasti, blesklo Hudimu hlavou; nemám čas jít nahoru, ani místo uhnout vlevo nebo vpravo, protože bych se srazil s ostatními. Bleskově zareagoval a riskantním způsobem se snažil zbrzdít dopředný pohyb vrtulníku. Kelly po jeho levici se nebezpečně naklonil vlevo a taktak se prosmýkl kolem zádi. Sándor po pravici bezpečně obletěl příď. Dubois se nenacházel v dobré

818

james clavell

pozici, ale okamžitě přidal plyn, tlačil se vpravo a dozadu do strmé vzestupné křivky, strměji, ještě strměji, 50 - 60 - 70 - 80 stupňů, příď se na něj řítila, nedokáže to, 'espece de con...' nejde to, pořád zpátky, až ho vír vznikly prudkým otáčením vtahoval, Fowler přitlačený k opěradlu, okrajové zábradlí lodi se na ně řítilo a vtom se přehnali nad přední palubou, stihli to jen o několik milimetrů vyděšená posádka se rozprchla. Jakmile byl v bezpečí, otočil se Dubois o 180 stupňů a vracel se pro Rudiho ve slabé naději, že se Rudimu nějak podařilo odvrátit náraz a uniknout nad moře. Rudi se držel zpátky nosem nahoru, pozoroval ručičku rychloměru, jak se chvěje, nos vrtulníku výš a výš, bok tankeru blíž, nos ještě výš, pronikavé vytí sirény, vědomí, že to nezvládne, pronikavé ječení sirény, každým okamžikem hrozící přetažení vrtulníku, ztráta rychlosti a pád, tanker vzdálený už jen pár yardů, už zřetelně se rýsující zábradlí, okénka kajut, rez, olupující se lak, už skoro v sobě, ale rychlost se zpomalovala, zpomalovala, jenže příliš pozdě, příliš pozdě, ale možná dost, aby to zmírnilo srážku, řítit se dolů, již nakloněný dopředu, na plný plyn, aby se pokusil v tom krátkém okamžiku vytvořit vzduchový polštář, který by zmírnil strašlivý náraz a pád a najednou se vznášel pět stop nad vlnami, listy rotoru sotva pár palců od boku lodi, která ho hladce minula. Když se trochu vzpamatoval, podíval se nahoru. Vysoko nad nimi, na palubě: ním můstku, důstojníci zuřivě hrozili pěstmi. Jakýsi muž, v tváři purpurově rudý, křičel do tlampače: "Zatracení idioti!" Nemohli ho slyšet. Zád' se pomalu vzdalovala, zanechávajíc za sebou rozčeřenou hladinu. "Myslím... myslím, že se půjdu vysrat." Faganwitch se klopýtavě vracel do kabiny. Můžeš i za mě, pomyslel si Rudi, ale nezbylo mu dost energie říci to nahlas. Kolena se mu třásla, zuby slyšitelně cvakaly. "Klídek," prikazoval si, zvolna přidal plyn, nabral výšku a vyrazil. Spatřil Kellyho, který se začal šťastně kymáčet ze strany na stranu, zařadil se vedle něj a ukázal zvednutý palec. Aby jim ušetřil, životně důležité palivo při pátrání po své mrtvole, přiblížil Rudi rty těsně k mik-» rofonu a cedil mezi zuby: "Tečka-tečka-tečka-čárka, tečka-tečka-tečka-čárka, i tečka-tečka-tečka-čárka." Heslo znamenalo, že každý vyrazí do Bahrajnu samor; statně; současně ujišťovalo, že je v pořádku. Sándor potvrdil stejně simulovanou ' morseovkou totéž, i Dubois, vyhoupnuvší se z mlhy, jim sdělil, jak na tom je» a zmizel. Taťka Kelly vsál- potrásal hlavou a naznačoval, že by radši zůstal s I Ukázal dopředu. Ve sluchátkách se znovu ozvalo: "Al Sargáz, tady ághá Sijámakí z Teher jak mě

slyšíte?" Pak znovu ve fársí. "Al Sargáz..." vedení V al ŠARGÁZU. "... Tady ághá Sijámakí..." Opět výlev ve fársí. Gav novy prsty bubnovaly na desku stolu, navenek klidný, uvnitř vůbec. Nepočlo se mu spojit se s Pettikinem, než odešel do nemocnice, a nemohl umlč Sijámakího a Númíra. Scot trochu snížil nastavenou hlasitost a spolu s Ne-rem předstíral, že o nic nejde. Manuela řekla chraptivě: "Je úplně šílený, .A' SMRŠŤ819

lengeh. 09.26 HODIN. Scragger zasunul hadici od benzinového čerpadla do nádrže policejního vozu. Trochu přetekla a benzin na něj vyšplíchl. Zaklel, zastavil přívod benzínu a hadici vrátil. Dva gardisté ho bedlivě pozorovali. Kešmí něco říkal Alí Pašovi. "Jeho Excellence se ptá, jestli mu můžete půjčit nějaké pěti-galonové nádrže na benzin, pochopitelně plné." "Jistě, proč ne? Kolik potřebuje?" "Říká, že dvě by dal dovnitř a tři do kufru. Takže pět." "Má je mít." Vyhledal je, naplnil a společně je naložili do policejního vozu. Je jak Moloto-vův koktejl, pomyslel si se zadostiučiněním. Bouřkové mraky se rychle přibližovaly, v horách se zablesklo. "Řekni mu, ať si v autě nezapaluje." "Jeho Excellence vám děkuje." "K službám." Zahřmělo. Opět se zablesklo. Kešmí se pomalu rozhlížel po základně. Dva gardisté čekali, další usedli v závětrí a přihlíželi. Scragger už to nevydržel. "Nuže, ághá, měl bych jít," ukázal na dvěstědvanáctku a potom na nebe. "V pořádku?" Kešmí se na něj podivně podíval. "V pořádku? Co má být v pořádku, ághá?" "Ze už jdu." Křečovitě se usmíval a gesty naznačil odlet. "Mamnúnan, chodá hdfez. "Děkuji, na shledanou. Podal mu ruku. Seržant se na ruku upřeně podíval, pak na něj a tvrdýma, bystrýma očima ho provrtával. "V pořádku. Sbohem, ághá," a pevně mu potřásl pravicí. Scraggerovi se řinul po tváři pot, ale zaťal zuby a neutřel se. "Mamnúnan. , Choda hdfez, ághá." Kývl na Alího, clitěl s ním rozloučit v dobrém, podat mu ruku, ale bylo by to nápadné; bál se pokoušet osud, tak mu jen poklepal na rameno, když šel kolem. "Brzy na viděnou, synku. Hodně štěstí." "Šťastné přistání, ághá." Alí Pás sledoval, jak šplhá do kokpitu, vzlétá a mává. Zamával a všiml si, že ho Kešmí bedlivě pozoruje. "Jestli dovolíte, Excellence seržante, zamknu a půjdu do mešity." Kešmí kývl a znovu se zadíval na mizející dvěstědvanáctku. Jak jsou oba průhlední, pousmál se. Ten starý pilot i tenhle mladý blázen. Když je člověk trpělí-. vy a dává dobrý pozor, je snadné vidět do lidí. Pěkně nebezpečné letět pryč ne-: legálně. Ale ještě nebezpečnější je pomáhat cizincům při nelegálním odletu ; a sám zůstat. Šílenství! Lidé jsou opravdu zvláštní. Jak si Bůh přeje. ř Jeden gardista, ochmýřený mladík s kalašnikovem přes rameno, se přiloudal | blíž a významně se podíval na kanystry v autě. Kešmí jen pokývl. Mladík taky , kývl, ale oči měl tvrdé. S drzým výrazem se vrátil k ostatním. | Seržant usedl za volant. Malomocní čubčí syni, pomyslel si sarkasticky, ještě i. nepředstavujete v Lengeh zákon - díky Bohu. "Je čas jet, Achmede, už je čas." Zatímco desátník nasedal, vyprovázel Kešmí pohledem vrtulník, letící přes horský předěl. Pořád by ještě byla hračka chytit tě, starý pane, říkal si zamyšleně. Tak snadné udělat poplač-i; telefony fungují, máme přímé spojení s vojenskou základnou bombardérů v Kíši. Je pár galonů dost velký pískeš za tvou svobodu? Ještě jsem se nerozhodl. Ještě ne.

820

jam ES clavell

"Vysadím tě na stanici, Achmede, do zítřka mám volno. Nechám si na dnešek vůz." Možná jsme měli jít s cizinci - bylo by snadné přinutit je, aby vzali i mou rodinu, jenže pak bych musel žít na nesprávné straně Perského zálivu, mezi Araby. Nemám rád Araby, nikdy jsem jim nevěřil. Ne, mám lepší plán. Celý den a celou dnešní noc pojedeme v klidu po staré cestě po pobřeží a pak plachetnicí mého bratrance do Pákistánu. Mám spousty benzínu na pískeš. Už je tam hodně našich lidí. Zařídím tam ženě a dětem dobrý domov, dokud se s pomocí boží nebudeme moci vrátit. Je tu

příliš mnoho nenávisti. Příliš dlouho jsem sloužil šáhovi, ale byly to dobré roky. Sáh byl dobrý, pokaždé jsme dostali svůj plat. severně OD lengeh. 09.32 HODIN. Palouk byl deset kilometrů severovýchodně od základny. Byla to pustá, skalnatá oblast na úpatí hor a obě helikoptéry tu parkovaly bok po boku, motory vypnuté. Ed Vossi stál před okénkem Williho kokpitu. "Budu asi zvracet, Willi." "Já taky," pošoupl si sluchátka; vysílačku měl puštěnou podle plánu, ale neměl ji použít, leda v nouzi. Měl jen poslouchat. "Je tam něco, Willi?"

"Ne, jen praskání."

"Doprčic. Musí mít pořádný průser. Ještě minutu a půjdu se podívat, Willi." "Půjdem spolu." V kopcích se blýskalo, viditelnost byla asi míli, černé mraky čím dál blíž. "Není zrovna den na výlet, Ede." t- « " lo ne.

Pak Williho tvář připomněla rozsvícený vánoční stromeček: "Tamhle je!" Scraggerova dvěstědvánáctka se blížila ve výšce asi sedmi set stop a začínala klesat. Vossi se rychle rozběhl ke svému kokpitu, vlezl dovnitř a nasadil si sluchátka: "Co tvoje brzdy, Willi?" "Nic moc, Scragu," hlásil Willi šťastně přesně podle plánu, který počítal i s odposlechem. "Říkal jsem Edovi, ať se na to podívá, ale moc mi nepomohl, není si jistý - a vysílačka nejde." "Přistanu a poradíme se. Scragger volá základnu, slyšíte mě?" Žádná odpověď, "Scragger volá základnu, na chvíli přistanu a budeme všichni na zemi." Zase žádná odpověď. Willi zvedl k Vossimu vztyčený palec. Pustili motory a soustředili se nic Scraggera, který zvolna přistával. Když byl skoro dole, sestup zastavil a jako první se vydal k pobřeží. Scragger přeletěl hřeben na druhou stranu a před sebou měl pobřeží. "Je" jich malou dodávkou, zaparkovanou na skalnaté ploše. Srdce se mu zastavilo;- , Místo, kde chtěl přistát, bylo obsazeno stádem koz s třemi pasáky. O padesátá j yardů dál bylo na pláži cizí auto a venku lidé s dětmi, hrajícími si tam, kde vžt< votě nikoho neviděl. Na kraji moře se proháněl malý motorový člun. Mo rybáři, možná patrola číhající na pašeráky nebo uprchlíky, protože kou SMRŠT821

odtud byl Omám a pirátské pobřeží, takže zločinnost tady kvetla. Teď už nic měnit nemůžu, pomyslel si a srdce mu tlouklo jako o závod. Ben-son a ostatní dva mechanici už ho zahlédli a pádili k dodávce, aby se rychle dostali k místu přistání. Willi a Vossi trochu zpomalili, dali mu čas na rozmyšlenou. Bez váhání šel rychle na přistání, kozy se rozutekly, pasáci a výletníci zůstali jako v transu. Jakmile se lyže dotkly země, zařval: "Nasedněte!" Nepotřebovali pobízet. Benson vyrazil ke dveřím kabiny, otevřel je a utíkal zpátky pomoci těm dvěma, kteří zatím tahali z dodávky kufry, pytle a tašky a cpali je do kabiny plné náhradních dílů. Scragger se rozhlédl, viděl, že Willi a Vossi jsou ve vzduchu na stráži. "Zatím se nic neděje," řekl hlasitě a podíval se na diváky, kteří překonali úžas a šli blíž. Přestože nehrozilo žádné nebezpečí, ujistil se, že pistole je na svém místě. Honil mechaniky, bál se, že se každým okamžikem na silnici může objevit policejní vůz. Další várka zavazadel, ještě jedna a konečně poslední. Všichni tři mechanici byli pěkně zpocení, dva vyšplhali do kabiny a přibouchli dveře, Benson dopadl na přední sedadlo. Zaklel a chtěl se znovu hrnout ven. "Nechal jsem dodávku běžet..." "Vykašli se na to, padáme." Scragger přidal plyn a vznesl se. Benson se připoutal a ve chvíli byli nad vlnami Zálivu. Rozhlédl se kolem sebe - z každé strany Willi a Vossi; litoval, že nemá vysílačku a nemůže Gavallanovi ohlásit "Lima tři". To nevadí, budeme tam cobydup. Když minul první věž, začal dýchat lehčeji. Štvalo ho, že takhle zmizel a ne- " chal tam Alího, štvalo ho, že opustil de Plesseyho a jeho chlapce, že tam nechal dvě dvěstěšestky, a ze všeho nejvíc to, že odešel. No co, udělal jsem, co jsem mohl. Pro případ, že se někdy vrátíme, nechal jsem v horním šuplíku svého stolu pracovní doporučení a příslib opětovného zaměstnání pro Alího. A vedle toho všechny peníze, které mi zbyly. Zkontroloval kurs a zamířil jihozápadně k Siří, stejně jako při pracovních letech, pro případ, že by je měl někdo na radaru. Poblíž Siří zahne k Al Sargázu a domů. Všechno je v suchu, pomyslel si a dotkl se králičí nožky, kterou mu Nell kdysi dávno dala pro štěstí. Kolem další věže k přístavu Siří šest. Výboje atmosférické elektřiny mu

praskaly ve sluchátkách a najednou se smísily s jasným a hlasitým: "Hej, Scraggere, ty a les gars letíte pořádně nízko, nést ce pasY' V duchu proklel bdělost Francoise Menanga, správce věže, kterou právě míjeli. Musel ho umlčet: "Pst, Francois, heslo dne: Ani muk. Jasný? Trénujeme. Budeš zticha, jo?" V hlase byl smích. "Bie i sur, ale jste cvoci, když v tomhle počasí trénujete tak nízko. Adieu." Ještě čtyři věže, než bude moci zahrnout na širé moře.

Proletěli první bouřkou, víchř s nimi cloumal, déšť třískal do oken, kolem jeden blesk za druhým. Willi a Vossi se ho těsně drželi, byl šťastný, že letí s nimi. Myslel jsem, že mě Kešmí každou chvíli posadí za katr. Jenže to neudělal, my Jsme tady a za hodinu a čtyřicet minut budeme doma a o Íránu se nám bude už Jenom zdát.

822

vedení základny V kovízu. 09.46 hodin. "Povězte mi něco víc o ministru Kijovi, kapitáne." Mollá Hosejn seděl za stolem v pracovně velitele základny a byl trpělivý. Gardista s tvrdými rysy hlídal dveře. "Řekl jsem vám všechno, co vím," přiznal Mciver vyčerpaně. "Tak mi, prosím, povídejte o kapitánu Stárkovi." Zdvořilý, vytrvalý a neuspěcháný, jakoby na to měli celý den, celou noc a celý zítřek. "Už jsem vám o něm vykládal, ághá. O obou vám povídám několik hodin. Jsem unavený a nevím, co bych ještě řekl." Vstal ze židle, protáhl se a znovu posadil. Nemělo cenu pokoušet se odejít. Už to jednou zkusil a gardista ho mlčky vrátil. "Pokud nechcete slyšet něco specifického, už nemám, co bych dodal." Nedivil se, že se mollá vyptával na Kiju; pořád dokola opakoval, že se Klja před několika týdny zničehonic stal direktorem, líčil jejich vzájemná jednání, v několika posledních týdnech. O šecích ve švýcarských bankách, které uhladily | cestu stopěťadvacítce a dostaly ven tři dvěstědvánáctky, se nezmínil. Ať se p">- | padnu, jestli budu jako Vazírí a udám ho, říkal si. ; Vyptávání na Kiju chápal; ale proč Vévoda Starke? Kam chodil do školy, P0| jí, jak dlouho je ženatý, jedna žena nebo víc, jak dlouho je u společnosti, Jesm'i je katolík nebo protestant - všechno pořád dokola. Nekonečná zvědav" A pokaždé stejně klidná, banální odpověď na jeho otázku "proč" SMRŠT523

"Protože mě to zajímá, kapitáne."

Mciver se podíval z okna. Déšť se přehnal, mraky se válely nízko nad zemí, v dálce hřmělo. V bouřkových mracích bude trochu protivítr a menší turbulence - ale jinak je to pro útěk přes Záliv skvělá schovávka. Co je se Scragem, s Rudim a jejich chlapci? dralo se mu neodbytně na mysl. Jen s vypětím sil to odsunul na později tak jako únavu. Co, hrome, budu dělat, až tohle vyslýchání skončí? Jestli skončí. Dej si pozor! Soustřed se! Když nebudeš fungovat na sto procent, uděláš chybu a máme to spočítané. Všichni! Nervy měl pěkné pocuchané. Minulou noc špatně spal a to mu nepřidalo, stejně jako Lochartovo zoufalství kvůli Šahrazád. Pro Torna je těžké přiznat si pravdu a je nemožné říci mu: Torné, starý příteli, jinak to nemohlo skončit. Ona je muslimka, navíc bohatá, což jsi ty nikdy nebyl, její budoucnost je jasná, tvoje je v troskách; ona žije pro svou rodinu, ty ne; ona oproti tobě může zůstat, nad tebou navíc visí hrozba HBC. - Je to strašně smutné. Měl vůbec někdy naději? Možná za šáha. Ale v nejistotě nového dění? Co bych dělal na jeho místě? - Musel se přemoci a zastavit běh myšlenek. Cítil pronikavý pohled mollových očí, od chvíle, kdy ho sem Čangíz přivedl a odešel, nezakolísaly. Ach ano, ten mizera plukovník Čangíz. Cestou v autě a zatímco čekali, se také vyptával. Jeho otázky se týkaly přesných údajů ohledně stopěťadvacítky, kdy a jak často bude létat do Kovízu, kolik členů Zelených pásek sídlí na jejich základně, kdy přijeli, kolik jich na základně zůstalo a jestli hlídali stopěťadvacít-ku celou dobu, co

parkovala. Otázky působily jako projev běžného zájmu, ale Mciver byl přesvědčený, že si jimi chtěl zjistit případnou únikovou cestu. Závěrečná plukovníkova slova mu jeho dojem potvrdila: "I za revoluce může dojít k chybám, kapitáne. Člověk potřebuje přátele na vysokých místech víc než kdy dřív; smutné, ale pravdivé." Mollá se zvedl: "Zavezu vás zpátky."

"Dobře, děkuji vám." Nenápadně studoval jeho obličej. Hnědočerné oči pod hustým obočím nic neprozrazovaly. Vysoké lícní kosti, napjatá kůže, zvláštní, hezký obličej vyzařující nesmírné odhodlání. K dobrému nebo špatnému? ptal se Mciver sám sebe. radiostanice na JEJICH VĚŽI. 09.58 HODIN. Vazírí se krčil poblíž dveří na střechu. Když ho Mciver a Lochart zanechali v dolejší kanceláři, nemohl se rozhodnout, zda utéct nebo zůstat; pak dorazil Čangíz a jeho letci, téměř současně Pavúd s ostatním personálem, takže se nepozorovaně vyplížil sem nahoru a celou dobu se tu skrýval. Těsně před osmou dorazil taxíkem Kijá. Viděl, jak Kijá dostal záchvat vzteku, protože Mciver nečekal vedle dvěstěšestky připravené k letu. Hlasitě protestoval, když mu tři lerci se zelenými páskami tlumočili Cangízův rozkaz. Omluvné pokrčení ramen a vzápětí se Kijá vrátil do budovy a hlasitě vykřikoval, že okamžitě zavolá Čangíze a Teherán. Pod schodištěm ho

824 james clavell'

potkal Lochart a oznámil mu, že telefony nefungují, vysílačka není v pořádku a je možné opravit ji až zítra. "Lituji, ministře, ale nemůžeme s tím nic dělat -pokud nechcete jít na ředitelství," slyšel Vazírí. "Jsem přesvědčený, že kapitán Mciver se dlouho nezdrží. Poslal pro něj mollá Hosejn." Kiju opustila bojovnost, což ho Vazírího potěšilo, ale nezbavilo sžíravé úzkosti. Zůstal dál v zimě a větru, opuštěný, ztracený a nešťastný. Jeho úkryt ho nezbavil strachu, úzkosti ani obav z toho, co bude dnes s Kijou, že musí zítra znovu před výbor - "Potřebujeme vás jako svědka" -a proč byli ti parchanti Lochart a Mciver tak nervózní; proč? Proč lhali tomu pokryteckému syčákovi Čangízovi, že se na věži Abú Sál bude střídát posádka? Žádná zatracená posádka se tam střídát nemá, leda by rozkaz přišel v noci. Proč tu máme jen tři piloty a dva mechaniky, když nás od pondělí čeká taková spousta práce? Proč vyvezli tolik náhradních dílů? Ach, Ježíši Kriste, dostán mě odtud, drmolil v duchu. Byla mu taková zima, že se raději vrátil dovnitř, ale dveře nechal pootevřené, kdyby musel utíkat. Opatrně vyhlédl okny ven, ale bylo vidět i škvírami mezi prkny. Když bude opatrný, získá přehled o tom, co se na základně děje, aniž by ho někdo viděl. Ayre, Lochart a mechanici stáli vedle dvěstědvanáctek, hlavní bránu hlídali stálí gardisté. Jinak se na základně nic nedělo. Zamrazilo ho. Vzpomněl si na zvěsti o dalších čistkách, o tom, že bude na černé listině kvůli svému svědectví proti Esfandijárimu a ministru Kijovi. Při Proroku, zítra mě chtějí vidět. Pěkně jsi riskoval život, když jsi promluvil. Jako bys nevěděl, že tady čtyři tisíce let platí zákon: Chceš-li přežít, musíš mít jazyk němý a oči zavřené, abys neviděl, co mocní dělají, nebo zakrátko nic z toho mít nebudeš. Ovšemže mocní jsou zkorumpovaní, bylo tomu snad někdy jinak? Zanařikal, bezmocný ve svém zoufalství a na pokraji zhroucení. Od té doby, co ho Zataki ztloukl a rozbil mu nos a vyrazil čtyři zuby, nemohl pořádně dýchat a téměř neustále ho bolela hlava. Navíc ztratil sílu i odvahu. Předtím nikdy bit nebyl. No tak se Sekáč a Kijá provinili, co má být? Proč jsi do toho strkal nos? Teď tě tvá hloupost přijde draho. Slzy se mu kutálely po poznamenaném obličej. "Pro všechno na světě, Bože, pomoz mi, pomoz..." Vtom se mu v hlavě vynořila poznámka, že vysílačka není v pořádku. Není? Včera fungovala dobře. Utřel si slzy. Vklouzl za stůl a tiše vysílačku zapnul, hlasitost nastavil na minimum. Všechno vypadalo dobře, kontrolky svítily. Divné, že by na frekvenci Společnosti nebyl provoz. Někdo někde by vysílat měl. Netroufal si zesílit hlasitost, tak vzal sluchátka a mikrofon vypnul. Pořád nic. Opatrně přepnul z kanálu jejich společnosti na ostatní. Nic. Na velmi krátké vlny. Zpátky na krátké vlny. Nezachytil ani běžnou zprávu o počasí vysílanou z Teheránu. Byl dobrý radista. Netrvalo dlouho a zjistil příčinu. Jeden pohled na střechu mu řekl, že drát volně visí.

Do háje, proč jsem si toho nevšiml dřív? Vypnul vysílačku a znovu se plížil k anténě. Viděl, že drát je vytržený, ale konec čistý, bez řezu. Rozzlobil se, pak se ho zmocnilo vzrušení. Mciver a Lochart. SMRŠŤ

825

Ti hajzlové. Ti pokryteční hajzlové. Než jsem dorazil, určitě vysílali a poslouchali. O co jim, kčertu, jde? Rychle závadu odstranil. Zapnul krátké vlny a okamžité mu v uších zněla záplava fársí. Ředitelství v Teheránu volá Bandar-e Dělám, Al Sargáz, Lengeh a Kovíz. Něco kvůli čtyřem vrtulníkům, které neletěly tam, kam měly. Iran-To-da? To není žádná z našich základen. "Kovízi, tady Bandar-e Dělám, jak mě slyšíte?"

Poznal Džahána z Bandar-e Dělám. Jeho ruka zamířila automaticky ke klíči, pak se zastavila. Je zbytečné hned odpovídat, pomyslel si. Na vlnách společnosti je živo - Númír a Džahán z Bandar-e Dělám, Gelání z Teheránu a běsníci Si-jámakí. "Zkurvysyn," zamumlal po pár minutách. Všechno do sebe zapadalo. vrtulníky NEDALEKO šíří. 10.05 HODIN. Ostrov Siří je míli před nimi, ale než mohl Scragger a jeho chlapci zahnout na jihovýchod k mezinárodní vzdušné hranici, museli ještě proletět kolem tří věží. Jako nějaké zatracené minové pole, pomyslel si Scragger. Zatím byl klid. Všechny ručičky na správných místech, motory předly jedna báseň. Benson, sedící vedle něj, zíral na vlny kousek pod nimi. Tu a tam hlásila prolétající cizí letadla svou polohu radaru v Kíši a okamžitě dostávala odpověď. Benson upozornil do interkomu: "V Kíši jsou ve střehu, Scragu." "Právě jsme v dosahu jejich radaru. Klídek."

"Já moc klidný nejsem. Ty jo?"

Scragger zavrtěl hlavou. Kíš byl před nimi, asi patnáct mil vpravo. Podíval se nalevo a napravo. Vossi a Willi se ho drželi. "Ještě dvacet minut a jsme za hranicí," řekl Scragger. "Hned jak tam budeme, stoupneme na sedm set." "Fajn. Počasí se zlepšuje." Vrstva mraků prořídla, viditelnost byla zhruba stejná. Před sebou zahlédli těžce naložený tanker. Scragger ho obletěl zezadu, ale Voss ho frajersky přeletěl a pak se vrátil na místo po jeho boku. Vzápětí se ve sluchátkách ozvalo: "Tady kontrola v Kíši, nízko letící vrtulník na kursu dvě stě dvacet pět ať ihned nahlásí výšku a cíl cesty!" Scragger se zakolíbal ze strany na stranu, aby na sebe Williho a Vossiho upozornil, ukázal na jihozápad a mávl rukou: Odleťte a držte se nízko. Váhali, Zopakoval svůj rozkaz, zamával na rozloučenou a začal stoupat. "Drž si koule, Ben-sone, jde do tuhýho." Žaludek měl jako na vodě. Nadechl se na vysílání, mikrofon přibližovat k ústům a zase vzdaloval ve snaze simulovat špatný signál; "Kíši, tady je vrtulník HVX z Lengeh. Letím na Siří devět s náhradními díly, kurs dvě stě dvacet pět. Myslel jsem, že se dole převrhla plachetnice, ale mýlil jsem se." Siří devět byla nejvzdálenější věž, na niž běžně z této strany hranice létali, byla ve výstavbě a neměla vlastní radiostanici. "Vracím se zpátky na sedm set." "Vrtulníku HVX, slyší-n vás dvě na pět, slabě a přerušované, udržujte kurs a hlase se ve výšce sedm set stop. Potvrďte, že jste byl informován o nařízení"

826 james clavell

žádat Lengeh o povolení ke každému startu." Břítka a profesionální americká angličtina operátora byla slyšet pět na pět. "Omlouvám se, Kíši, tohle je můj první den opět ve službě." Scragger viděl, jak Willi a Vossi mizí v oparu. "Musím po přistání na Siří devět žádat znovu o povolení? Budu tam asi hodinu." Utřel si kapky potu. Kíš měl právo nařídit mu nejdřív přistát u nich a podusit ho za porušení předpisů. "Ano. Zůstaňte na příjmu."

Benson, celý nesvůj, řekl do interkomu: "Co teď, Scragu?" "Budou mít menší poradou."

"Co budeme dělat?"

"Přijde na to, co budou dělat oni," usmál se od ucha k uchu. Stiskl tlačítko: "Kíši, tady HVX, výška sedm set."

"Kíš. Udržujte výšku a kurs. Zůstaňte na příjmu."

"HVX." Scragger v duchu probíral možnosti a vychutnával nebezpečí. "Tohle je lepší než každodenní rutina, co, synku?" "Abych pravdu řekl, není. Mít tu teď Vossiho, zakroutím mu krkem." Scragger pokrčil rameny. "Už se stalo. Možná jsme už na radaru stejně byli, těžko říct. Mohl nás shodit Kešmí." Začal si nehlučně pohvizdovat. Byli za ostrovem Siří, pět kilometrů před sebou Siří devět. "Kíši, tady HVX." Scragger znovu a znovu manipuloval s mikrofonom. "Opouštíme sedm set a blížíme se k Siří devět." "Nepovoluje se, HVX, držte se na sedmi stech. Váš přenos je přerušovaný, dvě na pět." "HVX Kíši, prosím, opakujte to, nerozuměl jsem, přenos je špatný. Opakuji znovu, opouštíme sedm set a blížíme se k Siří devět." Mluvil pomalu a pečlivě se staral o špatný přenos. Uculil se na Bensona. "Tenhle trik jsem se naučil za války, synku." "HVX, tady Kíš. Opakujeme, zůstaňte na sedmi stech."

"Kíši, je tu strašný víchr, mlha houstne. Klesám ze sedmi set na šest set. Ohlásím se po přistání a zažádám o povolení startu. Děkuji a přeju hezký den!" V duchu se modlil, aby to vyšlo. "HVX, slyšíme vás špatně. Přistání na Siří devět se nepovoluje. Otočte se na tři sta deset stupňů, udržujte sedm set a hlaste se přímo Kíši." Benson zbledl, Scragger si odfrknul. "Opakujte, Kíši, slyším jedna na pět." "Opakujeme, zákaz přistání na Siří devět, otočte se na tři sta deset stupňů a hlaste se přímo Kíši." Operátorův hlas zněl neuspěchaně. "Tady Roger, Kíši, rozumíme, přistaneme na Siří devět a budeme se hlásit. Jsme na čtyřech stech, klesáme, děkujeme a přežeme hezký den." "Kíši, tady JAL 644 z Dillí," ozvalo se uprostřed jejich hovoru. "Výška třicet osm tisíc, cíl Kuvajt, tři sta stupňů. Slyšíte nás?" "JAL 664, tady Kíš. Udržujte kurs i výšku. Volejte Kuvajt na 118,8. Přeju hezký den." Scragger napínal oči do mlhy. Viděl napůl hotovou věž, z jedné strany lešení. SMRŠT527

Okamžik co je tohle? Teplota jde nahoru, pár stupňů nad normálem, tlak oleje klesá zatím se nebude vzrušovat, připravit! Dole je uviděli, přestali pracovat a uvolnili přistávací plošinku. Když byl Scragger padesát stop nad věží, zahlásil: "Kíši, HVX přistává, přeju dobrý den." "HVX, hlaste se co nejdřív Kíši. Požádejte o povolení nastartovat motory. Opakuju, hlaste se hned Kíši," znělo naprosto jasně a zřetelně. "Slyšíte nás?" Scragger se neozval. Nepřistál, ale ve výšce několika stop se zastavil, zamával pozemní posádce, která ho poznala, a předstíral, že se jedná o cvičební let nebo zapracování nového pilota, což běžně dělával. Znovu vyrazil dopředu a kousek nad mořem zahnul na plný plyn na jihozápad. ZÁKLADNA V kovizu. 10.21 HODIN. Mollá Hosejn zastavil před administrativní budovou. Mciver vystoupil. "Děkuji vám." Nevěděl, co přijde. Hosejn od chvíle, co opustili kancelář, mlčel. Lochart, Ayre a ostatní stáli vedle vrtulníků. Kijá se důležitě vynořil z budovy, zarazil se, když spatřil mollu, a sešel po schodech. "Dobré ráno. Excellence Hosejne, srdečně vás zdravím, jaké potěšení znovu vás vidět." Naladil ministerský tón pro váženého hosta, ale ne sobě rovného; pak se stroze obrátil k Mdverovi: "Musíme ihned odletět." "Ach ano, ághá. Dejte mi pár minut na přípravu." Nechtěl bych být v jeho kůži, říkal si Mciver, když se odporoučel. "Nazdar, Torné." "Jsi v pořádku, Mácu?"

"Ano." Tiše dodal: "Musíme dávat majzla, jde o pár příštích minut. Nevím, jak se mollá rozhodne a co udělá s Kijou. Nevím, jestli v tom Kijá lítá, nebo ne. Jak to budeme vědět, padáme." Ztišil hlas ještě víc. "Musíme Kiju naložit pokud si ho Hosejn nenechá. Počítám, že ho kus cesty svezu, asi přes kopečky, z dosahu vysílačky, pak budu předstírat poruchu a přistanu. Až bude Kijá venku a bude odpočívat, odstartuju, stříhnu to napříč a sejdem se na místě schůzky." "To se mi moc nelíbí, Mácu. Poletím já. Ty to tu tak neznáš a duny vypadají všude stejně. Já ho vezmu." "Taky jsem o tom uvažoval, jenže to by znamenalo, že poletím s jedním mechanikem bez licence, a to nejde. Je mi milejší riskovat život Kiji než někoho z našich lidí. Kromě toho, ty bys mohl podlehnout pokušení a zahrnout do Teheránu, co?" "Bude lepší, když ho vezmu já."

Mciver potřásl hlavou. Cítil se mizerně, že musí takhle jednat s přítelem, ale tvrdohlavě chtěl vědět: "Udělal bys to, že jo?" Po chvíli ticha se Lochart rozpovídal: "Celou dobu, co jsem tu čekal, jsem měl sto chutí naložit ho a odletět." Nucené se usmál. "Jejich letci řekli, že to nepřipadá v úvahu; abych počkal. Radši si na ně dej pozor, Mácu, někteří mluví anglicky. Co ty? Co ti chtěli?" "Hosejn se vyptával na Kiju - a na Vévodu." "Na Vévodu? Kvůli čemu? Co chtěl vědět?" užasle se na něj podíval.

828 james clavell

"Všechno. Když jsem se ptal proč, tak že prý se o něj zajímá." Lochart se viditelně zachvěl. "Mácu, myslím, že bude nejlepší, když s Kijou poletím já. Ty bys mohl zmeškat to rande - můžeš letět s Freddym. Já poletím a počkám na tebe." "Je mi líto, Torné, ale nechci riskovat. Já bych to totiž na tvém místě určitě udělal, vykašlal bych se na všechno nebezpečí. Letět zpátky tě nenechám. To bych ohrozil sám sebe. A v každém případě tebe - tím jsem si jistý, Torné -a nakonec i všechny ostatní. Taková je realita." "Do háje s realitou," řekl hořce. "Dobře. Ale jak přistaneme v Kuvajtu, беру si měsíční dovolenou, na kterou mám nárok, jinak dávám u S-G výpověď. Záleží na tom, co se ti víc zamlouvá. Hned, jak přistaneme. Ještě tu minutu." "Je fér, že mi to povídáš, ale musí to počkat až do Al Šargázu. V Kuvajtu doplníme palivo a zmizíme hned, jak to půjde - pokud budeme mít ovšem to štěstí, že se tam vůbec dostaneme, a pokud nás nechají odletět." "Ne. Já v Kuvajtu končím."

"Jak je ctěná libost." Mciver byl naštvaný. "Ale počítej s tím, že osobně dohlídnu na to, abys nesehnal žádné místo v letadle do Teheránu, Ábádánu nebo jiného města v Íránu." "Jsi parchant." Byl otrávený, že Mciver přesně čte jeho myšlenky. "Táhni ke všem čertům!" "Jistě. Promiň. Z Al Sargázu ti pomůžu, pokud to půjde, a udě-" Lochart zuřivě zaklel. "Co se děje?" "Na věži."

Mciver se podíval nahoru. Vazírí, napůl schovaný za jedním oknem, zatlučeným prkny, na ně gestikuloval. Nedalo se předstírat, že ho neviděli. Znovu jim pokynul a opět se schoval. "Do háje s ním," zavrčel Lochart. "Než jsem odešel, prohlédl jsem věž, jestli se tam neschovává. Nebyl tam." Zrudl vzteky. "Jenže jsem nešel až do místnosti, kde je vysílačka, takže se mohl schovávat na střeše - ten parchant tam musel být celou tu dobu." "Kristepane! Možná našel ten utržený kabel." Mciver byl vyděšený. "Zůstaň tady. Jestli nám bude chtít dělat problémy, zabiju ho." "Počkej, jdu s tebou. Budeme hned zpátky."

Když míjeli Hosejna a Kiju, Mciver prohodil: "Jdu zažádat o povolení, pane ministře. Odlet za pět minut, ano?" Než stačil odpovědět, mollá tajemně pronesl: "Insd Alláh. " Kijá ostře a povýšeně Mdverovi připomněl: "Kapitáne, nezapomnělste, doufám, že do sedmi večer musím být v Teheránu, protože mám -důležitou schůzku? Dobře." Otočk se k nim zády a opět se soustředil na Hosejna. "Pro" miňte, Excellence, co jste říkal?" Piloti, rozrušení Kijovou hrubostí, vešli do kanceláře; přešli kolem Pavúda a ostatních zaměstnanců a zamířili po schodech do věže. SMRŠŤ

829

Byla prázdná, ale všimli si pootevřených dveří na střechu a zaslechli Vazírího šepot: "Tudy." Byl hned za zdí, vedle dveří. "Vím, co chystáte. Vysílačka žádnou poruchu neměla." Stěží ovládal vzrušení. "Z Bandar-e Dělám odstartovaly čtyři vrtulníky a zmizely. Sijámakí vyvádí, protože se nemůže dovolat do Lengeh ani k nám, ani do Al Sargázu panu Gavallanovi - všichni jsou zticha, co? Je to tak. Že je to tak?" "Co to má s námi společného?" Lochart byl upjatý.

"Všechno, ovšemže všechno, protože to dokonale zapadá. Númír z Bandar-e Dělám tvrdí, že všichni kooperanti zmizeli, že tam nikdo nezůstal. Sijámakí ví to samé o Teheránu, dokonce

oznánil Númírovi, že váš sluha, kapitáne Mcivere, že váš sluha povídal, že vy a kapitán Pettikin jste odnesli z bytu většinu svých věcí." Mciver pokrčil rameny a šel zapnout vysílačku. "Bezpečnostní opatření, protože Pettikin letěl na dovolenou a já sem. Je tam spousta lupičů." "Ještě nevolejte. Prosím. Proboha, vyslechněte mě. Nemůžete popřít, že to je pravda. Vaše dvěstědvánáctky odletěly z Bandar-e Dělám se všemi muži. Lengeh se neozývá, takže je to tam stejné. A Teherán hlásí zavřeno. Zbývá už jen tahle základna a je jasné, že jste připraveni." Jeho hlas zněl divně, nedokázali odhadnout, co sleduje. "Já vás neudám, chci vám jenom pomoci, přísahám, že vám chci opravdu pomoci." "S čím?"

"S útekem."

"I kdyby to všechno byla pravda, proč byste to dělal?"

"Předtím jste měl právo mi nevěřit, ale teď přísahám před Bohem, že mi věřit můžete. Už jsem se rozhodl, jste má jediná naděje, jak se odtud dostat. Zítra mám jít před výbor a... a podívejte se na mě, pro všechno na světě!" vybuchl. "Jsem na dně, jsem zničený, jestli nenajdu dobrého doktora, budu navždy zohavený a možná umřu - strašně mě tu něco tlačí, bolí to jak čert." Dotkl se svého přeraženého nosu. "Od té doby, co mě ten ďábel Zataki zbil, mám bolesti a jsem šílený, vím to, ale přesto vám pořád ještě můžu pomoci. Můžu vás krýt, když mě vezmete s sebou. Jen mě nechtě propížit se do posledního vrtulníku - přísahám, že vám pomůžu." Oči se mu zalily slzami. Mciver zapnul vysílačku i. "Věž v Kovízu, IHC zkouší přenos." Dlouhá pauza, pak anglicky s těžkým přízvukem: "Tady věž, IHC, slyšíme vás pět na pět." "Děkujeme, zřejmě jsme odstranili závadu. Naše dvěstěšestka odstartuje za deset minut do Teheránu, po ní další stroje s náhradními díly na věže Fořty, Abú Sál a Gordy." "Dobře. Hlaste se ze vzdušného prostoru. Základna z Bandar-e Dělám se vás snaží kontaktovat." "Děkuji, věži. Přeji dobrý den." Na Mdverovi vyrazil pot. Podíval se na Locharta a přepojil na krátké vlny. Okamžitě zazněl Džahánův hlas ve ársí L a Lochart začal překládat: "Džahán říká, že vrtulníky mířily na severovýchod,

830 james clavell

do vnitrozemí... že Zataki...", hlas se mu lehce zachvěl, "že Zataki nařídil, aby tyto vrtulníky letěly provést služby pro Iran-Todu a měly už dávno v Iran-Todě být a dát o sobě vědět..." Mciver poznal hlas Sijámakiho. I Lochart se potil. "Sijámaki říká, že asi půl hodiny nebo hodinu nebude na příjmu a zavolá, až se vrátí, aby Džahán nepřestával volat nás a Al Sargáz... Džahán souhlasí a bude čekat, případně zavolá." V přístroji praskalo, pak zase Džahán anglicky: "Kovízi, tady Bandar-e Dělám, jak mě slyšíte?" Lochart zamumlal: "Jestli věž tohle všechno poslouchá, jak to, že už nejsme za mřížemi?" "Je pátek, není důvod sledovat frekvenci vaší společnosti." Vazír si utřel slzy a byl plně ve střehu. "V pátek je malý pohyb - žádné lety, nic se neděje; výbor propustil pracovníky radaru - všechny důstojníky a pět seržantů, poslal je do trestného tábora." Pokrčil rameny a rychle pokračoval: "Možná některý z chlapců jednou dvakrát zavolal Bandar-e Dělám. Bandar ztratil kontakt s některými svými vrtulníky, no a co má být? Jsou to cizinci a stává se to pořád. Ale kapitáne, jestli nenecháte Bandar a Teherán zavřít, tak... tak to někdo odskáče." Vyndal ušmudlaný kapesník a utřel si krev tekoucí z nosu. "Když přepnete na svůj alternativní kanál, budete v bezpečí, věž ho nemá." Mciver se na něj upřeně podíval: "Víte to jistě?"

"Ano, poslouchajte, proč ne-" Zmlkl. Blížily se kroky. Nehlučně se odplížil na střechu. Kijá hřmotně vyšel po schodech. "Co vás zdržuje, kapitáne?"

"Čekám... čekám na povolení, pane ministře. Řekli, abych počkal. Nemůžu nic jiného dělat."

"Ovšemže můžete! Můžete odstartovat a letět! Okamžitě! Už jsem unaven z toho čeká-" "Já jsem taky unavený, ale nedám si kvůli vám uříznout hlavu!" Mdverova trpělivost vyprchala. Vybuchl:

"Hezky počkáte! Počkáte! Rozumíte? Budete čekat, a jestli se vaše mizerné chování nezlepší,

prostě ten let zruším a povím molloví Hosejnovi o pár pískeších, na které jsem při tom výsledku nějak zapomněl. Koukejte zmizet!" Vypadalo to, že Kijá exploduje, ale rozmyslel si to a odešel. Mciver si za ten výbuch v duchu pořádně nadával. Pak ukázal palcem na střechu: "Torné, co s ním uděláme?" zašeptal. "Tady ho nechat nemůžeme. Mohl by nás kdykoli prásknout." Rozhlédl se. Vazírí stál ve dveřích. "Přísahám, že vám pomůžu," sípal zoufale. "Co chcete udělat s Kijou? Chcete ho umlčet, co?" Mciver neodpověděl, nebyl si pořád jistý. "Kristepane, kapitáne, musíte mi věřit. Poslouchejte, zavolejte Bandar na druhé lince a zpražte Númíra, jako jste zpražil toho parchanta Kiju, a přesvědčte ho, že jste ty vrtulníky poslal sem. To by je mělo na hodinu nebo na dvě uklidnit." Mciver se podíval na Locharta.

SMRŠŤ

831

Ten vzrušeně nadskočil: "Proč ne? Hrome, to je dobrý nápad, pak odletíš s Kijou a... a Freddy může startovat. Já tady počkám a...", pak se odmlčel. "Pak co, Torné?" smutně se zeptal Mciver.

Vazírí přepojil vysílačku na druhou linku a rychle Lochartovi navrhl: "Vy tu chvíli počkáte, kapitáne, a až kapitán Mciver odletí a Ayre taky, řeknete Númí-rovi, že ty čtyři vrtulníky zjevně nejsou na krátkých vlnách, je zbytečné mít je zapnuté, že jsou na velmi krátkých vlnách. Budete mít důvod sednout do letadla a trochu se poohlédnout, načež vyrazíte ke skryši s palivem." Jen zírali. "Proboha, kapitáne, každému musí být jasné, že na jeden zátah Záliv nepřeletíte, i kdybyste se rozkrájel, takže máte někde schované palivo. Buď na pobřeží nebo na jedné z věží." Mciver se zhluboka nadechl a stiskl tlačítko. "Bandar-e Dělám, snažíme se s vámi spojit už několik hodin a Džaháne, dejte mi ághá Númíra," žádal odměřeně. Než stačil správce IranOilu promluvit, spustil: "Kde jsou mé čtyři vrtulníky? Proč se nehlásily? Co se tam dole děje? A jak je možné, že jste tak neschopný a nevíte, že jsem dal svým lidem příkaz, aby s vrtulníky přiletěli sem. ." VAL ŠARGÁZU KANCELÁŘ S-G. "... a jak to, že si nepamatujete, že po tomto víkendu proběhne v Bandar-e Dělám střídání posádky?" Gavallan, Scot a Ma-nuela s úžasem a zděšením poslouchali Mdverův slabý, ale srozumitelný hlas. Mciver je pořád ještě v Kovízu. Znamená to snad, že Lochart, Ayre a ostatní tam jsou taky? "Ale my vás sháníme celé dopoledne, kapitáne," oponoval Númír mírněji. "Vy jste nařídil, aby naše vrtulníky letěly do Kovízu? Ale proč? A proč jsem nebyl informován? Naše vrtulníky měly dopoledne letět do Iran-Tody, ale tam nepřistály a zmizely! Ághá Sijámakí vás taky volal." "Na našich krátkých vlnách byla porucha. Teď dávejte pozor, Númíre, nařídil jsem svým vrtulníkům, aby letěly do Kovízu. S kontraktem s Iran-Todou jsem nikdy nesouhlasil, nic o něm nevím, takže tím to končí. Přestaňte dělat bouři ve sklenici vody!" "Ale jde o naše vrtulníky. A všichni zmizeli, mechanici i piloti a -" "Nařídil jsem, aby letěli sem za účelem jistého vyšetřování. Znovu opakuji, že jsem velmi nespokojen s vaším způsobem práce. Oznámím to neprodleně IranOilu! Končím." V kanceláři byli všichni bez sebe. To, že Mciver byl dosud v Kovízu, znamenalo katastrofu. Smršť začínala brát nebezpečný směr. Bylo deset hodin dvanáct minut a Rudi a jeho tři muži už měli být v Bahrajnu. "Nevíme, jaký mají pro-! tivítr, táti," dumal Scot, "nebo jak dlouho jim trvalo, než natankovali. Můžou mít zpoždění tři čtvrtě ho liny, to pořád ještě nic neznamená. Budou v Bahrí-.j-i nu v jedenáct až v jedenáct patnáct." Ale všichni věděli, že tolik paliva na palu-| bě v žádném případě nemají. Od Scraga a jeho dvou chlapců zatím nic, ale to se dalo čekat nemají krátké

832 james clavell

vlny, uklidňoval se Gavallan. Let do Al Sargázu by jim měl trvat hodinu a půl. Jestli odletěli dejme tomu v sedm třicet a všechno šlo normálně, ať se na to dívám, jak chci, měli dorazit v devět

patnáct. "Nemusíme si dělat starosti Manuele, víš, co dokáže protivítr. Kromě toho nevíme, v kolik hodin skutečně odstartovali." Tolik věcí se mohlo přihodit. Ach bože, tohle čekání je hrozné. Gavallan měl pocit, že je strašně starý. Vytočil Bahrajn. "Francouzské aerolinky v Zálivu? Prosím Jean-Luca Sessonnea. Jean-Lucu, máš něco?" "Ne, Andy. Právě jsem volal věž, v jejich oblasti nic nezaznamenali. Pas problému. Rudi určitě šetří palivem. Věž mi slíbila, že zavolají okamžitě, jak je uvidí. Ty máš něco o ostatních?" "Mac je pořád v Kovízu." Nadechnutí následovala záplava sprostých nadávek. "Taky si to myslím," skočil do toho Gavallan. "Zavolám ti." Vytočil Kuvajt. "Charlie, je s tebou Genny?" "Ne, je v hotelu. Andy, já -"

"Zjistili jsme, že Mac je pořád v Kovízu a -"

"Proboha, co se stalo?"

"Nevím, slyšeli jsme ho z vysílačky. Zavolám, až budu vědět něco konkrétního. Genny nic neříkej. Měj se." Nervy drásající čekání. Ožily krátké vlny: "Teheráne, tady Kovíz, kapitán Mciver, mluvte." "Kovízi tady Teherán, voláme vás celé dopoledne. Ághá Sijámakí s vámi chtěl mluvit. Vráti se za hodinu. Prosím, potvrďte, že jste poslal ty čtyři dvěstě-dvanáctky do Kovízu." "Teheráne, tady Kovíz. Bandar-e Dělám, zůstaňte na příjmu." Mciver mluvil pomaleji a zřetelněji, ale velmi rozzlobeně. "Potvrzuji, že jsem poslal své dvěstědvanáctky - opakuji, všechny své dvěstědvanáctky - sem, pod mou kontrolu. Všechny. Nemohu za hodinu mluvit s ághá Sijámakím, jelikož za pět minut odlétám s ministrem Kijou do Teheránu, ale očekávám, že ághá Sijámakí na mě počká na mezinárodním letišti v Teheránu. Za pár okamžiků zavřu kvůli opravám - nařízení shora. Pro vaši informaci dodávám, že kapitán Ayre odlétá za pět minut s náhradními díly na věž Abú Sál a kapitán Lochart zde počká na mé dvěstědvanáctky z Bandar-e Dělám. Teheráne, potvrďte příjem." "Potvrzujeme, kapitáne Mcivere, ale mohl byste, prosím " "Númíre, potvrzujete, nebo hodláte zase zdržovat jako obvykle?" "Potvrzuji, ale musím trvat na tom, abych byl infor-"

"Už mě unavují všechny ty nesmysly. Tuhle operaci řídím já, a dokud budeme působit v Iránu, zůstane to tak i nadále. Kovíz se zavírá za účelem oprav, jak nařídil plukovník Čangíz. Ohlásíme se hned, jak obnovíme spojení. Zůstaňte na příjmu, ale nechte kanál volný pro naše zkoušky. Všechno půjde přesně podle plánu. Končím!"

Otevřely se dveře a v doprovodu ustarané mladé sestřičky vešel Starke. Hrudník měl tlustě obvázaný a zabandážovaný, na sobě kalhoty od pyžama a volny SMRŠŤ

833

froté župan. Gavallan vyskočil a pomohl mu do křesla, Manuela zalapala po dechu. "Je mi dobře, Andy," uklidňoval ji Starko. "Jak se máš, zlato?" "Conroe, ty jsi blázen!"

"Ne, Andy, řekneš mi, co se děje?"

Ošetřovatelka ho přerušila: "My za tohle opravdu nepřebíráme zodpověď" Starke trpělivě trval na svém: "Slibuju, že tu budu jen pár hodin a dám si opravdu pozor. Manuele, prosím tě, doprovod' ji k vozu." Podíval se na ni po-hledem, jaký manželé jeden pro druhého mají ve výjimečných případech, kdy není čas na hádku. Vstala a vyšla se sestrou ven. Sotva byly pryč, zeptal se: "Promiň, Andy, ale už jsem to nemohl vydržet. Co se děje?" kovíz. 10.48 HODIN. Mciver sešel dolů po schodech, slabý a vyčerpaný, nebyl si jistý, jestli vůbec dojde ke dvěstěšestce, natož jestli dokáže všechno ostatní, co si naplánoval. Zvládneš cc, říkal si. Vzchop se. Mollá Hosejn mluvil ještě pořád s Kijou a opíral se o auto, samopal přes rameno. "Jsme připraveni, pane ministře," oznámil Mciver. "Pochopitelně, jestli nic nenamítáte, Excellence Hosejne." "Dobře, jak si Bůh přeje," podivně se usmál. Zdvořile napřáhl ruku: "Sbohem, pane ministře Kijo." "Sbohem, Excellence." Otočil se a energicky kráčel ke dvěstěšestce. Mciver s rozpaky podal molloví ruku. "Sbohem, Excellence." Nato se Hosejn otočil a sledoval Kiju, jak důležitě nastupuje do kokpitu. Další podivný

úsměv. "Stojí psáno: .Mlýny boží melou pomalu, ale jistě.' Je to pravda, kapitáne?" "Ano. Ale proč to říkát-e?"

"Je to dárek na rozloučenou. Můžete to říct svému příteli Kijovi, až přistanete v Teheránu." "Není můj přítel. Proč tedy?"

"Jste moudrý, že se s ním nepřátelíte. Kdy uvidíte kapitána Starka?" "Nevím. Doufám, že brzy." Mciver zneklidněl ještě víc, protože mollá znovu zalétl pohledem ke Kijovi. "Proč?" "Rád bych ho brzy viděl."

Sundal pušku, nastoupil do vozu a odjel se svými gardisty. "Kapitáne?" Pavúd se třásl rozčilením.

"Ano, pane Pavúde, okamžik. Freddy!" Mciver pokynul Ayreovi, ten rychle vyrazil. "Ano, pane Pavúde?" "Prosím, proč jsou dvěstědvánáctky tak naložené? Proč je v nich tolik zavazadel a náhradních dílů a dal-" "Střídání posádky," odpověděl rychle a předstíral, že nevidí, jak se Ayre tváří. "Cekám čtyři dvěstědvánáctky z Bandar-e Dělám. Radši přichystejte ubytování. Čtyři piloty a čtyři mechaniky. Budou tu asi za dvě hodiny." "Ale nedostali jsme žádné hlášení ani "

834 james clavell

"Provedte rozkaz!" vybuchl. "Tady rozhoduji! já. Já sám! Osobně! Poručil jsem svým dvěstědvánáctkám, aby sem přiletěly! Freddy, na co, sakra, čekáš? Odleť s těmi náhradními díly." "Ano, pane. A vy?"

"Já letím s Kijou. Dokud se nevrátím, přejímá velení Lochart. Už zmiz. Ne, počkej na mě, půjdu s tebou. Pavúde, co tu, hrome, ještě pohledáváte! Jestli všechno nebude připravené včas, kapitán Lochart umí řídit!" Nasupeně odcházel s Ayrem a modlil se, aby to Pavúd spolkl. "Mácu, co se proboha děje?"

"Počkej, až přijdeme k ostatním." Když dorazili ke dvěstědvánáctkám, otočil se zády k Pavúdoovi, stojícímu pořád na schodech kanceláře, a všem řekl, jak se věci mají. "Na viděnou na pobřeží." "Jsi v pořádku, Mácu?" Ayre byl znepokojený jeho bledostí. "Ovšem. Padej!"

nedaleko bahrajnu. 10.59 HODIN. Rudi a Taťka Kelly letěli stále v závěsu a bojovali s větrem v protisměru. Přitom se snažili o úsporný let - ručičky palivoměrů už svítily červeně. Před půlhodinou oba zastavili ve vzduchu. Mechanici otevřeli spojovací dveře, odšroubovali víčka od nádrží, pak rozvinuli hadice a zavedli je k ústím nádrží, vrátili se do kabin a pomocí ručního čerpadla pracně přečerpali první čtyřicetigalonovou nádrž, po ní druhou. Žádný z mechaniků ještě nikdy nic podobného takhle ve vzduchu nedělal. Když skončili, bylo oběma špatně od žaludku, ale operace slavila úspěch. Opar byl pořád dost silný, moře se vzdouvalo, od prvního setkání s tankerem už byla všechno rutina. Drželi se mimo dosah radaru, řídili monotónně, dodržovali směr a modlili se. Sándora ani Duboise neviděli. Jeden z Rudiho motorů zakašlal, ale téměř okamžitě se zase chytil. Faganwitch zamrkal: "Jak daleko musíme ještě letět?"

"Hodně daleko." Zapnul VKV a prolomil ticho jejich vysílačky. "Taťko, přepni na KV a poslouvej," řekl rychle a vypnul tlačítko. "Sierro jedna, tady Delta jedna, jak mě slyšíte?" "Jasně a čistě, Delto jedna," ozval se vzápětí Scotův hlas. "Mluvte." "Nedaleko Bostonu," - jejich kód pro Bahrajn - "výška sedm set, směr 185, málo paliva. Delta dvě je se mnou, tři a čtyři letí samy." "Vítejte z Anglie do slunné země, G-HTXX a G-HJZI, opakují, G-HTXX a H-HJZI! Jean-Luc vás čeká. O Deltě tři a čtyři zatím nemáme zprávy." "HTXX a HJZI!" Rudi obratem potvrdil nové britské značky. "Co Lima tri a Kilo dvě?" Lima znamenala tři stroje z Lengeh, Kilo dva stroje Kovízu. "Zatím žádné zprávy, jen Kilo dvě je ještě doma." Rudí a Taťka byli v šoku. Pak slyšeli: "Tady ředitelství v Teheránu, voláme Al Šargáz, jak nás slyšíte? Ľ Hned se ozval Sijámakí. "Tady Teherán, kdo volá na tomto kanálu? Kdo JC Kilo dvě a Lima tři? Kdo je Sierra jedna?" SMRŠŤ

Do toho hlasitě vpadl Scot: "To nic, HTXX, nějaký cvok se plete na náš kanál. Zavolejte po přistání," varoval je nenápadně před zbytečným hovorem. Taťka Kelly do toho rozčileně skočil: "Pláže vpředu, HTXX!" "Vidím je. Sierro jedna, HTXX, jsme skoro na pobřeží..." Jeden z Rudiho motorů se zase rozkašlal, hůř než předtím, ale vzchopil se, ručička otáčkoměru se točila jako opilá. Pak oparem zahlédl pobřeží, písčný břeh a pláž a přesně věděl, kde je. "Taťko, zavolej věži, Sierro jedna, vyřídte Jean-Lucovi, že jsem..."

vedení V al ŠARGÁZU. Gavallan vytáčet Bahrajn, když se z mikrofonu ozval naléhavý hlas Rudiho: "... pobřeží severozápadně od Abú Sab, smě...", praskot a ticho. "Air de France v Zálivu?" Gavallan byl rozechvělý. "Jean-Lucu, prosím. Jean-Lucu, tady Andy. Rudi a Taťka jsou... Bud' na příjmu..." Místnost naplnil hlas Kellyho: "Sierro jedna, klesám za Deltou jedna, má vypnuté motory..." "Tady Teherán, kdo má vypnuté motory? A kde? Kdo volá na tomto kanálu? Tady Teherán, kdo volá -" pobřeží V bahrajnu. Na pláži byl bílý písek, ale skoro žádní lidé. Na moři se proháněla spousta plachetnic a různých plavidel, surfaři klouzali v mírném větru po vlnách, den byl příjemně vlahý. Nad pláží se skvěl zářivě bílý hotel Starbreak, obklopený palmami a zahradami, terasy a pláže zaplnily pestrobarevné slunečníky. Rudiho dvěstědvánáctka se v plné rychlosti vynořila z oparu, s kašlajícími motory, které už nebyly k ničemu, a při takhle ostrém sestupu si už Rudí nemohl moc vybírat, kde přistane. Byl však rád, že to bude tvrdá zem a ne moře. Pláž se na něj řítila, vybral si místo vedle opuštěného slunečníku směrem nahoru k silnici. Snesl ho vítr, už byl blízko, srovnal se, zatáhl za řídicí páku a popojel na lyžinách pár yardů dopředu na nerovném povrchu, trochu zakolísal, ale nic se nestalo a byli v bezpečí. "Fujtajbl..." Faganwitch konečně vydechl, srdce mu znovu začalo pracovat, svěrač měl stažený. Rudí zahájil přistávací proceduru v tichu, které bylo až přízračné. Ruce a kolena se mu teď třáslly. Lidé na pláži i na terasách hotelu se zvedli a dívali se jejich směrem. Pak Faganwitch najednou zalapal po dechu. Otočil se a udělal totéž. Měla tmavé brýle, nahoře bez a dole téměř taky, blondatá a krásná, opírala se pod tím opuštěným slunečníkem o loket a dívala se na ně. Pak bez spěchu vstala a šla hledat vršek od plavek. "Kristepane..." Faganwitch nebyl schopen slova. Rudí zamával a chraptivě zavolaal: "Promiňte, došlo mi palivo." Zasmála se a pak se z nebe snesl Kelly a všechno zkazil. Proklínali ho, když | se víchř z jeho rotorů opřel do slunečníku a jejích dlouhých vlasů, odfoukl jí

836

james clavell

ručník a rozvířil písek. Konečně ji Kelly taky spatřil; zdvořile uhnul blíž k silnici a stejně rozrušený jako ostatní zůstal stát kus nad nimi. mezinárodní LETIŠTĚ V bahrajnu. 11.13 HODIN. Jean-Luc a mechanik Rod Rodrigues vyběhli z budovy a utíkali přes asfaltovou plochu k malé cisterně s nápisem GAdeF GulfAir de France, kterou Jean-Luc pro tento den zajistil. Na moderním letišti s bíle svítícími budovami bylo rušno. Přistávalo tu mnoho cizích letadel, lidé vystupovali a nastupovali, právě přistálo jumbo JAL. "On y va," řekl Jean-Luc.

"Ovšem, saíde." Řidič nastavil svůj interkom na větší hlasitost, jedním elegantním pohybem nastartoval, vplul za volant a rozjel se. Byl to mladý, štíhlý Palestinec křesťan, v uniformě své společnosti, s tmavými brýlemi na očích. "Kam jedeme?" "Znáte pláž Abú Sab?"

"Jistě, saíde."

"Přistály tam dva naše vrtulníky, protože jim došlo palivo. Jedeme!" "Už tam skoro jsme!" Řidič nasadil závodní rychlost. Z jeho interkomu se ozvalo: "Alfa čtyři?" Zvedl ruční mikrofon a bravurně zvládal volant jednou rukou. "Tady Alfa čtyři." "Kapitána Sessonnea, prosím."

Jean-Luc poznal hlas Mathiase Delarnea, správce francouzských aerolinek v Bahrajnu, starého přítele ještě z dob v Alžírsku. "Tady Jean-Luc, starý příteli," ozval se francouzsky. Děláme odpověď rovněž ve francouzštině: "Právě volala věž, že se v systému objevil další vrtulník. Dubois nebo Petrofi, co? Věž stále volá, že s ním zatím nemůže navázat kontakt." "Jen jeden?" znepokojil se Jean-Luc.

"Ano. Míří přímo na přistávací plošinu šestnáct. Je tu ale ten problém, o kterém jsme spolu mluvili, chápeš?" "Ano." Jean-Luc seznámil přítele s tím, co se bude dít a jaký mají plán ohledně registrace. "Mathiasi, vyříd' věži, že tahle jedna helikoptéra má registrační značku G-HTTE a že se jedná o tranzit." Byla to třetí ze čtyř registračních značek. "Pošlu Rodriguese, aby pomohl Rudimu a Kellymu. My se vydáme za Duboisem nebo Sándorem - ty a já. Kde se sejdem?" "Smarjá, Jean-Lucu, po téhle akci budeme muset nejspíš vstoupit do Cizinecké legie. Počkej na mě před kanceláří." Jean-Luc vrátil mikrofon. "Zastavte tady!" Vůz zastavil na místě a Rodrigues s Jean-Lucem málem proletěli předním sklem. "Rode, víš, co máš dělat. Vyskočil ven. "Padejte!" "Hele, já bych šel raději pěšky a " Další slova už Jean-Luc neslyšel, protože utíkal zpátky a vůz naopak se zakvílením pneumatik vyrazil vpřed, proletěl branou a hnál se po silnici k moři. SMRŠT537

VĚŽ V KovfZU. 11.17 HODIN. Lochart s Vazírím pozorovali v dálce Mdverovu dvěstěšesrku, jak stoupá do zágroských hor. "Kovízi, tady HOC," bylo slyšet Mcivera na VKV, "opouštím váš systém. Přeju dobrý den." "HOC, tady Kovíz. Dobry den," řekl Vazírí.

Z mikrofonu KV se ozvalo hlasité fársí: "Bandar-e Dělám, tady Teherán, už jste mluvili s Kovízem?" "Ne. Al Šargázi, tady Bandar-e Dělám, jak nás slyšíte?" Obvyklé praskání, znovu opakovaná výzva, ticho. Vazírí si otřel obličej. "Myslíte, že kapitán Ayre už bude na místě schůzky?" zeptal se v zoufalé snaze zalíbit se. Nebylo těžké vycítit, že mu Lochart nedůvěřuje, že k němu čiti antipatii. "Hm?" Lochart pokrčil rameny. Přemýšlel o Teheránu a o tom, co má dělat. Mcive-rovi řekl, aby poslal oba mechaniky s Ayrem "Cistě pro případ, že by mě chytily, Mácu, nebo že by objevili Vazírího a ten nás zradil." "Nedělej žádné hlouposti, Torné. Ne aby tě napadlo letět s dvěstědvanáctkou do Teheránu, ať už s Vazírím, nebo bez něj." "Nemám žádnou možnost dostat se do Teheránu tak, abych nezpůsobil paniku v celém systému a neohrozil Smršť. Musel bych někde tankovat a přitom by mě dostali." Nebo je nějaká cesta? ptal se sám sebe. Vazírí ho upřené pozoroval. "Cože" "Dá vám kapitán Mciver vědět, až se zbaví Kiji?" Když se na něj Lochart mlčky podíval, pronesl Vazírí chmurně: "Hrome, copak to nechápete? Ať uděláte, co chcete, jste má jediná naděje na záchranu..." Oba se bleskově otočili, vycítily, že je někdo pozoruje. Pavúd stál na schodišti jako zosobněné zlo. "Tak!" začal tiše. "Jak si Bůh přeje. Sami jste se chytily." Lochart k němu vykročil se staženým hrdlem. "Nevím, co blázníte. Nic jsme tady přece " "Chytily jste se. Vy i váš Jidáš! Všichni odjíždíte! I s vrtulníky!" Vazírí zkřivil tvář a zasyčel: "Tak Jidáš, jo? Přivedl sis snad svoje komouše? Vím o tobě a tvých soudruzích z Túde všechno!" Pavúd zbledl. "Říkáš n "smysly! Tebe jsem načapal, ty jsi -" "Jidáš jsi ty, ty všivý komoušský parchante! Desátník Alf Fedádží je můj spolubydlicí a vím, že má funkci komisaře a je tvým šéfem. Vím o vás všechno už dávno mě lákal do vaší strany. Pohni zadkem a pojď sem!" Pavúd zaváhal a Vazírí hrozil: "Když nepůjdeš, zavolám výbor a prásknu tě, Fedádžího taky a Mohammada Berářího a tucet dalších! Seru na vás..." Natáhl se k vysílačce a Pavúd zasípěl: "Ne." S třesoucími se koleny vyšel nahoru. Okamžik všichni tři nehnuto stáli. Pak Vazírí drsně chňapl roztřeseného muže pod krkem, srazil ho do kouta a popadl těžký francouzský klíč. Lochart ránu sotva zachytil. "Proč mě nenecháte, hrome, proč?!" Klepal se strachy. "Zradí nás!" "Tohle... to není nutné." Lochart měl problémy s hlasem. "Klid. Pavědě, dávejte pozor: Když budete držet jazyk za zuby, my ho budeme držet taky."

james clavell

"Přisahám před Bohem, ovšemže -"

"Těmhle sviním se nedá věřit," zasyčel Vazírí.

"Nevěřím nikomu," upřesnil Lochart. "Rychle. Sepište to všechno! Rychle! Všechna jména, na která si vzpomenete. Dělejte - a tři kopie!" Vrazil mu do ruky pero. Vazírí váhal, pak vzal papír a začal psát. Lochart přistoupil k Pavúdo-vi, který se odtahoval a žádonil o milost. "Pavúde, sklapněte a poslouchejte. Uděláme obchod. Vy nic neřeknete, my nic neřekneme." "Při Bohu, samozřejmě že neřeknu nic, ághá, copak jsem vám věrně nesloužil, celá léta jsem byl loajální, vždycky " "Lháři," vyštěkl Vazírí a k Lochartově úžasu dodal: "Zaslechl jsem, jak s ostatními pomlouváš Manuelů Stárkovou, a že ji v noci pozoruješ." "Lži, samé lži, nevěřte -"

"Drž hubu, hajzle!" křikl Vazírí.

Pavúd zmlkl, zděšený tou nenávistí, a znovu se schoulil v koutě. Lochart odtrhl pohled od zhroucené postavy, vzal jeden list a dal si ho do kapsy. "Jeden si nechtě vy, seržante. Tady." Obrátil se k Pavúdo-vi a vrazil mu třetí. Muž se chtěl zaklonit, ale už to nešlo. Když měl papír v ruce, záúpěl a pustil ho, jako by páčil. "Jestli nás chytí, přísahám před Bohem, že tohle dám prvnímu gardi-stovi. A nezapomínejte, že umím fársí a znám Hosejna! Rozuměl jste?" Pavúd omráčeně přikývl. Lochart se sehnul, zvedl list a nacpal mu ho do kapsy. "Posadte se!" Ukázal na židli v rohu. Zapnul vysílačku a vzal mikrofon.

"Kovíz volá vrtulníky letící sem z Bandar-e Dělám. Jak mě slyšíte?" Čekal, výzvu opakoval. Potom: "Věži, tady základna, jak mě slyšíte?" Po chvíli se ozval unavený hlas se silným akcentem: "Slyšíme vás." "Čekáme čtyři vrtulníky z Bandar-e Dělám, můžou vysílat jen na velmi krátkých vlnách. Chci nastartovat vrtulník a podívat se po nich. Budeme ve vzdušném prostoru, pak se vrátíme. Oukej?" "Oukej."

Položil mikrofon. Z krátkovlnného kanálu se ozvalo: "Kovízi, tady Teherán, jak mě slyšíte?" "Co s ním?" nadhodil Lochart. Oba se podívali na Pavúda - jako by se ještě víc zmenšil. Vazírího pronikavá bolest hlavy dosáhla vrcholu. Za očima ho bolelo tak strašně, až šílel a mumlal si, že musí Pavúda zabít, jinak Locharta nepřesvědčí, že je na jejich straně. "Postarám se o něj," vstal. "Ne. Pavúde, na zbytek dne máte volno. Půjdete dolů, ostatním řeknete, že vám není dobře, a odejdete. Nic jiného jim povídat nebudete. Rozumíte? Okamžitě odejdete. My vás tady uslyšíme i uvidíme. Jestli nás zradíte, tak přísahám, že zničíme vás a každého muže na seznamu." "Přisaháte... přísaháte...", slova se z něj valila o překot, "přisaháte, že to nikomu neřeknete, přísaháte?" "Vypadněte a jděte domů! Je to na vás, ne na nás! Dělejte, vypadněte! SMRŠT839

Pozorovali ho, jak klopýtá pryč. Když ho viděli pomalu šlapat na kole po silnici k městu, trochu se jim ulevilo. "Měli jsme ho zabít... měli, kapitáne. Já bych to byl udělal." "Takhle je to zrovna tak bezpečné... vražda by nikomu nepomohla." Ani mně a Sahrázád, pomyslel si. Opět krátké vlny a ten nepříjemný hlas: "Kovízi, tady Bandar-e Dělám, jak mě slyšíte?" "Je riskantní nechat ty parchanty vysílat, kapitáne. Věž se s nimi nakonec domluví, i když jsou tam samí nezkušení nováčci." Lochart se na to soustředil: "Seržante, zapněte krátké vlny, předstírejte, že jste našťvaný mechanik, kterému někdo kazí sváteční den. Řekněte jim ve fársí, ať přestanou otravovat a neblokují váš kanál, dokud nebude opravený; že ten blázen Lochart odletěl kvůli čtyřem vrtulníkům, jeden z nich má možná poruchu a ostatní přistáli s ním. Jasně?" "Jasně!" Provedl to perfektně. Když vypnul vysílačku, přitiskl si na okamžik ruce na obličej, aby utlumil oslepující bolest. "Už mi věříte?" "Ano."

"Můžu jít s vámi? Opravdu?"

"Ano." Lochart mu podal ruku. "Díky za pomoc." Vytrhl krystalový filtr z krátkovlnného přijímače, poškodil ho a dal zpátky, pak vzal krystal z vysokofrekvenčního oscilátoru a strčil ho do kapsy.

"Jdeme." V přízemí se na okamžik zastavil v kanceláři. "Jdu nastartovat," oznámil třem podivně se tvářícím úředníkům. "Chci se spojit s vrtulníky v Bandar-e Dělám na VKV." Mlčeli, ale Lochart měl pocit, že všechno vědí. "Na viděnou zítra, seržante," otočil se k Vazírímu. ..Doufám, že mohu odejít. Strašně mě bolí hlava."

"Na shledanou zítra." Zůstal ještě chvílku v kanceláři, uvědomoval si zkoumavé pohledy. Chtěl Vazírímu poskytnout dost času, aby zmizel, či spíše aby oběhl hangár a vplížil se na palubu: "Jak vyjdete z kanceláře, ručíte sám za sebe," vysvětlil mu předtím. "Já kabinu prohlížet nebudu, rovnou startuju." "Bůh nám všem pomoz, kapitáne."

840 james clavell

letišť v bahrajnu. 11.28 hodin. Jean-Luc a Mathias Děláme stáli vedle stejšnu nedaleko přistávací plošiny, rukou zacloněné oči proti slunci upírali na blížící se dvěstědvanáctku. Pilota ještě nepoznávali. Mathias byl menší, rozložitý muž s hustými kudrnatými vlasy a polovinou obličeje zle zjizvenou z ohně kousek od Alžíru. "Je to Dubois," řekl.

"Omyl. Sander." Jean-Luc zamával a ukazoval mu, aby přistál proti větru. Jakmile se lyžiny dotkly země, vyrazil Mathias se štětcem a plechovkou s rychle schnoucí leteckou barvou pod rotory k levým dveřím kokpitu - Sándora, který na něj něco volal, si nevšímal. Okamžitě pomocí šablony přemaži bílou íránskou registrační značku těsně pod okénkem ve dveřích. Teď tu byl vrtulník s legální značkou G-HXXI. Popošel k ocasu a opět vymazal IHC, pak se protáhl na druhou stranu a udělal totéž. Sander sotva stihl stáhnout ruku ze dveří, kde Jean-Luc s nadšením maloval druhou značku G-HXXI. "Vbila!" podal nářadí Mathiasovi, aby ho schoval pod plachtu do auta, a šel mohutně potřást Sándorovi pravicí, povědět mu všechno o Rudim a Kellym a zeptat se na Duboise. "Nevím, kamaráde. Po tom šoku -" vyličil, jak se málem srazili - "Rudí roz-SMRŠT841

hodí, že poletíme každý sám. Pak už jsem nikoho z nich neviděl. Snažil jsem se co nejvíc šetřit palivem, držel jsem se vln a modlil. Aspoň deset minut už mám skoro prázdnou nádrž, světla svítla, a dalších dvacet minut jsem se propotil strachy. Co ostatní?" "Rudi a Kelly přistáli na pláži Abú Sab - Rod Rodrigues jim jel naproti. O Scragovi, Willim nebo Vossim nevíme nic. A Mac je pořád ještě v Kovízu." "Proboha!"

"Oui, s Freddym a Torném Lochartem, nebo aspoň tam před deseti, patnácti minutami byli." Jean-Luc se otočil k Mathiasovi, který se k nim blížil: "Máš spojení s věží?" "Jistě, bez problémů."

"Mathias Děláme, Sander Petrofi a Johnson, náš mechanik." Pozdravili se navzájem, potřásli rukama. "Jaká byla cesta - morde, vlastně to nechci slyšet," dodal Mathias. Všiml si příjizďejícího vozu. "Problém," varoval. "Zůstaň v kokpitu, Sándore," nařídil Jean-Luc. "Johnsone, zpátky do kabiny." Policejní vůz zastavil pár yardů od dvěstědvanáctky. Vystoupili dva muži, uniformovaný kapitán pasového oddělení a důstojník z věže ve volném bílém obleku s šátkem na hlavě, přidržovaným černou páskou kolem čela. Mathias jim šel naproti. "Dobré ráno, saíde Júsúfe, dobré ráno, saíde Ahmade. Představuji vám kapitána Sessonnea." "Dobré ráno," odpověděli zdvořile a zkoumali pohledem dvěstědvanáctku. "A pilot?" "Kapitán Petrofi. Pan Johnson, mechanik, je v kabině." Jean-Lucovi bylo na zvracení. Sluneční paprsky se na čerstvém laku třpytily, na starém ne; v dolní části písmene "I" byla z každé strany černá tečka. Cekal nevyhnutelný komentář, nezbytnou otázku: "Jaké bylo poslední místo přistání?" a svou připravenou ležérní odpověď: "Basra v Iráku," což bylo nejbližší ležící letiště. Bylo však snadné ověřit si to, ani si to nemuseli ověřovat, stačilo prstem otřít nový lak a ukázala by se spodní písmena. Mathias byl stejně rozrušený. Pro Jean-Luca to je snadné, říkal si; nežije tu, nemusí tu pracovat. "Jak dlouho tu G-HXXI zůstane?" zeptal se kapitán z pasového, hladce oholený muž se smutnými očima. Jean-Luc a Mathias v duchu zaúpěli,

když slyšeli, s jakým důrazem ta písmena vyslovil. "Letí do Al Sargázu, saíde," ozval se Mathias. "Hned jak nabere palivo, startuje do Al Šargázu. Tak jako ty ostatní, kterým taky došlo palivo." Bin Ahmad, důstojník z věže, vzdychl: "Palivo by dojít nemělo, to je špatné. Zajímalo by mě, co se stalo s předpisovou rezervou na třicet minut." "To, ehm, to ten protivítr, saíde."

"Dnes je silný, to je pravda." Bin Ahmad se zahleděl směrem do Zálivu, viditelnost byla asi jednu míli. "Jedna dvěstědvánáctka tady, druhé dvě na pláži a čtvrtá... čtvrtá..." Tmavé oči znovu upřel na Jean-Luca. "Možná se vrátil zpátky... tam, odkud přiletěl." "Nevím, saíde Bin Ahmade," odpověděl Jean-Luc a opatrně a mile se usmál.

842 james clavell

Přál si skončit tuhle trapnou hru na kočku a myš, doplnit palivo a poohlédnout se po dalších. Oba muži se znovu zahleděli na vrtulník. Rotor se právě dotočil, listy se ve větru trochu třásly. Bin Ahmad ledabyle vyndal jakousi dálhopisnou zprávu. "Právě jsme dostali z Teheránu tohle, Mathiasi. Týká se to nějakých chybějících vrtulníků," podotkl. "Posílá to iránská letištní kontrola. Stojí tam: Prosím, poohlédněte se po vrtulnících, které byly ilegálně vyvezeny z Bandar-e Dělám. Laskavě je zadržte, posádku zatkněte a informujte naše vyslanectví, které se postará o okamžitou deportaci zločinců a navrácení ukradených strojů." Znovu se usmál a zprávu jim podal. "Zajímavé, že?" "Velmi." Mathias měl nezvučný hlas a strnulý pohled. Zprávu vrátil. "Kapitáne Sessonne, vy jste byl v Iránu?"

"Ano, byl."

"Je to strašné, všichni ti mrtví, chaos, zabíjení, muslimové zabíjejí muslimy. Persie byla vždycky jiná, často ohrožovala své sousedy v Zálivu. Dělal si na něj nárok, jako bychom vůbec neexistovali," poznamenal Bin Ahmad věčně. "Sáh dokonce prohlásil, že náš ostrov je iránský, protože před třemi stoletími ho Peršané pár let okupovali. Přitom jsme byli odjakživa nezávislí!"

"Ano, jistě, ale přece se, ehm, toho názoru pak zřekl."

"Ach ano, jistě potom okupoval naftové ostrovy Tums a Abú Músá. Perští vládci, všichni bez rozdílu, vždycky strašně toužili po moci. Je to rouhání vkládat mezi člověka a Boha molly a ájatolláhy, že?" "Je to, ehm, jejich způsob nazírání," odvážil se Jean-Luc a málem drkotal zuby. "Každý má svůj." Bin Ahmad nahlédl do zadní částí stejšnu. Zpod plachty vykukovala násada štetce. "V Zálivu je to teď nebezpečné. Velmi nebezpečné. Ti neznabozi Sověti jsou čím dál blíž, marxističtí rouhači v Jemenu zbrojí a každý se stará o nás a naše bohatství - a taky o islám. Jen islám stojí mezi nimi a světovou nadvládou." Mathias měl chuť nadhodit: A co Francie a Amerika? Místo toho se však snažil: "Islám nikdy nezklame. Ne, když státy v Zálivu budou bdělé." "S pomocí boží doufejme, že to tak bude." Bin Ahmad kývl a usmál se na Jean-Luca. "Tady na ostrově si musíte dávat velký pozor na lidi, kteří dělají problémy, že?" Jean-Luc přikývl, dělalo mu potíže nedívat se na dálhopisnou zprávu; jestli tahle přišla do Bahrajnu, pak je víc než jisté, že na této straně Zálivu jsou další v každé věži letištní kontroly. "S pomocí boží zvítězíme."

Kapitán z pasového byl zdvořilý: "Kapitáne, rád bych viděl pilotovy a mechanikovy doklady. A je bych taky rád viděl, prosím." "Ovšem." Jean-Luc se za Sándorem. "Z Teheránu přišel dálhopis, aby se podívali po vrtulnících s iránskou registrací," zašeptal. Sándor zbledl. "Zatím není důvod k panice, mon vieux. Ukaž svůj pas kapitánovi z pasového, nic neříkej, Johnson to samé. A nezapomeňte, že jste G-HXXI z Basry." SMRŠŤ

843

"Proboha," zachraptěl Sándor, "poslední razítko máme z Iráku jen jako tranzit a na všech předešlých stránkách jsou razítka Iránu." "No tak jsi byl v Iránu. Co má být? Začni se modlit, mon

hravé. Jdeme." Kapitán z pasového vzal do ruky americký pas. Pečlivě porovnal fotografii se Sándorem, který si třesoucí rukou sundal sluneční brýle, pak mu ho dal zpět, aniž se podíval na další stránky. "Děkuji." Vzal si Johnsonův britský pas. Znovu pečlivě porovnání fotografie a originálu. Bin Ahmad popošel k vrtulníku. Johnson nechal dvířka kabiny otevřená. "Co je na palubě?"

"Náhradní díly," vypálili Sándor, Johnson a Jean-Luc najednou. "Musíte na celní."

Mathias zdvořile řekl: "Jde pochopitelně jen o tranzit, saíde Júsúfe. Odletí hned, jak natankuje. Možná by se mu mohl podepsat tranzitní formulář, pokud se zaručí, že nebude nic vykládat a že nevěze zbraně, náboje ani drogy." Zaváhal. "Jestli to pomůže, zaručím se za to já sám." "Vaše slovo má vždy váhu, saíde Mathiasi," zatvářil se uznale Júsúf. Vytáhl kapesník a vysmrkal se. Na asfaltové ploše bylo dusno a prach. Pak stále s John-sonovým pasem v ruce - přešel k Bin Ahmadovi. "Jelikož se jedná o britské letadlo žádající o tranzit, můžeme jim vyhovět; těm dvěma na pláži taky. Ne?" Muž z kontrolní věže se otočil k vrtulníku zády. "Proč ne? Až ty dva vrtulníky dorazí, kapitáne Sessonne, ať doplní palivo a my jim povolíme okamžitý odlet do Al Sargázu." Znovu se podíval k moři, v jeho tmavých očích byl patrný zájem a účast. "A ten čtvrtý? Kdy dorazí? Předpokládám, že má určitě taky britskou registraci?" "Ano, jistě," Jean-Luc už mu v duchu přiděloval novou značku. "S vaším... s vaším laskavým svolením se tady ty tři stroje zdrží asi půl hodiny, pak budou pokračovat do Al Sargázu." Zasalutoval s nefalšovaným galským šarmem a nemohl uvěřit, že to tak dopadlo. Byli slepí, nebo nechtěli nic vidět? Nevím, vážně nevím, ale děkuju Panně Marii, že na nás myslela. "Jean-Lucu, měl bys dát Gavallanovi zprávu o dálkopisu," navrhl Mathias. U POBŘEŽÍ al sargázu. Scragger a Benson pozorovali údaje o množství a tlaku paliva prvního motoru. Výstražné kontrolky svítily, ručička teploměru byla na maximu, na horním konci červené, ručička tlakoměru téměř na nule. Letěli ve výšce sedmi set stop, počasí bylo dobré až na mlhu, mezinárodní hranice stejně jako Siří a Abú Músá za nimi, před nimi Al Sargáz. Kontrolní věž slyšeli ve sluchátkách tři na pět. "Nedá se nic dělat, Bensone, první motor musím vypnout."

"Jasně, zničil by se."

Hluk se zmenšil a vrtulník klesl asi o sto stop, ale když Scragger zvýšil výkon druhého motoru, znovu se dostal do správné výšky.

844 james clavell

"Nechápu, proč takhle zlobí, Scragu, sám jsem ho před dvěma dny kontroloval. Jak na tom jsme?"

"Prima. Za chvíli budeme doma."

Benson nebyl ve své kůži. "Je tu nějaké místo, kde by se v nejhorším dalo přistát? Písek nebo věž?"

"Jistě, spousta," lhal srdnatě Scragger, oči i uši napjaté, aby nepropásl první známku nebezpečí, ale zatím nic neregistroval. "Ty něco slyšíš?" "Ne... ne, nic. Do háje, slyším každý pitomý šroubek."

Scragger se zasmál: "Já taky."

"Nebylo by lepší zavolat Al Šargáz?"

"Moře času, synku. Čekám na Vossiho nebo Williho." Letěli dál a každé zachvění, každé nepatrné zakvílení motoru nebo poskočení ručičky na měřících jim pořádně hrálo na nervy. "Jak to máme ještě daleko, Scragu?" Benson miloval motory, ale nenáviděl létání, zvláště ve vrtulnících. Upocená košile ho studila. Pak zaslechli ve sluchátkách Williho: "Al Šargáz, tady EP-HBB spolu s EP-HGV ve výšce sedmi set stop, kurs 140 stupňů, ETA dvanáct minut." Scragger zaúpěl a zatajil dech - Willi automaticky nahlásil celé íránské značky, přestože se předtím dohodli jen .ia třech posledních písmenech. Velmi anglický hlas kontrolora mu odpověděl jasně a brskně. "Vrtulníku volající Al Šargáz, rozumíme, že žádáte o tranzit, kurs 140 stupňů. Vaše vysílání bylo, ehm, trochu

nezřetelné. Prosím, potvrďte své značky Jste G-HYYR a G-HFEE? Opakuji: GolfHotelYankeeYankeeRomeo a GolfHotelFoxtrotEchoEcho?"

Scragger hlasitě zajásal: "Čekají nás!"

Ve Williho hlase bylo slyšet váhání. "Al Šargáz, tady... tady G-HY...YR..." a vtom do toho vzrušeně skočil Vossi: "Al Šargázi, tady je GolfHotelFoxtrotEchoEcho a GolfHotelYankeeYankeeRomeno, slyšíme vás jasně, budeme u vás za necelých deset minut a žádáme o povolení přistání na severní plošině, prosím, informujte S-G." "Samozřejmě, G-HFEE," souhlasil kontrolor a Scragger slyšel, jak se mu ulevilo. "Přistání se povoluje, zavolejte, prosím, S-G na 117,7. Vítejte! Vítejte v Al Šargázu, zachovejte kurs i výšku." "Ano, pane! Provedu! 117,7," potvrdil Vossi. Scragger okamžitě přepnul na stejný kanál a opět ho zřetelně slyšel: "Sierro jedna, tady HFEE a HYYR, jak nás slyšíte?" "Dobře a čistě, vítejte - ale, kde je GolfHotelSierraVictorTango?" kancelář V al ŠARGÁZU. "Je za námi, Sierro jedna," hlásil právě Vossi. Gavallan, Scot, Nogger a Starke poslouchali na VKV, na frekvenci své společnosti, sledovali také frekvenci věže a uvědomovali si, že každý přenos, zvláště jejich krátké vlny, může někde někdo vyslechnout, nepochybně Sijámakí vTe-heránu a Númfr v Bandar-e Dělám. "Je pár minut za námi, dal nám, ehm, SMRŠT"

845

příkaz letět každý sám." Vossi byl okázale opatrný. "Nevíme, ehm, nevíme, co se stalo." Vtom do toho Scragger vpadl svým bujarým hlasem: "Tady G-HSVT, jsem vám a patách, tak se dekuje..." Všichni propukli v jásot, Gavallan si utřel čelo a celý šťastný si ulevil: "Díky-bohu." Pak ukázal palcem na Noggera: "Dej se do práce!" Mladík vyskočil, málem porazil Manuelů, která s vážným výrazem přinášela tác vychlazených nápojů. "Scrag, Willi a Ed se chystají přistát," zavolal v běhu a už byl na druhém konci chodby. "Je, to je báječné!" spěchala do místnosti. "Je pravda, že..." Zarazila se. Scragger právě říkal: "... jsem na jednom motoru, takže žádám o přímé přistání. Ať jsou hasiči radši v pohotovosti." Willi se okamžitě ozval: "Ede, obrať na 180, přidej se ke Scragovi a naveď ho. Jak jsi na tom s palivem?" "Dobře. Jdu na to."

"Scragu, tady Willi. Zažádám o povolení k přistání sám. Máš ještě šťávu?" "Spoustu. Tak HSVT, co? To je o hodně lepší než HASVD!" Smál se a Ma-nuela dostala lepší náladu. "Conroe, drahoušku, co kdybys šel zase zpátky do postele?" Výraz jeho očí se změnil: "Co takhle hned?" zeptal se měkce. Zrudla pod jeho pohledem, pak se zasmála a lehce mu zaryla nehty do krku. Jako kočka, když přede. "Vážně, miláčku, nemyslíš -" "Jsem vážný."

Otevřely se dveře a vešel doktor Nutt. "Do postele, Vévodo! Řekni dobrou noc jako hodný chlapec a pojď!" .Ahoj, doktore," Starke se poslušně zvedal, napoprvé to šlo těžko, zůstal chvíli stát a v duchu klel. "Secte, nemáme volkmena nebo rádio s VKV?" "Jasně, máme." Hrábl do postranní zásuvky a podal mu malý přijímač. "Zůstaneme ve spojení - máš u postele telefon?" "Ano. Tak zatím ahoj. Zlato, ty tu zůstaň, kdyby potřebovali fársí. Mně je dobře." Podíval se oknem ven: "Páni, to je něco!" Na okamžik na všechno zapomněli. Kolem rolovalo letadlo Concorde spojující Londýn a Bahrajn. Dosahovalo rychlosti tisíc pět set mil za hodinu ve výšce šedesát pět tisíc stop, vzdálenost čtyři tisíce tři sta šedesát mil uletělo za tři hodiny a šestnáct minut. "Je nejkrásnější ze všech," vzdychl zálibně Starke při odchodu. "Hrozně ráda bych s ním letěla, aspoň jedenkrát," zatoužila Manuela "Slyšel jsem, že od příštího roku se tenhle typ ruší," poznamenal Scot suše. Většinu pozornosti teď věnoval Willimu, Scraggerovi a Vossimu. Zatím nebyly problémy. Viděl vůz s Noggerem a mechaniky, kteří vybaveni lakem a vším potřebným ujížděli na druhý konec ranveje, kde už stál hasičský vůz. "Jsou to idioti." Gavallan byl podrážděný. "Ta pitomá vláda si nevidí na špičku nosu a Francouzi jakbysmet. Je to dokonalý prostředek pro spojení s Japonskem, Austrálií, Buenos Aires... Už jste někdo viděl naše letadla?" "Z věže mají lepší výhled, táti." Scot vyladil frekvenci věže. "Concorde nula

nula jedna, jste druzí na startu. Až budete ve vzdušném prostoru, volejte Bagdád na 119,9." "Díky. 119,9." Concorde se pyšně nesl, jako by byl přesvědčen, že všichni se dívají jen na něj. "Je nádherný."

"Věži, tady Concorde nula nula jedna. Proč je tu ten hasicí vůz?" "Čekáme tri vrtulníky na severní plošinu, jeden z nich má problémy, letí jen na jeden motor..." kontrolní VEZ. "Mám nějak odvrátit pozornost ostatních, dokud nebudete pryč?" ptal se kontrolor Sinclair, Angličan, podobně jako řada ostatních kontrolorů v Zálivu bývalý důstojník vojenského letectva. "Ne, to je v pořádku."

Sinclair byl menší, podsaditý muž s prořídými-víďšy; seděl v otáčivé židli u nízkého psacího stolu s panoramatickým výhledem, na krku zavěšený dalekohled se silnou optikou. Přiložil ho k očím a zaostřil. Už viděl tři vrtulníky letící ve formaci písmene V - bylo mu jasné, že to je Scragger, ale dělal, že to neví. V jejich věži bylo prvotřídní radarové vybavení, dálnopisy, vysílačky, tři místní pracovníci a jeden místní kontrolor, který právě sledoval obrazovku radaru, aby zjistil polohu dalších šesti letounů nacházejících se momentálně v systému. Sinclair nespouštěl vrtulníky z očí a stiskl vysílací klíč: "HSVT, tady věž, jak to jde?" "Věži, tady HSVT." Scraggerův hlas byl zřetelný. "Nemám problémy. Všechny ručičky na zelené. Vidím Concorde chystající se ke startu - chcete, abych počkal, nebo si mám pospíšet?" "HSVT, pokračujte v přímém letu a dbejte na maximální bezpečnost. Concorde, zaujměte pozici a vyčkejte." Sinclair zavolal na jednoho dělníka z pozemní posádky: "Mohammade, hned, jak vrtulník přistane, postaráš se o něj, ano?" "Ano, saíde."

"Jsi ve spojení s hasičským vozem?"

"Ne, saíde."

"Tak to rychle zaříd! Máš to na starosti." Mladík se začal omlouvat. "To je v pořádku, udělal jsi chybu, tak to koukej rychle napravit a už se o tom nebudeme bavit." Sinclair zaostřil ještě víc. Scragger byl asi padesát stop od nich a měl perfektní parametry. "Mohammade, ať si hasičský vůz pospíší - dělej, hrome, ať připraví hadice s pěnou!" Slyšel, jak kontrolor nadává a vzápětí se hasiči dali do pohybu. Znovu zaměřil na Concorde, čekající uprostřed ranveje, až bude moci odstartovat. I kdyby všechny tři vrtulníky explodovaly, nic by se mu nestalo. Start pozdrželi proto, aby turbulence nezpůsobily vířivou smršť, která by mohla poškozený vrtulník ohrozit. Smršť. Pane na nebi! SMRŠŤ847

Po celém letišti se už dva dny nemluvalo o ničem jiném než o tom, že S-G se chystá z Iránu ilegálně stáhnout svoje letadla. Přesunul dalekohled z Concorde zpátky na vrtulník. Lyžiny se dotkly země, hasiči rozestoupeni dokola. Oheň se nekonal. "Concorde nula nula jedna, můžete odstartovat," povolil vyrovnaně. "HFEE a HYRR přistát. Pan Am sto šestnáct, můžete přistát na ranveji třicet dva, vítr dvacet uzlů ve sto šedesáti." Dálnopis za ním začal klapat. Chvilí mlčky pozoroval vzlétající Concorde, obdivoval jeho sílu a strmost stoupání, pak se vrátil ke Scraggerovi a záměrně nevnímal malé figurky, které se hemžily s barvami a šablonami pod rotory. Nogger Lané, který mu soukromě na Gavallanův pokyn sdělil, co se děje, i když to dávno věděl, mávl na hasiče, aby odjeli. Scragger zvracel, další muž, patrně druhý pilot, dlouze močil. Zbylé dva vrtulníky přistály na určenou plošinu. Kolem se hned vyrojili malíři. Co to dělají? "Fajn," zamumlal, "žádný oheň, žádná panika, žádný šrumec." "Saíde Sinclair, měl byste si možná přečíst tenhle dálnopis." "Ehm?" Jeden pohled na zprávu mu stačil. Roztržitě mrkl na mladíka, který se pokoušel zaměřit na vrtulník náhradní dalekohled. "Mohammade, už ses někdy díval dalekohledem obráceně?" "Prosím, saíde?" Mladík byl zmatený.

Sinclair mu vzal dalekohled, rozostřil ho a podal zpátky obráceně. "Zaměř to na vrtulníky a řekni mi, co vidíš!" Chvilku mu trvalo, než je v dalekohledu vůbec našel. "Jsou tak daleko, že je sotva

rozeznám." "Zajímavé. Pojd sem, posad se na mou židli." Chlapec, celý pyšný, poslechl. "Zavolej Concorde, ať ti nahlásí polohu." Druzí praktikanti zbledli závistí a na všechno ostatní zapomněli. Moham-madovi se vzrušením třásl ruce, když stiskl vysílací tlačítko. "Concorde, tady věž v Bahrajnu, prosím, nahlaste polohu." "Věži, nula nula jedna, stoupá přes třicet čtyři tisíc do výšky šedesát dva tisíc, mach z 1,3 na 2 - tisíc pět set mil za hodinu, směr 290, právě opouštíme váš vzdušný prostor." "Děkuji, Concorde, přeji dobrý den... och, volejte Bagdád na 119,9, hezký den!" dodal se zářivým úsměvem. Sinclair okázale uchopil dálkopisnou zprávu a zamračil se. "Íránské vrtulníky?" Podal mladíkovi náhradní dalekohled. "Vidíš tu nějaké íránské vrtulníky?" Mladík pečlivě prozkoumal všechny vrtulníky, které před chvílkou přistály. Potřásl hlavou. "Ne, saíde, tyhle jsou britské a všechny ostatní, co tu máme, jsou šárgázké." "Přesně tak." Sinclair se zachmuřil. Scragger je pořád zhroucený na zemi Lané a ostatní stojí kolem něj. To se Scraggerovi nepodobá, pomyslel si. "Mohammade, pošli k těm britským vrtulníkům zdravotníka a sanitku." Zvedl sluchátko a vytočil číslo. "Pane Gavallane, vaše letadla přistála v pořádku. Až

848 james clavell

budete mít chvíli, mohl byste se tu zastavit?" Řekl to s tak okázalou nedbalostí, že jen Angličan mohl porozumět, jak je to naléhavé. kancelář S-G. Gavallan řekl do sluchátka: "Přijdu okamžitě, pane Sinclaire. Děkuji." Zachmuřil se. Scot si všiml jeho výrazu. "Problémy, táti?"

"Nevím. Zavolej mi, kdyby něco." U dveří se zastavil. "Hrome, zapomněl jsem na Newburyho. Zavolej mu a zjisti, jestli bude mít odpoledne čas. Zajdu k němu. Kdykoli - domluv to, jak se mu to bude hodit. Kdyby chtěl vědět, co se děje, řekni: .Zatím šest ze sedmi, jedna na výchozím stanovišti a dvě by měly odstartovat.'" Rozloučil se: "Zatím se tu mějte, Manuele, ahoj. Scote, zkus ještě Charlieho a zjisti, kde, kčertu, vězí." "Spolehni se." Scot s Manuelou osaměli. Rameno ho bolelo čím dál víc. Všiml si, jak je deprimovaná. "Dubois se objeví, uvidíš," snažil se, aby to znělo přesvědčivě, přestože se sám bál o jejich osud. "Starého Fowlera nic nezničí." "Kéž bys měl pravdu. Bojím se o ně," měla slzy na krajíčku. Předtím si všimla, jak její muž zavrával. Za chvíli půjde do nemocnice a vykašlu se na fársí, uvědomila si. "To čekání je strašné." "Už jen pár hodin, Manuele, ještě dvě letadla a pět maníků. Pak to zapijeme," dodal Scot v zoufalé snaze udržet si optimismus. A tátovi spadne ze srdce balvan, bude se zase usmívat a dožije se sta let, pomyslel si. Proboha, mám se vzdát létání? Miluj u to a nechci dělat kancelářskou myš. Hongkong bych vydržel, ale Linbara? Nesnáším ho! Musí s ním jednat táta, já bych to nezvládl... Znovu ho napadlo, jako už tolikrát předtím: Co bych dělal, kdyby tu táta nebyl? Zamrazilo ho. To je špatná otázka. Co budu dělat, až tu nebude? Jednou se to stane. Kdykoli se to může stát. Co třeba Jordon, Talbot - nebo Vévoda a já? Stačilo pár čísel vedle a bylo po nás. Vůle boží? Karma? Osud? Nevím, a ani na tom nezáleží! Jedno ale vím jistě. Od chvíle, co mě postřelili, jsem jiný; na všechno se dívám jinak, jistota, že se mi nemůže nic stát, je pryč. Víím jen, že jsem obyčejný smrtelník. Pane na nebi! Stačí tak málo a člověk je nebožtík. Jestlipak má Vévoda stejný pocit? Vrátil se očima k Manuele. Upřeně se na něj dívala. "Promiň, nedával jsem pozor," začal vytáčet Newburyho číslo. "Jenom jsem říkala, jestli to náhodou nejsou tři letadla a osm lidí. Zapomněl jsi na Erikkiho a na Ázádu - a kdybys k tomu počítal i Šahrazád, tak je jich celkem devět." teherán, DŮM bakravánových. 01.14 HODIN. Šahrazád stála z profilu nahá v koupelně přes velkým zrcadlem a zkoumala, jestli už na ní je něco vidět. P' no si všimla, že má citlivější bradavky a prsa napnutá. "Zatím si nemusíš dělati SMRŠT849

starosti," smála se Mašangova žena Sára. "Za chvíli budeš jako balon a budeš kvílet, že se nevejdeš do šatů a jsi strašně ošklivá! Neboj, to přejde - do šatů se dostaneš a ošklivá nebudeš." Šahrazád byla ten den šťastná, od rána neměla co dělat a teď se pozorně prohlížela, jestli jí nenaskočily

vrásky. Natáčela se k zrcadlu ze všech stran, zkoušela si vyčesat vlasy nahoru, pak zase všechny na jednu stranu se svým obrazem v zrcadle byla spokojená. Pohmožděniny už vybledly. Po koupeli se natřela pleťovým mlékem a vklouzla do spodního prádla. "Och, princezno, ještě nejste hotová?" vpadla dovnitř Džárí. "Jeho Excelence váš bratr se má každou chvíli vrátit k obědu a celý dům se třese, aby zase neměl jeden z těch svých záchvatů zuřivosti. Och, prosím, pospěšte si, teď ho nesmíme rozčilovat, že?" Automaticky vytáhla z vany zátku a uklízela, ale nepřestávala štěbetat a popohánět paní. Za chvíli byla Šahrazád oblečená. Punčochy - punčocháče nebyly k sehnání několik měsíců už ani na černém trhu -podprsenku nepotřebovala. Teplé modré kašmírové šaty, přes ně pletenou vestu bez rukávů. Rychle si překartáčovala lesklé, zvlněné vlasy, nepatrné rtěnkou přejela rty, černou tužkou linky kolem očí a byla hotová. "Ach, princezno, víte, jik váš bratr nesnáší líčení!"

"Ale vždyť nikam nepůjdu a Mašang není..." chtěla říci "můj otec", ale zarazila se, nechtěla vyvolávat představy uložené hluboko v mysli. Otec je v ráji, řekla si pevně. Jeho smuteční den, který se slaví čtyřicet dnů od smrti, bude až za pětadvacet dní. Pak budeme všichni plakat a naříkat, ale do té doby budu žít přece normálně. A co láska?

Neptala se Džárí, co se stalo v kavárně ten den, kdy ji tam poslala, aby mu řekla, že manžel se vrátil a všechno končí dřív, než začalo. Kde asi je? Jestlipak se mi o něm bude pořád zdát? Zdola bylo slyšet hlasy. Věděly, že Mašang přišel. Poslední pohled do zrcadla a šla mu naproti. Po tom večeru, kdy se střetl s Lochartem, se Mašang i s rodinou nastěhoval zpátky do domu. Dům byl rozlehlý, Šahrazád zůstaly její pokoje a byla ráda, že Sára a děti zahnalý skličující ticho, jež v něm do jejich příchodu panovalo. Matka žila odděleně ve vlastním křídle, kam si nechala přinášet i jídlo, k ruce měla starou služku. Většinu dne se modlila a plakala. Nikdy nevyšla, nikdy nikoho z nich nepozvala dovnitř. "Nechtě mě o samotě! Nechtě mě o samotě!" bylo všechno, co šeptala za zavřenými dveřmi. V době, kdy byl Mašang doma, si ho Šahrazád se Sárou i s ostatními členy rodiny předcházela, všichni ho zahrnovali pozorností a lichotkami. "Neboj," říkávala Sára, "časem to přejde. Myslí, že jsem zapomněla, jak byl na mě hrubý a že mě uhodil, a troufá si sem vodit tu mladou kurvu, kterou mu daroval čub-cí syn Kijá, aby ho pokoušel! Jen se neboj, má zlatá Šahrazád, já se pomstím -to bylo neodpuštělné, jak se choval k tobě a... k tvému manželovi. Brzy budeme zase cestovat... Paříž, Londýn, dokonce i New York... Pochybuju, že bude

850 james clavell

mít čas jet s námi, a pak si vyhodíme z kopýtka, budeme nosit průhledné blůzy a každá budeme mít padesát nápadníků!" "New York? Já nevím... Víš, že to je satanské město!" Ale ve skrytu duše se chvěla vzrušením. Pojedu do New Yorku se svým synem, říkala si. Bude tam Tommy. Tady bude brzy všechno zase normální, mollové už nebudou mít nad Chomejním takovou moc, kéž mu Bůh otevře oči, už nebudou rozkazovat Zeleným páskám, revoluční výbory se zruší, budeme mít skutečnou, demokraticky zvolenou islámskou vládu s premiérem Bázargánem a na práva žen už nikdo nesáhne. Tude už nebude mimo zákon, ale bude pracovat pro blaho všech, a v zemi bude mír - tak, jak to říkal on. Jsem ráda, že jsem, kým jsem, pomyslela si Šahrazád. "Ahoj, Mašangu, dnes ti to sluší, ale vypadáš, chudinko, unaveně, nesmíš na nás tolik dřít. Počkej, udělám ti dobrou citrónovou limonádu, jakou máš rád." "Díky." Mašang se už ládova, opřený o polštáře na kobercích, boty zuté. Na malém roštu se opékal kebab, poblíž nějakých dvacet, třicet mís s chorešem, rýží, zeleninou, sladkostmi a ovocem. Sára sedíc opodál pokynula Šahrazád, aby si sedla k ní. "Jak ti dnes je?"

"Výborně, ani trochu špatně."

Mašang se zatvářil kysele. "Sáře bylo špatně pořád, vůbec nebyla jako jiné ženy. Doufejme, že ty budeš normální, ale jsi strašně hubená... Insd Alláh." Ženy nasadily úsměv, aniž nedaly najevo, jak je jim protivný - dobře si rozuměly. Chudák Sára, pomyslela si Šahrazád. "Jak to dnes dopoledne šlo, Mašangu? Musíš mít hrozně práce, když se o nás všechny staráš!" "Je to obtížné, protože kolem sebe mám hlupáky, drahá sestro. Kdybych dělal s odborníky, vzdělanými jako já, byla by to hračka." Ještě lepší by bylo, kdybys neošálila otce, nezklamala svého prvního manžela a neudělala nám ostudu s druhým. Tolik starostí jsi mi způsobila, drahá sestro, i s tím svým souchoti-nářským obličejem a tělem a hloupou hlavou. Dalo mi pořádnou práci zachránit tě před sebou samotnou. Díky Bohu, že se to podařilo. "Musí to být hrozně složité, Mašangu, nevěděla bych, co dřív," povídala Sára a v duchu si myslela: Je to hračka starat se o obchod, když člověk ví, kde jsou klíče, zná čísla bankovních účtů, má údaje o dlužnících - a ví o všech kostlivcích ve skříni. Ani snad nechci, abychom dostaly rovnost s muži nebo hlasovací právo, protože bychom jim vyfoukly nejlepší místa a oni by utřeli. Jedl s chutí. Lahodný jehněčí choreš a dozlatova udělaná rýže mu ohromně chutnaly, byly ochucené tak, jak to měl rád. Nesmím se moc nacpat, říkal si. Nesmím být moc unavený, abych to dopoledne s Jasmínou zvládl. Nikdy jsem netušil, že by mohla nějaká žena tak svůdně líbat. Jestli otěhotní, tak se s ní ožením a Sára může jít k čertu. Pohlédl na ženu. Okamžitě přestala jíst, usmála se a podala mu ubrousek, aby si mohl otřít šťávu z vousů. Zdvořile poděkoval a znovu se soustředil na talíř. Až to sním, dám si Jasmínu, chystal se, po ní si hodinu zdřímnu, a pak SMRŠT851

zpátky do práce. Už aby se ten pes Kijá vrátil, musíme si o mnohém promluvit, hodně toho napláňovat. A Šahrazád bude mu "Mašangu, drahý, neslyšel jsi, že generálové chtějí provést převrat? A že armáda je připravená převzít moc?" ptala se Sára. "Ovšem, je toho všude plno." Pocítil úzkost. Pro případ, že by to byla pravda, se zajistil, jak nejlépe to šlo. "Syn zlatníka Mohammada přísahal, že jeho bratranec, který pracuje v ústředně na velitelství, zaslechl, jak jeden z generálů říká, že jednom čekají, až se sem ve větším počtu dostanou američtí letci." Obě ženy se lekly. "Parašutisté? To musíme hned odjet, Mašangu," vyhrkla Sára. "V Teheránu to nebude bezpečné, měli bychom odjet do našeho domu u Kaspického moře a počkat, až to skončí. Kdy odjedeme? Začnu radši už ba" "Do jakého domu! Žádný už nemáme!" rozzuřil se Mašang. "Nevíš, že ho zkonfiskovali s veškerým majetkem? To bylo dílo celých generací! Po všem, co jsme pro revoluci a pro molly udělali! Ať ty zloděje Bůh zatratí!" Zrudl. "A teď..." "Odpusť, nejdraší, máš pravdu jako vždy. Odpusť, neuvědomila jsem si, co mluvím. Co kdybychom odjeli a zůstali u mého strýčka ághá Madrího, má na pobřeží prázdnou vilu, mohli bychom odjet zítra -" "Zítra? Nebud směšná! Nechápeš, že to budu vědět dost dlouho předem?" Utřel si bradu, trochu obměkčený její dlouhou omluvou; Šahrazád přemítala, jaké měla se svými dvěma manželi štěstí: nikdy s ní nejednali špatně a nekřičeli na ni. Co asi dělá Tommy? Jestlipak se chudák dostal do Kovízu nebo kam to vlastně chtěl? Přece si nemohl myslet, že opustím domov a rodinu a půjdu navždy do exilu. "My, obchodníci, budeme pochopitelně varováni včas," vysvětloval Mašang. "Nejsme hlupáci!" "Ovšemže ne, můj drahý," chlácholila ho Sára. "Dělala jsem si jen obavy o tvou bezpečnost." Ať je jaký chce, říkala si v duchu a žaludek se jí svíral, je naše jediná záchrana před molly a jejich Zelenými páskami. "Myslíš, že k převratu dojde?" "Insd Alláh, " pronesl a říhl. Ať se stane cokoli, já jsem, s pomocí boží, připravený. Ať vyhraje kdokoli, stejně nás, obchodníky, bude potřebovat, vždycky to tak bylo a bude dokážeme pracovat stejně moderně jako cizinci a jsme chytřejší, tedy aspoň někteří, já rozhodně. Ať syn toho psa Paknúrího za to, že nás přivedl do nebezpečí, táhne do pekel! Kaspické moře? S tím strýcem je to dobrý nápad, dokonce perfektní. Brzy bych na to přišel sám. Sára je sice už opotřebovaná, ale je dobrá matka a její rady - když si člověk odmyslí její špatné nálady - jsou moudré. "Taky se povídá, že slavný expremiér Bachtijár se ještě schovává v Teheránu, dokonce prý pod střechou svého starého přítele a kolegy premiéra Bázargána." Sára

zalapala po dechu. "Jestli ho tam Zelené pásky najdou..." "Bázargán už není k ničemu. Škoda. Už ho nikdo neposlouchá. Revoluční výbor by je možná popravil."

852 james clavell

Šahrazád se třásla. "Džarí přinesla z trhu, že Excellence Bázargán dnes ráno podal demisi." "To není pravda," odmítl Mašang úsečně a milostivě jim sdělil další šuškanou zprávu, jako by to byla jeho důvěrná informace. "Můj přítel z kruhů blízkých Bázargánovi mi říkal, že sice podal Chomejnímu demisi, ale imám ji odmítl a požádal ho, aby zůstal ve funkci." Nastavil talíř, aby mu Sára přidala. "Choreš stačí, ještě rýži." Dala mu opečenou část, znovu se téměř hltavě pustil do jídla. Nejžhavější zpráva dne, kterou si všichni šeptali s konspiračním výrazem, se týkala imámo-va zdravotního stavu. Prý je na umření, možná přirozeným způsobem, možná byl otráven nějakým agitátorem Túde, modžáhedem či někým z CIA, a co je ještě horší, sovětské vojsko čeká údajně za hranicemi. Jakmile bude mrtev, na-pochodují znovu do Azerbájdžánu a pak do Teheránu. Jestli je to pravda, hrozí všem nejen nebezpečí, ale smrt. Ne, to se nestane. Nesmí se to stát. Američané nedovolí, aby nás Sověti zabrali, nedovolí jim převzít kontrolu Hormuzského průplavu - ani Carter by si to nenechal líbit. Ne. Nezbyvá než doufat, že pravdivá je jen první část - imám bude brzy v ráji. "Jak si Bůh přeje," pronesl důstojně, mávl na sluhy, aby odešli, a když osaměli, obrátil se na sestru. "Sahrazád, tvůj rozvod už je skoro vyřízený, zbývají jen nějaké formality." "Och," okamžitě byla ve střehu, našťavaná na bratra, že ruší její klid. V duchu křičela: Nechci se rozvádět, Mašang nám mohl dát peníze ze švýcarských kont, nemusel se k Tommymu chovat tak ohavně a my mohli v klidu odejít neblázni, nemohla bys do exilu odejít bez dokladů; a Tommy tě nechal, rozhodl se sám. Ano, ale řekl, že to je na měsíc, měsíc přece počká a za tu dobu se může stát plno věcí. "Rozvod není problém. Teď k novému sňatku."

Zalapala po dechu.

"Ano, už jsem odsouhlasil věno pro ženicha, je to méně, než by se dalo čekat..." Chtěl dodat "za dvakrát rozvedenou ženu nosící dítě nevěřícího", ale rozmyslel si to, byla to jeho sestra a nápadník znamenal ternu. "Svatba bude příští týden, obdivuje tě prý už celé roky. Excellence Farazán." Ženy nevěřily svým uším. Sahrazád se zatočila hlava. Hezký, osmadvacetiletý Kejván Farazán pocházel z bohaté obchodnické rodiny, nedávno se vrátil z univerzity v Cambridgi a celý život byli přátelé. "Ale... ale, já myslela, že Kejván se ože-" "Nejde o Kejvána." Mašang byl podrážděný její hloupostí. "Každý ví, že Kejván bude mít co nejdřív zasnuby. Jde o Dárjúše! Excellence Dárjúš Farazán. Sahrazád zůstala jako omráčená a Sára vytřeštila oči. Dárjúš byl otec, jemuž nedávno zemřela druhá manželka, stejně jako ta první při porodu. Nesmírně bohatý člověk, který měl monopol na odklizení odpadků v prostoru celého tržiště. "To... to není možné," vydechla přerývaně. "Ale ano, je," nadýmal se Mašang radostnou pýchou, protože ji špatné SMRŠT853

pochopil. "Když s tím po tvém rozvodu přišel, sám jsem tomu nemohl uvěřit. S jeho bohatstvím a styky se společně staneme nejmocnějším konglomerátem na bazaru, spo" "Ale je hnusný, malý a starý, starý a plešatý a ošklivý a má rád chlapce, všichni vědí, že je pede-" vybuchla. "A všichni vědí, že jsi dvakrát rozvedená, opotřebovaná a čekáš dítě s cizincem," vyjel Mašang. "Ze chodíš na demonstrace a neposloucháš, máš hlavu plnou západních nesmyslů a jsi hloupá!" Vztekle převrhl pár táců. "Nechápeš, co jsem pro tebe udělal? Je to jeden z nejbohatších mužů v tržnici. Přivedl jsem ho na ten nápad, aby o tebe požádal - jsi zachráněná a teď -" "Ale Mašangu, já "

"Ty nevděčná děvko, copak to nedovedeš ocenit?" zaburácel. "Dokonce souhlasil, že dítě přijme za vlastní! Při jménu všech bohů, co bys ještě chtěla?" Byl rudý a třásl se vzteky. Zaťatou pěstí mával Sahrazád před obličejem. Sára byla šokovaná jeho zuřivostí. Sahrazád neslyšela neviděla, před očima měla to, co jí Mašang vybral pro zbytek života: mužíka, jemuž se všichni obchodníci

posmívali, protože byl cítit močí. Jednou ročně by ji oplodnil, až by nakonec při porodu zemřela jako už dvě jeho ženy. Devět dětí od první, sedm od druhé. Je ztracená. Bude princezna Noční smetí, dokud nezemře. Nemůže nic dělat. Nic. Nic až na to, že teď už můžu umřít. Nebude to sebevražda, to bych nesměla do ráje a přišla bych do pekla. Sebevražda ne. Nikdy. Sebevražda ne, ale smrt při konání božího díla, smrt se jménem Boha na rtech. Jakého?

854 james clavell

základna v kovízu. 13.47 hodin. Z vozu vyskočili plukovník Cangíz, mollá Hosejn a několik členů Zelených pásek, ti se rozeběhli po základně a začali pátrat, zatímco plukovník a Hosejn spěchali do administrativní budovy. V kanceláři zůstali už jen dva úředníci. Trhli sebou, když se plukovník objevil ve dveřích. "Ano... prosím, Excellence?" "Kde jsou všichni?" zakřičel Cangíz. "No?"

"Bůh ví, že my nic nevíme, Excellence plukovníku. Jen to, že Excellence kapitán Ayre letěl s náhradními díly na věž Abú Sál a Excellence kapitán Mciver s Excelencí ministrem Kijou do Teheránu a Excellence kapitán Lochan se sel podívat po blížících se dvěstědvacát-" "Po čem?"

"Po těch čtyřech dvěstědvacátkách, kterým kapitán Mciver nařídil přiletět sem z Bandar-e Dělám i s piloty a ostatním personálem. My se... my se chystáme na jejich přilet," měkl úředník Esmáíl pod mollovým pronikavým pohledem. "Jak si Bůh přeje, ale kapitán letěl sám, aby se po nich poohlédl, protože neměli krátkovlnný vysílač a VKV v jeho letadle by možná chytily." Čangízovi se znatelně ulevilo. "Jestli ty dvěstědvacátky tady opravdu přistanou, došlo ke zbytečné panice." Utřel si čelo. "Kdy by tu měly být?" "Myslím, že brzy, Excellence," domníval se Esmáíl.

SMRŠŤ555

"Kolik cizinců je teď na základně?"

"Já... já nevím, Excellence, my... měli jsme hodně práce s tím ohlášeným přiletem a -" Do kanceláře vběhl jeden gardista: "Žádné cizince nemůžeme najít, Excellence," hlásil Hosejnovi. "Jeden z kuchařů říká, že poslední dva mechanici odletěli ráno ve velkých vrtulnících. A iránské zaměstnanci říkali, že nová posádka má přiletět v neděli nebo v pondělí." "V sobotu, Excellence. Zítra. Aspoň tak nám to řekli, Excellence," vmísil se Esmáíl. "Ale ty čtyři dvěstědvacátky mají na palubě mechaniky, piloty a ostatní personál, říká Excellence Mciver. Vy potřebujete mechaniky?" Člen Zelených pásek právě informoval: "Některé pokoje vypadají jako - jako kdyby nevěřící ve spěchu balili, ale v hangárech jsou ještě tři helikoptéry." Cangíz se otočil k Esmáílovi: "Jaké?"

"Jedna... ne, dvě dvěstěšestky a francouzský vrtulník Alouette." "Kde je přednosta Pavúd?"

"Bylo mu špatné, Excellence plukovníku, po polední modlitbě odešel domů, Alí to může potvrdit, že?" obrátil se na druhého úředníka. "Ano, bylo mu opravdu špatně, řekl, že zítra přijde..." odmlčel se. "Takže kapitán Mciver dal příkaz dvěstědvacátkám v Bandar-e Dělám, aby letěly sem?" "Ano, Excellence, ano, přesně takhle to řekl Excelenci Pavúdovi, slyšel jsem to na vlastní uši. Mají přiletět i s piloty a ostatními zaměstnanci, vid, Alí?" "Ano, při Bohu, tak to bylo, Excellence plukovníku."

"Dobře, to stačí." Obrátil se k Hosejnovi: "Zavoláme vysílačkou Locharta." Úředníka se zeptal: "Seržant Vazírí je ve věži?" "Ne, Excellence plukovníku, vrátil se na základnu těsně předtím, než se Excellence kapitán Lochart vydal poohlédnout po těch čtyřech dvěstědva-" "Dost!" Cangíz chvíli přemýšlel, pak houkl na gardistu: "Hej, vy tam! Hodte sebou a přiveďte mého desátníka!" Mladík zrudl a podíval se na Hosejna. Ten chladně prohlásil: "Plukovník chtěl říct: Najděte laskavě desátníka Borgalího a přiveďte ho rychle na věž." "Nemyslel jsem tím nic špatného, nechtěl jsem být hrubý a -" mumlal netrpělivě a provinile Cangíz. "Ovšemže ne." Kráčel chodbou ke schodišti do věže, Cangíz ho trochu zasmušile následoval. Třicet minut předtím dorazila na základnu z teheránské letové kontroly dálkopisná zpráva s žádostí o okamžitou kontrolu veškerého cizího

personálu IHC, stejně jako vrtulníků na kovízské základně. Ve zprávě kromě jiného stálo: "... Ředitel IHC Sijámakí hlásí, že ze základny v Banda-re Dělam zmizely čtyři dvěstědvánáctky. Domnívá se, že z Iránu všechny ilegálně odletěly do některého ze států v Zálivu." Jeden z příslušníků Zelených pásek okamžitě informoval Hosejna a výbor a běžel pro Čangíze. Výbor na základně právě zasedal, prováděl šetření spoleh-

556" james clavell

livosti všech důstojníků a úředníků z hlediska islámu a pátral ve jménu šáha po zločinech proti Bohu. Čangízovi bylo na zvracení. Výbor byl nemilosrdný, nikdo ze stoupenců šáha zatím neunikl. A přestože on sám byl velitelem a výbor ho s Hosejnovým souhlasem jmenoval, potvrzení od všemocného revolučního výboru ještě nedorazilo. Čangíz věděl, že pokud se tak nestane, je jeho život ohrožen. Nesložil snad jako každý muž v armádě přísahu věrnosti šáhovi? Vyšel na věž, kde Hosejn zíral na zařízení. "Umíte pracovat s vysílačkami, plukovníku?" ptal se mollá. Měl na sobě starou čistou košili a na hlavě bílý, čerstvě vypraný, ale také už obnošený turban. "Ne, Excellence, proto jsem nechal poslat pro Borgalího." Desátník bral schody po dvou a postavil se do pozoru. "VKV a KV," nařídil plukovník. "Ano, pane." Borgalí je zapnul. Nic. Rychle všechno prohlédl. Objevil poškozený krystal a zjistil, že jsou přerušeny obvody VKV. "Je mi líto, pane, toto zařízení není funkční." "Byla to sabotáž, že?" zjišťoval Hosejn měkce a pohlédl na Čangíze. Ten oněměl. Ať Bůh pošle všechny cizince do pekel, zoufal si. Jestli je to záměrná sabotáž, je jasné, že utekli a vzali s sebou naše vrtulníky. Ten pes Mciver to musel vědět, když jsem se ho ráno ptal na stopětdvacítku. Tisíc ledových jehel mu projelo tělem. Teď tu není žádná stopětdvacítku, žádná možnost úniku, už nemůže vzít Locharta nebo jiného pilota s sebou jako rukojmí a smlouvat o svobodu - kdyby to bylo nutné. Vnitřnosti se mu svíjely. Co když zjistí, že má žena a ostatní příbuzní jsou už v Bagdádu a ne vÁbá-dánu, kde umírá má ubohá matka? Už dlouho ho trápily noční můry a křičely na něj: "Jaká matka? Tvá matka je mrtvá sedm nebo osm let. Plánoval jsi útěk, jsi vinen zločiny proti Bohu, imámovi a revoluci..." "Plukovníku, jestli vysílačky byly poškozené úmyslně, znamená to, že kapitán Lochart nehledá vrtulníky, ale uprchl stejně jako ostatní, a že Mciver lhal, když říkal, že dal dvěstědvánáctkám rozkaz letět sem, nemyslíte?" dotíral neúprosně Hosejn. "Ano... ano. Excellence, bude to "

"Pak je také pravda, že uprchl a vzali odtud dva vrtulníky - rovněž ilegálně, stejně jako ti čtyři piloti se čtyřmi dvěstědvánáctkami z Bandar-e Dělam, že?" "Ano... ano, to je taky pravda."

"Jak si Bůh přeje. Zodpovědný jste vy."

"Ale Excellence, jistě si uvědomujete, že jsem nemohl tajnou, ilegální operaci tušit..." Viděl tvrdé mollový oči, přečetl si, co v nich stálo, a slova mu odumřela na rtech. "Takže vás oklamali?"

"Cizinci jsou čubčí syni, v jednom kuse lžou a podvádějí..." Zarazil se, něco si uvědomil. Popadl sluchátko a zaklel. Telefon nefungoval. Úplně jiným hlasem vychrlil: "Excellence, dvěstědvánáctka nemůže přeletět Záliv bez čerpaní dalšího paliva, to prostě není možné. Mciver bude muset také někde tankovat, aby se dostal s Kijou do Teheránu - přitom je můžeme chytit." Nařídil Borga.- SMRSŤ557

limu: "Hod' sebou, jdi zpátky na věž a zjisti, kde má tankovat dvěstěšestka, která letí s Kijou do Teheránu. Důstojníkovi ve službě řekni, ať udělá poplach, pilota zatkne, vrtulník zadrží a ministra Kiju pošle do Teheránu... po silnici." Podíval se na Hosejna. "Souhlasíte, Excellence?" Kývl. "Dobře. Utíkej!" Desátník vyrazil.

Ve věži bylo chladno, vítr hvízdal škvírami a sprška deště zarachotila na oknech. Hosejn si toho nevšímal, zajímal ho jen Čangíz. "Chytíme toho psa, Excellence. Ministr Kijá nám poděkuje." Hosejn se neusmál. Na teheránském letišti už zařídil pro Kiju uvítací výbor, a jestli Kijá uspokojivě nevysvětlí různé nesrovnalosti, bude mít vláda o jednoho zkorumpovaného ministra méně.

"Možná se Kijá na té akci podílí a s Mc-Iverem prchá z Iránu. Pomyslel jste na to, plukovníku?" "Ministr Kijá?" zatvářil se plukovník užasle. "Opravdu si to myslíte?" "Vy ne?" "Při Bohu, je to... rozhodně je to možné, jestliže vás to napadlo." Byl opatrný, snažil se být ve střehu jako nikdy dřív. "V životě jsem s ním nemluvil. Vy to musíte vědět lépe, Excellence, vyslýchal jste ho před výborem." A zprostil viny, dodal sám pro sebe se škodolibou radostí. "Až chytíme Mcivera, použijeme ho jako rukojmí, abychom dostali ostatní. Určitě ho chytíme, Excellence..." Hosejn viděl v plukovníkové tváři strach a přemýšlel, čím se asi provinil, jestli se také nepodílel na přípravě akce, která mu byla jasná od chvíle, kdy včera vyslýchal Starka a ráno Mcivera. "A když vám to bylo jasné," slyše! v duchu svého duchovního nadřízeného, "proč jste to držel v tajnosti a nezabránil tomu?" "Kvůli Stárkovi, Eminence. Protože opravdu věřím, že ten muž, i když je nevěřící, je nástrojem božím a Bůh ho chrání. Třikrát mě zachránil před silami zla, když jsem toužil po mučednictví a po ráji. Otevřel mi oči a já vím, že už nesmím vyhledávat mučednickou smrt, ale musím zůstat na zemi a bránit imáma a pravdu boží." "Ale co ostatní? Proč by prchali?" "Islám nepotřebuje cizince ani jejich vrtulníky. Kdyby přece jen Írán vrtulníky potřeboval, v Isfahánu je jich spousta." Hosejn s neochvějnou jistotou věděl, že má pravdu, stejně jako věřil, že tenhle bývalý stoupenec šáha a Američanů, který převlékl kabát, se mýlí. "Takže vy, plukovníku, chytíte ty dvě dvěstědvánáctky. Jak?" Čangíz šel k mapě visící na stěně, přesvědčený, že i když byli oba podvedeni, on je velitel a má zodpovědnost. Mollá to nakonec sám řekl. Jenže nezapomeň, že tenhle mollá uzavřel s plukovníkem Pešádím úmluvu ten večer, kdy došlo k prvnímu úroku na základnu, přátelí se s Američanem Stárkem a tím podivným Zatakim z Abádánu. Zatímco já jsem věrný stoupenec imáma a revoluce! Nepředal jsem snad bojovníkům božím základnu? Insá. Alláh. Soustřed se na cizince. Jestli je chytíš, aspoň jednoho, budeš mít od molly a jeho smečky pokoj.

858 james clavell

Na mapě bylo zakresleno několik leteckých tras z Kovízu k jednotlivým naftovým věžím v Zálivu. "Ten úřednický pes říkal něco o součástkách pro Abú Sál," mumlal. "Kdybych byl na jejich místě, kde bych tankoval?" Ťukal prstem na místo na mapě. "Na jedné z těchto věží, Excellence. Tam budou muset dobrat palivo." "Věže mají náhradní palivo?"

"Jistě, pro případy nouze."

"A jak je chcete dostat?"

"Stíhačkami."

MÍSTO SETKÁNÍ NA POBŘEŽÍ. 14.07 HODIN. Dvě dvěstědvánáctky stály v mírném dešti na rovné, opuštěné pláži. Freddy Ayre a Lochart seděli sklesle v otevřených dvířkách jedné z kabin, dva mechanici a Vazírí v druhých, všichni utahaní přenášením velkých, těžkých čtyřicetigalonových nádrží s palivem a střídavého přečerpávání paliva do nádrží letounů. Ještě nikdy nebyla žádná dvěstědvánáctka tak rychle naplněná a nikdy nebyl náklad součástek tak hbitě vynesena na palubu a zajištěn proti poškození. Freddy Ayre sem dorazil kolem půl dvanácté a Lochart těsně po dvanácté, půl hodiny strávili tankováním a teď čekali. "Dáme mu dalších třicet minut," rozhodl Lochart.

"Proboha, chováš se, jako bys měl plno času."

"Je hloupost čekat tu oba. Kolikrát ti mám říkat, že by bylo jistější letět každý zvlášť? Všechny nalož a já tu počkám." "Až Mac dorazí, můžeme všich-"

"Sakra, seber mechaniky a Vazírího. Já tu počkám. Kdyby tu byl místo mě Mac a vy jste čekali na mě, řekl by totéž. Hergot, přestaň si hrát na hrdinu a už konečně padej." "Ne. Sorry, ale počkám, dokud nepřiletí, nebo odletíme oba najednou." Lochart pokrčil rameny, Jeho sklíčenost odpovídala počasí. Hned jak přistál, spočítal si, jak dlouho by mohlo Mciverovi všechno trvat: "Freddy, Mac byl

pryč z kovízského systému v jedenáct dvacet. Dejme tomu, že letěl ještě půl hodiny, a pak přidal dalších třicet minut, než měl příležitost předstírat poruchu, přistát a zbavit se Kiji, čili maximálně hodina, než se sem dostane. Když to hodné natáhnu, tak hodinu a půl. Vsadím se, že tu někdy mezi jednou a čtvrt na dvě bude." Jenže bylo už po druhé a Mac nikde - něco se muselo stát. Hleděl do mraků, jako by v nich hledal odpověď, v duchu pořád dokola počítal. Prázdné nádrže byly úhledně vyrovnané, pět ještě plných. Dopravili je sem při rutinních letech na věže, ukryli pod plachtou a zamaskovali pískem a řasami. V dálce z moře matně čněla k nebi věž na kůlech. Neměl problémy dostat se sem. Když se ocitl ve vzduchu a bezpečí, přiklo-pýtal Vazírí. "Bud' radši ještě schovaný, dokud nebudeme v Zálivu," doporučil SMRŠŤ859

mu. Po přistání se Vazírímu udělalo špatně od žaludku, teď už mu bylo lépe. Lochart ostatním pověděl, co se stalo, takže Vazírího ostatní přijali mezi sebe, i když úplně mu nevěřili. Pobřeží bylo cítit hničícími rybami a mořskými řasami. Vítr se ustálil na třiceti uzlech, narážel do listů rotorů a stále vanul opačným směrem, než potřebovali pro únikový let do Kuvajtu. Šedý strop oblohy klesl na dvě stě stop, ale Lochart to příliš nevnímal. Myšlenky se mu zatoulaly do Teheránu k Šahrazád uši napnuté, aby v hluku větru a vln rozeznal motor dvěstěšestky. Dělej, Mácu, modlil se. Dělej, nenech mě v tom. Dělej Mácu, nemůžeš mě tu nechat... Pak ho uslyšel. Pár vteřin vyčkal, aby měl jistotu, vyskočil z kabiny, ústa pootevřená, aby lip slyšel a mohl určit směr. Ayre rovněž ožil. Stáli vedle sebe, oči zapíchnuté do šedé clony nad sebou, motor vrčel hlasitěji, blíž k moři, pak je minul. Lochart zaklel. "Neviděl nás!" "VKV?" nadhodil Ayre.

"Pořádně riskantní... ještě ne... zkusí to znovu, je příliš dobrý, určitě to zvládne." Vrčení motorů sláblo. Zesílilo. Opět proletěl nedaleko od nich a vzdaloval se, zase se vracel. Vrčení motorů neustále sílilo, až se konečně z šedé clony asi půl míle od nich vynořil vrtulník a začal se přibližovat. Nebylo pochyb, že je to správný vrtulník, řídí ho Mciver a je sám. Propukli v jásot. V KOKPITU DVĚSTĚŠESTKY. Mdverovi dělalo velké potíže najít místo schůzky. Monotónní pobřeží se táhlo do dálky, všude plošiny bláta a písku, špatné podmínky. Vzpomněl si na opuštěnou věž nedaleko pobřeží a pustil se k ní. Když dosedl na pevnou zem, zvedl oči k nebi: "Zaplaťpánbůh." Konečně vydechl. Žaludek ho bolel a myslel, že mu praskne močový měchýř. Otevřel dveře kokpitu a na záplavu otázek řekl jen: "Sorry, musím se jít vyčurat. Freddy, zavřeš motory místo mě?" Lochart stál blíž: "Já to udělám, Mácu." "Díky." Rozepnul si bezpečnostní pás, vyklopýtal ven a shrben pod rotory běžel k nejbližší duně. Když mohl zase mluvit, rozhlédl se, Ayre na něj čekal, ostatní byli u dvěstědvanáctek. "Už nejmíň hodinu jsem myslel, že skončím jako Tycho de Brahe." "To znám." Mciver zatáhl zip a všiml si Vazírího. "Co tu děláš?"

"Tom usoudil, že než ho tam nechávat, bude jistější vzít ho s sebou. A hodně nám pomohl. Radši zmizíme, Mácu, všichni natankováno. Co dvěstěšestka?" "Musíme ji tu nechat." Neměla nádrže na dlouhý let a bylo by problematické tankovat cestou, navíc protivítr by spotřeboval spoustu paliva. Nezvládlo by se to. Mciver ukázal na moře: "Myslel jsem, že ji zaparkujeme tamhle u věže a vrátíme se pro ni, ale byl to sen bláznů. Není tam dost místa pro ni a dvěstě-dvanáctku najednou. Je to k vzteku, ale co naděláme." "S Kijou problémy nebyly?"

860 james clavell

"Ne. Trochu opruzoval, ale " Bleskurychle se otočil. Lochart za jejich zády zvedal dvěstěšestku a mířil pryč. "Kristepane, Torné...," zařval a rozeběhl se, ale Lochart přidal rychlost a zvedl se do výšky dvaceti stop. "Tornééééé!" Lochart vykoul z okna kokpitu. "Nečekej na mě, Mácu!" křičel. "Ale nemáš skoro žádné palivo..."

"Momentálně mi to stačí - počkám, až zmizíte, pak natankuj u. Na viděnou v Al Šargázu!" "Co to, doprdele, vyvádí?" nechápal Ayre.

"Šahrazád," zavřeštěl Mciver a proklínal se, že na chvíli zapomněl. "Musel to mít dávno v plánu." Pak přiložil ruce k ústům a zařval: "Torné, zničíš Smršť, vzpamatuj se! Musíš letět s námi!" "Nikdy mě nedostanou jako rukojmí, Mácu! Nikdy! Riskuju svou hlavu, ne vaše... je to moje rozhodnutí, ksakru, tak už zmizte!" Mciver hulákal: "Přistán, natankujeme ti!" Lochart zavrtěl hlavou a ukázal na dvěstědvánáctky. "Vracím se pro Šahrazád," řval. "Nepokoušejte se mě zastavit a nečekejte na mě, jde o můj krk, ne o váš... Šťastnou cestu!" Zamával a přesunul se do bezpečné vzdálenosti po pláži dolů, otočil se proti větru a přistál, ale motory měl v pohotovosti, připravený okamžitě vzlétnout. "Nic s ním nezmůžeme," konstatoval otráveně Mciver, vztekly sám na sebe, že se dal nachytat. "Můžeme... můžeme čekat, až mu dojde palivo," nadchl se Ayre. "Tom je příliš mazaný, než aby se dal oblafnout." Pohlédl na hodinky, hlava se mu točila a neměl daleko k panice. "Jsme cvoci, já i Tom." Uvědomil si, že se na něj ostatní dívají. "Co budeme dělat, Mácu?" zeptal se Ayre. Donutil se chladně uvažovat: Ty to vedeš, tak rozhodni. Máme strašné zpoždění. Tom to stejně udělal, přes všechno, co jsem mu říkal. Nakonec - má na to právo. Je mi líto, od této chvíle jede na vlastní triko. Já musím myslet na ostatní. Erikki to snad zvládne. Rudí, Scragger a chlapci jsou v bezpečí - aspoň se to dá předpokládat takže vlez do dvěstědvánáctky a dotáhni to do konce. Měl chuť naříkat a nadávat, pomyšlení, že musí dopravit dvěstědvánáctku do Kuvajtu v malé výšce a pilotovat další dvě a půl hodiny, ho málem odrovnalo. "Do háje se vším," hučel. Ostatní ho pozorovali a vyčkávali. "Tom letí pro manželku - tak ať." "Ale jestli ho chytí, můžeme to zabalit!" zděsil se Ayre. "Ne. Tom je v tom sám. Slyšeli jste ho. My podle plánu odletíme do Kuvajtu. Všichni do Freddyho dvěstědvánáctky, já poletím s Lochartovou. Padejte, držte se nízko a blízko sebe. Vysílačky budou zticha, dokud nebudeme za čarou." Vykročil k druhé dvěstědvánáctce. Rozpačitě se po sobě podívali. Všimli si, jak je bledý, všichni věděli, že nesmí ze zdravotních důvodů létat. Kýle, menší hbitý mechanik, se k němu rozběhl. "Mácu, nemá smysl, abys letěl sám, poletím s tebou." SMRŠŤ

861

"Díky, ale ne. Všichni do Freddyho stroje! Dělejte, ať už jste pryč!" "Mácu, promluví s Torném. Musel zešít, přesvědčím ho, aby s na" začal zhurta Ayre. "Nepřesvědčíš. Kdyby šlo o Gen, choval bych se stejně. Všichni na palubu!" Nad pláží zakvílely motory dvou nízko letících vojenských stíhaček. Ticho, které následovalo, bylo strašlivé. "Panebože," zachvěl se Vazírí. "Kapitáne, vezmete mě? Poletím s vámi, ano?" "Ne, všichni ke Freddy, poletím raději sám."

"Mně je fuk, že nemáte licenci," pokrčil rameny. "Insd Alláh! Budu monitorovat vysílačku." Ukázal palcem na oblohu: "Tihle parchanti anglicky mluvit nebudou." Otočil se k dvěstědvánáctce a usedl na levé sedadlo. "To je dobrý nápad, Mácu," poznamenal Ayre.

"Dobře. Zůstaneme pohromadě a nízko. Freddy, jestli jeden z nás bude mít potíže, druhý letí dál." Na tázavý pohled odpověděl: "Myslím jakékoli potíže." Poslední pohled za Lochartem, pak ještě jednou mávl a šel na palubu. Byl rád, že nebude sám. "Díky," řekl Vazírímu. "Nevím, co bude v Kuvajtu, seržante, ale budu se snažit vám pomoci." Zapnul pás a stiskl tlačítko prvního motoru. "Jistě. Díky. Nemám co ztratit, hlava mi třeští, už jsem snědl všechny aspiriny z lékárničky... Co bylo s Kijou?" Mciver si upravil hlasitost ve sluchátkách, stiskl tlačítko motoru číslo dvě, zkontroloval palivové nádrže a přístrojovou desku a rozhovořil se. "Musel jsem předstírat poruchu o něco později, než jsem si naplánoval - přistál jsem asi míli od nějaké vesnice, ale šlo to dobře, až příliš dobře, protože ten pacholek omdlel, jenže já ho nemohl vytáhnout ven. Nějak se zaklínil mezi sedadlem a bezpečnostními pásy a nedalo se s ním hnout, nakonec jsem čekal, až se probere. Zatím jsem vyndal jeho zavazadlo a dal ho k silnici, aby ho našel. Když přišel k sobě, dalo mi práci donutit ho vystoupit z kokpitu." S navykrou přesností prováděl všechny úkony. "Nakonec jsem musel předstírat, že hoříme, a vyskočit ven. To rozhodlo. Podařilo se mu rozepnout pás a ve vteřině byl venku. Nechal jsem motory běžet, což je setsakra nebezpečné, ale musel jsem to risknout. No a jak byl venku, vrazil jsem dovnitř a odstartoval. Škrábl jsem přitom o jeden dva

balvany, ale celkem to bylo v pohodě..." Prudce odstartoval, srdce mu bušilo, v puse měl sucho. Kijá visel zvenku na klíce u dveří, ječel a nehodlal se pustit, jednu nohu na lyži, až se Mciver bál, že bude muset znovu přistát. Naštěstí Kijovi povolily nervy, pustil se a spadl z výše několika stop na zem. Mciver byl konečně volný. Zakroužil zpátky, přesvědčil se, že Kijá je v pořádku rudý vzteky hrozil pěstí. Zamířil na pobřeží a držel se stromů a skal. Přestože byl v bezpečí, bušení v hrudi nepřestávalo, přidala se nauzea a pocit horka. To jsou jen ty nervy posledních dní, uklidňoval se. Jen nervy a to, jak jsem toho pacholka vyhazoval z kokpitu, taky starosti kvůli Smršti a k tomu ještě ty mollový otázky.

862 james clavell

Měl problémy soustředit se. Bolest byla stále prudší, nedařilo se mu provádět navyklé pohyby. Prudká křeč žaludku způsobila, že málem ztratil kontrolu nad řízením. Rozhodl se přistát a na chvíli si odpočinout. Byl nad skalnatým úpatím hor se skupinkami stromů, místy ležel sníh, mraky visely nízko a vzduch byl poměrně řídký. V návalu nevolnosti přistál na první plošině. Manévr nebyl moc zdařilý a to ho vyděsilo ze všeho nejvíc. Kousek od něj byl potok, zatoužil napít se. Měl opravdu velké bolesti, ale vypnul motory a klopýtal k potoku, lehl si do sněhu a zhluboka se napil. Z toho, jak byla studená, začal zvracet. Pak si vypláchl ústa a napil se opatrně a málo. To spolu s chladným vzduchem mu pomohlo. Otřel si sněhem krk a spánky a cítil, jak je mu lépe. Bolest zvolna ustupovala, křeče v levé paži pominuly. Když už mu bylo skoro dobře, zvedl se, trochu potácivě se vrátil do kokpitu a klesl za sedadlo. V pilotní kabině bylo teplo, útulno, cítil se tam jako doma. Automaticky si zapnul pás. Bylo naprosté ticho, jedinými zvuky byly vítr a voda; žádné motory, žádné praskání výbojů statické elektřiny, nic než uklidňující vítr a voda. Víčka měl jako z olova. Zavřel je a usnul. Hluboký spánek netrval ani půl hodiny, ale nesmírně mu pomohl. Byl jako znovuzrozený - žádná bolest, žádné nepříjemné pocity, jen trochu jako přio opilý, jako by se mu o té bolesti zdálo. S požitkem se protáhl. Jemné cinknutí kovu. Rozhlédl se. Ze sedla malého horského koníka ho pozoroval nějaký místní mladík. Přes sedlo měl pušku, další měl na zádech. Oba se upřeně pozorovali, až se mladík usmál a krajina kolem jako by se prozářila. "Salám, ághá." "Salám, ághá." Mciver mu úsměv oplatil, překvapený, že nemá strach, divoký chlapcův zjev působil příjemně. "Loftan befermdjíd, sóma ki hastíd?" použil jednu ze zásobníků svých frází: Dovolte prosím, kdo jste? "Ághá Mohammad Rud Kahání," ale dalším slovům nerozuměl. Nakonec se chlapec znovu usmál: "Kaškaj." "Aha, Kaškaj." Pochopil, že mladík je z nomádského kmene rozptýleného po celém Zágrosu. Ukázal na sebe: "Ághá Mciver," a přidal další naučenou frázi: "Man zobane somará chúb namíddnam. "Promiňte, nemluvím vaším jazykem. "Insa Alláh. Amerika?"

"Anglie. Angličan." Vrtulník a kůň, pilot a domorodec, byl mezi nimi obrovský rozdíl, ale žádné nepřátelství. "Bohužel už spěchám," řekl anglicky a pantomimicky předvedl, jak letí. "Choda háfez," na shledanou, "ághá Mo-hammade Kas kaj i. " Mladík kývl a zvedl ruku na pozdrav: "Choda ha fez, ághá. "Popojel s koněm do bezpečné vzdálenosti i pozoroval ho. Když motory nabraly rychlost, Mciver zamával a vznesl se. Po zbytek cesty na mladíka myslel. Neměl žádný důvod nezastřelit mě, jenže také žádný zastřelit. Nezdálo se mi to všechno? I ta bolest? Ne, ta bolest se mi nezdála. Byl to infarkt? SMRŠT

563

Hurá do Kuvajtu. Zvládne to? Neklid se vrátil, tu otázku si za celou dobu položil poprvé. Jak moc nebezpečný jsem pro svoje okolí? Mrkl na Vazíriho, zoufale se díval postranním okénkem na moře. Jestli to byl infarkt, třeba i mírný, mohl bych dostat další, takže riskuju jeho život stejně jako svůj?

Ne, myslím, že ne. Mám vysoký tlak, je pod kontrolou, denně beru dvě pilulky a problémy nemám. Nemůžu se vykašlat na dvěstědváctku jen proto, že se Tom zbláznil. Jsem utahaný, ale jinak mi nic není a Kuvajt je jen pár hodin odtud. Panebože, nikdy jsem nemyslel, že budu mít takový pocit. Ať si starý Scrag lítá jak chce, já s tím skoncoval. Uši měl napnuté, naslouchal motorům. Čas odstartovat, je zbytečné kontrolovat všechny přístroje. Kapkami deště na předním skle viděl, jak mu Ayre, už taky připravený, dává zdviženým palcem znamení. Dál na pobřeží zahlédl Lo-charta s dvěstěšestkou. Chudák Tom. Vsadím se, že nám nadává, ať zmizíme, už se třese, aby natankoval a vyrazil na sever za svým osudem. Doufám, že se mu to podaří - aspoň bude mít vítr v zádech. "Můžu přepojit na VKV?" vytrhl ho Vazírí z pochmurných myšlenek. "Vyladím vojenskou frekvenci." "Dobře." Mciver se usmál, rád, že tu Vazírí je.

Spousta praskotu ve sluchátkách, pak hlasy ve fársí. Vazírí chvíli poslouchal, pak zastřeným hlasem informoval: "To mluví posádky stíhaček s Kovízem. Jeden z nich říká: „Pro všechna jména boží, jak máme najít dva vrtulníky v téhle louži psích hoven?" "Nenajdou, aspoň pokud do toho budu mít co mluvit." Mciver se snažil mluvit sebejistě, přestože ho najednou zamrazilo neblahou předtuchou. Dal signál Ayreovi, ukázal nahoru, naznačil, že jde o stíhačky, a přejel si prstem po krku. Pak zvedl palec a naposledy ukázal do Zálivu. Pohled na hodinky: čtrnáct hodin dvacet jedna minut. "Jdeme na to, seržante," pustil motory naplno. "Příští zastávka Kuvajt. ETA šestnáct čtyřicet odpoledne nebo tak nějak." letiště V kuvajtu. 14.56 HODIN. Genny a Charlie Pettikin seděli na terase restaurace v posledním patře nově otevřené letištní budov}. Byl krásný, slunečný den, všude zářivě žluté slunečníky a ubrusy, hosté v dobré náladě popíjeli a jedli. Až na ně. Genny se salátu sotva dotkla, Pettikin se nimral v rýži s kari. "Charlie," řekla najednou Genny, "myslím, že si to marrini s vodkou přece jen dám." "Dobrý nápad." Mávl na číšníka. Byl by si rád dal taky, ale nevěděl, zda nebude muset vystřídat nebo doprovodit Locharta či Ayrea poslední kus cesty dolů na ostrov Dželet - než doletí do Al Sargázu, budou muset jednou nebo dvakrát tankovat - kčertu s tím zatraceným větrem. "Už to nebude dlouho trvat, Genny," uklidňoval ji. Měla chuť zakřičet: Proboha, kolikrát to ještě řekneš? Byla z čekání zničená,

864 james clavell

přestože navenek předstírala klid. "Jistě, Charlie. Budou tu každou chvíli." Očima zabloudila k moři. Obzor byl v mlze, viditelnost slabá, ale jakmile se vrtulníky dostanou do kuvajtské radarové zóny, budou to vědět; na věži mají svého člověka. Jak dlouho je dlouho? ptala se sama sebe a napínala zrak do mlhy, maximálně soustředěná; modlila se, doufala a snažila se na dálku předat Duncanovi svou sílu. To, o čem se ráno zmínil Gavallan, jí na klidu nepřidalo: "Proč, proboha, letí s Kijou zpátky do Teheránu? Co to znamená, Andy?" "Nevím, Genny. Říkám ti jen, co jsem slyšel. My si to vykládáme tak, že Freddy jel na místo schůzky první. Mac odletěl s Kijou - a nejspíš ho někde cestou vysadil. Tom na chvíli drží stráž, aby dal ostatním šanci, a pak letí. Mac nám volal v deset čtyřicet dva. Dejme tomu, že s Freddym vyrazili v jedenáct. Hodinu trvalo, než se dostali na místo schůzky a natankovali, dvě a půl hodiny bude trvat let, takže v Kuvajtu budou nejdřív kolem půl třetí. Záleží na tom, jak dlouho se zdrží na místě srazu, ale od půl třetí mohou přilétat..." Číšník jí přinášel pití. Na tácu měl mobilní telefon. "Máte hovor, kapitáne Pettikine," oznámil, když před ni postavil sklenku. Pettikin vytáhl anténu. "Haló? Nazdar, Andy." Pozorovala jeho obličej. "Ne... ne, ještě ne... Tak?..." Chvíli soustředěně poslouchal, občas přikývl a souhlasně zamručel, ale jinak nedal nic najevo. Přemítala, co asi Gavallan povídá, že to nemá slyšet... "... Ano, jistě... ne... ano, všechno jsme zjistili, jak to jen šlo... Ano, je tu... dobře, předám." Podal jí telefon. "Chce tě pozdravit." "Nazdar Andy! Co je nového?"

"Jen tě chci pozdravit, Genny. Nedělej si starosti kvůli Mácovi a ostatním -těžko říct, jak dlouho na srazu čekali." "Já vím, Andy. Nedělej si se mnou starosti. Co ostatní?"

"Rudí, Taťka Kelly a Sándor jsou na cestě z Bahrajnu - tankovali v Abú Da-bí a jsme s nimi ve spojení - naše spojovací stanice je Johnny Hogg - jejich ETA tu je za dvacet minut. Scrag je v pořádku, Ed a Willi bez problémů. Vévoda spí a Manuela je tady. Chce tě..." Slyšela Manuelin hlas: "Ahoj, Gen, jak je? Neříkej, že skvěle!" Genny se pousmála: "Skvěle. Jak je Vévodovi?"

"Spí jako mimino, ne že by mimina vždycky takhle tiše spala. Jen jsem chtěla, abys věděla, že se tu taky potíme. Dám ti znovu Andyho." "Ahoj, Genny. Johnny Hogg bude teď už někde v tvém okolí a asi poslouchá. Zůstaneme ve spojení. Můžeš mi dát ještě Charlieho, prosím?" "Ovšem, ale co je s Markem Duboisem a Fowlerem?"

"Zatím nic. Doufáme, že je někdo naložil - Rudi, Sándor a Taťka to prokřižovali a propátrali, jak jen to šlo. Nikde žádný vrak, v těchhle vodách je spous- ta lodí a základen. Taky si kvůli nim děláme vrásky." "Teď mi řekni, co může vědět Charlie a já ne." Zamračila se do oněmělého; sluchátka, slyšela, jak Gavallan vzdychl.

", | "Na tebe si holt nikdo nepřijde, Genny. Dobrá.

Ptal jsem se Charlieho, Jcst-j SMRŠŤ

865

li nedošel dálhopis z Íránu. Sem, do Dubaje a Bahrajnu dorazily. Snažím se tahat za provázky přes Newburyho a naši ambasádu v Kuvajtu, abych předešel nějakému podrazu, i když Newbury říkal, abych moc nečekal, protože Kuvajt má s Íránem dobré vztahy, nechce urazit Chomejního a strašně se bojí, aby tu pár fundamentalistů nerozpálilo místní šíity. Říkal jsem Charliemu, že se snažím vyrozumět Rossovy rodiče v Nepálu a jeho regiment. To je všechno." Hlas zvládněl: "Nechtěl jsem tě rozrušit víc, než je nutné. Chápeš?" "Ano, díky. Já... jsem v pořádku. Díky, Andy." Položila sluchátko a zahleděla se na skleničku. Srazily se na ní kapky páry, některé stékaly dolů. Jako slzy na mých tvářích, napadlo ji. Vstala. "Budu tu v momentě." Pettikin ji smutně pozoroval. Naslouchal Gavallanovým posledním instrukcím. "Ano, jistě, ovšem. Nedělej si starosti, Andy, postarám se o to... Postarám se o Rosse. Zavolám hned, jak budou na obrazovce. Je to příšerné, že nevíme vůbec nic o Duboisovi a Fwlerovi, musíme doufat. Ostatní dopadli bezvadně. Zatím ahoj." Pohled na Rosse, když ho konečně našel, jím otřásl. Hned jak mu Gavallan ráno zavolal, utíkal do nemocnice. V pátek tu bylo minimum zaměstnanců, v recepci jeden člověk, mluvil pouze arabsky. Usmál se, pokrčil rameny a řekl: "Bukra" zítra.. Ale Pettikin trval na svém a muž nakonec někam zavolal. Přišel ošetřovatel a prošel s ním chodbami a za jedněmi dveřmi ležel na pitevním stole nahý Ross. Pettikinem otřásla právě ta nečekaná nahota, jakoby ztráta veškeré důstojnosti, víc než samotná smrt. Tenhle muž, zaživa tak skvělý, tu ležel jako pohozená mršina. Na druhém stole byla prostěradla. Jedno vzal a přikryl ho, trochu to pomohlo. Pettikinovi trvalo přes hodinu, než našel oddělení, kde Ross ležel, k tomu anglicky mluvící sestru a konečně jeho lékaře. "Moc mě to mrzí, pane, opravdu," říkal zadrhávající angličtinou doktor, Li-banonec. "Toho mladého muže dovezli včera v komatu. Měl zlomenou lebku a patrně poškození mozku. Zavinila to bomba teroristů, jak jsme slyšeli. Oba ušní bubínky byly protržené a měl spoustu menších poranění a odřenin. Udělali jsme samozřejmě rentgen, ale kromě fixace lebky jsme těžko mohli dělat něco víc než čekat. Neměl žádné vnitřní zranění ani krvácení. Zemřel dnes ráno za úsvitu. Východ slunce byl dnes překrásný, že? Podepsal jsem úmrtní list -přál byste si kopii? Jednu jsme dali na anglickou ambasádu - i s jeho věcmi." "Nabyl... nabyl vědomi, než zemřel?"

"Nevím. Byl na intenzivní jednotce a jeho ošetřovatelka - okamžik." Dlouho hledal v papírech, až našel její jméno. "Sivín Taholláh. Ach ano, protože byl Angličan, přidělili jsme ho právě jí." ; Byla to stará žena odněkud ze Středního východu, zjevně míšenka. Tvář mě-la ošklivou,

poznamenanou od neštovic, ale byla milá, hlas měla jemný a uklidňující, teplé ruce. "Nepřišel k sobě, pane," řekla anglicky, "ne doopravdy." "Neřekl něco, cokoliv, čemu byste rozuměla?"

866

james clavell

"Hodně a nic, pane." Chvilí přemýšlela. "Většinou mluvil jen tak, jak se mu toulaly myšlenky, kdy se duše bojí, přestože není čeho se bát, a touží po tom, co nemůže mít. Mumlal ,ázáde' - to ve fársi znamená svobodnou bytost, i když je to i ženské jméno. Někdy zamumlal něco jako ,Erri' nebo ,Ekki', taky ,kuk-rí', pak znovu ,ázáde'. Jeho duše byla klidná, i když ne docela, ale neplakal, jako někteří, ani nekřičel, když překročil práh." Pohrávala si s hodinkami. "Občas jako by byl rozčilený kvůli svým zápěstím, a když jsem ho po nich pohladila, uklidnil se. V noci mluvil jazykem, který jsem nikdy neslyšela. Mluvím anglicky, trochu francouzsky a znám hodně arabských dialektů, ale tuhle řeč jsem ještě neslyšela. Byla to taková zpěvavá řeč, občas se mu myšlenky zatoulaly zpátky k ,ázádě', pak zase říkal slova jako..." Pátrala v paměti: "... jako .regiment' a ,hora' a .náčelník', pak zase slova znějící jako ,eueng' a ,tensing', občas ,Roses' nebo .Rose mountain' - možná to nebylo jméno, jen nějaké místo, ale měla jsem dojem, že ho to rozlícilo." Staré oči byly usazené. "Viděla jsem umírat hodně lidí, pane, opravdu hodně, pokaždé je to jiné, a vlastně stejné. Ale on odešel v pokoji a bez bolesti. V posledním okamžiku jen zhluboka vzdychl - doufám, že šel do ráje, pokud křesťané chodí do ráje, a našel svou Azádu..." SMRŠT867

tabríz - chánův paláci. 15.40 hodin. Ázáde pomalu kráčela chodbou k velkému pokoji, kde ji očekával bratr. Zdá ji ještě bolela od včerejšího výbuchu granátu. Bože na nebi, bylo to vážně teprve včera, co nás Erikki s domorodci málem zabil? Připadá mi to jako před sto lety a otcova smrt jako před světelným rokem. Předtím jako by žila jiný život, kde nebylo nic dobrého kromě matky, Erik-kiho a Hakíma, Erikkiho a... a Johnnyho. Bylo tam plno nenávisti, zabíjení, hrůzy a šílenství. Ona a Hakím žili jako vydědění, obklopeni zlem, pak přišlo šílenství u zatarasu v Kazvínu a smrt toho zlého, tučného modžáheda, který se rozplácl o vůz jako moucha, další šílenost, když nás Charlie a ten muž z KGB - jak se jmenoval, ach ano, Rákoczy - málem všechny zabil, potom ta noční můra v Abú Mard, která navždy poznamenala můj život, šílené události na základně, kde jsem s Erikkim prožila tolik krásných dnů a kde Johnny rychle a krutě zabil tolik lidí. Včera v noci Erikkimu všechno vyprávěla - téměř všechno. "Na základně se... se z něj stalo zvíře na lovu. Moc si toho nepamatuju, jen takové záblesky, že jsem mu ve vesnici podala granát, dívala jsem se, jak vyrazil na základnu... granáty a samopaly, pak nějaký muž, který měl za pasem kukří, Johnny mu

868 jam ES clavell

uřízl hlavu a držel ji v ruce a vyl jako vlk... Teď už vím, že ta dýka patřila Guen-govi. Johnny mi to v Teheránu řekl." "Už mi nic neříkej, musíš si do zítřka odpočnout, miláčku. Jdi spát, teď už jsi v bezpečí." "Ne, bojím se spát, dokonce i když mě držíš v náručí, bojím se i po těch úžasných změnách, které se tu staly. Když usnu, zdá se mi pořád o Abú Mard, vidím toho prokletého mollu, kalántara a řezníka s křivým nožem v ruce." "Ta vesnice už neexistuje, ani mollá, byl jsem tam. Není ani kalántar, ani řezník. Ahmad mi o vesnici něco vykládal." "Ty jsi tam byl?"

"Ano, dnes odpoledne, když jsi odpočívala, jsem vzal auto a jel se tam podívat. Je tam jen hromada ohořelých prken, nic víc, což je v naprostém pořádku," pronesl zachmuřeně. Ázáde se na chvíli zastavila a opřela o zeď, než pominul záchvat třesavky. Tolik zabíjení a hrůz. Včera, když

sešla ze schodů paláce a viděla, jak Erikkimu v kapitánské kabině po obličeji stéká ke strnisku na bradě pramínek krve a další kape z rukávu, Ahmad zhroucený vedle něj, málem omdlela. Vystoupil, zůstal rovně stát v celé své výšce a vydal se k ní. Znovu se pod ní podlomily nohy; zachytil ji právě včas. Rychle se vzpamatovala a všechna hrůza, kterou v sobě dusila, vytryskla v slzách a nářku: "Och Erikki, och Erikki, měla jsem takový strach, takový strach..." Odnesl ji do velkého pokoje, kde byl lékař s Hakímem, Robertem Armstrongem a plukovníkem Hašemí Fazírem. Kulka roztrhla Erikkimu levé ucho, další ho škrábala na paži. Doktor rány ošetřil a zavázal, dal mu protiteta-nové sérum a pemcilin. Spíš než ztráty krve se obával infekce. "Insa Alláh, moc udělat nemůžu, kapitáne, vy jste silný, puls máte dobrý, plastický chirurg vám ucho spraví, sluch máte v pořádku. Takže budiž Bohu chvála! Hlavně si dejte pozor na infekci." "Co se stalo, Erikki?" zajímal se Hakím.

"Letěl jsem s nimi na sever do hor a Ahmad polevil v ostražitosti - nemohl za to, bylo mu špatně a než jsme se nadali, Bájazíd mu držel pušku u hlavy a druhý domorodec mířil na mě. Bájazíd rozkázal: „Leť do vesnice, pak můžeš klidně odletět.“" "Přísahal jsi před Bohem, že mi neublížíš!" připomněl jsem. "Přísahal jsem, že ti neublížím a taky to dodržím, ale přísahal jsem já, ne mí lidé," chechtali se. "Poslechni našeho šejka, nebo brzy budeš škemrat, abych tě zabil," křičel domorodec. "Měl jsem na to myslet," vyčítal si Hakím. "Měl jsem je všechny donutit, aby přísahali. Měli přísahat." "Asi by to nic nezměnilo. Stejně to všechno byla moje chyba; já je sem přivedl a málem všechno zničil. Nemůžu ti ani říct, jak strašně mě to mrzí, ale jinak jsem se odtamtud dostat nemohl, a myslel jsem, že tu najdu Abdolláha chána. V životě mě nenapadlo, že ten matějebjec použije granát." SMRŠT

869

"Bůh zařídil, že jsme vyvázli bez zranění, Azáde i já. Nemohl jsi vědět, že Abdolláh chán je mrtvý, ani že polovina výkupného je zaplacená. Pokračuj," požádal Hakím; Azáde si všimla v jeho hlase divného tónu. Hakím se změnil, uvědomila si. Teď, když se stal chánem, nerozumím, co se děje v jeho hlavě. Dřív jsem to věděla. Pořád ho mám strašné ráda, ale je cizí. Takové změny v tak krátké době. Já sama jsem se změnila. Erikki taky, a jak moc! Johnny se nezměnil... Erikki pokračoval: "Vzít je letadlem pryč byla jediná možnost, jak je dostat z paláce, aniž by někoho zabili nebo dělali potíže. Kdyby na tom Bájazíd sám nebyl trval, byl bych jim to nabídl - byla to jediná možnost, jak pro tebe a Azá-du zajistit bezpečnost. Musel jsem vsadit na to, že dodrží přísahu. Ale ať už se stalo cokoli, nakonec to bylo buď já, nebo oni. Já to věděl a oni taky, protože já byl jediný, kdo znal jejich vesnici, a chánova pomsta je vážná věc. Ať bych je vysadil na půli cesty, nebo letěl až do vesnice, byli rozhodnutí nenechat mě odejít. Jak by mohli - buď vesnice, nebo já. A jejich jediný Bůh by byl určitě vždycky hlasoval pro vesnici a pro ně, ať už odpřísáhli cokoli!" "Tohle je otázka, na kterou zná odpověď jen Bůh."

"Mí staří bozi nemají rádi, když se na ně člověk vymlouvá nebo na ně přísahá. Výrazně s tím nesouhlasí, v podstatě to zakazují." Azáde vycítila jeho za-trpklost a jemně se ho dotkla. Podržel ji za ruku. "Jsem v pořádku, Azádo." "Co bylo dál, Erikki?" ptal se Hakím.

"Řekl jsem Bájazídovi, že nemám dost paliva, a snažil jsem se s ním dohodnout. On řekl jen: Jak si Bůh přeje.' Vrazil pušku Ahmadovi do ramene a stiskl spoušť. „Leť do vesnice! Další kulku dostaneš do břicha.' Ahmad omdlel. Bájazíd se přes něj natáhl pro další pušku, spadla na podlahu kokpitu trochu pod sedadlo, ale nemohl ji vytáhnout. Já se nemohl hýbat, Ahmad taky ne, oni ano, tak jsem se s vrtulníkem otočil dokola a nechal jsem ho z výšky žuchnout dolů. Bylo to špatné přistání, myslel jsem, že mám zlomenou lyžinu, ale naštěstí je jen ohnutá. Jakmile jsme stáli, popadl jsem pušku a nůž a zabil všechny, kteří se chovali nepřátelsky, muže v bezvědomí odzbrojil a vyhodil je z kabiny. Pak jsem se vrátil." "Pěkná historka," poznamenal Armstrong. "Čtrnáct mužů."

"Pět a Bájazíd. Ostatní..." Azáde cítila, jak se ruka na jejím rameni chvěje. "Nechal jsem je tam." "Kde?" ptal se Hašemí Fazír. "Můžete to místo popsat, kapitáne?" Zvládl to naprosto přesně a plukovník tam poslal lidi. Erikki zdravou rukou vyndal z kapsy šperky určené jako výkupné a podal je Hakímu chánovi. "Teď bych si rád promluvil se svou ženou. Jestli dovolíte. Zbytek dopovím později." Odešli do svých pokojů. Nic neříkal, jen ji něžně objímal, přítomnost Ázády jako by odstranila jeho úzkost. Skoro nespala, zdálo se jí o vesnici a začala se v panice zmítat a křičet. Zůstala chvíli v jeho objetí, potom se přesunula - "do křesla a podřimovala, šťastná, že je s ním. Erikki spal tvrdým, bezesným spánkem až do tmy, pak se probudil. "Nejdřív vanu, pak se oholím, trochu vodky a můžeme si promluvit,"

870

james clavell

prohlásil. "Ještě nikdy jsi mi nepřipadala tak krásná a nikdy jsem tě tolik nemiloval. Mrzí mě, že jsem žárlil - ne, Ázádo, ještě nic neříkej. Budu chtít slyšet úplně všechno." Za svítání skončila svůj příběh - aspoň to, co z něj řekla - a on skončil svůj. Netajil se ničím, ani žárlivostí, ani vražednou máníí a radostí z boje. Netajil se slzami, které na horách prolil, když viděl, jakou paseku mezi domorodci způsobil. "Oni... oni se mnou ve vsi zacházeli slušně a výkupné je starý zvyk. Nebýt toho, že Abdolláh dal zavraždit jejich posla... dopadlo možná všechno jinak. Možná že ne. Ale neomlouvá to zabíjení. Mám pocit, že jsem monstrem, vzala sis šílence, Ázádo. Jsem nebezpečný." "Ne, nejsi. Ovšemže ne."

"Při všech mých bozích, zabil jsem za posledních pár dní nějakých deset mužů, předtím nikdy nikoho, až na vrahy tvého otce před naší svatbou. Mimo Írán jsem nikoho nezabil a nikomu jsem neublížil - často jsem se popral, s nožem i bez něj, ale ne vážně. Nikdy. Kdyby ten kalamář a vesnice ještě existovaly, byl bych jejich domy vypálil bez váhání. Dovedu pochopit Johnnyho; děkuji bohům, že nám ho přivedli do cesty, aby tě chránil, a současně ho proklínám, protože navždy vzal klid mé duše, ale až do smrti mu budu dlužen. Nedovedu se vyrovnat se zabíjením a s ním taky ne. Ještě ne." "Na tom nezáleží, Erikki, teď ne. Konečně máme čas, jsme oba v bezpečí, i Hakím je v bezpečí. Podívej se na východ slunce, není krásný? Podívej, Erikki, to je nový den, krásný den a nový živoř. Jsme v bezpečí, Erikki." velký POKOJ. 15.45 HODIN. Hakím chán byl s Hašemí Fazírem, který dorazil před půlhodinou, i když ho nikdo nepozval. Omluvil se, že tak vpadl, a předal dálhopisnou zprávu. "Říkal jsem si, že byste tohle měl vidět, Jasnosti." Stálo tam: "NALÉHAVÉ. Pro plukovníka Fazíra z vnitřní zpravodajské služby v Tabrízu: Zatkněte Erikki Jokkonena, manžela Její Jasnosti Ázády Gorgo-nové, za zločiny proti státu, za účast na leteckém pirátství, únosu letadla a vele-zradě. Dejte ho do řetězů a pošlete okamžitě na velitelství. SAVAMA, ředitel, Teherán." Nic víc. Hakím chán propustil strážce. "Nerozumím tomu, plukovníku. Prosím, vysvětlte to." "Zdá se, že v posledních letech prodala vrtulníková společnost S-G řadu vrtulníků IHC a -" "Nerozumím."

"Pardon, Iránské vrtulníkové společnosti, která teď kapitána Jokkonena zaměstnává. Mezi vrtulníky bylo deset dvěstědváctek včetně jeho. Dnes jich devět, v hodnotě devět milionů dolarů, bylo ukradeno a ilegálně vyvezeno z Íránu piloty IHC - SAVAMA předpokládá, že do jednoho ze států v Zálivu." Hakím chán vypadal chladně. "I kdyby to tak bylo, Erikkiho se to netýká. Neudělal nic špatného." SMRŠŤ

577

"Tím si nejsme jisti, Jasnosti. SAVAMA říká, že jde o konspiraci - museli to plánovat už nějakou dobu, protože v tom jedou všechny tři základny - Lengeh, Bandar-e Dělám a Kovíz - stejně jako

jejich velitelství v Teheránu. SAVAMA je silně rozrušená, zmizela prý i spousta drahých íránských součástí. Dokon-" "Kdo podal to hlášení?"

"Sijámakí, hlavní ředitel IHC. Co je ještě vážnější, zmizeli všichni cizí piloti, mechanici a zaměstnanci IHC. Všichni, je tedy zjevné, že jde o spiknutí. Vypadá to, že včera jich bylo na území Íránu asi dvacet, před týdnem čtyřicet, dnes nikdo. Není tu ani jeden cizinec z S-G nebo správněji z IHC, v celém Íránu ani jediný. Až na kapitána Jokkonena." Hakímovi okamžitě došlo, jak je teď pro ně Erikki důležitý, a nadával si, že si to neuvědomil dřív, byl by si dal pozor na svůj výraz, protože Hašemi okamžitě nadskočil: "Ach ano, už si to taky uvědomujete! SAVAMA mě informovala, že i kdyby kapitán byl ve spiknutí nevinně, je rozhodujícím prostředníkem, který by mohl přimět únosce a zločince, Gavallana a Mcivera - je jisté, že britská vláda o této zradě vědět musela - aby naše stroje a naše náhradní díly vrátili, aby se vrátili do Íránu i oni a byli tu souzeni za zločiny proti islámu." Hakím chán se nespokojeně zavrtěl na polštářích. Bolest ze zad pořád ještě vystřelovala, měl chuť rvát vzteky, protože byla naprosto zbytečná. Bolesti sotva stál, možná mu to už zůstane. To odsunu na později, předsevzal si chmurně. Teď musím jednat s tímhle nebezpečným čubčím synem, který tu trpělivě sedí jako prodáváč koberců, když rozloží zboží a čeká na smlouvání. Pokud ovšem chci kupovat. Abych z toho Erikkiho dostal, musel bych tomu psovi dát osobní pískeš velké hodnoty. Jemu, ne SÁVÁME! Bůh je proklej. Co by to mělo být? Přinejmenším Petr Oleg Mžitrik. Mohl bych mu ho dát bez jediného říhnutí, pokud ovšem přijde. Včera pro něj Ahmad mým jménem poslal - jak na tom Ahmad je, povedla se operace? Doufám, že ten blázen neumře; jeho znalosti by se mi ještě nějaký čas hodily. Blázen, dal se načapat! Je to trouba, ale tenhle pes ne. Když mu dám Mžitrika, pomůžu mu ještě v Ázerbájdžánu a slíbím své přátelství do budoucna, dostanu Erikkiho z té pasti ven. Proč bych to dělal? Protože ho Ázáde miluje? Je bohužel sestrou chána všech Gorgonů a tohle je problém chánův, ne bratrův. Erikki ohrožuje mě i ji. Je to nebezpečný muž s krví na rukou. Domorodci, ať už to jsou Kurdové, nebo ne, se budou chtít pomstít - dá se to čekat. Nikdy pro ni nebyl vhodný partner, ale má ho ráda, pořád ještě s ním je šťastná - jenomže nemají žádné děti - a on teď v Íránu nemůže zůstat. To nejde. V žádném případě tu nemůže zůstat. Nemůžu mu zajistit ochranu na dva roky, když Azádě přísahal před Bohem, že tu nejméně dva roky zůstane - jak chytré od mého otce, že mi nad ním dal moc. Jestli Erikkiho z té pasti dostanu, ona s ním jít nemůže. Za dva roky se přihodí mnoho věcí. Ale jestliže pro ni není dobrý, proč ho potom zachraňovat? Proč ho nenechat trpět za zradu? Krást náš majetek je přece zrada.

572 james clavell

"Tohle je příliš složité a vážné, než abych mohl hned odpovědět," poznamenal diplomaticky. "Vy na nic odpovídat nemusíte. Jasnosti. Jen kapitán Jokkonen. Pokud vím, je stále tady." "Doktor mu doporučil odpočinek."

"Možná byste pro něj mohl poslat, Jasnosti."

"Muž vašeho postavení a vzdělání jistě chápe, že v Ázerbájdžánu platí jistá pravidla cti a pohostinnosti. Je můj švagr. I SAVAMA nepochybně zná pojem rodinné cti." Oba věděli, že se jedná o zahajovací gambit při delikátním jednání - delikátním, protože žádný z nich si nechtěl SAVAMU pohněvat, ani jeden zatím nevěděl, jak daleko jít nebo jestli je vhodné jednat mezi čtyřma očima. "Předpokládám, že o... o této zradě ví hodně lidí?" "Tady v Tabrízu v tuto chvíli jen já, Jasnosti." Příhodně zapomněl na Armstronga, kterému ráno, potěšen vlastní chytrostí, dálnopisem sděloval: "Čubčí syn Hakím absolutně nemá možnost nám ho vydat, Roberte. Bude muset smlouvat. Hravě usmlouvám Fina za Mžitrika. Ten krvežíznivý finský maniak může až dostaneme, co chceme po západu slunce odletět. Pak ho cinknem." "Co když Hakím chán nebude souhlasit, nebude chtít nebo nebude moci dodat Mžitrika?" "Když nebude chtít smlouvat, tak si

Erikkiho v každém případě vezmeme. Smršť brzy krachne a já bych ho mohl použít, abych z nich vyrazil různé ústupky představuje rukojmí letounů v hodnotě dobrých devíti milionů dolarů... nebo bych ho možná mohl nechat domorodcům jako mírovou ratolest... Skutečnost, že je Fin, mi hraje do ruky. Můžu tvrdit, že je spolčený s Rákoczym a KGB, a způsobit Sovětům různé problémy. A CIA taky, co? I M 16!" "CIA ti nikdy nic neudělala. M 16 taky ne."

"Inšá Alláh. Do toho se nepleť, Roberte. Erikki a chán, to jsou vnitřní záležitosti Íránu. Neriskuj krk, nevměšuj se. S tím Finem bych z nich vyrazil hodně." Jenže tak, abych z toho měl prospěch já, ne SAVAMA, pomyslel si Haše-mí a usmál se. Zítra nebo pozítří se vrátíme do Teheránu a mí assasíni tě budou v noci sledovat a pípaf, sfouknou tě jako svíčku. "Jestli Hakím vydá Erikkiho, jeho sestra ho ztratí a nedá mu klid. Myslím, že půjde na hranici s ním." "To může."

Hašenu si vybavil, jakou radost při tom pocítil, a teď to bylo dokonce ještě lepší - Hakím chán je neklidný. "Jistě to chápete. Jasnosti. Musím na ten dálnopis odpovědět co nejdřív," tetelil se přesvědčením, že ho má v pasti. Hakím chán zvolil částečnou nabídku. "Zrada a spiknutí se musí důsledně trestat všude, kde se objeví. Nechal jsem urgentně poslat pro toho zrádce, kterého jste požadoval." "Ach. Jak dlouho bude Mžitrikovi trvat, než vám odpoví?"

"O tom vy máte asi lepší představu, ne?"

Hašemí zaslechl spodní tón a vynadal si za uklouznutí. "Divil bych se, SMRŠŤ 573

kdyby Vaše Jasnost dostala odpověď obratem," řekl s vybranou zdvořilostí. "Obratem," opakoval. "Kdy?"

"Do čtyřiaadvaceti hodin. Jasnosti. Osobně nebo po kurýrovi." Viděl, že si chán s bolestným výrazem poposedl, a přemýšlel, jestli má naléhat, nebo ne. Bolest rozhodně nebyla předstíraná. Doktor mu dal podrobnou diagnózu chánových zranění stejně jako jeho sestry. Aby se pojistil, požádal doktora, ať dnes večer dá Erikkimu nějaké silnější sedativum, čistě pro případ, že by se přece jen pokusil uniknout. "Čtyřiaadvacet hodin vyprší v sedm večer, plukovníku."

"V Tabrízu je tolik co dělat. Jasnosti, zejména když uvážím vaše rady z dnešního rána, že do té doby na ten dálnopis nebudu mít čas." "Zničíte doupata levičáckých modžáhedů?"

"Ano, Jasnosti," teď, když máme vaše svolení a záruku, že nedojde k žádné odvetě ze strany Túde - chtěl dodat, ale zavrhl to. Nebuď hloupý, tenhle mladík to nehraje na tři strany jako Abdolláh, kéž se navěky smaží v pekle. S tímhle se jedná snáz - pokud člověk má v ruce lepší karty a nebojí se, když je to nutné, ukázat trumf. "Bylo by nepříjemné, kdyby kapitán nemohl... nemohl dnes večer k výsledku." Hakím chán přivřel oči před zbytečnou hrozbou. Jako bych ti nerozuměl, ty nevychovaný čubčí synu. "Souhlasím." Ozvalo se zaklepání na dveře. "Dále." Vešla Azáde. "Promiňte, Jasnosti, že ruším, ale říkal jste, že vám mám připomenout, až bude čas jet do nemocnice na rentgen. Zdravím vás, plukovníku. Mír s vámi." "I s vámi, Jasnosti." Jsem rád, že ta krása bude brzy ukryta pod čádorem, pomyslel si Hašemí. Svedla by i ďábla, natož nevzdělané íránské burany. "Prosím, vraťte se v sedm, plukovníku. Budu-li něco vědět dřív, pošlu pro vás. Spolehněte se." "Děkuji, Jasnosti."

Zavřela za ním dveře. "Jak ti je, Hakíme, miláčku?"

"Mizerně. Hrozně to bolí."

"Musíš ještě s plukovníkem mluvit?"

"Ano. To nevadí. Jak je Erikkimu?"

"Spí." Byla veselá. "My tři máme takové štěstí."

centrum tabrízu. 16.06 HODIN. Robert Armstrong zkusil s neutrálním výrazem ve tváři spouštět malé automatické pistole. "Co se chystáš dělat?" vyzvídal Henley, kterému se ta pistole vůbec nelíbila.

Byl také Angličan, ale mnohem menší, s mrožím knírem a brýlemi. Seděl v neuspořádané kanceláři s obrazem královny Alžběty. "Raději se neptej. Ale n'boj. Jsem polda, vzpomínáš? Tohle je jen pro případ, kdyby si na mě nějaký zlosyn troufl. Můžeš předat tuhle zprávu Jokkonenovi?"

874 james clavell

"Nemůžu jít do paláce bez pozvání, co mám, kčertu, říct?" Stáhl obočí. "Hakíme cháne, moc mě mrzí, kamaráde, ale potřebuji! mluvit s tvým švagrem a vyřídit mu, aby zdrhnul z Íránu soukromým vrtulníkem." Vtipkování ho přešlo. "V plukovníkovi se mýlíš, Roberte. Nemáme žádný důkaz, že je vinen Talbotovou smrtí." "Kdybyste ho měli, nepřiznáte to," vyjel Armstrong, rozzlobený sám na sebe, že se neudržel, když Henley začal mluvit o "nehodě". Jeho hlas znovu zaskřípal: "Proč jste, kčertu, čekali až do dneška, než jste mi řekli, že Talbot vyletěl do povětří? Propána, vždyť už to je dva dny!" "Já o politice nerozhoduju, já jen doručuju vzkazy a stejně jsme o tom slyšeli právě teď. Kromě toho, nebyl jsi k sehnání. Každý myslel, že jsi utekl, naposledy tě viděli nastupovat na britské letadlo do Al Šargázu. Sakra, už týden máš příkaz vypadnout, a pořád jsi tady, nemáš žádný úkol, o kterém bych věděl, a ať už ti jde o cokoli, laskavě odtud zmiz, protože jestli tě chytí a dají ti třetí stupeň, tak spousta lidí bude vidět rudě." "Nesmím je zklamat." Armstrong vstal a oblékl si starý trenčkot s kožešinovým límcem. "Brzy nashle." "Kdy přesně?"

"Až budu chtít." Jeho rysy ztvrdly. "Nejsi můj šéfa kdy a kam jdu, je moje věc, ne tvoje. Ty jen pořádně dohlídni na to, ať je má zpráva, dokud ji nepošleš diplomatickou poštou do Londýna, uložená v trezoru. A drž tu svou nevymáchanou pusku hezky zavřenou." "Obvykle nejsi takový hrubián a citlivka. Co tě, hergot, žere, Roberte?" Armstrong sešel po schodech ven, do obličeje ho udeřil studený vzduch. Bylo zataženo a podle předpovědi mělo sněžit. Kráčel po přeplněné ulici, kolemjdoucí a obchodníci u stánků si ho nevšimli v domnění, že je Sovět, a starali se o své věci. Dával pozor, jestli ho někdo nesleduje, ale přitom přemýšlel, jak se vypořádat s Hašemím. Nebyl už čas radit se s nadřízenými, ani po tom netoužil. Potřásli by hlavami: "Dobrý bože, náš přítel Hašenu? Poslat ho na věčnost jen pro podezření, že odstranil Talbota? Nejdřív potřebujeme důkazy..." Důkazy nebudou nikdy a oni v životě neuvěří v existenci skupiny 4/a ani tomu, že Hašemí se považuje za novodobého Hasana ibn as-Sabbáha. Ale já vím. Nejásal snad nad smrtí generála Džanana? Teď může políčit na ještě větší ryby. Třeba na Pahmúdího nebo celý revoluční výbor, ať už v něm je kdokoli - jestlipak už si je vytipoval? Nedivil bych se, kdyby šel po samotném ímámovi. Člověk nikdy neví. Ale ať už je to jak chce, za Talbota zaplatí - až dostaneme Petra Olega Mžitrika. Bez Hašemího nemám šanci ho chytit a jen on může prozradit zrádce, kteří operují ve Whitehallu, Philbyho šéfy, čtvrtého, pátého a šestého muže - ve vládě, M 15 nebo v M 16. Nebo ve všech třech. Vztek s ním lomcoval, rozbolela ho hlava. Tolik dobrých chlapů zrazeno. Dotek automatické pistole ho potěšil. Nejdřív Mžitrik, usoudil, pak Hašemí. Zbývá jen rozhodnout kdy a kde. SMRŠŤ

875

bahrajn - MEZINÁRODNÍ LETIŠTĚ. 16.24 HODIN. Jean-Luc telefonoval z Mathiasovy kanceláře. "... Ne, Andy, taky nic nemáme." Podíval se na Ma-thiase a s vážnou tváří mu ukázal palec otočený k zemi. "Charlie je bez sebe," mračil se Gavallan. "Právě jsme spolu mluvili. Je to hanba, ale nemůžeme dělat nic než čekat. Jako s Duboisem a Fowlerem." Jean-Luc slyšel v Gavallanově hlasu nesmírnou únavu. "Dubois se objeví - koneckonců je to Francouz. Mimochodem, řekl jsem Charliemu, jestli... až," rychle se opravil, "až přistane Tom Lochan a Freddy Ayre, ať jim vyřídí, aby jeli tankovat do Dželetu, Mathias tam osobně umístil rezervní palivo. Sem ne, leda by byli v tísní. Andy, měl bys zavolat Charliemu a zapůsobit na něj svou autoritou. Neraď bych riskoval další

konfrontaci -bylo to jasné varování, ať letíme pod britskými značkami, nebo ne. Pořád nechápu, jak se nám podařilo propasírovat tudy Rudiho, Sandora a Taťku. Jsem si jistý, že od této chvíle zadrží všechny iránské značky i posádky - a příště už lak na nových značkách a doklady zkontrolují." "Dobře. Hned mu to řeknu. Jean-Lucu, ty už se nemusíš vracet do Al Šargázu, zítra můžeš letět rovnou do Londýna a pak do Aberdeenu, co? Dokud se to všechno nesrovná, chci tě zaměstnat u Severního moře. Souhlasíš?" "Dobrý nápad. Budu se v pondělí hlásit v Aberdeenu," spěchal Jean-Luc s odpovědí, aby si zajistil volný víkend. Man Dieu, zasloužil jsem si ho, pomyslel si. "Už Rudi dorazil?" "Ano, v pohodě. Všichni tři dosedli. Voss a Willi taky. Scrag je v pořádku, Erikki je mimo nebezpečí, Vévoda se hojí pomalu, ale jistě... nebýt Duboise a Fowlera, Maca, Torna a jejich posádky... tak jásám! Už musím končit, ahoj." "Au revoir." Zakabonil se vztekle na Marhiase: "Merde, přeřadil mě k Severnímu moři." "Merde."

"Jaké má číslo Alitalia?"

"Dvacet dva jedenáct třicet čtyři. Proč?"

"I kdybych mel zainteressovat samotného papeže, letím zítra ráno do Říma a odtud do Nice - musím vidět Marie-Christine, děti a dát si něco slušného k jídlu. Espece de con na Severní moře!" Ustaraně se podíval na hodiny. "Espece de con na tohle čekání! Kde jsou naši kovízští ptáci?" kuvajt - NEDALEKO POBŘEŽÍ. 16.31 HODIN. Výstražné červené světýlko na pa-livoměru se rozsvítilo. Mciver i Vazírí si ho okamžitě všimli a zakleli. "Kolik zbývá, kapitáne?" "Při tomhle zatraceném větru moc ne." Byli deset stop nad vlnami. "Jak je to ještě daleko?"

"Moc ne." Mciver byl vyčerpaný. Vítr zesílil skoro na pětatřicet uzlů a on dvěstědvánáctku přímo hýčkal, aby ušetřil palivo, ale v tak nízké výšce moc dělat nemohl. Viditelnost byla bídná, ale jak se blížili k pobřeží, zatažená obloha

876" james clavell

se rychle protrhávala. Podíval se na Ayrea, ukázal na přístrojovou desku a obrátil palec k zemi. Ayre přikývl. Jeho výstražné světlo ještě nesvítilo. Teď už ano. "Doprdele," ulevil si Ayreův mechanik Kýle. "Za pár minut sedíme na širém moři jak pitomé kachny." "Bez obav. Jestli Mac nezavolá Kuvajt hodně brzy, udělám to sám." Ayre upíral oči nahoru, zdálo se mu, že zahlédl stíhačky, ale byli to dva mořští rackové. "Kristepane, na chvíli..." "Ti parchanti by si snad netroufli pronásledovat nás až sem, nemyslíš?" "Nevím." Po celou dobu, kdy opustili pobřeží, hráli si s dvěma stíhačkami na schovávanou. Když se kolem Chárku plížili těsně nad mořem, ozvalo se ve sluchátkách: "Vrtulníky letící nelegálně ve směru 275 stupňů, vystupte do výšky jednoho tisíce a zůstaňte tam - vystupte do jednoho tisíce a zůstaňte tam." Radarová kontrola z Chárku. Na okamžik strnuli, pak Mciver mávl na Ayrea, aby letěl za ním, otočil se o devadesát stupňů severně od Chárku a letěl ještě níž. Za pár minut jim ze sluchátek znělo fársí z vojenských stíhaček. "Dávají jim naše souřadnice, kapitáne," vyděsil se Vazírí. "Dostali příkaz připravit se k palbě... teď hlásí, že jsou připraveni...", chrлил zprávy. "Tady Chárk! Vrtulníky, letící ilegálně na kursu 270, vystupte do jednoho tisíce a zůstaňte tam. Jestli neposlechnete, budete sestřeleni; opakuji - budete bezpodmínečně sestřeleni..." Mciver sundal ruku z řídící páky a promnul si hrud'. Bolest se zase vracela. Pak se s tvrdošíjnou umíněností držel dál kursu, zatímco Vazírí mu překládal; "... Jejich velitel říká, aby letěli za ním... teď krajní hlásí, že je připraven k palbě... jak je v tomhle hnoji máme najít... zpomalují... nechci je minout... Kontrolor říká: 'Potvrďte připravenost k palbě.' ... Ježíši, potvrzují a za chvíli se s nimi určitě srazíme." Stíhačky vyrazily z mrakové clony proti nim, ale byly víc vpravo a padesát stop nad nimi a zmizely. , Kristepane, viděli nás?" "Ježíši, kapitáne, já nevím, ale tihle parchanti mají hledáčky citlivé na teplo." Mdverovo srdce bušilo o závod. Pokynul Ayreovi a klesl ještě níž, těsně nad vodu, aby lovce setřásl. "Proboha, Vazírí, co říkají?" "Piloti nadávají..."

jsou ve dvou tisících, rychlost dvě stě uzlů... jeden říká, že v té polívce kolem nejsou žádná oka a strop je asi čtyři sta... těžké vidět na povrch... Kontrolor chce, aby letěli k mezinárodní hranici a postavili se mezi ni a ty piráty... Proboha, piráty? Budte mezi nimi a Kuvajtem... dávejte pozor, kde jsou oblaka řidší... schovejte se ve dvou tisících..." Co dělat? bleskově uvažoval Mciver. Minout Kuvajt a zamířit přímo k Dže-letu? To nejde - s tímhle větrem to nedokážeme. Vrátit se nemůžeme. Takže zbývá Kuvajt a musíme doufat, že je oblafneme. Na mezinárodní hranici byly mraky dostatečně husté na to, aby je skryly. Ale stíhačky tam někde čekají a dávají pozor, až bude mezi mraky okno nebo až prořídnou, případně až si vrtulníky budou myslet, že je to v suchu, a vyšplhají SMRŠT

877

do patřičné výšky. Asi čtvrt hodiny bylo na vojenské frekvenci ticho. Slyšeli kontrolory z Kuvajtu. "Vypnu jeden motor, abych šetřil plyn," rozhodl Mciver.

"Mám zavolat Kuvajt, kapitáne?"

"Ne, udělám to sám. Běž zpátky do kabiny a připrav se, že se budeš muset schovat. Podívej se, jestli tam jsou nějaké plovací vesty. Měly by být ve skříňce. Sundej uniformu a připrav si Mae Westovou." Vazírí zbledl: "Půjdeme do vody?"

"Ne. To je jen kamufláž pro případ, že by nás prohlíželi," lhal Mciver, který nečekal, že doletí na pobřeží. Hlas měl klidný a hlavu taky, ale údy jako z olova. "Jaký máme plán, až přistaneme, kapitáne?"

"Jak se to vyvrbí. Máš nějaké papíry?"

"Americkou a íránskou licenci operátora. Na obou je, že jsem příslušník íránského vojenského letectva." "Buď schovaný, nevím, co se stane... ale doufejme."

"Kapitáne, mohli bychom už z téhle díry šplhat nahoru, nemusíme pokoušet osud," poznamenal Vazírí. "Už jsme za hranicí." Mciver se rozhlédl. Mraky i opar rychle řídly, nemají se kam schovat. Rudě varující světélko jako by vyplňovalo celý prostor. Vyšplhat, jo? Vazírí má pravdu, nemusíme pokoušet osud, pomyslel si. "V bezpečí jsme jen na zemi," pronesl nahlas. "To víš sám." VĚŽ NA LETIŠTI V KUVAJTU. 16.38 HODIN. Velká místnost byla zaplněná. Několik britských a kuvajtských kontrolorů, nejlepší moderní vybavení. Dálnopisy a telefony, všechno účelné. Vešel Charlie Pettikin. "Chtěl jste se mnou mluvit, pane?" zeptal se nejistě kontrolora ve službě, podsaditého Ira s kvetoucím obličejem a na hlavě se sluchátky, která měla úzký mikrofon a odposlech jen na jedno ucho. "Ano, chtěl, kapitáne Pettikine." Hovořil stroze a Pettikinova úzkost dosáhla obrovských rozměrů. "Jmenuju se Sweeney." Jako ukazovátko použil tužku. Na okraji obrazovky radaru ve vzdálenosti asi dvaceti mil byl malý světélkující bod. "Vrtulník, nejspíš dva. Právě se objevily a ještě se nehlásily. Jak jsem slyšel, vy dva čekáte, dva britské piloty, kteří tu chtějí tranzit. Je to tak?" "Ano," Pettikin měl chuť zajásat, že konečně je jeden nebo oba v systému -při tomhle kursu letí zjevně z Kovízu a moc dobře si uvědomoval, že zdaleka nemají vyhráno. "Máte naprostou pravdu." V duchu se pomodlil. "Možná to nejsou oni. To je ďábelsky podivný kurs. Blíží se od východu, a měly by letět z Anglie." Pettikin ani nemukl. "Dejme tomu, že patří vám. Jakou by měly mít značku?" Byl na rozpacích. Kdyby mu dal jejich nové britské značky a oni se ohlásili íránskými - což by správně měli udělat, budou mít průsvih. Až vrtulníky přistanou, budou jejich původní značky vidět - kontroloři si jich nemohou

878 james clavell

nevšimnout. A kdyby Sweeneymu nahlásil značky íránské... tak ohrozí celou akci. Ten hajzl tě chce nachytat, pomyslel si a bylo mu nanic. "Bohužel," omlouval se zkroušeně, "nevím, nemáme zrovna

nejlepší administrativu. Je mi líto." Telefon na stole měkce zavrňel. Sweeney jej zvedl. "Ano, ano, veliteli?... Ano... zatím ne. Domnívám se, že jsou dva... ano, souhlasím. Ne, teď je pěkně. Střídá se to tu... ano, jak si přejete." Zavěsil a znovu upřel oči na obrazovku. Pettikin k ní taky nejistě vzhlédl. Zdálo se, že ten veledůležitý bod se nehýbá. Sweeney přepnul na maximální rozsah, takže obrazovka ukazovala Záliv do hloubky, na západ až ke kuvajtské hranici s Irákem, na severozápad hranici Iráku s Iránem, všechno se zdálo blízko. "Tehle rozsah bude teď vhodnější, už je to dobře vidět. Je tu spousta vojenských základen se stíhačkami," poznamenal nepřítomně a tužkou píchl směrem k Ábádánu, k hranici tvořené řekou Satt-al--arab. Pak se tužka posunula do Zálivu po hranici Kovízu s Kuvajtem a zůstala trčet nad světélkujícím bodem. "Tady máte ty vrtulníky, pokud jsou dva a pokud jsou vaše." Hrot tužky se posunul kousek na sever, kde se rychle pohybovaly dvě tečky. "Stíhačky. Nejsou naše, nicméně v naší oblasti." Zvedl oči a Pet-tikina zamrazilo. "Bez pozvání a bez povolení, takže nepřátelské." "Co tu chtějí?" zeptal se, teď už jistý, že muž si s ním pohrává. "To bychom všichni rádi věděli, vážně." Jeho hlas nebyl přátelský. Tužkou ukázal další dvě tečky, pohybující se v kuvajtském vojenském pásmu. "Tyhle jsou naše, jdou se porozhlédnout." Podal Pettikinovi volné sluchátko a zapnul přijímač. "Tady Kuvajt: Vrtulníky letící ve směru 274 stupňů, jaká je vaše značka a parametry?" Trpělivě otázku opakoval. Pak Pettikin rozeznal Mciverův hlas: "Kuvajte, tady je vrtulník... rady je vrtulník BostonTango s vrtulníkem HotelEcho, žádáme tranzit, cílem je Al Sargáz, letíme z šesti set na sedm set." Nahlásil jen poslední dvě písmena iránských značek a vynechal předponu EP označující Írán. Sweeney kupodivu hlášení přijal. "Vrtulníky BostonTango a HotelEcho, hlase se znovu v krajovém pásmu." Soustředil se na dva nepřátelské body, které se k vrtulníku rychle přibližovaly, a obkreslil je na skle tužkou. "Letí přímo na ně," zamumlal. "Jsou od sebe deset mil." Mciverův hlas ve sluchátkách: "Kuvajte, prosím, potvrďte krajové pásmo. Žádáme o přímé přistání, nemáme palivo." "Povoluje se, ohlaste se." Pettikin slyšel strohý oficiální tón a v duchu úpěl. Sweeney si začal něco pobrukovat, starší kontrolor, Kuvajtán, vstal tiše od stolu a stoupl si za ně. Pozorovali dráhu dvou svítících bodů a nevnímali je jako světélka, ale dvě nepřátelské stíhačky, zatímco pomalejší kuvajtské byly stále ještě daleko a vrtulníky trčely bezmocně mezi nimi. Teď nepřátelská letadla téměř splynula s vrtulníky, otočila se a zamířila směrem na východ zpátky přes Záliv. Muži zadrželi dech. Než rakety dosáhnou cíle, chvíli to trvá. Vteřiny mýjely. Echa vrtulníku nepřestávala svítit. Kuvajtské stíhačky se otočily k domovu. Sweeney přepnul kanál a poslouchal hovor v arabštině. Podíval se na staršího kontrolora a něco SMRŠŤ

579

mu arabsky řekl. Muž odvětil: "Insa Alláh, "pokývl Pettikinovi a pomalu odešel z místnosti. "Naše stíhačky hlásí, že nic neviděly," oznámil Sweeney bezbarvým hlasem. "Jen dva vrtulníky, dvěštdvanáctky. Jinak nic." Vrátil se ke svému pultu, ohlášená letadla dostala povolení ke startu nebo přistání, pak si zvětšil obraz. Vrtulníky byly v dostatečné vzdálenosti od moře, ve srovnání s drahami přilétajících a odlétajících stíhaček se samozřejmě zdálo, že se přibližují nekonečně pomalu. Mciverův hlas přehlušil vše ostatní. "Pan-pan-pan! Kuvajte, tady je vrtulník BT a HE, pan-pan-pan." Volání o pomoc umlklo těsně před dosažením nejvyššího stupně Mayday. "Povolujeme přistát na plošině pláže Mesalí, před hotelem přímo před vámi - budeme je informovat a pošleme vám palivo. Potvrzujete?" "Roger, Kuvajte, děkujeme. Víím, kde je ten hotel. Prosím, informujte kapitána Pettikina." "Wííco, okamžitě." Sweeney zvedl sluchátko a poslal na stanoviště jejich záchrannou helikoptéru, k hotelu hasičský vůz a natáhl ruku, aby mu Pettikin vrátil sluchátko. Podíval se na dveře a naznačil, ať jde blíž. "Teď mě dobře poslouchajte," zasyčel. "Vy jim pojedete naproti, doplníte palivo, vyřídíte jim celní a pasové formality jestli se vám to podaří a u všech dábů dostanete je z Kuvajtu během pár minut, nebo vy i vaši .důležití" přítelíčkové budete v base a dobře vám tak! Panenko na nebesích, jak se opovažujete ohrožovat Kuvajt takovými šílenými kousky proti iránským fanatikům, kteří mají prst na spoušti? Nutíte poctivé lidi, aby kvůli vám

riskovali svou práci. Kdyby byl sestřelen jeden z vašich vrtulníků... byla to z pekla klika, že k tomu nedošlo, tak jsme měli mezinárodní konflikt!" Sáhl do kapsy a prudce vrazil Pettikinovi do ruky kus papíru. "Čtěte, pak to hodte do záchodu." Otočil se zády a šel k telefonu. Pettikin s třesoucími se koleny opustil místnost. Podíval se na papír. Dálnopis z Teheránu. Ne fotokopie. Originál. Můj bože! Vypadá to, že ho Sweeney zadržel a kryje nás! Ale neříkal: "Vyřídíte jim celní a pasové - jestli se vám to podaří?"

hotel NA PLÁŽI mesalí. Malý cisternový vůz s Genny a Pettikinem na palubě zabočil z pobřežní silnice a do rozlehlých hotelových zahrad s puštěnými vodotrysky. Přistávací plošina byla na západ od obrovského parkoviště pro motorová vozidla. Hasičský vůz čekal. Genny s Pettikinem, který s sebou měl malé rádio s VKV, vyběhli z auta a upírali zrak do neprůhledného oparu nad mořem. "Mácu, jak mě slyšíš?" Už slyšeli hučet motory, ale ještě je neviděli. "Dvě na pět, Charlie... příliš mnoho výbojů... ale já... "reddy, jdi na plošinku, já přistanu vedle." Praskání. "Támhle jsou!" křičela Genny. Dvěštedvanáctky se vynořily z oparu ve výšce asi šesti set stop. Ach Bože, pomoz jim dolů... "Vidíme tě, Mácu, máme tu hasiče, všechno bude v pořádku." Ale věděl, že

880 james clavell

jsou v průšvih, s tolika lidmi okolo se značky měnit nedají. Jeden motor vynechal a zakašlal, nevěděli který. Další zakašlání. Ayre suše přikázal: "Drž se vedle mě, jdu na plošinu."

Levá dvěštedvanáctka se oddělila a začala ztrácet výšku, postupujíc dopředu za prskání motoru. Hasiči se připravili. Mciver tvrději udržoval směr a výšku, aby měl co největší šanci, kdyby mu chciplý motory. "Doprdele," zanačoval bezděčně Pettikin, když viděl, jak se Ayre příliš rychle rychle řítí dolů, ale pak dostal z motorů maximum a posadil se. Teď začal s nouzovým přistáním Mciver proboha, proč je tam sám a kde je, kčertu. Tom Lochart - už neměl na vybranou, musel přistát, přestože nebylo dost místa na manévrování. Nikdo ani nedýchal. Lyže se dotkly země a v ten okamžik motory zhasly. Hasičský vůz, spojený vysílačkou se základnou, hlásil: "Nouzové přistání skončilo," a začali se balit. Pettikin mohutně potřásl Mciverovi rukou a hnal se k Ayreovi. Genny stála vedle Mdverových otevřených dveří kokpitu a rozzářeně se usmívala. "Ahoj, Duncane," odhrnula si vlasy z očí. "Měl jsi hezkou cestu?" "Nejhorší ze všech. Gen," snažil se usmát, ale ještě to nešlo. "Abych řekl pravdu, už nikdy nechci letět sám, tak na to dohlídni! Pořád ještě budu muset kontrolovat Scraga - ale jen jednou za rok!" Zasmála se a chtěla ho krátce obejmout, ale přitiskl ji k sobě. Byl šťastný, že ji vidí, cítil, jak ji miluje, byl rád, že stojí na zemi, pasažér je v pořádku, letadlo v pořádku. Bylo mu do breku. "Jak se máš, láske?" To ji rozplakalo. Neřekl jí tak už měsíce, možná roky. "Vidíš, co děláš?" Odtáhla se od něj, našla kapesník a pak mu dala pus. "Zasloužíš si whisky se sodou. Dvě velké!" Teprve teď si všimla, jak je bledý. "Jsi v pořádku, Duncane?" "Ano, myslím, že ano. Mám trochu šok." Podíval se přes ni na Pettikina, vzrušeně hovořícího s Ayrem, palivo už se čerpalo do nádrží. Z dálky se blížilo oficiálně vyhlízející auto. "Co ostatní, co se děje?" "Všichni jsou v pořádku - až na Marka Duboise a Fowlera Joinese. Pořád nezvěstní." Řekla mu vše, co věděla o Stárkovi, Gavallanovi, Scraggerovi, Rudim a jeho lidech. "Newbury měl fantastickou zprávu: Eriki a Ázáde jsou v pořádku v paláci, její otec je mrtev a chánem je teď Ázádin bratr." "Páni, to je skvělé! Takže jsme to zvládli, Gen! Dokázali jsme to!" "Ano, to ano - do háje s tím větrem," odfoukla pramínek vlasů. "Andy a ostatní si myslí, že Dubois má dobré vy-" Náhle zmlkla, pocit štěstí se vypařil. Uvědomila si, co není v pořádku. Prudce se otočila a pohlédla na druhou dvěštedvanáctku. "Tom? Kde je Tom Lochart?" jižně OD teheránu. 17.10 HODIN. Opuštěný

naftový pramen a čerpací rta-nice ležely v holých kopcích asi sto mil od Teheránu. Dvěšestka parkovala vedle pumpy, Lochart si sám ručně natankoval nádrž, už byl skoro hotovy. Byla to příležitostná pumpa pro vrtulníky v této oblasti a vedla sem přípojka SMRŠT881 od hlavního severního potrubí. V normálních dobách tu byli trvale íránští údržbáři, v nahrubo sbité chýši bylo pár lůžek pro přenocování v případě, že někoho chytne jedna ze zdejších bouří. Původní britští majitelé to pojmenovali "Darcy 1908" na počest Angličana, který jako první objevil v tom roce v Íránu naftu. Patřilo to IranOilu, název pietně nechali a uchovávali tu plné nádrže s palivem. Zaplatěpánbu za to, pomyslel si unavený Lochart. Na zadní sedadlo hodil dvě prázdné padesátigalonové nádrže. Na pobřeží se cestou z Íránu dalo sehnat dost paliva a Sahrazád ho může za letu přečerpat. "Teď máme šanci," řekl si nahlas a byl rád, že ví kde přistát, kd° bezpečně zaparkovat a jak se vplížit do Teheránu. Byl plný sebedůvěry, bavilo ho plánovat, přemýšlel, co poví Mašangovi, zvažoval, na co si má dát pozor co má udělat Sahrazád a jak utečou. Musí přece existovat nějaký způsob, jak by dostala své zákonné dědictví, které jí dodá pocit nezbytné jistoty... Nádrže přetekly. Vynadal si, že nedával pozor, pečlivě je uzavřel a očistil. Byl hotov, nádrže na zadním sedadle plné, čerpadlo zavřené. V jedné z chýší objevil několik plechovek hovězího. Jednu zhltl - nedalo se jíst a pilovat současně, leda levou rukou, ale byl v Íránu příliš dlouho na to, aby to dělal - a hodil do sněhu vychladit plechovku piva. Trochu ho upil. V sudu s vodou prorazil led a postříkal si obličej, aby se osvěžil, napít se neodvažoval. Strnisko na bradě škrábalo a šustilo, znovu zaklel. Rád by pro ni vypadat co nejlíp. Vzpomněl si, že v báglu má holicí strojek. Našel ho. "Můžeš se oholit v Teheránu," navrhl svému obrazu v okně kabiny a už si přál být pryč. Ještě se rozhlédl kolem. Nic než sníh a skály, v dálce silnice z Kommu do Teheránu. Nebe bylo zatažené, ale clona ležela vysoko. V oblacích nad ním kroužili nějakí ptáci. Supové. Mrchožrouti, pomyslel si a zapnul pás. teherán - DŮM bakravánových. 17.15 HODIN. Dvířky ve venkovní zdi vyšly dvě ženy zahalené v čádorech a závoji. Sahrazád a Džárí nebyly k poznání. Džárí zavřela dveře a rychle cupitala za paní, která, proplétajíc se mezi chodci, energicky kráčela po chodníku. "Princezno, počkejte... není spěch." Sahrazád nezpomalila, dokud neodbočila za roh. Tam se zastavila a netrpělivě čekala. "Džárí, půjdu teď sama. Nevracej se domů, sejdem se v půl sedmé v kavárně, víš v které, počkej na mě, kdybych se zdržela." "Ale princezno...", nemohla téměř mluvit, "co Excellence Mašang? Řekla... řekla jste mu, že jdete k doktorovi, a teď -" "Mezi půl sedmou a sedmou v kavárně, Džárí!" Sahrazád rychle seběhla ulicí, riskantně se vrhla přes silnici, aby se ztratila služce, která se pustila za ní, zašla do postranní uličky, do další a brzy byla volná. "Nevezmu si toho strašného člověka, ne a ne!" potvrzovala si hlasitě. Mašang jí své děsivé rozhodnutí oznámil v poledne při obědě. Před hodinou přišla na návštěvu její nejlepší přítelkyně a ptala se, jestli je to pravda; všude se

882

james clavell

povídá, že se provdá do rodiny Farazánových: "Je toho plné tržiště, drahá Šahrazád, jdu ti hned blahopřát." "Můj bratr má, až mě rozvedou, hodně plánů," prohodila ledabyle. "Mám spoustu nápadníků." "Ovšem, ovšem, ale taky se povídá, že věno, které Farazánovi nabídl, už bylo schválené." "Tak? Vidíš, jak lidi lžou. Já to slyším poprvé!"

"Opravdu? To je strašné. Taky se šušká, že svatba bude už příští týden a tvůj... tvůj nastávající se prý chvástá, jak Mašanga, pokud jde o svatební dar, převezl." "Ze by někdo převezl Mašanga? To se nemůže stát!"

"Hned jsem si říkala, že to je nesmysl! Věděla jsem to! Jak by sis mohla vzít starého Posrance Dárjůše, šáha nočních odpadků?" Kamarádka se upřímně rozesmála. "Chudinko, co by sis počala?"

"Co na tom záleží," ječel na ni Mašang, když se mu o tom zmínila. "To je jen závist! Svatba bude, dnes večer ho pozveme na večeři." To se ještě uvidí, pomyslela si celá vzteklá. Možná se moc dobře bavit nebudou. Byla rozhodnutá. Rozhlédla se, kolena se jí třásla. Šla do bytu jeho přítele. Najde klíč schovaný ve výklenku nad schody, půjde dovnitř a podívá se pod koberec v ložnici, vyndá prkno, jak to dělal jeho přítel. Vezme si pistoli a granát - ještě že má čádor, který to dokonale schová - vrátí prkno i koberec na místo a půjde domů. Vzrušením nemohla dýchat. Ebráhím na mně bude pyšný, že jdu do bitvy boží. Zemřu mučednickou smrtí. Sám jel přece na jih, aby jako mučedník zahynul v bitvě se zlem! Bůh mu jeho levičácké poblouznění samozřejmě odpustí. Naštěstí mi ukázal, jak se puška nabíjí a odjišťuje, jak se zachází s granátem, musím vytáhnout pojistku a hodit granát na nepřátele islámu a volat přitom "Bůh je veliký, Bůh je veliký..." Pak je postřílím a ještě dnes večer odejdu do ráje, nejpozději zítra, celé město si šušká, že levičáci na univerzitě začali revoluci. My je vyřídíme, já a můj syn, ano, ve jménu Boha a Proroka, jehož jméno budiž pochváleno. My to dokážeme! "Bůh je veliký. Bůh je veliký..." Stačí vytáhnout pojistku, počítat do čtyř a hodit, přesně si pamatuj u, co říkal. kuvajt - PŘISTÁVACÍ PLOŠINA PŘED HOTELEM V mesalí. Mciver a Pettikin pozorovali dva úředníky, jeden z pasového oddělení, druhý z celnice. První bez zájmu zíral na doklady vrtulníků, zběžně je prohlédl a zeptal se na situaci v Íránu. Neptali se, odkud vrtulníky přiletěly. Teď už se zeptají, čekal neklidně Mciver i Pettikin. Mciver přemýšlel, jestli má nechat Vazíriho v úkrytu, ale nakonec se rozhodl, že ne. "Je mi líto, seržante, musíme to risknout." /" "Kdo je to?" zeptal se okamžitě úředník z pasového. Vazíriho pleť a strach hovořily samy za sebe. SMRŠŤ
553

"Radista," Mciver usiloval o neutrální tón.

Úředník se odvrátil a nechal Vazíriho stát, zpoceného v těžké, nepromokavé kombinéze s napůl nasazenou vestou. "Takže, kapitáne, vy myslíte, že v Teheránu dojde k převratu? K vojenskému převratu?" vyzvídal. "Nevím. Hodně se toho šušká. V anglických novinách píšou, že to je možné, dokonce pravděpodobné, a taky že v Íránu zavládlo jakési šílenství - něco jako teror francouzské nebo ruské revoluce, strašný chaos. Smím říct našim mechanikům, aby zatím provedli kontrolu?" "Ovšem." Muž počkal, než Mciver vydá příslušné pokyny, a pokračoval: "Doufejme, že se to šílenství nerozšíří přes Záliv, co? Nikdo na téhle straně Islámského zálivu si nepřeje žádné problémy." Použil tento termín, protože všechny státy v Zálivu nenáviděly název "Perský záliv". "Je to Islámský záliv, nemyslíte?" "Jistě, ovšemže je."

"Všechny mapy to budou muset změnit. Záliv je záliv, islám je islám. Nepatří jen sektě šiků." Mciver se snažil se být ve střehu, což ho vysilovalo. V Kuvajtu i dalších státech Zálivu bylo mnoho šiků. Mnoho a většinou byli chudí. Vládci a šejkové patřili zpravidla k sunnitům. "Kapitáne!" Celník něj kýval ze dveří kabiny dvěstědváctky zaparkované na plošině. Ayre a Vazíri čekali ve stínu, dokud prohlídka neskončí. Mechanici měli plné ruce práce s pozemní kontrolou. "Máte nějaké zbraně?" "Ne, pane - jen signální pistoli."

"Kontraband jakéhokoli druhu?"

"Ne, pane. Jen náhradní díly." Běžné otázky, které se budou opakovat, až je pustí na letiště. Konečně mu úředník poděkoval a propustil ho. Důstojník z pasového přistoupil s pasy k autu. Rádiový přijímač byl zapnutý a Mciver jasně slyšel pozemní kontrolu. Muž se zamyšleně podrbal na hlavě, zvedl mikrofon a něco arabsky povídal. To ho znepokojilo ještě víc. Šel ke Genny sedící opodál ve stínu. "Klídek," zašeptala. "Jak to jde?"

"Kdyby nás už, proboha, pustili. Na letišti budeme muset čekat další hodinu a ať visím, jestli vím, co mám dělat." "Už Charlie -"

"Kapitáne!" Úředník z imigračního jemu i Pettikinovi pokynul. Přistoupili k vozu. "Jedná se o tranzit, ano?" "Ano. Do Al Šargázu. S vaším svolením, odletěli bychom hned," řekl Mciver. "Pojdeme na letiště, vyplníme letový plán a odstartujeme, jak rychle to půjde. Je to v pořádku?" "Kam že letíte?" "Do Al Šargázu přes Bahrajn, kde budeme tankovat." Bylo mu čím dál tím hůř. Každému úředníkovi na letišti musí být jasné, že až do Bahrajnu nemůžou

884 james clavell

s palivem vydržet, i kdyby se otočil vítr, a všechna letiště, přes která teď poletí, patří Saudské Arábii, takže bude muset do letového plánu napsat některé z nich. Bahrajn, Abú Dabí, Al Sargáz, ty všechny dostaly dálnopisem zprávu, Kuvajt taky, a i když ji zatajili, v Saudské Arábii to bude jinak. Těžko se divit, pomyslel si Mciver a sledoval muže zkoumajícího íránskou registrační značku pod okny kokpitu. Vrtulníky dorazily pod íránskými značkami, do letového plánu bude muset vyplnit tytéž. K jeho překvapení sáhl muž do přihrádky ve voze a vyndal svazek formulářů. "Můžete vyplnit letový plán hned a já vám dám povolení do Bahrajnu. Zaplatíte mi regulační poplatek a já orazítkuju pasy, abyste kvůli tomu nemusel jezdit na letiště." "Cože?"

"Dáte mi letový plán hned teď a můžete odletět. Prosím, vyplňte to." Podal mu papíry. "Pak plán podepište a vraťte mi ho." Marně se snažil vyhnat z auta bzučící mouchy, zvedl mikrofon, okázale počkal, dokud Mciver s Pettikinem neodešli, a tiše mluvil do éteru. Kráčeli k cisterně a nemohli věřit svým uším. "Proboha, Mácu, myslíš, že vědí, oč jde, a pouštějí nás?" "Nevím, co si mám myslet. Nesmíme ztrácet čas." Vrazil mu do rukou formuláře a řekl podrážděněji, než chtěl: "Proboha, vyplň to, než si to rozmyslí Al Sargáz; když náhodou budeme muset nouzově přistát v Dželetu, je to náš problém. Už se do toho dej, ať padáme." "Jistě. Hned to bude."

Genny řekla: "Ty nepoletíš, Duncane, že ne?"

"Ne. Poletí Charlie."

Pettikin chvíli přemýšlel, vyndal klíč a peníze. "Tady je klíč od mého pokoje, Genny. Přines mi, prosím tě, věci, nemám tam nic důležitého, hlavně zaplatť účet a nasedni na nejbližší letadlo Biddle ti přednostně zařídí letenku." "Co tvůj pas a licence?"

"Ty nosím pořád u sebe, zbláznil bych se, kdybych je ztratil, a ještě stodola-rovku - nikdy nevíš, kdy můžeš potřebovat peníze na bakšiš." "Spolehni se, provedu." Posunula si tmavé brýle zpátky na nos a usmála se na manžela: "Co ty, Duncane?" Mciver si ani neuvedomil, že těžce vydechl. "Musím pokračovat, Gen. Netroufám si tady zůstat - pochybuju, že by mě nechali. Nechtějí mít žádné nepříjemnosti, touží vidět nám záda. Je to pochopitelné - kdo kdy slyšel, že by někoho zachraňovali na pláži? Jsme pro ně pořádná komplikace a ohrožujeme jejich stát. To se nedá popřít! Gen, udělej, co si Charlie přeje. V Dželetu natankujeme, změníme registrační čísla a budeme doufat, že to projde. Máš šablony, Charlie?" ujistil se. "Štětce, barvu, všechno." Ani nezvedl hlavu a pokračoval ve vyplňování formulářů. "Co s Vazírím?" "Dokud to půjde, patří k posádce. Napiš, že je radista. Žádná lež to není. SMRŠŤ

885

Jestli se na něj nevrhnou v Bahrajnu, tak v Al Sargázu určitě. Možná Andy něco vymyslí." "Dobrá. Vazírí je posádka. Hotovo."

"Bezva. Gen, Dželet je odtud kousek, Bahrajn taky a Al Sargáz jakbysmet. Počasí je dobré, za chvíli vyjde měsíc a noc by měla být jasná. Poslechni Char-lieho. Buď tam včas, abys nás mohla uvítat."

"Jestli letíte teď hned, potřebujete jídlo a nějaké pití," řekla nesmlouvavě. "Něco by tady mohli mít. Půjdu to zařídit, Charlie. Pojď se mnou, Duncane, potřebuješ se napít." "Můžeš mi nalít v Al Sargázu, Gen."

"S tím počítej, ale teď dostaneš taky. Neletíš a potřebuješ to stejně jako já." Požádala důstojníka z imigračního o dovolení koupit nějaké sendviče a zatelefonovat si. "Hned se vrátím, Charlie." Mciver zamířil do hotelové haly a rovnou na toaletu, kde prudce zvracel. Chvilí mu trvalo, než se vzchopil. Když vyšel, právě přicházela od telefonu. "Sendviče tu budou v mžiku, drink se nalévá a objednala jsem ti hovor s An-dym." Kráčela ke stolu na přepychové terase baru. Tři chlazené minerálky Perrier s plátky citronu a dvojitý panák neředěné whisky bez ledu. Tak, jak to měl rád. Hltavě vypil první minerálku až do dna. "Panebože, tohle jsem potřeboval..." Díval se na whisky, ale nedotkl se jí. Zamyšleně zvedl druhou sklenici minerálky a polovinu vypil pomaleji. "Gen, myslím, že bych byl docela rád, kdybys letěla s námi." Trhla sebou. "Díky, Duncane. Ráda. Ano, ráda."

Vrásky kolem očí se mu prohloubily. "Stejně bys s námi letěla, vid'?" Pokrčila vyhýbavě rameny, očima zabloudila k whisce. "Ty nebudeš pilotovat, Duncane. Whisky ti prospěje. Uklidní ti žaludek." "Neušlo ti to, co?"

"Jen vidím, že jsi strašně unavený. Víc než kdy dřív, ale zvládl jsi to všechno perfektně. Měl by sis odpočinout. Bral... bral sis prášky?" "To víš že jo, ale brzy si vezmu zase. Nic to není, jen mi párkrát bylo pěkně mizerně. Už je mi celkem dobře, Gen. Dobře," opravil se rychle, když viděl její vyplašený výraz. Věděla, že nemá smysl dál se vyptávat. Teď může vydechnout. Od chvíle, kdy přistál, ho pozorovala a byla čím dál znepokojenější. Kromě sendvičů objednala ještě aspirin a měla s sebou nějaké léky od doktora Nutta. "Jak se ti líbilo znovu letět? Ale pravdu!" "Z Teheránu do Kovízu to šlo krásně, jinak nic moc. Poslední kus už nestál za nic." Pomyšlením na stíhačky a na to, jak měli na kahánku, ucítil v ústech znovu žluč. Teď na to nemysli, poručil si. Je to za tebou. Smršť už je taky skoro za tebou, Enkki a Azáde jsou v pořádku, teď už jen Dubois a Fowler, co s nimi, ksakru, může být? A Tom? S chutí bych ho uškrtil, parchanta nebohýho. "Jsi v pořádku, Duncane?"

886 james clavell

"Ale ano, je mi dobře. Jen jsem utahaný poslední týdny mi daly zabrat." "Co Tom? Co řekneš Andymu?"

"Právě jsem na to myslel. Zkrátka mu to řeknu."

"To je pro Smršť pěkný průšvih, vid'?"

"On... jede na svoje triko, Gen. Možná se mu podaří dostat k Šahrazád a nenápadně i s ní pryč. Jestli ho chytí... musíme čekat a doufat." Ale spíš až ho chytí. Naklonil se a dotkl se jí, rád, že jsou spolu. Nechtěl jí přidělovat další starosti. I tak je toho na ni dost. Mám pocit, jako bych měl umřít. "Promiňte, že ruším, pane, paní. Vaši objednávku jsem nechal donést k vrtulníku," uctivě jim oznámil číšník. Mciver mu podal kreditní kartu. "To mi připomíná, že než zmizíme, musíme zaplatit za hotel, já a Charlie." "Když jsi byl na záchodě, volala jsem panu Biddleovi a požádala ho, pokud mu do hodiny nezavolám, aby nechal naložit naše zavazadla. Kabelku a pas mám a... čemu se směješ?" "Ničemu... ničemu, Gen."

"Udělal jsem to čistě pro případ, že bys chtěl, abych s tebou letěla. Myslela jsem..." Pozorovala bublinky ve své sklenici. Znovu lehce pokrčila rameny, zvedla hlavu a šťastně se zasmála. "Jsem tak ráda, Duncane, že letím s vámi." al ŠARGÁZ - OKRAJ MĚSTA. 18.01 HODIN. Gavallan vystoupil z vozu a vyběhl po schodech ke dveřím vily v marockém stylu, obehnané vysokou zdí. "Pan Gavallan!"

"Och, dobrý den, paní Newburyová!" Zamířil k ženě, která klečela na zemi, napůl schovaná v křoví u příjezdové cesty, kde sázela nějaké semenáčky. "Máte nádhernou zahradu." "Děkuji vám. Baví mě to a udržuju se aspoň v kondici," usmála se. Angela Newburyová byla vysoká, mohlo jí být něco přes třicet a měla přízvuk horních vrstev. "Roger je v altánku a očekává vás." Hřbetem ruky v rukavici si otřela pot z čela. Zůstala jí na něm šmouha. "Jak to jde?" "Výborně." O Lochartovi se nezmínil. "Zatím máme devět z deseti." "Och, to je skvělé, vážně, to je úleva. Blahopřeju, dělali jsme si takové starosti. Skvělé, ale nezmiňujte se Rogerovi, že jsem se ptala. Zbláznil by se. Nikdo o tom nemá vědět!" Opověděl jí úsměvem a kolem domu přes udržovanou zahradu se vydal k altánku ukrytému v hloučku stromů mezi květinovými záhony. Byl přepychově vybaven proutěnými křesly, stolkami, přenosným barem a telefonem. Když spatřil výraz na tváři Rogera Newburyho, radost ho opustila. "Co se děje?" "Ty se děješ. Smršť se děje! Říkal jsem ti stokrát, že to není dobrý nápad. Jak to jde?" "Právě jsem slyšel, že dva letouny z Kovízu jsou v bezpečí v Kuvajtu a bez problémů dostaly povolení letět do Bahrajnu, takže to máme devět z deseti, SMRŠŤ

887

počítáme-li Erikkiho vrtulník v Tabrízu. O Duboisovi a Fowlerovi zatím nic nevíme, ale nepřestáváme doufat. V čem je problém, Rogere?" "Z Teheránu slibují pomstu, éter v Zálivu se chvěje kletbami. Starý pán mě zdvořile zve na schůzku večer v půl osmé, abych všechno vysvětlil ctěnému ministrovi zahraničních věcí: proč je tu náhle taková záplava vrtulníků, vesměs s britskými značkami, a jak dlouho tu hodlají zůstat." Vytáhlý muž s pískově žlutými vlasy, modrýma očima a výrazným nosem byl evidentně naštvaný. "Tak devět z deseti, jo? Dobrá zpráva. Napíšeš se něčeho?" "Díky. Skotskou se sodou."

Newbury šel nalít. "Starý pán i já bychom ocenili, kdybys nám naznačil, jak to máme vysvětlit." Gavallan přemýšlel. "Vrtulníky zmizí, jakmile je budeme schopni naložit do nákladních letadel." "To bude kdy?" Podal mu picí.

"Díky. Nákladní letadla by měla přiletět do neděle do šesti hodin večer. Když budeme dělat celou noc, do pondělního rána jsou pryč." "Dřív to nejde?" zděsil se Newbury.

"Měl jsem je původně objednaná na zítřek, ale vypekli mě. Proč?" "Protože jsem před pár minutami, milý příteli, dostal přátelské upozornění z velmi vysokých míst, že pokud vrtulníky nezmizí zítra do západu slunce, budou obstaveny." Ted se zděsil Gavallan. "To je vyloučené - nejde to!"

"Radím ti, abys to zkusil nějak zařídit. Dopravte je kamkoliv, do Omanu, Dubaje -" navrhl. "Když to uděláme... když to uděláme, budeme v ještě větším průšvih." "To už myslím ani nejde, hochu. Jak jsem slyšel, tak je jasné, že nezmizíte-li do zítřejšího západu slunce, lítáte v tom až po uši." Otáčel skleničkou s citrónovou šťávou. Do háje s tím vším, říkal si otráveně. I když nemáme povinnost podporovat naše obchodní zájmy, musíme myslet daleko dopředu. Nemůžeme kompromitovat vládu Jejího Veličenstva. Kromě toho mám zničený víkend. Mohli jsme s Angelou popíjet velkou vodku a místo toho tu sedím s tímhle... Usrkl. "Musíte s nimi zmizet." "Nemůžeš pro nás zajistit osmačtyřicetihodinovou lhůtu, vysvětlit, že nákladní letadla jsou objednaná, ale že to bude až v neděli?" "To bych se netroufl ani naznačit, Andy. Připustil bych spoluúčast." "Mohl bys nám opatřit osmačtyřicetihodinový tranzit do Omanu?" Newbury se zašklebil. "Zeptám se starého pána, ale nemůžu, se na ně obrátit dřív než zítra, což je příliš pozdě, a mám tušení, že to stejné zamítnou. Všichni chtějí s Iránem dobře vycházet, koneckonců pomohl zahnat komunisty z Jemenu. Pochybuj u, že by někdo z nich chtěl ohrozit přátelské kontakty, i když osobně

fundamentalisty rádi nemají." Gavallanovi bylo nanic. "Pokusím se zajistit letadla dřív, nebo něco vymyslet - šance je ovšem jedna ku stu." Dopil a vstal. "Omlouvám se za to všechno."

888 james clavel.

"Mrzí mě, že vám nemůžeme víc pomoci." Vstal. "Udržuj mě v obraze, budu dělat totéž." "Ovšem. Zmiňoval jsi, že bys mohl doručit kapitánu Jokkonenovi do Tabrí-zu vzkaz?" Doufal, že to platí. "Rozhodně to mužů zkusit. Oč jde?"

"Jen mu ode mne osobně vyříd', že by měl odletět co nejdřív a co nejkratší cestou. Podepiš to GHPLX Gavallan, prosím." Newbury si to bez komentáře poznamenal. "GHPLX?"

"Ano." Erikki určitě pochopí, že to je jeho nová britská registrace. "On neví o, ehm, jistých skutečnostech, takže by mu tví lidé mohli soukromě vysvětlit, proč ten spěch. Moc bych to ocenil. Díky za pomoc." , "Pro jeho i tvoji bezpečnost doufám, že odcestuje co nejdřív, ať už ve vrtulníku, nebo bez něj. My mu nijak pomoci nemůžeme. Je mi líto, ale je to tak." Točil sklenkou v prstech. "Představuje pro tebe teď dost velké nebezpečí, že?" "Nemyslím. Je pod ochranou svého švagra, nového chána. Určitě mu nic nehrozí." Co by asi Newbury říkal, kdyby věděl o Tomu Lochartovi? "Erikki to zvládne. Určitě pochopí, oč jde. Moc ti děkuju." SMRŠT889

tabríz - mezinárodní NEMOCNICE. 18.24 HODIN. Hakím chán těžce kráčet do soukromého pokoje, za ním lékař a strážce. Má berle, které mu chůzi usnadňují, ale nezbavují ho bolesti. To dokážou jen sedativa a analgetika. Azáde čekala dole, její rentgen dopadl lépe, i bolesti měla menší. "Tak co, Ahmade, jak se cítíš?"

Ahmad ležel v posteli, byl vzhůru, hrudník a žaludek zabandážované. Operace, která měla odstranit kulkou z hrudníku, byla úspěšná. Druhá v žaludku udělala víc škod, ztratil hodně krve, navíc se vrátilo vnitřní krvácení. Ale jak viděl Hakíma chána, snažil se zvednout. "Nehýbej se. Ahmade," řekl Hakím chán nezvykle laskavě. "Doktor říkal, že se hojíš dobře." "Doktor je lhář, Jasnosti."

Ten začal něco povídat, ale zarazil se, když Hakím prohlásil: "Lhář nebo ne, musíš se uzdravit, Ahmade." "Ano, Jasnosti. S pomocí boží. Ale co vy? Jste v pořádku?" "Pokud rentgen nelže, tak mám jen potřhané vazivo." Pokrčil rameny. "S pomocí boží." "Děkuji vám... děkuji za soukromý pokoj, Jasnosti. Nikdy jsem ještě neměl takový... přepych."

890 james clavel

"To je pouhý projev mé vděčnosti za tvou loajalitu." Velitelsky propustil doktora a strážce. Když se dveře zavřely, přistoupil blíž. "Chtěl jsi se mnou mluvit, Ahmade?" "Ano, Jasnosti, prosím, omluvte, že jsem nemohl... nemohl přijít za vámi." Hovořil zastřeně a s námahou. "Ten muž z Tbilisi, kterého chcete - ten Sovět... vám poslal vzkaz. Je pod... je pod zásuvkou... přilepil jsem ho tamhle pod tu zásuvku." S námahou ukázal na malý psací stůl. Hakím byl vzrušený. Neobratně šmátral pod zásuvku, obvazy ztěžovaly ohýbání. Našel malý čtverec papíru a odloupl ho. "Kdo to kdy přinesl?" "Bylo to dnes... nevím přesně kdy, myslím, že odpoledne. Nevím. Měl na sobě lékařský plášť a brýle, ale nebyl to doktor. Ázerbájdžánec, možná Turek, nikdy jsem ho neviděl. Mluvil turecky. ,To je pro Hakíma chána od přítele z Tbilisi. Rozumíte?' Řekl jsem, že ano. Odešel stejně rychle, jako přišel. Dlouho jsem si myslel, že to byl jen sen..." Zpráva byla napsaná rukopisem, který Hakím neznal: "Srdečně blahopřeji k vašemu dědictví, kéž žijete dlouho a jste stejně úspěšný jako váš předek. Ano, já bych se také rád s vámi sešel. Ale tady, ne tam. Je mi líto. Kdykoli budete moci, budu poctěn přijmout vás zde oficiálně i soukromě, jak si budete přát. Měli

bychom být přátelé, je tu mnoho práce a my máme hodně společných zájmů. Prosím, vyřídte Robertu Armstrongovi a Hašemi Fazírovi, že Jazernov je pohřben na ruském hřbitově v Džále a že se na ně těší." Podpis chyběl. Zklamané šel zpátky k posteli a podal dopis Ahmadovi. "Co si o tom myslíš?" Ahmad neměl sílu papír uchopit. "Promiňte, Jasnosti, držte to, ať můžu číst." Očima přelétl řádky. "To není Mžitrikovo písmo. Jeho bych poznal, ale myslím... že to je pravé. Nechal to sem po někom poslat." "Kdo je Jazernov a co to znamená?"

"Nevím. Asi kód... oni tomu budou rozumět."

"Je to pozvání na schůzku nebo hrozba?"

"Nevím, Jasnosti. Já bych hádal schůz-" Proběhla jí bolestivá křeč. Zaklel ve své mateřštině. "Ví Mžitrik, že v obou posledních případech šlo o léčku? Ví, že ho Abdolláh chán zradil?"

"Já... já nevím, Jasnosti, říkal jsem vám, že je mazaný a že chán, váš otec, byl ve styku s ním velmi... velmi opatrný." Mluvení a koncentrace si vyžádala skoro všechnu Ahmadovu sílu. "Mžitrik ví, že teď jsou v kontaktu s vámi... že tu teď oba jsou, nic neznámá. Jste chán a kolem je určitě spousta špiónů. Špiónů, které posílají nejrozumnější lidé, většinou špatní, a ti dodávají zprávy svým nadřízeným - obvykle ještě špatnějším." Tváří mu přeletěl úsměv, Hakím uvažoval, co ho vyvolalo.

"Ale vy, Jasnosti, dovedete své protivníky zmást. Ani jednou... ani jednou netušil Abdolláh chán, že jste tak brilantní. Ani jednou. Kdyby znal jen setinu vaší pravé povahy, nikdy by vás nezapudil, ale stanovil by vás dědicem a hlavním poradcem." "Spíš by mě nechal uškrtit." Ani zlomek vteřiny nebyl Hakím chán v poku-SMRŠT

891

šení říci Ahmadovi, že právě on poslal assasíny, které Erikki zabil, stejně nehodlá zmiňovat jed, který rovněž selhal. Před týdnem by otec klidně nařídil, ať mě zmrzačí, a ty bys to s radostí vykonal. Ahmad se na něj díval, v zapadlých očích předtuchu smrti. "Jak to, že toho tolik víte?" "Vůle boží."

Oba věděli, že Ahmadovi už moc času nezbyvá. "Plukovník Fazír mi ukázal dálnopis o Erikkim." Svěřil Ahmadovi, co v něm bylo. "Potřebuju Mžitrika, abych mohl vyjednávat. Ne hned. Buď Erikkiho Fazírovi dám, nebo mu dopo-můžu k útěku. V každém případě tu moje sestra musí zůstat, s ním jít nemůže. Co radíš?" "Pro vás je bezpečnější dát plukovníkovi nevěřícího jako píškeš a ji přesvědčit, že se nedá nic dělat. Jestli si to tak plukovník přeje, nevidím jinou možnost. Ten muž s nožem... se bude bránit a oni ho zabijí. Pak jí můžete slíbit tajnou návštěvu Tbilisi... Ale jemu ji nikdy nedávejte, pak ho budete mít... budete mít pod kontrolou... i když o tom pochybuju." "A jestli Muž s nožem ,náhodou' uprchne?"

"Pokud to plukovník dovolí, bude chtít zaplatit."

"Což znamená?"

"Bude chtít Mžitrika. Teď, nebo později. Jestli bude Muž s nožem žít, Jasnosti, ona se nikdy nerozvede - zapomeňte na toho záškodníka, to bylo v jiné době - a až ty dva roky uplynou... vrátí se k němu, pokud... pokud jí vůbec dovolí zůstat tady. Pochybuju, že i Vaše Jasnost..." Zavřel oči, projela jí křeč. "Co se stalo s Bájazidem a bandity? Ahmade..."

Ahmad neslyšel. Měl před očima step, rozlehlé pláně otčiny a země svých předků, moře trávy, odkud jeho lidé vyjížděli a přidávali se k Čingischánovi a potom k jeho vnuku Kublajchánovi a jeho bratru Hulaguchánovi. Ten přišel do Persie a nechal tu z lebek svých nepřátel stavět pyramidy. Tady ve zlaté zemi, zemi vína, tepla, bohatství a krásných žen s laníma očima a velkou smyslností, vysoce ceněných už od dávných časů, krásek jako Ázáde... ach, teď už ji nikdy nebudu mít tak, jak se to dělalo za starých časů - přitáhnout ženu za vlasy jako válečnou kořist, hodit přes sedlo a znásilnit a zkrotit na vlčích kůžích... Jakoby z velké dálky slyšel svůj hlas: "Prosím, Jasnosti, vyplňte

mi přání, nechtě mé pohřbít v mé rodné zemi podle našeho způsobu..." Pak budu navždy žít s duchy svých otců, říkal si a prostoupil ho pocit věčné blaženosti. "Ahmade, co se stalo s Bájazidem a těmi bandity, když jste přistáli?" Ahmad se s vypětím sil probral. "Nebyli to Kurdové, ale zdejší domorodci. Jen předstírali, že jsou Kurdové. Muž s nožem je všechny s velkou brutalitou pobil, Jasnosti," pronesl podivně formálně. "Ve svém šílenství je všechny pozabíjel - nožem, puškou, rukama, nohama, všechny kromě Bájazída, který na něj nesáhl, protože vám to odpřísáhl."

892 james clavell

"Nechal ho naživu?" užasl Hakím.

"Ano, Bůh mu dej mír. Dal... dal mi pušku do ruky a podržel Bájazída na dostřel a já..." hlas znovu slábl. Kolem něj se doširoka vlnila vysoká tráva, všude, kam oko dohlédlo... "Zabil jsi ho?"

"Ach ano a díval... díval jsem se mu přitom do očí." V Ahmadově hlasu se ozval hněv. "Ten čubčí syn mě... mě střelil do zad, dvakrát, bezectně, čubčí syn, proto bezectně umřel, bez cti a bez... bez svého mužství, čubčí syn." Bezkrvné rty se usmály a oči zavřely. Smrt byla blízko, jeho slova se stávala nezřetelnými. "Pomstil jsem se." Hakím rychle řekl: "Ahmade, je tu ještě něco, co bych měl vědět?" "Nic..." Za chvíli otevřel oči, které už viděly něco jiného. "Není... není Boha kromě Boha a..." Z koutku úst mu vytekl pramínek krve. "... udělal jsem vás chá..." Poslední slabiku už nevyslovil. Hakím se pod pohledem prázdných očí necítil dobře.

"Doktore!" vykřikl.

Lékař se strážcem okamžitě vešli. Doktor mu zatlačil oči. "Jak si Bůh přeje. Co máme učinit s tělem, Jasnosti?" "To, co obvykle." Hakím vzal své berle a krácel pryč, strážce kousek za ním. Tak, Ahmade, teď jsi mrtvý a já jsem sám, minulost je definitivně pryč a já nikomu nic nedlužím. Že jsi mě udělal chánem? To jsi chtěl říct? Věděl jsi, že i v tom pokoji byly tajné otvory ve zdech? Po tváři mu přelétl úsměv, který vzápětí ztvrdl. Teď přijde na řadu plukovník Fazír a Erikki. Muž s nožem. palác. 18.48 HODIN. Ve slábnoucím světle se Erikki pečlivě snažil průhlednou páskou zalepit v plastickém předním krytu jednu z děr po kulce. S rukou v pásce to nešlo snadno, ale měl sílu a rána v paži byla jen povrchní - žádné známky infekce. Ucho měl tlustě přelepené, část vlasů kolem oholených. I tato rána se rychle hojila. Appetit n-ěl obrovský a rozhovor s Azádou mu přinesl klid. Je to tak, uvědomoval si, už jsem relativně klidný, ale všechno to násilí a zabíjení se odpustit nedá. Tak ať. Zkrátka mě bozi takhle stvořili. Dobře, ale co Ross a Ázáde? A proč u sebe pořád má tu dýku? Prý: "Daroval nám ji, Enkki, mně i tobě."

"Není to moc dobrý nápad darovat muži nůž a nevzít si, třeba symbolicky, peníze jako protihodnotu. Hned jak ho uvidím, mu dám peníze a pak ten dar teprve přijmu." Znovu stiskl spouštěč motoru, který naskočil, zakašlal a vzápětí zhasl. Co s Rossem a Azádou? Posadil se na kraj kabiny a podíval se na nebe. Žádnou odpověď tam nenašel, ani v zapadajícím slunci. Zatažená obloha se na západě protrhala, slunce stálo nízko a mračna vypadala hrozivě. Ozvalo se první volání muezzinů. Strážci SMRŠŤ

893

u brány se otočili k Mekce a poklekli, stejně jako ti uvnitř paláce, jako všichni lidé v polích, továrnách na koberce a ovčínech. Ruka mu bezděčně zabloudila k noži. Pohled mu samovolně sklouzl na samopal Sten s plným zásobníkem, opřený vedle pilotova sedadla. V kabině zůstaly po domorodcích i další zbraně, typy AK47 a M 16. Nemohl si vzpomenout, jestli je v kabině ukryl on sám, ani si nepamatoval, že je bral do rukou; našel je tam ráno, když čistil vnitřek a prohlížel rozsah škod. Se zalepeným uchem neslyšel přijíždějící vůz a lekl se, když se najednou objevil v bráně. Chánovi strážci pasažéry poznali a mávli rukou, ať zajedou na velké nádvoří poblíž vodotrysku. Stiskl tlačítko start, motor opět zakašlal a jak zhasl, otřásl celou kastrovrtulníku. "Dobrý večer, kapitáne," pozdravili Hašemí Fazír a Armstrong současně. "Jak se dnes cítíte?"

zajímal se plukovník. "Dobrý večer. Při troše štěstí do týdne nebo tak nějak budu jako rybička," zadoufal Erikki příjemným hlasem, ale byl maximálně ve střehu. "Strážci říkali, že Jejich Jasnosti se ještě nevrátily - chán nás pozval." "Jsou na rentgenu v nemocnici. Odjeli, když jsem spal. Měli by tu být každou chvíli." Upřeně je pozoroval. "Nechcete se něčeho napít? Vodka, whisky, čaj, samozřejmě kávu?" "Díky, já to nechám na vás," pokrčil rameny Hašemí. "Co vrtulník? Jak na " :-i" tom je?

"Mizerně," odpověděl znechuceně. "Má za sebou těžký týden. Už hodinu se pokouším nastartovat." Erikki stoupal po mramorových schodech jako první. "Přístroje jsou špatně seřizené, zoufale potřebuju mechanika. Naše základna je zavřená, jak víte, a do Teheránu se marně pokouším dovolat." "Možná bych vám nějakého mechanika z letecké základny sehnal. Zítřka, nebo pozítří." "Opravdu, plukovníku?" Na tváři se mu nečekaně objevil uznalý úsměv. "To by mi strašně pomohlo. Taky bych potřeboval plnou nádrž paliva. Šlo by to?" "Mohl byste nás vzít na letiště?"

"To bych si netroufl, ani kdyby se mi podařilo nastartovat. Je to příliš nebezpečné. Ne. To bych neriskl." Zavrtěl hlavou. "Mechanik musí přijít sem." Sel před nimi po chodbě a otevřel dveře do malého salonu v přízemí, který Abdolláh chán vyčlenil pro neislámské hosty. Říkalo se mu Evropský pokoj. Bar byl dobře zásobený. V lednici byly trvale tácy s ledem, dělал se z pitné vody prodávané v lahvích. Také tu bylo hodně sodovky, limonád všeho druhu - a čokoláda i chalva, kterou zbožňoval. "Já si dám vodu," vybral si Erikki. "Já taky, prosím," ozval se Armstrong. Hašemí požádal o limonádu. "Vodu si dám, až zapadne slunce." V dálce se stále ozývalo volání muezzinů. "Prosit!" Všichni si přitukli a Erikki si nalil další. "Poslužte si, superintendente." Ozvalo se vrčení auta a všichni se podívali z okna. Rolls. "Omluvte mě na okamžik, řeknu Hakímu chánovi, že tu jste." Erikki vyšel a pozdravil Ázádu a jejího bratra. "Co rentgen?"

894 james clavell

"Nikdo nemáme nic zlomeného." Ázáde vypadala šťastně a bezstarostně. "Jak je tobě, miláčku?" "Dobře. Jsem rád, že rentgen dopadl dobře. Vážně jsem moc rád!" Upřímně se na Halama usmál. "Máme hosty, je tu plukovník a superintendant Armstrong - zavedl jsem je do Evropského pokoje." Erikki si všiml, že Hakím je unavený. "Mám jim vyřídit, aby přišli zítra?" "Ne, díky. Ázádo, buď tak hodná, pověz jim, ať se chovají jako doma, budu u nich za čtvrt hodiny. Uvidíme se u večeře." Dotkla se Erikkiho, usmála se a odešla. Jak jsou šťastní, že se tak milují, a jak je to smutné, zadumal se Hakím. "Erikki, Ahmad je mrtvý, nechtěl jsem to říkat před ní." Erikkiho to viditelně sklíčilo. "Je to moje vina - Bájazíd - nedal mu vůbec šanci. Matějebjec." "Vůle boží. Pojď si na chvíli promluvit." Kráčel chodbou do velkého pokoje a čím dál více se musel opírat o berle. Strážci zůstali z doslechu u dveří. Hakím došel k výklenku, odložil berle, postavil se tváří k Mekce, zasykl bolestí, když poklekl, a snažil se modlit. Nemohl se soustředit a nakonec se spokojil s mechanicky pronesenou šahádou. "Erikki, pomohl bys mi, prosím?" Lehce ho zvedl. "Tohle bys měl na pár dní vynechat."

"Modlitbu?" užasl.

"Myslel jsem... třeba Bůh pochopí, že se modlíš, i když neklečíš. Takhle si ta záda jen zhoršíš. Říkal doktor, co to je?" "Myslí, že jde o potřesané vazivo - jak to půjde, zajedeme s Azádou do Teheránu za specialistou." Vzal si berle. "Díky." Po chvilce váhání si vybral křeslo místo polštářů na koberci, a když se usadil, objednal čaj. Erikki myslel na Ázádu. Tak málo času. "Nejlepší světový specialista na záda je Guy Beauchamp z Londýna. Dal mě do pořádku za pět minut. Doktoři tvrdili, že musím nosit tři měsíce sádku nebo se nechat operovat. Na záda obyčejní doktoři nejsou, Hakíme. Nejvýš dovedou dát něco proti bolesti." Dveře se otevřely, sluha přinesl čaj. Hakím ho i se strážemi propustil. "Dohlédněte, ať nás nikdo neruší." Horký a sladký čaj chutnající po mátě pili z jemných

stříbrných pohárků. "Teď se musíme dohodnout, co budeš dělat. Tady zůstat nemůžeš." "Taky myslím." Byl rád, že o tom konečně začal. "Vím, že... že když jsi teď chán, mohl bys mít kvůli mně potíže." "Já a Ázáde jsme otci museli odpřísáhnout, že zůstaneme dva roky v Tabrí-zu. Byla to podmínka našeho smíření a mého nástupnictví. Takže ona tu může zůstat, ale ty ne." "O té přísaze mi říkala."

"Je jasné, že jsi v nebezpečí, dokonce i tady. Já tě před policií ani vládou chránit nemůžu. Měl bys odletět hned. Po dvou letech může Ázáde přijít za tebou. "Letět nemůžu. Fazír říkal, že zítra by mi možná poslal mechanika a palivo. Kdyby se mi podařilo dovolat se Mciverovi do Teheránu, mohl by sem někoho poslat s vrtulníkem." SMRŠŤ

895

"Zkoušel jsi to?"

"Ano, ale telefony nejdou. Použil bych vysílačku na naší základně, ale kancelář je v troskách - letěl jsem nad základnou, je to spoušť, žádné vozy, žádné nádrže s palivem. Až se dovolám do Teheránu, požádám Mcivera, aby sem poslal nějakého mechanika kvůli opravě dvěstědváctky. Mohla by zůstat tady, než se s ní bude moct letět?" "Ano. Jistě." Hakím si dolil čaj. Byl stoprocentně přesvědčený, že Erikki neví o útěku ostatních pilotů s vrtulníky. Ale to na věci nic nemění, řekl si. "Do Tabrízu bohužel nic nelítá, jinak bych ti zajistil místo v nějakém letadle. Přesto si myslím, že bys měl odejít okamžitě; hrozí ti nebezpečí, bezprostřední nebezpečí." Mluvil přesvědčivě. Erikki přimhouřil oči. "Víš to jistě?"

"Ano."

"Jaké?"

"To ti nemůžu říct. Ale je to vážné a já ti nemůžu nijak pomoci. Ázády se to netýká, zatím ne. Když nebudeme opatrní, rak bude možná ohrožena i ona. Kvůli ní musí tahle informace zůstat jen mezi námi dvěma. Dám ti auto, vyber si z garáže, jaké chceš. Je jich tam asi dvacet. Co se stalo s tvým range-roverem?" Erikki pokrčil rameny a v hlavě mu vířilo. "Ještě je tu jeden problém, zabil jsem toho matěřejbeje modžáheda, který mně a Ázádě vzal doklady, a Rákoc-zy potom postřílel další." "Na Rákoczyho jsem zapomněl." Naklonil se dopředu. "Už není moc času." Erikki pohnul hlavou, aby uvolnil napětí ve svazech a zmírnil bolest. "Jak dalece bezprostřední je to nebezpečí?" Hakím se mu podíval do očí. "Tak, že navrhuji, abys počkal, až se setmí, pak vzal vůz a jel - a vypadl z Íránu, jak nejrychleji to půjde," zdůraznil. "Tak bezprostřední, že kdy to neuděláš, Ázáde bude trpět víc, než když to uděláš. A dostatečně bezprostřední, abys jí před odjezdem nic neříkal." "Přísaháš?"

"Přísahám před Bohem, že jsem o tom pevně přesvědčený."

Erikki se zamračil. Hakím trpělivě čekal. Líbila se mu jeho poctivost a přímost, ale to na věci nic nemění. "Dokážeš odjet a nic jí neříct?" "Leda kdyby to bylo v noci, spíš k ránu a ona by spala. Kdybych odjel večer s tím, že jedu na základnu, čekala by na mě, a kdybych se nevrátil, bylo by to složité - pro ni i pro tebe. Pořád má z té vesnice noční můry. Dostala by hysterický záchvat. Tajný odjezd by byl lepší. Těsně před úsvitem, tou dobou bude spát doktor jí dal sedativum. Bude spát a já můžu nechat dopis." Hakím spokojeně kývl. "Jsme domluveni." Ani on neměl nejmenší zájem znepokojit Ázádu nebo jí ublížit. Erikki z jeho hlasu vycítil, že pro něj to tím končí. A s absolutní jistotou věděl, že jestli ji opustí, ztratí ji navždy.

896 james clavell

V LÁZNI. 19.15 HODIN. Ázáde se ponořila až po krk do horké vody. Koupelna byla krásně vykachlíčkováná, prostorná, s několika vanami, jež byly na jednom konci mělčí a upravené pro

pohodlné opření hlavy. Horká voda, která se ohřívala ve vedlejší místnosti, sem byla vedena potrubím. Bylo to útulné, teplé, příjemné místo s velkými zrcadly. Vlasy měla zabalené v ručníku, hlavu opřenou o okraj, nohy natažené, tělo příjemně uvolněné. "Och Mino, to je příjemné," mumlala ospale. Mina byla statná, dobře vypadající žena, jedna ze tří Azádiných služebných. Stála za ní, oblečená ve volné košili, a jemně jí masírovala krk a ramena. V místnosti byly jen ony dvě - Hakím poslal zbytek rodiny do ostatních domů v Tab-rízu, údajně kvůli přípravě smutečních oslav za Abdolláha chána. Všichni však věděli, že během těch čtyřiceti dnů si chce v klidu projít palác a provést případné změny. V původním stavu zůstaly jen staré chánovy místnosti a část, kde žila Ajša se svými dvěma dětmi. Mina pomohla Ázádě přesunout se na lehátko vedle vany, kde ji mohla pro-masírovat svaly na celém těle a připravit je tak na hloubkovou olejovou masáž, která měla přijít později, až se tělo ještě víc prohřeje v teplejší vodě. "Och, to je tak příjemné," opakovala znovu. Přemýšlela, oč je to příjemnější než jejich sauna - to příšerné horko a pak ten nepříjemně ledový sníh, kdy brní celé tělo a člověk se sice osvěží, ale není to takový balzám na tělo a duši, jako tenhle klid, teplo a relaxace... Je to blaho, ale proč je tu místo koupelny vesnická náves, proč je taková zima a támhle je řezník a nepravý mollá křičí: "Nejdřív pravou ruku... ukamenujte tu děvku!!!" Chtěla vykřiknout, ale byla jako němá. Trhla sebou. "Ach, Jasnosti, moc jsem přitlačila? Promiňte."

"Ne, ne, Mino, ty jsi nic neudělala, to nic, pokračuj, prosím." Znovu příjemná masáž. Srdce se jí pomalu uklidnilo. Doufám, že už se mi o té... o té vesnici brzy přestane zdát. Včera v noci to bylo trochu lepší, protože mě Erikkl držel. Stačí, že je se mnou. Dnes to bude určitě ještě lepší. Co asi dělá Johnny? Už by měl být na cestě domů, do Nepálu. Teď, když se Erikki vrátil, jsem už v bezpečí, dokud bude se mnou, nic se mi nemůže stát. Sama... sama s Hald-mem se necítím tak bezstarostně. Úplně v bezpečí si už asi nebudu připadat nikdy... nejspíš nikdy. Dveře se otevřely a vešla Ajša. Tvář měla poznamenanou žalem, oči plné slz, v černém čádoru se zdála ještě průsvitnější. "Nazdar, Ajšo, zlatíčko, co se děje?" "Já nevím. Svět je divný a na mně... na mně už nezáleží." "Dej si koupel," poradila Azáde a bylo jí ženy líto, vypadala tak křehce, staře a bezbranně. Těžko uvěřit, že to je vdova po mém otci, že má syna a dceru a je jí teprve sedmnáct. "Dej na mě, prospěje ti to." "Ne, ne, díky... jen jsem si chtěla promluvit." Podívala se na Minu, pak sklopila oči a čekala. Před dvěma dny by pro Ázádu jednoduše poslala; ta by ihned přišla, uklonila se, poklekla a čekala na příkazy, zatímco teď je tu jako proseb-nice ona. Jak si Bůh přeje, pomyslela si; kdybych se nebála o budoucnost svých SMRŠŤ

897

dětí, šlela bych štěstím už mě nikdo nebude dusit svým tělem, otravovat pachem a chrápáním, už žádné násilí a zuřivost, které ho občas přivedly tam, kam chtěl - ale jen občas. "Je to tvoje vina, tvoje, tvoje, tvoje..." Jak by to mohla být moje vina? Kolikrát jsem ho prosila, aby mi řekl, co mám dělat, a snažila jsem se, opravdu snažila, ale zřídka kdy uspěl, a pak mě najednou jeho tělo přestalo tížit, začal chrápat a já musela ležet v pachu jeho potu. Bože, kolikrát jsem chtěla umřít. "Mino, nech nás o samotě, dokud tě nezavolám." Příkaz byl okamžitě splněn. "Co se děje, Ajšo?" Dívka se chvěla. "Mám strach. Bojím se o svého syna a přišla jsem tě poprosit, abys ho chránila." Azáde řekla jemně: "Nemáš se čeho bát, já ani Hakím chán bychom ti nikdy neublížili, přísahali jsme před Bohem, že tě budeme chránit, tebe, tvého syna i dceru, sama jsi to slyšela, přísahali jsme před... před tvým manželem, naším otcem, a po jeho smrti znovu. Nemáš se čeho bát. Vůbec ničeho." "Bojím se všeho," pípla roztřeseně. "Už nejsem v bezpečí ani já, ani můj syn. Azádo, prosím tě... nemohl by Hakím chán... vzdám se písemné všech nároků, chtěla bych jen žít v klidu se svým synem." "Patříš k nám, Ajšo. Uvidíš, že společně budeme všichni šťastní," uklidňovala ji Azáde. Nedivím se, že se bojí. Hakím nikdy nepředá říši někomu jinému než svému potomku - bude se

muset oženit, musím mu pomoci najít dobrou ženu. "Nedělej si starosti, Ajšo." "Nedělat si starosti? Ty jsi teď už v bezpečí, Azádo. Teď jsem v nebezpečí já a děsím se." Azáde se na ni dívala. Nemůže pro ni vůbec nic dělat. Ajša má budoucnost pevně určenou. Je vdova po chánovi, musí zůstat v paláci, být sledována a hlídána, žít, jak nejlépe dokáže. Hakím jí nedovolí znovu se vdát a patrně nepřijme její rezignaci na všechna práva, protože by to bylo proti vůli umírajícího manžela. "Nedělej si starosti." "Tady." Vylovila zpod čádu naditou obálku. "Tohle je tvoje." "Co to je?" Nechtěla na to sahat mokřýma rukama.

Dívka obálku otevřela a Azáde se rozšířily oči. Její pas, průkazka totožnosti a další doklady, stejně tak Erikkiho, všechny věci, které jim ukradl modžáhed u zátarasu. To už je slušný pískeš. "Kde jsi to vzala?" Ajša se přesvědčila, že nikdo neposlouchá, ale přesto ztišila hlas. "Ten levi-čácký mollá z vesnice je dal Jeho Jasnosti Abdolláhu chánovi před dvěma iyd-ny, když jste byli v Teheránu... ten mollá z vesnice." Zírala na ni nevěřící. "Jak k nim přišel?"

Nervózně pokrčila vyhublými rameny. "Mollá věděl všechno o tom zátarasu. Věděl o všem, co se tam stalo. Přišel si sem pro... pro tvého manžela. Jeho Jasnost..." zaváhala, pak pokračovala zadrhujícím šepem, "Jeho Jasnost mu řekla ne, ne, dokud to on neschválí, poslala ho pryč a ty doklady si nechala." "Máš nějaké další doklady, Ajšo? Soukromé doklady?"

898 jam ES clavell

"Tvoje ani tvého manžela už ne." Znovu se roztřásla. "Jeho Jasnost vás strašně nenáviděla. Chán chtěl vašeho manžela zničit a vás dát tomu Sovětovi. Vašeho bratra chtěl... chtěl nechat vykastrovat. Víím hodně věcí, které by vám pomohly; já jim nerozumím. Ahmad... dejte si na něj oba pozor, Azádo." "Ano," říkala Azáde pomalu. "Poslal mollu do té vesnice otec?" "Nevím, ale myslím, že ano. Slyšela jsem, jak žádal toho Sověta, aby nechal Mahmúda to je ten falešný mollá zabít. Je možné, že chán, váš otec, ho tam poslal, aby vás a toho záškodníka mučil, a současně ho tam poslal na smrt - ale Bůh zasáhl. Slyšela jsem, jak Sovět říká, že na Mahmúda pošle své lidi." "Jak jsi to slyšela?" zeptala se lehkým tónem.

Ajša si nervózně přitáhla čádu blíž k tělu a poklekla těsně k vaně. "V paláci je síť tajných pozorovacích a naslouchacích otvorů, Ázádo. On... Jeho Jasnost špehovala každého, dokonce i mě. Myslím, že my dvě bychom měly být spo-jenkyně. Obě jsme bezbranné - ty možná ještě víc než já, a když si nebudeme pomáhat, jsme ztracené. Já ti můžu být prospěšná, můžu tě chránit." Na čele jí stály kapky potu. "Prosím tě jen o bezpečí pro svého syna. Opravdu tě můžu dobře chránit." "Taky chci, abychom byly přítelkyně," přisvědčila Azáde. Nevěřila, že by jí hrozilo nějaké nebezpečí, ale chtěla zjistit všechny tajnosti paláce. "Ukážeš mi všechna ta místa? Budeš mi o všem povídat?" "Ano, ráda." Dívčin svět trochu zjasněl. "Všechno ti ukážu, aspoň ty dva roky rychle utečou. Ach ano, budeme přítelkyně." "Jaké dva roky?"

"Co tvůj manžel bude pryč, Azádo."

S trhnutím se posadila zpříma a vyděšeně vyjekla: "On někam odjíždí?" Ajša se na ni upřeně dívala. "Co jiného by měl dělat?"

V evropském POKOJI. Hašemí podával Robertu Armstrongovi rukou psaný vzkaz od Mžitrika, který právě dostal od Hakíma. Armstrong se na něj letmo podíval: "Je mi líto, Hašemí, turecky číst neumím." "Promiň, zapomněl jsem." Přečetl to anglicky. Oba viděli, jak je Armstrong zklamaný. "Příště ho, Roberte, dostaneme. Insá Alláh." Není třeba se vzrušovat, pomyslel si Armstrong. Stejně to bylo příliš nejisté. Dostanu Mžitrika jindy. Dostanu ho a tebe taky dostanu, starý příteli Hašemí. Taková špinavost, nechat zavraždit Talbota. Proč jsi to udělal? Byla to opatrnost, protože znal příliš mnoho tajemství? Nijak by tě nepoškodil, naopak, přihrál ti pár maníků a zahlazoval tvoje omyly. Svinstvo! Nedal jsi mu vůbec šanci, ani jedinou šanci. Za chvíli zařídíš podobným způsobem můj odchod. Teď už nemám důvod čekat. Mžitrik ví, že po něm jdu, a drží se stranou.

Možná že vedení teď pošle do Tbilisi speciální tým, protože konečně víme, kde je - někdo toho parchanta sejme, i když to nebudu zrovna já... Z myšlenek ho vytrhl Hakím chán: "Plukovníku, co má znamenat ta nárážka SMRŠŤ

899

na Jazernova a hřbitov v Džále?" Hašemí hladce vysvětlil: "To je pozvání. Jasnosti. Jazernov je pro obě strany přijatelný prostředník, kterého Mžitrik tu a tam používá, když se musí probrat něco, co zajímá obě strany." Armstrong se málem rozesmál. I Hašemí věděl, že to je slib osobní vendety a samozřejmě sekce 16/a. Bylo od Mžitrika chytré užít jméno Jazernov a ne Rákoczy. "Hned jak to půjde, musíme Jazernova vyhledat!" konstatoval Hašemí. "Myslím, Jasnosti, že se zítra vrátíme do Teheránu." "Ano," přikývl Hakím. Když se vracel s Azádou autem z nemocnice, rozhodl se, že jediný způsob, jak reagovat na Mžitrikův vzkaz a jednat s těmi dvěma, je naprostá otevřenost. "Kdy budete v Tabrízu?" "Jestli vám to bude vyhovovat, tak příští týden. To bychom se mohli poradit, jak sem Mžitrika nalákat. Když nám pomůžete, budeme mít v Azerbájdžánu hodně práce. Právě jsme dostali zprávu, že Kurdové poblíž Rezáji se bouří a mají, co se týče peněz i zbraní, silnou podporu Iráku. kéž je Bůh pošle do pekel. Chomejní dal armádě příkaz, aby je jednou provždy zpacifikovala." "Kurdy?" usmál se Hakím. "Ani on, Bůh ho opatruj, ani on tohle nedokáže ne projednou a navždy." "Možná se mu to tentokrát podaří, Jasnosti. Pošle fanatiky proti fanatikům." "Zelené pásky možná poslouchají příkazy a jsou připraveny zemřít, ale nežijí v horách, nemají vitalitu Kurdů ani jejich vášeň po svobodě na zemi cestou J/ L C(o ra)e.

"Když dovolíte, předám váš názor dál. Jasnosti."

Ostře se zeptal: "Bude tomu snad někdo přikládat větší váhu než názorům mého otce - nebo děda - které byly stejné?" "Doufám, Jasnosti. To doufám..." Slova zanikla v zavrčení motoru dvěstě-dvanáctky, který chytl, zakašlal, chvíli běžel a opět zhasl. Oknem viděli Erik-kiho, jak otvírá kryt jednoho motoru a zírá s baterkou na složitý vnitřek. Hašemí se otočil zády k chánovi, sedícímu nepřírozeně vzpřímeně v křesle. Ticho bylo zavádějící, každý muž překotně přemýšlel, všichni stejně silní a svým způsobem chystající nějakou násilnou akci. "V mém domě ani v mé oblasti zatčen být nesmí," opatrně poznamenal Hakím chán. "I když neví o dálkopisu, ví, že nemůže zůstat nejen v Tabrízu, ale vůbec nikde v Iránu, že nesmí vzít mou sestru s sebou, i kdyby sám odjel na dva roky. Jeho stroj nefunguje. Doufám, že unikne zatčení." "Mám svázané ruce, Jasnosti." Hašemího hlas měl omluvný a okázale upřímný tón. "Musím poslouchat zákony této země." Roztržitě si smetl smítka z rukávu. Armstrong okamžitě pochopil. Oprášení levého rukávu znamenalo: Musím s tímto mužem mluvit mezi čtyřma očima, před tebou nepromluví. Nějak se omluv a počkej venku. Hašemí opakoval s přesně odměřenou dávkou lítosti: "Je to moje povinnost, poslouchat zákon." "Vím určitě, naprosto určitě, že se na žádném spiknutí nepodílel a o odletu ostatních neví. Byl bych rád, kdyby mohl odjet v klidu." "Rád budu o vašem přání informovat SAVAMU."

900 jam ES clavell

"Já bych byl rád, kdybyste udělal, co navrhuji."

"Jasnosti, jestli dovolíte, tato záležitost s kapitánem se mě netýká a nerad bych se do určitých záležitostí vměšoval," omlouval se Armstrong. "Jistě. Můžete odejít, superintendente. Kdy dostanu vaši zprávu o nových bezpečnostních opatřeních?" "Jakmile se plukovník vrátí."

"Mír s vámi."

"I s vámi. Jasnosti." Armstrong se loudal chodbou ke schodišti. Hašemí mu dá zahulit, chudákovi. Byl příjemný večer, vzduch voněl svěžestí, nebe na západě bylo purpurové. Západ hoří, východ hasí. "Dobrý večer, kapitáne. Čistě mezi námi: kdyby váš čmelák fungoval, být vámi, udělám si krátký a rychlý výlet za hranice." "Proč?" přimhouřil očí.

Armstrong vyndal cigaretu. "Není tu zdravé podnebí, nemyslíte?" Udělal kornout z dlaní a škrtl zapalovačem. "Když si budete zapalovat tady v těch výparech, tak bude podnebí nezdravé trvale." Erikki stiskl startér. Motor perfektně naskočil, po dvaceti vteřinách za-prskal a chcípl. Erikki zaklel. Armstrong zdvořile kývl a šel zpátky k vozu. Šofér mu otevřel dveře. Usadil se dozadu, zapálil si cigaretu, zhluboka vdechl a přemýšlel, jestli ho Erikki dobře pochopil. Snad. Ten dálhopis mu dávat nemůžu, vykládat o Smršti taky ne, to by měl Hašemí důvod postavit mě ke zdi jako zrádce a chán za to, že strkám nos do cizích věcí - byl jsem varován. Nakonec je to vnitřní záležitost. Kristepane! Už mám toho všeho po krk. Potřebuju dovolenou. Dlouhou dovolenou. Kde? Mohl bych se na týden na dva vrátit do Hongkongu, vyhledat pár bývalých kumpánů, kteří mi zbyli, nebo možná zajet do hor na lyže. Už jsem nelyžoval léta a dal bych si švýcarskou kuchyni s roštěnkou, párky, dobrou kávou se spoustou šlehačky a hodně vína. Spoustu! To udělám. Nejdřív Teherán, pak to ještě rychle skončit s Hašemím a vypařit se. Třeba potkám nějakou sympatickou... Jenže lidi jako já se nemění a nezavíjí svých návyků. Z čeho, kčertu, budu žít, když mi íránská penze vybuchla a hongkongská policejní penze má každým dnem nižší hodnotu? , Tak co, Hašemí, jak to šlo?" "Dobře, Roberte. Řidiči, vraťte se na ředitelství." Šofér vyjel z hlavní brány a řítí se po silnici dolů do města. "Erikki se vykrade brzy ráno, těsně před východem slunce. My ho budeme sledovat, jak dlouho, to záleží na nás, a někde zaTabrízem ho zatkneme." "S Hakímovým požehnáním?"

"Soukromým požehnáním. Navenek bude zuřit. Díky." Přijal nabízenou a garetu, zjevně velice spokojený sám se sebou. "Tou dobou už to bude nut, chudák, stejně za sebou." Armstrong byl zvědavý, na čem se dohodli. "Byl to Hakímův návrh?" "Ovšem."

SMRŠŤ 901 "Zajímavé." Nezdálo se mu to pravděpodobné. Co asi Hašemí chystá teď, ptal se v duchu Armstrong. "Ano, zajímavé. Až vypálíme modžáhedy a pojistíme past na toho Fina, vrátíme se do Teheránu." "Výborně."

teherán - DŮM bakravánových. 20.06 HODIN. Šahrazád strčila granát a pistole do kabely a schovala ji pod šaty do skříně. Už si vybrala, co si pak vezme na sebe pod čádor teplý svetr, prošívanou bundu a kalhoty. Ted na sobě měla světlezelené hedvábné šaty z Paříže, které naprosto dokonale zdůrazňovaly její postavu a dlouhé nohy. Nalíčení bylo rovněž perfektní. Poslední pohled po pokoji a scházela ze schodů, aby se připojila k hostině na počest svého budoucího manžela Dárjúše Farazána. "Ach Šahrazád!" Mašang na ni čekal u dveří, pod maskou dobré nálady zpocený a nervózní. Nevěděl, co od ní může očekávat. Když se vrátila od doktora, zasypal ji nadávkami a výčitkami, ale ona kupodivu jen sklopila oči a byla poslušná jako ovečka: "Už nic neříkej, Mašangu. Bůh rozhodl. Ted' mě, prosím, omluv, půjdu se převléknout." A je tady, pořád jako ovečka. Tak to má být, pomyslel si. "Jeho Excellence Farazán už umírá touhou pozdravit tě." Vzal ji pod paží a provedl skupinou asi dvaceti lidí v místnosti, vesměs obchodníků s manželkami. Sára tu také měla pár přátel, Šahrazád žádné. Usmála se na hosty a pak obrátila svou pozornost na Dárjúše Farazána. "Zdravím vás. Excellence," pronesla zdvořile a podala mu ruku. Bylo to poprvé, co byla tak blízko něj. Byl menší než ona, viděla pár bílých vlasů na vrásčité hlavě, drsnou pokožku a hrubé ruce, ucítila jeho páchnoucí dech a všimla si, jak se jeho malá očka rozsvítila. "Mír s vámi," dodala. "Zdravím tě, Šahrazád, mír s tebou, ale pěkně prosím, neříkej mi Excellence. Jsi... jsi tak krásná." "Děkuji vám." Pozorovala samu sebe, jak odtahuje ruku, přestává se usmívat, stojí chvíli vedle něj, pak běží pro limonádu, až se jí sukně rozvlnila, a přináší mu ji tak půvabně, jak jen to je možné, usmívá se jeho těžkopádným lichotkám, zdraví další hosty, předstírá, že nevidí jejich upřené pohledy a úsměšky. Hrála to perfektně, myšlenkami u demonstrace na

univerzitě, která už začala, a u pochodu, který sice Chomejní zakázal, ale který se přesto měl uskutečnit. Sára pozorovala Šahrazád z opačné strany pokoje, užaslá z té změny, ale vděčná, že se smířila s osudem a poslechne, což jim všem usnadní život. Co jiného může dělat? Nic! Já taky ne, musím se smířit s tím, že Mašang má čtrnáctiletou kurvu, která se tu už začíná roztahovat a vychloubá se, že co nevidět bude jeho druhou ženou. "Sáro!"

"Ano, Mašangu?"

"Vydařilo se to skvěle, skvěle." Otřel si zpocené čelo a vzal si z tácu limoná-

902

james clavell

du. Stála vedle sklenic se šampaňským, určeným pro ty, kteří si v něm libovali. "Jsem strašně rád, že Sahrazád dostala rozum, protože je jasné, že pro ni je to hotové terno." "Jistě," souhlasila mile. Asi bychom měli být rádi, že přišel sám a nevzal s sebou některého ze svých chlapečků - je pravda, že smrdí jako ty odpadky, s kterými pracuje. "Zařídil jsi všechno skvěle, Mašangu."

"Ano, to ano. Všechno jde, jak jsem to naplánoval."

nedaleko DŽÁLE. Aby se dostal na malou, trávou zarostlou ranvej patřící kdysi chudému aeroklubu, který dnes už neexistoval, musel Lochart obletět město a držet se nízko, z dosahu radarů. Celou cestu z DArcy 1908 se snažil chytit něco v éteru, ale Teherán se neozýval. Zdejší mezinárodní letiště bylo vzhledem ke svátečnímu dni zavřené a žádné lety se nekonaly. Dal si záležet, aby dorazil při západu slunce. Když vypnul motory a uslyšel muezziny, byl spokojený. Zatím všechno podle plánu. Dveře do hangáru byly zrezivělé. S vynaložením všech sil je otevřel a dvěstě-šestku zavezl dovnitř. Pak dveře zavřel a vydal se na dlouhou cestu. Měl na sobě leteckou uniformu, kdyby ho někdo zastavil, řekne, že je pilot z pravidelného spoje, rozbilo se mu auto a musí strávit noc s přáteli. Na předměstí Teheránu bylo v ulicích víc lidí, spěchali cestou z mešity nebo do mešity, všichni vážní, nikde smích ani žertování. Provoz nebyl silný, až na vojenské vozy plně obsazené Zelenými páskami. Vojáci nebo policisté v uniformách nikde. Dopravu řídili členové Zelených pásek. Ve městě se pomalu obnovoval starý pořádek, neviděl ženu v západním oblečení, všechny měly čádor. Pár lidí se po něm zlostně otočilo s nadávkou, jiní pozdravili - letecká uniforma znamenala určitý statut. Poblíž centra nedaleko trhu našel vhodné místo, kde mohl počkat na taxi. Koupil si láhev limonády a čerstvě upečený chléb a dal se do jídla. Vítr trochu zesílil, ale vzduch byl příjemný. "Dobrý večer, doklady, prosím."

Gardisté byli mladí, zdvořilí, nechávali si růst vousy. Lochart jim ukázal svou průkazku totožnosti, která měla platné razítko, po určitém váhání mu ji vrátili. "Můžeme se zeptat, kde budete bydlet?" Záměrně odpověděl v lámaném fársí: "Navštívit přátele, tržnice. Auto rozbilo. Insd Alláh." Poslouchal, jak se spolu dohadují, že prý piloti jsou v pořádku, tenhle je Kanaďan - nepatří to k Velkému satanáši? Ne, myslím, že ne. "Mír s vámi," řekli a odešli. Stoupl si na roh a pozoroval ruch. Ve vzduchu byl silné cítit pach města -směs benzinu, koření, zahnívajíd'ho ovoce, moči, tělesného pachu a smrti Mel oči na stopkách, až uviděl taxi jen s dvěma muži vzadu a jedním vpředu, momentálně zpomalené velkým nákladákem odbočujícím vlevo. Rozběhl se SMRŠT

-903

do silnice, odstrčil dalšího zájemce, otevřel zadní dveře a vecpal se dovnitř, přičemž se ve fársí hluboce omlouval a prosil ostatní pasažéry, aby mu poskytli tu čest jet s nimi. Po krátkém handrkování a dohadování řidič zjistil, že tržnice je na trase, po níž jede podle přání ostatních. "S pomocí boží budete na místě jako druhý, Excellence." Dokázal jsem to! V euforii si konečně dovolil pomyslet na to, co celou dobu potlačoval: Doufám, že ostatní to dokázali taky. Vévoda, Scrag,

Rudi, všichni. I Freddy a hlavně Mac. bahrajn - MEZINÁRODNÍ LETIŠTĚ. 20.50 HODIN. Jean-Luc stál u přistávací plošiny, dalekohled zaměřený na dvě dvěstědvánáctky, které se rýsovaly na konci plochy a jejichž přistávací světla blikala. Dostaly povolení přistát a rychle se přibližovaly. Vedle něj byl, rovněž s dalekohledem, Mathias. Kousek od nich sanitka, lékař a Júsúfz imigračního. Nebe bylo jasné a plné hvězd, noc příjemná s teplým, vlhkým větrem. První dvěstědvánáctka se trochu natočila a Jean-Luc spatřil značku G-UVX. Britská. Díkybohu, stihli to v Dželetu, pomyslel si. V pilotní kabině poznal Pet-tikina. Zaměřil se na další dvěstědvánáctku, kde seděl Ayre a mechanika Kýle. Pettikin dosedl. Mathias a Jean-Luc se rozeběhli. "Ahoj, Cenný, jak je mu?" "Zdá se, že nemůže dýchat." Její tvář byla úplně bílá.

Jean-Luc zahlédl Mcivera ležícího na podlaze s nafukovací vestou pod hlavou. Před dvaceti minutami volal Pettikin věži v Bahrajnu, že jeden člen jeho posádky, Mciver, dostal patrně srdeční záchvat, a naléhavě žádal, aby je očekával lékař se sanitkou. Věž bez váhání vyhověla. Lékař už klečel vedle nemocného. Stačil mu jeden pohled. Rychle mu dal předem připravenou podkožní injekci. "Tohle mu pomůže a za pár minut jsme v nemocnici." Zavolal arabsky na ošetřovatele, ihned přiběhli. Pomohl Genny dolů a Jean-Luc se k nim připojil. "Jsem doktor Lanoire, prosím, vylište mi přesně, co se stalo." "Je to srdeční záchvat?" ptala se.

"Ano, je. Ale není velký," chlácholil ji. Byl napůl Francouz, napůl Arab nesmírně schopný. Měli štěstí, že ho sehnali tak rychle. Zdravotníci nakládali Mcivera na nosítka a opatrně ho vynášeli z vrtulníku. "On... můj manžel, najednou zalapal po dechu a jako by zachroptěl: .Nemůžu dýchat.' Pak se bolestí zhroutil a omdlel." Utřela si pot z horního rtu a pokračovala stále stejně bezvýrazným hlasem: "Myslela jsem, že to je infarkt, a nevěděla jsem, co mám dělat, pak mě napadlo, co nám radil doktor Nutt, když nám, manželkám pilotů, přednášel o první pomoci. Uvolnila jsem Dun-canovi límec, položila ho na zem, pak jsem našla ty... ty kapsle, které nám dal, jednu mu dala k nosu a rozmáčkla ji..." "Nitrát amonný?"

"Ano, to je ono. Doktor Nutt nám dal každé po dvou a vysvětlil, jak je

904 james clavell

máme použít. Byly strašně cítit, ale Duncan zasténal, trochu se probral a zase omdlel. Ale dýchal, aspoň trochu. V kabině bylo špatně vidět, jednu chvíli se mi zdálo, že přestal dýchat, tak jsem mu dala i tu druhou kapsli, ta mu, myslím, zase pomohla." Doktor pozoroval nosítka. Jakmile byla v sanitce, požádal Jean-Luca: "Kapitáne, přiveďte, prosím, paní Mciverovou za půl hodiny do nemocnice, tady je má vizitka, budou vědět, kde mě hledat." "Neměla bych rad-" snažila se Genny. Doktor energicky odmítl: "Víc nám pomůžete, když nás teď půl hodiny necháte dělat naši práci. Vy už jste svůj díl splnila. Myslím, že jste mu zachránila " Rychle odešel. život.

SMRŠŤ

905

teherán - DŮM bakravánových. 20.59 HODIN. Sára stála u jídelního stolu a naposledy se přesvědčila, že je všechno v pořádku. Talíře, příbory, bílé plátěné ubrousky, misky s různými druhy choreše, masa a zeleniny, čerstvý chléb, čerstvé ovoce, sladkosti a koření. Už zbývala jen rýže a tu přinesou, až dá pokyn nosit na stůl. "Dobře," řekla sloužícím a šla do druhého pokoje. Hosté se živě bavili, ale Šahrazád, jak si všimla, stála sama nedaleko Dárjúše, bavícího se s Mašangem. Zatvářila se vesele, i když se tak necítila, a šla za ní. "Má zlatá, vypadáš unaveně. Je ti dobře?"

"Ovšem, že je jí dobře," zavolal Mašang hlasitě s okázalou bodrostí. Šahrazád se přinutila k úsměvu. Byla nesmírně bledá. "To je tím rozrušením, Sáro, nic jiného to není." Otočila se k Farazánovi: "Když dovolíte, Excellence Dárjúši, nezůstanu dnes s vámi na večeři." "Proč, co se děje?" vyjel Mašang ostře. "Je ti špatně?"

"Není, milý bratře, to jen ten rozruch." Vrátila se řečí k drobnému mužíkovi: "Možná bychom se mohli vidět zítra? Můžeme spolu povečeřet?" Než se Mašang zmohl na slovo, Dárjůš zareagoval: "Ovšem, má drahá." Přistoupil blíž a políbil jí ruku. Sebrala všechnu sílu, aby neucukla. "Zítra spolu povečeříme. Budu šťastný, když se připojí i Excellence Mašang a Sára a poctíte můj chudý dům." Zachichotal se a obličej měl ještě grotesknější. "Náš chudý dům."

906 james clavell

"Děkuji vám, budu se velice těšit. Dobrou noc, mír s vámi." "I s tebou."

Stejně zdvořile se rozloučila i s bratrem a Sárou. Dárjůš ji sledoval smyslným pohledem, vnímal houpání jejích chlapeckých boků. Přísámbůh, jen se na ni podívejte, říkal si pyšně a v duchu ji viděl nahou. Je to ještě lepší obchod, než jsem myslel. Při Bohu, když mi Mašang ten sňatek navrhl, zlávalo mě nejdřív věno a také příslib politického partnerství v bazaru - oboje má svůj význam a je to vysoká nabídka, což je pochopitelné, když jde o ženu čekající dítě s cizincem. Ale teď, Bůh je mi svědkem, teď už si nemyslím, že to s ní v posteli bude těžké, naučím ji, co mám rád, a občas jí udělám svoje dítě. Kdoví, třeba to nakonec dopadne, jak doufá Mašang; "Možná to dítě, co teď nosí, potratí." Možná že ano. Možná. "Ehm, Mašangu, o čem jsme to mluvili?"

"O mém návrhu na založení nové banky..."

Šahrazád zavřela dveře a lehce vyběhla schody. Džárí byla v jejím pokoji a podřimovala v lenošce.

"Och, princezno, jak -" "Půjdu si lehnout, Džárí. Můžeš odejít. Ať mě nikdo neruší, Džárí. Nikdo. Z žádného důvodu. Popovídáme si při snídani." "Ale, princezno, můžu spát v křesle a -"

Šahrazád se rozzlobila. "Dobrou noc! A nikdo mě nebude rušit!" Hlasitě za sebou bouchla dveřmi a zamkla. Kopnutím se zbavila střevíců, potichoučku se převlékla. Ještě závoj a čádor. Opatrně otevřela francouzské okno na balkon a vyklouzla ven. Schody ústily do uzavřené zahrady, z níž vedla pěšina k zadní brance. Sundala závoru, panty zaskřípěly a byla venku v uličce. Chvátala pryč, čádor za ní vlál jako černý závoj. V sále pro hosty pohlédla Sára na hodinky a přistoupila k Mašangovi. "Miláčku, mám už nechat nosit na stůl?" "Za okamžik. Nevidíš, že Jeho Excellence a já nemáme čas?" Sára vzdychla a vydala se popovídat si s přítelkyní. Strnula; dovnitř vběhl ustrašený dveřník, rozhlížel se, když našel Mašanga, spěchal k němu a něco mu šeptal do ucha. Mašang zbledl, vedle stojící Dárjůš Farazán zalapal po dechu. Pustila se k nim. "Co se děje?" Mašang pohyboval rty, ale nevydal ani slova. Všichni ztichli a vyděšený sluha vykřikl: "Jsou tu Zelené pásky, Jasnosti, Zelené pásky a... a mollá. Chtějí ihned mluvit s Jeho Excelencí." V hrobovém tichu si každý vzpomněl na zatčení Paknúrího a Džáreda, na další zatýkání, popravy a nejrůznější děsivé zvěsti, vyšetřování výborů, vězení přeplněná přáteli, zákazníky a příbuznými. Dárjůš prskal vzteky, že se ocitl v tuto hodinu v tomto domě, chtěl si ze zoufalství rvát vlasy a proklínal se za svou pošetilost chtít se spojit s rodinou Bakravánů, beztak prokletou kvůli Džáredo-vě lichvě - kterou provozují sice všichni obchodníci, ale jeho usvědčili! Syn SMRŠŤ

907

prokletého otce a já veřejně souhlasil se sňatkem a soukromě slíbil účast na Mašangových plánech, které, jak teď vidím, jsou nebezpečně moderní, nebezpečně západní a jasně proti ímámovým příkazům a přáním! Syn prokletého otce! Z tohoto domu zatracených musí přece

existovat zadní východ! Čtyři příslušníci Zelených pásek a mollá čekali v přijímacím pokoji, kam je sluha uvedl, zuli si boty a se zkříženými nohama seděli opření o hedvábné polštáře. S rozšířenými očima zírali na přepych kolem sebe, pušky položené na koberci. Mollá měl tradiční oděv z drahé látky, na hlavě bílý turban. S bílou bradou, hustým černým obočím, výraznými rysy a temnými pichlavými očima působil impozantně. Dveře se otevřely, Mašang vklopýtal dovnitř jako robot. Pleť mu zešedla, hlava třeštila děsivými představami. "Zdravím vás... zdravím vás, Excellence..." "Dobrý večer. Jste Excellence Mašang Bakraván?" Mlčky přikývl. "Ach, tedy dobře, mír s vámi, Excellence, prosím, omluvte, že přicházíme tak pozdě. Jsem mollá Sajání a posílá mě výbor. Právě jsme zjistili pravdu o Excelenci Džáredu Bakravánovi. Přišel jsem vám sdělit, že ačkoliv to byla vůle boží, Jeho Excellence nebyla výborem nikdy odsouzena, takže váš otec byl zastřelen omylem. Majetek byl zabaven rovněž omylem, a proto vám bude vrácen." Mašang ohromeně zíral. "Islámská vláda musí dodržovat zákony boží." Mollá stáhl obočí a pokračoval; "Bůh ví, že nemůžeme dávat pozor na všechny fanatiky, prostáčky nebo pomýlené lidi. Bůh ví, že z fanatismu se někteří lidé dopouštějí omylů. A Bůh také ví, že mnozí zneužívají revoluce pro zlo, které schovávají za masku vlastenectví, překrucují islám v zájmu svých vlastních špinavých cílů, mnozí neposlouchají slovo boží, spekulují a kazí nám pověst, dokonce nosí turban, na který nemají nárok, nezasluhují ho - jsou mezi nimi i někteří ájatolláhové, dokonce i oni. Ale my jim s pomocí boží turban strheme, očistíme islám a vymýtíme zlo, ať je kdekoli..." Mašang ho nevnímal, všechno přehlušila naděje. "Můj... otec... já teď... dostanu zpátky majetek?" "Naše islámská vláda je zákonná vláda. Bůh má svrchovanou moc. Jen on. I nejvznešenější z proroků, jehož jméno budiž pochváleno, podléhal zákonu božímu, který sám odhalil v jazyku Koránu." Mollá vstal. "Byla to boží vůle, ale Excellence Džáred Bakrav-ín nebyl podle zákona shledán vinným." "Je to... je to pravda?" "Ano. Vůle boží, Excellence. Všechno vám bude vráceno, váš otec nás přece velkoryse podporoval. Jak by mohla islámská vláda vzkvétat bez pomoci obchodníků, jak by bez jejich podpory bojovala s nepřáteli islámu, s nepřáteli Iránu a nevěřícími..."

908 james clavell

nedaleko TRŽNICE. Taxík zastavil na přeplněném náměstí. Lochart vystoupil a zaplatil, další dva zájemci, muž a žena, bojovali o uvolněné místo. Náměstí bylo plné lidí směřujících do mešity a do tržnice nebo odtud, pouliční stánky obklopené kupujícími. Nikdo si ho nijak zvlášť nevšímal, letecká uniforma a čepice mu zajišťovaly relativní bezpečí. Bylo chladno, nebe se znovu zatáhlo, vítr zesílil a olejové lampy stánkařů hořely třaslavým plamenem. Na druhé straně náměstí zamířil do ulice, v níž stál dům Bakravánových. Zahnul za roh, ustoupil, aby mollá Sajání a gardisté mohli projít, a pak pokračoval v cestě. Před dveřmi ve vysoké zdi se zastavil, zhluboka se nadechl a silně zaklepal. Za chvíli znovu. Ještě jednou. Slyšel kroky, spatřil oko v pozorovacím otvoru. "Dveřníku, to jsem já. Excellence kapitán Lochart," zavolal šťastně. Dveře se rozletěly. "Zdravím vás. Excellence." Dveřník se ještě nevzpamatoval z šoku nad nečekaným příchodem a odchodem molly a Zelených pásek, které pokorně uvítal Mašang. Excellence Špatná nálada - a jakmile se za nimi zavřela závora, začal vyskakovat jako pomínutý, načež se překotně rozeběhl zpátky k hostům. A teď je tu další zjevení. Bůh mě netrestej, nevěřící, který byl manželem snoubenky Excellence Močky. Závan větru přehnal přes dvůr kupu listů. Ve dveřích se zjevil další sluha a vytřeštil oči. "Zdravím vás, Excellence. Oznámím... oznámím Excelenci Mašango-vi, že jste přijel." "Počkej." Lochart zaslechl šum hlasů ze salonu, cinkání sklenic a smích bavících se hostů. "Je tam moje žena?" "Vaše žena?" Sluha se s námahou ovládl. "Ehm, Její Jasnost, kapitáne Excellence, si šla lehnout." Polekal se. "Je jí špatně?"

"Nezdálo se mi, Excellence, prostě před večerí odešla. Oznámím Jeho Excelenci Mašangovi, že "Nemusíš ho vyrušovat." Byl rád, že si může promluvit nejdřív s ní. "Půjdu za ní, pak přijdu dolů." Sluha se za ním díval, jak bere schody po dvou, počkal, až bude z dohledu, a spěchal za Mašangem. Lochart krácel z jedné chodby do druhé, nutil se jít klidně a v těšil se na její překvapení a štěstí i na to, že společně půjdou za Mašangem a ten vyslechne jeho plán. Konečně byl u dveří. Vzal za kliku. Když se dveře neotevřely, zatúkal a jemně zavolal: "Sahrazád, to jsem já, Tommy." Čekal a klesal na duchu. "Šahrazád?" Čekání. Klepání. Čekání. Zabušil o něco hlasitěji. "Sahrazád!" "Excellence!" "Och, Džárí, zdravím tě." Nedočkavostí si nevšiml, jak se třese. "Sahrazád, miláčku, odemkni, to jsem já, Tommy!" "Její Jasnost říkála, aby ji nikdo nerušil!"

"To se určitě netýkalo mě! Nevzala si prášek na spaní?"

"Och ne. Excellence."

Pozorně se na ni podíval "Čeho se bojíš?"

SMRŠŤ

909

"Já? Já se nebojím, Excellence, proč bych se bála?"

Něco není v pořádku, pomyslel si. Netrpělivě se znovu otočil ke dveřím. "Sahrazád!" Nekonečné čekání. "Tohle je směšné!" podivil se. "Sahrazád!" Než si uvědomil, co dělá, tloukl do dveří jako zběsilý. "Otevři, proboha!" "Co vy tady děláte?"

Mašang byl bez sebe zlostí. Na druhém konci chodby se vynořila Sára. "Dobrý... dobrý večer, Mašangu." Srdce se mu rozbušilo. Snažil se vypadat rozumně a zdvořile, proč, kčertu, neotvírá dveře. Takhle si to nepředstavoval. "Přišel jsem za svou ženou." "Není vaše žena. Je rozvedená. Vypadněte!"

Lochart se na něj upřeně podíval. "Ovšemže je moje žena!" "Při Bohu, jste tak prostomyslný? Byla vaše žena. Teď opusťte můj dům!" "Jste blázen, takhle jednoduše se rozvod nedělá!"

"VYPADNETE!"

"Jděte se vycpat!" Znovu zabubnoval na dveře. "Sahrazád!" Mašang se bleskově obrátil k Sáře. "Běž pro Zelené pásky! Dělej, pro gardis-ty! Ať toho šílence vyvedou!" "Ale Mašangu, není to nebezpečné zatahovat je do -"

"Jdi pro ně!"

Lochartovi došla trpělivost. Vrazil ramenem do dveří, otrásl se, ale nepovolily; zvedl nohu a kopl patou do zámku. Ten zaharašil a dveře se rozletěly. "Jdi pro Zelené pásky!" vřeštěl Mašang. "Nechápeš, že jsou na naší straně, už nás rehabilitovali..." I on vtrhl dovnitř. S úžasem viděl, že pokoj je prázdný, postel prázdná, koupelna - nikde nikdo. Oba se prudce otočili k Džárí, stojící ve dveřích a nevěřícně zírající, za ní vykukovala Sára. "Kde je?" zařval Mašang. "Nevím, Excellence, odtud nevyšla, mám pokoj hned vedle a mám lehké spaní..." Zakvílela a padla na zem, když ji Mašang uhodil přes ústa. "Kam šla?"

"Nevím, Excellence, myslela jsem, že je v pos-" Pronikavě vykřikla, Mašang ji kopl do boku. "Při Bohu, já nevím, nevím, nevím, nevím!" Lochart otevřel francouzské okno. V mžiku byl na balkoně, hnal se po schodech a k západní brance. Pak se pomalu se zoufalým pohledem vracel. Mašang a Sára ho pozorovali z balkonu. "Zadní branka je odemčená. Musela odejít jedině tudy." "Kam?" Mašang byl rudý vzteky a Sára se obořila na Džárí, která ještě pořád klečela na zemi a plakala a naříkala strachem i bolestí. "Zavři už tu pusu, čub-ko, nebo tě dám zbičovat. Džárí! Když nevíš, kde je, tak co myslíš? Kde by mohla být?" "Já... já nevím, Jasnosti," vzlykala stará žena. "Mysli!" zavřískla Sára a dala jí políček. Zavyla. "Nevíím! Byla celý den moc divná, Excellence, vážně divná, dnes odpoledne mě poslala pryč, ale neřekla mi nic, dočista nic..." "Při Bohu, proč jsi mi to neřekla?" zakřičel Mašang.

"Co jsem měla říkat. Excellence? Prosím, nekopejte mě, prosím!" Mašang hmátl po židli. Byl úplně vyčerpaný - nejdřív hrůza z molly a Zelených pásek, pak nečekaná euforie nad rehabilitací, potom vztek, že tu je Lochart a Šahrazád utekla. Chtěl něco říct, ale nevydal ani hlásku, jen se díval, jak Lochart vyslýchá Džárí, slovům nerozuměl. Když předtím vrazil do salonu, aby všem překotně oznámil tu novinu, plakala Sára radostí a objala ho. Po ní všechny ženy, muži mu silně potřásli rukou. Všichni kromě Dárjúše. Ten už tam nebyl. Vypařil se. "Je pryč?" "Jako pytel prdů!" zavolal někdo.

Všichni se rozesmáli, šťastní, že momentálně nehrozí žádné obvinění ze spol-čování, a spolu s Mašangem prožívali jeho bouřlivý návrat k bohatství a moci. Všichni byli jako omámení. Kdosi zakřičel: "Přece bys vážně nechtěl Dárjúše za švagra, Mašangu!" "To ne, rozhodně ne," vzpomínal na svá slova, po nichž následoval přípitek šampaňským. "Jak jsi mohl naletět takovému člověku?" "Už nikdy, ani kdyby měl hektolitr sraček! Při Proroku, vždycky jsem si myslel, že Dárjúš Nečistý dostává příliš mnoho peněz za své služby. Bazar by s ním měl zrušit kontrakt!" Opět všeobecný jásot a souhlas, Mašang vypil druhou sklenici šampaňského, celý bez sebe při pomýšlení na zářivou budoucnost, která mu kyne: nový kontrakt na odklizení smetí, který on jako poškozená strana samozřejmě dostane, vytvoření nového syndikátu na podporu vlády pod jeho vedením a s velkým ziskem, spojení s mocnějšími ministry než je Alí Kijá - kde je ten čubčí syn? - nové výboje v naftové oblasti, nové monopoly, nový ženich pro Šahrazád, což bude hračka, protože kdo by nechtěl patřit do rodiny bázárího? Teď je už zbytečné nabízet velké věno, předtím to jinak nešlo. Všechny majetek zpátky, dům na břehu Kaspického moře, domy v Džále, činžáky na severním předměstí, pozemky, sady, pole, vesnice - všechno je zpátky. Ovšem sluha jeho nadšení zchladl, když mu pošeptal, že Lochart se vrátil, je nahoře v domě. Rychle za ním spěchal a teď bezmocně přihlíží, jak muž, kterého tolik nenávidí, vyslýchá Džárí a Sára pozorně poslouchá. S námahou se soustředil. Džárí mezi vzlyky říkala: "... nevím to jistě. Excellence, ona mi... ona mi jen řekla, že ten mladík, který jí zachránil život při první demonstraci žen, je univerzitní student." "Sešla se s ním někdy o samotě?"

"O, to ne, Excellence, ne, jak už jsem říkala, potkaly jsme ho na demonstraci a on nás pozval do kavárny, abychom se vzpamatovaly." Trásla se hrůzou, že bude přistižena při lži, ale ještě víc se bála říci, jak to bylo doopravdy. Bůh nás chraň, modlila se. Kam jen šla? "Jak se jmenoval, Džárí?"

"Nevím, Excellence, možná Ebráhím nebo... Esmáíl, nevzpomínám si. Už jsem vám říkala, nezáleželo jí na něm." Lochartovi hučelo v uších. Žádná stopa, nic. Kam mohla jít? K nějaké SMRŠT

kamarádce? Na univerzitu? Na další demonstraci? Vzpomeň si na ty řeči, že dnes budou univerzitní studenti znovu manifestovat, čekají se další srážky a bitky, Zelené pásky versus levičáci, ale výbor zakázal veškeré demonstrace, které mám výslovně nepovolil, a teď výboru už dochází trpělivost. "Džárí, musíš mít nějakou představu, musíš nám pomoci!" Mašang řekl chraptivě: "Zbičujte ji, ví to!"

"Nevím, nevím..."

"Bud zticha, Džárí!" Lochart se otočil k Mašangovi, bledý a s vražedným pohledem. "Nevím, kam šla, ale vím proč: vy jste ji donutil rozvést se a já přísahám před Bohem, že jestli se jí něco stane, cokoli, zaplatíte za to!" "Vy jste ji nechal, nechal bez haléře, opustil jste ji a jste rozvedený, vy"

blekotal Mašang. "Nezapomeňte, že za to zaplatíte! A jestli mi zakážete vstup do tohoto domu, až přijdu zpátky nebo až přijde ona, přísahám, že vám to přičtu k líži!" Na pokraji šílenství zamířil ke dveřím na balkon. Sára vyhrkla: "Kam jdeš?"

"Nevím... na univerzitu. Možná šla na nějakou další demonstraci..." Nedokázal nahlas vyslovit, co ho děsilo nejvíc: očividně je na konci sil a šla se nechat zabít - žádná sebevražda, nic takového. V minulosti často říkala: "Nedělej si o mne starost, Tommy, já jsem věřící, vždycky budu konat dílo boží, a když umřu se jménem Boha na rtech, půjdu do ráje." Ale co naše nenarozené dítě? Žádná matka tohle nemůže udělat, nesmí. Jak by mohla právě ona? V pokoji zavládlo hluboké ticho. Stál tam celou věčnost, jeho duše jako by se vydala novým směrem. Podivně jasným hlasem pronesl: "jste svědky: Prohlašuji, že není Boha kromě Boha a Muhammad je jeho prorok... Prohlašuji, že není Boha kromě Boha a Muhammad je jeho prorok..." a ještě potřetí. Naposled. Konečně to udělal. Cítil hluboký mír. Zírali na něj jako zkamenělí. Mašang prolomil ticho, teď už bez hněvu. "Alláhu akbar/Víte!"). Ale říct ša-hádu samo o sobě nestačí." "Vím. Ale je to začátek."

Dívali se, jak se ztrácí ve tmě, všichni očarovaní faktem, že byli svědky spasení jedné duše, proměny nevěřícího ve věřícího, a přitom tak nečekaně. Všichni měli povznášející pocit. "Bůh je veliký!" Sára zašeptala: "Mašangu, tohle všechno mění, vid'?"

"Ano. Ano a ne. Teď půjde do ráje. Jak si Bůh přeje." Byl nesnesitelně unavený. Jeho oči zabloudily k Džáří a ta se znovu roztřásla. "Džáří," řekl stále stejně klidně, "necháme tě bičovat, dokud neřekneš celou pravdu. Jinak přijdeš do pekla. Pojd', Sáro, nesmíme hosty nechat čekat." "A Šahrazád?"

"Jak si Bůh přeje."

912

james clavell

nedaleko UNIVERZITY. 21.48 HODIN. Šahrazád zahnula na hlavní ulici, kde se shromažďovali členové Zelených pásek a jejich stoupenci. Byly jich stovky, možná tisíce. Převážně muži, vesměs ozbrojení. Mollové stáli v čele a nabádali je ke kázni, ať nestřílí na levičáky, dokud sami nezačnou, nejdřív je mají zkusit přesvědčit. "Nezapomínejte, že to jsou Íránci, ne ďábelští cizinci. Bůh je veliký... Bůh je veliký..." "Vítej, dítě," řekl jí starý mollá vlídně. "Mír s tebou." "I s tebou. Budeme pochodovat proti neznabohům?"

"Ach ano, za chvíli. Ještě je spousta času."

"Mám pušku." Pyšně mu ji ukázala. "Bůh je veliký."

"Bůh je veliký. Ale bylo by lépe, kdyby to zabíjení přestalo a pomýlení uzřeli Pravdu, zřekli se kacířství, slíbili poslouchat imáma a znovu se vrátili k islámu." Stařec viděl její mládí i odhodlanost, rozradostnilo i rozesmutnilo ho to současně. "Bylo by rozumější, kdyby zabíjení přestalo, ale jestli se levice konečně nepřestane protivit imámovi, Bůh mu žehnej, pak ji s pomocí boží zažene-me do pekel..." SMRŠŤ

,973

tabríz - PALÁC. 22.05 HODIN. Všichni tři seděli před praskajícím ohněm, pozorovali plameny a popíjeli kávu po večeři. Pokoj byl útulný, teplý, s luxusním brokátovým čalouněním. Vedle dveří stál jeden z Hakímových strážců. I když to navenek předstírali, pohoda mezi nimi nevládla. Zírali do plamenů a každý měl před očima jiný obraz. Erikki odbočku na hlavní silnici, pak plameny vzbuzující pocit opuštěnosti i naděje - možná to vyjde, možná ne. Azádě se před očima odvíjela

budoucnost, přestože ji nechtěla vidět. Hakím chán odtrhl oči od ohně a prolomil ledové mlčení. "Jsi dnes večer nějak roztržitá, Ázádo." "Ano. Vy taky." Úsměv nešel od srdce. "Nemohli bychom si pohovořit v soukromí, jen ve třech?" "Ovšem." Hakím pokynul strážci. "Zavolám tě, když to bude nutné." Muž poslechl a zavřel za sebou dveře. Nálada v pokoji se okamžitě změnila. Teď tu byli tři protivníci, každý z nich si to uvědomoval a byli ve střehu. "Ano, Ázádo?" "Je pravda, že Erikki musí okamžitě odjet?"

"Ano."

"Musí existovat nějaké řešení. Nevydržím dva roky bez manžela." "S pomocí boží to rychle uteče." Hakím chán se držel prkenně vzpřímený, kodein trochu zmírnil bolest.

914 james clavell

"Dva roky to nevydržím," opakovala.

"Nemůžeš porušit přísahu."

"Má pravdu, Ázádo," vložil se do toho Erikki. "Přisáhala jsi dobrovolně, Hakím je chán a cena... přiměřená. Všechno to zabíjení - je to moje vina, já musím odjet, ty za to nemůžeš a Hakím taky ne." "Nic špatného jsi neudělal, neměl jsi na vybranou, musel jsi mě chránit a sebe taky. Mohli nás u toho zátarasu zavraždit a to přepadení... taky jsi dělal, co jsi mohl, nevěděl jsi, že část výkupného je zaplacená, ani že otec je mrtvý... neměl nařizovat, aby toho posla zabili." "To na věci nic nemění. Musím odjet. Musíme se s tím smířit." Pozoroval Hakíma. "Dva roky utečou jak nic." "Pokud budeš naživu, miláčku." Ázáde se podívala na bratra, který neuhnul pohledem a udržel na tváři úsměv. Erikki pohlédl z bratra na sestru, tak odlišní a přece tak podobní. Co se s ní stalo? Proč naznačuje takové věci? "Jasně, že pokud budu naživu." Navenek byl klidný.

Z krbu vypadl oharek, natáhl se, aby ho hodil zpátky. Neušlo mu, že Ázáde s Hakím na sebe hledí se stále stejným, zdvořilým úsměvem. "Ano, Ázádo?" řekl Hakím.

"Mollá by mi mohl dát rozhřešení, kdybych přísahu zrušila." "Vyloučeno. Ani mollá ani já nic takového neuděláme, mám by s tím rozhodné nesouhlasil." "Dám si rozhřešení sama. To je věc mezi mnou a Bohem, já si mu-" "Nemůžeš, Ázádo. Ztratila bys klid v duši."

"Neztratila."

"Nemůžeš to udělat a zůstat muslimkou."

"Ano, to je pravda."

Zalpal po dechu. "Nevíš, co mluvíš."

"Ale vím, uvažovala jsem dokonce i o tom." Hlas měla zcela bezvýrazný. "Tohle řešení mě napadlo a usoudila jsem, že je přijatelné. Odmítám dva roky odloučení, odmítám nechat svého muže ohrozit na životě nebo tomu nečinně přihlížet." Opřela se, na chvíli zmlkla, ráda, že to má za sebou a současně tak rozechvělá, že se jí dělalo špatně. Znovu a znovu v duchu blahořečila Ajše, že ji včas varovala. "Nedovolím za žádných okolností, aby ses zřekla islámu," prohlásil Hakím. Mlčky hleděla do ohně.

Kolem bylo minové pole, všechny miny mohly vybuchnout, a přestože se Hakím díval na ni, jeho smysly zkoumaly Erikkiho. Muž s nožem. Teď, když je jádro věci na světle, i on hraje jinou hru. Možná jsem stráž neměl posílat pryč, uvědomil si, uražený jejími výhrůžkami, čichové buňky registrují pach nebezpečí. "Říkej si, co chceš, Ázádo; dělej si, co chceš, ale pro spasení tvé duše bych byl nucen takovému odpadlictví zabránit jakýmkoli způsobem. Je to v každém případě nemyslitelné." SMRŠT

"Tak mi, prosím, pomoz. Jsi velmi moudrý. Jsi chán a hodně jsme toho spolu prožili. Žádám tě, abys odstranil nebezpečí, které hrozí mému manželovi a mé duši." "Já tvého manžela ani tvou duši nijak neohrožuji." Podíval se Erikkimu do očí. "Já ne." "O jakém nebezpečí ses předtím zmiňoval?"

"To ti nemůžu říct, Erikki," odmítl Hakím.

"Omluvíte nás, Jasnosti? Musíme se připravit k odjezdu." Azáde a a Erikki společně vstali. "Zůstaneš, kde jsi!" Hakím zuřil. "Erikki, ty bys jí dovolil vzdát se islámu, tradice a naděje na život věčný?" "Ne, to v plánu nemám. Hakíme, buď tak laskav a řekni mi, o jaké nebezpečí šlo." "O jakém plánu jsi mluvil? Co chceš dělat?"

"To nebezpečí. Nejdřív mi řekni, o co jde. Já Azádu od islámu neodvracím, nikdy bych to neudělal. Přisahám při svých bozích. Jaké nebezpečí?" Hakím nikdy neměl v úmyslu mu to svěřit, ale teď byl zviklán její tvrdošíjností, zděšen, že by spáchala takové neodpustitelné kacířství, a taky nahodán upřímností toho zvláštního muže. Pověděl jim o dálnopisech, o pilotech prchajících s vrtulníky, o svém rozhovoru s Hašemím. Pošiml si, že i když Azáde byla stejně zničená jako Erikki, nebyla tak překvapená. Spíš mu připadalo, že o tom už ví. Ale jak? Chvatné pokračoval: "Řekl jsem mu, že tě nemůže zatknout v mém domě, ani v mém panství, ani v Tabrízu; dám ti auto a doufám, že vyrazíš těsně před úsvitem a unikneš jim." Erikki byl otřesený. Ten dálnopis všechno od základu mění. "Takže oni budou čekat na mě." "Ano. Ale neřekl jsem Hašemímu, že mám ještě jiný plán; už jsem poslal vůz do Tabrízu a v okamžiku, kdy Azáde usne, chtěl -" "Ty bys mě tu nechal, Erikki?" zhrozila se. "Ty bys mě tu nechal a nic bys mi neřekl, ani by ses mě nezeptal?" "Možná. Co jsi říkal, Hakíme? Prosím, dokonči, co jsi říkal." "Že jak Azáde usne, chtěl jsem tě propašovat z paláce do Tabrízu, kde je připravený vůz, a nasměrovat tě na tureckou hranici. Mám ve Chvoji přátele, obrátíš se na ně. S pomocí boží," dodal automaticky a byl nesmírně rád, že měl tu předvídavost a zařídil to čistě pro případ, že by to bylo zapotřebí. A teď k tomu došlo. "Ty máš plán?" "Ano."

"Jaký?"

"Co když se ti nebude líbit, Hakíme cháne, co potom?"

"V tom případě ho zavrhnou a pokusím se tě zastavit."

"Raději nebudu riskovat tvůj nesouhlas."

"Bez mé pomoci odjet nemůžeš."

"Potřeboval bych rvou pomoc, to je pravda." Erikki už nevypadal sebejistě.

916 james clavell

Teď, když odešel Mac, Charlie a ostatní - hrome, jak mohli tak rychle zmizet? Proč k tomu nedošlo, když jsme byli v Teheránu? Ještě štěstí, že Hakím je teď chán a může Ázádu chránit - je jasné, co by se mnou SAVAK udělal, kdyby mě chytili. "Máš pravdu, hrozí mi nebezpečí. Myslíš, že bych se mohl vytrazit, jak jsi říkal?" "Hašemí nechal u brány dva policisty. Myslím, že by ses mohl dostat ven - snad se podaří odvrátit jejich pozornost - nevím, jestli na silnici do města nejsou další, je to možné, dokonce pravděpodobné. Když budou ostražití a zadrží tě... vůle boží." Ázáde byla jako na koni: "Erikki, čekají, že pojedeš sám; a plukovník souhlasil, že v Tabrízu se tě nedotknou. Když tě schováme v nějakém starém nákladáku - stačí trocha štěstí a vyrazíme na ně." "Ty nikam nepojedeš," odsekl Hakím netrpělivě, ale ona ho neposlouchala. Myšlenky se jí o překot vracely k Rossovi a Guengovi, k jejich tehdejšímu útěku, jak těžké to pro ně dva bylo, přestože v tom byli školení. Chudák Gueng. Zamrazilo ji. Silnice na sever je stejně nebezpečná jako silnice na jih, je snadné počkat na někoho u zátarasu. Pokud jde o míle, není to do Chvoje tak daleko a odtud k hranici taky ne, ale času je málo a míle narůstají a s mými bolavými zády... neušla bych ani jednu. "Nevadí," zašeptala. "Dostaneme se tam. S pomocí boží utečeme." Hakím vyletěl: "Při Bohu a při Proroku, co tvoje přísaha, Ázádo?" Byla strašlivě bledá a svírala ruce, aby se jí nechvěly prsty.

"Hakíme, prosím tě, odpusť mi. Řekla jsem ti to. A jestli mi nedovolíš teď s Erikkim odejít nebo jestli mě Erikki nevezme sebou, uteču sama; přísahám, udělám to, udělám." Podívala se na Erikkiho: "Jestli Mac s ostatními uprchl, mohli by tě použít jako rukojmí." "Já vím. Musím zmizet co nejdřív. Ale ty musíš zůstat. Nemůžeš se vzdát své víry kvůli dvěma rokům, i když od tebe odejdu strašně nerad." "Tom Lochart by Sahrazád opustil na dva roky?"

"O to nejde. Ty nejsi Sahrazád, jsi sestra chána a přísahala jsi, že zůstaneš." "To je mezi mnou a Bohem. Tommy by Sahrazád neopustil," drmolila umíněně. "Sahrazád by svého Tommyho neopustila, mílu-" "Erikki, musím znát tvůj plán," vmísil se Hakím chladně.

"Je mi líto, v tomhle nikomu nevěřím."

Chánovy oči se protáhly do úzkých štěrbin. Musel vynaložit všechno sebeo-vládání, aby nezavolal stráž. "V tom případě jsme ve slepé uličce. Azádo, nalej mi trochu kávy, prosím." Okamžitě mu vyhověla. Pohlédl na obra stojícího zády k ohni. "Je to tak?" "Prosím, porad' si s tím, Hakíme cháne," pokrčil rameny Erikki. "Vím, že jsi moudrý, a já bych tobě ani Azádě nikdy neublížil." Hakím si vzal kávu a díval se do ohně. V duchu zvažoval, přehodnocoval a toužil vědět, co Erikki zamýšlí. Strašně rád by to všechno skončil, už aby Erikki byl pryč a Azáde s ním, stejná jako dřív, rozumná, něžná, milující SMRŠT-977

a poslušná. A muslimka. Ovšem znal ji příliš dobře, než aby si mohl být jistý, že své hrozby neuskuteční, a miloval ji příliš, než aby jí to dovolil. "Možná by ti stačilo tohle, Erikki: Přísahám před Bohem, že ti pomůžu, jestliže tvůj plán nedonutí mou sestru k porušení přísahy, k vzdání se víry a neohrozí ji psychicky ani politicky..." Chvilku uvažoval, "... a nepoškodí mě ani mi nijak neublíží a má naději na úspěch." Azáde rozzlobeně vyjela: "To není žádná pomoc, jak asi Erikki mu" "Azádo!" napomenul ji Erikki stroze, "jak se to chováš? Buď zticha. Chán mluvil se mnou, ne s tebou. Jedná se o můj plán, ne tvůj." "Promiň, omlouvám se." Myslela to upřímně. "Ano, máš pravdu. Omlouvám se vám oběma." "Když jsme se vzali, přísahala jsi, že mě budeš poslouchat. Ještě to platí?" zeptal se drsně, naštvaný, že málem zničila jeho plán, protože si dobře všiml záblesku hněvu v Hakímových očích. Potřeboval, aby byl klidný, ne rozčilený. "Ano, Erikki," odpověděla bez váhání, ještě v šoku nad tím, co Hakím řekl, protože to jí zavíralo všechny cesty kromě jedné a ta ji děsila. "Ano, platí to stoprocentně, když mě neopustíš." "Stoprocentně, tedy bez výhrad ano, nebo ne?"

Hlavou jí prolétl obraz Erikkiho v minulosti, jeho něžnost, láska, veselost a všechny dobré vlastnosti spolu s agresivitou, která se nikdy nevztahovala na ni, ale dopadala na každého, kdo ji ohrožoval nebo jemu stál v cestě. Abdolláh, Johnny, dokonce i Hakím - především Hakím. Jistě, bez výhrad, chtěla říct, až na Hakíma, až na to, jestli mě opustíš. Jeho oči se vpíjely do jejích. Poprvé v životě se ho bála. Zamumlala: "Ano, bez výhrad. Prosím tě, neopouštěj mě." Erikki se obrátil k Hakímovi: "Souhlasím s tím, co jsi říkal, a děkuju ti." Znovu se posadil. Ázáde zaváhala, pak poklekla vedle něj a položila mu ruku na kolena. Potřebovala ten kontakt, doufala, že jí pomůže zaplašit strach a vztek na sebe samotnou. Neměla tak prudce reagovat. Už asi blázním, Bůh mi pomoz... "Souhlasím s tvými podmínkami, Hakíme cháne." Erikki mluvil klidným hlasem. "Svůj plán ti ale neprozra- Počkej chvilku! Slíbil jsi, že mi pomůžeš, jestliže tě to nijak neohrozí. S tím souhlasím a chtěl bych ti nastínit určitou hypotézu, která by tě mohla uspokojit." Bezděčně začal jednou rukou hladit Azá-du po vlasech a šíji. Cítila, že napětí ustupuje. Erikki Hakíma pozoroval, oba byli připraveni vybuchnout. "Chceš to slyšet?" "Pokračuj."

"Dejme tomu, že můj vrtulník je v dokonalém stavu, špatný start jsem jen předstíral, abych všechny zmátl a aby si zvykli, že každou chvíli startuju a vypínám motory. Dejme tomu, že jsem lhal, že nemám palivo; naopak, mám ho dost na hodinový let, dost na to, abych doletěl na hranici a -" "Je to pravda?" zeptal se Hakím bezděčně. Ta myšlenka znamenala docela nové možnosti. "V rámci hypotézy ano." Cítil, jak Azáde sevřela ruku na jeho koleno, ale

dělal, jako by si ničeho nevšiml. "Dejme tomu, že pár minut předtím, než půjdeme všichni spát, zkusím znovu nastartovat. Až motory chytanou, nechám je běžet dost dlouho, aby se zahřály, pak je vypnu. Nikdo nebude mít žádné podezření - všichni si budou myslet, že ten blázen nedá pokoj. Proč, kčertu, nezmizí a nenechá nás spát? Pak nastarruju znovu, přidám plyn a vznesu se. Teoreticky bych mohl být pryč za pár vteřin - ovšem za předpokladu, že strážci na mě nebudou střílet a u brány ani kolem zdi nebudou žádní nepřátelé jako Zelené pásky a policie s kulomety." Hakím hlasitě vydechl. Azáde se trochu zavrtěla, hedvábí jejích šatů zašustilo. "Přála bych si, aby se ta hypotéza dala uskutečnit," zašeptala. "Bylo by to tisíckrát lepší než auto, milionkrát lepší. Mohl bys celou tu cestu udělat v noci?" chtěl vědět Hakím. "Mohl, kdybych si trochu zdříml. Většina pilotů má dobrý přehled o oblasti, v které létá - je to pochopitelně všechno jenom hypotéza." "Ano, ovšem. Podle mě je dobrá. Takhle bys mohl docela dobře uprchnout, kdyby se ti podařilo zneškodnit nepřátele na nádvoří. A jakou máš hypotézu ohledné mé sestry?" "Se svou ženou ve skutečném ani hypotetickém plánu nepočítám. Ázáde nemá možnost volby, musí dobrovolně zůstat a dva roky počkat." Pozoroval Ha-kímův údiv a cítil, jak se Azáde nesouhlasně napnula. Zatímco jí hladil vlasy, aby ji uchlácholil, pokračoval: "Musí dodržet přísahu. Nemůže odjet. Nikdo, kdo ji doopravdy miluje, a nejvíc ze všech já, by jí nedovolil zřít se kvůli dvěma rokům islámu. Věř tomu, Azádo, nebo ne, ale já ti to zakazuju. Rozumíš?" "Já tě dobře slyším," sykla se zaťatými zuby. Zlostí ani nemohla mluvit a proklínala se, že se dala takhle nachytat. "Podle přísahy musíš dva roky zůstat tady, pak můžeš svobodně odejít. Ber to jako rozkaz." Zvedla oči a zachmuřeně se na něj podívala: "Možná se mi za dva roky už nebude chtít odcházet." Nechal ruku na jejím rameni, prsty se lehce dotýkal krku. "V tom případě se vrátím a odtáhnu tě za vlasy." Řekl to tiše, ale tak výhrůžně, že ztuhla. Sklopila oči a zahleděla se do ohně, pořád opřená o jeho nohy. Nechal ruku na jejím rameni, ale i když ho neodstrčila, věděl, že zuří a nenávidí ho. Povědět to však musel. Neměl na vybraný. "Prosím, omluvte mě na okamžik." Jejím hlas mrazil.

Oba se za ní dívali.

Když osaměli, Hakím se ozval: "Poslechně?"

"Ne. Leda bys ji v pokoji zamkl a ani potom možná... ne. Už je rozhodnutá." "Já jí nikdy, nikdy nedovolím porušit přísahu a vzdát se islámu, to mi můžeš věřit, i kdybych... i kdybych ji měl zabít." Eriki se na něj upřeně podíval. "Jestli jí ublížíš, zabiju já tebe pokud ovšem zůstanu naživu." SMRŠŤ

chudinská čtvrť NA SEVERU TÁBRÍZU. 22.36 HODIN. V temnotě dorazila první vlna Zelených pásek ke dveřím ve vysoké zdi. Vyrázili dveře a s namířenými puškami vešli na vnitřní nádvoří. Hašemí a Robert Armstrong čekali na druhé straně náměstí v relativním bezpečí, schovaní v nákladním automobilu. Další muži zaplavili uličku, aby odřízli ústup. "Ted!" řekl Hašemí do vysílačky. V okamžiku se nepřátelská strana náměstí koupala ve světle reflektorů upevněných nenápadně na vozech. Ze dveří začali vybíhat lidé, ale policie a příslušníci Zelených pásek zahájili střelbu. Bitva začala. "Pojd', Roberte," Hašemí vyrazil opatrně vpřed. Informátoři jim pošeptali, že dnes večer se tu bude konat schůze vůdců islámsko-marxistického hnutí a že tato budova je propojena s dalším bludištěm tajných chodeb a dveří. Za pomoci Hakíma chána připravil Hašemí útok, který měl definitivně podlomit levičáckou opozici, umožnit zatčení vůdců a veřejně je potrestat. Sledoval tím ovšem své vlastní cíle. První skupina Zelených pásek už vyčistila přízemí a postupovala po schodišti

bez ohledu na vlastní bezpečí. Napadení, kteří se přenesli přes první šok, se urputně bránili, protože byli dobře vyškoleni i ozbrojeni. Na náměstí byl klid, protože obránci nechtěli vběhnout útočníkům přímo do rány ani uvíznout bezmocně mezi vozy, z nichž některé už hořely. V uličce za budovou panovalo hrozné ticho. Oba konce zablokovali policisté se Zelenými páskami. "Proč tu tvrdíme jako zbabělí smradlaví Iráčani?" naštvál se jeden gardista. "Proč se s nimi nepustíme do boje?" "Počkáš tady, protože to nařídil plukovník," vysvětlil policejní seržant. "Čekáme, protože takhle můžeme ty psy bezpečně pozabíjet a " "Mně neporoučí žádný čubčí plukovník, jen Bůh! Bůh je veliký!" S tím vyrazil ze zálohy, nabil pušku a hnál se k zadním dveřím budovy, následován dalšími. Seržant je proklel a nařídil jim, aby se okamžitě vrátili, ale jeho slova zanikla v kanonádě, která se spustila z malých oken vysoko ve zdi a připravila horlivce o život. Hašemí a ostatní střelbu zaslechli a domnívali se, že došlo k pokusu o průlom. "Ti psi tamtudy neutečou, Roberte," volal Hašemí rozjařeně, "jsou v pasti!" Ze svého místa viděl, že první vlna už zaútočila na budovu. Stiskl tlačítko vysílačky. "Druhá vlna do budovy!" Mollá a jeho banda vyrazili bojový výkřik a pustili se přes náměstí. Robert Armstrong byl v šoku, že Hašemí je žene do světle zalité plochy, kde budou jak terče na střelnici. "Nepleť se do toho, Roberte! Přisahám, že už mě tvoje připomínky štve," odrazil Hašemí chladně pár jeho rad ohledně vedení útoku. "Nikdo se tě o názor neprosí. Tohle je naše vnitřní věc, s tebou nemá co dělat!" "Ale Hašemí, všude nejsou nepřátelé nebo marxisté, žije tu taky plno normálních rodin, spousta nevin" "Buď zticha, hrome. Podle mě se chováš jako zrádce!"

"V tom případě nepůjdu dál. Vráťím se a budu hlídat palác." "Řekl jsem, že se útoku zúčastníš! Myslíš, že jen vy Britové se dokážete

920 james clavell

vypořádat s revolucionáři? Hezky budeš se mnou, abych na tebe viděl ale nejdřív mi dej pušku!" "Ale Haše-"

"Tvou pušku! Při Proroku, už ti nevěřím. Pušku!"

Dal mu ji. Hašemí se okamžitě uklidnil a odbyl celou hádku smíchem, ale pušku mu nevrátil. Armstrong si připadal jako nahý; měl strach, že byl zrazen. Znovu se na Fazíra podíval, znovu uviděl divný výraz jeho očí, něco si drmolil a v koutku úst se mu usadily sliny. Prudká střelba obrátila jeho pozornost k budově. Samopaly kosily z horních oken novou vlnu útočníků. Mnoho mladíků padlo, ale přece jen se někteří, včetně molly, dostali dovnitř a podpořili zbylé útočníky. Odtáhli těla blokující schody a začali si probojovávat cestu do dalšího podlaží. Na náměstí se za autem krčil Hašemí, opojený vzrušením a pocitem moci. "Další muži do budovy!" Nikdy předtím žádnou bitvu neřídil, žádné se nezúčastnil. Dosud pracoval jen tajně, ve skrytu, na každé operaci se podílelo jen několik lidí i spolupráce se skupinou assasínů Ala. znamenala udílení rozkazů z bezpečí, daleko od místa akce. S výjimkou jediného případu, kdy osobně odpálil bombu v autě, která ukončila život jeho nepřítele ze SAVAMY, generála Džanana. Při Bohu a při Proroku, křičel v duchu, pro tohle jsem se narodil! Bitva a válka! "Všichni vpřed!" zařval ze všech sil do vysílačky a povstal s hlasitým řevem: "Všichni do útoku!"

Muži se vynořili z temnot, začali házet granáty přes zdi na nádvoří a do oken. Výbuchy a sloupce dýmu, další střelba z pušek i samopalů, další granáty. Pak obrovská exploze v domě levičáků, když chytl sklad munice a benzínu. Vrchní patro se zřítilo, horká vlna rvala Hašemímu šaty, Armstronga srazila na zem a Mžitrik, který je zalité světlem pozoroval dalekohledem z bezpečného úkrytu v protějším okně horního patra domu na druhé straně náměstí, rozhodl, že jejich čas už přišel. "Ted!" řekl rusky.

Střelec vedle něj zaměřil na cíl dalekohledem na pušce, jejíž hlaveň byla opřena o okenní rám, a přiblížil ukazovák ke spoušti. Ucítil, že Mžitrik položil svůj prst na spoušť; začal počítat podle rozkazu: "Tři... dva... jedna... pal!" Mžitrik stiskl. Kulka prolétla dolní částí Hašemího zad a mrštila jím o bok vozu. Zhroutil se na zem. "Dobře," zamručel Mžitrik chmurně a jen litoval, že už nemá tak dobré oči, aby si to vyřídil s vrahy svého syna sám. "Tři... dva... jedna..." Dalekohled na pušce se zachvěl. Oba zaklekli, viděli, jak se Armstrong bleskurychle otočil, podíval se jejich směrem a vrhl se do mezery mezi vozy. Neviděli ho. "Musí být u předních kol. Nemůže utéct. Buď trpělivý - střílej, jak to půjde!" Mžitrik vyběhl z místnosti na schodiště, na muže dole zakřičel turecky: "Běžte!" a rychle se vrátil. Ve dveřích zahlédl, že střelec vystřelil. "Mám ho, SMRŠŤ

921

oznamil suše a sprostě zaklel. Mžitrik se podíval dalekohledem, ale Armstronga neviděl. "Kde je?" "Za tím černým autem - na zlomek vteřiny vystrčil hlavu nad předním kolem a já ho dostal." "Zabil jsi ho?"

"Ne, soudruhu generále. Byl jsem velmi opatrný, přesně jak jste nařídil." "Víš to určitě?"

"Ano, soudruhu generále, zasáhl jsem ho do ramene nebo možná do žeber." Budova levičáků hořela plamenem, střelba se ozývala jen sporadicky. Útočníci, vesměs vybičovaní k brutalitě, obránce zdrtili. Barbaři, pomyslel si Mžitrik pohrdavě, a znovu se podíval na roztažené tělo Hašemího, které, ležíc napůl ve stoce, sebou škubalo. Neumři moc rychle, matérjebjec. "Vidíš toho Angličana?" "Ne, soudruhu generále, ale mám obě strany vozu na mušce." Mžitrik zaznamenal, jak přijíždí odřená sanitka s ozbrojenci Červeného kříže, vynášejí se nosítka a nakládají ranění. Pochopil, že bitva je u konce. Jsem rád, že jsem tu dnes byl, pomyslel si, ale jeho zlost ještě nebyla docela ukojena. Jakmile včera dostal Hakímův vzkaz, rozhodl se, že se celé akce zúčastní osobně. Toto jen málo zakryté "předvolání" spolu s tajnou zprávou od Pahmúdího, líčící smrt jeho syna z rukou Hašemího a Armstronga, ho rozlítlo doslova do nepřítčnosti. Bylo snadné sehnat vrtulník a přistát v noci u Tabrízu, snadné zorganizovat protiútok, aby přilákal vrahy. Snadné naplánovat pomstu, která posílí nenávist k Pahmúdímu, neboť ho zbaví nepřítele Hašemí Fazíra. Přitom celá akce bude znamenat pro Túde a modžáhedy méně problémů v budoucnu. A Armstrong, cenný agent M 16, který už měl být dávno zlikvidován, se rovněž dočká. Neuvěřitelné, že se ten ďábel po tolika letech objevil jako duch. "Soudruhu generále!"

"Ano, vidím je." Pozoroval muže z Červeného kříže, jak odnášejí Fazíra do sanitky. Ostatní byli mezi auty, teleskopické hledí je sledovalo. Mžitrik vzrušením ani nedýchal. Střelec trpělivě čekal, a když se muži znovu objevili, viděl, že napůl nesou, napůl táhnou Armstronga. "Věděl jsem, že jsem toho parchanta trefil," řekl. palác. 23.04 HODIN. Fosforeskující červená tlumená světélka pro noční let se na masivní přístrojové desce zvolna rozsvěcovala. Erikki stlačil startér motorů. Trysky zakašlaly a chytily, krátce zaváhaly, když hrábl do spínačů. Pak se doopravdy rozběhly a motory definitivně nastartovaly. Na nádvoří svítily ztlumené reflektory. Azáde s Hakřmem, oba v těžkých zimnicích proti nočnímu chladu, stáli kousek od rotujících listů. Od hlavní brány, asi sto yardů od nich, je bez valného zájmu pozorovali dva strážci a dva Hašemího policisté. Jejich cigarety ve tmě zářily. Policisté si hodili samopaly přes rameno a loudali se blíž.

922 james clavell

Jeden z motorů se znovu rozkašlal a Hakím chán do hluku zakřičel; "Erikki, už toho nech!" Ale ten neslyšel. Hakím těžce a neobratně poodešel od rámusu blíž k bráně, cestou nadával na berle. Azáde se váhavě pustila za ním. "Zdravíme vás. Jasnosti." Policisté byli zdvořilí.

"Dobrý večer," odpověděl. "Azádo," obrátil se na ni podrážděně, "tvůj manžel začíná ztrácet rozum. Co se s ním děje? Je směšné, jak pořád spouští motory. Co z toho má, i kdyby mu chytily?" "Já nevím, Jasnosti." Byla očividně nešťastná a ve slabém světle bledá. "To... to od toho nájezdu je tak divný, je to s ním těžké, nerozumím mu - děsí mě." "Není divu! Vyděsil by celé peklo."

"Promiňte, Jasnosti," hlas zněl omluvným tónem, "ale dřív nebýval tak... tak moc strašný." Oba policisté se zdvořile obrátili, ale Hakím je zadržel. "Vy jste si nevšimli, že se pilot změnil?" "Je pořád rozzlobený, Jasnosti. Drží ho to celé hodiny. Jednou jsme viděli, jak do letadla kopal ale jestli je nebo není jiný, to se dá těžko říct. Nikdy jsem s ním nic neměl." Desátníkovi bylo něco přes čtyřicet a o problémy nestál. Druhý byl mladší a vystrašenější. Měli rozkaz dávat pozor, kdyby pilot někam odjížděl ve voze nebo kdyby nějaký vůz vyjel z paláce; neměli ho stavět, ale nechat a okamžitě oznámit vysílačkou na ředitelství. Oba si byli vědomi toho, jak je jejich úkol riskantní - moc chána Gorgonů sahala daleko. Věděli, že sluhové a strážci zesnulého chána, které obvinil ze zrady, pořád ještě hnijí ve vězení. Zároveň věděli, že ruka vnitřní tajné služby je ještě pádnější. "Azádo, řekni mu, ať toho nechá."

"Nikdy dřív na mě nebyl tak rozhněvaný, a... a dnes večer..." Její oči hleděly zuřivě. "Myslím, že ho neposlechnu." "Musíš!"

Mlčela a pak zamumlala: "Vždycky, když se naštve, třeba jen trochu, tak s ním nic nesvedu." Policisté viděli, jak je bledá, a bylo jim jí líto, ale ještě víc litovali sebe slyšeli, co se stalo v horách. Bůh nás ochraňuj před Mužem s nožem! To musí být strašné manželství - s barbarem, který, jak všichni dobře vědí, pil krev domorodců, když je zamordoval, a uctívá lesní bůžky, což je proti zákonům božím, a válí se nahý ve sněhu a nutí ji, aby se válela s ním. Motory zakašlaly a pomalu zhasínaly. Muži viděli, jak Erikki zuří a řve, pak prorazil pěstí hliníkový kryt po straně kokpitu. "Jasnosti, když dovolíte, půjdu do postele - myslím, že si vezmu prášek na spaní. Zítřka snad bude všechno lepší..." Její slova zněla už zdálky. "Ano. Prášek na spaní je dobrý nápad. Výborný. Já si asi vezmu dva, protože záda mě příšerně bolí a bez nich neusnu." Rozzlobeně dodal: "Je to jeho vina! Nebýt Erikkiho, žádné bolesti bych neměl." Otočil se ke svému tělesnému strážci: "Zavolej mi strážce od brány, chci jim ještě dát nové příkazy. Počkej na mě, Azádo." SMRŠŤ

923

Namáhavě odkráčel, Azáde čekala. Poslušně, ale s výrazem vzdoru. Motory znovu zaječely. Hakím chán se podrážděně otočil na policisty: "Jestli do pěti minut nepřestane, poručte mým jménem, ať toho nechá! Do pěti minut!" Muži za nimi rozpačitě hleděli a tělesný strážce s oběma strážci od brány spěchali po schodech. "Když si s ním neví rady Její Jasnost, co můžeme dělat my?" podivil se starší z policistů. "S pomocí boží necháme barbara, ať motory pouští, dokud se neuklidní a nepřestane sám."

Světla na předním nádvoří zhasla. Uplynulo šest minut a motory se pořád zapínaly a vypínaly. Mladý policista byl celý nesvůj. "Měli bychom poslechnout. Chán řekl pět minut. Už je to víc." "Zbytečně ho nedráždí a buď připravený vzít do zaječích. Odjisti pušku." Nervózně přistoupili blíž. "Pilote!" Byl k nim zády, napůl schovaný v kokpitu. Cubčí syn! Blíž, před vířící rotory. "Pilote!" zakřičel desátník ze všech sil. "Nemůže tě slyšet, nikdo tady vůbec nic nemůže slyšet. Běž dopředu budu tě krýt." Desátník kývl, poručil duši Bohu a skrčil se pod prudkým větrem z rotorů. "Pilote!" Musel jít až k němu a dotknout se ho. "Pilote!" Konečně se otočil, tvář zachmuřenou a řekl něco v barbarském jazyce, kterému policista nerozuměl. S křečovitým úsměvem a nucenou zdvořilostí řekl: "Prosím, Excellence pilote, bylo by nám ctí, kdybyste vypnul motory, nařídil to Jeho Jasnost chán." Viděl bezvýrazný pohled a vzpomněl si, že Muž s nožem nemluví žádným civilizovaným jazykem, proto svá slova znovu opakoval, mluvil hlasitěji a pomaleji a vypomáhal si gesty.

Nesmírně se mu ulevilo, když pilot omluvně kývl, vypnu! nějaké spínače, motory pomalu dobíhaly a rotor se postupně zastavoval. Chvála Bohu! To se mi povedlo chytře provést, říkal si šťastně desátník. „; Děkuji vám, Excellence pilote. Děkuji.“ Potěšen sám sebou se důležitě rozhlédl po pilotní kabině. Všiml si, že na něj barbar dělá nějaké posunky, chce mu udělat radost - což by měl, při Bohu - a zve ho na sedadlo pro pilota. Erikki mu předváděl řízení a přístrojovou desku. Mladší policista to už nevydržel a proběhl pod rotory, které se otáčely pomaleji a pomaleji, a zvědavě stanul ve dveřích do pilotní kabiny. Okouzlený ciferníky a tlačítky zářícími do tmy se naklonil, aby lépe viděl. "Při Bohu, desátníku, viděl jste někdy tolik číselníků a tlačítek? Vypadáte na tom sedadle, jako byste tam patřil!" "Škoda, že nejsem pilot," zalitoval desátník. "Mys" Zmlkl, jeho slova pohltila rudá mlha, která mu vysála dech z plic a změnila se v černočernou tmu. Erikki popadl policisty a bouchl jim hlavami o sebe. Zůstali omráčení. Rotory nad ním se zastavily. Všude tma, jen v paláci pár světel. Byl přesvědčen, že tu nikdo není. Pušky policistů zastrčil za sedadlo pilota. Během několika vteřin je přenesl do kabiny, položil na zem, násilím otevřel každému ústa a vložil do

924

james clavell

nich prášky na spaní, které ukradl Azádě z ložnice. Nadechl se a šel se přesvědčit, že je všechno připraveno k okamžitému startu. Spokojený se vrátil do kabiny. Muži se ani nepohnuli. Opřel se o dveře, připravený umlčet je. Měl vyschlo v krku a potil se. Čekal, dokud neuslyšel psy a rachocení řetězů. Tiše si připravil samopal. Hlídkující patrola, dva ozbrojení strážci s dobrmaný prošla kolem paláce, ale k němu se ani nepřiblížila. Pozoroval palác. Ruku už v pásce neměl. severní NÁMĚSTÍ. Otlučená sanitka přikrytá plachtou kodrcala po nerovných ulicích. Vzadu byli dva zdravotníci, troje nosítka, na jedné skučel krvácející Hašemí, roztrženým břichem bylo vidět vnitřnosti. "Pro všechno na světě, dejte mu morfium," vyrazil Armstrong přerývaně, omámený vlastní bolestí. Ležel zhroucený na druhých nosítkách, pevně si tiskl obvaz k ráně po kulce v horní části hrudníku a přitom vůbec nevěděl, jak mu prýští krev z rány na zádech, kterou se ošetřovatelé pokoušeli rovněž zastavit obvazem. "Dejte mu morfium! Dělejte!" proklel je ve farsí a angličtině a zuřil, že jsou tak hloupí a zacházejí s raněnými tak hrubě. Pořád ještě byl v šoku z toho nečekaného útoku, který přišel neznámo odkud. Ale proč? Proč? "Co mám dělat, Excellence?" ozvalo se ze tmy. "Morfium nemáme. Vůle boží." Muž rozsvítil baterku a zamířil proud světla na Hašemího a na třetí nosítka, kde ležel nějaký mladík. Byl mrtvý. Armstrong si všiml, že se ani nenamáhal zatlačit mu oči. Hašemí vydal další bublavý sten. "Zhasni to, Esmáli," poručil druhý ošetřovatel. "Chceš, aby nás rozstříleli?" Váhavě poslechl. Když se znovu rozhostila tma, zapálil si cigaretu, rozkašlal se, pak odtáhl Iněný závěs po straně, aby se zorientoval, kde se nacházejí. "S pomocí boží ještě pár minut." Natáhl se a zatřásl Hašemím, aby ho probral z klidu bezvědomí do pekla vědomí. "Ještě pár minut. Excellence plukovníku. Neumírejte ještě," snažil se. "Ještě pár minut a pořádně vás ošetří." Všichni se zakymáceli, když kolo vjelo do díry. Armstrongem projela bolest. Když konečně sanitka zastavila, vyhrkly mu úlevou slzy. Další muži odhrnuli závěs a vlezli dovnitř. Hrubě ho popadli za nohy a vytáhli ven na nosítka, ke kterým ho přivázali. Mlhou bolesti viděl, jak Hašemího odnášejí do tmy; pak ho muži neurvale zvedli a bolest se stala nesnesitelnou. Omdlel. Nosiči překročili příkop a prošli dveřmi ve vysoké zdi do vlhké chodby, ke schodům a do prostorného sklepa, osvětleného olejovými lampami. "Položte ho tamhle!" ukázal Mžitrik na druhý stůl. Na prvním ležel Hašemí, rovněž připoutaný k nosítkám. Mžitrik bez spěchu prozkoumal Armstrongovy

a pak Hašemího rány. Oba byli dosud v bezvědomí. "Dobře," přikývl. "Esmáli, počkej na mě nahoře."

Esmál strhl špinavou pásku červeného kříže a hodil ji do kouta. "Hodně lidí dnes v budově umřelo mučednickou smrtí. Pochybuj, že se někdo dostal ven." SMŘŠ

925

"Potom je jen dobře, že jsi na schůzi nešel."

Esmál vydusal po schodech za svými přáteli, kteří si hlučně blahopřáli k dopadení nepřátelského vůdce a jeho cizáckého psa. Všichni byli přesvědčení islámsko-marxističtí bojovníci, ani jeden nebyl zdravotník. Mžitrik počkal, dokud nebyl sám. Pak vzal malý nožík a s potěšením ho hluboko vnořil do Hašemího. Ječivý výkřik ho uspokojil. Když odezněl, zvedl džber s ledovou vodou a chrstl ho plukovníkovi do tváře. Oči se otevřely a hrůza a bolest, která v nich byla, potěšila Mžitrika ještě víc. "Chtěl jste se mnou mluvit, plukovníku? Zavraždil jste mého syna Fedora. Jsem generál Petr Oleg Mžitrik." Znovu nůž. Hašemího obličej se změnil v karikaturu. Vyl, ječel, nesrozumitelně blekotal a snažil se přervat pouta. "Za syna... a tohle taky za syna... a ještě tohle za syna..." Hašemí měl silné srdce a nějakou dobu to vydržel; žebral o milost, o smrt, prosil Boha o smrt a pomstu. Měl ošklivé umírání. Mžitrik nad ním chvíli postál, jeho čich se bouřil proti zápachu. Pokud šlo o smrt jeho syna na třetím stupni výsledku, měl naprosto jasno. Pahmúdího zpráva byla podrobná. "Dostal jsi, co ti patřilo, Hašemí Fazíre, ty pojídači hoven," plivl mu do obličej. Pak se otočil a zarazil se. Armstrong ho pozoroval z nosítek na druhé straně sklepa. Studené modré oči v bledém obličej. Udivil ho nedostatek strachu. To se brzy změní, pomyslel si a vyndal nůž. Všiml si, že nemá pravou paži přivázanou, a než mohl něco udělat, sáhl Armstrong na klop, chytil za růžek a vytáhl kapsli s kyanidem. Ruka se zastavila kousek od úst. "Nehýbejte se!" varoval. Mžitrik byl příliš zkušený, než aby se k němu vrhal. Byl daleko, a přestože měl v kapse pistoli, nesáhl po ní. Věděl, že Armstrong by měl čas kousnout do kapsle a tři vteřiny je na pomstu málo. Nezbyvá než doufat, že Armstrong omdlí bolestí nebo ztratí ostražitost. Když ho ve tmě sanitky muži přivazovali, instinktivně použil zbytek sil, aby paži napnul a zajistil si tak prostor pro pozdější uvolnění ruky pro případ, že bolest bude nesnesitelná. Další kapsli měl schovanou v límci košile. Třásl se, když viděl Hašemího umírat, a děkoval Bohu za volnou ruku, i když ho stála nesmírné úsilí. Ale jakmile se kapsle dotkl, hrůza ustoupila a s ní i kus bolesti. Na prahu smrti, kde život se zdá být neskutečný, uzavřel sám se sebou mír. "My jsme... my jsme profesionálové," řekl pomalu. "My jsme vašeho. . vašeho syna nezavraždili. Byl ještě naživu, když... když ho generál Džanan odváděl k Pahmúdímu." "Lháři!" Mžitrik zaznamenal slabý hlas a věděl, že nebude muset čekat. "Přečtěte si oficiální... oficiální dokumenty... SAVAMA nějaké mít musí... a vaše prokletá KGB taky." "Myslíte, že jsem tak naivní, že se vám podaří obrátit mě proti Pahmúdímu, než zemřete?" "Přečtěte si zprávy, ptejte se, třeba zjistíte pravdu. Ale vy parchanti od KGB nemáte pravdu rádi. Říkám vám, že byl naživu, když ho SAVAMA převzala."

926 james clavell

Mžitrik zaváhal. Není normální, aby profesionál jako Armstrong - na pokraji smrti, ať přirozené nebo ne, mařil čas, kdyby si nebyl jistý. "Kde jsou pásky?" ptal se a bedlivě ho pozoroval, neboť viděl, že oči se zavírají, je vyčerpán z obrovské ztráty krve. Už to nebude dlouho trvat. "Kde jsou ty pásky?" "Žádné nebyly. Ne... ne z třetího stupně." Byl na konci sil. Bolest už zmizela - čas taky. Musel se víc a víc namáhat, aby se soustředil. Ale pásky je třeba chránit; jedna kopie je spolu se

zvláštní zprávou bezpečně na cestě do Londýna. "Váš syn byl statečný, silný a nic nám neprozradil. Co... co z něj Pahmúdí vyrazil, to... to nevím... byli to Pahmúdího hrdlořezové... oni nebo vaši vlastní skunkové. Byl... byl naživu, když ho přebírali. Pahmúdí Hašemímu nařídil, aby... aby ho vydal." To je možné, pomyslel si Mžitrik zaraženě. Tihle neschopní, zkurvení pojí-dači hoven v Teheránu kazili naše operace v Iránu celá léta, klamali šáha a zmařili práci mnoha generací. "Zjistím to. Při hlavě mého syna přísahám, že to zjistím, ale to vám nepomůže soudruhu!" "Laskavost se má oplácet. Vy... vy jste zabil... Rogera, Rogera Grosse, co?" Mžitrik se zasmál a rozhodl se vychutnat si čekání. "Zařídil jsem to, ano. A s AMG taky, vzpomínáte? I s Talbotem, ale v tomhle případě jsem řekl Pah-múdímu, ať použije na sekci I6/a toho tchoře Hašemího Fazíra." Viděl, jak se chladné modré oči přivřely; zajímalo ho, co je za nimi. Armstrong pátral v paměti. AMG? Ach ano, Alan Medford Grant, narozený 1905, jeden z jejich nejlepších lidí. V třiašedesátém roce byl tajným informátorem Iana Dunrosse a odhalil záškodníka ve Vznešeném domě. A dalšího ve zvláštním oddělení, můj nejlepší přítel. "Lháři! AMG zahynul při 'nehodě' na motocyklu." "Pomohli jsme tomu. Byla na něj vyhlášená sekce 16/a už přes rok - i na jeho japonskou manželku." "Nebyl ženatý."

Vy hlupáci, nevíte nic. Zvláštní oddělení? Hejno hoven. Byla z japonské špionáže. V témže roce měla nehodu v Sydney. Armstrong si dovolil malý úsměv. Nehodu AMG sice zorganizovala KGB, ale M 16 ji nově zinscenovalo. Úmrtní list byl pravý, ale patřil někomu jinému a Alan Medford Grant stále úspěšně pracuje, i když s jinou tváří a pod jiným krytím, které neznám ani já. Ale manželka? Japonka? Je to další kouřová clona nebo další tajemství? Kolečka uvnitř koleček uvnitř... Minulost ho přitahovala. S vynaložením sil se soustředil na to, co chce doopravdy vědět, aby měl jistotu, že se nemýlí. Už si nemůže dovolit ztrácet čas, už žádný nemá. "Kdo je ten čtvrtý muž - vysoko postavený zrádce u nás?" Otázka zůstala viset ve vzduchu. Mžitrika zarazila, ale nakonec se usmál, protože Armstrong mu tím dal možnost pomstít se psychicky. Řekl mu jméno a viděl jeho šok. A jméno pátého, dokonce i šestého. "M 16 se hemží našimi agenty, nejde o ojedinělé záškodníky, a stejně tak M 15, většina vašich odborů - Ted Everly je náš, Broadhurst i Lord Grey - pamatujete si na ně z Hongkongu? SMRŠŤ

-927

Nejde vždycky jen o labouristy, i když tam je půda nejurodnější. Jména?" rozzářil se. Nic neriskuje. "Podívejte se do Who's Who! Kdo je kdo. Seznam významných osobností. Máme své lidi v bankách, na radnici, ministerstvu zahraničních věcí. Henley je taky náš a já už viděl kopii vaší zprávy i ve vládě, možná až po Downing Street. Stovky našich profesionálů jsou po celé Anglii." Posměšně se zasmál. "A Smedley-Taylor?"

"Ovšem, ten taky -" Mžitrikovi ztuhl úsměv na rtech. "Jak to, že o něm víte? To znamená... Mluvte!" Armstrong byl spokojený. Fedor Rákoczy nelhal. Všechny pásky se jmény už odešly, jsou v bezpečí. Henleymu nikdy nevěřil, dokonce ani Talbotovi ne. Byl spokojený a smutný, trochu mu bylo líto, že ho nechytí sám. To nevadí, udělá to někdo jiný, možná AMG. Víčka se mu zachvěla, ruka sesunula. Mžitrik se k němu bleskově vrhl, na tak rozložitého muže se značnou rychlostí, přitlačil mu paži nohou ke stolu, vyškubl kapsli a Armstrong byl teď bezmocný. "Probud' se, matějebjec," křičel a vytáhl nůž. "Jak ses dověděl o Smedley?" Ale Armstrong neodpověděl. Smrt přišla tiše. Mžitrik se rozzuřil a srdce mu bušilo. "Tak ať, je po něm, nemusím dál mařit čas." Ten zkurvený parchant aspoň šel do pekla s vědomím, že je nástrojem zrádců; aspoň zčásti. Ale jak se mohl dozvědět o Smedley-Taylorovi? Kčertu? Co když říkal o mém synu pravdu? V rohu stála nádoba s kerosinem. Vzal ji, vyléval na těla a vztek ho přecházel. "Esmáíli!" zavolal nahoru, když prázdnou nádobu odhodil na zem. Esmáíl ještě s jedním mužem sešli do sklepa. "Jste připraveni na odchod?" zeptal se jich Mžitrik. "Ano, s pomocí boží."

"A s naší taky," prohodil Mžitrik nenucené Otřel si ruce, unavený, ale spokojený s událostmi toho dne i noci. Už jen krátká cesta autem na předměstí Tabrízu k vrtulníku. Hodina možná míň na daču v Tbilisi a za Vertinskou. Za pár týdnů ho navštíví to štěně Hakím a bude s sebou mít jako pískeš Azá-du. Nebo taky ne. Když ne, bude ho to stát hodně. "Zapalte to," rozkázal úsečně. "Mizíme." "Tady, soudruhu generále!" Esmáíl mu hodil zápalky. "Máte přednostní právo skončit, co jste začal." Mžitrik je chytil. "Dobře." První nechytla, druhá taky ne, až třetí. Couval ke schodišti a z opatrnosti krabičku zahodil. Plameny už šlehalý k dřevěným trámům stropu. Esmáíl ho prudce kopl do zad a Mžitrik vletěl do ohně hlavou napřed. V panice zaječel a tloukl do plamenů, pokoušel se otočit a dostat ke schodišti, ale kožešinové klopý jeho kabátu chytilý a on se snažil udusit plamínky, které ho olizovalý. Ruce měl černé, v houstnoucím dýmu a pachu spáleného masa dusivě kašlal. Podařilo se mu vstát. První kulka mu rozdrtila koleno, až zavyl a padl zpět do plamenů, další zasáhla druhou nohu a srazila ho na

928 james clavell

zem. Bezmocně tloukl do plamenů kolem sebe a výkřiky zanikaly v hukotu pekla, které se kolem něj rozpoutalo. Stala se z něj živá pochodeň. Esmáíl s druhým mužem vyběhli po schodech do patra, kde se srazili s ostatními, kteří prchali ven. Vytřeštěně zírali na kroutící se Mžitrikovo tělo. "Proč jsi to udělal?" vyjekl jeden mužů. "Dnes v tom domě zabili mého bratra. A tvého bratrance taky." "Jak si Bůh přeje, ale Esmáíli, soudruha generála? Bůh nás chraň, dával nám peníze, zbraně a výbušniny proč jsi ho zabil?" "Proč ne? Nebyl to snad čubčí syn, arogantní, nevychovaný satanáš? Nepatřil ani k lidu knihy," prskl opovržlivě. "Tam, odkud pocházel, jsou desítky dalších, možná stovky a tisíce. Potřebují nás, my je ne. Zasloužil si smrt. Proč šel sám a uvedl mě v pokušení?" Plívl směrem k tělu. "Významní lidé mají tělesnou stráž." Plameny zalétaly až k nim, oheň stravoval dřevěné schody a rychle se šířil. Na ulici se všichni vmáčkli do vozu, který jako sanitka už nevypadal. Esmáíl se ohlédl zpět na plameny a hlučně se rozesmál. "Konečně ten pes shořel v pekle! Kéž by tak rychle zahynuli všichni nevěřící." PŘEDNÍ NÁDVOŘÍ PALÁCE. Erikki se opíral o dvěstědváctku a viděl, že světla v chánových pokojích v patře zhasla. Ujistil se, jestli oba policisté tvrdě spí, zavřel dveře od kabiny, zasunul nůž za pás a zvedl samopal. Se zkušeností nočního lovce se nehlučně blížil k paláci. Chánovi strážci u brány si ho nevšíмали chán přece říkal, ať pilota nechají na pokoji a nedráždí ho, že ho to věčné spouštění motoru jednou unaví. "Kdyby si vzal auto a odjel, nechtě ho. Jestli se policie do toho chce míchat, je to její problém." "Ano, Jasnosti," kývali rádi, že za Muže s nožem nenesou odpovědnost. Erikki proklouzl hlavním vchodem a po matně osvětlené chodbě zamířil ke schodišti a další chodbě. Zpod dveří jejich pokoje se linulo světlo. Bez váhání prošel předsíní do ložnice. Vylekal se, že tam je i Mina, Azádina služebná. Ještě klečela vedle postele, rávě dokončila masáž Azády, která už tvrdě spala. "Och, promiňte," vydechla. Bála se ho jako všichni sluhové. "Neslyšela jsem Vaši Excelenci. Její Jasnost mě žádala, abych... abych ji masírovala co nejdéle, a potom... potom si lehla tady v pokoji." Erikkiho obličej připomínal masku. Šmouhy oleje na tvářích a obvazy přes ucho mu ještě přidávaly na divokém vzezření. "Azádo!" "Och, nedá se vzbudit, Excellence, vzala si... vzala si dva prášky na spaní a prosila mě, abych ji omluvila, kdybyste při-" "Obleč ji!" zasyčel.

Mina zbledla. "Ale, Excellence!" Srdce se jí zastavilo, když spatřila v jeho ruce nůž.

"Rychle ji obleč a jestli jen pípneš, podržni' tě. Dělej!" Vzala do ruky župan. "To ne, Mino! Teplé šaty, lyžařský oblek - při všech bozích, to je fuk, který, SMRŠŤ

929

hlavně dělej!" Stál mezi ní a dveřmi. Na nočním stolku ležela dýka kukří. Projela jím bolest. Když si byl jistý, že Mina příkaz splní, vzal ze stolu Azádinu kabelku. Měla v ní všechny doklady, průkazku totožnosti, pas, řidičský průkaz, rodný list. Dobře, řekl si a žehnal Ajše za tento dar, o němž mu Azáde pověděla před večeří, a žehnal svým starým bohům, že mu vnukli ráno nápad. Má lásko, opravdu sis myslela, že bych tě tu nechal? V kabelce byl i hedvábný sáček s klenoty, zdál se mu těžší než jindy. Rozšířily se mu oči, když spatřil smaragdy, diamanty, perlový náhrdelník a přívěsky. Zbytek Nežádina pokladu, pomyslel si, ten, jímž Hakím vyplatil domorodce a já ho vzal Bájazídovi. V zrcadle viděl, jak Mina nevěřicně zírá na bohatství v jeho ruce, viděl nehybnou, téměř oblečenou Ázádu. "Dělej!" zavrčel na její obraz v zrcadle. ZÁTARAS PŘED PALÁCEM. Policejní seržant i šofér čekali vedle silnice a hleděli na palác vzdálený asi čtyři sta yardů. Seržant měl dalekohled. Nic než matná světla u venkovní brány, nikde ani známky po strážcích nebo po jeho dvou mužích. "Zajed tam," rozhodl seržant nejistě. "Něco se, hrome, děje! Buď usnuli, nebo jsou mrtví. Jeď pomalu a tiše." Sáhl do pouzdra vedle sebe a vložil do pušky zásobník. Šofér nastartoval a opatrně se rozjel po prázdné silnici. U HLAVNÍ BRÁNY. Strážce Babak se opíral o sloup na vnitřní straně masivní brány, zavřené na závoru. Druhý strážce tvrdě spal schoulený opodál na starém pytli. Mřížovým brány byla vidět zasněžená silnice vinoucí se k městu. Před prázdnou kašnou na nádvoří, asi sto yardů odtud, stál vrtulník. Ledový vítr zlehka pohyboval rotory. Zívl a začal podupávat, aby se zahřál, pak přistoupil k bráně a vymočil se mezerou v mřížích. Když je chán propustil a oni se vrátili na hlídku, zjistili, že policisté jsou pryč. "Asi se vydali pro něco k snědku nebo si šli zdřímnout," uvažoval. "Zatracení policajti." Babak zívl a těšil se, až vyjde slunce a bude mít na pár hodin volno. Jen musí ještě před úsvitem pustit bránou pilotovo auto, zamknout a pak už se přitulí v posteli k teplému tělu. Mechanicky se poškrábal na podbřišku a cítil, jak se mu pohnul tvrdnoucí úd. Líně se opřel dozadu a začal se ukájet, pohledem se přesvědčil, že těžká závora je spuštěná a malá branka zavřená. Koutkem oka zachytil nějaký pohyb. Zbystřil. Pilot vyklouzl z postranních dveří paláce s velkým břemenem přes rameno, ruku v pásce neměl, ale držel v ní zbraň. Rychle si zapnul kalhoty, shodil pušku z ramene a ustoupil do stínu. Nohou probudil druhého strážce, procitl bez jediného slůvka. "Hele," zašeptal, "myslel jsem, že pilot je v kabině vrtulníku." S rozšířenými očima zírali, jak se Eriki obezřetně drží tmavých míst ve stínu, pak vystřelil jako šipka přes volné prostranství k druhé straně vrtulníku. "Co nese? Co to má přes rameno?"

930 james clavell

"Vypadalo to jako koberec, jako srolovaný koberec," potichu odpověděl druhý. Slyšeli otvírání dveří z druhé strany pilotní kabiny. "Ale proč? U všech jmen Boha, co to provádí?"

Bylo sice špatně vidět, ale zrak i sluch měli dobrý. Oba zaslechli blížící se vůz, ale víc je zaujal zvuk otvírání dveří do kabiny. Čekali a ani nedutali. Muž s nožem naložil další dva balíky podobné tomu předchozímu pod břicho vrtulníku, vlezl do ocasní části a vynořil se na jejich straně. Chvilku stál, hleděl směrem k nim, ale neviděl je, otevřel dveře kokpitu a nastoupil. Srolovaný koberec byl opřený o vedlejší sedadlo. Když spustil motory, strážci nadskočili. "Bůh nás chraň, co budeme dělat?" Babak znervózněl. "Nic. Chán řekl přesně tohle: .Nechtě pilota být, ať si dělá, co chce. Je nebezpečný.' Takhle přesně. Vzpomínáš?" Musel zvýšit hlas, aby přehlušil motory. "Nebudeme dělat nic." "Ale neříkal nám, že bude zase pouštět motory, ani že se tu bude plížit se srolovanými koberci." "Jak si Bůh přeje, ale máš pravdu." Byli čím dál zmatenější. Nezapomněli, že bývalý chán dával strážce za neposlušnost nebo chybu zbičovat a uvěznit, nezapomněli ani na ty, které současný chán propustil. "Motory teď zní dobře, nezdá se ti?" Vzhledli, v patře se rozsvítila okna, pak i u chánova pokoje. Trhli sebou, když policejní vůz zastavil smykem vedle brány. Seržant vyskočil s baterkou v ruce. "Co se tu, proboha, děje?" křičel. "Otevřete bránu, při Bohu! Kde jsou

mí lidé?" Babak utíkal k malé brance odstranit závoru. Erikki se v pilotní kabině pohyboval tak rychle, jak to šlo, zranění mu ještě dělalo potíže. Po tváři mu stékaly praménky potu a mísily se s kapkami krve, vytékající z poraněného ucha v místě, kde se odtrhl obvaz. Ještě nemohl popadnout pořádně dech, jak se hnal ze severního křídla s Ázadou zamotanou do koberce, omámenou prášky a bezmocnou, a zoufale zíral na ručičky na přístrojové desce. Pohněte se rychleji! Spatřil, že v Hakímově pokoji se rozsvítilo a z oken vykukují hlavy. Než odešel z ložnice, omráčil Minu; doufal, že jí příliš neublížil. Musel chránit sebe i ji, mohla by spustit poplach, nebo by ji obvinili ze spiknutí. Pak zabalil Ázadu do koberce a na pásek si připnul kukří. "Dělejte!" zavrčel na ručičky. Koutkem oka zahlédl u brány dva muže v policejních uniformách. Najednou se vrtulník koupal v záplavě světla z policejní lampy. Sevřel se mu žaludek. Bez uvažování popadl Stenovu pušku, prostrčil hlaveň okénkem kabiny a stiskl spoušť. Mířil vysoko. Čtyři muži se rozprchli, když se kulky odrazily od železné brány, a hledali úkryty. Seržant v panice upustil lampu, ale ještě stačili všichni zahlédnout nehybná, zkroucená těla desátníka a druhého policisty na podlaze vrtulníku. Usoudili, že jsou mrtví. Když Erikki přestal střílet, vyplížil se seržant k autu u postranní branky, kde měl M 16. "Střílej, proboha," křičel policista, který předtím seděl za volantem. Babak, s nervy vybičovanými na maximum, stiskl spoušť a kulky lítaly hlava nehlava. SMRŠŤ

931

Šofér se opatrně blížil na otevřenou plochu pro lampu. Další sprška z vrtulníku, uskočil zpátky. "Synu prokletého otce..." Všichni tři se utíkali schovat. Další střely rozprskly lampu. Erikki viděl svůj útěk v troskách, vrtulník byl na zemi jako nemohoucí terč. Už nebyl čas. Napadlo ho, že se vzdá. Ručičky byly stále ještě nízko. Pak s hurónským pokřikem vyprázdnil zásobník Stěnový pušky na bránu, pustil motory naplno a znovu zařval jako divoch. Protivníkům tuhle krev v žilách. Motory se rozjely na maximální výkon a burácely; zvedl řídicí páku, posunul ji dopředu a donutil vrtulník vznést se o pár palců, načež s ocasem vysoko zvednutým vyrazila helikoptéra dopředu, lyžiny zaskřípěly o umrzlou zem, když se stroj nadzvedl, klesl zpátky a znovu vyrazil dopředu. Zůstal ve vzduchu, ale ošklivě se kymácel. U hlavní brány vytrhl řidič strážci pušku, opřel se o sloup, namířil na prchající vrtulník a stiskl spoušť. V patře paláce se Hakím, vytržený tím rámusem z uměle navozeného spánku, omámeně díval z okna ložnice. Jeho tělesný ochránce Margol stál vedle něj. Dvěštdvanáctka málem narazila do malého dřevěného pavilonu, lyžiny strhly část střechy. Potácela se dál jako opilý. Za zdí u policejního vozu se ve světle reflektorů rýsovala seržantova silueta. Hakím viděl, jak zamířil, a přál si, aby minul. Erikki slyšel kulky zabzučet o kov, modlil se, aby nepoškodily žádnou důležitou součástku, a nebezpečně se kolébal od paláce do bezpečí. V ostré zatáčce se koberec s Ázadou překlopil a zapletl do řízení. Na okamžik byl ztracen, pak ji obrovskou silou odstrčil. Rána na paži se mu otevřela. Kroužil kolem severního křídla, pořád jen pár stop nad zemí, a mířil k další okrajové zdi nedaleko chatrče, v níž se kdysi ukrýval Ross a Gueng. Byl pořád moc nízko, zatoulaná kulka prolétla dveřmi, dopadla na přístrojovou desku a rozbila sklo. Když Hakímovi zmizel vrtulník z očí, odbelhal se přes obrovskou ložnici kolem hořícího krbu na chodbu k oknům. "Vidíš ho?" ptal se a těžce oddechoval. "Ano, Jasnosti," ukázal vzrušeně Margol. "Tamhle!"

Vrtulník byl jen temným stínem v okolní temnotě, pak se ukázala koncová světla. Hakím sledoval, jak vyšplhal přes zeď, minul ji jen o pár palců a zase klesl. O pár vteřin později se opět objevil a začal nabírat rychlost i výšku. V tu chvíli běžela chodbou Ajša a hystericky křičela: "Jasnosti, Jasnosti... Ázáde je pryč, je pryč... ten ďábel ji unesl a Minu srazil do bezvědomí..." Hakím se těžko vzpamatoval, byl otupělý po práscích na spaní a víčka měl jako olověná. "Co povídáš?" "Ázáde je

pryč, vaše sestra je pryč! Zabalil ji do koberce a unesl, vzal ji s sebou..." Zarazila se, dostala strach, když viděla výraz na jeho popelavé tváři s klesajícími víčky - nevěděla o práscích na spaní. "Unesl ji!" "Ale to... to není možné... není to mož-"

"Ach ano, unesl ji a Mina je v bezvědomí!"

Hakím zamrkal, pak překotně vychrlil: "Spust' poplach, Ajšo! Jestli ji unesl... přísahám, spust' poplach! Vzal jsem si prášky na spaní a... poradím si s tím

-932 james clavell

děblem zítra, při Bohu, teď nemůžu, teď ne, ale pošli někoho... na policii... za Zelenými páskami, zalarmuj všechny, řekni, že chán vypsal odměnu na jeho hlavu! Margole, pomoz mi zpátky do pokoje." Vyděšení sluhové a strážci se shlukli na konci chodby, Ajša k nim v slzách běžela, pověděla, co se stalo a co chán nařídil. Hakím se posadil na postel a vyčerpaně se natáhl. "Margole, řekni, ať... ať strážci zatknou ty blázny u brány. Jak to mohli připustit?" "Určitě nedávali pozor. Jasnosti." Margol nepochyboval, že na někoho se vina svést musí, přestože byl u toho, když jim chán říkal, aby pilota nechali být. Šel splnit chánův příkaz a pak se vrátil. "Jste v pořádku, Jasnosti?" "Ano, díky. Zůstaň tady... Udržuj oheň a vzbud' mě po východu slunce." Hakím se vděčně ponořil do svůdně zvoucí náruče spánku, záda ho nebolela a myšlenky se mu vracely k Azádě a Erikimu. Když odešla z malého pokoje a nechala je o samotě, dal průchod svému žalu: "Nevím, jak z té pasti ven, Erikki. Všichni jsme v pasti, Ázáde, ty i já. Nevěřím, že by se vzdala islámu, a přitom vím, že tebe ani mě neposlechne. Pomyšlení na to, že bych jí měl ublížit, je hrozné, ale nemám jinou možnost, nesmrtelnost duše je důležitější než pozemský život." "S tvou pomocí bych mohl její duši zachránit."

"Jak?" Viděl, jak je Erikki napjatý, má stažené rysy a divný výraz v očích. "Zbavit ji nutnosti udělat to."

"Nerozumím."

"Předpokládejme, že pilot není muslim, ale barbar, který svou ženu miluje tolik, že neuprche sám, ale vrhne se na svou ženu, unese ji a odveze v letadle z její země proti její vůli a odmítne ji vrátit. Ve většině zemí manžel může... může učinit extrémní kroky, aby si ženu udržel, aby ji donutil k poslušnosti a zkontroloval. Tak by ona neporušila svou přísahu, nemusela by se vzdát islámu, ty bys jí nemusel ublížit a já bych měl svou manželku," "Je to podvod," užasl Hakím. "Podvod."

"Není. Je to všechno naoko, jen jako, ale tahle hypotéza nepoškozuje tvé zásady a nikdo nikdy neuvěří, že sestra chána Gorgonů úmyslně porušila přísahu a vzdala se islámu kvůli barbarovi. Nikdo." Hakím se pokoušel najít nějakou chybičku. Žádnou to nemá, pomyslel si překvapeně. Je to tak jednoduché a vyřeší to skoro... skoro všechno, když se to povede. Kdyby Erikki tohle všechno provedl bez jejího vědomí... kdyby ji unesl! Je to pravda, nikdo nikdy neuvěří, že by vědomě porušila přísahu. Unos! Veřejně bych to oplakával a tajně se radoval, pokud chci, aby Ázáde odešla a on žil. Ale musím chtít. Je to jediný způsob: abych zachránil její duši, musím zachránit jeho. V tichu ložnice otevřel na chvíli oči. Ve stínech plamenů tančících po stropě viděl Erikkiho a Ázádu. Bůh mi odpustí, pomyslel si usínaje. Jestlipak ji ještě někdy uvidím? SMRŠT933

teherán - nedaleko univerzity. 23.58 hodin. Šahrazád stála v mrazivé tmě v předních řadách vedle Zelených pásek, jež chránily masu islámistů neklidně se vlnících za nimi. Všichni stáli pohromadě a zpívali „Alláhhhu akbarr“, živoucí bariéra proti dvěma až třem tisícům hlučících levičáckých studentů a agitátorů, kteří se blížili zdola po silnici. Baterky a pochodně, pár hořících aut, pušky, hole, klacky. Prsty sevřela automatickou pistoli v kapse, v druhé připravený granát. "Bůh je veliký!" vykřikla. Nepřítel se rychle blížil, viděla zaťaté pěsti, výkřiky z obou stran zaznívaly vý-hruzněji a

výhružněji, hlasy chraptivější, nervy napjatější. Srážka obou zástupů byla nevyhnutelná. "Není Boha kromě Boha..." Nepřátelé byli už tak blízko, že rozeznávala jednotlivé tváře. Náhle si uvědomila, že to nejsou žádní ďáblové, ale většinou studenti, ženy a muži jejího věku, statečné ženy bez čádoru s nezakrytými vlasy, volající po ženských právech, hlasovacím právu a svobodách, což znělo naprosto rozumně. V duchu se přenesla na ženskou demonstraci, kdy všechny ve svých nejlepších šatech a s vlajícími vlasy žádaly svobodu a spravedlnost pro všechny ve slavné islámské republice, kde navždy hodlala žít s Torném a svým budoucím synkem. A pak se jí před očima vynořil i fanatik s nožem, který krásnou budoucnost ohrozil, jenže Ebráhím ho zadržel. Ebráhím, studentský vůdce, ji

934 james clavell

chránil. Ach Ebráhíme, kde jsi dnes večer? Jsi tu s nimi a vedeš je jako tehdy nás? Znovu bojuješ za svobodu, spravedlnost a ženská práva, nebo jsi v Kovízu zahynul mučednickou smrtí, když jsi zabil falešného mollu, vraha tvého otce? Tvůj otec byl zavražděn stejně jako můj. Ale... ale otce zabili islámisté, ne levičáci, napadlo ji najednou. A imám pořád zastává názor, že všechno má být jako za dob Proroka... a Mašang... Tom-myho vyhnal a mě donutil k rozvodu a chce mě násilím provdat za toho páchnoucího starce. Nebudu mít žádná práva! "Co tu vlastně dělám?" vyděsila se v sílícím zmatku. "Měla bych být na druhé straně. S nimi a ne tady... ne, to ne, tady ne! Co moje dítě, můj chlapec, je to pro něj nebezpečné a " Ozval se výstřel z pušky, pak další a vypukla nepřehledná vřava. Přední řady chtěly ustoupit a zadní je tlačily vpřed. Šahrazád se ocitla v sevření, které ji neslo s sebou. Cítila, jak ji dav unáší, nohama se sotva dotýkala země. Nějaká žena vedle ní pronikavě vykřikla a zmizela pod nohama lidí, jeden stařec klopýtl a zhroutil se na zem. Kdosi jí vrazil loket do žaludku, vykřikla bolestí a strach se změnil v hrůzu. "Tomíííí! Pomoc...", zakvílela. Asi sto yardů před ní tlačil dav studentů Torna Locharta proti stánku obchodníka; kabát měl potrhaný, čepici ztratil a byl zoufalý jako ještě nikdy. Hodiny hledal v davu studentů Šahrazád, přesvědčený, že tam musí být. Kam jinam by šla? Určitě ne do bytu toho studenta, o kterém mluvila Džarí. Ebráhím nebo jak se jmenoval. Nic pro ni přece neznamenal. Zničeně si pomyslel, že by snad bylo lepší, kdyby byla u něj než tady. Ach Bože, ať ji najdu! Kolem prošly zpívající ženy, vesměs v západních šatech, džínách a kabátech, a pak ji spatřil. Vrhla se k ní, ale byl to omyl. Omluvil se a znovu si razil cestu na kraj, zatímco pár demonstrujících za ním hodilo nadávkou. Dívka měla podobný lyžařský oblek jako Šahrazád, stejné vlasy a byla asi téhož věku. Nesla marxisticko-islámské heslo a Lochart, šílený z toho zklamání, jí v duchu nadával a nenáviděl ji za její hloupost. Na jeho sluch útočily výkřiky z jedné i druhé strany, rozčilovaly ho, měl chuť popadnout klacek a to zlo z nich vymlátit. Ach Bože, pomoz mi ji najít. "Bůh JE veliký," pobrukoval. Jeho srdce jávalo, i když byl bez sebe starostí. Vědomí, že je muslim, pro něj znamenalo zásadní změnu. Teď mě přijmou, jsem jeden z nich. Mohu chodit, do jaké mesi-ty chci, udělám pouť do Mekky, barva ani rasa pro Boha nic neznamená. Jen víra. Věřím v Boha a v jeho proroka Muhammada. Nebudu fundamentalista ani šíit. Budu ortodoxní sunnita. Najdu si učitele a budu studovat arabštinu. A v novém režimu budu lítat pro IranOil a budeme se Šahrazád šťastni... Opodál zazněl výstřel, vyšlehly plameny z navršených pneumatik, skupinky studentů se vrhaly mezi Zelené pásy, zarachotily další pušky, ulici zaplnila masa křičících, zmítajících se těl. Slabí skončili pod nohama ostatních. Horda zdivočelých mladíků vláčela Locharta do nejprudší bitky. Osmdesát yardů od něj Šahrazád křičela a bojovala o život, snažila se údery loktů a kopáním prodrat na kraj, kde byl poměrně klid. V tlačenci jí servali SMRŠŤ

935

čador, šátek zmizel, byla potlučená a bolel ji žaludek. Lidi kolem ní se změnili v šílený dav, nenávidějící ty, kteří se hrnuli proti nim. Všichni na sebe útočili, nedalo se odhadnout, kdo vítězí, a nikdo doopravdy nevěděl, kdo je nepřítel, až na molly a Zelené pásky, které se snažily demonstraci řídit. V řevu islámský zástup na vteřinu zaváhal, pak vykročil kupředu. Slabší zakolísali a klesli; muži, ženy. Ječení, výkřiky, zmatek, všichni volali na pomoc svého Boha. Studenti se snažili o odpor, ale byli smeteni. Nemilosrdně. Někteří upadli, nohy dalších přes ně šlapaly. Do boje se zapojili všichni a strany se promíchaly. Lochart využil své výjimečné výšky a síly, aby si proklestil cestu na okraj. Stál mezi dvěma vozy, na okamžik chráněný před davem. V blízkosti zahlédl úzkou, napůl skrytou postranní uličku, vedoucí ke zborcené mešitě; tam by se mohli ukrýt. Vpředu došlo k obrovské explozi auta. Ti, kdo měli štěstí, byli zabiti hned, ranění sténali. Zdálo se mu, že ji zahlédl v záři plamenů, pak se kolem přehnala tlupa prchajících mladíků, a jak do něj prudce vrazili, aby uhnul z cesty, spadl pod jejich boty. Šahrazád byla už jen třicet yardů od něj, vlasy rozčuchané, šaty potrhane, za-klíněná v davu a strhávána dopředu. Nikdo si nevšímal jejího volání o pomoc. "Tomííí... pomoz!" Dav se na okamžik rozdělil. Vyrasila do vzniklé mezery a vmáčkla se mezi parkující vozy a zamčené krámky. Tlak zástupu se trochu zmírnil, všichni se oháněli, aby měli trochu prostoru k dýchání, rukama si otírali pot a špínu, začali si všimnat svých sousedů. "Ty prokletá komunistická děvko," zařval na ni jakýsi muž, oči mu zuřivostí téměř vylézaly z důlků. "To nejsem, nejsem! Jsem muslimka," vydechla, ale chytil do rukou její bundu, zip se rozbil, a sápal se jí po prsou. "Děvko! Muslimské ženy se nenabízejí, muslimské ženy nosí Čad-" "Ztratila jsem ho servali mi ho," zaječela.

"Děvko! Ať tě Bůh prokleje! Naše ženy nosí čador."

"Ztratila jsem ho servali mi ho," vykřikla znovu a snažila se mu vytrhnout. "Není Bo-" "Děvko! Kurvo! Dáblice!" řval jako smyslů zbavený a teplo, které cítil pod hedvábnou košilí a spodní košílkou, ho rozpalovalo ještě víc. Rozerval hedvábí, přestože kopala a ječela ze všech sil, přitahoval ji k sobě, aby ji uškrtil. Ostatní ho povzbuzovali nebo se klidili z cesty, ve tmě osvětlené ohněm bylo špatně vidět a nikdo přesně neviděl ani nevěděl, co se děje, jenom že někdo mezi vyvolenými Boha chytil levičáckou děvku. "Při Bohu, ona nepatří k levičákům, slyšel jsem, jak volá slávu imámovi..." volal kdosi, ale jeho slova utonula v okolní vřavě, znovu došlo k přestřelce a lidé se hnali pryč. Škrábala, kopala, křičela, ale z jeho dechu a oplzlostí se jí dělalo zle. Z posledních sil volala Boha na pomoc, marně se ho pokoušela udeřit. Vzpomněla si na pistoli. Pevně ji uchopila, máchla s ní proti němu a zmáčkla spoušť. Zaječel, chytil se za podbřišek a s vytím se zhroutil. Najednou kolem sebe měla prostor. A ticho. Muž stojící poblíž jí pistoli vyrval.

936 james clavell

Prázdným pohledem zírala na útočníka, kroutícího se v prachu. "Bůh je veliký," zašeptala. Uvědomila si, že je polonahá. Přitáhla si bundu k tělu, rozhlédla se kolem sebe a setkala se jen s nenávistí. "Napadl mě... Bůh je veliký. Bůh je veliký..." "Říká to jen tak, patří k levičákům..." zavřeštěla jedna žena. "Podívejte se na její šaty, nepatří mezi nás..."

Pár yardů opodál se Lochart zvedal ze země, v hlavě mu hučelo a neviděl, neslyšel. S vypětím sil se postavil a začal se prodírat k uličce a bezpečí. Nebyl jediný, koho to napadlo, takže ústí uličky už bylo přeplněné. Ve všem tom hluku a křiku zaslechl její hlas. Otočil se. Byla v úzkých, stála zády ke zdi a nepřátelský dav ji ohrožoval, šaty měla napůl stržené, rukáv bundy urvaný, v očích nepřítelny pohled a v ruce granát. Muž stojící poblíž k ní vykročil. Odjistila granát. Muž ztuhl, dav začal couvat. Lochart se k ní prodral, vzal jí granát a držel ho odjištěný. "Ustupte od ní," zařval ve fársí a

postavil se před ni. "Je muslimka, vy čubčí syni. Je muslimka, moje žena a já jsem muslim!" "Při Bohu! Jsi cizinec a ona patří k levičákům!"

Lochart se po muži ohnal pěstí posílenou granátem, trefil se mu do úst, cítil, jak křupla čelist. "Bůh je veliký," zaburácel, ostatní se připojili, i ti, kteří mu nevěřili. Báli se ho a ještě víc se báli granátu. Volnou rukou ji pevně objímal a napůl nesl, napůl vedl. Kráčel v první řadě, granát stále připravený. "Nechtě nás projít, Bůh je veliký, mír s vámi." První řada se rozestoupila, pak i ty další, procházel s ní středem za stálého opakování "Bůh je veliký, mír s vámi", až se dostali do přeplněné uličky. Klopýtali přes výmoly a smetí, vrážejíce ve tmě do lidí. U mešity svítilo několik světel. Zastavil se vedle fontány, prolomil led a nastříkal si na obličej vodu. V hlavě mu pořád strašně hučelo. "Ježíši," vydechl a znovu se opláchl. "Och Tommíííí!" vykřikla Šahrazád stále ještě v šoku, její hlas zněl slabě a cize, jako by měla každou chvíli omdlít. "Kde ses tu vzal? Och, kdes byl? Měla... měla jsem strašný strach." "Já taky. Hledal jsem tě celé hodiny, miláčku." Přitáhl ji k sobě ještě pevněji. "Jsi v pořádku?" "Ach ano, ano." Pevně ho objala kolem krku a zabořila mu tvář do ramene. Náhle přestřelka, dole v ulici pronikavé výkřiky. Instinktivně ii k sobě přitiskl pevněji, ale nezdálo se, že jim hrozí nebezpečí. Dav se ve tmě přeléval, zvuk přestřelky slábl a demonstrace se vzdalovala. Konečně jsme v bezpečí. Ne, ještě ne, ještě ten granát - nemám ho čím zajistit. Přes hlavy lidí, hned vedle mešity uviděl na druhé straně náměstí polo-shořelou budovu. Zbavím se ho v pohodě, přesvědčoval se, ale ještě nedokázal jasně myslet, tiskl ji k sobě a čerpal z jejího těla sílu. Davy znovu zhoustly a ulička se zaplňovala. Dokud jich bude tolik, je nebezpečné házet granát na druhou stranu. Přesunul se s ní k fontáně, kde byla větší tma. "Neboj se. Vteřinu po-SMRŠT 937

čkáme, pak půjdeme dál." Mluvili tiše, anglicky - tolik si toho museli říct, tolik vysvětlit. "Určitě už jsi v pořádku?" "Ach ano, ano. Jak jsi mě našel? Jak? Kdy ses vrátil? Jak jsi mě našel?" "Já... přiletěl jsem dnes večer a šel jsem hned do vašeho domu, ale byla jsi pryč." Pak prudce vyrazil: "Šahrazád, stal jsem se muslimem." Užasle na něj hleděla. "Ale... ale to je jen trik, trik, aby tě pustili!" "Ne, přísahám! Vážně jsem se jím stal. Přísahám. Řekl jsem šahádu před třemi svědky: Mašangem, Sároou a Džáří a věřím. Opravdu věřím. Teď už bude všechno v pořádku." Její nedůvěra zmizela, když viděla radost, která z něj vyzařovala. "Ach Tom-my, to je úžasné." Byla bez sebe štěstím a současně věřila, že pro ně se tím nic nezmění. Mašang zůstane stejný, pomyslela si. Ten si najde způsob, jak Tom-myho zničit, ať je věřící nebo ne. Vše bude při starém, rozvod bude dál platit, zasnuby taky. Leda... "Tommy, můžeme odjet dnes v noci z Teheránu? Můžeme uprchnout, drahý?" Byla rozhodnutá. "Už nemáme důvod, už ne. Mám skvělé plány. Odešel jsem od S-G. Teď, když jsem muslimem, zůstanu tady a budu lítat pro IranOil, cožpak to nechápeš?" Nevníмали řítící se davy. "Už si nemusíme dělat starosti, Šahrazád." Někdo zakopl a vrazil do něj, pak další, až jednoho muže odstrčil. Ostatní hned začali nadávat. Popadla ho za rukáv a vtáhla ho do proudícího zástupu. "Jdeme domů, muži," řekla hlasitě v lidovém fársí, pevně se ho chytla a tlačila ho pryč. Zašeptala: "Mluv ve fársí," a zase hlasitěji: "Tady nejsme v bezpečí, popovídáme si až doma." "Ano, ženo, máš pravdu. Půjdeme radši domů." Cítili se dobře. Šahrazád je s ním a zítra je taky den. Dnes si dají koupel, navečeří se, půjdou spát a bude se jim zdát něco hezkého. "Kdybychom dnes chtěli uprchnout, Tommy, tak by to šlo, že? Šlo by to!" "Ano, asi ano." Unaveně vysvětlil jak. Během řeči se neustále zastavovali a znovu se dávali do kroku. Šahrazád zářila, nepochybovala, že ho přesvědčí. Odjedou zítra. Zítra ráno si vezmu své šperky, Mašangovi řekneme, že přijdeme v poledne do bazaru, ale tou dobou už budeme s Tommym v letadle na jih. Muže lítat ve státech Zálivu, v Kanadě, kdekoliv, kde bude moci být bez nebezpečí muslimem i Kanadánem. Říkali mi to, když jsem byla na ambasádě. A brzy, asi za měsíc, se vrátíme domů do Íránu a budeme tu žít navěky. Spokojeně se k němu tiskla, už se nebála, byla si jistá, že je před nimi krásná budoucnost.

Ted', když se stal věřícím, půjde do ráje. Bůh je veliký. S pomocí boží za sebou necháme syny a dcery. A kdyby, až budeme staří, on zemřel první, dohlédnu na to, aby čtyřicátý den po jeho smrti všichni vzpomněli na jeho duši. Potom prokleju jeho mladší ženu nebo ženy i jejich děti, dám svoje záležitosti do pořádku a pokojně se připojím k němu v čase, který určí Bůh.

938 james clavell "Och Tommy, já tě tolik miluju, tolik mě mrzí, že jsi měl takové trápení... trápení kvůli mně..." Zabočili do širší ulice, kde zástup lidí byl hustší, zabíral celou šířku silnice. Ale vládla tu povznesená nálada, muži, ženy, mollové. Zelené pásy, mladí i staří měli pocit, že konáním díla božího strávili dobře noc. „Alláhu akbar!“ vykřikl kdosi a slova zazněla ozvěnou z tisíce dalších hrdel. Vpředu vyrazil v autě nějaký netrpělivý řidič, lehce vrazil do chodců, ti strčili do ostatních a uprostřed nadávek a smíchu všichni padali, Šahrazád a Lochart s nimi. Zachytil ji, zůstali vteřinu na zemi a oba se tomu smáli. Granát držel pořád pevně v ruce. Neslyšeli jeho varovné syčení - nevěděli, že pádem se zarážka uvolnila. Sice jen o kousek, ale stačilo to. Nekonečně dlouhý okamžik se na sebe usmívali. "Bůh je veliký," řekla šťastně a on to opakoval. V tom okamžiku zemřeli. SOBOTA
3. BŘEZNA 1979

SMRŠŤ 941

al ŠARGÁZ. 06.34 HODIN. Dolní okraj slunce škrkl o horizont a proměnil černou pustinu v šarlatové moře, ozářil starý přístav i bárky v zálivu. Z tlampačů se ozvalo volání muezzinů, ale jejich hlasy nepotěšily Gavallana ani zaměstnance S-G, kteří na verandě hotelu Oáza spěšné snídali. "Taky ti to jde na nervy, Scragu?" zeptal se Gavallan. "Jasně, kamaráde." Seděl s Rudi Lutzem, Pettikinem a Gavallanem u stolu, všichni unavení a bez nálady. Smršť, která zprvu vypadala naprosto úspěšně, zvolna přecházela v pohromu. Dubois a Fowler stále nezvěstní, Mciver v Ba-hrajnu ještě není mimo nebezpečí. Tom Lochart bůhví kde v Teheránu, o Erik-kim a Azádě žádné zprávy. Většina jich toho v noci příliš nenaspala. Lhůtu měli do večerního západu slunce. Od chvíle, kdy včera dvěstědvánáctky začaly přistávat, je všichni rozebírali, odmontovali rotory a ocasní části, aby se mohly naložit na nákladní letouny Jumbo hned, jak dorazí zbývající; pokud dorazí. Roger Newbury se včera vrátil ze schůzky se zdejším ministrem zahraničí ve špatné náladě: "Nemůžu udělat vůbec nic, Andy. Ministr říkal, že iránský velvyslanec požádal jeho a šejka, aby osobně prohlédli letiště, kde bylo spatřeno devět dvěstědvánáctek, které podle něj patří Iránu. Ministr souhlasil. Jeho Jasnost šejk rovněž. Jak by taky mohli nesouhlasit? Takže po západu slunce proběhne inspekce i s velvyslancem,

942 james clavell

já jako představitel britské strany jsem srdečně zván a čeká se ode mne důkladná kontrola objektů, a bude-li sebemenší podezření, chlapče, pak už zbývá jedině kriminál!" Gavallan byl vzhůru celou noc a snažil se urychlit přilet nákladních letounů. Obrátil se na všechna mezinárodní letiště. Marně. Žádné nebyly k dispozici. Nejlepší výsledek, jehož dosáhl u současné objednávky, byl příslib, že "možná" přistanou zítra v poledne. V neděli. "Parchanti," vrčel a nalil si ještě trochu kávy. "Najednou nikdo nemá pár volných strojů 747 - jindy stačí jediný telefonát a nabízejí jich tucty." Pettikin byl stejně ustaraný, nejvíc kvůli Mciverovi v bahrajnské nemocnici. Teprve v

poledne se měli dozvědět, jak velký záchvat Mciver měl. "Pas de problème, " usoudil Jean-Luc včera večer. "Nechali Genny ve vedlejším pokoji, doktor je nejlepší z celého Bahrajnu a já jsem tady. Zrušil jsem ranní let domů a počkám, ale potřebuju nějaké peníze, abych mohl zaplatit účty." Pettikin si pohrával s šálkem od kávy, snídaně zůstala netknutá. Celý čtvrtek a celou noc pomáhal rozebírat vrtulníky a připravit je, ani na chvíli neměl možnost promluvit si s Paulou, která dopoledne odlétala do Teheránu, odkud jejich společnost evakuovala italské občany. Vrátit se měla až za dva dny. Gavallan nařídil všem účastníkům Smrště okamžitý odsun z oblasti Zálivu. "Opatrnosti není nikdy dost. Na nějakou dobu musíte všichni zmizet." "Máš pravdu, Andy, ale co Tom a Erikki? Někdo by tu měl zůstat. Já bych se docela rád nabí-" napadlo Petiikina. "Prokristapána, Charlie, už toho nech!" vyjel na něj Gavallan. "Myslíš, že já si kvůli nim nedělám starosti? Stejně jako o Fowlera a Duboise. Musíme všechno dělat postupně, jedno po druhém. Každý, kdo tu není nezbytný, vypadne před západem slunce, a to se týká i tebe!" To bylo asi v jednu hodinu po půlnoci v kanceláři, když přišel vystřídat Scotta zasmušile sedícího u vysílačky Strávil tam zbytek noci. Nikdo nevolal. V pět hodin ho vystřídal Nogger Lané a on šel na snídani. Gavallan, Rudi a Scragger tu už byli. "Jak jsi dopadl s těmi nákladními letadly, Andy?" "Špatně, Charlie, nejdřív tu budou zítra v poledne. Posad' se, dej si kafe." Se svítáním se ozvali muezzini. Scragger si nalil další šálek čaje. Žaludek měl ještě v nepořádku. Útrobami mu projela křeč, utíkal na toaletu; bolest rychle pominula, krev už se neobjevila. Doktor Nutt soudil, že dyzentérie to nebude: "Stačí, když si dáš pár dní klid, Scragu. Zítra budu mít výsledky všech testů." Pověděl doktoru Nuttovi o krvi v moči a bolestech v břiše v uplynulých dnech. Kdyby to tajil, ohrozil by své pasažéry i vrtulník. "Nejlepší by bylo, kdybys zůstal pár dní ve špitále," mínil doktor Nutt. "Jdi se vycpat, sejčku! Mám spoustu práce."

Když se vracel ke stolu, viděl, jak jsou všichni deprimovaní; šťvalo ho to, ani on ale žádné řešení neviděl. Nedá se nic dělat, jen čekat. Tranzit nepřipadá v úvahu, museli by letět přes Saudskou Arábii, Spojené emiráty nebo Oman SMRŠŤ

943

a v nejbližších dnech o povolení žádat nemohou. Žertem navrhl, že by mohli dát do kupy všechny vrtulníky, zjistit, kdy Hormuzským průlivem popluje nejbližší britský supertanker, a pak odstartovat a přistát na něm: "... a pak bychom prostě zvedli kotvy a hurá do Mombasy nebo kolem Afriky do Nigérie." "Válíš, Scragu," řekl Voss obdivně. "Perfektní nápad, hned bych se někam plavil. Co ty, Andy?" "Posadili by nás za katr dřív, než by se roztočily rotory." Scragger si sedl a mávnutím ruky zahnal mouchu. Gavallan dopil kávu. "Půjdu se mrknout do kanceláře, jestli se něco nedá dělat. Kdyby něco, najdete mě tam. Kdy asi budeš hotový. Rudl?" Měl na starosti přípravu vrtulníků na přepravu. "Mělo to být v poledne. Bude to v poledne." Polkl zbytek kávy a vstal. "Čas jít, měrné Kinder" Všichni nadávali a protestovali, ale v podstatě z legrace, přestože byli k smrti unaveni. Tým pro tuhle práci už čekal dole. "Andy," ozval se Scragger, "půjdu s tebou, jestli můžu." "Dobrý nápad. Charlie, ty s Rudiho týmem nemusíš, máme náskok, přijd' potom do kanceláře, ano?" Pettikin se usmál. "Díky." Paula měla odejít z hotelu až po desáté, takhle má dost času s ní mluvit. Co jí řeknu? ptal se sám sebe a zamával ostatním. Gavallan vyjel z brány. Letiště bylo ještě částečně ve stínu. Pár tryskáčů už startovalo a navigační světla svítila. Evakuace z Íránu byla pro všechny prioritou číslo jedna. Podíval se na Scraggera a všiml si, jak se tváří. "Jsi v pořádku?" "Jistě, Andy. Jen mám trochu béhavku. Jsem na to náchylný už od Nové Guineje, tak si dávám majzla. Kdybych někde sehnal Elixír doktora Browna, byl bych fit!" Šlo o nesmírně účinné kapky, sestavené doktorem Collisem Brow-nem, anglickým vojenským chirurgem, které úžasně zabíraly proti úplavici, na níž za Krymské války zemřely tisíce vojáků. "Šest kapek toho čarodějného lekt-varu a jsem kluk k pomilování!" "Jistě, Scragu," Gavallan ho nevnímal, v duchu přemýšlel, jestli aerolinie

Pan Am nevyškrtly některé nákladní lety. "Já osobně bez Collise nikdy necestuju... Počkat!" Rozzářil se. "Moje krabička poslední záchrany! Tam určitě nějaký bude. Liz mi to vždycky dává s sebou. Collise Browna, tygří masť, aspirin, zlatý peníz a krabičku sardinek." "Sardinky?" "Kdybych dostal hlad." Byl rád, že chvilku nemusí myslet na hrozící katastrofu. "Liz a já máme přítele, chlápka jménem Marlowe, je spisovatel. Před lety jsme ho poznali v Hongkongu. Ten s sebou vždycky nosil konzervu jako železnou zásobu pro případ hladovění - s Liz jsme se mu kvůli tomu smáli. Stalo se to takovou symbolickou připomínkou, jak dobře se ve skutečnosti máme." "Petr Marlowe? Ten, co napsal Cangi - o koncentračním táboře v Singapuru?" zajímal se. "Ano. Znáš ho?" "Ne. Tu knihu jsem četl; jeho další věci neznám." Scragger si připomněl svou

944 james clavell

vlastní válku proti Japonsku a pak si vzpomněl na Kasigiho a Iran-Todu. Včera večer obtelefonoval ostatní hotely, aby zjistil, kde Kasigi je, až se dozvěděl, že v Internationalu. Nechal mu vzkaz, ale zatím se neozval. Možná má vztek, že jsem odmítl jeho nabídku, říkal si. Do háje! Jakoby se všechny ty věci v Ban-dar-e Dělám a Iran-Todě semkly před několika lety a ne před pár dny. Ale je fakt, že nebýt jeho, jsem pořád připoutaný k té zatracené posteli. "Škoda, Andy, že všichni nenosíme s sebou krabičku sardinek. Myslím, že vážně zapomínáme, jaké máme štěstí. Uvědom si, jakou jsme třeba měli kliku, že jsme se dostali z Lengeh. Co Vévoda? Za chvíli bude jako řípa. Stačilo malý kousek vedle a bylo po něm. Scot jakbysmet. A Smršť? Všichni chlápci s našimi letadly odstartovali. Erikki bude v pořádku, Mac taky, stačí počkat a uvidíš! Dubois a Fowler? S něčím takovým se musí počítat, ale zatím nic nevíme, tak musíme doufat. Tom? Dobrá, rozhodl se sám." nedaleko TURECKÉ HRANICE. 07.59 HODIN. Ázáde si před vycházejícím sluncem zaclonila oči. Dole v údolí se něco zablesklo. Odraz světla na pušce nebo na otěži? Připravila si pušku a vzala dalekohled. Erikki ležel v kabině na dece a tvrdě spal. Byl bledý, ztratil hodně krve, ale doufala, že bude v pořádku. V dalekohledu se nic nehýbalo. Krajina dole byla pustá, pokrytá sněhem a několika stromy. Žádná vesnice ani kouř. Počasí dobré, ale velká zima. Nebe bez mraků, vítr v noci ustal. Zvolna zkoumala celé údolí. Několik mil odtud byla vesnice, jíž si předtím nevšimla. Dvěštedvanáctka parkovala v drsné horské krajině na skalní plošině. Včera v noci Erikki zabloudil, protože kulka rozbila nějaké přístroje. Rozhodl se přistát, bál se, že spotřebuje všechno palivo. Navíc nemohl pilotovat a přitom zastavovat krvácení z rány na paži. Jakmile dosedl na zem, vytáhl z kokpitu koberec a rozbalil ho. Ázáde spokojeně spala. Obvázal si ránu, jak nejlépe dovedl, znovu ji zabalil do koberce, aby jí bylo teplo, vyndal pár pušek, opřel se c lyži-ny a dával pozor. Ale přes veškeré úsilí neudržel oči otevřené. Najednou se probudil. Na obloze se objevil falešný úsvit. Ázáde zabalená v koberci se na něj dívala. "Ty jsi mě unesl!" Pak přestala předstírat pohoršení, vymotala se z koberce, vrhla se mu do náruče, líbala ho a děkovala, že to dilemma vyřešil za všechny tři. Pak na něj vychrlila proslov: "Já vím, Erikki, že manželka proti manželovi zmůže málo. Dokonce i v Íránu, kde jsme civilizovaní a Korán i imám vědí přesně, jaké má žena povinnosti a co může a nemůže. Také si uvědomuju, že jsem žena nevěřícího, a otevřeně slibuju, že se aspoň jednou denně pokusím o útěk, abych mohla dodržet přísahu. A i když se budu strašně bát a vím, že mě pokaždé chytíš a natlučeš mi nebo mi nedáš peníze, udělám to." V očích měla slzy štěstí. "Děkuju ti, miláčku, měla jsem takový hrozný strach." "Byla bys to udělala? Zřekla by ses víry?"

"Erikki, já se tak modlila, aby ti Bůh poradil, co máš dělat." SMRŠŤ

945

"Udělala bys to?"

"Miláčku, teď už o tom nemusíme přemýšlet, že?"

"Ach tak," pochopil. "Takže jsi to věděla, vid'?" Věděla jsi, že nemám žádnou jinou možnost!" "Vím jen, že jsem tvoje žena, že tě miluju a musím poslouchat, unesl jsi mě bez mé pomoci a proti mé vůli. Už o tom nebudeme víckrát mluvit, ano?" Zmateně na ni hleděl, nechápal, jak může být tak klidná a jak se tak rychle probrala z těžkého spánku. Spánek! "Azádo, musím se aspoň hodinu pořádně vyspat. Je mi líto, já už nemůžu. Tady by to mělo být celkem bezpečné. Budeš hlídat. Myslím, že se nemůže nic stát." "Kde jsme?"

"Pořád ještě v Íránu, někde poblíž hranice." Dal jí nabitou M16, věděl, že s ní dovede dobře zacházet. "Jedna z kulek mi rozbila kompas." Dívala se za něj; klopýtal do kabiny, hmátl po dece, natáhl se a v tu chvíli usnul. Čekala, až se rozední, a myslela na budoucnost i minulost. Ještě ho musím uklidnit ohledně Johnnyho. Jinak je mezi námi vše vyřízené. Stejně je život divný. Stokrát už jsem chtěla v tom hnusném koberci začít křičet, a musela jsem předstírat, že tvrdě spím. Přitom je to nesmysl; cožpak bych si vzala prášky na spaní, když jsem měla být vzhůru a pomáhat mu, kdyby nás napadli? Jak snadno se Mina a drahoušek Erikki dali ošálit. I Hakím, ale on už není můj drahoušek: "Její věčná duše je důležitější než smrtelné tělo!" Byl by mě zabil. Mě! Milovanou sestru! Ale vyžrála jsem na něj. Byla se sebou spokojená a také vděčná Ajše, že jí pošeptala, odkud se dá tajně pokoj pozorovat, takže když celá rozrušená nechala Hakíma a Erikkiho v pokoji samotné, utíkala poslechnout si, o čem se baví. Ach, Erikki, bála jsem se, že ty ani Hakím neuvěříte, že bych vážně porušila danou přísahu - a šlela jsem strachy, že nepochopíš, co ti celý den naznačuji. Abys byl o krok přede mnou. Dokonce jsi nás převezl s tím rozbitým vrtulníkem. Byl jsi strašně chytrý, ale já taky, my oba. Taky jsem se pojistila, abys nezapomněl vzít mou kabelku a váček se šperky - jsme nejen v bezpečí, ale i bohatí, pokud se z téhle Bohem opuštěné země někdy dostaneme. "Je Bohem opuštěná, má drahá," řekl jí Ross, když spolu naposledy mluvili v Teheránu, těsně předtím, než ji opustil. Nedovedla si představit, že by odešel bez rozloučení, proto zašla za Talbotem, aby se na něj vyptala. O pár hodin později zaklepal na její dveře. Byli v bytě sami. "Nejlepší bude, když odtud odje-deš, Azádo. V tvém milovaném Íránu nebude klid. Tahle revoluce je stejná jako všechny ostatní: starou tyranii vystřídá nová. Noví vládci zavedou své zákony, svou verzi božích zákonů, stejně jako šáh zavedl své. Někteří z áiatollá-hů jsou dobří, někteří špatní, stejně jako ostatní lidé. Svět bude časem trochu lepší, až to zvíře v člověku, které musí kousat, zabíjet a mučit, bude trochu zkrocenější. Jen lidé kazí svět, Azádo. Hlavně muži. Víš, že tě miluju?" "Ano. Říkal jsi to v té vesnici. Já tebe taky, víš to?" "Ano."

946 james clavell

Tak snadné vrátit se zpátky do doby, kdy byli mladí. "Jenže už nejsme mladí, Azádo, a já jsem ze všeho strašně smutný." "To přejde, Johnny." Přála si, aby byl šťastný. "Přejde to, stejně jako přejde v Íránu tahle těžká doba. I v minulých staletích tu byly těžké časy a taky pominuly." Vzpomínala, jak seděli vedle sebe, nedotýkali se navzájem, ale byli jeden druhým omámeni. Po chvíli se usmál, zvedl ruku, zatvářil se bezstarostně a zasalutoval. Tíše odešel. V údolí se opět zablesklo. Úzkost se vrátila. Mezi stromy se něco pohnulo. Uviděla je. "Erikki!" Okamžitě byl vzhůru. "Tam dole. Dva muži na koních. Vypadají jako domorodci." Podala mu dalekohled. "Vidím." Muži oblečení jako horalové měli pušky a drželi se vrstevnice. Čas od času k nim zvedli oči. "Asi už zahlédli vrtulník, ale myslím, že nás ještě ne." "Jedou sem?"

Mlhou bolesti a únavy slyšel v jejím hlase strach. "Možná. Nejspíš ano. Hádám, že jim to bude trvat ještě půl hodiny, máme spoustu času." "Hledají nás." V tváři byla bílá a přisunula se blíž k Erikkimu. "Hakím asi udělal poplach." "Pochybuj u. Pomohl mi."

"Pomohl ti při útěku." Nervózně pohlédla na muže. "Jakmile jsi utekl, musel se už chovat jako chán. Neznáš Hakíma, Erikki. Je sice můj bratr, ale především je chán." Dalekohledem viděl vedle silnice, nepříliš daleko odtud, zpola schovanou vesnici. Slunce se odráželo od telefonních drátů. Zachvátila ho úzkost. "Možná to jsou jen vesničani! a jsou na nás zvědaví. Ale to už se nedozvíme." Unaveně se na ni usmál. "Hladová?" "Ano, ale je mi dobře." Spěšně začala rolovat velmi starý, nesmírně drahý koberec, který patřil mezi její nejoblíbenější. "Spíš mám žízeň než hlad." "Já taky, ale už je mi líp. Ten spánek mi pomohl." Přeletěl očima hory a v duchu porovnával skutečnost s tím, co si pamatoval z mapy. Poslední pohled na jezdce, dosud hluboko pod nimi. Zatím ještě nebezpečí nehrozí, pokud někde nejsou další. Vydal se ke kokpitu. Azáde spatřila díry po kulkách, předtím si jich nevšimla. Slunce se znovu odrazilo o kov v lese, tentokrát mnohem blíže, to ale neviděli. Erikkiho bolela hlava a cítil se zesláblý. Stiskl startovací tlačítko. Motory ihned naskočily. Rychlý pohled na přístrojovou desku otáčkoměr rozbitý, kompas taky. Některé přístroje nepotřebuje, stačí mu orientovat se podle zvuku motoru. Ale ručičky palivoměru se zasekly na čtvrtině nádrže. Neměl čas zkontrolovat je nebo zjistit další škody, pokud tam nějaké jsou. A i kdyby byly, co může dělat? Všichni bozi, velicí i malí, staří i noví, mrtví nebo ještě nenarození, stůjte při mně, dnes potřebuji u všechnu vaši pomoc. Očima utkvěl na dýce kukří. Bezděčně natáhl prsty a dotkl se jí. Na dotek pálila. Azáde spěchala do kokpitu, víchr z rotorů na ni útočil, takže ji mrazilo ještě víc. Vyšplhala se na sedadlo a zamkla dveře, odvrátila pohled od zaschlé krve na

SMRŠT947
podlaze a na sedadle. Úsměv jí odumřel na rtech, když spatřila jeho zachmuřený a soustředěný pohled a prsty na dýce od Johnnyho. Znovu dumala, proč ji s sebou bral. "Jsi v pořádku, Erikki?" zeptala se, ale zdálo se, že ji neslyší. Insá Alláh. Je to vůle boží, jestli zůstaneme naživu a spolu. Ale teď závisí všechno na mně. Erikki není jako býval, tělesně ani duševně. Vidím, jak se mu hlavou honí černé myšlenky. Za chvíli jeho horší já zvítězí. Bůh nás ochraňuj. "Děkuju, Erikki," nasadila si sluchátka, která jí podával. V duchu se připravovala na boj. Přesvědčil se, že je připoutaná, a nastavil hlasitost. "Slyšíš mě dobře?" "Ano, miláčku. Díky."

Soustředil se na zvuk motorů. Ještě minutu nebo dvě, pak odstartuje. Nemáme dost paliva do Vanu, což je nejbližší letiště v Turecku. Mohl bych letět na jih do nemocnice v Rezáji a vzít palivo tam, ale to je příliš nebezpečné. Poletím na sever, zahlédl jsem nahoře po silnici nějakou vesnici. Možná je to silnice z Chvoje do Vanu." "Dobře, tak si radši pospíšíme, Erikki, necítím se tu v bezpečí. Jsou poblíž nějaká letiště? Hakím už určitě informoval policii a ti zalarmují letce. Můžeme už letět?" "Ještě pár minut, motory už jedou skoro naplno." Byla ustrašená a krásná, před očima se mu vybavila s Rossem. Zapudil to. "Myslím, že letiště jsou až u hranic. Poletíme, co nejdál to půjde. Myslím, že máme dost paliva až za hranici." Snažil se o lehký tón. "Možná najdeme nějakou pumpu. Myslíš, že přijmou kreditní kartu?" Nervózně se zasmála, zvedla tašku a omotala si držátko kolem zápěstí. "Žádnou kreditní kartu nepotřebujeme, Erikki. Jsme bohatí - ty jsi bohatý. Já umím turecky a jestli nedokážu vyloudit, koupit nebo získat úplatkem to, co budeme potřebovat na cestě, pak nejsem z rodu Gorgonů! Ale kam poletíme? Do Istanbulu? Už dávno zasluhuješ nějakou báječnou dovolenou, Erikki. Jsme v bezpečí jen díky tobě, ty jsi všechno zařídil a všechno vymyslel!" "Ne, Azádo, to ty." Ty a John Ross, chtěl zavát a rychle se naklonil nad přístrojovou desku, aby neviděla jeho pohled. Nebýt Rosse, je Azáde zcela jistě mrtvá a já tím pádem taky. Jenže teď nemůžu žít s pomyšlením na ni a na něj. Určitě ho mi-Před jeho užaslým zrakem se z lesa vynořily skupinky jezdců s policisty a pobídlý koně do cvalu. Podle sluchu usoudil, že ručičky jsou ve správných sektorech, a okamžitě přidal. Zvolna se odlepil od země. V žádném případě nemohl útočníkům zabránit ve střelbě. Měli spoustu času zastavit koně, zacílit a vystřelit, všichni do jednoho. Ten Černík uprostřed skupinky vytahuje z pouzdra u sedla pušku! Erikki vrtulník prudce zhoupal a prchal pryč, kolébaje jím ze strany na stranu v očekávání, že příští vteřina bude jejich

poslední, až se dostali k okraji plošiny a klesli do rokle. "Nestřílet!" křičel seržant na vzrušené domorodce, cválající k okraji rokle.

948 james clavell

Zvedali pušky a stříleli, koně se vzpínali. "Ve jménu božím, říkal jsem vám, že máme rozkaz zajmout je, ji zachránit a jeho zabít. Ji zabít nesmíte!" Váhavě poslechli, a když k nim dorazil, vrtulník už byl v údolí. Zapnul vysílačku: "Volám ředitelství. Tady seržant Zíbrí. Nedostali jsme je. Než jsme k nim dorazili, motory mu naskočily. Ale vyplašili jsme ho z úkrytu." "Kterým směrem letí?"

"Zahnul na sever k silnici z Chvoje do Vanu."

"Viděl jsi Její Jasnost?"

"Ano. Vypadala vyděšeně. Vyřídte chánovi, že únosce ji k sedadlu připoutal, zdá se, že je přivázaná i za zápěstí. Ted'..." Seržantův hlas vzrušením přeskočil. "Ted' se vrtulník stočil na jih a letí dva nebo tři kilometry jižně od silnice." "Výborně. Udělali jste dobře. Ihned uvědomíme letiště."

teherán - ŘEDITELSTVÍ VNITŘNÍ ZPRAVODAJSKÉ SLUŽBY. 09.54 HODIN. Zabiják ze skupiny 4/a, Solejmán al-Vaílí, se snažil ovládnout chvění prstů, když přijímal dálnopis od plukovníka SAVAMY: "Velitel vnitřní zpravodajské služby plukovník Hašemí Fazír byl zabit tuto noc poté, co statečně vedl útok na budovu levičáckých vůdců. S ním zahynul i jeho anglický poradce Armstrong. Oba muži uhořeli, když nepřítel zapálil budovu. Podepsán - náčelník policie v Tabrízu." Solejmán ještě nepřekonal strach, že jeho nadřízený už našel v trezoru Fazí-ra inkriminující dokumenty o činnosti zabijačko skupiny 4/a - trezor za ním byl otevřený a prázdný. Můj pán by určitě nebyl tak neopatrný, ne tady ve své kanceláři! "Vůle boží, Excellence," vrátil mu dálnopis a nedal najevo vztek. "Vy jste nový vůdce vnitřní zpravodajské služby. Excellence?" "Ano. Jaké byly vaše povinnosti?"

"Jsem agent. Excellence." Nevzal v úvahu minulý čas. Tvářil se vážně, tak, jak se od něj očekává. Strach ho začínal opouštět. Kdyby ti psi něco tušili, nebyl bych tady, usoudil a sebedůvěra se mu vracela. Dávno bych skučel v tmavé kobce. Tihle neschopní čubčí syni si nezaslouží žít ve světě mužů. "Mám od plukovníka příkaz zdržovat se v Džále, mít uši a oči otevřené a vykouřit komunisty." Zachoval neutrální pohled a v duchu tímhle pompézním člověkem s úzkým obličejem, který seděl za Fazírovým stolem, pohrdal. "Jak dlouho tu jste zaměstnaný?"

"Tři nebo čtyři roky, už si přesně nepamatuji. Excellence, je to v mých materiálech. Možná pět. Nevím přesně. Mělo by to být v mé složce, Excellence. Zhruba něco kolem čtyř let a i nadále budu sloužit do roztrhání těla." "Vnitřní zpravodajská služba se sloučí se SAVAMOU. Od této chvíle podáváte hlášení mně. Předáte mi kopie všech svých dosavadních hlášení." "Jak si Bůh přeje, Excellence, ale já neumím psát, tedy píšu moc špatně, a Excellence Fazír žádné psané hlášení nevyžadoval," lhal Solejmán přesvědčivě. Šoupal nohama, předstíraje, že je hlupák. SAVAK nebo SAVAMA, jsou to všechno SMRŠT949

Iháři a nejspíš nastrojili vraždu mého pána. Ať je Bůh prokleje ti psi zničili plány mého pána. Připravili mě o skvělé místo! Skvělé místo se skutečným platem, s mocí a budoucností. Tihle psi jsou zloději, ukradli mi budoucnost i bezpečí. Ted' jsem bez práce, už nebudu zabíjet vytipované nepřátele boží. Žádná budoucnost, žádné bezpečí, žádná ochra- Ledaže! Ledaže využij u svých schopností a budu pokračovat, kde můj pán přestal! Synu ničemného otce, proč ne? Stejně je to vůle boží, že je mrtvý a já živý. On je mučedník, já ne. Proč nevytvoříš víc skupin? Znáš taktiku mého pána a částečně i jeho plán. Anebo ještě něco lepšího! Co takhle vniknout do jeho domu a vybrat trezor ve sklepě? Neměl ani tušení, že o něm vím. Neví o něm ani jeho žena. Ted', když je mrtvý, bude to hračka. Ano. Nejlépe ještě dnes v noci, než to udělají tihle levicoví pojídači hoven.

V trezoru bude pěkné bohatství musí tam být! Peníze, doklady, seznamy můj pán miloval seznamy jaké pes výkaly! Ať shořím v pekle, jestli v trezoru nebude seznam dalších skupin jako naše. Neplánoval snad pán, že bude jako as-Sabbá? Proč bych jím nemohl být já? S assasíny, skutečnými zabijáky, kteří se nebojí smrti a hledají mučednickou smrt jako propustku do ráje... Málem se zasmál. Aby to zamaskoval, říhl. "Promiňte, Excellence, není mi dobře, mohu se vzdálit, plu-" "Kde měl plukovník Fazír uložené listiny?"

"Listiny, Excellence? Ať se propadnu, Excellence, nemám tušení! Jak by člověk jako já mohl vědět, kde jsou listiny? Já jsem jen agent, podával jsem mu hlášení, on mi dával rozkazy, obvykle mě popohnal botou a nadávkou - bude skvělé pracovat pro skutečného muže." Sebevědomě čekal. Co bych asi podle Fazí-ra měl udělat? Určitě bych ho měl pomstít - takže zlikvidujeme Pahmúdího, který může za jeho smrt - i tohoto psa, který má drzost sednout si za jeho stůl. Proč ne? Ale nejdřív vyberu trezor. "Prosím, mohu už jít, Excellence? Mám těžké břicho a střevní parazity." Plukovník znechuceně vzhlédl od složky, z níž se nic nedozvěděl. V trezoru žádné listiny nebyly, jen peníze. Skvělý piškeš pro mě, pomyslel si, ale kde má kartotéku? Fazír si přece musel nějakou vést. Ze by ji měl doma? "Ano, můžeš jít," řekl podrážděně, "ale jednou týdně se mi budeš hlásit. A nezapomeň, když nebudeš dobře pracovat... nehodláme zaměstnávat lenochy." "Ano, Excellence, jistě, Excellence, děkuji vám, Excellence, při Bohu a při imá-movi, budu se opravdu snažit, ale kdy se mám hlásit?" "Den po svatém dni, každý týden." Plukovník podrážděně mávl, aby šel. Solejmán se odploužil a sliboval si, že až přijde čas prvního hlášení, plukovník už na tomto světě nebude. Cubčí syn. A proč ne? Moje moc teď sahá až k Bejrú-tu a Bahrajnu. bahrajn. 12.50 HODIN. Jižně odtud, ve vzdálenosti téměř sedmi set mil, ležel vlahý a slunný Bahrajn. Pláže plné víkendových návštěvníků, surfařů radujících

950 james clavell

se z mírného vánku, stoly na terase obklopené muži a ženami, oddávajícími se příjemnému jarnímu slunci. Jednou z návštěvnic byla i Sajáda Bertolinová. Přes bikiny měla tenoučké letní šaty a upíjela citrónovou šťávu. Seděla u stolu chráněného zeleným slunečníkem a líně pozorovala plavce i děti, hrající si na kraji moře jeden chlapec jí připomínal syna. Už se těším domů, říkala si, až ho vezmu do náruče, na manžela se také těším, ano. Tak dlouho už jsem mimo civilizaci, dobré jídlo a vtipný hovor, pryč od dobré kávy, sladkých loupáků a vína, od novin, rozhlasu, televize a všech báječných věcí, které člověk, pokud je má, ani nevnímá. I když já ano. Vždycky jsem je oceňovala a vždycky jsem pracovala za lepší život na Středním východě. Jenže teď ji radost opustila.

Už nejsem jen kurýr PLO, s kterou sympatizuji, ale tajný agent křesťanských libanonských ozbrojenců, jejich izraelských pánů a ještě CIA - ještě že jsem měla štěstí a zaslechla je šeptat si, když mysleli, že už jsem pryč. Stále žádná jména, ale dalo se poznat, o koho jde. Psi! Hnusní, špinaví psi! Křesťané! Zrádci Palestiny! Ještě musím pomstít Tejmúra. Troufnu si říct to manželovi, který by informoval naši Radu? Netroufnu. Oni vědí příliš mnoho. Zadívala se znovu na moře a užasla. Mezi surfaři zahlédla Jean-Luca, elegantně balancujícího na prkně, šikovně využíval větru, otáčel se podle jeho směru, až se posléze dostal na mělčinu a nechal klesnout plachtu. Musela se usmát nad jeho dokonalostí. Ach, Jean-Lucu, jak se máš rád! Připouštím, že máš šarm. V mnoha věcech jsi perfektní. Jako milenec i jako šéf- jako milenec jen občas, protože pro nás, ženy Středního východu, které erotice rozumíme, nejsi dost vynalézavý a příliš se zajímáš o vlastní krásu. "Připouštím, že jsi krásný," zamumlala a cítila, jak příjemně vlhne. Při samotném milování jsi mírně nadprůměrný, chéri, nic víc. Nejsi nejlepší. Nejlepší byl můj první manžel, možná proto, že byl první Pak Tejmúr. Tejmúr byl jedinečný. Ach Tejmúre, už se nebojím na tebe myslet, teď, když

jsem pryč z Teheránu. Tam jsem nemohla. Nezapomenu na tebe, ani na to, co udělali. Jednou se křesťanským ozbrojencům pomstím. Sledovala Jean-Luca a divila se, co tu dělá. Měla radost, že ho vidí, doufala, že si jí všimne, nechtěla udělat první krok a pokoušet osud, ale byla připravená čekat, jak se věci vyvinou. Mrkla na sebe do zrcátka, přidala trochu lesku na rty a trochu parfému na krk. Čekala. Vydal se z pláže k terase. Předstírala, že si prohlíží sklenku a pozoruje odlesky slunce. Rozhodla se nechat to náhodě. "Sajádo! Mon Dieu, chérie! Co tady děláš?"

Patříčně se podivila. Políbil ji, ucítila mořskou sůl, vůni oleje na opalování a potu a usoudila, že odpoledne bude perfektní. "Právě jsem dorazila, chén. Včera večer jsem přiletěla z Teheránu," odpověděla bez dechu a dovolila, aby ji prostoupila touha. "Mám na zítra rezervovanou letenku do Bejrútu - ale ;c ty tady děláš? To je hotový zázrak!" "To ano, máme úžasné štěstí! Zítra nepoletíš, je neděle, budeme mít hostinu kraby a ústřice!" SMRŠT.957

Byl naprosto suverénní, plný galské roztomilosti. Proč ne, řekla si, už jsem čekala dost dlouho, jeden den navíc nevadí. Byl nadšen. To je fantastické! Víkend vypadal hrozivě, a teď mě čeká milování, potom siesta. Později vyberu nějakou skvělou večeři, a pak budeme tančit a v noci trochu spát a něžně se milovat. A zítra bude taky skvělý den. "Chérie, moc mě to mrzí, ale teď tě musím asi na hodinu opustit," omlouval se s přesvědčivým zármutkem. "Poobědváme spolu tady - bydlíš v tomhle hotelu? Výborně, já taky. Asi tak v půl druhé, ve tři čtvrtě? Nepřevlékej se, vypadáš krásně. Cest bon?" Sklonil se, políbil ji a rukou zabloudil k jejímu řadru. Potěšilo ho, když ucítil, jak se zachvěla. nemocnice. 13.16 HODIN. "Dobrý večer, doktore Lanoire. Jak je na tom kapitán Mciver? Je to dobré, nebo špatné?" Jean-Luc mluvil francouzsky. Otec Antona Lanoirea pocházel z Cannes, matka z Bahrajnu - dcera negramotného rybáře, který tak jako dřív lovil ryby a žil v chatrči, ačkoliv byl multimilionář, majitel naftových pramenů a dceru nechal vystudovat na Sorbonně. "Řekl bych stav setrvalý."

"Co to znamená?"

Doktor sepjal prsty dlaní. Byl to úctyhodný třicátník, spíš blíž ke čtyřiceti, studoval v Paříži a Londýně a ovládal arabštinu, francouzštinu a angličtinu. "V nejbližších dnech to ještě přesně nebudeme vědět, musíme provést nějaké testy. Skutečný stav poznáme ode dneška za měsíc, až provedeme angio-gram, ale zatím se dá spolehlivě říct, že kapitán Mciver dobře reaguje na léčbu a nemá bolesti." "Ale bude v pořádku?"

"Angína pectoris je zpravidla běžné onemocnění. Z vyprávění jeho ženy jsem pochopil, že posledních několik měsíců žil ve velkém stresu, hlavně několik posledních dní, kdy měl vést tu vaši akci - a není divu. Jaká odvaha! Zaslouží si obdiv, stejně jako všichni, kdo se toho zúčastnili. Současně bych ale všem pilotům a posádkám vřele doporučoval, aby si vzali dva tři měsíce volna." Jean-Luc se rozzářil. "Mohl bych to dostat písemně, prosím? Šlo by pochopitelně o tříměsíční zdravotní dovolenou s plným platem a prémie." "Ovšem. Vykonali jste všichni obrovský kus práce pro svou společnost, riskovali jste životy - všichni máte nárok na pořádnou odměnu! Divím se, že vás nedostalo infarkt víc. Dva měsíce na obnovu sil, Jean-Lucu a nutně se musíte před dalším létáním nechat vyšetřit." Byl zmařený. "To můžeme všichni čekat, že dostaneme infarkt?" "Och ne, to ne, určitě ne všichni." Lanoire se lehce usmál. "Ale bylo by rozhodně moudré nechat se opravdu dobře vyšetřit - čistě pro všechny případy. Víte, že angína působí náhlé ucpání cév? Totéž může nastat i v mozku, pak jde o mozkovou příhodu. Ucpou se arterie a je to! Insd Alláh. Může se to stát opravdu kdykoli."

952 james clavell

"Opravdu?" Jean-Luc byl čím dál rozrušenější. Nepřekvapilo by mě, kdybych to dostal zrovna já.

"Och jistě," pokračoval doktor. "Znal jsem třicátníky, čtyřicátníky, všichni měli naprosto normální

tlak, normální cholesterol i EKG a bac!" Tleskl rukama. "Za pár hodin - bac!" "Bac? Jen tak, zčistajasna?"

"Sám pilotovat neumím, ale dovedu si představit, že to je strašný stres, zvláště někde v Severním moři. A stres je patrně hlavní příčina všech srdečních chorob, když část srdce odumře a -"

"Panebože, Mácovi odumřelo srdce?" Jean-Luc byl v šoku.

"Ach ne, jen část. Pokaždé, když má člověk záchvat, ať sebernějš, část navždy odumře. Je pryč." Usmál se. "Člověk ovšem může žít ještě poměrně dlouho, než přijde o všechnu tkáň." Man Dieu, pomyslel si Jean-Luc znechuceně, tohle se mi vůbec nelíbí. Severní moře? Louže sraček. Měl bych požádat o přeložení hned a vůbec tam nejezdit! "Jak dlouho bude Mac v nemocnici?" "Čtyři až pět dní. Navrhoval bych, abyste ho dnes nechal v klidu a přišel na návštěvu zítra, ale nesmíte ho unavovat. Potřebuje měsíc klidu, pak provedeme další testy." "Jaké má vyhlídky?"

"To ví jen Bůh."

Na terase útulného pokoje s výhledem na moře dřímala v křesle Genny, čerstvé londýnské Timesy dopravené ranním letem Britských aerolinií rozevřené na klíně. Mciver ležel v pohodlné, zářivě bílé posteli. Probudil se závanem od moře. Vítr se změnil, pomyslel si. Už fouká zase severovýchodní. To je dobře. Posunul se, aby lépe viděl do Zálivu. Ten nepatrný pohyb ji okamžitě vzbudil. Složila noviny a vstala. "Jak se cítíš, drahý?"

"Fajn. Teď už to jde. Nic mě nebolí, jen jsem trochu utahaný. Slyšel jsem jako zdálky, že mluvíš s doktorem; co říkal?" "Vypadá to prý dobře. Záchvat nebyl silný. Pár dní musíš být opatrný, pak měsíc zdravotní dovolené a potom další testy - byl vážně optimistický, protože nekouříš a jsi v dobré kondici." Stoupla si k posteli, zády ke světlu, ale on jí viděl do unaveného obličeje a přečetl si pravdu. "Lítat už nebudeš moct jako pilot." Usmála se. "To je pacholek," prohlásil suše. "Mluvila jsi s Andym?"

"Ano. Volala jsem mu včera večer i dnes ráno a za hodinu nebo tak nějak to zkusím znovu. O Duboisovi a Fowlerovi zatím pořád nic, ale všechna naše letadla jsou v pořádku v Al Sargázu a rozebírají je na zítřejší přepravu. Andy byl na tebe a Scraga moc pyšný. Ráno jsem mluvila i se Scragem." Stín úsměvu. "Těším se, až toho syčáka uvidím. Ty jsi v pořádku?" SMRŠT 953

"Jistě." Dotkla se něžně jeho ramene. "Jsem moc ráda, že už ti je líp - docela jsi mě vyděsil." "Vyděsil jsem i sám sebe, Gen." Usmál se, vzal ji za rukáv a řekl chraptivě; "Díky, paní Mdverová." Stiskla mu ruku a přiložila si ji na tvář, pak se sehnula a dotkla se svými rty jeho, dojatá citem, který se mu zjevně zračil v tváři. "Pěkně jsi mě vyděsil," opakovala tiše. Všiml si novin. "To jsou dnešní, Gen?"

"Ano, drahý."

"Připadá mi, že už jsem noviny roky nečetl. Co píšou?"

"V podstatě totéž, co vždycky." Složila je a nedbale odložila stranou, nechtěla, aby si přečetl článek "Krach burzy v Hongkongu", mohl by ho rozrušit. To určitě postihne Struany a toho parchanta Linbara, pomyslela si. Ale zasáhne to i S-G a Andyho? Duncan by s tím stejně nemohl nic dělat, tak co. "Stávky, Cal-laghan dělá ve staré dobré Anglii větší zmatky než kdy jindy. Říká se, že možná v tomhle roce vyhlásí volby; v tom případě má Maggie Thatcherová šanci. Nebylo by to skvělé? Konečně by to řídil někdo rozumný." "Protože je žena? Kočka mezi ptáky, vid? Panebože! Ženská premiérem! Nechápu, jak vůbec z Heathe vyrazila to místo vůdce strany... vážně musí být neprůstřelná! Kdyby se aspoň ti zatracení liberálové drželi stranou..." Pomalu zmlkl. Viděla, jak se zahleděl k moři, na jeho měnící se barvy. Tiše se posadila a čekala. Přála si, aby zase usnul, nebo trochu mluvil, jak bude chtít. Musí mu už být opravdu líp, když se rozčiluje nad liberály, pomyslela si. I ona se zahleděla na moře, vlasy jí čečral vánek vonící mořskou solí a myšlenky se jí zatoulaly.

Je příjemné jen tak sedět a vědět, že už je v pořádku, "léčba zabírá, není potřeba se znepokojovat, paní Mdverová". Jenže snadno se to řekne a hůř udělá. Bude to obrovská změna v našem životě, ztratíme Irán, přijdeme o všechny naše věci - beztak to už byly staré krámy, aspoň většinou, a chybět mi nebudou. Ted', když je po Smršti - musela jsem se pomátnout, když jsem si to vymyslela, ale šlo to přece docela dobře! Většina chlapců je v bezpečí - kromě Torna, Marka, Fowlera, Erikkiho s Azádou a Sahrazád. Bůh je všechny ochraňuj a stroje taky, nejspíš jsme si podnik udrželi nebo aspoň podíl v S-G. Nezůstaneme bez haléře, už to je velké štěstí. Kolik bychom asi tak za náš podíl v S-G mohli dostat? Doufám, že nějaký máme. Ale co krach burzy? Snad se nás to až tolik netýká. Bylo by příjemné mít nějaké peníze, ale hlavní je, aby byl Duncan v pořádku. Možná půjde do důchodu, možná ne. Ve skutečnosti nechci, aby šel, protože by ho to zabilo. Kde se máme usadit? V Aberdeenu? V Edinburgu u Sáry a Trevora, nebo v Londýně u Káti a Hanuše? Ne, v Londýně ne, ani by nebylo dobré bydlet moc blízko u některého z dětí, nechci je otravovat, i když by bylo příjemné občas k nim zajít a třeba pohlídat děti. Nechci být postrachem mladého Trevora nebo Káti taková roztomilá holčička. Káťa, Kateřina, Kačenka.

954 james clavell

Někdy bychom si zajeli na hrad Avisyard, taky by tam byl Andy, Maureen a malá Elektra. Nechci žít osamoceně a Duncan by taky neměl... Už nechci znovu prožívat ty hrůzy, strašidelnou tmou, hukot stíhaček, nedostatek benzínu panebože, jak jen můžou snášet ten hluk a kymácení, hodinu za hodinou. Ta hrůza, když Duncan lapal po dechu a já nevěděla, jestli je ještě naživu, a dvakrát jsem vykřikla: "Je mrtvý, je mrtvý!", ale nikdo neslyšel a stejně by mi nikdo nepomohl a dobrák Charlie sem letěl rychle, jak to šlo, a ten druhý muž, iránský seržant Vazírí, byl nesmírně milý, ale taky nemohl nic dělat. Bože, to bylo příšerné, jako by to nemělo nikdy skončit... ale teď je to v pořádku, naštěstí jsem tam byla. Duncan bude v pořádku. Bude. Musí být. Co se asi stalo s Vazírím? Vypadal docela vystrašeně, když ho policisté odváděli. Počkat, neříkal Jean-Luc něco o tom, že ho propustí do politického exilu, jestliže se za něj Andy zaručí a slíbí, že mu dá práci? Zatracená revoluce! Škoda, že jsem si nemohla s sebou vzít nějaké naše věci. Zůstala tam ta stará pánev, které nepřiléhala poklička, a babiččina konvice na kávu, z té čaj chutnal tak dobře, i když byl jen z našich sáčeků a teheránské "o-dy. Ufi Voda! Brzy už nebudeme muset sedat na bobek a mýt se vodou místo toho, abychom použili dobrý, měkký toaletní papír. Ufi Už aby to bylo! Mám toho vážně dost... "Proč se usmíváš. Gen?"

"Proč? Zrovna jsem myslela na to, jak to bude krásné, až půjdu normálně na záchod a nebudu si muset pokaždé přičapnout. A ty láhve s vodou! Chudáci. Vždycky mi to připadalo hrozné a přitom legrační. Vážně je lituju. Už to nebudeme muset dělat, čeká nás komfort civilizace." Viděla, že se jeho výraz změnil, a znovu se jí vrátila úzkost. "To bude dobré, Duncane. Bude dobré vrátit se domů, uvidíš. Slibuju." Za chvíli kývl, jakoby sám pro sebe. "Uvidíme, Gen. Zatím nebudeme nic rozhodovat. Měsíc dva ještě nemusíme. Nejdřív se dám do pořádku a pak se uvidí. Souhlasíš?" "Jistě, to víš, že souhlasím."

"Dobře, hlavně si nedělej starosti." Jeho pozornost znovu upoutalo moře. Nehodlám strávit zbytek života v příšerném anglickém počasí. Nechci jít do důchodu. Panebože, musím to nějak vymyslet. Jestli přestanu dělat, tak se zblázním. Možná bychom si mohli přes zimu zajistit pobyt ve Španělsku nebo v jižní Francii. Ať visím, jestli dovolím, aby Gen strádala zimou, zestárla a vyschla dřív, než bude doopravdy stará - ty děsné studené a slané vichry u Severního moře! Přisahám, že to nedovolím. Ted', když se Smršť podařila, budeme mít peněz víc než dost. Devět z deseti dvěstědváctek! Skvělé! Nesmím myslet na Duboise a Fowlera, ani ra Torna, Erikkiho, Azádu

nebo Sahrazád. Úzkost se mu vrátila a s ní i slabá bolest, která úzkost zvětšila, pak jím projela ještě větší bolest... "Na co myslíš, Duncane?"

"Že je krásný den."

SMRŠŤ

-955

"Ano, to je."

"Gen, zkusila bys mi sehnat po telefonu Andyho?"

"Ovšem." Zvedla telefon a vytáčela číslo. Věděla, že bude lepší, když si s ním promluví. "Haló? Nazdar, Scote, jak se máš? Tady Genny." Poslouchala, pak řekla: "To je dobře. Je tam tvůj táta?" Znovu naslouchala. "Jen mu vyříd', že jsem volala na přání Duncana - je mu dobře a je na lince 455, chtěl by ho pozdravit. Vyřídíš Andymu, aby mu zavolal, až se vrátí? Díky, Scote... ne, vážně je mu dobře, můžeš to říct i Charliemu. Ahoj." Zamyšleně položila sluchátko zpátky do vidlice. "Nic nového. Andy je na mezinárodním letišti se Scragem. Jdou za tím Japončkem - tím z Iran-Tody - promiň, neměla bych mu tak říkat, jenže to tak cítím. Pořád jim nemůžu odpustit, co dělali za války." Mciver se zamračil. "Víš, Gen, myslím, že bys už měla. Kasigi opravdu starému Scragovi hodně pomohl. Člověk nesmí pořád myslet na .hříchy otců'. Měli bychom všichni začít novou éru. To bychom měli, Gen, ať už se ti to líbí, nebo ne. Novou éru, co říkáš?" Viděla, jak se usmívá, a málem jí vyhrkly slzy. Nesmím brečet, všechno dobře dopadne, bude nová éra a jemu bude líp, musí mu být líp - och, Duncane, mám takový strach. "Něco ti řeknu, chlapče," prohlásila vesele. "Až budeš úplně fit, pojedeme na dovolenou do Japonska a tam se uvidí." "Platí. Mohli bychom znovu navštívit Hongkong." Vzal ji za ruku, stiskl a oba tajili svůj strach o budoucnost, strach o toho druhého.

956 james clavell

al šargáz - hotel international. 13.55 hodin. Kasigi se proplétal obsazenými stolky na terase s výhledem na plavecký bazén. "Ach, pane Gaval-lane, zdravím vás. Dobrý den, kapitáne Scraggere, omlouvám se, že jdu pozdě." "To nic, pane Kasigi, posadte se, prosím."

"Děkuji vám." Měl na sobě lehký tropický oblek, a přestože se tak necítil, vypadal vyrovnaně. "Moc se omlouvám, nenávidím pozdní příchody, ale v Zálivu je vyloučeno přijít včas. Jedu z Dubaje a ta doprava... Myslím, že vám už můžu blahopřát. Slyšel jsem, že Smršť měla naprostý úspěch." "Pořád nám ještě chybí jeden vrtulník s dvěma muži, ale vcelku jsme měli velké štěstí," řekl Gavallan, ale žádná radost z něj ani ze Scraggera nevyzařovala. "Dáte si něco k jídlu nebo raději drink?" Původně měli schůzku na oběd, o niž požádal Kasigi, ve dvanáct třicet. Podle dohody Gavallan a Scragger nečekali, oba už měli kávu. "Brandy a minerálku; velké brandy, prosím, a minerální vodu k tomu. Oběd si nedám, nemám hlad," zalhal Kasigi, bylo mu trapné jíst, když oni už byli po obědě. Usmál se na Scraggera: "Jsem rád, že jste zase se svými lidmi a vrtulníky. Blahopřej u!" "Je mi líto, že jsem vám tenkrát nemohl pořádně odpovědět, ale teď už to jistě chápete." SMRŠŤ

-957

"Samozřejmě, hned jak jsem o tom slyšel, jsem pochopil. Na zdraví!" Žízlivě se napil minerálky. "Pane Gavallane, teď, když už je po Smršti, možná byste mi pomohl vyřešit mé problémy v Irán-lodě." "To bych velice rád, samozřejmě, ale nejde to. Moc mě to mrzí, ale nemůžeme. Zkrátka to nejde. Myslím, že teď je to jasné." "Možná by se to dalo nějak udělat." Kasigi ani na okamžik

neuhnul pohledem. "Slyšel jsem, že máte pro své vrtulníky pevnou lhůtu do dnešního západu slunce. Když tu pak ještě budou, obstaví je." "Doufejme, že to jsou jen další zvěsti."

"Jeden z našich diplomatů informoval našeho velvyslance, že to je definitivní rozhodnutí. Byla by tragédie přijít po takové úspěšné akci o všechny stroje." "Víte jistě, že to je definitivní?" Gavallan se cítil úplně vyhaslý. "Můj velvyslanec si tím byl jistý." Nasadil příjemný úsměv. "Dejme tomu, že bych vám tuto lhůtu pomohl prodloužit do zítřejšího západu slunce. Pak byste mi pomohli vyřešit problémy v Iran-Todě?" Oba se na něj užasle zahleděli. "Pane Kasigi, vy byste dokázal tu lhůtu prodloužit?" Bylo to neuvěřitelné. "Já ne, ale náš velvyslanec možná ano. Za hodinu s ním mám schůzku. Požádám ho o to - možná by mohl zapůsobit na íránského velvyslance nebo na šejka, možná na oba." Kasigi viděl, jak to Gavallana zaujalo a odmlčel se; byl zkušený a nechtěl vyplašit rybu málem chycenou. "Jsem dlužníkem kapitána Scraggera. Nezapomněl jsem, že mi zachránil život a změnil plán své cesty, aby mě odvezl do Bandar-e Dělám. Přátelé by si měli pomáhat, že? Možná že na úrovni velvyslanců... že by to šlo." "Japonský velvyslanec? Panebože, to by bylo možné?" Jeho srdce se rozbušilo novou nadějí. "Naši rozhodně nic dělat nemohou, dali mi to jasně na srozuměnou. Ocenil bych vaši pomoc, to rozhodně ano. Myslíte, že by to dokázal?" "Kdyby chtěl, tak ano. Myslím, že ano." Kasigi usrkl brandy. "Stejně jako vy byste mohli podat pomocnou ruku nám. Můj nadřízený vás nechává pozdravovat, zmínil se o vašem společném příteli. Siru lanu Dunrossovi." Viděl, jak Gavallanovy oči zareagovaly, a dodal: "Před dvěma dny spolu povečeřeli." "Jestli bych měl nějak pomoci... v čem přesně je váš problém?" A v čem je háček a kolik to bude stát? říkal si v duchu. A kde je lan? Třikrát jsem se mu pokoušel zavolat, ani jednou to nevzal. "Potřebuji pro Iran-Todu co nejdřív tři dvěstědvánáctky a dvě dvěstěšestky na roční kontrakt. Je to životně důležité, aby se závod dostavěl, a místní výbor mi slíbil podporu - jestliže začneme okamžitě. Pokud ne, je všechno ohrožené." Včera večer dostal od hlavního inženýra Waranabehe kódovaný dálnopis: "Náčelník výboru Zataki je jako rozzuřený žralok kvůli únosu vrtulníků S-G. Jeho ultimátum zní: Buď se okamžitě začne pokračovat s výstavbou a na to potřebujeme vrtulníky - nebo bude celý závod zabrán a znárodněn a zaměstnanci souzeni za zradu. Hodina H udeří čtvrtého v neděli po večerních modlitbách, kdy mám předstoupit před výbor. Prosím o radu."

958

james clavell

Spěšné noční telefonáty do Ósaky a Tokia Kasigiho rozzuřily ještě víc. "Joši, můj drahý příteli," řekl jeho bratranec a šéf Hiro Tody se zničující zdvořilostí, "právě jsem se radil se syndikátem. Všichni se shodujeme v tom, jaké máme štěstí, že jsi přímo na místě. Všechno závisí na tobě. Jsme přesvědčeni, že si s těmi problémy poradíš než odjedeš." Smysl slov byl jasný: Vyřeš to, nebo se nevracej.

Zbytek noci se snažil najít nějakou cestu. Při východu slunce si vzpomněl na náhodnou poznámku japonského velvyslance, týkající se nového íránského velvyslance, a přišel na způsob, jak vyřešit svoje i Gavallanovy problémy. "Abych byl zcela upřímný, pane Gavallane," málem se nahlas zasmál té hloupé poznámce, která však je při styku s lidmi ze Západu nutná, "musím mít plán do zítřejšího západu slunce a do té doby také potřebuji odpověď." "Proč, smím-li se zeptat?"

"Protože mám určité závazky vůči příteli, jež musím dodržet, což nepochybně pochopíte," vysvětlil Kasigi. "Takže oba máme stejnou lhůtu." Usoudil, že nastal vhodný okamžik pro další návnadu. "Jestli mi pomůžete, nikdy na to nezapomenu. Udělám samozřejmě všechno pro to, aby vám náš velvyslanec co nejvíce pomohl."

"Jenže my vám nemůžeme nabízet naše stroje, úřady by je okamžitě zabavily, to se týká i dvěstěšestek, které jsme tam nechali - je jasné, že se stanou válečnou kořistí. Společnost S-G je definitivně pryč stejně jako Bell, Guerney nebo jakákoli z dalších společností. Mohl byste sehnat nějaké japonské piloty vrtulníků?"

"Ne, žádné nemáme." Zatím ne, pomyslel si Kasigi a znovu se naštvál, že syndikát neměl tolik předvídavosti, aby dal vyškolit lidi pro tuto profesi. "Personál musí být z jiné země. Můj velvyslanec zařídí víza a další náležitosti jistě víte, že Iran-Toda je národní projekt," dodal a z toho, že přehání, si nic nedělal. Brzy to tak bude, jen až se všechny informace dostanou do správných rukou. "Co francouzští nebo němečtí piloti?" Gavallan s námahou odtrhl myšlenky od úvahy, jak by jednání na velvysla-necké úrovni mohlo prospět jeho lidem a vrtulníkům, jak by díky tomu vyklouzl z Linbarovy pasti a mohl vyřešit starosti s firmou Imperiál Helicopters v Severním moři, krizi v Hongkongu, zařídit Linbarův brzký odchod do důchodu a připravit půdu pro převzetí funkce Scotem. "Tolik báječných možností," utrousil bezděčně, ale rychle se vzpamatoval a zaměřil se na Iran-Todu. "Váš problém má dvě stránky. Jednak zařízení a náhradní díly kdybyste pro nás sehnal úvěr s běžným úrokem, obnovitelný pravidelně po celou dobu, kdy byste letadla měli - ať už je získám odkudkoli a prohlášení, že pokud je íránské úřady zabaví, splatíte sami plnou cenu v dolarech, mohl bych je Iran-Todě opatřit... řekněme do týdne."

Kasigi reagoval okamžitě: "Naše banka je Sumitomo, mohu dohodnout schůzku s jejími představiteli na dnešní večer. To není problém. Odkud hodláte vrtulníky sehnat?" SMRŠŤ

959

"V Německu nebo ve Francii - britské ani americké vám dodat nemůžu - a totéž platí o pilotech. Francie by asi byla nejlepší, vzhledem k jejich pomoci Chomejnímu. Možná bych mohl kontaktovat své přátele v Aerosaptiale. Co pojištění? V Íránu ho zařídit nemůžu." "To bych mohl zajistit v Japonsku."

"Dobře. Nenávidím létání s nepojištěnými stroji. Dál: Scragu, dejme tomu, že seženeme stroje. Kolik podle tebe bude zapotřebí pilotů?" "No, pokud je seženeš, bylo by dobře mít osm až deset pilotů na střídání a deset až čtrnáct mechaniků, se základnou mimo Írán, ale v blízkosti hranice." "Kdo by je platil, pane Kasigi? V jaké měně a kde?"

"Myslím, že by měli dostávat určitý rizikový příplatek, když uvážíme, jaké to teď v Íránu je. Mohl byste to pro mne všechno zařídit, pane Gavallane, vybavení i personál, dejme tomu za desetiprocentní provizi?" "Na provizi zapomeňte a mějte na paměti, že naše účast musí zůstat v naprosté tajnosti. Viděl bych to tak, že všechny vaše operace - běžný provoz, dovoz součástek, opravy - by byly řízeny z Kuvajtu nebo Bahrajnu." "Bahrajn by byl lepší, Andy," řekl Scragger.

"Kuvajt je mnohem blíže," oponoval Kasigi.

"Ano," souhlasil Scragger, "mnohem citlivější na tlak Íránu. Podle mě tahle strana Zálivu bude neklidná, je tu příliš mnoho sunnitů. Výhledově by vám bylo určitě líp v Bahrajnu." "Tedy Bahrajn," kývl Kasigi. "Pane Gavallane, mohl by operace vést první rok kapitán Scragger s dvojnásobným platem, než má teď?" Viděl, jak Scragger přimhouřil oči, a řekl si, jestli to trochu nepřehnal; lehkým tónem dodal: "Když od vás chci, příteli, abyste se vzdal první lásky, musím vám to samozřejmě taky vynahradit." "Nabídka je to fantastická, ale nevím. Co myslíš, Andy?" Gavallan zaváhal. "Znamenalo by to, že musíš odejít z S-G, Scragu, a nechat lítání. Nemůžeš řídit všechny operace a lítat a do Íránu už by ses stejně nikdy vrátit nemohl." To je pravda. Nechat lítání? Dost zásadní rozhodnutí, pomyslel si Scragger. Nenamlouvej si, že s tebou Mácův infarkt neotřásl. A proč jsem vlastně včera omdlel? Doktor Nutí říkal, že to bylo vyčerpáním. Blbost, nikdy předtím

jsem neomdlel! Doktoři vědí houby! Rok v Bahrajnu? Je to lepší než pár měsíců v Severním moři a pokaždé se trást před dalším zdravotním vyšetřením. Žádné lítání? Kriscepane! Ale počkat, mohl bych trochu létat v místním amatérském oddílu, měl bych to jako hobby. "Ještě si to budu muset rozmyslet, pane Kasigi, ale děkuju za nabídku." "Nemohl byste zatím, pane Gavallane, zorganizovat první měsíc?" "Dobře. Při troše štěstí bych do týdne mohl sehnat dost strojů i lidí, abych vám to rozjel. Uzavřeli bychom tříměsíční kontrakt, který by se obnovoval." A velice delikátně dodal: "Pokud ovšem nějak zvládneme tu zatracenou lhůtu." Kasigi nedal najevo uspokojení. "Dobře. Sejdeme se tu v devět hodin?"

960

james clavell

Přivedu pana Umuru, prezidenta banky Sumitomo tady v Zálivu, a dohodneme se na takové formě úvěru, která vám bude vyhovovat, pane Gavallane." "V devět tady. Možná byste se svému velvyslanci mohl zmínit o tom, že mé nákladní letouny přiletí v každém případě až zítra v poledne a že před zítřejším západem slunce se svými vrtulníky odletět nemůžu." "Zůstane informace o řešení na 'velvyslanecké úrovni' jen mezi námi?" "Ovšem. Máte moje slovo. Scragu?"

Kasigi slyšel totéž od Scraga a opět užasl, jak jsou lidé ze Západu naivní, když se spoléhají na něčí "slovo" – čestné slovo, slovo cti, jaké cti? Neplatí snad odjakživa, že sdělené tajemství už není tajemstvím a nikdy jím nebude? Jako Smršť! Bylo tak snadné se o ní dozvědět. "Možná bychom to mohli naplánovat takto: my dnes večer zajistíme finance a potřebnou formu úvěru, vy začnete zajišťovat vrtulníky, náhradní díly a personál, současně si promyslíte způsob řízení operací z Bahrajnu, otázku pronájmu budov, kanceláří a skladů – všechno do zítřejšího západu slunce. Jestliže se vám do té doby podaří vaše stroje vyvézt, zaručíte se Iran-Todě, že do týdne bude mít potřebné helikoptéry." "Zdá se, že věříte v možnost posunu té lhůty."

"Věřím v našeho velvyslance. Zavolám vám, jakmile od něj odejdu. Kapitáne Scraggere, mohl byste taky vést instruktáž pro japonské piloty?" "Pochopitelně. Jen by měli umět anglicky a mít nalítáno aspoň sto hodin ve vrtulnících. Budu ještě potřebovat školicího kapitána a..." zmlkl. Napadlo ho, že to je perfektní řešení. "Skvělý nápad. Já bych je mohl zkoušet a díky tomu bych se občas proletěl!" Rozzářil se. "Něco vám řeknu, příteli; jestli to Andy zmákně, já jsem pro." Napřáhl ruku a Kasigi ji přijal. "Děkuji vám. Výborně. Takže, pane Gavallane, plácnete si?" "Proč ne?" Podal mu ruku a ucítil ocelový stisk Kasigihy pravačky. Poprvé za celou tu dobu je tu jistá naděje. Kasigi je chytrý. Hodně chytrý: právě si zajistil moderní standardní operace, cizí experty, kteří na místě vychovají japonský personál, nebo si vytvoří podmínky doma a zapracovaní lidé jim to pomůžou rozjet. My budeme mít bezprostřední zisk, oni výhledově ovládnou trh. V obchodě se jim daří to, s čím neuspěli ve válce. A co má být? Je to férový ochod. A jestli mě Kasigi a jeho velvyslanec dostanou z té kaše, jsme si kvit. "Plácnete si." Teprve teď se Kasigi upřímně usmál. "Děkuji vám. Hned, jak budu něco vědět, zavolám." Lehce se uklonil a odešel. "Myslíš, že to dokáže, Andy?" zeptal se Scragger s nadějí v hlase. "To vážně nevím." Gavallan zamával na číšníka, aby přinesl účet. "Jak to chceš všechno stihnout?"

Gavallan už se nadechoval k odpovědi, a zarazil se. U stolku vedle plaveckého bazénu zahlédl Pettikina a Paulu, hlavy těsně u sebe. "Myslel jsem, že Paula odletěla ráno do Teheránu."

"To měla. Možná ten let úplně zrušili nebo nahodila simulačku," usoudil Scragger roztržitě.

"Cože?"

SMRŠŤ

"To je australský výraz. Když je venku hezky a děvče chce volné odpoledne, aby se šlo pomilovat nebo vykoupat, zavolá při polední pauze do kanceláře a řekne, že se cítí hrozně špatně. Simuluje. Vezme si volno, simulačku." Nadzvedl obočí. "Některá děvčata mají velice pohostinnou dolní půlku svého těla. Ale Paula je jiná - Charlie má kliku." Gavallan sledoval jejich výraz, viděl, že zapomněli na celý svět. Vedle starostí s Duboisem, Erikim a ostatními tu je ještě článek z dnešních novin o nečekaném krachu na hongkongské burze. Rada velkých společností v čele se Stru-any, Rothwell-Gornty a Par-Conem ztratila v jediném dni třicet procent své hodnoty nebo i víc, přičemž celý trh je na bodu mrazu a nikde žádná perspektiva. Prohlášení, které vydal tchaj-pan, pan Linbar Struan, že jde o sezónní výkyv, situaci zlehčovalo. Vláda i jeho rivalové ho ostře kritizovali. Bulvární tisk přinášel fámy o machinacích velké čtyřky, o prodávání pod rukou s cílem vyvolat umělou regulaci cen. Proto jsem lana nemohl zastihnout. Odjel do Hongkongu? Zatracený Linbar! Vede Struany od devíti k pěti. Donutil se nemyslet na to. Viděl, jak Pettikin položil svou ruku na Paulinu. Neodtáhla ji. "Myslíš, že se rozhoupe a položí jí zásadní otázku?" "Jestli ne, tak je trouba."

"Máš pravdu." Gavallan vzdychl a vstal. "Scragu, nebudu čekat, podepiš účet, pak jdi za Charliem a řekni, aby za mnou přišel na hodinu do kanceláře, pak už má celý den volno; potom sežeň Williho a Rudiho, já zavolám ještě Jean-Lucovi a společně se pokusíme zajistit pro Kasigiho všechno, co potřebuje, pro případ, že by splnil naši žádost. Nic jim neříkej, jen že je to naléhavé, jinak aby mlčeli jak tajemný hrad v Karpatech." Odešel. "Zdravíčko, pane Gavallane!" Zůstal stát. Američan Wesson žoviálně vstal od stolu a podával mu ruku. "Máte chvílku čas?" "Dobrý den, pane Wessone, snad později, momentálně dost spěchám." "Ovšem, kdykoli se vám to bude hodit." Zazubil se, naklonil blíž, přičemž ztišil hlas do spikleneckého šepotu, a Gavallan si poprvé všiml, že má v levém uchu drobný naslouchací přístroj. "Jen jsem vám chtěl blahopřát. Pěkně jste těm uličníkům vytřeli zrak!" "My, ehm, no, měli jsme trochu štěstí. Promiňte, musím letět. Na viděnou." "Jistě, na viděnou." Wesson zamyšleně sebral pero a strčil ho do kapsy. Tak Kasigi zkouší vydírat Gavallana, pomyslel si a loudal se k hale. To bych nečekal. Hrome, nový režim s ním v žádném případě nebude spolupracovat. Kasigi je snílek. Nejspíš se pomátl. Iran-Toda je na hromadě, a i kdyby začali hned teď, potrvá roky, než továrna začne s výrobou; navíc všichni vědí, že Irán zavře kohoutek od nafty a Japonsko přijde o sedmdesát procent svých zdrojů energie; určitě dojde k dalšímu růstu cen, další inflaci... přitom Japonsko je náš jediný spojenec v Pacifiku a teď je s ním amen. Kristepane, když teď bude Gavallanův Lengeh zavřený, co se stane s rafinerií v Siří? Co si de Plessey počne bez vrtulníků? Tak velvyslanec, jo? Zajímavé. Jestlipak z toho něco bude? Kdo pomůže komu? A co z toho mám říct starému

962 james clavell

Aaronovi? Nejspíš všechno, ten starý pacholek už bude vědět, jak to zapadá jedno do druhého. Prošel halou ven ke svému vozu, Kasigiho v telefonní budce si nevšiml. "Máte naprosto pravdu, Iší-sane." Kasigi mluvil japonsky, uctivě a na čele se mu perlil potu. "Prosím, informujte Jeho Excelenci, že potřebné vybavení a personál dostaneme, jsem si tím jistý - pokud můžete zařídit to ostatní." Snažil se nedat najevo nervozitu. "Ach rak, výborně," pochopil Iší z ambasády. "Budu Jeho Excelenci neprodleně informovat. A co iránský velvyslanec? Máte nějaké zprávy?" Kasigi málem omdlel. "Nepřijal pozvání?"

"Bohužel, zatím ne a už budou skoro tři hodiny. Velmi nepříjemné. Prosím, dostavte se na schůzku, jak bylo domluveno. Děkuji vám, Kasigi-sane." "Děkuji vám, Iší-sane." Měl chuť zařvat. Jemně položil sluchátko do vidlice. V klimatizované hale se mu udělalo trochu lépe a vydal se k recepci. Vyzvedl si vzkazy - dva od Hiro Tody, kterému měl zatelefonovat, šel nahoru do pokoje a zamkl dveře. Zmačkal vzkazy do kuličky, hodil je do toalety a vymočil se na ně. "Drahý idiotský

bratrance Hiro," pronesl nahlas japonsky, "jestli zachráním tvůj stupidní krk, což musím, pokud chci zachránit vlastní," vychrlil sérii sprostých anglických nadávek, jaké v japonštině neexistovaly, "pak tvá rodina bude mé rodině po osm generací dlužit laskavost za všechny potíže, které kvůli tobě mám." Spláchl, svlékl se, vysprchoval a nahý se natáhl v chladném vánku na postel, aby načerpal energii a měl pro nadcházející schůzku klidnou mysl. Celý plán vyvolala poznámka japonského velvyslance k Rogeru Newburymu na recepci před dvěma dny na britské ambasádě. Japonský velvyslanec se zmínil, že iránský ambasador je velmi nespokojený s uzavřením Iran-Tody, protože projekt by nesmírně posílil ekonomický vliv nového islámského státu v celé oblasti Zálivu. "Jmenuje se Abádání, studoval na univerzitě ekonomiku a je samozřejmě fundamentalista, ale ne fanatik. Je mladý, nemá ještě moc zkušeností, ale je ctížádostivý, mluví dobře anglicky a působil na velvyslanectví v Kábulu..." V té době ta informace pro Kasigiho moc neznamenala. Pak došlo ke Smršti, dálhopisy z Teheránu zaplavily celou oblast Zálivu a začalo se povídat, že Abádání si vyžádal inspekci Gavallanových vrtulníků. Inspekce se měla konat dnes večer a nejspíš by vyšlo najevo, že vrtulníky měly původně iránskou registraci. "... a z toho, Kasigi-sane, bude mezinárodní incident," sdělil mu lší včera pozdě večer, "protože je v tom zapletený i Kuvajt, Bahrajn a Saudská Arábie. Ujišťuji vás, že tomu by se všichni rádi vyhnuli a nejvíc ze všech náš šejk." Za svítání zašel za Abádáním a vysvětlil mu požadavky Zatakiho ohledně okamžitého znovuzahájení výstavby, načež mu přísně důvěrně sdělil, že japonská vláda se chystá vyhlásit Iran-Todu za národní projekt, což by znamenalo, že zajistí veškeré financování v budoucnu a že s pomocí Excelence Abádáního by mohl v Bandar-e Dělám okamžitě pokračovat v práci. SMRŠT

963 I

"Národní projekt? Díky Bohu! Jestliže vaše vláda za tím stojí, pak máme po starostech. Díky Bohu. Co můžu udělat? Požadujte cokoli!" "Abych mohl okamžitě zahájit znovu práce, potřebuju vrtulníky a piloty. Jediná možnost, jak je můžeme co nejrychleji získat, je s pomocí společnosti S-G a pana Gavall-" Abádání vybuchl. Kasigi chvíli trpělivě a zdánlivě s účastí naslouchal tirádě o vzdušném pirátství a nepřátelích Íránu, pak se rafinovaně a velice opatrně vrátil ke své žádosti. "Máte naprostou pravdu, Excellence, ale já musel volit mezi vaší rozladěností - pokud se vám o tom zmíním - a mezi nesplněním svých povinností vůči vaší krásné zemi. Rozhodování bylo jednoduché: Jestliže nedostanu vrtulníky, neobnovím výstavbu. Žádal jsem o pomoc Guerney a ostatní, ale marné. Víím, že pomoci mi dokáže jen ten strašný člověk - šlo by přirozeně jen o pár měsíců, než by se vyškolil japonský personál, Nepodaří-li se mi znovu zahájit práce, Zataki se rozzuří a věrte, že on a jeho ábádánský výbor představují zákon sami o sobě a svou hrozbu uskuteční. To bude pochopitelně šok pro moji vládu, která si bude rozmyšlet, má-li vyhlásit stavbu za národní projekt a financovat ji. A potom..." Pokrčil rameny. "Potom moje vláda nejspíš upustí od celého projektu Iran-Toda a začne stavět nový petrochemický závod v bezpečnější zemi, například v Saudské Arábii, Kuvajtu nebo Iráku." "Bezpečnější? Irák? Ti zloději? Saudská Arábie a Kuvajt?! Při Bohu, takové dekadentní šejcháty, kde každou chvíli může dojít k převratu. Bylo by nebezpečné budovat tam perspektivní podnik. Velmi nebezpečné. Neposlouchají boží zákony. Irán ano, ten je teď stabilizovaný. Imám, Bůh mu žehnej, nás zachránil, nařídil obnovit produkci ropy. Musí se najít jiná cesta, jak získat vrtulníky a posádku! Gavallan se svou smečkou pirátů ukradl náš majetek. Nemohu pomáhat pirátům v útěku. Vy byste si snad přál, aby piráti unikli?" "Chraň bůh! To by mne nikdy nenapadlo. My ovšem s jistotou nevíme, zda jde v tomto případě o piráty, Excellence. Ty zvěsti prý šíří nepřátelé Íránu, kteří mu chtějí uškodit. Dokonce i kdyby to byla pravda, chtěl byste srovnávat hodnotu devíti opotřebovaných vrtulníků s téměř jedním a půl bilionem dolarů, které jsme už na stavbu vydali, a dalším jedním bilionem, který by ještě má vláda uvolnila?" "Ano. Pirátství je pirátství, zákon je zákon, šejk s inspekcí souhlasil. Pravda je pravda, Insd Alláh." "Naprostou souhlasím, Excellence, ale sám víte, že pravda je relativní, a posunout lhůtu

do zítřejšího západu slunce je v zájmu vašeho státu..." Spolkl nadávku a rychle se opravil: "... v zájmu imáma a vašeho islámského státu." "Boží pravda není relativní."

"Ano, ano, ovšem." Kasigi byl navenek klidný, ale v duchu skřípal zubama. Jak může člověk jednat s takovými blázný, kteří každé logické myšlení přeruší odvoláním na Boha. Jsou šílení, zaslepení! Nikdy nepochopí jako my, Japonci, že člověk musí tolerovat víru jiných lidí, že život je cesta z prázdnoty do prázd-

964 james clavell noty a pojmy nebe a peklo jsou jen opiový dým pro prosté mozky pokud někdo nedokáže něco jiného! "Ovšem že máte pravdu, Excellence. Ale nepůjde o jeho vrtulníky ani o jeho lidi využil bych pouze jeho kontaktů." Unaveně čekal, argumentoval a naslouchal, až vynesl poslední trumf: "Jsem přesvědčený, že šejk i ministr zahraničí by uvítali, kdybyste inspekci odložil na zítřek, aby dnes večer mohli jít na speciální recepci k mému velvyslanci." "Recepci, pane Kasigi?"

"Ano. Je to náhlé rozhodnutí, ale velmi důležité náhodou vím, že je pozván jako nejdůležitější host." Kasigi ještě ztišil hlas. "Snažně vás prosím, nikde neříkejte, odkud to víte, ale ve vši tajnosti vám mohu prozradit, že má vláda usiluje o dlouhodobé kontrakty v dodávkách nafty, které by byly pro Irán neuvěřitelně výhodné a " "Dlouhodobé kontrakty? Je pravda, že šáhovy kontrakty dobré nebyly, byly příliš jednostranné a zruší se. My si vážíme Japonska jako klienta, Japonci se nás nikdy nepokoušeli vykořisťovat. Jsem přesvědčený, že váš ambasador by ochotně recepci o jednu hodinu odložil. Až inspekce skončí, šejk, ministr zahraničí, Newbury a já na ni můžeme jít rovnou z letiště." Kasigi netušil, kam až může zajít. Dobře, vážený neschopný pane velvyslance, říkal si v duchu, když inspekci neodložíte, stihne vás pomsta, protože já budu mít na svědomí jediný hřích, který se neodpouští neúspěch. "Irán má štěstí, že je zde tak dobře reprezentován." "Na tu recepci určitě přijdu, pane Kasigi. Po inspekci."

Elegantně vynesl poslední kartu: "Mám tušení, Excellence, že brzy budete osobně pozván do mé země, abyste se setkal s nejvýznamnějšími, nejvýznamnějšími vůdci vy si jistě uvědomujete, jaký význam má váš islámský stát pro Japonsko, a nepochybně posoudíte, jak by vám naše země mohla být užitečná." "My... my samozřejmě potřebujeme charakterní přátele," souhlasil Abádání. Kasigi ho pozoroval, ale neviděl žádnou reakci, pořád stejně nelítostné oči a zaťatost. "V těchto těžkých dobách je důležité mít přátele, že? Nikdy se neví, kdy koho postihne neštěstí, vidíte?" "To je v rukou božích, pouze v jeho." Chvilí bylo ticho, pak se Abádání ozval: "Jak si Bůh přeje, budu o vašich slovech přemýšlet." Teď, v soukromí hotelového pokoje, měl Kasigi strašný strach. Člověk se má starat sám o sebe. I když je sebemoudřejší, sebeopatrnější, může ho kdykoli zasáhnout neštěstí. Pokud bozi existují, tak jen proto, aby nás mučili. za TURECKOU HRANICÍ. 16.23 HODIN. Ráno přistáli nedaleko vesnice, asi míli od turecké hranice. Erikki by rád zaletěl hlouběji do vnitrozemí, kde je bezpečněji, ale měl prázdné nádrže. Znovu ho objevily dvě stíhačky a dva bombardéry Huey; čtvrt hodiny před nimi kličkoval, než se mu podařilo schovat se za hranici. Bombardéry si za ním netroufaly, ale kroužily nad čarou. SMRŠŤ

965

"Můžeš na ně zapomenout, Azádo," řekl zvesela. "Jsme v bezpečí." Nebyli. Obklopili je vesničané, přišli i čtyři policisté, jeden z nich seržant, všichni v pomačkaných a špatně padnoucích uniformách, s revolvery v pouzdrech. Seržant měl tmavé brýle proti slunci. Nikdo z nich nemluvil anglicky. Azáde jim podle plánu, který s Erikkim vymysleli, vysvětlovala, že její muž je finský občan, zaměstnáváný britskou společností na základě kontraktu s Iran-Timber, že bouře v Azerbájdžánu a boje vedené levičáky nedaleko Tabrízu ohrožovaly jejich život, a proto uprchlí. "Ach tak, afandí je Fin, ale vy jste Iránka?"

"Sňatek to změnil, afandí seržante, jsem Iránka jen rodem. Tady jsou naše doklady." Podala mu svůj finský pas, v němž nebylo ani zmínky o jejím zesnulém otci Abdolláhu chánovi. "Můžeme si od vás zatelefonovat, prosím? Samozřejmě zaplatíme. Manžel by rád zavolał na svou ambasádu a také zaměstnavateli v Al Šargázu." "Aha, v Al Šargázu." Seržant s příjemným výrazem kývl. Měl hluboce posazené oči, a ačkoliv byl hladce oholen, pod zlatavou pletí zůstávalo namodralé zbarvení po vousech. "Kde to je?" Sdělila mu to a intenzivně si uvědomovala, jak s Erikkim vypadají. On se špinavým, zkrvaveným obvazem na paži a zalepeným uchem, ona rozčuchané vlasy a špinavý obličej i šaty. Nad nimi kroužily dva bombardéry. "Proč za vámi posílají stíhačky a bombardéry? Jak to, že si troufají i do našeho prostoru?" "Vůle boží, afandí seržante. Obávám se, že u hranic se teď děje plno divných věcí," improvizovala. "Jak to vypadá za hranicí na druhé straně?" Pokynul ostatním policistům, aby šli prohledat dvěstědvánáctku, a pozorně naslouchal. Muži začali prohlížet kokpit. Otvory po kulkách, zaschlá krev, rozbité přístroje. Jeden otevřel dveře do kabiny. Spousta automatických zbraní. Další otvory po kulkách. "Seržante!" Seržant kývl, ale zdvořile počkal, až Azáde domluvila. Vesničané naslouchali s vykulenýma očima, žádná zdejší žena neměla čádor ani závoj. Ukázal na jednu z prostých venkovských chýší. "Prosím, počkejte tamhle pod střechou." Vzduch byl studený, od sněhu se odráželo slunce. Seržant prohlížel kabinu i kokpit. Zvedl kukří, povytáhl ji z pochvy a zase zasunul. Pak s ní zamával na Azádu a Erikkiho. "Jak vysvětlíte všechny ty zbraně, afandí?" Azáde otázku Erikkimu váhavě tlumočila.

"Řekni mu, že to tu nechali domorodci, kteří chtěli unést vrtulník." "Ach tak, domorodci. Překvapuje mě, že vám to tu domorodci nechali. Je to pro ně hotové bohatství. Jak mi to vysvětlíte?" "Řekni mu, že je zabili loajalisté a že jsem ve zmatku uprchl." "Loajalisté, afandí? Jací loajalisté?"

"Policie. Tabrízská policie." Erikki si se zoufalstvím uvědomoval, jak každou odpověď zabředává hloub a hloub. "Azádo, zeptej se ho, jestli si můžu zatelefonovat." "Zatelefonovat? Ale ovšem. Za chvíli." Seržant se zahleděl na kroužící

966 james clavell

bombardéry. Pak se jeho tvrdé tmavé oči obrátily k Erikkimu. "Jsem rád, že policie byla loajální. Policie má povinnost vůči státu a lidu a musí dbát na dodržování zákonů. Pašování zbraní je proti zákonu. Útěk před policií je zločin, že?" "Ano, ale my nejsme pašeráci zbraní, seržante afandí, ani neprcháme před policií bránící zákon," uvedla Ázáde. Dostala strach. Hranice byla blízko, blizoučko. Poslední etapa útěku byla strašná. Hakím očividně nechal všude vyhlásit poplach - nikdo jiný než on nemá tu moc zalarmovat všechny složky na zemi i ve vzduchu. "Jste ozbrojený?"

"Mám jen nůž."

"Dáte mi ho, prosím?" Seržant si ho vzal. "Prosím, následujte mě." Šli na policejní stanici, do malé cihlové budovy s celami a několika kanceláři s telefony, vedle mešity na malém vesnickém náměstí. "Posledních pár měsíců tu po silnici procházeli nejruznější uprchlíci. Íránci, Britové, Evropani, Američané, hodně Azerbájdžánců, těch bylo opravdu hodně, ale Sověti žádní." Pousmál se. "Opravdu spousta uprchlíků. Bohatí, chudí, dobří, špatní, taky hodně kriminálních. Někteří šli dál, jiné jsme poslali zpátky. Insá Alláh, že? Počkejte tady, prosím." "Tady" neznamenovalo v cele, ale v místnosti s několika židlemi, stolem, mřížemi na oknech, množstvím much a žádnou možností úniku. "Mohli bychom dostat něco k jídlu a pití, prosím?" požádala Azáde. "A také potřebujeme telefonovat. Zaplatíme, seržante afandí." "Objednám vám něco ze zdejšího hotelu. Jídlo je tu dobré a není drahé." "Manžel by si rád zatelefonoval, jestli je to možné."

"Jistě. Časem."

To se stalo dnes ráno, teď už bylo pozdní odpoledne. Dostali rýži a dušené skopové, selský chléb a tureckou kávu. Zaplatila ujaly, cena byla přiměřená. Seržant jim dovolil použít přilehlý záchod - páchnoucí díru v zemi s vodou na umytí v rezavé nádrži. Neměla k dispozici žádnou lékárničku, jen jodovou tinkturu. Erikki, pořád ještě slabý a vyčerpaný, si vyčistil rány, bolesti při tom zatínal zuby. Pak si natáhl nohy na druhou židli a usnul. Občas se otevřely dveře, vešel některý z policistů a zase odešel. "Matějbjeci," zamumlal rozespalé Erikki. "Kam utečeme?" Chlácholila ho a zůstávala vedle něj. Vlastní strach potlačila. Musím ho podržet, připomínala si. V úhledném kašmírovém svetru, učesaná a umytá se už cítila lépe. Za dveřmi se ozýval tlumený hovor, občas zazvonil telefon, po silnici od hranice jezdily osobní i nákladní vozy, mouchy v místnosti bzučely. Přemohla ji únava a usnula neklidným spánkem. Zdály se jí ošklivé sny: hluk motorů a zbraní, Hakím na koni jako kozák proti nim útočí, ona i Erikki vězí po krk v zemi, kopyta je minula jen o vlásek, najednou jsou volní a ženou se k hranici tvořené ostnatým drátem, vtom mezi nimi a vytouženým bezpečím stojí falešný mollá a řezník a najed-Oba se s leknutím probudili. Ve dveřích stál major v neposkrvněné unifor-SMRŠT967

mě, za ním seržant a další policista. "Vaše doklady, prosím," řekl Ázádě major, vysoký muž s tvrdým obličejem. "Já... dala jsem je seržantovi, majore afandí."

"Dala jste mu váš finský pas. Vaše íránské doklady." Natáhl ruku. Byla příliš pomalá. Srhl jí kabelku z ramene a obsah vysypal na stůl. Druhý policista s rukou na revolveru v pouzdře udělal krok k Erikkimu a mávnutím ho poslal do rohu. Major smetl pomyslné smetí ze židle, usadil se, vzal od seržanta její průkazku totožnosti, pečlivě ji přečetl a podíval se na věci vysypané na stole. Když otevřel váček s klenoty, oči se mu rozšířily. "Kde jste to vzali?" "To je moje. Zdédila jsem to po rodičích." Ázáde byla vystrašená, netušila, kolik toho major ví. Všimla si však, jakým způsobem se na ni dívá. Erikki taky. "Může si můj muž zavolat, prosím? Rád by -" "Časem! Už jste to slyšeli několikrát. Časem je časem!" Major váček zavřel a položil ho před sebe na stůl. Pohledem zabloudil k jejím nadržům. "Váš manžel nemluví turecky?" "Ne, nemluví, majore afandí."

Major se otočil k Erikkimu a řekl dokonalou angličtinou: "Je na vás zatykač z Tabrízu. Za pokus o vraždu a únos." Ázáde zbledla a Erikki se snažil zachovat klid.

"Za únos koho, pane?"

Majorovi přelétl přes tvář záblesk podrážděnosti. "Nezahrávejte si se mnou. Únos této dámy. Ázády, sestry Hakíma, chána Gorgonů." "Je to moje žena. Jak bych mohl manž-"

"Vím, že je vaše žena, a při Bohu, měl byste mi říct pravdu. V zatykači stojí, že jste ji unesl proti její vůli a odvezl v íránském vrtulníku." Ázáde chtěla něco namítnout, ale major se na ni obořil: "Ptal jsem se jeho, ne vás. Nuže?" "Bylo to bez jejího souhlasu a vrtulník je britský, ne íránský." Major na něj chvíli hleděl, pak se otočil k Ázádě. "Můžete mluvit." "Bylo to... bez mého souhlasu..." vysvětlila nejistě.

"Ale co? Chtěla jste něco dodat?"

Bylo jí nanic. Rozbolela ji hlava a propadla beznaději. Turecká policie byla proslulá neoblomností, velkou pravomocí a strohým dodržováním předpisů. "Majore afandí, prosím, nemohli bychom si promluvit mezi čtyřma očima, v soukromí?" "Jsme v soukromí, madam," konstatoval stroze, ale když viděl úzkost v tak krásné tváři, dodal: "Angličtina poskytuje víc soukromí než turečtina. Nuže?" Hledajíc pečlivě správná slova mu s váháním pověděla o své přísaze Abdollá-hu chánovi, o Hakímovi a o svém dilema, kdy nemohla odjet, ale ani zůstat, a jak moudře Erikki ten gordický uzel rozetnul. Slzy jí smáčely tváře. "Ano, bylo to bez mého souhlasu, ale svým způsobem dal souhlas můj bratr, který pomohl Ér-" "Kdyby Hakím chán souhlasil, proč by na toho muže, ať živého či mrtvého, vypisoval obrovskou odměnu?" podivil se major. Bylo evidentní, že jí nevěří.

"Proč by na něj vydal zatykač, povolující jeho okamžité zneškodnění, bude-li to nutné?" vyzvídal. Byla tak šokovaná, že málem omdlela. Erikki se k ní automaticky vrhl, ale zastavil ho revolver mířící na jeho žaludek. "Chtěl jsem jí jen pomoci," vydechl. "V tom případě zůstaňte, kde jste!" doporučil turecký důstojník. V turečtině dodal: "Nezabíjej ho!" Vrátil se k angličtině. "No tak, lady Azádo? Proč?" Nedokázala odpovědět. Pohnula sice ústy, ale žádný zvuk se neozval. Slova se ujal Erikki: "Co jiného mohl chán dělat, majore? Jde o jeho čest, o čest chána. Ať už si soukromě myslí, co chce, kvůli lidem to musel udělat." "Možná, ale určitě ne takhle. To rozhodně ne. Nemusel zalarmovat stíhačky a vrtulníky - proč by to dělal, kdyby chtěl, abyste uprchlí? Je zázrak, když uvážím všechny ty díry po kulkách, že vás nesestřelili. Mně se to jeví jako kupa lží - možná z vás má takový strach, že nechce nic říct. Řekněte mi, jak jste unikli z paláce, co přesně se stalo!" Rezignoval a vše mu řekl. Stejně nemůžu nic jiného dělat, usoudil. Povím mu pravdu a budeme doufat. Díval se na Ázádu a viděl, jak se jí zmocňuje strach a zděšení. Přitom je pochopitelné, že Hakím jinak jednat nemohl, má v žilách krev svých předků. "A ty zbraně?"

Přesně vylíčil, jak to bylo, že ho k letům donutila KGB, pověděl mu o šejku Bájazídovi, o únosu a výkupném, o útoku na palác i o tom, jak je vzal zpátky, a protože porušili přísahu, musel je zabít. "Kolik mužů jste zabil?"

"Nevím přesně, asi půl tuctu, možná víc."

"Zabíjení se vám líbí, co?"

"Ne, majore, nenávidím to, ale věřte mi, prosím, chytili jsme se do pastí, nebyla to naše vina. Netoužíme po ničem jiném než odejít. Prosím, dovolte, ať zavolám na svou ambasádu... zaručí se za nás... nikoho neohrožujeme." "Nesouhlasím s vámi, ta historka je hodně fantastická. Je na vás zatykač za únos a pokus o vraždu. Prosím, běžte se seržantem." Výzvu opakoval i v turečtině. Erikki se ani nepohnul, jen sevřel pěsti. Seržant vyndal pistoli a oba policisté se k němu vrhli. Major řekl drsně: "V naší zemi je velkým přestupkem neuposlechnout příkaz policisty. Běžte se seržantem! Běžte!" Ázáde se marně pokoušela něco doplnit. Erikki setřásl seržantovu ruku, ovládl vztek a snažil se na ni povzbudivě usmát. "To je v pořádku," zamumlal a šel za seržantem. Nedokázala potlačit strach a paniku. I když seděla zpříma, kolena a ruce se jí roztřáslly. Byla naprosto bezmocná, věděla, že major sedící proti ní upřeně pozoruje. V místnosti byli jen oni dva. Insá Alláh, pomyslela si a dívala se na něj. Nenáviděla ho. "Nemáte se čeho bát," uklidňoval ji a jeho oči byly divné. Natáhl ruku a zvedl váček s klenoty. "Uložím to do bezpečí." Odešel. Cela na konci chodby byla malá, špinavá místnost s jednou prýchnou, SMRŠŤ

mřížemi na okénku, na dveřích z železných tyčí velká závora zajištěná řetězy, v rohu páchnoucí kýbl. Seržant za Erikkem zabouchl dveře a zamkl. Major zavolal: "Nezapomeňte, že blaho lady Ázády závisí na vašem chování!" Erikki osaměl a začal přecházet kobkou. Zkoumal dveře, zámek, mříže, podlahu, strop, stěny, řetězy - hledal cestu ven. al ŠARGÁZ - LETIŠTĚ. 17.40 HODIN. Tisíc mil odtud směrem na jihovýchod čekal úzkostně a nedočkavě Gavallan na telefon. Do západu slunce chyběla ještě hodina. Z Paříže už díky jednomu příteli z Aerospatiale přislíbili za rozumné ceny jednu dvěstědváctku a dvě dvěstěšestky. Scot seděl v druhé kanceláři u vysílačky, Pettikin vedle něj u telefonu. Rudi, Willi Neurchtreiter a Scragger byli v hotelu u dalších telefonů i. všichni se snažili sehnat piloty a zkoumali možnosti zřízení nové vrtulníkové pobočky v Bahrajnu. Kasigi se zatím neozval. Zazvonil telefon. Gavallan ho rychle zvedl a proti veškerým předpokladům doufal ve zprávu o Duboisovi a Fowlerovi nebo od Kasigiho. "Haló?" "Andy, tady Rudi. Už máme tři piloty z Lufttransportgesellschaft a slíbili nám i dva mechaniky. Deset procent provize, měsíc makat, dva měsíce volno. Nezavěšuj... to nic, mám další hovor na druhé lince, zavolám ti za chvíli, zatím

ahoj." Gavallan si v bloku udělal poznámku a ze samé úzkosti ho píchlo u srdce, což mu připomnělo Mcivera. Když s ním předtím mluvil, nic mu o té šibeniční lhůtě neříkal, nechtěl mu přidělovat starosti, ale slíbil, že jakmile budou všechny vrtulníky v pořádku vyvezené, sedne na nejbližší letadlo a přiletí za ním do Bahrajnu. "Nemusíš si dělat už žádné starosti, Mácu, nemůžu ti ani za všechno dost poděkovat. Tobě a Genny..." Oknem pozoroval zapadající slunce. Na letišti bylo rušno. Viděl přistávat jumbo Alitalia a vzpomněl si na Pettikina a Paulu. Zatím ani neměl čas zeptat se ho co a jak. Na vzdálenějším konci ranveje v nákladní části stálo jeho osm dvěstědvánáctek a vypadaly jako po loupežném přepadení bez rotorů a rotorových sloupků; mechanici ještě některé rozebírali. Kde je, kčertu, Kasigi? Pokoušel se mu několikrát dovolat do hotelu, ale nebyl tam a nikdo nevěděl, kde je, ani kdy se vrátí. Dveře se otevřely. "Táti, máš na drátě Linbara Struana."

"Řekni mu, ať se jde vycpat... počkej," zarazil ho Gavallan. "Pověz mu, že jsem ještě pryč, ale určitě mu zavolám hned, jak se vrátím." Ulevil si sérií čínských oplzlostí. Scot spěchal pryč. Znovu telefon. "Gavallan." "Andrew, tady Roger Newbury, jak se máš?"

Gavallan se začal potit. "Nazdar, Rogere, co nového?"

"Západ slunce je pořád nejzazší mez. Ten Íránec prosadil, že se tu pro mě zastaví, tak na něj čekám máme se všichni sejít na letišti i se šejkem. My dorazíme o pár minut dřív a počkáme na Jeho Jasnost v nákladní oblasti." "Co recepce u japonského velvyslance?"

970 james clavell

"Tam máme jít všichni po inspekci bůhví, co se vlastně bude dít... no nic, nám nepřísluší klást otázky. Je mi to samozřejmě všechno líto, ale máme svázané ruce. Brzy na viděnou. Ahoj." Gavallan poděkoval, zavěsil a otřel si čelo.

Telefon. Že by Kasigi? "Haló?"

"Andy? Tady Ian Ian Dunross."

"Proboha, Iané. Jsem tak rád, že tě slyším, několikrát jsem tě sháněl." Úzkost jako by zmizela.

"Promiň, nebyl jsem tu. Jak to jde?"

Všechno mu opatrně vylíčil, zmínil se i o Kasigim. "Do západu slunce zbývá ještě hodina." "To je jeden z důvodů, proč volám. Dubois, Fowler a Mciver měli setsakra pech. Budu vám dál držet palce. Mám pocit, že s Lochartem je konec, ovšem když se jedná o lásku..." Gavallan slyšel jeho povzdech a nevěděl, jak si to vyložit. "Pamatuješ na Hiro Todu z Loděnic Toda?" "Ovšem, Iané."

"Hiro mi vyprávěl o Kasigim a jejich problému s Iran-Todou. Jsou v pekelné situaci, takže můžeš-li pro ně něco udělat, udělej to, prosím. Cokoliv." "Chápu. Dělán na tom dost usilovně celý den. Řekl ti Toda o Kasigihom nápadu s velvyslancem?" .Ano. Hiro volal osobně - říkal, že nám strašně chtějí pomoci, ale jde o íránský problém a otevřeně přiznal, že si velké naděje nedělají, protože Íránci jsou v právu." Znepokojení se vrátilo. "Udělej pro ně všechno, co můžeš. Jestli Iran-Toda krachne, tak... tak mezi námi..." Dunross přešel na šanghajský dialekt: "Všemi vážená společnost bude smrtelně zraněna." Anglicky: "Zapomeň, že jsem něco říkal." Přestože Gavallan většinu šanghajského dialektu už zapomněl, pochopil a žasl. Netušil, že Struani se na tom podílejí - Kasigi nikdy nic takového nenaznačil. "Kasigi dostane své vrtulníky a posádku, i když nedokážeme lhůtu posunout a přijdeme o naše vrtulníky." "Doufáme, že se to nestane. Ještě něco. Četl jsi ten článek o krachu hongkongské burzy?" "Ano."

"Je to horší, než píšou. Někdo kalí vodu a Linbar je v tom až po krk. I když se ti podaří dostat dvěstědvánáctky ven a udržet se nad vodou, stejně budeš muset objednávku na stroje X63 zrušit." Gavallanovi stoupl tlak. "Ale Iané, právě s nimi to natřu firmě Imperiál, protože poskytnu klientům lepší služby, větší bezpečí a -" "Jistě, brachu. Jenže když na ně nebudeme mít, tak si je koupit

nemůžeš. Je mi líto, ale tak se věci mají. Burza zešílela, je to horší než kdy dřív, šíří se to do Japonska a my si nemůžeme dovolit nechat padnout i Todu." "Třeba budeme mít štěstí. Já se o svoje X63 připravit nedám. Mimochodem, slyšel jsi, že Linbar nabízí Výnosnému křeslo ve vnitřní radě?" SMRŠŤ

971

"Ano. Zajímavý nápad." Bylo to řečeno tak neutrálně, že Gavallan nevěděl, znamená-li to souhlas, nebo ne. "Slyšel jsem jejich verzi vaší schůzky. Jestli to dnes zvládneš, budeš v pondělí v Londýně?" "Ano. Po západu slunce už budu moudřejší. Po zítřejším rozhodně. Jestli všechno dobře dopadne, stavím se v Bahrajnu navštívit Maca, a potom hurá do Londýna. Proč?" "Možná po tobě budou chtít, abys Londýn zrušil a sešel se se mnou v Hongkongu. Přišel jsem na něco moc divného; týká se to toho druhého svědka jménem Nobunaga Moři, který byl spolu s Výnosným u toho, když David MacStruan zahynul. Nobunaga uhořel před pár dny ve svém domě v obci Ka-nazawa, kousek od Tokia, za dost podivných okolností. V dnešní poště jsem objevil poněkud zvláštní dopis, nechci o tom po telefonu mluvit, ale je to vážně zajímavé." Gavallan zatajil dech. "Takže David... to nebyla nehoda?" "Musíš počkat, Andy, povím ti to, až se uvidíme bud v Tokiu nebo v Londýně, ale rozhodně co nejdřív. Taky nesmíme zapomínat, že jsme s Hirou plánovali přenocovat tu noc v Kanazawě, ale na poslední chvíli jsme to zrušili." "Proboha, to bylo štěstí!"

"Ano. No nic, musím už jít. Mohl bych pro tebe něco udělat?" "Těžko, ledaže bys nějakým záhadným způsobem zařídil, aby nám prodloužili tu lhůtu do neděle večer." "Neboj, pracuju na tom. Pořád musím myslet na Duboise, Fowlera a Mcivera, strašně mě to mrzí... na tom tokijském telefonním čísle můžeš nechávat vzkazy až do pondělí..." Rozloučili se. Gavallan zamyšleně hleděl na telefon. Scot vešel dovnitř a vychrlil další údaje o vrtulnících a pilotech, ale moc syna nevnímal. Byla to tedy přece jen vražda? Kristepane! Ztracený Linbar a jeho nesmyslné investice. Ty stroje X63 mít musím, nějak to udělám. Další telefon. Spojení bylo špatné a telefonistka mluvila se silným akcentem. "Dálkový hovor pro afandí Gavallana." Srdce měl až v krku. Erikki? "Tady afandí Gavallan, přijímám hovor na účet volaného. Mluvte, prosím, špatně vás slyším. Kdo volá?" "Okamžik, prosím..." Netrpělivě čekal a díval se k bráně na konci ranveje, kterou měl přijít šejk a ostatní, jestliže Kasigi zklame a inspekce se uskuteční. Zatajil dech, když zahlédl velkou limuzínu se šargázskou vlaječkou, ale vůz přešel v oblaku prachu a hlas na druhém konci drátu řekl: "Andy, to jsem já, Maře, Maře Dubois..." "Maře? Maře Dubois?" Málem upustil sluchátko. Rukou si zakryl druhé ucho, aby lépe slyšel. "Panebože! Marku! Jsi v pořádku?" Odpověď byla nezřetelná, musel napínat sluch. "Řekni to ještě jednou!" "Jsme v Koř al-Amája..." Koř al-Amája byla rafinerie s obrovskou přistávací plochou v Iráku na druhém konci Zálivu, nedaleko hranice mezi Irákem a Íránem. Dobrých pět set mil na severozápad. "Slyšíš mě, Andy? Koř al-Amája..."

972

james clavell

plošina koř AL-AMÁJA. Maře Dubois si také přikryl rukou ucho a snažil se mluvit klidně, nekřičet do sluchátka. Telefon byl v kanceláři zdejšího správce, byla tu spousta Iráčanů a kooperantů a všichni dobře slyšeli, co říká. "Tahle linka není soukromá... vous comprenez?" "Jistě, ale hrome, co se vlastně stalo? Zadrželi tě?"

Dubois byl opatrný: "Ne, mon vieux, došlo mi palivo a voila, kde se vzal, tu se vzal, byl tu Oceanrider, tak jsem na něm přistál. Samozřejmě perfektně. Oba se máme fajn, Fowler i já. Pas de problème! Co dělají ostatní? Co dělá Rudí, Sán-dor a Taťka?" "Všichni jsou tady v Al Sargázu; tví

kolegové, Scragovi chlapci, Mac, Fred-dy, i když Mac je momentálně v Bahrajnu. Jestli ty jsi v pořádku, tak z toho vyšla Smršť dobře - deset z deseti to udělalo, Erikki a Azáde jsou v pořádku v Tab-rízu, akorát...,“ chtěl říci, že Tom riskoval život a zůstal v Iránu. Pak si uvědomil, že Dubois s tím stejně nemůže nic udělat, a šťastně dodal: "To je skvělé, že ses ozval, Marku. Můžeš letět?" "Ovšem, potřebuju jen, ehm, palivo a pokyny."

"Marku, máš teď britskou značku... počkej chvíli... je to G-HKVC. Zamaž tu starou a namaluj tam tohle. Byl to nervák a naši bývalí přátelé rozbouřili okamžitě Záliv dálhopisnými zprávami žádajícími všechny vlády, aby nás zadržely. Nikde nepřistávej." Ležérnost Duboise trochu přešla. "GolfHotelKiloViktorCharlie, mám to. Andy, le bon Dieu byl určitě s námi, protože Oceanrider má značku Libérie a kapitán je Angličan. První věc, o kterou jsem požádal, byla plechovka s barvou, s barvou... rozumíš?" "Jasně. Senzace. Pokračuj!"

"Mířili do Iráku, a tak jsem si říkal, že budu zticha a zůstanu s nimi, dokud nebudu mít možnost poradit se s tebou, a tohle je popr" Pootevřenými dveřmi viděl, že sem jde irácký správce. Promluvil hlasitěji a trochu jiným tónem: "Náš pobyt na Oceanrideru je perfektní a rád vám, pane Gavallane, oznamuji, že kapitán je velmi spokojený." "Dobře, Marku, ještě otázku. Kdy skončí vykládání a v jakém dalším přístavu budete stát?" "Asi zítra." Zdvořile kývl na Iráčana, který se posadil za stůl. "Podle plánu bychom měli přistát v Amsterdamu." Oba měli potíže se slyšitelností. "Myslíš, že bys s nimi mohl jet celou cestu? Výlohy pochopitelně zaplatíme." "Nevím. Proč ne? Možná se z toho experimentu stane trvalý kontrakt. Kapitánovi vyhovuje, že může zakotvit dál od břehu a přitom si může na chvíli zaletět do přístavu. Podle mě by ovšem místo dvěstědvánáctky byla výhodnější dvěstěšestka. Budeme to muset vysvětlit vedení naší firmy." Slyšel Gavallanův smích a nálada se mu zvedla. "Už budu končit, chtěl jsem se jen ohlásit. Fowler všechny pozdravuje. Až příště zajedeme k pobřeží, ještě zavolám,“ "Při troše štěstí už tu nebudeme. Letouny by měly odletět zítra. Nedělej si starosti. Oceanrider budu celou cestu domů sledovat na vysílačce. Jakmile SMRŠŤ

973

budete pryč z vod Zálivu, požádej kapitána o vysílačku nebo možnost kontaktovat nás v Aberdeenu dálhopisem. Platí? Zatím přerazuji všechny k Severnímu moři, dokud to nepřereorganizuju. Jo, určitě už nemáš peníze! Stačí, když budeš podepisovat všechny účty a já se pak s kapitánem vyrovnám. Jak se jmenuje?" "Tavistock, Brian Tavistock." "Mám to. Marku, ani nevíš, jak jsem rád." "Já taky. A bientot. Dubois zavěsil a poděkoval správci. "K službám, kapitáne," pokýval muž zamyšleně. "Budou mít všechny velké tankery vlastní vrtulník?" "Nevím, pane. Pro některé by to bylo užitečné, že?"

Správce, vysoký muž středního věku, jehož přízvuk svědčil o studiích v Americe, se pousmál. "V iránských vodách hlídkuje člun s iránskou patrolou a pozorují Oceanrider. Zvláštní, že?" "Ano." "Naštěstí se zdržují ve jejich vodách a my zůstáváme v našich. Íránci si myslí, že jim patří Arabský záliv i s námi, řekou Satt, vodami Tigridu a Eufiatu až k pramenům - v délce jednoho až dvou tisíců mil." "Eufrat je tak dlouhý?" podivil se Dubois a byl ve střehu. "Ano. Pramení v Turecku. Už jste byl v Iráku?" "Ne, pane. Bohužel ne. Možná příště." "Bagdád je úžasný, starý i moderní - ostatně jako celý Irák, rozhodně stojí za vidění. Máme obrovské zásoby nafty a rezervy dosud neobjevené. Jsme mnohem bohatší než Irán. Francie by měla podporovat nás, ne Izrael." "Já, pane, já jsem jen pilot. Nestarám se o politiku." "To pro nás není možné. Politika je život - přesvědčili jsme se o tom dost tvrdě. Dokonce i rajske zahrady víte, že lidé žijí v těchto končinách už šedesát tisíc let? Rajske zahrady jsou odtud pouhých sto mil kus nahoru, kde se stýká Tigris s Eufratem. Naši lidé objevili oheň, kolo, matematiku, písmo, víno, zahradničení, farmaření... Byly tady visuté zahrady Babylonu. Seherezáda tu vyprávěla své příběhy chalífovi Hárún ar-Rašídovi, s nímž se může měřit

jen váš Karel Veliký, sídlily tady dávné civilizace, Babyloňané a Asyřané. Dokonce tu začala i potopa. Přežili jsme Sumery, Řeky, Římany, Araby, Turky, Brity a Peršany," poslední slovo téměř vyplivl. "A přežijeme je i v budoucnosti." Dubois unaveně přikývl. Kapitán Tavistock ho varoval: "Jsme v iráckých vodách, základna je irácké území, mladíku. Jak opustíte mou kajutu, jednáte sám za sebe, chápete? Nemám tu žádnou pravomoc." "Chci si jen zavolat. Musím." "Co takhle zajet mou lodí ke břehu, až budeme cestou zpátky míjet Al Sargáz?" "Žádné problémy nebudou," Dubois se tvářil naprosto suverénně. "Proč by měly být? Jsem Francouz." Když byl donucen přistát na palubě, pověděl kapitánovi o Smršti a důvodech, které k ní vedly. Starý muž jen zabručel: "O tom nic nevím, mladíku. Nic jste mi neřekl. Měl byste si přemazat iránskou značku a namalovat G před to, co si chcete dát místo ní řeknu našemu lakýrníkovi,

974 james clavell

aby vám pomohl. Pokud jde o mne, když se někdo bude ptát, co tu děláte, tak jde o experiment dohodnutý s vašimi majiteli nalodil jste se v Kapském Městě a já vás nesnáším a vůbec jsem se s vámi nebavil. Platí?" Kapitán se usmál. "Jsem rád, že jste na mé lodi. Za války jsem byl v člunech v Zálivu a operovali jsme po celém kanálu - má žena pochází z Ile d'Ouessant nedaleko Brestu - občas jsme se tam proplížili pro víno a brandy, stejně jako moji pirátští předci. Hledej Angličana, najdeš piráta. Vítejte na palubě." Dubois čekal a pozoroval iráckého správce. "Mohl bych si zavolat ještě zítra, než odplujeme?" "Ovšem. Nezapomeňte na nás. Všechno začalo tady - tady to taky skončí. Salám!" Podivně se usmál a podal mu ruku. "Šťastnou plavbu." "Děkuji, brzy na shledanou." Dubois vyšel zpátky na palubu, nedočkavý, aby už byl na Oceannderu. Pár set yardů severním směrem viděl houpat se na vlnách malou fregatu, člun iránské patroly. "Espece de con," zamumlal a vyrazil. V hlavě mu vířily myšlenky jedna přes druhou. Duboisovi trvalo téměř patnáct minut, než došel zpátky na loď. Pověděl Fowlerovi všechny dobré zprávy. "Super! Super, že to tak dopadlo s chlapci, ale to máme plout v těchhle neckách až do Amsterdamu?" Fowler vynalézavě klel a Dubois poodešel k přídi a opřel se o zábradlí. Všichni v bezpečí. Nikdy jsem si nemyslel, že se to dá zvládnout, říkal si nadšeně. Taková klika! Andy a Rudí budou tvrdit, že to bylo dobrým plánováním, ale kdepak. Byla to klika. Nebo Bůh. Bůh načasoval Oceanrider perfektně, stačilo pár minut. Doprčic, vyvážl jsem o chlup, ale už na to nemusím myslet. Co teď? Pokud nenarazíme na špatné počasí, nedostanu mořskou nemoc nebo se tyhle staré necky nepotopí, bude skvělé dva tři týdny nedělat nic, jen přemýšlet, jíst, spát, trochu si zahrát bridž, spát, přemýšlet a plánovat. Pak Aberdeen a Severní moře, zábava s Jean-Lucem, Torném Locharrem a Vévodou i ostatními chlapci, potom... potom kam? Je načase oženit se. Do háje, ještě nechci. Je mi teprve třicet a zatím jsem tomu unikl. Zatracená smůla, že jsem narazil na tu pařížskou čarodějnici v andělských šatech, která mě tak omámila, že jsem zapomněl na obranu! Život je příliš dobrý, příliš dobrý a člověk, když chce, si užije spoustu legrace! Otočil se a díval se na západ. Slunce zamlžené smogem klesalo k nevýraznému rovnému horizontu. Kdybych tak mohl být se všemi v Al Šargázu. ai. ŠARGÁZ - MEZINÁRODNÍ NEMOCNICE. 18.01 HODIN. Starke seděl jen v kalhotách od pyžama na verandě v prvním patře a pozoroval klesající slunce, bylo krásné - klidné moře, nebe bez mráček, odlesky paprsků ho nutily mhouřit oči, přestože měl tmavé brýle. Hrudník obvázaný, rána se dobře hojila, ale byl ještě slabý. Snažil se přemýšlet a plánovat. Tolik věcí k přemýšlení jestli odtud naše letadla dostaneme nebo ne. SMRŠŤ

975

Z vedlejšího pokoje slyšel štěbetat Manuelův směsicí španělštiny a texaské američtiny s otcem a matkou ze vzdáleného Lubbocku. Už s nimi mluvil a se svou rodinou a dětmi taky, s malým

Billyjoem, Conroem a Saritou. "Je, táti, kdy se vrátíš? Mám nového koně a škola je bezva a dnes Cikita udělala pálivou mísu a dala tam dvakrát víc čili!" Starke se usmál, ale nedokázal zaplašit pocit úzkosti. Taková dálka od nich sem, všechno cizí, dokonce i v Británii. Aberdeen a Severní moře? Měsíc nebo dva by mi nevadily, ale není to nic pro mne, ani pro Manuelů a děti. Je jasné, že děti chtějí být v Texasu a Manuela taky. Stalo se tu příliš mnoho věcí, které ji vyděsily. Příliš mnoho v příliš rychlém sledu. Ale hrome, já nevím, kam bych chtěl jít nebo co bych chtěl dělat. Musím dál lítat, nic jiného neumím. A chci lítat. Kde? Rozhodně ne v Severním moři nebo Nigérii, současných Andyho klíčových oblastech. Možná v jeho menších pobočkách v Jižní Americe, Indonésii, Malajsii nebo Borneu. Rád bych s ním zůstal, když to půjde, ale co děti, co škola a Manuela? Nebo se vykašlat na zámoří a jít do Států? Ne. Příliš dlouho jsem byl -enku, příliš dlouho i tady. Jeho pohled zabloudil přes staré město do dálky, kde byla poušť. Vzpomínal, jak na něj noční ticho v poušti působilo. Někdy tam byl sám, někdy s Manue-lou, ale vždycky naslouchal. Tichu, noci nebo hvězdám volajícím člověka k sobě? Ničemu? "Naslouchal jste Bohu," řekl tenkrát mollá Hosejn. "Jak je to u nevěřícího možné? Vy nasloucháte Bohu." "To jsou vaše slova, mollo, ne moje."

Zvláštní muž. Zachránil mi život a já jemu, málem jsem kvůli němu umřel, ale znovu mě zachránil a pak nás všechny nechal z Kovízu odejít - hrome, určitě moc dobře věděl, že odcházíme navždy. Proč nás nechal jít, nás satanáše? A proč mi pořád říkal, abych jel za Chomejním? Imám nemá pravdu, rozhodně ji nemá. Co tu je, že mě to tak vzalo?

Je to něco mimo nás, ten pocit v poušti, který dokážu vnímat. Naprostý klid. Absolutno. Je to jen pro mě - ne pro děti, Manuelů nebo mou rodinu, jen pro mě... těžko bych to někomu vysvětloval, nejhůř ze všech Manuele. Stejně jako nedokážu vysvětlit, co se stalo v mešitě v Kovízu při výslechu. Měl bych vypadnout, nebo jsem ztracen. Jednoduchost islámu činí všechno tak prostým, jasným a lepším, jenže... Jsem Conroe Starke, Texasan, pilot vrtulníku, a mám skvělou ženu, skvělé děti a to by mělo stačit, nebo ne? Zahleděl se na staré město s minarety a zdmi rudnoucími v zapadajícím slunci. Za městem byla poušť a ještě dál Mekka. Věděl, že tam je, všiml si, že zaměstnanci nemocnice, doktoři, ošetřovatelé i sestry při modlitbách hledí tím směrem. Manuela se vrátila na verandu, přerušila tok jeho myšlenek, sedla si vedle něj a připomněla mu realitu. "Pozdravují tě a ptají se, kdy se vrátíme domů. Bylo by dobré podívat se tam,

976 james clavell

nemyslíš, Conroe?" Viděla, jak roztržitě kývl, duchem jinde, podívala se, kam hledí, ale nic zvláštního neviděla, jen zapadající slunce. Sakra! Nedala najevo znepokojení. Rána se mu hojí rychle, ale je nějaký jiný. "Nedělej si starosti, Ma-nuelo," konejšil ji doktor Nutí, "to bude šokem po té kulce, poprvé to tak vždycky působí. K tomu Dubois, Tom, Erikki, všechno to čekání, starosti a nejistota - všichni jsme vykolejení, ty, já, každý, nevíme přesně, čeho se máme bát - pro každého je to svým způsobem jiné." Skličovaly ji obavy. Aby je zakryla, opřela se o zábradlí a zahleděla se na moře a čluny. "Když jsi spal, zašla jsem za doktorem Nuttem. Říká, že za pár dní můžeš odejít; kdyby to bylo opravdu nutné, tak i zítra, ale měsíc nebo dva si musíš dát pohov. U snídaně mi Nogger sdělil, že prý dostanete nejméně měsíční placenou dovolenou, není to báječné? Tohle a doba, kdy budeš v neschopnosti, nám bohatě stačí k návštěvě Texasu, vid'?" "Jistě. Dobrý nápad." Zaváhala, pak se otočila a upřela na něj pohled. "Co ti dělá starosti, Conrce?" "Nevím přesně, zlato. Je mi dobře, rána mě nebolí. Nevím." "Doktor Nutt říkal, že nějakou dobu budeš vyšinitý, miláčku. Andy doufá, že inspekce se odloží; nákladní letadla určitě dorazí zítra v poledne, takže my už nic víc dělat nemůžeme, už nemůžeš nic dělat..." Zazvonil telefon. Šla k němu a pokračovala: "... nikdo z nás nemůže dělat víc, než dělá. Jestli se nám podaří odtud vypadnout i s letouny, je jasné, že Andy Kasigimu ty vrtulníky a posádky sežene a potom... Haló? Nazdar, Andy..." Sevřelo se mu

srdce, když slyšel, jak zalapala po dechu a ztichla. Pak propukla v jásot a volala: "Conroe, to je Andy, právě mu volal Maře Dubois, je i s Fow-lerem na nějaké lodi v Iráku, museli přistát, protože neměli palivo, jsou v Iráku v bezpečí... Och Andy, to je skvělá zpráva! Cože' Ach ano, je v pořádku... Ale co Kasigi?... Ano, jistě." Položila telefon a spěchala zpátky. "Kasigi se zatím neozval. Andy říkal, že má naspěch a že ještě brnkne. Och Conroe..." Klekla si vedle něj, objala ho opatrně kolem krku a vytryskly jí slzy. "Dělala jsem si takové starosti kvůli Markovi a starému Fowlerovi, bála jsem se, že ztroskotali." "Já taky... já taky." Cítil, jak jim oběma buší srdce a trochu tíhy jako by z jeho duše zmizelo - zdravou paží ji pevně objímal. "Zatracené," drmolil dojatě, "dělej, Kasigi, dělej!" al ŠARGÁZ, KANCELÁŘ NA MEZINÁRODNÍM LETIŠTI. 18.18 HODIN. Gavallan se z okna kanceláře díval, jak Newburyho služební vůz s malou vlaječkou spěchal po okružní silnici ke vchodu do budovy - šofér v uniformě, dvě postavy na zadních sedadlech. Pokývl hlavou. Natočil trochu vody do umyvadla a opláchl si unavený obličej. Dveře se otevřely, vešel Scot, za ním Charlie Pettikin, oba bledí. "Klid," řekl Gavallan, "pojdte dál." Vrátil se k oknu a snažil se vypadat klidně. Utřel si ruce i obličej. Slunce už viselo nad obzorem. "Nemá cenu tady čekat, půjdeme SMRŠT
-977

jim naproti." Pevným krokem se vydal chodbou jako první. "Už jste slyšeli o Markovi a Fowlerovi? Skvělé, co?" "Bezva," souhlasil Scot a vyznělo i přes veškerou snahu hluše. "Deset z deseti táti. Lepší už to být nemohlo. Deset z deseti." Pokračovali do haly. "Co Paula, Charlie?" "No, ta... ta se má dobře, Andy." Žasl, že Gavallan je tak klidný. "Už... už před hodinou letěli do Teheránu, vrátí se asi v pondělí, možná zítra." Do háje se Smrští, myslel si nešťastně, kvůli ní je všechno zničené. Zbabělé srdce dámu nezíská, ale co mám, kčertu, dělat? Jestli zabaví naše vrtulníky, S-G krachne a já jsem bez místa a bez penze. Úspory skoro žádné nemám, jsem o hodně starší než ona a... a vůbec! Je to hloupost, ale jsem dokonce trochu rád - aspoň jí nezkazím život, stejně by byla blázen, kdyby řekla ano. "Paula je fajn, Andy." "Je to milá dívka." Halou přeplněnou lidmi prošli ven, z klimatizované místnosti do tepla zapadajícího slunce. Gavallan se překvapeně zastavil. Byla tam celá posádka S-G: Scragger, Vossi, Willi, Rudí, Taťka Kelly, Sander, Freddy Ayre a ostatní se všemi mechaniky. Všichni nepohnutě stáli, pozorovali příjezdějíci vůz, který zatočil a zastavil těsně před nimi. Newbury vystoupil. "Ahoj, Andrew," začal, ale všichni fascinovaně hleděli na Kasigiho, stojícího za ním. Žádný Íránec, ale Kasigi s úsměvem od ucha k uchu. Newbury nejistě pokračoval: "Vážně nechápu, co se děje, ale velvyslanec, íránský velvyslanec najednou v poslední minutě inspekci zrušil, šejk raky a pan Kasigi mi před chvílí zavolal, abych přišel na japonskou recepci, takže dnes večer se žádná inspekce nekoná..." Gavallan vyrazil vítězný pokřik, ale to už všichni tiskli Kasigimu ruce, děkovali mu, mluvili o překot, smáli se, strkali jeden do druhého. Kasigi říkal: "... a zítra taky žádná inspekce nebude, i kdybychom ho měli unést..." Znovu salva smíchu a volání, Scragger tančil válečný tanec. "Sláva Kasigimu..." Gavallan se prodral ke Kasigimu, sevřel ho v medvědíh objetí a snažil se překřičet hluk: "Přísámboh, děkuju! Svoje stroje máš do tří dnů a zbytek do konce týdne..." Pak nesouvisle hlaholil: "Pane na nebi, omluvte mě na okamžik. Kristepane, musím to říct Mácovi, Vévodovi a ostatním... všechny vás zvu hned teď na skleničku..." Kasigi za ním hleděl, usmívaje se sám pro sebe. nemocnice. 18.32 HODIN. Starke zavěsil, rozřešený a šťastný, a vrátil se na verandu. "Hrome, Manuele, zvládli jsme to! Žádná prohlídka nebude! Smršť se podařila! Andy ještě neví, jak to Kasigi zařídil, ale zařídil to a... hrome!" Natáhl paži a pevně ji objal. "Smršť vyšla! Teď je všechno v suchu, můžeme odtud vypadnout a začít plánovat. Zatraceně! Ten parchant Kasigi to dokázal! Alláhu

akbar vylétlo z něj bezděčně. Slunce se dotklo horizontu. Z města se začali ozývat muezzinové, nejdřív

978 james claveli.

jeden monotónním, zvoucím tónem. Ten zvuk pronikl celou jeho bytostí. Poslouchal, všechno ostatní zapomenuté, úleva a radost se mísily s tím voláním, výzvou a nekonečnem. Zase se jí vzdálil. Bezmocně čekala, sama v zapadajícím slunci, bála se o něj, byla smutná a tušila, že budoucnost je ohrožená. Čekala, jak dokáže jen žena. Volání zmlklo, bylo úžasné, naprosté ticho. Její pohled padl na staré město, poušť za ním i nekonečno za obzorem. Všechno dobré vnímala. Vzdálený zvuk startujícího tryskáče a volání mořských racků. Pak puf-puf vrtulníku letícího kolem. Rozhodl se. "Ty," řekl ve fársí, "já tě miluju."

"Já tě budu milovat pořád," zašeptala a málem se rozbřečela. Slyšela ho vzdychnout, věděla, že jsou zase spolu. "Čas vrátit se domů, miláčku." Pevně ji objal. "Čas, abychom se všichni vrátili domů." "Domov je tam, kde jsi ty." Už se nebála.

hotei. OÁZA. 23.52 HODIN. Tmou pronikavě zařinčel telefon a vytrhl Gaval-lana z hlubokého spánku. Hrábl po sluchátku a rozsvítil lampičku na nočním stolku. "Haló?" "Andrew, tady Roger Newbury, promiň, že volám tak pozdě, ale ~" "To je v pořádku, řekl jsem, že můžeš volat do půlnoci. Jak to šlo?" Newbury slíbil, že zavolá, co se dělo na recepci. Gavallan by normálně byl vzhůru, ale večerní oslava ho unavila a rychle usnul. "Co bude zítra?" "Mám to potěšení oznámit ti, že Jeho Excelence Abádání přijal šejkovo pozvání do oázy Al Sál, takže to vypadá výborně, bude celý den pryč. Já osobně mu nevěřím. Všichni si myslíme, že bys měl co nejrychleji naložit vrtulníky a lidi a rychle a nenápadně zmizet, a tady na měsíc dva zavřít, dokud ti nedáme vědět. Souhlasíš?" "Jistě. To je skvělá zpráva. Díky." Znovu se natáhl a připadal si jako vyměněný. Postel se mu zdála svůdná a spánek ho lákal. "Stejně jsem se chystal zavřít." Mocně zív. "Všichni zmizíme před západem slunce." Slyšel v Newbury-ho hlase nervozitu, ale pochopitelně, vzhledem ke všemu tomu vzrušení... Potlačil další zívnutí a dodal: "Scragger a já poletíme poslední nastoupíme na letadlo do Bahrajnu i s Kasigim a podíváme se za Mdverem." "Dobře. Nechápu, jak jsi Abádáního zmákl - ani to vědět nechci - ale všichni jako jeden muž smekáme klobouk. Teď... teď ti bohužel musím říct špatnou zprávu. Přišel dálhopis od Henleyho z Tabrízu." Ospalost Gavallana přešla. "Potíže?"

"Bohužel ano. Zní to bizarně, ale je to tu černé na bílém." Ozvalo se šustění papíru: "Slyšeli jsme, že včera došlo k útoku na život Hakíma chána. Je v tom nějak zapletený kapitán Jokkonen. Včera v noci uprchl ve svém vrtulníku přes tureckou hranici a vzal s sebou proti její vůli Azádu. Jménem Hakíma chána na SMRŠŤ

979

něj byl vydán zatykač za únos a pokus o vraždu. V Tabrízu v současné době probíhají ostré bitky mezi jednotlivými frakcemi, což znemožňuje přenos ověřených informací. Jakmile budeme znát další podrobnosti, dáme vám vědět. To je všechno. Podivné, že?" Ticho. "Andrew? Jsi tam?" "Ano... ano, jsem. Jen... jen se snažím vzpamatovat. Zítra už možná budu vědět víc. Navrhuji, abys kontaktoval finského velvyslance v Londýně a zainteresoval ho. Číslo velvyslanectví je nula jedna sedm šest šest a čtyři osmičky. Moc mě to všechno mrzí." Gavallan poděkoval a omámeně zíral na telefon.

NEDĚLE

4. BŘEZNA 1979

SMRŠŤ 983

turecká VESNICE. 10.20 HODIN. Ázáde se s leknutím probudila. Nevěděla, kde je, ale stěny omšelého pokoje, dvě okna, postel s tvrdým slamníkem, čistým, drsným povlečením a dekami ji vrátily do reality vesnického hotelu, kam ji major i přes její protesty s jedním policistou včera večer po západu slunce doprovodil. Marně odmlouvala, že Erikkho neopustí. Major na její námitky nedbal, trval na tom, že s ní povečeří v malé jídelně, která se, když vešli, okamžitě vyprázdnila. "Musíte něco pojmít, abyste měla sílu. Prosím, posadte se. Objednám vám, co si poručíte, zrovna tak cokoli objednám vašemu muži a nechám mu to donést. Souhlasíte?" "Ano. Děkuji," promluvila rovněž turecky. Posadila se, dobře vycítila v jeho slovech hrozbu a chloupky na šíji se jí zježily. "Můžu to zaplatit." Jeho plné rty přelétl náznak úsměvu. "Jak si přejete." "Děkuji vám, majore afandí. Kdy bude můj manžel volný, prosím?" "O tom si pohovoříme zítra, dnes ne." Ukázal na policistu, hlídajícího u dveří. "Ted budeme mluvit anglicky." Nabídl jí cigaretu ze svého stříbrného pouzdra. "Děkuji, nechci. Nekouřím. Kdy mi, prosím, vrátíte mé šperky, majore afandí?" Snažila se vypadat klidně. Vzal si cigaretu a sklepal ji o pouzdro. "Hned, jak to bude bezpečné. Mé

984 james clavell

jméno je Abdul Ikají. Jsem z Vanu a zodpovídám za celou tuto oblast až k hranici." Vzal do ruky zapalovač, připálil si a vyfoukl kouř, "Už jste někdy byla ve Vanu?" Neustále ji pozoroval. "Ne, ještě ne."

"Je to ospalé městečko. Vlastně bylo," opravil se. "Před vaší revolucí, i když na hranici byly vždycky problémy." Zhluboka vdechl kouř. "Lidé nežádoucí na obou stranách se tudy snažili projít nebo uprchnout. Pašeráci, obchodníci s drogami, se zbraněmi, zloději, nejružnější kriminálníci - co si dovedete představit." Nasadil konverzační tón. Malá místnost byla plná těžkého vzduchu ze starých výparů z jídla, lidského potu a tabáku. Bála se. Bezmyšlenkovitě si pohrávala se střapcem na kabelce. "Už jste byla v Istanbulu?" zeptal se.

"Ano. Ano, jednou jako malá holka, ale jen pár dní. Jela jsem s otcem, protože tam měl nějaké jednání, pak mě posadil na letadlo do Švýcarska, kde jsem byla ve škole." "Ve Švýcarsku jsem nikdy nebyl. Jednou jsem byl v Římě na dovolené. A v Bonnu na policejním kurzu a na dalším v Londýně, ale ve Švýcarsku ne." Chvilí kouřil, pohroužený v myšlenkách, pak cigaretu zamáčkl v kovovém cizelovaném popelníku a pokynul majiteli hotelu, který uctivě čekal ve dveřích, až si budou chtít objednat. Jídlo bylo prosté, ale dobré, servírované ovšem značně ustrašeně, což ji rozrušilo ještě víc. Vesnice očividně na takovou návštěvu nebyla zvyklá. "Nemusíte se ničeho bát, lady Azádo, žádné nebezpečí vám nehrozí." Jako by jí četl myšlenky. "Naopak, jsem rád, že mám možnost si s vámi pohovořit, je to vzácné, aby... aby se člověk jako vy objevil v těchto místech." V průběhu jídla se jí trpělivě a zdvořile vyptával na Azerbájdžán, na Hakíma chána, trochu filozofoval, ale rozhodně odmítl bavit se o Erikkim nebo o tom, co bude. "Co bude, bude. Prosím, řekněte mi ještě jednou vaši verzi." "Už... už jsem vám všechno řekla, majore afandí. Je to pravda, není to jen moje verze. Řekla jsem vám pravdu a můj manžel taky." "Ovšem." Jedl hladově. "Prosím, povezte mi to ještě jednou." Uposlechla, dívala se mu do očí a věděla, že po ní touží, i když se choval s vybranou zdvořilostí. "Je to pravda," připomněla. Jídla se skoro nedotkla, hlad ji opustil. "Nespáchali jsme

žádný zločin, já a manžel jsme se jen bránili, přísahám při Bohu." "Bůh vám to, bohužel, nemůže dosvědčit. Ovšem ve vašem případě akceptuji všechno, co říkáte, či spíše čemu věříte. My jsme naštěstí víc světší, nejsme fundamentalisté, neoddělujeme islám od státu, mezi námi a Bohem nestojí žádný samozvaný prostředník. Jsme fanatici jen v tom, že chceme žít po svém nechceme, aby nám kdokoli vnucoval svou víru nebo své zákony." Zmlkl a pozorně poslouchal. V tichu zaslechli přestřelku. "Kurdové nejspíš brání svůj domov v horách." Zatvářil se znechuceně. "Chomejní prý proti nim poslal armádu a Zelené pásky." SMRŠT985

"To je ovšem chyba. I můj bratr to říkal."

"Souhlasím. Pocházím z kurdské rodiny." Vstal. "Jeden strážník bude hlídat celou noc před vašimi dveřmi. Kvůli vašemu bezpečí." Zase se tak podivně usmál, až se zachvěla. "Kvůli vašemu bezpečí. Prosím, zůstaňte v pokoji, dokud... dokud pro vás nepřijdu, nebo pro vás nepošlu. Vaše spolupráce vašemu manželovi jen prospěje. Hezké sny." Odešla do svého pokoje a jakýsi pocit bezpečí získala, když pod kliku přirazila židli, protože na dveřích nebyla zástrčka ani zámek. Pokoj byl studený, voda ve džberu ledová. Umyla se a utřela, pak se pomodlila a připojila modlitbu navíc za Erikkiho. Usedla na postel. Opatrně vytáhla z podšívky kabelky ostrou jehlici do klobouku, šest palců dlouhou, a chvíli ji zkoumala. Špička byla hodně ostrá a hlavička malá, ale dala se uchopit. Zasunula ji do spodní strany polštáře, jak ji to naučil Ross: "Tak se ti nemůže nic stát. Nepřítel si toho nevšimne a ty k ní máš přístup. Krásná dívka jako ty by měla být pořád ozbrojená, pro všechny případy." "Och, Johnny, ale já... já bych nikdy nikoho... nikdy bych něco takového nemohla udělat." "Uděláš to, když... když budeš muset. A měla bys na to být připravena. Pokud budeš mít nějakou zbraň a budeš ji umět použít, ať je to cokoli, a vyrovnáš se s myšlenkou, že v sebeobraně můžeš někoho zabít, potom nemusíš mít nikdy strach." Během těch kouzelných měsíců v horách ji naučil, jak zbraň použít. "Stačí ponořit ji po šířku palce do správného místa, je to dokonale smrtelná rána.." Od té doby ji s sebou stále nosila, ale nikdy nepoužila - dokonce ani v té vesnici ne. Vesnice. Nech vesnici vesnicí, nechci na ni myslet. Prsty stiskla tupou hlavičku jehlice. Možná dnes večer, pomyslela si. Insd Alláh! Co Erikki? Insa Alláh! Vzpomněla si, co Erikki říkal: "Insd Alláha moc hezké rčení, Azádo, a báječná výmluva, ale Bůh, ať už mu říkáme jakkoli, potřebuje občas pomocnou ruku." "Ano, jsem připravená, Erikki. Slibuji. Zítra bude nový den a já ti pomůžu, miláčku. Nějak tě z toho všeho dostanu." Trochu uklidněná sfoukla svíčku a v teplých kalhotách a svetru se zachumlala pod prostěradlo a deky. Oknem svítil měsíc. Brzy jí bylo teplo, spolu s vyčerpáním navodilo hluboký spánek beze snů. S trhnutím se probudila. Klikla dveří se pomalu posunovala dolů. Rukou hmátla po jehlici a s očima upřenýma na dveře zůstala ležet. Dveře se trochu pootevřely, držela je židle, která silně zavržala. Klikla se v mžiku narovнала a už se nepohnula. Žádné kroky ani dech. Usmála se. Zajistit dveře židlí ji také naučil Johnny. Ach, má lásko, doufám, že najdeš štěstí, které hledáš, pomyslela si a znovu usnula. Brzy po východu slunce byla definitivně vzhůru a odpočatá, věděla, že je mnohem silnější než včera; připravená na boj, který brzy začne. Ano, při Bohu, je to tak, říkala si a přemýšlela, co ji vzbudilo. Ruch aut nebo pouliční prodavači? Ne. Zaklepání na dveře.

986 james clavell

"Kdo je?"

"Major Ikají."

"Okamžik, prosím." Natáhla si boty, urovnala svetr a uhladila vlasy. Zručně odtáhla židli. "Dobré ráno, majore afandí." Pobaveně pohlédl na židli. "To bylo moudré, že jste zablokovala dveře. Už to víckrát nedělejte - ne bez dovolení." Pozorně se na ni podíval. "Vypadáte odpočatě. Fajn. Objednal jsem vám kávu a čerstvý chléb. Co byste si ještě přála?" "Jen abyste nás nechal jít, mě a manžela."

"Tak?" Vešel dovnitř, zavřel dveře a posadil se na židli zády k oknu. "Budete-li spolupracovat, dá se to zařídit." Ustoupila nenápadně k posteli, posadila se a ruku opřela pár palců od polštáře. "Jak spolupracovat, majore afandí?" "Bylo by moudré nevyvolávat konflikt," pronesl záhadně. "Když budete spolupracovat... a vrátíte se dnes večer dobrovolně do Tabrízu, necháme vašeho manžela přes noc ve vazbě a zítra ho pošleme do Istanbulu." Slyšela svůj hlas: "Kam do Istanbulu?"

"Nejdřív do vězení kvůli bezpečí tam ho může navštívit jeho velvyslanec, a bude-li si to Bůh přát, zařídí jeho propuštění." "Proč by měl jít do vězení? Nic neudě-"

"Na jeho hlavu, mrtvou nebo živou, je vypsaná odměna." Usmál se zavřenými rty. "Potřebuje ochranu - ve vesnici je spousta vlastenců, kteří jsou na pokraji hladovění. Vy přece potřebujete taky ochranu, ne? Bylo by výhodné unést vás, chán by za svou sestru jistě zaplatil obrovské výkupné!" "Ráda se vrátím, jestliže to mému muži pomůže," reagovala okamžitě. "Ale když to udělám, jakou mám... jakou mám záruku, že můj manžel bude poslán pod dohledem do Istanbulu?" "Žádnou." Vztyčil se nad ní. "Druhá možnost je, že vás dnes pošleme na hranici a on... si bude muset poradit sám." Nevstala, neodtáhla ruku od polštáře, nepodívala se na něj. Klidně bych to udělala, ale jakmile zmizím, Erikki je ztracený. Spolupracovat? Mám se snad s tímhle mužem dobrovolně vyspat? "Jak mám spolupracovat? Co chcete, abych udělala?" Měla vztek, že se jí třese hlas. Zasmál se a ironicky řekl: "To, co všem ženám dělá potíže - poslouchat, udělat bez odmlouvání, co se po vás žádá, a nemyslet si, že jste ze všech nejchytřejší." Otočil se na podpatku. "Zůstanete tady v hotelu. Vráťte se později a doufám, že už budete připravená... že mi dáte správnou odpověď." Zavřel za sebou dveře a Azáde osaměla. "Jestli mě bude chtít znásilnit, zabiju ho," rozhodla se. Nemůžu se s ním vyspat, i kdyby nám to pomohlo - Erikki by mi co nikdy neodpustil a jemu by se chtěl pomstít. Já bych s tím taky žít nemohla. A stejně by nám to nemuselo zajistit svobodu. Vstala, šla k oknu a vyhlédla na ulici, kde panoval čilý ruch. Za vsí, docela blízko, se rýsoval věnec hor, jimiž procházela hranice. SMRŠŤ-957

"Jediné, co Erikkimu pomůže, je vrátit se zpátky," šeptala. "Ale já nemůžu, aspoň ne bez majorova souhlasu; a s ním taky ne..." policejní stanice. 11.58 HODIN. Pod obrovským tlakem Erikkiho pěstí se spodní konec hlavní železné tyče ve dveřích uvolnil a na zem se vysypalo trochu zdiva. Spěšně ho umístil zpátky a vyhlédl dveřmi na chodbu. Nikde žádný dozorce. Posbíral zbytky cementu a nacpal je do otvoru. Pracoval na tom celou noc, jako když pes usilovně vyhrabává kost. Teď měl zbraň a páčidlo, kterým mohl vylomit ostatní tyče. Bude to trvat ještě asi půl hodiny, víc ne. Klesl spokojeně zpátky na kavalec. Když mu včera strážník pozdě večer přinesl večeři, nechali ho už všichni na pokoji, přesvědčení o nemožnosti útěku z této kobky. Ranní káva chutnala odporně. Když se ptal po své ženě a majorovi, narazil u obou strážců na nechápavý pohled. Neznal turecký výraz pro majora, nevěděl, jak se jmenuje, ale jakmile si ukázal na rameno a naznačil výložky, okamžitě ho pochopili, pokrčili však rameny, řekli turecky něco, čemu vůbec nerozuměl, a odešli. Seržant se zatím neobjevil. Oba víme, co máme dělat, říkal si. Já i Azáde. Oba jsme v nebezpečí, oba určitě uděláme všechno, co budeme moci. Jestli jí někdo ublíží, tak toho bude pořádně litovat. Přisahám. Dveře na konci chodby se otevřely a major přistoupil ke dveřím do jeho kobky. "Dobré ráno," pokrčil nos nad špatným vzduchem. "Dobré ráno, majore. Kde je moje žena, prosím? A kdy nás pustíte?" "Vaše žena je ve vesnici naprosto v bezpečí, odpočatá. Sám jsem s ní mluvil." Zamyšleně se na něj díval, všiml si, že má umazané ruce, a pozorně se zahleděl na zámek dveří, mříž v oknech, na podlahu a strop. "Její bezpečí a budoucnost závisí na vás. Rozumíte?" "Ano, rozumím. Předpokládám, že jste tady služebně nejstarší policista a že za ni zodpovídáte." Major se zasmál. "Dobře." Vzápětí se jeho úsměv vytratil. "Bylo by lepší vyhnout se problémům. Pokud budete spolupracovat, nechám vás dnes tady a zítra vás pošlu se stráží do Istanbulu - tam se o vás může postarat váš velvyslanec buď vás nechá postavit před soud za zločiny, z kterých jste obviněn, nebo zařídí vaše propuštění." Erikki potlačil myšlenky na vlastní problémy. "Přivedl jsem

svou ženu proti její vůli. Nic neudělala, měla by se vrátit domů. Může dostat doprovod?" Major ho pozoroval: "To záleží na vaší spolupráci."

"Poprosím ji, aby se vrátila. Budu na tom trvat, jestli máte na mysli tohle " "Jistě, mohli bychom ji poslat zpátky," řekl posměšně. "Je ovšem možné, že cestou z hotelu na nádraží ji někdo znovu .unese', tentokrát pro změnu iránské bandity se špatnou pověstí, budou ji měsíc nebo dva držet v horách a časem ji vrátí chánovi za výkupné."

988 james clavell

Erikki zpopelavěl. "Co mám dělat?"

"Železnice je nedaleko. Dnes večer vás odtud propašujeme a dopravíme do Istanbulu. Obvinění proti vám se smažou. Dostanete dobré místo jako pilot, trénoval byste naše letce. Dva roky. Za to byste pro nás dělal tajného agenta, dodával nám informace o Ázerbájdžánu, zvláště o Sovětech jménem Mžitrik, informace o Hakímu chánovi, o způsobu jeho života, o paláci, o přístupu do paláce a samozřejmě o všem, co bychom chtěli vědět." "Co by bylo s mou ženou?"

"Zůstane dobrovolně ve Vanu a bude představovat záruku vašeho dobrého chování - měsíc nebo dva. Pak se připojí k vám, ať už budete kdekoli." "Udělám, co žádáte, za předpokladu, že ji necháte dopravit ještě dnes s bezpečným doprovodem k Hakímu chánovi a že se jí prokazatelně nic nestane." "Bud' souhlasíte, nebo ne." Major byl očividně netrpělivý. "Já s vámi v žádném případě smlouvat nehodlám." "Prosím! Ona za moje zločiny vůbec nemůže. Prosím, nechtě ji jít. Prosím."

"Máte nás za blázný? Souhlasíte nebo ne?"

"Ano. Ale nejdřív musí být ona v bezpečí. To především!"

"Nechtěl byste se nejdřív podívat, jak ji kazíme?"

Erikki se na něj vrhl, ale major ustoupil od dveří z jeho dosahu. Železné tyče se Erikkiho vahou otřásl. Major stál v bezpečné vzdálenosti a vysmíval se rukám, které se po něm bezmocně sápal. Vzdálenost odhadl přesně, měl mnohaletou zkušenost a věděl, co si může dovolit, nakolik může vězně provokovat, jak s nimi manipulovat, hrozit jim, posmívat se, přehánět, využít jejich hrůzy, jak překrucovat pravdu, aby se prolomil obranný val složený ze lží a polopravd - a dostal se tak ke skutečnosti. Jeho nadřízení mu svěřili rozhodnutí týkající se této dvojice a on se konečně rozhodl. Beze spěchu vytáhl revolver a namířil ho Erikkimu do obličeje. Odjistil. Erikki neustoupil, jen ve svých velkých dlaních svíral tyče a těžce dýchal. "Dobrá." Major klidně zasunul revolver zpět do pouzdra. "Byl jste upozorněn, že záleží na vašem chování, jak s ní budeme zacházet." Když Erikki osaměl, snažil se vysadit železné dveře z pantů. Dveře zasténaly, ale držely pevně. mezinárodní LETIŠTĚ V al ŠARGÁZU. 16.39 HODIN. Gavallan seděl ve svém voze za volantem a pozoroval nakládání dvěstědvacítek do sedmsetčtyřicetsed-mičky, v jejichž útrokách už zmizela dobrá polovina rozebraných vrtulníků. Piloti a mechanici s horečným spěchem nakládali druhý nákladní letoun jum-bo. Ještě jedna rozebraná dvěstědvacítk, tucet beden a hromada zavazadel. "Jde to podle plánu, Andy," hlásil šéf akce Rudi a dělal, že nevidí, jak je jeho přítel bledý. "Ještě půl hodiny." "Dobře." Podal mu listiny. "Tady je povolení pro všechny mechaniky, kteří letí s sebou." "Piloti neletí?"

SMRŠŤ

989

"Ne, všichni piloti mají rezervaci u Britských aerolinií. Ale dohlídni, aby si do osmnácti deseti vyřídili formality na pasovém. Nemůžou let zdržovat. Ručíš za to, že všichni nastoupí, Rudí. Musí bezpodmínečně odletět tímhle spojem, zodpovídám za to." "Bez obav. Co Vévoda a Manuela?"

"Už jsou pryč, doktor Nutt letěl s nimi. Já... to je všechno." Nemohl se vůbec na nic soustředit. "Pořád ještě jsi tak pevně rozhodnutý letět se Scragem v osmnáct třicet pět do Bahrajnu?" "Ano. Jean-Luc nás bude čekat. Kasigiho bereme s sebou, probereme ještě nějaké podrobnosti týkající se nových vrtulníků a pilotů. Počítám, že vás všechny vyprovodím." "Nashle v Aberdeenu." Rudí mu pevně potřásl rukou. Gavallan zaklel, nastartoval a sešlápl spojku. Vrátil se do kanceláře. "Něco nového, Scragu?"

"Ještě ne, brácho. Volal Kasigi. Řekl jsem mu, že už to má tutové, dal jsem mu čísla vrtulníků, jména pilotů i mechaniků. Povídal, že večer s námi letí do Kuvajtu, potom musí chytit spoj do Abádánu a do Iran-Tody." Scragger byl tak jako ostatní znepokojený, když viděl, jak Gavallan vypadá. "Andy, udělal jsi, co se dalo." "Myslíš? Já nevím, Scragu, nepostaral jsem se o Erikkiho a Azádu." Během noci, kdy v Londýně bylo už opravdu hodně pozdě, kontaktoval každou významnou osobnost, na kterou si vzpomněl. Finský velvyslanec byl v šoku: "Ach, to není možné! Žádný náš občan nemohl mít podíl na takových zločinech. Vyloučené! Kde budete zítra touhle dobou?" Gavallan mu to řekl a sledoval, jak noc přechází v úsvit. Neměl žádnou možnost kontaktovat Hakíma chána jinak než přes Newburyho, který o tom už uvažoval. "Je to pech, Scragu, ale co naděláme." Otupěle zvedl telefon a znovu ho položil. "Už máte všichni vyřízené celní i pasové formality?" "Ano. Kasigi na nás počká u hlavní brány. Všechna naše zavazadla jsem poslal do terminálu a nechal je proclít. Můžeme tu zůstat až do poslední chvíle a jít rovnou do letadla." Gavallan zíral na letištní plochu. Den jako každý jiný. Rušný a příjemný. "Nevím, co mám dělat, Scragu. Už si vůbec nevím rady." policejní STANICE V TURECKÉ VESNICE. 17.18 HODIN. "... jak račte, afandí. Zařídíte příslušné formality?" ptal se major uctivě sluchátka. Seděl za jediným stolem v malé omšelé místnosti, seržant stál opodál. Erikkiho nůž a dýka kukří ležely na stole. "... dobře. Ano... ano, souhlasím. Salám." Položil telefon, zapálil si cigaretu a vstal. "Budu v hotelu." "Ano, afandí." Seržantovy oči pobaveně blýskly, ale rychle se ovládl. Díval se, jak si major uhlazuje uniformu, vlasy a nasazuje fez. Záviděl mu jeho hodnost

990 james clavell

a moc. Zazvonil telefon. "Policie... Zdravím vás, seržante." Poslouchal s rostoucím údivem. "Ale... ano, dobře." Zavěsil a zatvářil se bezvýrazně. "To byl seržant Kurbel od hranice, majore afandí. Přijíždí sem nákladní vůz s iránskými vojenskými letci. Zelenými páskami a mollou, aby převzali vrtulník a vězně se ženou a odvezli je zpátky do Ír-" Major vybuchl. "Ve jménu božím! Kdo pustil přes hranici naše nepřátele? Ohledně revolucionářů a mollů máme přesné informace!" "Nevím, afandí," pokrčil rameny seržant, zaražený tou zuřivostí. "Kurbel jen řekl, že na něj mávali oficiálním povolením a trvali na svém - všichni vědí, že tu je iránský vrtulník, tak je pustili dál." "Jsou ozbrojeni?"

"To neříkal, afandí."

"Sežeňte všechny své lidi. Dejte jim samopaly."

"Ale... ale co bude s vězněm?"

"Zapomeňte na něj!" Major se s kletbami vyřítil ven.

na OKRAJI VESNICE. 17.32 HODIN. Vůz iránského letectva byl zčásti obrněný a zčásti nákladní. Odbočil z hlavní silnice na postranní cestu zasypanou sněhem, zařadil nižší rychlost a rozjel se směrem k dvěstědvacetce. Opodál čekal policejní útvar. Dolů seskákalo půl tuctu ozbrojených mladíků se zelenými páskami, za nimi tři iránské vojenské letci v uniformách beze zbraní a nakonec mollá. Hodil si přes rameno kalašnikov. "Salám. Jménem imáma a lidu jdeme převzít náš majetek," řekl důležitě. "Kde je únosce a ta žena?" "O tom... o tom nic nevím." Policista byl zmatený. Jeho instrukce byly jasné: Být na stráž a držet všechny stranou, pokud nebude rozhodnuto jinak. "Měli

byste jít nejdřív na policejní stanici a zeptat se tam." Jeden z letců otevřel dveře do kokpitu, druzí dva už rozvínovali hadice pro palivo. "Hej, vy tam, k vrtulníku nikdo bez povolení nesmí!" Mollá mu zastoupil cestu. "Tady máme povolení!" Zamával listinami, což policistu rozrušilo ještě víc, protože neuměl číst. "Měli byste jít raději na stanici..." zoufale uvažoval a vzápětí se mu ulevilo od vesnice se blížil policejní vůz. Ve sněhu namáhavě popojel pár yardů a zastavil. Major, seržant a dva policisté vystoupili s puškami v rukou. Mollá, obklopený Zelenými páskami, šel nebojácně k nim. "Kdo jste?" vyrazil major drsně.

"Mollá Alí Miandíří z chvojského výboru. Přišli jsme převzít jménem imáma a lidu náš majetek, únosce a tu ženu." "Ženu? Myslíte Její Jasnost, sestru Hakíma chána?"

"Ano, tu."

"Jménem imáma? Jakého imáma?"

"Imáma Chomejního, Bůh mu žehnej."

SMRŠŤ

991

"Ach tak, myslíte ájatolláha," podotkl major, jehož ten titul popudil. "A jménem jakého lidu?" Mollá mu neurvale vrazil do ruky papíry. "Lidu Íránu. Tady máme povolení," vyštěkl. Major si rychle prohlédl dva papíry, popsané neuspořádaným fársí. Seržant se svými muži o kousek ustoupil, samopaly v rukou. Mollá a Zelené pásky je opovržlivě pozorovali. "Proč to nemá náležitou formu?" chtěl vědět major. "Kde je policejní razítko a podpis náčelníka policie z Chvoje?" "To není zapotřebí. Je tam podpis výboru."

"Jakého výboru? O žádném nic nevím."

"Revolučního výboru z Chvoje, který má moc nad touto oblastí, a proto poroučí i policii." "Nad touto oblastí? Tady je Turecko!"

"Myslel jsem oblast k hranici."

"Překazte to! Chci to vidět černé na bílém!"

Mezi mladíky to zašumělo. "Mollá vám to už ukázal," ozval se jeden z nich vzpurně. "Výbor tu listinu podepsal." "Kdo to podepsal? Vy?"

"Ano, já," odsekl mollá. "Je to legální. Naprosto legální. Výbor tu pravomoc má." Vojenští letci ho upřeně beze slova pozorovali. "Na co čekáte? Doplněte do vrtulníku palivo!" Než mohl major něco říct, jeden z nich zdvořile poznamenal: "Promiňte, Excellence, ale přístrojová deska je rozbitá, některé přístroje jsou zničené. Nemůžeme letět, dokud se všechno nekontroluje. Bylo by jistější zkon-" "Nevěřící v tom letěl noc a den z Tabrízu a nic se mu nestalo, dokonce bezpečně přistál. Proč byste vy nemohli letět ve dne?" "Bylo by rozhodně jistější zkontrolovat všechno, Excellence."

"Jistější? Jak to?" houkl jeden z gardistů a přistoupil k němu. "Jsme v rukou božích a děláme dílo boží. Chcete nám v tom bránit a nechat vrtulník tady?" "To samozřejmě ne, ale - ano, ovšem," řekl nešťastně. "Jak si přejete." Všichni tři spěchali provést příkaz - major byl v šoku, že se pilot - kapitán nechal tak snadno překřičet mladým buranem. Ten se teď výhružně podíval na něj. "Výbor má větší moc než policie, ághá," právě pronášel mollá. "Policie sloužila satanskému šáhovi, a patří tudíž mezi silně podezřelé. Kde je únosce a... a sestra chána?" "Kde máte povolení překročit hranici a o cokoli žádat?" ptal se major s ledovým vztekem. "Ve jménu božím, tohle nám stačí!" Mollá píchl ukazovákem do papíru. Jeden z jeho gardistů natáhl kohoutek pušky. "Nedělej to," varoval ho major. "Jestli na naší půdě jen jednou vystřelíš, naše armáda překročí hranici a vypálí všechno od hranice až k Tabrízu!" "Když to bude vůle boží!" Oplácel tvrdý pohled, temné oči a zarostlou bradu

stejně odhodlané. Pohrdal majorem a liknavým režimem, jenž muž v uniformě představoval. Bylo mu jedno, jestli dojde k válce teď, nebo později, byl v rukou božích, konal dílo boží a imám je dovede k vítězství - přes všechny hranice. Jenže teď nemá na válku čas. Ve Chvoji je příliš mnoho práce, příliš mnoho nepřátelských levičáků, rebelií, protivníků imáma a k likvidaci toho všeho se hodí každý vrtulník. "Žádám... žádám o vydání našeho majetku," zvolil klidnější tón. Ukázal na značku. "To je naše registrace, dokazuje, že jde o náš majetek. Byl z Íránu ukraden - jistě víte, že pilot neměl povolení k opuštění Íránu. Ten zatykač," ukázal na papíry v majorově ruce, "je legální, ten pilot ženu unesl, takže je musíme vzít s sebou. Prosím." Major byl v obtížné situaci. Dost dobře nemohl Fina a jeho ženu vydat molloví na základě zjevně neplatného dokumentu - taková služební chyba by ho po zásluze stála hlavu. Kdyby na tom však mollá trval, musel by se i se svými lidmi bránit, jenže mollá je v přesile a on nemá žádné vyhlídky. Kromě toho si byl jistý, že mollá i jeho gardisté jsou připraveni kdykoli padnout, což o něm se nedalo tvrdit. Rozhodl se riskovat. "Unosce a lady Azáde byli ráno posláni do Vanu. Jestli je chcete odvést, musíte se obrátit na armádní velitelství, ne na mne. Chánova sestra je... je příliš důležitá osoba, takže se jich ujala armáda." Mollá se zamračil. Jeden Zelený páska vybuchl: "Jak víme, že nelže?" Major se bleskurychle otočil, mladík uskočil, gardisté stojící za vozem zamířili, neo-zbrojení letci se zděšeně vrhli na zem a majorova ruka sáhla po revolveru. "Stop!" zařval mollá. Všichni poslechli, dokonce i major; měl na sebe vztek, že se dal vyprovokovat a přestal se ovládat. Mollá chvíli zvažoval situaci. "Obrátíme se na Van. Ano, uděláme to. Ale ne dnes. Dnes převezmeme náš majetek a v klidu odejdeme." Stál sám, naprosto suverénně, lehce rozkročený, samopal přes rameno. Major se snažil nedat najevo úlevu. Vrtulník pro něj ani pro jeho nadřízené neměl žádnou cenu, znamenal jen problémy. "Souhlasím. Je to vaše registrace," prohlásil stroze. "Pokud jde o to, komu patří, nejsem informovaný. Jestliže podepíšete doklad o převzetí, můžete si ho vzít a odejít." "Podepíšu převzetí našeho vrtulníku."

Major na druhou stranu mollová papíru napsal přijatelné prohlášení o vydání vrtulníku - přijatelné pro obě strany. Mollá se otočil a zaškaredil se na letce, kteří honem běželi doplnit palivo, a pilot znovu začal oprašovat sníh z kokpitu. "Jste připravený, pilote?" "Ano, stačí říct. Excellence."

"Tady," major podal molloví papír.

Mollá text se špatně skrývaným pohrdáním podepsal, aniž ho přečetl. "Takže připraven, pilote?" opakoval. "Ano, Excellence, ano." Díval se přitom na majora, který v jeho očích četl zoufalství a nevyslovenou žádost o azyl. "Mám nastartovat?" SMRŠŤ

"Nastartujte. Ovšemže musíte nastartovat." Za pár vteřin začaly motory vrčet a rotor se roztočil. "Alí a Abríme, vraťte se s vozem na základnu." Muži i se šoférem poslušně nasedli do vozu. Mollá jim pokynul, aby jeli, ostatní nastoupili do vrtulníku. Roroty vířily vzduch; počkal, až všichni byli v kabině, usedl vedle pilota a zavřel dveře. Motory se rozeřvaly, dvěstědvánáctka se nejistě vznesla a kolébala se pryč. Seržant našťavaně sundal z ramene samopal a zamířil. "Mám ty hovna bez matky smést z oblohy, majore?" "Ne. Víím, že bys to mohl udělat, ale ne." Vyndal cigaretové pouzdro. "Necháme to Bohu, třeba to udělá za nás." Chvějící se rukou škrtl zapalovačem, vdechl kouř a pozoroval, jak se vůz i vrtulník vzdalují. "Ti psi by potřebovali lekci slušného chování." Šel k autu a nastoupil. "Vysadte mě u hotelu." V HOTELU. Azáde vykloněná z okna se dívala na nebe. Slyšela startovat dvěstě-dvanáctku a zadoufala, že se Erikkimu nějak podařilo uprchnout. "Ach Bože, kéž je to pravda..." Vesničané se také dívali k obloze. Viděla vrtulník mířící k hranici a žaludek se jí sevřel. Vyměnil svou svobodu za moji? Och, Eriki... Na náměstí přijel policejní vůz, zastavil před hotelem a vystoupil major. Přihladil si uniformu. Azáde se zachmuřila, prudce zabouchla okno a

posadila se na židli čelem ke dveřím, kousek od polštáře. Ozvaly se kroky, dveře se otevřely. "Pojďte se mnou," vyzval ji. "Prosím." Vteřinu nechápala. "Cože"

"Pojďte za mnou. Prosím."

"Proč?" zeptala se podezíravě, bála se léčky a nechtěla se vzdálit od své zbraně. "Co se děje? V tom vrtulníku byl můj manžel? Letí zpátky. Vy jste ho poslal zpátky?" Odvaha ji rychle opouštěla, strach, že ji tu Erikki nechal, aby sám mohl odletět, ji přiváděl k zuřivosti. "Je v tom vrtulníku?"

"Ne, váš manžel je na policejní stanici. Pro ten vrtulník si přišli Íránci, chtěli také vás a jeho." Krize byla zažehnána a major byl v povznesené náladě. "Vrtulník měl íránskou registraci, neměl povolení opustit Írán, takže měli právo ho převzít. Teď pojďte za mnou." "Smím vědět kam?"

"Myslel jsem, že byste ráda viděla svého manžela." Kochal se pohledem na ni, vychutnával nebezpečí, přesvědčený, že má někde ukrytou zbraň. Tyhle ženy ji vždycky mají. Toho, kdo by je chtěl znásilnit, stihne většinou smrt. Když je člověk ve střehu, pozoruje jejich ruce a neusne, může je mít. "Nuže?" "Na policejní stanici jsou... jsou Íránci?"

"Ne. Jsme v Turecku, ne v Íránu, žádný cizinec na vás nečeká. Pojďte se mnou, nemáte se čeho bát." "Přijdu... přijdu hned dolů. Hned."

"Rozhodně ihned. Tašku nepotřebujete, jen si oblečte bundu. Pospěšte si,

994 james clavell

než si to rozmyslím." Postřehl záblesk zuřivosti a pobavilo ho to ještě víc. Tentokrát poslechla, se zaťatými zuby si oblékla bundu a následovala ho, vzteky bez sebe nad vlastní bezmocností. Cestou přes náměstí je pozorovalo množství očí. Došli na stanici, do stejné místnosti jako předtím. "Počkejte tady, prosím." Zavřel dveře a šel do kanceláře. Seržant mu podal telefon. "Chce s vámi mluvit kapitán Tanazak z hraniční stanice, pane." "Kapitáne? Tady major Ikají. Mollu ani Zelené pásky přes hranici nepouštějte, pokud nedostanete jiný rozkaz. Nechtě zatknout seržanta, který je před pár hodinami pustil sem, a pošlete ho s doprovodem do Vanu. Íránský vojenský vůz se vrací zpátky, zadržte ho na dvacet hodin i s muži, kteří v něj jedou. Pokud neuposlechnete, čeká vás vojenský soud za porušení předpisů týkajících se ozbrojených návštěvníků!" Zavěsil a podíval se na hodinky. "Vůz je připraven, seržante?" "Ano, afandí."

"Dobře." Major se seržantem v patách se vydal chodbou ke kobce. Erikki nevstal, jen se na ně díval. "Pane pilote, zachováte-li teď chladnou hlavu, přivedu vám vaši ženu." Erikki výhrůžně zahučel: "Jestli se jí někdo jen dotkne, přísahám, že ho za-biju. Roztrhám ho na kusy." "Chápu, že to musí být náročné, mít takovou ženu. Lepší by byla nějaká ošklivka než taková krasavice - zvlášť když nenosí závoj. Tak chcete ji vidět, nebo ne?" ptal se. "Co mám dělat?"

Major podrážděně odpověděl: "Chovejte se normálně a nedělejte hlouposti." Pak řekl turecky seržantovi: "Jdi pro ni." Erikki čekal nějakou pohromu nebo nechutný žert. Pak se vynořila na konci chodby, byla živá a zdravá a on se málem rozběhl. "Och, Erikki..."

"Ted mě oba poslouvejte," promluvil major břitce. "Přestože jste nám způsobili značné problémy, usoudil jsem, že mluvíte pravdu. Pošlu vás s doprovodem do Istanbulu, kde vás diskrétně předáme vašemu velvyslanci - aby vás bez hmbuku nechal vyvézt ze země." Užasle na něj zírali. "Pouštíte nás?" užasla a chytila se železné tyče. "Ano. Hned teď. Cekáme, že zachováte diskrétnost - to je část naší dohody. Potvrdíte to písemně - diskrétnost. To znamená, že nikde o svém útěku nebudete mluvit. Souhlasíte?" "Ano, ano, ovšem," pípla Azáde. "Ale... ale není to nějaký trik?" "Ne."

"Ale... ale proč? Proč... proč byste nás měl pouštět?" Erikki pracně hledal slova. Nevěřil mu.

"Protože jsme vás vyzkoušeli, obstáli jste, žádné zločiny jste nespáchali ta přísaha je mezi vámi a

Bohem a nepodléhá žádnému soudu. Naštěstí pro vás ten zatykač byl právně neplatný, tudíž nepřijatelný. Výbor!" zdůrazni) znechu-SMRŠT995

ceně. Pak si všiml, jak se na sebe dívají. Na okamžik byl na rozpacích a přistihl se, že jim závidí. Zvláštní, že Hakím chán nechal vydat zatykač výborem a nepožádal policii, od níž by byl legální. Pokynul seržantovi. "Pusťte ho. Počkám na vás v kanceláři. Mám přece ještě vaše klenoty a dva nože." Odešel. Dveře cely se hlučně otevřely. Seržant zaváhal, pak se vzdálil. Erikki a Ázáde nevnímali jeho odchod, nevnímali ani těžký vzduch, jen jeden druhého. Ázáde na jedné straně dveří z železných tyčí, Erikki na druhé. Nehýbali se, jen se na sebe šťastně usmívali. "Insd Alláh?" řekla.

"Proč ne?" Pořád ještě zmatený tím, že muž, kterého byl připraven roztrhat na kusy, jim vrátil svobodu, vybavil si Erikki, co major povídal o závoji, o tom, jak krásnou má ženu. Přes všechno své předsevzetí vybuchl: "Azádo, chtěl bych, abychom si tady vysvětlili úplně všechno. Co jsi měla s Johnem Rossem?" Nepřestala se usmívat, pochopila, že stojí na rozcestí. Byla ráda, že se konečně všechno vyjasní: "Už jsem ti řekla, že jsem ho znala, když jsem byla mladá," začala něžným hlasem, neprozrazujícím úzkost. "Ve vesnici a na základně mi zachránil život. Jestli ho někdy potkám, budu ráda a usměju se na něj. Ty bys měl udělat totéž. Minulost je minulost a neměla by se křísit." Smiř se s tím, Erikki, teď a provždy, prosila ho v duchu. Jinak naše manželství ztroskotá. Ne z mé viny, ale protože se nedokážeš chovat jako muž, za čas mě začneš nenávidět a nebudeš mě chtít vedle sebe. Pak se vrátím do Tabrízu a začnu nový život, i když mi to bude líto, ale nic jiného by mě nečekalo. Nechci ti připomínat, co jsi mi slíbil, než jsme se vzali, nechci tě ponižovat - ale je smutné, že jsi zapomněl. Odpouštím ti jen proto, že tě miluji. Ach Bože, muži jsou tak divní, je těžké jim rozumět. Kéž si vzpomene na svou přísahu! "Erikki," zašeptala, "nechme minulost spát, prosím." Upřeně se na něj dívala, jako by mu tu myšlenku sugerovala. Uhnul před jejím pohledem, nešťastný z vlastní hlouposti a žárlivosti. Azáde má pravdu, křičel v duchu sám na sebe. Minulost je minulost. Azáde mi o něm všechno řekla a já jí slíbil, že s tím dokážu žít. On jí skutečně zachránil život. Má pravdu, ale stejně jsem přesvědčený, že ho miluje. Zmučeně se jí podíval do očí a v duchu přibouchl dveře za svou žárlivostí, zamkl a zahodil klíč. Zaplavil ho hřejivý cit a očistil ho. "Máš pravdu a já s tebou souhlasím! Máš pravdu! Miluju té - a ať žije Finsko!" Zvedl ji ze země, políbil a ona mu polibek vrátila. Pak ji k sobě přitiskl, šťastnější než kdy předtím, a hravě ji vynesl chodbou ven. "Myslíš, že v Istanbulu budou mít saunu? Myslíš, že nás nechají zavolat, aspoň jednou? Myslíš..." Neposlouchala, usmívala se sama pro sebe.

996 james clavell

bahrajn - MEZINÁRODNÍ NEMOCNICE. 18.03 HODIN. Telefon v Mácově ložnici tlumeně zazvonil a probíral Genny z příjemného snění na verandě. Mac dřímával ve stínu na lehátku vedle ní. Potichu vstala z křesla, aby ho neprobudila, a zvedla sluchátko. "Pokoj kapitána Mcivera," řekla tiše. "Promiňte, že ruším, mohl bych chvíli mluvit s kapitánem Mdverem? Tady asistent pana Newburyho z Al Sargázu." "Bohužel spí. Já jsem jeho žena, můžu mu něco vyřídit?" Hlas zaváhal. "Tak mu vyřídte, aby mi zavolal. Jmenuju se Bertram Jones." "Jestli je to důležité, měl byste mi to raději sdělit."

Zaváhal. "Tak dobře. Děkuji vám. Je to dálkopisná zpráva z vašeho ředitelství v Teheránu a stojí v ní: Prosím, informujte kapitána D. Mcivera, manažera IHC, že jeden z jeho pilotů, Thomas Lochart, nešťastnou náhodou zahynul se svou ženou při výbuchu na demonstraci." Hlas trochu zjhl: "Mrzí mě, že přináším špatné zprávy, paní Mdverová." "To je... to je v pořádku. Děkuji vám. Vyřídím to manželovi. Děkuji vám." Tiše zavěsila. Zachytila svůj odraz v zrcadle, tvář měla bezbarvou, jakoby nahou a náhle starou. Ach Bože, Duncan mě nesmí vidět, nebo pochopí, že -

"Kdo to byl, Gen?" volal rozespálý Mciver z verandy.

"Nic... nic důležitého, zlato, ještě můžeš spát."

"Ty testy dopadly dobře, vid'?" Výsledky byly výborné.

"Bezvadně... hned jsem u tebe." V koupelně si opláchla obličej. Nemůžu mu to povědět, nemůžu... musím ho chránit. Mám to zavolat Andymu? Pohlédla na hodinky. Nemůžu, Andy už je na letišti. Počkám, až... až dorazí, to... to bude nejlepší. Půjdu mu naproti s Jean-Lucem a... a zatím nebudu nic dělat... ach bože, bože! Chudák Tommy, chudák Sahrazád... Slzy se jí řinuly po tvářích, pustila vodu, aby nebylo slyšet vzlyky. Když se vrátila na verandu, Mciver už zase spokojeně spal. Posadila se a upřela pohled na západ slunce, ale neviděla ho. mezinárodní LETIŠTĚ V al sargázu. Západ slunce. Rudi Lutz, Scragger a všichni ostatní stáli u východu na letištní plochu a napjatě hleděli do přeplněné haly, kde proudili cestující, kteří právě přiletěli nebo se chystali k odletu. "Poslední výzva, pro BA 532 do Říma a Londýna. Necht' se všichni cestující dostaví laskavě na palubu." Obrovskými zasklenými okny viděli, že slunce je téměř na horizontu. Všichni byli nervózní. "Andy tu měl pro jistotu nechat Johnnyho a stopěadvacítku," poznamenal podrážděně Rudí. "Musel ji poslat do Nigérie," hájil ho Scot. "Táta nemohl nic jiného dělat, Rudí." Všiml si, že Rudí ho neposlouchá. Pokrčil rameny a roztržitě se obrátil ke Scraggerovi: "Vážně necháš lítání, Scragu?" Stará vráscitá tvář se zachmuřila. "Jenom na rok, na jeden rok - Bahrajn je SMRŠT997

terno, Kasigi je frajer a já zase tak úplně lítání nenechám, kdepak. To by nešlo, synku, to bych nepřežil." "Já taky ne, Scragu. Kdybys byl na mém místě, co -" Zmlkl, blíží se k nim rozzlobený úředník Britských aerolinií a rozčiloval se: "Kapitáne Lutzi, definitivně poslední výzva! Už máme pět minut zpoždění. Nemůžeme dál čekat! Buď všichni okamžitě nastoupíte, nebo odletíme bez vás!" "Dobrá," přikývl Rudí. "Scragu, vyříd' Andymu, že jsme čekali co nejdéle." Jestli to Charlie nestihne, jeho smůla. Gottverdamsticker! Proč, hrome, přiletěla Alitalia tak brzy! "Všichni nastupovat!" Odevzdal letenku sympatické letušce, prošel bariérou a zůstal stát na druhé straně. Ještě jednou je zkontroloval: Fred-dy, Ayre, Taťka Kelly, Willi, Ed Vossi, Sander, Nogger Lané, naposledy Scot, který statečně otálel, ale dál čekat už nemohl. "Hele, Scragu, pozdravuj tátu a řekni mu, že všechno je oukej." "Jistě, synku." Scragger zamával a zmizel za přepážkami pasového oddělení. Zamířil ke svému východu na druhé straně terminálu, kde už čekal Kasigi. Vzápětí se rozzářil, když uviděl, jak si Charlie, vlekoucí Paulu za ruku, rází cestu davem a dvacet kroků za nimi se řítí Gavallan. Pettikin ji rychle objal a utíkal k bariéře. "Charlie, proboha..."

"Uklidni se, Scragu, musel jsem čekat na Andyho," Charlie sotva popadal dech. Posla! vzdušný polibek Paule a zmizel za bariérou. "Ahoj, Paulo! Co se děje?"

Paula byla taky bez dechu, ale zářila. Jednou rukou ho objala kolem krku: "Charlie mě požádal, abych s ním jela na dovolenou do Jihoafrické republiky, čáro mám příbuzné kousek od Kapského města, sestru s rodinou, tak jsem řekla proč ne?" "Ovšem, proč ne! Znamená to, že -"

"Promiň, Scragu!" zavolal Gavallan a připojil se k nim. Těžce oddechoval, ale vypadal o dvacet let mladší. "Promiň, byl jsem půl hodiny na telefonu, zdá se, že jsme přišli o ten zatracený kontrakt k firmou ExTex Saúdí a o pár kšeftů v Severním moři, ale to je jedno - mám skvělé zprávy!" Usmál se a omládl o dalších deset let. Slunce za ním kleslo na horizont. "Když už jsem byl skoro u dveří, zavolal Erikki, že je v pořádku, on i Azáde jsou v Turecku, kde..." "Hurá!" vyrazil Scragger kousek od nich a na letištní ploše se ozval bouřlivý jásot, jak Pettikin tlumočil tu zprávu ostatním. "... a pak volal ještě jeden přítel z Japonska. Kolik máme času?" "Spoustu. Dvacet minut. Proč? Minul jsi se o vlas se Scotem, mám tě pozdravovat. A říkal, že všechno je oukej." "Dobře. Díky." Gavallan se usmál, dech se mu trochu uklidnil. "Dohoním tě, Scragu. Paulo, počkej na mě, jsem tu hned." Došel k informační přepážce Japonských aerolinií. "Dobrý večer, mohla byste mi laskavě zjistit, kdy nejdřív letí vaše letadlo z Bahrajnu do Hongkongu?" Úřednice chvilku hledala v počítači. "Dnes večer dvacet tři čtyřicet dva, saíde."

"Výborně." Gavallan vyndal letenky. "Zrušte, prosím, mou rezervaci do Londýna s BA a dejte mi -" Tlampače ožily a volání k večerní modlitbě přehlušilo jeho slova. Vysoko v rozlehlých horách Zágrosu, pět set mil na severozápad, sklouzl Ho-sejn Kovízí z koně a synovi pomohl slézt z velblouda. Měl na sobě kašpajský kožich z ovčí kůže přepásaný opaskem, dlouhou černou košili, na hlavě bílý tur-ban a na zádech kalašnikov. Oba se tvářili vážně, chlapeček měl tváře opuchlé od pláče. Přivázali zvířata, vytáhli modlíci koberečky, klekli čelem k Mekce a začali se modlit. Kolem hvízel ledový vítr a přinášel sněhové vločky. Slunce napůl skryté v mracích vrhalo slabé paprsky na úzký proužek oblohy, obklopený hrozivými černými mračny plnými sněhu. Za chvíli měli modlitby odříkané. "Dnes se utáboříme tady, chlapče."

"Ano, táti." Hošík pomáhal vyložit věci a na tvářích se mu pořád leskly slzy. Včera matka zemřela. "Táti, bude maminka v ráji, až se tam dostaneme?" "Nevím, synku. Myslím, že ano." Hosejn nedával najevo zármutek. Porod byl dlouhý a těžký; nemohl dělat nic jiného, než ji držet za ruku a modlit se, aby dítě přežilo a aby porodní bába byla zkušená. Porodní bába zkušená byla, ale dítě nedýchalo, krvácení nepřestávalo a proti osudu se nedalo bojovat. Jak si Bůh přeje, řekl, ale tentokrát mu to nepomohlo. Pohřbil ji i novorozeně a sklíčený odjel za bratrancem - rovněž mollou - aby u něj nechal mladší synky a předal mu své místo v mešitě, dokud za něj rada starších nevybere nástupce. Pak se s posledním synem vydal pryč z Kovízu. "Zítřka už sestoupíme dolů do planin, chlapče. Tam bude teplo." "Mám hlad, táti."

"Já taky, synku," řekl laskavě. "Bylo to snad někdy jinak?" "Budou z nás brzy mučedníci?"

"Až rozhodne Bůh."

Chlapci bylo šest let a mnohým věcem ještě moc nerozuměl, ale tomu ano. Až Bůh rozhodne, půjdeme do ráje, kde je teplo, zelené louky, víc jídla, než člověk stačí sníst, a čistá studená voda na pití. Ale co... "Jsou v ráji stoky?" zeptal se tenkým hláskem a přitulil se k otci, aby se zahřál. Hosejn ho jednou rukou objal. "Ne, chlapče, myslím, že ne. Stoky tam nejsou, nepotřebují je." Druhou rukou dál nasáklým hadrem olejoval pušku. "Stoky tam nepotřebují." "To je divné, táti, moc divné. Proč jsme odjeli? Kam teď půjdeme?" "Nejdřív na severozápad. Je to kus cesty, hochu. Imám zachránil Írán, ale muslimové na severu, na jihu, na východě i na západě mají plno nepřátel. Potřebují pomoc, potřebují ukázat cestu." "To tě posílá imám, Bůh ho ochraňuj, to on tě poslal?"

"Ne, synu. On nedává příkazy, jen radí. Jdu dělat dílo boží sám od sebe; SMRŠT

999

každý člověk si může vybrat, co bude dělat." Viděl, jak se chlapeček zamračil, a pevněji ho přitiskl. Měl ho rád. "Teď jsme bojovníci boží." "Tak dobře, já budu dobrý voják. Pověď mi ještě, jak jsi nechal ty satanáše odejít, ty ze základny, a jak jsi jim dovolil vzít si naše letadla!" "Kvůli jejich vůdci, kvůli kapitánovi," vysvětloval Hosejn trpělivě. "Myslím, že Bůh ho poslal, aby mi otevřel oči a ukázal, že mám hledat život a ne mučednickou smrt. O té rozhoduje jen Bůh. A taky proto, že dal do mých rukou neviditelnou zbraň proti nepřátelům islámu - křesťanům a židům: poznal jsem, že považují život každého člověka za posvátný." Chlapeček potlačil zívnutí. "Co je to posvátný?"

"Věří, že život každého, úplně každého člověka má nesmírnou cenu. My víme, že všechen život pochází od Boha, patří Bohu a vrací se k Němu a že život člověka má cenu jen tehdy, když koná dílo boží. Rozumíš tomu, synku?" "Myslím, že ano," odpověděl hoch ospale. Byl už opravdu unavený. "Když budeme dělat dílo boží, půjdeme do ráje a ráj je věčný." "Ano, můj synu. Díky tomu, co vím od pilota, může jeden věřící stoupnout na krk deseti milionům nevěřících. My spolu budeme šířit slovo boží, ty a já..." Hosejn byl naprosto spokojený, protože měl jasný cíl. Zvláštní, že

mi ten muž jménem Starke ukázal cestu. "Nepatříme ani k Východu, ani k Západu, jen k islámu. Chápeš, chlapče?" Odpověď nedostal, chlapec tvrdě spal. Hosejn ho kolébal v náručí a pozoroval zapadající slunce, dokud nezmizelo za obzorem. "Bůh je veliký," řekl horám, nebi a noci. "Není Boha kromě Boha..."

james o-1

jmr/t

Z anglického originálu Whiriwind (Coronet Books, London 1995) přeložila Jana Kobližková Redigovala Otilie Grezlová Odpovědná redaktorka Ivana Parkmanová Ilustrace na obálce Jacek Kopalski Technická redaktorka Martina Adiová Vydala Euromedia Group, k. s. - Ikar v Praze v roce 2002 jako svou 1872. publikaci Počet stran 1000 Vydání druhé (v Euromedia Group první) Sazbu zhotovil Spojené Grafické Továrny, Dobříš Vytiskly Tlačiarnc BB, spol. s r. o., Banská Bystrica TS 13/34 ISBN 80-249-0046-7→

JAMES CLAVELL:

SMRŠŤ

vydalo nakladatelství IKAR Praha 2002

Tento dobrodružný příběh se odehrává v revolučním Íránu mezi 9. únorem a 3. březnem 1979, dávno předtím, než došlo ke krizi s rukojmími. Snažil jsem se učinit ho tak pravděpodobným, jak jen to šlo ale je to fikce, všechny postavy jsou smyšlené, stejně jako řada míst. Podobnost s žijícími osobami nebo společnostmi působícími v této oblasti je zcela náhodná. Je samozřejmé, že osudy klíčových osobností tohoto období, jako Jeho Veličenstva šáha Mohammada Pahlavího a jeho otce Řezy šáha -i imáma Chomejního, mají dopad na mé smyšlené postavy a že tento dopad je rozhodující složkou celého příběhu. Oni osobně (u zobrazení nejsou, ale snažil jsem se předložit přesný, i když Fiktivní dobový obraz nejrůznějších typů lidí hledajících své místo v rozbouřené době, a ukázat tehdejší názory a mínění. Zdůrazňuji ale, že nic z toho není z mé strany míněno jako projev znevážení. Toto je příběh, který se doopravdy nestal, který se však v průběhu těch čtyřiaadvaceti dní stát mohl... James Clavell WHIRLW1NU

Copyright 1986 by James and April Clavell All rights reserved Translation 1995, 2002 by Jana Kobližková Jacket illustration 2002 by Jacek Kopalski Czech edition 2002 by Euromedia Group, k. s. ISBN 80-249-0046-7